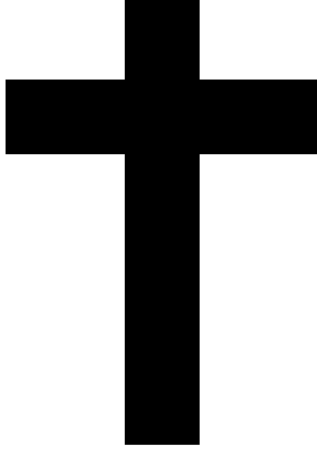


Ebe-No-Pfuase Ishobo
Onogbo



New Testament in Ivbie North-Okpela-Arhe (NI:atg:Ivbie
North-Okpela-Arhe)

Ebe-No-Pfuase Ishobo Onogbo

New Testament in Ivbie North-Okpela-Arhe (NI:atg:Ivbie North-Okpela-Arhe)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ivbie North-Okpela-Arhe

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789789194797

The New Testament

in Ivbie North-Okpela-Arhe

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
03be06b0-68fd-500b-b9a9-6bca4b63979a

Contents

iMatiu	1
iMaki	49
iLuku	80
iJoni	129
Ikanya	166
iRoma	212
1 iKoritia	233
2 iKoritia	253
iGalesha	266
Efisha	273
iFilipia	281
iKolosha	286
1 iTeşalonia	291
2 iTeşalonia	296
1 iTimoti	299
2 iTimoti	305
iTato	309
iFilemo	312
Iburu	314
iJemhisi	330
1 iPita	335
2 iPita	341
1 iJoni	345
2 iJoni	350
3 iJoni	351
iJudu	352
Irøkhase	354

Usomhi Onete oyi iJesu iKirisiti ni iMatiu O keke

*Unuekpẹ oyi iJesu iKirisiti
(iLuk 3.23-38)*

¹ Ona o khi akeke shi eke abi unuekpẹ oyi iJesu iKirisiti Omi iDefidi ni o khi Omi Aburaamu o li ze.

² Aburaamu o bia Aziki, Aziki o bia iGiekọpu, iGiekọpu o bia iJuda ali inyoghuo ọli nya.

³ iJuda o bia iPeṛezi ali iZera, ọkpotso ni o bia we, a lu iTama.

iPeṛezi o bia Ezirọni. Ezirọni o bia iRamu.

⁴ iRamu o bia Aminadabu. Aminadabu o bia iNashoni, iNashoni o bia iSalimoni.

⁵ iSalimoni o bia iBoazi, ọkpotso ni o bia iBoazi, a lu iRe-abu.

iBoazi o bia Obedi ni a lu inyọli iRutu. Obedi o bia iJese.

⁶ iJese o bia iDefidi ni o khi oghie.

iDefidi o bia iSolomoni ni inyọli o kpe khi ughue Uraya.

⁷ iSolomoni o bia iReobuamu. iReobuamu o bia Abija.

Abija o bia Asa. Asa o bia iJeoshafati.

iJeoshafati o bia iJeoram, iJeoram o bia Uzaya.

⁹ Uzaya o bia iJotamu. iJotamu o bia Aazi.

Aazi o bia Ezekaya.

¹⁰ Ezekaya o bia iManase, iManase o bia Amoni.

Amoni o bia iJosaya.

¹¹ iJosaya o bia iJekonaya ali inyoghuo ọli nya egheghe ni a ro muno

egbo iZireni ighumha je iBabilo.*

¹² Abi e ke ro rote iBabilo jele, iJekonaya o bia iShalitiēni.

iShalitiēni o bia iZerubabeli.

¹³ iZerubabeli o bia Abiudu.

Abiudu o bia Eliakimu.

Eliakimu o bia Azori.

¹⁴ Azori o bia iZadoki.

iZadoki o bia Akimu.

Akimu o bia Eliudu.

¹⁵ Eliudu o bia Eliaza.

Eliaza o bia iMataani.

iMataani o bia iGiekọpu.

¹⁶ iGiekọpu o bia iJosefu,

ni o rue iMeli inyi iJesu shi ni a lu iKirisiti.

¹⁷ Rote egheghe Aburaamu bhale egheghe iDefidi, e khi agbhotu igbene. Ke rote egheghe iDefidi bhale egheghe ni a ro muno egbo iZireni ighumha je iBabilo, e khi agbhotu igbene. Ke rote egheghe iBabilo bhale egheghe ni a ro bia iJesu iKirisiti, e gbo li khi agbhotu igbene ghọ.

*Abi a li bia iJesu iKirisiti
(iLuk 2.1-7)*

¹⁸ Abi a li bia iJesu iKirisiti na. Neni iMeli inyọli o ngeli na iJosefu ni ọọ gue ọli. A bhale ya e khi iMeli ọọ me ọmọ ni o rote obọ oyi Ayemhe-ṅo-pfuase bhale.[†] ¹⁹ Itobọ khi iJosefu ughuọli, o khi ọgbọ ni o gue angeli, ọọ sali shi udu khi loli ya kuegbe-a ri imeli shi eke, ini loli khi yeghe ọlia ukpeloe agbo.

²⁰ Abi o lii sa ona shi udu, agen o bhale deba li alo elena, ọọ li, "iJosefu omi iDefidi, khi ke ze ni ulishi o mu e abi u li ya rue iMeli shi ughue, irari khi ọmọ ni ọọ me, obọ oyi Ayemhe-ṅo-pfuase o te bhale. ²¹ O ya bia ọmọ ọmose, eva ni u ya lu oni ọmọ khi iJesu, irari khi o ya mie egbo eyọli olamhe pfuese."[‡]

²² Eri a me enana ni a ro bhe ya e khi ingmemhi ni Eshinegba o rote unu oyi ọmekẹguele ngme, ni

* **1:11** Li ze 2 Ighie 24.14-15; 2 Okhe 36.10; ijere 27.20 † **1:18** Li ze iLuk 1.27 ‡ **1:21** Li ze iLuk 1.31

e bhale ya tşę. Ni ọọ, ²³ “Ghe khe! Ọmueshi ni ọa lę deba ọmọse ghue ọ ya ke mę ọmọ, ọ bia ọmọ ọmọse, eva oyọli a ya ke lu iManuęni.” § Abi ona o ngme khi, “Eshinęba ọ nu awa la.”

²⁴ Abi iJosefu ọ rọ guale, ọ rięlę emini Ọnọmhuę ọ mhęşę na li ọ rięlę, ọ rue iMeli ughuę abi Eshinęba ọ gueyę ọli. ²⁵ Eri-tşę khi iJosefu ọa tigbe lę deba iMeli, ramhi ni ọ rọ bia ọni ọmọ ọmọse. IJosefu ọ lu eva oyi ọni ọmọ, iJesu.*

2

Epfeşe ni e rọte obini ovọ o te ę ngale bhale

¹ Eoli ni a lu iBętileęmu obini eke iJudia a bia iJesu shi, ęghęghę ni oghie ni a lu Erọdu ọ rọ khi oghie. Emọşe eleşingme eghuo e rọte obini ovọ o te ę ngale bhale eke iJerusalemu. ² Ee mhila, ee lię, “Obo a bia ọni ọmọ ni ọ ya khi oghie oyi ęgbọ iJu shi? Irari khi anye she mę ukpętata oyọli obini ovọ o te ę ngale, lọli o zę khi anye bhale ni anye ya ga li.”

³ Abi ọni oghie Erọdu ọ rọ suọ ona, egbe ęa ke sheshe lọli ali ęgbọ kpa ni e la iJerusalemu. ⁴ Ọ luno ighie eyi ekpodalo-ugamhi nya ali esęşę Ishi eyi iMosisi kugbe. Ọ mhila wę, ọọ wę, “Obo ę khi a ya bia iKirisiti Ọmiepfuese shi?” ⁵ E gueyę ọli, “Eoli iBętileęmu na eke iJudia lọ.” “Irari khi ighọ emeķęguele e keķę shi eke khi:

⁶ “iBętileęmu na eke iJudia, yeęę u ga khi ọni ọ mu ęloe ne nya

elemhi ęoli eniēmhi
ni e la eke iJudia.
Aye oghie ọ te ya lasele,
ni ọ ya ri ęgbọ iZireni
khaşę ode.”*

⁷ Ighọ oghie Erọdu ọ lu eni emọşe eghọ ochi, ọ mhila wę, “Eghęghę onoghuo a rọ mę oni ukpętata?”

⁸ Ighọ ọ ghie wę je iBętileęmu, ọọ wę, “A ke lę, a kuegbe-a ya nono ọli. A kha da mę ọli ne, a nyenę egbe bhale ya gueyę mhę ni mhi li ya ga li.”

⁹ Abi e rọ suọ abi Erọdu ọ ngme se, e te aghọ fię lasele. Ighọ e gbo mę oni ukpętata ni e kpę mę obini ovọ o te ę ngale. O rę wę khaşę ode ya ramhi ni o rọ migha ukhomhi oni owa ni ọni ọmọ ọ la. ¹⁰ Egbe e mema mu wę abi e rọ mę oni ukpętata. ¹¹ Ighọ e lo el-emhi oni owa. Abi e rọ mę ọni ọmọ ali inyọli iMeli, e wugha e ga li. E khueghie ękuę ni e tsua-a, e rue igolu ali afu ituale ali oili ituale ni ęę pfie ni e ghalę somhi ọli opfa. ¹² Ighọ Eshinęba ọ tse agua ye wę alo elena e khi gbo nyenę egbe ukhokho deba ọni oghie. Itobọ ighọ e rọte ode olese ya je apfe.

A rue iJesu na je eke ijipiti

¹³ Abi eni emọşe e rọ je se, aęeni oyi Ọnọmhuę ọ gueyę iJosefu alo elena, ọọ li, “Erọdu ọọ nono ọni ọmọ ọna ni luę gbe ọli-a. Rue ọli ali inyọli na je eke ijipiti. La aghọ ramhi eghęghę ni mhi rọ ya gueyę u rọte aghọ vu.” ¹⁴ Obili o bi, iJosefu ọ rue ọni ọmọ ali inyọli na je eke ijipiti. ¹⁵ Oobọ ọ la ramhi ni oghie Erọdu ọ rọ ghu-a. Eri Eshinęba ọ rięlę ona ni a rọ bhale ya ę khi emini ọmeķęguele ọ ngme khi o bhale ya tşę. Ni ọọ, “Eke ijipiti mhi te lu omi mhę.”†

Erọdu ọ shi ushi a gbolo eniye enikeke-a

¹⁶ Abi Erọdu ọ rọ mę khi eni emọşe ni e rọte obini ovọ o te ę ngale bhale eghọ khi e di luę, El-emhi ee bi ọ egbegbọ. Ọ shi ushi a gbolo eniye emọşe enikeke ni e la ęoli iBętileęmu ali ęoli ni e la gaşę ọli-a nya. Eniye rọte ikpe eva tiemhi eke, abi eni epfeşe e gueyę ọni oghie eghęghę ni e rọ mę oni ukpętata.

17 Abi a li me ̄oli ena, o ri ungemhi ni omekēguele iJeremaya o ngme bhale ya tse.

18 “A suo okokokhwe eke iRama,†

ni o khi oyi evie, ali evie oya.

IRechē o o viē imi ̄oli,

Áá yeşē ̄oli,
o zē yeşē, irari
khi imi ̄oli e ghulo-a.”

IJosefu ali ap̄oli e rote eke ijipiti jele ap̄e

19 Er̄odu o ghu-a se, aḡeni oyi Eshineḡba o bhale deba iJosefu alo e lena obini eke ijipiti. 20 O o, “IJosefu, vule, rue omie ali ughue, a ke je eke iZireni irari khi eni e e nono ni we we e gbe oni om̄o-a, e she ghuloa.”

21 Igho iJosefu o vule, o rue oni om̄o ali inyoli, o nyene egbe je eke iZireni. 22 Eri-tse khi abi iJosefu o ro suo khi Achelusi o ke shito ukpekhomhi oyi itali shi eke iJudia, ulishi o mu ̄oli o gbudu je oobo, o ri ochogho ya je obini eke iGalili abi aḡeni o she kpe tse agua ye ̄oli. 23 O ri iNazarēti mele ap̄e oyoli-a. Irarigho, ungemhi ni emekēguele e ngme, o bhale ya tse. Ni o o. “A ya ke lu ̄oli ongi iNazarēti.”§

3

Iḡoni Oni o o batazi eḡbo o o tse abo (iMak 1.1-8; iLuk 3.1-18; iḡon 1.19-28)

1 Ikpe ni e bu e doşē, iḡoni Oni o o batazi eḡbo o lasele shi elemhi odagbe ifufu na eke iJudia, o o tse abo. 2 O o lie, “A rote olamhe eye e mu pfi irari khi Eghiele oyi Eshineḡba o she ti bhale.”* 3 Ingme oyi iḡoni ona, Azaya omekēguele o o ngme abi o ro lie, “Oḡbo oghuo o la elemhi

odagbe ifufu e tseşē, o o lie, ‘Be ode-a na Onomhue rote, be ̄oli sheshe.’”†

4 Itsua ni iḡoni o ro so, iriria akphere a ro do we. O ri ogbene ekuē e lamhi mu oku. Initso ali oribo e khi eminale eyoli.‡

5 IJerusalemu ali eke iJudia ali edeli ni e mama oke iḡodani nya eḡbo e rote e bhale ni e suo ungemhi oyoli. 6 O la elemhi oke iḡodani batazi eḡbo, ee zono olamhe eyewe lasele.

7 Abi iḡoni o ro me khi eḡbo otu iFarisi ali iSadusi ni e bu e bhale deba li o batazi we we, o o we, “E e enye ali imi enye! Oghuo o tse agua ye e, a na, khi anasemhe o o bhale ni Eshineḡba o ya ghie ghi e?§ 8 A ke ngeli ingeli eni e ya rokhasē khi a she mu pfi. 9 A khi ke sa khi a ya na pfue anasemhe ini a da lie, ‘Aburaamu o khi itita anye.’ Itobo khi Eshineḡba o dobe ya rote echē ena wolō eniye lasele na Aburaamu.* 10 A she to uze so udi oara. Oara ni o da do umomhi onete ne, a ya khi ̄oli pfi erali.†

11 “Ame mhi ro o batazi e memena, irari khi a she mu pfi. Oḡboşē ni o o bhale ikpukhokho oyemhe, o fu doşē mhe. Mhi a fe fute oni o tsua ekuē oyoli eke. Loli o ya ri Ayemhe-no-pfuasē ali erali batazi e. 12 O mu ukpokpo ni a to akhuli ni o zē epfia so mhue obo oyoli, ni o ro ya ke ghiaghiē we, o pfi efue ado-a, ashini a la kpishi we. O o ti we gbili shi ashini a ri eminale e shi, eni efue we egho, o ya ri erali ni ea ya pfua ghue toşē we-a.”

Abi iJesu o li batazi

(iMak 1.9-11; iLuk 3.21-22)

13 IJesu o ya rote eke iGalili bhale oke iḡodani ni iḡoni o batazi lue.

† 2:18 Li zē iJere 31.15 § 2:23 Li zē iMak 1.24; iLuk 2.39; iḡon 1.45 * 3:2 Li zē iMat 4.17; iMak 1.15 † 3:3 Li zē Aza 40.3 ‡ 3:4 Li zē 2 Ighie 1.8 § 3:7 Li zē iMat 12.34; 23.33 * 3:9 Li zē iḡon 8.33 † 3:10 Li zē iMat 7.19

14 IḶoni, ọọ nono ni lọli khu iJesu oni ibatizi, ọọ iJesu, “Yẹye u kha batazi mhẹ, sẹ u ke gbo li bhale deba mhẹ mhi batazi ẹ?”

15 IJesu ọ soli ọ, ọọ li, “Iiye. Kie zẹ ni awa lina riẹle ọli ẹghẹghẹ ona, ni awa mẹ asha ri ọghuẹmẹ oyi Ẽshinẹgba gbe akanya pfo.” IḶoni ọ lama shi ọli ọ.

16 A batazi iJesu se, khi ọ lẹsẹ na rọte elemhi okẹ ngale esọ egele, ọ mẹ khi idane o khueghie a. Ighọ ọ mẹ khi Ayẹmẹ oyi Ẽshinẹgba ọ li abi anekhukhu tiemhile bhale ya ma li egbe. 17 A suọ khi uruli o rọte idane ngme, ọọ li, “Omimhẹ ni mhi nono ingme oyọli na, ni ọ ri egbe ẹ mu mhẹ.” †

4

Imufẹ oyi iJesu

(iMak 1.12-13; iLuk 4.1-13)

1 Ayẹmẹ ọ rue iJesu je ọdagbe ifufu ni Ọkphaghie ọ mẹ asha mu ọli fẹ.* 2 Abi iJesu ọ rọ pfi azumhi ogbele egbhuẹva se, okiamhi oo gbe ọli. 3 Ighọ Ọkphaghie ọ bhale deba li, ọọ li, “Ini o khia khi Omi Ẽshinẹgba u khi, nu eni echẹ ena ngme ni e mele eminale-a nẹ ni u le.”

4 IJesu ọọ li, “Ebe-no-pfuase o ngme ghọ khi:

“Ọa khi eminale tse,

o ri agbo a na ogbo,

ama ungmehi ni

o rọte Ẽshinẹgba unu lasele kpa.’ ” †

5 Ighọ Ọkphaghie ọ rue iJesu je iJerusalemu, ọli no pfuase. Ọ rue ọli ya nga apfiẹpfiẹmhi ashini o yagha nẹ shi Owa Oyi Ẽshinẹgba ya migha. 6 Ọọ iJesu, “Ini o khi Omi Ẽshinẹgba u khi, rọte ukhomhi ana ji ya tiemhi ekekhe.” Irari khi Ebe-no-pfuase o ngme ọli khi:

“ Ẽshinẹgba ọ ya ri unu na igeni eyọli e ri ẹloe shi ẹ egbe e kpe abọ muẹ,

Ini u khi khi owẹ

shi echẹ. †”

7 IJesu ọọ li, “A gbo li keke ọ shi Ebe-no-pfuase khi, ‘Khi mu Ẽshinẹgba Onomhuẹ oye fẹ bino.’ ” §

8 Ighọ Ọkphaghie ọ rue iJesu nga ukhomhi ute ni o lolo yagha, ọ ga ri eghiele ni e la agbo ona nya ali isomhotse oyewẹ khase ọli. 9 Ọọ li, “Ena nya mhi ya rọ nẹ ini u lẹsẹ nyese ukhomhi ga mhẹ.”

10 IJesu ọọ li, “Vu mhẹ alo-a, Ọkphaghie! Ebe-no-pfuase ọọ liẹ,

“ ‘Nyese ukhomhi na

Ẽshinẹgba Onomhuẹ oye,

lọlighuo kpe wa ke ga.’ ” *

11 Ighọ Ọkphaghie ọ zẹ iJesu obọ, igeni e bhale ya kpaghie ọli obọ.

IJesu ọ rọte iGalili gba ikanya eyọli eke le

(iMak 1.14-15; iLuk 4.14-15)

12 Abi iJesu ọ rọ suọ khi a mu iḶoni shi owa ighumha, ọ nyenẹ egbe je ẹdẹli iGalili. † 13 Ọa migha iNazarẹti, ọ je iKapanommu, ẹdẹli ni o la ukiẹkiẹ okẹ iGalili ni o la eke iZebulo ali iNafutali. † 14 Eri a mẹ ena ni a rọ bhale ya ẹ khi ungmehi ni Azaya ọmekeguele ọ ngme, o bhale ya tse, ni ọ la liẹ,

15 “Eẹ eke iZebulo

ali eke iNafutali,

ni a la ini a da okẹ iḶodani lase,

iGalili, ni ẹgbọ

iḶeta § e ngeli, ni o la ode ni o je okẹ oniẹmhi.

16 Ẽgbọ ni e la alo ebili

e ya mẹ akpá oniẹmhi.

Oni akpá ọọ ngale na

ẹgbọ ni o li abine khi

eghuli o ti mama wẹ.” *

† 3:17 Li zẹ Igbae 22.2; Iwolo 2.7; Aza 42.1; iMat 12.18; 17.5; iMak 1.11; iLuk 9.35 * 4:1 Li zẹ

Iburu 2.18; 4.15 † 4:4 Li zẹ iḶeut 8.3 † 4:6 Li zẹ Iwolo 91.11,12 § 4:7 Li zẹ iḶeut 6.16

* 4:10 Li zẹ iḶeut 6.13 † 4:12 Li zẹ iMat 14.3; iMak 6.17; iLuk 3.19-20 † 4:13 Li zẹ iḶon 2.12

§ 4:15 Ẽgbọ iḶeta khi ẹgbọ ni e la eke agbo ona nya ni ẹa khi ẹgbọ iZireni. * 4:16 Li zẹ Aza 9.1-2

17 Rote agho vu ijesu o rote tse abo kia guele, “Ogbogbo o mu pfi, irari khi Eghiele oyi Eshinegba o she ramhi.”†

Ijesu o lu egbifele aane e deba lue (iMak 1.16-20; iLuk 5.1-11)

18 Abi ijesu o li kia epfefefe okẹ oniemi iGalili, igho o me iPita ali Aduru, ogbo ali inyoghwo ni e khi egbifele khi e ri aga a gbe ifele oni okẹ-no-khishi. 19 Ijesu oo we, “A bhale deba mhe khi mhi ya sese e abi a ke lie ke lu egbo bhale, ocho ni a ro o gbe ifele.” 20 Aghoaghwo e ze aga eyewe obo, e deba li.

21 O ke le, o me ogbo ali inyoghwo, ijemhisi ali ijoni imi iZebedi khi e nu itawe la elemhi oko okẹ ni e lo, e riefele aga oyewe e riefele. Ijesu o lu we e bhale. 22 Aghoaghwo e lase oko-oke le, e pfi itawe shi agho, e deba li vu.

Ijesu o ri eni efe ghua ze (iLuk 6.17-19)

23 Ijesu o kia asha kpa eke iGalili o la owa ugamhi eyewe sese we usomhi onete oyi iloghie, ali o ri egbo ni e mhuẹ ighuamhi ododa ze. 24 Igho a li suo eko oli ushishi iSiria ogho nya, ya ramhi khi egbo e tsua eni mhuẹ ighuamhi ali anasemhe ododa, ghe eni e mhuẹ ayemhe okphaghie ali ughuamhi ni oo mu ogbo pfi gbe ali eni e guoghwo-a bhale deba ijesu. O ga rewe ze nya. 25 Igho ebubu egbo e rote iGalili ali eoli iDikapoli ali iJerusalemu, eke iJudia ali egbo ni e la ukiekie obinokpole oyi okẹ iJodani, e deba li.

5

Osesẹ ni ijesu o la esọ ute sese

1 Abi ijesu o ro me oni olele egbo, o ti nga esọ ute dene, o shito. Eniye odukhokho eyoli e bhale ya shito gasẹ oli. 2 Oo sese we, oo lie,

† 4:17 Li ze iMat 3.2 * 5:4 Li ze Aza 61.2 † 5:5 Li ze Iwolo 37.11 † 5:6 Li ze Aza 55.1-2 § 5:8 Li ze Iwolo 24.3-4 * 5:10 Li ze 1 iPit 3.14 † 5:11 Li ze 1 iPit 4.14 † 5:12 Li ze 2 Okhe 36.16; Ika 7.52

3 “Ikhivose o khi oyi egbo ni e lese khi Eshinegba o mhuẹ emhikpa, wewe e mholi obo shi Eghiele oyi Eshinegba.

4 Ikhivose o khi na egbo ni efe vie,*

Eshinegba o ya yese we.

5 Ikhivose o khi oyi egbo ni e ti egbewe tiemhile,†

Eshinegba o ya ri egbo ona nya na we.

6 Ikhivose o khi oyi egbo ni okiamhi ali okiame igue-ngeli oo gbe,‡

Eshinegba o ya ri emini e nono na we.

7 Ikhivose o khi oyi egbo ni e mholi ilelemhi na egboese,

Eshinegba o ya mholi ilelemhi na we.

8 Ikhivose o khi oyi egbo ni e mholi udu no pfuase,§ e ya me Eshinegba.

9 Ikhivose o khi oyi egbo ni efe dua ini opfomhe o la o, Eshinegba o ya lu we imioli.

10 Ikhivose o khi oyi egbo ni a mu okholi vule shi o irari khi e da riefele emini Eshinegba o nono,* wewe e mholi obo shi eghiele oyi Eshinegba.

11 “Ikhivose o khi ne, ini egbo e mu okholi vule shi e o, efe kie iwali egholi ododa me irari khi u mie mhe suo.† 12 Ze ni u ke ghele, egbe efe muẹ, irari khi eleli oye ni o la iloghie oo gbedi gba. Ina e li mu okholi vule shi emekeguele o ni e kpe bhale khe.‡

Ugbheli ali akpa oyi agbo a khi (iMak 1.16-20; iLuk 5.1-11)

13 “Eri a li abi ugbheli shi agbo o. Ini ugbheli o wase oviolo oyoli-a, aa ke tigbe mholi abi a li ya roli

gbo mele ugbheli-a. Aa ke roli ya li emhikhoghuo dose a ku oli kua ni a ri awe lighi oli eke.

¹⁴ “Eri a li abi akpa shi agbo o. Owa ni a to shi ukhomhi ute oya ya sheli. ¹⁵ Aa me ogbo ni o ya ri akpa ru se, o khukhu oli shi atalabi. Eri o ya ri ochoghoe rue oli nga asha na keghe, ni o ke me eke ni egbo ni e la oni owa e ke me eke.* ¹⁶ Ligho ze ni akpa oye o ke ge khase egbo, ni e ro me ikanya enete eye ni e me asha kueghie Eshinegba ni o la iloghie.†

Osese abi ishi eyi iMosisi o ngme

¹⁷ “A khi dabi khi eri mhi bhale ya shishi Ishi eyi iMosisi eke-a, a khi a dabi khi eri mhi bhale ya shishi emini emekeguele e sese-a. Iiye! Eri mhi bhale ya re we tse. ¹⁸ Ze mhe gueye khi eke ali ukhuli e kha da kie la o ne, ukpamhi ingme okhoghuo oya ya wa Ishi eyi iMosisi-a, ini emini e keke we shi eke shi nya ea li bhale ya tse.‡ ¹⁹ Itobo igho, onini o da gbe ushi ni o ga she ne a nya, ni o gbolo e sese egbo e li ligho ne, loli o ga ya she ne nya Eghiele oyi Eshinegba, onini o da riele we ni o gbolo e sese egbo eni ishi eyi Eshinegba ne, o ya khi onofune Eghiele oyi Eshinegba. ²⁰ Mhi gueye e khi ini igue-ngeli oye o da da dose igue-ngeli oyi esese Ishi eyi iMosisi ali egbo iFarisi ne, aa ya lo Eghiele oyi Eshinegba.

Osese oyi ingme elemhi ibibi (iLuk 12.57-59)

²¹ “A suo khi eghenge ni o dose khi a gueye eni egbhali, ee, ‘Khi gbe ugbeli, onini o da ligho ne, a ya ri oli gue ezoe.’ ²² Ama memena mhi gueye e khi oni o da mhu ofu deba inyoghuo oli ne, a ya roli gue ezoe. Oni o da lie inyoghuo oli, ‘Ye ye ogbo afue ona!’ A ya rue oli bhale deba

enighie. Oni o da lu inyoghuo oli, ‘Ye ye oyege ona!’ O ya la okhena erali na ilimhi irierie.

²³ “Ini u mhu isomhopfa ni u wawo nono ni u ro ghi Eshinegba ukhomhi atete, ni u ro da sato khi inyoghuo e o mhu ofu ne shi emini u riele oli ne, ²⁴ ze oni isomhopfa ogbo obo shi odalo atete, u je apfe ni ye ye ali oni inyoghuo e ni a ro riele, u tigbe bhale ya ri isomhopfa oye na Eshinegba.

²⁵ “Ini obe e o rue e le ikotu, nyanya lema li abi a li la ode e le egbo neni a ramhi agho. Ini oya khi igho, o ya rue e na oso-ezo, oni oso-ezo o rue e na ogbanelemi, o rue e ya khukhu shi owa ighumha. ²⁶ Abi o li mhi li gue oli e ye e khi, waa ya rote agho lasele ini u waa li ze oko na fie pfo nya.

Osese ingme okia

²⁷ “A suo eghenge ni o dose khi a lie, ‘Khi kia okia.’* ²⁸ Ama memena mhi gueye e khi onini o da ri ogueme itsebo bino okpotso ne, o she kia okia deba oni okpotso elemhi usamhi udu oyoli. ²⁹ Irarigho, ini o khia khi eloe na obita oye o ya ze ni u lo owa ere, vuonyo li pfa, irari khi o ti ne ini egbe ea gba ne ya lo iloghie, dose khi ye ye nya u lo ilimhi irierie.† ³⁰ Ini o khia khi obita oye o ya ze ni u pfido ya lo owa ere, khi oli pfa. O tine ni u ze obo oghuo ya lo iloghie dose khi ye ye nya u lo ilimhi irierie.‡

Osese ipfa ughue-a

(iMat 19.9; iMak 10.11-12; iLuk 16.18)

³¹ “A li ngme oli shi Ishi eyi iMosisi khi, ‘Omose o kha khu ughue oli, o nya ebe ipfa ughue-a na li.’ ³² Ama memena mhi gue e ye e khi, oni o da khu ughue oli ni o khia khi

§ 5:14 Li ze iJon 8.12; 9.5 * 5:15 Li ze iMak 4.21; iLuk 8.16; 11.33 † 5:16 Li ze i1Pit 2.12 ‡ 5:18 Li ze iLuk 16.17 § 5:21 Li ze Okiali 20.13; iDeut 5.17 * 5:27 Li ze Okiali 20.14; iDeut 5.18 † 5:29 Li ze iMat 18.9; iMak 9.47 ‡ 5:30 Li ze iMat 18.8; iMak 9.43 § 5:31 Li ze iDeut 24.1-4; iMat 19.7; iMak 10.4

o'a khi eri o' kia okia ne, o' she yeşe ɔni ɔkpotso mele ɔkiokia-a. ɔmoşe ni o' rue ɔni ɔkpotso ɔgho, eri o' li kia okia.*

Osese ironga

33 "A gbo li suo khi a gueye e'gbo ena e'lele, 'A khi da ironga ni a ro nga, ama emini u romhi ɔnomhue ro nga, khi da o, ligho roli tse.'† 34 Emini mhi ke gue e ye e mena khi, khi ga romhi isheli kpa. Khi romhi idane irari khi oobɔ ukpekhomhi oyi Eshinegba o la.‡ 35 Khi gbo li romhi ekekhe, irari khi lo'li khi akphawe-nga oyi Eshinegba. We'khi iJerusalemu, irari khi lo'li o khi e'oli oyi Oghie no fune. § 36 Khi ga ri ukhomhi oye romhi ishe, irari khi waa ya do'be ri e'tsui oghuo kpe bishi a we' khi eri u do'be ro'li ya pfuase-a. 37 Ungmemhi oye o lese migha shi ii, okekhi iiye, emini o da do'se igho ne, obɔ oyi ɔkphaghie o te bhale.

Khi ri onobe fali ota onobe (iLuk 6.29-30)

38 "A suo khi a kpe ngme ɔli, khi, 'A ri ukpeloe fata ukpeloe, ali ekoli o fata ekoli.*' 39 Ama mena, mhi gueye e, a khi rie'le ɔgbo to o' ini o' rie'le e onobe. Ini ɔgbo, o' lase e esɔ obita nyene ona ɔgobo na li gbo lase. 40 Ini ɔgbo ɔo nono ni lo'li lue ezo, ni lo'li ro' mie e awulu oye, bie gbo gueghie oni u so kpoke ma o' nali. 41 Ini ɔgbo o' ri itoto lie u tsua itsua na lue imali oghuo, tsua we' imali eva. 42 Ini ɔgbo o' mhila e emhi, ro'na li. Ngmomhi na ɔni o' ye ongmomhi deba e.

Mholi inono na ebe e (iLuk 6.27-28,32-36)

43 "A she suo khi a lie, 'Nono ingme oyi ɔnuzi-ava oye, u ke biselemhi obe e.'† 44 Ama mhi gueye e. Nono ingme oyi obe e, u gbo so iromhi na eni mu okhɔli vule shi e o. 45 U kha lina, eri u wa ngeli abi ite na iloghie. Irari khi lo'li o' ri ovo oyoli e to na e'gbo ɔkhɔlo ali e'gbo enete. Igho o' gbo lie ruese ame na e'gbo ɔkhɔlo abi o' lie ruese ɔli na e'gbo enete. 46 Se u ke li ya me asha mhue eleli obɔ oyi Eshinegba ini u lese nono e'gbo ni e nono ingme oye? Egbegbi emionoga e lili e ligho. 47 Ini o' khia khi inyoghuo e tse u lese e tse, ighe ikhɔda ni o' la ye'ye ali eni e'a miesuo o? Eni e'a miesuo e lili e ligho. 48 Itobo ona, ze ni u gba pfo abi ite na iloghie o' li gba pfo."‡

6

Osese isomhopfa

1 "Gue' kia ini u khi rie'le igue-ngeli abamemhe ukpeloe e'gbo. Ini u wa a ligho, wa a ya mhue eleli obɔ oyi Eshinegba Ita ni o' la iloghie.*

2 "Ini u ri isomhopfa na e'gbo ni e'a mhue, khi ro'li pfi akala ke kiakia, abi eni e'a miesuo e' li elemhi owa ugamhi ali ifuapfe. Eri e ligho ni e'gbo e ba kueghie we. Abi o' li mhi li gue e ye e, khi, e she mie eleli eyewe se. 3 Ama ro'na ɔni o' la ɔmunu, khi ze ni ɔgboese o' lese. 4 Egheghe agho o' khi emhi osheli, ni ite ni o' la iloghie ni ɔo me emini u rie'le elemhi osheli, o' ri eleli ne.

Osese abi a lie so iromhi (iLuk 11.2-4)

5 "Ye'ye o' ye ini u ya so iromhi khi ya rie'le ɔli abi eri ugamhi ku alo ni e'e migha epfe ode ali elemhi owa ugamhi ini e'gbo e ba ke me we. Abi o' li mhi lie gue ɔli e ye

* 5:32 Li ze iMat 19.9; iMak 10.11-12; iLuk 16.18; 1 iKori 7.10-11 † 5:33 Li ze iLev 19.12; iNoba 30.2; iDeut 23.21 ‡ 5:34 Li ze iJem 5.12; Aza 66.1; iMat 23.22 § 5:35 Li ze Aza 66.1; Iwolo 48.2 * 5:38 Li ze Okiali 21.24; iLev 24.20; iDeut 19.21 † 5:43 Li ze iLev 19.18 ‡ 5:48 Li ze iLev 19.2; iDeut 18.13 * 6:1 Li ze iMat 23.5 † 6:5 Li ze iLuk 18.10-14

ẹ khi e she mhue eleli oyewe gba se.† ⁶ Ama ini u ya so iromhi, lo elemhi owa oye, u khukhu ode, u so iromhi ghi Ita ẹ ni o la osheli, Ite ni o la osheli ni o o me emini a li osheli, o ya ri eleli gba ne. ⁷ Ini u ya so iromhi, khi ke ri ele ungmehi oghuo ngme itingmingme, abi eni ẹa miesuo ẹ ẹ li. Eri ẹ ẹ dabi khi ingmemhi ni e bu dose Eshinegba oyewe o ro suo we. ⁸ Khi li abi wewe. Itobo khi Ite o she kpe lese emini u wa nono neni u mhila li.

⁹ “U kha so iromhi, ke lie:

“Ita anye ni o la iloghie,

anye ri ufumhi na

eva oye no pfuase,

¹⁰ ze ni Omheso oye o bhale.

Ze ni a ri ele oghumehi oye

eke agbo abi a lie ri ele o li

obini iloghie.

¹¹ Ri eminale ona

ogbe-namo na anye.

¹² Gbe olamhe kua na anye,

abi anye lie gbe kua

na egbo ni e lamhe shi anye o.

¹³ ‘Khi ze ni anye

de pfilo imufe,

mie anye pfuese obo oyi okphaghi.’

¹⁴ U kha gbekua na eni e lamhe shi ẹ o, Ite na iloghie o ya li gbekua ne.

¹⁵ Ama ini u wa a gbekua na eni e lamhe shi ẹ o, Ite na iloghie o ya li gbekua ne.‡

Abi a lie pfi azumhi

¹⁶ “U kha pfi azumhi, khi wushe alo-a shi ukhomhi abi eni ẹa miesuo ẹ ẹ li. Eri ẹ ẹ nyene alo ze shi ukhomhi ini egbo e ba lese khi ẹ ẹ pfi azumhi. Abi o li mhi li gue ẹ ye ẹ, e she mhue eleli oyewe se.

¹⁷ Ama u kha pfi azumhi, ri oili shishi ukhomhi ro dala egbe-a, u pfiono itsu-a shi ukhomhi, ¹⁸ ini egbo e khi lese khi azumhi wa pfi. Ama oni Ite ni o o me osheli nya o ya ri eleli ne gbodojo.

Epfue ena obini iloghie

(iLuk 12.33-34)

¹⁹ “Khi ti epfue ma leghe na egbe ẹ shi elemhi agbo ona, ni ifu e la le emhi, ni emhi e la mu oghuoghua, a, ali ni ighiatọ e la dobe ẹ do. ²⁰ Ochoghọ ti epfue ma iloghie ni ifu ẹa dobe la le emhi, ali ni emhi ẹa la mu oghuoghua-a wekhi ighiatọ e dobe la do. ²¹ Irari khi asha ni epfue oye o la agho udu oye o la.

Akpá oyi idiegbe

(iLuk 11.34-36)

²² “Ikpamhi alo e khi akpá ni idiegbe o mhue. Ini ukpeloe oye o dala, egbe eye nya o khi akpá.

²³ Ama ini alo eye ẹa ti, idiegbe eye nya e khi alo ebili. Ini a ke bhale ya ẹ khi akpá ni o la idiegbe oye o khi obili, se oni obili o ke beshi lie gba ramhi shi idiegbe oye!

Eshinegba ali epfue

(iLuk 16.13; 12.22-31)

²⁴ “Ogbokhoghua o da dobe ya ga ega ava. Eri o ya nono ingme oyi oghuo, elemhi onokpole ẹ bi o li. O ya ke suo eso na oghuo, o ri ukpeloe gbe onokpole. Ogbọ o ya dobe ga Eshinegba ali ukpaghọlo utoghua.

²⁵ “Onana o ze ni mhi ro gueye u khi ke sa usamhi emini a le ali emini a da, wekhi usamhi egbe ẹ emini u ya so. Agbo oye o fu dose eminale? Abi khi eri idiegbe oye o fu dose ode? ²⁶ A bino ipfeli ni e la idane, ẹa ro ko wekhi eri ẹ ẹ khiese tima shi aka. Ama eri Ite na iloghie o kie ri ele ẹ khu we. Aa mu ele dose we? ²⁷ Onge ẹ onoghua o dobe ya ri isamhi ali ayele khi iwakati oghuo kpe ma agbo oyoli?

²⁸ “Elo o ze ni a ro o sa usamhi ode ni a ro o ku egbe? A bino idodo ni e la ifui ebuli, khi ẹa ya gbe akanya wekhi eri ẹ fia ide zu egbewe. ²⁹ Ama mhi gueye ẹ khi ashini Oghie iSolomoni o mhue ufumhi ramhi, o a khu ẹ akhue

ramhi udodo okhoghuo ena.* ³⁰ Ini Eshinegba o lina ri ide ku ebuli tse, ni o kha la o amo, ako o to-a, se o a ke lie li ri ode ku e? Ee egbo ni irudunga oye o she. ³¹ Itobo igho khi ke ye le obini u ya me eminale le ali obini u te ya me da, ali obini u te ya me ide ku egbe. ³² Emhi enana eni ea miesuo e na khu, ama Itẹ na iloghie o lese khi a kha mholi emhi eghoghọ kpa. ³³ Ochoghọ kpe ze ni Eshinegba o mhese shi agbo oye ne, ni u ri eni omhese gbe akanya, khi o ya ri emhi enekpole nya ma o ne. ³⁴ Irarigho, khi ke ze ni ayele ako o nase udu amo, ako o ya sa usamhi egboli. Ogbele ogbogbo o mhue anasemhe oyoli.”

7

Igue egbo ezọ

(iLuk 6.37-38,41-42)

¹ “A khi gue egbo ezọ, ini Eshinegba o khi gue e ezọ. ² Irari khi abi u li gue egboese ezọ, igho Eshinegba o li ya gue ezọ oye. Emini u ro mhese na ogboese a li ro ya mhese ne.*

³ “Elo o ze ni u ro me uku ni o la inyoghuo e eloe ni u waa ro me ufolo oara ni o pfida e eloe? ⁴ Se u ke lie gweye inyoghuo e, ‘Ze ni mhi rue e uku eloe le,’ ni yeye oye wa a ro me ufolo oara ni o pfida e eloe? ⁵ Yeye o ri ugamhi ku alo, kpe rue ufolo oara ni o pfida e eloe-a ne neni u tigbe ya meke rue oni o la oyi inyoghuo e o-a.

⁶ “Khi ri emhi ipfuase na ewa. Khi pfi emini o mu eloe abi igolu ghi igulu. Eri e ya wu we eke-a, e so alo okholi ghue e.

Mhila, u nono, u kpheli

(iLuk 11.9-13)

⁷ “Mhila khi a ya ro ne. Nono khi u ya me rue, kpheli obo ode khi a ya khueghie-a ne. ⁸ Irari khi oni o mhila, loli a ro o na. Ogbo ni o nono

loli o me e rue. Oni o kpheli obo ode, loli a khueghie-a a na.

⁹ “Ongese onoghuo o bia ni omioli o ya mhila li ibuledi ni o ya rue echeli na li? ¹⁰ O kha mhila e afele, enye u ya rue na li? ¹¹ Ini ee ni a khi egbo ebe a lese abi a li ri eminete e na imi e, se Ita ni o la iloghie o ke beshi li ya ri eminete na egbo ni e mhila li? ¹² Irarigho, abi u nono ni ogbo li riele deba e, yeye li ligho riele deba li. Irari khi emini Ushi oyi iMosisi ali emekeguele e sese nya na.†

Ode unuekpe na pfi ali ona gbada (iLuk 13.24)

¹³ “Ro te ode unuekpe na pfi lo. Irari khi ode unuekpe na gbada ali ode agbala na gbada o khi ode ni o je owa ere, ebubu egbo e rote o. ¹⁴ Ode ni o je iloghie eri oo riele, ode unuekpe ni a te e je o, oo pfi, ama ikuku egbo e rote o.

Oara ali ikpamhi eyoli (iLuk 6.43-44)

¹⁵ “A be eke ma emekeguele egbholi. Eri e ri eku osumha ku egbe, ama elemhi udu oyewe, idumhi ni e nyanogbo le e khi. ¹⁶ Angeli oyewe o re we e khase emini e khi. Okphekpe o ya mo udumhi olomu, we khi eri o mo udumhi okhua eni. ¹⁷ Oara onete o mo udumhi onete. Oara ni o ti o mo udumhi ni o ti. ¹⁸ Oara onete o ya mo udumhi ni o ti, wekhi eri oara ni o ti o dobe ya mo udumhi onete. ¹⁹ Oara kpa ni o da mo udumhi onete ne, eri a ya khi oli pfi a, a tose oli a.‡ ²⁰ Itobo igho emini emekeguele egbholi ee riele, u te e lese we.§

Mhi aa lese oni u khi

(iLuk 13.25-27)

²¹ “Oa khi ogbokpa ni o lu mhe, ‘Onomhue, Onomhue’ o ya lo eghiele oyi Eshinegba, ama egbo ni e riele oghuemhe oyi Itamhe ni o la iloghie.

* 7:2 Li ze iMak 4.24 † 7:12 Li ze iLuk 6.31 iMat 12.33

‡ 7:19 Li ze iMat 3.10; iLuk 3.9 § 7:20 Li ze

22 Ini ẹlẹ iguẹzọ o ramhi, ebubu ẹgbọ e ya liẹ mhe, ‘Onomhue, Onomhue, anye ẹẹ she ri eva oyẹ me eke guele, anye ri eva oyẹ khu ẹgbọ iyemhe ebe egbe-a, anye gbo gbe ikanya onyaloa ododa?’ 23 Eghẹghẹ aghọ mhi ya gueyẹ wẹ gboo, ‘Mhi aa leşẹ ẹ. A vu mhe ana le pia, ẹẹ ẹgbọ ọkhọlo ena.’*

Ẹgbọ ava ni e tọ owa
(iLuk 6.47-49)

24 “Ogbọkpa ni ọ da suọ ungmehi oyemhe ni ọ da rọli gbe akanya ne, eri ọ li abi ogbọ ọlesingme ni ọ tọ owa nga ukhomhi ẹche. 25 Ini amẹ o riẹ ruẹ, ni ochikpho o rọ tu, khi akpekpeli o riẹ li gbe oni owa oghọ, ọa o ya de, irari khi ukhomhi ẹche a tọ li nga. 26 Ama ogbọ ni ọ da suọ ungmehi oyemhe ni ọa da rọli gbe akanya ne eri ọ li abi oyeghe ni ọ tọ owa nga ekhashe. 27 Amẹ o kha ruẹ, ni ochikpho o rọ tu, ni akpekpeli o rọ li gbe oni owa oghọ, oni owa o de kua, o de udemhi ọsanabe.”

28 Abi iJesu ọ rọ ngme se, osesẹ oyọli o ri abọ sha eni e legba. 29 Irari khi eri ọ sesẹ ẹgbọ abi ogbọ ni ọ leşẹ emini ọọ sesẹ.†

8

Omọse ashomha
(iMak 1.40-45; iLuk 5.12-16)

1 Abi iJesu ọ rọte ukhomhi ute tiemhile, ebubu ẹgbọ e bhale deba li. 2 Ighọ omọse ashomha oghuo ọ bhale ya wugha iJesu odalo, ọọ li, “Onomhue, ini o ghọle ẹ, u dobe ya rẹ mhe ze.” 3 IJesu ọ nise obọ-a ti ọli, ọọ li. “O ghọle mhe, khi ọni ọ ze.” Aghọaghọ ọni omọse ọ ze. 4 IJesu ọọ li, “Khi gueyẹ ogbokhoghuo, ama ka ri egbe ẹ khasẹ ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba, ni u riẹle iluasobo ni iMosisi ọọ a ke riẹle ini a ri ọni efafe mu pfaşẹ.”*

Irudunga ni ọkhọli-okhue ọ rọkhasẹ
(iLuk 7.1-10)

5 Abi iJesu ọ rọ lo iKapanomu le, ọkhọli-okhue ni ọ mhesẹ na ekhọli-okhue egbhuşshe ọyi iRomu oghuo ọ bhale ya lema li ikpaghiobọ. 6 Ọọ li, “Onomhue, ọni ọọ ga mhe ọ ga yeshi apfe ẹ ghu-a egbegbọ. Eri ọ guogho a.”

7 IJesu ọọ li, “Mhi ya bhale ya rọli ze.”

8 Ọni ọkhọli-okhue ọọ li, “Onomhue, iye, leşẹ ngme oni ungmehi tşẹ, khi ọni ọọ ga mhe ọ ya ze. Irari khi mhia fu tẹ ni u wa bhale apfe oyemhe. 9 Mhemhe oyemhe, mhi li mhọli ekhọli-okhue eni e fu doşẹ mhe, mhi li mhue elese ni mhia mhesẹ na. Mhi kha gueyẹ ọna ọ ke le, ọọ le, mhiẹ ọlese ọ bhale, ọ bhale. Mhi khe ọni ọọ ga mhe ọ li ona, ọ li ọli.”

10 Abi iJesu ọ rọ suọ emini ọni omọse ọ ngme, abọ e sha li. Ọọ eni ẹ deba li, “Abi o li mhi li gue ọli ẹ ye ẹ ena khi mhia me irudunga onabi onana ghue eke iZireni. 11 Mhi gueyẹ ẹ khi ebubu ẹgbọ e ya rọte obini ovọ o te ẹ ngale ali obini ovọ o te ẹ lo eko, bhale ya nu Aburaamu ali Aziki ali iGiekọpu shito ukue na eghiele na iloghie†. 12 Ama ẹgbọ ni é khá lá iloghie, a ya pfi wẹ je eke alo ebili ni e la ke viẹ, ẹẹ le akọ akọ.”‡ 13 IJesu ọọ ọni ọkhọli-okhue oghọ, “Ke je khi o ya lighọ ne abi u li mhọli irudunga eghọ.” Ighọ ọni ọọ ga li ọ ze oni eghẹghẹ ni iJesu ọ la ngme ọli ighọ tee.

IJesu ọ ri ebubu ẹgbọ ze
(iMak 1.29-34; iLuk 4.38-41)

14 Abi iJesu ọ rọ bhale apfe ọyi iPita, ọ me khi ọọ iPita ni ọkpotso ọ yeshi khi ọọ ghu ughuamhi iba. 15 IJesu ọ ri obọ ti ọli, eni iba e lase ọli egbe le. Ọ vule ọ feli ọli epfese.

* 7:23 Li zẹ iwolo 6.8 † 7:29 Li zẹ iMak 1.22; iLuk 4.32 * 8:4 Li zẹ iLẹv 14.1-32 † 8:11 Li zẹ iLuk 13.29 ‡ 8:12 Li zẹ iMat 22.13; 25.30; iLuk 13.28

16 Abi ogbomhi o rọ mu eke, ebubu egbo e wolo eni e mhọli ayemhe ebe ododa bhale ghi iJesu. Igho iJesu o ri ungmehi unu khu we eni ayemhe ebe egbo egbe ku a. O gbo ri eni egho ghua nya ze. 17 Eri a me enana ni ungmehi ni Azaya omekeguele o ngme o bhale ya tse; Ni oo,

“Lolighuo o mie awa umha-ze, o tsua ighuamhi eyawa ya kua.”§

Emini ideba-iJesu-kia o ya mie ogbo o rue

(iLuk 9.57-62)

18 IJesu o me olele egbo ni e le gaso oli, oo e ze ni wewe e da je ukiekie obini o kpole oyi oke oniemi iGalili. 19 Osese Ishi eyi iMosisi oghuo o bhale deba li oo li, “Osese, mhi ya deba ke je obiobini wa je kpa.”

20 IJesu o sọli o, oo li. “Inyako e mhọli ese, ipfeli e mhọli eko, ama Omi Ogbọ ọa mhọli ashini o de ukhomhi e gbe.”

21 Omose olese ni o khi omoo odukhokho oyoli, o lu oli, oo li, “Osese, ze mhe kpe je apfe ya ri itamhe ni o ghu-a to ne.”

22 IJesu o sọli o, oo li “Ke deba mhe, ze ni eni e ghu-a e ri eni e ghu-a to.”

IJesu o pfomhise akpekpeli ukhomhi oke oniemi

(iMak 4.35-41; iLuk 8.22-25)

23 IJesu o lo elemhi oko-oke oniemi, eniye odukhokho eyoli e li lo deba li. 24 Utoghukpe, akpekpeli oniemi oo li oni ukhomhi oke oniemi. Ukuku emhi o kpole dena ni oni oko-oke oniemi ọa rọ ku lu. Ama iJesu oo lese-a 25 Eniye odukhokho eyoli e ya guise oli le, e oli, “Onomhue, tsumhi anye! Awa ya pfua!”

26 Oo we, “Elo o ze ni a rọ lina na ulishi, Eri irudunga oyee oo na

beshi she?” Igho o vule nu oni akpekpeli ngme, oni oke o de ma.

27 Abo e sha egbo nya ni e la agho, e mhila, “Ogbo nabise onana o khi, egbegbi ozughu oyi oke oniemi ali akpekpeli e ga suo eso o na li.”

IJesu o ri emose ava eni e mhọli ayemhe ebe ze

(iMak 5.1-20; iLuk 8.26-39)

28 Abi iJesu o rọ da je ukiekie obini o kpole oyi oke oniemi iGalili obini iGadara, emose ava ni e rote atalimhi lasese e bhale deba li. Eni emose ava ena e mhọli ayemhe ebe ni e yese we ngme ni o rewe nono ingme. Egbo ea ke gbudu rote oni ode dose. 29 Eni ayemhe ebe egbo ni e la eni emose egbe, e tse se utoghukpe, e oli, “Elo e ku anye ali yeye gbe, yeye Omi Eshinegba? Eri u bhale ya nase anye neni oni eghoghe o ramhi?”

30 Igulu ni e bu e la epfe agho le eminale. 31 Igho eni ayemhe ebe egbo e lema iJesu, e oli, “Ini u khu anye ya fie, khu anye ya lo eni igulu egbo egbe.”

32 Igho iJesu oo, “A ke vu!” Igho e lasese ya lo eni igulu egbe. Eni igulu nya e na ya tiemhi eseso oni ute, ya lo oni oke, e ghuloo. 33 Emose ni e ri eni igulu u kia, e na kua, e je ifui apfe ya guele emini a me ali emini eni emose ni e mhọli ayemhe ebe e me. 34 Igho egbo ni e la oni eoli nya e fie lasese deba iJesu. Abi e rọ me oli, e lema li o kpeke o lase wewe eke le.

9

IJesu o ri omose ni o guogho-a ze
(iMak 2.1-12; iLuk 5.17-26)

1 IJesu o lo oko-oke oniemi, o da oni oke iGalili mu egbe pfi je ukiekie obini o kpole, o bhale apfe oyoli obini iKapanomu. 2 Emose egbo e tsua omose ni o guogho-a shi iya bhale. Abi iJesu o rọ me irudunga oyewe, oo oni omose ni o

guoghò-a, “Ri obò shi udu, omimhẹ, a she ri olamhẹ topfa ẹ.”

³ Ighò esesẹ Ishi eyi iMosisi eghuo e nu egbe wẹ ngme, e liẹ, “Oni ọmọse ọna ọ pfi unu-a!”

⁴ Ijesu ọ lesẹ usamhi ni ẹ sa, ọ mhila wẹ, “Elọ o zẹ ni a rọ sa isamhi ebe udu? ⁵ Onoghuo o keleş mhẹ ya ngme ọni ọmọse nẹ? Ni mhi liẹ, ‘A she gbe olamhẹ kua nẹ,’ Ali ‘Vule ke kia?’ ⁶ Ama, ni a rọ lesẹ khi Omi Ọgbọ ọ mhue afu elemhi eke agbọ ni ọ rọ gbe olamhẹ kua na ọgbọ.” Ighò, ọọ ọni ọmọse ni ọ guoghò-a, “Vule, rue iya oyẹ u ke je apfẹ.”

⁷ Ighò ọni ọmọse ọ vule ọọ je apfẹ. ⁸ Abi eni ebubu ẹgbọ e rọ mẹ ona, abọ e sha wẹ. E kuẹghię Eshinegba ni ọ ri afu onana na ẹgbọ.

*Ijesu ọ lu iMatiu ọ deba lue
(iMak 2.13-17; iLuk 5.27-32)*

⁹ Abi ijesu ọ rọte aghọ je odalo, ọ mẹ khi ọmionoga ọghuo ni a lu iMatiu, ọ shitọ okhọlo ni a la mionoga. Ọọ li, “Deba mhẹ.” Ighò ọ vule deba li.

¹⁰ Abi ijesu ọ rọ la owa oyi iMatiu le eminale, emionoga eni e bu elese ali ena olamhẹ e bhale ya ku ma wẹ ọ, e ga nu ọli ali eniyẹ odukhokho eyọli le eminale. ¹¹ Abi ẹgbọ iFarisi eghuo e rọ mẹ ona, e mhila eniyẹ odukhokho eyọli, ẹẹ, “Elọ o zẹ ni ọsesẹ oyẹ ẹ ọ rọ nu emionoga ali ena olamhẹ ẹ le eminale?”*

¹² Ijesu ọ suọ ona, ọọ wẹ, “Oni ọ toto ọa mhue emini ọ ri ọbo ẹ li, ama ọni ọọ to ọọ ye apfẹ ọbo. ¹³ A ka wena emini a ri ona ngme, ikhi, ‘Ọa khi iluasobo e ghọle mhẹ, ama isomhelemhi’ Ọa khi ẹgbọ eni e pfuasẹ ne mhi bhale ya lu e mu pfi, ama ẹgbọ ena olamhẹ.”†

*Omhila oyi ingme azumhi
(iMak 2.18-22; iLuk 5.33-39)*

¹⁴ Eniyẹ odukhokho eyi iJoni Oni ọọ batazi ẹgbọ, e bhale deba ijesu, e mhila li, “Elọ o fẹ zẹ khi anye ali

ẹgbọ iFarisi, khi anye ẹ pfi azumhi ni eniyẹ odukhokho eyẹ ẹa rọ pfi?”

¹⁵ Ijesu ọọ wẹ, “Emọle ọmọse ni ọọ rue ọmueshi ọnọgbọ e famhi ya mhue iyese udu-a ini ọni ọọ rue ọmueshi ọ kie la wẹ iteva? Eghẹghẹ ọọ bhale ni a rọ ya rue ọni ọmọse ni ọọ rue ọmueshi ọnọgbọ iteva oyẹwẹ vu, eghẹghẹ aghọ e rọ tigbe ya ke pfi azumhi.

¹⁶ “Ọgbọ ọa ya gbẹla ode onogbọ toma onodio, ini a mẹ ghọ, onodio oghọ o ya nyanọ-a toma onogbọ, o fia esẹ ni o ke fu nẹ shi ọ. ¹⁷ U ke neta khi eri ọgbọ ọ ya ku onyo onogbọ kulo akpaba ẹkuẹ ẹlamhi onodio,† ini a mẹ ghọ, eri oni akpaba o ya ve-a, oni onyo o ku kua, oni akpaba onyo o li opfu-a. Onyo onogbọ a ku ẹ shi akpaba onogbọ, eghẹghẹ aghọ, oni onyo ali oni akpaba onyo e ga migha.”

Omọ ọmueshi ni ọ ghu-a ali ọkpotoso ni ọa ze

(iMak 5.21-43; iLuk 8.40-56)

¹⁸ Abi oni ungmehi o kie la ijesu unu, ọkhemhуe iju ọghuo ọ bhale ya wugha li odalo, ọọ li, “Kpekpẹ bhale ya ri obọ ti omimhẹ ni ọ lesẹ ghu-a, ni ọ guale.” ¹⁹ Ighò ijesu ọ vule deba li vu, eniyẹ odukhokho eyọli e li deba li.

²⁰ Ighò ọkpotoso ọghuo ni ọlia e she ku ọli egbe ramhi ikpe igbẹva ọ rọte ukhokho ti mama ijesu, ọ ri obọ ti ọli esọ ode. ²¹ Itobọ khi ọ she ngme ọli shi udu khi, “Mhi kha da lesẹ ri obọ ti ijesu ode tse ne, mhi ya ze.”

²² Ighò ijesu ọ mu egbe nyenẹ, ọ mẹ ọli, ọọ li, “Kpotso khi ke zẹ ni ulishi o muẹ irudunga ni u mhue o she rẹ ze.” Aghọaghọ ọni ọkpotoso ọ ze.

²³ Abi ijesu ọ rọ ramhi owa oyi ọni ọkhemhуe, ọ bhale ya ẹ khi ẹgbọ e la aghọ. Ee viẹ ọni ọmueshi ni ọ ghu-a eghọ. Aghọ oo li nyoghoo. ²⁴ Ọ gueyẹ ọgbọkpa ọ lase aghọ le,

* 9:11 Li zẹ iLuk 15.1-2 † 9:13 Li zẹ iMat 12.7; Osia 6.6 ‡ 9:17 Akpaba oyi ẹkuẹ ẹlamhi ẹgbọ iju e ku onyo ọ shi.

khi ɔni ɔmueshi ɔa ghu ne khi eri ɔ lese-a. Eni ɛgbɔ e suo ungmehi ni ɔ ngme, ee gia li. ²⁵ Eni ɛgbɔ e fiɛ je olase se, iJesu ɔ lo elemhi oni owa, ɔ mu ɔni ɔmueshi obɔ, ɔni ɔmueshi ɔ vule. ²⁶ Okeke oni ingme ona ɔ gbhiaku asha kpa oni ɛdɛli.

Ijesu ɔ khueghie ezalo ava alo-a

²⁷ Ijesu ɔ ke rɔte aghɔ vu je odalo, ezalo ava e deba li. Ee tseɛ lema li, e liɛ ɔli, “Mhuɛ isomhelemhi na anye, omi iDefidi.”

²⁸ Abi iJesu ɔ rɔ lo elemhi oni owa, eni ezalo ava e bhale deba li. ɔ mhila wɛ, “A miesuo khi mhi ya doɔɛ rɛ ɛ ze?”

ɛ ke ɔli, “Guɛguɛguɛ.”

²⁹ Ighɔ iJesu ɔ ri obɔ ti wɛ alo, ɔɔ wɛ, “Alo eyɛ ɛ e khueghie-a abi a mhuɛ irudunga.” ³⁰ Ikpamhi alo eyɛwɛ e khueghie-a. Ijesu ɔ tse agua yɛ wɛ e khi gueye ɔgbɔkɔghuo emini a mɛ. ³¹ Ama asha ni e ramhi kpa, eri e gueye ɛgbɔ, e gue ingme oyi iJesu yɛ ɛgbɔ asha kpa.

Ijesu ɔ ri ungmehi ze

³² Eni emɔse e vu, a tsua ɔmɔse ɔghuo ni ɔ mhuɛ ayɛmɛ ebe bhale, ni ɔa li ngme unu. ³³ Ijesu ɔ khu ɔli oni ayɛmɛ ebe oghɔ egbe ya lase, ɔni ɔmɔse ɔ ngme. Abɔ e sha ɔgbɔkpa e liɛ, “Anye ɛa kpɛ mɛ ingme onana ghue ekɛ iZireni.”

³⁴ Ama ɛgbɔ iFarisi e liɛ khi oghie ɔyi iyɛmɛ ebe ɔ ri ekpabɔ na li. Lɔli o zɛ ni ɔ rɔ doɔɛ ɛ khu ɛgbɔ ayɛmɛ ebe egbe-a. §

Egbikanya eyi Eshinɛgba ɛa bu

³⁵ Ijesu ɔ kia la ɛoli khi ɛoli sɛɛ ungmehi oyi Eshinɛgba elemhi owa ugamhi eyɛwɛ, ɔ tse abɔ usomhi onete oyi Eghiele oyi Eshinɛgba. ɔ ri ɛgbɔ ni e mhuɛ ighuamhi khi ighuamhi i ze.*

³⁶ Abi ɔ rɔ mɛ eni ebubu ɛgbɔ,

elemhi wɛ e lala li irari khi udu oyɛwɛ ɔa sheshe itobɔ khi ɛa mhɔli ɔni ɔɔ kpaghie wɛ obɔ, abi isumha ni ɛa mhuɛ ɔrɛwɛkia.† ³⁷ ɔ gueye eniyɛ odukhokho eyɔli, “Oni ikhiɛɛ oo gbɛdi gba, ama khi eni ɛ khieɛ wɛ, ɛa bu.” ³⁸ “A sɔ iromhi, ni Eshinɛgba ɔni ɔ mhuɛ ikhiɛɛ, ni ɔ ghie eni e ya khieɛ ɔni ikhiɛɛ fiɛ lasele.”‡

10

Ijesu ɔ ghie ighiusomhi na keɛ ogbava eyoli fiɛ

(iMak 3.13-19; iLuk 6.12-16)

¹ Ijesu ɔ lu eniyɛ odukhokho ogbava eyoli kugbe. ɔ ri afu na wɛ, e ke ya khu iyɛmɛ ebe ɔɔɔa ɛgbɔ egbe-a, e gbo ri ɛgbɔ ni e mhuɛ ighuamhi ɔɔɔa ke ze.

² Eva eyi eni ighiusomhi na keɛ ogbava na. ɔni ododɛ khi ISamɔ ni a gbolo o lu iPita, ali inyoghuo ɔli, Aduru. Ijehisi ali inyoghuo ɔli ni a lu iJoni ni e khi imi iZebedi. ³ IFilipu ali iBatolomiu. ITomosi ali iMatiu ni e khi emionoga. Ijehisi omi Afeusi ali iTadiusi. ⁴ ISamɔ ni ingme o ghɔ mu egbe ali iJudasi Isikarɔti ni ɔ ri iJesu dɛ.

Usomhi ni a ghie eni etuogbava

(iMak 6.7-13; iLuk 9.1-6)

⁵ Ijesu ɔ ghie eniyɛ odukhokho ogbava ena fiɛ, ɔ tse agua yɛwɛ, ɔɔ wɛ, “A khi je ɛoli oyi ɛgbɔ iJɛta wɛkhi ɛoli na ekɛ iSameria. ⁶ Ochoghɔ a lɛ deba ɛgbɔ iZireni ni e li abi isumha ni e waa. ⁷ Abi a liɛ ke lɛ, a ke tse abɔ usomhi ona-yɛwɛ, a liɛ wɛ, ‘Eghiele oyi Eshinɛgba o she ti bhale.’ ⁸ A ri ɛgbɔ ni e mhuɛ ighuamhi ze, a ri eni e mhuɛ efafe ze, a guise eni e ghu-a le, eni e mhuɛ ayɛmɛ ebe, a khu wɛ ɛwɛ egbe lasele. Afuɛ a ri eni ekpabɔ ena na ɛ, a rɛ wɛ kpaghie ɛgbɔ obɔ afuɛ, a khi mie ifata shi ɔ. ⁹ Abi

§ 9:34 Li zɛ iMat 10.25; 12.24; iMak 3.22; iLuk 11.15 * 9:35 Li zɛ iMat 4.23; iMak 1.39; iLuk

4.44 † 9:36 Li zɛ iNɔba 27.17; 1 Ighie 22.17; 2 Okɛ 18.16; Ezik 34.5; iMak 6.34 ‡ 9:38 Li zɛ iLuk 10.2

a liẹ lẹ ena, a khi tsua ukpago okhoghuo shi omọ-emhi. ¹⁰ A khi tsua ẹkuẹ pfi sọ, wẹkhi itsua na rọ sọ elese, wẹkhi ekuẹ ni a sọ, wẹkhi ukpokpo na rọ a to ọkpọ, irari khi asha ni ọgbọ ọ la gbe aghọ ọ te ẹ le.*

¹¹ “Eoli oni a da bhale kpa, a kushi ayi ọgbọ nọ da kpe abọ mie ẹ, ramhi ẹghẹghẹ ni a ya rọte aghọ vu. ¹² Neni a ya sọ ukhomhi owa okhoghuo, a kpe liẹ, ‘Opfomhẹ o la oni owa ona.’ ¹³ Ini ẹgbọ ne la oni owa e kpe abọ mie ẹ, opfomhẹ oyẹẹ o ka nu wẹ la, ama, ini ẹa mie ẹ, opfomhẹ oyẹẹ o gbo nyenẹ deba ẹ. ¹⁴ Ini a bhale ẹoli, khi ẹgbọ ne la oni ẹoli ẹa da kpe abọ mie ẹ ne, a kpe abọ ọ-a na wẹ ini a te ọ fiẹ lase.† ¹⁵ Ogbẹlẹ iguẹzọ, mhi gueyẹ ẹ khi Ẹshinegba ọ ya mhọli isomhelemhi na ẹgbọ iSodomu ali iGomora dọsẹ oni ẹoli oghọ.†§ ¹⁶ A sato khi eri mhi ghie ẹ fiẹ lase abi isumha ne la ifuabọ idumhi. Irarighọ, a zẹ ni a lẹsẹ ingme abi ẹnyẹ, ama a mhue ikuegbe-a abi anekhukhu.*

Okhọli ni a ya mu vule shi ẹ ọ
(iMak 13.9-13; iLuk 21.12-17)

¹⁷ “A mu egbe ẹ tsuke, irari khi ẹgbọ e ya mu ẹ bhale ikọtu, odalo egbhali ni ẹẹ sọ ẹzọ. E gbe ẹ itali elemhi owa ugamhi eyewe. ¹⁸ E ya ri itobọ eva oyemhẹ muno e bhale deba igovunọ ali enighie, ni a gue usomhi onete oyemhẹ yẹ wẹ. A gbo pfi ọtsẹlẹ oyemhẹ yẹ ẹgbọ iJu ali ẹgbọ iJeta. ¹⁹ A khi yele abi a ya ngme ali abi a ya sọ wẹ, ini e muno ẹ bhale agbala ẹzọ. Irari khi emini a ya ngme o ya bhale unu oyẹ ẹ ẹghẹghẹ ni a nono ọli shi. ²⁰ Irari khi ingmemhi ni a ya ngme, ẹa ya khi eyẹ ẹ. Ayemhẹ-nọ-pfuase

oyi Ẹshinegba ni ọ khi ita ẹ, ọ ya ri ungmehi ni a ke ngme shi ẹ unu.†

²¹ “Eghẹghẹ na ngme ena, ẹgbọ e ya ri inyoghuo wẹ bhale ni a gbe-a, ita eniyẹ e wolọ imi wẹ bhale na gbolo-a, ighọ eniyẹ e li ya rue itawẹ bhale na gbe-a.† ²² Ẹgbọ kpa e ya ke biselemhi ẹ shi irari oyemhẹ. Ama ọgbọ ni ọ da mu irudunga oyọli mhue ramhi ukpesẹ ne, lọli a ya mie pfuese.§ ²³ Ini a la asheghuo mu okhọli vule shi ẹ ọ, a na je ẹoli olese. Mhi zẹ ẹ lẹsẹ khi, aa ya gbe akanya ona pfo ne eke iZireni neni Omi Ọgbọ ọ nyenẹ egbe ẹ bhale.

²⁴ “Omọ odukhokho ọa lẹsẹ dọsẹ ọga oyọli, wẹkhi eri oni ọọ ga ọgbọ ọ ya fu dọsẹ ọga oyọli.* ²⁵ Omọ odukhokho ọ doḅẹ ya li abi ọga oyọli, oni ọọ ga ọgbọ ọ ya doḅẹ li abi ọga oyọli. Ini a lu ọdapfẹ iBezebọ, sẹ ẹ a ke beshi ẹ lu eni e la oni ọmhue-apfẹ oyọli.†

Oni a ya ke na ulishi oyọli
(iLuk 12.2-7)

²⁶ “Itobọ ighọ a khi zẹ ni ulishi o mu ẹ irari khi aa mẹ emini a gba khukhu ni ọa ya khueghie a, wẹkhi eri a mẹ emini o sheli ni ọa ya laselẹ.† ²⁷ Emini mhi gueyẹ ẹ ẹliyosẹ a ngme ọli laselẹ ini ogbe o gbe-a. Ungmemhi ni a bẹna gueyẹ ẹ, a la ukhomhi owa ngme ọli laselẹ ni ẹgbọ e suọ gboo. ²⁸ A khi na ulishi ẹgbọ ni o khia khi idiegbe e lẹsẹ doḅẹ ya gbe-a, ni ẹa doḅẹ ya pfuse ọgbọ ayemhẹ-a. Ama a na ulishi oyi Ẹshinegba nọ kha gbe-a se ọ gbo mhue ekpabọ rọ ya pfuse ayemhẹ-a elemhi ilimhi irierie. ²⁹ U lẹsẹ khi ukpaghuo a ri ipfeli otuava dẹ? Ama aa mẹ ọngewẹ ni ọ ya ghu-a ni Ẹshinegba ọa ya lẹsẹ. ³⁰ Ẹshinegba ọ she leli egbegbi itsu ni e la ẹ

* **10:10** Li zẹ 1 iKọri 9.14; 1 iTimo 5.18 † **10:14** Li zẹ Ika 13.51 ‡ **10:15** Li zẹ iMat 11.24; Igbae 19.24-28 § **10:15** Li zẹ iLuk 10.4-12 * **10:16** Li zẹ iLuk 10.3 † **10:20** Li zẹ iMak 13.9-11; iLuk 12.11-12; 21.12-15 ‡ **10:21** Li zẹ iMak 13.12; iLuk 21.16 § **10:22** Li zẹ iMat 24.9,13; iMak 13.13; iLuk 21.17 * **10:24** Li zẹ iLuk 6.40; iJọn 13.16; 15.20 † **10:25** Li zẹ iMat 9.34; 12.24; iMak 3.22; iLuk 11.15 ‡ **10:26** Li zẹ iMak 4.22; iLuk 8.17

ukhomhi nya. ³¹ Itobọ ighọ, a khi zẹ ni ulishi o mu ẹ, irari khi a mu ẹloe dọsẹ ipfeli ni e bububu.

Eni e migha na ijesu ali eni e kie ọli

(iLuk 12.8-9)

³² “Ogbọ ni ọ da gue ungmemhi oyemhẹ yẹ ẹgbọ ne, mhi ya li gue ingme oyọli ye Itamhẹ ni ọ la iloghie.

³³ Ama ọnini ọ da la ukpẹloe ẹgbọ kie mhẹ, mhi ya li kie ọli ukpẹloe oyi Itamhẹ na obini iloghie. §

Ijesu ọa ri opfomhẹ bhale ama oke mhi

(iLuk 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ “A khi sa khi opfomhẹ mhi rọ bhale eke agbọ. Mhi aa rọ opfomhẹ bhale, ama ogbhọrọ. ³⁵ Eri mhi bhale ya to okhue na

“Omosẹ ali itali, ọkpotoso ali inyọli, ọsamọ ali inyọdọli.

³⁶ Unuẹkpẹ oyi ọgbọ, ebe ọli e la.*

³⁷ “Ogbọ ni ọ da nono ingme oyi ita okekhi inyọ dọsẹ ingme oyemhẹ ne, ọa ya dọbẹ khi ọmọ odukhokho oyemhẹ. Ogbọ ni ọ da nono ingme oyi omi ọli dọsẹ mhẹ ne, ọa ya dọbẹ khi ọmọ odukhokho oyemhẹ.

³⁸ Ogbọ ni ọa da kpha apfida oyọli tsua ni ọ ke deba ẹtẹ-awẹ oyemhẹ ne, ọa ya dọbẹ khi ọmọ odukhokho oyemhẹ. † ³⁹ Oni ọ da mu agbọ oyọli mhue gagaga ne, o mema ya de ọli obọ-a, ama ọni rue agbọ oyọli obọ-a shi eke itobọ oyemhẹ ne, ọ ya mẹ eleli agbọ oyọli. ‡

Eleli

(iMak 9.41)

⁴⁰ “Ogbọ ni ọ da kpe abọ mie ẹ ne, mhẹmhẹ ọ kpe abọ mie. Oni ọ da kpe abọ mie mhẹ, ọni ọ ghie mhẹ ọ kpe abọ mie. § ⁴¹ Ogbọ ni ọ da kpe abọ mie ọmekeguele oyi Ẹshinẹgba ne, ọ ya mhue isomhopfa

onayi ọmekeguele. Oni ọ da kpe abọ mie ọgbọ ni ọ pfuase ne irari khi ọ da khi ọgbọ ni ọ pfuase, ọ ya mhue eleli oyi ọgbọ ni ọ pfuase. ⁴² Ini ọgbọkhoghuo ọ diẹ amẹ ni e pfomhẹ na ẹgbọ eni ẹa mu ẹloe ena da ne, irari khi e da khi eniyẹ odukhokho eyemhẹ, mhi gue ọ yẹ ẹ gueguegue khi eleli oyọli ọa ya de ọli obọ a.”

11

Ijesu ali iJoni Oni ọọ batazi ẹgbọ (iLuk 7.18-35)

¹ Abi ijesu ọ rọ gueyẹ eniyẹ odukhokho ogbava eyọli emini e ya rieḷe se, ọ je ẹoli ni e la eke iGalili ya sese, ọ gbolo tse abọ oni usomhi onete.

² Abi iJoni Oni ọọ batazi ẹgbọ ọ rọ la owa ighumha suọ ikanya ni iKirisiti ọọ gbe, ọ ghie eniyẹ odukhokho eyọli ghi ọli, ³ E lẹ ya lina mhila li. “Yeyẹ u khi ọni iJoni ọ ngme khi ọ ya bhale, abi anye ri ẹloe shi eke ke khẹ ọgbọ ọlese?”

⁴ Ijesu ọ sọ wẹ ọ, ọọ wẹ, “A nyenẹ egbe ya gueyẹ iJoni emini a suọ ni a mẹ. ⁵ Ezalo ẹẹ khueghie alo-a, eni e guoghọ awẹ-a, e vule ẹẹ kia, a ri eni e mhue ighuamhi ẹkuẹ idiegbe ọdọda ze, elesọ ẹẹ suọ esọ, ẹgbọ ni e ghu-a, a guise wẹ le. A gbolo ẹ tse abọ usomhi onete yẹ ẹgbọ eni ẹa mhue.* ⁶ Ikhivose ọ khi na ọgbọ ni ọa mhọli akhokhomhẹ shi ingme oyemhẹ!”

⁷ Eniyẹ odukhokho eyi iJoni ee vu se, ijesu ọọ ngme ingme oyi iJoni khase eni e legba. Ọ mhila wẹ, ọọ. “Abi a rọ fiẹ je ọdagbe ifufu ni a rọ ya bino iJoni, ọgbọ nabise a dabi khi a ya mẹ? Ebuli ifulọ ni akpekpeli ọ pfi ẹ nga pfi ẹ tiemhi a dabi khi a ya mẹ? ⁸ Ini ọa khi ighọ shọ, elọ a dabi khi a ya mẹ abi a rọ fẹ fiẹ lase? Omosẹ ni ọ sọ itsua eni e somhi otse a sa khi a ya mẹ? Iiye o! Ẹgbọ eni

§ 10:33 Li zẹ 2 iTimọ 2.12 * 10:36 Li zẹ iMika 7.6 † 10:38 Li zẹ iMat 16.24; iMak 8.34; iLuk 9.23 ‡ 10:39 Li zẹ iMat 16.25; iMak 8.35; iLuk 9.24; 17.33; iJon 12.25 § 10:40 Li zẹ iMak 9.37; iLuk 9.48; 10.16; iJon 13.20 * 11:5 Li zẹ Aza 35.5-6; 61.1

ẹẹ sọ itsua eni e somhotse, apfẹ oyi oghie ẹẹ la. ⁹ Elo a fẹ fiẹ lase khi a ya mẹ shọ? Omekeguele? Gueguegue, ama mhi gueye ẹ, oni o gbo fu dọse omekeguele a mẹ. ¹⁰ Ijoni o khi oni ogbo ni Ebe-no-pfuase o ngme ingme oyoli, ni Eshinegba o la liẹ,

“ Mhi ya kpẹ ghie aghiusomhi oyemhẹ ralo ne,

ni o ya khueghie ode-a ne.†

¹¹ Abi o li mhi li gue oli ye ẹ khi, ijoni o fu dọse ogbokpa ni o la agbo ona ghue, ama, ogbo ni o ga kpọke nya obini Eghiele oyi Eshinegba, o fu dọse oli. ¹² Rote eghẹghẹ oyi ijoni Oni oọ batazi egbo ya ramhi ogbe na amo, Eshinegba o te ẹ ri ikakabo mhọli omhesẹ oyoli shi agbo oyi egbo, ama ikakabo egbo e ke ro o lo o. ¹³ Irari khi emekeguele nya ali Ishi eyi iMosisi, e mẹ guele shi eke ramhi eghẹghẹ oyi ijoni.‡ ¹⁴ Ini a ya lama shi o, ijoni o khi oni Elaja ni ẹ khi o ya nyene egbe bhale.§ ¹⁵ A mhọli esọ, a suọ emini mhia gueye ẹ, ni a roli gbe akanya.

¹⁶ “Elo mhi ri agbhotu ona ya khokho? Eri e li abi ikuku eniye ni e shito epfepfe oki ni e lu egbe we,

¹⁷ “Anye pfi ofele na ẹ,
aa lama gbe ishimhi,

anye to uwolo

ni a ro viẹ olimhi shi ẹ o,
ama aa lama viẹ.’

¹⁸ Abi ijoni o ro bhale, eri oọ pfi azumhi, o lama da onyo, irarigho egbo e liẹ khi, ‘Ayemhẹ Okphaghie oo nase oli.’ ¹⁹ Ama Omi Ogbo o ke bhale, oọ le oọ da, egbo kpa e ke liẹ khi, ‘Ogbo unu-emhi ali odonyo o khi, ni o nu emionoga ali ena olamhẹ ẹ mu omole.’ Emi ni Eshinegba oọ rieḽe, o ri ileḽingme oyoli ẹ khase.”

† **11:10** Li zẹ iMala 3.1 ‡ **11:13** Li zẹ iLuk 16.16 § **11:14** Li zẹ iMala 4.5; iMat 17.10-13; iMak 9.11-13 * **11:21** Li zẹ Aza 23.1-18; Ezik 26.1-28.26; iJoḽe 3.4-8; Emọ 1.9-10; iZaka 9.2-4 † **11:23** Li zẹ Aza 14.13-15; Igbae 19.24-28 ‡ **11:24** Li zẹ iMat 10.15; iLuk 10.12 § **11:27** Li zẹ ijon 3.35; 1.18; 10.15 * **11:29** Li zẹ ijere 6.16

Emini ẹoli ni ẹa lama mu pfi ẹẹ mẹ
(iLuk 10.13-15)

²⁰ Igho iJesu o li zẹ emuebe na egbo ni e la ẹoli ni o la gbe ikanya onyalo ebubu eyoli, itobo khi ẹa mu pfi, oọ li. ²¹ “Epfua o khi ne, iKorazi! Epfua o khi ne, iBetisaida! Irari khi ini ikanya onyalo ni a gbe ifui ẹoli eye ẹ khi a li gbe we iTai ali iSidoni lo, e kha she viẹ osoli na egbewe shi olamhẹ eyewe, e te olamhẹ eyewe mu pfi agboagbo.* ²² Ama mhi gueye ẹ khi, o ya somhi iTai ali iSidoni egbe dọse ẹ, ogbele iso-ezo ²³ Yeḽe iKapanomu, eri a nono ni a ya yase ẹ nga idane ramhi irarogbe? Iiye o! Eri a ya pfi ẹ tiemhi oke ilimhi iriere. Irari khi ini onyalo ni a gbe khase ẹ khi a gbe we eke iSodomu lo, o kha la o ramhi amo.† ²⁴ Ama mhi gueye ẹ khi o ya somhi iSodomu egbe dọse ẹ, ogbele iso-ezo.”‡

Bhale deba mhe ni u mhọli iyemhe

(iLuk 10.21-22)

²⁵ Eghẹghẹ agho iJesu o liẹ, “Ita, Onomhue, ni o mhue eke ali ukhuli, mhi tse uwegbe khi emini u ro sheli na eguebe, ali eni e fialo-a, khi u rewe khase egbo ni ẹa mu eloe. ²⁶ Igho, Ita, ina o li ghole ẹ shi.

²⁷ “Itamhẹ o she ri emhikpa nga mhe obo. Ogbo khoghuo o la o, ni o lese oni Omọ, se ni Ita. Ogbo khoghuo o la o ni o lese Ita se ni oni Omọ, ali eni oni Omọ o lama ri oni Ita khase.§

²⁸ “A bhale deba mhe, ẹẹ nya ni a tsua itsua ni ẹẹ khose ẹ, mhi ya ri iyemhe na ẹ. ²⁹ A ri egbe mie emini mhiẹ a ke rieḽe, a rote obo oyemhẹ wena, itobo khi mhii pfomhẹ gba, ali khi udu oyemhẹ o mhọli irieḽe-tiemhile, ni a mhue iyemhe.* ³⁰ Irari khi emini mhia

liẹ a riẹlẹ oni o zẹ ẹ riẹlẹ yẹghẹlẹ lọ, ali khi eri itsua eyẹmhe ee fuẹ.”

12

Ijesu o khi Onomhue oyi ele iyemhe

(iMak 2.23-28; iLuk 6.1-5)

¹ Eghẹghẹ ni a ngme ena, ijesu o rọte ifui ishemhi iakpa dọsẹ ẹlẹ iyemhe. Okiamhi oo gbe eniyẹ odukhokho eyọli. Ighọ e li bẹ eni iakpa, e le wẹ.* ² Abi ẹgbọ iFarisi e rọ mẹ ona, ẹ ọli, “Ghe khe! Eniyẹ odukhokho eyẹ ẹẹ riẹlẹ emini Ishi eyi iMosisi ọa lama shi a riẹlẹ ẹlẹ iyemhe.”

³ O sọ wẹ o, ọọ, “Aa she kpe zẹ emini iDefidi o riẹlẹ abi okiamhi o rọ gbe ọli ali apfọli? ⁴ Eri o lo elemhi owa oyi Eshinẹgba, lọli ali apfọli, e ya rue ibulẹdi oni o pfuasẹ le, ni ushi ọa lama shi e le. Oni ibulẹdi ona, ekpodalo-ugamhi eyi Eshinẹgba tse, e leşẹ le ọli.†† ⁵ Abi khi aa rọte ebe ushi iMosisi zẹ ọli khi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinẹgba ni e la Owa Oyi Eshinẹgba, ee gbe ushi-a ogbele iyemhe, ama ọgbọ ọa rọ mu ota sọ wẹ?§ ⁶ Ama mhi gueye ẹ khi ọgbọ ni o fu dọsẹ Owa Oyi Eshinẹgba o la ana. ⁷ Ini a leşẹ emini a ri oni ungmehi ona ngme shi Ebe-no-pfuasẹ lọ, ni ọọ, ‘Ilelemhi o ghọle mhe, ọa khi iluasobo,’ aa kha ke pfa ẹzọ mu eni ẹa lue.* ⁸ Irari khi mhemhe Omi Ọgbọ mhi khi Onomhue oyi ogbele iyemhe.”

Ijesu o ri omose ni obọ oyọli o cheghẹlẹ-a ze

(iMak 3.1-6; iLuk 6.6-11)

⁹ Abi ijesu o rọte aghọ vu, o lo elemhi owa ugamhi oyewẹ. ¹⁰ Ighọ omose ọghuo ni o cheghẹlẹ obọ oghuo-a, o la akaghọ. Ẹgbọ eghuo e la aghọ ni e nono ni wewẹ e mu ingme shi ijesu egbe, ighọ e mhila

li. Ẹ ọli, “O fẹ ti ni a ri ọgbọ ze ẹlẹ iyemhe?”

¹¹ Ijesu ọọ wẹ, “Ini ongeẹ o fẹ mhọli osumha, ni o rọ de pfilo atekẹ ẹlẹ iyemhe, wa a ya fẹ mu ọli o laselẹ?† ¹² Ọgbọ o mu ẹloe dọsẹ osumha! Irarighọ, Ishi eyi iMosisi o lama shi o, ọgbọ o riẹlẹ onete ogbele iyemhe.”

¹³ Ighọ ọọ oni omose ni o cheghẹlẹ obọ oghuo a eghọ, “Nise obọ oyẹ-a.” Ighọ o nise ọli-a. Oni obọ o na ya to abi onokpọle ¹⁴ Ighọ eni ẹgbọ iFarisi e fiẹ ya ye ugbamhi abi e li ya gbe ijesu-a.

Oni ọọ ga ni Eshinẹgba o zẹ

¹⁵ Abi ijesu o ke rọ leşẹ ugbamhi ni e gba, o rọte aghọ vu je oboese, ebubu ẹgbọ e deba li. O ri eni e mhọli umha-ze nya ze. ¹⁶ O tse agua yẹ wẹ e khi gueye ẹgbọ oni lọli khi. ¹⁷ Eri a ri ona ri ungmehi ni Azaya omekẹguele o ngme bhale ya tse, ni o la liẹ,

¹⁸ “Oni ọọ ga oyemhe ni mhi zẹ na,

oni mhi nono ingme oyọli,
ni o ri egbe ẹ mu mhe,
mhi ya ri Ayemhe oyemhe
shi ọli egbe,
o ya ri iguẹ-sọ-ẹzọ oyemhe
khasẹ ishishi nya.

¹⁹ Ọa ya nu ẹgbọ wola wẹkhi eri o ya tşesẹ
ni ọgbọ suọ ifui apfẹ.

²⁰ O ya kuegbe-a
nu eni ẹa mhuẹ ekpabọ ngeli,
abi a li kuegbe-a mu ọakpa
ni akpekpele o pfigbe vule.

O ya le elemhi
eni ẹẹ nono ikpaghiobọ,
abi ọgbhali ọa liẹ la apfẹ
ni amẹ o gbe erali
ni o la umutse pfuse-a,
ya ramhi ni o rọ
ri iguẹ-sọ-ẹzọ leghie.

²¹ Itobọ ighọ ẹgbọ iJeta nya

* 12:1 Li zẹ iDẹut 23.25 † 12:4 Li zẹ iLẹv 24.9 ‡ 12:4 Li zẹ 1 iSam 21.1-6 § 12:5 Li zẹ iNoba 28.9-10 * 12:7 Li zẹ iMat 9.13; Osia 6.6 † 12:11 Li zẹ iLuk 14.5 ‡ 12:21 Li zẹ Aza 42.1-4

e rọ regbenga eva oyọli.”†

Ijesu ali iBezebo

(iMak 3.20-30; iLuk 11.14-23)

²² Ighọ ẹgbọ eghuo e rue ọmọse ọghuo ni ọ mhọli ayemhẹ obe bhale ghi ijesu. Ọ zalo ọ gbo khi ungmenu. Ijesu ọ ri ọni ọmọse ze. Ọọ ngme, ọ gbolo ẹ me eke. ²³ Ighọ abọ e sha eni ẹgbọ nya, e mhila, e liẹ, “Abi khi ijesu ọna ọ khi Ọni Ọmiepfuese omi iDefidi ni ẹ khi ọ ya bhale?”

²⁴ Abi ẹgbọ iFarisi e rọ suọ ona, e ke, “Ekpabọ eyi iBezebo ni ọ khi oghie ọyi iyemhẹ ebe nya, ọ rọ khu ẹgbọ iyemhẹ ebe egbe lasese.”§

²⁵ Ijesu ọ she leşẹ usamhi oyewẹ, ọọ wẹ, “Eghiele ni o da kemhi shi iku-iku ni o nu egbewẹ ẹ khọli ne, eri o ya pfua. Ighọ khi ẹoli ali unuẹkpẹ ni e kemhi egbe nu egbewẹ ẹ khọli, ẹa dobe ya migha.

²⁶ Ini Ọkphaghie ọọ khu Ọkphaghie lase, ọ she kemhi egbọli. Seş ẹghiele oyọli o ke li dobe ya migha?

²⁷ Ini mhi ri ekpabọ eyi iBezebo ẹẹ khu ẹgbọ ayemhẹ ebe egbe a, ekpabọ eyi ọghuo ẹgbọ eyẹ ẹ e rọ khu wẹ kua? Eminni eni ẹẹ deba ẹ ẹẹ riele o rọkhasẹ khi aa rọte ode. ²⁸ Ama ini o khia khi Ayemhẹ oyi Eshinegba mhi rọ ọ khu ayemhẹ ebe kua, lọli o rọkhasẹ khi Eshinegba ọ she ẹ mhese shi ẹ egbe.

²⁹ “Oghuo ọ fe leşẹ ya vule, ọ doşẹ lo apfe oyi ọmọse akama ya tsua li itsua vu. Ọa khi eri ọ kpẹ ya ge ọli shi eke? Ọ tigbe dobe tsua li itsua owa?”

³⁰ “Oni ọa da nu mhe la ne, eri ọ biselemhi mhe, ali khi ọni ọa da nu mhe ti ẹ gbili ne, eri ọ miatse ku a.*

³¹ Irarighọ, mhi gueye ẹ khi, a ya ri olamhẹ ali ungmemhi ipfiunu-a nya topfa ọgbọ, ama aa ya tigbe ri ungmemhi ipfiunu-a ni a ngme

deba Ayemhẹ-nọ-pfuase topfa ọgbọ. ³² A ya dobe rọ topfa ọnini ọ da pfi unu-a deba Omi Ọgbọ, ama aa ya rọ topfa ọni ọ da pfi unu-a deba Ayemhẹ-nọ-pfuase, elemhi agbọ ni a la memena, ghe agbọ ni o ke ẹ bhale.†

Udumhi ọora a te ẹ leşẹ ọora

(iLuk 6.43-45)

³³ “Ri ẹloe khu ọara, o ya mọ umomhi onete, ini u waa ri ẹloe khu ọara, o mọ umomhi ni ọa ti. Irari khi umomhi oyi ọara a te ẹ leşẹ emini oni ọara o khi.† ³⁴ Seş ẹẹ ẹgbọ ebe ni a khọlo abi ẹnye afue, a liẹ ngme ungmemhi onete unu? Usamhi ni e vọ ọgbọ udu o rọli ẹẹ ngme ungmemhi rọte unu lasese.§ ³⁵ Udu onete ọgbọ onete ọ te ẹ ngme ungmemhi onete lasese. Ighọ ungmemhi obe o li rọte udu oyi ọgbọbe ẹ lasese. ³⁶ Ama a leşẹ khi ọgbọgbọ ọ ya zono abi ọ li ngme ungmemhi afue unu lasese ogbele iso-ẹzo. ³⁷ Irari khi ungmemhi unu oye a rọ ya pfa ẹzo ne, ungmemhi unu oye a gbo rọ ya pfa ẹzo mu ẹ.”

Irokhase oyi ijona

(iMak 8.11-12; iLuk 11.29-32)

³⁸ Ighọ ẹgbọ iFarisi ali esese Ishi eyi iMosisi eghuo ẹẹ ijesu, “Osese, ri ọlele ọnyaloo oghuo khase anye.”*

³⁹ Ọ sọ wẹ ọ, ọọ, “Eẹ ẹgbọ okhọlo ni aa ri igesikia ga Eshinegba.” Áá mhila mhe ọlele ọnyaloo? Ọgbokhoghuo ọa ya ri ọlele okhoghuo khase ẹ, seş ni onabi a rọkhasẹ oyi ijona ọmekẹguele.†

⁴⁰ Irari khi abi ijona ọ li la elemhi oyi afele ogbele ese ele ọguota ali ele iyose, ighọ Omi Ọgbọ ọ li ya li la elemhi eke ogbele ese, ele ọguota ali ele iyose.† ⁴¹ Egbọ iNineve e ya mu ẹzo vule shi ẹ ẹgbọ agbhotu ona ọ ogbele iguezo, irari khi e mu nyene

§ 12:24 Li ze iMat 9.34; 10.25 * 12:30 Li ze iMak 9.40 † 12:32 Li ze iLuk 12.10 ‡ 12:33

Li ze iMat 7.20; iLuk 6.44 § 12:34 Li ze iMat 3.7; 23.33; 15.18; iLuk 3.7; 6.45 * 12:38 Li ze

iMat 16.1; iMak 8.11; iLuk 11.16 † 12:39 Li ze ijona 1.17--2.10; iMat 16.4; iMak 8.12 ‡ 12:40

Li ze ijona 1.17

abi iJona o rọ tse abo ungmehi oyi Eshinegba ye we. Ama memena, oni o ga fu dose iJona o la akana, ama aa lama mu pfi. §

*Abi ayemhe obe o lie kia
(iLuk 11.24-26)*

⁴² Oghie-okpotso oyi eke iSheba o ya mu ezo vule shi e egbo agbhotu ona o ogbele iguezo, o pfa ezo mu we. Itobo khi oo rote obini odonue bhale ya ri esọ kpe osese ileasingme oyi iSolomoni. Ama memena oni o fu dose iSolomoni o la akana, ama aa lama pfi esọ shi oli o.*

⁴³ “Ini ayemhe ebe o rote ogbo egbe lasela, eri o kpe je eke okhaka ya dudu kia nono ashini o je ya yemhe-a. Ama ini o me, ⁴⁴ o gueye egboli, ‘Mhi ya nyene egbe ukhokho je owa ni mhi kpe te vu.’ Ini o nyene egbe bhale agho ni o ro ya e khi agho o gboo, khi asha kpa oo pfasa nguene. ⁴⁵ Eghoghe agho, o fie je olase ya rue ayemhe ebe ishilia elese ni e kholo dose oli bhale ya lo agho, e la agho. Eghoghe agho, ikpukhokho oyi oni ogbo ogbo o ke ya kholo dose abi o kpe li. Igho o ya li e egbe ee egbo okhola ena.”

*Inyo iesu ali inyoghuo iesu
(iMak 3.31-35; iLuk 8.19-21)*

⁴⁶ Ijesu o kie gho nu eni ebubu egbo o ngme, inyoli ali inyoghuo oli e bhale. E migha olase, e nono ni wewe e nu oli ngme. ⁴⁷ Ogbooghuo agho, oo li, “Inye ali inyoghuo e, e migha olase, ee nono ni wewe e nu e ngme.”

⁴⁸ Ijesu o sọli o, oo, “Eghuo e khi inyemhe ali inyoghuo-mhe?” ⁴⁹ O nise obo ghue eniye odukhokho eyoli, oo, “Enana e khi inyemhe ali inyoghuo-mhe. ⁵⁰ Onini o da ri ungmehi oyi Itamha na iloghie gbe akanya, loli o khi inyoghuo-mhe oni omose ali oni okpotso ali inyemhe.”

13

Okhe irokhokho oyi oghiale ni o ko ikpamhemhi

(iMak 4.1-9; iLuk 8.4-8)

¹ Ele ni a ngme ena, ijesu o fie owa ya lase, o shito epfe oke oniemi. ² Ebubu egbo e le gasa oli ramhi ni o ro vu ya lo oko-oke oniemi shito, eni egbo nya e migha egele oni oke oniemi.* ³ O ri okhe irokhokho gue emhi ebubu u ye we, oo we, “A ghe i! Oghiale oghuo o je ishemi ya ku ikpamhi emhi. ⁴ Abi o li i ku eni ikpamhi emhi egho, eghuo o e de kua epfe ode. Ipfeli e bhale ya sano we le. ⁵ Eghuo o, e de nga ukhomhi okpegbhe, ni o me mhuwe eke ni e bu. E nyanya ze. Ama itobo khi oni eke o me mhuwe elamhi ni e pfi imhili lo, ⁶ ovo o gbolo we-a. E khaka-a, irari khi e me asha pfi imhili lo eke egbegbo. ⁷ Ikpamhi eghuo o, e de kulo ashini igba e la. Eni igba e ze, e tono we gbolo-a. ⁸ Ama ikpamhi eghuo, e de shi egbegbi eke, e fu, e nyese ekhe. Eghuo e ri imomhi asha eghuеше lasele, elese e ri asha eghuеше lasele, enekpole, asha uye ali igbe. Eghoghe agho e ke ya bu dose emini a kpe ro ko. ⁹ A ze esọ, a suo emini mhia gueye e, ni a roli gbe akanya.”

Emini oni okhe irokhokho o migha shi

(iMak 4.10-12; iLuk 8.9-10)

¹⁰ Eniye odukhokho eyoli e bhale deba li, e mhila li, “Elo o ze ni u ro ri okhe irokhokho o sese eni egbo?”

¹¹ Ijesu oo we, a she mholi ilese oyi osheli abi Eshinegba o she mholi omhesa shi e egbe, ama a roli sheli we. ¹² Onini o da kpe mholi, a ya ro ma o na li, o mholi gbeku o. Ama oni o me mhuwe, a ya mie oli oni o kpe mhuwe.† ¹³ Emini o ze ni mhi ro ri okhe irokhokho nu we ngme khi.

§ 12:41 Li ze iJona 3.5 * 12:42 Li ze 1 Ighie 10.1-10; 2 Okhe 9.1-12 * 13:2 Li ze iLuk 5.1-3

† 13:12 Li ze iMat 25.29; iMak 4.25; iLuk 8.18; 19.26

Ini e rię bino,
 ęa ya me eke,
 ini e rię ri esọ shi eke,
 ọa ya lo wẹ esọ.
 14 Lọli o zẹ khi ungmemhi
 ni ọmekẹguele Azaya
 ọ ngme o tse shi wẹ egbe
 ni ọ la lię.
 “A ya ri esọ shi eke khue,
 ama ọa ya tigbe lo ẹ esọ,
 a feli ofeli khue,
 aa me emhikhoghuo.
 15 Udu oyewẹ o bi obili-a.
 Itobọ khi eri
 esọ eyewẹ e zuse,
 e gbo guese alo.
 Ini ọa khi ighọ,
 e kha ri alo eyewẹ
 ke me eke,
 esọ eyewẹ e kha suọ,
 udu oyewẹ o kha
 mhọli ilęsingme,
 ee kha mu pfi
 bhale deba mhe,
 mhi rewẹ ze.”
 “Eni egbo e ya ri esọ
 shi eke khue,
 ama ọa ya tigbe lo wẹ esọ,
 e feli ofeli khue,
 ama ęa me emhikhoghuo.”†

16 Ama oyewẹ ọa khi ighọ. Á me
 afa gba. A ri alo eye ẹ me eke, a ri
 esọ eye ẹ suọ. 17 Abi o li mhi li gue
 ọli ye ẹ khi, emekẹguele ebubu ali
 egbo eyi Eshinegba ebubu, e li dua
 ini wewẹ e me emini a me ali ini
 wewẹ e suọ emini a suọ, ama ęa
 dobe. §

*Emini okhe irọkhokho oyi oghiale
 o ngme*

(iMak 4.13-20; iLuk 8.11-15)

18 Ijesu ọọ. “A ri esọ shi eke, ni
 e suọ emini oni okhe irọkhokho o
 ngme. 19 Ogbọ ni suọ ungmemhi
 omhesẹ ni Eshinegba ọ mhọli shi
 agbo oyi egbo, ni ọa lo ọli esọ ne,
 loli ọ li abi ikpamhi emini e de kua
 epfe ode. Eri ọkphaghie ọọ bhale

ya sanọ li wewẹ udu kua. 20 Eni e
 zẹ nga ukhomhi ọkpegbhe, eri e li
 abi ogbo ni ọ kha suọ ungmemhi,
 ọ ga ri oghẹle mie ọli. 21 Ama
 ọa tiemhi ọli udu, itobọ ighọ, ọa
 migha tese. Irarighọ, ini ọmunu o
 bhale ali ni a rọ mu okhọli vule
 shi ọli ọ shi itobọ oni ungmemhi,
 ọ de ode a aghoaghọ. 22 Ikpamhi
 ni e zẹ shi ifu igba, wewẹ e li
 abi ogbo ni ọ kha suọ ungmemhi
 oyi Eshinegba, inase-udu shi ingme
 agbo ali oghuemhe oyi epfue, e tono
 oni ungmemhi abi igba, ọa dobe
 mo umomhi.* 23 Ikpamhi ni e zẹ
 shi egbegbi eke, e li abi ogbo ni ọ
 kha suọ ungmemhi oyi Eshinegba o
 lo ọli esọ. O mo umomhi. Eghuo
 e kha mo imomhi egbhuęshe, elese
 mo egbhuęse, eghuo ọ uye ali igbe.”

*Okhe irọkhokho oyi ebuli ofaghue
 ali ado*

24 Ijesu ọ gbo zẹ okhe irọkhokho
 olese khasẹ wẹ, ọọ wẹ, “Eri omhesẹ
 oyi Eghiele oyi Eshinegba o li abi
 omose oghuo ni ọ kọ ado enete
 shi ishemhi oyoli.” 25 Eliyose, khi
 egbokpa e ya lese-a, obe ọli ọ bhale
 ya kọ ebuli ofaghue solọ shi ọli ọ, ọ
 vu. 26 Eni ado e zẹ khi e fu khi e ri
 itsagha lasele, eni ebuli ofaghue e li
 zẹ lasele.

27 “Ighọ eni ẹẹ ga eyi oni omose
 e bhale ya gueye ọli, ẹẹ ọli, ‘Oga
 egbegbi ado ni u kọ shi ishemhi
 oye, ebuli ofaghue e nu wẹ zẹ lasele
 kia solọ shi wẹ?’

28 “Obe mhe ọ rięle ona.

“Eni ẹẹ ga e mhila li, ‘Wa a nono
 ni anye vuole eni ebuli ọ kua?’
 29 Ọọ wẹ, Iiye! Irari khi ini a vuole
 eni ebuli-a, a ya do obọ vuole eni
 ado ma eni ebuli. 30 A zẹ ni e ga
 fu kugbe ya ramhi eghẹghẹ ikhięse.
 Eghẹghẹ aghọ, mhi ya gueye eni ẹẹ
 khięse, e kpẹ vuole eni ebuli-a, e
 ge wẹ ikhuli, e tose wẹ-a, e tigbe

† 13:15 Li zẹ Aza 6.9-10 § 13:17 Li zẹ iLuk 10.23-24; ijọn 8.56; Iburu 11.13; 1 iPit 1.10-12

* 13:22 Li zẹ iMat 19.23; 1 iTimo 6.9-10,17

khieṣe eni egbegbi ado shi aka na mhe.”

Okhe irokhokho oyi ukpamhi ɔara imositadi

(iMak 4.30-32; iLuk 13.18-19)

³¹ Ijesu ɔ ze okhe irokhokho olese khaṣe we. Oo we, “Eri omheṣe ni Eshinegba ɔ mhɔli shi agbo oyi egbo o li abi ukpamhi ɔara ni a lu imositadi ni omose oghuo ɔ ro ya ko ishemhi oyoli. ³² Ukpamhi ɔli, o khi oghuo ikpamhi eera ni e she ne nya, ama ini o fu vule, loli o ke fu dose emini a ko shi oni ishemhi nya. O mele ɔara oni ofune a. Ipfeli e bhale ya ku eko shi iguabo eyoli.”

Okhe irokhokho oyi ifuma

(iLuk 13.20-21)

³³ Ijesu ɔ gbo ze okhe irokhokho olese khaṣe we, oo we, “Eri omheṣe ni Eshinegba ɔ mhɔli shi agbo oyi egbo o li abi ifuma ni okpotso ɔ ro ma ifulawa ni o bu wushe, ni o roli fuma shi ɔ.”†

³⁴ Okhe irokhokho iJesu ɔ ro gue ingme ena yewe. Oa tigbe gue ingme okhohuo yewe ni ɔa khi okhe irokhokho. ³⁵ Eri ona o ya tse shi ungmehi ni omekeguele ɔ ngme. Ni oo,

“Okhe irokhokho
mhi ro ya nu we ngme.

Mhi ya gue ingme
ni a rote igbaekele

oyi agbo ro sheli ye we.”‡

³⁶ Abi iJesu ɔ ro ze eni ebubu egbo obo, ni ɔ ro ya lo elemhi owa, eniye odukhokho eyoli e bhale deba li. Ee ɔli, “Gueye anye emini okhe irokhokho oyi ebuli ofaghue ogho ɔ ngme.”

³⁷ Ijesu oo, “Ogbo ni ɔ ri eni egbegbi ikpamhi emhi ekomhi ko, ɔ khi Omi Ogbo. ³⁸ Oni ishemhi o khi oni agbo ona, eni ikpamhi ado enete egho e khi egbo ni e ya ri egbewe na Eghiele oyi Eshinegba. Eni ebuli ofaghue e khi egbo eyi

Okphaghie. ³⁹ Okphaghie ɔ khi Obe ni ɔ ri eni ebuli ko ifu ishemhi. Oni egheghe ikhieṣe ɔ khi ikpukhokho agbo, eni eni ee ga egho e khi igeni eyi Eshinegba.

⁴⁰ “Ezeze abi a li ti eni ebuli gbili tose-a egho, igbo ikpukhokho agbo o ya li. ⁴¹ Omi Ogbo ɔ ya ghie igeni eyoli ya wolo egbo ni e yese egbo pfido ali eni e li okholo elemhi eghiele oyoli lasele. ⁴² A ya pfi we kulo elemhi avuere, agho egbo e la ya ke vie e le ako ako. ⁴³ Egheghe agho egbo eyi Eshinegba e ya ke ge abi ovo elemhi agbo onogbo oyi Eshinegba. A mhɔli eso, a suo emini mhia gueye e ni a roli gbe akanya.”

Okhe irokhokho oyi epfue ni a ro sheli

⁴⁴ “Eri omheṣe ni Eshinegba ɔ mhɔli shi agbo oyi egbo o li abi epfue ni a ro sheli ifui ishemhi, ni omose ɔ tonoo eke me rue, ni ɔ nyanya gbo roli sheli. Egbe e mu ɔli, ɔ ya ri emini ɔ mhɔli nya de, ɔ ya de oni ishemhi ogho.

⁴⁵ “Eri omheṣe ni Eshinegba ɔ mhɔli shi agbo oyi egbo o li abi omose ni ɔ nono ugbhe-ema. ⁴⁶ Ini ɔ me oni o lo mu eloe, ɔ je pfe ya ri emini ɔ mhɔli nya de, ɔ de ɔli.

Okhe irokhokho oyi aga

⁴⁷ “Eri omheṣe ni Eshinegba mhɔli shi agbo oyi egbo o gbo li abi aga ni egbifele e pfi lo oke oniemhi ni o khishi, e muno ifele ododa. ⁴⁸ Abi oni aga o ro vo, e ti ɔli ngale egele. Igho, e shito e sano ifele eni e khi egbewewe ɔ kulo ughughu, e tsua eni ea ti kua. ⁴⁹ Igho o ya li ogbele ni o kpe ukhokho. Igeni eyi Eshinegba e ya sano egbo okholo ifuabo egbo eni e pfaase lasele. ⁵⁰ E pfi egbo okholo egho kulo owa ere, ni e la ke vie, ee le ako ako.

⁵¹ “Eni ingmemhi ena nya e she lo e eso?” E ɔli, “Ii.” ⁵² Oo we, “Irarigho, eri osese ushi nya ni ɔ

† 13:33 Li ze iLuk 13.20-21; iGal 5.9; Igbae 18.6

‡ 13:35 Li ze Iwolo 78.2

mele omọ odukhokho-a, ni ọ da mie Eghiele oyi Ẹshinegba shi udu, ọ li abi ogbo ni ọ mhọli owa, ni ọ rọte elemhi owa ni ọ ri itsua shi ẹ rue ẹpfue onogbo ali onodiọ lasele.”

Edeli eyi iJesu e kie ọli
(iMak 6.1-6; iLuk 4.16-30)

⁵³ Abi iJesu ọ rọ zẹ eni okhẹ irokhokho ena se, Ọ lase aghọ le. ⁵⁴ Ọ nyenẹ egbe je ẹoli oyọli. Ọ la owa ugamhi sẹsẹ, ẹgbọ ni e suọ ọli, abọ e sha wẹ. E mhila, e liẹ, “Obo ọ te mhue ilẹsingme enana, obo ọ te mẹ ikanya oshabọ ena a gbe?” ⁵⁵ “Oa she khi omi ikapita na? Oa khi iMeli ọ khi inyọli, ijemhisi ali iJosefu ali iSamọ ali iJudasi ẹa she khi inyoghuo ọli? ⁵⁶ Ena ẹa khi inyoghuo ọli eni ikpotso ni e ga nu awa la ana ena? Mhie, Obo ọ te mẹ enana nya?” ⁵⁷ Irarighọ, ọ ri elemhi bi wẹ. §

Ighọ iJesu ọọ wẹ, “Aa mẹ ashini aa la mu ekpe na ọmekẹguele, sẹ ni apfe oyọli ali unuẹkpe oyọli tse aa la mu ekpe na li.”

⁵⁸ Itobọ khi ẹa mhue irudunga, ọa la aghọ gbe ikanya ọnyaloa ni e bu.

14

Eghuli oyi iJoni Oni ọọ batazi
(iMak 6.14-29; iLuk 9.7-9)

¹ Eghẹghe aghọ, Erọdu oghie eke iGalili ọ suọ eko iJesu. ² Ọ gueye eni ẹ ga li, ọọ, “iJoni Oni ọọ batazi na, ni ọ nyenẹ egbe bhale agbo. Lọli o zẹ ni ọ rọ lighọ mhọli afu rọ ọ gbe ikanya ọnyaloa enana.”

³ Irari khi Erọdu ọ ke kpe ghie ya mu iJoni. Ọọ, a ri iwẹghẹ gẹ ọli, a mu ọli pfilo owa ighumha shi itobọ ingme oyi Erodiasia ughue iFilipu inyoghuo oni Erọdu. ⁴ Eri iJoni ọ ke gueye Erọdu khi ushi oyi ẹgbọ iJu ọa lama shi ọ ni ọ rọ rue ughue inyoghuo ọli iFilipu shi.*† ⁵ Oni ẹghẹghe Erọdu ọ nono ni lọli gbe iJoni-a shi oni ingme, ama ulishi oyi

ẹgbọ iJu oo mu ọli irari khi ọ leşe khi ẹgbọ kpa e leşe khi ọmekẹguele iJoni ọ khi.

⁶ Ama, ẹẹ ni Erọdu ọ ghẹle shi ogbele ni a rọ bia li, omi Erodiasia ọ gbe ishimhi khase wẹ ni o ri egbe mu oni Erọdu doşe. ⁷ O ri oni Erọdu romhi ishe, ọ neta omose gueye oni omueshi khi lọli ya ri emiemini ọ mhila luẹ na li. ⁸ Ighọ inyọli ọ ya sẹsẹ oni omueshi, ọ ka gueye itali ọ khi iJoni ukhomhi shi ukpeko na luẹ.

⁹ Abi ọ rọ ngme ọli ghọ, egbe pfo oni oghie-a. Ama irari ishe ni ọ romhi ali apfọli ni e nu ọli shitọ, ọọ a ri emini ọ mhila na li. ¹⁰ Ighọ ọ ghie ya khi iJoni ukhomhi ọ el-emhi owa ighumha. ¹¹ A khi oni ukhomhi shi ukpeko a ri ọli na oni omueshi, oni omueshi ọ tsua li ghi inyọli. ¹² Eniye odukhokho eyi iJoni e bhale ya tsua ekuli oyọli rọ ya tọ. E vu ya gueye iJesu.

Ijesu ọ ri eminale na ẹgbọ agbele ishe le

(iMak 6.30-44; iLuk 9.10-17; iJon 6.1-14)

¹³ Abi iJesu ọ rọ suọ emini a mẹ, ọ fiẹ aghọ lase. Ọ lo ọkọ-ọkẹ oniemi je asha ni o da-ya ya shitọ. Abi eni ẹgbọ e rọ suọ ona e ri awẹ kia le deba li. ¹⁴ Abi iJesu ọ rọte oni ọkọ-ọkẹ oniemi fiẹ lase, ni ọ rọ mẹ eni ebubu ẹgbọ eghọ, elemhi wẹ e ala li, eni ẹa ze, ọ rẹ wẹ ze.

¹⁵ Ogbomhi o mu eke, eniye odukhokho e bhale, ẹẹ ọli, “Waa ke zẹ ẹgbọ ena ke je, irari khi oola o nuata shi apfe, ni e je ifu ẹoli ya de emhi le.”

¹⁶ Ijesu ọọ wẹ, “Oa ti ni e lighọ vu tse, a nono eminale na wẹ le.”

¹⁷ Ẹẹ iJesu, “Ibulẹdi ishe ali ifẹle ava e khi emini awa leşe mhue shi ana.”

¹⁸ Ijesu ọọ wẹ, “A rue wẹ bhale ghi mhẹ ghue.” ¹⁹ Ọọ, ogbogbo ọ shitọ ukhomhi ebuli. Ọ rue eni ifẹle

ava ali ibulēdi ishe egho, o tsua wē idane o ri ikphēmhi na Eshinēgba. O kholo eni ibulēdi-a, o rē wē na eniyē odukhokho eyoli. Eni eniyē odukhokho eyoli e kemhi wē na wē. ²⁰ Ogbogbo o le, o khue, e kpole. Igho eniyē odukhokho eyoli e sanō eni e kpole vō ighughu igbēva tsululu. ²¹ Emōse agbēlē ishe (5,000) e le eni eminale, ini aa leli ikpotso ali eniyē ma o.

Ijesu o la ukhomhi okē kia
(iMak 6.45-52; iJon 6.15-21)

²² Aghoaghō iJesu o gueyē eniyē odukhokho eyoli e lo oko-okē da je ukiēkiē okē obini o kpole, o gueyē eni ebubu egbo, ogbogbo o ke je. ²³ O veshē eni egbo kua se, o je ukhomhi ute ya sō iromhi. Ogbomhi o mu ekē, iJesu lolighuo o kie la oobō. ²⁴ Eghēghē ni a ngme ena, oni oko-okē o she rōte ekē lo oni okē kia nuata. Igho akpekpeli oniēmhi oo zughuse oni okē, ni o tsua oni oko-okē ya nga ya tiemhi.

²⁵ Elē uzogbe neni ogbe o gbe-a, iJesu bhale deba wē, o la oni ukhomhi okē e kia. ²⁶ Abi eni eniyē odukhokho e rō mē oli khi o la ukhomhi oni okē e kia, e yila. E tshē, e liē, “Ayēmhē olimi lo!”

²⁷ Ijesu o nyanya nu wē ngme, oo, “A mholi udu, mhemhē lo, a khi ke na ulishi.”

²⁸ IPita oo, “Onomhūē ini yeyē lo igēsikia, wē mē mhi bhale debē oni ukhomhi okē.” ²⁹ Ijesu oo li, “Bhale.” Igho iPita o fiē oni oko-okē lasēle, oo kia ukhomhi okē, oo lē deba iJesu. ³⁰ Ama abi o ke rō mē abi oni ukpokpomhi akpekpeli o li pfiolo, ulishi o mu oli, oo tiemhi elemhi oni okē. O tshē, oo, “Onomhūē tsumhi mhe!”

³¹ Igho iJesu o nise obō-a o mu oli. Oo li, “Elo o zē ni irudunga oyē o rō na shē. Elo o zē ni u rō mhūē akhokhomhē?”

³² Igho e ga ya lo elemhi oni oko-okē, oni akpekpeli o pfomhē.

³³ Igho eniyē odukhokho eyoli e nyeshē ukhomhi na li eē oli, “Igēsikia lo khi, Omi Eshinēgba u khi.”

Ijesu o la iGēnesarēti ri oni oo ghua ze

(iMak 6.53-56)

³⁴ Abi e ke rō da oni okē ni o khishi, e bhale ekē iGēnesarēti.

³⁵ Abi egbo ni e la oni ekē e rō lēshē khi iJesu lo, e ghie ghi egbo ni e la eoli i kia gasē oni eoli nya. Egbo e tsua egbo eyewē nya ni eē ghua ghi oli. ³⁶ E lema li o kpekpē o lēshē zē ni eni e ghua e ri obō ti esō awulu ni o sō. Egbo nya ni e ri obō ti oli, e ze.

15

Oseshē ipfuashē na ekelemhi

(iMak 7.1-13)

¹ Igho egbo iFarisi ali eseshē Ishi eyi iMosisi eghuo e te iJerusalemu bhale ya mhila iJesu, eē, ² “Elo o zē khi eniyē odukhokho eyē ēa ya ri oseshē ni ititawa e rō shi ekē gbe akanya? Eā ya kpe abō-a neni e le eminale!”

³ Ijesu oo wē, “Elo o zē ni a rō ri itobō ushi oyē gbe ushi oyi Eshinēgba-a? ⁴ Irari khi Eshinēgba oo liē, ‘Ogbo o ke ri ekpē na itali ali inyoli,’ ali khi, ‘Onini o da ku itshē na itali okekhi inyoli ne, a gbe oli-a.’”

⁵ Ama abi eē a ke ngme khi, ini ogbo o mholi ikpaghō ni o kha rō na itali okekhi inyoli, ni o ke rō liē khi eni ikpaghō egho khi lolī mu udu pfi, khi Eshinēgba lolī ke ri eni ikpaghō ya na. ⁶ Khi o guē kia ini oā ke riē ri ikpaghō na itali ali inyoli. Ina a li ri elōe e gbe ushi oyi Eshinēgba ni a ba mē asha ke deba oseshē oyē e. ⁷ Eē e ri ugamhi ku alo! Azaya Omekēguele o kpē lina ngme oli shi e egbe ni o rē,

⁸ “Eni egbo ena, unu e rō mu ekpē e na mhe,

* 15:4 Li zē Okiali 20.12; 21.17; iLēv 20.9; iDēt 5.16

ama udu oyewẹ o nuata shi mhe ọ.

⁹ Afue e mema ga mhe, irari khi osese oyi egbo ee sese egbo, abine khi ishi eyemhe lo.”†

Emini e ri ogbo oo khi oni oa pfuase

(iMak 7.14-23)

¹⁰ Ijesu o lu egbo ni e legba, oo we, “A ri eso shi mhe eke, ni a mhuẹ ilęsingme. ¹¹ Oa khi emini ogbo o rote unu le tiemhi elemhi e roli e khi oni oa pfuase, ama emini e te oli unu ya fię e ri ogbo khi oni oa pfuase.”

¹² Igho eniye odukhokho eyoli e bhale deba li e mhila li, ee oli, “U li lese khi ingmemhi ni u ngme amo khi, o ri elemhi e bi egbo iFarisi?”

¹³ Ijesu oo we, “Oara ni Itamhe na iloghie oa da ro ko ne, a ya vu oli eke-a.” ¹⁴ A khi ze ni ingme oyewẹ o nase e udu. Ezalo ni eri ezalo e kia e khi. Ini ozalo o mu ozalo onabi loli obo ro o kia, eri wewẹ ava e ga de ya pfilo ateke.‡

¹⁵ IPita oo Ijesu, “Gueye anye abi oni okhe irokhokho ena e ngme.”

¹⁶ Ijesu oo we “Aa kie lese emini mhia ngme?” ¹⁷ A lese khi emini o da te unu ya tiemhi elemhi khi eri a ne oli e kua? ¹⁸ Ama emini o da te unu lasele ne, elemhi udu o te lasele. Ena e khi emini e dobe ri ogbo o khi oni oa pfuase. § ¹⁹ Irari khi elemhi udu isamhi ebe e te e lasele. Usamhi abi a lie gbe ugbeli, ali abi a lie kia okia, ali lie do ighi-atọ ni a ro na eta ali iku itsebo ali iyese ogbo-a, ali ni a ro o pfi otsele egbhue.* ²⁰ Emhi enana e ri ogbo o khi oni oa pfuase. Ama ini ogbo o le eminale ni oa ro kpe abo, oa ri ogbo khi oni oa pfuase.

Irudunga oyi okpotso ongi iKena
(iMak 7.24-30)

²¹ Ijesu o te agho vu, o bhale eke iTai ali iSidoni. ²² Okpotso ongi iKena ni o la ukiekie eke ogbo o bhale deba ijesu o lema li, oo li, “Onomhuẹ Omi iDefidi kpekpe mholi ilelemhi na mhe. Omimhe ni omueshi o mhuẹ ayemhe okphaghie. Oo ze mu oli gba memena.”

²³ Ama ijesu oa so oli o. Eniye odukhokho eyi ijesu, e ijesu o khu oni okpotso khi oo kpe okeke deba ewe.

²⁴ Ijesu oo we, “Isumha eyi iZireni ni e waa, a ghie mhe ghi tse.”

²⁵ Oni okpotso o suo ona, o bhale ya de wugha odalo oyi ijesu, oo li, “Onomhuẹ kpekpe kpaghie mhe obo.”

²⁶ Ijesu oo li, “Oa ti ni a rue eminale oyi eniye pfi ghi ewa.”

²⁷ Oni okpotso oo, “Igho lo gueguẹ, Onomhuẹ. Ama ewa ee le eminale ni o rote ukhomhi itebu oyi oni o mholi we de kua eke.”

²⁸ Ijesu oo oni okpotso, “Egbegbo u mhuẹ irudunga, a ya ri emini u nono ne.” Aghoaghọ omi oli o ze.

²⁹ Ijesu o te agho vu, o rote oke oniemi iGalili le. O nga ukhomhi ute ya shito. ³⁰ Ebubu egbo e bhale deba li agho, e tsua egbo ni e guoghọ awe-a, ali eni e ze alo ali eni e le eso, ali eni e ki shi, ali ingmenu ali ebubu egbo ni e mhuẹ ighuamhi ododa bhale ya shi ufuege oyi ijesu. O ri wewẹ nya ze. ³¹ Abo e sha egbo abi e ro me khi ingmenu ee ngme, egbo ni e guoghọ a, e vule kia, eni e ze alo e me eke, igho, ee kuẹghie Eshinegba oyi iZireni.

Ijesu o ri eminale na egbo agbele ene le

(iMak 8.1-10)

³² Ijesu o lu eniye odukhokho eyoli, oo we, “Elemhi egbo ena e ga lala mhe irari khi ele-ese na ni e te nu mhe la akana. Ea me eminale le. Mhi aa nono ni mhi gueye we e ri

† 15:9 Li ze Aza 29.13 ‡ 15:14 Li ze iLuk 6.39 § 15:18 Li ze iMat 12.34 * 15:19 Li ze iGal 5.19-21; 1 iKori 6.9-10; iRom 14.14

elemhi ofuē ke je, ini ubi o khi rue wẹ shi ode.”

³³ Eniyē odukhokho eyōli e mhila li, “Obo a te ya mē eminale ni ebubu ẹgbọ ena e ya le ifu oyemhi ni awa la ena?”

³⁴ IJesu ọ mhila wẹ, “Ibulẹdi ingmẹ a mhọli shi agho?”

Ẹ ọli “Iruli ishilua ali ikuku ifeḷe.”

³⁵ Igho iJesu ọọ eni ẹgbọ e shito ekekhe. ³⁶ Igho ọ rue eni ibulẹdi egho ali eni ifeḷe ọ kphemhi na Ẹshinegba shi ọ. O khi wẹ a, ọ rẹwẹ na eniyē odukhokho eyōli e kemhi wẹ na eni ẹgbọ. ³⁷ Ogbokpa ọ le, ọ khue. Eniyē odukhokho eyōli e sanọ eni e le kpole shi ighughu ishilua e vọ tsuulu. ³⁸ Emose agbeḷe ene 4,000 e le eni eminale. Ini ogbọ ọa leli ikpotso ali eniyē ma ọ. ³⁹ IJesu ọ vese eni ebubu ẹgbọ kua se, ọ lo oko-okẹ oniēmhi je ukiēkiē eke iMagidaleni.

16

E mhila iJesu ọ ri oḷeḷe khasẹ ewe (iMak 8.11-13; iLuk 12.54-56)

¹ Ẹgbọ iFarisi ali iSadusi eghuo e bhale deba iJesu e ya mu ọli fe. E mhila li ọ ri oḷeḷe ni o te iloghie bhale khasẹ wẹ.* ² IJesu ọọ wẹ, “Ini ogbomhi ọọ mu eke, a guele khi, ‘Ogbe-namo o ma ti irari khi idane o yile-a.’ ³ Ẹḷe uzogbe, a guele khi, ‘Amẹ o ya ruẹ amo irari khi idane ọọ yile, o gbo bishi-a.’ A guẹ bino irarogbe guele abi ogbe o ya li, ama aa doḷe ẹ guele emini eghẹghẹ ni a la memena o ngme. ⁴ Ẹẹ ẹgbọ ebe na agbhotu ona ni aa ri igesikia ga Ẹshinegba! A mhila mhẹ oḷeḷe? Aa ya ri okhoghuo khasẹ ẹ, sẹ ni onayi ijona omekeguele.”†

Igho iJesu ọ pfi wẹ shi agho vu.

Oyese oyi ẹgbọ iFarisi ali iSadusi (iMak 8.14-21)

⁵ Abi eniyē odukhokho eyōli e rọ da oni okẹ oniēmhi ni o khi shi je egele ukiēkiē obini o kpole se, e sato khi wẹwẹ ẹa yeḷeḷe tsua ibulẹdi.

⁶ IJesu ọọ wẹ a mhue ẹgbhe ẹ shi angeli oyi ẹgbọ iFarisi ali iSadusi ni o li abi afuma oyi oyese.†

⁷ Eni eniyē odukhokho e nu egbewe ngme ọli khi itobọ khi wẹwẹ ẹa tsua ibulẹdi bhale iJesu ọ rọ ngme ona.

⁸ IJesu ọ suọ emini e ngme, ọọ wẹ, “Eni ẹa mhọli irudunga ena, elọ o zẹ ni a rọ gue ẹzọ eminale? ⁹ Aa kie lẹḷe ingme? Aa sato abi mhi rọ kemhi ibulẹdi ishe na ẹgbọ agbeḷe ishe, ighughu ingmẹ a sanọ eni e le kpole vọ?§ ¹⁰ Ali ibulẹdi ishilua ni mhi rọ na ẹgbọ agbeḷe ene le, ighughu ingmẹ a sanọ eni e le kpole vọ?¶ ¹¹ Elọ o zẹ khi aa kie lẹḷe khi ọa khi ingme ibulẹdi mhi nu ẹ gue? Ama, mhiẹ a mu egbe ẹ shi oyese oyi ẹgbọ iFarisi ali iSadusi ni o li abi ifuma.” ¹² Lọli eniyē odukhokho eyōli e rọ tigbe lẹḷe khi, ọa khi ingme ifuma ni a rọ nye ibulẹdi ọ nu wẹ ngme ẹ shi, ama ingme osesẹ ẹgbhọli oyi ẹgbọ iFarisi ali iSadusi ọọ ngme.

IPita ọ guele oni iJesu ọ khi (iMak 8.27-30; iLuk 9.18-21)

¹³ Abi iJesu ọ rọ bhale eke iSizeria iFilipi, ọ mhila eniyē odukhokho eyōli, ọọ wẹ, “Oghuo ẹgbọ e famhi ẹ liẹ khi Omi Ogbọ ọ khi?”

¹⁴ Ẹẹ iJesu, “Eri ẹgbọ eghuo ẹ khi ijoni Oni ọọ batazi ẹgbọ u khi, eghuo ẹ lu ẹ, Elaja, eghuo ọ ẹ khi, iJeremaya u khi, eghuo ẹ khi, ọoghuo emekeguele u khi.”†

¹⁵ IJesu ọọ wẹ, “Ẹẹ oye ẹ, oghuo ẹ khi mhi khi?”

¹⁶ ISamọ iPita ọ rọ ọli, “Yeye u khi oni iKirisiti Omi Ẹshinegba ni ọ la ọ.”‡

* **16:1** Li zẹ iMat 12.38; iLuk 11.16 † **16:4** Li zẹ iMat 12.39; iLuk 11.29 ‡ **16:6** Li zẹ iLuk 12.1 § **16:9** Li zẹ iMat 14.17-21 * **16:10** Li zẹ iMat 15.34-38 † **16:14** Li zẹ iMat 14.1-2; iMak 6.14-15; iLuk 9.7-8 ‡ **16:16** Li zẹ ijon 6.68-69

17 Ijesu o o li, “Oni a khi vose na u khi, iSamo omi ijona. Oa khi ogbo o ri igesikia ona khasa e, obo oyi Itamhe na iloghie o te bhale. 18 Mhi gueye, yeye iPita, (ni u khi eche). Oni ungmehi ni u ngme ena mhi ya ma Igbaa oyemhe ni e mie mhe suo nga, ekpabo oyi eghuli oa dobe ya mu oli o le. 19 Mhi ya rue okpe oyi eghiele oyi Eshinegba ne, emiemini u waa da lama shi elemhi agbo ona ne, Eshinegba oa ya li lama shi o obini iloghie, emini u da lama shi elemhi agbo ona ne, o ya lama shi o obini iloghie.” S

20 Ijesu o gueye eniye odukhokho eyoli e khi gueye egbo khi loli khi oni iKirisiti.

Ijesu o gue ingme eghuli oyoli le shi eke

(iMak 8.31–9.1; iLuk 9.22-27)

21 Rote eghighe agho vu ijesu o te gueye eniye odukhokho eyoli, oo, lie, “Mhi mema ya je eke iJerusalemu ni mhi la ya me osoli ebubu abo eyi eni egbhali ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali esese Ishi eyi iMosisi. A mema ya gbe mhe-a, ama ele nuzi-ese a ya guise mhe le bhale agbo.”

22 Igho iPita o lu oli fie je olase o lie oli o khi ke gbo ngme gho, “Eshinegba o bighi oli ku a, ogho oa ya tse shi e egbe!”

23 Ijesu o mu egbe pfi oo iPita, “Vu mhe ana, okphaghie! Ozuode u khi shi mhe o, irari khi waa ya sa isamhi ni e rote obo oyi Eshinegba bhale, ama usamhi oyi agbo.”

24 Igho ijesu o gueye eniye odukhokho eyoli, oo we, “Ini ogbo o da nono ni loli deba mhe ne o mema ya kie egboli o tsua apfida oyoli oo deba mhe.* 25 Irari khi ogbo ni o da dua ni loli tsumhi ayemhe oyoli ne, agbo onabi oyi

Eshinegba o ya de oli obo-a, ama ogbo ni o da ri itobo oyemhe rue ayemhe oyoli pfi-a ne, o ya tsumhi oli.† 26 Igho eleli ni ogbo o ya me ini o le ugu agbo ona nya, ni ayemhe oyoli o ro de oli obo-a? Abi khi elo ogbo o dobe ro ya fali ota ro to ayemhe oyoli. 27 Irari khi Omi Ogbo o ya bhale elemhi ufumhi oyi Eshinegba loli ali igeni eyoli, eghighe agho o ya ri eleli na ogbogbo abi o li gbe.‡ 28 Mhi gueye e khi egbo eghuo e la ana memena ni ea ya ghu ne, ni e ro ya me khi Omi Ogbo oo bhale abi oghie.”

17

Imamachi oyi ijesu

(iMak 9.2-13; iLuk 9.28-36)

1 Ogbele-esesa o dose se, ijesu o rue iPita ali ijemhisi ali ijoni ikhi inyoghuo ijemhisi, weweghuo kpe e ya nga ukhomhi ute ni o yagha. 2 O la agho mu mela-a ukpeloe we. Alo eyoli e ge abi ovo, itsua ni o so e ge abi akpa. 3 O li dena, ghe khe, e me khi iMosisi ali Elaja khi e nu ijesu e ngme.

4 Igho iPita oo ijesu, “Onomhue, o ma gu e ti khi anye la ana! Ini o ghole e, mhi ya to okholo ese, oghuo o o khi o ye, olese o o khi oyi iMosisi, onokpole o khi oyi Elaja.”

5 Abi o kie li ngme, igho otughunu ni o ge nyanyanya o bhale ya khukhu we-a. E suo khi uruli o rote oni otughunu lie, “Omimhe ni mhi nono ingme oyoli na, ni o ri egbe e mu mhe. A suo emini o gueye e.”*†

6 Abi eni eniye odukhokho e ro suo ona, e de yeshi ta alo rughu, ulishi oo mu we. 7 Igho ijesu o bhale ya ri obo ti we, oo we, “A vule, a khi ke ze ni ulishi o mu e.” 8 Abi e ke ro

S 16:19 Li ze iMat 18.18; ijon 20.23 * 16:24 Li ze iMat 10.38; iLuk 14.27 † 16:25 Li ze iMat 10.39; iLuk 17.33; ijon 12.25 ‡ 16:27 Li ze iMat 25.31; iwolo 62.12; iRom 2.6 * 17:5 Li ze Igbae 22.2; iDeut 18.15; iwolo 2.7; Aza 42.1; iMat 3.17; 12.18; iMak 1.11; iLuk 3.22 † 17:5 Li ze 2 iPit 1.17-18

yasẹ alo eke, ẹa ke me ọgbokhoghuo aghọ sẹ ni iJesu lolighuo kpe.

⁹ Abi e rọ tiemhi oni ute le, iJesu ọ tse agua ye we, ọọ. “A khi gueye ọgbokhoghuo emini a me, ini aa li rọte eghuli guise Omi Ọgbọ le.”

¹⁰ Eni eniye odukhokho eyoli e mhila li, ẹẹ, “Elo ọ zẹ khi esesẹ Ishi eyi iMosisi ẹ liẹ khi Elaja ọ mema kpe ya bhale?”[†]

¹¹ IJesu ọọ we, “Elaja ọ mema kpe ya te ode bhale ya mu egbe emhikpa shi eke. ¹² Ama mhi gue ẹ ye ẹ khi Elaja ọ she bhale ama egbo ẹa lama khi loli ọ khi, e li ọli abi o ghole we. Igho e ya li na Omi Ọgbọ osoli.”[§] ¹³ Igho eniye odukhokho eyoli e tigbe lesẹ khi ingme oyi iJoni Oni ọọ batazi egbo ọọ ngme.

Ijesu ọ ri omọ ze

(iMak 9.14-29; iLuk 9.37-43a)

¹⁴ Abi e rọ nyene egbe bhale deba eni ebubu egbo, omose oghuo ọ bhale ya wugha odalo oyi iJesu. ¹⁵ Ọọ, “Onomhue, kpekpe le elemhi omi mhe ni ọ mhue ughuamhi ni ọ mu egbo pfi gbe. O ma nase ọli gba. Isheghuo o mu ọli ẹ pfilo erali, isheghuo ọ de pfilo oke. ¹⁶ Eri mhi rue ọli ghi eniye odukhokho eye, ẹa dobe roli ze.”

¹⁷ IJesu ọọ, “Ashi mhi beshi ri abo mu udu na ẹ ya ramhi, ẹẹ egbo ni ẹa mhue irudunga ali iwali egbo, ẹle ingme mhi ke beshi ri abo mu udu na ẹ ya ramhi? A rue oni omọ ghi mhe ana.” ¹⁸ Igho iJesu ọ mhesẹ na oni ayemhe okphaghiẹ ogho, o te ọli egbe fiẹ ya lase, oni omọ ọ ze aghoaghọ.

¹⁹ Igho eniye odukhokho e bhale deba iJesu abi o rọ kpe lolighuo le, e mhila li, ẹẹ ọli. “Elo ọ fe zẹ khi anye ẹa dobe khu oni ayemhe okphaghiẹ ya lase?”

²⁰ IJesu ọọ we, “Itobo khi irudunga oye ẹ oo she lo. Mhi

gueye ẹ khi ini a mhue irudunga ni o she abi ukpamhi ọara imositadi, a ya dobe gueye ute ona, ẹẹ ọli, ‘Vu ana lasele je oobo.’ O ligho ne abi u ngme. Aa me emini ọa ya ze ẹ ke li.” ²¹ [Ama ode ni a te dobe khu ayemhe obe onana fiẹ lase khi, ode iromhi isoso ali azumhi ipfifi].*

Ijesu ọ gbo gue ingme eghuli oyoli le shi eke

(iMak 9.30-32; iLuk 9.43b-45)

²² Abi eniye odukhokho eyoli e rọ bhale iGalili, iJesu ọọ we, “Eghẹghe o she ramhi ni a rọ ya ri Omi Ọgbọ na egbo de. ²³ E ya gbe ọli-a, ama ẹlenuzi-esẹ a ya guise ọli le bhale agbo.” Oni ungmehi o ri egbe pfo we-a.

E mhila ijesu oga oyi Owa ugamhi

²⁴ Abi iJesu ali eniye odukhokho eyoli e rọ nyene egbe jele iKapommu, emionoga na Owa oyi Eshinegba e bhale deba iPita, e mhila li, “Osesẹ oyeẹ ọ li fe zẹ oga oyi Owa oyi Eshinegba?”[†]

²⁵ IPita ọọ we, “Ee.”

Abi iPita ọ rọ lo elemhi owa le ya mhila iJesu, iJesu ọ kpe ngme. Ọọ, “ISamọ, eghuo u fe sa khi enighie ena agbo ona e famhiẹ mie oga? Emo-ekẹ abi epfese?”

²⁶ IPita ọọ, “Epfese.”

Ijesu ọ li, “O ti sho! Ogho o rokhasẹ khi omọ eke ọa khi oni ọọ zẹ oga.” ²⁷ “Ama ini awa khi lue na we, je oke ya pfi ugba oye pfilo. Afele ni u tode ya mu, khueghie ọli unu-a, u ya me ọli ukpaghọ unu rue. Rue ọli ni u roli ya zẹ oni oga oyemhe ali oyeẹ.”

18

Oghuo ọ funẹ shi Eghiele oyi Eshinegba

(iMak 9.33-37; iLuk 9.46-48)

[†] **17:10** Li zẹ iMala 4.5 **§ 17:12** Li zẹ iMat 11.14 * **17:21** Li zẹ iMat 21.21; iMak 11.23; 1 iKori 13.2 [†] **17:24** Li zẹ Okiali 30.13; 38.26

1 Eghēghe agho, eni eniye odukhokho e bhale deba iJesu, e mhila li, “Oghuo o fe fune shi Eghiele oyi Eshinegba?”* 2 Igho iJesu o lu ukuku omo bhale migha we odalo. 3 Oo we, “Abi o li mhi li gue oli e ye e, khi, ini aa li mu pfi ni a li abi ikuku eniye, aa ya lo Eghiele oyi Eshinegba.† 4 Ogbō ni o ga fune shi Eghiele oyi Eshinegba khi, oni o ri egbōli tiemhile abi ukuku omo onana.

5 “Onini o da ri irari eva oyemhe mie omo onana ne, mhemhe o mie. 6 Ama ini ogbokhoghuo o yese enana ni e mie mhe suo pfido, ini a bie mu iko zu ogbo oghoghō uruli tsua pfilo elemhi okē oniēmhi, o ti ne.

7 “O maa kholo mu egbo ni e yese egbo o lamhe. Ogbō o dobe ya na pfue imufe oyi olamhe. Ama o ma kholo egbo ni e ze khi a me eni imufe eghoghō egbe. 8 Ini obō oye, okekhi owe oye, o ze ni u lamhe, khi oli pfi-a. Irari khi o ti ne ini ogbo o khi okhomhi ya lo agbo na agboagbo, ni abo ali awe e gba pfo nali ya lo owa ere.‡ 9 Ini o khia khi eloe oye o ze e lamhe, vuonyo li pfia. O ti ne u ri ukpeloe oghuo ya lo iloghie, ni alo e ro gba ne, pfi e ya lo ilimhi irierie.§

Okhe irokhokho oyi osumha ni o wa

(iLuk 15.3-7)

10 “A khi ze ni a ri eloe gbe eni ea mu eloe enana, irari khi eri igeni eyewe na iloghie e migha odalo oyi Itamhe eghēghekpa. 11 [Eri mhemhe Omi Ogbō mhi bhale ya tsumhi eni e wa-a.]

12 “Se a sa shi o? Ini ogbo o mhue isumha egbhueshe ni oghuo o, o ro wa-a. Oa khi eri o ya ze oghuo o la egbhueshe egho obo, o ya nono oghuo ni o wa a egho? 13 Ini o me oli, mhi gue e ye e khi egbe e ya

mu oli shi oghuo ogho dose oghuo o la egbhueshe enekpole ni ea waa. 14 Igho Ita e na iloghie o la nono eni ea mu eloe enana ni e wa-a.

Inyoghuo e ni o pfido ne

15 “Ini inyoghuo e o lue ne, le deba li ka gueye oli emini o li. Ama ze ni o khi ye ye ali lolighuo kpe. Ini o ri esō shi e eke, u she gbo sheshe oli shi ode.* 16 Ama ini o ri esō shi e eke, lu ogbo oghuo abi ava elese, eghēghe agho ni e khi otsele abi Ebe-no-pfuase o ngme.† 17 Ini o ri esō shi e o, le ya gue eni ingme nya ye ena igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo. Ini o gbo da ri esō shi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo o ne, a ti kia nali. A rue oli shi ogbo ni o miesuo ali omionoga ogbo okholo.

18 “Abi o li mhi li gue oli e ye e khi emiemini aa da lama shi oni agbo ona ne, aa ya li lama shi o na e obini iloghie. Ali khi emiemini a da lama shi agbo ona ne, a ya lama shi o na e obini iloghie.‡

19 “Mhi gbo gueye e khi ini ee otuava a da lama shi emhikhoghuo agbo ona ni a ro so iromhi shi o ne, Itamhe ni o la iloghie o ya rielle oli na e. 20 Irari khi asha ni egbo ava o khi aase e da lona kugbe irari eva oyemhe ne, mhi nu we la agho.”

Okhe irokhokho oni o ya gbe kua na ogbo

21 IPita o bhale deba iJesu, o mhila li, “Iti-ingme inyoghuo-mhe o fe ya lue na mhe ramhi ni mhi ro ya gbe kua nali? Iti ishilua?”

22 IJesu oo li, “Iye, o a khi iti ishilua tse, ama iti egbhueshe ali igbe asha ishilua.§*

23 “Irari khi eri Eghiele oyi Eshinegba o li abi oghie oghuo ni oo eni ee ga eyoli e bhale ya rokhasē lue abi e li gbe akanya. 24 Abi o ro

* 18:1 Li ze iLuk 22.24 † 18:3 Li ze iMak 10.15; iLuk 18.17; i1Pit 2.2 ‡ 18:8 Li ze iMat 5.30

§ 18:9 Li ze iMat 5.29 * 18:15 Li ze iLuk 17.3 † 18:16 Li ze iDeut 19.15 ‡ 18:18 Li ze

iMat 16.19; iJon 20.23 § 18:22 Li ze iGbae 4.24 * 18:22 Li ze iLuk 17.3-4

gho bino na we abi e li gbe na li, a rue omose oghuo ni o lo oli ekpa idududu bhale. ²⁵ Abi oni omose o ro dobe fali eni ikpagho, oni oghie oo e mu oli ali ughue oli ali imi oli ya de ni o ro fali eni ota.

²⁶ “Oni oo ga ogho o de ya wugha odalo oyi oni oghie, oo li, ‘Kpekpe, rabomudu na mhe, mhi ya fali e eni ikpagho nya.’ ²⁷ Igho oni oghie o ya mhu e isomhelemhi na li, o gbe eni ota kua na li, o ze oli vu.

²⁸ “Ama abi oni oo ga o ro fie lase, o me oni oo ga nabi loli ni o lo oli ikuku ikpagho. Igho, o khi awulu shi oli uruli, oo li, ‘Fali mhe ota ni u lo mhe!’

²⁹ “Onuzava oyoli ogho, o de ya wugha, oo lema li, oo li, ‘Kpekpe rabomudu na mhe, mhi ya fali e.’

³⁰ “Ama o a lama na li. Oo a mu oli ya shi owa ighumha ya ramhi ni o ro ya fali eni ota. ³¹ Abi eni ee ga enekpole e ro me emini o li, elemhi ee bi we. E le ya gue eni ingme nya ye oni oghie ogho.

³² “Igho oni oghie o ghie ya lu oni oo ga ogho, oo li, ‘Yeye oni oo ga ona okholo ona, mhemhe mhi gbe ikpokpomhi ikpagho ni u lo mhe kua ne irari khi u lema mhe, ³³ waa khi oni o kha li mhu e isomhelemhi na onuzi-ava oye abi mhi mhu e isomhelemhi ne?’ ³⁴ Igho elemhi e bi oni oghie, o mu oli ya shi owa ighumha ni a nali osue ya ramhi ni o ro ya fali eni ota ni o lo nya.

³⁵ “Ina Itamhe na iloghie o li ya li e ini aa rote ekelemhi udu gbekua na inyoghuo e.”

19

Ipfa-ughue-a (iMak 10.1-12)

¹ Abi iJesu o ro ngme se, o te eke iGalili vu je eke iJudia ukiekie oke ijodani, ² Ebubu egbo e ve deba li. O rewe la agho ze.

* **19:4** Li ze Igbae 1.27; 5.2 † **19:6** Li ze Igbae 2.24 ‡ **19:7** Li ze iDeut 24.1-4; iMat 5.31 § **19:9** Li ze iMat 5.32; 1 iKori 7.10,11

³ Egbo iFarisi eghuo e bhale ya mu oli fe ni e ba me ashu ma ingme ma li obo. E mhila li, “Ushi oyawa o fe lama shi o omose o ri itobo emhikhoghuo khu ughue oli?”

⁴ IJesu o mhila we, “Aa ze abi Ebe-no-pfuase o ngme khi eri Eshinegba ni o ma egbo te igbaekele, o ma egbo omose ali okpotso?” ⁵ Eshinegba o gbolo e, ‘Itobo ona omose o ya ze itali ali inyoli obo, o to ma ughue-oli o, wewe ava e mele ogbo oghuo-a.’ ⁶ Eghenge agho e a ke khi ava ama oghuo. Itobo ona, emini Eshinegba o she to ma, ogbo khi vase oli-a.”†

⁷ Eni egbo iFarisi e mhila iJesu, “Elo o ze khi Ushi oyi iMosisi o lama ogbo o nya ebe ipfa-ughue-a mholi ughue oli obo, o khu oli?”‡

⁸ IJesu oo we, “Itobo khi aa gbe udu o ze ni Ushi oyi iMosisi o ro lama li na e, ama o a kpe te igbaekele ligho. ⁹ Mhi gueye e khi onini o khu ughue oli ni o a ro khi itobo okia, ni o ro ya rue okpotso olese ne, o she kia okia.”§

¹⁰ Eniye odukhokho eyi iJesu ee, ini o khia khi ina o bie khi iteva omose ali ughue oli, o bie ti ne ogbo khi rue okpotso shi.

¹¹ IJesu oo we, “Oa khi ogbokpa oni osese ona o go lu, se ni eni Eshinegba o ri oni afu na e khi rue okpotso. ¹² Irari khi emhi ebubu ee ze khi ebubu egbo e a ya rue okpotso, eghuo, itobo khi igho Eshinegba o ma we, eghuo, itobo khi egbo e re we khi igho, elese e ri egbewe mele owali-a ni e me ashu ga Eshinegba egbegbo. Ogbo ni o dobe ya ri egbe mie oni osese, o ri egbe mie.”

IJesu o lema na eniye enikeke (iMak 10.13-16; iLuk 18.15-17)

¹³ Eghenge agho, egbo eghuo e woloo eniye enikeke bhale ghi iJesu ini o ri obo nga we ukhomhi, ni o so iromhi na we. Ama eniye

odukhokho eyoli ee khu wẹ, e ti je ukhokho.

¹⁴ Ijesu oọ wẹ “A zẹ ni ikuku eniyẹ e bhale deba mhẹ, a khi ke khu wẹ irari khi wẹwẹ enana e mhọli agbọ oyi Ẹshinẹgba.” ¹⁵ Ọ ri obọ nga wẹ ukhomhi sẹ, ọ rọte aghọ vu.

Ozẹo ni lolo pfue

(iMak 10.17-31; iLuk 18.18-30)

¹⁶ Ozẹo oghuo ọ bhale ya mhila ijesu, oọ, “Ọsẹsẹ ọnete, elọ mhi fẹ ya li ni mhi rọ ya mhọli agbọ onabi oyi Ẹshinẹgba?”

¹⁷ Ijesu oọ li, “Elọ o zẹ ni u rọ ọ lu mhẹ ọnete? Ẹshinẹgba luẹghuo kpe ọ lẹsẹ ti. Ini u wa nono ni u mhọli agbọ onabi oyọli, ri ishi eyọli gbe akanya.”

¹⁸ Ọ mhila ijesu, “Ishi eneghuo ọ?”*

Ijesu oọ li, “ ‘Khi gbe ugbeli, khi kia okia, khi do ughiatọ, khi pfi ọtselẹ egbhuẹ mu ogbọ. ¹⁹ Mu ekpẹ na itẹ ali inyẹ, gbo zẹ ni, u nono ingme oyi ọnuzava oye abi u li nono egbe ẹ.’ ”†

²⁰ Ọni ozẹo oọ ijesu, “Te ekẹ vu mhi te ri eni u ga ngme ena nya a gbe akanya, onoghuo o ke kpọ mhẹ le?”

²¹ Ijesu oọ li, “Ini u wa nono ni u gba pfo, lẹ ya ri itsua ni u mhọli nya dẹ u kemhi eni ikpaghọ na egbọ ni ẹa mhọli, ni u mhọli ẹpfue shi obini iloghie. U tigbe bhale ke ya deba mhẹ kia.”

²² Abi ọni ozẹo ọ rọ suọ ona, egbe e pfo li-a itobọ khi oọ pfue gba.

²³ Ijesu oọ eniyẹ odukhokho eyoli, “Mhi gue ọli ẹ yẹ ẹ khi, o ma munu ni egbọ ni e pfue e zẹ ni Ẹshinẹgba o mhẹsẹ na wẹ. ²⁴ Mhi gbo gueyẹ ẹ khi, ni ogbọ ni ọ pfue ọ rọ lo eghiele oyi Ẹshinẹgba, o ya munu dọsẹ, ni ogbọ ke dua ni lọli ri akphẹrẹ rọte esẹ asugẹ ya fiẹ.”

²⁵ Abi eniyẹ odukhokho eyi ijesu e rọ suọ ona, abọ e sha wẹ, e mhila li, “Oghuo ọ ke dobẹ ya lo Eghiele oyi Ẹshinẹgba shọ?”

²⁶ Ijesu ọ bino wẹ, oọ, “Ini a ri oyi ogbọ ngme, ona o ya munu, ama obọ oyi Ẹshinẹgba, emhikpa o zẹ ọli ẹ riẹ.”

²⁷ IPita ọ mhila ijesu, oọ li, “Anye ni anye zẹ emhikpa obọ bhale deba ẹ ena, elọ anye ya mẹ ọ rue?”

²⁸ Ijesu oọ wẹ, “Abi o li mhi li gue ọli ẹ yẹ ẹ khi ini Omi Ogbọ ọ da shitọ ukpẹkhomhi ufumhi oyọli ẹghẹghẹ agbọ Onogbọ, ẹẹ ogbava ni a deba mhẹ a ya nu mhẹ shitọ ikpẹkhomhi igbẹva, a mhẹsẹ ẹ na ẹdẹli igbẹva eyi iZireni.‡ ²⁹ Ogbokpa ni ọ da zẹ owa oyọli obọ, okekhi inyoghuo ọli, ni ọ zẹ itali ali inyọli obọ ali inyoghuo ọli ali imiọli ali ẹpfue eyọli obọ shi itobọ oyemhẹ ne, ọ ya mhue ẹpfue eghoghọ asha egbhueshe, ọ gbo mhue agbọ onabi oyi Ẹshinẹgba. ³⁰ Ama egbọ eghuo ni e ralo e ya kpukhokho eni e kpe ukhokho, e ya ralo.”§

20

Okhẹ irọkhokhọ oyi egbikanya na elemhi ogba ipfonu

¹ “Eri Eghiele oyi Ẹshinẹgba o li abi omọse oghuo ni ọ fiẹ lase ya wolọ egbọ ẹluzogbe je ogba ipfonu oyọli ya gbe akanya. ² Ọ lama khi lọli ya fali ogbogbọ ingme ni a mie ogbẹlẹ. Ọ rẹwẹ je ogba ẹera ipfonu oyọli ya gbe akanya.

³ “Elemhi agogo itili ẹluzogbe, ọ fiẹ lasele, ọ mẹ khi emọse eghuo e migha elemhi oki ni ẹa mhue oni ẹ gbe. ⁴ Oọ wẹ, ‘A je ogba ẹera ipfonu oyemhẹ ya gbe akanya khi mhi ya fali ẹ emini o ti.’ ⁵ Ighọ e vu.

“Elemhi agogo igbẹva ẹlẹ ọguota ali agogo esẹ ẹlẹ ogbomhi, ọ gbo lighọ ya wolọ emọse elese. ⁶ Agogo

* 19:18 Li zẹ Okiali 20.13-16; iDeut 5.17-20 † 19:19 Li zẹ Okiali 20.12; iDeut 5.16; iLev 19.18

‡ 19:28 Li zẹ iMat 25.31; iLuk 22.30 § 19:30 Li zẹ iMat 20.16; iLuk 13.30

ishe o she ramhi, o gbo bhale ya e emose elese ni ea li gbe okhoghuo. O mhila we, o we, 'Elo o ze ni a ro migha ana amo kpa pfuse egheghe-a, ni aa ro gbe okhoghuo?'

⁷ "E oli, 'Irari khi ogbokhoghuo o a lu anye shi akanya lo.'

"Oo we, 'A je ogba ipfonu oyemhe ya gbe akanya.'

⁸ "Ogbomhi o ke mu eke, oni o mhue ogba ogho, o lu oni o ri egbo e gbe akanya na li, oo, 'Lu eni e gbe akanya ni u fali ogbogbo ota. O kpe rote egbo ni e kpe ukhokho bhale fali ota ya ramhi eni e kpe bhale.'*

⁹ "O fali egbo ni e te agogo ishe elogbomhi gba akanya le ukpaghuo. ¹⁰ Abi eni e te odode gba akanya le e ro bhale ya mie ifata, e dabi khi ikpagho eyewe e ya bu dose eni e kpe ukhokho bhale oni akanya. Ama a ga fali we abizize. ¹¹ E mie ifata se, ee wolo oni o mhue ishemhi. ¹² E oli, 'Emose ena ni a kpukhokho mie, iwakati oghuo e lese gbe akanya, ama rote ele uzogbe fiefie anye te ri ukhomhi shi ovo ya ramhi ogbomhi. Ama u ya fali anye abizize!'

¹³ "Omhue-ishiemhi o ro otuoghuo elemhi we, 'Omue, mhi aa liele. Oa khi ukpaghuo-ghuo a lama na mhe shi akanya ogbele? ¹⁴ A mo ikpagho eye e ni a ke je apfe. Onoghuo o de e shi o ini mhi fali omose ni mhi kpukhokho mie abi mhi fali e. ¹⁵ Abi khi mhia dobe ya li ikpagho eyemhe abi o ghole mhe? Eri a ke kpe ofuma irari khi mhi da khi ogbo ni o somhopfa?'

¹⁶ "Ama egbo eghuo ni e ralo e ya kpukhokho eni e kpe ukhokho e ya ralo."†

Ijesu o gbo gue ingme eghuli oyoli le shi eke
(iMak 10.32-34; iLuk 18.31-34)

¹⁷ Abi ijesu o ro o nga ijerusalemu, o lu eniye odukhokho eyoli je asheghuo ya gueye, oo we. ¹⁸ "Ijerusalemu ni awa je ena, a ya la oobo ri Omi Ogbo na ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali esese Ishi eyi iMosisi de, agho e la ya pfa ezo igbe-a mu oli. ¹⁹ E tigbe rue oli na egbo ifeta, e roli li egia, e gbe oli ite, e ta li ma apfida, ama elenuzi-ese, a guise oli le bhale agbo."

Emini ughue iZebedi oo ijesu o riele na lue
(iMak 10.35-45)

²⁰ Igho ughue iZebedi o rue imi oli ava bhale deba ijesu, o wugha li odalo, oo li o kpekpe o somhi lue opfa.

²¹ Ijesu o mhila li, "Elo wa nono." Oo li, "Lama na mhe khi imimhe aava ena, khi oghuo o kha shito e obo ita, onokpole o shito e ogobo eghiele oye."

²² Ijesu oo we, "Aa lese emini a mhila. A ya dobe da uko osoli ni mhi ya da?"

E oli, "Anye ya dobe."

²³ Ijesu oo, "A rote uko ni mhi te da ya da, ama, oa khi mhemhe mhi ya ze oni o ya shito mhe obo ita ali ogobo. Eni Ita o riele we shi na e mholi we."

²⁴ Abi eniye odukhokho ogbe enekpole e ro suo, e pfaa na ogbo ali inyoghuo egho. ²⁵ Igho ijesu o lu we tigbili, oo we, "A lese khi ighie eyi egbo ifeta eri ee jili egbo eyewe. Eni e kpada e ri omhese ri itoto e sha we ma. ²⁶ Ama, oa khi igbo iteva oye e. Oni o da nono ni loli fu ne, o khi oni oo ga enekpole.‡ ²⁷ Ini ongee oo nono ni loli khi onodode, o mele oni oo ga oyi enekpole a.§ ²⁸ Ezeze abi Omi Ogbo, oa li bhale ni a ke ga li, ama o bhale ni o ro ga egbo ali ni o gbo ri agbo oyoli mie ebubu pfuese."

* 20:8 Li ze iLev 19.13; iDeut 24.15 † 20:16 Li ze iMat 19.30; iMak 10.31; iLuk 13.30 ‡ 20:26 Li ze iLuk 22.25-26 § 20:27 Li ze iMat 23.11; iMak 9.35; iLuk 22.26

Ijesu o ri ezalo aava ze

(iMak 10.46-52; iLuk 18.35-43)

²⁹ Ijesu ali eniyē odukhokho eyōli e rōte iJeriko vu, ebubu ẹgbō e wẹ deba li. ³⁰ Emōse ezalo aava e shito epfe-ode. Abi e suō khi ijesu o rōte agho dōse. E tsese, e lie. “Onomhue, Omi iDefidi, le elemhi anye.”

³¹ Oni ebubu ẹgbō e dese wẹ, e khukhu unu, ama e kiele tsese leghe, e lie, “Onomhue, Omi iDefidi kpẹkpẹ le elemhi anye.”

³² Igho ijesu o migha, o lu wẹ, oo wẹ, “Elo a nono ni mhi rieḷe na ẹ?”

³³ Ẹẹ ọli. “Onomhue, kpẹkpẹ anye ẹ nono ni u khueghie anye alo-a.”

³⁴ Ijesu o mhue ilelemhi na wẹ, o ri obo ti wẹ alo, eni alo e khueghie-a, e deba li.

21

Ẹgbō e ri ufumhi na ijesu abi o rō lo elemhi iJerusalemu

(iMak 11.1-11; iLuk 19.28-40; iJōn 12.12-19)

¹ Abi ijesu ali eniyē odukhokho eyōli e li ti i mama iJerusalemu, e bhale ikuku ẹoli na lui iBetifagi ni o la Ute ẹera Olivu. Ijesu o la agho ghie eniyē odukhokho eyōli aava je ẹoli ni o la odalo. ² Oo wẹ, “A je ẹoli ni a fe odalo oyeḷe ena, khi a ya me akphere ali omioli. A taghie we-a, a mu wẹ ghi mhe ana. ³ Ini ogbokhoghuo o mhila e emhikhoghhuo, a gueye ọli khi Onomhue o ya rewe rieḷe emhi, o gbo ya nyene wẹ bhale lena.”

⁴ Eri a me enana ni a ro bhale ya e khi ungmehi ni emekeguele e ngme, ni e bhale ya tse. Ni oo

⁵ “A gueye edeli iZayo,*

‘Abino khi oghie oye e oo bhale deba e.

O mholi ikuegbe-a, o nga ozele akphere,
ikhi Omi akphere.’ ”

⁶ Igho eniyē odukhokho eyi ijesu e ye abi o ghie we. ⁷ Igho e rue oni akphere ali omi ọli bhale, e banō ide eyewe egbe nga li egbe, ijesu o nga li shito. ⁸ Ebubu ẹgbō e gueghie itsua eyewe naghie-a shi ode, eghuo e kholo eyamhi naghie-a shi ode. ⁹ Eni ẹgbō ni e ralo ali eni e kpe ukhokho e tsese, e kuẹghie ọli, e lie,

“Tsumhi anye, Tsumhi anye, Omi iDefidi!”

“Ikhivose khi oni o ri eva oyi Onomhue bhale.”

Ikuẹghie khi oyi Eshinegba.

“Tsumhi anye.”†

¹⁰ Abi ijesu o ro lo elemhi iJerusalemu, oni edeli nya o wushe-a, ẹgbō e mhila, e lie, “Oghuo oni omose onana o fe khi?”

¹¹ Eni ẹgbō ni e nu ọli kia e gueye wẹ, ẹẹ “Ona khi ijesu oni omekeguele onge iNazereti na eke iGalili, ni a shobo na awa khi oo bhale, ikhi oni awa migha khe.”‡

Ijesu o lo elemhi Owa Oyi Eshinegba

(iMak 11.15-19; iLuk 19.45-48; iJōn 2.13-22)

¹² Ijesu o lo elemhi Owa Oyi Eshinegba. O khu ẹgbō ni e la elemhi ọli e du oki kua. O ghino wẹ abo itebu ni e la ngmomhi ikpagho kua, ali ibechi oyi eni e ri inekhukhu u e de. ¹³ Oo wẹ “A she keke ọli shi Ebeno-pfuase, ‘Owa oyemhe, owa ni a la lema o khi,’ ama a she roli mele owa oyi ighiatō-a.”§

¹⁴ Ezalo ali eni e guoghō awe-a e bhale deba li obini Owa Oyi Eshinegba, O rewe ze nya. ¹⁵ Abi ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali esese Ishi eyi iMosisi e ro me khi ijesu oo gbe ikanya onyaloa ododa, elemhi Owa oyi Eshinegba, ali khi eniyē e la akagho tsese leghe kuẹghie ọli, e lie, “Ikuẹghie o khi oyi Omi iDefidi,” elemhi e bi wẹ.

* 21:5 Li ze iZaka 9.9 † 21:9 Li ze Iwolo 118.25,26 ‡ 21:11 Li ze iJōn 6.14; 7.40; Ika 3.22; iMak 6.15; iLuk 13.33 § 21:13 Li ze Aza 56.7; iJere 7.11

16 Igho e mhila iJesu, e oli “Wa a suo abi eniye e e ngme e?”

Ijesu oo, “Mhi suo.” O mhila we, “Aa kpe suo abi Ebe-no-pfuase o ngme ni o.

“U she ri eniye ali emofe kueghie ikueghie ni o gba pfo”
„*“

17 Ijesu o te agho vu je iBetani. O gbhe agho ni ogbe o gbe.

Ijesu o ku itse na okhua-eni
(iMak 11.12-14,20-24)

18 Ele uzogbe abi o ke ro nyene egbe ukhokho je iJerusalemu, okiamhi o gbe oli. 19 Igho o me okhua-eni epfe ode, o le ya bino oli, ama o me udumhi okhoghuo ukhomhi o, se ni ebebe. Igho oo oni oara ogho “Wa gbo ya mo udumhi ghue!” Aghoaghoni o oara o ku ebe-a.

20 Abi eni eniye odukhokho eyoli e ro me oli, abo e sha we. E mhila li, ee. “Se o li kia khi oni okhua o ro gho nyanya ku ebe-a?”

21 Ijesu oo we, “Mhi gueye e khi, ini a mhue irudunga ni aa ro mhue akhokhomhe, a ya dobe li emini mhi li oni okhua ona. Oa khi onana tse, a ya lie oni ute ona, ‘Vu ya de pfilo oke oniemi,’ oni ute o suo na e.†” 22 Irari khi ini a mhue irudunga, emiemi a so iromhi mhila a ya mholi oli.”

A mhila iJesu obini o te mholi afu
(iMak 11.27-33; iLuk 20.1-8)

23 Ijesu o lo elemhi apfe oyi Owa oyi Eshinegba le, ighie eyi ekpodalougamhi ali eni egbhali e mhila li, “Afu eyi oghuo u ro gbe ikanya enana? Oghuo o ri afu ne?”

24 Ijesu oo we, “Mhemhe mhi ya li mhila e ogbo oghuo, ini a da gbaghie oia ne, mhi ya gueye e oni o ri afu ona na mhe. 25 Mhie i, ibatazi ni ijoni oo batazi na egbo, oghuo o ri afu na li o ke batazi egbo? Egbo e ri oli na li abi khi Eshinegba lo?”

E nu egbewe khako, e lie, “Ini awa e khi ‘Obo oyi Eshinegba o te bhale,’ o ya mhila awa, ‘Elo o ze ni aa ro mie oli suo?’” 26 Ama ini awa e khi, ‘Obo oyi ogbo o te bhale,’ ulishi apfowa oo mu awa, irari khi ogbokpa o lese khi omekeguele ijoni o khi.”

27 Itobo igho e ke iJesu “Anye aa lese.” Ijesu oo we “Mhemhe mhi aa li ya gueye e obini mhi te me afu.”

Okhe irokhokho oyi eniye aava

28 “Se a me ona shi? Omose oghuo o mhue eniye emose aava. O bhale deba oni ogbhali, oo li, ‘Omo ke le ogba ipfonu amo ni u ya gbe akanya.’

29 “Oo itali, ‘Mhi a ya ye.’ Ama o li deno, o mu udu pfi, oo le oni ogba ipfonu.

30 “Oni itawe o gbo le deba onikeke, o gbo ngme oli abi o kpe ngme oni ogbhali. Oni ikeke ogho o lama khi loyi ya ye, ama o tigbe ye.

31 “Onoghuo eniye aava ena o riele emini itawe o nono?”

E e iJesu, “Oni ogbhali.”

Ijesu oo we, “Abi o li mhi li gue oli e ye e khi emionoga ali idegbe e she pfi e shi ana kpe lo Eghiele oyi Eshinegba. 32 Irari khi abi ijoni Oni oo batazi egbo oo bhale ya sese e ode ni a ya rote, ni aa lama mie oli suo. Ama emionoga ali idegbe e mie oli suo, e mu pfi. Abi a tseku ri eloe oye e me, aa kie mu udu pfi ni a miesuo.‡”

Okhe irokhokho oyi eni a mie shi ogba ipfonu

(iMak 12.1-12; iLuk 20.9-19)

33 “A suo okhe irokhokho olese. Omhue-apfe oghuo o ya la o ni o gua ogba ipfonu shi ukhokho apfe oyoli. O khi ogba gase oli, o riele ashini a la nye onyo shi o, O gbo to owa ni o yagha ni a la khe-ekhe shi o. O roli na egbo e ke ri eloe khu

* 21:16 Li ze Iwolo 8.2 † 21:21 Li ze iMat 17.20; 1 iKori 13.2 ‡ 21:32 Li ze iLuk 3.12; 7.29-30

§ 21:33 Li ze Aza 5.1-2

oli, o vu ẹli oboese. § ³⁴ Abi ẹghẹghẹ ikhiẹsẹ o rọ ramhi, o ghie eni ẹẹ ga eyọli ghi eni ẹgbọ, e ka mie wẹ eni e khi eyẹluẹ ghi luẹ.

³⁵ “Eni ẹgbọ ni o rọ shi oni ogba ogbo, e mu eni eni ẹẹ ga eyọli, e gbe oghuo, e gbe oghuo-a, e tono ọnọkpọle eche. ³⁶ Ighọ oni ọmọsẹ o gbo ghie eni ẹẹ ga elese ghi wẹ ni e ke bu dọsẹ eni o kpẹ ghie. Ighọ eni e la oni ogba e li wẹ abi e kpẹ li eghọ. ³⁷ Ikpukhokho o, o ghie omi ọli ghi wẹ. Ọọ, ‘E ya mu ekpẹ na li.’

³⁸ “Ama abi eni e la oni ogba e rọ mẹ khi ọni omi ọli ọọ bhale, e lu egbewẹ ochi, ẹẹ egbe, ‘Awa gbe ọni omi ọli-a, ni awa le ugu oyọli.’ ³⁹ Ighọ e mu ọli e rue ọli je olase oni ogba, e gbe ọli-a.

⁴⁰ “Irarighọ, ini ọni o mhue oni ogba ipfonu ogbo o fẹ bhale, sẹ ẹẹ a sa khi o ya li eni ẹgbọ eghọ?”

⁴¹ Ẹẹ iJesu, “Eri o ya gbolo eni ẹgbọ ọkhọlọ eghọ-a, o ri oni ogba na ẹgbọ elese, eni e ya ke ri eni e khi eyọli ghi ọli.”

⁴² IJesu ọọ wẹ, “Ẹẹ a kpẹ zẹ ọli abi a li kẹkẹ ọli shi Ebe-no-pfuasẹ khi:

“Ẹche ni itsona e kie pfiá,
lọli o ke ya mele egbegbi eche
ni o kẹ mu ẹloẹ nẹ nya-a.

Ọnọmhue o lighọ riẹlẹ ona,

óó ti anye ẹloẹ gba’ ”*

⁴³ “Irarighọ, ighọ a li ya mie ẹ Eghiele oyi Ẹshinẹgba obọ, a rue ọli na ẹgbọ ni ẹ riẹlẹ emini Ẹshinẹgba ọọ a ke riẹlẹ. ⁴⁴ Ogbọ ni o da ya de nga oni eche ne, o ya guoghọ-a, ama ogbo ni oni eche o da de nga egbe ne o ya mhẹli-a abi ifufu.”

⁴⁵ Abi ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali ẹgbọ iFarisi e rọ suọ oni okhẹ irọkhokho ona, e lẹsẹ khi wẹwẹ iJesu o nu ngme. ⁴⁶ E nono odẹ ni wẹwẹ e tẹ mu ọli ya khukhu, ama ulishi o mu wẹ irari khi ẹgbọ e lẹsẹ khi ọmekẹguele iJesu o khi.

22

Okhẹ irọkhokho oyi ukue ni á lá rue ọmueshi

(iLuk 14.15-24)

¹ IJesu o gbo ri okhẹ irọkhokho ona nu wẹ ngme, ọọ, ² Eri Eghiele oyi Ẹshinẹgba o li abi oghie oghuo ni o gbhẹ ukue na omiọli ni ọọ rue ọmueshi. ³ O ghie eni ẹẹ ga eyọli e ka gueyẹ ẹgbọ ni o gbhẹ oni ukue na e bhale, ama ẹa lama ye.

⁴ “Ighọ o gbo ghie eni ẹẹ ga elese, ọọ wẹ, ‘A ka gueyẹ eni a lu shi oni ukue khi mhi she nye ekhe shi eke. Mhi she gbolo ena-a, ena ni e mhue ila, shi elamhako eyemhẹ, a she mu egbe emhikpa shi eke. A bhale oni ukue ikhuẹsẹ ọmueshi.’

⁵ “Ama eni ẹgbọ ẹa pfi esọ shi, e vu asha. Oghuo o vu ishemhi, ọlese o vu oki. ⁶ Eghuo o ni a lu shi oni ukue e mu eni eni ẹẹ ga eghọ, e gbe wẹ, e gbolo wẹ-a. ⁷ Ighọ elemhi e bi ọni oghie, o ghie ekhọli-okhuẹ eyọli, e ka gbolo eni ẹgbọ ni e gbolo eni ẹẹ ga eyọli-a, e tosẹ wẹ apfe-a.

⁸ “Ighọ ọni oghie o luno eni eni ẹẹ ga eyọli, ọọ wẹ, ‘A she mu egbe ukue oyemhẹ shi eke sẹ, ama ẹgbọ ni mhi lu shi o, ẹa khi eni a kha lu shi o. ⁹ Mena, a ke je ifu ẹli ikpe ni ebubu ẹgbọ e legba, ogbokpa ni a da mẹ ne, a lu ọli bhale oni ukue.’ ¹⁰ Ighọ eni eni ẹẹ ga e lo ifu ẹli e luno ẹgbọ ni e mẹ kpa tigbili, ghe ẹgbọ enete ali ikhiakhiamhi ẹgbọ. Oni ashini a gbhẹ oni ukue shi o wọ ẹgbọ.

¹¹ “Ama abi ọni oghie o rọ bhale ya bino eni ẹgbọ, o mẹ khi ọmọsẹ oghuo o la aghọ ni ọa sọ itsua ukue ni a rọ khuẹsẹ ọmueshi ye ughue. ¹² Ọni oghie o mhila li, ‘Ọmụsẹ sẹ u li lo ana le ni u wa rọ sọ itsua oyi ukue ni a rọ khuẹsẹ ọmueshi,’ Ọni ọmọsẹ ọa dobe sọli o.

¹³ “Ighọ ọni oghie o gueyẹ eni eni ẹẹ ga eghọ, ‘A mu ọli gẹ abọ ali awẹ,

* **21:42** Li zẹ Iwolo 118.22-23 * **22:13** Li zẹ iMat 8.12; 25.30; iLuk 13.28

a tsua li pfi je olase alo ebili ni a la vie, ni a la le akọ akọ.*

¹⁴ “Ogbokpa a lu ama ikuku wẹ ni e mie oni ulumhi, a zẹ.”

A mhila iJesu ini a ke zẹ oga na iSiza
(iMak 12.13-17; iLuk 20.20-26)

¹⁵ Igho ẹgbọ iFarisi e fiẹ ya gba abi e li ya ri omhila me asha mu iJesu. ¹⁶ E ghie eniye odukhokho eyewe ali eniye odukhokho eyi Erọdu deba iJesu, ẹ ọli. “Osese, anye lese khi ogbọ igesikia u khi, u gbolo ẹ sese igesikia oyi oghuemhe oyi Eshinegba. Wa a ya na ulishi oyi ogbokhoghuo, itobọ khi ẹgbolie ọa la ọnini ogbọ ọ khi. ¹⁷ Gueye anye, se o fe li udu oye? Abi ushi oyawa o ngme, o fe ti ni awa zẹ oga na oghie iSiza abi khi ọa ti?”

¹⁸ IJesu ọ lese ugbamhi obe ni e gba, ọọ wẹ, “Eẹ eri ugamhi ku alo, elo o zẹ ni a rọ nono ni a di mhe mu? ¹⁹ A rue ukpaghuo ni a rọ zẹ oga khasẹ mhe ghue!” Igho e rue ukpaghuo bhale ghi ọli. ²⁰ O mhila wẹ “Alo eyi oghuo na? Eva oyi oghuo na?”

²¹ E ọli “Eyi iSiza.”

Igho iJesu ọọ wẹ, “Irarigho, a ri oni o khi oyi iSiza na iSiza a ri oyi Eshinegba na Eshinegba.”

²² Abi e rọ suọ ona, abọ e sha wẹ, e zẹ ọli obọ, e vu.

Ingme ughue iruerue ali irọte eghuli guale

(iMak 12.18-27; iLuk 20.27-40)

²³ Oni ogbẹle ẹlegho, ẹgbọ iSadusi ni ẹ khi iteghuli guale ọa la ọ, e bhale deba iJesu ya mhila li ogbọ.† ²⁴ E ọli “Osese, iMosisi ọ gueye anye khi, ini omose ọ ghua ni ọa rọ bia eniye, inyoghuo ọli ọ rue oni ọsamhi olimhi ni ọ bia eniye na li na inyoghuo ọli ni ọ ghua ogho.‡

²⁵ Mena inyoghuo etuoshilua e ke nu anye la ana. Oni ogbhali ọ rue

okpotso ọ ghua, abi ọa rọ bia eniye, ọ zẹ oni okpotso obọ na inyoghuo.

²⁶ Igho eghuli o li gbe inyoghuo ọli ọnuzava ali ọnuzase ya ramhi ọnuzi-oshilua ẹa ga bia omọ okhoghuo na oni okpotso. ²⁷ Ikpukhokho ọ oni okpotso ọ ghu a. ²⁸ Mena, ogbẹle iteghuli guale, ughue oghuo ọ fe ya khi elemhi ewe nya, aborokhia khi wewe oshilua e ga rue ọli shi?”

²⁹ IJesu ọọ wẹ, “Eri a da ode! Itobọ khi aa lese ungmehi oyi Eshinegba ali itoto eyoli lo. ³⁰ Irari khi ini ẹgbọ e rọte eghuli guale, ẹa ke ya rue ikpotso, wẹ khi ikpotso e ke ya ke ngeli na emose, eri e ke ya li abi igeni na iloghie. ³¹ Ama oyi ingme ite-eghuli-guale oyi ẹgbọ ni e ghua-a ne, eri aa suọ abi Eshinegba ọ ngme ẹ. ³² O khi, ‘Mhemhe mhi khi Eshinegba oyi Aburaamu ali Eshinegba oyi Aziki, ali Eshinegba oyi iGiekọpu.’ Eshinegba oyi ẹgbọ ni e la agbọ ọ khi, ọa khi Eshinegba oyi ẹgbọ ni e ghua.”§

³³ Abi eni ebubu ẹgbọ e rọ suọ ona, abọ e sha wẹ shi osese ni ọ sese.

Ushi ni o ga fune nya

(iMak 12.28-34; iLuk 10.25-28)

³⁴ Abi ẹgbọ iFarisi e rọ suọ khi iJesu ọ pfi ẹgbọ iSadusi okpe unu, e le gba. ³⁵ Oghuo ọ elemhi wẹ ni ọ khi osese ushi ọ roshẹka ni loli dobe ri ushi mu iJesu. O mhila li ogbọ.

³⁶ Oọ li, “Osese, Ushi onoghuo o ga fune nya elemhi Ishi eyi iMosisi?” ³⁷ IJesu ọọ li, “‘Ri udu oye nya ali ayemhe oye nya ali usamhi udu oye nya nono ingme oyi Ọnomhue Eshinegba oye.’* ³⁸ Onana o khi ushi onodode ali oni o ga fu ne nya. ³⁹ Eri onuzi-eva o gbo li abi loli, ni ọọ li, ‘Nono ingme oyi ogbọ ọlese abi u li nono ingme egbe ẹ.’† ⁴⁰ Ishi eva ena elemhi Ishi eyi iMosisi ali emekeguele nya, e te zẹ.”‡

† 22:23 Li zẹ Ika 23.8 ‡ 22:24 Li zẹ iDeut 25.5 § 22:32 Li zẹ Okiali 3.6 * 22:37 Li zẹ iDeut 6.5 † 22:39 Li zẹ iLev 19.18 ‡ 22:40 Li zẹ iLuk 10.25-28

Omi oghuo Omiepfuese o khi

(iMak 12.35-37; iLuk 20.41-44)

⁴¹ Abi egbọ iFarisi e kie li la agho egho, iJesu o mhila we. ⁴² “Se a khokho shi Omiepfuese o? Omi oghuo o fe khi?”

E ọli “Omi iDefidi.”

⁴³ IJesu o o we, “Elo o ke ze khi iDefidi o rote elemhi ayemhe lu ọli, ‘Onomhue?’ Irari khi iDefidi o li,”

⁴⁴ “ ‘Onomhue gueye Onomhue oyemhe.

Shito mhe ukiękię obita ramhi ni mhi ro ya ri ebe e

shi e ufu ekowe.’”

⁴⁵ “Ini iDefidi o lu ọli ‘Onomhue,’ seę oni Omiepfuese o ke gbolo e khi omiomi iDefidi?” ⁴⁶ Ongewe ọa dobe gbaghie oni ogbo-a. Rote elegho vu ogbo okhoghuo ọa ke gbo gbudu mhila li ogbo okhoghuo.

23

A mhuę egbhe shi esese Ishi eyi iMosisi ali iFarisi egbe

(iMak 12.38-39; iLuk 11.43,46; 20.45-46)

¹ Igho iJesu o nu egbọ ni e ri esọ shi ọli eke ali eniye odukhokho eyoli i ngme. ² O o we, “Eseşe Ishi eyi iMosisi ali egbọ iFarisi a ri afu na ni e ke guele abi Ushi oyi iMosisi o ngme. ³ Irarigho, a mema ya suọ esọ na we, a li abi e gueye e a ke li, ama a khi khonya we ngeli ingeli enabi eyewe. Irari khi wewe ęa ri emini ęę seşe egbọ gbe akanya. ⁴ Eri e ge itsua ni e kọ na egbọ tsua. Ama wewe oyewe ęa lama ri umiesoba da we o kpaghie we tsua eni itsua.

⁵ “Emhikpa e ri abamemhe e rięle. E ri ogbene ni a fia otsuotsuọ shi mu alukpo ali abo. E pfi emini a rote ebe-no-pfuase keke emhi shi lo eni otsuotsuọ. E gbo fia emhi na yayagha na dolodolo shi esọ iwulu ni ęę so.* ⁶ Ashini o mhuę ekpe

ukue ali ikpekhomhi ni e fune o o ghole we ini e bhale owa ugamhi.

⁷ E ma nono ni a ke tse we otse ekpe atuoki, ali ni a gbo ke lu we, ‘Osese.’

⁸ “Ama ęę oye e a khi lama ni egbọ e lu e ‘Osese,’ irari khi Oga oghuo o ga mhọli e nya, a gbo khi inyoghuo.

⁹ A khi lu ogbokhoghuo agbo ona ‘Ita,’ irari khi Ita oghuo kpe a mhuę, iloghie o la. ¹⁰ We khi a ze ni ogbo o lu e ‘Osese,’ irari khi Osese oghuo kpe a mhuę ni o khi iKirisiti. ¹¹ Oni o ga fune elemhi e, o mema mele oni o o ga oye e a.† ¹² Onini o da ya ti egboli nga ne, a ya ti ọli tiemhile. Ama onini o da ti egboli tiemhile ne, a ya ti ọli nga.‡

¹³ “O ma kholo e egbe, ęę esese Ishi eyi iMosisi ali egbọ iFarisi erugamhi-ku-alo, ni e pfi okpe ode iloghie zuse egbọ shi olase. Eę oyeę na, aa lama lo elemhi o wekhi eri a ze ni eni e nono ni wewe e lo, ni e me asha le. ¹⁴ [O ma kholo e egbe, ęę esese Ishi eyi iMosisi ali egbọ iFarisi! Eę eri-ugamhi ku alo! Eri a li esamhi olimhi le, ni a ri abamemhe a so iromhi ni o nuata. Itobo igho a ya na e osoli egbegbo.]

¹⁵ “O ma kholo e egbe, ęę esese Ishi eyi iMosisi ali egbọ iFarisi erugamhi-ku-alo! A ga roshęka kia eke ali ukhomhi okę ye obini odonue ya nono ogbo mu pfi lama shi osese oyeę. O kha da tse na e se, osoli ni oni ogbo ogho o ke ya me ilimhi irierie, o ke fu dose oni ęę a ya me agbhagbhamhi eva.

¹⁶ “O ma kholo e egbe irari khi ezalo a khi ni a sese egbọ. Eę ni a sese khi, ‘Ini ogbo o romhi Owa Oyi Eshinegba ọa mhuę abi o ngme, ama ini o romhi igolu ni o la ukhomhi oni Owa Oyi Eshinegba, oni ishe o ya mu ọli.’ ¹⁷ Eę eyeghe, ezalo, onoghuo o fe fune? Igotu abi Owa oyi Eshinegba ni o ri oni igolu ro

§ 22:44 Li ze iwolo 110.1; Ika 2.34-35; Iburu 1.13; 10.13 * 23:5 Li ze iMat 6.1; iNọba 15.38; iDeut 6.8 † 23:11 Li ze iMat 20.26-27; iMak 9.35; 10.43-44; iLuk 22.26 ‡ 23:12 Li ze iLuk 14.11; 18.14

khi oni o pfluase? ¹⁸ A gbolo ẹ seṣe ẹgbọ khi ini ọgbọ ọ romhi atẹtẹ khi ọa mhuẹ abi o ngme, ama ọ khada romhi emini a rọ luase oni atẹtẹ, oni ishe o ya mu ọli. ¹⁹ Ẹ ẹzalo, onoghwo o fẹ fune? Emimi a rọ luase obo ni o la ukhomhi oni atẹtẹ abi oni atẹtẹ ni o ri oni iluasobo khi oni o pfluase? ²⁰ Itobọ ighọ, ini ọgbọ ọ da romhi atẹtẹ ne, oni atẹtẹ ali emini o la ukhomhi ọli nya ọ romhi eghọ. ²¹ Ini ọgbọ ọ romhi Owa Oyi Ẹshinẹgba, oni Owa Oyi Ẹshinẹgba ali Ẹshinẹgba ni ọ la ọ ọ romhi eghọ. ²² Ini ọgbọ ọ romhi iloghie, ukpẹkhomhi oyi Ẹshinẹgba ali ọni ọ shitọ ọ ọ romhi eghọ. §

²³ “O ma a kholọ ẹ egbe, ẹ ẹseṣe Ishi eyi iMosisi ali ẹgbọ iFarisi. Ẹ ẹrugasami-ku-alo. Aa zẹ a zẹ-oghwo-igbe oyi ebe akhokhọ ali okphasa, ama a ri ẹloe ẹ gbe emini e mu ẹloe shi elemhi ishi, nabi, umha gbe azẹba ali isomhelemhi ali igbe akanya te ode igesikia. Enana khi egbegbi emini a kha riẹlẹ, aa kha pfi enana shi eke ni aa riẹlẹ wẹ.* ²⁴ Ẹ ẹzalo ni a ri ẹgbọ ọ kia, a pfiolo akia onyọ-a, ama a to akphẹrẹ luẹ.

²⁵ “O ma a kholọ ẹ egbe, ẹ ẹseṣe Ishi eyi iMosisi ali ẹgbọ iFarisi, erugasami-ku-alo. A kpe ukhokho iko ali itasa-a, ama emini a ri emhi itoegbe ali ufa mie e vọ elemhi wẹ. ²⁶ Ẹgbọ iFarisi ezalo! A kpe ke kpe elemhi uko ali utasa-a ne, ẹghẹghẹ aghọ ikhokho wẹ e li pfluase.

²⁷ “O ma a kholọ ẹ egbe, ẹseṣe Ishi eyi iMosisi ali ẹgbọ iFarisi, erugasami-ku-alo. Eri a li abi uji ni a ri ẹtseli opfopfo gbolo-a, ni o te odato ọli ti ẹloe, ama elemhi wẹ, e vọ igua ẹgbọ ni e ghu-a ni e ke-a. † ²⁸ Ighọ a lili ẹ li, eri a rọte odato idiegbe ga li abi egbegbi ẹgbọ, ama ọkholọ ali irugasami ku alo, o vọ ẹ elemhi.

Ijesu ọ gue anasemhẹ oyewẹ le shi eke

(iLuk 11.47-51)

²⁹ “O ma a kholọ ẹ egbe ẹ ẹseṣe Ishi eyi iMosisi ali ẹgbọ iFarisi, erugasami-ku-alo! A ga tọ iji na emekeguele a riẹlẹ iji eyi eni e guẹ ngeli somhotse. ³⁰ A gbolo ọ liẹ, ‘Ini anye la agbọ ẹghẹghẹ oyi itita anye lọ, anye a kha nu wẹ mholi obọ shi emekeguele igbolo-a.’ ³¹ Eri a ri ona pfi otselẹ mu egbe ẹ khi a lama shi ọ khi imimi eni e gbolo emekeguele-a, a khi. ³² A ke je odalo, ni a pfuse gbe ikanya ni itita e gbaekele gbe.

³³ “Ẹ ẹnye ali imi enye, se a dabi khi a li ya na pfue ilimhi iriẹriẹ ni ọ ọ bhale? ‡ ³⁴ Itobọ ighọ mhi ya gueye ẹ khi mhi ya ghie emekeguele ghi ẹ ali ẹgbọ ni e fiolo-a ali ẹseṣe ni e bu, a ya gbolo eghwo ọ-a, a tanọ wẹ ma apfiada, elese a gbe wẹ itẹ elemhi owa ugami eye ẹ, a khu wẹ te ẹoli oghwo ya je olese. ³⁵ Itobọ ighọ a ya ri ọlia eyi ẹgbọ eni e pfluase nya ni a gbolo-a shi eke agbọ ona mu ota sọ ẹ, rọte idiegbe oyi Ebeli ni ọa mhuẹ abi ọ li vu, ya ramhi idiegbe oyi iZakaraya omi iBerẹkaya ni a gbe-a shi agadamhi eva atẹtẹ ali Owa Oyi Ẹshinẹgba. § ³⁶ Abi o li mhi li gue ọli e ye ẹ khi, osoli ni a ya mẹ shi ugbeli ni a gbe idiegbe oyi ẹgbọ eghọ, ẹgbọ na agb-hotu ona oni osoli o ya de rughu.”

Inono ni ijesu ọ mhuẹ na ijerusalemu

(iLuk 13.34-35)

³⁷ Ijesu ọ rọ liẹ, “Eekhue-oo! IJerusalemu, iJerusalemu! A gbolo emekeguele-a, a tono eni Ẹshinẹgba ọ ghie ghi ẹ eche gbolo-a. Iti-ingmi-ingmẹ mhi she rọshẹka ni mhi kolo ẹgbọ eye ẹ kugbe, abi ọkhokhọ ọ liẹ kolo imiọli shi ifui ipfua, ama aa lama na mhe. ³⁸ Ghe i! Ẹshinẹgba ọ ya te Owa oyi Ẹshinẹgba oyẹ ẹ vu,

§ 23:22 Li zẹ Aza 66.1; iMat 5.34 * 23:23 Li zẹ iLev 27.30 † 23:27 Li zẹ Ika 23.3 ‡ 23:33 Li zẹ iMat 3.7; 12.34; iLuk 3.7 § 23:35 Li zẹ Igbae 4.8; Iburu 11.4; iZaka 1.1; 2 Okhẹ 24.21 * 23:38 Li zẹ ijere 22.5

o mele afue a.* ³⁹ Mhi gueye ẹ khi rote memena vu, khi aa ke gbolo ya me mhe ya ramhi ni eghẹghẹ ni a ro ya ke lie, 'Oghẹle o khi ni ọni o ri eva oyi Onomhue bhale.' †

24

Olele oyi ikpukhokho agbo
(iMak 13.1-2; iLuk 21.5-6)

¹ Abi iJesu o rote oni Owa oyi Eshinegba fiẹ lasele, eniye odukhokho eyoli e roli khasẹ ugbe oyi oni owa. ² IJesu o ro wẹ, "A ga me emhi enana nya, ama mhi gue a ye ẹ khi aa me echeli ni a ro nga egbe egbe ro to oni owa ona ni aa ya che kua."

Ozughu ali imu-okhọli vule
(iMak 13.3-13; iLuk 21.7-19)

³ Abi iJesu o li shito ukhomhi Ute ẹra Olivu, eniye odukhokho eyoli e bhale ya ye oli ochi, ẹẹ oli. "Gueye anye eghẹghẹ ni eni ingme enana e ro bhale ya tse, ali emini a ya ke me ni anye ro ya lese khi a she ramhi ukpesẹ agbo."

⁴ IJesu o so wẹ o, oo. "A ke tokpe eke ini ogbokhoghuo o khi di ẹ. ⁵ Irari khi ebubu egbo e ya ri eva oyemhe bhale, ẹẹ lie 'Mhemhe mhi khi oni iKirisiti,' ẹẹ di ebubu egbo. ⁶ A ya suọ eko okhọli ali okeke okhọli. Ama a khi ze ni ulishi o mu ẹ. A mema ya me emhi eghogho, ama ukpesẹ agbo o kie ramhi ne. ⁷ Ushishi e ya mu okhọli vule shi ushishi o, egbo e mu egbe iku iku nu egbe ẹ khọli. Ukpokpomhi okiamhi o ya ke pfi, eke e ya ke dekulue asha khi asha. ⁸ Eri enana nya e ya li abi khi oku o lese to okpotso ni o ya bia.

⁹ "Eghẹghẹ agho a ya mu ẹ na we ni e nase ẹ, a gbolo ẹ-a. Egbo na agbo nya e ya ke biselemhi ẹ, itobo khi a khi egbo eyemhe.* ¹⁰ Eghẹghẹ agho ebubu egbo e ya de irudunga

lasele, e ri egbe ẹ de, ẹẹ biselemhi egbe. ¹¹ Eghẹghẹ agho ebubu emekeguele eyi egbhọli e ya lasele, ẹẹ di ebubu egbo. ¹² Irari khi okhọlo o ya gba eke dose, imhue-inono na egbe o ke lolo ẹ la o. ¹³ Ama ogbo ni o da migha irudunga oyoli gbagbagba ramhi ukpesẹ, o ya khi oni a mie pfuese.† ¹⁴ A ya she ri oni usomhi onete oyi oni Eghiele oyi Eshinegba onana, tse abo gasẹ agbo kpa, ni o khi otselẹ na ishishi nya, eghẹghẹ agho ukpesẹ agbo o tigbe ramhi.

Ighuighue

(iMak 13.14-23; iLuk 21.20-24)

¹⁵ " 'Irarigho, a kha da me emhi obe ni o vese egbo o kua khi ighuighue ni oo vese egbo kua, ni oo pfi ebemulishi, khi o da ya migha ashini o pfaase ne,' ezeze abi omekeguele iDanie o gue oli le ne, oni oo ze ebe o lese emini o ze.‡ ¹⁶ Eghẹghẹ agho, egbo ni e la eke iJudia e na ya nga ukhomhi ite. ¹⁷ Ogbo ni o la ukhomhi owa o khi tiemhile ya rue emhikhoghuo elemhi owa. ¹⁸ Ogbo ni o la ishemi o khi jele apfe ya rue awulu oyoli apfe.§ ¹⁹ O ma kholo ikpotso ni ẹ me egbe ali eni e ri emofẹ shi egbe. ²⁰ A lema Eshinegba o khi ze ni ele unamhi oye ẹ o khi eghẹghẹ orue wekhi ogbele iyemhe. ²¹ Irari khi osoli oniemi o ya lasele o. Osoli ni ogbo aa kpe me ghue rote igbaekele agbo ya ramhi ogbe ni amo, wekhi eri a ke gbolo ya me oghogho ghue.* ²² Ini aa rote eni ogbele eni a ngme ena khi-a, ogbokhoghuo o ya pfue o. Ama itobo oyi egbo ni Eshinegba o ze, o ya khi eni ogbele-a. ²³ Eghẹghẹ agho, ini ogbokhoghuo oo u, 'Bino, ghe oni iKirisiti!' Okekha khi eri o li, 'Ghe oli oobo khe,' khi mie oli suọ. ²⁴ Irari khi iromhi emiepfuese ali

† 23:39 Li ze iwolo 118.26 * 24:9 Li ze iMat 10.22 † 24:13 Li ze iMat 10.22 ‡ 24:15 Li ze iDan 9.27; 11.31; 12.11 § 24:18 Li ze iLuk 17.31 * 24:21 Li ze iDan 12.1; Iro 7.14

emekeguele eyi egbhōli e ya lasele, eē ri oḷeḷe eniemhi e khase, ali eē gbe ikanya onyaloa rō ke di egbegbi eni Eshinegba o zē, ini o ya zē li lo. ²⁵ A ghe i, eri mhi gue onana ye e shi eke neni oni eghēghe o ya ramhi.

²⁶ “Igho, ini ogbōkhoghūo o gueye e, ‘Ghe ḷi oobō, obini odagbe ifufu,’ a khi je oobō. Okekhiā khi eri o, ‘Ghe ḷi ana, elemhi owa aza,’ a khi mie ḷi suō. ²⁷ Irari khi eri inyenegbe bhale oyi Omi Ogbō o ya li abi akphala o liē nyamhise alo nyaa, o rōte udi ukhuli gē ya je udi ukhuli, rōte obini ovō o te e ngale ya je obini o te e lo eko.† ²⁸ Itobō khi ashini elamhako o kē-a shi agho khiguli eē legba.‡

Inyenegbe bhale oyi Omi Ogbō
(iMak 13.24-27; iLuk 21.25-28)

²⁹ “Eghēghe osoli ogho o kha da leṣe doṣe tee,
“‘Ovō o ya bishi alo-a,
uki o a kē gē
ikpētata e deno ukhuli kule,
ekpabō ena ukhuli eē nighise.’§

³⁰ “Eghēghe agho, oḷeḷe irōkhase oyi Omi Ogbō o ya lasele shi ukhomhi idane. Egbō ni e la agbō ona nya, e ya ke viē oya abi Omi Ogbō o li rōte irarogbe e tiemhile elemhi ekpabō ali ukpokpomhi ufumhi.* ³¹ Eghēghe agho akala onofunē o ya de. Omi Ogbō o ghie igēni eyōli je iguabō enenene na eke agbō nya, e ka ti egbō eyōli ni o zē gbili.†

Owēna ni a te oora oḷhua-eni wēna
(iMak 13.28-31; iLuk 21.29-33)

³² “A zē ni qara oḷhua o seṣe e ingme. Ini iguabō eyōli e da tsōtsoghō ne, ni o rō ta ebe, a leṣe khi okase o she ramhi. ³³ Igho ini a da mē emini mhi gue e ye ena ne, a leṣe khi oni eghēghe o she ti ramhi ana.

³⁴ Abi o li mhi li gue e ye e khi agbhotu ona o ya doṣe ne, ni emhi ena nya e rō bhale ya tse. ³⁵ Eke ali ukhuli e ya doṣe, ama ingmemhi eyemhe, e ya de kua.

Ogbō o a leṣe oni ogbeḷe wēkhi oni eghēghe
(iMak 13.32-37; iLuk 17.26-30,34-36)

³⁶ “Ogbōkhoghūo o a leṣe oni ogbeḷe wēkhi oni eghēghe. Egbegbi igēni na iloghie e a leṣe wēkhi Omi Ogbō o leṣe, se ni Ita lōlighūo tse. ³⁷ Abi o ke li eghēghe oyi iNoa, igho ibhale oyi Omi Ogbō o ya li.‡ ³⁸ Neni a mē ogbeḷe oyi ochikpho oniēmhi, eri egbō e le, e da, eghūo e wolo ikpotso, a ri ikpotso ye ughue, ya ramhi ogbeḷe ni iNoa o rō mu oḷo-oke oniēmhi nga, ³⁹ Ama e a kie leṣe emini a ya mē ramhi ni ochikpho o rō bhale ya tsua wē kua nya. Igho ibhale oyi Omi Ogbō o ya li.§ ⁴⁰ Emōse aava e ya la ishemhi ke gbe akanya, a rue oghūo vu, a zē oni o kpōle obō. ⁴¹ Ikpotso aava e ya la iko ke mheḷi emhi, a rue oghūo vu, a zē oni o kpōle obō.

⁴² “A ri ukpēloe shi eke irari khi aa leṣe eḷe ni Onomhue oye e o ya bhale. ⁴³ A leṣe khi ini omhue-apfe o leṣe eghēghe ni ighiatō e rō ya do ḷi lo, eri o ya shitō ni ogbe o gbe-a. O a ya zē ni ighiatō e gbe ḷi ode-a lo owa le. ⁴⁴ Itobō igho, a mema ya mu egbe shi eke, irari khi eghēghe ni aa sa shi, Omi Ogbō o rō ya bhale.

Oni o gue eē ga ali oni o a gue eē ga
(iLuk 12.41-48)

⁴⁵ “Oghūo o fe khi oni o o ga ni ri egbe e nga ni o leṣe ingme. Ni oga oyōli o zē kpēda na eni eē ga eyōli, o ri eḷoe khu omhōapfe oyōli, ni o ke ri emhi na wē le shi eghēghe? ⁴⁶ Oghēḷe o khi na oni o o ga ogho ini oga oyōli o jele ya e khi o o rieḷe

† 24:27 Li zē iLuk 17.23-24 ‡ 24:28 Li zē iLuk 17.37 § 24:29 Li zē Irō 8.12; Aza 13.10; Ezik 32.7; iJoē 2.10-11,31; 3.15; iZef 1.15; Aza 13.10; 34.4; Irō 6.12-13 * 24:30 Li zē iDan 7.13; iZaka 12.10-14; Irō 1.7 † 24:31 Li zē 1 iKōri 15.52; 1 iṬesa 4.16; Aza 27.13; iZaka 9.14 ‡ 24:37 Li zē Igbae 6.5-8 § 24:39 Li zē Igbae 7.6-24

emini o mhesẹ na li. ⁴⁷ Abi o li mhi li gue ẹ ye ẹ khi oga oyọli o ya ri emini o mholi nya nga li obo. ⁴⁸ Ama ini o khi oni o o ga ni o ya suọ esọ lo, eri o ya ke gueye egbọli, 'Oga oyemhe o ya la oobo tẹse,' ⁴⁹ O o gbe eni ẹ ẹ ga ni e kpọle, o le, o deba edonyo a da onyo kia kia. ⁵⁰ Oga oyi oni o o ga ogho o ya jele apfe ogbele ali eghẹghẹ ni oni o o ga ogho o a sa shi. ⁵¹ Oni oga oyọli ogho o ya nase oli agbọgbọ, o roli je asha ni a ri erugamhi-ku-alo shi. Agho o la ke vie o le ako ako."*

25

Okhe irokhokho imueshi ogbe ni ẹa me omose ghue

¹ "Eghẹghẹ ni a ngme ena, eri Eghiele oyi Eshinegba o ya li abi imueshi etuogbe ni ẹa me omose ghue, ni e ya rue ikpa eyewe, ni e vu ya a lu omose oni o o rue omueshi onogbo ode.* ² Imueshi oshe el-emhi we e khi eyeghe, oshe eni e kpole e khi elasingme. ³ Eyeghe ni e la o, e wolo ikpa eyewe ama ẹa sato tsua oili olese shi emhi. ⁴ Elasingme ni e la o, e wolo ikpa, gbo die oili olese shi emhi. ⁵ Abi oni omose ni o o rue omueshi egho o a ro kele e bhale, eni imueshi nya e ri ukhomhi bo, oleso o dowe rue.

⁶ "Abi itsotsogbie ro mu eke, uruli o de leghe, o o, 'A ghe khe! Oni o o rue omueshi o she e bhale o! A vule ni a ya lu oli ode!'

⁷ "Igho eni imueshi e ti vule, e ti ikpa eyewe ngale. ⁸ Ama ikpa eyi eyeghe ni e la o, e ẹa ke dobe lala. E le deba eni e khi elasingme, ẹ ẹ we, 'A kpekpe a te oili oye ẹ die na anye irari khi ikpa eyanye e she e pfua.'

⁹ "Igho imueshi elasingme egho, ẹ ẹ we, 'Iye e! Oni anye mhuẹ ena o a ya lo anye ni o gbolo lo e o. A le deba eni e ri oili e de ya de.'

¹⁰ "Igho eni imueshi eyeghe oshe egho, e le deba eni e ro de ya a de.

Abi e ro vu ya de oni oili, oni o o rue omueshi o lole. Eni imueshi oshe ni e mu egbe oili olese egho e deba li lo elemhi owa ukue. A khukhu ode.

¹¹ "O ke li denẹ, enekpole e bhale, e ya kpheli ode, e lie, 'Oga! Oga! Khueghie ode-a na anye.'

¹² "Ama oni o o rue omueshi ogho, o o we, 'Abi o li mhi li gue ẹ ye ẹ, mhi aa lese e.'†

¹³ "Irarigho, a ri eloe shi eke, itobo khi aa lese oni ogbele we khi oni eghẹghẹ.

Okhe irokhokho oyi eni ẹ ẹ ga etuase

(iLuk 19.11-27)

¹⁴ "Eghẹghẹ agho, eri Eghiele oyi Eshinegba o ya li abi omose oghuo ni o o vu asha, ni o lu eni ẹ ẹ ga eyoli, o ri epfue eyoli nga we obo. ¹⁵ O kemhi ikpagho na ogbogbo abi e li mhuẹ afu ramhi. O ri ikpeshe na oghuo, o ri ikpeva na olese. O ri ukpaghuo na onokpole. O vu eoli. ¹⁶ Oni oga o lese vu se, oni o mie ikpeshe egho, o nyanya ya ri ikpeshe eyoli du oki, o me eleli ikpeshe elese nga o. ¹⁷ Igho oni o mhuẹ ikpeva egho, o li ri eyoli du oki, o li me eleli ikpeva elese nga o. ¹⁸ Ama oni a ri ukpaghuo na egho, o vu ya to oni ukpagho eke so.

¹⁹ "O tese, oni oga oyewe o jele. O lu we ogbogbo o bhale ya guele abi o li gbe. ²⁰ Oni o o ga ni o mhuẹ ikpeshe egho, o bhale deba oga oyoli, o o, 'Oga, ikpeshe u ro na mhe, ama mhi she roli du oki, mhi me ikpeshe eleli.'

²¹ "Oni Oga oyoli o o li, 'Mu akanya, yeye oni o o ga onete ni o mhuẹ igesikia! U she ri igesikia khashe shi ukuku emini mhi ro nge ẹ obo, mhi ya ri emini e bu nge ẹ obo. Bhale ni awa ga la oghẹle!'

²² "Igho oni a ri ikpeva na egho, o o li, 'Oga, ikpeva u ro na mhe, mhi she me eleli ikpeva.'

* 24:51 Li ze iLuk 12.39-46; 1 iTeṣa 5.2; Iro 3.3; 16.15; 2 iPit 3.10 * 25:1 Li ze iLuk 12.35

† 25:12 Li ze iLuk 13.25

23 “Oni oga oyoli o o li, ‘Mu akanya, yeye oni o o ga onete ni o mhuē igesikia! U she ri igesikia khasē shi ukuku emini mhi rō ngeē obō. Mhi ya ri emini e bu ngeē obō. Bhale ni awa ga la oghelē!’

24 “Igho oni o mie ukpaghwo egħo o bhale, o o li, ‘Oga, mhi lešē khi uwali o gbo u khi; khi ashini u waa gua shi wa je ya khišē, ali khi ashini u waa ri ukpamhi ko, u je ya tima. 25 Itobo igħo eri ulishi oye oo mu mhe, lo li o zē ni mhi rō ya tō ikpaghō eyē ekē sō. Ghe ikpaghō eyē emhikhoghwo ēa li wē.’

26 “Oni oga oyoli, o sōli o, o o li, ‘Yeye o gbo okholo owaza ona. U lešē khi eri mhia khišē emini mhi aa rōko, mhi gbo rōte asha ni mhi aa pfi ukpamhi shi ē khišē. 27 Abi o rō khi igħo, wa a kē ri ikpaghō eyēmhe shi ilu ikpaghō, mhi kha jele, mhi kha bhale ya ē khi e gbe nga o.

28 “ ‘A mie o li oni ukpaghō, a ri o li na oni o mhuē ikpēshe. 29 Irari khi o gbo ni o mhuē, a ya rō ma o na li, o mhuē gbeku o, ama oni o a mhuē kpa, ukuku o ni o kpē mhuē a ya mie o li luē.† 30 Ama oni ukhi-akhiamhi oni o o ga onana, a mu o li pfi lase ya pfia alo ebili, agho o la ke vie o o le akō akō.’§

Iguēzo ni o kpukhokho

31 “Ini Omi O gbo o bhale abi Oghie Onomhuē, ni igēni eyoli nya e rō nu o li bhe, o ya shito eghiele oyoli.* 32 E gbo ni e la agbo nya a ya tigbili odalo oyoli. Eghēghē agho o khi wē-a asha eva, abi orisumha-kia o liē vase isumha ali elamhi-a. 33 O ya wolō e gbo ni e pfuasē je ukiēkiē obita. Enekpole e la obogobo.

34 “Igho oni oghie o ya gueye e gbo ni e la li obō obita, o o wē, ‘A bhale ni a ke li agbo elemhi iloghie ni Itamhe o riele na ē rōte eghēghē ni agbo o te gba ekē le. Eē ni Eshinegba

o khi vose na. 35 Irari khi abi okiamhi o rō gbe mhe, a ri emhi na mhe le, okiamē o gbe mhe, a die amē na mhe da. Abi mhi rō khi o p fese, a mie mhe shi owa oyeē. 36 Abi mhi rō la irumheba a ri itsua na mhe sō. Mhii ghua, a ri eloe khu mhe. Mhi la owa ighumha, a bhale ya bino mhe.’

37 “Igho eni e gbo ni e pfuasē egħo e ya mhila mhe, ē mhe, ‘Onomhuē, eghēghē onoghwo anye rō mē khi okiamhi oo gbe ē ni anye rō ri eminale ne le, ni okiamē o rō gbe ē ni anye rō rō ne da? 38 Eghēghē onoghwo u rō khi o p fese ni anye rō mie lo owa le. Eghēghē onoghwo u rō banō-a ni anye rō ri itsua ne sō? 39 Eghēghē onoghwo u rō ghua ni u rō la owa ighumha ni anye rō bhale ya bino ē?’

40 “Oni oghie o ya sō wē o, o wē, ‘Abi o li mhi li gue ē yē ē egħo khi, emiemini u da riele na e gbo ni e khi Inyoghwo-mhe ni e miesuo ni ēa mu eloe ena ne, mhemhe u riele o li na.’

41 “Eghēghē agho oni oghie o ya gueye e gbo ni e la li ukiēkiē obō o gbo, ‘A vu mhe ana le, ēē ni a pfi unu na, a ke je owa erē ni Eshinegba o riele na okphaghie ali igēni eyoli. 42 Irari khi abi okiamhi o rē gbe mhe, aa ri emhi na mhe le. Abi okiamē o rē gbe mhe, aa bō amē na mhe da. 43 Abi mhi rō khi o p fese, aa lama ni mhi lo ē apfē le. Abi mhi rō la irumheba, aa bō ide na mhe sō. Mhi ghua, aa ri eloe khu mhe. Mhi la owa ighumha aa bhale ya bino mhe.’

44 “Eghēghē agho e ya liē mhe, ‘Onomhuē, obo anye la mē khi okiamhi o gbe ē, ni u rō khi o p fese, ni u rō la irumheba, ni u rō o ghua, ni u rō la owa ighumha ni anye aa rō kpaghie obo?’

45 “Oni oghie o ya sō wē o, o wē, ‘Abi o li mhi li gue ē yē ē egħo khi, emiemini wa a da riele na e gbo ena

† 25:29 Li zē iMat 13.12; iMak 4.25; iLuk 8.18

* 25:31 Li zē iMat 16.27; 19.28

§ 25:30 Li zē iMat 8.12; 22.13; iLuk 13.28

ni ẹa mu ẹlo ni e mie mhe suọ ne, mhemhe wa a rieḗ ọli na.’

⁴⁶ “Eghẹghẹ agho, e vu ya lo osoli na agbo agbo, ama eni e guẹ ngeli, e je agbo na agbo agbo.”†

26

Ugbamhi ni a gba khe iJesu

(iMak 14.1-2; iLuk 22.1-2; iJon 11.45-53)

¹ Abi iJesu o li seṣe emhi ena se, ọọ eniye odukhokho eyoli, ² “A leṣe khi akopua khi ukpe iPasova. A ya mu Omi Ogbọ, a gbe ọli-a shi apfida.”*

³ Eghẹghẹ agho, ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni egbhali e ya lona agbala oyi iKefasi ni o khi Oga oyi ekpodalo ugamhi nya. ⁴ E la agho gba ugbamhi abi e li ya beṅa mu iJesu ya gbe-a. ⁵ E gueye egbe khi, ọa ya khi eghẹghẹ oyi oni imu, ini egbo khi ri itobo igho tsua onyaghu lasele.

A la iBetani ku oili shi iJesu egbe
(iMak 14.3-9; iJon 12.1-8)

⁶ IJesu o bhale iBetani, ikhi owa oyi omose oghuo ni a lu iSamọ ni efafe e kpe mu. ⁷ Abi iJesu o li la agho le eminale, okpotso oghuo o tsua ituale ni o lolo ghale shi ukoko alabasita ni a ri eche rieḗ bhale. O ya ku ọli shi iJesu ukhomhi.†

⁸ Abi eniye odukhokho eyi iJesu e ro me ona, e lie, “Elo o ze ni a ro na pfuẹche oni ituale kua shi afue?” Elemhi e bi we.

⁹ “A kha ri ituale ona de ghale lo, a kemhi eni ikpagho na eni ẹa mhue.”

¹⁰ IJesu o leṣe emini e ngme, o mhila we, o we, “Elo o ze ni a ro nyama oni okpotso ona? Emi ni o somhi otse o rieḗ na mhe. ¹¹ Eghẹghẹ kpa eni ẹa mhue e ro a la e ifuabo. Ama aa ya ke me mhe eghẹghẹ kpa.‡ ¹² Emini o ze ni

okpotso ona o ro ku ituale ona shi mhe egbe khi, ni o ro mu mhe egbe khe iroto oyemhe. ¹³ Mhi gueye e khi ashishini a da la tse abo usomhi onete ona eke agbo ona ne, a ya ngme emini oni okpotso ona o rieḗ ro sato ọli egbe.”

Ijudasi o lama khi loyi ya ri iJesu de

(iMak 14.10-11; iLuk 22.3-6)

¹⁴ Igho oghuo eniye odukhokho ogbava eyi iJesu ni a lu iJudasi na Isikaroti, o fie deba ighie eyi ekpodalo-ugamhi. ¹⁵ O mhila we, “Ingme a ya ro na mhe ini mhi ri ode khasẹ e ni a te ya mu ọli?” Igho e leli ikpaghuo-ghuo uye ali igbe na li. § ¹⁶ Rote agho vu, eri iJudasi o ke ri ukpeloe shi eke nono ode ni o te ya ri iJesu na we.

Eminale ogbomhi oyi Onomhue

(iMak 14.12-21; iLuk 22.7-13,21-23; iJon 13.21-30)

¹⁷ Ogbelẹ onodode oyi oni ukpe na ibuledi ni aa ri ifuma wushe o ramhi, eniye odukhokho eyi iJesu e bhale deba li, e mhila li, e ọli, “Obo wa nono ni anye mu egbe shi ni u la le eminale iPasova?”

¹⁸ Oo we “A le deba omose oghuo ni o la elemhi oni ẹoli, a ka gueye ọli khi, ‘Oseṣe o khi eghẹghẹ oyemhe o she ti ramhi, owa oye, mhemhe ali eniye odukhokho eyemhe anye la le eminale iPasova.’ ” ¹⁹ Igho eni eniye odukhokho eyi iJesu e rieḗ abi o li ghie we. E ya mu egbe oni eminale shi agho. ²⁰ Abi ogbomhi o ro mu eke, iJesu ali eniye odukhokho ogbava eyoli ee shitọ shi eminale. ²¹ Abi e ro le oni eminale, iJesu oo we, “Oghuo elemhi e o ya remhe de.”

²² Igho egbe e pfo we a. Oghuo oghuo o mhila li “Onomhue she khi ọa khi mhemhe we khi o khi?”

† 25:46 Li ze iDan 12.2; iJon 5.29 * 26:2 Li ze Okiali 12.1-27 † 26:7 Li ze iLuk 7.37-38

‡ 26:11 Li ze iDeut 15.11 § 26:15 Li ze iZaka 11.12 * 26:23 Li ze iWolo 41.9

23 Ijesu o o wẹ, “Oghuo ẹ ni o nu mhe ẹ so obo utasa, o ya re mhe de.*” 24 Omi ogbo o ya ghu-a abi a keke nali. Ama o ma kholo omose ni o ri Omi Ogbo ya de egbe. O kha bie ti ne ini ogbo aa bie bia li.”

25 Ijudasi ni o ya roli de o o li, “Osese, she khi o a khi mhemhe wekhi o khi?” Ijesu o o li, “Ii, yeye lo.”

Eminale ogbomhi oyi Onomhue
(iMak 14.22-26; iLuk 22.14-20; 1 iKori 11.23-25)

26 Abi e li le egbo, ijesu o rue ibuledi, o kphemhi, o khi o li a, o roli na niye odukhokho eyoli, o o wẹ, “A mo, a le khi idiegbe oyemhe na.”

27 Igho o gbo li rue uko, o kphemhi, o roli na we, o wẹ, “Ee nya a rote o da. 28 Olia eyemhe ni a ku ro luase obo na egbokpa a na, ni o gbe olamhe kua na we. Olia ena Eshinegba o ro nu egbo eyoli mhue ishobo.† 29 Mhi gueye ẹ khi mhi a ke gbo rote oni ukpamhi oara upfonu onana ya da rote memena vu. Se ẹ ni ele ni mhi ke ya nu ẹ da li ode onogbo Iloghie oyi Itamhe.”

30 Abi e ro to uwolo se, e vu ya je ute era Olivu.

Ijesu o guele shi eke khi iPita o ya kie lue

(iMak 14.27-31; iLuk 22.31-34; iJon 13.36-38)

31 Abi e li le egbo, ijesu o o wẹ, “Amiose ena, ee nya a ya mhue akhokhomhe shi mhe egbe, a na tsua mhe pfa, irari khi ebe o ngme o li khi.

“Mhi ya ri emhi li

orismhaka,

eni isumha

e ya gbhiaku-a.‡

32 “Ama ini mhi rote eghuli guale, mhi ya ralo na ẹ iGalili.”§

33 IPita o o li, “Ini egbo nya e tseku mhue akhokhomhe shi ẹ egbe, mhemhe mhi aa ya mhue.”

34 Ijesu o o li, “Abi o li mhi li gue o li ẹ ye, khi amiose ena, neni okpa o gbieghe, itese u ya lie khi waa lese mhe.”

35 IPita o o li, “Mhi aa ya ngme gho ini o tseku khia khi oni mhi ya nu ẹ ghu-a lo, mhi aa ya lie khi mhi aa lese.”

Eniye odukhokho enekpole nya e li ngme gho.

Ijesu o la iGetisemani lema

(iMak 14.32-42; iLuk 22.39-46)

36 Igho ijesu o lu niye odukhokho eyoli, e je ashini a lu iGetisemani, o o wẹ, “A shito ana khi mhi ya je oobo ya so iromhi.”

37 O rue iPita ali imi iZebedi aava ma egbe. O vie osoli, egbe ẹa ke sheshe o li. 38 O o wẹ, “Udu oyemhe o vo osoli ramhi khi mhi ya ghua. A shito ana, a nu mhe ke tokpe.”

39 O ti le den, o de yeshi to alo mu eke o so iromhi. O o, “Ita, ini o ya tse lo, ze ni u mie mhe uko osoli ona. Ama o a khi abi o li ghole mhe, ama abi o li ghole ẹ.”

40 O nyene egbe bhale deba eni niye odukhokho, o me khi ee lese. O o wẹ, “Aa dobe nu mhe tokpe ukuku egheghe tse?” 41 “A ke tokpe, a so iromhi ini a khi de pfilo imufe. Ayemhe o mu egbe, ama o lese idiegbe.”

42 O gbo vu utonuzi-eva, o ya lema, o o, “Itamhe, ini o khia khi o a ze li ni uko osoli ona o dose, se khi mhi da li, ze ni oghuemhe oye o tse.”

43 O gbo nyene egbe ukhokho bhale, o me khi e lese ẹa ke dobe khueghie alo-a. 44 Igho o ze we obo shi agho. O gbo ya lema utonuzi-ese, o gbo ngme abi o kpe ngme.

45 Igho o nyene egbe ukhokho bhale deba eni niye odukhokho, o o wẹ, “Eri a kiele ẹ lese-a, a kiele ẹ yemhe-a? A bino khi egheghe o she ramhi khi a she ri Omi Ogbo na egbo olamhe de. 46 A vule ni awa vu! Oni o remhe ẹ de o o bhale!”

† 26:28 Li ze Okiali 24.8; ijere 31.31-34 ‡ 26:31 Li ze iZaka 13.7 § 26:32 Li ze iMat 28.16

A mu ijesu

(iMak 14.43-50; iLuk 22.47-53; iJon 18.3-12)

⁴⁷ Ijesu o kie ligho ngme, iJudasi ni o khi oghuo eni eniye odukhokho ogbava, o bhale. Ebubu egbo ni e tsua epia ali itakobi e nu oli bhale, eni ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni egbhali e ghie. ⁴⁸ Oni o roli de o she ri oleshe na eni egbo, oo we, "Oni mhi da ya pfipfi egbe ne, lolli lo, a mu oli." ⁴⁹ Oni iJudasi o le deba ijesu, oo li, "Opfomhe o ka nu e la Osese," o pfipfi oli egbe.

⁵⁰ Ijesu oo li, "Omue, nyanya rielemi u bhale shi."

Igho eni emose e fie lasele, e mu oli. ⁵¹ Ghe i, abi a ro me na, oghuo eni e nu ijesu kia, o ji itakobi emhi lasele. O khi oni oo ga oyi Oga ekpodalo ugamhi eso-a.

⁵² Ijesu oo li, "Rue itakobi oye shi irari khi oni o ji itakobi, o ya li ghu eghuli itakobi. ⁵³ Eri u dabi khi mhi aa dobe ya mhila Itamhe ikpaghiobo, aghoaghoo o ri igeni ni e dose agbhagbhamhi igbeva ghi mhe. ⁵⁴ Ama, se Ebe-no-pfuase o ke li bhale ya tse, ni oo khi a mema lina me oli?"

⁵⁵ Igho ijesu oo eni ebubu egbo egho, "Eri mhi ri egbo e pfi ozughu ni a ro tsua igbhoro ali itakobi bhale ya mu mhe? Ele kpa mhi ro shito Owa oyi Eshinegba e sese, ama aa mu mhe.* ⁵⁶ Ama eri a me ena nya ni a bhale ya e khi emini emekeguele e ngme shi ebe o bhale ya tse." Igho eniye odukhokho nya e ze oli obo, e na kua.

Igba enighie ni a lu iSaediri e ri ijesu gue ezo

(iMak 14.53-65; iLuk 22.54-55,63-71; iJon 18.13-14,19-24)

⁵⁷ Eni e mu ijesu e rue oli je apfe oyi iKefasi ni o khi Oga oyi ekpodalo ugamhi, ashini eni e sese ishi ali eni egbhali e legbe. ⁵⁸ Ama iPita

o tapfia a deba we. O deba we lo ramhi atukpapfe oyi Oga oyi ekpodalo ugamhi. O lo se, o nu eni ee khe ekhe shito, ni o me abi oni ingme o ke li ya kia.

⁵⁹ Ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni iSaediri nya, e nono otselhe egbhali ni e ya mu mhali ijesu obo ni e ba me asha gbe oli-a. ⁶⁰ Ama ea me okhoghoo, abi ebubu egbo e tseku fie lasele ya pfi otselhe egbhali.

Ikpukhokho o, emose aava e fie lasele. ⁶¹ E li "Omose ona do, 'Mhi ya dobe guoghoo Owa Oyi Eshinegba-a, mhi gbo rielemi o to ogbele ese.'"†

⁶² Oga oyi ekpodalo ugamhi o vule, oo ijesu, "Waa bie mhue emini u ya ngme shi ezo ni a gue e shi e egbe ena?" ⁶³ Ama ijesu tsaghie-a.

Igho Oga oyi ekpodalo ugamhi o gbo vule migha, oo ijesu, "Mhi ri eva oyi Eshinegba ni o la o re romhi ishe, gueye anye, ini ye ye u khi Omiepfuese Omi Eshinegba."

⁶⁴ Ijesu oo li, "Igho o khi abi u ngme. Ama mhi gueye ee nya khi, rote memena vu, a ya me khi Omi Ogboo o shito obita oyi Eshinegba ni o fune nya, o la elemhi otughunu te irarogbe e bhale."‡

⁶⁵ Igho, Oga oyi ekpodalo ugamhi o nyanoo awulu a shi egbali uruli. Oo, "O she pfi unu-a! Otselhe olese awa ke gbolo e nono? Ee a she suo oni ungmehi ipfiunu-a ni o ngme. ⁶⁶ Se a sa shi o?"

E oli "O she lue, o mema ya ghua."§

⁶⁷ Igho e tono ete ku ijesu alo, e ri ekpa gbe oli. Eghuo, e lase oli eso.* ⁶⁸ E lie oli "Me eke na anye ghue ye ye Omiepfuese. Gueye anye ghue oni o ri emhi gbe e."

IPita o kie ijesu

(iMak 14.66-72; iLuk 22.56-62; iJon 18.15-18,25-27)

* 26:55 Li ze iLuk 19.47; 21.37 † 26:61 Li ze iJon 2.19 ‡ 26:64 Li ze iDan 7.13 § 26:66 Li ze iLev 24.16 * 26:67 Li ze Aza 50.6

⁶⁹ IPita ọ shitọ olase, ọmueshi ọghuo ọyi Ọga ọyi ekpodalo ugamhi ọ bhale deba li, ọọ li, “Yeye, u li nu iJesu ọnge iGalili kia.” ⁷⁰ IPita ọ tia li ukpeloe wẹ nya, ọọ li, “Mhi aa fe leşe emini a ngme.”

⁷¹ Ọ ke rọte aghọ fiẹ je unu ode unuekpe ni a rọte ẹ lo oni apfe le, ọkpotso ọni ọọ ga ọlese ọ gbo me ọli, ọ gueye emose ni e la aghọ, ọọ “Ọmose ọna ọ nu iJesu na iNazareti kia.”

⁷² Ighọ iPita ọ gbo tia li. Utona, ọ romhise ma ọ, ọọ, “Mhi romhi ishe, khi mhi aa leşe ọni ọmose ọghọ!”

⁷³ Ọ ke li dene, emose ni e migha aghọ e bhale deba iPita, ẹ ọli, “Igesikia lo khi ọtuoghuo elemhi wẹ u khi. Ungmemhi oye o she ngmase le.”

⁷⁴ Ighọ ọ li se egbọli isheli, ọọ romhi isheli. Ọ liẹ, “Mhi aa ga leşe ọni ọmose!”

Utoghuokpe ọkpa ọ gbieghe. ⁷⁵ Ighọ iPita ọ sato ungmemehi ni iJesu ọ gueye ọli ni ọ re ọli, “Neni ọkpa ọ ya gbieghe, itese u ya liẹ khi waa leşe mhe.” Ọ fiẹ je olase ya vie oya.

27

A mu iJesu ghi iPaleti

(iMak 15.1; iLuk 23.1-2; iJon 18.28-32)

¹ Ogbe o gbe-a ogbeakọlo, ighie eyi ekpodalo-ugamhi nya ali egbhali e mhese abi e li ya gbe iJesu-a. ² E ge ọli, e rue ọli vu ghi iPaleti ni ọ khi igovunọ.

Ijudasi ọ gbe egbọli-a (Ika 1.18-19)

³ Abi iJudasi ni ọ roli de, ọ ro suo khi a pfa ezọ mu ọli khi a ya gbe ọli-a, o ri egbe pfo li-a, ọ nyene egbe rue ikpaghuo uye ali igbe eghe ghi ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni egbhali. ⁴ Ọọ wẹ, “Mhi she lamhe, irari khi mhi she ri ọgbọ ni ọa mhọli olamhe okhoghuo de,” ẹ ọli, “Egboli

oyi anye onoghuo o ke la oghọ? Yeye u leşe.”

⁵ Ighọ iJudasi ọ ku eni ikpagho kua eke elemhi Owa oyi Eshinegba, ọ vu ya soli egbọli-a.

⁶ Ighọ ighie eyi ekpodalo-ugamhi e sanọ eni ikpagho eke, ẹ ọli, “Ikpagho ọlia na, awa aa ya ku wẹ ma ikpagho ugamhi.” ⁷ E gba ugbamhi nga eni ikpagho se, e rewe ya de eke onayi ọni ọọ ma ekhe, ni a ri ilimhi epfese ke to aghọ. ⁸ Lọli o ze ni a ro lu ọli Eke Ọlia ramhi ogbe na amo.*

⁹ Ighọ ungmemehi ni ọmekẹguele ni a lu ijeremaya ọ ngme, o li bhale ya tse. Ni ọọ, “E rue ikpaghuo uye ali igbe ni e khi ikpagho ni egbo iZireni e lama fali shi ọli egbe. ¹⁰ E rue eni ikpagho ya de eke eme onayi eni ẹẹ ma ekhe, abi Eshinegba ọ mhese na mhe mhi ngme.”†

iPaleti ọ mhila iJesu ogbo

(iMak 15.2-5; iLuk 23.3-5; iJon 18.33-38)

¹¹ IJesu ọ migha odalo oyi igovunọ iRomu, ọni igovunọ ọ mhila li, “Yeye u khi oghie ọyi egbo iJu?” IJesu ọọ li, “Ii, Ighọ o khi abi u ngme.”

¹² Ama ọa mhọli emini ọ so shi ingme ni ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali egbhali e ngme shi ọli egbe. ¹³ Ighọ iPaleti ọ mhila li, ọọ. “Wa a suo emini a ngme shi ẹ egbe?” ¹⁴ Ama iJesu ọa lama so ọli abikhoghuo, o ga lolo ri abọ sha ọni igovunọ.

A pfa ezọ igbe-a mu iJesu

(iMak 15.6-15; iLuk 23.13-25; iJon 18.39-19.16)

¹⁵ Ini a da li ukpe iPasova, eri igovunọ ọọ rue ọgbọ ọghuo ni a mu shi owa ighumha obọ-a na egbo iJu. Ikhi ọni e ze, a rue igha le na wewe. ¹⁶ Eghẹghe aghọ, a me ọmose ni a mema leşe shi ukhiakhiamhi ọgbọ, ni aa khena, ni a mu shi owa ighumha, ni a lu iBarabasi. ¹⁷ Ighọ

* 27:8 Li ze Ika 1.18-19 † 27:10 Li ze iZaka 11.12-13; ijere 19.1-13; 32.6-9

abi eni ẹgbọ e rọ le gba, iPaleti ọ mhila wẹ, “Ọnoghuo elemhi ẹgbọ aava ena a nono ni mhi wolọ abọ-a na ẹ? IBarabasi abi iJesu ni a lu Omiepfuese?”¹⁸ Irari khi ọ she leşẹ khi itobọ khi ighie eyi ẹgbọ iJu ẹẹ biselemhi iJesu e rọ mu ọli ghi luẹ.

¹⁹ Abi iPaleti ọ li shito ukpẹkhomhi ẹzọ oyọli, ughuẹ ọli ọ ghie usomhi ghi ọli, ọọ. “Khi mhue emini u li ọmọse ni ọa mhue emini ọ li eghọ. Irari khi mhii mẹ osoli elemhi ẹlena ooyọsẹ shi ingme oyọli.”

²⁰ Ama ighie eyi ekpodalougamhi ali eni egbhali, e tanọ shi eni ebubu ẹgbọ elemhi, e liẹ iPaleti ọ rue iBarabasi obọ-a, ama a gbe iJesu-a.

²¹ Ighọ igovunọ ọ mhila wẹ, “Elemhi aava ena, ọnoghuo ọ, a nono ni mhi rue obọ-a?” Wẹwẹ nya ẹẹ.

“IBarabasil”

²² Ọ mhila wẹ, “Sẹ mhi ya li iJesu ni a lu Omiepfuese ọna shọ?”

Wẹwẹ nya ẹẹ, “A ka ta li ma apfida!”

²³ Ama iPaleti ọ mhila wẹ, “Elọ o zẹ, onobe onoghuo ọ riele?”

Ama e kie tsẹsẹ leghe “A ta li ma apfida!”

²⁴ Abi iPaleti ọ rọ mẹ khi lọli ẹa mhọli emini lọli ke ya li ọ, khi onyaghu o tigbe te ọ lasele, ọ die amẹ, ọ kpe abọ-a ukpẹloe wẹ nya, ọọ wẹ “Mhi aa mhue obọ shi eghuli oyi ọmọse ọna o! Obọ oyẹẹ o la o!”[†]

²⁵ Eni ẹgbọ nya ẹ li, “Ọlia eyọli e la ukhomhi oyanye ali oyi eniye eyanye.”

²⁶ Ighọ ọọ rue iBarabasi obọ-a na wẹ. Ọọ a gbe iJesu itali, ọ rue ọli na ekhọli-okhuẹ eyi iRomu e ka ta li ma apfida.

Eni ekhọli-okhuẹ e ri iJesu li egia
(iMak 15.16-20; iJón 19.2-3)

²⁷ Ighọ ekhọli-okhuẹ eyi iPaleti e rue iJesu lo elemhi agbala oyọli, ọ

rue eni ekhọli-okhuẹ nya le gasẹ ọli.²⁸ Ighọ e gueghie ọli itsua ni ọ sọ, e ri itsua oyile sọ li.²⁹ E ri igba do arula rughu ọli. E ri ukpokpo mhọli ọli obọ ita, e wugha li odalo, e ri ọli li egia. E liẹ ọli, “Eshinegba ọ zẹ ni u tọ agbọ yeyẹ oghie iJu.”³⁰ E to etẹ ku ọli, e mie ọli oni ukpokpo gbe ọli ukhomhi.³¹ E ri ọli li egia se, e gueghie ọli itsua eyile ni e rọ sọ li eghọ, e tigbe ri itsua eyọli sọ li. E rue ọli je obini a la ya gbọli-a.

A ta iJesu ma apfida gbe-a

(iMak 15.21-32; iLuk 23.26-43; iJón 19.17-27)

³² Abi e li le eghọ, wẹwẹ ali ọmọse ni a lu iSamọ ọngi iZireni e ya lona, e ri itoto mu ọli ọ tsua apfida oyi iJesu.³³ E bhale asha ni a lu iGọgọta. Abi iGọgọta o ngme khi “Asha ugua ukhomhi ọgbọ.”

³⁴ Aghọ e la ri onyọ ni a ri emhi oyala shi na iJesu da, ama ọ to unu ọ bino, ọa lama da li.[§] ³⁵ E ta li ma apfida se, e pfi onolo rọ kemhi itsua ni ọ sọ mhọli egbe abọ. Onana o ri emini ọmekẹguele ọ ngme bhale ya tse, ni ọọ. “E kemhi iwulu eyemhẹ, e pfi onolo shi ide eyemhẹ.”^{*} ³⁶ E riele se, e shito, e khẹ ọli ekhẹ. ³⁷ E kẹkẹ emini a gue shi ọli egbe shi upẹpẹ ọara rọ kphase kpeda nali. Emini a kẹkẹ shi ọ khi, Ọna khi iJesu, Oghie ẹgbọ iJu.³⁸ Ighọ e gbe ighiatọ aava ma li egbe. Ọghuo ọ la ukiẹkiẹ obita, ọnọkpọle ọ la li ukiẹkiẹ ọgobọ.³⁹ Ẹgbọ ni ee dọsẹ, e pfi itsue ọdọda manya iJesu.[†] ⁴⁰ E liẹ “Yeyẹ ni u ya guoghọ Owa Oyi Eshinegba-a, ogbẹlẹ nuzi-esẹ u gbo tọli pfo. Tsumhi egbe ẹ! Rọte ukhomhi apfida ona tiemhile shọ, ini Omi Eshinegba u khi.”

⁴¹ Ina ighie eyi ekpodalougamhi, ali esesẹ Ishi eyi iMosisi ali egbhali e gbo li tsue ọli.⁴² E liẹ, “Ọ tsumhi ẹgbọsẹ,” “Ama ọa

[†] 27:24 Li zẹ iDeut 21.6-9 [§] 27:34 Li zẹ iwolo 69.21 ^{*} 27:35 Li zẹ iwolo 22.18 [†] 27:39 Li zẹ iwolo 22.7; 109.25

dobe tsumhi egboli! Oa khi loli khi oghie oyi iZireni? Ini o da te ukhomhi apfida onana tiemhile ne, anye ya mie oli suo. ⁴³ Eri o ri egbe da Eshinegba o gbo lie khi, 'Omi Eshinegba mhi khi.' Awa ke bino ini Eshinegba o ya tsumhi oli mena."† ⁴⁴ Igho khi ighiatu ni a ta ma apfida e li tsue oli.

Eghuli oyi iJesu

(iMak 15.33-41; iLuk 23.44-49; iJon 19.28-30)

⁴⁵ Oguota o mu eke obili o tode bi asha kpa elemhi iwakati ese. ⁴⁶ Agogo ese o de te, iJesu o vie laselhe leghe oo "Eloi, Eloi, Lama Sabachi tani?" Abi ona o ngme khi "Eshinegba oyemhe, Eshinegba oyemhe, elo o ze ni u ro pfi mhe eso a?"§

⁴⁷ Egbu eghuo ni e la agho e suo ona, e lie li, "Elaja oo lu."

⁴⁸ Aghoagho, oghuo o, o na ya rue isoso, o so li onyo ni o khe-a, o geno li shi ukpokpo nise a ji iJesu unu ni o da.* ⁴⁹ Ama enekpole e oli, "Migha, ze oli obo ni awa me ini Elaja o ya bhale ya tsumhi oli."

⁵⁰ Igho iJesu o gbo vie leghe, o ghu-a.

⁵¹ Eghoghe agho tee, ode ugbakpi, ni a ro ta pfa ode-a ni o la elemhi Owa Oyi Eshinegba o te odode rote idane kiesa ya tiemhi eke. Eke agbo o nighise, eche e veno-a.† ⁵² Iji e khueghie-a, ebubu egbo ni e pfuase ni eghuloa e guale bhale agbo. ⁵³ E fienu iji laselhe. Abi iJesu o ro rote eghuli guale se, e je elemhi eoli no pfuase, e ri egbe khasa ebubu egbo.

⁵⁴ Abi ekholi-okhue ni a ze e ke khe iJesu ekhe e ro me abi eke o li nighise ali emhi elese ni e me nya, ulishi oo mu we, e lie li, "Egbegbo lo khi Omi Eshinegba omose ona o khi."

⁵⁵ Ikpotso ebubu e la agho ni e ta pfi-a fe. Eri e deba iJesu rote iGalili bhale ni wewe e ri ukpeloeh khu oli. ⁵⁶ Eghuo o khi, iMeli ongi iMagidalen, iMeli inyi iJemhisi ali iJosefu, ali inyi iJemhisi ali iJon.

Abi a ri iJesu to

(iMak 15.42-47; iLuk 23.50-56; iJon 19.38-42)

⁵⁷ Abi ogbomhi o ro mu eke, omose ni o pfue ongi Arimatia ni a lu iJosefu ni o li khi oghuo eniye odukhokho eyi iJesu, ⁵⁸ o le deba iPaleti ya mhila li olimhi oyi iJesu, o roli na lue ya to. iPaleti o ri unu bhale e ka rue oli na iJosefu. ⁵⁹ Igho iJosefu o rue oli, o ri ode onogbo no pfuase khuli oli. ⁶⁰ O ri oli to uji onogbo oyoli ni a lese to shi elemhi eche. O gheghele eche oniemi khukhu oni uji unu, o vu je apfe. ⁶¹ Igho iMeli ongi iMagidalen ali iMeli onokpole e shito so alo ghue oni uji.

Ekhekhe ni e la oni uji

⁶² Ogbeakolo, ni o khi ele Iyemhea oyi egbo iJu, ighie eyi ekpodalougamhi ali egbo iFarisi e bhale deba iPaleti, e oli, ⁶³ "Oga, anye sa ya to khi abi oni oloegbhuwe ogho o ro la agbo o lie khi, 'Mhi ya guale ele-ese.'† ⁶⁴ Mena ri unu bhale a ke ya khe agho ekhe ramhi ele nuziese, ini eniye odukhokho eyoli e khi bena ya tsua olimhi oyoli, ni e ke gueye egbo khi a she te eghuli guise oli le. Egboli oni o ya kpukhokho ona, loli o ke ya kholo dose oni odode."

⁶⁵ iPaleti oo we, "A rue ekhe-khe, a ze ni e khe ekhe agho. A lolo khukhu oli abi o ti e eloe shi."

⁶⁶ Igho e ya khukhu oni uji egbegbo, e zuse oli, e ze ekhe-khe shi agho.

† 27:43 Li ze iwolo 22.8 § 27:46 Li ze iwolo 22.1 * 27:48 Li ze iwolo 69.21 † 27:51 Li ze Okiali 26.31-33 † 27:63 Li ze iMat 16.21; 17.23; 20.19; iMak 8.31; 9.31; 10.33-34; iLuk 9.22; 18.31-33

28

Irote eghuli guale oyi iJesu

(iMak 16.1-10; iLuk 24.1-12; iJon 20.1-10)

¹ Ogbe o ya gbe khi eḷe Iyemhẹa o doṣe ni o khi eḷe ni odode elemhi efo uka, iMeli ɔngi iMagidaleni ali iMeli ɔnɔkpole e le ya bino oni uji.

² Utoghuokpe eke o nighise, irari khi aḡeni oyi Ọnɔmhue ọ rote idane tiemhile. Ọ gheghele oni eche ni o khukhu oni unu uji ode-a. Ọ shito nga ọ. ³ Ọ li abi erali akphala. Itsua ni ọ so e pfuase pepere abi otughunu opfopfo. ⁴ Ulishi o mu eni e la agho khe ekhe, ee guo, ubi o rue we pfi gbe.

⁵ Oni aḡeni ọọ eni ikpotso, “A khi ze ni ulishi o mu e irari khi mhi lese khi iJesu ni a gbe-a shi apfida a nono. ⁶ Oa la akana, ọ she te eghuli guale abi ọ kie kpe ngme. A bhale ya bino ashini a ri ọli yeshi. ⁷ A nyanya ke le memena, a ka gueye eniye odukhokho eyoli khi. ‘A she te eghuli guise ọli le, khi mena, ọọ kia khe e, ọ je elemhi iGalili. Oobo a ya me ọli.’ Ghe i, a khi yele-a abi mhi gueye e.”

⁸ Igho eni ikpotso e nyanya rote oni uji vu, ulishi o mu we ama oghelẹ o vo we elemhi, e na ya gueye eniye odukhokho eyoli. ⁹ Utoghuokpe iJesu ọ bhale deba we, ọọ. “Opfomhe o ka nu e la.” E bhale deba li, e mu ọli awe, e nyese ukhomhi ga li. ¹⁰ IJesu ọọ we, “A khi ze ni ulishi o mu e, ama a ka gueye Inyoghwo-mhe e ke je iGalili. Agho e te ya me mhe.”

Emini ekhe-khe e guele

¹¹ Abi eni ikpotso e ro vu se, eni ekholi-okhue ni e khe oni uji ekhe, e vu ya gueye ighie eyi ekpodalo-ugamhi emini a ga me nya. ¹² Igho ighie eyi ekpodalo-ugamhi e le deba eni egbhali e lona ye ugbamhi abi e ke ya li. E gba, e ri

ikpokpomhi ikpagho na eni ekholi-okhue egho. ¹³ Ee we. “A lie khi, ‘Eniye odukhokho eyoli e bhale ya tsua li vu abi obili o ro bi ni anye ro lese.’ ¹⁴ Ini igovunọ ọ suo ona, anye ya pfa e shi eke, a khi ze ni emhikhoghwo o nase e udu.” ¹⁵ Igho eni ekholi-okhue e mie we eni ikpagho e li abi e sese we. Eri ingme emini e rieḷe o gbhiaku asha kpa ifuabo eḡbo iju. Ramhi ogbe-namo, eri a kiele e ze oni okhe ona.

Usomhi ni o fune ni iJesu o ghie

(iMak 16.14-18; iLuk 24.36-49; iJon 20.19-23; Ika 1.6-8)

¹⁶ Igho eniye odukhokho ogbaghuo eyoli e je iGalili deba iJesu ukhomhi ute ni ọ sese we.* ¹⁷ Abi e ro me ọli, e nyese egbe ga li, ama eghwo ọ e kiele khokho ọli. ¹⁸ Igho iJesu ọ kia ti mama we, ọọ. “A she rue afu nya na agbo ona ali iloghie na mhe.† ¹⁹ Irarigho, a fiḷe lase je asha kha asha, a ke ya ri eḡbo mele eniye odukhokho eyemhe-a, a ri eva oyi Ita, ali oyi Omọ ali oyi Ayemhe-nọ-pfuase batazi.‡ ²⁰ A sese we, e ke ri emhi nya ni mhi mhese na e gbe akanya. A ghe i, mhi nu e la ramhi ukpese agbo.”

* **28:16** Li ze iMat 26.32; iMak 14.28; 1 iKori 15.5; iJon 21.1-23 † **28:18** Li ze iMat 11.27; iLuk 10.22; iFili 2.9; Efi 1.20-22 ‡ **28:19** Li ze Ika 1.8

Usomhi Onete oyi iJesu iKirisiti ni iMaki O keke

*Itsabo oyi iJoni Oni oqo batazi egbo
(iMat 3.1-12; iLuk 3.1-18; iJon
1.19-28)*

¹ Ona o khi igbaekele oyi usomhi onete oyi iJesu iKirisiti Omi Eshinegba. ² A keke oli shi Ebe-nopfuase ni omekeguele oyoli ni a lu Azaya o keke. Ni Eshinegba o la lie, “Mhi ya ghie aghiusomhi oyemhe ralo ne.

Oyi o ya be ode shi eke khe.”*

³ “Ogbo o la odagbe e pfi okokokhue. Oo lie,

‘A ri ele ode shi eke khe Onomhue, ni oqo bhale.

Ri ele oni ode sheshe ni o rote.’†

⁴ Igho iJoni o li bhale, oqo batazi egbo obini odagbe ifufu, oqo tse abo, oqo lie, “A mu pfi lase olamhe eye e le bhale deba Eshinegba ini a ri olamhe topfa e.” ⁵ Igho egbo e rote eke iJudia ali eoli iJerusalemu le deba iJoni. Ee zono olamhe eyewe ye oli. O la oke iJodani batazi egbo. ⁶ Ode ni a ri iriria eyi alakumi do, iJoni o ro fia itsua so. O ri eku e ri ele ogbene mu oku. Initso ali oribo e khi eminale eyoli.‡ ⁷ Abo ni oqo tse gueye agbo khi: “Omose ni o ke ya bhale elelese ode ukhoko oyemhe, o fu dose mhe, o mholi ekpabo dose mhe. Mhi aa fu ramhi oni oqo taghie uli ni o la eku e ni o so-a. ⁸ Amehi mhi ro batazi e memena, ama Ayemhe-nopfuase o ke ro ya batazi e.”

Ibatazi ali imufe oyi iJesu

(iMat 3.13-4.11; iLuk 3.21-22; 4.1-13)

⁹ Oa te agho tese ne, ni iJesu o ro rote iNazareti ni o la eke iGalili bhale ni iJoni o la oke iJodani batazi oli. ¹⁰ Abi iJesu o ro lese rote elemhi oke ji egbe ngale te, o me khi idane o khueghie. Ayemhe oyi Eshinegba o li abi anekhukhu rote idane tiemhile ya ma li egbe. ¹¹ A suo khi uruli o rote idane ngeme tiemhile, oqo, “Omimhe ni mhi nono ingme oyoli u khi. U ma ri egbe e mu mhe gba.”§

¹² Utoghukpe, Ayemhe oyi Eshinegba o rue iJesu je odagbe. ¹³ Ogbele egbhueva o la oobo. Okphaghie, ni o khi oghie ayemhe ebe, o mu oli fe. IJesu o nu elamhako la oobo, ama igeni eyi Eshinegba e ri ukpelo e khu oli.

Eniye odukhokho eni odode ni iJesu o ze

(iMat 4.12-22; iLuk 4.14-15; 5.1-11)

¹⁴ Abi a ro mu iJoni shi owa ighumha se, iJesu o je iGalili ya tse abo usomhi onete oyi Eshinegba. ¹⁵ Oo lie, “Oni eghenge o she bhale, Eghiele oyi Eshinegba o she ti mama awa. A mu pfi lase olamhe eye e le, ni a mie oni usomhi onete suo.”*

¹⁶ Abi iJesu o rote epfepfe oke oniemi oni o khi shi, na lui iGalili kia le, o me iSam o ali inyoghuo oli Aduru. Egbifele e khi. E pfi aga lo elemhi oni oke, ee gbe ifele.

¹⁷ IJesu oqo we, “A deba mhe, mhi ya sese e abi a ke lie ke ti egbo gbili.”

¹⁸ Aghoagho e ku iga eyewe shi eke, e deba li.

¹⁹ O ke te agho je odalo den e, o gbo me inyoghuo etuava, iJemhisi ali iJoni imi iZebedi e la elemhi oko-oke oniemi, e zu iga eyewe. ²⁰ Abi iJesu o ro lese me we, o lu we e deba lue, aghoagho e pfi itawe ali egbo

* 1:2 Li ze iMala 3.1 † 1:3 Li ze Aza 40.3 ‡ 1:6 Li ze 2 Ighie 1.8 § 1:11 Li ze Igbae 22.2;

Iwolo 2.7; Aza 42.1; iMat 3.17; 12.18; iMak 9.7; iLuk 3.22 * 1:15 Li ze iMat 3.2

ni e nu wẹ ye shi elemhi ọkọ-ọkẹ oniēmhi, e deba li vu.

Ijesu ọ khu ọmọse ayemhẹ ebe egbe-a

(iLuk 4.31-37)

²¹ Ijesu ali eniyẹ odukhokho eyọli e bhale ẹoli iKapanomu. Ogbẹlẹ iyemhẹa ni o ke deba li, ijesu ọ dọsẹ lo elemhi owa ugamhi, ọ la aghọ sẹsẹ. ²² O ri abọ sha ẹgbọ ni e ri esọ kpe abi ọ li sẹsẹ, itobọ khi eri ọ sẹsẹ ẹgbọ abi ọgbọ ni ọ lẹsẹ emini ọọ sẹsẹ, osẹsẹ oyọli o kiọda shi oyi eni e sẹsẹ Ishi eyi iMosisi.†

²³ Utoghwo kpe ọmọse ni ayemhẹ ebe o la egbe, ọ lo elemhi oni owa ugamhi le. Ọ tsẹsẹ gbaa! Oọ, ²⁴ “Elo wa nono anye egbe, ijesu na in-azareti? Eri u bhale ya pfuse anye-a? Mhi ga lẹsẹ oni u khi. Ọni Ọ pfuase oyi Ẹshinegba u khi.”

²⁵ Ijesu ọ dese oni ayemhẹ obe, ọọ li, “Guese unu pia, te ọli egbe lase le.” ²⁶ Oni ayemhẹ obe o nighise ọni ọmọse, o mu ọli pfi gbe. Ọ pfie okokokhue, o rọte ọni ọmọse egbe ya lase.

²⁷ O ga ri abọ sha ẹgbọ nya. E mhila egbe wẹ, “Onoghwo na? Osẹsẹ onogbọ ni o mhọli ekpabọ! Eri ọ ga nu ayemhẹ ebe ẹ ngme, e ga suọ esọ na li.” ²⁸ Aghoaghọ ingme oyi ijesu o gbe eke-a asha kpa eke iGalili.

Ijesu ọ ri ebubu ẹgbọ ze

(iMat 8.14-17; iLuk 4.38-41)

²⁹ Ijesu ali eniyẹ odukhokho eyọli, ghe iJemhisi ali iJoni, e ga rọte owa ugamhi fiẹ lasele, e ya je apfẹ oyi iSamọ ali Aduru ³⁰ Ogo iSamọ oni ọkpotoso, ọ yeshi ghua ughuamhi iba. Ijesu ọ lẹsẹ ramhi aghọ, a gue ingme oyọli yẹ ijesu. ³¹ Ighọ ọ lo deba li, ọ mu ọli obọ, ọ mu ọli ukpho vule. Ighọ eni iba e lase ọli egbe le. Ọ fẹli wẹ epfese.

³² Elogbomhi ẹlẹghọ khi ovọ ọọ tiemhi eko, ẹgbọ e tsua eni ẹa ze, ali

eni iyemhẹ ọkphaghie e yese ngme bhale ghi ijesu. ³³ Ẹgbọ nya ni e la oni ẹoli e le gba odalo oni owa. ³⁴ Ijesu ọ ri eni ẹ ghua, ighuamhi khi ighuamhi, ze. Ọ khu ayemhẹ ebe ebubu ẹgbọ egbe a, ama ọa ze ni eni ayemhẹ ebe eghọ e ngme emhikhoghwo unu lasele, itobọ khi e lẹsẹ oni ọ khi.

Ijesu ọ la iGalili tse abọ usomhi onete

(iLuk 4.42-44)

³⁵ Ogbie-fiefie ogbeakọlọ khi obili ọa pfo ogbe ne, ijesu ọ fiẹ lase je ashini o da-ya, ọ ya sọ iromhi. ³⁶ ISamọ ali apfọli ni e kpọle, e vu ya nono ọli. ³⁷ Abi e rọ mẹ ọli, ẹẹ ọli, “Ẹgbọ kpa ẹẹ nono ẹ.”

³⁸ Ijesu ọọ wẹ, “Awa mema ya je ẹoli oboese, ikhi apfẹ eni e timama akana, ni mhi li la oobọ tse abọ, irari khi ona o ze ni mhi rọ bhale.” ³⁹ Ighọ ọ kia gasẹ eke iGalili nya tse abọ. Ọ la owa ugamhi eyewẹ tse abọ. Ọ khu ẹgbọ ayemhẹ ebe egbe ku-a.‡

Ijesu ọ ri oni efafe e mu ze

(iMat 8.1-4; iLuk 5.12-16)

⁴⁰ Ọmọse ni efafe e mu ọ bhale deba ijesu. Ọ wugha li odalo, ọọ lema li, ọọ, “Ini o ghọle ẹ, u dobe ya remhẹ ze, u remhẹ khi ọni ọ pfuase.”

⁴¹ Ighọ elemhi ọli, ee ala ijesu, ọ nise obọ-a ti ọni ọmọse, ọọ li, “O ghọle mhẹ, khi ọni ọ pfuase.” ⁴² Aghoaghọ eni efafe e lase ọli egbe le, ọ ze, ọ khi ọni ọ pfuase.

⁴³ Ijesu ọ gueye ọli, ọ ke vu. Ọ lolo tse agua ye ọli, ⁴⁴ ọọ li, “Khi gue ingme ona ye ọgbọkhoghwo, ama lẹ ya ri egbe ẹ khase ekpodalo-ugamhi eyi Ẹshinegba, ni e tẹ ọkpẹ ne, ni u luase obo ni iMosisi ọọ a ke luase, ini a ri ọgbọ lina ze. Isheghọ, ni o khi ọtsẹlẹ na wẹ khi u she ze.”§

⁴⁵ Eri ọni ọmọse ọ ri ochoghọ ngme ọli kiakiala gboo, ọ miatse oni ingme onete ku asha kpa.

Itobọ ona, iJesu ọa ke doḅe lo ẹoli okhoghuo le gboo. Eri ọ ke la ọdagbe obini o da-ya. Abi o riẹ khi igho, eri ẹgbọ nya e kie rọte asha kpa ẹ bhale deba li.

2

Ijesu ọ ri ọmọse ni ọ guoghọ-a ze (iMat 9.1-8; iLuk 5.17-26)

¹ Ikuku ogbeḷe e doṣe, iJesu ọ gbo lo elemhi iKapanomu, eni ẹgbọ e suọ khi ọ she bhale apfe. ² Ebubu ẹgbọ e le gba ramhi ni ọgbọ a ke me ashikhoghuo ni o kpole, ya ramhi olase unu-ode. Ijesu ọ tse abọ oni usomhi ye we. ³ Igho emose aane e tsua omose ni ọ guoghọ-a adigege shi iya bhale ghi iJesu. ⁴ Abi eni emose ẹa rọ me asha tsua li lole ashini iJesu ọ la, itobọ ẹgbọ ni e ghọ bu doṣe, e nga ukhomhi oni owa rọte ashini iJesu ọ la gbese ekphaa. Abi e rọ gbese ọlia se, e ri ili ri oni omose tiemhile, abi ọ kie li yeshi iya. ⁵ Abi iJesu ọ rọ me irudunga oyewe, ọọ oni omose ni ọ guoghọ-a, “Omimhe, a she ri olamhe topfa e.”

⁶ Ama eni ẹ seṣe Ishi eyi iMosisi ni e shito akaghọ, e sa ọ udu oyewe, e lie, ⁷ “Elo o ze ni oni ọgbọ ọna ọ rọ ngme ungmehi onana unu. Eri ọ pfi unu-a! A li me oni ọ doḅe ya gbe olamhe kua na ọgbọ? Ọa khi Eshinegba lueghuo?”

⁸ Aghoaghọ iJesu ọ she lese elemhi ayemhe oyoli emini e sa shi elemhi udu oyewe, ọọ we, “Elo o ze ni a rọ sa usamhi onana. ⁹ Onoghuo o kele ne, ni a rọ lie oni omose ni ọ guoghọ-a, ‘A ri olamhe topfa e,’ abi khi ‘Vule, rue iya oye ni u ke kia?’

¹⁰ Mhi ya rọ li khasẹ ẹ khi Omi Ọgbọ ọ mholi ekpabọ elemhi agbọ ona ni ọ rọ gbe olamhe kua na ọgbọ.” Igho ọ gueye oni omose ni ọ guoghọ-a egho, ¹¹ “Mhie ye u vule, u rue iya oye, u ke je apfe.”

¹² Oni omose ọ vule, ọ rue iya oyoli, ọ la akpewe nya kia vu. O ri abọ sha ẹgbọ kpa. Ee kueghie

Eshinegba, e lie, “Anye ẹa kpe me onana ghue oo!”

Ijesu ọ lu iLevi (iMat 9.9-13; iLuk 5.27-32)

¹³ Ijesu ọ gbo je epfe okẹ oniemi ni o khishi. Ebubu ẹgbọ e bhale deba li, ọ seṣe we. ¹⁴ Abi ọ kia le, ọ me omionoga iLiva omi Afeusi khi ọ shito okhoro eyi eni ẹ mie oga. Ijesu ọọ li, “Deba mhe.” Igho ọ vule deba li.

¹⁵ Abi iJesu ọ la ayi iLevi le eminale ẹlogbomhi, emionoga ni e bu ali ẹgbọ ena olamhe e li nu ọli ali eniye odukhokho eyoli le emhi, irari khi ẹgbọ ni e bu e deba li. ¹⁶ Abi ẹgbọ eni ẹ seṣe ishi na lui iFarisi e rọ me khi iJesu ọ nu egbushia ali emionoga ẹ le eminale, e mhila eniye odukhokho eyoli, “Elo o ze ni ọ rọ nu emionoga ali egbushia ẹ le eminale?”

¹⁷ Ijesu ọ suọ onana, ọọ we, “Egbọ ni e ze ẹa mhue emini e ri obo ẹ li. Oni ọọ to, ọ ye apfe obo. Ọa khi eni e pfuase ne mhi bhale ya lu, ama egbushia.”

Omhila ingme azumhi (iMat 9.14-17; iLuk 5.33-39)

¹⁸ Eghẹghẹ oghuo eniye odukhokho eyi iJoni Oni ọọ batazi ẹgbọ ali ẹgbọ iFarisi ee pfi azumhi. Egbọ eghuo e bhale ya mhila iJesu, ẹ ọli, “Elo o ze ni eniye odukhokho eyi iJoni ali enayi ẹgbọ iFarisi e rọ pfi azumhi ni eye ẹa rọ pfi?”

¹⁹ Ijesu ọ sọ we ọ, ọọ we, “Se epfe eyi omose ni ọ rue omueshi onogbo e lie ke pfi azumhi ini oni omose ọ kie nu we shito? Ẹa me asha pfi azumhi ini ọ kie nu we shito. ²⁰ Ama eghẹghẹ o ya bhale ni a rọ rue oni ọdọ oni omueshi vu. Eghẹghẹ agho, e rọ tigbe ya ke pfi azumhi.

²¹ “Ogbọ a ya khi ode onogbo gbela ma ode onodio. Ini u ligho, eri oni ode onogbo o ya nyanọ oni ode onodio-a. O ke nyanọ-a doṣe abi o kpe li. ²² Ali khi ọgbọ ọa ya ku

onyo onogbo shi akpaba onodio. [Ikhi akpaba ni egbo iju e ku onyo shi.] Ini u ligho, eri oni onyo o ya veshe oni akpaba-a. Oni onyo ali oni akpaba e ga li opfu-a. Akpaba onogbo a ku onyo onogbo e lo.”

Onomhue oyi ogbele iyemhea
(iMat 12.1-8; iLuk 6.1-5)

²³ Ogbeleghuo ele iyemhea oyi egbo iju, iJesu o rote ifui ishemhi iakpa kia dose. Eniye odukhokho eyoli e li nu oli kia. Igho e li be eni iakpa.* ²⁴ Igho iFarisi e mhila iJesu, “Elo o ze khi eniye odukhokho eye ee riele emini a ghue ele iyemhea?”

²⁵ IJesu o so we o, oo, “Aa kpe me oli ze Ebe-no-pfuase emini Oghie iDefidi o riele abi okiamhi o ro gbe oli ali eni e nu oli kia? ²⁶ Egheghe ni Abiata o ro khi Okpeda na ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba, ni Oghie iDefidi o ro lo Owa oyi Eshinegba ya rue ibuledi ni a roo ga Eshinegba le, o kholo na eni e nu oli kia le. Ibuledi ona ighie eyi ekpodalo-ugamhi tse, ushi o lama e ke le we.”†‡

²⁷ Igho oo we, “Eri a ma ogbele iyemhea na ogbo, aa ma ogbo na ogbele iyemhea. ²⁸ Itobo igho, Omi Ogbo o khi Onomhue, li shi oyi ogbele iyemhea.”

3

Omose ni o ghu obo oghuo-a
(iMat 12.9-14; iLuk 6.6-11)

¹ Elelese khi iJesu o gbo je owa ugamhi, omose ni obo oyoli oghuo o ghua, o la akagho. ² Egbo eghuo e nono ashini e te ya me asha gue ingme shi iJesu egbe. E ri ukpeloe shi oli egbe ini o ya ri ogbo ze ele iyemhea. ³ IJesu oo oni omose ni o ghu obo-a, “Vule migha odalo oyi egbo kpa.”

⁴ IJesu o mhila we, “Onoghuo o gbe akanya elemhi ushi oyawa ne ele iyemhea? Ni a ro riele onete abi

ni a ro riele onobe? Ni a ro tsumhi agbo oyi ogbo abi ni a ro pfuse o lia?” Ama e tsaghi e a.

⁵ Igho iJesu o ri elemhi ibibi bino we gase, udu oyoli o yese-a shi udu obe ni e mhue. Oo, “Nomose nise obo-a.” O nise oli-a. Igho obo oyoli o gbo li abi o kpe te eke li ⁶ Igho egbo iFarisi e fiye deba eniye odukhokho eyi Erodu, e ya gba ugbamhi abi e li ya gbe iJesu-a.

Ebubu egbo e deba iJesu

⁷ Igho iJesu ali eniye odukhokho eyoli e lase we iteva le ya je oke na iGalili. Ebubu egbo e rote iGalili deba iJesu. ⁸ Abi e ro suo emini o riele, ebubu egbo e bhale deba li, rote eke iJudia ali iJerusalemu, ali Idumia ali eke ni o kpe obo na iJodani ali epfepfe iTire ali iSidoni. ⁹ Itobo khi eni egbo e bu dose, iJesu o gueye eniye odukhokho eyoli e nono oko-oké oni ikeke ni lolu lo o ini egbo e khi sha mu lue. ¹⁰ Itobo khi o she kpe ri ebubu egbo ze, egbo eni ea ze, e mise egbe ini e me asha ramhi oli egbe ri obo ti oli.* ¹¹ Egheghe kpa ni egbo ni ayemhe ebe e yese e ngme e ro da me iJesu ne, e de ya yeshi eke odalo oyoli. Ee tse se, ee lie, “Omi Eshinegba u khi.”

¹² Ama, o tse agua ye eni ayemhe ebe egho e khi gue oni lolu khi le.

Ijesu o ze ighiusomhi na ke ogbava

(iMat 10.1-4; iLuk 6.12-16)

¹³ IJesu o nga ukhomhi ute, o lu emose ni e ghole oli. E bhale deba li. ¹⁴ O ya ze egbo ogbava ke, o lu we ighiusomhi na kee. O ze we ni e nu lue ke kia, ali ni lue me we ke ghie usomhi fiye ke tse abo usomhi onete, ¹⁵ ali ni e gbo mhue ekpabo ni e ro ke khu egbo ayemhe ebe egbe kua. ¹⁶ Ena e khi otuogbava ni o ze. ISamo, oni iJesu o lu iPita. ¹⁷ IJemhisi ali inyoghuo-oli

* 2:23 Li ze iDeut 23.25 † 2:26 Li ze iLev 24.9 ‡ 2:26 Li ze 1 iSam 21.1-6 * 3:10 Li ze iMak 4.1; iLuk 5.1-3

iJoni imi iZebedi (eni iJesu o ri aki-seva iBonajisi na. Ni o migha shi Imi Akphala),¹⁸ Ali Aduru, iFilipu, iBatolomiu, iTomosi, iJemhisi omi Afeusi, ali iTadiusi, iSamọ [oni ije-odalo oyi eḍeli iJu oo gho mu egbe.]

¹⁹ Ali iJudasi Isikaroti oni o ri iJesu de.

Ijesu ali iBezebọ

(iMat 12.22-32; iLuk 11.14-23; 12.10)

²⁰ Ijesu o nyene egbe je apfe. Igho ebubu egbọ e gbo tigbili ramhi khi iJesu ali eniye odukhokho eyoli ea me asha, we khi eminale e ya le. ²¹ Abi apfe o e ro suo ona, E nono khi wewe e ya mu oli je apfe. Irari khi eri e lie, "Ujili o she e kpha li."

²² Eni ee sese ishi ni e rote iJerusalemu tiemhie, e lie, "Ayemhe iBezebọ ni o khi Okphaghie o la li egbe yese oli e ngme! Loli o khi oghie oyi iyemhe ebe ni o ri ekpabo na li ni o ro ke khu egbọ iyemhe ebe egbe kua."†

²³ Igho iJesu o lu we, o ri okhe irokhokho nu we ngme, Oo we, "Se okphaghie o lie ke khu okphaghie?" ²⁴ Ini ushishi e kemhi egbe we shi ikui-iku ni e ro nu egbe we e kholi, eri oni ushishi oo de. ²⁵ Ini omhue-apfe o kemhi shi ikui-iku ni e ro nu egbewe e kholi, eri oni omhue-apfe o ya de. ²⁶ Ini okphaghie o mu okholi vule shi egboli o, oa ya to, eri o ya de, ukpese oyoli o she ramhi.

²⁷ "Ogbọ okhoghuo oa la o ni o dobe ya lo owa oyi omose-akama ya ti oli itsua eke-a ini oa kpe mu oni omose-akama ge shi eke. Eghenge agho, o tigbe dobe ti oli itsua eke-a.

²⁸ "Egbegbi ingme mhi gueye e, khi, aa me olamhe ni ogbo o lamhe ali ungmehi ipfiunu-a ni ogbo ya ngme, ni aa dobe ro ya gbekua na

li. ²⁹ Ama onini o da ngme ungmehi ipfiunu-a deba Ayemhe-no-pfuase ne, aa ya ro topfa li, irari khi olamhe ona agboagbo o pfi obo lo."‡

³⁰ Itobo khi e oli khi, "O mholi ayemhe ebe," o ro ngme ona.

Inyo iJesu ali inyoghuo oli eni emose

(iMat 12.46-50; iLuk 8.19-21)

³¹ Igho inyo iJesu ali inyoghuo oli ee bhale. E migha oolase. E ghie ogbo o ka lu iJesu ghi ewe. ³² Ebubu egbọ e shito gasẹ oli. E bhale ya gueye oli khi inyoli ali inyoghuo oli e la oolase, khi ee nono ni wewe e me oli.

³³ O mhila we, "Eghuo e khi inyemhe ali Inyoghuo-mhe?"

³⁴ Igho o bino eni e shito gasẹ oli, oo, "Enana e khi inyemhe ali Inyoghuo-mhe! ³⁵ Onini o da riye emini e ghole Eshinegba, o khi Inyoghuo-mhe onomose ali onokpotso ali inyemhe."

4

Okhe irokhokho oyi oni o ko ikpamhi emhi

(iMat 13.1-9; iLuk 8.4-8)

¹ Ijesu o ke gbo la epfe oke ni o khi shi na iGalili sese. Egbọ ni e le gasẹ oli e bu dose ramhi ni o ro ya lo elemhi oko-okẹ shito. Oni oko-okẹ o la elemhi oni oke. Eni egbọ e ke migha egele eseso oni oke.* ² Emhi ebubu o ri okhe irokhokho o sese we. Oo we. ³ "A ghe i! Oghiale o ya la o. O fie ya ko iakpa. ⁴ Abi o li kia miatse eni iakpa, ikpamhi eghuo o e de kua ode, igbo ipfeli e bhale ya sanọ we le. ⁵ Eghuo e, e de kushi eke ni o khi okpegbhe, ni eke ea lolo la. Igho e nyanya ze, e fu, ama oni eke oa limhi. ⁶ Ama abi ovo o ro to, o tose we a, e khakha, itobo khi ea me eke ni o limhi pfi imhili lo. ⁷ Ikpamhi emhi elese e de kulo ifui igba. Igho igba e ze lasеле tono eni

† 3:22 Li ze iMat 9.34; 10.25 ‡ 3:29 Li ze iLuk 12.10 * 4:1 Li ze iLuk 5.1-3

iakpa abi e rọ fu vule. Itobọ ighọ, ẹa ke doḅe ni e fu nyanọ ekhe lasele. ⁸ Ama ikpamhi eghuo, e de shi ekẹ onete. Eni ikpamhemhi e ze, e fu, e nyanọ ekhe lasele. Eghuo ọ, e mhue ikpamhi uye ali igbe, eghuo ọ, e mhue ikpamhi egbhueṣe, elese e mhue egbhueṣhe.”

⁹ Ighọ iJesu, ọọ, “Oni ọ mhọli esọ, ọ suọ.”

Emini o ze ni a rọ ze oni okhe irọkhokho

(iMat 13.10-17; iLuk 8.9-10)

¹⁰ Abi iJesu lqlighuo ọ rọ shito, eniye odukhokho ogbava eyọli ali egboṣe ni e li suọ abi ọ rọ ngme, e bhale deba li, ọ gueye we emini ọ ri oni okhe irọkhokho ngme. ¹¹ Oọ we, “A she ri osheli oyi Eghiele oyi Eshineḡba na ẹ. Ama okhe irọkhokho a rọ gue ungmehi nya ye egboṣe. ¹² Ni a bhale ya ẹ khi,

“‘E kha riye nya alo-a shi ekẹ ẹa tigbe ya me emhikhoghuo, ali e kha riye ku esọ a shi ekẹ, ọa ya lo we esọ.

Irari khi ini ọa khi ighọ, e doḅe me ekẹ, e suọ esọ, e mu pfi deba Eshineḡba, ọ rọ topfa we.’”†

Ijesu ọ guele emini oni okhe irọkhokho o ngme

(iMat 13.18-23; iLuk 8.11-15)

¹³ Ijesu ọ mhila we, ọọ we, “Aa leṣe emini a ri okhe irọkhokho ona ngme? Se a li tigbe ya leṣe emini a ri okhe irọkhokho okhoghuo ngme shọ? ¹⁴ Eni iakpa ni oni oghiale ọ miatse ẹ ku, e migha shi ungmehi oyi Eshineḡba. ¹⁵ Eri ikpamhi iakpa ni e de shi ode e li abi egbo eghuo ni e kha da leṣe suọ oni ungmehi ne, Okphaghie ọ bhale ya rue we luẹ udu le. ¹⁶ Ikpamhi emhi ni e de shi ekẹ ni o li echeche, e li abi egbo ni e kha da leṣe suọ oni ungmehi ne, e ri udu oghelẹ mie ọli. ¹⁷ Ama, ọa ya tiemhi we ekẹ

elemhi. Ẹa doḅe migha teṣe, itobọ khi ọa pfi imhili lo ekẹ. Itobọ ighọ, ini ọmunu o bhale ali ni a rọ mu okhọli vule shi we ọ rọte oni ungmehi ni e suọ, e keḷe de ode-a. ¹⁸ Ikpamhi emhi ni e de pfilo ifui igba eri e li abi egbo ni e kha suọ oni ungmehi, ¹⁹ isamhi ingme agbo ona, ali oghuemhe epfue, ali oghuemhe khi oghuemhe e lu guese oni ungmehi-a, ẹe tono ọli igba, itobọ ighọ ọa mọ imomhi. ²⁰ Ama ikpamhi emhi ni e de shi ekẹ onete, e li abi egbo ni e suọ ungmehi, e mie ọli suọ, e mọ imomhi enete. Eghuo e mhue ikpamhi uye ali igbe, eghuo e mhue egbhueṣe. Eghuo, e mhue egbhueṣhe.”

Ákpá ni a rọ nga ukhomhi asha (iLuk 8.16-18)

²¹ Ijesu ọ gbolo ẹ we “Ogbokhoghuo ọọ ya ri ákpá ru lasele, ọ ya rue atalabi guese ọli mu ekẹ, wekhi eri ọ ke ya rue ọli ya sheli ufui ukpho?† ²² Emiemini a rọ sheli, o ya lasele gbo alo gbugbugbu. Aa me emhi osheli ni aa ya khueghie a. § ²³ Onini ọ mhọli esọ, ọ ri esọ shi ekẹ ni ọ suọ.”

²⁴ Ọ gbolo ẹ we, “Emiemini u da suọ kpa, sa ọ bie! Emiemini u da rọ shi ushi rọ gue egboṣe ezọ, Eshineḡba ọ li ya rọli gue ẹ ezọ. Oye ọ gbo ya ze ne. ²⁵ Oni ọ kpẹ mhọli ne, a ya gbo rọ ma ọ na li, ama oni ọa mhọli a ya mie ọli ukukuọ ni ọ gbo mhọli.”*

Okhe irọkhokho oyi ikpamhi emhi ni ọọ ze

²⁶ Ijesu ọ gbolo ẹ, “Abi Eghiele oyi Eshineḡba o li na. Eri o li abi ini ọmose ọ miatse ikpamhi iakpa kia ku shi ekẹ. ²⁷ Obili o kha bi, ọ ya leṣe a, ogbe o kha gbe ọ guale, ama eni ikpamhi emhi ẹe ze lasele, ẹe fu vule. Ama ọa ya leṣe abi o li kia. ²⁸ Ekẹ lqlighuo ọ leṣe abi o li ri emhi

† 4:12 Li ze Aza 6.9,10 ‡ 4:21 Li ze iMat 5.15; iLuk 11.33 § 4:22 Li ze iMat 10.26; iLuk 12.2

* 4:25 Li ze iMat 13.12; 25.29; iLuk 19.26

ẹkọmhi ẹẹ bie. Oni odode, o kha ze ukhuli, o ke fu vule, o nyanọ ifele, o ya ri umọmhi lasele. ²⁹Eni iakpa e kha da bie ne, ọni ọ gua we ọ rue agaga ya gbe we, itobọ khi ẹgheghe ikhiesẹ o ramhi.”†

Okhe irokhoḳho oyi ukpamhi ọọra imositadi

(iMat 13.31-32,34; iLuk 13.18-19)

³⁰Ijesu ọ gbolo ẹ we, “Elo awa mema ri Eghiele oyi Eshinegba ya khokho? Okhe irokhoḳho onoghwo awa mema ya ze roli lo ẹgbọ esọ egho o? ³¹Eri o li abi ukpamhi ọara imositadi ni ukpamhi ọli o she ne nya agbo ona, ni ogbọ ọ ro ko eke. ³²Ini a roli ko, o ze, o fu vule, o mele unyanọ ni o fune a shi ishemhi, ni o mholi iguabo eniemhi, ni ipfeli ẹ bhale ya ku eko shi.”

³³Okhe irokhoḳho enana ijesu ọ ro nu we ngme oni ungmehi, ramhi ashini o lo we esọ ramhi. ³⁴Aa me ungmehi ni ọ nu we ngme, ni ọa ri okhe irokhoḳho nu we ngme. Ama ini o de te ọli ali eniye odukhokho eyoli, ọ ro ri emini ọ nu we ngme nya a lo we esọ.

Ijesu ọ pfomhise akpekpeli
(iMat 8.23-27; iLuk 8.22-25)

³⁵Ele ogbomhi elegho, ijesu ọọ eniye odukhokho eyoli, “Awa da je ukiẹkie okẹ obini o kpole.” ³⁶Igho e ze ẹgbọ ni e legba obọ shi agho, eni eniye odukhokho e ya lo elemhi ọko-okẹ oni ikeke ni ijesu ọ she lo shito. E gua li vu. Ọko-okẹ elese e li deba we vu.

³⁷Utoghuokpe, akpekpeli oniemi oo li, oo zughuse oni okẹ, ni amẹ e fiase kulo elemhi oni ọko-okẹ, ramhi ni o ro vo amẹ. Ukukuọ o kpole ni ọa ro kulue.

³⁸Ijesu ọ la ukhokho oni ọko-okẹ oniemi, ọ lese-a ri ukhomhi nga akpesukhomhi. Igho eniye odukhokho eyoli e guise ọli le. E ọli,

“Osesẹ, wa bie ga lie ini awa ghoghua?”

³⁹Igho ijesu ọ ti vule, ọ dese oni akpekpeli, ọọ li, “Li tsuke.” Igho oni akpekpeli ọ pfomhe te. Asha kpa o pfomhe tsuke.

⁴⁰Igho ijesu ọọ eniye odukhokho eyoli, “Elo o ze ni a ro ligho ọ na ulishi. Eri aa kie mholi irudunga?”

⁴¹Ulishi oo mu we, e mhila egbe we, “Oghuo ọna ọ khi? Ghe akpekpeli ali izughuse okẹ e ga suọ esọ a na li.”

5

Ijesu ọ ri omose ni ayemhe ebe o la egbe ze

(iMat 8.28-34; iLuk 8.26-39)

¹Ijesu ali eniye odukhokho eyoli e da okẹ iGalili je ukiẹkie eke iGerasesesi. ²Abi ijesu ọ lese rote elemhi ọko-okẹ lasele, omose ni ọ mholi ayemhe ebe, ọ rote atalimhi ni o la agho bhale deba ijesu. ³Ifui atalimhi oni omose ọọ la. Ogbokhoghuo ọa ke dobe ri iweghe ge ọli. ⁴Egheghe kpa, a ro ri iweghe ge ọli abo ali awe, ama eri ọọ kphuru we a, ọ taghiẹ we a, ọ shashe we a. Ogbokhoghuo ọa dobe mu ọli. ⁵Nobi-nogbe ọ ro la ifui atalimhi ali ikhomhi ite dudu gase. Ọọ pfi okokokhue. Ọ ri echẹ fianọ egbeoli.

⁶Abi ọ lese ta pfia me ijesu te, ọ na bhale ya wugha li odalo.

⁷Ọ tsesẹ leghe, ọọ, “Ijesu Omi Eshinegba ni ọ Yagha Ne Nyaa, elo wa nono mhe egbe? Mhi ri Eshinegba lema ẹ khi na mhe osoli!” ⁸Itobọ emini ọ ro ngme na khi, ijesu ọ she kpẹ gueye ọli, “Yeye ayemhe obe, lase oni omose ọna egbe le.”

⁹Igho ijesu ọ mhila li, “Se a lui eva oye?” Ọọ, “Eva oyemhe o khi Olele ẹgbọ, itobọ khi anye bu gba.”

¹⁰Ọ gbo lema ijesu ọ kpekpẹ, ọ khi khu ewe oni eke ya lase.

† 4:29 Li ze iJofe 3.13

11 Igulu ni e bububu e la epfe ute ni o la agho le eminale. 12 Eni ayemhe e lema iJesu, “Khu anye ya lo igulu egho, ze ni anye ya lo we egbe.” 13 IJesu o ri eghoghe na we, e ka lo eni igulu egbe. Igho e rote oni omose egbe lasela e ya lo eni igulu egbe. Eni igulu ni e ramhi agbele eva, e rote egele na ya kulo oni oke, e ghulua nya.

14 Eni e ri ukpeloe e khu eni igulu e na je ifui apfe ali eoli nya ni e la oni eke ya guele emini a me. Igho egbo e bhale ya bino emini a me. 15 Abi eni egbo e ro bhale deba iJesu, e me oni omose ni ayemhe ebe ni e bu e kpe la egbe, khi o shito agho, o ri itsua so, eghali eyoli e she gba na li. Ulishi oo mu we. 16 Eni e me emini a me e gueye egbo emini oni omose ni ayemhe obe e la egbe o me egbe ali emini e li eni igulu. 17 Igho, e gueye iJesu o lase wewe eke le.

18 Abi iJesu o lo elemhi oko-okke oniemhi khi oo ke vu, oni omose ni ayemhe ebe e kpe la egbe, o lema iJesu o ze ni loli deba li vu. 19 Ama iJesu o lama na li. O ri ochogho lie oli, “Ke je apfe ni u ya gueye egbo ena unuekpe oye emini Onomhue o riele ne, ali abi o li le elemhi e.” 20 Igho oni omose o lui ifui eoli igbe ododa ena eke iDikapolisi. O kia gueye egbo abi iJesu o li riele na lue. O ri abo sha egbo nya.

Omueshi ni o ghu-a ali okpotso ni o lia ee ku egbe

(iMat 9.18-26; iLuk 8.40-56)

21 Abi iJesu o ro gbo nyene egbe da je ukiekie oke obini o kpole, egbo e le gashe oli. 22 Omose oghuo ni a lu iJarosi, ni o khi otuoghuo eni e mheshe shi owa ugamhi, o bhale akaghoo. Abi oo me iJesu te, o de ya wugha li odalo. 23 O mema lolo lema li, oo li, “Omimhe oni omueshi o ma ghua gba memena, kpekpe bhale ya ri obot ti o li egbe ni o ze,

ini o khi ghua.” 24 Igho iJesu o deba li vu.

Igho ebubu egbo e deba li e ve mu oli. 25 Okpotso oghuo o la agho ni o she ku o lia ishitoo egbe ramhi ikpe igbeva. 26 O she me osoli obo oyi ebubu egbo abi o ro kia dua oni ughuamhi. O she ri epfue eyoli nya dua o, ama o a pfo, oo ga kholo oli egbe. 27 Abi o ro suo ingme oyi iJesu, igho o te ifuaboo oyi egbo ri obot ti oli awulu ni o so. 28 O ro li shi udu khi, “Ini mhi da me asha ri obot ti oli awulu ne, mhi ya ze.”

29 Abi o ri obot ti oli awulu te, eni o lia ni e ku oli egbe, e khakha utoghoo kpe. Aghoagho o lese khi emini o yeshe lue e ngme, khi o pfo.

30 Aghoagho, iJesu o lese khi itoto o she rote lue egbe ya lase. Igho o migha, o mu egbe pfi iteva egbo ni e sha mu o. O mhila we, oo. “Oghuo o ri obot ti mhe awulu?”

31 Eniye odukhokho eyoli ee oli, u ga me abi egbo e lie ve mu e, u kiele e mhila, “Oghuo o ri obot ti mhe?”

32 Ama, iJesu o kie bino gashe ini o me oni o ri obot ti o. 33 Abi oni okpotso o ro me abi o ke li oli egbe, o bhale odalo oyi iJesu ya wugha, ulishi o mema mu oli, o gue igesikia le abi o ga li kia nya. 34 IJesu oo oni okpotso, “Omi mhe, irudunga oye o she mie e pfuese. Ri opfomhe ke je, anasemhe oye o she pfo.”

35 Abi iJesu o kie li ngme, emose eghuo, e rote owa oyi iJarosi bhale. Ee iJarosi, “Omi o she ghua, khi ke yeshe Oseshe ngme.”

36 IJesu o a fe ri eso shi emini e ngme, oo oni omose “Khi ze ni ulishi o mu e, ama lese mholi irudunga.”

37 O a ze ni ogbokhoghoo o deba li se ni iPita, ali iJemhisi ali iJoni inyoghoo iJemhisi. 38 Abi e ro bhale owa oyi iJarosi, iJesu o me abi egbo e li i kpe okeke, ni e li i vie gbii. 39 Igho, o lo elemhi oni owa, oo, “Elo o pfi onyaghu onana? Elo o re e vie? Oni omoo o a ghu, eri o lese a.”

40 Ama eni ẹgbọ e gia li. Abi ọ rọ khu wẹ fiẹ se, ọ rue ita ali inyo ọni ọmueshi ali eniyẹ odukhokho otuase ẹghọ mhuẹ obọ je ashini ọni ọmọ ọ yeshi.

41 Ijesu ọ mu ọli obọ, ọọ ọni ọmueshi, “Talita kumi.” Emi ni a ri ona ngme khi, “Ọnọmueshi, mhiẹ yẹ u vule.”

42 Utoghuo kpe, ọni ọmueshi ọ vule, ọ kia gasẹ. [Ọmọ ikpe igbẹva ọ khi.] Abi a rọ mẹ ona, o ri abọ sha wẹ. 43 Ama ijesu ọ lolo tşẹ agua yẹ wẹ e khi gueyẹ ọgbọkhoghuo. Ọọ wẹ, “A ri emhi na li le.”

6

A ri ukpẹloe gbe ijesu obini iN-azareti

(iMat 13.53-58; iLuk 4.16-30)

1 Ijesu ọ rọte aghọ vu je ẹoli oyọli, eniyẹ odukhokho eyọli e deba li. 2 Ogbele iyemhe a oyi ẹgbọ iju o ramhi, ọọ sẹsẹ elemhi owa ugamhi. O ri abọ sha ebubu ẹgbọ eni e ri esọ shi ọli ọ.

E mhila egbe, “Obo ọni ọmọse ona ọ rọte mẹ eni emhi enana? Ilesingme nabi onoghuo na ni a rọ na li, ni ọ gbo rọ gbe ikanya ọnyalao? 3 Ona ọa she khi ikapita, omi iMeli, ni ọ gbo khi inyooghuo ijemhisi ali ijosisi ali iJudasi ali iSamo? Ena ẹa khi inyooghuo ọli eni imueshi, ni e ga li nu awa la akana enana?” O ri elemhi bi wẹ.

4 Ama ijesu ọọ, “Ashakpa a la mu ekpe na ọmekeguele, sẹ ni apfẹ oyọli ali unuekpe oyọli aa la mu ekpe na li.”*

5 Ọa dobe la akaghọ gbe akanya ọnyalao okhoghuo, sẹ ni ikuku ẹgbọ ni ẹa ze ni ọ rọ ze abi ọ rọ ri obọ ti wẹ. 6 Umha-mhọli irudunga oyewẹ o ri abọ sha ijesu.

Ighọ ijesu ọ kia rọte ẹoli je ẹoli sẹsẹ eni ẹgbọ.

Ijesu ọ ghie eniyẹ odukhokho otuoghava fiẹ

(iMat 10.5-15; iLuk 9.1-6)

7 Ọ lu eniyẹ odukhokho etuoghava eyọli tighbili, ọ ghie wẹ ava-ava fiẹ, ọ ri ekpabọ na wẹ ni e rọ mhuẹ itoto rọ khu ayemhe ebe.

8 Ọ gueyẹ wẹ, “Ini a lẹ, a lẹsẹ rue orọkpọ mhuẹ obọ, a khi tsua eminale, wẹkhi akpaba ni a pfi ẹ sọ, wẹkhi ukpaghọ. 9 A sọ ekue, ama a khi tsua awulu olese ma oni a rọ sọ. 10 Ọ gbolo ẹ wẹ, a kha da lo apfẹ okhoghuo le ni e rọ da mie ẹ, a la akaghọ ramhi ni a rọ ya rọte oni ẹoli vu. 11 Ini o khia khi a bhale ẹoli okhoghuo khi eni ẹgbọ ẹa mie ẹ, ni ẹa rọ gbo ri esọ shi emini a ngme, a rọte aghọ vu. A kpe abọ ọ-a na wẹ, a rọte aghọ vu. Eri ona o ya khi ọtsẹle shi wẹ egbe.”††

12 Ighọ e fiẹ ya tşẹ abọ gasẹ, e liẹ ẹgbọ e rọte olamhe oyewẹ mu pfi. 13 E khu ebubu ẹgbọ ayemhe ebe egbe-a, e ri oili to eni ẹẹ ghua ebubu egbe, e rẹwẹ ze. §

Eghuli oyi iJoni Ọni ọọ batazi

(iMat 14.1-12; iLuk 9.7-9)

14 Eghẹghẹ ana, oghie Erọdu ọ li suọ eko eni ingme ena nya, itobọ khi eva oyi ijesu o she gasẹ asha kpa. Ẹgbọ eghuo e liẹ khi iJoni Ọni ọọ batazi lọ ni ọ nyenẹ egbe bhale agbọ, lọli o zẹ ni ọ rọ lighọ mhọli ekpabọ rọ gbe ikanya ọnyalao.

15 Ẹgbọ eghuo e liẹ khi, “Elaja Ọmekeguele ọ khi.” Elese ẹ khi, “Ọmekeguele nabi emekeguele ena ẹlele ọ khi.”*

16 Ama abi Erọdu ọ rọ suọ ona, ọ ke, “IJoni, ni mhi khi ukhomhi ọ, a rọte eghuli guise le!”

17 Itobọ khi Erọdu ọọ ke mhẹsẹ a mu iJoni gẹ pfilo owa ighumha. Ini egbe e ba mu Erodiasi. Eri Erọdu ọ mie iFilipu inyooghuo ọli Erodiasi. 18 Eghẹghẹ kpa IJoni ọ rọ gueyẹ

* 6:4 Li zẹ iJón 4.44 † 6:11 Li zẹ Ika 13.51 ‡ 6:11 Li zẹ iLuk 10.4-11 § 6:13 Li zẹ iJem 5.14 * 6:15 Li zẹ iMat 16.14; iMak 8.28; iLuk 9.19 † 6:18 Li zẹ iLuk 3.19-20

Erõdu khi, ọa ti ni ọ rue ughue inyoghuo ọli shi.†

¹⁹ Itobọ ona, ọni Erodiasi ọọ biselemhi iJoni, ọọ nono ode ni ọ te ya gbe ọli-a, ama ọa dobe. ²⁰ A gbo bhale ya ẹ khi Erõdu ọọ na ulishi iJoni itobọ khi ọ lese khi iJoni khi ọgbọ onete ali ọgbọ ọ ni ọ pfuase ọ khi. Ọ ri irarigho ri ukpeloe ẹ khu ọli. Ọ ma nono ni loli ri eso ke shi ungmehi oyi iJoni, ini o ri rie khia khi ingmemhi eyoli e ma yese ọli udu-a eghẹghẹ kpa ni ọ rọ suọ li.

²¹ Ikpukhokho ọ, Erodiasi ọ me ashini ni ọ te ya mu ota so iJoni. Igho ełeghuo ni o ikhi ogbele ni Erõdu ọ rọ mhọli ukue ni ọ rọ yelee ogbele ni a rọ bia li le. Ọ ya luno idenomo eyoli ali egbo eni mu eloe ali egbo igometi ali eni ẹ ẹ gbe ikanya igometi ni e la eke iJudia shi oni ukue. ²² Abi omọ omueshi omi Erodiasi ọ rọ fiẹ lasele gbe ishimhi, o mema ti Erõdu ali egbo eni e bhale ya bino ọli eloe.

Igho oni oghie ọọ oni omueshi, “Mhila mhe emiemini o ga ghole ẹ, mhi ya roli ne.” ²³ Ọ romhi isheli khase oni omueshi, “Emiemini u mhila, mhi ya roli ne, o kha rie khi agbekhi-eva eghiele oyemhe.”

²⁴ Igho oni omueshi ọ fiẹ ya mhila inyọ li, “Elo mhi ya mhila?”

Inyoli ọọ li, “Ukhomhi oyi iJoni Oni ọọ batazi egbo wa mhila.”

²⁵ Aghoaghọ oni omueshi ọ nyanya na ya lo deba oghie, ọ mhila li, “Ukhomhi oyi iJoni Oni ọọ batazi egbo mhia nono ni u khi shi ukpeko na mhe memena.”

²⁶ Udu o tode yese oghie a. Ama itobọ ekha ni ọ tse ukpeloe oyi epese ni ọ lu shi oni ukue, ọa ke dobe ti da oni ekha. ²⁷ Aghoaghọ ọ ghie eni ẹ gbolo egbo-a e ka pfa iJoni ukhomhi ọ bhale. Eni emose e je owa ighumha ya khi iJoni ukhomhi ọ. ²⁸ E rue ọli shi ukpeko bhe. Igho oghie ọ kpha li na

oni omueshi. Oni omueshi ọ kpha li na inyọ li. ²⁹ Abi eniye odukhokho eyi iJoni e rọ suọ ona, e bhale ya tsua etuli oyoli ya rọ to.

Ijesu ọ ri eminale na egbo agbele ishe le

(iMat 14.13-21; iLuk 9.10-17; iJon 6.1-14)

³⁰ Eni ighiusomhi na kee e jele, e le gasẹ ọli, e gueye ọli emini e riẹle ali emini e sese nya. ³¹ Igho, itobọ ebubu egbo, ni ee bhale ni ee vu, ijesu ali eniye odukhokho eyoli ẹa me asha le eminale. Ijesu ọọ we, “A bhale ni awa je ashini awa-eghuo tse awa ya la, ni a yemhe-a ukuku ọ.”

³² Igho weweghuo tse ee lo okoke oniemi ya je ashini o da-ya.

³³ Ama ebubu egbo ni e me we abi e rọ vu, e lese khi wewe lo. Igho eni egbo e rote ẹoli nya ri awe na ya ralo ashini ijesu ali eniye odukhokho eyoli e je. ³⁴ Abi ijesu ọ rọ ramhi agho, ọ me abi eni egbo e bu, elemhi we e lala li. Itobọ khi eri e li abi isumha ni ẹa mhọli oni ọ re we ẹ kia. Igho ọ li sese we emhi ebubu.†

³⁵ Eghẹghẹ ana, ogbe o she vu. Igho eniye odukhokho eyi ijesu e bhale deba li, e ke ọli, “Aborokhia khi oola oo nuata shi apfe ena, ni eghẹghẹ o rọ she vu dose ena, ³⁶ waa ke gueye eni egbo ena e kia je ifui apfe ya nono emhi de le.”

³⁷ Ama, ijesu ọọ we, “A ri emhi na we le.”

E mhila li, “Ifata eyi ogbele elele eyi ogbo e ya lo ni a rọ de ibuledi ghi we le?”

³⁸ Igho ijesu ọ mhila we, “Iruli ibuledi ingme a mhọli shi agho? A ka bino ghue.”

Abi e rọ bino se, e ọli, “Iruli we ishe ali ifele aava.”

³⁹ Igho ijesu ọọ we e riẹle eni egbo shito ikui-iku, ukhomhi ebuli.

⁴⁰ E shito ikui-iku, egbo egbhueshi-she ali egbhue-eveva ali ogbogbe.

† 6:34 Li ze iNoba 27.17; 1 Ighie 22.17; 2 Okhe 18.16; Ezik 34.5; iMat 9.36

⁴¹ Igho iJesu ọ́ọ́ rue eni ibulẹ́di ishe ali ifeḗ aava egbo, ọ́ bino idane, ọ́ tṣe Ẽshinegba uwegbe. Ọ́ gbe eni ibulẹ́di khia, ọ́ rọ́ na eniyẹ́ odukhokho eyọ́li e ke kemhi na egbo. Ọ́ gbo kemhi eni ifeḗ aava na wẹ́ nya. ⁴² Ọ́gbọ́kpa ọ́ le, ọ́ khue. ⁴³ Iku wẹ́ ni eniyẹ́ odukhokho eyọ́li e sanọ́ ekẹ́, e vọ́ ighughu igbẹ́va. ⁴⁴ Emọ́se agbẹ́lẹ́ ishe, e le eni eminale.

Ijesu ọ́ kia ukhomhi oke
(iMat 14.22-23; iJon 6.15-21)

⁴⁵ Aghoaghọ́ ọ́ ri omọ́ odukhokho eyọ́li lo ọ́kọ́-ọ́kẹ́ oniẹmhi, e ka ralo iBẹ́tisaida ya migha khẹ́ luẹ́ ukiẹ́kiẹ́ obinokpọ́le. Igho ọ́ gueyẹ́ oni ukpokpomhi ebubu egbo e ke je apfẹ́. ⁴⁶ Abi ọ́ rọ́ tṣe wẹ́ okhila se nya, ọ́ nga ukhomhi ute ya sọ́ iromhi.

⁴⁷ Ọ́gbọ́mhi ò mu ekẹ́, oni ọ́kọ́-ọ́kẹ́ oniẹmhi o kia ramhi iteva oni oke, o ke kpe iJesu lolighuo tṣe le shi ekẹ́. ⁴⁸ Ọ́ mé khi akpekpeli ọ́ọ́ nase eniyẹ́ odukhokho eyọ́li. O ramhi itsotso ogbiẹ́, iteteva elemhi agogo esẹ́ ali agogo esesa, ọ́ọ́ kia ukhomhi oni oke lẹ́ deba wẹ́. Ọ́ she kia ya dọ́se wẹ́. ⁴⁹ Ama abi e mé iJesu khi ọ́ọ́ kia ukhomhi amẹ́, e dabi khi ayẹmḗe olimhi lọ́, e tṣeṣẹ́ leghe. ⁵⁰ Itobọ́ khi eri wẹ́wẹ́ nya e yila abi e rọ́ mé ọ́li.

Aghoaghọ́ ọ́ nu wẹ́ ngme, ọ́ọ́ wẹ́, “A mhọ́li udu! Mḗmḗe lọ́! A khi ke na ulishi.” ⁵¹ Ọ́ lo elemhi ọ́kọ́-ọ́kẹ́ oniẹmhi deba wẹ́, oni akpekpeli o pfọ́mḗ. O ri abọ́ sha eni eniyẹ́ odukhokho, ⁵² itobọ́ khi ẹ́a kie doḗe leṣe udi ingme eminale ni ọ́ kpẹ́ rọ́ na egbo agbẹ́lẹ́ ishe le; a toto wẹ́ udu.

Ijesu ọ́ la iGẹ́nẹ́sarẹ́ti ri egbo ze
(iMat 14.34-36)

⁵³ Abi e rọ́ da oni oke se, e lasese shi iGẹ́nẹ́sarẹ́ti, e mu oni ọ́kọ́-ọ́kẹ́ oniẹmhi zu agho. ⁵⁴ Abi e leṣe rọ́te ọ́kọ́-ọ́kẹ́ oniẹmhi tiemhie, egbo e she leṣe khi iJesu lọ́. ⁵⁵ Igho eni

egbo e nyanya kia gasẹ́ oni ekẹ́ nya, ashiashini e da suọ́ khi ọ́ da la ne, e tsua eni ẹ́ẹ́ ghua shi iya bhale agho. ⁵⁶ Obiobini iJesu ọ́ da je ne, o ke khi ẹ́oli ni e gbẹ́di, o ke khi enikeke o, ghe ifui ishemhi o, eri ee tsua eni ẹ́ẹ́ ghua bhale agbagbajighana atuoki. E lema iJesu ọ́ leṣe zẹ́ ni eni ẹ́ẹ́ ghua e ri obọ́ ti ọ́ esọ́ awulu ni ọ́ rọ́ sọ́ tṣe. Eni e da ri obọ́ ti ọ́li nya e ze.

7

Oseṣe oyi ipfuase ni o te ekelemhi lasela
(iMat 15.1-9)

¹ IFarisi ali esese Ishi eyi iMosisi eghuo ni e rọ́te iJerusalemu bhale, e le gasẹ́ iJesu. ² E mé khi eniyẹ́ odukhokho eyọ́li eghuo e ri abọ́ ni ẹ́a pfuase ni aa kpe-a a le eminale. [Emini a ri ona ngme khi ẹ́a kpe abọ́-a abi egbo iFarisi ẹ́ẹ́ a ke li.]

³ Irari khi iFarisi ali egbo iJu eni e kpole nya ẹ́a ya le eminale ini ẹ́a li kpe abọ́-a. Abi ititawẹ́ e seṣe wẹ́ na, ni e rọ́ gbe akanya. ⁴ Ini e rọ́te oki jele khi ẹ́a li kpe egbe a, ẹ́a ya le eminale. E gbo mhọ́li ighuighue ebubu elese ni e gbolo ẹ́ ghue, Ighuighue abi a liẹ́ kpe iko, ekhe, itasa ali igege-a.

⁵ Irarigho, eni iFarisi ali esese Ishi eyi iMosisi e mhila iJesu, “Elo ọ́ zẹ́ khi eniyẹ́ odukhokho eyẹ́ ẹ́a ri ishi ni itita awa e rọ́ shi ekẹ́ gbe akanya, ni e rọ́ ri abọ́ eni ẹ́a pfuase ẹ́ le eminale?”

⁶ Ijesu ọ́ọ́ wẹ́, “Igesikia Azaya ọ́ ngme abi ọ́ rọ́ ngme ungmehi oyi Ẽshinegba ni o gọ́ lu ẹ́ẹ́ ni a di egbe ẹ́. Oni a keke shi ekẹ́ khi,

“ ‘Ungmemhi unu

egbo ena e rọ́ ri ekpe ẹ́ na mḗ,

ama udu oyewẹ́

o nuata shi mḗ ọ́.

⁷ Ugamhi afue ẹ́ẹ́ ga mḗ,

ushi eni egbo e rọ́ shi ekẹ́,

ẹ́ẹ́ seṣe egbo.*”

* 7:7 Li zẹ́ Aza 29.13

8 A she pfi ishi eyi Eshinegba shi eke, a ri osese eyi egbo e gbe akanya.”
 9 O gbolo e we, “A ga lese ude ni a te ri ishi eyi Eshinegba shi ukhokho obo, ini a ba me asha ri osese eye e gbe akanya. 10 Itobo khi iMosisi oo lie, ‘Mu ekpe na ite ali inye.’ O gbolo e, ‘Onini o da ku itse ni itali okekhi inyoli ne, a gbe oia.’†
 11-12 Ama ee a sese egbo khi ini ogbo o gweye itali okekhi inyoli, khi emini loli kha kpe ro kpaghie itali ali inyoli obo khi Ikobani o ke khi, khi oa mhue abi o ngme. Khi ushi oa mu oli ini oa ke ririe ri emhikhoghuo na itali ali inyo li. (Emini a ro somhi Eshinegba opfa se, aa lui Ikobani). 13 Eri a ri osese ona a shishi ungemhi oyi Eshinegba eke a. A gbo mholi emhi elese eghoghoe ebubu ni a gbolo e riele.”

*Emini e ri ogbo khi oni oa pfuase
 (iMat 15.10-20)*

14 Ijesu o gbo lu eni ebubu egbo gbili, oo we, “A ku eso a shi mhe o, ni ona o lo e eso. 15 Emhikhoghuo oa la o ni ogbo le, ni o ri ogbo khi ona umha pfuase. Se ni emini o rote ogbo ekelemhi lasele, o ri ogbo o khi oni oa pfuase odalo oyi Eshinegba.”
 16 [Oni o mholi eso, o ro suo.]

17 Abi ijesu o ro pfi eni ebubu egbo shi agho ni o ro ya lo owa se, eniye odukhokho eyoli e bhale deba li, e mhila li emini oni ungemhi o ngme. 18 O mhila we, “Aa kie lese udi emini mhia ngme? Oa kie lo e eso khi emhikhoghuo ni o rote odato lo ogbo elemhi khi oa ya ri oli khi oni oa pfuase odalo oyi Eshinegba? 19 Irari khi oni emhi oa ya je oli udu, ama eke elemhi oo tiemhi, o gbo rote idiegbe ya fie lase.” Eri ijesu o ri ona guele khi eminale ni a le nya, khi e ti.

20 Ijesu o gbo lie. “Emini o rote ogbo ekelemhi udu lasele, o

ri ogbo o khi ona umha-pfuase. 21 Itobo khi rote ekelemhi udu oyi ogbo, isamhi ebe e rote e lasele, enabi, itsebo, ighiat, ogbo ugbeli, okia, 22 emhi ituegbe, obe imumu, ikpamhika, efiala, ubogbo, iyese-egbe eva a, umha-mholi ekpe, id-itsea. 23 Ekelemhi udu eni ingeli ena nya e rote e lasele ni e ri ogbo o khi ona umha-pfuase odalo oyi Eshinegba.”

*Imiesuo oyi okpotso oghuo
 (iMat 15.21-28)*

24 Igho ijesu o rote agho vu, o je ukiekie eke iTai. O lo owa oghuo, oa nono ni ogbokhoghuo o lese khi loli la akaghoe. Ama oa dobe ri egbe oli sheli. 25 Abi okpotso oghuo ni ayemhe ebe o la omi oli oni omueshi egbe, o ro suo eko ijesu, o nyanya bhale ya de wugha li odalo. 26 Ongi ijeta oni okpotso o khi, a bia li shi eke iFonisha ni o la iSiria. O lema ijesu o khu oni ayemhe ebe omi oli egbe a.

27 Ijesu oo li, “Ze ni eniye e kpe le eminale ne, oa ti ni eminale ni a kha ro na eniye le, ni a pfi oli ghi ewa.”

28 Oni okpotso oo, “Gueguegue Onomhue! Ama ewa e kiele la ifui itebu e sanoe eminale ni eniye kesee le le.”

29 Ijesu oo oli, “Itobo oni ungemhi ni u ro so mhe o ena, ke je, u ya bhale ya e khi oni ayemhe ebe, o she rote omi e egbe ya lase.”

30 Igho, oli je apfe, o ya e khi omi oli o yeshi ukpho khi oni ayemhe ebe o she rote oli egbe vu.

Ijesu o ri ungemenu ni o gbo lesoe

31 Igho ijesu o rote ukiekie obini iTai vu, o rote iSidoni ya tiemhi oke iGalili, o je eke iDikapolisi 32 Oobo egbo eghuo e la tsua omose oghuo ni o khi oleso, ni o gbo khi ungemenu, bhale ghi ijesu. E lema li o kpekpe o lese ri obo nga li egbe.

† 7:10 Li ze Okiali 20.12; iDeut 5.16; Okiali 21.17; iLev 20.9

³³ Igho iJesu o rue lolighuo fie iteva oyi eni ebubu egbō, o ri imiesabo shi oni omose esō, o to ete, o ri obō ti oni omose elemhi. ³⁴ Igho iJesu o bino idane, o tu ekperumhe-a, o o oni omose “Efata!” Emini a ri ona ngme khi, “Khueghie-a!” ³⁵ Utoghuo kpe esō eyi oni omose e khueghie a, elemhi oyoli o taghie-a, o ngme lasese gboo.

³⁶ Igho iJesu o tse agua ye we e khi gueye ogbokhoghuo. Ama abi o dobe tse agua ye we kpa, igho e dobe ngme oni ingme. ³⁷ O ri abo sha egbō eni e suo nya. E lie, “O ma gue riele emhikpa,” e gbo lie, “O ri eni e le esō o suo esō, o khueghie ingmenu unu a, e ngme.”

8

Ijesu o ri eminale na egbō agbele asha ene le
(iMat 15.32-39)

¹ Oa rote agho tese ni ebubu egbō elese e rō legba. Abi eni egbō e rō me emhi le, iJesu o lu eniye odukhokho eyoli, o o we, ² “Elemhi egbō ena e e ala mhe, o she gba ele ese ni e te nu mhe la ana ni e te me emhikhoghhuo le. ³ Ini mhi e ri okiamhi ke je apfe mena, ubi o ya rue we shi ode, itobo khi eghuo o, e rote odonue bhale.”

⁴ Eniye odukhokho eyoli e mhila li, “Obo u sa khi a te ya me eminale ni e bu ifu odagbe ona, ni e ya khuese egbō ena nya?”

⁵ Ijesu o mhila we, “Ibulēdi ingme a mholi?”

E oli “Ishilua.”

⁶ O gueye eni ebubu egbō e shito eke. Igho o rue eni ibulēdi ishilua egho, o kphemhi na Eshinegba, o khi we-a, o rue we na eniye odukhokho eyoli e ke kemhi we na eni egbō. Igho eniye odukhokho eyoli e li kemhi na we. ⁷ E gbo mholi ikuku imi ifele shi agho. O gbo kphemhi

na Eshinegba shi o. O rewe na eniye odukhokho eyoli e gbo li kemhi we. ⁸ Eni egbō e le, e khue. E le se, eni eniye odukhokho e sano iku we ni e le kpole vo ighughu ishilua. ⁹ Egbō agbele asha ene e khi. Ijesu o o eni egbō e ke je. ¹⁰ Loli ali eniye odukhokho eyoli e lo oko-oke oni emhi e je ukiekie obini iDalamanuta.

Egbō iFarisi e mhila irokhase
(iMat 12.38-42; 16.1-4)

¹¹ Egbō iFarisi e bhale, e mhila iJesu ogbō ni e rō mu oli fe. E e oli o ri irokhase ni o rote iloghie bhale khase ewe ni wewe e lese khi Eshinegba o ghie oli.* ¹² Ijesu o tu ekperumhe-a, o o, “Elo o ze ni e e egbō a rō mhila irokhase onyaloa? Abi o li mhi li gue oli e ye e khi, aa ya me irokhase onyaloa okhoghuo.”† ¹³ Igho o pfi we shi agho vu, o nyene egbe ukhokho gbo ya lo oko-oke oni emhi, o da je ukiekie obinuzeva.

Oyese oyi iFarisi ali Erōdu ni o li abi ifuma

(iMat 16.5-12)

¹⁴ Eniye odukhokho eyoli e sato tsua ibulēdi ni e bu, se ni uruli oghuo ni e mhuē shi oni oko-oke oni emhi. ¹⁵ Ijesu o tse agua ye we, o o we, “A mhuē egbhe shi ifuma eyi iFarisi ali Erōdu.”‡

¹⁶ Eniye odukhokho eyoli e nu egbewe ngme, e lie, “Itobo khi awa a mhuē ibulēdi o rō ngme ona.” ¹⁷ Ijesu o lese emini e ngme. O mhila we, “Elo o ze ni a rō gue ezo khi aa mholi ibulēdi? Eri aa ya me eke abi khi eri o kie lo e esō? Eri udu oyee o na khukhu? ¹⁸ A mholi alo, aa rewe a me eke? A gbo mhuē esō aa rewe e suo? Aa sato?§ ¹⁹ Abi mhi ro kholo ibulēdi ishe-a na egbō agbele asha ishe, ighughu ingme a sano iku we eke vo?” E e oli, “Igbeva!” ²⁰ “Abi mhi rō gbo kemhi

* 8:11 Li ze iMat 12.38; iLuk 11.16 † 8:12 Li ze iMat 12.39; iLuk 11.29 ‡ 8:15 Li ze iLuk 12.1 § 8:18 Li ze iJere 5.21; Ezik 12.2; iMak 4.12

ibuleđi ishilua na eḡbọ agbeḡe asha ene, ighughu ingme a sanọ iku we vọ?”

E ọli “Ishilua.”

²¹ Oọ, “Eri emini mhia ngme ọa kie lo e esọ?”

Ijesu o la obini iBētisaida khueghie ọzalo alo a

²² E bhale iBētisaida. Eḡbọ eghuo e tsua ọmọse ọzalo bhale ghi iJesu, E ọli o kpeḡpe o ri obo ti ọli. ²³ Ighọ iJesu o mu ọni ọmọse ọzalo obo-obọ ya fiẹ ifui oni apfe. O to ete shi obo ro shishi ọli alo-a. Ijesu o mhila li ini o me emhikhoghhuo.

²⁴ Oni ọmọse o bino idane, ọọ “Mhia me eḡbọ khi e li abi eera a kia gase.” ²⁵ Ighọ iJesu o gbo ri abọ shi ọni ọmọse alo. Alo eyọli e tigbe khueghie-a, o me eke gboo. ²⁶ Ijesu ọọ ke je, o ọli, “Khi gbo je elemhi ifui eoli.”

IPita o guele oni iJesu o khi (iMat 16.13-20; iLuk 9.18-21)

²⁷ Ighọ iJesu ali eniye odukhokho eyọli e vu je ikuku eoli ni e la gase iSizeria iFilipi. Abi e li le, o mhila we, “Oghuo eḡbọ e famhi e lie khi mhi khi?”

²⁸ E ọli, “Eri eghuo e khi iJon ni ọọ batazi eḡbọ u khi; eghuo e khi Elaja u khi; elese e khi ọtuoghuo emeḡeḡuele na eḡe u khi.”*

²⁹ O ke mhila we, “Ama, oghuo ee oyee a lie khi mhi khi?”†

IPita o so li o, ọọ li, “Yeḡe u khi iKirisiti ni o khi Omiepfuese?”

³⁰ Ijesu o tse agua ye we e khi gueye oḡbọkhoghhuo oni loli khi.

Ijesu o guele shi eke khi loli ya ghua

(iMat 16.21-28; iLuk 9.22-27)

³¹ Ighọ o sese eniye odukhokho eyọli khi Omi Oḡbọ o mema ya me osoli eḡbẹḡbọ. Eni eḡbhali, ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni e sese ishi, e ya kie ọli. A ya gbe loli-a, ama

eḡe onuzi-esẹ, o gbo ya guale. ³² O ngme ona lasele gboo. Ighọ iPita o lu ọli ochi, ọọ li o khi ke ngme ungmehi onana ghue.

³³ Ama abi iJesu o ro nyene alo ukhokho bino eniye odukhokho eyọli, o dese iPita. Oọ li, “Vu mhe odalo le yeḡe Okphaghie. Wa mhọli ingme Eshineḡba shi udu, ama emhi agbọ.”

³⁴ Ighọ o lu eni ebubu eḡbọ ali eniye odukhokho eyọli, ọọ we, “Ini oḡbọkhoghhuo ọọ nono ni loli bhale deba mhe, o mema ya kie eḡbọli, o rue apfida oyọli, ọọ deba mhe.‡

³⁵ Itobọ khi onini o da dua ni loli tsumhi agbọ oyọli ne, o ya de ọli obo a, ama oni o da ri irari oyemhe ali irari oyi usomhi onete oyi Eshineḡba rue agbọ oyọli pfia, o ya tsumhi ọli.§ ³⁶ Eleli onoghuo oḡbọ o ya me ini o mhọli agbọ nya khi ayemhe oyọli o li opfu-a?

³⁷ Elo oḡbọ o ya ro ooghie ayemhe oyọli? ³⁸ Ini omama oyemhe ali omama oyi ingme oyemhe o da mu oḡbọkhoghhuo elemhi agbọ ichimhi ali agbọ okholo ona ne, omama oyi onogbo o ya li mu Omi Oḡbọ eḡgho ini o bhale elemhi ufumhi oyi Itali ali oyi igeni ni e pfuase.”

9

¹ O gbolo e we, “Mhi gue igesikia ye e khi, eḡbọ eghuo e migha ana, ni ea ya ghu ne, ni e ro me khi Eghiele oyi Eshineḡba o bhale, elemhi ekpabo.”

Imamachi oyi iJesu

(iMat 17.1-13; iLuk 9.28-36)

² Abi eḡe-esesa e ro doḡe, iJesu o rue iPita, ali iJemhisi ali iJon, ya nga ute oniemi ni o yagha, asha ni weweghuo kpe e la. Ighọ e me khi iJesu o mu melaa. ³ Itsua ni o ro so, e pfuase-a, e ge pepẹpe. E tode pfuase doḡe utsakolo, e doḡe abi oḡbọkhoghhuo ọa tigbe doḡe ya li

* 8:28 Li ze iMak 6.14-15; iLuk 9.7-8 † 8:29 Li ze iJon 6.68-69 ‡ 8:34 Li ze iMat 10.38; iLuk 14.27 § 8:35 Li ze iMat 10.39; iLuk 17.33; iJon 12.25

pfue wẹ-a pfuase ramhi agbo ona.
⁴ Igho eni eniyẹ odukhokho aase
 eyoli e me khi Elaja ali iMosisi e
 lasele nu iJesu gheṭa.

⁵ IPita ọọ iJesu, “Oseṣe, o guẹ ti
 khi awa la akana. Zobẹ ni anye to
 ikholo ese shi ana. Oghuo ọ o kha
 khi oye, oghuo o khi oyi iMosisi,
 onokpole o khi oyi Elaja.” ⁶ Ọa ke
 leṣe emini ọ ke ya ngme, itobọ khi
 eri loli ali enekpole e yila doṣe.

⁷ Igho otughunu o lasele ya guese
 wẹ-a, Eshinẹgba ọ rọte elemhi oni
 otughunu ngme, ọọ, “Omimhe ni
 Omose na, ni mhi nono ingme oyoli
 egbegbo. A ke suọ esọ na li.”*†

⁸ Utoghukpe khi e ke pfi alo
 bino, ẹa ke me ọgbokhoghuo se ni
 iJesu lolighuo.

⁹ Abi e li rọte oni ukhomhi ute e
 tiemhi le, iJesu ọ gueye wẹ e khi
 gueye ọgbokhoghuo emini e me ini
 Omi Ogbọ ọa li rọte eghuli guale.
¹⁰ E ri oni ungmehi gbe akanya,
 ama e nu egbewẹ gheṭa emini irọte
 eghuli guale o ngme.

¹¹ Igho e mhila iJesu, “Elo o ze ni
 eni e seṣe e rọ lie khi Elaja ọ kpẹ ya
 bhale?”‡

¹² IJesu ọọ, “Egbegbo lo khi Elaja
 ọ kpẹ ya bhale, ọ ya bhale ya mu
 egbe emhi nya shi ekẹ. Elo o mema
 ze ni Ebe-no-pfuase o rọọ khi Omi
 Ogbọ ọ mema me osue egbegbo, a
 gbo kie ọli?” ¹³ Ama a ghe i, Elaja
 ọ she bhale, e riṣe emini o ghole
 wẹ deba li ezeṣe abi a li keke ingme
 oyoli shi Ebe-no-pfuase.

*Iroze oyi ozeo no mhuẹ ayemhe
 obe*

(iMat 17.14-21; iLuk 9.37-43)

¹⁴ Abi e ke rọ ya kugbe eniyẹ
 odukhokho ni e kpole ọ, e me khi
 ebubu ẹgbọ o le gasẹ wẹ, eseṣe
 Ishi eyi iMosisi e nu wẹ la akaghọ
 khako. ¹⁵ Abi eni ẹgbọ e leṣe me
 iJesu te, abọ e sha wẹ egbegbo. E na
 ya tse ọli.

¹⁶ O mhila wẹ, “Elo o khi ni a nu
 wẹ khako ọ shi?”

¹⁷ Omose oghuo ọ rọte elemhi eni
 ebubu ẹgbọ ya rue unu, ọọ, “Oseṣe,
 omimhe oni omose mhi rọ bhale
 ghi e, ayemhe obe ọ nase ọli, ni
 ọa ke ze ọli e ngme. ¹⁸ Ini oni
 ughuamhi o da tsua rughu ọli ne,
 eri o pfi ọli e gbe, ọọ chi ofulu unu,
 ọọ le akọ unu, ọ zese a. Mhi gueye
 eniyẹ odukhokho eye e khu ọli oni
 ayemhe egbe-a, ama ẹa doṣe.”

¹⁹ IJesu ọọ, “Eẹ ẹgbọ ni ẹa mholi
 irudunga ena, eṣe-ingme mhi ke
 mholi rọ nu e ya la akana, eṣe-ingme
 mhi beṣi ya la onana ramhi, Mu
 oni omọ ghi mhe!”

²⁰ Igho e mu oni omọ bhale. Abi
 oni ayemhe o rọ me iJesu tee, o de
 rughu oni omọ, o pfi oni omọ gbe, ọọ
 kpi abọ ali awe-a, oo wu ọli ekẹ, ọọ
 chi ofulu unu.

²¹ IJesu ọọ mhila ita oni omọ, “Aeṣe
 ọ te lina?”

Ọọ, “Abi ọ te khi omọ.” ²² “O she
 lina mu ọli pfi lo elemhi erali ali
 elemhi okẹ itingmingme abi o kha
 gbe ọli-a. Ini u mholi emini u doṣe
 ya riṣe, kpẹkpẹ le elemhi anye ni u
 kpaghie anye obọ.”

²³ IJesu ọọ, “Eri u wẹ ini mhi
 doṣe? Emhikpa ọọ tse na oni ọ da
 mholi irudunga.”

²⁴ Aghoaghọ ita oni omọ ọ nyanya
 lie, “Mhi miesuọ ukukuọ, kpaghie
 mhe obọ ni mhi gbo miesuọ shi ọ
 egbegbo.”

²⁵ Abi iJesu ọ rọ me khi eni ebubu
 ẹgbọ e na bhale ashini oni ingme
 o de shi, ọ tseṣe ku oni ayemhe
 obe. “Yeṣe ayemhe ungmehi ali
 ilesọ, rọte ọli egbe ya lasele, khi gbo
 nyene egbe bhale ọ ghue.”

²⁶ Oni ayemhe o tseṣe, ri itoto
 nighise oni omọ, ọ rọte ọli egbe ya
 fi. Oni omọ ọ ke li abi oni ghua.
 Egbọ e lie, “O she ghua.” ²⁷ Ama,
 iJesu ọ mu oni omọ obọ vule migha.
 O migha.

* 9:7 Li ze iMat 3.17; iMak 1.11; iLuk 3.22 † 9:7 Li ze 2 iPit 1.17-18 ‡ 9:11 Li ze iMala 4.5; iMat 11.14

28 Abi iJesu o ro lo elemhi owa se, eniye odukhokho eyoli e bena mhila li, “Elo o ze ni anye aa ro dobe khu oli oni ayemhe egbe-a?”

29 IJesu o so we o, oo we, “Iromhi isoso ali azumhi tse o dobe a khu onana.”

Ijesu o gbo ngme ingme eghuli oyoli

(iMat 17.22-23; iLuk 9.43-45)

30 IJesu ali eniye odukhokho eyoli e rote agho vu, e rote iGalili dose, o nono ni ogbokhoghuo o lese ashini wewe e la, 31 Itobo khi o sese eniye odukhokho eyoli, oo ye, “A ya ri Omi Ogbona egbo de. E gbe oli-a. Ele nuzi-ese o gbo guale.” 32 Ama emini o ngme o a lo we eso, ulishi o mu we abi e li ya mhila li emini o roli ngme.

Oni o fu ne nya

(iMat 18.1-5; iLuk 9.46-48)

33 E bhale eoli iKapanomu. Abi o ro la elemhi owa, o mhila we, “Elo a khako shi amo abi a ro la ode?”

34 Ama e tsaghie-a, itobo khi oni o kpeda nya elemhi we e la ode khako shi. §

35 IJesu o shito, o lu eniye odukhokho ogbava eyoli, oo we, “Ini ogbokhoghuo oo nono ni loli khi oni odode, o kpe ya ri egboli khi oni o kpukhokho nya, ali oni o ga egbo nya.”*

36 O mu ukuku omoo vule migha we iteva. O mu oli shi abo, oo we, 37 “Onini o ri itobo oyemhe mie otuoghuo ikuku eniye enana ne, mhemhe o mie. Onini o da mie mhe ne, oni o ghie mhe o mie, o a khi mhemhe.”†

Oni o a da khi obe awa ne oyi awa o khi

(iLuk 9.49-50)

38 IJoni oo, “Osese, anye me omose oghuo ni o ri eva oye khu ayemhe

ebe kua. Ama anye gueye oli o khi gbo ligo, itobo khi o a khi oghuo elemhi awa.”

39 IJesu o we, “A khi ke khu oli o, itobo khi oni o ri eva oyemhe gbe akanya onyaloa, o a tigbe e vule ke ngme onobe oyemhe. 40 Itobo khi oni o a khi obe awa, oyawa o khi.”†

41 Abi o li mhi li gue oli e ye e khi, onini o da die uko amee na e da irari eva oyemhe ne, ali irari khi onayi iKirisiti a khi, o ya me eleli o. §

A mu egbe e shi emini e yese ogbo o lamhe

(iMat 18.6-9; iLuk 17.1-2)

42 “Ini ogbokhoghuo o yese ikuku eniye enana ni e mie mhe suo lamhe, o bie tine ni a ge eche iko oniemhi shi ogbo ogbogho uruli tsua pfilo elemhi oke oniemhi. 43 Ini obo oye o re ya lamhe, khi oli pfia. O ti e egbe ne ini u waa mholi obo ya lo iloghie na agboagbo, ni u ro tsua abo eve-eva eye ya lo ilimhi irierie, ashini erali ea tigbe e pfo-a ghue.*

44 [Akagho ikpato ni e le we ni ea tigbe e ghu e la, ali ashini erali ni e tose we-a, ea tigbe e pfu ghue.]

45 Ini owe oye o re ya lamhe, khi oli pfia, o ti e egbe ne ini u waa mholi awe ro lo iloghie na agboagbo ni u ro mholi awe eve-eva, ni u ro ya lo ilimhi irierie. 46 Akagho ikpato ni e le we ni ea tigbe e ghu e la, ali ashini erali ni e tose we-a, ea tigbe e pfu ghue. 47 Ini ukpeloe oye o re e lamhe, vuonyo li pfia, o ti e egbe ne ini u ri ukpeloe oghuo lo Eghiele oyi Eshinegba, ocho ni u ro ya mholi ikpamhi alo eva, a pfi e ya lo ilimhi irierie.† 48 Akagho,

“Ikpato ni e le we ni ea tigbe e ghu e la, ali ashini erali ni e tose we-a, ea tigbe e pfu ghue.”†

“Ikpato ni e le we ni ea tigbe e ghu e la, ali ashini erali ni e tose we-a, ea tigbe e pfu ghue.”†

§ 9:34 Li ze iLuk 22.24 * 9:35 Li ze iMat 20.26-27; 23.11; iMak 10.43-44; iLuk 22.26 † 9:37 Li ze iMat 10.40; iLuk 10.16; iJon 13.20 † 9:40 Li ze iMat 12.30; iLuk 11.23 § 9:41 Li ze iMat 10.42 * 9:43 Li ze iMat 5.30 † 9:47 Li ze iMat 5.29 † 9:48 Li ze Aza 66.24

49 “Erali a rọ nye ọgbogbo-a, a rọli khi ọni ọ pfuase abi a li ri ugbheli ẹ ri iluasobo khi pfuase.

50 “Ugbheli o ma ti, ama ini oviọlo oyọli o kala, se o ke li ze gbolo rọ ya mele ugbheli-a?”

“A ze ni a mhọli ugbheli shi agbo oye ẹ. A nu egbe ke ngeli angeli ofpomhe.”[§]

10

Ijesu o ngme shi ingme ipfughue-
a *(iMat 19.1-12; iLuk 16.18)*

1 Ijesu o rọte agho vu je eke iJudia, ini a da iJodani. Igho egbo ni e bu e gbo ve ngale deba li, o sese we abi o kpe li.

2 Egbo iFarisi eghuo e bhale ya mu oli fe, e mhila li, “Ushi oyawa o lama, omose o khu ughue oyoli?”

3 Oo, “Elo iMosisi o gueye ẹ a ke li?”

4 E ke, “Eri iMosisi o lama omose o keke ebe ni a rọ pfa ughue-a mhọli ughue oli obo, o khu oli.”*

5 Ijesu oo we, “Itobo khi udu oye ẹ oo gbe, iMosisi o rọ ligho keke oni ushi na ẹ. 6 ‘Ama omose ali okpotso, Eshinegba o rọte igbaekele agbo ma we.’† 7 ‘Onana o ze ni omose o rọ o pfi itali ali inyoli shi eke, o ya toma ughue oli o. 8 Wewe aava e mele idiegbe oghuo a.’ Eghẹghe agho ẹa ke khi etuava, ama oghuo.† 9 Irarigho, emini Eshinegba o da toma ne, ogbokhoghuo o khi vase we a.”

10 Abi e rọ gbo la elemhi owa, eniye odukhokho eyi ijesu e mhila li ogbo ona. 11 Ijesu oo we, “Onini o da khu ughue oli ni o ya rue okpotso olese ne, eri o kia okia shi oni ughue oli o. 12 Ini oni okpotso o lase ayi odoli le khi o ya ngeli na omose olese, eri o kia okia.”[§]

Ijesu ali eniye enikeke

(iMat 19.13-15; iLuk 18.15-17)

13 Egbo eghuo e mu eniye bhale deba ijesu ni o ri obo ti we, ama eniye odukhokho eyoli ee khu we.

14 Abi ijesu o rọ me gho, o ri elemhi bi oli. Oo we, “A ze ni ikuku eniye e bhale deba mhe. A khi ke khu we, itobo khi enabi wewe e li mhọli obo shi Eghiele oyi Eshinegba.

15 Ze mhe gue igesikia ye ẹ khi oni ọa da rue Eghiele oyi Eshinegba abi eniye enikeke ne, ọa tigbe ya lo iloghie.”* 16 O muno eniye shi egbe, o ri obo nga we ukhomhi, o so iromhi na we.

Ozele-omose ni o lolo pfue

(iMat 19.16-30; iLuk 18.18-30)

17 Abi ijesu o ke rue okiali eke khi o vu, omose oghuo o na bhale ya wugha li odalo, oo li, “Osese nete! Elo mhi ya riyele ni mhi rọ ya mhue agbo na agboagbo?”

18 Ijesu o li, “Elo e ze ni u rọ o lu mhe onoti. Ogbokhoghuo ọa lao ni o ti, se ni Eshinegba. 19 Ni mhi rọ so ẹ ogbo ni u mhila mhe, u lese ushi ni Eshinegba o rọ shi eke. Ni o le, ‘A khi gbe ugbeli, a khi kia okia, a khi do ughiatọ, a khi pfi otsese egbhọli mu ogbo, a khi li ogbo le, mu ekpe na ita ẹ ali inye ẹ.’”†

20 Oni ozele oo, “Osese, abi a te bia mhe mhi te ri ena nya a gbe akanya.”

21 Ijesu o ri eloe inono bino oli, oo li, “Emhi oghuo tse o kpe ẹ le ni waa riyele ne. Je ya ri emini u mhọli nya de ni u kemhi we na eni ẹa mhọli emhi, eghẹghe agho ni u mhọli epfue shi obini iloghie, u tigbe bhale ya deba mhe ke kia.”

22 Abi oni omose o rọ suọ ona, alo eyoli e yese a, o ri iyeseudu-a ya vu, itobo khi o mhọli epfue eniemhi.

23 Ijesu o bino gase kpa, oo eniye odukhokho eyoli, “O ma mu ogbo

§ 9:50 Li ze iMat 5.13; iLuk 14.34-35 * 10:4 Li ze iDeut 24.1-4; iMat 5.31 † 10:6 Li ze Igbae 1.27; 5.2 † 10:8 Li ze Igbae 2.24 § 10:12 Li ze iMat 5.32; 1 iKori 7.10-11 * 10:15 Li ze iMat 18.3 † 10:19 Li ze Okiali 20.12-16; iDeut 5.16-20

ni o pfue unu ni o ro lo Eghiele oyi Eshinegba.”

²⁴ Ingmemhi eyoli e ri abo sha eniye odukhokho eyoli. Ama ijesu o gbolo e, “Eniye eyemhe, o ma mu eni e ri egbe da epfue oyewe unu ni e ro lo Eghiele oyi Eshinegba. ²⁵ Ni ogbo ni o pfue o ro lo Eghiele oyi Eshinegba, o ya munu dose, ni ogbo ke dua ni loli ri alakumi rote ese asuge ya fie.”

²⁶ Ona o ke ri abo sha eniye odukhokho eyoli ne, e ro mhila egbe, “Oghuo o dobe ya lo o sho?”

²⁷ Ijesu o pfi ukpelo bino we, o, “Ona o a ze ogbo ya li ama emhikpa o ze Eshinegba a li.”

²⁸ IPita o ijesu, “Emhinya anye tsua kua bhale deba e.”

²⁹ Ijesu o we, egbegbi-ingme mhi gue e ye e khi onini o da pfi apfe oli shi eke, ali inyo ghuo oli eni emose ali eni ikpotso, ali ita ali inyo, ni o pfi eniye ali ishemhi, ghe owolo shi eke irari oyemhe ali usomhi onete oyi Eshinegba, ³⁰ a ya somhi oli opfa. Elemhi agbo ona, a ya khivose na li asha egbhueshe, ikhivose owa ali ikhivose inyo ghuo, ali inyo ali eniye ali ishemhi, ali anasemhe. O ya mhue agbo na agbo agbo, elemhi agbo ni o ke e bhale. ³¹ Ama egbo eghuo ni e ralo, e ya kpe ukhokho. Eni e kpe ukhokho amo, e ya khi eni odode.†

Ijesu o gbo ngme ingme eghuli oyoli utonuzi-ese

(iMat 20.17-19; iLuk 18.31-34)

³² Abi ijesu o ro tsua we le iJerusalemu, ni o ro ralo na we, eni ingme e pfuse ghagha a shi eniye odukhokho eyi ijesu udu. Ulishi o mu egbo ni e deba we. Igho ijesu o gbo li rue eniye odukhokho ogbava eyoli ye ochi, o gueye we emini loli ya me ini wewe e ramhi iJerusalemu. ³³ Oo, “IJerusalemu awa je ena, a ya la oobo rue Omi

ogbo na ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni e sese ishi de, a ri oli na we mu. E pfa ezogbe-a mu oli, e ghi oli abo ghi egbo ijeta. ³⁴ E ya roli ke li egia, e tono ete ku oli, e gbe oli ite, e tigbe gbe oli-a. Ama ele nuzi-ese, o ya rote eghuli guale.”

Emini ijemhisi ali ijoni e mhila ijesu o rieje na ewe

(iMat 20.20-28)

³⁵ Igho ijemhisi ali ijoni imi izebedi e bhale deba ijesu, e oli, “Ose, anye e nono ni u rieje emini anye ya mhile ena na anye.”

³⁶ Ijesu oo we, “Elo a nono ni mhi rieje na e?”

³⁷ E ke, anye e nono, ini u da shito ukpekhomhi oye obini Eghiele oniemhi oye ne, ni u ze ni otuoghuo anye o kha shito e ukiekie obita, onokpole o shito e obogobo.

³⁸ Ijesu oo we, “Aa lese emini aa mhila. Uko ni mhi rote da, a dobe ya rote o da, abi khi eri a dobe ya mie ibatizi onabi mhi mie?”§

³⁹ E ke, “Anye ya dobe.” Ijesu oo we, “A dobe ri uko ni mhi ro da ya da, a gbo dobe mie ibatizi onabi mhi mie, ⁴⁰ ama mhia mholi afu ni a ro ri ogbo o shito mama mhe ukiekie obita ali obogobo ukpekhomhi ogbie obini iloghie. Eshinegba o ri asha eghogho ya na egbo ni o re we shi agho khe.”

⁴¹ Abi eniye odukhokho etuogbe enekpole e ro suo ingmemhi ena, e nu ijemhisi ali ijoni i wola shi o.

⁴² Igho ijesu o lu we tigbili, oo we, “A lese khi eni e lu egbewe ighie eyi egbo eni ea ya ga Eshinegba, khi eri e li we abi o ghole we, igho eni e kpeda omhese e li e mhese na we.

⁴³ Ama, a khi li abi wewe. Ama onini o nono ni loli khi oniemhi elemhi e, o khi oni o ga ee nya.* ⁴⁴ Onini o nono ni loli khi onodode, oo mema kpe ri egboli khi oghumha oyi egbo kpa.† ⁴⁵ Itobo khi Omi Ogbo o a

† 10:31 Li ze iMat 20.16; iLuk 13.30 § 10:38

† 10:44 Li ze iMat 23.11; iMak 9.35; iLuk 22.26

Li ze iLuk 12.50 * 10:43 Li ze iLuk 22.25-26

bhale ni a ke ga li, ama eri o bhale ya ga ali ni o gbo ri agbo oyoli bhale ni a ro luase obo na ebubu egbo.”

Ijesu o ri iBatimeusi otase-alo-a ze (iMat 20.29-34; iLuk 18.35-43)

⁴⁶ Igho e bhale iJeriko. Abi ijesu ali eniye odukhokho eyoli ali ebubu egbo ni e deba li, e ro rote oni eoli vu, omose oghuo ni o tase alo-a na lui iBatimeusi (omi iTimeusi a ri iBatimeusi ngme) o shito epfe ode mhila omhila. ⁴⁷ Abi o ro suo khi ijesu ona iNazareti lo, o tseşe leghe, o li, “Ijesu omi iDefidi, kpokpe, le elemhi mhe.”

⁴⁸ Ebubu egbo e tseşe ku oli, ee oli o ze ni a suo eso. Ama eena o mema lolo pfi okokokhue lu oli ne, “Omi iDefidi le elemhi mhe!”

⁴⁹ Ijesu o migha, o o, “A lu oli na mhe.” Igho e lu oni otasalo-a, e oli, “Ke ghele, vule, khi oo lu e.” ⁵⁰ O rue awulu no o so pfi a, o ti vule pia bhale deba ijesu.

⁵¹ Ijesu o mhila li, “Elo wa nono ni mhi riele ne?”

O ni omose ni o tase alo-a, o o, “Osese, mhia nono ni mhi gbo ke me ke.”

⁵² Ijesu o o, “Ke le, khi irudunga oye o she re ze.” Aghoagho, oo me ke, o deba ijesu rote ode vu.

11

Egbo e ri ufumhi na ijesu abi o ro lo iJerusalemu

(iMat 21.1-11; iLuk 19.28-40; iJon 12.12-19)

¹ Abi e ro ti ramhi iJerusalemu ni e ro bhale iBetifagi ali iBetani Udi Ute Olivu, ijesu o ghie etu-ava elemhi eniye odukhokho eyoli, ² Oo we, “A je eoli ni o la odalo ooboo egho. A kha lese lo oni eoli le, a ya me omi akphere ni a muzu, ni ogbokhoghuo o nga shito ghue. A taghie oli bhale ana. ³ Ini ogbokhoghuo o mhila e, ‘Elo o ze ni a ro taghie oli? A gueye oli khi,

O nomhue o nono ni loli ri oli riele emhi, ali khi o gbo roli bhale ya shi eke lona.’ ”

⁴ Igho ee bhale ya e oni ozele akphere ni a muzu shi ifui apfe epfe ode. Abi e li taghie oli-a, ⁵ egbo eghuo ni e migha akaghoo e mhila we, “Elo a la akaghoo a riele ni a ro taghie oni omi akphere ogho-a?” ⁶ E so we o abi ijesu o o li so we o. Igho eni egbo e ze we vu. ⁷ Abi e ro mu oni ozele akphere bhale ghi ijesu se, e bano ide egbe-a pfino nga oni ozele akphere ukhokho. Igho, ijesu o nga li shito. ⁸ Ebubu egbo elese e li ba ide ro ku ode, eghuo, e nyanoo eyamhi ku ode. ⁹ Egbo ni e ralo ali eni e deba li e gbe ukua, e tseşe, e li,

“Okuekhoogo! Oolo!”

Eshinegba o ka khivose

na oni o ri eva oyi

O nomhue bhale!*

¹⁰ “Eshinegba o ka khivose

shi Eghiele oyi oghie iDefidi

ita awa ni oo bhale.”

“Ikuoghi o khi oyi Eshinegba!”

¹¹ Abi ijesu o ro ramhi iJerusalemu, o dose ya lo elemhi Owa oyi Eshinegba. O bino emhi nya gase, ama aborokhia khi obili o she bi dose, loli ali eniye odukhokho oghava eyoli e je iBetani.

Ijesu o pfi unu na oora okhua-eni

(iMat 21.18-19)

¹² Ogbeakolo abi e li rote eoli iBetani fie, okiamhi oo gbe ijesu.

¹³ Igho o tapfia me oara okhua-eni ni o gue ta ebe. O le ya bino ini o she mo udumhi. Abi o ro ramhi agho o me emhikhoghuo o, se ni ebe, itobo khi o ramhi eghenge ni okhua-eni e ro mo ne. ¹⁴ Igho oo oni okhua-eni, “Ogbokhoghuo o ke gbo rote e ukhomhi ya pfa udumhi ghue.”

Eniye odukhokho eyoli e suo khi o ngme na.

* 11:9 Li ze Iwolo 118.25-26

Ijesu o je Owa oyi Eshinegba
(iMat 21.12-17; iLuk 19.45-48;
iJon 2.13-22)

¹⁵ Abi e ke rọ ramhi iJerusalemu, ijesu o lo Owa oyi Eshinegba, o vese eni e la akaghọ du oki kua. O kpha okphe oyi eni e pfa ikpaghọ ali eni e ri inekhukhu de kua. ¹⁶ Oa ze ni ogbokhoghuo o tsua itsua-okiri rọte elemhi apfe oni Owa oyi Eshinegba dose. ¹⁷ Abi o ke rọ sese egbo, o rọ lie, “A she kpe keke oli shi Ebe-nopfuase khi,

“Owa iromhi oyi ishishi nya,
a ya ke lu Owa oyemhe,”

Ama ee, a she rọli mele owa ighiatọ a.”†

¹⁸ Abi ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni e sese ishi e rọ suo ona, ee dua ode ni e te me asha ya gbe ijesu a. Ama ulishi oyi ijesu o mu we, itobọ khi eri osese oyọli o ri abọ sha egbo kpa.

¹⁹ Ogbomhi o mu eke, ijesu ali eniye odukhokho eyọli e rọte oni eoli ya fie.

Ilesingme ni a rọte okhua-eni ni o ku ebe a rue
(iMat 21.20-22)

²⁰ Eluzogbe oogbeakolo khi e rọte oni ode dose, e me khi oni oara okhua-eni o khakha ya ramhi imhili. ²¹ IPita o sato, oo ijesu, “Osese, bino khe! Oara okhua-eni ni u pfi unu na o she khakha-a.”

²² Ijesu o so li o, oo, “Mholi irudunga na Eshinegba.” ²³ “Egbegbingme mhi gue e ye e khi onini o gueye oni ute ona, ‘Rọ te akana lasela ya je elemhi ok oniemi,’ ni o rọ da mholi akhokhomhe shi udu shi emini o ngme ne, ni o rọ mholi miesuo khi emini loli ngme o ya bhale ya tse, oo ya ligho na li.” ‡
²⁴ Irarigho, emiemi u so iromhi mhila, miesuo khi u she mholi oli, oye o ke khi. ²⁵ U kha da migha a lema, ni u rọ ri ingme oyi ogbo shi

elemhi, nyanya rọ topfa li. Ini ite ni o la iloghie o ri olamhe eye li topfa e.” ²⁶ “Ama ini u waa da rọ topfa ogboese ne, ite na iloghie o ya ya li ri olamhe eye topfa e.” §

A mhila ijesu oni o ri afu na li
(iMat 21.23-27; iLuk 20.1-8)

²⁷ Igho ee gbo lo iJerusalemu le. Abi ijesu o li kia elemhi apfe Owa oyi Eshinegba gase, ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni e sese ishi ali egbhali e bhale deba li. ²⁸ E mhila li, “Oghuo o ri afu ne ni u rọ riele eni emhi enana nya, oghuo o ri unu ne u ke riele ena.”

²⁹ Ijesu o so we o, Oo, “Mhi ya mhila e ogbo oghuo. A so mhe o, ni mhi tigbe gueye e oni o ri afu na mhe mhi ke riele emhi ena. ³⁰ Oghuo o fe ri itoto na iJonni o ke batazi egbo abi egbo?”

³¹ Igho, e ya ye egbe ochi, e nu egbe we ngme oli khi, “Awa khe ‘Rote iloghie’ lo, o ya mhila awa, ‘Elo o ze ni aa rọ mie oli suo?’ ³² Ama ini awa ke, ‘Obọ oyi egbo.’ ” Ulishi oyi egbo o mu we, itobọ khi ogbokpa o lese khi omekeguele iJonni o khi.

³³ Igho ee ijesu, “Anye ea lese.” Igho ijesu oo we, “Mhi aa ya li gueye e oni o ri afu na mhe mhi rọ ke riele eni emhi ena.”

12

Okhe irokhokho oyi eni e ngmomhi shi ogba era ipfonu
(iMat 21.33-46; iLuk 20.9-19)

¹ Igho ijesu o ke ri okhe irokhokho sese we. Oo, “Omose oghuo o ke ya gua ogba era ipfonu. O ma ugbe gase oni ogba. O to ese shi o, ni a mino ame ikpamhi eni era kulo. O gbo to owa ni o yagha ni a la khe-ekhe shi o. Igho o ya ri oni ogba nga eghiale eghuo obọ e nu loli ri ukpeloe ke khu. O vu asha obini odonue.* ² Eghenge ikhieso o

† **11:17** Li ze Aza 56.7; iJere 7.11 ‡ **11:23** Li ze iMat 17.20; 1 iKori 13.2 § **11:26** Li ze iMat 6.14-15 * **12:1** Li ze Aza 5.1-2

ramhi, ɔni ɔmɔse ɔ ghie oghumha oyɔli ghi eni ɔ ri ogba nga obɔ, ɔ lɛ ya mie wɛ idumhi emhi ni a kɔ shi oni ogba bhale ghi luɛ. ³ Ama e mu ɔli, e gbe ɔli, e khu ɔli. ɔ pfino abɔ efuɛ ya je. ⁴ ɔ gbo ghie oghumha oyɔli ɔlese ghi wɛ, E pfi emhi shi ɔli ukhomhi, e yɛghɛ ɔli-a ⁵ ɔ gbo ghie ɔlese, e gbe onana-a. ɔ ghie elese ni e bu, e gbe eghuo itali, e gbolo eghuo-a.

⁶ “O kpɔli oghuo le ni ɔa ghie ne, ikhi omi ɔli ni ɔ lolo nono ingme oyɔli. Lɔli ɔ kpukhokho ghie. ɔ sa, ɔɔ, ‘E ya mu ekpɛ na omi mhɛ.’”

⁷ “Ama eni e la oni ogba, ɛɛ egbewɛ. ‘Ona ɔ ya le ugu oni ogba ona, a bhale ni awa gbe ɔli-a. Eghɛghɛ aghɔ ni oni ugu o mele oyawa-a.’” ⁸ Ighɔ e mu ɔli, e gbe ɔli-a, e pfi ɔli rɔte oni ogba ya lase.

⁹ “Sɛ ɔni ɔ mhɔli oni ogba ona ɔ fɛ ya li? Eri ɔ bhale ya gbolo eni ɛgbɔ ni ɔ ri oni ogba nga obɔ-a, ɔ rue oni ogba na ɛgbɔɛse. ¹⁰ Aa she zɛ ɔli Ebe-no-pfuasɛ khi.

“Eɛɛ ni itsɔna e kie pfi, lɔli o ke ya mele egbegbi ɛɛɛ ni o kɛ mu ɛloe nɛ nya-a.

¹¹ ɔnɔmhuɛ ɔ lighɔ riɛɛ ona, ɔɔ ti anye ɛloe gba’” †

¹² Ighɔ egbhali eyi ɛgbɔ iJu, e nono oɔɛ ni e te ya mu iJesu, itobɔ khi e lɛsɛ khi wɛwɛ ɔ ri oni okhɛ irokhokho ona nu ngme. Ama e na ulishi oyi ebubu ɛgbɔ ni e la aghɔ, e zɛ ɔli obɔ, e vu.

Ingme izɛ oga na iSiza

(iMat 22.15-22; iLuk 20.20-26)

¹³ Ighɔ e tigbe ya nyenɛ egbe ya ghie iFarisi eghuo ali eniyɛ odukhokho eyi Eroɔdu ghi iJesu, ni e mɛ asha rɔte emini ɔ ya ngme ri ingme de ɔli. ¹⁴ Ighɔ e bhale deba iJesu, ɛɛ ɔli, “Osesɛ, anye lɛsɛ khi u ma ngme igɛsikia, khi emiemini ɛgbɔ ɛɛ ngme ali emiemini ɔgbɔ ɔ khi ɔa ya mu ɛ ɛloe, ama oɔɛ

oyi Eshinɛgba wa sesɛ ni o te oɔɛ igɛsikia. Mhiɛ i, o famhi ti abi khi ɔa ti elemhi ushi, ni a rɔ zɛ oga na oghie iSiza? ¹⁵ Anye ke zɛ, abi anye khi zɛ?”

Ama iJesu ɔ she mɛ ikpamhika oyewɛ. ɔɔ wɛ, “Eɔ o zɛ ni a rɔ nono ni a di mhɛ mu? A rue ukpamhi anini bhale ghue ni mhi bino.” ¹⁶ E rue oghuo bhale ghi ɔli, ɔɔ wɛ, “Alo ali eva eyi oghuo na ni a mu shi ɔ ena?” Eɛ ɔli, “Eyi iSiza lɔ.”

¹⁷ IJesu ɔɔ wɛ, “A ri emini o khi oyi iSiza na iSiza, a ri emini o khi oyi Eshinɛgba na Eshinɛgba.”

Ighɔ ingme oyi iJesu o sha wɛ abɔ.

Ingme iteghuli-guale

(iMat 22.23-33; iLuk 20.27-40)

¹⁸ Ighɔ ɛgbɔ ena otu na lui iSadusi ni ɛɛ sesɛ khi ite-eghuli-guale ɔa ya la ikpukhokho agbɔ, e bhale deba iJesu ya mhila li ogbɔ. †

¹⁹ Eɛ ɔli, “Osesɛ, iMosisi ɔ kekɛ ɔli shi ebe ushi na awa khi, ‘Ini ɔmɔse ɔ ghu-a pfi ughuɛ ɔli shi agbɔ, ni ɔa rɔ bia ɔmɔ na li, inyɔghuo ɔni ɔmɔse ɔ mema rue ɔni ɔsamhi-olimhi ughuɛ ni ɔ bia eniyɛ na ɔni ɔkpotso na inyɔghuo ɔli ni ɔ ghu-a oghɔ’” §

²⁰ Eghɛghɛ oghuo ɔ ya la ɔ, a mɛ emɔse oshilua ni e khi inyɔghuo. ɔni ogbhali ɔ rue ɔkpotso. ɔni ɔmɔse ya ghua, ɔa bia ɔmɔ na ɔni ɔkpotso. ²¹ Inyɔghuo ɔli ni ɔɔ deba li ɔ ke rue ɔni ɔkpotso, ɔ gbo ghua, ɔa bia ɔmɔ. Ighɔ o gbo li inyɔghuo ɔli ɔnuzasɛ.

²² Ighɔ o gbo li khi eni inyɔghuo ɔni ɔmɔse ni e kpɔle nya. Eni inyɔghuo oshilua nya e ga rue ɔni ɔkpotso ughuɛ ni ɛa bia ɔmɔ ɔkhɔghuo na li. Ikpukhokho ɔ, ɔni ɔkpotso ɔ li ghua. ²³ Ini ogbɛɛ iguale o ramhi, ni eni e ghu-a nya e rɔ guale, oghuo ɔ famhi ya khi ughuɛ ɔni ɔkpotso? Aborɔkhia khi wɛwɛ oshilua nya e ga rue ɔli ughuɛ eghɔ.”

† 12:11 Li zɛ Iwolo 118.22-23 † 12:18 Li zɛ Ika 23.8 § 12:19 Li zɛ iDɛut 25.5

24 Ijesu o sọ wẹ o, Oó, “Wa a mę khi eri a da odę khi aa lẹsẹ emhikhoghwo elemhi Ebe-no-pfuasẹ, wẹkhi eri a lẹsẹ emhikhoghwo elemhi ekpabọ oyi Eshinẹgba. 25 Ini eni e ghu-a e guale, ẹa kẹ ke rue ughuẹ wẹkhi eri a ke rẹ wẹ kẹ yẹ ughuẹ. Eri e kẹ li abi igeni ena iloghie. 26 Ama ingme iguale oyi eni e ghua, aa she kpẹ zẹ ọli ebe ni iMosisi o kẹkẹ ni o ngme ingme ebuli ni oo to shi? Abi Eshinẹgba o gueyẹ iMosisi khi, ‘Mhẹmhẹ mhi khi Eshinẹgba oyi Aburaamu ali Eshinẹgba oyi Aziki, ali Eshinẹgba oyi iGiekọpu.’* 27 Eshinẹgba oyi eni e la agbọ o khi, ọa khi oyi eni e ghua. Eri a ga da odę pfo nya.” Emini a ri ona ngme khi, ẹgbọ eni ghu-a eghuo e kie mhọli agbọ.

Ushi ni o funẹ nya

(iMat 22.34-40; iLuk 10.25-28)

28 Otuoghwo eni ẹ sẹsẹ ishi, o la aghọ suọ abi e rọ khakọ, o mę khi iJesu o ga guẹ sọ ẹgbọ iSadusi ogbo ni e mhila li, o mhila li, “Elemhi ishi nya, onoghwo o ga funẹ nya?”

29 Ijesu o sọ li o, Oó, “Oni o mu ẹloe ne nya na, ‘Ku esọ-a yẹyẹ iZireni, Onomhufe Eshinẹgba oyawa, lolighuo kpe o khi Onomhufe. 30 Nono ingme oyi Eshinẹgba Onomhufe oye, ri udu oye nya ali agbọ oye nya, ghe isamhi ali ekpabọ eyẹ nya nono ingme oyi Eshinẹgba.’† 31 Onuzi-eva ni o gbo lolo mu ẹloe khi, ‘Nono ingme oyi onuzava oye abi u li nono ingme egbe ẹ.’ Ushi olese okhoghwo ọa ke la o ni o gbo mu ẹloe dọsẹ ena.”‡

32 Oni omọsẹ Oó, “U ga guẹ ngme, Osesẹ. Igẹsikia u ngme ni u wẹ khi Eshinẹgba oghuo o khi, ali khi ọlese ọa ke la o, sẹ ni lolighuo.§ 33 Ali khi awa ri udu oyi awa nya, ali isamhi eyi awa ali ekpabọ eyi awa nono ingme oyi Eshinẹgba. Ali awa nono

ingme oyi onuzava oyawa abi awa li nono ingme egbe awa. Ni awa rọ ri ishi eva ena gbe akanya, o ghọle Eshinẹgba dọsẹ ni awa ya ri iluasobo ali isomhopfa odọda bhale ghi ọli.”*

34 Abi iJesu o rọ mę ilẹsingme ni o rọ sọ lue o, iJesu oọ li, “Wa a ga nuata shi Eghiele oyi Eshinẹgba.”

Rọte aghọ vu ogbọ okhoghwo ọa ke gbolo mhila li ogbọ okhoghwo.†

Omi oni Omiepfuese o khi

(iMat 22.41-46; iLuk 20.41-44)

35 Abi iJesu o rọ la elemhi apfe ni o la Owa oyi Eshinẹgba sẹsẹ ẹgbọ, o mhila wẹ ogbo. Oó, Elo o zẹ ni esesẹ Ishi eyi iMosisi e rọ liẹ khi omi iDefidi Omiepfuese o khi? 36 Abi Ayemhẹ-ọ-pfuasẹ o rọ kpha iDefidi sọ, o rọ rọte unu oyọli liẹ.

“Eshinẹgba Oó, Onomhufe oyemhẹ.

Shitọ mama mhẹ
ramhi ẹghẹghẹ
ni mhi rọ ya ri ebe ẹ

shi ẹ ufui ẹkoawẹ.’ ‡

37 Ini iDefidi o rọte unu oyi lolighuo lu ọli Onomhufe, sẹ oni Onomhufe oyọli o ke gbo liẹ khi omi ọli?

Ebubu ẹgbọ e ku esọ a shi ekẹ shi emini o ngme, ni o ri egbe mu wẹ.

Ijesu o tse agua yẹ eniye odukhokho eyọli shi esesẹ Ishi eyi iMosisi egbe

(iMat 23.1-36; iLuk 20.45-47)

38 Ijesu o sẹsẹ wẹ, Oó wẹ, “A mu egbe ẹ shi esesẹ Ishi eyi iMosisi egbe. Itsua na dọlọdọlọ e ma ghọle wẹ e isọ ke kia ifui oki, ni ẹgbọ e ke tse wẹ otse ekpe. 39 E ma nono ni wẹwẹ e shitọ ukpẹkhomhi ni o mu ẹloe elemhi owa ugamhi oyi awa ali ashini o mu ẹloe elemhi ilegba, ni a la le, ni a la da. 40 Itoto e rọ li esamhi-olimhi ẹ le. Iromhi ni e nuẹ, eyi abamemhẹ, ẹ sọ. Eshinẹgba, o ya na wẹ osoli oniẹmhi to ọ.”

* 12:26 Li zẹ Okiali 3.6 † 12:30 Li zẹ iDẹut 6.4-5 ‡ 12:31 Li zẹ iLev 19.18 § 12:32 Li zẹ iDẹut 4.35 * 12:33 Li zẹ Osia 6.6 † 12:34 Li zẹ iLuk 10.25-28 ‡ 12:36 Li zẹ Iwolo 110.1

Irɔna ni ɔsamhi-olimhi ɔ rɔ na Eshinegba

(iLuk 21.1-4)

⁴¹ Abi iJesu ɔ rɔ shitɔ ti mama oni akpati ni a pfi ukpaghɔlo irɔna a lo elemhi Owa oyi Eshinegba, ɔɔ bino ɛgbɔ abi e li pfi ikpaghɔ lo ɔ. Egbɔ ni e pfue ebubu e pfi ikpokpomhi ikpaghɔ lo. ⁴² Ighɔ ɔsamhi-olimhi ni ɔa mhue emhikhoghhuo, ɔ li ya pfi anini eva lo.

⁴³ Ighɔ iJesu ɔ lu eniye odukhokho eyoli, ɔɔ wɛ, “Igesikia mhi gue ɛ ye ɛ, khi ɔni ɔsamhi-olimhi ni ɔa mhɔli emhikhoghhuo ɔna, lɔli ɔ ri irɔna ni o funɛ nya bhale dɔsɛ ɛgbɔ enekpɔle nya ⁴⁴ Itobɔ khi eri eni e pfue e rɔte ɛpfue ni e mhue mu ɛpfiɛ rɔ riɛɛ irɔna. Ama ɔni ɔsamhi-olimhi ɔna, rɔte elemhi umhame ɔyoli, ɔ kie rue emini ɔ mhɔli nya ni ɔ kha rɔ ke le, riɛɛ irɔna.”

13

Ijesu ɔ guele emini a ya ke mɛ ikpukhokho agbɔ

(iMat 24.1-2; iLuk 21.5-6)

¹ Abi iJesu ɔ rɔte elemhi Owa oyi Eshinegba fiɛ lasele tee, ɔmɔ odukhokho ɔyoli ɔghuo, ɔɔ li, “Bino ghue, ɔsɛsɛ! Ghe abi ukpokpomhi owa ona ali eche ni a rɔ ma li e li somhi otse khe!”

² Ijesu ɔ sɔ li ɔ, ɔɔ, “Wa mɛ ukpokpomhi owa ona. Eghɛghɛ ɔ ya bhale ni echeɛli okhoghhuo ɔa ke rɔ ya ya migha ukhomhi okhoghhuo. Wɛwɛ nya e ya de kua.”

Ozughu ali Imu-okhɔli vule

(iMat 24.3-14; iLuk 21.7-19)

³ Abi iJesu ɔ li shitɔ ukhomhi Ute ɛɛra Olivu, ni o sɔ alo ghue oni Owa oyi Eshinegba, iPita ali iJemhisi ali iJoni ali Aduru e bɛna bhale ya mhila li, ⁴ E ɔli, “Gueye anye, ɛghɛghɛ ni a rɔ ya ke mɛ eni ingme enana. Elo a ya ke mɛ ni a rɔ ya lesɛ khi oni ɛghɛghɛ ni eni emhi ena e rɔ ya tɛ khi o she ramhi?”

⁵ Ighɔ iJesu ɔɔ wɛ, “A kuegbe-a ke tokpɛ, ini ɔgbɔkhoghhuo ɔ khi di ɛ.

⁶ Ebubu ɛgbɔ e ya ri eva oyemhɛ bhale deba ɛ, ɛ liɛ khi, ‘Mhemhɛ mhi khi lɔli,’ ɛɛ di ebubu ɛgbɔ. ⁷ Ini a suɔ khi a khɔli, o ke khi eri a suɔ eko ingme okhɔli obini odonue, a khi ze ni o nighise ɛ udu. Emhi eghoghɔ e mema bhale ya tɛ, ama ukpɛsɛ agbɔ ɔa kie ramhi. ⁸ Ishishi ali ishishi e ya mu okhɔli vule shi egbe ɔ, eghiele ali eghiele e ya li mu okhɔli vule shi egbe wɛ ɔ. Ekɛ o ya la asha kpa ke nighise, ɛɛ kulue. Okiamhi oniɛmhi ɔɔ pfi. Igbaekele osoli na abi ɔɔ li ɔkpotoso ni oku o lesɛ bɛɛ ɛ to egbe.

⁹ “A ri ukpɛloe shi ekɛ lolo ke tokpɛ. A ya mu ɛ je owa ni a la gue ɛzɔ. A la elemhi Owa ugamhi gbe ɛ. A ya ri itobɔ oyemhɛ mu ɛ bhale odalo oyi enighie ali eni ɛ mhɛsɛ ni a rɔ gue usomhi onete oyi Eshinegba ye wɛ. ¹⁰ Ama neni ukpɛsɛ agbɔ o ya ramhi, a mema she ya tɛ abɔ oni usomhi onete oyi Eshinegba ye ɛgbɔ na ishishi nya. ¹¹ Ini a da mu e bhale khi a rɛ ɛ gue ɛzɔ, khi zɛ ni udu o nasɛ ɛ shi emini u ya ngme. Ama lesɛ ngme emiemini Eshinegba o ya rɔ nɛ oni ɛghɛghɛ aghɔ, itobɔ khi ɔa khi yeɛ wa ngme, ama Ayemhɛ-nɔ-pfuasɛ.*

¹² “Egbɔ e ya ri inyoghhuo wɛ bhale na gbolo-a, ita e li ri imi wɛ li bhale ni a li gbolo-a. Eghɛghɛ aghɔ, eniye e ya ke sɔ alo okhɔli ghue eni e bia wɛ ɔ, e gbolo wɛ-a. ¹³ Egbɔ nya e ya ri itobɔ oyemhɛ ke biselemhi ɛ, ama ɔni ɔ ri egbe mie ya ramhi ukpɛsɛ, a ya mie pfuesɛ.†

Emhi obe ni ɔɔ vesɛ ɛgbɔ kua

(iMat 24.15-28; iLuk 21.20-24)

¹⁴ “Ama, a kha da mɛ emini ɛ pfi oyese, ashini aa kha mɛ ɔli, ikhi oni ɔ vesɛ ɛgbɔ kua, ɛghɛghɛ aghɔ ɔni ɔ zɛ ebe ɔ lesɛ abi a ri emini ɔ zɛ ngme. Eni e la ekɛ iJudia

* 13:11 Li zɛ iMat 10.17-20; iLuk 12.11-12 † 13:13 Li zɛ iMat 10.22 ‡ 13:14 Li zɛ iDan 9.27; 11.31; 12.11

e na nga ikhomhi ite.† 15 Oni o la ukhomhi owa ne o khi tiemhile elemhi owa ya rue emhikhoghuo. 16 Oni o la ifui ishemhi o khi na bhale apfe ya rue awulu oyoli. § 17 O ma ze mu ikpotso ni e me ali eni e mholi eniye ni e nye enyeli shi egbe egheghe agho. 18 Lema Eshinegba o khi bie ze ni o de shi egheghe ni ulili oniemi o la gbe egbo elemhi ukpe. 19 Itobo khi onana o ya khi osoli ni o kholo ne nya rote egheghe ni Eshinegba o te ma agbo. Ogb o a ke gbo ya me osoli uza onana ghue eke agbo.* 20 Ini Eshinegba o a li rote ogbele osoli ni a ngme ena khi-a, ogbokhoghuo o a ya dobe ji ukhomhi o le. Ama irari oyi egbo eyoli ni o ze oda ke, o ro rote eni ogbele osoli ena khi-a. 21 Egheghe agho ini ogbokhoghuo o gueye, 'Ghekhe, ghe Omiepfuese!' Okekha khi eri o ye, 'Ghe oli oobo khe!' Khi mie oli suo. 22 Itobo khi iromhi emiepfuese ali emekeguele e ya lasele. E ya ke riefe olele ali ikanya onyaloa ododa ro ke di egbo. Ni o khia khi ini o a gue kia, e ga li ya di egbegbi eni Eshinegba o ze oda ke. 23 Irarigho, a ga lolo kuegbe-a ke to eloe eke. Mhi she gue emhi nya ye e shi eke se neni oni egheghe o ya ramhi.

Inyenegbe bhale oyi Omi Ogb o
(iMat 24.29-31; iLuk 21.25-28)

24 "Ini egheghe osoli ona o ga dose se nya,

"Ovo o ya bishi alo-a,
uki o a ke dobe ge,†

25 Ikpeta e deno ukhuli kule,
ukhuli ali ekpabo
ni e la irarogbe e mhese
e ya ke nighise.†

26 "Egheghe agho, egbo nya e ya me khi Omi Ogb o kia elemhi otughuni e bhale, elemhi ekpabo ali ufumhi ni o ge nyanyanya. §

27 Egheghe agho, o ya ghie igeni eyoli e te asha kpa, ikhi ukpese agbo nya, ti egbo eyoli ni o ze oda ke gbili.

Ose se oyi oni opra okhua-eni
(iMat 24.32-35; iLuk 21.29-33)

28 "Bino abi okhua-eni o li e te. O kha da kpeshe ukhuli, ni o ro ke ta ebe ne, lese khi okase o kele ya le. 29 A kha da gbo li ligho me khi eni emhi ena khi a da me we ne, lese khi egheghe o she ramhi. 30 Abi o li mhi li gue oli e ye e khi, egbo eghuo ni e la agbo memena e a ya ghu ne, ni eni emhi ena nya e ro bhale ya tse. 31 Eke ali ukhuli e ya dose, ama ingmemhi eyemhe e a ya tigbe dose ghue.

Ogbokhoghuo o a lese oni ogbele we se oni egheghe
(iMat 24.36-44)

32 "Ogbokhoghuo o a lese oni ogbele wekhi oni egheghe. Ghe egbegbi igeni ena iloghie ali mheme Omi oli, se ni Itamhe loughuo.* 33 A ri ukpeloe shi eke ke tokpe, itobo khi waa lese egheghe ni o la ya bhale. 34 Eri ona o li abi omose ni o vu asha obini odonue, ni o ri ighumha eyoli shi apfe e ri ukpeloe khu shi na lue. O gueye ogbogbo akanya ni o ya gbe. O gueye oni o khe ekhe o ke khe ekhe apfe.†

35 "Irarigho, ke khe ekhe, itobo khi waa lese egheghe ni oga o ro ya jele. Ini elogbomhi lo o, okekhi itsotso ogbie lo o, okekhi egheghe obili-atso lo o, abi khi ogbie-fiefie lo. 36 Ini o bhale guo, khi ze ni o bhale ya e khi u wa lese a. 37 Abi mhi li gue oli ye e ena mhi li gbo gueye ogbokpa. 'A ke khe ekhe!'"

§ 13:16 Li ze iLuk 17.31 * 13:19 Li ze iDan 12.1; iRo 7.14 † 13:24 Li ze iAza 13.10; Ezik 32.7; iJo 2.10,31; 3.15; iRo 6.12 † 13:25 Li ze iAza 34.4; iJo 2.10; iRo 6.13 § 13:26 Li ze iDan 7.13; iRo 1.7 * 13:32 Li ze iMat 24.36 † 13:34 Li ze iLuk 12.36-38

14

Ugbamhi ni a gba khe iJesu

(iMat 26.1-5; iLuk 22.1-2; iJon 11.45-53)

¹ O ke kpe ogbele eva le ni a ro ya li ukpe iPasova ali ukpe ni a la le ibuledi ni aa ri ifuma shi nye, ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali esese Ishi eyi iMosisi, ee nono ode ni e te ya bena mu iJesu gbe-a.* ² E egbe, "Awa khi rieler o li ini a li imu, onyaghu o ya yasele shi o."

A la iBetani ku oili shi iJesu egbe

(iMat 26.6-13; iJon 12.1-8)

³ Abi iJesu o ro la eoli iBetani, owa oyi iSamu ni efafe e kpe mu shito le eminale, okpotso oghuo o rue ukoko ituale ni o lolo ghale, ni o pfielasele. O gbe oni ukoko a, o ku oni ituale shi iJesu ukhomhi.† ⁴ Egbogheghuo ni e la agho, e ri elemhi ibibi lie egbe, "Elo o ze ni a ro na pfueche oni ituale kua shi afue?" ⁵ A kha ri oli de ramhi ifata ukpe ali emhi, a kemhi eni ikpagho na eni ea mhu. E shi oni okpotso unu egbegbo.

⁶ Ama iJesu o o wu, "A ze oli obo. Elo a yese oli e ngme shi? Egbegbi emini o ti ni o somhi otse o rieler na mhu. ⁷ Eghogheghuo kpa eni ea mhu e ro nu e la ana, eghogheghuo ni o ghole e kpa a kpaghie wu obo. Ama aa ya me mhu eghogheghuo kpa.‡ ⁸ Emimi o dobe ya rieler o rieler egho. Eri o ku ituale ku mhu egbe shi eke khe eghogheghuo iroto oyemhu. ⁹ Igesikia mhi gue e ye e khi, ashashini a da la tse abo usomhi onete eke agbo ona nya ne, a ya yele emini okpotso ona o rieler le."

IJudasi o lama khi loli ya ri iJesu de

(iMat 26.14-16; iLuk 22.3-6)

¹⁰ Eghogheghuo agho iJudasi Isikaroti, ni o khi otuoghuo eniye odukhokho ogbava, o le deba ighie eyi

ekpodalo-ugamhi, ni o ya ri iJesu na we de. ¹¹ Onana ni o gueye we, o ga ghole we. E shobo khi weye e ya ri ikpagho na li. Igho iJudasi o li nono eghogheghuo ni o ti ni o ro ya me asha ri iJesu na we.

IJesu o nu eniye odukhokho eyoli le Eminale iPasova

(iMat 26.17-25; iLuk 22.7-14,21-23; iJon 13.21-30)

¹² Ogbeloni odode ni a li oni ukpe ni a la le ibuledi ni aa ri ifuma shi nye o ramhi, ni o khi ogbele ni a ro gbe ozele Osumha oyi oni iPasovaa, eniye odukhokho eyi iJesu e mhila li "Ashi o ghole e ni anye mu egbe shi eke ne, ni u la le eminale iPasova?"

¹³ Igho, o ghie eniye odukhokho etuava eyoli, o wu, "A lo ifuapfe, omose ni o tsua ubene ame, o ya lona e ode. A deba li je apfe. ¹⁴ A gueye oni o mhola apfe ni o ya lo, khi, 'Oseso o, anye mhile u ri anye khaso elemhi owa ni loli ali eniye odukhokho eyelue weye e la ya le eminale iPasova?' ¹⁵ O ya re e khaso agbala ni emhi nya e gba shi ukhomhi owa atonga, a muno egbe shi akagho na awa."

¹⁶ Eni eniye odukhokho e vu, e lo ifui apfe, e ya me eni emhi tee abi iJesu o gue oli ye we. Igho e mu egbe oni eminale iPasova.

¹⁷ Ogbomhi o mu eke, iJesu ali eni eniye odukhokho ogbava e bhale. ¹⁸ Abi e li shito gaso itebu le eminale, iJesu o wu, "Egbegbi-ingme mhi gue e ye e khi otuoghuo elemhi e o ya re mhu de. Oni o nu mhu le emhi memena."§

¹⁹ Udu o yese we-a, otuoghuo-oghuo o o mhila li, "She khi o khi mhemhe o khi?"

²⁰ O so we o, o wu, "Otuoghuo elemhi e ogbava o ya khi, oni o ga ri ibuledi nu mhu e somhi elemhi utasa memena. ²¹ Eri Omi Ogbogho o ya ghu-a abi a li keke oli shi eke na

* 14:1 Li ze Okiali 12.1-27 † 14:3 Li ze iLuk 7.37-38 ‡ 14:7 Li ze iDeut 15.11 § 14:18 Li ze iWolo 41.9

li. Eri-tse khi, o maa khọlọ ọni ọ ya rọlẹ de egbe! O kha ga ti ne, ini ọgbọ ọa bie bia li lọ!”

Eminale oyi Onomhue

(iMat 26.26-30; iLuk 22.14-20; 1 iKori 11.23-25)

²² Abi e li le eminale egbo, iJesu ọ rue ibuledi, ọ kphemhi, ọ khi ọli a, ọ rọ na eniye odukhokho eyoli, ọ, “A mọ le; Idiegbe oyemhe na.”

²³ Ighọ ọ gbo sọ onyọ shi uko, ọ kphemhi, ọ rọli na we, wewe nya e ga te ọ da.

²⁴ IJesu ọ ọ we, “Olia eyemhe na ni e migha shi ishioḅo onogbo, ni a ku kua na ebubu egbo.* ²⁵ Mhi gue igesikia ye e khi mhi aa ke gbo ya rọte onyọ upfonu ona da, se ni obini Eghiele oyi Eshinegba, ni mhi la da onyọ onogbo.” ²⁶ Abi e rọ to uwolo se, e fie laselẹ, e je Ute Eḅera olivu.

Ijesu ọ guele shi eke khi iPita ọ ya kie lue

(iMat 26.31-35; iLuk 22.31-34; iJon 13.36-38)

²⁷ IJesu ọ ọ we, “Eḅe nya, a ya na kua, a ze mhemhe-ghuo obọ, irari khi a she keke ọli shi Ebe-no-pfuase khi.

“Mhi ya ri emhi li

Orisumhakia,

isumha e ya ve kua.†

²⁸ “Ama ini a guise mhe le se, mhi ya ralo khe e iGalili.”‡

²⁹ IPita ọ ọ li, “Ini egbo nya e ririe kie e, mhi aa ya kie e.”

³⁰ IJesu ọ ọ iPita, “Mhi gueye khi, neni okpa ọ ọ gbieghe iteva amiose, u ya kie mhe itese.” ³¹ IPita ọ kie gema ọ gue gagaga, ọ lie, “Ini o ri rie khia khi oni mhi la nu e ghu-a lọ, mhi aa ya tigbe kie-e.” Enekpole nya e li ngme gho.

Ijesu ọ la iGetisemani sọ iromhi

(iMat 26.36-46; iLuk 22.39-46)

³² E je ashini a lu iGetisemani, ijesu ọ ọ eniye odukhokho eyoli,

“A shito ana ni mhi ya sọ iromhi bhale.” ³³ Ọ rue iPita ali iJon ali iJemhisi ma egbe vu. Iyesudu-a ali anasemhe e bhale na li. ³⁴ Ọ we, “Oya ni o la mhe udu memena o gba a. O ga nono ni lue gbe mhe. A migha akana khe mhe, a ke tokpe.”

³⁵ Ọ ti je odalo deḅe, ọ de ya yeshi eke, ọ ọ sọ iromhi ini o ya ze riele ni oni egheghe ona o doḅe lue. ³⁶ Ọ ọ, “Itamhe, Itamhe, emhikpa o ze e riele. Rue mhe oni uko osoli ona odalo le. Eri-tse khi, ọa khi abi o ghole mhe, seḅe ni abi o li ghole e.”

³⁷ Abi ọ nyene egbe bhale, ọ me khi eni eniye odukhokho e lese-a. Ọ ọ iPita, “ISamọ, eri u lese-a? Aa doḅe nu mhe tokpe ukuku egheghe tse? ³⁸ Ri ukpeloe shi eke gboo ke sọ iromhi ini u khi de ini u mholi imufe. Ayemhe oye o mu egbe ni o rọ riele, eri-tse khi, idiegbe oye ọa doḅe.”

³⁹ Ighọ ọ gbo vu ya sọ iromhi enabi ọ kpe sọ. ⁴⁰ Abi ọ rọ nyene egbe bhale, ọ gbo bhale ya e we khi e lese-a, irari khi olese o la we alo, ẹa lese abi e ke ya ngme ọli.

⁴¹ Abi ọ rọ nyene egbe bhale utonuzese, ọ ọ we, “Olese a kie la, ni a yemhe-a? Olese ogho o she bu e! Oni egheghe o she ramhi. A bino khe khi, a ri Omi Ogbọ na ena olamhe de. ⁴² A vule ni awa vu! Oni ọ remhe de ọ ọ bhale ena!”

A mu ijesu

(iMat 26.47-56; iLuk 22.47-53; iJon 18.3-12)

⁴³ Abi ọ li ngme, iJudasi, ni ọ khi otuoghuo elemhi eni eniye odukhokho ogbava ọ bhale. Egbo ni e tsua itsua okholi ali itakobi ali ikpokpo, ni ighie eyi ekpodalougamhi, ali esese Ishi eyi iMosisi ali egbhali e ghie, e nu ọli bhale.

⁴⁴ Oni ọ rọli de ọ she kpe gueye eni e nu ọli kia, ọ ọ we, “Oni mhi da pfipfi ekphamhi ne, loli ọ khi ọni a nono. A mu ọli, a khe ọli ekhe rue

* 14:24 Li ze Okiali 24.8; ijere 31.31-34 † 14:27 Li ze iZaka 13.7 ‡ 14:28 Li ze iMat 28.16

vu.” ⁴⁵ Abi e rọ lẹṣe lole, iJudasi o lẹ deba iJesu, ọ́, “Ọsẹṣe.” O pfipli ọli ekphamhi. ⁴⁶ Eni emọse e mu iJesu. ⁴⁷ Igho ọtuoghwo eni e migha epfe-agho o ji itakobi oyoli emhi lasele, o be oghumha oyi Oga oyi ekpodalo ugamhi esọ-a.

⁴⁸ IJesu ọ́ wẹ, “Okholi mhi tsua, ni a rọ lina tsua itsua okholi ali itakobi ali ikpokpo bhale ya mu mhe? ⁴⁹ Ogbele kpa mhi rọ nu e la, mhi la Owa oyi Eshinegba e sese. Aa mu mhe. Eri a me emhi ena ni emini a keke shi Ebe-no-pfuase o bhale ya tse.”[§] ⁵⁰ Igho eniye odukhokho eyoli nya ni e deba li e ve kua, o kpe lolighwo le.

⁵¹ Ozeo oghwo ni o so awulu ona yeyeye, oo deba iJesu. Abi e rọ to obọ so li, khi wewe e ya mu ọli, ⁵² o nyanọ awulu-a mhuẹ wẹ abọ, o ri irumheba na vu.

Otu iSaediri e ri iJesu gue ezo
(iMat 26.57-68; iLuk 22.54-55,63-71; iJon 18.13-14,19-24)

⁵³ E mu iJesu bhale owa oyi Oga oyi ekpodalo ugamhi, ighie eyi ekpodalo-ugamhi nya, ali egbhali ali ekekebe ali esese Ishi eyi iMosisi nya e le gba. ⁵⁴ iPita o tapfia deba li ukhu-khokho, ya ramhi elemhi apfe oyi Oga oyi ekpodalo ugamhi. O nu eni e khe ekhe shito khasẹ erali.

⁵⁵ Eni ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali oni igbaa oyi iSaediri nya, e nono emhi ushi ni e ya mu mholi iJesu obọ, ni e ba me asha gbe ọli-a. E a me emhikhoghwo. ⁵⁶ Ebubu egbo e pfi otsẹle eyi egbhali mu ọli, eni otsẹle nya, ẹa de shi oghuo.

⁵⁷ Ikpukhokho, egbo eghwo e vule pfi otsẹle egbhali ona mu iJesu. Eẹ, ⁵⁸ “Anye suọ khi oo liẹ khi, ‘Mhi ya guoghọ Owa oyi Eshinegba onana ni egbo e ri abọ ma-a, ẹle-esẹ mhi to olese ni egbo ẹa ri abọ ma.’ ”* ⁵⁹ Abi

e riẹ kie ngme ona, otsẹle eyewe ẹa kie de shi oghuo.

⁶⁰ Igho Oga oyi ekpodalo ugamhi o vule migha odalo oyewe nya, o mhila iJesu. “Waa bie ya so we o? Ezo elo na ni egbo ena eẹ gue shi e egbe?” ⁶¹ Ama iJesu o tsaghiẹ a, ọa so we o. Oga oyi ekpodalo ugamhi, o gbo mhila li, “Yeye u khi Omiepfuese, Omi Eshinegba ọna Kuẹghie?”

⁶² IJesu ọ́ li, “Loli mhi khi. Eẹ nya a ya me khi Omi Ogbo o shito obita oyi Eshinegba ni o fune, ali khi o la otughunu rote irarogbe e tiemhie.”†

⁶³ Oga oyi ekpodalo ugamhi o nyanọ itsua shi egbali uruli abi o li yila. Ọ́, “Awa ke gbo nono otsẹle olese. ⁶⁴ Eẹ nya a she suọ abi o pfi unu-a deba Eshinegba. Se a so shi o?”

Wewe nya e pfa ezọ mu ọli khi oni a gbe-a o khi.‡ ⁶⁵ Egbo eghwo o, e tono ete ku ọli. E ri emhi genọ ọli alo. E pfi ọli emhi, e ọli, “Me eke guele, gueye anye oni o pfi e emhi?” Eni e khe ekhe e mu ọli, e lase ọli esọ.

IPita o khi loli ẹa lẹse iJesu
(iMat 26.69-75; iLuk 22.56-62; iJon 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Abi iPita o kie shito elemhi apfe egbo, omueshi oghwo ni o khi oni oo ga oyi Oga oyi ekpodalo ugamhi o bhale. ⁶⁷ O me iPita abi o rokhase erali, o toli okpe tsuke.

Oo li, “Yeye u li nu iJesu na in-azareti i kia.”

⁶⁸ Ama iPita o tia. Ọ́, “Mhi a lẹse emini wa ngme.” O lase agho le je ode ni a te e lo elemhi apfe. [Igho okpa o gbieghe.]

⁶⁹ Abi oni omueshi ni o ga ogbo ogbo o ro gbo me iPita agho, o gbo riẹle eni ingmemhi ngme khasẹ eni e migha epfe agho. Ọ́, “Otuoghwo

§ 14:49 Li ze iLuk 19.47; 21.37 * 14:58 Li ze iJon 2.19 † 14:62 Li ze iDan 7.13 ‡ 14:64 Li ze iLev 24.16

elemhi wẹ, ọni ọmọse ọna ọ khi.”
 70 IPita ọ gbo tia.

Oo li deṅe, eni e migha epfe agho e ke iPita, “Igesikia lo khi ọtuoghwo elemhi wẹ u khi, irari khi ọnge iGalili u khi.”

71 Igho ọ li se egbo li isheli, ọ romhi eni isheli. Ọ liẹ, “Mhi aa ga leṣe ọmọse ọna ni a ngme ena.”

72 Utoghukpe, ọkpa ọ gbieghe utonuzi-eva. IPita ọ sato emini ijesu ọ gueye ọli khi, “Neni ọkpa ọ ya gbieghe utonuzi-eva, u ya kie mhe itese.” Igho ọ gbe akhe evie a.

15

A rue ijesu bhale odalo oyi iPaleti

(iMat 27.1-2,11-14; iLuk 23.1-5; ifon 18.28-38)

1 Eluzogbe fiefie, ighie eyi ekpodalo-ugamhi, ali egbhali ali esese Ishi eyi iMosisi ali igbaa eyi iSaḍiri nya, e ye ugbamhi. E ge ijesu rue vu ghi iPaleti.

2 Oni iPaleti ọ mhila ijesu ogbo, ọọ li, “Oghie oyi egbo iju u khi?”

Ijesu ọọ, “Eee! Igho lo abi u ngme ọli.”

3 Eni ighie eyi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba e ga gue ezọ emhi ebubu shi ijesu egbe. 4 Igho iPaleti ọ gbo mhila li ogbo, ọọ, “Wa ya pfunu, u suọ iwali ezọ ni e gue e shi e egbe?”

5 Ama ijesu ọa so li ọ. O ri abọ sha iPaleti.

A pfa ezọ mu ijesu a ka gbe ọli a

(iMat 27.15-26; iLuk 23.13-25; ifon 18.39-19.16)

6 Abi aa li ini o lina ramhi eghẹghe ukpe iPasova, eri iPaleti ọ rue ọgbo ọghuo owa ighumha lasele na wẹ abi o ghole wẹ shi. 7 Eghẹghe agho ọmọse ọghuo ni a lu iBarabasi ọ la owa ighumha, ni ọ khi ọghuo egbo ni a mu. Eri a mu ọli shi ugbeli ni ọ gbe eghẹghe ni a rọ me onyaghu. 8 Abi eni egbo e rọ bhale

gbii ya mhila iPaleti ọ riẹle emini ọ kie kpẹ riẹle na wẹ, 9 IPaleti ọ mhila wẹ, ọọ, “A nono ni mhi rue oghie iju abọ a na e?” 10 O ga leṣe gboo khi itobo ibiselemhi, ighie eyi ekpodalo-ugamhi e rọ mu ijesu ghi luẹ. 11 Ama ighie eyi ekpodalo-ugamhi e sese egbo e gueye iPaleti ọ ri ochoghọ wolọ iBarabasi abọ a na ewe.

12 IPaleti ọ mhila wẹ, ọọ, “Elọ mhi ke li oni a lu oghie iju shọ?”

13 E sese leghe, “A ta li ma ọara apfida!”

14 IPaleti ọ mhila wẹ, ọọ, “Elọ o ze, umha-guekia onoghwo ọ riẹle?” Ama eena e sese ne, “A ta li ma ọara apfida!”

15 Ni ọ rọ riẹle emini oo ghole eni egbo, ọ wolọ iBarabasi abọ-a na wẹ. Ọọ e gbe ijesu ite, ọ rue ọli na wẹ e ka ta li ma ọara apfida.

Ekhọli-okhue e ri ijesu li egia

(iMat 27.27-31; ifon 19.2-3)

16 Eni ekhọli-okhue e rue ijesu lo elemhi apfe agbala oyi igovunọ. E lu ekhọli-okhue apfewe eni e kpole. 17 E ri awulu ichẹ ni o khi egholi ibulu, so li, e ri igba do arula rughu ọli ukhomhi. 18 E liẹ ọli, “A da abọ na oghie oyi egbo iju!” 19 E pfino ọli ukpokpo ukhomhi iti ingmi-ingme, e tono ete ku ọli. E de ya wugha li odalo, e nyese ukhomhi na li. 20 Abi e rọ ligho ri ijesu li egia se nya, e gueghie ọli oni awulu ichẹ ni o khi egholi ibulu ogho, e nyene egbe ri itsua eyoli so li. Igho e rue ọli vu ya tama ọara apfida.

A ta ijesu ma apfida

(iMat 27.32-44; iLuk 23.26-43; ifon 19.17-27)

21 Abi e rọ le, e ya e ọmọse ọghuo ni a lu iSamọ ni ọ rọte ode oyoli dose, ni ọ rọte asha jele. Igho eni ekhọli-okhue e ri itoto mu ọli ọ tsua ọara apfida oyi ijesu. ISamọ ọngi iZireni ọ khi, ọ gbo khi ita Alezada ali iRufosi.* 22 E rue ijesu bhale

* 15:21 Li ze iRom 16.13

ashini a lu iGogota. [Ugua ukhomhi olimhi a ri iGogota ngme] ²³ A ri onyo ni a ku ikhumhi na lui Imari shi na li o ro da, ama oa lama da li. ²⁴ E ta li ma oara apfida. E kemhi itsua ni o so mholi egbe abo. E ti ebe ro kemhi eni ide eyoli, ni e lese oni o ya te ogbogbo.†

²⁵ Eghēghe agogo itili eluzogbe a ro ta li ma oara apfida. ²⁶ Emini e keke ro kphase oni oara apfida kpeda na li khi. Oghie Oyi Egbō iJu. ²⁷ E li gbo ta ighiatō etuava ma oara apfida mama li, oṣuoghūo o la li obo-ita, oṣokpōle o la li oboḡobo. ²⁸ Ona o ri emini a keke shi Ebe-nopfuase bhale ya tse, ni oḡ, “A leli oḡi ma ighiatō.”‡ ²⁹ Egbō eni e te epfe agho dose, e pfi itsue manya iJesu, ee nighise ukhomhi, e lie, “Ebanekel! Yeye ni u ya guoghō Owa oyi Eshinegba-a, u gbo riēle o to ogbele ese. § ³⁰ Ro te oara apfida tiemhie sho ya mie egbe e pfuese.”

³¹ Igho ighie eyi ekpodalougamhi, ali esese Ishi eyi iMosisi e li ri iJesu li egia, e lie egbe we. “O mie egboese pfuese, ama o dobe mie egboli pfuese. ³² A ze ni oni Omiepfuese ona, ikhi oghie iZireni, ni o ro te oara apfida tiemhie ni awa me, ni awa mie oḡi suo.” Eni a li ta ma oara apfida mama li, e ga li nu we tsue oḡi.

Eghuli oyi iJesu

(iMat 27.45-56; iLuk 23.44-49; iJon 19.28-30)

³³ Agogo igbeva oḡuota, obili o bi oni eke a nya. Elemhi iwakati ese oni obili o la ogbe ramhi. ³⁴ Agogo ese o ramhi, iJesu o tse se leghe, o ri unu oḡi oyewe lie, “Eloi, Eloi, Lama Sabachi tani?” Emini a ri ona ngme khi, “Eshinegba oyemhe, Eshinegba oyemhe, elo o ze ni u ro tsua mhe pfiā.”*

³⁵ Abi egbo eghuo ni e migha epfe agho e ro suo khi o ngme na, e ke, “Ri eso shi eke khi o lui Elaja.”

³⁶ Omose oghuo elemhi eni egbo o na ya rue isoso so li onyo ni okhe a, o ge oḡi shi ukpokpo roli kpe iJesu unu o ro da. Oni omose o ke. “A ze oḡi obo, ni awa me ini Elaja o ya bhale ya rue oḡi ukhomhi oara apfida tiemhie.”†

³⁷ IJesu o tse se leghe, o ghua.

³⁸ Ukpokpomhi ode ugbakpi ni a ro pfa ode-a shi elemhi Owa Oyi Eshinegba, o ro te idane ki ese-a asha eva ya to eke.‡ ³⁹ Abi okhōli-okhue oniemhi ni o migha odalo oni oara apfida o ro suo abi iJesu o tse se leghe, ni o ro me abi o li ghua, oḡ, “Egbegbo lo khi, Omi Eshinegba omose ona o khi.”

⁴⁰ Ikpotoso eghuo e ta pfi bino, iMeli onge iMagidaleni, ali iMeli inyi ijemhisi oni o kpoke, ni o gbo khi inyi iJosisi ali iSalome. ⁴¹ Ikpotoso ena e mema deba iJesu ni e ri ukpelo e khu oḡi obini iGalili. Ikpotoso elese ni e deba iJesu bhale iJerusalemu e li ga migha agho. §

Iroto oyi iJesu

(iMat 27.57-61; iLuk 23.50-56; iJon 19.38-42)

⁴² Ogbomhi o she mu eke elegho ni o khi ele ni a ro mu egbe khe ele iyemhe oyi egbo iJu. ⁴³ IJosefu onge Arimatia, ni o khi oghuo eni e mhese, ni o khi ogbo ni o li mu elo. Eri o bie kpe ri elo shi eke khe Eghiele oyi Eshinegba. O gbe udu le ya gueye iPaleti o rue olimhi oyi iJesu na lue ya to. ⁴⁴ O ga sha iPaleti abo khi iJesu o she gbhe ghō kele ghua. O lui oni okhōli-okhue oniemhi ogho mhila ini iJesu o she gbhe ghua. ⁴⁵ Abi iPaleti o ro ro te unu oyi oni okhōli-okhue oniemhi ogho suo khi igho o khi egbegbo, o tsua olimhi oyi iJesu na iJosefu. ⁴⁶ Igho

† 15:24 Li ze Iwolo 22.18 ‡ 15:28 Li ze Aza 53.12 § 15:29 Li ze Iwolo 22.7; 109.25; iMak 14.58; iJon 2.19 * 15:34 Li ze Iwolo 22.1 † 15:36 Li ze Iwolo 69.21 ‡ 15:38 Li ze Okiali 26.31-33 § 15:41 Li ze iLuk 8.2-3

iJosefu o de ide, o rue oni olimhi tiemhile qara, o khuli oli, o ri oli to uji ni a to shi eche. O gheghele eche oniemhi guese oni uji. ⁴⁷ IMeli onge iMagidaleni, ali iMeli inyo ijosisi e me ashini a ri oli to.

16

Irote eghuli guale oyi iJesu

(iMat 28.1-8; iLuk 24.1-12; iJon 20.1-10)

¹ Abi ele iyemhe a ro dose se, iMeli onge iMagidaleni, ali iSalome, ali iMeli inyi iJemhisi, e de afu ituale ni e pfe mhue obo ni we we e ya khakha li shi idiegbe olimhi oyi iJesu. ² Ogbie-fiefie ni o khi uka, khi ovo o lese ngale, e je atalimhi ni a roli to. ³ Igho e mhila egbe we, "Oghuo o ya gheghele eche unu oni atalimhi-a na awa?"

⁴ Ama abi e ke ro yase alo eke bino, e me khi a she gheghele oni eche ni o gho gbedi unu oni atalimhi-a a. ⁵ Abi e ro lo oni uji, e me ozeo ni o so itsua epfopfo na dogo, khi o shito epfe obita. O sha we abo.

⁶ Oo we, "Abo e khi sha e." "iJesu onge iNazareti oni a ta ma qara apfida a nono? O she te eghuli guale. Oa la akana. Ghe ashini a roli to. ⁷ Ama a ke vu, a ka gueye eniye odukhokho eyoli ali iPita khi, 'O she ralo iGalili e khe e. A ya bhale ya e oli shi agho abi o kie kpe gueye e.' ".*

⁸ Eni ikpotso e lasese, e na ya je apfe. Abo e sha we, ulishi oo mu we, ea nu ogbokhoghuo ngme irari khi ulishi o mu we.

[Ebe eni odode eghuo eni a rote keke oni Usomhi Onete ona, ea mholi odada 9-20 oyi ukhomhi 16 ona.]

Ijesu o ri egboli khashe iMeli ongi iMagidaleni

(iMat 28.9-10; iJon 20.11-18)

⁹ Abi iJesu o ro rote eghuli guale ele uka se, o ri egbe oli kpe khashe iMeli onge iMagidaleni, oni iJesu o khu ayemhe ebe ishila rote egbe ya fe. ¹⁰ O vu ya gueye apfe iJesu ni ee vie. ¹¹ Abi e ro suo khi iJesu o she guale khi o la agbo ali khi iMeli ongi iMagidaleni o me oli, ea mie shi oli o.

Ijesu o ri egboli khashe eniye odukhokho aava

(iLuk 24.13-35)

¹² Abi a ro me ona se, iJesu o rote ode ododa ri egboli khashe ewe aava abi e li lo elemhi oni eoli. ¹³ E nyene egbe jele, e gbo gueye eniye odukhokho ni e kpo, ama, ea gbo li mie shi we o.

Ijesu o ri egboli khashe eni eniye odukhokho ogbaghuo

(iMat 28.16-20; iLuk 24.36-49; iJon 20.19-23; Ika 1.6-8)

¹⁴ Ikpukhokho, iJesu o ri egboli khashe eni eniye odukhokho ogbaghuo abi e ro le eminale. O dese we shi umha-mholi irudunga oyewe, ali umha-nono ni e mie shi emini eni e me lue e ngme abi o ro guale se.

¹⁵ Oo we, "A lo elemhi eke agbo nya, a ke gue usomhi onete oyemhe ye ogbokpa.† ¹⁶ Onini o da mie e suo, ni a da batani ne, o ya mholi imiepfuese, ama oni oa da miesuo, a she pfa ez o mu oli. ¹⁷ Olele ona o ya ke deba eni e miesuo, e ya ri eva oyemhe khu ayemhe ebe kua, e ya ngme emue onogbo unu. ¹⁸ E ya ri abo eyewe mu enye eke, ini e rie rue ikhumhi ni oo gbe ogbo da, oa ya li we abikhoghuo. E kha ri abo nga eni e ghua egbe, e ya toto."

A rue iJesu nga obini iloghie

(iLuk 24.50-53; Ika 1.9-11)

¹⁹ Abi iJesu Onomhue o ro nu we ngme se, a rue oli nga idane iloghie. O shito ukiekie obita oyi Eshinegba.‡

²⁰ Igho eniye odukhokho eyi iJesu

* 16:7 Li ze iMat 26.32; iMak 14.28 † 16:15 Li ze Ika 1.8 ‡ 16:19 Li ze Ika 1.9-11

e li fiẹ ya tse abọ oni usomhi onete
gase asha kpa. Igho Onomhue o re
we gbe ikanya, o ri ikanya onyaloa
ni e gbe ri ungmehi oyoli tse.

Usomhi Onete oyi iJesu iKirisiti ni iLuku O keke

Irøkhasẹ

¹ Ebubu ẹgbọ e she rọshẹka keke emini e bhale ya tse nya ẹghẹghẹ oyi anye. ² Ẹzẹzẹ abi ẹgbọ eni ẹ gue ungmehi oyi Ẹshinẹgba le, ni e rọte igbaekele ri ẹloe me we abi e li de, ighọ e li gue we ye anye, ni anye rọ lighọ keke we. ³ Aborøkhia khi eni ingme ena, khi rọte igbaekele mhi te tọwe ọkpe, lọli o rọ ti mhe ẹloe, ni mhi kuegbe-a keke abi e li de ghi ẹ, ye ye iTiofilosi ni a ri ekpe ẹ na, ⁴ Isheghọ ni u rọ ya lese egbegbi ingme ni e la emini a sese ẹ.

A guele shi eke khi, a ya bia ijoni

⁵ Ọkpodalo-ugamhi oyi Ẹshinẹgba oghuo ni a lu iZakaraya o ya la o ẹghẹghẹ oyi oghie ni a lu Erọdu ni o mhue eke iJudia. Oni iZakaraya o khi ọtuoghuo igbhogbho ekpodalo-ugamhi eyi Ẹshinẹgba ni Abija o li la. A lu ughue ọli Enizabeti ni o khi omiomi Erọni.* ⁶ Oni omose ona ali ughue ọli, e khi ẹgbọ ni e pfuase shi odalo oyi Ẹshinẹgba, ni e ri ishi eyi Ẹshinẹgba á gbe akanya. ⁷ Ẹa bia omọ itobọ khi Enizabeti aga o khi. We we ava-ava e she womhe.

⁸ Ẹleghuo, khi ugamhi o te iku ẹgbọ ekpodalo-ugamhi eyi Ẹshinẹgba ni iZakaraya o la, ⁹ obọ o mu iZakaraya khi lọli o ya lo Owa oyi Ẹshinẹgba ya tose ituale afu ẹera ukhomhi atete. Ighọ eni igbhogbho ekpodalo-ugamhi eyi Ẹshinẹgba e kie kpe ẹ li. ¹⁰ Abi ẹghẹghẹ ni a rọ o tose eni ituale o rọ ramhi, eni ẹgbọ ni e bhale shi oni ugamhi, e legba atukpapfe, e so iromhi.

¹¹ Ighọ agheni oyi Ẹshinẹgba o bhale ya migha ukiẹkiẹ obọ ita oni adido ni a la tose ituale. ¹² Abi iZakaraya o rọ me oni agheni, o yila, ulishi oo mu ọli. ¹³ Ama oni agheni ọọ li, “Khi ze ni ulishi o mue, Ẹshinẹgba o she suọ iromhi ni u so. Ughue Enizabeti, o ya bia omọ ne. Ijoni khi eva ni u ya lu ọli. ¹⁴ Oni omọ, o ya ri oghẹle ali iregbemu ghi ẹ. Ebubu ẹgbọ e ya ghele shi ubiamhi oyoli. ¹⁵ Irari khi o ya fu shi odalo oyi Ẹshinẹgba. O khi tigbe da onyo ni o toto ghue. Rote ele ni a te ya bia li, o te ya mhue Ayemhen-pfuase. ¹⁶ Ẹgbọ iZireni ebubu o ya mu pfi bhale deba Ẹshinẹgba Onomhue oyewe.† ¹⁷ Onomhue o ya ghie ọli ralo, o mhue ekpabo ali ayemhe enabi eyi Elaja. O ya mu udu oyi eni e khi ita pfi ni e ke nono ingme oyi imi we. Ẹgbọ eni ẹa kpe ẹ suọ esọ na Ẹshinẹgba, ẹẹ suọ esọ na Ẹshinẹgba abi egbegbi ẹgbọ ẹẹ li. O gbo mu ẹgbọ egbe shi eke khe Ẹshinẹgba.”‡

¹⁸ iZakaraya o rọ mhila oni agheni, “Seẹ o li ya khuese mhe khi igesikia u ngme? Irari khi mhemhe ali ughuemhe anye she womhe.”

¹⁹ Oni agheni ọọ li, eva oyemhe khi iGebuleni. Mhemhe mhia migha odalo oyi Ẹshinẹgba. Lọli o ghie mhe mhi ka nu ẹ ngme, mhi gue oni usomhi onete ona ye.§ ²⁰ Ama ungmenu u ke ya melea ramhi ẹghẹghẹ ni oni ungmehi uwa o rọ bhale ya tse, itobọ khi u na mie emini mhi gueye suọ ni ó bhale ya tse shi ẹghẹghẹ oyoli.

²¹ Ẹghẹghẹ ni a ngme ena, ẹgbọ e kie migha olase khe iZakaraya. Abọ e sha we, irari khi o she ke tese oni elemhi Owa oyi Ẹshinẹgba dose. ²² Abi o ke rọ lasele ọa ke ngme unu. Eni ẹgbọ e te odode lese khi imeke o me oni elemhi Owa oyi Ẹshinẹgba irari khi obọ o ke rọ nu we ngme.

* 1:5 Li ze 1 Okhe 24.10 † 1:16 Li ze iNoba 6.3 ‡ 1:17 Li ze iMala 4.5 § 1:19 Li ze iDan 8.16; 9.21; iMat 18.10

23 Abi ogbele ni iZakaraya o ro ya ga oni ugamhi e ro gba, o je apfe. 24 Igho, ughuoli Enizabeti oo me. O la ufui owa iki ishe, o ka laselle ni egbo e me. 25 Oni okpotso oo, "Eshinegba o she rielle onana na mhe. O mhuẹ isomheleghi na mhe, O rue mhe omama egbe le ukpelo e oyi egbo."

Ageni o guele abi a lie bia iJesu

26 Uki onuzi-esesa o gba ni Enizabeti o te e me, Eshinegba o ghie ageni ni a lu iGbuleni bhale eoli iNazareti ni o la eke iGalili. 27 Oni ageni o bhale deba omueshi ni o la lese omose ne ni a lu iMeli ni omose ni a lu iJosefu oo gue. Unuekpẹ oyi iDefidi iJosefu o khi.* 28 Oni ageni o bhale deba iMeli. O tse oli, oo li, "Moo mueshi! Eshinegba o she khivose ne! Eshinegba o nuẹ la!"

29 Oni otse ona o ri abo sha iMeli irari khi o la lese emini otse onana o ngme. Egbe e a ke sheshe oli. 30 Ama oni ageni oo li, "Khi ke ze ni ulishi o muẹ, irari khi Eshinegba o she mholi isomheleghi ne." 31 U ya ke me, u bia omọ omose, iJesu wa lu eva oyoli.† 32 Ogbọ oniemi o ya khi, Omi Eshinegba no Yagha ne Nya a ya ke lu oli. Eshinegba o ya rue ukpekhomhi eghiele oyi itali iDefidi na li. 33 O ya mhuẹ omhesẹ shi omhuẹ-apfe oyi iGiekopu agboagbo. Eghiele oyoli o ya mhuẹ ukpese.‡

34 iMeli o mhila oni ageni, oo, "Se ingme ni u ngme ena e li bhale ya tse? Irari khi mhi aa lese omose ghue." 35 Oni ageni oo li, "Ayemhe-no-pfuase o ya bhale debe, eghẹghẹ agho ekpabo eyi Eshinegba no Yagha ne Nya e ya tsua rughuẹ, omọ ni u ya bia, oni o pfuase Omi Eshinegba a ya ke lu oli. 36 Enizabeti inyoghuae ni a kpe e lu aga, o she lie me umemi, iki esesa o la memena, abi o tseku khia khi o she womhe

egho, o ya bia omọ. 37 Irari khi aa me emini Eshinegba o a dobe e rielle."§

38 iMeli oo li, "Eshinegba o mhuẹ mhe. O ka a tse na mhe abi u li ngme oli." Igho oni ageni o li vu.

iMeli o ya feli Enizabeti

39 Eghẹghẹ ana iMeli o nyanya muno egbe, o je eoli ni e la epfefẹ ute ena eke iJudia. 40 O ramhi apfe oyi iZakaraya, o tse Enizabeti. 41 Abi Enizabeti o ro suo otse oyi iMeli, omọ ni o la li elemhi o mu egbe nyene. Ayemhe-no-pfuase o bhale deba li. 42 Enizabeti o khueghie unu a leghe, oo li, "Oni a khivose na u khi elemhi ikpotso. Oni a khivose na omọ ni u ya bia o khi. 43 Oghuo mhi khi, ni inyọ Onomhuẹ oyemhe o ko ya feli? 44 Abi mhi ro lese suo otse oye, omọ ni o la mhe elemhi o ri oghẹ mu egbe nyene. 45 Ikhivose o khi na ogbọ ni o mie ungmemi ni Eshinegba o ngme khi o ya roli tse."

Uwolo ikueghie ni iMeli o to

46 iMeli oo, "Mhi ri ayemhe oyemhe kueghie Eshinegba. 47 Mhi rote elemhi ayemhe oyemhe kueghie Eshinegba Omiepfuese oyemhe. 48 Irari khi o yele mhe ni mhia mu eloe le. Rote ana vu, egbo kpa, e ya ke e lu mhe, Oni a khi vose na.* 49 Ipfuase o khi eva oyi Eshinegba no fune, Irari khi o rielle eminiemi na mhe. 50 O mhuẹ isomheleghi na egbo nya ni e na ulishi oyoli rote agbhotu ya je agbhotu. 51 O ri abo eyoli gbe ikanya onyaloa, o vese egbo ni e mhuẹ itiegbenga

* 1:27 Li ze iMat 1.18 † 1:31 Li ze iMat 1.21

Li ze Igbae 18.14 * 1:48 Li ze 1 iSam 1.11 † 1:52 Li ze iJobu 5.11; 12.19

‡ 1:33 Li ze 2 iSam 7.12,13,16; Aza 9.7 § 1:37

elemhi isamhi udu eyewę kua.

⁵² O ti ighie tiemhile eke,†

ama o yase ębo ni
e ti egbewę tiemhie nga idane.

⁵³ O ri eminete na ębo ni
okiamhi o o gbe le.

Ama eni e pfue,
o ku wę ępfue abo-a.

⁵⁴ O she ri ishiobo ni o shi
na itawa tse.

O bhale ya kpaghie ębo iZireni
eni ę ga li obo.

⁵⁵ Abi o li shi ishobo
na agboagbo na Aburaamu

ali imimi oli,†
ni o gbo li nu

ititawa ngme oli agboagbo.”§

⁵⁶ IMeli o nu Enizabęti la iki ese
neni o je pfe.

*Abi a li bia iJoni Oni o o batazi
ębo*

⁵⁷ Eghęghę o ramhi ni Enizabęti
o ro ya bia, o ya bia omo omo.

⁵⁸ Idogbapfe ali ębo eyoli e suo abi
Eshinęba o o somhi elemhi oli. E nu
oli ghele. ⁵⁹ Ogbęle-elele o ramhi ni
a ro ya shele oni omo a, ee nono ni e
lu oli iZakaraya ni o khi eva oyi ita
li.* ⁶⁰ Inyoli o o wę, “Iiyee! Eva oyoli
khi iJoni.”

⁶¹ Eni ębo e oli, “Ogbokhoghuo
o a la unuekpe oye ni o kpe le eva
onana ghue.”

⁶² Igho e ri abo nu ita oni omo
ngme ro mhila li abi a ya ke lu
oni omo. ⁶³ O o wę, e rue emini a
keke emhi e shi ali ugba na lue. O
keke khi, “Eva oyoli khi iJoni.” O
ri abo sha wę nya. ⁶⁴ Utoghuokpe,
unu oyoli o kluęghie-a, o o ngme,
o o kluęghie Eshinęba. ⁶⁵ Ulishi oo
mu idogbapfe egho nya. Oni ung-
memhi ębo nya e ke ngme asha
kpa eke iJudia. ⁶⁶ O ri abo sha
ogbokpa ni o suo oni ungmehi. Ee
mhila, “Omo nabi se ona o ya khi?”

Irari khi obo oyi Eshinęba o nu oli
la.

Uwolo ikuęghie ni iZakaraya o to

⁶⁷ Ayemhe-no-pfuase o tiemhile
shi iZakaraya ita oni omo o. O o
ngme ungmehi aguele, o o lie,

⁶⁸ “Ikuęghie o khi na
Eshinęba Onomhę oyi iZireni,
itobo khi o she
bhale ya pfa
ębo iZireni eyoli shi eke.

⁶⁹ O rote unuekpe
oyi iDefidi, omo oyoli,
mu adenomo Omiepfuese
vule na anye.

⁷⁰ Abi o li rote
unu emekeguele
ni e pfuase eyoli
ena elele shobo,

⁷¹ khi loli ya tsumhi awa
obo oyi ebe awa
ali eni e biselemhi awa.

⁷² Ali khi loli ya somhelemhi itita
awa,
ni sato ishobo oyoli ni o shi na
we,

⁷³ ikhi isheli ni o romhi
shi emini o gueye ita awa Abu-
raamu,

⁷⁴ khi loli ya rue awa
obo oyi ebe awa le,

ini awa khi ri
ulishi ga lue

⁷⁵ elemhi ipfuase ali ingeli enete,
agboagbo kpa.

⁷⁶ Yęye omimhe,
a ya lue omekeguele oyi

Eshinęba no Yagha ne Nya;†
irari khi u ya ralo
ya be ode-a khe Onomhę.

⁷⁷ Ni u ro gueye ębo eyoli khi
rote igbe-olamhe-kua na we,
e te ya mholi imiepfuese.

⁷⁸ Irari khi Eshinęba oyawa
o o mholi ilelemhi,

o ya ze ni ovo
imiepfuese oyoli
o te idane ngale shi awa o.

⁷⁹ Ali ni o rote idane ge

† 1:55 Li ze Igbae 17.7 § 1:55 Li ze 1 iSam 2.1-10 * 1:59 Li ze iLev 12.3 † 1:76 Li ze
iMala 3.1 † 1:79 Li ze Aza 9.2

nga eni e la alo ebili egbe
ali eni e la okheṅa eghuli.†
Ni ọ ri awa te ode opfomhe.”

⁸⁰ Igho oni omọ ọ lii fu, ọ leṣe ingme. Ọ la ifui odagbe ifufu ramhi eghẹghẹ ni ọ rọ lasese tse abo ungmehi oyi Eshinegba ye egbo iZireni.

2

Ubiamhi oyi iJesu (iMat 1.18-25)

¹ Eghẹghẹ agho, Oghie Ogositosi iSiza ọ shi ushi a ka leli egbo ni e la ishishi ni igometi iRomu e mhese shi nya. ² Ona o ya khi ileli egbo oni odode ni a kpẹ me eghẹghẹ ni iKuirinusi ọ rọ khi igovunọ shi eke iSiria. ³ Ogbogbo ọ je apfe oyọli ya keke eva shi eke.

⁴ IJosefu ọ te eoli iNazareti ona eke iGalili li je iBetilemu ona eke iJudia apfe oyi itali ni a bia oghie ni a lu iDefidi shi, oni iJosefu ọ khi unekpe oyi iDefidi. ⁵ Ọ rue iMeli ni ọọ gue ughue mhue obo je oobo li ya keke eva shi eke. Oni iMeli ọ she me. ⁶ Abi e rọ la oobo, oku oo to iMeli. ⁷ Ọ bia omọ omose ni ọ khi omodioli. Ọ ri ide genọ li yeshi ukpeko ni a ri eminale ẹ shi na elamhako le. Ogba ni a so elamhako shi ọ bia li shi, itobo khi ẹa me asha kushi ashini egbo e ku a shi.

Igeni e gueye erisumha-kia khi a bia iJesu

⁸ Eni e ri elamhako ẹ kia eghuo, e la oni ukiekie oni eoli ri eloe e khu elamhako eyewe eliyose. ⁹ Igho aḡeni oyi Eshinegba ọ bhale deba we agho, ufumhi oyi Eshinegba o ge nyanyanya gase we, ulishi o mu we egbegbo. ¹⁰ Oni aḡeni ọọ we, “A khi ze ni ulishi o mu ẹ, irari khi usomhi onete ni o ri oghẹle oniemi ya ghi ogbokpa mhi rọ bhale ghi ẹ. ¹¹ Irari khi ogbe ni amo ena, a she bia omiepfuese shi eoli oyi

iDefidi na ẹ. IKirisiti Onomhue lo. ¹² Emini o ya rokhasẹ ẹ khi, a ya me khi a ri ide genọ omofẹ shi ukpeko ni a ri eminale ẹ shi na elamhako le.” ¹³ Udemhija, igeni ebubu e lasese, e bhale ya ku ma oni aḡeni, ee to uwolo kuẹghie Eshinegba. Eliẹ, ¹⁴ “Ufumhi o khi oyi Eshinegba ni ọ la obini o yagha ne. Opfomhe o la eke agbo na ni ọ mhue isomhelemhi na.” ¹⁵ Abi eni igeni e rọ pfi eni e ri isumha ẹ kia shi agho nga idane se, e gueye egbewe, “Awa je eke iBetilemu ya ri eloe me onana ni Eshinegba ọ bhale ya gueye awa.”

¹⁶ Igho e nyanya rote agho vu ya je oobo. E bhale ya ẹ iJosefu ali iMeli ali oni omọ khi a rọli yeshi ukpeko ni a ri eminale ẹ shi na elamhako le. ¹⁷ Abi eni e ri elamhako ẹ kia e rọ me ọli se, ee gueye egbo kpa emini oni aḡeni ọ gueye we idiegbe oyi oni omọ. ¹⁸ Egbo nya ni e suọ emini eni e ri elamhako ẹ kia egho e ngme, o ri abo sha we. ¹⁹ Ama iMeli ọ ri ingme enana nya shi udu, ọ sa ọ, ọ to eloe eke. ²⁰ Eni e ri elamhako ẹ kia ee je apfe, e to uwolo kuẹghie Eshinegba irari ungmehi ni e suọ ni e gbo ri eloe me, abi a li gue ọli yewe te, igho e li ri eloe me ọli.

A lu iJesu eva

²¹ Eḡe eleli o ramhi ni a rọ ya sheḡe ọli a, a lu ọli eva iJesu, ni o khi eva ni aḡeni oyi Eshinegba ọ lu ọli neni a me unemhi oyọli.*

A ri iJesu lo Owa ugamhi

²² Abi eghẹghẹ iropfuase oyi iJosefu ali iMeli o rọ ramhi abi Ushi oyi iMosisi o ngme, iJosefu ali iMeli e rue oni omọ bhale iJerusalemu deba Eshinegba. ²³ Abi o li la ushi oyi Eshinegba khi, “Omọ odode ni ọ khueghie okpotso elemhi a, ọ khada khi omose ne, a ri oni omọ ke nga Eshinegba obo.† ²⁴ A rue ipfeli

* 2:21 Li ze iLev 12.3; iLuk 1.31 † 2:23 Li ze Okiali 13.2,12

inekhukhu aava rọ riẹ ẹ iluasobo na li abi Ishi eyi iMosisi o ngme. †
 25 Ọmọse ọghuo ọ la ọ ni a lu iSamọ ni ọ la eke iJerusalẹmu, Ayẹmhe-nọ-pfuase o la li egbe. Ọ khi ọgbọ ni ọ guẹ ngeli ni ọ migha khe Ọmiepfuese ni ọ ya mie ẹgbọ iZireni pfuese.
 26 Ayẹmhe-nọ-pfuase ọ she kpẹ gueye ọli khi ọa ya ghu-a neni ọ rọ ya mẹ iKirisiti ni Ẹshinẹgba ọ shobọ khi ọli ya rọ bhale. 27 Ayẹmhe-nọ-pfuase ọ kpha li sọ, ọ rue ọli lo elemhi apfẹ na owa oyi Eshinẹgba abi ita iJesu ali inyọli e rọ rue iJesu bhale ni a rọ riẹ ẹ na li abi Ishi eyi iMosisi o ngme. 28 ISamọ ọ mu ọni ọmọ shi abọ, ọ kueghie Ẹshinẹgba, ọ,

29 “Ita ni ọ funẹ,
 abi u li shobọ na mhe,
 zẹ ni u rọli tse na mhe
 ni mhi ghu shi opfomhe.”

30 Irari khi alo eyẹmhe,
 e she mẹ Ọmiepfuese
 ni u ghie bhale.

31 Ni u she rọ ghi agbọ nya.

32 Ákpá ni o ri
 ọghuẹmhe oyi Eshinẹgba
 a khasẹ ẹgbọ iJeta na alo ebili, S
 ni o ri ufumhi ẹ na
 iZireni ẹgbọ eye.”

33 Abọ e sha ita ali inyọ ọni ọmọ abi e rọ suọ khi a ngme eni ingmemhi ena shi ọni ọmọ egbe.

34 ISamọ ọ sọ iromhi na wẹ, ọ ọ iMeli, “Eri ibhale oyi ọmọ ọnana ọ ya ri ebubu ẹgbọ de, ọ ri ebubu vule eke iZireni, ọ gbo khi irọkhasẹ ni ẹgbọ e ya ke ngme emini ẹa ti shi egbe. 35 Ni a rọ bhale ya ẹ khi osheli oyi isamhi eyi ebubu ẹgbọ e khueghie-a, ye ẹ ọye u ya mẹ oya abi ọni a sọ ọgbhoro udu.”

36 Ọkpotoso ọghuo ni ọ khi ọmekẹguele ni a lu Ana, omi iFanuẹli na unuekpẹ oyi Asha, ọ li la akaghọ. Ikpe ishilua ọ nu ọdọli la ughuẹ ni ọni ọdọli ọ rọ ghua. 37 Ọni

ọkpotoso ọna ọa gbo ye ughuẹ ramhi ni ọ rọ gbe ikpe egbhuẹne ali ene. Ọa gbo tigbe rọte Owa oyi Ẹshinẹgba vu. Ọ pfi azumhi ẹ ẹ ọguota ali ẹ ẹ iyose. 38 Abi ọ rọ lole deba iJosefu ali iMeli oni ẹghẹghẹ, ọ kueghie Ẹshinẹgba, Ọ gue ingme oyi ọni ọmọ ye ẹgbọ kpa ni e la aghọ ni e migha khe ipfasheke oyi iJerusalẹmu.

39 Abi iJosefu ali iMeli e rọ riẹ ẹ abi Ishi eyi iMosisi o ngme se, ee je apfẹ oyewẹ obini iNazarẹti na eke iGalili.* 40 Ọni ọmọ ọ ọ fu, ọ mhue ekpabo, ọ mholi ilẹsingme khi ilẹsingme, ekpabo oyi Ẹshinẹgba o la li egbe.

Ijesu ọ bhale Owa ugamhi abi ozele

41 Ukpe kpa ita iJesu ali inyọli e rọ je iJerusalẹmu ya li ukpe iPasova. †

42 Abi iJesu ọ ke rọ gbe ikpe igbeva, e ye shi ukpe iPasova oyewẹ abi e kie kpẹ ẹ li. 43 Oni ukpe o pfo li se, itali ali inyọli ee je apfẹ, ama iJesu ọ kie la iJerusalẹmu, itali ali inyọli ẹa lẹse khi ọ kie la ukhokho.

44 E dabi khi ọ nu wewẹ kia. E she kia ẹlẹghuo gbada ẹa mẹ ọli, e nono ọli ifuabọ apfewẹ ali emole wẹ ni e ga kia. 45 Abi e rọ mẹ khi wewẹ ẹa mẹ ọli, e nyenẹ egbe ukhokho je iJerusalẹmu ya nono ọli. 46 Ẹ ẹ nuzi-ese, e tigbe mẹ ọli khi ọ la owa ugamhi nu esese Ishi eyi iMosisi shito, ọ ku eso-a a shi emini e sese, ọ mhila wẹ omhila. 47 Ilesingme oyọli ali abi ọ li i baghighe ogbo-a, o ri abọ sha ọgbọkpa ni ọ suọ li. 48 Abi itali ali inyọli e rọ mẹ ọli, abọ e sha wẹ. Inyọli ọ ọ li, “Ọmọ elọ o zẹ ni u rọ li anye na? Ode o she nuẹ ni anye te ẹ nono ẹ.”

49 Ijesu ọ mhila li, “Elọ o zẹ ni a rọ nono mhe? Aa lẹse khi mhi mema ya la owa oyi itamhe?” 50 Ama ọa ye wẹ abi ọ li sọ wẹ ọ. 51 Ighọ ọ li deba wẹ je iNazarẹti, ọ ri ungmehi oyi itali ali inyọli gbe akanya. Ama

† 2:24 Li zẹ iLev 12.6-8 S 2:32 Li zẹ Aza 42.6; 49.6; 52.10 * 2:39 Li zẹ iMat 2.23 † 2:41 Li zẹ Okiali 12.1-27; iDẹut 16.1-8

inyoli o gēno ingme ena nya shi udu. ⁵² Igho iJesu o o womhelo elemhi egbhali ali idiegbe, ebo ali Eshinegba e nono ingme oyoli.†

3

Itsabo oyi IJoni Oni o batazi ebo (iMat 3.1-12; iMak 1.1-8; iJon 1.19-28)

¹ Abi o ro gbe ikpe igbeshe ni oghie iSiza ni a lu iTiberusi o ro khi oghie, oni egehege iPotiusi iPaleti o ro li khi igovuno shi eke iGalili ali eke iJudia. Egehege agho Erodu o ro o mheshe shi eke iGalili. Inyoghuo oli, ikhi iFilipu o mheshe e shi eke Iturea ali eke iTirakonitisi. Oghie iLisaniasi, o mheshe shi eke Abilini. ² Egehege ni Anasi ali iKefasi e ro khi eni e kpeda nya na ekpodalougamhi eyi Eshinegba, Oni egehege ungmehi oyi Eshinegba o ro bhale deba iJoni omi iZakaraya, elemhi ifu odagbe ifufu. ³ O ro tse abo eke iJodani nya kiakia. O lie, "A mu nyene rote olamhe eye lasele ni a batazi ni a ro gbe olamhe eye e kua na e. ⁴ Abi a li keke oli shi ebe Azaya omekeguele, ni o re,

"A ya suo khi
ogbo o la ifu
odagbe ifufu e tsese.

Oo lie,
riele ode shi eke
khe Onomhue,
'Be ode ni o sheshe
na Onomhue'
⁵ A ka tsua eke suli
igbilimhi eke nya,
a gbomo ute ogbogbo tiemhie eke,
e mele ugbereke-a.

A ka ri ode na gene-gene
mele eni sheshe-a,
ena fuonyo-fuonyo,
a ku we gbe leghe.

⁶ Ogbokpa o ya me
Imiepfuese oyi Eshinegba."*

⁷ Ebubu ebo e fie bhale deba iJoni ni o batazi we, iJoni o re we, "Ee enye ifue, oghuo o tse agua ye e a na, khi egehege ofu oyi Eshinegba oo bhale?" ⁸ A ke ngeli angeli imunyene, a khi ke lie, 'Aburaamu o khi ita anye.' Irari khi abi o li mhi lie gue oli e ye e khi, Eshinegba o dobe ya rote eche ena wolo eniye lasele na Aburaamu.† ⁹ A she rue uze shi eke ni a ro ya rote imhili era te eni era gbe, oora kpa ni o da da mo udumhi onete ne, eri a ya toli gbe, a tose oia."§ ¹⁰ Eni ebo e mhila iJoni, "Se anye ke li ya kia mena?" ¹¹ IJoni oo we, "Oni o mhue iwulu eva o ka rue oghuo o na obo ni o mhue. Oni o mhue eminale o ka kemhi na oni o mhue." ¹² Emionoga eghuo e li bhale deba li ni a batazi we. Ee oli, "Ose, se anye li ya kia?"* ¹³ Oo we, "A khi ke miono oga dose ingme ni ee a ke miono." ¹⁴ Ekholi-okhue eghuo e mhila li, "Se anye li ya kia?" Oo we, "A khi ri itoto rue ikpagho ni ea khi e ye e, a khi ke gbo gue ingme ni ea la obo egbe shi oli egbe. A ze ni ifata eye e e bu e."

¹⁵ Egbe e mu eni ebo, e ri udu oyewe khokho ini iJoni o khi oni Omiepfuese ni aa ngme. ¹⁶ Ama iJoni oo we, "Ame mhi ro batazi e, ama obo oo bhale ni o toto dose mhe, eku ni o so shi owe, mhi aa fu te ni mhia taghie oli-a. O ya ri Ayemheno-pfuae ali erali batazi e. ¹⁷ O mu ukpokpo ni a to akhuli ni o ze epfia so oyoli mhue obo. Loli o ro la ashini a la kpishi ado a ke pfi ado-a. Oo ti egbegbi ado ni e la o o gbili, o so we e shi ikpulu tsua ya shi owa eminale. Ama o ya ri erali ni ea ya a pfu ghue tose efuwe-a." ¹⁸ Ode ebubu iJoni o te tse abo ungmehi oyi Eshinegba ye we, oo lie we e mu ingeli eyewe pfi.

¹⁹ IJoni o gue emhi ebubu ye oghie Erodu ni oo riele ni ea ti, ali

† 2:52 Li ze 1 iSam 2.26; Ekpi 3.4 * 3:6 Li ze Aza 40.3-5 † 3:7 Li ze iMat 12.34; 23.33 † 3:8 Li ze iJon 8.33 § 3:9 Li ze iMat 7.19 * 3:12 Li ze iLuk 7.29

o gbo gueye oli khi o a guę kia ni o rue Erodias ni o khi ughue iFilipu inyoghua oli shi. ²⁰ Itobo ona, Erodu o riele ingmobe ni o rue nga o, o ya mu iJoni shi owa ighumha.†

Ibatizi oyi iJesu

(iMat 3.13-17; iMak 1.9-11)

²¹ Abi iJoni o ro batazi eni egbo o se, o li batazi iJesu. Abi iJesu o li so iromhi, idane o khueghie-a. ²² Ayemhe-no-pfuase o li abi anekhukhu rote idane tiemhile shi oli egbe. Uruli o rote idane ngme, oo, "Omimhe u khi. Mhi i nono ingme oye gba, irari khi u ma ri egbe e mu mhe."‡

Unuekpe oyi iJesu

(iMat 1.1-17)

²³ Ikpe uye ali igbe iJesu o gbe ni o ro gbe ikanya eyoli eke le. O khi omi omose ni a lu iJosefu abi egbo e kie li khokho li shi, iJosefu ni o khi omi Eli.

²⁴ Omi iMatati ni o khi omi iLevi, ni o khi omi iMelki, ni o khi omi iJana, omi iJosefu.

²⁵ Ni o khi Omi iMatatiasi, omi Emosi, omi iNaumu, omi Esili, omi iNagai,

²⁶ Omi iMaati omi iMatatiasi, omi iSemeini,

omi iJosechi, omi iJoda,

²⁷ Omi iJoana, omi iResa,

omi iZerubabeli,

omi iShaliteli, omi iNeri.

²⁸ Omi iMelki,

omi Adi, omi iKosamu,

omi Emadamu, omi Eri,

²⁹ omi iJoshua, omi Eliaza,

omi iJorimu,

omi iMatati, omi iLevi,

³⁰ omi iSamoa,

omi iJuda, omi iJosefu,

omi iJonamu, omi Eliakimu.

³¹ Omi iMelea, omi iMena

omi iMatata, omi iNatani,

omi iDefidi,

³² omi iJese,

omi Obedi, omi iBoazi,

omi iSamoa, omi iNashoni,

³³ omi Aminadabu,

omi Adimi, omi Ani,

omi Ezironi, omi iPeręzi,

omi iJuda,

³⁴ Omi iGiekopu,

omi Aziki, omi Aburaamu,

omi iTera, omi iNao.

³⁵ Omi iSerugu, omi iReu,

omi iPelegi, omi Eba,

omi iSheła,

³⁶ omi iKenani,

omi Afazadi, omi iShemu,

omi iNoa, omi iLameki,

³⁷ Omi iMetusela, omi Enoki,

omi iJaređi, omi iMaalaleli,

omi iKena,

³⁸ omi Enoshi,

omi iSeti, omi Adamu,

Omi Eshinegba.

4

Imufe oyi iJesu

(iMat 4.1-11; iMak 1.12-13)

¹ IJesu o rote okę iJodani jele, Ayemhe-no-pfuase o voli egbe. Oni Ayemhe o rue oli je odagbe ifufu,

² Okphaghie o la oobo mu oli fe elemhi ogbele egbhueva. Oa le emhikhoghua ogbele ingme ni a ngme ena. Ipkukhokho o okiamhi oo gbe oli.

³ Okphaghie oo li, "Ini u lese khi Omi Eshinegba u khi, weę oni eęe ona o mele ibuleđi-a."

⁴ Ama iJesu oo li, "A she keke oli shi Ebe-no-pfuase khi o a khi eminale tse o ri agbo a na ogbo."*

⁵ Igho okphaghie o rue oli nga ashini o yagha egbegbo, o ri eghiele na agbo nya kase oli. ⁶ Oo li, "Mhi ya ri itoto ali epfue ni e la agbo nya ne, irari khi a she rewe na mhe, oni o ghole mhe mhi ya rue we na. ⁷ Irarigho, lese nyese ukhomhi na mhe tse, eye ena nya e ke ya khi."

† 3:20 Li ze iMat 14.3-4; iMak 6.17-18 ‡ 3:22 Li ze Igbae 22.2; Iwolo 2.7; Aza 42.1; iMat 3.17; iMak 1.11; iLuk 9.35 * 4:4 Li ze iDeut 8.3

8 Ijesu o rọ oli, “A she kẹkẹ ọli shi ebe no pfuese. Ke ga Onomhue Eshinegba oye, lolighuo kpe u ya ke ga.”†

9 Oni okphaghie o ke rue ọli bhale ijerusalẹmu, o roli migha ashini o yagha ne ukhomhi owa ugamhi oyi Eshinegba, oo li, “Ini Omi Eshinegba u khi, te akana ji tiemhi.” 10 Irari khi a she kẹkẹ ọli shi Ebe-no-pfuase khi,

“Eshinegba o ya ghie igeni eyoli, e ka kpe abo rue.”‡

11 E ya ri abo tsua e idane,

ini u khi khi owe shi eche.”§

12 Ijesu o oli, “A she kẹkẹ oli shi Ebe-no-pfuase, ‘Khi mu Onomhue Eshinegba oye fe bino.’ ”* 13 Oni okphaghie o mu ijesu fe se, o ze ọli obo ne, o ke migha khe eghẹghẹ olese.

Ijesu o rote iGalili gba akanya oyoli eke le

(iMat 4.12-17; iMak 1.14-15)

14 Ijesu o nyene egbe bhale iGalili, ekpabo eyi Ayemhe-nofuase e roli gbe ikanya. A suo eko ingme oyoli asha khi asha. 15 O la owa ugamhi oyewe sese. Wewe nya e kueghie oli.

Egbo iNazareti e kie ijesu

(iMat 13.53-58; iMak 6.1-6)

16 O je eke iNazareti obini o la fu vule, igho ogbele iyemhe, o lo owa ugamhi abi o kie kpe e li. Igho o vule migha a ze ebe. 17 A rue ebe oyi Omekeguele Azaya mholi ọli obo. O naghie ọli-a, O me ashini a kẹkẹ ọli shi khi.

18 “Ayemhe oyi Eshinegba o la mhe o,

irari khi o she ze mhe

ni mhi ke gue usomhi onete

oyi Eshinegba ye

eni ea mhue.

O ghie mhe mhi

guele khi mhi

ya rue eni a mu

shi owa ighumha lasele,

ni mhi khueghie ezalo alo-a,

mhi pfuese eni a na osoli.

19 Ni mhi rọ gue le khi

isomhelemhi oyi Eshinegba

o she ramhi.”†

20 O ze se, o khili oni ebe, o rue ọli na oni o ri elo a khu oni ugamhi, O shito, igho ogbokpa ni o la oni owa ugamhi o wolọ alo shi ọli egbe.

21 Igho ọli gueye we, “Amo, emini mhi ze lena o bhale ya tse shi e

eso.” 22 Ogbokpa o ngme onete

oyoli. Abi e rọ bhale ya e ingmemhi

onyalao ni e rote ọli unu u lasele, e

mhila, “Ona o she khi omi iJosefu?”

23 Ijesu oo we mhi lese khi a ya

ri ekpita lie mhe, “Obo, ri egbe e

ze. ‘A ya gbo lie mhe la akana

gbe ikanya onyalao ni u gbe obini

iKapanomu.’ ” 24 “Abi o li mhi li

gue ọli e ye e khi, aa mu ekpe e na

omekeguele ọli oyoli.”‡ 25 Mhi gueye

e khi esamhi-olimhi ebubu e la eke

iZireni eghẹghẹ oyi Elaja, ni ame

o rọ mu ikpe ese ali ukhukhui ni

ukpokpomhi okiamhi o rọ pfi oni

eke nya.”§ 26 Abi o tseku khi igho, aa

ghie Elaja ghi ongewe okhoghuo, se

ni osamhi-olimhi na iZarifati ni o la

eke iSidoni.* 27 Ebubu egbo ni efafe

e mu e gbo la eke iZireni eghẹghẹ

oyi Elasha Omekeguele, ni o rọ khia

khi aa me ongewe okhoghuo ni a

rọ ze, se ni iNamani ongi iSiria.”†

28 Igho elemhi e li bi eni e la elemhi

oni owa ugamhi nya abi e rọ suo

ungmemhi ona. 29 Igho e vule khu

ọli oni ọli ya fe. E rue ọli bhale

eseso ute oyi oni ọli, ni wewe e ba

pfi ọli ya tiemhi. 30 Ama o rote we

ifuabo ya lase, o vu.

Ijesu o khu omose oghuo ayemhe

† 4:8 Li ze iDeut 6.13 ‡ 4:10 Li ze Iwolo 91.11 § 4:11 Li ze Iwolo 91.12 * 4:12 Li ze iDeut

6.16 † 4:19 Li ze Aza 61.1-2 ‡ 4:24 Li ze iJon 4.44 § 4:25 Li ze 1 Ighie 17.1 * 4:26 Li

ze 1 Ighie 17.8-16 † 4:27 Li ze 2 Ighie 5.1-14

okphaghie egbe-a

(iMak 1.21-28)

³¹ Igho ijesu o tiemhi eoli iKapanomu ni o la iGalili eḷe iyemheḷa, o seḷe eni eḷbo. ³² Emini o seḷe we e ri abo sha we, irari khi ekpabo e la ungmemhi oyoli.† ³³ Omose oghuo o la oni elemhi owa ugamhi ni o mhue ayemhe okphaghie. O tseḷe leghe. ³⁴ “Ghi e! Elo wa nono anye egbe, ijesu na iNazareti? Eri u bhale ya pfuse anye-a? Mhi leḷe oni u khi, yeḷe u khi oni o pfuase oyi Eshineḷgba.”

³⁵ Igho ijesu o tseḷe ku oli, “Khukhu unu, roḷe oli egbe lasele.” Igho oni ayemhe okphaghie o mu oni omose pfi eke kpo ukpeloe oyi eni eḷbo nya, o lase oli egbe le, ama oḷa kuale oli utse.

³⁶ Oni ingme o ri abo sha eni eḷbo, e mhila egbe, “Obo aa me oseḷe onana? Itobo khi afu ali ekpabo o roḷe mhese na iyemhe okphaghie, eni iyemhe e suo eso na li, e na ya lase!” ³⁷ Igho eva oyoli o gbhiaku ashakpa.

Ijesu o ri ebubu eḷbo ze

(iMat 8.14-17; iMak 1.29-34)

³⁸ Ijesu o te oni owa ugamhi fie, o je owa oyi iSamḷ, o bhale ya e khi iba ne fune ee to oḷo iSamḷ oni okpotso. E gueye ijesu o kpaghie oni okpotso obo. ³⁹ Igho ijesu o nyese egbe ti mama li, o khu eni iba, igho eni iba e lase oli egbe le. Aghoaghḷo oni okpotso o vule, oḷo feḷi we eḷfese. ⁴⁰ Abi ogbomhi o ke roḷe mu eke, a tsua ebubu eḷbo ni e mhḷi ighuamhi ododa bhale ghi ijesu, o ri obo nga we ukhomhi, o rewe ze nya. ⁴¹ Iyemhe ebe e gbo li roḷe ebubu eḷbo egbe ya lase, eni iyemhe e tseḷe, e lie, “Omi Eshineḷgba u khi oo!” Ama ijesu o dese we, oḷa ze ni e ngme, irari khi e leḷe oli khi Omiepfuese o khi.

Ijesu o tse abo elemhi owa ugamhi

(iMak 1.35-39)

⁴² Ogbe o gbe-a, ijesu o te oni eoli je ashini o da-ya, eni eḷbo ee nono oli. Abi e roḷe me oli, eḷa ke ze oli vu. ⁴³ Ama o gueye we, “Mhi mema ya gue ungmemhi onete oyi Eghiele oyi Eshineḷgba ye eoli eni e kpoḷe, itobo khi emini o ze ni Eshineḷgba o roḷe ghie mhe bhale na.” ⁴⁴ Igho o kiele tse abo kia eni owa ugamhi ni e la eke ijudia gase.

5

Ijesu o lu eniye odukhokho eni odode

(iMat 4.18-22; iMak 1.16-20)

¹ Ogbeḷeghuo khi ijesu o nu eḷbo migha ukiēkie okē ni o khishi na iḷeḷeḷareti, eni eḷbo e le gase oli ri eso o shi ungmemhi oyi Eshineḷgba* ² O me oko-okē eva eḷfefe oni okē, ni eḷbo eni e gbe ifele e ze obo shi agho. Eni eḷbo ee yeḷe iga ni e roḷe gbe ifele-a. ³ Ijesu o lo elemhi oghuo ni o khi oyi iSamḷ, oḷo iSamḷ o gua li ti lase oni egele oni okē deḷe. Igho o shito oni oko-okē oniemhi, oḷo seḷe we. ⁴ Abi o roḷe seḷe we se, oḷo iSamḷ, “Pfi aga lo ashini o limhi ni o mu ifele.” ⁵ iSamḷ oḷo li, “Oḷa, a-ooyose anye te e roshēka ini anye mu ifele, anye a mu emhikhoghuo. Ama itobo khi u ngme ghḷ, mhi ya pfi aga lo.”† ⁶ Abi e roḷe pfi aga lo oni okē, e mu ifele ni e bububu, ni o ri aga eyewe kphuru-a.‡ ⁷ Igho e ri obo lu apfewe ni e ga roḷe gbe ifele, ee e bhale ya kpaghie wewe obo. E muno eni ifele kulo oko-okē eni e kpoḷe. Eni oko-okē e vo ifele ya ramhi unu, ni eni ifele e roḷe khose eni oko-okē ramhi ni e roḷe tiemhi udi okē. ⁸ Abi iSamḷ iPita o roḷe me ona, o de ya yeshi awe eyi ijesu, oḷo li, “Kpeḷe ke vu ni u ze mhe obo, irari khi ona olamhe mhi

† 4:32 Li ze iMat 7.28-29 * 5:1 Li ze iMat 13.1-2; iMak 3.9-10; 4.1 † 5:5 Li ze iJon 21.3 ‡ 5:6 Li ze iJon 21.6

khi.”⁹ Abọ e sha li ali ẹgbọ ni e nu ọli la aghọ, itobọ ifẹlẹ ebubu ni e mu.¹⁰ Ighọ abọ e li sha iJemhisi ali iJoni imi iZebedi, ni e khi enuzava eyi iPita. Ighọ iJesu ọọ iSamọ, “Khi ke na ulishi. Rọte amo vu, ẹgbọ u ke ẹ ke muno.”¹¹ Ighọ e tialọ ọkọ-okẹ oniẹmhi eyẹwẹ ngale egele.

Ijesu ọ ri ọmọse ni efafe e mu toto (iMat 8.1-4; iMak 1.40-45)

¹² Abi iJesu ọ rọ la ẹoli oghuo, ọmọse oghuo ni efafe e mu ọ bhale deba li. Abi ọni ọmọse ọ rọ mẹ iJesu, ọ de ya yẹshi ọli odalo, ọ lema li, ọọ li, “Ọnọmhuẹ, ini o ghọle ẹ, u dobe ya rẹmhe ze.”¹³ Ijesu ọ nise obo-a rọ ti ọni ọmọse, ọọ li, “O ghọle mhe, khi ọni ọ ze.” Aghọaghọ eni efafe e lase ọli egbe le.¹⁴ Ighọ iJesu ọ tse agua yẹ ọli, ọọ li, “Khi gueye ọgbọkọghuo, eri-tse ka ri egbe ẹ khase ọkpodalo-ugamhi ni u riẹlẹ iluasobo ikhuẹ-pfuase ni iMosisi ọ mhese na ẹ, eghẹghẹ aghọ ni o khi ọtselẹ na we.”¹⁵ Ighọ ingme oyọli oo gbhiaku shi ọ. Ebubu ẹgbọ e bhale deba li ni e rọ mẹ asha suọ ungmehi oyọli ali ni ọ gbo rẹwe ze elemhi iwali ighuamhi ọdọda.¹⁶ Ama eri iJesu ọọ bi egbe-a je ashini o da-ya, ọ ya sọ iromhi.

Ijesu ọ rọ ọmọse ni ọ ghu abọ ali awe-a toto (iMat 9.1-8; iMak 2.1-12)

¹⁷ Ẹlẹghuo abi iJesu ọ li sese, ẹgbọ iFarisi ali eni ẹẹ sese Ishi eyi iMosisi ni e te ẹoli iGalili ali eke iJudia ali iJerusalemu bhale, e shito aghọ. Ighọ Ẹshinẹgba ọ li ri ekpabọ na li rọ ri eni ẹẹ ghua toto.¹⁸ Ẹgbọ ni e tsua ọmọse oghuo ni ọ ghu abọ ali awe a bhale, e nono abi e li ya rọli lo oni owa bhale odalo oyi iJesu.¹⁹ Abi e ke rọ mẹ khi wẹwe ẹa mẹ asha, itobọ khi ẹgbọ e bu dose, e nga ukhomhi oni owa, e ri ili gẹ ọli abi ọ yeshi iya eghọ, e rọte ekpha rọli tiemhile shi iteva ẹgbọ, e rọ li

shi odalo oyi iJesu.²⁰ Abi iJesu ọ rọ mẹ abi irudunga oyẹwe oo fu, ọọ ọni ọmọse, “Ọmuẹ, a she gbe olamhe eyẹ kua ne.”²¹ Eni ẹgbọ iFarisi ee sa udu oyẹwe, e lie, “Oghuo ọni ọgbọ ọna ọ khi ni ọọ pfi unu-a, oghuo ọ dobe ẹ gbe olamhe kua, seẹ ni Ẹshinẹgba lẹlighuo?”²² Ijesu ọ lese emini e sa, ọ mhila we, “Elo o ze ni a rọ sa isamhi enana a shi udu oyẹ. ²³ Onoghuo o ya kele ọgbọ ngme ne? ‘A she gbe olamhe kua ne,’ ali, ‘Vule ke kia,’ ²⁴ Emini o ze ni a rọ mẹ na khi ni a rọ lese lo khi Omi Ọgbọ ọ mhọli afu shi elemhi agbọ ni a rọ gbe olamhe kua.” Ọọ ọni ọmọse ni ọ ghu abọ ali awe-a eghọ, “Mhiẹ u vule, rue iya oye, ni u ke je apfe.”²⁵ Utoghuo kpe ọ vule migha odalo oyẹwe, ọ rue iya ni ọ rọ yeshi mhue obo, ọ je apfe, ọọ kueghie Ẹshinẹgba.²⁶ Abọ e sha eni ẹgbọ nya, ee kueghie Ẹshinẹgba. Abọ e sha we, ulishi o mu we, ee lie, “Awa mẹ oshabo amo.”

Ijesu ọ lu iLiva ọ deba lue (iMat 9.9-13; iMak 2.13-17)

²⁷ Onana o dose se, ọ fie lase, ọ mẹ ọmionoga ni a lu iLiva khi ọ shito elemhi okhọlo oyọli ni ọ la mie oga, iJesu ọọ li, “Deba mhe.”²⁸ Ighọ iLiva ọ vule, ọ ze emini ọọ riẹlẹ obo, ọ deba li.

²⁹ Ighọ iLiva ọ nye ekhe, ọ lu ukpokpomhi ukue na iJesu shi apfe oyọli. Emionoga ebubu ali ẹgbọ elese ni e bu e li bhale shi oni ukue, e nu we le emhi.³⁰ Ama ẹgbọ iFarisi ali eni e sese ishi ee wọlọ khase eniye odukhokho eyi iJesu, ee lie, “Elo o ze ni ọ rọ nu emionoga ali ena olamhe ẹẹ le eminale?”*

³¹ Ijesu ọ sọ we ọ, ọọ we, “Ọni ọọ to, ọọ ye apfe obo.³² Mhi aa bhale ni mhi rọ ya lu ẹgbọ ni e pfuase ne, ama ena olamhe mhi bhale ya lu, ni e rọ mhue imiepfuese.”

A mhila iJesu ogbo ingme azumhi

(iMat 9.14-17; iMak 2.18-22)

³³ Egbo eghuo e mhila iJesu, “Elo o ze khi eniye odukhokho eyi iJoni ali eniye odukhokho eyi iFarisi e pfi azumhi, ni eye e ro le ni e ro da?” ³⁴ IJesu o so we o, “A lie me gho khi a ri epfese ni e nu odo omueshi onogbo shito o pfi azumhi, ini oni odo omueshi o nu we la agho? ³⁵ Ama khi eghenge odo bhale ni a ro ya rue odo omueshi iteva oyewe le, eghenge agho, e ya pfi azumhi.”

³⁶ O ze okhe ipokhokho onana khasa we, oo, “Ogbokhoghuo oya ya khi ode onogbo ya gbela ma ode onodio, ini o ligho, eri o mema ya khi oni ode onogbo-a shi afue. Ini a gbela ode onogbo ma onodio, ea ya li abeghuo. ³⁷ Wexhi eri ogbo o ya ku onyo onogbo shi akpaba oyi ekue-alamhi onodio, ini ogbo o li gho, eri oni akpaba o ya nyan-a, oni onyo o ku kua, oni akpaba o li opfu-a. [Akpaba ekue alamhi egbo iJu e ku onyo o shi.] ³⁸ Onyo onogbo a ku e shi akpaba onogbo. ³⁹ Aa me ogbo ni o ya da onyo onodio se, ni o tigbe ya mhila onyo onogbo, irari khi o ya lie khi onodio o ti ne.”

6

Ingme ogbele iyemhea oyi egbo iJu
(iMat 12.1-8; iMak 2.23-28)

¹ Ogbele iyemhea, iJesu ali eniye odukhokho eyoli e rote ifu ishemhi iakpa dose, e be eni iakpa mhu e abo, e kphali ikpamhi we le.* ² Egbo iFarisi eghuo, e mhila we, “Elo o ze ni a ro gbe ushi ona ogbele iyemhea-a?” ³ IJesu o so we o, oo we, “Aa kpe ze emini iDefidi o riele abi okiamhi o ro gbe oli ali apfoli? ⁴ Abi o li lo Owa oyi Eshinegba ya rue ibuledi ni a ro o ga Eshinegba le, ni o gbo ro na apfoli le. Eri a ghue oni ibuledi ogho, se ni ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba tse

* 6:1 Li ze iDut 23.25 † 6:4 Li ze iLev 24.9

ee le oli.”† ⁵ Loli iJesu o ro oo we, “Onomhue oyi ogbele iyemhea Omi Ogbo o khi.”

Omose ni o ghu obo-a

(iMat 12.9-14; iMak 3.1-6)

⁶ Igho elelese ni o khi ogbele iyemhea, iJesu o la elemhi owa ugamhi sese egbo. Omose oghuo o la agho ni obo ita oyoli o ghua. ⁷ Eni egbo iFarisi ali esese Ishi eyi iMosisi e nono emini wewe e ro ya mu umha-guekia shi iJesu obo. Igho e li to oli okpe ini o ya ri ogbo ze ogbele iyemhea oyi egbo iJu. ⁸ IJesu o lese isamhi eyewe odo oni omose ni o ghu obo oghuo-a egho, “Vule migha ana, ni ogbokpa o lolo ke me.” Igho oni omose o vule migha we iteva. ⁹ IJesu oo, “Mhie i, onoghuo ushi oyi awa o lama shi ogbo o riele ogbele iyemhea? Ni a ro riele onete abi ni a ro riele onobe, ni a ro tsumhi agbo oyi ogbo, abi ni a ro pfuse oli-a?”

¹⁰ O bino we gase nya, oo oni omose o nise obo-a. O ligho. Oni obo o nise a. ¹¹ Ama elemhi e bi we egbegbo, e gba ugbamhi abi e ya li iJesu.

IJesu o ze ighiusomhi na kee ogbava

(iMat 10.1-4; iMak 3.13-19)

¹² Ogbeleghuo, iJesu o nga ute ya so iromhi. O la agho eliyose elegho nya oo so iromhi lema Eshinegba ¹³ Abi oge o ro gbe-a, o luno eniye odukhokho eyoli, o ze ogbava elemhi we, o lu we ighiusomhi na kee ¹⁴ ISamo, ni o lu iPita ali inyoghuo Aduru, iJemhisi, iJoni, iFilipu ali iBatolomiu. ¹⁵ IMatiu ali iTomosi, iJemhisi omi Afeusi, ali iSamo, ni e lu iZiloti. ¹⁶ IJudasi omi iJemhisi, ali iJudasi Isikaroti ni o ri iJesu de.

IJesu o sese, o gbo ri egbo ze
(iMat 4.23-25)

¹⁷ Abi iJesu ali eniye odukhokho eyoli e ro rote oni ute tiemhile, o

‡ 6:4 Li ze 1 iSam 21.1-6

migha ugbereke, eniye odukhokho eyoli ebubu e la agho. Ebubu egbo e la agho ni e rote ukiękie ekę iJudia nya ali ęoli iJerusalemu ali ęoli iSidoni ali ęoli iTai ni e ngeli epfepfe okę onięmhi bhale. ¹⁸ Eri e bhale ya suo ingmemhi eyoli ali ni o gbo re we ze elemhi ighuamhi ododa. Eni ayemhe ebe e nase e li bhale, o rewe ze. ¹⁹ Eni egbo nya e roshęka ri oboto ęli, irari khi itoto e te ęli egbe lasele, o re we nya ze.

Oghęle ali oya

(iMat 5.1-12)

²⁰ Ijesu o bino eniye odukhokho eyoli, oo we,

“Ikhivose o khi na ęę ni aa pfue,

irari khi ęę a mholi
Eghiele oyi Eshinęba.

²¹ Ikhivose o khi na eni okiamhi o gbe memena

irari khi a ya me le khue.

Ikhivose o khi na ęę ni a vie memena,

irari khi a ya gia.

²² Ikhivose o khi na ę, ini egbo ę biselemhi ę, ni e ro kie ę, ni e ro tsue ę, ni e ro kie ę khi egbo ebe a khi,

itobo oyi Omi Ogbo. §

²³ “A ke ghele ini a da me gho. A gbe ishimhi irari khi a ri eleli ni o funę shi iloghie ę khe ę. Irari khi igho eni e bia we e li nase emekeęuele eyi Eshinęba eghęęhe oyewe.*

²⁴ “Ama, o ma kholo ę egbe, ikhi ęę ni a mhue epfue memena, irari khi a she mie eleli oyę se.

²⁵ O ma kholo ę egbe, ikhi ęę ni a she le khue memena, irari khi okiamhi o ya gbe ę.

O ma kholo ę egbe, ikhi, ęę ni a gia memena, irari khi a ya vie ę vie oya.

²⁶ O ma kholo ę egbe, ikhi ęę ni egbo ęę ngme onete oyęę,

irari khi igho eni e bia we e li ngme onete oyi emekeęuele eyi egbholi.

Awa mholi inono na obe awa

(iMat 5.38-48; 7.12a)

²⁷ “Mhi gueye ę, ęę ni a suo mhe, a nono ingme oyi obe ęę. A ke riele onete na egbo ni ęę biselemhi ę. ²⁸ A ke so iromhi na egbo ni ęę tsue ę, a so iromhi ke na egbo ni ęa gue ę ngeli deba ę. ²⁹ Ini ogbo o lase ukiękie esọ oghuo, nyenę oni o kpole gbo na li lase. Ini ogbo o ri itoto mhię awulu, gbo ze ni o rue oni u so kpoke ma o. ³⁰ Ke ri emini ogbokpa o mhila ę na li, ini ogbo o rue ę emhi, ze ęli oboto na li, khi gbo mhila li luę. ³¹ Ngeli ke deba ogbo abi u lie nono ni a li ngeli deba ę.†

³² “Ini o khia khi egbo ni e nono ingme oyę u lese a nono ingme oyewe, ighe ikhivose ni o la o ne? Irari khi ena olamhe e lili ę nono ingme oyi egbo ni e nono ingme oyewe to o. ³³ Ini o khia khi eni e riele onete ne u lese li ę riele na, ighe ikhivose ni o ke la o ne? Egbegbi ena olamhe e lili ę ligho.

³⁴ Ini o khia khi eni e ngmomhi ę ne u lese li ngmomhi ę na, ighe ikhivose ni o la o ne? Irari khi ena olamhe e li ngmomhi ę na egbewe. ³⁵ Ama ze ni u nono ingme obe ę, ke riele onete na we. Ke ngmomhi na we, khi ngmomhi na we ni u ke ri eloe shi ekę khi e ya fali ę ota to o. Eghęęhe agho ikhivose oyę o ya gbędi, u khi omi Eshinęba no Yagha ne Nya. Irari khi lolu oo somhi elemhi eni ęa lese obode ali ena okholo. ³⁶ Khi ona ilelemhi, ęzeze abi ita ę o li khi ona ilelemhi.

Igue egboese ezọ

(iMat 7.1-5)

³⁷ “Khi gue ogbo ezọ ini a khi li gue ye ye ezọ, khi ri unu pfueche ogbo-a, ini a khi li ri unu pfueche-a. Gbekua na onuzava oyę, ni Eshinęba

o li gbe kua ne. ³⁸ Rona khi a ya ro ne. Ukiekie onete, oni a lolo mimi, ni a jighise ni o tsua kua, a ya ro somhie opfa. Irari khi ukiekie ni u ro mhese na egbo, Eshinegba o li ro ya mhese ne.”

³⁹ O gbo ze okhe irokhokho ona khasewe, oo we, “Ozalo o fe dobe ya ri ozalo nabi lue ke kia? Eri wewe aava e ya de pfilo uchoke.† ⁴⁰ Omoo ni o la owena o ya fu dose oni oo sese oli, Eri-tse ini omoo ni oo ye owena o ye owena oyoli se, o ya li abi oni o sese oli.S

⁴¹ “Elo o ze ni u roo me uku ni o la inyoghue eloe ni u waa ro meke me ufolo oara ni o pfida eloe oye? ⁴² Se u lie lie inyoghue, ‘Inyoghue ze ni mhi rue e uku eloe a,’ ni yeye oye waa ro me ufolo oara ni o pfi da eloe oye? Yeye ogbo orugamhi ku alo, kpe tode rue ufolo oara ni o la eloe oye-a ni u tigbe meke gboo rue uku ni o la inyoghue eloe a.

Ora ali ikpamhi eyoli
(iMat 7.16-20; 12.33-35)

⁴³ “Oara ni o a ti o dobe ya mo ukpamhi onete, u ke ya lie khi eri oara onete o ya mo ukpamhi ni o a ti. ⁴⁴ Ikpamhi ni oara oo mo, a ro o lese oara ni o khi. Aa rote okphekphe e pfanoo okhua-eni.* ⁴⁵ Eri ogbo onete o rote emini o ti ni o roshi udu e rue emini e ti lasele, Ama ogbo obe, o rote udu obe oyoli rue emhi obe ni o roshi udu e lasele. Irari khi isamhi ebubu ni e la ogbo udu, o te e ngme ungmemhi lasele.†

Ogbo otsegbhe ali oyegehe
(iMat 7.24-27)

⁴⁶ “Elo o ze ni a ro lu mhe, ‘Onomhue, Onomhue,’ ni aa ro ri emini mhia ngme gbe akanya? ⁴⁷ Mhi ya rokhashe e abi ogbo ni o bhale deba mhe, ni o ri eso e shi mhe eke, ni o gbo ri ingmemhi eyemhe a gbe ikanya o li. ⁴⁸ Eri o li abi

ogbo ni o to owa, o tonoo eke-a limhi, ni o ri owa gbe ukhomhi eche. Abi ukpokpmhi ame o ro rue, ochikpho o ri itoto ghi oni owa abo, ama o dobe nighise oli, irari khi eri a toli egbegbo. ⁴⁹ Ama ogbo ni oo suo ungmemhi oyemhe ni o ro li gbe akanya, eri o li abi ogbo ni o to owa nga ekhashe. Abi ame o ro rue, ochikpho o ri itoto tsua oni owa, oni owa o de, o khi oyese oni emhi.”

7

Irudunga oyi okholi-okhue oyi iRomu
(iMat 8.5-13)

¹ Abi iJesu o ro ngme enana nya shi eso eyi eni egbo se, o lo elemhi eoli iKapanomu. ² Oobo a me omose ni oo ga okholi-okhue oni emhi, ni ingme oyoli o lolo mu oga oyoli egbe. Oni omose oo ghu ughuamhi ni o roli ramhi eghuli. ³ Abi oni okholi-okhue onofune o ro suo eko iJesu, o ghie egbhali eyi egbo iJu ghi oli, o bhale ya ri oni oo ga oyeluze ze. ⁴ Abi e ro bhale deba iJesu, e lema li egbegbo, ee iJesu, “Oni omose ona, o khi oni u kha kpaghie obo. ⁵ Irari khi o ma nono ingme oyi egbo eyi anye gba, o gbo to owa ugamhi na anye.” ⁶ Igho iJesu o deba we vu. O she kia a ramhi owa oyi oni okholi-okhue ni o ro ghie emole oli e lie iJesu, “Khi ke nase egbe e, mhia somhi ramhi ni u wa lo owa oyemhe le. ⁷ Loli o ze ni mhi ro bino khi mhiaa ti ramhi ni mhi a bhale deba e. Lese ngme oni ungmemhi khi oni oo ga mhe o ya ze. ⁸ Irari khi mhemhe oyemhe, ona omhese mhi li khi, ni ekholi-okhue e li kpoke na. Mhia mhese na ona, ‘Vu,’ o vu. Mhi mhese na ogho, ‘Bhale,’ o bhale. Mhi gueye oghumha oyemhe, ‘Riele ona,’ o riele oli.”

⁹ Abi iJesu o ro suo oni ungmemhi ona, abo e sha li. O nyene

† 6:39 Li ze iMat 15.14 S 6:40 Li ze iMat 10.24-25; iJon 13.16; 15.20 * 6:44 Li ze iMat 12.33

† 6:45 Li ze iMat 12.34

alo ukhokho bino ebubu eḡbọ ni e deba li, ọọ wẹ, “Mhi gueye ẹ khi mhia kie kpe me irudunga ni o na fu ghue, mhia kpe me ọli eke iZireni ne.”¹⁰ Igho eni a kpe ghie, e nyene egbe je apfe oyi oni okhọli-okhue no fune, e bhale ya ẹ khi oni ọọ ga li ọ she ze.

Ijesu o rote eghuli guise omi Osamhi-olimhi le

¹¹ Oo li deṅe, ijesu o te agho vu, ọ je ẹoli ni a lu iNei, eniye odukhokho eyoli ali ebubu eḡbọ elese e deba li. ¹² Abi o li ti ramhi ode unuekpe ni a te ẹ lo oni ẹoli le, ọ me khi a tsua oḡbọ ni ọ ghu-a a lasele. Lọlighuo kpe inyoli ọ me bia. Oni okpotso ọ gbo khi osamhi-olimhi. Ebubu eḡbọ e rote oni ẹoli ve deba li. ¹³ Abi Onomhue o ro me oni okpotso, ọ mhue ilelemhi na li. Elemhi ọ e ala li, ọọ li, “Khi ke vie.” ¹⁴ Igho o vu ya ri obọ ti oni akpati olimhi, eḡbọ ni e tsua li e mu migha, ijesu o, “Oni ozeo mhiye ye vule.” ¹⁵ Igho oni omose ni ọ ghu-a egho ọ vule shito, ọọ ngme. Ijesu o mu ọli obọ na inyoli. ¹⁶ Ulishi o mu eni eḡbọ nya, e kueghie Eshinegba, e lie, “Omekeguele oniemhi ọ she bhale iteva oyi awa. Eshinegba ọ she bhale ya kpaghie eḡbọ eyoli obọ.” ¹⁷ Ingme oyi ijesu o gbhiaku eke iJudia nya ali ẹoli ni e la gasẹ ọli.

Iḡoni Oni ọọ batazi ọ ghie usomhi ghi ijesu

(iMat 11.2-19)

¹⁸ Abi eniye odukhokho eyi iḡoni e ro gue eni ingme enana nya ye iḡoni, ọ lu aava elemhi we. ¹⁹ O ghie we e ka mhila ijesu, “Ye ye u khi oni ọ ya bhale abi anye ri ẹloe shi eke ke khe ọlese?” ²⁰ Abi e ro bhale deba ijesu, ẹ ọli, “Iḡoni Oni ọọ batazi eḡbọ ọ ghie anye ghi ẹ, anye ka mhila ẹ, ‘Ye ye u khi oni ọ ya bhale abi anye ri ẹloe shi eke ke khe oḡboese?’ ” ²¹ Eḡheḡhe agho

te ijesu o ri ebubu eḡbọ ni e mhue ighuamhi ali iyemhe okphaghie ze. O khueghie ebubu ezalo alo-a. ²² O ro gueye eniye odukhokho eyi iḡoni, “A nyene egbe ukhokho ya gueye iḡoni emini a me, ni a gbo ri eso suo. Ezalo ẹ me eke, eni e guoghọ awe-a, ẹ ẹ kia, eni efafe e mu e ze, eleso e suo eso. Eni e ghu-a e guale. A kiele ẹ tse abo usomhi onete oyi iloghie ye eḡbọ ni ẹa mhue.* ²³ Oḡhele o khi ni oḡbọ ni ọa da de ode-a itobọ khi ọa mhue akhokhomhe shi mhe o.” ²⁴ Abi eniye odukhokho eyi iḡoni e ro vu se, ijesu o gue ingme oyi iḡoni ye eni eḡbọ, ọọ we, “Abi a ro fe fi je odagbe ifufu ya bino ọli, oḡbọ onabi onoghuo a dabi khi a ya me? Oḡbọ oyeḡhe ni ọ li abi ebuli ifulo ni akpekpeli o kha pfi je ana, o pfi ọli ẹ je oobọ a dabi khi a ya me oobọ? ²⁵ Ini ọa khi oḡbọ oḡhogho a dabi khi a ya me oobọ, onabi ise a ke nono je oobọ sho? Omose ni ọ so itsua ni e somhi otse? Eḡbọ ni ẹ so itsua ni e somhi otse, apfe oyi oghie ẹ la. ²⁶ Oḡbọ nabise a dabi khi a je oobọ ya me? Omekeguele? Abi o li mhi li gue ọli ẹ ye ẹ khi oni ọ dose omekeguele lo. ²⁷ Onana a keke ingme oyoli kpe shi eke, ni ẹe,

“Ghe khe, mhi ya ghie
aghiusomhi oye mhe ralo ne,
ni ọ ya khueghie ode-a
shi eke khe.”†

²⁸ “Mhi gueye ẹ khi aa me oḡbọ ni a bia bhale eke agbo ona ni ọ fu dose iḡoni, eri-tse khi oni ọ ga she ne nya shi Eghiele oyi Eshinegba ọ fu dose ọli.”

²⁹ Eḡbọ nya, li shi emionoga, abi e ro suo ingmemhi eyi ijesu, e mie shi ọ khi ode oyi Eshinegba o gbe akanya, irari khi iḡoni ọ she batazi we. ³⁰ Eḡbọ iFarisi ali eni e lese emhi ingme ushi e kie ugbanhi ni Eshinegba ọ gba na we, irari khi ẹa

* 7:22 Li ze Aza 35.5-6; 61.1 † 7:27 Li ze iMala 3.1 ‡ 7:30 Li ze iMat 21.32; iLuk 3.12

lama ni iJoni o batazi we.† 31 Agho ijesu o re, elo mhi fe ri egbo ena agbhotu ona ya khokho, se e fe ga li ena? 32 Eri e li abi eniye ni e shito oki ni e nu egbe e ngme ni e lie,

“Anye pfi ofele na e,

ama aa lama gbe ishimhi,
anye vie evie olimhi khasa e,

ama aa lama nu anye vie.’

33 Itobo khi abi iJoni Oni oo batazi egbo o ro bhale, o li le emhi wekhi eri o da onyo, eri e khi, ‘Ayemhe okphaghie o mhue.’ 34 Omi ogbo o bhale, oo le, oo da, a ke lie khi, ‘Ogbo unu-emhi ali ogbo odonyo o khi, ali khi oni o nu emionoga ali egbo ena olamhe e mu omole o khi.’

35 Eri egbhali oyi Eshinegba o rote obo oyi egbo ni e miesuo ri egboli khasa.”

Okpotso ona olamhe o ku ituale ni oo pfi shi ijesu awe

36 Ogbo iFarisi oghuo oo ijesu o bhale ka ko feli lue ni o nu lue le eminale. Igho o je owa oyi oni iFarisi, o shito, o le emhi. 37 Igho okpotso oghuo, ongi oni eoli ni o la agbo olamhe, o suo khi ijesu o la oni owa oyi ogbo iFarisi ogho. O de akanama ituale ni o ghale. 38 O bhale, o de ya wugha ijesu idi awe. Oo vie ku amevie shi oli awe. O ri itsu ni e la li ukhomhi shishi oli wewe-a, o pfipfi oli awe. O gbo ku ituale ni oo pfi shi oli awe. §

39 Abi oni iFarisi ni o lu ijesu bhale apfe oyoli ya mu oli epfese, o ro me onana, o la eke elemhi udu lie, ini omekeguele oyi Eshinegba omose ona o kha khi lo, o kha lese uwali okpotso ni ona o khi ni o ri egbe a ti oli ena, khi ona olamhe o khi. 40 Ijesu oo, “ISamo mhi mhue emini mhi ya gue ye.”

ISamo oo li, “Gueye mhe, Osese.”

41 Ijesu oo li, “Omose oghuo o la ni egbo aava e lo oli ota, oghuo o, o lo oli ekpa eva ali ukhukhui, oni o kpole o

lo oli ipomhi uye ali ishe. 42 Abi ea ke ro dobe fali oli ewe, o gbe eni ota kua na we. Mena gueye mhe oni o ya nono ingme oyi oli ne elemhi wewe ava-ava?” 43 ISamo oo li, khi oni o lo ikpagho eni e bu ne lo. Ijesu oo li, “U gue so.” 44 Ijesu o nyene alo ghue oni okpotso, oo iSamo “Wa me oni okpotso ona, abi mhi ro bhale owa oye wa die ame na mhe ro kpe awe-a, eri oni okpotso onana o ri amevie eyoli kpe mhe awe-a, o ri itsu ni e la li ukhomhi shishi we-a. 45 Waa pfipfi mhe unu egbe, rote egheghe ni mhi te lo ana le, oni okpotso ona o te pfipfi mhe unu awe ramhi memena. 46 Waa ku oili shi mhe ukhomhi, oni okpotso ona, o she ku ituale ni o pfi shi mhe awe. 47 Itobo igho mhi gue e ye e khi a she gbe olamhe eyoli ni e bububu kua na li, irari khi oni o nono emini e bu o khi. Oni a gbe ukuku o kua na, ukuku o nono.” 48 O gueye oni okpotso, “A she gbe olamhe eye kua ne.” 49 Egbo ni e nu oli shito e mhila egbewe “Oghuo onana oo dabi khi loli khi ni oo gbe olamhe kua na ogbo.”

50 Ijesu o gueye oni okpotso “Irudunga oye o she mie e pfuese, ri opfomhe ke je.”

8

Ikpotso ni e kpaghie ijesu obo

1 Ona o dose, ijesu o kia rote eoli je eoli. Oo gue usomhi onete oyi Eghiele oyi Eshinegba le. Eniye odukhokho ogbava eyoli e nu oli kia. 2 Ikpotso eghuo ni e kpe mhue ayemhe okphaghie ali iwali ighuamhi ni o ro ze, e li la agho: IMeli ongi iMagidaleni ni ayemhe ishilua e rote egbe lasele; 3 IJoana ni o khi ughue iChuzo ni o gbe akanya na oghie Erodu; ISuzana ali ikpotso elese gh, e ga la akagho. Enana e rote eku e oyewe e kpaghie

iJesu ali eniye odukhokho eyi ọli obọ.*

*Okhe irọkhokho oyi oghiale
(iMat 13.1-9; iMak 4.1-9)*

⁴ Abi ebubu ẹgbọ e rọ rọte ẹoli ọdọda bhale ya lona kugbe, ni e rọ le gasẹ iJesu, iJesu ọ zẹ okhe irọkhokho khasẹ wẹ, ọọ wẹ,
⁵ “Oghiale ọ ya ri ikpamhi emhi kọ. Abi ọ rọ ku eni ikpamhi emhi kia kọ, eghuo ọ e ku shi epfepfe ode. Eghuo ọ ẹgbọ e ri awẹ muno wẹ. Ipfeli e bhale ya sanọ wẹ le. ⁶Eghuo ọ e de ku nga ẹche, abi e rọ zẹ ngale, e khakha. Itobọ khi ẹa mẹ asha lolo pfi imhili lo eke. ⁷Ikpamhi eghuo ọ e de shi ifu igba, eni igba e tonon wẹ. ⁸Igho eghuo ọ e ku shi eke onete, e fu, e mọ ikpamhi agbhagbhamhi egbhuẹshe. Abi ọ rọ ngme ona se, ọọ li, Ọni ọ mhọli esọ ọ rọ suọ.”

*Emini o zẹ ni ọ rọ zẹ oni okhe
irọkhokho
(iMat 13.10-23; iMak 4.10-20)*

⁹ Eniye odukhokho eyoli e mhila li emini a ri oni okhe irọkhokho ngme. ¹⁰ Ọọ wẹ, “A she khueghie osheli ni o la Eghiele oyi Ẹshinẹgba-a khasẹ ẹ. Ama aa rọli khasẹ ẹgbọ ni e kpọle. Lọli o zẹ ni mhi rọ ri okhe irọkhokho nu wẹ ẹ ngme. “Irari khi ini e ririẹ ẹ fe, ẹa ya mẹ eke,

ẹẹ suọ, ọa lo wẹ esọ.†

*Emini okhe irọkhokho oyi oghiale
oghọ o ngme
(iMat 13.18-23; iMak 4.13-20)*

¹¹ “Emini a ri oni okhe irọkhokho ngme na. Oni ukpamhi emhi oghọ, ungmehi oyi Ẹshinẹgba lọ. ¹² Eni e de kua epfepfe ode eghọ, e khi ẹgbọ ni e kha suọ ungmehi oyi Ẹshinẹgba, ọkphaghie ọ bhale ya sanọ wẹ oni ungmehi udu-a, ini e khi miesuọ, ni e ba mhue imiep-fuese. ¹³ Eni e zẹ nga ọkpegbhe e to ẹli ẹgbọ ni e miesuọ, ni e khia

khi abi imufe o rọ bhale ẹa ke dobe migha, e de ode-a. ¹⁴ Ikpamhi ni e zẹ shi ifu igba, wewe e khi ẹgbọ ni e suọ oni ungmehi ama ẹa dobe migha shi ọ, isamhi eyi emhi agbọ ali anasemhe ali epfue ni o la agbọ ali oghuemhe ni o la ọ, ọa zẹ ni e mhue iwomhelo shi irudunga. ¹⁵ Ikpamhi ni e zẹ shi eke onete ni e mọ ikpamhi, wewe e khi egbegbi ẹgbọ ali udu onete ni e kha suọ oni ungmehi, e mu ọli shi, e kha ri egbe mie o ri emini a rọ kọ ọ zẹ lasele.

*Ákpá ni a rọ ru nga ukhomhi
emhi
(iMak 4.21-25)*

¹⁶ “Aa mẹ ọgbọ ni ọ ri ákpá ya ru, ni ọ ya rue ọli sheli elemhi ukoko, wẹkhi ufu ukpho. Eri ọ ri ochoghọ ya rue ọli nga asha na keghe ni eni ẹẹ lo le e ke mẹ eke, ẹẹ mẹ oni ákpá.† ¹⁷ Irari khi aa mẹ emiemini a rọ sheli ni aa ya rọ lasele gboo, wẹkhi eri a mẹ emini a khukhu shi elemhi, ni aa ya khueghie-a gboo. ¹⁸ Itobọ igho mhue ẹgbhe shi emini u wa suọ. Ọni ọ mhue, a ya rọ ma li ọ. Ama ọni ọa mhue a ya gbo mie ọli ukuku ọli ni ọ sa khi lọli mhue.”*

*Inyoghuo iJesu ali inyi iJesu
(iMat 12.46-50; iMak 3.31-35)*

¹⁹ Igho inyọli ali inyoghuo ọli e bhale deba li, ama ẹa mẹ asha ramhi ọli egbe, irari ebubu ẹgbọ ni e le gasẹ ọli. ²⁰ Ọgbọ ọ ya gueye iJesu, ọọ li, “Inye ali inyoghue, e migha olase, ẹẹ nono ni wewe e mẹ.” ²¹ IJesu ọọ wẹ, “Inyemhe ali inyoghuo-mhe wewe e khi ẹgbọ ena ni ẹẹ suọ ungmehi oyi Ẹshinẹgba, ni e gbo rọli ẹ gbe akanya.”

*IJesu ọ mu akpepeli migha
(iMat 8.23-27; iMak 4.35-41)*

²² Ẹlẹghuo iJesu ọọ eniye odukhokho eyoli, “A bhale ni awa da je ukiẹkiẹ obinokpọle oyi okẹ ni

† 8:10 Li zẹ Aza 6.9-10 † 8:16 Li zẹ iMat 5.15; iLuk 11.33 § 8:17 Li zẹ iMat 10.26; iLuk 12.2

* 8:18 Li zẹ iMat 25.29; iLuk 19.26

o khishi.” E lo ọkọ-ọkẹ e lẹ. ²³ Abi e li lẹ, iJesu o lese. Utoghuokpe ukpokpomhi akpekpeli o lo oni ọkọ-ọkẹ le ya ramhi khi oni ọkọ-ọkẹ o ku ya lue, wewe nya e la okhena. ²⁴ Eniye odukhokho eyoli e bhale ya guise ọli le. Eẹ ọli “Onomhue, Onomhue okẹ o ya ku awa lue.” O vule, o nu oni akpekpeli ali okẹ ni o zughuse ngme. Oni akpekpeli o mu migha. Okẹ ni o zughuse egho o dema, asha kpa oo tsuke. ²⁵ O mhila eniye odukhokho eyoli, “Ige irudunga oye?” E ri ulishi ali oshabo mhila egbewe, “Oghuo onana o fe ga khi ena? Irari khi o mhese na akpekpeli ali okẹ, e suo na li.”

Ijesu o ri omose no mhue ayemhe okphaghię toto

(iMat 8.28-34; iMak 5.1-20)

²⁶ E kia ramhi eke iGerasenesi ni o gbe okẹ ni o khishi na iGalili khi-a. ²⁷ Abi Ijesu o da tiemhile eke, Omose ongi oni eoli, ni o mholi ayemhe okphaghię ni o she tese ni o te ke so awulu, wekhi eri o ke la owa ghue, ama atalimhi o ke la, o bhale ya o. ²⁸ Abi o ro me ijesu, o de yeshi ọli awe, o tsesẹ leghe, o lie, “Elo u remhe ya li, ijesu Omi Eshinegba onofune, kpekpe khi nase mhe.” ²⁹ Eri o ngme ona irari khi ijesu o she mhese na oni ayemhe okphaghię ogho o rote ọli egbe lasela. Iti-ingmi-ingme oni ayemhe o she mu ọli, ni o khia khi ini a rie mu ọli ri iweghe shi ọli abo ali awe, o pfanọ eni iweghe-a, oni ayemhe okphaghię o tsua li je odagbe ifufu. ³⁰ Ijesu o mhila li, “Se a lu eva oye?” Oni ayemhe o o li, eva oyemhe khi, “ILigioni,” irari khi ayemhe okphaghię ebubu e she lo ọli egbe. ³¹ Eni ayemhe okphaghię e lema ijesu o khi khu wewe je ilimhi na ningolo.

³² Igulu ebubu e la epfe ute le eminale. Igho eni ayemhe e lema li o kpekpe o ze ni wewe e ya lo

eni igulu egbe. Igho o ze ni e ya lo eni igulu egho. ³³ Eni ayemhe okphaghię egho e rote egbe oyi oni omose lasela, e ya lo elemhi eni igulu egho. Eni igulu e rote oni epfe ute na ya kulo okẹ ni o khishi egho, okẹ o gbe we. ³⁴ Abi eni e ri eni igulu e kia e ro me emini a me, e na je ifu apfe ya gueye egbo emini a me. ³⁵ Egbo e le ya bino emini a me. Abi e ro bhale deba ijesu, e bhale ya e khi oni omose ni iyemhe okphaghię e te egbe lasela khi o shito ufuege oyi ijesu. O ga pfomhe, o ku egbe-a shito, ulishi o mu we. ³⁶ Egbo ni e me oni ingme e gueye egbo elese abi oni omose o li kia ni o ro ze. ³⁷ Igho eni egbo iGerasenesi e gueye ijesu o lasela ewe eke le, irari khi ulishi o mu we. Ijesu o lo ọkọ-ọkẹ o vu. ³⁸ Oni omose ni eni iyemhe okphaghię e rote egbe lasela o o ijesu, “Kpekpe ze ni mhi deba e vu.” Ama ijesu o o li, o ke vu. ³⁹ Nyene egbe je apfe ni u ya guele emini Eshinegba o rięle ne. Igho oni omose o vu ya gueye egbo ni e la oni eoli ogho nya, emini ijesu o rięle na li.

Omi ifarusi ali okpotso ni o ri oboti ijesu awulu

(iMat 9.18-26; iMak 5.21-43)

⁴⁰ Abi ijesu o ro nyene egbe je ukiekie okẹ ni o kpole, egbo e tse ọli o mu awe itobo khi o she tese ni e te migha a khe ọli. ⁴¹ Igho omose oghuo ni a lu ifarusi ni o khi ogho oni o mhese shi owa ugamhi oyi egbo iJu, o de ya wugha ijesu awe. O o lema li o kpekpe o bhale apfe oyelue. ⁴² Irari khi omọ omueshi oghuo kpe ni o me bia ni o lese gbe ikpe igbeva o ya ghua. Abi ijesu o li le, egbo e le gasẹ ọli, e ma mu ọli ashakpa. ⁴³ Okpotso oghuo o la ifuabo we ni o she ku ọlia egbe elemhi ikpe igbeva. O she ga pfuse emini o mhue-a nya na idokita, ama aa me oni o dobe dua ọli egbe. ⁴⁴ Igho o rote ifuabo oyi eni egbo lasela bena ya ri obo ti

esọ ode ni iJesu ọ sọ, ọlia ni e ku ọli egbe e pfa tee.

⁴⁵ IJesu ọ mhila, “Oghuo ọ ri obọ ti mhe?”

Ogbokpa ọ tia. IPita ọọ li, “Onomhue, ebubu egbo e le gasẹ ni e ma mu ẹ.”

⁴⁶ Ama iJesu ọ li, “Ogbọ ọ ri obọ ti mhe, mhi lẹsẹ khi itoto e she rọte mhe egbe ya lase, loli mhi rọ lẹsẹ.”

⁴⁷ Oni ọkpotso ọ mẹ khi loli a dobe ya vu ni a rọ ya mẹ luẹ, ọ ri ulishi fiẹ lasele, ọ de ya wugha odalo oyi iJesu. Ukpeloe oyi eni egbokpa, ọ gueye iJesu emini o zẹ ni loli rọ ri obọ ti ọli ali abi loli ze utoghuokpe.

⁴⁸ Igho iJesu ọ li, “Omimhe ke je khi irudunga oye o she rẹ ze. Ri opfomhe ke je apfe oye.”

⁴⁹ IJesu ọ kie ligho ngme, ogbo ọ rọte owa oyi iJarusi ni ọ khi oni ọ mhesẹ elemhi owa ugamhi bhale. Ọọ li, “Omie ọ she ghua-a. Khi ke bie nase osese.” ⁵⁰ Abi iJesu ọ rọ suọ ona, ọ gueye iJarusi, “Khi zẹ ni ulishi o mue. Lese miesuọ tse khi ọ ya toto.”

⁵¹ Abi ọ ke rọ ramhi apfe oyi iJarusi, ọa zẹ ni ogbokhoghuo ọ nu luẹ lo agho, seẹ ni iPita ali iJoni ali iJemhisi ali inyọ oni omọ ali itali. ⁵² Ogbokpa e she kie kpe vie vie oyi oni omọ. IJesu ọọ wẹ, “A khi ke vie irari khi oni omọ ọa ghu, eri ọ lese.”

⁵³ Wewe nya ee gia iJesu, irari khi e lẹsẹ khi oni omọ ọ she ghua.

⁵⁴ Ama iJesu ọ mu ọli obọ ọ lu ọli leghe, “Omimhe, vule.” ⁵⁵ Ayemhe oyoli o nyenẹ egbe bhale deba li. Ọ vule migha utoghuokpe. Igho iJesu ọọ wẹ, “A ri eminale na oni omọ le.”

⁵⁶ Abọ e sha ita ali inyoli. IJesu ọ gueye wẹ e khi gueye ogbokhoghuo emini a mẹ.

9

Ijesu ọ ghie eniye odukhokho ogbava fie

(iMat 10.5-15; iMak 6.7-13)

¹ IJesu ọ lu eniye odukhokho ogbava eyoli kugbe, ọ ri itoto ali afu na wẹ ni e rọ ke khu egbo iyemhe ni ẹa ti egbe lasele, ali ni e gbo ri egbo ni e mhue ighuamhi ododa toto. ² Ọ ghie wẹ fiẹ e ke ya tse abọ ungmemhi oyi Eghiele oyi Eshinegba kiakia ali ni e gbo ke ri egbo ze.

³ Ọọ wẹ, “A khi tsua emhikhoghhuo abi a liẹ le ena, a khi tsua ukpokpo wẹkhi akpaba wẹkhi eminale wẹkhi ikpagho wẹkhi iku itsua eva ni a sọ.

⁴ Owa ni a da lo ne, a la agho ramhi ni a rọ ya te oni ẹoli vu. ⁵ Ini egbo ẹa da mie ẹ ne, a kpishi itutu ni e la ẹ awe-a shi oni eke ini a rọte oni ẹoli e vu, ni o khi ọtsẹle ni a ya pfi mu wẹ.”*

⁶ Igho eni eniye odukhokho e vu, rọte ẹoli je ẹoli. E ri usomhi onete oyi Eshinegba tse abọ kiakia. E ri egbo ọ toto ashakpa.

Oghie Erọdu ọọ khokho oni iJesu ọ khi

(iMat 14.1-12; iMak 6.14-29)

⁷ Igho Erọdu ni ọ khi oghie shi eke iGalili ọ suọ ikanya onyaloa ni iJesu ọọ gbe. Abọ e sha li itobọ khi egbo eghuo e liẹ khi iJoni Oni ọọ batazi egbo lo ni ọ rọte eghuli guale. ⁸ Eghuo ẹ khi Elaja ọ khi ni ọ bhale, eghuo elese e liẹ khi oghuo ọmekeguele enedio ọ khi ni ọ nyenẹ egbe bhale agbo.† ⁹ Ama, Erọdu ọọ, “Mhemhe mhi khi iJoni ukhomhi ọ. Oghuo onana ọ khi ni mhia suọ eko?” Ọọ dua abi ọ li ya mẹ ọli.

Ijesu ọ ri eminale na egbo agbele ishe (5,000) le

(iMat 14.13-21; iMak 6.30-44; iJon 6.1-14)

¹⁰ Abi eni ighiusomhi na keẹ e rọ jele, e gueye iJesu abi e li kia. Igho ọ rue wẹ vu je epfe ẹoli na lu iBetisaida, ¹¹ Ama eni ebubu egbo e suọ obini ọ je, e deba li. Ọ mie wẹ, ọ gue ungmemhi Eghiele oyi Eshinegba ye wẹ, ọ ri eni e mhue ighuamhi toto.

* 9:5 Li zẹ iLuk 10.4-11; Ika 13.51 † 9:8 Li zẹ iMat 16.14; iMak 8.28; iLuk 9.19

12 O te agho li deŋe abi ogbomhi o ke ro mu eke, eniye odukhokho ogbava e bhale deba li, ee oli. "Gueye eni egbo e vu je eoli ni e ti mama ana ni e ya nono ashini e ya ku shi ali eminale ni e ya le, irari khi ifui odagbe ifufu awa la."

13 O so we o, oo we, "A ri eminale na we le."

E oli, "Ibuledi eva ali ifele aava e lese la ana, se ni awa vu ya de eminale ghi we." 14 Irari khi emose agbele asha ishe e la agho.

Ama oo eni eniye odukhokho, "A re we shito ikui-iku egbo egbhueva ali igbigbe." 15 Eni eniye odukhokho e li gho, ogbokpa o shito. 16 Ijesu o rue eni ibuledi ishe ali ifele aava egho, o bino idane, o kphemhi shi eni eminale, o kholo we a. O rue we na eniye odukhokho eyoli ni e kemhi we na eni egbo. 17 Igho wewe nya e le, e khue. Eni eniye odukhokho e wolo eni e le kpole shi ighughu igbeva.

IPita o guele oni ijesu o khi
(iMat 16.13-19; iMak 8.27-29)

18 Eleghuo khi ijesu o la ashini o da-ya e so iromhi, eniye odukhokho eyoli e nu oli la agho, o mhila we, "Oghuo egbo e fe e lie khi mhi khi?"

19 E oli, "Egbo eghuo e khi ijoni Oni oo batazi egbo u khi, elese e lie Elaja, elese gho e khi omekeguele onodi o u khi ni u nyene egbe bhale agbo."†

20 O ro mhila we "Oghuo ee e khi mhi khi?"

IPita oo li, "Ye ye u khi Omiepfuese onayi Eshinegba."§

Ijesu o gue ingme osoli, ali eghuli, ali iguale oyoli le

(iMat 16.20-28; iMak 8.30-9.1)

21 Ijesu o tse agua ye we e khi gueye ogbokhoghuo. 22 Igho, Oo we, "Omi Ogb o mema ya me osue

emhi ebubu. Eni egbhali ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali esese Ishi eyi iMosisi, e kie oli. E mema ya gbe oli-a, ama elenuzi-ese, o ya guale."

23 Igho o gueye we nya, "Ini ogbokhoghuo o nono ni loli khi omo odukhokho oyemhe, o mema ya kie egboli, o rue apfida oyoli ogbele kpa, oo deba mhe.* 24 Itobo khi oni o da nono ni loli tsumhi agbo oyoli ne, o ya wase oli-a, ama oni o da wase agbo oyi oli-a ne shi itobo oyemhe, o ya tsumhi oli.† 25 Ighe eleli ni ogbo o ya me ini o mhue agbo ona nya ni o ro wase ayemhe oyoli-a? 26 Ini ogbo o da na omama mhe ali ungmehi oyemhe ne, Mhemhe Omi Ogb mhi li ya na omama oyi oni ogbo, ini mhi bhale elemhi ufumhi oyemhe, ali ufumhi oyi Ita ali oyi igeni ni e pfuase 27 Mhi gue oli e ye e abi o li, khi, egbo eghuo e la ana ni ea ya ghu ne, neni e ro ya me oni Eghiele oyi Eshinegba."

Ijesu o mu imamachi
(iMat 17.1-8; iMak 9.2-8)

28 Abi ogbele nuzi eleli o ro gba abi ijesu o te ngme eni ingme, o rue iPita ali ijoni ali ijemhisi nga ute ya lema. 29 Abi o li so iromhi egho, alo eyoli e mu nyene, itsua ni o so e ge nyanyanya abi akpa. 30 Igho Emose aava, iMosisi ali Elaja, 31 e li lasese e ge nyanyanya, e nu ijesu u ngme, e gheta eghuli ni ijesu o ya ghu obini iJerusalemu. 32 Olese o mema re IPita ali apfili. Abi e ro guale ni lese o ro kala we alo-a, e me ufumhi oyi ijesu ali emose aava ni e nu oli migha. 33 Abi eni emose aava e li vu, iPita oo ijesu, "Oga, oo ga gue ti khi anye la akana. Ze ni anye ton o okholo ese, oghuo oye, oghuo oyi iMosisi, onokpole oyi Elaja." Eri o li ngme tse, o a lese emini o ngme.

† 9:19 Li ze iMat 14.1-2; iMak 6.14-15; iLuk 9.7-8 § 9:20 Li ze ijon 6.68-69 * 9:23 Li ze iMat 10.38; iLuk 14.27 † 9:24 Li ze iMat 10.39; iLuk 17.33; ijon 12.25

³⁴ Ọ kie ligho ngme, otughunu o bhale ya khukhu we-a. Ulishi o mu we ẹ abi e ro lo elemhi oni otughunu. ³⁵ Igho uruli o rote oni otughunu ngme, ọọ, “Omimhe na ni mhi ze, a ri esọ shi emini o ngme.” †§ ³⁶ Abi oni uruli o ro ngme se, e me khi iJesu lueghuo o ke migha. Eni eniye odukhokho e ri ingme ona shi udu, ẹa gueye ogbokhoghuo emini e me eghẹghẹ agho.

Ijesu o ri ozeo ni ughuamhi o mu ze

(iMat 17.14-18; iMak 9.14-27)

³⁷ Ogbeakolo abi e rote ukhomhi ute tiemhile, ebubu egbọ e bhale deba li. ³⁸ Igho omose oghuo o rote elemhi eni ebubu egbọ tsesẹ leghe, o li “Osese, kpekpẹ bino omimhe, lolu o khi omọ oghuo kpe ni mhi me bia. ³⁹ Ayemhe obe o tsua mu oli, eri ọọ mu oli pfi eke, ọọ kpi awe-a, o roli e chi ofulu unu. Oa ga nono ni lolu rue oli obọ-a kpa. Eri ọọ nono ni lolu pfuse oli ayemhe-a. ⁴⁰ Mhi she lema eniye odukhokho eye e khu oli oni ayemhe egbe-a, ẹa dobe.”

⁴¹ Ijesu ọọ we, “Eẹ egbọ ni aa mhue irudunga wekhi ilese. Ele ingme mhi dobe ya ri egbe mie umhalese oye e ramhi? Ele ingme mhi ke nu e ya la akana?” Oo oni omose, “Rue omie bhale ana ghi mhe.”

⁴² Abi oni omọ o li bhale, oni ayemhe okphaghiẹ o mu oli pfi eke jighise, ọọ chi ofulu unu. Igho iJesu o dese oni ayemhe okphaghiẹ, o ri oni omọ ze. O rue oli na itali. ⁴³ Abọ e sha eni egbọ nya shi ekpabọ oyi Eshinegba ni e fune.

Ijesu o gbo gue ingme eghuli oyoli le shi eke

(iMat 17.22-23; iMak 9.30-32)

Abọ e kie ligho sha eni egbọ shi emini iJesu o riele, iJesu ọọ eniye odukhokho eyoli, ⁴⁴ “A ri esọ shi eke

shi ingme ni mhi ya gueye e ena. A ya ri Omi Ogbọ na egbọ de.” ⁴⁵ Eritse khi eni eniye odukhokho ẹa lese abi oni ungemhi o ngme. Irari khi eri a roli sheli we ini e khi lese emini a roli ngme. Ama ulishi oo mu we shi abi e liẹ mhila li.

Oghuo o fune

(iMat 18.1-5; iMak 9.33-37)

⁴⁶ Ekhaọ o bhale iteva oyi eniye odukhokho eyoli shi oni o ya fune elemhi we.* ⁴⁷ Ijesu o lese emini ee sa udu oyewe, o rue ukuku omọ lasese migha we iteva. ⁴⁸ Oo we, “Onini o da ri eva oyemhe mie omọ ona ne, mhemhe o mie. Onini o da mie mhe ne, oni o ghie mhe o mie. Irari khi onini o da ri egbolu tiemhie-ekẹ ne elemhi e, lolu o khi oni o fune nya.” †

Oni ọa da khi obe awa ne oyi awa o khi

(iMak 9.38-40)

⁴⁹ IJon ọọ, “Oga, anye me omose ni o ri eva oye e khu ayemhe okphaghiẹ lase, anye nono ni anye gueye oli o khi ke ligho irari khi ọa ya dobe abi anye liẹ dobe.” ⁵⁰ Ijesu ọọ we, “A khi ke ligho, irari khi ogbọ ni ọa da khi obe awa ne, onayi awa o khi.”

Egbọ iSameria ẹa lama mie iJesu

⁵¹ Abi eghẹghẹ o ro ramhi ni a ro ya rue iJesu je iloghie, o mholi oli shi udu khi lolu ya je iJerusalemu. ⁵² O ghie ighiusomhi ralo, ni e lo elemhi eoli nikeke na elemhi iSameria ni e ya mu egbe emhikpa shi eke ke ọli. ⁵³ Ama eni egbọ iSameria ẹa lama mie oli irari khi e lese khi iJerusalemu ọọ je. ⁵⁴ Abi eniye odukhokho eyoli ikhi ijemhisi ali iJon e ro me ghọ, e oli, “Onomhue, waa ke ze ni anye lu erali rote idane tiemhie ro tose we a nya?” †

⁵⁵ Ijesu o nyene alo ukhokho, o dese we, ọọ we, aa lese ayemhe ni

† 9:35 Li ze Aza 42.1; iMat 3.17; 12.18; iMak 1.11; iLuk 3.22 § 9:35 Li ze 2 iPit 1.17-18 * 9:46 Li ze iLuk 22.24 † 9:48 Li ze iMat 10.40; iLuk 10.16; iJon 13.20 † 9:54 Li ze 2 Ighie 1.9-16

a mhuẹ. Ọa khi eri omi ọgbọ ọ bhale ya yese ẹgbọ agbọ-a, ama eri ọ bhale ya tsumhi wẹ. ⁵⁶ Ighọ ijesu ali eniyẹ odukhokho eyọli e vu je ẹoli olese.

Emini ideba-ijesu-kia o ya mie ọgbọ ọ rue

(iMat 8.19-22)

⁵⁷ Abi e li lẹẹ eghọ, ọmọse ọghuo ọọ ijesu, “Ọga mhi ya ke debe je obiobini wa je kpa.”

⁵⁸ Ijesu ọọ li, “Inyakọ e mhuẹ esẹ, ipfeli e mhuẹ eko, ama Omi Ọgbọ ọa mhuẹ ashini ọ dọ ukhomhi ẹ gbe.”

⁵⁹ Ijesu ọ gueyẹ ọmọse ọlese, “Deba mhe.” Ọni ọgbọ ọọ li, “Ọga, kpe zẹ ni mhi ya ri itamhe tọ.”

⁶⁰ Ijesu ọọ li, “Zobe ni eni e ghu-a e ri eni e ghu-a tọ. Yeyẹ fiẹ ke ya gue ungmehi Eghiele oyi Ẹshinẹgba le.” ⁶¹ Ọlese ọọ li, “Ọga mhi ya debe, kpe zẹ ni mhi ya tse apfemhe, okhila.”§

⁶² Ijesu ọọ li, “Ọgbọ ni ọ da ri obo nga ẹgba ni ọọ she ẹ gua esẹ, ni ọ da bino ukhokho ne, ọa tẹ ni ọ lo Eghiele oyi Ẹshinẹgba.”

10

Ijesu ọ ghie ẹgbọ egbhuẹsẹ etuog-bava fiẹ

¹ Ona o dọsẹ se, Onomhuẹ ọ zẹ ẹgbọ egbhuẹsẹ etuogbava, ọ mu wẹ ava-ava, ọ e ralo na luẹ ni e kia je ikpe ni ọọ nono ni lọli kia ramhi. ² Ọọ wẹ, “Ikhiẹsẹ oniẹmhi o la ọ, eritẹ eni ẹ khiẹsẹ wẹ ẹa bu. Itobo ighọ, a sọ lema ita ọni ọ mhuẹ okhiẹsẹ, ni ọ ghie eni ẹ khiẹsẹ bhale ishemhi oyọli.* ³ A ke le! Eri mhia ghie ẹ abinẹ isumha ne la ifuabọ idumhi.† ⁴ A khi tsua ẹkuẹ ukpaghọ wẹ khi akpulu wẹ khi ekue, a khi tse ẹgbọ ode.

⁵ “Ini a lo owa okhoghuo, a kpe to de liẹ ‘Opfomhe o ka la oni owa ona.’ ⁶ Ini ọgbọ opfomhe ọ la aghọ, opfomhe oye ẹ o deba li, ini aa me, opfomhe oye ẹ o nyene egbe deba ẹ.

⁷ Apfe okhoghuo ni a da lo ne, a la aghọ le, a la aghọ da emiemini e da rọ ya na ẹ. Irari khi o ti ni ọgbakanya ọ mie ifata. A khi ke kia te owa da je owa.‡

⁸ “Ini a da lo ẹoli le ni e rọ da mie ẹ ne, a le emini e roshi eke na ẹ. ⁹ A ri eni ẹẹ ghua ni e la aghọ ze, a gueyẹ wẹ, ‘Eghiele oyi Ẹshinẹgba o she ti mama ẹ.’ ¹⁰ Ẹoli ni a bhale kpa ni ẹa da mie ẹ, a je ifu apfe ya liẹ, ¹¹ ‘Itutu oyi eke oye ni e la anye awe, anye she kpishi wẹ shi eke na ẹ, ni e ya pfi ọtsele mu ẹ. Ama ẹẹ oye ẹ, a lẹsẹ khi Eghiele oyi Ẹshinẹgba o she ti mama ẹ.’§* ¹² Mhi gueyẹ ẹ khi ogbele isọ-ẹzọ khi o ya somhi iSodomu egbe dọsẹ oni ẹoli oghọ.†

Ẹoli ni ẹa miesuo

(iMat 11.20-24)

¹³ “O ma kholọ ẹ egbe, ikhi ẹẹ ẹgbọ iKorazi! O ma kholọ ẹ egbe, ẹẹ ẹgbọ iBetisaida! Irari khi ini ikanya ọnyaloa ni a la elemhi ẹ gbe khi a la eke iTai ali iSidoni li gbe wẹ lo, e kha mu nyene agbọagbọ. E sọ ide eviẹ, e shitọ ukhomhi emue.‡ ¹⁴ Eri-tse khi Ẹshinẹgba ọ ya mhuẹ isomhelemhi na ẹgbọ iTire ali ẹgbọ iSodomu dọsẹ ẹ ogbele iguezo. ¹⁵ Ẹẹ ẹgbọ iKapanomu, eri a dabi khi a ya ti ẹ nga idane? Iiye! Eri a ya ti ẹ tiemhi ilimhi irierie.§

¹⁶ “Ọọ wẹ, ọni ọ da ri esọ shi ẹ ọ ne, mhemhe ọ ri esọ shi ọ. Ọni ọ da kie ẹ, mhemhe o kie. Ọni ọ da kie mhe ne, ọni ọ ghie mhe ọ kie.”*

Ijele oyi ẹgbọ egbhuẹsẹ etuog-bava

§ 9:61 Li zẹ 1 Ighie 19.20 * 10:2 Li zẹ iMat 9.37-38 † 10:3 Li zẹ iMat 10.16 ‡ 10:7 Li zẹ 1 iKori 9.14; 1 iTimo 5.18 § 10:11 Li zẹ Ika 13.51 * 10:11 Li zẹ iMat 10.7-14; iMak 6.8-11; iLuk 9.3-5 † 10:12 Li zẹ Igbae 19.24-28; iMat 11.24; 10.15 ‡ 10:13 Li zẹ Aza 23.1-18; Ezik 26.1-28.26; iJoẹ 3.4-8; Emo 1.9-10; iZaka 9.2-4 § 10:15 Li zẹ Aza 14.13-15 * 10:16 Li zẹ iMat 10.40; iMak 9.37; iLuk 9.48; iJon 13.20

17 Igho eni egbo egbhuęę etuogbava egbo e ri oghęle jele. Eę ọli, “Onomhuę, eri egbegbi iyemhę ọkphaghie e ri irari eva oyę nyęę ukhomhi na anye.”

18 Ijesu ọọ wę, “Mhi mę khi ọkphaghie ọ rọte idane de pfile abi erali akphala. 19 A ghe khe! Mhi she ri afu na ę, ni a rọ lighi enyę ali ikpi dọę, ali ni a gbo mu itoto ali ekpabo alo ebili nyaa ọ le. Emhikhoghuo ęa ya li ę.† 20 A khi ghele khi ọkphaghie ọ ri irari eva oyemhę nyęę ukhomhi na ę, ama a ke ghele khi a keke eva oyę ę shi iloghie.”

Ijesu ọ ghele

(iMat 11.25-27; 13.16-17)

21 Eghęghę agho, oghęle o te elemhi Ayemhę-nọ-pfuasę vọ ijesu egbe, ọọ li, “Mhi tşę uwegbe, Ita ni ọ mhuę eke ali ukhuli. Irari khi u she ri emhi ena sheli egbo ni e fia alo-a ali eni e mema węna ebe. Ama u ręwę khasę ikuku eniyę. Igho lo Ita, irari khi abi o li ghole ę shi gho.

22 “Itamhę ọ she ri emhikpa shi mhę obo. Aa mę ogbo ni ọ leşę oni omọ ọ khi, şę ni Ita. Aa mę ogbo ni ọ leşę oni Ita ọ khi, şę ni omọ. Eni e ghole oni omọ ọ ri Ita a khasę.”‡

23 Igho ọ nyenę alo ghue eniyę odukhokho eyoli, ọ bęna nu wę ngme, ọọ wę, “Ikhivşę o khi na ikpalo ni e mę emini ęę a mę. 24 Mhi gueyę ę khi emekęguele ali ighie ebubu e nono ni węwę e mę emini ęę a mę ali ni e suọ emini a suọ ena, ama ęa dobe.”

Ekpita oyi ongi iSamarita onete

25 Igho ọşęę Ishi eyi iMosisi oghuo ọ vule ya mu ijesu fe bino. O mhila li, “Elọ mhi fe ya li ni mhi rọ ya mhuę agbo na agboagbo?”

26 Ijesu ọ li, “Elọ a keke shi ebe Ishi eyi iMosisi? Şę u lię zę emini a keke shi ọ?”

27 O ijesu, “Rọte ekelemhi udu oyę nya ali ayemhę oyę nya ali ekpabo eyę nya ali isamhi eyę nya nono ingme oyi Eshinegba. U gbo nono ingme oyi onuzava oyi ę abi u nono ingme egbe ę.”§

28 Ijesu ọọ li, “U ga guę gbaghie-a. Lina ke ngeli khi u ya mhuę agbo ona agboagbo.”*†

29 Eri oni ọşęę Ishi eyi iMosisi ona ọ nono ni lolu rkhase khi lolu leşę enana nya. O mhila ijesu, “Oghuo ọ fe khi onuzava oyemhę?”

30 Ijesu ọ lina so ọli ọ, “Omşę oghuo ọ ke rọte ęoli iJerusalemu tiemhi ęoli iJeriko. Igho ọ de ya pfile ighiatọ abo. E gbe ọli banọ-a, e keşę ukuku ayemhę shi ọli ọ, e mie ọli emini ọ mhuę nya. 31 A bhale ya ę khi ọkpodalo-ugamhi oyi Eshinegba ọ rọte oni ode ę dọę. Abi ọ rọ mę oni omşę ni ighiatọ e gbe egbo, ọ da je ukiekie ode ni o kpole ya dọę vu. 32 Igho oni ọ la Owa oyi Eshinegba gbe akanya oghuo, eni a lu iLivaiti, ọ ramhi agho, ọ mę ọli, ọ ri rọte ukiekie ode ni ọ kpole ya dọę. 33 Omşę ongi iSameria oghuo ni ọ le asha, ọ ramhi ashini oni omşę ọ la. O mę ọli, elemhi ọli e lala li. 34 O le deba li, ọ ku oili ali onyo shi ọli ikpe ni ọ kualitşe. O ri ide genọ li ęwę. O tsua li nga akphęre oyoli, ọ tsua li bhale owa ni a ku ę shi, ọọ gueyę wę e ri eloe khu ọli.‡ 35 Ogbeakolo ọ ri ifata ogbele eva na oni ọ mhuę oni ashini a ku ę shi. O ọli, ‘Kpekpę ri eloe khu omşę ona. Ingme ni o ke ya gbe nya, ini mhia jele mhi ya fali ę wę.’

36 “Oghuo ọ elemhi egbo aasę ena u sa khi ọ khi onuzava oyi oni omşę ona ni ighiatọ e gbe?” 37 Oni ọşęę ushi ọọ li, “Oni ọ mhuę ilelemhi na li.”

Igho ijesu ọọ li, “Li ligho ke ngeli.”

† 10:19 Li zę iWolo 91.13 ‡ 10:22 Li zę iJon 3.35; 10.15 § 10:27 Li zę iLęv 19.18; iDęut 6.5

* 10:28 Li zę iLęv 18.5 † 10:28 Li zę iMat 22.35-40; iMak 12.28-34 ‡ 10:34 Li zę 2 Okhe 28.15

Ijesu o je apfe oyi iMata ali iMeli
³⁸ Abi ijesu ali eniye odukhokho eyoli e li le, e bhale eoli oyi okpotso ni a lu iMata. Oni iMata o mie oli shi owa. ³⁹ Oni iMata o mhue inyoghuo okpotso ni a lu iMeli ni o shito kpeshe ijesu ri eso shi emini o sese. ⁴⁰ Abi a li ya mu ijesu epfese, o zu iMata alo, o me asha ri eso shi emini ijesu o sese. Igho o bhale deba ijesu, oo li, “Wa me khi inyoghuo-mhe o zobe ikanya nya na mheme-ghuo a gbe? We o bhale ya kpaghie mhe obo.” ⁴¹ Onomhue oo li, “iMata, iMata, u ma kphakpha egbe ke nase egbe e shi itobo emhi ebubu. ⁴² Ama emhi oghuo o mema mu egbe. iMeli o she ze oni o tine ni o lao, ogo o ya mie oli lue.”

11

Ijesu o sese abi a lie so iromhi
(iMat 6.9-13; 7.7-11)

¹ Ogbeleghuo, ijesu o la asheghuo o so iromhi, Abi o ro so se, omo odukhokho oyoli oghuo, oo li, “Onomhue, sese anye abi a lie so iromhi abi ijoni o li sese eniye odukhokho eyoli.”

² Ijesu oo we, “U kha so iromhi, ke lie:

“Ita anye ni o la iloghie,
 anye ri ufumhi

na eva oye no pfuase,

Ze ni eghiele oye o bhale.

Ze ni a riele

oghuemhe oye eke agbo
 abi o li shi obini iloghie.

³ Ri eminale ona ogbe-namo
 na anye le.

⁴ Gbe olamhe kua na anye,
 abi anye li e gbe kua na
 egbo ni e lamhe shi anye o.

Khi ze ni anye de pfilo imufe,
 ama tsumhi anye
 obo oyi okphaghie.”

⁵ Ijesu oo we, “Ini o khia khi onge e o mhue omole ni o ro le

deba omole oli itsotso ogbie, ni o re oli, ‘Omu e kpekpe ngmomhi irui ibuledi ese na mhe, ⁶ Irari khi omole mhe ni o la asha o bhale ya kushi na mhe, ama mhia mhue emini mhi ya ro fele oli epfese.’

⁷ “Ini oni omole o, o rote elemhi owa lie oli, ‘Khi ke nase mhe ghue irari khi mhi she pfi okpe ode, mheme ali imime anye she yeshi, mhia ke ya dobe vule ya rue emhi okhoghuo ne.’ ⁸ Mhi gueye e khi ini omole oli o tseku ri itobo khi weye e khi omole vule ya rue emini oo mhila li na li, ama itobo khi o mema kie le e mhila li tse, o mema ya vule ya rue emimini o nono na li.

⁹ “Mhi gue e ye e: Mhila khi a ya ro ne, nono khi u ya me, kpheli obo ode khi a ya khueghie-a ne. ¹⁰ Irari khi oni o mhila loli a ro o na, oni o nono loli oo me, oni o kpheli obo ode loli a khueghie-a a na.

¹¹ “Ee ni a khi ita, oghuo elemhi e omioli o ya mhila li afele ni o ya rue enye na li, ocho ni o kha ro ri afele na li? ¹² O ke khia khi ini o mhila li ekeli, ni u ya rue okpi na li? ¹³ Ini ee ni a khi egbo ebe a lese abi a lie ri egbegbi emhi somhi imie opfa, se Ita e ni o la iloghie o ke li ya ri Ayemhe-no-pfuase na eni e mhila li?”

Ijesu ali Okphaghie

(iMat 12.22-30; iMak 3.20-27)

¹⁴ Ele oghuo khi ijesu o khu ayemhe okphaghie ungmene fie, o khu oni ayemhe fie lase, oni ungmene oo ngme. Oni ingme o ri abo sha egbo ni e la agho. ¹⁵ Ama egbo eghuo e, “Ekpabo ebe oyi iBezebo ni o khi oghie oyi iyemhe ebe, o ro a khu iyemhe ebe fie lase.”*

¹⁶ Eghuo o, e mu oli fe bino, e oli o riele onyaloa ni o ri weye ya mie shi oli o khi Eshinegba o mie shi oli o.†

17 Ama iJesu o she leşe usamhi oyewe, o, “Eghiele ni o da kemhi egboli o ya de, omhue-apfe ni o da kemhi egboli o ya de. 18 Ini Okphaghie o kemhi egboli, se eghiele oyoli o li ya migha? Eri mhi a ngme ona itobo khi e khi ekpabo oyi iBezeb o mhi ro o khu iyemhe okphaghie kua. 19 Mena ini mhi ri ekpabo eyi iBezeb o khu iyemhe okphaghie kua, ekpabo onoghwo eniye eyi ee e ro a khu we kua? Eniye eyi ee e ya gue e ez o itobo ungmehi ni a ngme ena. 20 Ama ini o khia khi ekpabo oyi Eshinegba mhi ro e khu iyemhe okphaghie kua, ogho o rokhas e khi Eghiele oyi Eshinegba o she bhale e iteva.

21 “Omose ni o mhue ekpabo o kha ri itsua okholi gban o egbe egbegbo ni o ro o kha owa oyoli ekhe, itsua eyoli e ya mhue akhukhu. 22 Ama omose ni o toto dose oli o kha tsua okholi mu oli ni o ro ne oli abo, eri o o miono oli itsua okhue nya ni o regbenga. O tsua oli epfue ni o mhue shi oni owa vu ya kemhi.

23 “Oni o da ku ma mhe o ne, obe mhe o khi. Ogb o ni o da mu ma mhe o ti egbo gbili ne, eri o o vese egbo kua. †

Abi ayemhe o li e kia
(iMat 12.43-45)

24 “Ini ayemhe okphaghie o rote ogbo egbe ya fie, eri o kpe a kia je ifu odagbe ifufu ni am e a la ya nono ashini o kpe je ya yemhe-a, ama ini o a me asha, o egbelue, ‘Mhi gbo lo a je owa ni mhi kpe te vu.’ 25 Ini o bhale o ni o ro bhale ya e khi, a ga fuomhi oni owa muene, emhikpa o ga gue la ayoli kuete. 26 Igho, o vu ya wolo iyemhe oshilua elese ni e kholo dose loli, e bhale ya la oni omose egbe, ikpukhokho oyi oni omose o ke kholo dose abi o kpe li.”

† 11:23 Li ze iMak 9.40 § 11:29 Li ze iMat 16.4; iMak 8.12 * 11:30 Li ze iJona 3.4 † 11:31 Li ze 1 Ighie 10.1-10; 2 Okhe 9.1-12 † 11:32 Li ze iJona 3.5 § 11:33 Li ze iMat 5.15; iMak 4.21; iLuk 8.16

27 Abi iJesu o li ngme oni ungmehi ona, okpotso oghwo o rote oni elemhi ebubu egbo tses e leghe o o, “Oni a khi vese na okpotso ni o bia e, ni o kuele, o khi.”

28 IJesu o o li, “Egbo ni e suo ungmehi oyi Eshinegba ni e ro oli gbe akanya, wewe e mema mhue ikhivose ne.”

Olele oyi iJona
(iMat 12.38-42)

29 Abi eni egbo e ke li bua shi o, iJesu o o, “Egbo ebe, egbo agbhotu onana e khi. E mhila olele onyaloa, ama aa ya me onyaloa okhoghuo, se ni olele oyi iJona omekeguele. § 30 Abi iJona o khi olele na egbo iNineve, igho Omi ogbo o gbo li ya khi olele na egbo ena agbhotu ona.*

31 Oghie-okpotso oyi eke iSheba o ya shito ukpekhomhi ez o ya gue agbhotu ona ez o, o pfa ez o mu we, irari khi o ke rote eke odonue bhale ya ri es o suo ungmehi egbhali oyi oghie iSolomoni, ama ogbo ni o fu dose iSolomoni o la akana. † 32 Egbo iNineve e ya mu ez o vule shi agbhotu ona o, e pfa ez o mu we irari khi e mu pfi abi iJona o ro ya ri ungmehi oyi Eshinegba tse abo ye we, memena ogbo ni o fu dose iJona o la akana. †

Egbegbi akpa
(iMat 5.15; 6.22,23)

33 “Aa me ogbo ni o ya ri akpa ru ni o ya ri oli sheli, eri o ri ochogho ya rue oli nga ashini o yagha, ni a bhale ya e khi egbo ni ee lole e me eke. § 34 Ikpamhalo eye e khi akpa oyi idiegbe oye. Ini ikpamhalo eye ee me eke egbegbo, idiegbe oye nya o khili akpa. Ama ini u tase aloa, idiegbe oye nya o khili alo ebili. 35 Itobo ona khi ze ni akpa oye o khi alo ebili. 36 Ini idiegbe oye e khili akpa ni obili o ro la ashikhoghuo o,

eri o ya ke gē nyanyanya abine khi ákpá o nga ogbò egbe.”

Epfua esesa

(iMat 23.1-36; iMak 12.38-40)

³⁷ Abi iJesu o rọ ngme se, iFarisi oghuo o lu ọli o bhale ya nu luẹ le eminale. O lo deba li ya shito shi oni eminale. ³⁸ Ama abo e sha oni iFarisi abi o rọ mē khi iJesu o a kpe abo a neni o le emhi. ³⁹ Igho Onomhue o o li, “Wa mē mena khi e e egbo iFarisi khi eri a kpe ukhokho uko ali itasa eye-a, ama elemhi oyee o vọ emhi ituegbe ali okholo. ⁴⁰ E e egbo eyeghe! O a khi Eshinegba ni o riele ukhokho o o gbolo e riele elemhi o? ⁴¹ Ama a rue emini e la elemhi uko ali utasa na egbo ni e a mhue, eghēghe agho emhikpa e ya pfluase na e.

⁴² “O ma a kholo e e egbo iFarisi egbe gba, itobo khi a guẹ zẹ aze-oghuo-igbe ebe akhokho, ali ebe alagho ali ebe elese ni a rote ogba e khiese, emini e a lolo mu eloe. Ama igue-sọ-ezo ali inono onayi Eshinegba, a ri obọ gbe wē shi. Ena e khi emini a kha mema ke riele, ma eni a riele gho.*

⁴³ “O ma a kholo e e egbo iFarisi egbe gba, irari khi ukpekhomhi ni o yagha a nono elemhi owa ugamhi ali otse ekpe elemhi oki.

⁴⁴ “O ma a kholo e egbe irari khi eri a li abi uji oyi egbo ni ogbọ o a shi o lele shi ni egbo e lighi e dose, ni e a lese.”

⁴⁵ Oseşe ushi oghuo o sọli o, o o, “Oseşe, ini u wa ngme enana, eri u li ri anye ma o mē bie.”

⁴⁶ IJesu o sọli o, o o, “O ma a kholo e e ni a seşe Ishi eyi iMosisi egbe, irari khi eri a sọ itsua ni egbo e a dobe ya tsua na wē tsua, ama e e aa lama ya tsua ugegemo.

⁴⁷ “O ma a kholo e egbe irari khi e e a manọ iji na emekeguele ni itita e e gbolo-a. ⁴⁸ Eri a pfi

otsele shi o, a gbo mu ma emini ititae e riele irari khi wewe e gbolo emekeguele eyi Eshinegba a, e e a manọ iji na wē. ⁴⁹ Itobo ona, rote ileşingme oyi Eshinegba, o rọ lie, ‘Mhi ya ghie emekeguele ali ighiusomhi na ke e ghi wē, e ya gbolo eghuo o-a, e mu okholi vule shi elese o.’ ⁵⁰ Itobo igho Eshinegba o ya mu ota sọ egbo ena agbhotu ona, shi o lia eyi emekeguele nya, rote eghēghe ni agbo ona o te gba eke le. ⁵¹ Rote o lia eyi Ebeli ya ramhi o lia eyi iZakaraya ni a gbe-a shi iteva Owa oyi Eshinegba ali atete. Igho lo! Mhi gweye e khi a ya na e osue to o.†

⁵² “O ma kholo e e ni a lese Ishi eyi iMosisi pfo egbe, irari khi a she rue okpe ni a rọ e khueghe ode ileşingme sheli. E e na, aa lama lo, egbo ni e nono ni wewe e lo, aa ze ni e mē asha dose lo.”

⁵³ Abi iJesu o rọ rote agho vu, egbo iFarisi ali esese Ishi eyi iMosisi e mu okholi vule shi o li o egbegbo. Eri omhila ododa a khi o li ode. ⁵⁴ Ini e ba mē asha mu ungememhi mhọli o li obọ.

12

Ijesu o tse agua shi iri-ugamhi-kualo

(iMat 10.26-27)

¹ Eghēghe ana ebubu egbo agbele agbele e legba, ni o ramhi ni e rọ lighi egbewe, iJesu o nu eniye odukhokho eyoli ngme, o o wē. “A mu egbe e shi iri-ugamhi ku alo oyi egbo iFarisi ni o li abi ifuma ni a rọ ma ibuledi e nye.*” ² Irari khi aa mē emini a rọ sheli ni o a ya lasele, wēkhi eri a mē emini a khukhu ni o a ya khueghie-a. ³ Ungmemhi ni u ngme eliyose a ya suọ o li e le o quota. Emi ni nyese ogbọ esọ gweye elemhi owa aza, a ya suọ o li eko ukhomhi owa.†

* 11:42 Li ze iLew 27.30 † 11:51 Li ze Igbae 4.8; 2 Okhe 24.20-21 * 12:1 Li ze iMat 16.6; iMak 8.15 † 12:3 Li ze iMak 4.22; iLuk 8.17

Oni a ya na ulishi

(iMat 10.28-31)

⁴ Emọle mhe, abi o la mhi li gue ọli e ye e, a khi na ulishi egbọ ni o khia khi idiegbe e leşe dobe ya gbe-a, ini e gbe idiegbe-a, ẹa ke mhue emhi olese ni e ke dobe ya li. ⁵ Ama mhi ya gueye e oni a ya na ulishi. A na ulishi Eshinegba ni o mhue itoto ni o kha gbe ogbọa se, o gbo pfi ọli lo ilimhi irierie. Abi o li mhi li gue ọli e ye e, a na ulishi oyọli. ⁶ Oa khi ikobọ eva a ri ipfeli isuṣue oshe e de? Ama abi o ri e khi igho, Eshinegba ọa yele ongewe okhoghuo a. ⁷ Egbegbo lo khi, Eshinegba o she leli itsu ni e la e ukhomhi nya. Itobo igho a khi ze ni ulishi o mu e, irari khi a mu eloe doṣe ipfeli isuṣue ebubu.

Eni e migha na iJesu ali eni e kie ọli

(iMat 10.32,33; 12.32; 10.19,20)

⁸ Abi o li mhi li gue ọli e ye e khi, oni o da lama gue ingme oyemhe ye egbọ ne, Omi ogbọ o li ya gue ingme oyọli ye igeni eyi Eshinegba. ⁹ Ama oni o da kie mhe ukpeloe egbọ, mhi ya li kie ọli ukpeloe igeni eyi Eshinegba. ¹⁰ Ogbọ ni o da ze emuebe na Omi ogbọ ne, a ya gbekua na li. Ama ogbọ ni o da pfi unu-a deba Ayemhe-no-pfuase, ogbọ a ya gbekua na li.†

¹¹ Ini a rue e bhale owa ugamhi oyi egbọ iJu ali egbọ eni e e mhese ali enighie, a khi ze ni a yele abi a ya ngme, ali abi a li ya pfa egbe e shi eke. ¹² Irari khi Ayemhe-no-pfuase o ya sese e abi a ya ngme oni egheghe. §

Okhe irokhokho oyi oyegehe

¹³ Ogbọ oghuo elemhi eni ebubu egbọ o lu iJesu, oo li, "Osese kpekepe gueye inyoghuo-mhe ni o kemhi ugu na mhe." ¹⁴ IJesu o so ọli o, oo, "Oghuo o zemhe shi oni o re e a gue ezọ ali oni oo kemhi ugu na egbọ?"

¹⁵ Igho o gueye we nya, "A mu egbe e shi emhi ituegbe, irari khi agbo oyi ogbọ ọa migha nga ukhomhi epfue ni o mhue."

¹⁶ O ze okhe irokhokho ona khase we, oo we, "Eke oyi omose ni o pfue oghuo, o lolo ti emhi na li. ¹⁷ Oni omose o shito sa, Oo, 'Se mhi li ya kia egho? Mhi a me asha ke ri emhi ya shi aka oyemhe.'

¹⁸ "Igho oo, 'Emini mhi ya ri ele na. Mhi ya guoghọ aka oyemhe-a, mhi ya to aka onofune olese ni mhi ro so iakpa ali itsua elese shi. ¹⁹ Eghoghe agho mhi e egbe-mhe, Omue u ze ukhomhi onete gba e! Irari khi u mhue epfue ni e bububu, ni e ya tsua-e ramhi ikpe ebubu. Ka yemhe-a, ke le, ke da. Wa li agbo abi o ghole e.' "

²⁰ "Ama Eshinegba oo li, 'Yeye oyegehe! U ya ghu-a amiose; mena oghuo o ke ya mholi eni ugu ni u she ti ma na egbe e?'

²¹ "Igho o ya li ogbokpa egbe ni o da ti epfue ma na egboli, ni ọa mhue epfue oyi emini o mu Eshinegba eloe."

A khi ke sa usamhi agbo

(iMat 6.25-34)

²² Igho iJesu o gueye eniye odukhokho eyoli, oo we, "Irarigho, a khi ze ni usamhi emini a ya le ali usamhi emini a ya da, o nase e, wekhi usamhi idiegbe oye emini u wa so. ²³ Agbo oye o mu egbe doṣe eminale, idiegbe oye o gbo mu egbe doṣe ode ni a so e shi o. ²⁴ A bino ipfeli na ukhomhi idane, ẹa ro ko wekhi eri e e khiese, ẹa mhue ashini e tsua eminale a shi wekhi eri e mhue aka, ama eri Eshinegba o ro na we a le. A mu eloe doṣe we! ²⁵ Onge e onoghuo o ya dobe ri irari inyama-egbe oyoli khi ogbele oghuo ma agbo oyoli? ²⁶ Aborokhia khi u wa ya dobe ri ele ukuku emhi

† 12:10 Li ze iMat 12.32; iMak 3.29 § 12:12 Li ze iMat 10.19-20; iMak 13.11; iLuk 21.14-15

onana, elọ ọ zẹ ni u rọ a nase egbe ẹ shi emini e kpọle?

²⁷ “Sa ọ bino abi ebuli idodo e li ẹ fu. Eya ya gbe akanya wẹkhi eri ẹẹ do ide. Ama mhi gue a ye ẹ khi egbegbi iSolomoni ni ọ tseku lighọ mhue itsua ni e somhi otse, ọa khue akhue nabi ebuli okhoghwo o khue.* ²⁸ Eẹ ni a mhue ukuku irudunga, ini o khia khi ighọ Eshinegba ọ ri ide ku ebuli egbe, ni e kha laọ amo, ako a tose we-a, se u ke lie sa khi ọa ya li ri egbegbi itsua so ẹ?”

²⁹ “Irarigho, a khi ke sa emini a ya le ali emini a ya so; a khi zẹ ni o nase ẹ udu. ³⁰ Irari khi egbo ena agbo ona nya, wewe e na khu emhi enana, ama Ita ẹ ni ọ la iloghie ọ lese khi e to ẹ. ³¹ Ochoghọ emiemini u wa riẹle nya, zẹ ni Eghiele oyi Eshinegba o khi onodode, emhi elese ni u wa nono nya, ọ ya rewe ma o ne.

Epfue na obini iloghie

(iMat 6.19-21)

³² “A khi zẹ ni ulishi o mu ẹ, ẹẹ ikuku isumha, irari khi oguẹmhe oyi Ita ẹ o khi ni ọ rọ ri oni eghiele na ẹ. ³³ A ri emhikpa ni a mhue de, a kemhi eni ikpagho na eni ẹa mhue. A zẹ ni a mhue ẹkue ukpagho ni ọa ya khakha, ali ni a gbo mhue epfue shi iloghie ni ọa ya pfo wẹkhi oghiatọ ọ me asha a ti bhale ọ, wẹkhi ifu e me asha a towe, ³⁴ Irari khi ashini epfue oye o la, agho udu oye ọọ la.

A mu egbe shi eke khe ibhale oyi Onomhue

³⁵ “A mu egbe shi ugamhi, a zẹ ni ikpa eye ẹ e ke ge.† ³⁶ Abi eni ẹ ga ogbo e migha khe ijele oyi oni ọ mhue we ni ọ ye ukue ni a rọ a rue ọkpotso, ini ọọ bhale ni ọ rọ kpheli obọ ode, e nyanya khueghie ode a na li aghoaghọ.‡ ³⁷ O ma ti eni ẹ ga ogbo egho egbe ini oni ọ mhue we

ọ bhale ya ẹ khi e mu egbe migha khe lue. Abi o la mhi gue a ye ẹ khi, ọ ya mu egbe akanya, ọ lu we, ọ nu we shito, ọ ri eminale na we le. ³⁸ Oghele o ya khi na eni eni ẹẹ ga egho ini oni ọ mhue we ọ bhale ya ẹ khi e mu egbe shi eke ini o tseku khi itsotso ogbie, o ke khi ini ogbe o ya gbe ọ rọ bhale. ³⁹ A lese ona khi ini oni ọ mhue apfe ọ lese eghẹghe ni oghiatọ ọ rọ ọ bhale ọli owa ya do lo, ọa kha zẹ ni ọ lo ọli owa ya do. ⁴⁰ Eẹ oyeẹ a ke mu egbe, irari khi Omi ogbo ọ dobe ya bhale eghẹghe ni aa sa shi.”§

Oni ọ gue ẹẹ ga ali oni ọa gue ẹẹ ga (iMat 24.45-51)

⁴¹ IPita ọ mhila li, ọọ, “Onomhue anye u kpe ekpita ona ye abi ogbokpa?”

⁴² Onomhue ọọ li, “Oghuo ọ fe khi oni ọreloekhu, ni ọ mhọli ileşingme, ni ọọ gbe akanya te ode igesikia, ni ọga oyọli ọ ri apfe nga obọ, ni ọ gueye ọli ọ ri eminale na eni ẹ ga li ke le shi eghẹghe? ⁴³ Ikhivose o khi na oni ọ ga ogbo ogbo, ini ọga oyọli ọ bhale ya ẹ ọli shi igue-riẹle. ⁴⁴ Mhi gue a ye ẹ khi eri ọ ya ri emini ọ mhue nya nga ọli obọ. ⁴⁵ Ama ini oni ọọ ga ogbo ogbo ọ la udu oyọli lie, ‘Oga oyemhe ọ she tese ẹ dose,’ ni ọ rọ gbe eni ẹẹ ga eni ikpotso ali eni emose ni a rọ shi ọli obọ, ọọ le, ọọ da, onyo ọọ gbe ọli. ⁴⁶ Eri oni ọga oyọli ọ ya bhale ẹle ni ọa sa shi ni ọa ri eloe shi eke ẹ khe ọli, ikhi eghẹghe ni ọa sa shi. Oni ọga oyọli ọ gbe ọli, ọ kuale ọli utse, ọ ghie ọli abọ pfilo deba egbo umha-sueso.

⁴⁷ “Ama oni ọọ ga ogbo ogbo, ni ọ lese oguẹmhe oyi ọga oyọli, ni ọa mu egbe ni ọ rọ riẹle oguẹmhe oyọli, a ya gbe ọli itali, a nali osoli egbegbo. ⁴⁸ Ama oni ọ ga ogbo ni ọa lese oguẹmhe oyi ọga oyọli ni ọọ riẹle emini o ye ni a gbe ọli shi, a ya gbe ọli ukuku. Irari khi oni a

* 12:27 Li zẹ 1 Ighie 10.4-7; 2 Okhe 9.3-6 † 12:35 Li zẹ iMat 25.1-13 ‡ 12:36 Li zẹ iMak 13.34-36 § 12:40 Li zẹ iMat 24.43-44

ri emini e bu na, emini e bu a ya mhila li. Oni a ri emini e lolo bu nga obo, emini e lolo bu a ya mhila li.

Ijesu ɔa ri opfomhɛ bhale ama okemhi

(iMat 10.34-36)

⁴⁹ “Erali mhi bhale ya pfi shi eke agbo ona. Abi a khe khi e she a lala. ⁵⁰ Mhi mhue ibatizi ni mhi ya mie shi egbe. Egbe ɛa ke sheshe mhe ne ini mhia li mie ɔli se.* ⁵¹ Eri a dabi khi opfomhɛ mhi ro bhale eke agbo? Iye! Okemhi mhi ro bhale. ⁵² Rote memena vu, egbo oshe ni e la omhue-apfe oghuo e ya kemhi egbe. Aase ɔ e mu okholi vule shi aava ɔ, aava ɔ e mu okholi vule shi aase ɔ. ⁵³ Ita ali omiqli onomose e ya mu okhue vule shi egbe we ɔ. Inyo ali omiqli onokpotso e mu okhue vule shi egbe we ɔ. Inyodo ali osami ɔli, e ya mu okhue vule shi egbe we ɔ.”†

Ilese emini egheghe o ngme

(iMat 16.2,3)

⁵⁴ Ijesu ɔ gueye eni egbo nya, oo, “Ini a da me khi otughunu o gbe shi obini ovo o te e tiemhi eko ne, aghoagho a lie khi ame o ya rue, ame o rue esheshigho. ⁵⁵ Ini akpekpeli o rote ukiekie ogobo ini a so alo ghue obini ovo o te e lo eko e li ne, e khi ogbe o ya nye amo, esheshigho o ligho. ⁵⁶ Ee erugamhiku-alo, a lese abi a lie bino abi eke ali ukhui o ngme, a guele abi ogbe o ya li. Elo o ze khi aa lese abi egheghe o ngme memena?”

Yeye ali obe e a ro nu egbe riele

(iMat 5.25-26)

⁵⁷ “Elo o ze khi a gueye egbe e emini o te ode ni a ke riele ɔli? ⁵⁸ Abi yeye ali oni o lue ezo a lie ke le ikotu, roshaka ni a ro riele neni a ramhi ikotu. Ini ɔa khi igho, eri o ya ti e bhale ufuwe oyi oso-ezo, oni oso-ezo o mu e ghi oni o omhese, oni o mhese egho mu e ya pfilo owa

ighumha. ⁵⁹ Mhi gueye e khi u wa ya tigbe lase agho le, ini u wa li falali oko ni a ya fi e pfo nya.”

13

Ini ee aa li mupfi eri a li ya pfua

¹ Eghoghe agho, egbo eghuo ni e la agho e gueye iJesu abi oghie iPaleti o ku ɔlia eyi egbo iGalili eghuo ni o gbolo-a ma ɔlia eyi elamhako ni a ro luase obo. ² Ijesu oo we, “Eri a dabi khi olamhe eyi eni egbo iGalili egho e dose olamhe eyi egbo iGalili ni e kpole, ni o ze khi e gho na we osue? ³ Iye! Aa khi igho, ini ee aa li mupfi, igho ee a ya li pfua. ⁴ Abi khi eri a dabi khi egbo ogbalale ni owa atonga ni o la eke iSiloamu o de mu gbolo-a egho, khi olamhe eyewe e kholo dose eyi egbo ni e kpole ni e la iJerusalemu? ⁵ Iye! Mhi gue e ye e khi ini ee aa li mu pfi, igho a li ya pfua.”

⁶ Agho iJesu o la ze okhe irokhokho oyi ɔara okhua-eni ni ɔa ya mo. Oo we, “Omose oghuo o ko okhua-eni shi ogba upfonu. O je o ya bino ini lolli me udumhi o pfa, ama ɔa me emhikhoghuo o. ⁷ O gueye omose ni o ri eloe a khu oni ogba upfonu, oo li, ‘Oonokpe-ese na ni mhi te e kiasa oni ɔara ona ini mhi me udumhi o, mhia me okhoghuo. Ka khi ɔli-a, elo o ze ni o ro le eke shi afue?’

⁸ “Oni omose o lema oni o mhue oni ogba ipfonu, oo li, ‘Oga kpekepe ze ɔli obo ukpe ona bino ni mhi gua gasa udi ɔli, ni mhi ku ifatalaza shi o bino. ⁹ O kha mo idumhi ishukpe, o ti, ama ini ɔa ke mo, u khi ɔli-a.’”

Ijesu o ri okpotso ni o guogho-a ze ele iyemhea.

¹⁰ Ele iyemhea, iJesu o la owa ugamhi u sese egbo. ¹¹ Okpotso oghuo o la agho ni o khia khi o gbe ikpe igbelele ni ayemhe okphaghie o te mu ɔli gonoo-a. Eri o ke nyese,

* 12:50 Li ze iMak 10.38 † 12:53 Li ze iMika 7.6

o a ke doḅe ẹ vule migha. ¹² Abi iJesu o rọ me ọli, o lu ọli lasele, o ọli, “Kpotso, ughuamhi oye o she pfo.” ¹³ O ri abo nga ọli egbe, aghoaghọ oni okpotso o vule migha, o kuęghie Eshinegba. ¹⁴ Elemhi e bi oni o mhese shi oni owa ugamhi khi iJesu o ri oni okpotso ze ele iyemhea. Oni omose oo egbo ni e le gba, “Ogbele esesa e la efo uka ni awa ro o gbe ikanya, a ke bhale eni ogbele esesa egho ni a la o re e ke ze, ama a khi ke bhale ele iyemhea.”* ¹⁵ Onomhue o so li o, oo, “Ee egbo eri ugamhi ku alo, o a khi eri a taghie ichi ali ikphere eye-a shi ashini a geno we shi, a rue we je oko ya da ame ele iyemhea?” ¹⁶ Elo o ke ze ni okpotso ona ni o li khi omiomi Aburaamu ni okphaghie o she geno ikpe igbelele, ni aa ro li ya taghie oli-a ele iyemhea? ¹⁷ Abi iJesu o ro ngme ona se, omama o mu egbo ni e mu okholi vule shi oli o, ama ikanya onyaloa nya ni o gbe o ri egbe e mu eni egbo.

Okhe irokhokho oyi ukpamhi oara iMositadi

(iMat 13.31-32; iMak 4.30-32)

¹⁸ IJesu o mhila we, oo, “Se Eghiele oyi Eshinegba o fe li? Elo mhi fe ya ri oli khokho?” ¹⁹ Eri o li abi ukpamhi oara iMositadi ni ogbo o rue ya ko ogba. Oo fu, o mele ukpokpomhi oara ni ipfeli e ku eko shi iguabo eyoli a.”

Okhe irokhokho oyi ifuma

(iMat 13.33)

²⁰ O gbo ro mhila we, “Elo mhi fe ya ri Eghiele oyi Eshinegba khokho?” ²¹ Eri o li abi ifuma ni okpotso o ro ma italabi ifulawa ese wushe ni o fuma shio.”

Ode na pfi

(iMat 7.13, 14, 21-23)

²² Eghęghę agho, iJesu o kiakia ęoli khi ęoli, o sese egbo abi o li je

iJerusalemu. ²³ Ogbo oghuo o mhila li, oo, “Onomhue, ikuku egbo tse Eshinegba o ya mie pfuese?”

IJesu oo we, ²⁴ “A rosheka ni a rote unu-ode na pfi lo. Mhi gue a ye e khi ebubu egbo e ya rosheka ni wewe e lo, ama, ęa ya doḅe. ²⁵ Itobo khi ini oni o mhue owa o da vule ya pfi okpe ode ne, eri a mema migha olase ke kpheli ode shi afue, a lema, a lie, ‘Oga kpekpe khueghie ode a na anye.’

“Ama o so we o, oo, ‘Mhi aa lese e wekhi eri mhi lese obini a te bhale.’

²⁶ “Eghęghę agho, a ya lie, ‘Anye nu e le, anye nu e da, u gbo la ifu apfe eyi anye e sese.’

²⁷ “Ama o ya gbo lie, ‘Mhia lese obini a te bhale. Ee nya a vu mhe ana lasela, ee egbo okholo.’†

²⁸ Agho egbo e la ke vie, ee gbe ako ako, ini a me Aburaamu ali Aziki ali iGiekopu ali emekeguele obini Eghiele oyi Eshinegba ama a khu e ya lase. ²⁹ Eghęghę agho egbo e ya rote obini ovo o te e ngale ali obini ovo o te e lo eko, ali ukiekie obita ali ukiekie ogobo ini a so alo ghue obini ovo o te e lo eko bhale, e ya shito shi ukue na Eghiele oyi Eshinegba.‡ ³⁰ A bino khi a ya me egbo eghuo ni e kpe kpe ukhokho e ya kpe odalo, egbo ni e kpe kpe odalo e ya ke kpe ukhokho.”§

Ingme oyi iJerusalemu o to iJesu egbe

(iMat 23.37-39)

³¹ Eghęghę agho egbo iFarisi eghuo e bhale deba iJesu, e ọli, “Vu ana lasela irari khi oghie Erodu o nono ni loli gbe-a.”

³² IJesu oo we, “A ka gueye oni anyako ogho, ‘Khi mhi ya khu ayemhe okphaghie egbo egbe lasela ali mhi gbo ri egbo ya ze amo ali ako, ama akopfua mhi ya gbe akanya oyemhe pfo.’ ³³ Abibi o

* 13:14 Li ze Okiali 20.9-10; iDeut 5.13-14 † 13:27 Li ze Iwolo 6.8 ‡ 13:29 Li ze iMat 8.11-12; 22.13; 25.30 § 13:30 Li ze iMat 19.30; 20.16; iMak 10.31

rië li, mhi mema ya ti okiali ke je odalo, amo ali akò ali akòpfua, irari khi òmekèguele òkhòghuo òa khi òni ò mè asha a ghu shi èoli oboese sè ni iJerusalemu.

³⁴ “Eekhue-oo! IJerusalemu, iJerusalemu. Èè ni a gbolo emekèguele-a, ni a gbolo è tononi a ghie ghi è echè, iti-ingmè o ghòle mhè ni mhi kono imiè kugbe, abi òkhòkhò ò liè kono imi òli shi ifu ipfua, ama òa ghòle e! ³⁵ A bino khi apfè oyè è khi ikpukpu igbe e ke khi. Khi ògbò òa ke la ò, mhi gue a yè è khi aa ke ya mè mhè, sè ini oni èghèghè o ramhi na a ke rò a liè, ‘Eshinègba ò khi vòsè na òni ò ri eva oyi Ònòmhuè bhale.’ ”*

14

Ijesu ò gbo ri ògbò ze èlè iyèmhèa

¹ Ogbèlèghuo èlè iyèmhèa, iJesu ò je apfè oyi òkhèmhue iFarisi òghuo ya le eminale, ègbò e ri èloe mema shi òli ègbe ni e mè emini ò ya li. ² Itobò khi òmòsè òghuo ò la aghò ni ò fumhi abò ali awe. ³ IJesu ò mhila eni iFarisi ali eni è sèsè Ishi eyi iMosisi, “O fè ti elemhi Ishi eyi iMosisi ni ògbò ò rò ri ògbò ze èlè iyèmhèa, abi khi òa ti?” ⁴ Ama èa pfa shi òli ekè. Ighò ò pfi obò rue òni òmòsè, ò ròli ze, ò rue òli obò-a, òli ò ke je.

⁵ O mhila wè, òò wè, “Òngèè ònòghuo ò ya mhòli òmò, o ke khi èna ni ò ya de pfilo ilija ni òa ya nyanya mu òli ò lasèle, ini o rièkhi èlè iyèmhèa?”* ⁶ Èa mè sò shi òli ò.

Ijesu ò sèsè osèsè iregbe-tiemhi eke

⁷ IJesu ò mè abi ègbò eni a lu bhale oni ukue, e li ya shitò ashini o mhue ekpè shi oni ukue, ò zè okhè iròkhòkhò khàsè wè, òò wè, ⁸ “Ini ògbò ò lu è bhale ukue ni a la rue òmueshi khi kpè todè ya shitò ashini

o mhue ekpè, itobò khi, otse a she li kpè lu ògbò ni ò mu èloe dòsè li shi oni ukue. ⁹ Ini a mè ghò, òni ò lu è shi ukue, ò ya bhale deba è, òò, ‘Kpèkpè vule ni òmòsè òna ò shitò.’ Èghèghè aghò u ri omama ya shitò ukpèkhomhi onikeke. ¹⁰ Ama ini a lu è shi ukue, kpè ya rue ukpèkhomhi onikeke shitò na rò bhale ya è khi òni ò luè shi oni ukue ò bhale deba è, òò ‘Omue, vule je ukpèkhomhi ni o yagha.’ Èghèghè aghò u mhue ekpè shi ukpèloe oyi ògbòkpa ni ò ga la oni ukue.† ¹¹ Irari khi òni ò da ti ègbòli nga, a ya ti òli tiemhi, ama òni ò da ti ègbòli tiemhi, a ya ti òli nga.”‡

¹² Ighò iJesu ò gueyè òni ò lu òli shi oni ukue, “Ini u ya nye ekhe feli ègbò, khi lèsè lu emòle è, ali inyòghuo è, ali ègbò eyè ali eni e pfue tsè, irari khi e li dòbè è ghie lu è shi ekhe ni e nye èlèlèse, ni o li abinè khi e she fali è ota to ò. ¹³ Ama ini u mhòli ukue, luno ègbò eni èa mhòli ali ègbò eni èa mhòli awe è kia ali eni e guòghò awe-a ali ezalo. ¹⁴ Èghèghè aghò u mhòli ikhivòsè. Itobò khi èa ya dòbè fali è oru to ò. U ya mè eleli ogbèlè iteghuli-guale oyi ègbò ni e pfuasè.”

Okhè iròkhòkhò oyi ukue Onièmhi (iMat 22.1-10)

¹⁵ Abi òmòsè òghuo ni e ga shitò shi eni ekhe, ò rò suò abi iJesu ò ngme, òò li, “Oghèlè o ya khi na ògbò ni ò ya la ukue na Eghiele oyi Èshinègba le emhi.” ¹⁶ IJesu ò sò òli ò, òò li, “Òmòsè òghuo ò mu ègbe ni ò rò ya mhue ukue onièmhi. O lu ebubu ègbò shi oni ukue. ¹⁷ Èghèghè oni ukue o ramhi, ò ghie òni òò ga li ghi ègbò ni ò lu shi oni ukue, ò òli ò ka gueyè wè, ò liè, ‘A bhale khi mhi she mu ègbe se.’

¹⁸ “Ama ògbògbò ò guele emini o zè khi lòi a ya mè asha bhale.

* 13:35 Li zè Iwolo 118.26; iJere 22.5

* 14:5 Li zè iMat 12.11 † 14:10 Li zè Ekpi 25.6-7

‡ 14:11 Li zè iMat 23.12; iLuk 18.14

Oni odode ọọ li, 'Mhi lẹsẹ dẹ eke ishemhi, mhi ya lẹ ya bino ọli. Kpekpẹ khi wola.'

¹⁹ "Ọlese ọọ li, 'Mhi lẹsẹ dẹ ena agbhagbhamhi ishe ni a gẹ toma aava aava kugbe, ni a rọ gua ishemhi. Mhi ya lẹ ya rẹwẹ gbe akanya bino. Kpekpẹ khi wola.'

²⁰ "Ighọ ọlese ọọ, 'Mhi lẹsẹ rue ọkpotoso mhi aa ya mẹ asha bhale.'

²¹ "Ighọ ọni ọọ ga ni a ghie eghọ, ọ nyenẹ egbe ukhokho ya gueyẹ ọga oyọli, abi eni ẹgbọ e ngme nya. Ighọ elemhi e li bi ọni ọdapfẹ. Ọọ ọni ọ ga li, 'Nyanya fiẹ je olase, ka kia ode ni e je ifu apfẹ nya, wolọ ẹgbọ eni ẹa mhuẹ. Eni e ghu abọ ali awẹ-a ali ezalo ali eni ẹa dobe a kia bhale.'

²² "Ighọ ọni ọọ ga ọgbọ ọ bhale, ọọ 'Ọga mhi she ye usomhi ni u ghie mhe, ama owa ọa kie vọ ẹgbọ ne.'

²³ "Ighọ ọni ọga ọ gueyẹ ọni ọọ ga ọgbọ ọghọ, ọọ, 'Je ode ali ifu apfẹ ya lu wẹ lole ni owa oyemhe o vọ. ²⁴ Mhi gueyẹ ẹ khi ọgbokhoghuo ọa la ẹgbọ ni mhi ri ebe ghi ni ọ ya ri unu mu eminale ni mhi nye.' "

Emini o ya gbe ẹ, ni u rọ khi ọmọ odukhokho

(iMat 10.37,38)

²⁵ Ebubu ẹgbọ e deba iJesu lẹ iJerusalemu, iJesu ọ nyenẹ alo gueyẹ wẹ, ọọ wẹ, ²⁶ "Ini ọgbọ ọkhoghhuo ọ da nono ni lọli bhale deba mhe ni ọa rọ da kie itali ali inyọli ali ughuẹ ọli ali imiọli, ali inyoghhuo ọli, ali agbọ oyọli ne, ọa ya dobe khili ọmọ odukhokho oyemhe. ²⁷ Ọgbọ ni ọa da tsua apfida oyọli ke deba mhe ne, ọa ya dobe khi ọmọ odukhokho oyemhe.*

²⁸ "Ongeẹ ọnoghhuo ọ ya tọ owa atonga ni ọa ya kpe tode shito ta ingme ni o ya gbe ọli, ni ọ mẹ ini lọli ya mhuẹ ikpaghọ tọ li pfo? ²⁹ Ini ọa khi ighọ, ọ kha ri ọli gbe ni ọa ke rọ dobe tọ li pfo, eri ẹgbokpa ni e da mẹ oni owa e ri ọni ọmose ya ke li egia.

³⁰ E lie, 'Omose ọna ọọ tọ owa ama ọa ke dobe tọ li pfo.'

³¹ "Oghie ọnoghhuo ọọ nono ni lọli ri okhuẹ ghie oghie ọlese ni ọa kpe tode ya shito sa bino ini lọli ya dobe ri ẹgbọ agbele igbe 10,000 ya nu ọni oghie ọghọ ni ọ mhuẹ ẹgbọ agbele uye 20,000 khọli? ³² Ini ọ mẹ khi lọli aa ya tẹ ọli ọ, eri ọ ya nyanya ghie ẹgbọ ghi ọni oghie abi ọa li ramhi ọli egbe ne, ọọ li zẹ ni wẹwẹ e rọ riẹle.

³³ "Ighọ khi ọgbọ ni ọa rue emhikpa ni ọ mhuẹ obọ-a, ọa ya dobe khi ọmọ odukhokho oyemhe.

Ugbheli

(iMat 5.13; iMak 9.50)

³⁴ "Ugbheli o ma ti gba, ama ini ugbheli ọa ke mhuẹ iviọlọ oyọli, sẹ a ka gbo dobe ya ri ọli ke gbo mhuẹ iviọlọ oyi ugbheli? ³⁵ Eghẹghẹ aghọ aa ke ri ọli ya riẹle emhi okhoghuo, wẹkhi eri a ya ku ọli shi eke ni o ri eke woghọ, ama eri a ke ya ku ọli kua.

"Oni ọ mhuẹ esọ ọ rọ suọ."

15

Okhe irọkhokho oyi osumha ni ọ wa-a

(iMat 18.12-14)

¹ Ighọ ebubu emionoga ali ena olamhe e bhale ti mama iJesu ni e rọ suọ ingmemhi ni ọ ngme. ² Ama ẹgbọ iFarisi ali esesẹ Ishi eyi iMosisi ẹ, "Oni ọmose ọna ọ kpe abọ ẹ mie ẹgbọ olamhe, ọ gbo nu wẹ ẹ le eminale."* ³ Ighọ iJesu ọ zẹ okhe irọkhokho khasẹ wẹ, ọ, ⁴ "Ini o khia khi onge ẹ ọ mhuẹ isumha egbhueshe, ni a rọ bhale ya ẹ khi ọghuo ọ wa ọ a, sẹ ọ ya li? Aa khi eri ọ ya zẹ ọghuo ọa la egbhueshe eni e kpole obọ shi ifu ọdagbe ifufu, ọ vu ya nono ọghuo ni ọ wa eghọ, ramhi ni ọ rọ ya mẹ ọli mu? ⁵ Ini ọ mẹ ọli, egbe ẹ mu ọli, ọ mu ọli ta ike. ⁶ Ini ọ ramhi apfẹ, ọ luno emole ọli ali idogbapfẹ eyọli, ọọ wẹ, 'A bhale

§ 14:26 Li zẹ iMat 10.37 * 14:27 Li zẹ iMat 10.38; 16.24; iMak 8.34; iLuk 9.23 * 15:2 Li zẹ iLuk 5.29-30

ya nu mhe ghele irari khi osumha oyemhe ni o wa, mhi she me oli mu.’
 7 Mhi gueye e khi ini ogbo olamhe o mu pfi, oghela o la iloghie dose ogbo oghuo o la egbhueshe ni e she pfuase ni ea ke nono imupfi.

Ukpaghō ni o waa

8 “Ini o khia khi okpotso o mhōli ikpekhuili igbe, ni o rō wasē oghuo o-a, sē o ya li? Oa khi eri o ya ri akpá ru, o fuomhi owa nguene, o kuegbe-a nono oli ramhi ni o rō ya me oli rue? 9 Ini o me oli rue, o luno emole oli ali idogbapfe eyoli, o o we, ‘A bhale ya nu mhe ghele irari khi ukpekhuili oni o wa mhe-a, mhi she me oli rue.’ 10 Mhi gueye e khi igho igeni eyi Eshinegba e lie ghele ini ogbo olamhe oghuo o mu pfi.”

Omō oni o wa-a

11 Ijesu o gbo ze okhe irokhokho ona khasē we, o o we, “Omose oghuo o ya la o ni o mhue eniye emose aava. 12 Onikeke ni o la o, o o itali, ‘Itamhe, kemhi ugu ni o ya khi oyemhe na mhe.’ Igho oni itali o kemhi oni ugu na we. 13 Oa tesse ne, oni omō ogho o tsua ugu eyoli. O vu je eoli odonue oboese, o ya pfuse epfue egho kua. 14 O pfuse epfue egho nya kua se, ukpokpomhi okiamhi o lo oni ushishi ogho nya le. Oyemhe o gbe oli. 15 Igho o le deba omose ni o khi omō eke agho. O ri egboli mele oni o o ga oni omose-a. O ghie oli je ishemhi eyoli ni o ri eminale na igulu eyoli ke le. 16 O nono ini loli me asha ke le eminale ni eni igulu e le kpole. Ama ogbokhoghuo o a bo eminale na li. 17 Abi egbhali eyoli e ro tiemhile, o mhila egboli, ‘Oa khi eri ighumha eyi itamhe nya e me eminale a le, e keshe shi, ni mhi ro la ana ri egbe na okiamhi a gbe ya ghua! 18 Mhi nyene egbe ya je apfe deba itamhe, ni mhi ya lie oli, Ita mhi she lamhe na Eshinegba ali yeye. 19 Mhia ke te o ni abi a lu omie,

rue mhe abi oghumha oghuo oye.’
 20 Igho o vu ya je deba itali. Ama abi o li bhale ni o kie nuata shi apfe egho, itali o me oli, o mhue ilelemhi na li. O na ya mu oli, o pfi abo gege oli uruli, o pfi oli elemhi egbe. 21 Oni omō o o itali, ‘Ite, mhi she lamhe shi Eshinegba ali yeye o, mhia ke te ni a lu omie, ke riele mhe abi eni ee ga e otuoghuo.’ 22 Ama itali o luno eni ee ga li, o o, ‘Okuekhoogo! Anyanya a rue egbegbi itsua ni e somhi otse nya bhale so li. A rue ukhui shi oli obo, ni a ri ekuē so li. 23 A mu ena ni o khobō bhale ni a gbe oli-a ni awa mhue ukue ke ghele gbii. 24 Irari khi eri omimhe ona o kpe ghu-a ama o she guale. Eri o kpe wa ama a she me oli rue.’ Igho e lu ukue, e ghele gbii. 25 Egehege agho omioli onogbhali ni o kpe la ifui ishemhi o rote ishemhi jele. Abi o ro ti mama apfe, o suo eko ebola ali ishimhi. 26 Oni omioli ogho o lu oni o o ga oyi itali oghuo, o mhila li, o, ‘Elo a me?’ 27 Oni o o ga o o li, ‘Inyoghue e o jele, ni ite o ro gbe ena ni o gbēdi oghuo-a. Irari khi o jele shi itoto ali oghela.’ 28 Igho elemhi e bi oni inyoghue oli onogbhali ogho, o a ke lama lo owa le. Igho itali o le deba li, o lema li o lo le. 29 Ama o o itali, ‘Bino oonokpe-ingme ni mhi te la ana a ge, ni mhia a tigbe da ushi oye okhoghue ghue, ama agboagbo wa tigbe mu elamhi okhoghue na mhe ghue, ni emole mhe e li nu mhe ghele. 30 Ama abi omie ona ni o tsua itsua epfue eye ya pfueche kua na idegbe o ro jele, u ya gbe ena ni o gbēdi-a na li.’ 31 Itali o o li, ‘Omimhe, egehege kpa u te nu mhe la akana, emhikpa ni mhi mhue eye e khi. 32 Ama o ti ni awa ghele, irari khi eri inyoghue ona o kpe ghua, ama o she nyene egbe bhale agbo; eri o kpe wa ama a she me oli rue.’ ”

16

Okhe irokhokho oyi orelokhu ona

ikpamhika

¹ IJesu o zẹ okhẹ irọkhọkhọ khase eniyẹ odukhokho eyoli, ọọ wẹ, “Ọmọse ọghuo ni o pfue o la o, o mhuẹ ọrẹloekhu ẹpfue enayoli. A gweye ọni ọmọse khi ọni ọrẹloekhu o pfuse luẹ ẹpfue-a. ² Igho o lu ọli, o mhila li, ‘Elo ona o khi ni mhi a suọ idiegbe oyẹ? Rọkhasẹ mhe ghue abi u li gbe akanya oyẹ irari khi waa ke gbolo ya khi ọrẹloekhu oyemhe.’ ³ Igho ọni ọrẹloekhu o sa o, ‘Sẹ mhi li ya kia abi ọga oyemhe o ro ya khu mhe akanya ena? Mhi aa mhuẹ itoto ni mhi ro dobe ya gua ishemi. Omama omhila kia-kia ọọ mu mhe. ⁴ Mhi lẹsẹ abi mhi ya li ini ẹgbọ e zẹmhe lo apfẹ oyewẹ le ini a khu mhe akanya.’

⁵ “Igho o lu ẹgbọ ni e lo ọga oyoli ota. O mhila ọnodode, ‘Ingme u lo ọga oyemhe?’

⁶ “Oo li, ‘Igalọ oili olivu egbhuẹshe asha elele.’ Ọni ọrẹloekhu ọọ li, ‘Mọ ebe, shitọ khi wẹ-a, ni u kẹkẹ igalọ egbhuẹshe asha ene.’ ⁷ O mhila ọnuzava, ‘Ingme yeye u lo?’

“Oo li, ‘Ikpulu ado agbele.’

“‘Oo li, mọ ebe shitọ khi wẹ-a ni u kẹkẹ egbhuẹshe asha elele.’

⁸ “Ọni ọga ọgho o kueghie ọni ọrẹloekhu ọna ikpamhika ọgho, irari khi o riẹle ingme ikpamhika ni o li abi ilẹingme. Irari khi ẹgbọ ena agbọ ona e lẹsẹ abi e li ri ikpamhika nu egbe e ngeli dose abi ẹgbọ ni e khi ena ákpá ẹ li. ⁹ Mhi gue ọli ẹ yẹ ẹ, a ri ẹpfue ni a mhuẹ mu emọle shi agbọ ona ni a ro bhale ya ẹ khi ini e pfo, a ya zẹ ẹ lo iloghie.

¹⁰ “Ogbọ ni a da dobe ri egbe ẹ nga shi ukuku emhi ni a ro nga li obọ ne, o ya zẹ regbenga shi eminiemhi, ini a roli nga ọli obọ. Ọni ọa da zẹ ri egbe ẹ da shi ukuku emhi ne, ọa ya zẹ ri egbe da shi eminiemhi. ¹¹ Ini u wa zẹ ni a regbenga shi ẹpfue na agbọ ni a ro shi ẹ obọ, sẹ a li ya ri egbegbi ẹpfue nge obọ? ¹² Ini o khia

khi u wa zẹ ri egbe ẹ nga shi ẹpfue oyi ogboese, ọghuo o ya ri oyẹ ne?

¹³ “Aa mẹ ọni ọọ ga ogbo ni o dobe ya ke ga ega aava utoghuo. Eri o ya nono ingme oyi ọghuo, ọa nono ingme oyi ọnọkpole. Oo suọ eso na ọghuo dose ọnọkpole. Wa dobe ya ke ga Ẹshinegba u gbolo ẹ ga ukpagho.”*

Osese eyi Jesu eghuo

(iMat 11.12,13; 5.31,32; iMak 10.11,12)

¹⁴ Abi ẹgbọ iFarisi ni e nono ingme ukpagho dose e ro suọ ona, e do Jesu okonyo. ¹⁵ IJesu ọọ wẹ, “Eri a ngeli ukpelo agbọ ni a ro ke khase khi eni angeli oyewẹ o migha shi ipfuase a khi, ama Ẹshinegba o lẹsẹ usamhi udu oyẹ. Emini ẹgbọ ẹ bino khi oo mu ẹlo e gba, eri ọọ kpase Ẹshinegba.

¹⁶ “Eri a ri Ushi oyi iMosisi ali emini emekeguele e kẹkẹ gbe akanya ramhi eghẹghe oyi iJoni Ọni ọọ batazi ẹgbọ. Rote eghẹghe agho vu ya ramhi memena, eri a ri ungmemhi oyi Eghiele oyi Ẹshinegba a tse abo, ogbokpa o roshẹka ini lolu dobe lo o.† ¹⁷ O ya kele ni eke ali ukhuli ni e kelea, ama ukpamhi ungmemhi okhoghuo kpele ọa ya de Ishi eyi iMosisi pfi-a.‡

¹⁸ “Ọmọse ni o da khu ughue ọli pfia ni o ya rue ọkpotoso ọlese ne, o she kia okia. Ọmọse ni o da rue ọkpotoso ni a khu ughue, o she li kia okia.S

Ọmose ni o pfue ali iLazarosi

¹⁹ “Ọmose ọghuo o ya laọ ni o mema pfue. Oo so itsua enete ni e somhi otse ni e ghale, o li agbọ nyafunyafu ogbele kpa. ²⁰ Ọmose ọghuo ọna umhame ni a lu iLazarosi, o li ya la o. Igboko e ge ọli. A tsua li bhale ode unuekpẹ oyi ọni ọmose ni o gho pfue ọgho eghẹghe kpa. ²¹ Eri ọni iLazarosi o shitọ oni ode

* 16:13 Li zẹ iMat 6.24 † 16:16 Li zẹ iMat 11.12-13 ‡ 16:17 Li zẹ iMat 5.18 § 16:18 Li zẹ iMat 5.32; 1 iKori 7.10-11

unuḗkpḗ oyọli ini lọli mḗ eminale ni e rọte ọli ukhomhi itebu de kua rue le. Eri ewa e gbolo bhale ya lalọ ọli eni igboko.

22 “Egheghe o bhale ni oni iLazarọsi o rọ ghua. Igeni eyi Eshinegba e bhale ya tsua li je ashini Aburaamu o la. Omose ni o ligho pfue eghe, o li ghua, a ri ọli to. 23 Ilimhi iriere ni o la mḗ osue, o yase alo idane, o mḗ Aburaamu khi o nuata shi lue egbe, iLazarọsi o shito mama li. 24 Igho o lu leghe, ‘Aburaamu ita! Kpekpe mhuḗ ilelemhi na mhe. Ghie iLazarọsi ni o to obọ amḗ to mhe elemhi, itobọ khi mhi la ukpokpomhi osoli elemhi ere memena.’

25 “Ama Aburaamu o o li, ‘Omọ sato khi abi u rọ la agbo, u she mie eminete eye, ama iLazarọsi o mie emini ẹa ti eyọli. Mena egbe e pfomhi ọli shi ana, yeye u la ukpokpomhi osoli. 26 Ini a ri obọ rue ona o shi eke, rọte ashini u la bhale ana ugbilimhi eke o pfa awa a. Irarigho, eni ẹẹ nono ni wewe e rọte ana da je obini u la, ẹa ya dobe wekhi eni e la obini u la e dobe ya da bhale deba anye oola.’

27 “Oni omose o o ọli, ‘kpekpe mhia lema ẹ, ghie iLazarọsi je apfe oyi itamhe, 28 irari khi mhi mhuḗ inyoghuo emose oshe. Zobe ni o ya tse agua ye we ini e khi bhale asha osoli ona.’

29 “Aburaamu o so ọli o, o o li, ‘E mhuḗ Ishi eyi iMosisi ali emekeguele, e ri esọ shi we eke.’

30 “Oni omose o o li, ‘Iye, Aburaamu ita, ini ogbo o rọte eghuli guale ya tse agua ye we, e ya mu nyene.’

31 “Aburaamu o o li, ‘Ini ẹa ri esọ shi emini Ishi eyi iMosisi ali emekeguele e ngme, ẹa ya ri esọ shi eke ini ogbo o tseku rọte eghuli guale.’ ”

17

Olamhe ali igbekua

(iMat 18.6,7,21,22; iMak 9.42)

1 Ijesu o o eniye odukhokho eyọli, “Emini e ri ogbo o lamhe olamhe e mema ya bhale, ama o ma kholo oni ogbo ni o rọte obọ oyọli bhale egbe. 2 O ti ne ini a mu eche iko zu ogbo oghogho uruli tsua pfilo oke oniemi, dose ni o rọ ya ze ni otuoghuo ikuku eniye enana ke lamhe olamhe. 3 A mholi egbhe shi emini a riefe.*

“Ini inyoghuo ẹ o lamhe, gue ọli ye ọli. Ini o mu nyene, gbekua na ọli. 4 Ini o lamhe ne iti ishilua ogbele, ni o rọ bhale ya lema ẹ eni iti ishilua eghe, ni o re, ‘Mhi mu nyene.’ U mema ya gbekua na li.”

Irudunga

5 Eni ighiusomhi na kee ogbava ni ijesu o ze, ee, “Onomhuḗ, zese irudunga oyanye-a.” 6 Onomhuḗ o o we, “Ini u mhuḗ irudunga ni o she abi ukpamhi imositadi, u ya lie ọara oaghie ona, ‘Oo eke-a, ni u ya gbola shi elemhi oke oniemi!’ O ya suo ne.

Akanya oyi oni o ga ogbo

7 “Ini ongeḗ o fe mhuḗ oni o o ga li ni o gua ishemhi ẹ nali, okekhi isumha o ri eloe ẹ khu nali. Eri o ya lie ọli, ‘Nyanya bhale ya le eminale ini o rọte ishemhi jele?’ 8 Oa khi eri o ri ochogho ya ke lie ọli, ‘Ka nye emhi ogbomhi na mhe, u kpha li na mhe ni mhi le. Mhi kha le se, ni mhi rọ da se, u tigbe ya le oye?’ 9 O ya tse oni o ga ogbo ogho o mu ikanya irari khi o da ye usomhi ni o ghie ọli? 10 Igho khi ẹ, ini a riefe abi a ghie ẹ se, a ke lie, ‘Eni ẹ ga ogbo tse anye khi, akanya khi akanya oyi anye, anye ẹ gbe.’ ”

Ijesu o ri emose ishomha ze

11 Abi ijesu o rọ je iJerusalemu, o rọte iteva ẹoli iSameria ali ẹoli iGalili ii dose. 12 Abi o li lo ẹoli

* 17:3 Li ze iMat 18.15

oghuo le, emose ogbe ni efafe e mu e bhale deba li, e ta pfa migha. ¹³ E tseş leghe, ee lie, “Ijesu Onomhue, mhuē ilemhi na anye!” ¹⁴ Abi ijesu o ro me we, oo we, “A ka ri egbe e khasē ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba.” Abi e li le egho, eni efafe e kala we egbe-a, e ze.† ¹⁵ Igho oghuo o elemhi we, abi o ro me khi lo li ze, o nyene egbe ukhokho bhale, o kuēghie Eshinegba leghe. ¹⁶ O bhale ya de yēshi ijesu odalo, o tse o li uwegbe. Ongi iSameria oni omose o khi. ¹⁷ Igho ijesu o mhila we, “Oa khi egbo ogbe a ro ze? Ighe otiale ni e kpole? ¹⁸ Aa me ongewe okhoghuo ni o nyene egbe ukhokho bhale ya kuēghie Eshinegba, se ni ofese onana?” ¹⁹ Ijesu o li, “Vule ke je, irudunga oye o she re ze.”

*Ibhale oyi Eghiele oyi Eshinegba
(iMat 24.23-28,37-41)*

²⁰ IFarisi eghuo e mhila ijesu eghēghē ni Eghiele oyi Eshinegba o ro ya bhale. Ijesu oo we, “Eghiele oyi Eshinegba o ya bhale ni a ke me alo gbugbugbu. ²¹ Oa khi oni a lie, ‘Ghe o li ana.’ We khi, ‘Ghe o li agho.’ Irari khi Eghiele oyi Eshinegba o la iteva oye e.”

²² Igho o eniye odukhokho eyoli, “Eghēghē o bhale ni a ya nono ogbele oghuo oyi omi ogbo, ama a ya me o li. ²³ Egbō e ya ke gueye e, ‘Bino khi o la agho.’ Ali khi, ‘O la ana.’ Ama a khi na deba we. ²⁴ Irari khi ele ni Omi Ogbō o ya bhale, eri o ya li abi erali akphala ni o nyamhise alo rote ukiekie ukhui oghuo ya je ukiekie ni o kpole. ²⁵ Ama o mema kpe ya me osue egbebo, egbo agbhotu ena e kie o li.

²⁶ “Abi o ke lese li eghēghē oyi iNoa, igho o ya li ogbele ni Omi Ogbō o ya bhale.‡ ²⁷ Eri egbo e le, e da, e rue ikpotso, a ri ikpotso ye

ughue ya ramhi ni iNoa o ro lo oko-oke oniemi. Igho ame ni ofune o rote idane tiemhile ya pfuse we-anya. §

²⁸ “Igho o gbo li eghēghē oyi iLoti. Egbō e le, e da. E de, e ro de. E ko, e to apfe. ²⁹ Ama ele ni iLoti o lase eke iSodomu le, erali ali ingamhi e rote idane ze kule ya pfuse we-anya.* ³⁰ Igho o ya li ele ni Omi Ogbō o ya bhale. ³¹ Ele ni a ngme ena, oni o la ukhomhi owa, o khi tiemhile ya wolo itsua eyoli. Igho o khi oni o la ishemhi, o khi nyene egbe je apfe shi emhi khoghuo.† ³² A sato ingme oyi ughue iLoti!‡ ³³ Ogbō ni o da nono ni lo li tsumhi agbo oyoli ne, o ya de o li obō-a, ama ogbo ni rue agbo oyoli obō-a shi eke itobo oyemhe ne, o ya me o li rue. §

³⁴ Eliyose ni a ngme ena, emose aava e ya lese shi ukpho oghuo, a ya rue oghuo o vu, o kpe otuoghuo o le. ³⁵ Ikpotso aava e ya ke mhele emhi kugbe, a ya rue oghuo o vu, o kpe otuoghuo o le.” ³⁶ [Emose aava e ya la ishemhi, a ya rue otuoghuo o vu, o kpe otuoghuo o le.]

³⁷ Eniye odukhokho eyoli e mhila li, e o li, “Obo lo Onomhue?” Ijesu oo we, “Ashini idiegbe olimhi o la, agho ighuli ee legba.”

18

Okhe irokhokho oyi osamhi-olimhi ali oso-ezo

¹ Ijesu o ze okhe irokhokho khasē eniye odukhokho eyoli, ni o ro seşe we khi o ti ni a ke lema eghēghē kpa, ali e khi ze ni o lose we. ² Oo we, “El-emhi eoli oghuo, omose oso-ezo o ya la o ni o li na ulishi Eshinegba wekhi eri o mu ekpe na ogbo. ³ Osamhi-olimhi o li la oni eoli ni o bhale deba oni oso-ezo, oo li, ‘Kpekpe pfa ezo na mhe shi ingme ni o de mhemhe ali

† 17:14 Li ze iLev 14.1-32 ‡ 17:26 Li ze Igbae 6.5-8 § 17:27 Li ze Igbae 7.6-24 * 17:29 Li ze Igbae 18.20; 19.25 † 17:31 Li ze iMat 24.17-18; iMak 13.15-16 ‡ 17:32 Li ze Igbae 19.26 § 17:33 Li ze iMat 10.39; 16.25; iMak 8.35; iLuk 9.24; iJon 12.25

ogbo.’⁴ O ga t̄es̄e ̄oni ̄om̄ose ̄o a kie pfa shi ̄oli eke. Ama ikpukhokho ̄o, ̄oni ̄om̄ose ̄o egbeoli, ‘Ini o rie khia khi mhi aa ya na ulishi Eshinegba wekhi eri mhia mu ekpe na ogbo,⁵ ni o ro khia khi ̄oni ̄okpotso ̄ona ̄o lina bhale ya nase mhe ena, mhi ya pfa ez̄o na li, ini ̄o khi ya ri ibhale oyoli ona kie ke nase mhe!’ ”

⁶ Onomhue ̄o ̄o we, “Aa suo abi os̄o-̄ez̄o ̄ona ̄okholo ̄ona ̄o ngme? ⁷ Eshinegba ̄o ya li pfa ez̄o na eniye eyoli ni e vie ̄e lu ̄oli, ghe ̄e-̄e-̄o-̄guota, ghe ̄e-̄e-̄iyose? ⁸ Mhi gueye ̄e khi ̄o ya pfa ez̄o na we pia. Abi o li ena, ini Omi Ogbo ̄o nyene egbe bhale, ̄o li bhale ya ̄e irudunga eke agbo?”

Okhe irokhokho oyi iFarisi ali Omionoga

⁹ Ijesu o gbo ze okhe irokhokho ona khase egbo eghuo ni e regbenga khi wewe e mholi igue-ngeli dose egboese, ni e ri eloe a gbe egboese. ¹⁰ “Emose aava e je Owa Oyi Eshinegba ya so iromhi. Oghuo ̄o ̄o khi iFarisi, onokpole ̄o khi omionoga. ¹¹ Oni iFarisi ̄o vule, ̄o so iromhi, ̄o kuoghi egboli, ̄o ̄o lie, ‘Eshinegba, mhi kpemhi ne khi mhi aa li abi egboese ni e khi ighiato ni ̄e li ingmobe, ni ̄e kia okia abi omose omionoga onana. ¹² Iteva mhia pfi azumhi elemhi efo uka. Mhi a ze aze-oghuo-igbe elemhi emini mhi mhue kpa.’

¹³ “Ama ̄oni omionoga ogho, ̄o tapfia migha ̄o a gbudu yase alo feli idane, ama ̄o lese gbe abo nga aye, ̄o lie, ‘Eshinegba mhue ilemhi na mhe, mhemhe ogbo olamhe.’ ¹⁴ Mhi gue egbegbi ingme a ye ̄e khi ̄oni omionoga ̄ona Eshinegba ̄o bino khi ̄o pfaese dose ̄oni omose ni ̄o kpole. Egbe e mu ̄oli je apfe. Itobo khi ogbo ni ̄o da ti egboli nga ne, eri a ya ti ̄oli tiemhi eke, ama ̄oni ̄o da ti egboli tiemhi eke, a ya ti ̄oli nga.”*

Ijesu ̄o khi vose na ikuku eniye
(iMat 19.13-15; iMak 10.13-16)

¹⁵ Eleghuo, egbo e li mu eniye enikeke bhale ghi ijesu ni ̄o ri obo ti we. Abi eniye odukhokho eyoli e ro me we, ̄e e khi bhale ya nase ̄oli. ¹⁶ Ama ijesu ̄o lu eni eniye, ̄o ̄o we, “A ze ni ikuku eniye e bhale deba mhe, a khi ke mu we migha irari khi enabi wewe e mhue Eghiele oyi Eshinegba. ¹⁷ Abi o li mhi li gue ̄oli ye ̄e khi, ̄oni ̄o da mie Eghiele oyi Eshinegba abi ukuku om̄o ̄o li mie ̄oli ne, ̄o ya lo ̄oli le.”

Oghie ni ̄o pfue

(iMat 19.16-30; iMak 10.17-31)

¹⁸ Okhemhue oghuo ̄o mhila ijesu, ̄o ̄o, “Ose se onete, se mhi ya li ni mhi ro ya mhue agbo na agbo agbo?” ¹⁹ Ijesu ̄o mhila li, “Elo o ze ni u ro ̄o lu mhe ose se onete? Ogbo khoghuo ̄o la ̄o ni ̄o khi onoti, se ni Eshinegba.” ²⁰ U lese abi ishi eyi Eshinegba e ngme, “Khi kia okia, khi gbe ugbeli, khi do ughiato, khi pfi otsele egbhue mu ogbo, mu ekpe na ite ali inye.”†

²¹ Oo ijesu, “Rote abi mhi te khi om̄o mhi te ri ishi ena nya a gbe akanya.”

²² Abi ijesu ̄o ro suo ona, ̄o ̄o li, “O kpo ̄e emhi oghuo le, le ya ri emini u mhue nya de, u kemhi eni ikpagho na egbo ni ea mholi khi u ya mhue epfue shi iloghie. Ni u tigbe bhale ke deba mhe.”

²³ Abi ̄oni omose ̄o ro suo ona, egbe e pfo li-a itobo khi ̄o pfue gba. ²⁴ Ijesu ̄o me abi egbe e pfo li-a shi ̄o, Oo, “O ma mu unu ni egbo ni e lolo pfue ni e ro lo Eghiele oyi Eshinegba. ²⁵ Ni ogbo ni ̄o pfue ̄o ro lo Eghiele oyi Eshinegba, o ya munu dose, ni ogbo ke dua ni loli ri alakumi rote ese asuge ya fie.” ²⁶ Egbo ni e suo ona e mhila, “Oghuo ̄o ke ya mhue imiepfuese sho?” ²⁷ Ijesu ̄o ̄o we, “Emini ̄o ze ogbo a riele loli ̄o ze Eshinegba a riele.” ²⁸ IPita ̄o ̄o ijesu,

* 18:14 Li ze iMat 23.12; iLuk 14.11 † 18:20 Li ze Okiali 20.12-16; iDeut 5.16-20

“Bino, anye she tsua emhi eyanye nya kua se, anye bhale deba e.”²⁹ IJesu o o we, “Abi o li mhi li gue o li e ye e khi, aa me oni o ya tsua apfe-oli, okekehi ughue-oli pfa, ni o tsua inyoghuo oli, ghe itali ghe inyoli ali imioli pfa, itobo Eghiele oyi Eshinegba,³⁰ ni o ya mhue eleli ni e bu dose eghogho, elemhi agbo ona ali agbo oni o ke e bhale.”

Ijesu o gbo gue ingme eghuli oyoli le

(iMat 20.17-19; iMak 10.32-34)

³¹ IJesu o rue eniye odukhokho ogbava eyoli je asha eghuo, o gueye we. “A ri esho shi eke, awa ya nga obini iJerusalemu. Emini emekeguele e keke shi Omi Ogbogbe nya, e bhale ya tse oobo.”³² A ya mu oli, a rue oli na egbogbe iJeta. E ya roli li egia, e tse oli, e tongo ete ku oli, e gbe oli itali, e tigbe gbe oli-a.³³ Ele onuzi-ese, o ya guale.”³⁴ Eniye odukhokho eyoli ea lese udi ingme ena irari khi eri a ri ingme enana sheli we, ali khi ea gbo lese emini oo ngme.

Ijesu o khueghie ozalo alo-a

(iMat 20.29-34; iMak 10.46-52)

³⁵ Abi iJesu o li ti i mama iJeriko, ozalo oghuo o shito epfe ode, o mhila.³⁶ Abi o ro suo okeke egbogbe ni e dose, o mhila we emini a me.³⁷ A gueye oli khi iJesu na iNazareti oo dose.³⁸ O lu leghe, oo li, “IJesu Omi iDefidi mhue isomhelemhi na mhe.”³⁹ Egbogbe ni e ralo na li e oli o khukhu unu. Ama igbo o kie li tse oo lie, “Omi iDefidi mhue isomhelemhi na mhe.”⁴⁰ IJesu o migha, o e lu oni omose ghi lue. Abi o ro ti mama li, iJesu o mhila li.⁴¹ “Elo wa nono ni mhi riele ne?” Oo iJesu, “Onomhuele mhi a nono ni mhi ke me eke.”⁴² IJesu oo li, “Alo eye e khueghie-a, irudunga oye o she re ze.”⁴³ Aghogho alo eyoli e khueghie-a. O deba iJesu kia, o

kuoghi Eshinegba. Abi eni egbogbe nya e ro me oli e li li kuoghi Eshinegba.

19

IZakiosi Omionoga

¹ IJesu o rote eoli iJeriko dose.² Omose oghuo o la oni eoli ni a lu iZakiosi, loli o khi oga oyi emionoga. O ga mema mhue epfue egbogbe.³ O nono ni loli me oni iJesu o khi, ama o dobe. Oa me asha itobo khi egbogbe e bu dose. Ali khi ogbogbe ni o ya yagha o khi ni o lolo she.⁴ Igbo o na ya ralo ode ni iJesu o te ya dose, o ya nga oara ugbele shito, ini loli me asha me oli.⁵ IJesu o ramhi agho, o yase alo idane lu oli, Oo li, “IZakiosi, nyanya tiemhile, mhi mema ya kushi apfe oye amo.”⁶ Igbo o nyanya tiemhile. Egbe e mu oli, o ri oghere kpe abo mie iJesu.

⁷ Egbogbe nya ni e me ona, e wolo, e lie, “O she ya kushi na ogbogbe ona olamhe.”⁸ O ke lese li denete, iZakiosi o ti vule, oo, “Onomhuele ghe i, mhi ya khi epfue eyemhe shi asha eva, mhi ri asheghuo o na egbogbe ni ea mhue. O kha khia khi mhi li ogbogboghue le ghue, mhi ya fali oli eni ota agbhagbhamhi ene.”⁹ IJesu oo li, “Amo ena imiepfuese o she bhale apfe ona, itobo khi omi Aburaamu, omose ona o li khi.¹⁰ Irari khi eri Omi Ogbogbe o bhale ya nono egbogbe ni e waa, ali ni o gbo ro ya mie we pfuese.”*

Okhe irokhokho igue-ri emini a ro ne kia

(iMat 25.14-30)

¹¹ Abi e kie li suo ingmemhi ena, iJesu o ze okhe irokhokho khasa we irari khi o she ti i mama iJerusalemu. Eni egbogbe e dabi khi utoghuokpe Eghiele oyi Eshinegba o ro ya bhale.¹² Oo we, “Omose okhemhuele oghuo o ye ushishi odonue ni a ro ya ri oghie na li, ikpukhokho, o gbo jele.”¹³ Igbo o luno eni e ga li ogbe, o kemhi

* 19:10 Li ze iMat 18.11

ikpaghọ eyi igolu na wẹ. Oọ wẹ, ‘A ri ikpaghọ ena du oki ramhi ni mhi rọ ya jele.’

14 “Eri tse khi eri apfọli e biselemhi ọli, e ghie usomhi ghi eni e ya gbanọ ọli ukhomhi khi wẹwẹ ẹa nono ni ọni ọmọse ọna, ni ọ khi oghie oyi wẹwẹ.

15 “A kie ri oghie na li, ọ jele. Ighọ ọ luno eni ẹ ga li eghọ ni ọ ri ikpaghọ na, ni lọli mhila wẹ abi e ri eni ikpaghọ kia.

16 “Oni odode ọ bhale, ọọ li, ‘Oga, ukpaghọ igolu oye o she bia igbe elese.’

17 “Oni oga ọọ li, ‘Mu akanya, ọni ọọ ga ọnete oyemhẹ. Itobọ khi u khi ọni a ri egbe ẹ nga shi ukukuọ ni a rọ shi ẹ obọ, mọ ẹoli igbe ke mhese shi.’

18 “Onuzava ọ bhale, ọọ li, ‘Oga ukpaghọ igolu oye o she bia ishe elese.’

19 “Oni oga ọọ li, ‘Yeyẹ mọ ẹoli ishe ri ẹoli ke khu.’

20 “Onuzase ọ bhale, ọọ, ‘Oga ghe ukpaghọ igolu oye. Eri mhi genọ li shi ode ya shi ne. 21 Eri ulishi oye o mu mhe itobọ khi ọgbọ ni ọ ze alo u khi. Ashini u waa rọshi u te ẹ rue, ashini u wa rọ kọ shi u te a khiese.’

22 “Oni oga ọyọli ọọ li, ‘Mhi ya rọte emini yeyẹghuo u ngme se unu ingme ikhi yeyẹ ọni ọ ga ọgbọ obe ọna. Abi u rọ lese khi ọmose ni ọ ze alo mhi khi, khi ashini mhia rọ shi mhi te a rue, mhi gbo rọte ashini mhia rọkọ shi a khiese. 23 Elo o ze ni u waa rọ ri ukpaghọ oyemhẹ ya shi owa ukpaghọ na mhe ni e la aghọ ke gbe nga ọ, ni mhi me ọli ali eleli eyọli mie ini mhi nyenẹ egbe jele?’

24 “Ighọ ọ gueye eni e migha, ‘A mie ọli oni ukpaghọ igolu ona na ọni ọ mhue eleli asha igbe.’

25 “Eni ẹgbọ ẹ ọli, ‘Oga, ọ she kpẹ mhue igbe.’

26 “Oni oga ọọ wẹ, ‘Abi o li mhi li gue ọli ẹ ye ẹ khi, ọgbọ ni ọ da kpẹ mhue ne, a ya rọ ma li ọ. Ama

ọni ọa kpẹ mhue a ya gbo mie ọli ọni ọ kpẹ mhue.† 27 Ama ebe mhe eghọ ni ẹa nono ni mhi le eghiele shi wẹ ukhomhi, a wolọ wẹ lase ana, a gbolo wẹ-a ukpeloe mhe.’ ”

Ijesu ọ lo iJerusalemu le

(iMat 21.1-11; iMak 11.1-11; iJon 12.12-19)

28 Abi iJesu ọ rọ ngme ona se, ọ ya ralo na wẹ. E nga iJerusalemu.

29 Abi ọ rọ ti mama ẹoli iBetifagi ali iBetani obini ukhomhi ute ni o khi ẹra olivu, ọ ghie eniye odukhokho eyọli aava ralo, ọọ wẹ, 30 “A je ẹoli ni o la ẹ odalo. Ini a ramhi aghọ, a ya me omi akphere ni ọgbọ ọa nga ghue khi a mu ọli zu. A taghie ọli-a, a mu ọli ghi mhe ana. 31 Ini ọgbokhoghuo ọ mhila ẹ, khi ọọ, ‘Elo o ze ni a rọ taghie ọlia?’ A lie ọli, ‘Onomhue ọ mhue emini ọ ri ọli ya li.’ ” 32 Eni ọ ghie, e bhale ya ẹ ọni akphere tee abi iJesu ọ li gueye wẹ. 33 Abi e li taghie ọlia, eni e mhọli ọli e mhila wẹ, “Elo ọ ze ni a rọ taghie ọni akphere a?” 34 E wẹ, “Onomhue ọ mhue emini ọ rọli ya li.” 35 E mu ọli ghi iJesu. E ri ide ku ọli egbe, e mu iJesu nga ọ. 36 Abi ọ li le, ẹgbọ e naghie ide ku ode. 37 Abi ọ rọ ti i mama ashini ute Olivu o te pfi ukhomhi kpọke, eni eniye odukhokho nya ee kueghie Eshinegba leghe shi ikanya ọnyalao ni e me. 38 Ee lie,

“Ikhivose o khi oyi oghie ni o ri eva oyi Onomhue bhale.”

“Opfomhe o la iloghie, ufumhi o la obini o yagha ne nya.”‡

39 Ighọ iFarisi eghuo ni e la ifuabọ eni ẹgbọ ẹẹ iJesu, “Osese, gueye eniye odukhokho eye e khukhu unu.”

40 Oọ wẹ, “A ri esọ shi eke, ini e khukhu unu, eche e ya ke tseşe leghe.”

Ijesu ọ vie na iJerusalemu

† 19:26 Li ze iMat 13.12; iMak 4.25; iLuk 8.18

‡ 19:38 Li ze Iwolo 118.26

⁴¹ Abi o rọ ti i mama iJerusalemu ni o rọ mę oni ẹoli, o vię na li. ⁴² Oo, “Abi a khę khi u lęşę emini o ya ri opfomhę ghi ę amo ena lọ! Eri tşę khi a she ri ọli sheli na ę mena.” ⁴³ Ogbele ọọ bhale ni ebe ę e rọ ya gbe ogba gasę ę, e khi ę shi iteva, e rọte ashakpa gasę ę shi. ⁴⁴ E ya khọli ę pfuse-a. Ẽa ya keşę omọ wękhi ọdiọ le, e shashe ę apfe-a. Ẽa ya keşę ukpolo nga ukpolo, itobọ khi aa lęşę ęghęghę ni Ẽshinęba o rọ bhale ya tsumhi ę.

Ijesu o je Owa Oyi Ẽshinęba

(iMat 21.12-17; iMak 11.15-19; iJón 2.13-22)

⁴⁵ Igho o lo Owa Oyi Ẽshinęba, o khu ęgbọ ni e la agho ę du oki fię. ⁴⁶ Oo wę, “A she keķę ọli shi Ebeno-pfuasę khi, ‘Owa oyemhę owa iromhi lọ.’ Ama, a she ri ọli mele egbha ighiatọ a!”[§]

⁴⁷ Ogbelekpa ijesu o la Owa oyi Ẽshinęba seşę, ama eni ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali esęşę Ishi eyi iMosisi ali eni e ralo na eni ęgbọ, ee nono ni węwę e gbe ọli-a. * ⁴⁸ Ama ęa mę ođę ni e te ya rięle ọli, itobọ khi eni ęgbọ e ri esọ shi oseşę oyọli, ęa nono ni ungmemhi oyọli okhoghuo o de wę esọ-a.

20

A mhila ijesu oni o ri afu na li

(iMat 21.23-27; iMak 11.27-33)

¹ Ẽlęghuo khi ijesu o la Owa Oyi Ẽshinęba tşę abọ usomhi onete oyi Ẽshinęba, ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali esęşę Ishi eyi iMosisi, ali eni egbhali e bhale deba li. ² Ẽ ọli, “Gueyę anye afu oyi oni u rọ o gbe ikanya enana. Oghuo o ri eni afu ena nę?”

³ Ijesu ọọ wę, “Mhi ya li mhila ę ogbọ, a sọ mhę o! ⁴ Ibatizi ni iJóni ọọ batazi ęgbọ, obọ oyi Ẽshinęba o te bhale abi obọ oyi ogbọ?”

⁵ E lu egbe wę ochi, e ke, “Awa khę, ‘Obọ oyi Ẽshinęba o te bhale.’ O ya mhila awa, ‘Elọ o zę khi aa mie ọli suọ?’ ⁶ Ini awa ke, ‘Obọ oyi ęgbọ.’ Egbọ nya e ya tono awa eķę irari khi ogbokpa o lęşę khi omekęguele iJóni o khi.” ⁷ Igho ęę ijesu, “Anye aa lęşę obini o te bhale.”

⁸ Ijesu ọọ wę, “Mhia li ya gueyę ę afu ni mhi rọ a gbe ikanya enana.”

Okhę irọkhọkhọ oyi eghiale ena okhọlo

(iMat 21.33-46; iMak 12.1-12)

⁹ Ijesu o zę okhę irọkhọkhọ ona khasę eni ęgbọ, ọọ wę, “Omọşę oghuo o gua ipfonu shi ogba, o rọli ye ongmomhi na eghiale. O vu ẹoli ni o la tşę.* ¹⁰ Eghęghę ikhięşę o ramhi, o ghie oni ọọ ga li ghi wę e rọte oni ogba pfańo idumhi ghi luę. Ama eni eghiale e gbe oni a ghie oghọ. O pfino abọ efuę je. ¹¹ Oni omọşę o gbo ghie oni ọọ ga li ọnuzava ghi wę. E gbe ọli, e yeğhę ọlia. O gbo pfino abọ efuę ya je. ¹² Oni omọşę o gbo ghie ọnuzasę. E kuale ọli utse, e khu ọli ya fię.

¹³ “Oni o mhue oni ogba ipfonu oghọ, ọọ, ‘Şę mhi fe ya li egho? Mhi ya ghie omimhę ni mhi nono ingme oyọli egbegbọ, otşę, e ya mu ekpe na li.’

¹⁴ “Ama abi eni eghiale e rọ mę ọli, ęę, ‘Egbegbi omi ọli na ni o ya le ugu ogba ona, awa gbe ọli-a ni awa rue oni ugu le.’ ¹⁵ Igho e ti ọli je olase oni ogba ipfonu, e gbe ọlia.

“Şę oni o mhue oni ogba ipfonu egho o fe ya li wę? ¹⁶ Eri o ya bhale ya gbolo eni eghiale egho-a, o tigbe rue oni ogba na eghiale eleşę.” Abi eni ęgbọ e rọ suọ oni ingme, ę, “Ẽshinęba o gbe etşę kua!”

¹⁷ Ijesu o bino wę alo ukhomhi, ọọ wę, “Şę emini a keķę ona o fe ngme, ni ọọ,†

“Ẽķę ni itsọna e kie pfia, o tigbe ya mele ęķę ębe

§ 19:46 Li zę Aza 56.7; iJere 7.11 * 19:47 Li zę iLuk 21.37 * 20:9 Li zę Aza 5.1 † 20:17 Li zę Iwolo 118.22

ni o mu ɛloe ne nya-a?”

18 “Oni o da ya de nga oni eche ne, o guogho-a, ali oni oni eche o da ya de mu ne, o mhele oia.”

Ingme oga izeze

(iMat 22.15-22; iMak 12.13-17)

19 Eni e sese Ishi eyi iMosisi ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi e nono ode ni e te ya mu oli aghogho, irari khi wewe o ze oni okhe irokhokho tsue. Ama ulishi oyi egbo oo mu we. 20 Igho e li ri ɛloe shi oli egbe egbegbo. E ze egbo ni e riele abi egbo ni ee mie shi iJesu o deba li, e ke de oli awe, ini e me ushi mu shi oli obo, ni e mu oli ghi ena omheshe eyi igovuno. 21 Igho eni a ze egho ee mhila li ogbo, “Osese, anye ga lese khi abi ungmehi oyi Eshinegba o li u lie ngme oia, u gbolo a sese emini e te ode, waa ya gbe ogbokhoghuo azeba, ama eri wa sese egbegbi ingme oyi Eshinegba. 22 O fe ti ni anye ze oga na oghie iSiza abi anye khi ze?” 23 IJesu o she lese oshili eyewe. 24 Oo we, “A ri ukpago elomho khashe mhe. Alo eyi oghuo a fe mu shi o?”

25 E oli, “iSiza.”

IJesu oo we, “A ri emini e khi eyi iSiza na iSiza, a ri emini e khi eyi Eshinegba na Eshinegba.”

26 E a dobe rote emini o ngme igbaa me emhikhoghuo mu shi oli obo. Abo e sha we shi abi o li gbaghie oni ogbo-a, e khukhu unu.

Egbo iSadusi e mhila li ogbo irrote-eghuli guale

(iMat 22.23-33; iMak 12.18-27)

27 Egbo iSadusi eghuo ni e a lama shi o khi a ya me irote eghuli guale, e ri omhila bhale deba iJesu.† 28 E oli, “Osese, iMosisi o keke shi eke na awa khi ini omose o ghu-a pfi ughue oli shi eke agbo ni o a ro bia eniye, inyoghuo oni omose o rue oni okpotso ughue ni o bia eniye shi agbo na inyoghuo oli ni o ghu-a

egho.‡ 29 Inyoghuo egbe etuoshilua e ya la o. Oni odode o rue okpotso, o ghua, o a bia omo. 30 Onuzava o rue oni okpotso. 31 Igho onuzase o gbo rue oli. Igho wewe nya e rue oli, e ghulo-a, e a bia omo. 32 Ikpukhokho o, oni okpotso o li ghua. 33 Mena, ogbele ni egbo e ya te eghuli guale, ughue oghuo oni okpotso o ya khi, aborokhia khi wewe oshilua e ga rue oli ughue egho?”

34 IJesu oo we, “Egbo ena agbo ona e rue ikpotso, wewe e gbo ri ikpotso a ye ughue. 35 Ama egbo ni a leli shi eni e mhue okemhi shi agbo ogho ali irote eghuli guale, e a ya rue ikpotso, wekhi eri a rewe ya ye ughue. 36 E a ke ke ghu, irari khi eri e ke ya li abi igeni eyi Eshinegba. Imi Eshinegba e ke ya khi, irari khi e she rote eghuli guale. 37 Ashini a keke ingme oyi ebuli ni oo to shi, iMosisi o te rokhashe e gboo khi eni e ghua, e guale, irari khi o lu Onomhue, ‘Eshinegba oyi Aburaamu ali Eshinegba oyi Aziki ali Eshinegba oyi iGiekopu.’* 38 Eshinegba oyi egbo ni e la agbo o khi. O a khi Eshinegba oyi egbo ni e ghua.” 39 Esese Ishi eyi iMosisi eghuo ni e la agho ee oli, “Osese, u ga gue ngme!” 40 Ogbokhoghuo o a ke gbo gbudu mhila li ogbo olese.

Omi oghuo oni Omiepfuese o khi

(iMat 22.41-46; iMak 12.35-37)

41 Igho iJesu o mhila we, “Se ee a lie lie khi oni Omiepfuese khi omi iDefidi o khi? 42 Irari khi oni iDefidi o ngme oli shi ebe Iwolo, ni o re,

“‘Onomhue oo Onomhue oyemhe:

Shito mhe ukiekie obita

43 ramhi ni mhi ro ya

ri ebe e shi e ekoawe

ni u kpha awe ukhomhi.’†

44 Ini iDefidi o lu oli, ‘Onomhue.’ Se o ke gbo lie khi omi iDefidi?”

† 20:27 Li ze Ika 23.8 § 20:28 Li ze iDeut 25.5

* 20:37 Li ze Okiali 3.6

† 20:43 Li ze

Iwolo 110.1

Ijesu oọ e mhue egbhe shi esese Ishi eyi iMosisi egbe
(iMat 23.1-36; iMak 12.38-40)

⁴⁵ Abi eni egbo e kie ku esọ a shi eke egbo, ijesu oọ eniye odukhokho eyoli, ⁴⁶ “A mhue egbhe shi esese Ishi eyi iMosisi egbe. O ma ghole we ni e ke so itsua na dolodolo ke kia gasẹ, ni egbo e ba ke tse we otse ekpe atu oki. Ee shito ashini o mhue ekpe elemhi owa ugamhi, e gbolo e shito ashini o yagha ni o fune ukue. ⁴⁷ Ee lo apfe oyi esamhi-olimhi ya ri itoto miono we emini e mhue. Ee so iromhi ni e nue eyi abamemhe. A ya na egbo eghoghọ osue egbegbo.”

21

Isomhopfa oyi osamhi-olimhi
(iMak 12.41-44)

¹ Ijesu o bino gasẹ, o me khi egbo ni e mhue epfue e pfi ukpagho lo akpati ni a pfi ukpagho a lo elemhi Owa oyi Eshinegba. ² Igho osamhi-olimhi ni o mhue emhi o li pfi ikpamhi inini eva lo oni akpati. ³ Ijesu oọ eniye odukhokho eyoli, “Mhi gweye e khi osamhi-olimhi ona o ga rona dose egbo eni e kpole nya. ⁴ Eri egbo eni e kpole ena e rote epfue eyewe rona, ama osamhi-olimhi ona o rote umhame ri ukuku ni o mhue rona.”

Ijesu o guele emini a ya me ikpukhokho agbo

(iMat 24.1-2; iMak 13.1-2)

⁵ Eniye odukhokho eyoli eghuo e ngme abi a li ri echẹ ni e somhi otse li atsona shi ugbe oyi oni Owa Oyi Eshinegba, li shi itsua isomhopfa ni a ro ma o na Eshinegba. Ama ijesu oọ we, ⁶ “Emini a bino ena ii, egheghe oọ bhale ni o khia khi echeli okhoghuo o ke ya nga olese egbe, irari khi a ya bighi we kua.”

Ozughu ali Ajilimhe

(iMat 24.3-14; iMak 13.3-13)

⁷ E mhila li, ee oli, “Osese, egheghe onoghuo a ro ya me ona. Elo a ya me ni o ro ya khasẹ khi oni egheghe o she ramhi?” ⁸ Ijesu oọ we, “A mhue egbhe ini ogbo o khi di e. Ebubu egbo e ya ri eva oyemhe bhale, ee lie, ‘Mhemhe mhi khi Omiepfuese,’ ali khi, ‘Oni egheghe o she ti bhale.’ A khi deba we. ⁹ Ini a suo eko okhue ali ozughu, a khi ze ni egbe e guogho e a, irari khi emhi enana e mema bhale ya tse, eri-tse khi ukpese agbo o ke ramhi ne oni egheghe.”

¹⁰ Oo we, “Ishishi e ya mu okhue vule shi ishishi o, eghiele e mu okhue vule shi eghiele o. ¹¹ Eke e ya ke de kulue. Okiamhi ali ighuamhi ebe e ya la asha ododa. A ya me ebe-mulishi ali ukpokpomhi irokhasẹ khi e te idane bhale.

¹² “Eri-tse khi neni a ya me ena, a ya muno e a nase e, a muno e je owa ugamhi ali owa ighumha. A mu e ghie enighie ali igovuno irari oyemhe. ¹³ Ona o ya khi egheghe ni a ro ya me asha pfi otsele na mhe. ¹⁴ A mholi oli shi udu memena, a khi ze ni udu o nighise e shi emini a ya me so we o. ¹⁵ Mhi ya ri ungmemhi shi e unu ali egbhali ni o khia khi ebe e ea ya dobe nu e khe ako.* ¹⁶ Ita e, ali inyoghuo e, ali egbo eye e, ali emole e, e ya ri egbhue re e de, e gbolo eghuo elemhi e-a. ¹⁷ Egbokpa e ya ri itobo oyemhe kie e. ¹⁸ Ama, etsui okhoghuo oyi ongee o ke ya pfua. ¹⁹ Ini a migha egbegbo, a ya tsumhi e.”

Ijesu o guele shi eke khi a ya guogho iJerusalemu a

(iMat 24.15-21; iMak 13.14-19)

²⁰ “Ini a me khi ekholi-okhue e pfi gasẹ iJerusalemu, a lese khi ipfueche-a oyoli o shi ti ramhi. ²¹ Egheghe agho, egbo ni e la eke ijudia, e na nga ikhomhi ite. Egbo ni e la ifu apfe, e na ifu apfe o vu. Eni e la oboese e khi ke gbo nyene egbe

* 21:15 Li ze iLuk 12.11-12

bhale ifu apfe. ²² Irari khi eghēghe isō-ēzō ni a she kpē kēkē shi ekē na ni o bhale ya tse.† ²³ Eghēghe aghō o ma khōlo ikpotso ni ē mē umemhi egbe, ali eni e ri eniyē shi egbe. Osue onofunē o ya la oni ekē. Ofu oyi Eshinēgba o ya de rughu eni egbo. ²⁴ Eghuo o e ya ghu eghuli oghōrō, a muno eghuo ighumha je ishishi odōda. Egbo ijeta e ya guoghō iJerusalemu-a ya ramhi, ni eghēghe oyi egbo ijeta e rō ya dōse.

Ibhale oyi Omi Ogbo

(iMat 24.29-31; iMak 13.24-27)

²⁵ “A ya ke mē irōkhasē elemhi ovō ali uki ali ikpētata. Ishishi e ya le oya ekē agbo, abo e sha wē abi okē oniēmhi o li ya ke vuna.‡ ²⁶ Ubi o ya rue egbo, irari ulishi ē sa usamhi emini o a bhale ekē agbo itobō khi ekpabō ni e la ukhui e ya ke nighise. ²⁷ Eghēghe aghō, e ya mē khi Omi Ogbo o la elemhi otughunu tsua ekpabō ali ufumhi oniēmhi, rōte idane ē tiemhile.§ ²⁸ Ini a da mē na ne, a vule a yasē ukhomhi ekē irari khi eghēghe ipfasheke oyē ē o she ti bhale.”

Owena ni a rōte okhua-eni rue

(iMat 24.32-35; iMak 13.28-31)

²⁹ Ijesu o zē okhē irōkhokho ona khasē wē, oō wē, “A ke bino oara okhua ali eera nya. ³⁰ Ini e da ta ebe enegbo ne, a lēsē khi oruamē o shi ti ē bhale. ³¹ Ighō o li khi ini a da mē emhi enana ne, a lēsē khi Eghiele oyi Eshinēgba o she ti ramhi.

A mu egbe shi ekē

³² “Abi o li mhi li gue oli ē yē ē khi, agbhotu ona o ya dōse ne neni a mē eni emhi ena nya. ³³ Ekē ali ukhuli e kha bhale ya dōse, ingmemhi eyemhē e mema bhale ya tse.

³⁴ “A kuegbe-a ini ukue iditsea, ali onyō idada ali usamhi agbo e khi ya rue ē egbhali, ini ogbēle ibhale

oyemhē o khi ya de shi eghēghe ni a sa shi. ³⁵ Irari khi oni ibhale ona ogbokpa ni o la agbo o ya bhale na. ³⁶ A ke mu egbe eghēghe kpa, a lema ni a toto migha, ni a pfue okhena ni oō bhale, ali ni a rō dōbē migha odalo oyi Omi Ogbo.”

³⁷ Ogbēlekpa ijesu o rō la Owa oyi Eshinēgba ii sēsē. Ini obili oō bi, o fiē nga Ute Eera Olivu.* ³⁸ Eluzogbe kpa, eni egbo nya e bhale Owa Oyi Eshinēgba ya ri esō shi oli ekē ni e suō ungememhi oyōli.

22

Ijudasi o lama khi lōli ya ri ijesu de

(iMat 26.1-5,14-16; iMak 14.1-2,10-11; iJōn 11.45-53)

¹ Ukpe ni a la le ibulēdi ni ogho ri ifuma ma nye na lu iPasova o ti bhale.* ² Ighie eyi ekpodalougamhi eyi Eshinēgba ali eni ē sēsē Ishi eyi iMosisi, e nono abi e li ya gbe ijesu a, ama ulishi oyi egbo o mu wē.

³ Ighō Okphaghie o lo ijudasi ni a gbolo a lu Isikaroti udu, ni o khi oghuo eniyē odukhokho ogbava eyi ijesu. ⁴ Oni ijudasi o fiē deba ighie eyi ekpodalougamhi ali eni ē khē ekhē Owa Oyi Eshinēgba. O nu wē ye ochi abi o li ya ri ijesu na wē de. ⁵ Egbe e mu wē, e lama khi wēwē e ya fali oli ikpaghō. ⁶ O lama shi wē o, o nono abi lōli ri ya mē asha ri oli na wē mu ini ebubu egbo ēa la akaghō.

Eminale ni o kpukhokho

(iMat 26.17-25; iMak 14.12-21; iJōn 13.21-30)

⁷ Ukpe ni a la le ibulēdi ni aa ri ifuma shi nye, ni a rō omi osumha ē luasē obo, o ramhi. ⁸ Ighō ijesu o ghie iPita ali iJōni ralo, oō wē, “A ka mu egbe eminale iPasova oyi awa.”

⁹ E mhila li, “Obo wa nono ni anye je ya mu egbe?”

† 21:22 Li zē Osia 9.7 ‡ 21:25 Li zē Aza 13.10; Ezik 32.7; iJōē 2.31; Irō 6.12-13 § 21:27 Li zē iDan 7.13; Irō 1.7 * 21:37 Li zē iLuk 19.47 * 22:1 Li zē Okiali 12.1-27

10 Ijesu oḡ wẹ, “Abi a liẹ ke lo iJerusalẹmu le te, a ya me omose oghuo ni o tsua ubene amẹ. A deba li je owa ni oḡ je. 11 Ini a ramhi agho, a liẹ oni o mholi oni owa ogho, ‘Osesẹ ọ́, ighe elemhi owa oye ni epfese e ku e shi, ni mhemhe ali eniye odukhokho eyemhe anye la ya le eminale iPasova?’ 12 O ya ri ukpokpomhi agbala khasẹ e ukhomhi owa atonga ni a lolo rieḡ somhi otse. A mu egbe oni eminale shi agho.”

Eminale ni o kpe ukhokho ni ijesu o nu eniye odukhokho eyoli le

13 Igho e bhale ya e khi abi ijesu o li ngme oli te o khi. Igho e mu egbe oni eminale iPasova shi agho.

Abi e ro le eminale oyi Onomhue (iMat 26.26-30; iMak 14.22-26; 1 iKori 11.23-25)

14 Oni eghẹghe o ramhi, ijesu ali ighiusomhi na keḡ eyoli e shitọ shi gasẹ ni e ro ya le eminale. 15 Oḡ wẹ, “O kie kpe ghole mhe egbegbo ni mhi nu e le eminale iPasova ona neni mhi ya me osoli. 16 Mhi gueye e khi, mhi aa ke gbo ya le eminale ona, se ni awa ke le oni o khi egbegbo obini Eghiele oyi Eshinegba.”

17 O rue oni uko, o kphemhi. Oḡ wẹ, “A mo uko ona, a kemhi oli da. 18 Mhi gue oli e ye e khi, mhia ke gbo ya da onyo oora upfonu ona, se ni Eghiele oyi Eshinegba o bhale.”

19 Igho o rue ibuledi mhue obo, o kphemhi, o khi oli a, o ro na wẹ, ọ́, “Idiege oyemhe na ni mhi ro na e. A lina ke rieḡ oli ro sato mhe egbe.”

20 Igho o gbo rue uko abi o ro le emhi se, oḡ, “Uko ona o khi ishobo onogbo ni o rote oḡia eyemhe bhale, ni a ku shi eke na e.† 21 A ghe i, obo oyi oni o ya remhe de o nu mhe shitọ e le emhi memena.‡ 22 Abi e khi omi oḡbo o li ya kia, igho a li ya me

oli, ama epfua o khi ni oḡbo ni o ya roli de.” 23 Ee mhila egbewe oni o khi ni o ya gbe ikanya enana.

24 Igho ekhako o gbo li laseli shi iteva oyewe shi oni o fune nya shi elemhi wẹ.§ 25 Ijesu oḡ wẹ, “Eri ighie eyi egbo iḡeta eḡ jili wẹ. E kha jili wẹ se, e liẹ wẹ khi eri wewe e kpaghie wẹ obo.* 26 Ama a khi li abi wewe, ochogho, oni o nono ni loli fune elemhi e, o ri egboli tiemhie eke nya, oni o ralo o ke ga enekpole.† 27 Oghuo o fu ne, oni o shitọ ukhomhi itebu e le emhi, abi oni oḡ kphano eminale ghi eni e shitọ o le? Oa khi oni o shitọ le? Ama eri mhemhe mhi le e iteva abi oni o ga e.‡ 28 Eḡ a nu mhe migha abi mhi ro la imufe. 29 Mhi ri eghiele na e, abi itamhe o li ri eghiele na mhe. 30 Ni a ro bhale ya e khi a nu mhe le, a nu mhe da obini iloghie oyemhe. A ya shitọ ukpekhomhi oghie, a gue unuekpe igbeva eyi iZireni ezo.§

Ijesu o guele shi eke khi iPita o ya kie lue

(iMat 26.31-35; iMak 14.27-31; iJon 13.36-38)

31 “ISamo, iSamo, ghe i, Okphaghie o she mhila khi loli e nono ni loli kpishi e-a nya abi a liẹ kpishi ado. 32 Ama mhi she so iromhi ne, iSamo, ini irudunga oye o khi nighise. Ini u pfue o se, ri udu shi inyoghuo e enekpole o.”

33 Ama iPita ọ́ li, “Onomhue, mhi ga mu egbe ni mhi ro deba e ya lo owa ighumha, ali ni mhi nu e ya ghua.”

34 Ijesu oḡ oli, “Mhi gue e ye, khi, yeḡe iPita ona, neni okpa o ya gbieghe amo u ya kie mhe itese khi u waa lese mhe.”

Egheghe ingme o she ramhi

† 22:20 Li ze ijere 31.31-34 ‡ 22:21 Li ze Iwolo 41.9 § 22:24 Li ze iMat 18.1; iMak 9.34;

iLuk 9.46 * 22:25 Li ze iMat 20.25-27; iMak 10.42-44 † 22:26 Li ze iMat 23.11; iMak 9.35

‡ 22:27 Li ze iJon 13.12-15 § 22:30 Li ze iMat 19.28

35 Ijesu o ro mhila we, “Abi mhi ro ghie e fie lase, ni aa ro tsua ekuē ukpaghō wēkhi akpaba wēkhi ekuē, emhikhoghūo o fē to e?”*

E ọli, “Iiye.” 36 Oo we, ama memena, ogbo ni o mhuē ekuē ukpaghō o rue ọli, oni o mhuē akpaba o tsua li, ini u waa kpē mhuē ogbhorō, ka ri awulu oye dē, ni u ya dē oghuo. 37 Mhi gueye e khi emini a keke shi mhe egbe ni o la Ebe-nopfuase, ni oo, “A leli ọli ma egbo ni e lue,” o mema bhale ya tse shi mhe egbe. Irari khi emini a keke shi mhe egbe o she ramhi ni e ro bhale ya dose.† 38 Eniye odukhokho eyoli e ọli, “Bino, Onomhuē, ogbhorō eva e la ana.” Oo we, “O somhi agho.”

Ijesu o la ute olivu so iromhi
(iMat 26.36-46; iMak 14.32-42)

39 Ijesu o fie lase, e je Ute Eera Olivu, abi o kpē li. Eniye odukhokho eyoli e deba li. 40 E ramhi agho, oo we, “A ke so iromhi ini a khi de pfilo imufe.” 41 O tikia na we dene, o wugha, o so iromhi, oo, 42 “Ita, ini o ghole e, mie mhe uko osoli imene onana, ama oa khi abi o ghole mhe, ama abi o li ghole e.” 43 Igho ageni o rote idane bhale ya ri ekpabo na li. 44 Rote otomhe, o so iromhi egbegbo ramhi ni opfo ni e rote ọli egbe e ku shi eke, e kho tikpo abi ọlia. 45 Abi o rote iromhi isoso vule, o nyene egbe bhale deba eniye odukhokho eyoli. O me khi osoli ni e vie o ri olosemhe shi we egbe, e lese. 46 O mhila we. “Elo o ze khi a lese-a? A vule ni a ke so iromhi ini a khi de pfilo imufe.”

A mu ijesu
(iMat 26.47-56; iMak 14.43-50;
iJon 18.3-11)

47 Abi o kie li ngme egho, egbo e ve lone gbii. Omose ni a lu ifudasi ni o li khi otuoghuo eniye odukhokho ogbava eyi ijesu o rewe kia. O le

deba ijesu ni loli ya pfi ọli elemhi egbe. 48 Ijesu o mhila li, oo li, “Ijudasi, eri u ri otse ri Omi Ogbo o de ena?” 49 Eni eniye odukhokho eyi ijesu e me emini a ya me ena, e mhila li, “Onomhuē anye ri itakobi ni e la anye abo kholi?” 50 Igho oghuo o, o ri itakobi fia oni oo ga oni o kpada nya oye ekpodalo-ugamhi eso a. 51 Ijesu oo li, “Taa! Khi ke gbo li igho.” O ri obo ti oni omose oni eso, oni eso o gbela. 52 Ijesu o mhila ighie eyi ekpodalo-ugamhi, ali eni ee khekhe Owa Oyi Eshinegba, ali eni egbhali ni e bhale ya mu ọli, “Eri mhia pfi ozughu ni a ro tsua epia ali itakobi ali ikpokpo bhale e deba mhe? 53 Ele kpa mhi ro la Owa Oyi Eshinegba e sese, ongee oa ri obo ti mhe, ama eghenge oye na ni ekpabo alo ebili e ro mhesa.”‡

IPita o tia khi loli ea lese ijesu
(iMat 26.57-58,69-75; iMak 14.53-54,66-72; iJon 18.12-18,25-27)

54 Igho e mu ọli vu ya je owa oyi Okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba ni o kpada nya. IPita o tapfia a deba we. 55 Abi e ke ro pfi erali shi iteva oyi oni atukpapfe ni e ro shito, iPita o li bhale ya nu we shito. 56 Abi okpotso oni oo ga oghuo o li me khi iPita o nu we shito, o bino ọli tsuke, oo li, “Omose ona o li nu ijesu kia.” 57 Ama iPita o tia. Oo li, “Kpotso, Mhia fe ga lese ọli.” 58 O dene, omose olese o ke gbo me iPita, o mhila li, “U li nu ijesu u kia.”

IPita o ke, “Mose mhia nu ọli kia.”

59 O ke te agho ri emhi abi agogo oghuo dose, omose olese o ge ma o gue, oo, “Mhi lese gboo khi omose ona o nu ijesu u kia, irari khi onge iGalili o li khi!”

60 Ama iPita o so li o, oo li, “Mose, mhi a lese emini u wa ngme ena.” Utoghuo kpe abi o kie li ngme, okpa o gbieghe 61 Onomhuē o pfi alo bino iPita chii. IPita o tode sato

* 22:35 Li ze iMat 10.9-10; iMak 6.8-9; iLuk 9.3; 10.4 † 22:37 Li ze Aza 53.12 ‡ 22:53 Li ze iLuk 19.47; 21.37

ungmemhi ni iJesu o ngme ni o khi, “Neni okpa o ya gbieghe, u ya tia itese, we khi u waa lese mhe.”
 62 IPita o fi je olase, o ya vie oya.

*Eni e khe ekhe e ri iJesu li egia
 (iMat 26.67-68; iMak 14.65)*

63 Eni emose ni e khe iJesu ekhe, e roli li egia, e gbe oli. 64 E gen o alo, e mhila li, “Bobobo! Oghuo o ri emhi lie?” 65 Igho e ngme iwali ingmemhi emuebe ebubu deba li.

*E mu iJesu bhale igbaa iSahediri
 (iMat 26.59-66; iMak 14.55-64;
 iJon 18.19-24)*

66 Ogbe o gbe-a, eni egbhali ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi, ali esese Ishi eyi iMosisi e legba. E rue iJesu lasele migha iteva oyewe. 67 E lie oli, “Ini yeye u khi oni omiagbopfuese, gueye anye.”

IJesu o wewe, “Ini mhi tseku gueye e, aa ya mie shi mhe o. 68 Ini mhi mhila e, aa ya gbaghie a na mhe. 69 Ama rote memena vu, omi ogbo o ya shitto obita oyi Eshinegba obini iloghie.”

70 Wewe nya e mhila li, “Omi Eshinegba u khi?”

Oo we, “A gue ngme ni e khi Omi o mhi khi.”

71 E egbewe, “Awa ke gbolo e nono otsele olese, awa-eghuo awa she ri eso eyawa suo abi o ri unu oyoli ngme.”

23

*A rue iJesu bhale odalo oyi
 iPaleti*

*(iMat 27.1,2,11-14; iMak 15.1-5;
 iJon 18.29-38)*

1 Igho eni igbaa nya e vule, e pfi oli ukhomhi ralo ghi iPaleti. 2 Wewe nya e gue ez o shi oli egbe, e lie, “Anye she me omose ona khi o sese egbo ode egbhali. Oo egbo e khi ke ze oga na oghie iSiza, o gbolo a lie khi loli khi Omiepfuese ni o gbo khi oghie.”

3 Igho iPaleti o mhila li, “Suo khi yeye u khi oghie oyi egbo iJu?” IJesu oo li, “Abi o li gho.”

4 Igho iPaleti o gueye ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni igbaa, “Mhi a me ushi mu mhue omose ona obo.”

5 Wewe nya e lie, “Eri o ri osese oyoli pfi ozughu e shi eke iJudia nya. Eke iGalili o te gba li eke le ni o ro ramhi ana ena.”

A rue iJesu bhale odalo oyi Erodu

6 Abi iPaleti o ro suo ona, o mhila we ini ongi iGalili o khi. 7 Abi o ke ro suo khi eke ni Erodu o mhese shi iJesu o khi, o e rue oli ghi Erodu ni o li la iJerusalemu oni eghenge.

8 Abi Erodu o ro me iJesu, egbe e mu oli, itobo khi o she tese ni o te nono ni loli me oli, irari khi o she kpe suo eko oli, o gbolo nono ni o la ukpelo lu e gbe ikanya onyaloa eghuo. 9 O mhila iJesu ogbo ebubu ama iJesu o a pfa shi oli eke. 10 Eni Ighie eyi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba ali esese Ishi eyi iMosisi e migha agho, e pfi oni o nga o shi o 11 Igho Erodu ali ekhali-okhue eyoli e gia li e gbo roli li egia. E sono li itsua ni e somhi otse ni e ghale. E gbo rue oli nyene egbe ukhokho ghi iPaleti. 12 Elegho, iPaleti ali Erodu e ro somhi irari khi obe e kpe khi.

*IPaleti o pfa ez o mu iJesu a gbe
 oli-a*

*(iMat 27.15-26; iMak 15.6-15;
 iJon 18.39--19.16)*

13 IPaleti o luno ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni e mhese ali eni egbo nya, 14 Oo we, “A rue omose ona ghi mhe, a lie khi o pfi ozughu shi egbo iteva. Ama ukpelo e mhi la mhila li ogbo lena, mhi aa me emhi khoghuo ni a ro gue ez o shi oli egbe. 15 Wexhi eri Erodu o pfa ez o mu oli, irari khi o nyene oli egbe ukhokho ghi awa. A ga me oli gboo khi oni omose ona o li ingme okhoghuo nabi a ro ya lie a gbe oli-a. 16 Irari gh o mhi ya nase

oli, mhi rue oli obo-a.”¹⁷ [Ini a li ukpe iPasova, iPaleti, oḡ mema rue oḡbo oḡhuo ighumha lasese na we.]

¹⁸ Wewē nya e ku unu a nyogho, “A rue oli vu ya gbe-a! A ri ochogho rue iBarabasi obo-a na anye!”¹⁹ Eri a kie kpe mu iBarabasi shi owa ighumha irari onyaghu ni o pfi shi oni eoli ali khi o gbo gbe ugbeli.²⁰ IPaleti o nono ni luē rue ijesu obo-a, o gbo lema we.²¹ E kiele tseḡ nyoghoo, “A ta li ma oḡra apfida gbe-a! A ta li ma oḡra apfida gbe-a!”²² Utonuzese, o gbo nu we ngme, oḡ, “Elo o ze, Ingmobe onoghoo o riēle? Irari khi mhia me emini o ze ni a ro ya gbe oli-a. Itobo igho, mhi lese ya nase oli, mhi rue oli obo-a.”

²³ E kiele tseḡ nyoghoo, a ta ijesu ma oḡra apfida gbe-a. Atseḡ oyewe o roli tse na we.²⁴ Igho iPaleti o lama shi we o.²⁵ O rue iBarabasi ni a mu shi owa khi o pfi ozughu shi oni eke, ni o gbo gbe ugbe, obo-a na we. Igho o ri ijesu na we, e ka li oli abi o ghole we.

A ta ijesu ma apfida

(iMat 27.32-44; iMak 15.21-32; iJon 19.17-27)

²⁶ Abi e li rue oli leḡ, e me omoḡe oghuo ni a lu iSamḡ oḡgi iZireni ni o roḡe eoli odonue lo oni eoli le. E ri itoto mu oli, sheli oli oni oḡra apfida ogho, o tsua li nga ike deba ijesu.

²⁷ Ebubu egbo e deba ijesu, shi ikpotso ni e viē e viē oya na li.²⁸ Ijesu o nyene alo ghue we, oḡ we, “Ikpotso iJerusalemu, a khi ke viē na mhe. A ke viē na egbe e ali imi e,²⁹ Irari khi oni egheḡe oḡ bhale ni a ro ya ke lie, ‘Ikhivose o khi na ikpotso ni ea bia eniye, ni ea me umemhi ghue, wekhi e ri e mu enyeli shi omḡ unu ghue.’³⁰ E ya lie ute, ‘De mu anye,’ eḡe ite enikeke, ‘A de khukhu anye a.’³¹ Irari ini egbo

eḡe li na ini egua o vo ebuli-a zughu, se e ke e li ini o khakha?”

³² A li muno ighiatḡ aava ni a li ya gbe-a toma li egbe.³³ Abi e ro ramhi ashini a lu, “Ugua ukhomhi olimhi,” agho e gbe oli ali ighiatḡ egho a shi. E ta oḡhuo ma oḡra shi oli ukiekie obita, e ta onokpole shi ukiekie obo oḡobo.³⁴ Ijesu oli, “Ita, gbekua na we irari khi ea lese emini eḡe li.”†

E ri amukpagho pfi onolo ro kemhi itsua eyoli.³⁵ Eni egbo e migha bino, enighie e doḡi okonyo. E lie, “Oḡ tsumhi egboese, o tsumhi egboli ini loḡi o khi Omiepfuese oyi Eshineḡba ni a ze.”‡

³⁶ Eni ekholi-okhue e li bhale ya roli li egia. E ri onyo ni o yala nali o mo da. §³⁷ E oli, “Ini o khia khi yeye u khi oghie oyi egbo iJu, tsumhi egbe e sho.”³⁸ E keke emhi tama kpeda na li ni o ngme khi, “Ona o khi Oghie oyi Egbo iJu.”

³⁹ Oghiatḡ oghuo ni a li tama oara, o tsue ijesu. O lie oli, “Óa khi yeye we khi Omiepfuese u khi? Tsumhi egbe e, ni u li tsumhi anye.”

⁴⁰ Ama oghiatḡ onokpole, o dese oli, oḡ li, “Ulishi Eshineḡba oḡa ya muē, aborokhia khi eri ushi oghuo o ga mu awa?⁴¹ Akanya ni awa gbe awa mie ifata to e na. Ama omoḡe ona, oḡa li emhikhoghoo ni o me osue a shi.”⁴² Igho oḡ ijesu, “Sato mhe egbe ini u bhale ukpekhomhi eghiele oye.”

⁴³ Ijesu oḡ li, “Mhi gueye khi, ogbe-namo ena, u ya nu mhe la Apfe oyi Eshineḡba na iloghie.”

Eghuli oyi ijesu

(iMat 27.45-56; iMak 15.33-41; iJon 19.28-30)

⁴⁴ Agogo igbeva ele oḡuota o lese nu, obili o te bi oni eke nya ya ramhi agogo ese ele ogbomhi.⁴⁵ Irari khi ovḡ oḡa ke to, ode

* 23:30 Li ze Osia 10.8; Iro 6.16 † 23:34 Li ze Iwolo 22.18 ‡ 23:35 Li ze Iwolo 22.7 § 23:36 Li ze Iwolo 69.21

ugbakpi ni a rọ pfa ode a shi elemhi Owa Oyi Eshinegba o te iteva kięse-a eva ya to eke.* ⁴⁶ Ijesu o lu leghe, o, “Ita, mhi ri ayemhe oyemhe mhọli e obo.” Abi o rọ na ngme se, o ghua. ⁴⁷ Abi oga okhọli-okhue ni o la agho o rọ me emini a me, o kuęghie Eshinegba, o o li, “Egbegbo lo khi omose ona oni o pfuase o khi!”† ⁴⁸ Abi egbo ni e le gba agho ni wewe e ri ukpelo me emini a me, e rọ me emini a me, ee vie osue, e je. ⁴⁹ Ama egbo nya ni e lese o li ali ikpotso ni e rote iGalili deba li, e migha tapfia bino emini a ga me nya.‡

Irotọ oyi ijesu

(iMat 27.57-61; iMak 15.42-47; iJon 19.38-42)

⁵⁰ Omose oghuo o la o na lu iJosefu. O khi oghuo emose ni e e mheso. O khi omose onete ni o pfuase. ⁵¹ Oa lama shi o a ka gbe ijesu a. Ongi eoli Arimatia na eke iJudia o khi. O migha khe Eghiele oyi Eshinegba. ⁵² O le deba oghie iPaleti ya mhila li olimhi oyi ijesu. ⁵³ O rote oora apfida rue o li tiemhile, o ri ide enegbo khuli o li. O ya roli shi uji ufueche ni a to-a, ni ogbo oa kpe ri olimhi to ghue. ⁵⁴ Ogbele ni o mama ele iyemhea oyi egbo iju lo. Ele iyemhea o she lese ya ramhi. ⁵⁵ Eni ikpotso ni e rote iGalili deba ijesu bhale e deba li ya me uji ni o ri ijesu to. Ali abi o li roli to. ⁵⁶ Igho e nyene egbe je apfe ya rue ituale ni a ku e shi olimhi egbe.S

Ama e yemhe-a ogbele iyemhea. E ri ona ri ushi ogbele iyemhea gbe akanya.

24

Ite-eghuli-guale oyi ijesu

(iMat 28.1-10; iMak 16.1-8; iJon 20.1-10)

¹ Ele ni odode na elemhi efo uka, ogbie fiefie, eni ikpotso e bhale uji ni a ri ijesu to. ² E me khi eche ni a rọ khukhu oni uji, khi a gheghele o li ode-a. ³ Ama abi e rọ lo elemhi oni uji, ea me idiegbe oyi ijesu. ⁴ Abo e sha we, abi e li migha a sa o egho, e me khi emose aava ni e so itsua epfopfo ni e ge nyanyanya e nu we migha. ⁵ Ulishi oo mu we, e nyese ukhomhi so alo ghue eke. Ama eni emose e mhila we, “Elo o ze ni a rọ nono ogbo ni o la agbo ifuabo oyi egbo ni e ghua?” ⁶ Oa ke la ana, o she guale. A sato emini o gueye e abi o rọ la iGalili khi: ⁷ “Omi Ogbo o mema ya me osue obo oyi egbo olamhe, e gbe o li-a shi apfida, ama elenuzi-eso o ya guale.”* ⁸ E tigbe yele eni ingme eyoli le.

⁹ E rote atalimhi bhale, e gueye eniye odukhokho ogbaghuo enekpole ali egbo elese ni e la agho. ¹⁰ IMeli ongi iMagidaleni ali iJoana ali iMeli inyi iJemhisi ali ikpotso ni e nu we kia e gueye eni ighiusomhi na kepe. ¹¹ Ama eni eniye odukhokho e dabi khi ingmemhi afue eni ikpotso ee ngme, ea pfi eso shi we o. ¹² Ama iPita o vule, o na ya je oni atalimhi, o ramhi agho, o nyese egbe bino elemhi oni uji, o lese me ide ni a rọ khuli o li egho agho, ama oa me idiegbe oyi ijesu. Igho o li je apfe, abo e sha li.

Okiali na ode Emausi (iMak 16.12-13)

¹³ Oni ogbele ni e ngme ena, eniye odukhokho aava eyi ijesu e je eoli Emausi ni o khi imali igbaghuo rote iJerusalemu. ¹⁴ E nu egbewe ngme ingme enana ni a me. ¹⁵ Abi e li ngme ni e li le egho, ijesu o khu we e, e ga kia le e. ¹⁶ E me o li ama ea lese oni o khi. ¹⁷ Ijesu o mhila we, “Elo a nu egbe

* **23:45** Li ze Okiali 26.31-33 † **23:47** Li ze Iwolo 31.5 ‡ **23:49** Li ze iLuk 8.2-3 § **23:56** Li ze Okiali 20.10; iDeut 5.14 * **24:7** Li ze iMat 16.21; 17.22-23; 20.18-19; iMak 8.31; 9.31; 10.33-34; iLuk 9.22; 18.31-33

a ngme abi a li kia leẹ ena?" E mu migha, alo eyewẹ e khi osoli-osoli. ¹⁸ Oghuo elemhi wẹ ni a lu iKilopasi o mhila li, "Opfese oshẹbhe u khi shi eke iJerusalemu ni ọa leşe emini a me eke ona aenelue?" ¹⁹ "Emhi eneghuo a me?" Ijesu o mhila wẹ. Eni emose e ọli, "Emini e li ijesu ọna iNazarẹti. Omekeguele omose ọna o khi, o mhuẹ ekpabo oyi Eshinẹgba. Egbọ e leşe ọli shi emini o riẹle ali ingmemhi ni o gbolo o ngme. ²⁰ Ighie eyi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinẹgba ali enighie e rue ọli lasele ni a gbe-a shi ọọra apfida. ²¹ Eri anye dabi khi loli o ya pfa egbo iZirẹni shi eke. Amo li eļe ese abi a te me ingme ena. ²² Ikpotso eghuo eyi anye e ri abo sha anye. E je uji oyoli amo uzogbe fiefie, ²³ Ama ẹa me idiegbe oyoli. E nyene egbe bhale ya gue khi wewẹ e me igeni ni e gueye wewẹ khi o she guale. ²⁴ Egbọ eghuo elemhi anye e she je obọ ya bino e me khi abi e ngme o khi, ama ẹa me ijesu." ²⁵ Ijesu ọọ wẹ, "A khi eyeghe e, ni udu oyeẹ ọa nyanya mie emini emekẹguele e ngme suo. ²⁶ Aa leşe khi ina oni Omiepfuese o li ya me osue neni o lo ufumhi oyoli?" ²⁷ Oni ijesu o tigbe ri emini a keke shi Ebe-no-pfuase lo wẹ esọ ni e la ebe Ushi oyi iMosisi ali eyi emekẹguele nya. ²⁸ Abi e li ti ramhi ukuku ẹoli ni e je, ijesu o riẹle abinẹ khi loli ti okiali oyelue ya je odalo. ²⁹ Ama ee ti ọli, ẹẹ ọli, "Nu anye kushi ana irari khi ogbe o she vu, obili o she gbolo-a bi." Igho o deba wẹ o ya kushi na wẹ. ³⁰ Abi e kerọ shito ya ke le eminale, o rue oni ibuledi, o kphẹmhi, o khi ọli-a, o kemhi na wẹ. ³¹ Eghẹghẹ ana, alo eyewẹ e khueghie-a, e tigbe leşe khi loli lo. Eri-tse o kele-a, ẹa ke me ọli. ³² E egbewe, "Oo khi eri o li abi erali shi awa udu abi o ro la ode nu awa ngme ni o gbo ro gue abi Ebe-no-pfuase o ngme ye awa?"

³³ Aghoaghọ e vule nyene egbe

ukhokho je iJerusalemu. E bhale ya e eniye odukhokho ogbaghuo ali egbo enekpole ni e ga legba, ³⁴ ni e lie, "Egbegbi ingme lo khi Onomhue o she guale, o ri egboi gbo khase iSamọ." ³⁵ Igho eni etuava egbo e guele emini a me ode, ali abi e leşe ijesu eghẹghẹ ni o ro khi ibuledi-a na wẹ.

Ijesu o ri egboi khase eniye odukhokho eyoli

(iMat 28.16-20; iMak 16.14-18; iJon 20.19-23; Ika 1.6-8)

³⁶ Abi e ro kie ghọ ngme oni ungmemhi, ijesu o migha wẹ iteva ọọ wẹ, "Opfomhe o nu ẹ la."

³⁷ E yila, ulishi oó mu wẹ, e dabi khi ayemhe olimhi o khi. ³⁸ Oo wẹ, "Elo o ze ni udu oye e o ro nighise, ni a ro gbo mhọli akhokhomhe shi udu oye e?" ³⁹ A bino abo ali awe eyemhe. Mhemhe lo. A ri abo timhe ni a me khi olimhi ogbo ọa ya mhọli idiegbe ali igua, nabi a me khi mhi mhọli ena."

⁴⁰ Abi o ro ngme na se, o ri abo ali awe eyoli khase wẹ. ⁴¹ Abi oghele ali oshabo ni o vo wẹ udu ọa kie ze wẹ mie shi o ne, ijesu o mhila wẹ, "A li mhọli emhikhoghuo shi akana ni a le ghọ?" ⁴² E rue afele ni a nye na li, ⁴³ O rue ọli la akpewe roli le.

⁴⁴ Oo wẹ, "Ena e khi emini mhi gueye e abi mhi ro kie nu ẹ la. Ingme eyemhe nya ni a keke shi Ushi oyi iMosisi ali, ebe eyi Emekẹguele eyi Eshinẹgba ali Ebe Iwolo, e mema bhale ya tse."

⁴⁵ Igho o khueghie wẹ udu-a ni e me asha leşe emini a keke shi Ebe-no-pfuase. ⁴⁶ O gueye wẹ, "Emini a keke shi eke na. Omiepfuese o ya me osoli, o rote eghuli guale elenuziese, ⁴⁷ eghẹghẹ agho a ya ri eva oyoli ri imupfi ali irolamhe-topfa tse abo ushishi nya, rote iJerusalemu gba eke le. ⁴⁸ A ga me eni emhi enana nya. ⁴⁹ Mhi ya ri emini Itamhe o shobo ghie usomhi ghi e, eri-tse a la elemhi ẹoli iJerusalemu ramhi ni a

rọ ya ri itoto rọte obini o yagha ghi
ẹ ni o ya kpha ẹ sọ.”†

Inga idane oyi iJesu

(iMak 16.19-20; Ika 1.9-11)

⁵⁰ Abi ọ rọ rue wẹ vu ya fiẹ, ni
e rọ kia ramhi iBẹtani, ọ tsua abọ
idane, ọ ku isemhẹ na wẹ. ⁵¹ Abi ọ
li ku isemhẹ na wẹ, ọọ zẹ wẹ obọ, a
rue ọli nga idane.‡ ⁵² Ighọ e nyẹşẹ
ukhomhi ga li. E mu egbe pfi ri
ukpokpomhi oghẹlẹ je iJerusalẹmu.
⁵³ E kiele la owa ugamhi no funẹ
tşẹ, e kuẹghię Eşhinegba.

† 24:49 Li zẹ Ika 1.4 ‡ 24:51 Li zẹ Ika 1.9-11

Usohmi Onete oyi iJesu iKirisiti ni iJoni O keke

Ungmemhi Oni o khi agbo

¹ Igbaekele, Ungmemhi O she kpe la o. Oni Ungmemhi o nu Eshinegba la. Oni Ungmemhi O khi Eshinegba.

² Igbaekele lolli ali Eshinegba e te ga la. ³ Obọ oyoli a te ma emhikpa. Aa me emhikhoghuo ni a ma ni aa rote obọ oyoli ma. ⁴ Lolli o mhọli agbo na agboagbo. Oni agbo oyoli, o ri akpa na egbo na agbo.

⁵ Oni akpa o ge nga alo ebili, ama alo ebili o dobe pfuse oli a.

⁶ Eshinegba o ghie omose oghuo ni a lu iJoni ghi egbo na agbo.* ⁷ Lolli o bhale ya pfi otselẹ shi oni ogbo ni o khi oni akpa, ni egbo nya e rote oni otselẹ miesuo. ⁸ Oa khi oni iJoni o khi oni akpa; eri o li bhale ya pfi otselẹ shi oni akpa. ⁹ Lolli o khi oni egbegbi akpa, ni o ya bhale agbo ni o ya ri imeke na egbo nya.

¹⁰ Oni Ungmemhi o la agbo, egbo ẹa lese oli, abi o ri rie khia khi lolli a rote obọ oyoli ma agbo. ¹¹ O bhale deba egbo eyoli, ẹa lama mie oli. ¹² Ama, ebubu ni e da lama mie oli, ni e lese mie eva oyoli suo, wewe o ri afu na e rọ mele imi Eshinegba a. ¹³ Oa khi abi ita ali inyo e lie bia ogbo alo-gbugbugbu a ri ona ngme, ama Eshinegba o khi ita we.

¹⁴ Oni Ungmemhi o mele ogbo-a, o nu awa la agbo ona, awa me ufumhi oyoli, ikhi ufumhi oyi omi Ita otuoghuo kpe ni Ita o mhọli, oni o rote obọ oyi Ita bhale, oni o mhọli isomhelemhi ali igesikia gbeku o.

¹⁵ IJoni o kia tse abo ingme oyoli ye egbo, o o tse, o o lie, "Ona mhi gueye e khi o ya bhale odukhokho

oyemhe, ama o fu dose mhe itobo khi o kpe la agbo neni a bia mhe."

¹⁶ Rote isomhelemhi oyoli ni o gbeku o, awa te mhọli ikhivose ododa. ¹⁷ Obọ oyi iMosisi Eshinegba o te ri ushi na awa, ama obọ oyi iJesu iKirisiti isomhelemhi ali igesikia e te bhale. ¹⁸ Ogbokhoghuo o me Eshinegba ghue. Ama, Omi Eshinegba otuoghuo kpe, ni lolli ali Eshinegba e khi oghuo, ni lolli ali Ita e ga la, lolli o ze ni agbo e rọ lese Ita.

IJoni oo khi lolli e khi Omiepfuese

(iMat 3.1-12; iMak 1.1-8; iLuk 3.1-18)

¹⁹ Egbhali eyi iju ni e la iJerusalemu e ghie eni ee ralo ugamhi oyi Eshinegba ali eni e nu we gbe ikanya owa-ugamhi, e ka mhila iJoni oni o khi.

²⁰ IJoni o rọ sheli we, o nyanya so we o, o gueye we gboo khi o khi lolli khi oni Omiepfuese.

²¹ E mhila li, "Oghuo u ke khi sho? Elaja u khi?"†

IJoni oo, "Iiye." E gbo mhila li.

"Omekeguele oyi Eshinegba u khi?" O o "Iiye."

²² E gbolo e, "Gueye anye oni u khi sho, ni anye me emini anye ya gueye eni e ghie anye, elo ye ye u khi sho?"

²³ IJoni o rote ungmehi ni Azaya omekeguele oyi Eshinegba o ngme so we o, oo, "Mhemhe mhi khi uruli oyi ogbo ni o la odagbe e tse, ni oo lie, 'A ri ele udu oye e shi eke khe Onomhue ni o o bhale.'"‡

²⁴ Egbo ni egbo iFarisi e ghie ghi iJoni, e mhila li, ²⁵ "Abi u a rọ khi Omiepfuese, ni u a rọ khi Elaja, wekhi oni omekeguele oyi Eshinegba u khi ena, elo o ze ni u rọ o batazi egbo sho?"

²⁶ IJoni o so we o, oo, "Ame mhi rọ batazi egbo memena, ama ogbo oghuo o la e iteva memena ni aa lese ne. ²⁷ Lolli o ke ya bhale

* 1:6 Li ze iMat 3.1; iMak 1.4; iLuk 3.1-2 † 1:21 Li ze iDeut 18.15,18; iMala 4.5 ‡ 1:23 Li ze Aza 40.3

odukhokho oyemhe, ni o khia khi mhia fu ramhi oni o taghiye uli oyi ekuye ni o ro so a.”

²⁸ Obini iBetani ni o la ukiekie obini ovo o te e ngale shi oke iJodani, ashini iJoni o la batazi egbo, a la me eni ingme ena nya.

Omi osumha oyi Eshinegba

²⁹ Ogbeakolo iJoni o me khi iJesu oo bhale, iJoni o gueye egbo, oo, “Omi Osumha oyi Eshinegba ni o rue olamhe eyi agbo vu na! ³⁰ Ona mhi ngme abi mhi ro lie, ‘Omose oghuo o ya bhale ni o fu dose mhe, itobo khi o she kepe la o neni a bia mhe.’ ³¹ Egbegbi mhemhe mhia kepe lese oli ghue, ama eri mhi bhale ri ameh e batazi egbo ini mhi me asha ri oli khase egbo iZireni.”

³² Igho iJoni o pfi otsele ona khi, “Mhi me khi Ayemhe o li abi anekukhu rote idane tiemhie ya ma li egbe. ³³ Mhia kha kepe lese oli, ama oni o ghie mhe mhi ri ameh ke batazi egbo, oo mhe, ‘Oni u da me khi oni Ayemhe o tiemhie shi o khi o migha li egbe ne, loli o khi oni o ya ke ri Ayemhe-no-pfuase batazi egbo.’ ³⁴ Igho eni emini a gueye mhe ena e li de shi ukpeloe oyemhe, ni o remhe gueye e khi Omi Eshinegba o khi.”

Eniye odukhokho eni odode ni iJesu o ze

³⁵ Ogbeakolo iJoni ali eniye odukhokho eyoli etuava e gbo migha akagho. ³⁶ Abi iJoni o ro me khi iJesu oo dose, oo, “Bino Omi osumha oyi Eshinegba.”

³⁷ Abi eniye odukhokho etuava egho e ro suo ona te, e deba iJesu vu. ³⁸ IJesu o pfi alo ukhokho, o me we khi ee deba lue, o mhila we, “Elo a nono.”

Ee oli, “Osese, obo wa la?”

³⁹ Oo we, “A bhale ya bino.” Igho e deba li, e me obini o la. Agho e ke nu o la egho nya rote agogo ene ele oguota vu.

⁴⁰ Otughuo eniye odukhokho etuava ni e suo emini iJoni o ngme ni e deba iJesu vu o khi Aduru, inyoghuo iSam o iPita. ⁴¹ Igho Aduru o nyanya kepe te odode nono iSam o inyoghuo oli gueye, oo, “Anye she me Omiepfuese.” (Emini a ri iKirisiti ngme khi, Omiepfuese.) ⁴² Aduru o rue iSam o bhale ghi iJesu.

IJesu o bino oli, oo, “Yeye u khi iSam o omi iJoni, iKefasi a ke e ke lu e. iPita ali iKefasi emhi oghuo a rewe ngme.”

IJesu o lu iFilipu ali iNatanie

⁴³ Ogbeakolo, iJesu o ke mu egbe khi loli rote agho vu ya ke je iGalili. O me iFilipu, oo li, “Deba mhe.” ⁴⁴ Onge iBetisaida ni Aduru ali iPita e khi iFilipu o li khi. ⁴⁵ IFilipu o ke nono iNatanie li me. Oo li, “Anye she me oni iMosisi o keke ingme oyoli shi ebe ushi, ni emekeguele e gbo keke ingme oyoli shi Ebeno-pfuase, ikhi iJesu onge iNazareti Omi iJosefu.”

⁴⁶ INatanie li oo, “INazareti we, eminete o li rote iNazareti e lase?”

IFilipu oo, “Lese bhale ya bino tse.”

⁴⁷ Abi iJesu o ro me iNatanie li khi oo bhale obini lue la, iJesu oo, “Egbegbi onge iZireni na, oni oa ya lo egbholi.”

⁴⁸ INatanie li o mhila li, “Se u gho lese mhe?” IJesu oo, “Mhi she me abi u ro la udi okhua eni neni iFilipu o lu e.”

⁴⁹ INatanie li oo, “Osese, Omi Eshinegba u khi, oghie oyi iZireni!”

⁵⁰ IJesu oo, “Itobo khi mhi khi mhi me e udi okhua eni u ro tigbe miesuo, u ya me emini e dose ona.” ⁵¹ O gbo gueye we, “A ya me khi idane o khueghie-a, a me khi igeni eyi Eshinegba e rote idane e tiemhie ya nga shi mhemhe Omi Ogbo o.” S

2

Ijesu o ri amẹ mele onyo a

¹ Ogbẹlẹ onuzi-esẹ, a la iKena na ekẹ iGalili ri omueshi ya ngeli. Inyo ijesu o la agho, ² A li lu ijesu ali eniyẹ odukhokho eyọli shi oni ilegba ni a la ri omueshi ngeli. ³ Abi onyo ni a la agho da o ro pfo, inyo ijesu o o ijesu, “Onyo e pfo wẹ ro da.”

⁴ Ijesu o o, “Inyo, khi ke gueye mhẹ emini mhi ya li, itobo khi eghẹghẹ oyemhẹ o a ramhi ne.”

⁵ Inyo ijesu o gueye eni e so onyo, “A ri emini o da gueye e gbe akanya.”

⁶ Ikpokpomhi idubo echẹ esesa e la epfẹ agho na diẹ amẹ e shi ni egbo iju e ro kpe egbe a abi ushi oyewẹ o ngme. Udubo oghuo oghuo, o o mie italabi amẹ ene.

⁷ Ijesu o gueye eni e so onyo, “A ka diẹ amẹ vọ eni idubo esesa.” Igho e diẹ amẹ vọ ewẹ nya tẹ unu tsuẹ. ⁸ Igho o o, “A diẹ o ghi oni o ri ukpeloe e khu oni ilegba.” Igho e diẹ o ghi o. ⁹ Oni o ri ukpeloe e khu ilegba o rote eni amẹ ni a she ro mele onyo a da bino, o a kpẹ leşẹ obini a mẹ wẹ, ama eni e so onyo e leşẹ obini a mẹ wẹ. Igho oni omose o lu ughue-omueshi je epfẹ ete, ¹⁰ o o li, “Ashini a la ri ele emhi onana kpa, onyo onete onana a kpẹ ro lasele na egbo da khue neni a ri onyo oni o kpọ-a lasele, Elo o zẹ ni a ro ri onyo ona kpe shi agho?”

¹¹ Ona o khi akanya onyaloa oni odode ni ijesu o gbe. Eoli iKena na ekẹ iGalili o la ri ele o. Onana o ro ri ufumhi oyọli khase, ni eniyẹ odukhokho eyọli e ro mie o li suọ.

¹² Ona o dose se, ijesu ali inyọli, ghe inyo oghuo o li eni emose ali eniyẹ odukhokho eyọli e tiemhi obini iKapanomu. E la oobo ukuku ogbẹlẹ.*

Ijesu o lo elemhi Owa oyi Eshinegba le

(iMat 21.12-13; iMak 11.15-17; iLuk 19.45-46)

¹³ Abi eghẹghẹ ukpe oyi egbo iju ni a lu iPasova o ro ti bhale, ijesu o nga obini iJerusalemu.† ¹⁴ O bhale ya e khi egbo e la elemhi apfẹ oyi Owa oyi Eshinegba ri ena ali isumha ali inekhukhu e de. Eghuo e shito pfa ikpagho na egbo. ¹⁵ Igho ijesu o rue ili ro lali utali ulumhekie ro khu wẹ ya lase nya, ghe eni ena ali isumha; o miatse wẹ ikpagho kua, o ghi wẹ abo okphẹ kpha kua. ¹⁶ O o eni e ri inekhukhu e de, “A muno we ana-a! Se a li ri owa oyi Ita mhẹmhe e mele oki a.” ¹⁷ Eniyẹ odukhokho eyọli e ya yelee emini a kpẹ kẹkẹ shi Ebe-no-pfuase khi, “Ingme owa oye o mu mhẹ egbe gba.”‡

¹⁸ Igho enighie eyi iju e mhila ijesu ini o mhọli ikanya onyaloa ni o ya gbe ni o ya rokhasẹ ewẹ khi o mhọli afu ni o ro ri ele enana nya.

¹⁹ Ijesu o o wẹ, “A bighi oni Owa oyi Eshinegba ona nya gbe, mhi ya gbo ri ele o to ogbẹlẹ esẹ.”§

²⁰ Enighie eyi iju e ke mhila, “Owa ni a ri ikpe egbhueva ali esesa to wa liẹ khi u ri ogbẹlẹ esẹ tse ya ri ele to?”

²¹ Ama egbe oyọli o ri oni Owa oyi Eshinegba ni o ngme khokho. ²² Abi o ro ghu-a ni Eshinegba o ro gbo guise o le, eniyẹ odukhokho eyọli e ro tigbe sa ya to emini o ke ngme. Ona o rewe mie ungmehi oni o la Ebe-no-pfuase, ali ingme oyi ijesu lolo suọ.

²³ Eghẹghẹ ni ijesu o ro la iJerusalemu, ikhi eghẹghẹ ukpe iPasova, ebubu egbo e ro mie o li suọ itobo khi e mẹ ikanya onyaloa ni o gbe. ²⁴ Ama ijesu o a ya regbenga wẹ obo itobo khi o leşẹ emini egbo e khi pfo nya. ²⁵ O a khi obo o ke gbo

* 2:12 Li zẹ iMat 4.13 † 2:13 Li zẹ Okiali 12.1-27 ‡ 2:17 Li zẹ Iwolo 69.9 § 2:19 Li zẹ iMat 26.61; 27.40; iMak 14.58; 15.29

ya gue ingme oyi egbo ye oli, itobo khi o she lese emini o la we udu.

3

Ijesu ali iNikodemosi

¹ Omose oghuo o la o ni o la otu iFarisi, o khi okhemhue ni o mu eloe shi elemhi iJu, a lu oli iNikodemosi.

² Oni omose ona o bhale deba iJesu eliyose eleghuo, oo li, "Osese, anye lese khi oni oo sese ni o rote obo oyi Eshinegba bhale u khi. Itobo khi ogbokhoghuo o a ya dobe ke gbe ikanya onyaloa enabi u wa gbe ena ini Eshinegba o a nu oli la."

³ Ijesu oo li, "Mhi gue igesikia ye khi, ini aa li riele ogbo bia, o a ya me Eghiele oyi Eshinegba."

⁴ INikodemosi oo li, "Se a li gbo riele ogbo ni o womhe se bia? Eri o gbo ya lo inyoli elemhi ni o gbo riele oli bia?"

⁵ Ijesu o soli o, oo li, "Mhi gue igesikia ye khi, aa me ogbokhoghuo ni o ya lo Eghiele oyi Eshinegba ini aa bia li elemhi ameh ali elemhi Ayemhe. ⁶ Omose ali okpotso eh bia ogbo alo gbugbugbu, ama Ayemhe oyi Eshinegba a ro riele ogbo o bia elemhi ayemhe. ⁷ Khi ze ni ungmehi ni mhie khi, 'A mema riele e ya bia,' o ligho ri abo she. ⁸ Obini o ghole akpekpeli o li e je, eri awa lie suo abi o lie li, ama awa aa ya meh oli. Igho ingme oyi eni a riele bia elemhi Ayemhe oyi Eshinegba e li."

⁹ INikodemosi o mhila iJesu, "Se a lie meh ghoh?"

¹⁰ Ijesu oo, "Ye ye ukpokpo-ogbo oguebe ni u lie sese egbo eke iZireni waa lese ona? ¹¹ Abi o li mhi li gue oli e ye khi emini anye lese, anye e ngme. Emini anye meh, anye e gueye agbo. Ama aa nono ni a mie usomhi oyi anye suo. ¹² Ini waa mie meh suo ini mhi gue ingme ena agbo ona ye, se u lie mie meh suo ini mhi gue ingme iloghie ye?"

¹³ Ogbokhoghuo o a kpe ye iloghie jele ghue, se ni mhemhe Omi Ogboni mhi rote iloghie tiemhie. ¹⁴ Abi iMosisi o ke li ge enye ni a ri igolu lumhi shi ukpokpo, ni o tsua li idane obini odagbe ifufu, igho a mema li tsua Omi Ogboni idane.*

¹⁵ Egheghe agho, onini o da mie oli suo, o ya mholi agbo na agbo agbo.

¹⁶ "Irari khi Eshinegba o o nono ingme oyi agbo gba, loli o ro rue Omioli oni omose otuoghuo kpe na agbo, egheghe agho onini o da mie oli suo ne, o a ya pfua, ama o ya mholi agbo na agbo agbo.

¹⁷ Eshinegba o a ghie omi oli bhale agbo, ni o bhale ya pfa ezoh mu egbo na agbo, eri o ghie oli, o bhale ya mie agbo pfuese. ¹⁸ Aa ya pfa ezoh mu oni o da mie Omi Eshinegba suo, ama oni o da mie oli suo, a she pfa ezoh mu oli se, itobo khi o a mie Omi Eshinegba otuoghuo kpe suo. ¹⁹ Abi a lie soh oni ezoh na. Akpa o bhale agbo, ama egbo e nono alo ebili ne, itobo khi ikanya ebe eh gbe. ²⁰ Oni o gbe ikanya ebe o a ya nono akpa, o a tigbe e bhale akpa itobo khi ikanya eyoli e ya ri udi lasele ini e bhale akpa. ²¹ Ama oni o da ri ungmehi oyi Eshinegba ni o khi igesikia a gbe akanya ne, o bhale akpa ashini a te e meh eke, ni ikanya eyoli e rokhase khi ode oyi Eshinegba o rote."

Otselē ni iJoni o pfi shi ingme oyi iJesu

²² Ele lese iJesu ali eniye odukhoko eyoli e je eke iJudia. O nu we la oobo ukuku egheghe, oo batazi egbo. ²³ IJoni o la Ainoni ni o a nuē shi iSalimu li batazi egbo, itobo khi ameh e lo bu shi agho. Egbo e je agho deba li ni o batazi we. ²⁴ Egheghe agho aa mu IJoni shi owa ighumha ne.†

Otselē ni iJoni o pfi shi ingme oyi iJesu

²⁵ Eniye odukhoko eyi iJoni eghuo e nu ogbo iJu oghuo khako shi ingme ikpegbe a ona ugamhi.

* 3:14 Li ze iNoba 21.9 † 3:24 Li ze iMat 14.3; iMak 6.17; iLuk 3.19-20

26 Igho e le deba iJoni, ee, “Osesē, u ke ye lele omose oghuo ni u ke batazi, oni u ngme ingme oyoli epfe oke ijodani elegeho, o li e batazi egbo, lolli egbo nya e ke na deba memena.”

27 IJoni oo we, “Aa me emhikhoghuo ni ogbo o mholi ni oga khi Eshinegba o roli na. 28 Ee ena a ga suo abi mhi ro lie khi oga khi mhemhe mhi khi Omiepfuese, khi eri a li ghie mhe ralo na li.† 29 Omose oni o rue omueshi o khi ughue omueshi. Eri omole oni omose oni o rue omueshi o ri esho shi eke migha ke khe ughue omueshi. O kha da suo khi omole o da ngme ne, egbe ee mu oli. Igho egbe e lie mu mhe memena, igbo oghelē oyemhe o gbo vo. 30 Ufumhi oyoli o mema ke nga shio, ufumhi oyemhe o o ke tiemhi.

31 “Oni o rote ilimhi tiemhie o fu dose egbo nya. Oni o rote agbo ana lasele, ona agbo ona o khi. Irarigho, ingmemhi eyi agbo ana a ke ngme. Ama oni o rote ilimhi tiemhie o fu dose egbo nya. 32 Emini o me ali emini o suo ilimhi, o gue e ye egbo, ama ogbokhoghuo oga mie oli suo. 33 Oni o da mie emini o gueye agbo suo ne, eri o rokhasē khi igesikia Eshinegba o ngme. 34 Oni Eshinegba o ghie, oo ngme ungemhi oyi Eshinegba, itobo khi eri Eshinegba o ri Ayemhe oyoli na li gbe ku o. 35 Eri Eshinegba Ita o nono ingme oyi Omiqli oni omose, irarigho o ro ri emhikpa nga li obo.‡ 36 Oni o da mie Omiqli suo ne, eri oo mholi agbo na agboagbo, ama oni o da kie oli ne, oga ya mholi agbo, eri ibiselemhi oyi Eshinegba oo deba li agboagbo.”

4

Ijesu o nu okpotso onge iSameria ngme

† 3:28 Li ze ijon 1.20 § 3:35 Li ze iMat 11.27; iLuk 10.22 * 4:5 Li ze Igbae 33.19; iJsh 24.32

† 4:9 Li ze Ezira 4.1-5; iNee 4.1-2

1 Egbo iFarisi e suo khi ebubu egbo e deba iJesu, ali khi o gbo batazi eniye odukhokho bu dose ijoni. 2 Oga khi iJesu o ri obo oyoli mema batazi egbo, ama eniye odukhokho eyoli e batazi egbo.

3 Igho abi iJesu o ro suo ingme ni egbo e ngme, o rote eke iJudia vu, o mu egbe pfi je iGalili. 4 O ya rote ode iSameria dose abi o ro lie iGalili.

5 Igho o bhale eoli na lu iSicha ni o la eke iSameria, ni oga nuē shi eke ni iGiekopu o ro na iJosefu omiqli oni omose.*

6 Agho ilijia oni a lu ilijia oyi iGiekopu o la. O lose iJesu itobo okiali ni o kia ramhi agho, igbo o shito epfe oni ilijia. Oguota o lese mu eke oni eghēghe.

7 Okpotso onge iSameria oghuo o bhale ya a amē. Ijesu oo li, “Die amē na mhe da.” 8 Eghēghe agho eniye odukhokho eyoli e she lo ifuapfe ya de eminale.

9 Oni okpotso onge iSameria oo iJesu, “Onge iJu u khi, mhemhe mhi khi onge iSameria, se u ke li a lie mhi die amē ne da?” Emini o ze ni o ro ngme na khi, egbo iJu ali egbo iSameria ega ri egbe e ti emhi egbe.†

10 Ijesu o li, “Ini u lese isomhopfa ni Eshinegba o ro na ogbo lo, ni u gbo ro lese emini ogbo ni oo mhila e amē o khi lo, u kha mhila li o ri amē ne da. Eghēghe agho ni o ri amē ni e ri agbo o na ogbo ne da.”

11 Oni okpotso o ke mhila iJesu, oo, “Oga, waa mholi emhi ni a ro o a amē, oni ilijia o limhi. Obo u ke te ya me eni amē ni e ri agbo o na ogbo na a mhe da? 12 Eri u ke lie khi yeye u fu dose iGiekopu ita anye kpa?” Lolli o to oni ilijia ona, ni o ri oli na anye, ni lolli ali imiqli ali elamhako eyoli e gbo te o da.

13 Ijesu o ya so li o, o li, “Onini o da da amē eyi ilijia ena, okiamē o gbo ya gbe oli. 14 Ama okiamē oga

tigbe ke ẹ gbe onini o da da amẹ ni mhi ya ro na li da. Itobo khi amẹ eyemhẹ e ya mele okẹ ni ọa ke ya khakha ghue shi ọli elemhi, ni o ya ke sha kule ri agbo na agboagbo na li.”

¹⁵ Oni ọkpotoso ọọ, “Ọga Kpekpẹ ri eni amẹ na mhẹ da ini okiame o khi ke gbo gbe mhẹ, ini mhi khi ke gbo bhale akana ya a amẹ.”

¹⁶ Ijesu ọọ, “Ka lu omose ni o rue ẹ shi bhale.”

¹⁷ Oni ọkpotoso ọọ, “Mhia mhọli omose.” Ijesu ọọ li, “Igesikia lo, ni u we khi u a mhọli omose, ¹⁸ itobo khi u she kpe mhọli emose oshe ni u kpe ngeli na. Oni u ga nu la memena, ọa khi loli o re shi.”

¹⁹ Oni ọkpotoso ọọ, “Kie! Ọga, mhi she me ọli khi omekẹguele oyi Eshinegba u khi. ²⁰ Ukhomhi ute onana eni e bia anye egbo iSameria, e kpe la ga ugamhi, ama ẹẹ egbo iJu, ẹ khi iJerusalemu awa mema la ke ga ugamhi.”

²¹ Ijesu ọọ li, “Mie mhẹ suọ khi eghẹghẹ ọọ bhale ni u a ke ro la ukhomhi ute ona, we khi iJerusalemu ya ga Ita. ²² Emi ni ẹẹ egbo iSameria aa leşe, a ga, ama anye leşe emini anye ẹ ga itobo khi obọ oyi iJu imiepfuese o te bhale. ²³ Ama, eghẹghẹ ọọ bhale, oni eghẹghẹ o she ramhi ni egbo eni e ri igesikia ẹ ga Eshinegba e ro ya ke ga li abi Ayemhẹ oyọli o li rokhasẹ we, e gbo te ode igesikia ga li, itobo khi egbo eni e ligho o ga li, ọọ nono. ²⁴ Ayemhẹ oyi Eshinegba o khi, eni ẹẹ ga li e mema ya ke ga li abi Ayemhẹ o rokhasẹ we, ali rote ode igesikia.”

²⁵ Oni ọkpotoso ọọ ijesu, “Mhi leşe khi Omiepfuese (oni a lu iKirisiti) o o bhale. O kha bhale, o ya khueghie emhikpa gueye anye.”

²⁶ Ijesu o so oni ọkpotoso o, “Loli mhi khi ni mhi nu ẹ ngme ena.”

²⁷ Abi e kie li ngme, eniye odukhokho eyoli e bhale ya ẹ khi o nu ọkpotoso o ngme, o ri abọ sha we. Ongewe ọa mhila li, “Elo wa nono?”

Wekhi e ri e mhila li, “Elo o ze nu u ro nu ọli ẹ ngme?”

²⁸ Igho oni ọkpotoso o ze akhe amẹ oyoli obọ shi agho, o je ifuapfe kia gueye egbo, ọọ lie, ²⁹ “A bhale ka ghe omose oghuo ni o gue emini mhi ga riẹle ghue nya ye mhẹ. Omiepfuese o fe ya khi?” ³⁰ Egbo e ve gbii te ifuapfe bhale ashini ijesu o la.

³¹ Eghẹghẹ agho, eniye odukhokho eyoli e ke lema li, “Osese, waa ke le eminale.”

³² Ijesu ọọ we, “Mhi mhọli eminale ni mhia le ni aa leşe.” ³³ Eniye odukhokho eyoli e mhila egbe we, “Eri ogbokhoghuo o kpe ri eminale ghi o le?”

³⁴ Ijesu ọọ we, “Eminale oyemhẹ khi, ni mhi riẹle oghuemhẹ oyi oni o ghie mhẹ, ni mhi ro gbo gbe akanya oyoli pfo. ³⁵ Aa she ngme o khi, ‘Iki ene e ke kpole ni a ro ke ya khiẹşe emhi ekomhi?’ Mhi gue ẹ ye ẹ memena, a bino khi emhi ekomhi na ishemhi e she bie ni a khiẹşe. ³⁶ Memena a she ẹ fali eni ẹ khiẹşe ishemhi ota akanya, ni e ke khiẹşe ikhiẹşe ni o ri agbo na agboagbo o bhale. Eghẹghẹ agho ni a bhale ya ẹ khi eni e ro ko ali eni ẹ khiẹşe e ga kugbe ke ghele. ³⁷ Onana o rokhasẹ khi emini egbo ẹ ngme khi igesikia o khi, ikhi ungmehi ni ọọ, ‘Oni o ro ko, o kioda shi oni o khiẹşe.’ ³⁸ Eri mhi ghie ẹ a ka khiẹşe emini aa ro ko. Egbo elese e ya gbe ikanya ni e toto rewe ko, ama ẹẹ a me eleli ikanya eyewe.”

Ebubu egbo iSameria e miesuo

³⁹ Ebubu egbo iSameria ni e la oni ẹoli e ri itobo emini oni ọkpotoso ogho o gueye we mie ijesu suọ, ikhi emini o ngme ni ọọ, “A bhale ya ghe oni o gue emini mhi ga riẹle ghue nya yemhẹ.” ⁴⁰ Abi eni egbo iSameria e ro bhale deba ijesu, e lema li o kpekpẹ o ku shi na ewe. Igho ijesu o ku shi na we ogbele eva.

41 Ebubu eḡbọ elese e gbo mie iJesu suọ itobọ ingmemhi ni ọ nu wẹ ngme. 42 Eni eḡbọ e ke ọni ọkpoto, “Anye she miesuọ memena. Oa khi itobọ emini u gueye anye tse anye rọ miesuọ, ama itobọ khi anye she suọ emini ọ ngme, anye gbo lese eḡbegbọ khi ọni ọmose ọna ọ ga khi ọni Ọmiepfuese.”

Ijesu ọ ri omi ọni ọ gbe akanya igometi ni ọ fu ze

(iMat 8.5-13; iLuk 7.1-10)

43 Ijesu ọ la iSameria ramhi ogbele eva. Ọ rọte agho vu je iGalili. 44 Ọ she kpe lie khi eḡbọ ẹa la ẹoli oyi ọmekẹguele ọyi Eshinẹgba a mu ekpe na li.† 45 Abi ọ rọ lo ekẹ iGalili le, eḡbọ iGalili e mie ọli eḡbegbọ, itobọ khi ukpeloe oyewe iJesu ọ la gbe ikanya ọnyaloo ni ọ la iJerusalemu gbe abi e rọ riele ukpe iPasova. §

46 Igho iJesu ọ gbo nyene egbe je iKena ni o la ekẹ iGalili, ashini ọ ke la ri amẹ mele onyo a. Ọmose ọghuo ni ọ gbe akanya igometi ọ la akaghọ, ni omi ọli ọ la iKapanomu ghua.* 47 Ọni ọmose ọ suọ khi iJesu ọ rọte ekẹ iJudia ẹ bhale iGalili. Igho ọ bhale ya lema iJesu ọ kpekpe ọ deba lue ya nu loli ri omi lue, ni ọa ze ni ọ la akọ eghuli ze. 48 Ijesu ọọ, “Ini aa li me ọlele ọnyaloo ali ọshabo, aa ya miesuọ.”

49 Ọni ọmose ni ọ gbe akanya igometi, ọọ, “Onomhue, kpekpe bhale neni omimhe ọọ ghua.”

50 Ijesu ọọ li, “Ke je khi omie ọ ya ze, ọa ya ghu.” Ọni ọmose ọ mie emini iJesu ọ gueye ọ suọ, ọọ je. 51 Abi ọ rọ je, eni ẹẹ ga li, e bhale ya lona li ode, e gueye ọli, “Omie ọ she ze.”

52 Ọni ọmose ọ mhila we, “Egheghe onoghoo ọni ọmọ ọ la ze?” E gueye oli khi, “Agogo oghoo ọguota oode ọni ọmọ ọ la ze.” 53 Ọni ita ọni ọmọ ọ sato khi eḡheghe agho

tee iJesu ọ la gueye lue, “Omie ọ ya ze.” Loli ali apfe ọli nya e mie iJesu suọ.

54 Onana o khi akanya ọnyaloo onuzi-eva ni iJesu ọ gbe abi ọ rọ rọte ekẹ iJudia bhale iGalili.

5

Ijesu ọ ri ọmose ọghuo ni ọọ ghua ze

1 Abi a rọ me ingme ena se, iJesu ọ nga obini iJerusalemu shi ukpe ni eḡbọ iju e riele. 2 Mena, ode unuekpe ni a lu Isumha o la iJerusalemu. Ateke ni okẹ o chocho shi o la agho. IBetisaida a ri elemhi Iburu ẹẹ lu oni okẹ. Ikuku ikholo ishe ni a ghi e la gasẹ oni okẹ. 3 Ebubu eḡbọ ni ẹa ze, ikhi ezalo, ali eni ẹa dobe ẹ kia ali eni e ghu egbe-a, e yeshi gasẹ oni okẹ. Eri e migha kẹ eḡheghe ni a rọ ọ wushe oni okẹ-a. 4 [Irari khi o mholi eḡheghe ni aḡeni ọyi Eshinẹgba ọ rọo tiemhi elemhi oni okẹ ya wushe ọli-a. Eḡheghe agho ọnini ọ da kpe te odode ya tiemhi oni okẹ ini ọni aḡeni ọ lese wushe ọli-a se, a rọli ze, ughuamhi onini o tseku yese ọli ẹ ngme] 5 Ọmose ọghuo ọ la agho ni o she gba ikpe uye-ali-igbelele abi ọ te ẹ ghua. 6 Ijesu ọ bhale ya ẹ ọni ọmose shi agho, ọ lese khi ọ she la agho tese. Ijesu ọ mhila li, ọọ li, “Wa nono ni u ze?”

7 Ọni ọmose ni ọ ghua ọ so li ọ, ọọ, “Ọga mhi aa mholi ogbo ni ọ ya kpaghie mhe obo mu mhe tiemhi elemhi okẹ. A kha da lese wushe okẹ-a se, ni mhi rọ da mu egbe ni mhi tiemhi ne, ogbo ọlese ọ kpe tiemhi kẹ mhe.”

8 Igho iJesu ọọ li, “Vule! Rue iya oye mhue obo ni u ke kia.” 9 Igho ọni ọmose ọ ze agho agho, ọ rue iya oyoli, ọọ kia. Eḡheghe o khi Ogbele iyemhea oyi eḡbọ iju.

10 Enighie eyi iju ẹẹ ọni ọmose ni a rọ ze, “Kiee! Amo o khi Ogbele

† 4:44 Li ze iMat 13.57; iMak 6.4; iLuk 4.24 § 4:45 Li ze iJon 2.23 * 4:46 Li ze iJon 2.1-11

iyemhea oyi egbo iJu. Eri u gbe ushi ni Eshinegba o ro na iMosisi-a. Ighuighue lo ni u ro tsua iya oye ele iyemhea.”*

¹¹ Oni omose oo, we, “Omose ni o re mhe ze oo mhe, ‘Rue iya o ye, u ke kia.’ ”

¹² E mhila li, “Oghuo o khi oni ogbo ni o gueye u rue oli eke u ke kia?”

¹³ Oni omose ni a she ro ze, o ke lese ogbo ni o ro li ze, itobo khi iJesu o she lo ifuabọ egbo oni egheghe.

¹⁴ Abi a ro me ena se, iJesu o bhale ya e oni omose ni o ro ze el-emhi Owa oyi Eshinegba. IJesu oo li. “Ghekhe, abi u ro da ze se ena, khi ke gbo lamhe, ini emhi obe olese ni o dose ana o khi ya li e.”

¹⁵ Igho oni omose o vu, o ya gueye egbo iJu khi iJesu o re lue ze. ¹⁶ Itobo khi iJesu o gbe ikanya enana Ogbelọ iyemhea oyi egbo iJu, egbo iJu ee jili oli. ¹⁷ IJesu o gueye we, oo, “Egheghe kpa Itamhe o ro gbe akanya, igho mhemhe mhi li lie gbe akanya.”

¹⁸ Itobo ungmemhi onana egbo iJu e ro mema gba li abi e li ya gbe oli-a. Oa khi itobo khi o gbe ushi oyi Ogbelọ iyemhea oyi egbo iJu tse e ro ye ugbamhi oyoli, ama itobo khi odo khi Eshinegba o khi Ita loli. E lie khi e li o ri onana a lie khi otu loli ali Eshinegba e khi.

Eshinegba o ri afu na Omi oli

¹⁹ IJesu o gueye we, oo, “Abi o li mhi li gue oli e ye e, khi mhemhe Omi Eshinegba mhi aa dobe ya riele emhikhoghuo ootsobo oyemhe, ama emini mhi me khi Eshinegba itamhe oo riele, mhi ya ke riele. ²⁰ Irari khi Ita o nono ingme oyi omioli o ro ri emini o riele nya khase oli. O ya gbo ri emini e fu dose ena khase mhe ni o ya sha e abo. ²¹ Abi Ita o li guise eni e ghu-a le ni o gbo ri agbo na we, igho mhemhe omi oli mhi li ya ri agbo na oni o ghole mhe. ²² Ita

o ya ri ogbokhoghuo gue ezọ, ama omioli o ri afu na, ni o ro ri egbo gue ezọ. ²³ Ni a bhale ya e khi ogbokpa o mu ekpe e na Ita. Oni o da mu ekpe na oni Omọ o mu ekpe na oni Ita ni o ghie oni Omọ.

²⁴ “Abi o li mhi li gue oli e ye e khi, oni o da suo ungmemhi oyemhe ni o da gbo mie oni o ghie mhe suo, o she mholi agbo na agboagbo. Ogbọ o ya pfa ezọ mu oli, itobo khi o she rote ode eghuli lasele bhale ode agbo. ²⁵ Abi o li mhi li gue oli e ye e khi egheghe oo bhale, oni egheghe na, ni eni e ghu-a e ro ya suo ungmemhi oyi Omi Eshinegba, eni e da suo ungmemhi oyoli, e ya la agbo. ²⁶ Abi Ita o li khi oni o ri agbo o na ogbo, igho o ri oni agbo na Omioli, ni o li ke ro na egbo. ²⁷ O she gbo ri afu ni a ro so ezọ na Omi oli, itobo khi loli o khi Omi Ogbọ.

²⁸ “Emini mhi gueye e, o khi sha e abo, itobo khi egheghe oo bhale ni ilimhi nya ni a she ro to e ya suo uruli oyoli. ²⁹ E kha da suo oni uruli ne, e ya guale, e te uji fie lase, eni e da riele onete, e ya mholi agbo, ama egbo ebe e ya guale shi epfua.† ³⁰ Emhikhoghuo o la o ni mhi dobe ya riele ootsobo oyemhe. Abi itamhe o gueye mhe mhi li so ezọ mhi lie so ezọ. Iso-ezọ oyemhe oni o migha lo, itobo o a khi abi o ghole mhe mhi lie gbe ikanya, ama emini o ghole Itamhe ni o ghie mhe mhi ro gbe akanya.

A pfi otselẹ shi oni iJesu o khi

³¹ “Mhi aa ya pfi otselẹ na egbe mhe. Mhi kha pfi otselẹ na egbe mhe, egbo ea ya rue oni otselẹ shi egbegbo. ³² Ogbọese o la o ni o pfi otselẹ na mhe. Mhi lese otselẹ oyoli ni o pfi e na mhe khi egbegbo lo.

³³ “A she kpe ghie usomhi ghi ijoni, o pfi otselẹ shi oni o khi igesikia.‡ ³⁴ Ama o a khi eri mhi mu

* 5:10 Li ze iNee 13.19; ijere 17.21 † 5:29 Li ze iDan 12.2 ‡ 5:33 Li ze ijoni 1.19-27; 3.27-30

ma ɔtselɛ oyi ɔgbɔ, eri mhi mema gue ɔtselɛ ni iJoni ɔ pfi na mhe ye ɛ ini a mhɔli imiepfuese. ³⁵ Eri iJoni ɔ ge abɔ ákpá ni o rɔ ɔde ɛ khaɛ ɛ. Ukuku eghɛghe a lama mie oni ákpá ni o ri egbe mu ɛ.

³⁶ “Mhi mhɔli ɔtselɛ ni ɔ fu doɛ ɔtselɛ ni iJoni ɔ pfi na mhe. Ika ni Itamhe ɔ rɔ na mhe mhi gbe pfo ni mhi kiele ɛ gbe, e pfi ɔtselɛ khi Itamhe ɔ ghie mhe. ³⁷ Itamhe ni ɔ ghie mhe ɔ she pfi ɔtselɛ shi ingme oyemhe. Aa tigbe kpɛ suɔ uruli oyɔli wɛkhi eri a tigbe kpɛ me abi ɔli. ³⁸ Ungmemhi oyɔli ɔa la elemhi oyɛ ɛ, itobɔ khi aa mie oni ɔ ghie suɔ. ³⁹ À roshɛka wɛna Ebe-no-pfuasɛ, ni a dabi khi lɔli o ya ri agbɔ na agbɔagbɔ na ɛ. Oni ebe ona lɔli o gbo pfi ɔtselɛ shi ingme oyemhe. ⁴⁰ Ama aa nono ni a bhale deba mhe, ini a mhɔli agbɔ.

⁴¹ “Oa khi ikuɛghie oyi ɛgbɔ mhia nono. ⁴² Ama mhi leɛ ɛ. Mhi leɛ khi aa mhɔli inono oyi Eshinɛgba shi udu o ye ɛ ⁴³ Eva oyi Itamhe mhi rɔ bhale, ama aa mie mhe, ɔgbɔɛse ɔ kha ri eva oyɔli bhale deba ɛ, a ya mie ɔli. ⁴⁴ Emini o zɛ khi aa miesuɔ khi, ikuɛghie ni o rɔte obɔ oyi ɛgbɔ bhale á nono, ocho ni a kha rɔ ke nono oni o rɔte obɔ oyi Eshinɛgba bhale.

⁴⁵ “A khi sa khi mhia ya pfa ɛzɔ mu ɛ odalo oyi Itamhe. Oni ɔ pfa ɛzɔ mu ɛ khi iMosisi ni a regbenga. ⁴⁶ Ini a mie iMosisi suɔ lɔ, a kha mie mhe suɔ itobɔ khi ɔ keke ingme oyemhe shi ebe. ⁴⁷ Ama abi aa rɔ mie emini ɔ keke shi ebe suɔ, seɛ a ke li ya mie emini mhi gueye ɛ suɔ?”

6

Ijesu ɔ ri eminale na ebubu ɛgbɔ le
(iMat 14.13-21; iMak 6.30-44; iLuk 9.10-17)

§ 5:37 Li zɛ iMat 3.17; iMak 1.11; iLuk 3.22

¹ Abi a rɔ me ingme enana se, ijesu ɔ da okɛ oniemhi no khishi na lu iGalili lasele je egele ɔ. (ITiberiasia a gbolo ɛ lu oni okɛ.) ² Ighɔ ebubu ɛgbɔ e ve deba li gbii, itobɔ khi e me ikanya ɔnyalɔa ni ɔ ri eni ɛ ghua ze. ³ Ighɔ ijesu ali eniye odukhokho eyɔli e nga ukhomhi ute ya shito. ⁴ Eghɛghe aghɔ ukpe iPasova oyi iJu o she ramhi.

⁵ Abi ijesu ɔ yase alo, ɔ me ebubu ɛgbɔ ni e bhale deba li, ighɔ ɔ mhila iFilipu, ɔɔ li. “Obo awa te ya de eminale ni e ya lo ɛgbɔ ena le?” ⁶ Eri ijesu ɔ mema mhila li ni ɔ rɔ mhɛɛ ɔli bino, itobɔ khi ɔ she kpɛ leɛ emini lɔli ya riɛɛ shi udu.

⁷ IFilipu ɔ sɔ ijesu ɔ, ɔɔ li. “O kha tseku khi ifata iki elele, ɛa ya lo ni a rɔ de eminale ni a me ya kemhi pfiɛɛ-pfiɛɛ na we tono unu!”

⁸ Otuoghua eniye odukhokho eyɔli ni a lu Aduru ni ɔ khi inyoghua iSamɔ iPita, ɔɔ li, ⁹ “Ukuku ɔmɔ ɔ la akana ni ɔ tsua irui ibuleɛi ishe ali ifeɛ aava. Ashi enana e kia ya ramhi, ni aa kemhi na ɛgbɔ ena nya?”

¹⁰ Ijesu ɔɔ li, “A ri eni ɛgbɔ shito.” Ebuli iyeɛ e vɔ aghɔ egbɛgbɔ. Eni ɛgbɔ nya e shito, emose ni e laɔ tse, e khi ɛgbɔ agbeɛle asha ishe. ¹¹ Ijesu ɔ rue eni ibuleɛi, ɔ tse Eshinɛgba uwegbe shi ɔ, ɔ kia kemhi na we. ɔ gbo lighɔ rue eni ifeɛ, ɔ tse Eshinɛgba uwegbe shi ɔ, ɔ kemhi na we. Eni ɛgbɔ e le, e khue.

¹² Abi e rɔ le khue se, ijesu ɔ gueye eniye odukhokho eyɔli, ɔɔ, “A kia sanɔ iku we eni e le kpɔle, a khi zɛ ni e li opfu-a.” ¹³ Abi e ke rɔ sanɔ we gbili, ighughu igbeva e vɔ iku ibuleɛi ni ɛgbɔ e le kpɔle.

¹⁴ Abi eni ɛgbɔ e rɔ me ikanya ɔnyalɔa ni ijesu ɔ gbe, ɛɛ li, “Igesikia lɔ khi ɔmɔse ɔna ɔ khi ɔmekɛguele ni ɛ khi ɔ ya bhale agbɔ.” ¹⁵ Ijesu ɔ leɛ khi eni ɛgbɔ e she gba abi e li ya ri itoto rɔli khi oghie, ighɔ, lɔlighuo

o te we ifuabo vu ya nga ukhomhi ute.

Ijesu o kia ukhomhi oke
(iMat 14.22-33; iMak 6.45-52)

¹⁶ Abi ogbomhi o ro mu eke eleshgo, eniye odukhokho eyoli e tiemhi oke ni o khishi. ¹⁷ Agho e te lo oko-okе oniemhi ni o tsua we da lase je iKapanomu. Oni eghеghе obili o she bi, ijesu o a nu we la akaghо. ¹⁸ Igho akpekpeli oniemhi o tsua rughu we, oke o wushe kugbe. ¹⁹ Abi e ro kia ukhomhi oke ramhi abi imali ese ali ene gho, e me khi ijesu o kia ukhomhi oke e bhale. Ulishi o mu we. ²⁰ Ijesu o o mu we, "Mhemhe lo, ulishi o khi ke mu e." ²¹ Igho, o ghole we ni e tsua ijesu shi elemhi oko-okе oniemhi. Aghoaghо oni oko-okе oniemhi o ramhi egele obini e je.

Egbo e nono ijesu u gase

²² Ogbeakolo eni ebubu egbo ni e kpe la olase egele oke ukiеkiе obini o kpole ni eniye odukhokho e kpe te vu. E lese khi oko-okе oniemhi oghuo tse o kpe la agho, eni egbo e lese khi eniye odukhokho eyoli tse e la oni elemhi oko-okе oniemhi, ali khi ijesu o a nu we lo oni oko-okе oniemhi abi o rote agho vu. ²³ Iko-okе elese e rote obini iTiberiasi bhale epfepfe ashini ijesu o la ri eminale ni ebubu egbo le, ni o la tse Eshinegba uwegbe shi eni eminale. ²⁴ Abi eni egbo e me khi ijesu ali eniye odukhokho eyoli ea la akaghо, e dose lo iko-okе, ni e tsua we je iKapanomu, ni e ya nono ijesu gase.

Ijesu ni o khi Eminale ni o ri agbo o na ogbo

²⁵ Abi e ke ro me ijesu ukhomhi egele olase oke ukiеkiе obini uzeva, ee oli, "Osese, eghеghе onoghuo u ro ramhi oola?"

²⁶ Ijesu o so we o, oo we, "Egbegbi-ingme mhi gue e ye e, o a khi itobо khi a me ikanya onyaloa ni

mhi gbe a ro nono mhe, ama itobо eminale ni mhi ro na e le khue. ²⁷ A khi ke kuelea nono eminale oyi agbo ona ni oo yese-a, ama a ke kuelea nono eminale ni oo la o agboagbo ni Omi Ogbo o ro ya na e le. Itobо khi Eshinegba Ita o she ri obо nga li ukhomhi o mie shi oli o."

²⁸ Igho, e ke mhila li, e o li, "Elo anye ya ke li ni anye ro ya ke gbe akanya ni o ghole Eshinegba?"

²⁹ Ijesu oo we, "Akanya oyi Eshinegba khi ni a ro mie oni o ghie suo."

³⁰ E gbo mhila li, ee oli, "Ikanya onyaloa eneghuo u ya ri ele khasе ni anye me ni anye ro ya mie e suo? Elo u ya ri ele?" ³¹ Eni e bia awa e le eminale ni e rote idane de kule, Abi Ebe-no-pfuase o ngme khi. 'O ri eminale ni e te idane de kule na we le.' **

³² Ijesu o so we o, oo. "Egbegbi-ingme mhi gue e ye e, a khi iMosisi o ri eminale te idane tiemhile na e le, ama Itamhe lolighuo o rote idane ri egbegbi eminale tiemhile ni e le.

³³ Itobо khi eminale ni Eshinegba o ro na ogbo, loli khi oni o rote iloghie bhale ya ri agbo na egbo na agbo."

³⁴ Ee oli, "Onomhue, kpekpе rote ana vu, ke ri oni eminale ona na anye le."

³⁵ Ijesu o so we o, oo we. "Mhemhe mhi khi eminale ni o ri agbo o na ogbo. Onini o da bhale deba mhe, okiamhi o a kea gbe oli ghue, oni o da mie mhe suo okiamе o a tigbe ke ya gbe oli. ³⁶ Ama mhi gueye e khi a she me mhe, ama aa kie mie mhe suo. ³⁷ Egbo ni Itamhe o ro na mhe nya e ya bhale deba mhe, oni o da bhale deba mhe ne mhia ya khu oli vu. ³⁸ Itobо khi eri mhi rote iloghie ilimhi tiemhile ni mhi ro ri ele oghuemhe oyi oni o ghie mhe, a khi ni mhi ri ele oghuemhe oyemhe. ³⁹ Oghuemhe oyi Ita ni o ghie mhe khi, ni a bhale ya e khi okhoghuo eni o ro

* 6:31 Li ze Okiali 16.4,15; Iwolo 78.24

na mhe ɔa wa mhe-a, ali ni mhi ro guise we le ri agbo na we, ogbele ni o kpukhokho. ⁴⁰ Oghuemhe oyi Itamhe khi ni ogbokpa ni o da pfi alo bino omioli, ni o gbo mie oli suo o ya mholi agbo na agboagbo. Mhi ya guise oli le mhi gbo ri agbo na li ogbele ni o kpukhokho.”

⁴¹ Itobo khi iJesu o o we, “Mhemhe mhi khi eminale ni o rote iloghie ilimhi tiemhile,” egbo iJu e wolo shi o. ⁴² Igho e lie, “Onana ɔa she khi iJesu omi iJosefu, ni anye lese itali ali inyoli? Se o ke lie lie khi, ‘Mhemhe khi ibuledi ni o rote iloghie ilimhi tiemhile.’”

⁴³ IJesu o so we o, oo, “A khi ke wolo. ⁴⁴ Ogbokhoghuo ɔa la o ni o ya bhale deba mhe ini ɔa li khia khi Ita lolighuo ni o ghie mhe o ti o bhale, mhi ya guise oli le gbo ri agbo na li ogbele ni o kpukhokho. ⁴⁵ Omekeguele oyi Eshinegba oghuo o kpe keke oli shi Ebe-no-pfuase khi, ‘Eshinegba loli oghuo o ya sese egbo eyoli nya.’ Ogbokpa ni o da ku eso-a na Ita, ni o rote obo oyoli wena, o ya bhale deba mhe.† ⁴⁶ Aa me ogbo ni o me Eshinegba Ita ghue, ini ɔa li khi oni o rote obo oyoli bhale. Lolighuo tse o me oli. ⁴⁷ Egbegbi ingme mhi gueye e, oni o da mie mhe suo, o she mholi agbo na agboagbo ⁴⁸ Mhemhe mhi khi eminale ni o ri agbo o na ogbo. ⁴⁹ Eni e bia e, e le eminale ni e rote idane de kule obini odagbe-ifufu, e kie ghuloo. ⁵⁰ Ama ona o khi eminale ni o rote iloghie tiemhile, oni o da le oli, ɔa ya ghu. ⁵¹ Mhemhe mhi khi eminale ni o ri agbo o na ogbo, ni o rote iloghie tiemhile. Onini o da le eminale ona, o ya mholi agbo na agboagbo. Oni eminale ona, idiegbe oyemhe lo, ni mhi ya ro shi eke na agbo ni e ro mholi agbo.”

⁵² Abi iJesu o ro ngme ona se, egbo iJu e nu egbe we khako ekhako oniemi, ikhi. “Se o omose

ona o li ri idiegbe oyoli na awa ya le?”

⁵³ IJesu oo, “Egbegbi ingme mhi gueye e, ini u a li le idiegbe, ni u gbo da oia eyi Omi Ogbo, wa ya mholi agbo. ⁵⁴ Oni o da le idiegbe oyemhe ni o gbo da oia eyemhe, o ya mholi agbo na agboagbo. O ya mholi agbo itobo khi mhi ya guise oli le gbo ri agbo na li ogbele ni o kpukhokho. ⁵⁵ Idiegbe oyemhe khi egbegbi eminale, oia eyemhe e gbo khi egbegbi emini a da. ⁵⁶ Oni o da le idiegbe oyemhe ni o gbo da oia eyemhe, o la elemhi oyemhe, mhemhe mhi li la elemhi oyoli. ⁵⁷ Abi Ita ni o mholi agbo o ghie mhe, mhi li mholi oni agbo, Igho oni o da le idiegbe oyemhe o li ya mholi agbo itobo oyemhe. ⁵⁸ Onana loli khi eminale ni o te iloghie tiemhile, ɔa li abi eminale ni e rote idane de kule ni eni e bia e e kpe le, ni e ro kie ghua. Ama oni o da le idiegbe oyemhe o ya la agbo agboagbo.”

⁵⁹ Eni ingmemhi ena iJesu o ngme abi o li la elemhi owa ugamhi ni o la iKapanomu sese.

Ingmemhi eyi iJesu ni e ri agbo na agboagbo o na ogbo

⁶⁰ Abi e ro suo eni ingmemhi ni iJesu oo ngme, ebubu eniye odukhokho eyi iJesu e ke, “Osese, ena e ma ze dose e. Oghuo o dobe ya mie shi o?”

⁶¹ Abi iJesu o ro lese khi eniye odukhokho eyoli e wolo, oo, “Eri ingmemhi eyemhe e yese e udu-a? ⁶² Se a ke e ngme ini a me Omi Ogbo khi o nga iloghie ya shito obini o kpe te tiemhile? ⁶³ Ayemhe oyi Eshinegba o ri agbo ee na ogbo, ama ogbo ɔa dobe ri agbo ee na ogbo. Ingmemhi ni mhi nu e ngme, obo oyi Ayemhe e te ee bhale, wewe e ri agbo ee na ogbo ⁶⁴ Abi o rie khi igho, eghuo elemhi e, ea miesuo.” Itobo khi iJesu o she kpe te eke lese eni ɔa mie oli suo ali oni o ya ri oli

dẹ. ⁶⁵ Ijesu ọ gbo gueye ẹ wẹ, ọọ wẹ, “Ona o zẹ khi mhi gueye ẹ khi ọgbọ lẹlighuo ọa doḅe ya bhale deba mhe sẹ ẹni Ita ọ ri oni afu na li.”

⁶⁶ Rọ te ana vu eniye odukhokho eyọli ebubu e mu egbe pfi ẹa ke lama deba li. ⁶⁷ Ijesu ọ mhila eniye odukhokho etuogbava eyọli, ọọ wẹ, “Eri a nono ni a li vu?”

⁶⁸ ISamọ iPita ọ sọ ọli ọ, ọọ li, “Ọnọmhuẹ, ọghuo anye ya lẹ deba? Yeyeghuo u mhọli ungmehi ni e ri agbọ na agbọagbọ ọ na ọgbọ. ⁶⁹ Anye miesuọ, anye gbo lẹsẹ khi yeyeghuo u khi Ọni ọ pfuasẹ oyi Ẹshinegba.”†

⁷⁰ Ijesu ọ sọ li ọ, ọọ, “Ọa khi ẹẹ ogbava mhi zẹ? Ama ọghuo elemhi ẹ, ọkphaghie ọ khi!” ⁷¹ IJudasi ni ọ khi omi iSamọ Isikarọti lẹli ijesu ọ la ana ngme ingme oyọli. IJudasi ọ khi ọghuo eniye odukhokho Ogbava ni ọ kie te ikpukhokho ri ọli dẹ.

7

Ijesu ali inyoghuo ọli

¹ Abi a rọ mẹ ona se, ijesu ọ kia gasẹ ekẹ iGalili. Ọa lama je ekẹ iJudia itobọ khi eni ẹ mhẹsẹ eyi ẹgbọ iJu e nono abi e li ya gbe ọli a. ² Oni ẹghẹghẹ ukpe okhọlo oyi iJu o ti bhale.* ³ Ighọ Inyoghuo ijesu, ẹẹ ọli, “Wa ke rọte ana lase, ni u ke je obini ekẹ iJudia ni eniye odukhokho eye e mẹ ikanya ọnyaloa ni u wa gbe? ⁴ Ọgbọ ni ọ nono ni agbọ e lẹsẹ luẹ ọa ya riẹlẹ ingme sheli. Abi u rọ gbe ikanya ọshabọ ena, ri egbe ẹ khasẹ agbọ gbo ni e lẹsẹ ọni u khi.” ⁵ Egbegbọ inyoghuo ọli ẹa mie ọli suọ.

⁶ Ijesu ọọ, “Eghẹghẹ oyemhẹ ọa ramhi ne, Eghẹghẹ ni a mẹ kpa o ti ẹ ẹloe. ⁷ Ẹgbọ na agbọ ẹa doḅe ya biselemhi ẹ, ama ẹẹ biselemhi mhe itobọ khi mhia gueye ẹ wẹ khi emini ẹẹ riẹlẹ khi ẹa ti. ⁸ A ke je obini a la riẹlẹ ukpe, mhemhẹ mhia vu ne,

itobọ khi ẹghẹghẹ oyemhẹ ọa ramhi ne.” ⁹ Abi ijesu ọ ngme ghọ se, ọa ke te iGalili je ashikhoghuo.

¹⁰ Abi inyoghuo ọli e rọ je obini oni ukpe okhọlo se, ọ li je oobọ, ama ọa zẹ ni ẹgbọ e mẹ luẹ.

¹¹ Eni e khi enighie eyi ẹgbọ iJu e la aghọ nono ijesu gasẹ, e mhila, “Ighe ọni ọmọsẹ ọghọ?”

¹² Ebubu ẹgbọ e la oni igbaa khe akọ shi ingme oyi ijesu. Eghuo e liẹ khi ijesu khi ọgbọ ọnete lọ, eghuo ẹ khi eri ọ mema di ẹgbọ. ¹³ Ama ọgbọkhoghuo ọa ngme ingme oyọli lase gboo, itobọ khi e na ulishi enighie eyi ẹgbọ iJu.

Ijesu ọ la olele oyi oni ukpe sẹsẹ

¹⁴ Abi a rọ li oni ukpe ramhi odẹ, ijesu ọ lo elemhi owa oniẹmhi oyi Ẹshinegba, ọ sẹsẹ ẹgbọ ungmehi oyi Ẹshinegba. ¹⁵ Enighie eyi iJu ni e suọ oni osẹsẹ, abọ e sha wẹ, ẹ liẹ, “Obo ọmọsẹ ọna ni ọa ye owẹna okhoghuo ne ọ te mhọli ilẹsẹ enana?”

¹⁶ Ijesu ọ sọ wẹ ọ, ọ li, “Osẹsẹ ni mhia sẹsẹ, ẹa khi obọ oyemhẹ o te bhale, ama obọ oyi ọni ọ ghie mhẹ bhale. ¹⁷ Ọni o ghọle ni ọ riẹlẹ ọghuẹmhẹ oyi Ẹshinegba ọ ya lẹsẹ khi osẹsẹ ni mhia sẹsẹ ini obọ oyi Ẹshinegba o te bhale, abi khi ungmehi ni o ghọle mhẹ mhia ngme. ¹⁸ Ọni ọ da ngme ungmehi oyi egbọli, ekpe ọọ nono ni ẹgbọ e ke mu na lẹli, eri-tẹ khi ọni ọ da gbe akanya ni ọ rọ ti ọni ọ ghie ọ nga ne, lẹli o khi ọgbọ ni ọ ti, ọa ga khi ọgbọ ẹgbhọli. ¹⁹ IMosisi ọa ri ishi na ẹ? Ama onge ẹ, ọa ri eni ishi gbe. Elọ o ke zẹ khi a nono ni a gbe mhi a?”

²⁰ Eni ẹgbọ e sọ ọli ọ, ẹẹ ọli, “Ayemhẹ ọkphaghie o la ẹ egbe! Ọghuo ọ nono ni lẹli gbe-a?”

²¹ Ijesu ọọ, “Mhi riẹlẹ ọnyaloa oghuo, o rọ abọ sha ẹ nya. ²² Ama abi o riẹ khia khi iMosisi ọ ri ushi ishẹlẹ-a na ẹ (ọa mema khi obọ oyi

† 6:69 Li zẹ iMat 16.16; iMak 8.29; iLuk 9.20

* 7:2 Li zẹ iLẹv 23.34; iDẹut 16.13

iMosisi o te bhale, ama rōte obō oyi eni e bia awa, o rōte bhale), eri a kiele e shēlē omō a ogbēlē iyēmhēa oyi egbō iJu.† 23 Ini a shēlē omō a ogbēlē iyēmhēa oyi egbō iJu, ini a khi gbe Ushi oyi iMosisi a, elo zē khi a wola khi mhi rō oni oḡ ghua ze ogbēlē iyēmhēa?‡ 24 A khi ke bino oḡbō alo gue oḡbō ezo, a ke sō ezo shi abi o li.”

Egbō e mhila ini iJesu o khi Oni Omiepfuese?

25 Egheghe agho egbo eghuo ni e la iJerusalemu e lie, “Oa khi omose ona enighie eyi iJu ee dua abi e li ya gbe a? 26 Ghe oli sho! Oa khi lolli o la ana ngme gbo ena ni ogbokhoghuo oa li oli emhikhoghhuo! Abi khi eri enighie e she lama egbegbo khi lolli o khi iKirisiti? 27 Awa aa lese obini omose ona o te bhale. Ama egheghe ni iKirisiti o ro ya bhale, ogbokhoghuo oa ya lese obini o te ya bhale.”

28 Abi iJesu o ro la elemhi Owa oyi Eshinegba sese, o tsesē lasele, oo, “A lese mhe, a gbo lese udi-apfe ni mhi te lasele, oa khi mhemheghuo mhi ghie egbemhe bhale akana, ama oni o ghie mhe, ona igesikia lo. Aa lese oli. 29 Ama mhi lese oli itobō khi obō oyoli mhi te bhale, lolighuo o ghie mhe bhale.” 30 Itobō ona e nono abi e li ya mu oli. Ama oḡbō khoghuo oa khu oli, ea ri obō ti oli, itobō khi egheghe oyoli oa ramhi ne 31 Ama ebubu egbo e kie mie oli suo, e ke, “Ini oni iKirisiti o bhale, o ya gbe ikanya onyaloa ni e dose eni omose ona oo gbe ena?”

A ghie eni e khe ekhe e ka mu iJesu bhale

32 Egbo iFarisi e suo ingme ni egbo e ngme shi iJesu egbe. Eni iFarisi ali ighie eyi ekpodalougamhi e ghie eni e la Owa Oyi Eshinegba e khe ekhe e ka mu

oli bhale. 33 IJesu oo li, “Ukuku egheghe mhi mholi ya nu e la akana, mhi ya nyene egbe je oyi Ita ni o ghie mhe. 34 A ya nono mhe, ama aa ya me mhe, ashini mhi ya la aa dobe ya ramhi agho.”

35 Enighie eyi iJu e nu egbe we e ngme, e lie, “Obo omose ona oo le ni o ro lie khi awa aa ke ya me lue? Eri o vu e je ifui eoli oyi egbo iGiriki, obini egbo eyawa e kia miatseku, ni o la obō ke sese egbo iGiriki? 36 Elo iJesu o ro li ngme, abi o ree, a ya nono mhe aa me mhe, ali obini mhi ya la aa dobe ya ramhi agho?”

37 Ogbēlē ni o kpukhokho oni ukpe, ni khi khi ogbēlē ni o mu eloe ne nya, iJesu o vule, o rue unu leghe, oo li, “Oni okiamē oo gbe o bhale deba mhe ya mo amē da. 38 Ebe-no-pfuase o ngme ghō khi oni o mie mhe suo khi okē ni o mhōli amē eni ri agbō a na oḡbō o ya rōte agbō oyoli ke tu lasele.”* 39 Ayemhe ni eni mie oli suo e ya mie eleele, iJesu o ri oni amē agbō o na a ngme. Ramhi oni egheghe, oni Ayemhe oa bhale ne, itobō khi aa yase iJesu nga ufumhi oniemhi ne.

Eni egbo ea ke lama shi egbe o

40 Abi eni egbo e ro suo ingmemhi eyoli, egbo eghuo e ke, “Omekeguele omose ona o khi egbegbo.”

41 Egbo elese e ke, “Loli o khi oni Omiepfuese.” Elese ee, “Seē Omiepfuese o li rōte iGalili lasele? 42 Ebe-no-pfuase o guele khi oni Omiepfuese, khi unuekpe oyi iDefidi o ya te lasele, iBetilemu a ya bia li shi, eoli oyi iDefidi.”† 43 Igho okemhi o ri itobō iJesu lo we iteva. 44 Egbo eghuo e nono ni ewe e mu oli, ama ogbokhoghuo oa ri obō ti oli.

Umha mie iJesu suo oyi Enighie eyi egbo iJu

† 7:22 Li zē Igbae 17.10; iLev 12.3 ‡ 7:23 Li zē iJōn 5.9 § 7:37 Li zē iLev 23.36 * 7:38 Li zē Ezik 47.1; iZaka 14.8 † 7:42 Li zē 2 iSam 7.12; iMika 5.2

45 Abi eni e la Owa oyi Eshinegba oniemi e e kehe ekhe e ro je deba iFarisi ali ighie eyi ekpodalougamhi, e mhila we, "Elo e ze khi a mu ijesu bhale ghi anye?"

46 Eni egbo ni e kehe ekhe, e so we o, e li. "Ogbokhoghuo o a tigbe ngme abi omose ona o lie ngme ghue."

47 IFarisi e mhila we, ee, "Eri ijesu o she li di e?" 48 "Aa tigbe me ogbo iFarisi ali enighie eyi egbo iJu ni e mie oli su? 49 Iiye! Ama eni egbo ebubu ena ea lese Ishi eyi iMosisi. Itobo igho egbo ni Eshinegba o pfi unu na e khi."

50 INikodemosi ni o li khi otuoghuo eni e mhesse elemhi egbo iJu ni o kpe ya me ijesu eliyose, o mhila eni egbo, oo, † 51 "Ushi oyawa o a fe ngme gho a khi pfa ez o umhagueli mu ogbo ini aa li su o ez o ni o ya gue, ali a gbo guan o emini oo ri ele?"

52 E ke o li, "Onge iGalili yeye u li khi? Ka ri ele ebe ze egbegbo khi u ya me khi omekeguele oo ya rote iGalili bhale."

53 Igho ogbogbo nya ni o la agho, o je apfe oyoli.

8

Okpotso ni a gazu okia

1 Ijesu o je ukhomhi ute oyi eera olivu. 2 Eluzogbe fiefie, ijesu o gbo bhale elemhi Owa oyi Eshinegba, ebubu egbo e bhale deba li, o shito o sese we. 3 Esese Ishi eyi iMosisi ali iFarisi e mu okpotso ni a gazu okia obo-obo bhale ghi ijesu, e ro oli migha odalo igbaa. 4 E e ijesu, "Osese, eri a ga okpotso ona zu okia. 5 IMosisi o she kpe ro oni ushi shi eke na anye, khi, okpotso ni a da ligo gazu okia, a ke tono oli eche gbe-a. Elo u mhu e ya ngme shi ona mena?"* 6 Eri e ri ona kpe igha kehe ijesu ini o ngme ungemhi ni e ya ro ri ingme de o. Igho ijesu o nyese

egbe, o ri umiesobo o keke emhi shi eke.

7 Abi e kie li mhila ijesu oni ogbo ona, ijesu o vule, oo, "Oni o lese khi loli ea kpe lamhe olamhe ghue o kpe to oli eche." 8 O gbo nyese egbe, o keke emhi shi eke. 9 Abi e ro su o ingme ni ijesu o ngme, e gbhiaku-a otuoghuo-oghuo rote eni egbhali. O ke lese kpe ijesu ali oni okpotso le shi agho ni o kie migha. 10 Ijesu o vule, oo oni okpotso, "Ighe eni egbo ni e pfa ez o mu e?"

11 Oni okpotso oo li, "Mhi aa me ogbokhoghuo, Onomhu e." Ijesu oo li, "Mhemhe mhi aa li pfa ez o mu e, ama ke le, khi ke gbo lamhe."

12 Ijesu o gbo nu iFarisi ngme, oo we, "Mhemhe mhi khi akpa oyi agbo. Oni o da deba mhe ne, o a ya tigbe kia alo ebili, o ya mholi akpa ni o ri ode agbo a khas e ogbo."†

13 Eni iFarisi ee oli, "Egbe e u pfi otsele na, egbo ea ya rue otsele oye shi igesikia."‡

14 Ijesu oo, "Iiye, ini mhi tseku pfi otsele na egbemhe, egbegbi otsele lo ni mhi pfi na egbemhe, itobo khi mhi lese obini mhi te bhale ali obini mhia je. E e, aa lese obini mhi te bhale wekhi obini mhia je. 15 Abi egbo na agbo e li e so ez o ee a lie so ez o, ama mhemhe mhi aa pfa ez o mu ogbokhoghuo. 16 Ini mhi ya so ez o, egbegbo ez o mhia so, itobo khi o a khi mhemheghuo mhi la. Ita ni o ghie mhe o nu mhe la. 17 A keke oli shi ebe ushi oye e khi otsele oyi egbo aava, o migha shi egbegbi otsele. § 18 Mhi pfi otsele na egbe mhe, Ita ni o ghie mhe o gbo pfi otsele na mhe."

19 Eghenge ana eni egbo e mhila li, "Ighe Ite?"

Ijesu oo we, "Aa lese mhe wekhi Itamhe a lese. Ini a lese mhe lo, a kha li lese Itamhe."

20 Elemhi Owa oyi Eshinegba o la ngme eni ingmemhi ena abi o kie

† 7:50 Li ze iJon 3.1-2

* 8:5 Li ze iLev 20.10; iDeut 22.22-24

† 8:12 Li ze iMat 5.14; iJon 9.5

‡ 8:13 Li ze iJon 5.31 § 8:17 Li ze iDeut 19.15

li seshẹ ẹgbọ, epfe ashini a ri ikpati ni a ri ikpago isomhopfa a shi o migha. Ogbokhoghuo ọa kie mu ọli, itobọ khi ẹghẹghẹ oyọli ọa ramhi ne.

21 Ijesu o gbolo liẹ wẹ, “Mhi ya vu, a ya nono mhe, a ya ghu shi olamhe oyẹ ẹ. Aa ya dobe ramhi obini mhia je.”

22 Egbọ iJu ẹẹ, “O khi awa aa dobe ya a ramhi obini loli a je. Eri o fe ri ona a liẹ khi loli ya gbe egbeoli-a?”

23 Ijesu ọọ, “Egbọ ena ọọke-ola a khi, mhemhe mhi rote iloghie tiemie. Egbọ ena agbọ ona ẹẹ a khi, mhemhe mhia khi onge agbọ ona. 24 Itobọ igho mhi ro liẹ khi a ya ghu shi olamhe oyẹ ẹ ini a da miesuo khi mhemhe mhi khi oni mhiẹ khi mhi khi.”

25 Egbọ iJu e mhila li, “Oghuo u khi?”

Ijesu ọọ, Oni mhi kie kpẹ rote igbaekele liẹ khi mhi khi, mhi khi. 26 Mhi mholi ebubu ingme ali ebubu umha-guekia ni mhi kha gue shi ẹ egbe. Oni o ghie mhe, ọna igesikia o khi, ingmemhi ni o gueye mhe, mhi gue ẹ ye agbọ.

27 Eẹ lẹshẹ khi ingme oyi Ita li ijesu o gueye wẹ. 28 Ijesu ọọ, “Ini a da tsua Omi Ogbọ idane shi ukhomhi ọọra apfida a ya lẹshẹ khi oni mhiẹ khi mhi khi, mhi khi. Oni ẹghẹghẹ a ya lẹshẹ khi ọa khi itoto oyemhe mhi ro riẹlẹ emini mhia riẹlẹ, ama emini Ita o seshẹ mhe, mhia gueye agbọ. 29 Oni o ghie mhe o nu mhe la, ọa pfi mhe shi eke tse, itobọ khi oghuemhe oyọli mhia riẹlẹ ẹghẹghẹ kpa.”

30 Ebubu ẹgbọ ni e suo khi ijesu o ngme eni ingmemhi ena e mie ọli suo.

Igesikia o ya rue ẹ o le

31 Ijesu o gueye ẹgbọ iJu ni e mie ọli suo, ọọ wẹ, “Ini a ri emini mhia seshẹ ẹ gba akanya, egbegbi eniyẹ odukhoko eyemhe a khi. 32 A ya lẹshẹ igesikia ni o la ingme oyi

Eshinegba, oni igesikia o ya rue ẹ o le.” 33 Eni ẹgbọ iJu ẹẹ ọli, “Imi Aburaamu anye khi, anye aa tigbe kpẹ lo ighumha oyi ogbokhoghuo ghue! Elo u ro li ẹ ngme, ini u wa liẹ khi anye ya khi eni a rue ighumha laselẹ?”*

34 Ijesu o so wẹ o, ọọ, “Egbegbi-ingme mhi gue ẹ ye ẹ, khi ogbokpa ni o da lamhe olamhe, oghumha oyi olamhe o khi 35 Oghumha ọa ya la apfe oyi oni o mholi ọli agboagbo, ama, omi omhue-apfe ọọ la apfe agboagbo. 36 Ini Omi Eshinegba o da rue ẹ ighumha le, egbegbo a rue ẹ ighumha le. 37 Mhi lẹshẹ khi imi Aburaamu a khi, ama a nono ode ni a te ya gbe mhe a, itobọ khi aa nono ingme ni mhi gueye ẹ. 38 Emini Itamhe o rokhasẹ mhe mhi gueye ẹ, ama emini Ita ẹ o gueye ẹ, a riẹlẹ.”

39 E o li, “Aburaamu khi Ita anye.” Ijesu o kẹ, “Ini imi Aburaamu a kha khi egbegbo lo, a kha ke riẹlẹ emhi enabi o riẹlẹ. 40 Abi o ri riẹ kha khi egbegbo ingmemhi ni Eshinegba o gueye mhe mhi gueye ẹ, ama a dua abi a li ya gbe mhe a. Aburaamu ọa riẹlẹ emhi eghogho! 41 Abi a li ena, igho ita ẹ o kpẹ li.” Eẹ ọli, “Anye a khi eniyẹ ni a bia shi ukhomhi okia, Eshinegba o khi Ita oghuo kpe ni anye mholi.”

42 Ijesu ọọ wẹ, “Ini Eshinegba o khi Ita ẹ lo, a kha nono ingme oyemhe, itobọ khi obo oyi Eshinegba mhi te bhale, ni mhi ro la akana, ọa khi omhesẹ oyemhe o rẹ mhe bhale, ama loli o ghie mhe bhale. 43 Elo o zẹ khi ingmemhi ni mhi ngme khi ẹa lo ẹ esọ? Itobọ khi aa lama ri egbe mie ingme ni mhi gueye lo. 44 Eniyẹ eyi Okphaghiẹ ni o khi ita ẹ a khi, oghuemhe oyi ita ẹ a nono ni a ke riẹlẹ. Rote igbaekele o te khi ogbolo-ẹgbọ-a ali oloegbhue. Igesikia ọa la li unu. Ingmemhi

* 8:33 Li zẹ iMat 3.9; iLuk 3.8

eyi ọli, egbhọli e khi nya, itobọ khi eri ọọ lo egbhọli abi ọ li. Lọli ọ khi ita egbhọli nya. ⁴⁵ Ama igesikia mhi gueye ẹ khi, itobọ ighọ aa rọ lama mie mhe suọ ⁴⁶ Oghuo elemhi ẹ ọ dobe ya guele khi mhi mhọli ipfido? Ini igesikia mhi gueye ẹ, elo e ze khi aa mie mhe suọ? ⁴⁷ Oni ọ da khi oyi Eshinegba ọ mema ya ri esọ shi ingmemhi eyi Eshinegba, ama ẹẹ aa khi eyi Eshinegba lọli o ze khi aa lama rọ shi ungmehi oyi Eshinegba.”

Emini iJesu ọọ khi lọli khi

⁴⁸ Eni egbọ iju e sọ ọli ọ, “Anye a guẹ ngme ọli mena ni anye rọ ye khi ọnge iSameria u khi, ali khi ayemhe ọkphaghie o la ẹ egbe?”

⁴⁹ Ijesu ọ ke we, “Mhi aa mhọli ayemhe ọkphaghie. Ama mhi ri ekpe na Itamhe, ama ẹẹ a ri ẹloe gbe mhe. ⁵⁰ Aa khi eri mhia nono ni egbọ e ri ufumhi na mhe; ama oni ọọ nono ni a rọ ekpe na mhe, lọli ọ khi oni ọ sọ ẹzọ ti ẹloe. ⁵¹ Egbegbingme mhi gue ẹ ye ẹ, oni ọ da rọ shi osese oyemhe ne, ọa tigbe ya ghu ghu.”

⁵² Egbọ iju ẹẹ ọli, “Eena anye tigbe lese khi ayemhe ọkphaghie o la ẹ egbe. Aburaamu ọ she ghua, emekeguele e she ghua, ama wa guele khi oni ọ da rọ shi osese eye ọa tigbe ya ghu ghue. ⁵³ Ita awa Aburaamu ọ she ghua, eri u ke ẹ lie khi u fu dosẹ Aburaamu? Emekẹguele e she li ghua. Oghuo u fe sa khi u khi?”

⁵⁴ Ijesu ọọ li, “Ini mhi ti egbe mhe nga, oni itinga o khi afue. Itamhe oni ẹẹ a lu Eshinegba oye ẹ, lọli ọ khi oni ọ ti mhe nga. ⁵⁵ Eẹ a kpe tigbe lese ọli, ama mhi lese ọli. Ini mhiye khi mhia lese ọli, ọloegbhue oni abi ẹẹ ena mhi kha khi. Ama mhi lese ọli, mhi gbo ri ungmehi oyọli gbe akanya. ⁵⁶ Eri o ri egbe nu Aburaamu ita ẹ, abi ọ rọ sa

usamhi abi lọli ya li me ogbele ibhale oyemhe. Abi ọ rọ me ibhale oyemhe, ọ ghele.”

⁵⁷ Egbọ iju ẹẹ ọli, “Waa gbe ikpe egbhueva ali igbe ne, wekhi eri u me Aburaamu!”

⁵⁸ Ijesu ọ li, “Abi o li mhi li gue ọli ye ẹ, neni a bia Aburaamu, mhi she kpe laọ!”

⁵⁹ Ighọ e sanọ echẹ khi wewe ya tono ọli, ama, ọ ri egbọli sheli, ọ rọte we ifuabọ wa, ọ ya fiẹ Owa oyi Eshinegba lase.

9

Ijesu ọ khueghie ọzalo alo a

¹ Abi ijesu ọ li kia ode le, ọ me omose oghuo ni a bia shi ọzalo. ² Eniye odukhokho eyi ijesu e mhila li, “Osese, oghuo ọ lamhe ni o ze khi a bia omose onana ọzalo? Olamhe oyọli lo, abi eyi eni e bia li?”

³ Ijesu ọọ we, “Ọa khi olamhe oyọli, wekhi eni e bia li, ama eri ọ ze alo ni Eshinegba ọ ri ekpabọ eyọli khasẹ elemhi agbọ oyi oni ọzalo. ⁴ Ogbe o kha da kie laọ ne, awa mema ya ke gbe ikanya eyi oni ọ ghie mhe, ẹle iyose ọọ bhale ni ogbokhoghuo ọa ke rọ dobe ya gbe akanya. ⁵ Abi mhi li la agbọ ena, mhemhe mhi khi oni ọ ri akpa a na egbọ ni e la agbọ.”*

⁶ Ijesu ọ ngme ona se, ọ tono ete shi eke fose igbolọ rọ ma li alo. ⁷ Oọ oni omose, “Ke je okẹ ni a lu iSiloamu ni u ya kpe alo a.” Usomhi ni a ghie, a ri iSiloamu ngme. Ighọ oni omose ọ li vu ya kpe alo-a. Ọọ jele apfe, ọọ me ke.

⁸ Egbọ eni e ga la kugbe ali egbọ ni e kpe me ọli khi ọọ ye omhila, ẹẹ. “Onana ọa she khi ọzalo ni ọ kpe ẹ shitọ akana mhila?”

⁹ Egbọ eghuo ẹẹ, “Lọli lo,” ama eghuo ẹẹ, “Iye o! Ọa khi lọli, eri ona ọ li khọ li.” Ama oni omose ọọ, “Mhemhe o khi gueguegue.”

* 9:5 Li ze iMat 5.14; iJon 8.12

10 E mhila li, “Sẹ o li kia ni u rọ ke ẹ me eke?”

11 O wẹ, “Omose oghuo ni a lu iJesu o fose igbolọ ma mhe alo, o mhe mhi je okẹ iSilouamu ya kpe alo a. Igho mhi le ya kpe alo-a, lolu mhi ro o me eke.”

12 E oli. “Ighẹ oli?” Oo wẹ, “Mhi aa lese.”

Egbọ iFarisi e de udi irọze oyi oni omose

13 E rue oni omose ni o kpe ze alo ghi egbo iFarisi. 14 Ogbẹle iyemhea oyi egbo iJu iJesu o ro fose igbolọ ro khueghie oni omose alo-a. 15 Eni iFarisi e mhila oni omose abi o li kia ni o ro ke ẹ me eke. Oo wẹ, “Ijesu o ri igbolọ ma mhe alo, mhi kpe alo-a, mhi ro o me eke memena.”

16 Eghuo eni iFarisi ee, “Omose ni o riẹle ona ọa rọte obọ oyi Eshinegba bhale, itobọ khi ọa ri ushi oyi ogbẹle iyemhea oyi egbo iJu gbe akanya.” Egbọ iFarisi elese ee, “Sẹ ogbo olamhe o li dobe ya gbe akanya onyaloa onana?” Ingme ona o pfi umhalama shi egbe o na we.

17 Igho eni egbo iFarisi e mhila oni omose, “Yeye ni iJesu o khueghie alo-a, elo u me ya ngme shi ingme oyoli?”

Oo wẹ, “Omekeguele lo.”

18 Eni egbo iJu ẹa kie miesuo khi oni omose o kpe ze alo, ali khi eri a khueghie oli alo-a. O ya ramhi ni e ro ghie ya lu eni e bia oni omose, 19 E mhila wẹ, “Omi ẹ na? Onana ẹ khi ozalo a bia li? Sẹ o ke li kia ni o ro ke ẹ me eke?”

20 Eni e bia li ee wẹ, “Anye lese khi omi anye lo, anye gbo lese khi ozalo anye bia li. 21 Ama anye aa lese abi o li kia ni o ro ke ẹ me eke, anye aa gbo lese oni o khueghie oli alo-a. A mhila li, ọa ke khi omọ, o dobe ya ngme na egboli.” 22 Itobọ khi ulishi egbo iJu o mu eni e bia li e ro ngme na. Irari khi eni egbo iJu e she kpe ngme oli shi oghuo, khi ogbo ni o da mie shi o khi iJesu

khi iKirisiti, khi eri a khu oli owa ugamhi ya fie. 23 Itobọ ona eni e bia li e ro lie, “O fu te ni o ngme ẹ na egboli, a mhila li.”

24 Utonuzeva, e gbo lu omose ni o kpe ze alo, ee oli, “Romhi Eshinegba khi u ya gue igesikia ye anye. Itobọ khi anye lese khi omose ni o re ze khi ogbo olamhe lo.”

25 Oo wẹ, “Mhi aa lese ini ogbo olamhe lo, ama emhi oghuo ni mhi lese khi, ozalo mhi kpe khi, ama memena mhi she ẹ me eke.”

26 E mhila li, “Sẹ o fe li ẹ? Sẹ o li khueghie-a ẹ alo a?”

27 Oo wẹ, “Mhi kpe gueye ẹ, aa lama shi mhe o, elo o ke ze ni a ro o nono ni a gbo suo oni ungmehi? Eri a li ẹ nono ni a li khi eniye odukhokho eyoli?”

28 E tsue oli, ee oli, “Omọ odukhokho oyi oni omose ona yeye u khi, ini itse lo, ama eniye odukhokho eyi iMosisi anye khi. 29 Anye lese khi Eshinegba o nu iMosisi ngme, ama anye aa lese obini omose ona o te bhale.”

30 Oni omose oo wẹ, “Uza lo e, ni aa ro lese obini o te bhale, ama lolu o khueghie mhe alo-a. 31 Awa lese khi Eshinegba ọa ya suo iromhi oyi egbo olamhe, ama iromhi oyi eni e ri ekpe na li oo suo, ali eni ẹ riẹle emini oo nono e riẹle. 32 Rọte igbaekele agbo, aa tigbe suo ogbo ni o khueghie ozalo ni o khia khi igbo a bia li alo a ghue. 33 Ini ọa khia khi omose ona khi obọ oyi Eshinegba o te bhale lo, ọa kha dobe li emhikhoghuo.”

34 E oli, “Elemhi olamhe a bia ẹ shi, ni a la kuele, se u li a nono ni u ke sese anye?” Igho e khu oli elemhi owa ugamhi ya lase o khi ke gbo bhale o ghue.

Itase-alo-a ona ayemhe

35 Abi iJesu o ro suo khi a khu oni omose owa ugamhi ya lase, o nono oli me, o mhila li, oo li, “U mie Omi Ogbo suo?”

36 Oni omose o li, “Oga, gueye mhe oni Oni Ogbo o khi, ni mhi mie oli suo!”

37 Ijesu oo li, “U she me oli, loli o ga nu e ngme ena.”

38 Oni omose o li, “Onomhue mhi miesuo.” O wugha o kueghie iJesu.

39 Ijesu oli, “Eri mhi bhale agbo ona ya gue egbo ezọ, ishegho ni egbo ni e zalo e ke me eke, ni eni e kpe e me eke ni e ze alo.”

40 Egbo iFarisi eghuo ni e la akaghọ e suo ingme ni o ngme, e mhila li, “Eri u we khi ezalo anye li khi?”

41 Ijesu oo we, “Ini ezalo a khi lo, aa kha mhọli umha-guekia, ama abi ee a ke ro ye khi a me eke na, onana o rokhase khi ena olamhe a khi.”

10

Okhe oyi orisumhafia

1 Ijesu oo, “Abi o li mhi li gue oli e ye e, khi, ogbo ni o da rote ode unuekpe lo ogba ni a ri isumha shi, ni o rote oboese nga fiala lo ne oghiatọ ali oni o li iko o khi. 2 Ogbo ni o rote ode unuekpe lo, loli o khi orisumhafia oyi isumha. 3 Eri oni oo khe ekhe ode unuekpe o kueghie ode-a na li, eni isumha e suo uruli oyoli ini o lu isumha eyoli eva abi o ri eva na we, o re we kia lase. 4 O kha da re wewe nya fie lase ne, eri oo ralo na we, eni isumha ee deba li, itobo khi e lese uruli oyoli. 5 E a ya deba ogboese, eri e ri ochoghọ me oli ya ke na, itobo khi ea lese uruli oyoli.”

6 Eri ijesu o ze okhe ona ro nu we ngme, ama ea lese emini o ri oli ngme.

Ijesu ni o khi orisumhafia onete

7 Igho ijesu o gbo le, “Egbegbi-ingme mhi gue e ye e, mhemhe mhi khi ode unuekpe ni isumha e rote e lo, ni e gbo te e dose fie. 8 Egbo ni e kpe bhale khe mhe, ighiatọ ali eni e li iko e khi, ama eni isumha ea ri

eso shi we o. 9 Mhemhe mhi khi ode unuekpe, onini o da rote mhemhe egbe ne, a ya mie oli pfuese, o ya fie, o lo le, o me emhi le. 10 Eri oghiatọ o lese bhale ya do, o gbe-a, o pfuse-a tse, ama mhi she bhale ni a mhọli agbo, ni a mhọli oli gba pfo.

11 “Mhemhe mhi khi orisumhafia onete. Eri orisumhafia onete o ri agbo oyoli shi eke ni eni isumha eyoli. 12 Oni a mie shi akanya irisumhafia o a khi loli o mhọli eni isumha, ini o me khi akpogene oo bhale, o na tsua isumha kua, oni akpogene o tsua rughu eni isumha, o vese we kua. 13 Oni a mie shi oni akanya irisumhafia o na vu, itobo khi eni isumha ea khi eyoli, ali khi ea mu oli egbe.

14 “Mhemhe mhi khi orisumhafia onete, mhi lese isumha eyemhe, eni isumha e lese. 15 Abi Ita o li lese mhe, igho mhemhe mhi lese oli, igho mhi ro ri agbo oyemhe shi eke na eni isumha.* 16 Isumha elese e laọ ni ea la elemhi ogba oyi isumha ona memena. Mhi mema fie ya wolọ we ma o. E ya suo uruli oyemhe. E ya kugbe khi oghuo, e mhọli orisumhafia oghuo. 17 Ita o nono ingme oyemhe, itobo khi mhi lama ri agbo oyemhe shi eke, ni a ro bhale ya e khi mhi ya gbo me oli rue. 18 Aa me ogbokhoghuo ni o ya dobe mie mhe agbo oyemhe. Mhemhe oghuo mhi ro li shi eke. Mhi mhọli afu ni mhi ro o ze oli obo, mhi gbo dobe ya rue oli ini o ghole mhe. Omhese ona Itamhe o gueye mhe mhi riye.”

19 Eni ingmemhi enana e gbo pfi umhalama shi egbe o na egbo iJu. 20 Ebubu egbo e lie, “Ayemhe okphaghie o la li egbe, ujili oo kpha li. Elo e ze khi a ri eso o shi oli o?”

21 Ama egbo elese, ee oli, “Ingmemhi enana ea dobe ya rote unu oyi ogbo ni o mhọli ayemhe okphaghie lasele! Ayemhe okphaghie o dobe ya kueghie ozalo alo a?”

* 10:15 Li ze iMat 11.27; iLuk 10.22

22 Oni eḡheḡhe o khi eḡheḡhe oru-ame ni a ro li ukpe ni a ro yelee abi a li ri Owa oyi Eshineḡba rieḡe nga Eshineḡba obo. Eḡheḡhe ulili lo. 23 Ijesu o la atukpapfe oyi Owa oyi Eshineḡba kia, ashini a lu arakpha oyi iSolomoni. 24 Ebubu eḡbo iJu e le gase oli, e mhila li, “Eḡe u ri anye ya shi alo ebili ramhi? Khuueghie igesikia ni o la o-a khasē anye ini yeḡe u khi iKirisiti!”

25 Ijesu oo we, “Mhi she kpe gueḡe e, ama aa lama mie mhe suo. Ikanya onyaloa ni mhi ri itoto oyi Ita a gbe, weḡe e pfi otsēle na mhe. 26 Ama aa lama miesuo, itobo khi aa la elemhi isumha eyemhe. 27 Isumha eyemhe ee suo uruli oyemhe, mhi lese we, ee deba mhe. 28 Mhi ri agbo na agboagbo na we, ea tigbe ya pfua. Aa me oni o ya doḡe mie mhe ewe obo. 29 Itamhe ni o ri eni isumha nga mhe obo, o fu doḡe oḡbokpa. Aa me oni o doḡe ya mie Ita ewe obo. 30 Mhemhe ali Itamhe oḡhuo anye khi.”

31 Eni eḡbo iJu e gbo sano eche eke e tono oli. 32 Ijesu oo we, “Mhi she gbe ikanya ebubu ukpeḡe oye e, ni o khia khi Itamhe o ri itoto na mhe ni mhi ro gbe we, onoghuo a tono mhe eche e shi o?”

33 Eni eḡbo iJu ee oli, “Oa khi itobo ikanya enete e ze ni anye ro a tono e eche, ama, itobo khi u pfi unu-a! Se yeḡe oḡbo afue-afue u li e ke lie khi Eshineḡba u khi?”†

34 Ijesu oo we, “A she kpe keke oli shi ebe Ishi eyi iMosisi khi Eshineḡba oo lie khi, ishineḡba ee a khi.‡ 35 Anye she kpe lese khi emini ebe onopfuase o ngme khi igesikia o khi agboagbo, khi eḡbo ni a she kpe gue ingme oyi Eshineḡba ye, Eshineḡba o lu ishineḡba. 36 Ita o she ze mhe oda keḡ neni o ghie mhe bhale agbo, ini mhi ngme ghō khi Omi Eshineḡba mhi khi, se a ke

li a lie khi mhi a pfi unu-a? 37 A khi mie mhe suo, ini mhi aa ya rieḡe emini Itamhe o rieḡe. 38 Ama ini mhia rieḡe we, ini aa ro tseku mie mhe suo, a mie ikanya onyaloa ni mhia gbe suo, ni a ro lese khi Ita o la elemhi oyemhe, mhemhe mhi li la elemhi oyi Ita.”

39 Igho e ke gbo li dua ni weḡe e mu iJesu, ama o pfue we, oa ze we mu.

40 Ijesu o da oke iJodani je ukieḡe ashini iJoni o ke la batazi eḡbo. Igho o bie ya la akagho. § 41 Ebubu eḡbo e bhale akagho deba li. Ee, “IJoni oa gbe ikanya onyaloa okhoghuo, ama ingmemhi ni iJoni o ngme shi ingme eyi iJesu, e bhale ya tse nya.” 42 Ebubu eḡbo ni e la akagho e mie iJesu suo.

11

Eghuli oyi iLazarosi

1 Omose oḡhuo ni a lu iLazarosi ni o la eoli iBetani, Oo ghua. IBetani iMeli ali inyoghūo oli ni okpotso ni a lu iMata e la.* 2 IMeli ona o ke ku ituale ni o pfi ku Onomhue awe, ni o gbo ri itsu ni e la li ukhomhi shishi o ewe-a. Loli o khi inyoghūo iLazarosi ni o yeshi i ghua.† 3 Inyoghūo oli eni ikpotso e ghie usomhi ghi iJesu, e o li, “Onomhue, omole e oḡ ghua.”

4 Abi iJesu o ro suo ona, oo li, “Ughuamhi ona, oa ya gbe oli, ama, eri a me onana ni a me asha khi ufumhi na Eshineḡba ali Omi Eshineḡba.”

5 Ijesu oo nono ingme oyi iMata ali iMeli ali iLazarosi. 6 Abi o ro tseku suo khi iLazarosi o ghua, o kie la ashini o la ramhi oḡbeḡe eva. 7 Igho o gueḡe eniye odukhokho eyoli, oo we, “A ze ni awa mu egbe pfi je obini eke iJudia.”

8 Eniye odukhokho eyoli e o li, “Oseḡe, ode o a nuē ne ni eḡbo iJu

† 10:33 Li ze iLev 24.16 ‡ 10:34 Li ze iWolo 82.6 § 10:40 Li ze iJon 1.28 * 11:1 Li ze iLuk 10.38-39 † 11:2 Li ze iJon 12.3

e rọ ọ nono ni wẹwẹ tonon e eche. Oobo wa nono ni u gbo nyene egbe je?”

⁹ Ijesu ọọ wẹ, “Oa khi te ele uzogbe ramhi ele ogbomhi awa rọ ọ me eke? Oni ọọ kia ini ogbe o la ọ, ọa ya khi owe, itobo khi akpa oyi agbo ona ọ rọ ọ me eke. ¹⁰ Ama ini ọ ri alo ebili e kia, ọ ya khi owe, itobo khi ọa mholi akpa ni ọ rọ ọ me eke.”

¹¹ Abi ọ ke rọ ngme onana se, ọ gweye wẹ, ọọ wẹ, “ILazarosi omole awa ọ she lese, ama mhia le ni mhi ya guise ọli le.”

¹² Eniye odukhokho eyoli e ọ li, “Abi ọ rọ da lese-a egho, ọ ya ze.”

¹³ Eri Ijesu ọ rọ li lie khi iLazarosi ọ she ghua, ama e dabi khi egbegbi olese ọ ngme. ¹⁴ Igho ijesu ọ guele gboo khi iLazarosi ọ she ghua. ¹⁵ Ama itobo oye e, egbe e mu mhe shi ọ khi mhi aa nu ọli la akaghọ ni ọ rọ ghua, ni a rọ mie mhe suo. A ze ni awa le deba li.

¹⁶ ITomosi ni a gbo li e lu iDidimosi, ọọ eniye odukhokho enekpole, “A ze ni awa li deba Ose se je oobo ni awa nu ọli ghua.”

¹⁷ Eghẹghẹ ni ijesu ọ ke rọ ramhi agho, ọ bhale ya e khi o she ramhi ele ene abi a te ri iLazarosi to. ¹⁸ Rote iBetani je iJerusalemu ọa ramhi imali eva. ¹⁹ Igho ebubu egbo iju e she kpe bhale iBetani ya tse iMeli ali iMata e mu opfu shi inyoghuo wẹ ni ọ ghua.

²⁰ Abi iMata ọ rọ suo khi ijesu ọọ bhale, ọ fiẹ lase ya lona li ode, ama iMeli ọ la elemhi owa. ²¹ IMata ọọ ijesu, “Onomhue, ini u la akana lo, inyoghuo-mhe ọa kha ghua. ²² Ama mhi lese khi memena khi Eshinegba ọ ya ri emiemini u wa mhila li ne.”

²³ Ijesu ọọ li, “Inyoghuo e, ọ gbo ya guale bhale agbo.”

²⁴ IMata ọ li, “Mhi lese khi ọ ya te eghuli guale ogbele iguale ni o khi ogbele ni o kpuokhoko.”

²⁵ Ijesu ọọ ọli, “Mhemhe mhi rote eghuli ya guise eni e ghua le, ni

mhi ri agbo ya na wẹ, oni ọ da mie mhe suo ọ ya mholi agbo, ini ọ tseku ghua. ²⁶ Oni ọ la agbo ni ọ da mie mhe suo, ọa tigbe ya ghua. U fe mie ona suo?”

²⁷ Oo li, “I Onomhue! Mhi miesuo khi yeye u khi iKirisiti, Omi Eshinegba ni ọ ya bhale eke agbo ona.”

²⁸ Abi iMata ọ rọ ngme ghose ọ le ya ri ofie gweye iMeli, ọọ, “Ose se ọ she bhale, ọọ nono e.” ²⁹ Abi iMeli ọ rọ suo ona ọ ti vule, ọ nyanya fiẹ lase je ashini ijesu ọ la. ³⁰ Ijesu ọa kie ramhi oni ọli ni ọọ je ne, ama ọ kie la ashini ọ kia ramhi ni iMata ọ rọ lona li ode. ³¹ Egbo iju ni e la elemhi owa yese ọli, e vule deba li je olase abi e rọ me khi ọ ti vule je olase. E dabi khi eri ọ je obini uji ya vie.

³² Abi iMeli ọ rọ ramhi ashini ijesu ọ la ni ọ me ọli, ọ de ya wugha li odalo, ọọ li, “Onomhue, ini u la akana lo, inyoghuo-mhe ọa kha ghua!”

³³ Abi ijesu ọ me khi lolli ali egbo iju ni e kphase ọli khi ee vie, o rọ obo ti ijesu udu, egbe e guoghọ ọli a. ³⁴ Ijesu ọ mhila wẹ, ọọ, “Ashi a rọ li to?”

E ọ li, “Onomhue bhale ya ghe ọli.”

³⁵ Ijesu ọ vie. ³⁶ Egbo iju ni e la agho, ee, “A ghe abi ọli nono ingme oyi ọli khe.”

³⁷ Ama eghuo ọ e lie, “Loli ni ọ khueghie ozalo alo-a ọọ kha dobe tsumhi iLazarosi ini ọ khi ghua?”

Ijesu ọ guise iLazarosi gbo bhale agbo

³⁸ O gbo ri obo ti ijesu udu. Ọ kia je obini uji ni o khi irui, ni a gheghele eche zuse unu. ³⁹ Ijesu ọọ, “A gheghele oni eche unu oni uji-a.”

IMata inyoghuo oni omose ni ọ ghua ọọ, “Onomhue, ọ she ya ke wẹ! Amo o li ele onuzi-ene abi a te rọ li to!”

⁴⁰ Ijesu ọ li, “Mhi a kpe gweye khi u ya me ufumhi oyi Eshinegba ini

u miesuo?" ⁴¹ Igho e gheghele oni eche unu uji lase. Ijesu o yase alo idane, o li, "Mhi kphemhi ne Ita, khi u suo mhe. ⁴² Mhi lese khi u ma suo oyemhe, itobo oyi egbo ena mhi ro o ngme ona ni e miesuo khi yeye u ghie mhe."

⁴³ Abi o ro ngme ona se, o lu oli leghe, "ILazarosi e! Fię lasele!"

⁴⁴ Oni omose ni o ghu-a o fię lasele, a ri ide olimhi geno li abo ali awe, ghe eni a ro ku oli alo. Ijesu oo we, "A taghie oli a ni a ze oli vu."

Ugbamhi abi a li ya gbe ijesu-a

(iMat 26.1-5; iMak 14.1-2; iLuk 22.1-2)

⁴⁵ Ebubu egbo iJu ni e bhale ya tse iMeli o mu opfu e me emini ijesu o rięle, e mie oli suo. ⁴⁶ Ama eghuo elemhi we e vu ya gueye egbo iFarisi emini ijesu o rięle. ⁴⁷ Ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali iFarisi e ya lu eni e mhesę na a lu iSaędiri ya nu we mholi ilegba.

E mhila egbewe, "Elo awa li ena? Aa me ikanya onyaloa ni omose onana o gbe? ⁴⁸ Ini awa lina ze oli obo, ogbokpa o ya mie oli suo. Egbo iRomu e ya shashe Owa oyi Eshinegba oyawa-a."

⁴⁹ Omose oghuo elemhi we ni a lu iKefasi, ni o ralo ugamhi oni ukpe ogho, oo li, "Aa lese ingme! ⁵⁰ A lese khi ogbo otuoghuo o kha ghu-a na egbo kpa, khi o ti dose ni egbo nya e pfua?"

⁵¹ Oa khi ibe eyoli o ro sa ngme oni ungmehi ona, ama ungmehi angme-shi-ekę ni o ya tse ogbe na ako, khi ijesu o ya ghu-a na egbo iJu o khi ni o ngme, itobo khi loli o ralo ugamhi oni ukpe. ⁵² Oa khi oyi iJu tse, ama ni o sano egbo eyi Eshinegba ni e kia miatse ku agbo nya gbili re we khili oghuo.

⁵³ Rote ele gho vu, egbo iJu e te gba ugbamhi abi wewe e li ya gbe ijesu a. ⁵⁴ Itobo igho, ijesu oa ke kia lase gboo iteva oyi egbo iJu. O ri

ochogho vu je eoli ni a lu Efuremu, ni o ti mama odagbe ifufu. Agho loli ali eniye odukhokho eyoli e ke ga la.

⁵⁵ Abi eghęghę ukpe iPasova oyi egbo iJu o ro ti i bhale, ebubu egbo e te eoli ododa je iJerusalemu ya ri egbe we khi eni e pfuase, abi ushi oyewe oo e ke li neni oni ukpe o ramhi. ⁵⁶ Ee nono ijesu. Abi e ro la elemhi Owa oyi Eshinegba, e mhila egbewe, e lię, "A li sa khi o ya bhale? Otse oa ya bhale shi oni ukpe ona." ⁵⁷ Ama ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali iFarisi e she kpe mhesę na eni egbo, oni o da lese obini ijesu o la, oni ogbo o guele ni wewe e me asha mu oli.

12

IMeli o la obini iBetani ku ituale ku ijesu

(iMat 26.6-13; iMak 14.1-9)

¹ Abi o ro kpo ogbele esesa oni ukpe iPasova le, ijesu o nyene egbe bhale obini iBetani, obini iLazarosi ni ijesu o rote eghuli guise le o la. ² E nye akhe na ijesu, iMata o kphano eni eminale ghi we. ILazarosi o li nu we shito shi ilele oyi eni ekhe. ³ Igho iMeli o rue egbegbi akanama ituale ni o pfie ni o lolo ghalę. O ku oli shi ijesu awe, o ri itsu ni e la li ukhomhi shishi o awe a. Upfiemhi oyi oni ituale o kphela vo oni elemhi owa nya.*

⁴ Ijudasi Isikaroti ni o khi otuoghuo eniye odukhokho eyi ijesu, ni o rote ikpukhokho ya ri ijesu de, o me emini iMeli o rięle, oo, ⁵ "Elo o ze ni aa ro ri oni ituale de ni a kemhi eni ikpagho na eni ea mhue? Oni ituale o ghalę ramhi ifata ukpe oyi ogbo oghuo." ⁶ Oa khi itobo khi o mholi udu iamhe na eni ea mhue, o ro ngme ungmehi ona. Ama itobo khi oghiat o khi, ali khi loli o tsua ikpagho o mhue na we, ni o rote muno epfia.

* 12:3 Li ze iLuk 7.37-38

7 Ama iJesu o o li, “Ze o li obo rieḽe emini o la li udu, eri o mu mhe egbe e khe iroto oyemhe. 8 Eghēghe kpa egbo ni e a mhue e ro nu e a la, ama mhemhe mhia nu e ya la ana eghēghe kpa.”†

9 Ebubu egbo iJu e su o khi iJesu o la iBetani, igbo e je oobo. Oa khi itobo iJesu tse e ro je oobo, ama ni e ba me iLazarosi ni iJesu o te eghuli guise le. 10 Igho ighie eyi ekpodalougamhi ee gba ugbamhi abi e li ya li gbe iLazarosi a, 11 itobo khi ingme oyoli o ze khi ebubu egbo iJu e ku ma iJesu o, ni e ro mie oli su o.

Egbo e ri ufumhi na iJesu abi o ro lo elemhi iJerusalemu

(iMat 21.1-11; iMak 11.1-11; iLuk 19.28-40)

12 Ogbeakoḽo ebubu egbo ni e bhale shi oni ukpe iPasova e su o khi iJesu o o je iJerusalemu. 13 Igho e yan o eyamhi mhue abo fi e ya e o li. E kpe okeke gbii, e lie, “Tsumhi anye. Awa kuēghie Eshinegba. Eshinegba o khivose na oni o ri eva oyi Eshinegba Onomhue e bhale! Eshinegba o ka khivose na oghie iZireni!”‡

14 IJesu o me ozele akphere. O nga li shito abi Ebe-no-pfuase o ngme oli, ni o o,

15 “Egbo iJerusalemu,
ulishi o khi mu e!

Oghie oye e o o bhale ena,
o nga ozele akphere ee
bhale.”§

16 Eniye odukhokho eyi iJesu e a kpe rote eke lese obini eni ingme ena e je. Ama abi Eshinegba o rote eghuli guise iJesu le ni o ri ufumhi na li, e ro tigbe sato khi a kpe keke eni ingme eyoli ena shi Ebe-no-pfuase, ali khi e ke rieḽe eni ingme ena deba li ghue.

17 Olele egbo ni e nu oli la agho abi o ro rote uji lu iLazarosi lasele, ni o ro rote eghuli guise oli le, e kie kia

gueye egbo abi a li me oni ingme. 18 Itobo khi ebubu egbo e su o khi iJesu o gbe akanya onyaloa ona e ro ve lasele ya me oli. 19 Igho egbo iFarisi e nu egbe we ngme oli, e lie, “Awa aa mholi emini awa dobe ya li ona. Aa me khi egbo nya e ke e deba li!”

IJesu o ngme ingme eghuli oyoli shi eke

20 Egbo iGiriki e li la eni e je iJerusalemu ya ga eghēghe oni ukpe iPasova. 21 E ya mhila iFilipu (ni o khi onge iBetisaida ni o la iGalili) e o li “Oga, anye e nono ni anye me iJesu, ni anye nu oli ngme.”

22 IFilipu o vu ya gueye Aduru, wewe aava e ya gueye iJesu.

23 IJesu o o, “Oni eghēghe o she ramhi ni a ro ri ufumhi oniēmi oyi Omi Ogbo ya khase. 24 Abi o li mhi li gue oli e ye e khi, ini aa li ri ukpamhi ado ko eke ni o ghua, eri o kie ya li abi o kie kpe li. Ini a roli ko eke ni o ro ze, o ghua, o fu, o ri imomhi ni e bu lasele. 25 Onini o da nono ingme agbo oyoli dose ode ne, o ya de oli obo a, ama oni o da nono ingme agbo oyoli elemhi agbo ona ne, eri o kese o shi e khe agbo na agbo agbo.* 26 Oni o nono khi loḽi ya ga mhe, oo mema ya ke deba mhe. Ashini mhi da la kpa, o li la akagho. Itamhe o mu eke na li.

27 “Memena udu oyemhe o a ke sheshe. Elo mhi ke ya ngme? ‘Eri mhi ke ya lie, Ita, khi ze ni eghēghe ona o bhale deba mhe?’ Iiye, oni eghēghe ni o ze ni mhi ro bhale agbo na! 28 Ita ri ufumhi ni o la eva oye khase.”

Igho Eshinegba o rote idane ngme lase, oo, “Mhi she kpe ri ufumhi ni o la eva oyemhe khase egbo na agbo, mhi ya gbo ligho rieḽe oli.”

29 Ebubu egbo ni e migha epfepfe agho e su o khi uruli oyi Eshinegba o ngme. Egbo eghuo ee, “Akphala o

† 12:8 Li ze iDeut 15.11 ‡ 12:13 Li ze iWolo 118.25,26 § 12:15 Li ze iZaka 9.9 * 12:25 Li ze iMat 10.39; 16.25; iMak 8.35; iLuk 9.24; 17.33

de!” Egbọ elese ẹẹ, “Ageni ọ nu ọli ngme!”

³⁰ Ama iJesu ọọ, “Ọa khi itobọ oyemhẹ uruli oyi Ẹshinẹgba ogho o ro ngme ungmehi ogho, ama itobọ oye ẹ lo. ³¹ Oni ẹghẹghẹ o she ramhi ni a ro ri agbo ẹ gue ẹzo. Memena, a ya khu Okphaghie oni o kpe ẹ mhese shi agbo ona ukpekhomhi pfi. ³² A kha da yase mhe nga idane ọora apfida ne, mhi ya ti ọgbokpa bhale deba mhe.” ³³ Eri o ngme ona ni o ro rokhase we uwali eghuli ni o ya ghu.

³⁴ Eni ẹgbọ ẹẹ ọli, “Ushi ni Ẹshinẹgba o ro na iMosisi na awa o gue ọli ye anye khi agboagbo Omiepfuese o ya la o. Seẹ u ke li a lie khi a mema ya yase Omi Ogbọ nga idane? Oghuo o khi oni Omi Ogbọ ona?”†

³⁵ IJesu ọọ we, “Ákpá o ya la ẹ iteva ukuku ẹghẹghẹ. A ke kia okiali abi oni ákpá o kie la ẹ iteva memena, ini obili o khi ya bi ẹ, itobọ khi oni o la alo ebili ọa lese obini ọọ je. ³⁶ A regbenga oni ákpá ni o ri ákpá na ẹ abi o kie li la ẹ iteva, ni a li khi ẹgbọ ni e ri imeke ẹ na ẹgbọ.” Abi iJesu o li ngme ona se, o lase we iteva le, je ashini ẹa ke te e me ọli.

Umha-miesuo oyi ẹgbọ iju

³⁷ Abi iJesu o tseku gbe ikanya onyaloa ena ukpeloe oyewe, ẹa kie lama mie ọli suo. ³⁸ Onana o ri emini Azaya ni o khi Omekeguele o kpe ngme shi eke ya tse, ni ọọ, “Onomhue, oghuo o lama

mie usomhi oyanye suo?

Oghuo Onomhue o mema khueghie ekpabo eyoli-a khase?”‡

³⁹ Onana o ze khi ẹa dobe miesuo, itobọ khi Azaya o gbo ngme ọli shi ashese khi, ⁴⁰ “Ẹshinẹgba o she tase we alo a, o gbo zuse we udu ini e khi me eke ali ini udu oyewe e khi lese

ingme. Ini e khi ya mu pfi, ni mhi me asha re we ze.”§ ⁴¹ Eri Azaya o ngme ona itobọ khi o she kpe me ufumhi oyi iJesu, o gbo kpe ngme ingme oyoli.

⁴² Abi o tseku khia khi ebubu eni ẹẹ ralo eyi ẹgbọ iju e mie iJesu suo ẹghẹghẹ ni a ngme ena, ẹa ngme ọli lasele, itobọ khi e na ulishi oyi iFarisi ini e khi khu ewe owa ugamhi ya lase. ⁴³ Irari khi e nono ikueghie ni o rote obọ oyi ẹgbọ bhale dose oni o rote obọ oyi Ẹshinẹgba bhale.

Ungmemhi oyi iJesu a ro ya ri ẹgbọ na agbo gue ẹzo

⁴⁴ IJesu o tsesẹ leghe guele, ọọ, “Oni o da mie mhe suo, ọa khi mhemhe tse o miesuo, ama oni o ghie mhe o li miesuo. ⁴⁵ Onini o da me mhe, o she li me oni o ghie mhe. ⁴⁶ Mhi she bhale agbo ya ri ákpá ge na ẹgbọ na agbo, ini eni e mie mhe suo okhoghuo o khi la alo ebili. ⁴⁷ Oni o suo ungmehi oyemhe ni ọa da ro shi o, ọa khi mhemhe mhi ya pfa ẹzo mu ọli. Ọa khi eri mhi bhale ya ri ẹgbọ na agbo gue ẹzo, ama eri mhi bhale ya mie agbo pfuese. ⁴⁸ Oni ọọ pfa ẹzo mu oni o da kie mhe ali ungmehi oyemhe, o la agho. Eni ingmemhi ni mhia ngme e ya pfa ẹzo mu ọli ogbele ni o kpukhokho. ⁴⁹ Itobọ khi ọa khi ungmehi ọotsobo oyemhe mhia ngme, ama ungmehi ni Ita ni o ghie o mhese na mhe mhi ngme mhia ngme.” ⁵⁰ Mhi lese khi oni ushi oyi Ẹshinẹgba, o ri agbo na agboagbo o na ogbọ. Irarigho, eri mhi ẹ ngme emini Ita o gueye mhe mhi ngme.

13

IJesu o kpe eniye odukhokho eyoli awe-a

¹ Abi o ro kpọ eleghuo ukpe iPasova le, iJesu o lese khi oni

† 12:34 Li ze Iwolo 110.4; Aza 9.7; Ezik 37.25; iDan 7.14 ‡ 12:38 Li ze Aza 53.1 § 12:40 Li ze Aza 6.10

egheghe o she ramhi ni o ro ya te agbo lasele je oyi Ita. O ma kie kpe nono ingme oyi egbo eyoli ni e la agbo, o roli khasẹ we khi eri loli nono ingme oyewe pfo.

² Ijesu ali eniye odukhokho eyoli e la ashini e la le eminale ele ogbomhi. Okphaghiẹ o she roli shi udu oyi iJudasi omi iSamọ Isikaroti o ka ro ijesu de. ³ Ijesu o lese khi Ita o she ro ekpabo nga lue obo, o lese khi obo oyi Eshinegba loli kpe te bhale, ali khi obo oyoli loli gbo nyene egbe ya je. ⁴ Igho ijesu o rote ashini o shito ti vule, ikhi ashini e la le eminale, o gueghie awulu ni o so kpeda, o ri ode ni a ro o muno amẹ egbe-a mu oku. ⁵ Igho o ku amẹ shi atalabi, o kpe eniye odukhokho eyoli awe-a. O rue ode ni a ro o muno amẹ egbe a ni o ro mu oku shishi we amẹ awe-a.

⁶ Abi o ro kpe ramhi iSamọ iPita o, iPita oo, "Kie! Onomhue yeye u kha ke kpe mhe awe a?"

⁷ Ijesu oo li, "Wa lese emini mhia riẹle memena, ama u ya lese okhese."

⁸ ISamọ iPita oo, "Onomhue, at-sobo ogho! Wa ya tigbe kpe mhe awe-a."

Ijesu oo, "Ini mhia kpe e awe-a, wa aa ke khi oyemhe."

⁹ ISamọ iPita oo, "O kha khi igho, Onomhue, ọa khi awe tse u ke lese ya kpe mhe-a! Ama kpe mhe abo ali ukhomhi-a ma o."

¹⁰ Ijesu oo li, "Ogbọ ni o da khue se, o she pfuase, ọa khi oni o ke gbo ya khue-a, ama awe o ke lese e yeghe-a. Ee nya a she pfuase, se ni otuoghuo elemhi e." ¹¹ Irari khi ijesu o she kpe lese oni o ya ro oli de, loli o ze ni o ro lie, "Ee nya a she pfuase, se ni otuoghuo elemhi e."

¹² Abi ijesu o ro kpe we awe a se, o riẹle awulu ni o kpe gueghie ro so, o ya shito ashini o kpe te vule. Oo

mhila we, "A li lese akanya ni mhi gbe na e lena?" ¹³ "A lu mhe 'Osesẹ' ali 'Onomhue.' A ga gue ngme, itobo khi emini mhi khi gho. ¹⁴ Memena ni mhemhe ni mhi khi Onomhue ali Osesẹ oyee mhi she kpe e awe-a, ee a li ke kpe egbe e awe-a. ¹⁵ Mhi she ri irokhokho khasẹ e, ni a li ke riẹle emini mhi riẹle na e." ¹⁶ Egbegbi ingme mhi gueye e, khi oni o ga ogbo, ọa ya fu dose oni oo ga, oni a aghiusomhi ọa ya fu dose oni o ghie oli usomhi.† ¹⁷ Abi a ro lese eni ingme ena egho, a ya khivose na e, ini a ro li gba akanya.

Ijesu o guele shi eke khi a ya re lue de

(iMat 26.20-25; iMak 14.17-21; iLuk 22.21-23)

¹⁸ "Aa khi ee nya mhi nu e ngme. Mhi lese abi ingeli eyi eni mhi ze e li. Ama, emini Ebe-no-pfuase o ngme, o mema bhale ya tse, ikhi oni oo, 'Ogbọ ni o nu mhe e le eminale o ya nyene egbe mu okholi vule shi mhe o.'‡

¹⁹ "Eri mhia gue ona ye e shi eke neni a ligho me oli, ishegho ini a ligho me gho, a ya miesuo khi 'Mhemhe mhi khi oni mhi khi.' ²⁰ Abi o li mhi li gue oli e ye e, khi oni o da kpe abo mie aghiusomhi ni mhi ghie, mhemhe o li mie, oni o da mie mhe, oni o ghie mhe o li mie."§

²¹ Abi ijesu o ro ngme ona se, udu ọa ke sheshe oli, o guele gboo, oo, "Egbegbi ingme mhi gueye e, khi otuoghuo elemhi e, o ya remhe de."

²² Eniye odukhokho eyoli e bino egbe alo gase, o lolo sha we abo oni ijesu o ngme. ²³ Oghuo omọ odukhokho ni ijesu o mema nono ingme oyoli, o shito mama ijesu. ²⁴ ISamọ iPita o ro ikpialo nu oni omọ odukhokho ngme, oo li, "Mhila ijesu, oghuo oni ogbo o fe khi elemhi awa."

* 13:15 Li ze iLuk 22.27 † 13:16 Li ze iMat 10.24; iLuk 6.40; ijoni 15.20 ‡ 13:18 Li ze Iwolo 41.9 § 13:20 Li ze iMat 10.40; iMak 9.37; iLuk 9.48; 10.16

25 Igho oni omo odukhokho ni o shito mama iJesu o mhila li, oo, “Onomhue, oghuo oni ogbo o khi el-emhi anye?”

26 IJesu o so li o, oo, “Oni mhi ya ri ibuledi ona somhi utasa oni awa te e le emhi enana na ne, lolli lo.” Igho o so oni ibuledi elemhi utasa, o ro na iJudasi omi iSamọ Isikaroti.

27 Abi iJudasi o lese mie oni ibuledi se, Okphaghe o lo oli udu. IJesu o gueye oli, “Nyanya ya rieje emini wa nono ni u rieje.” 28 Ogbokhoghuo abi e ga li shito o le eminale, o la ni o lese emini o ze ni iJesu o ro ngme oli ghọ. 29 Aborokhia khi iJudasi o tsua ikpagho o mhue na we, eghuo e dabi khi eri iJesu o gueye oli o ka de emini e ro o li ukpe iPasova. Else e dabi khi otse eri oo o ka somhi eni ea mhue opfa. 30 Abi iJudasi o mie oni ibuledi se. O fie lase aghoaghọ. Eliyose o she ramhi.

IJesu o ri ushi onogbo na we

31 Abi iJudasi o ro vu se, iJesu oo, “Eena egbo e ya me ufumhi oyi mhemhe Omi Ogbọ, e ya te idiegebe oyi Omi Ogbọ me ufumhi oyi Eshinegba. 32 Ini egbo e rote idiegebe oyi Omi Ogbọ me ufumhi oyi Eshinegba, eghoghe agho Eshinegba lolighuo o ya nyanya ri ufumhi oyi Omi Ogbọ khasẹ egbo.

33 “Eniye eyemhe, mhia ke nu e ya la akana tese. A ya nono mhe, aa ke me mhe. Mhi gue ona ye e memena, abi mhi kpe li gueye eni ee mhesẹ eyi egbo iJu, ni mhi e, Aa dobe ya ramhi obini mhi-a je.”*

34 “Memena mhi ro ushi onogbo na e: A nono ingme oyi egbe e. Abi mhi li nono ingme oye e, a mema li ya nono ingme oyi egbe e.† 35 A kha da mholi inono na egbe e ne, egbo kpa e ya lese khi eniye odukhokho eyemhe a khi.”

IJesu o ngme o shi eke khi iPita o ya kie lue

(iMat 26.31-35; iMak 14.27-31; iLuk 22.31-34)

36 ISamọ iPita o mhila li, oo, “Onomhue, obo wa le?”

IJesu oo li, “Waa ya dobe deba mhe je obini mhia je, ama u ya deba mhe okhesẹ.”

37 IPita o mhila li, oo “Elo e ze ni mhi aa ro dobe ya deba e? Mhi mu egbe ni agbo oyemhe o li opfu-a!”

38 IJesu o ke gbo so li o, “U ga mema mu egbe agbo oye o ro lie opfu-a na mhe? Mhi gueye khi, neni okpa o gbieghe, u ya lie khi u waa lese mhe ramhi itese!”

14

IJesu khi ode ni a te e bhale deba Eshinegba

1 IJesu o gueye eniye odukhokho eyoli, oo we, “Aa khi ze ni udu o yese e-a, a mie Eshinegba suo, a gbo li mie mhe suo. 2 Elemhi owa ni a la e kpoku shi apfe oyi Itamhe. Ini o a khi igho lo, mhi kha gueye e. Mhia ya vu ni mhi ya mu egbe asha shi eke ke e. 3 Mhi kha vu ya mu egbe shi eke ke e se, mhi ya gbo nyene egbe bhale ya wolọ e ma egbe vu, ishegho ashini mhi ya la, ni a li nu mhe la akaghọ. 4 A lese ode ni a te e je ashini mhia je.”

5 ITomosi oo li, “Onomhue, anye ea lese obini u wa je. Seẹ anye li ya lese ode je obini u wa je?”

6 IJesu oo li, “Mhemhe mhi khi ode ni a te e je obini oyi Eshinegba. Mhemhe mhi ri igesikia ni o la Eshinegba a khasẹ. Mhemhe mhi ri agbo o na ogbo. Ogbọ khoghuo o a me asha ya je obini oyi Ita ini o a li rote obo oyemhe. 7 Eri a kha lese mhe lo, a kha li lese oni Ita. Ro te memena vu, a she lese oli, a gbo me oli.”

* 13:33 Li ze iJon 7.34 † 13:34 Li ze iJon 15.12,17; 1 iJon 3.23; 2 iJon 5

8 IFilipu o, “Onomhue, ri oni Ita khasẹ anye, emini anye lẹsẹ nono gho.”

9 IJesu o sọli o, o, “IFilipu, mhi she nu e la tẹsẹ, waa kie lẹsẹ oni mhi khi? Oni o da me mhe, o she me oni Ita. Sẹ u kiele e liẹ ‘Ri oni Ita khasẹ anye?’”¹⁰ Filipu, waa miesuo khi mhi la elemhi oyi Ita, ali khi Ita o la elemhi oyemhe? Inggemhi ni mhi gueye e nya ẹa khi eyemhe. Ita ni o la mhe elemhi o ga gbe ikanya ena nya.¹¹ A mie emini mhi ngme suo ini mhiẹ khi mhi la elemhi oyi Ita ali khi Ita o li la elemhi oyemhe. Ini aa mie emini mhi ngme suo, a ri itobọ ikanya onyaloa ni mhia gbe miesuo.¹² Egbegbi-ingme mhi gue e ye e, oni o da mie mhe suo, o ya gbe ikanya enabi mhia gbe. O ya gbe ikanya eni e fu dọsẹ eni abi mhia gbe, itobọ khi mhia je oyi Ita.¹³ Emini a rọ eva oyemhe mhila nya mhi ya riẹlẹ o, eghẹghẹ agho ni omọ ri ufumhi oyi Ita khasẹ egbo.¹⁴ Emini a rọ eva oyemhe mhila nya, mhi ya riẹlẹ na e.

Ijesu o shobo khi lolu ya ghi Ayemhe-no-pfuase bhale agbo

¹⁵ “A kha nono ingme oyemhe, a ya ri omhesẹ oyemhe gba akanya.¹⁶ Eghẹghẹ agho, mhi ya lema Ita, o ri Okpaghiobọ olesẹ na e, ni o ya nu e la agboagbo.¹⁷ Lolli o khi Ayemhe ni o ri igesikia ni o la Eshinẹgba a khasẹ agbo. Egbọ na agbo ẹa dobe mie oli itobọ khi ẹa me oli wẹkhi eri e lẹsẹ oli. Ama, ẹẹ ena a lẹsẹ oli, itobọ khi o nu e la, o la elemhi oye e.

¹⁸ “Mhia ya zẹ e obọ shi ekẹ abi omi-olimhi, mhi ya gbo nyenẹ egbe bhale deba e.¹⁹ O kha deņe, egbo na agbo ẹa ke e me mhe, ama ẹẹ ena, a ya me mhe. Itobọ khi mhi ya gbo la agbo, a ya li la agbo.²⁰ Ini ogbe ni eļegho o ramhi, a ya lẹsẹ khi mhi la elemhi oyi Itamhe, khi ẹẹ a la elemhi oyemhe, abi mhi li la elemhi oye e.

²¹ “Oni o mie ishi eyemhe ni o ri ẹwe gbe akanya, o nono ingme oyemhe. Itamhe o ya nono ingme oyi oni oda nono ingme oyemhe, mhi ya li nono ingme oyi oni ogbo, mhi ri egbe mhe khasẹ oli.”

²² IJudasi (ọa khi oni a lu Isikaroti) o, “Onomhue, elo o zẹ khi u fe ya ri egbe e khasẹ anye tse, ni u wa rọ ya ri egbe e khasẹ agbo kpa?”

²³ IJesu o sọ li o, o, “Oni o da nono ingme oyemhe, o ya ri osesẹ oyemhe gbe akanya. Itamhe o ya nono ingme oyi oli, mhemhe ali Itamhe, anye bhale ya nu oli la.²⁴ Oni ọa da nono ingme oyemhe, ọa ri osesẹ oyemhe ya gbe akanya. Eni osesẹ ni mhia sesẹ e, ẹa khi eye mhe, ama obọ oyi Itamhe ni o ghie mhe e te bhale.

²⁵ “Mhi she gue ena ye e, abi mhi kie li nu e la.²⁶ Ama oni, Ayemhe-no-pfuase ikhi Okpaghiobọ, ni Ita o ya rọ eva oyemhe rọ ghi e, o ya sesẹ e emhikpa. O ya gbo re e yelele emhikpa ni mhi gueye e.²⁷ Mhi zẹ e obọ shi agbo ona shi opfomhe, mhi ri opfomhe oyemhe na e. Ọa khi oni abi egbo na agbo e rọ o na ogbo mhi rọ na e. A khi zẹ udu yese ẹa, ali a khi zẹ ni ulishi o mu e.

²⁸ “A suo abi mhi rọ gueye e khi mhi ya rote iteva oyeẹ vu, khi mhi ya gbo bhale deba e. Ini a nono ingme oyemhe lo, a kha ke ghele khi mhia je oyi Itamhe, irari khi lolli o fu dọsẹ mhe.²⁹ Mhi she gue ingme ena ye e shi ekẹ neni a me we, ishegho ini a da kie ligho me we, a mie mhe suo.³⁰ Mhia ke nu e ngme tẹsẹ, itobọ khi okphaghiẹ ni o kpe mhesẹ shi agbo ona, o, gbo bhale. Ọa mholi ekpabo shi agbo oyemhe,³¹ ama egbo na agbo e mema ya lẹsẹ khi mhi ma nono ingme oyi Ita, ali khi emini Itamhe o mhesẹ na mhe mhi riẹlẹ, mhia riẹlẹ tee.

“A bhale ni awa vu ana le.

15

Ijesu o khi egbegbi oora upfonu

¹ “Mhemhe mhi li abi oni upfonu ni o mo umomhi onete, Itamhe o riele e shi o. ² Loli oo kanoo uguabo oyemhe ni oa ya mo umomhi a. Oo riele uguabo oyemhe ni oo mo umomhi, ni o gbo mo imomhi eni e bu. ³ Ungmemhi ni mhi she nu e ngme o she riele e ti ni a ro dobe mo imomhi enete. ⁴ A toma mhe idiegbe, mhemhe mhi ya toma e idiegbe. Uguabo oora okhoghuo oa dobe ya mo umomhi ootsobo oyoli, o mema ya to ma idiegbe oora. U ke neta khi eri a dobe ya riele eminete ini aa toma mhe egbe.

⁵ “Mhemhe mhi khi oora upfonu, ee a li abi iguabo. Ini u toma mhe egbe ni mhi ro li toma e egbe, u ya mo imomhi eni e bu. Ini a ro oboo rue mhe o le, aa dobe ya riele emhikhoghuo onete. ⁶ Ini u waa da toma mhe egbe ne, eri a ya khi e pfia. Eri u ya li abi iguabo ekhakha ni, a ti e ma ri erali tosea. ⁷ Ini u toma mhe egbe, ni ingmemhi eyemhe e ro la elemhi oye, emiemini o ghole e kpa wa mhila, a ri oli ne. ⁸ Eminete ni a riele o ri ufumhi ghi Itamhe. Ona o rokhashe khi eniye odukhokho eyemhe a khi.

⁹ “Abi Ita o nono ingme oyemhe, igho mhi li nono ingme oye. A la elemhi inono oyemhe. ¹⁰ Ini a ro ishi eyemhe gbe akanya, a ya la inono oyemhe, abi mhi li ri ishi eyi Itamhe gbe akanya ni mhi li la inono oyoli. ¹¹ Eri mhi gue ona ye e ni oghel e oyemhe o vo e udu, ni oni oghel e oye e o gba pfo. ¹² Ushi ni mhi ro na e khi, a nono ingme oyi egbe e, abi mhi nono e.* ¹³ Aa me inono olese ni o fu dose oni ogbo o ro ghu-a na emole oli. ¹⁴ Emole mhe a khi ini a da ri ishi eyemhe gbe akanya. ¹⁵ Mhi aa ke lu e eni e ga mhe, itobo khi oni o ga ogbo oa lese

akanya ni oga oyoli o gbe. Ochogho, emole mhi ke e lu e, itobo emini mhi rote oboo oyi Itamhe wena nya mhi gueye e. ¹⁶ Oa khi ee a ze mhe, mhemhe mhi ze e ni mhi ri akanya na e, a ka gbe ikanya enete ni ikanya eye e e migha. Ishegho Ita o ya ro emini a ro eva oyemhe mhila nya na e. ¹⁷ Ushi oyemhe ni mhi shi na e khi, a nono ingme oyi egbe e.

Egbo na agbo ee biselemhi eniye odukhokho eyi Ijesu

¹⁸ “Ini egbo na agbo e biselemhi e, a sato khi igho e kpe li biselemhi mhe. ¹⁹ Ini a khi eyi egbo na agbo lo, e kha nono ingme oye e abi enayewe. Abi o ke li memena khi, aa ke khi eyi egbo na agbo itobo khi mhi she rote elemhi agbo ze e, loli o ze khi egbo na agbo e ro biselemhi e. ²⁰ A sato ingme ni mhi gueye e, ‘Oni oo ga ogbo oa fu e dose oga oyoli.’ Ini e kpe mu okholi vule shi me o ghue, e ya mu okholi vule shi e o. Ama ini e ro ose e ni mhi sese gbe akanya, e ya ro ose e oye e li gbe akanya.† ²¹ E ya lina ngeli deba e itobo khi enayemhe a khi, ali itobo khi ea lese oni o ghie mhe. ²² Ini mhi aa bhale ya nu we ngme lo, ea kha mholi umha-guekia oyi olamhe. Ama ea ke mholi emini e gue oli ya nga egbe khi o rewe a lamhe olamhe. ²³ Oni o da biselemhi mhe, Itamhe o li lie biselemhi. ²⁴ Ini mhi aa la akpewe gbe ikanya ni ogboese oa dobe gbe ghue lo, ea kha mholi umha-guekia oyi olamhe. Ama memena e she me eni ikanya onyaloa, ama e kiele e biselemhi mhe ali Itamhe. ²⁵ Ama ona o ze ni emini a keke shi ebe ushi oye e o ro bhale ya tse, oni o khi, ‘Afu e biselemhi mhe.’‡

²⁶ “Ini oni Okpaghiobo o bhale, oni mhi rote oboo oyi Itamhe ya ghie ghi e, loli o khi Ayemhe no o ri igesikia

* **15:12** Li ze ijŋn 13.34; 15.17; 1 ijŋn 3.23; 2 ijŋn 5 † **15:20** Li ze iMat 10.24; iLuk 6.40; ijŋn 13.16 ‡ **15:25** Li ze iWolo 35.19; 69.4

ni o la Ita a khaṣe, o ya pfi oṣeṣe shi ingme oyemhe. ²⁷ Eḗ a ya li mema pfi oṣeṣe na mhe, itobō khi rōte igbaekēle a te nu mhe la.

16

¹ “Eri mhi gue ona a ye ḗ ini a khi tsua irudunga pfi. ² Egbō e ya khu ḗ owa ugamhi fiḗ lase, eghēghē o ga ya ramhi ni oḡbō o kha gbe oṅḡḡe a, o dabi khi eri lōli ḗ ga Eshinēgba. ³ E ya rieḗ eni emhi ena deba ḗ, itobō khi ḗa leṣe Ita, wēkhi mhemhe. ⁴ Ama, eri mhi gue ona ye ḗ, ini oni eghēghē o ramhi, a ya sato khi mhi kpē tse agua ye ḗ. Itobō khi mhi kie nu ḗ la mhi aa rō kpē gue ingme ena ye ḗ.

Akanya ni Ayemhe-no-pfuase o o gbe

⁵ “Memena, mhia le deba oni o ghie mhe, ama oṅḡḡe o a kie mhila mhe, ‘Obo wa je?’ ⁶ Itobō khi mhi gue ingme ena ye ḗ, udu oyeḗ o she yese-a. ⁷ Ama igesikia mhi gueye ḗ, ni o rō ti ḗ egbe mhi rō rōte ḗ iteva a vu. Itobō khi ini mhi aa vu, oni Okpaghioḡ o a ya bhale. Ama ini mhi da vu mhi ya ghie oḡli ghi ḗ. ⁸ Ini O da bhale, O ya rewe leṣe umha-guēkia ni o la ingme olamhe, o gbo rewe li leṣe ipfuase oyi Eshinēgba ali iso-ḗzo oyōli. ⁹ O ya rewe leṣe khi umha-guēkia ni o la olamhe o khi, umha mie mhe suō. ¹⁰ O ya rewe leṣe khi e ya mhōli ipfuase oyi Eshinēgba, itobō khi mhi je oyi Ita ni aa ke te tigbe ya me mhe ¹¹ O ya rewe leṣe emini iso-ḗzo oyi Eshinēgba o khi. Itobō khi a she pfa ḗzo mu okphaghiḗ oni o mhesē ḗ shi agbō ona.

¹² “Mhi mhōli emini e bububu ni mhi kha gbo gueye ḗ, ama e bu doṣe ni a doḡe ya mie. ¹³ Ama ini Ayemhe ni o ri igesikia a khaṣe o da bhale, o ya ri igesikia ni o la ingme oyi Eshinēgba nya khaṣe ḗ. O a ya ngme ungmehi oṡtsobō oyōli, ama emini o suō o ya ke ngme.

O gbo gueye ḗ ingme ni a ya me. ¹⁴ Mhemhe o ya ke ti nga, itobō khi o ya mie mhe ungmehi ni mhi ngme gueye ḗ. ¹⁵ Emini Itamhe o mhue nya, eyemhe lo, lōli o ze khi mhi kpē gueye ḗ khi emini mhi rō na Ayemhe-no-pfuase, o ya gueye ḗ.

Oya oyeḗ o ya mele oghēle a

¹⁶ “O kha deṣe, aa ke me mhe, o kha ke gbo deṣe a gbo me mhe.”

¹⁷ Eniye odukhokho eghuo ee mhila egbewe, “Elo o ri ona a ngme, ni oḡ liḗ awa khi, o kha deṣe khi awa aa ke a me luḗ, ali khi o kha ke gbo deṣe khi awa gbo lo ya me luḗ? O gbolo ḗ, ‘Itobō khi mhi ya je obini oyi Ita.’ ¹⁸ Elo o ri ‘O kha deṣe’ ngme? Awa aa leṣe ingme ni o rō oḡli ngme!” E kie lina mhila egbewe.

¹⁹ Ijesu o she leṣe khi ḗ nono ni e mhila luḗ oni ungmehi ona, o mhila we, “Eri a mhila egbe ḗ abi mhi ri oni ungmehi ngme, ni mhi rō liḗ, ‘O kha deṣe aa ke ya me mhe ali khi o kha gbo deṣe a ya me mhe?’ ²⁰ Egbegbi ingme mhi gue ḗ ye ḗ, a ya viḗ, a viḗ oya. Ama egbō na agbō e ya ke ghele, ḗḗ a mhue iyeseudu-a, oni iyeseudu-a o ya mele oghēle-a na ḗ. ²¹ Ini okpotso o ya bia, udu o yese oḡli a itobō khi eghēghē osue o she bhale, ama ini o bia oni omō se, oḡ ghele, o yeḗ osue ni o me a. Irari khi oḡ ghele khi lōli bia omō shi agbō. ²² Ighō o li li ḗ egbe, memena udu o yese ḗ a, ama mhi ya gbo me ḗ. Eghēghē aghō oghēle o vō ḗ udu, oghēle ni oḡbō o a doḡe ya mie. ²³ Ini oni ogbeḗ o ramhi, aa ke ḗ mhila mhe emhikhoghūo. Mhi gue igesikia a ye ḗ khi Itamhe o ya rō emini a ri eva oyemhe mhila kpa na ḗ. ²⁴ Ga ramhi memena, aa kie ri eva oyemhe mhila emhikhoghūo. A mhila khi a ya me mie, isheghō ni oghēle oyeḗ o gba pfo.

Ijesu o khōli okhōli agbō mu o le

²⁵ “Mhi aa lolo kpē khueghie ingme-a gue ḗ ye e. Ama eghēghē

oḡ bhale ni mhi aa ke rō ligho nu e ngme, ama mhi ya gue ingme oyi Ita ye e gboo. ²⁶ Ini oni ogbeḷe o ramhi, a ya ri eva oyemhe mhila Ita emini o ghole e. Mhi aa lie khi mhemhe mhi ya mhila na e. ²⁷ Ita oḡ nono ingme oyee, itobo khi a nono ingme oyemhe, a gbo miesuo khi obo oyi Eshinegba mhi te bhale. ²⁸ Obo oyi Ita mhi te bhale ya lo elemhi agbo, memena mhi gbo te elemhi agbo ya vu je deba Ita.”

²⁹ Eniye odukhokho eyoli ee oli, “Ena u tigbe e khueghie ingmemhi eye-a gueye anye gboo, waa ke e biebie eni ingme-a gueye anye. ³⁰ Eena anye lese khi u lese emhikpa, o a ke khi ogbo o ke gbo ya ke mhila e ogbo. Onana o ze khi anye miesuo khi obo oyi Eshinegba u te bhale.”

³¹ Ijesu o so we o, o, “A she miesuo memena? ³² Eghēghē oḡ bhale, oni eghēghē o she ramhi, ni ee nya a rō ya miatse ku, ogbogbo o je apfe oyoli. Mhemhe-ghuo tse mhi ke ya la. Ama o a khi mhemheghuo tse mhi la, itobo khi Ita o nu mhe la. ³³ Eri mhi gue ingme ena ye e, ni a ri itobo khi a kugbe mhe o mhue opfomhe. Egbō na agbo e ya ri osue na e me. Ama a mhōli udu, itobo khi mhi she mu agbo o le.”

17

Ijesu o so iromhi na eniye odukhokho eyoli

¹ Abi ijesu o rō nu eniye odukhokho eyoli ngme se, o yase alo bino idane, o so iromhi, oḡ, “Ita, oni eghēghē o she ramhi. Ri ufumhi oyi Omie khasē agbo, ni Omie o li ri ufumhi oyē khasē agbo. ² Itobo khi u she ri ekpabo na li, shi ukhomhi oyi egbo na agbo kpa, ni o ri agbo na agbo agbo na egbo ni u rō na li. ³ Agbo na agbo agbo khi, ni a rō lese e, ikhi ye ye ni u khi egbegbi Eshinegba oghuo kpe. Ni a gbo rō

lese mhe ijesu iKirisiti, ni u ghie. ⁴ Mhi she ri ufumhi oyē khasē egbo na agbo, abi mhi rō o gbe akanya ni u rō na mhe, ni mhi gbe oli pfo. ⁵ Ita, gbo ri ufumhi ni mhi kpe mhōli na mhe memena, ikhi ufumhi ni mhi rōte eke mhōli neni a ma agbo.

⁶ “Mhi she ri e khasē egbo ni u te elemhi agbo rō na mhe. Egbō eye e khi ni u rō na mhe. E she ri ungmemhi oyē gbe akanya. ⁷ Memena e she lese khi emhikpa ni u rō na mhe khi obo oyē e te bhale. ⁸ Mhi she gueye we usomhi ni u rō na mhe, we we e she mie oni usomhi. E she lese egbegbo khi obo oyē mhi te bhale, e gbo miesuo khi ye ye u ghie mhe.

⁹ “Mhi so iromhi na we, o a khi egbo na agbo nya mhi so iromhi na, ama eni u rō na mhe irari khi egbo eye e khi. ¹⁰ Emhikpa ni mhi mhōli eye e khi, emini u mhōli eyemhe e li khi. We we e ri ufumhi oyemhe khasē egbo na agbo. ¹¹ Memena mhia bhale deba e, mhia ke la elemhi agbo, ama we we e kie la elemhi agbo. Ita ni o pfuase, ri itoto ni o la eva oyē ni u rō na mhe, khukhu we, ni e khi oghuo abi mhemhe ali ye ye awa khi oghuo. ¹² Eghēghē ni mhi rō nu we la, mhi ri itoto ni o la eva oyē ni u rō na mhe, khukhu we, mhi khe we ekhe. Okhoghuo o o a pfua, se ni oghuo elemhi we ni o khi oni o ya pfua, ni emini a keke shi Ebe-nopfuase o bhale ya tse.*

¹³ “Memena mhia bhale deba e, mhia ngme ingmemhi ena, abi mhi kie li la elemhi agbo, ini eniye odukhokho eyemhe e mhōli oghēle ni o gba pfo, onabi oyemhe. ¹⁴ Mhi she gue usomhi oyē ye we, ama agbo e biselemhi we, itobo khi e a ke khi enayi agbo abi mhia li khi onayi agbo. ¹⁵ Mhi aa lie u wolo we elemhi agbo lasele, ama tsumhi we obo oyi Ona okhōlo. ¹⁶ E a khi enayi

* 17:12 Li ze Iwolo 41.9

agbọ abi mhi aa li khi ọna agbọ. ¹⁷ Ri igesikia oyẹ rẹwẹ pfuasẹ. Irari khi egbegbi ungmehi ungmehi oyẹ o khi. ¹⁸ Abi u li ghie mhẹ je elemhi agbọ, ighọ mhi li ghie wẹ je elemhi agbọ. ¹⁹ Itobọ ewẹ mhi rọ ri egbe mhẹ nẹ, ini wẹwẹ ee li lighọ ri egbe wẹ nẹ egbegbọ.

Ijesu ọ lema na igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo nya

²⁰ “Oa khi itobọ oyi eniyẹ odukhokho eyemhẹ tşẹ mhi rọ sọ iromhi ona. Mhi li sọ iromhi na ẹgbọ ni e li ya te ọtsẹlẹ oyẹwẹ mie mhẹ suo. ²¹ Mhi sọ iromhi e ga kugbe khi ọghuo. Ita! Mhi sọ iromhi e la elemhi oyi awa, ẹzeze abi u li la elemhi oyemhẹ ni mhemhẹ mhi li la elemhi oyẹ. Mhi sọ iromhi e khi ọghuo ini agbọ e mie wẹ suo khi yeyẹ u ghie mhẹ. ²² Mhi ri ufumhi ni u rọ na mhẹ na wẹ ini e kugbe khi ọghuo abi mhemhẹ ali yeyẹ awa khi ọghuo. ²³ Mhemhẹ mhi la elemhi oyẹwẹ, yeyẹ u la elemhi oyemhẹ, ni e ga kugbe khi ọghuo, isheghọ ni agbọ e lẹsẹ khi yeyẹ u ghie mhẹ, ali khi u nono ingme oyẹwẹ abi u nono ingme oyemhẹ.

²⁴ “Ita, yeyẹ u ri wẹ na mhẹ. Mhia nono ni e nu mhẹ la ashini mhi ya la kpa, isheghọ ni e mẹ ufumhi ni u rọ na mhẹ itobọ khi u nono ingme oyemhẹ neni a ma agbọ.

²⁵ “Ita ni ọ pfuasẹ! Agbọ ẹa lẹsẹ ọni u khi, ama mhemhẹ mhi lẹsẹ ọni u khi, enana e lẹsẹ khi yeyẹ u ghie mhẹ. ²⁶ Mhemhẹ mhi ri ọni u khi khasẹ, ighọ mhi kie li ya ke riẹlẹ ọli, isheghọ inono ni u mholi na mhẹ, o la wẹ egbe, ni mhemhẹ mhi li la elemhi oyẹwẹ.”

18

Abi a li ri ijesu de

(iMat 26.47-56; iMak 14.43-50; iLuk 22.47-53)

¹ Abi ijesu ọ rọ sọ iromhi ona se, loli ali eniyẹ odukhokho eyoli e da

uchoke ni a lu iKidiroṇi lase. Ogba ni a kọ ẹera na lu olivu shi o la epfe aghọ, ijesu ali eniyẹ odukhokho eyoli e lo elemhi oni ogba oyi ẹera olivu. ² Ijudasi ọni ọ ri ọli de ọ lẹsẹ oni ogba, itobọ khi ijesu ali eniyẹ odukhokho eyoli e keleş lona akaghọ. ³ Ighọ ijudasi ọ tsua ekholi-okhue eyi iRomu, ali ẹgbọ ni e la Owa oyi Eshinẹgba ẹ khẹ ekhẹ ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi eyi iJu ali iFarisi ma egbe. E tsua itsua okholi, ali igbili igolọ ali ikpa. E lo ogba oyi ẹera olivu le.

⁴ Ijesu ọ she kpẹ lẹsẹ emini loli ya mẹ, ọ mhila wẹ, ọọ. “Oghuo a nono?”

⁵ Ẹẹ ọli, “Ijesu ọnge iNazarẹti!”

Ijesu ọọ, “Mhemhẹ na.”

Ijudasi ni ọ ri ọli de ọ migha mama wẹ. ⁶ Abi Ijesu ọ rọ gueyẹ wẹ khi, “Mhemhẹ na,” ighọ e ti je ukhokho, e de ya gbe.

⁷ Ijesu ọ gbo mhila wẹ, ọọ, “Oghuo ẹ khi a nono wẹ?”

E gbo liẹ ọ li, “Ijesu ọnge iNazarẹti.”

⁸ Ijesu ọọ, “Mhi she kpẹ gueyẹ ẹ khi mhemhẹ na. O kha khia khi mhemhẹghuo a nono, a zẹ ni eni e kpọle e vu.” ⁹ Eri ijesu ọ ngme ona ni emini ọ kpẹ ngme o bhale ya tşẹ, ni ọọ: “Ita! Mhi aa wasẹ ọkhoghuo elemhi ẹgbọ ni u rọ na mhẹ a.”

¹⁰ Ighọ iSamọ iPita, ni ọ tsua itakobi shi emhi ọ ji ọli lasele rọ bẹ ọni ọ gbe akanya a deba ọga oyi ekpodalo ugamhi esọ na obita ukhomhi pfi-a. IMakosi a lu ọni ọmọse. ¹¹ Ijesu ọọ iPita, “Rue itakobi oghọ shi ashini u kpẹ te ji ọli lasele. Eri u dabi khi mhia ya rọte uko osue ni Itamhẹ ọ mhẹsẹ na mhẹ ya da?”*

A mu ijesu bhale odalo iguezọ oyi ẹgbọ iju

¹² Ighọ ekholi-okhue eyi iRomu ali eni e kpeda na wẹ ali eni e khẹ ekhẹ owa ugamhi ni o funẹ eyi ẹgbọ

* 18:11 Li zẹ iMat 26.39; iMak 14.36; iLuk 22.42

iJu, e gba iJesu mu, e ge ọli abo je ukhokho. ¹³ E te odode rue ọli bhale ayi Anasi, ni o khi ogo iKefasi. iKefasi o khi okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba oni o kpeda oyi egbo iju oni ukpe ogbo. ¹⁴ iKefasi o ke kpe ye egbo iju ude, khi ini ogbo otuoghwo o ghu-a na egbo ni e bu, o ti dose ni egbo ni e la eoli nya e pfua.†

IPita o kie iJesu

(iMat 26.69-70; iMak 14.66-68; iLuk 22.55-57)

¹⁵ ISamo iPita ali omọ odukhokho oyi iJesu olese, e deba iJesu. Oni omọ odukhokho ali oni o kpeda nya na ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba e kpe lese egbe. Igho oni omọ odukhokho o deba iJesu lo elemhi apfe oyi oni o kpeda nya na ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba. ¹⁶ Abi iPita o migha olase epfe ode unuekpe, oni omọ odukhokho ogbo o nyene egbe je olase, o ya nu oni omueshi ni o la agho ngme, o rue iPita lo elemhi apfe. ¹⁷ Oni omueshi ni o la ode unuekpe o me iPita, o o li, “Oa khi omọ odukhokho oyi oni omose ogbo u li khi?”

IPita oo, “Iiye, mhia khi loli.”

¹⁸ Ulili o gbe. Eni e khe ekhe ali ighumha e migha gasẹ erali ingamhi ni e pfiẹ, e khasẹ erali. IPita o li nu we migha a khasẹ erali.

Oga oyi ekpodalo ugamhi o mhila iJesu ogbo

(iMat 26.59-66; iMak 14.55-64; iLuk 22.66-71)

¹⁹ Oni oga oyi ekpodalo ugamhi eyi Eshinegba o mhila iJesu ogbo oseşe eyoli ali eniye odukhokho eyoli. ²⁰ IJesu o sọli o, o, “Mhi aa tigbe na sheli seşe oseşe elemhi Owa Oyi Eshinegba ali owa ugamhi ni mhi la a seşe gboo egheghe kpa, ikhi ashini egbo iju e legba. ²¹ Elo o ze khi aa mhila mhe ogbo? A ka

mhila egbo ni e suo oseşe oyemhe. E lese emini mhi ngme.”

²² Abi iJesu o ngme ona se, oghwo eni e khe ekhe o lase iJesu eso, o li, “Elo o ze ni u ro ligho nu Oga oyi ekpodalo ugamhi a ngme?”

²³ IJesu oo, “Ini u lese khi mhi aa gue ngme, gue emini o ti ni mhi ngme le, ni egbo e suo. Ama o kha khia khi mhi gue ngme, elo o ze ni u ro lase mhe eso?”

²⁴ Ana Anasi o la liẹ e rue ọli ghi iKefasi ni o khi Oga oyi ekpodalo ugamhi, abi a kie li ge ọli abo je ukhokho. Egheghe ona, iKefasi ali Anasi e ga khi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba ni e kpeda.

IPita o gbo kie iJesu

(iMat 26.71-75; iMak 14.69-72; iLuk 22.58-62)

²⁵ IPita o kie migha akagho, oo khasẹ erali. Egbo elese e mhila li, “Wa she khi oghwo eniye odukhokho eyi omose ogbo?” IPita o so we o, oo, “Iiye! Oa khi mhemhe.”

²⁶ Oghwo oni o gbe akanya a deba oni o kpeda nya na ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba, ni o khi ogbo oyi omose ni iPita o be eso ukhomhi a, o gbo mhila iPita, “Oa khi yeye mhi she me khi u nu omose ogbo la elemhi ogba?”

²⁷ IPita o gbo le, “Iiye!” Uto-ghuokpe, okpa o gbieghe.

A rue iJesu bhale odalo oyi iPaleti ya gue ezo

(iMat 27.1-2,11-14; iMak 15.1-5; iLuk 23.1-5)

²⁸ Ele uzogbe fiefie, e rue iJesu fie owa oyi iKefasi je apfe oyi igovunọ oyi egbo iRomu. Enighie eyi egbo iju ea lama lo elemhi oni apfe, itobo khi ea nono ni ichimhi umhapfuase ni o mu we, ini ee dobe le eminale iPasova. ²⁹ Itobo igbo oni igovunọ na lu iPaleti o fie je olase

† 18:14 Li ze iJon 11.49-50

deba eni egbo iJu, o o we, "Umha-gueli onoghwo a gue shi omose ona egbe?"

³⁰ Ee oli, "Ini o mhuē umha-gueli lo anye ea kha rue oli bhale ghie."

³¹ IPaleti o o we, "A rue oli vu ya gue ezō egbe-a abi ushi oyee o ngme sho."

Egbo iJu ee oli, "Anye aa mhōli afu ni a rō o liē a ka gbe ogbōa."

³² Eri a lina mē onana ni emini iJesu o kpē ngme ni o bhale ya tse, ikhi ungmehi ni o la guele uwali eghuli ni loli ya ghu.†

³³ IPaleti o nyenē egbe je elemhi apfe oyoli, o lu iJesu mhila, o o, "Yeyē u khi oghie oyi egbo iJu?"

³⁴ IJesu o o. "Udu oye ogbo ona ni u mhila mhe o te bhale abi khi ogbo o gue ingme oyemhe ye e?"

³⁵ IPaleti o o li, "Onge iJu we khi mhi khi? Egbo eye ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi e rue e bhale ghi mhe, Elo u li?"

³⁶ IJesu o o li, "Eghiele oyemhe o a khi onayi agbo ona. Ini igho o khi lo, eni e deba mhe e kha ye okhōli na mhe, ini a khi dobe mu mhe ghi eni e mhesē eyi egbo iJu. Ama memena, eghiele oyemhe o a khi onayi agbo ona."

³⁷ Igho iPaleti o mhila li, "Oghie u ti e khi?"

IJesu o o, "U gue ga ngme oli ni u rō khi oghie mhi khi. Onana o zē khi a bia mhe bhale elemhi agbo, ni mhi rō ri emini o khi igesikia khase egbo na agbo. Oni o da khi ona igesikia ne, o o suo oyemhe."

³⁸ IPaleti o mhila li, "Elo o khi igesikia?"

A pfa ezō igbea mu iJesu

(iMat 27.15-31; iMak 15.6-20; iLuk 23.13-25)

Igho iPaleti o gbo fiē je olase, o gueye egbo iJu, o o, "Mhi aa mē umha-gueli shi oli obō ni o rēmhe ya pfa ezō mu oli a gbe olia ³⁹ Ama, abi a li ini a da li ukpe iPasova khi,

ukpe khi ukpe kpa, eri mhia rue ogbo oghuo egbo eye e eni a mu shi owa igumha abo-a na e. A nono ni mhi wolō oghie iJu abo a na e?"

⁴⁰ Igho e tsese gbii, ee oli, "Iiye! Ri Ochogho rue iBarabasi obō a na anye." (iBarabasi iko o li, oni o gbe ogbo a o khi ni a mu shi owa igumha.)

19

A pfa ezō igbea mu iJesu

(iMat 27.15-31; iMak 15.6-20; iLuk 23.13-25)

¹ Igho iPaleti o o a gbe iJesu itali egbegbo. ² Eni ekhōli-okhue e nyanō iguabo eera igba riele arula oghie rughu iJesu ukhomhi, e rue awulu ni o khi egholi ni o li abi oyile nabi a rō o sō oghie sō oli. ³ E gbo bhale deba li, e rō oli li egia, e liē oli, "A yase obō ekē na oghie oyi iJu!" E lase oli alo.

⁴ IPaleti o ke gbo fiē je olase deba egbo iJu, o o, "A ghe oli e, mhi rue oli lasele na e ni a rō lese khi mhi aa mē umha-gueli shi oli obō ni o rē mhe ya liē a ka gbe oli a." ⁵ Abi iJesu o rō fiē lasele ni o rō rughu arula igba, o gbo sō awulu egholi oyile ni oghie o sō, iPaleti o o, "A ghe oni omose!"

⁶ Abi ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni e khe ekhe Owa oyi Eshinegba e rō mē oli, e tsese, ee, "A ta li ma oora apfida! A ta li ma oora apfida!"

IPaleti o o, "Ee a rue oli vu ya ta ma oora. Mhi aa mē umha-gueli shi oli obō."

⁷ Egbo iJu ee oli, "Anye mhuē ushi ni o guele a gbe oia, itobō khi o o lu egbōli Omi Eshinegba."

⁸ Abi iPaleti o rō suo ona, ulishi o tigbe mema lolo mu oli. ⁹ O nyenē egbe je elemhi apfe oyoli, ya mhila iJesu, "Onge obo u khi?"

Ama iJesu o tsaghiē oli-a. ¹⁰ IPaleti o o, "Wa ya mie mhe unu?"

† 18:32 Li zē ijōn 3.14; 12.32,33

Wa lẹṣe khi mhi mhọli ekpabọ ni mhi rọ doḅe ya pfa ẹ shi eke, ali khi mhi gbo doḅe ya liẹ a ka tẹ ma ọra apfida gbe-a?”

¹¹ Ijesu ọọ ọli, “Wa kha mhọli afu shi mhe idiegbe ini ọa khi Eshinegba o ri ọli ne lọ, ama ogbo ni ọ mu mhe bhale ghi ẹ, loli ọ mhọli umha-guẹli oyi olamhe ni o fu ne.”

¹² Abi iPaleti ọ rọ suọ ona se, ọ nono ode ni ọ te ya wolọ ijesu abọ a, ama eni egbo iju e kiele tseṣe, e liẹ ọli, “Ini u ze ọli obo, wa khi omole iSiza oghie oniemhi oyi iRomu. Onini ọ da guele khi oghie loli khi, oḅe iSiza ọ khi.”

¹³ Abi iPaleti ọ rọ suọ ingmemhi ena, ọ rue ijesu je olase, iPaleti ọ ya shito ukpho eche ni ọ shito la so ezo, ni a lu Eteṣe eche (iGabata a ri eḷemhi Iburu ẹ lu ọli) ¹⁴ Eghẹghẹ agho ovọ o lẹṣe ramhi iteva ukhomhi eḷegho, ikhi ogbeḷe ni a mu egbe ẹ shi ukpe iPasova. iPaleti ọọ eni egbo iju, “Oghie oyee ghọ o!”

¹⁵ Ama e tseṣe, “A rue ọli ya gbe-a! A rue ọli ya gbe-a! A ta li ma ọra apfida!”

iPaleti ọ mhila we, ọọ, “A nono ni mhi ta oghie oyẹ ẹ ma ọra apfida?” Ighie eyi ekpodalo-ugamhi ẹẹ ọ li, “Anye aa mhọli oghie oḷese doṣe oghie iSiza.”

¹⁶ Igho iPaleti ọ ri ijesu na ekhọli-okhue e ka ta li ma ọra apfida.

A ta ijesu ma ọra apfida

(iMat 27.32-44; iMak 15.21-32; iLuk 23.26-43)

Rọ te agho vu ekhọli-okhue e te rue ijesu vu. ¹⁷ Ijesu ọ fiẹ lasele, lolighuo ọ tsua ọra apfida oyọli, ọ je ashini a lu “Ukhomhi olimhi ni o ku igua-a.” (iGogota a ri eḷemhi Iburu ẹ lu akaghọ.) ¹⁸ Agho e tali ma ọra apfida shi, e ta egbo aava ma eera mama li. Oghuo epfe obita, onokpoḷe epfe obogobo, ijesu ọ la we iteva. ¹⁹ iPaleti

ọ keke emhi rọ kphase oni ọra-apfida. Emi ni ọ keke shi ọ khi, “Ijesu Onge iNazareti, Oghie oyi Egbo iJu.”

²⁰ Ebubu eni egbo iju e ze oni emhi, itobo khi ashini a ta ijesu ma ọra apfida shi ọa nuata shi apfe. Eḷemhi Iburu, ghe iLatini ali iGiriki a rọ keke oni emini a rọ kphase ọra apfida ni a ta ijesu ma. ²¹ Ighie eyi ekpodalo-ugamhi eyi egbo iju ẹa lama shi emini iPaleti ọ keke. E ya gueye ọli, ẹẹ ọli, “Anye ẹa nono ni u keke oghie oyi iju shi ọ, emini u kha keke shi ọ khi, Oghie oyi egbo iju omose ona ọ khi loli khi.”

²² iPaleti ọọ we, “Mhi she keke emini mhi keke.”

²³ Abi eni ekhọli-okhue e rọ ta ijesu ma ọra apfida se, e wolọ ide eyọli kemhi shi asha ene. Ogbogbo ọ rue asha eghuo ọ, e gbo rue awulu oyọli ni a do ni aa rọte ashikhoghuo gbela toma.

²⁴ Eni ekhọli-okhue e gueye egbe we, “Awa khi nyanọ li-a, awa ti ebe shi ọ, ni awa me oni o ya mu, ni ọ rue ọli.” Eri a me onana ni emini a keke shi Ebe-no-pfuase o bhale ya tse, ni ọọ, “E kemhi ide eyemhe, e gbo ti ebe shi awulu oyemhe.”

²⁵ Inyo ijesu, ali inyoghuo inyọli nokpotso, ali iMeli ughue iKilopasi, ali iMeli onge iMagidaleni e migha mama oni ọra apfida ni a ta ijesu ma. ²⁶ Ijesu ọ me inyọli ali omọ odukhokho oyọli ni ọ nono ingme oyọli, khi ọ migha epfe agho, ijesu ọọ, “Inyo! Omi-ẹ ghọ.”

²⁷ Ọ gueye oni omọ odukhokho, ọọ li, “Inye ghọ.” Rọ te agho vu oni omọ odukhokho ọ te rue oni inyo ijesu je apfe ni ọ te nu ọ la.

Eghuli ni ijesu ọ ghu

(iMat 27.45-56; iMak 15.33-41; iLuk 23.44-49)

²⁸ Ijesu ọ lẹṣe khi emhikpa e she ze ukhomhi, ọọ, “Okiamẹ ọa gbe mhe.” Onana o ri emini a keke shi Ebe-no-pfuase bhale ya tse.*

* 19:28 Li ze iwolo 69.21; 22.15

29 Ubene ni o vọ onyọ ni o khe-
a o la epfe agho, e so isoso† el-
emhi oni onyọ e rọ oni isoso kphase
ukpokpo oyi oora ni a lu isopu ni o
nuẹ, e nise ọli je iJesu unu. 30 Abi
iJesu o rọ to unu oni onyọ, o, “O she
pfo.”

O dọ ukhomhi gbe, o ghua.

31 Ekhemhue eyi egbo iJu e vu ya
mhila iPaleti o ze ni wewe e ya
pfi emhi shi awe eyi emose ni a
ta ma eera apfida guoghọ-a. Ali ni
wewe e taghie we te eni eera apfida
tiemhile. Emini o ze ni e rọ ligho
mhila khi, elegho khi ogbele ni ala
mu egbe khe ogbele iyemhea oyi
egbo iJu. Eri ea nono ni e la ikhomhi
eera apfida ramhi ogbele iyemhea,
itobo khi oni ogbele iyemhea ogho,
ogbele ipfuase na ke o khi. 32 Eni
ekhọli-okhue e vu ya pfi emhi shi
ogbo oni odode ni a ta ma oora
apfida mama iJesu awe guoghọ a.
E gbo ligho ya guoghọ eyi oni o
kpole a. 33 Ama abi e rọ ramhi ayi
iJesu, e bhale ya e khi o she ghua,
itobo igho ea ke pfi emhi shi iJesu
awe guoghọ a. 34 Oghuo eni ekhọli-
okhue o so iJesu ogbhorọ epfe, uto-
ghuokpe, ọlia ali amẹ e te ọli egbe
ku lasele. 35 Ogbọ ni o ri eloe me
ona o pfi otsele shi o, otsele ni o pfi
o khi igesikia itobo khi o lese gboo
khi igesikia ona o khi. Eri o pfi otsele
ona ni a khi eni e miesuo. 36 Onana
o ri emini a kpẹ kekẹ shi Ebe-no-
pfuase bhale ya tse, ni o guele khi,
“Ogbokhoghuo ọa ya khi ugua shi ọli
idiegbe.”† 37 Ebe-no-pfuase o gbo
ngme gho shi asha olese khi, “E ya
ke bino oni e ya to ogbhorọ gbese
a.”§

Irotọ oyi iJesu

(iMat 27.57-61; iMak 15.42-47;
iLuk 23.50-56)

38 Abi a rọ me ona se, iJosefu onge
Arimatia, ni o khili otuoghuo eniye

odukhokho ni e bẹna e deba iJesu
itobo khi o na ulishi oyi ekhemhue
eyi egbo iJu, o le ya mhila iPaleti
olimhi oyi iJesu. iPaleti o lama na
li o rue olimhi oyi iJesu ya rọ to.
Igho iJosefu o bhale ya rue ọli vu.
39 INikodemosi ni o ke ya me iJesu
ele iyose o kphase iJosefu. O tsua
ikhumhi ni a rọ o to olimhi egbe ini
o khi kele kea. Eni ikhumhi e bu
ramhi akpulu ikoko oghuo. O gbo
tsua ituale ni e pfi mhue.* 40 Eni
emose aava e tsua olimhi oyi iJesu,
e ri ide epfopfo genọ ọli. Abi e li
i genọ oni olimhi, igho e pfi ituale
shi ọli egbe, ni e ri ikhumhi na rọ
o shi olimhi egbe ma o, abi egbo iJu
e lie mu olimhi egbe shi iroto, abi
ushi oyewe o ngme. 41 Ukuku ogba
o la ashini a ta iJesu ma oora ap-
fida shi, uji ona ufuegbhe onogbo
ni aa ri ogbo to ghue o li la agho.
42 Itobo khi elegho o khi ogbele ni
a rọ mu egbe e shi eke khe ogbele
iyemhea oyi egbo iJu, ali khi oni uji
na ufuegbhe o ti mama we, e ri
olimhi oyi iJesu yeshi agho.

20

IJesu o rote eghuli guale

(iMat 28.1-8; iMak 16.1-8; iLuk
24.1-12)

1 Ele uzogbe fiefie ele ni o de ba
ogbele iyemhea oyi egbo iJu, obili o
kie la ogbe. IMeli onge iMagidalen
o je uji ashini a ri iJesu yeshi, o
bhale ya e khi a she gheghele eche
unu oni uji-a. 2 Igho o so awe un-
amhi na je ayi iSamọ iPita ali omọ
odukhokho ogho ni iJesu o nono
ingme oyoli, o gueye we, oo, “E
tsua olimhi oyi Onomhue elemhi uji
ufuegbhe a! Anye aa lese obini e
tsua li je.”

3 Igho iPita ali oni omọ
odukhokho ogho e vu ya je oni
uji ufuegbhe. 4 Wewe aava ee na,
ama oni omọ odukhokho ogho o

† 19:29 isoso egbo eghuo e lu isoso ukodo. † 19:36 Li ze Okiali 12.46; iNqba 9.12; Iwolo 34.20

§ 19:37 Li ze iZaka 12.10 * 19:39 Li ze iJon 3.1-2

na doṣe iPita, o kpẹ ramhi oni uji ufuegbhẹ khẹ iPita. ⁵ O nyese egbe bino elemhi oni uji ufuegbhẹ, ama o a lo elemhi o. O me ide ni a kpẹ ro khuli idiegbe oyi iJesu. ⁶ Igho iSamọ iPita ni o kpukhokho ramhi agho o doṣe ya lo elemhi oni uji ufuegbhẹ. O me eni ide khi e la elemhi uji ufuegbhẹ. ⁷ Ode olimhi ni a ro ge iJesu ukhomhi o li la agho. Oni ode o khili shi ashaoda shi ide enekpoṣe o. O kie khili shi agho abi a kie kpẹ li roli khili olimhi oyi iJesu, o a taghie a. ⁸ Igho oni omọ odukhokho ogho ni o kpẹ ramhi oni uji, o li lo elemhi oṣi, o ri eṣe me, o miesuo. ⁹ Oni eghẹghẹ e a kie leṣe emini a keke shi ebe khi iJesu o ya te eghuli guale. ¹⁰ Igho eni eniye odukhokho e nyene egbe je apfe.

IJesu o ri egboli khasẹ iMeli onge iMagidaleni

(iMat 28.9-10; iMak 16.9-11)

¹¹ IMeli o migha olase oni uji ufuegbhẹ o o viẹ. Abi o li kie le viẹ, o nyese egbe bino elemhi oni uji ufuegbhẹ. ¹² O me khi igeni aava ni e so itsua epopfo e shito elemhi oni uji ufuegbhẹ ni a ri olimhi oyi iJesu yeshi. Oghuo o shito obini iJesu o kpẹ ri ukhomhi shi, oni o kpole o shito obini o kpẹ ri awe shi.

¹³ E mhila li, e e oṣi, “No kpotso, elo u viẹ e shi?” O o we, “E she tsua Onomhue oyemhe vu, mhi aa leṣe obini e roli shi.”

¹⁴ Igho o nyene egbe o me khi iJesu o migha agho, ama o a leṣe khi iJesu lo. ¹⁵ IJesu o mhila li, o o li, “No kpotso elo u viẹ e shi, oghuo wa nono?”

IMeli o dabi khi oni o riṣe shi oni ogba ni o la agho lo, o, “Oga ini ye ye u tsua li vu kpekpẹ gueye mhe obini u roli shi ni mhi je agho ya tsua li.”

¹⁶ IJesu o li, “Meli.” O so alo ghue oṣi, o tseṣe leghe ri eṣemhi oyi egbọ iJu yemhe oṣi, o o, “Raboni!” O seṣe a ri ona ngme eṣemhi Iburu.

¹⁷ IJesu o gueye oṣi, “Khi mu mhe mhue, itobo khi mhi aa nyene egbe je oyi Ita ne. Ama ka gueye inyoghuo-mhe khi mhi ya nyene egbe je oyi Itamhe ni o li khi Ita we, ali Eshinegba oyemhe ni o li khi Eshinegba oyewe.”

¹⁸ Igho iMeli onge iMagidaleni o vu ya gueye eniye odukhokho khi loṣi me iJesu Onomhue. O gueye we ingme ni Onomhue o gueye oṣi.

IJesu o ri egboli khasẹ eniye odukhokho eyoli

(iMat 28.16-20; iMak 16.14-18; iLuk 24.36-49)

¹⁹ Abi ogbomhi o ro mu eke eṣe ni o khi ogbeakoṣo oyi eṣe iyemhe oyi egbọ iJu, ni o khi eṣe ni odode elemhi efo uka, eniye odukhokho eyoli e le gba elemhi owa, e soro okpe ode itobo khi ee na ulishi oyi egbọ iJu eni e e mhesẹ. Udemhija, iJesu o bhale ya migha we iteva bia, o o, “Opfomhe o ka nu e la.” ²⁰ Abi o ro ngme ona se, o ri abo ali epfe khasẹ we. Oghẹ o vo we elemhi shi abi e li me Onomhue. ²¹ IJesu o gbo lie we, “Opfomhe o ka nu e la. Abi Ita o li ghie mhe mhi li lie ghie e.” ²² Igho o yemhe ku we, o o, “A mie Ayemhe-no-pfuaṣe, ²³ Ogbọ ni a da gbe olamhe kua na, a she gbe kua na li, ama ini aa da gbe kua na we ne, aa gbe kua na we.”*

IJesu o ri egboli khasẹ iTomosi

²⁴ Otu oghuo elemhi eni eniye odukhokho ogbava ni a lu iTomosi ni a gbolo eṣe lu itsema, o a nu we la agho ni iJesu o ro bhale we iteva. ²⁵ Eniye odukhokho eni e kpole e gueye oṣi, e o li, “Anye me Onomhue!”

ITomosi o o, “Ini mhi aa li me emeli ni o la ashini a te ta itse shi oṣi abo ni mhi ri umiesobo oyemhe ti oṣi, ni mhi aa ro ri obo shio oni o la li epfe, mhi aa ya miesuo khi o she guale.”

* 20:23 Li ze iMat 16.19; 18.18

26 Abi o rọ gbe utui, eniye odukhokho eyoli e gbo lona elemhi owa, iTomosi o nu we la agho, e so okpe ode. Udemhija iJesu o gbo bhale ya migha we iteva bia, oo we, "Opfomhe o ka nu e la." 27 O gueye iTomosi, oo li, "Ri umiesobo ti ana, bino mhe abo, gbo nise obo ti mhe epfe. Khi ke mholi akhokhomhe, miesuo!"

28 ITomosi o li, "Onomhue oyemhe, ali Eshinegba oye mhe!"

29 IJesu oo li, "Itobo khi u me mhe u rọ miesuo? Ikhivosse o khi na eni ea me mhe ne ni e miesuo."

Emini o ze ni a rọ keke ebe ona

30 IJesu o la ukpeloe oyi eniye odukhokho eyoli gbe ikanya onyaloa ni e bububu elese ni ogbo o keke shi ebe ona. 31 Ama eri a keke ena shi ebe ini a miesuo khi iJesu khi iKirisiti, ikhi Omiepfuese Omi Eshinegba, ali, ini a mholi irudunga, a ya mholi agbo itobo eva oyoli.

21

IJesu o ri egboli khashe eniye odukhokho eyoli etuoshilua

1 Abi a rọ me ingme ena se, iJesu o gbo ri egbe oli khashe eniye odukhokho eyoli, epfe oke oniemi ni a lu iGalili. Ina a li me oli. 2 ISamo iPita, ali iTomosi na lu it-sema, ali iNatanieli onge iKena na eke iGalili, ghe IJoni ali iJemhisi imi iZebedi, ali eniye odukhokho eyi iJesu aava elese e ga legba asheghuo nya. 3 ISamo iPita oo, "Mhia vu ya mu ifele."*

Efe oli, "Anye ya deba e ye." Igho e lo elemhi oko-oké oniemi oni ikeke. Ama eliyose elegho nya, ea mu emhikhoghuo. 4 Ele uzogbe fiefie, iJesu o migha egele oyi oke oniemi, ama wewe ea lese khi iJesu o nu we ngme. 5 IJesu o mhila we, oo, "Emole mhe, aa kie me afele okhoghuo mu?"

Efe oli, "Anye ea me emhikhoghuo mu."

6 Oo we, "Pfi aga oye je epfe obita oyi oko-oké oniemi khi a ya me ifele mu." Igho e pfi aga je obini o ngme, ea ke dobe ti oni aga lo elemhi oni oko-oké oniemi itobo khi o she mu ifele ni e bu.†

7 Igho oni omoo odukhokho ni iJesu o nono ingme oyoli, o o iPita, "Onomhue lo!" Abi iSamo iPita o suo khi Onomhue lo ni o nu we ngme lena, o nyanya rọ itsua so (itobo khi eri o kpe taghie ide eghuo egbe-a), o ji pfilo elemhi amé. 8 Eniye odukhokho eni e kpole e gua oni oko-oké oniemi bhale eso oke, e e ti oni aga bhale epfe egele. Ekekhe oa ke lolo nue shi we o, emhi nabi ete-awe egbhueshe o ke rote agho khi. 9 Abi e rọ ramhi egele, e me ingamhi erali agho, a ri afele to o, ibuledi e li nga o.

10 IJesu oo we, "A rote ifele ni a mu lena rue bhale."

11 IPita o nga egele le, o ya tialo oni aga ni o vo ifele enieniemi ngale egele, eni ifele e kugbe khi egbhueshilua ali igbeshe. Abi eni ifele e rie ligho bu, oni aga o nyanoo a. 12 IJesu oo we, "A bhale ya le emhi." Ogbokhoghuo eni eniye odukhokho o mhila li, "Oghuo u khi?" Itobo khi e lese khi Onomhue lo. 13 Igho iJesu o ya rue oni ibuledi kemhi na we, o gbo kemhi oni afele na we.

14 Onana o khi utonuzi-esé ni iJesu o ri egboli yaa khashe eniye odukhokho eyoli abi o te rote eghuli guale.

IJesu o nu iPita ngme

15 Abi e rọ le se, iJesu oo iSamo iPita, "Samo omi iJoni! U fe nono ingme oyemhe dose emhi enana nya?"

IPita o so li o, o li, "Onomhue, u lese khi mhi nono ingme oye."

* 21:3 Li ze iLuk 5.5 † 21:6 Li ze iLuk 5.6

Ijesu oṣo, “Ri eminale na imi isumha eyemhẹ le.”

¹⁶ Utonuzeva, ijesu oṣo li, “Samọ omi iJoni, u fẹ nono ingme oyemhẹ?”

iPita oṣo Ii, “Gueṣueṣue Onomhue, U leṣe khi mhi nono ingme oye.”

Ijesu oṣo, “Ri eminale na isumha eyemhẹ le.”

¹⁷ Utonuzese ijesu oṣo li, “Samọ omi iJoni, u fẹ nono ingme oyemhẹ?”

Oni ingme o to iPita egbe, itobo khi ijesu o mhila li itese, “U fẹ nono ingme oyemhẹ?” Igho iPita o so li o, o, “Onomhue, u leṣe emhikpa, u leṣe khi mhi nono ingme oye.”

Ijesu oṣo li, “Rọ ẹloe khu isumha eyemhẹ.” ¹⁸ Ijesu oṣo, “Igesikia mhi gue ye khi, abi u rọ khi ozele, eri u ri itsua so u fiẹ je obini o ghole ẹ, ama ini u womhẹ, oḡboṣe o ke ya ri itsua ke so ẹ, o mu ẹ obọ je obini o ghole ẹ ni u je.” ¹⁹ Eri ijesu o ngme ona ni o rọkhasẹ abi iPita o li ya ghua ni o ya rọ ufumhi ghi Eshineḡba. Igho oṣo iPita, “Ke deba mhe.”

²⁰ iPita o nyene egbe, o me oni omọ odukhokho ni ijesu o nono ingme oyoli, oni o shito mama ijesu abi e rọ nu ijesu le eminale ni o kpukhokho khi oṣo deba wewe. Loli oṣo ke mhila ijesu oḡbo ni oṣo, “Onomhue, oghuo o ya re de?” ²¹ Abi iPita o rọ me oli, o mhila ijesu, oṣo, “Se ḡbo na agbo e fe ya li oni omose ona?”

²² Ijesu so li o, o, “Ini mhia nono ni o la agbo ramhi ni mhi rọ ya gbo nyene egbe bhale agbo, onoghuo o khi oye shi o? Ke deba mhe.”

²³ Ona o ze ni e rọ bẹna ngme oli iteva oyi eniye odukhokho eyi ijesu, khi oni omọ odukhokho ona o ya ghu ghue. Ama ijesu o liẹ khi o ya ghu ghue. Eri o leṣe liẹ, “Ini mhia nono ni o la agbo ramhi ni mhi rọ ya gbo mu egbe nyene bhale, onoghuo o khi oye shi o?”

Ungmemhi ni o kpukhokho

²⁴ Loli khi omọ odukhokho ni o pfi otsẹle shi eni ingmemhi ena, loli o gbo keke we shi ebe. Awa gbo leṣe khi emini o ngme khi igesikia lo.

²⁵ Ikanya ebubu e laṣo ni ijesu o gbe. Ini ẹẹ a keke we nya ukpamhi oghuo-oghuo lo, mhi sa khi agbo ona nya o a kha luṣe ebe ni a kha keke we shi.

Ikanya Eyi Ighiusomhi eyi iKirisiti

A rue Ijesu nga idane

¹ Elemhi ebe oni odode ni mhi kpe keke ghi yeye iTiofilosi,* mhi keke ikanya ni Ijesu oo gbe ali emini o sese rote igbaekele, ² ya ramhi ogbele ni a ro rue oli nga idane. Neni a rue oli nga idane, o rote Ayemhe-no-pfuase ri omhese na ighiusomhi na kee ni o ze. ³ Abi o ro ghu-a se, ogbele egbhuva o la elemhi agbo o ri egboli kia khasa ighiusomhi eyoli, ni o rokhasa gboo khi akhokhomhe o la o khi o la agbo. E me oli, oo gue ungmemhi oyi Eghiele oyi Eshinegba ye we. ⁴ Eleghuo khi e legba asheghuo, khi o nu we e le eminale, o ri omhese ona na we, oo we, "A khi rote iJerusalemu vu, a migha khe isomhopfa ni mhi guye e, ikhi isomhopfa ni itamhe o shobo.† ⁵ Ame ijoni o ro o batazi egbo, ama o ke ya tese neni a ri Ayemhe-no-pfuase ya batazi e."‡

A rue Ijesu nga iloghie

(iMak 16.19-20; iLuk 24.50-53)

⁶ Abi ighiusomhi e ro nu ijesu legba kugbe, e mhila li, ee oli, "Onomhue, u ya la eghenge ona rue eghiele oyi egbo iZireni nyene gbo na we?"

⁷ Oo we: "Aa khi eni e lese oni eghenge ali oni ogbele ni Ita o ri afu eyoli mhese. ⁸ Ama ini Ayemhe-no-pfuase o bhale e idiegbe, a ya mholi ekpabo, a ya ke pfi otsela na mhe elemhi eke iJerusalemu, ali eke iJudia, ali iSameria ali elemhi eke agbo ona nya."§

⁹ Abi o ro ngme eni ingmemhi enana se, a rue oli nga idane abi e kie li gho feli oli. Otughunu o khukhu oli-a, o rue oli odalo oyewe le.*

¹⁰ E bino idane chii abi o li vu, utoghuokpe emose aava ni e so ide epfopfo e migha we iteva. ¹¹ Ee we, "Egbo iGalili, elo o ze ni a ro migha a feli idane chii? Oni ijesu ona ni a rue odalo oyewe vu nga idane, abi a li rue oli vu, igho o li ya gbo nyene egbe bhale."

A ze iMatayasi to eloli iJudasi (iMat 27.3-10)

¹² Igho, eni ighiusomhi na kee e rote oni ukhomhi Ute Era Olivu ni e migha vu je iJerusalemu, agho o la lolo nuwe shi iJerusalemu, okiali imali oghuo lo, ni Ishi eyi iMosisi o lama shi ogbo ke kia ogbele iyemhea. ¹³ Abi e ro ramhi iJerusalemu, e nga ukhomhi atonga, e lo elemhi owa ni ee legba. Eni e la akagho khi iPita, ijoni, iJemhisi ali Aduru, iFilipu ali iTomosi, iBatolomiu ali iMatu, iJemhisi olese ni o khi omi Afeusi, iSamioni ni o la otu iZiloti ali iJudasi omi iJemhisi.† ¹⁴ Wewe nya e lona a kugbe eghenge kpa a so iromhi. Ghe eni ikpotso ali, iMeli inyo ijesu, ali inyoghuo ijesu.

¹⁵ Ogbele ni a ngme ena, iPita o vule migha iteva oyi igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo. Egbo egbhuesesa e la agho (120) ¹⁶ Igho oo, "Inyoghuo, a mema ya ri emini ebene-no-pfuase o ngme tse, ni Ayemhe-no-pfuase o rote unu oyi iDefidi ngme shi eke shi iJudasi egbe, loli oni iJudasi ni o ri ode khasa egbo ni e mu ijesu. ¹⁷ Otuoghuo elemhi awa o khi ni o nu awa gbe akanya abi aghiusomhi."

¹⁸ IJudasi o wolo ikpagho ni o mie shi ikanya okholo ni o gbe ya de eke.

* 1:1 Li ze iLuk 1.1-4 † 1:4 Li ze iLuk 24.49 ‡ 1:5 Li ze iMat 3.11; iMak 1.8; iLuk 3.16; ijon 1.33 § 1:8 Li ze iMat 28.19; iMak 16.15; iLuk 24.47-48 * 1:9 Li ze iMak 16.19; iLuk 24.50-51 † 1:13 Li ze iMat 10.2-4; iMak 3.16-19; iLuk 6.14-16

Agho o de tu ukhomhi eke ku ito-a shi. ¹⁹ Ogbokpa ni o la iJerusalemu o suo ona, e ri irarigho ri unu eoli oyewe lu akagho Akedama, ni o migha shi Eke Olia. †

²⁰ IPita oo, “Irari khi, a keke oli shi ebe Iwolo khi,

“A tsua owa oyoli pfi.

A khi me ogbokhoghuo
ni o gbo la oni owa,’

“A gbo li keke oli:
“Ogboses o rue asha omhesa oyoli.’§

²¹ “Itobo onana, o ti ni awa ze ogbo oghuo ni o to elolo iJudasi, oni ogbo o mema ya khi ogbo ni o nu awa la o rote eghenge ni iJesu o ro la iteva oyi awa, ²² rote eghenge ni iJoni o ro batazi ogbo ya ramhi ogbele ni Eshinegba o ro rue iJesu lasela elemhi iteva oyi awa nga idane. Ogbo ni awa ya ze o mema ya nu awa gbe akanya aguele irote eghuli guale oyi iJesu.”

²³ Igho e khokho emose aava. Omose oghuo ni a lu iJosefu ni a lu iBasabasi, ni a gbolo e lu iJositosi, ali omose olese ni a lu iMatayasi. ²⁴ Igho e lema, e li, “Onomhue, u lese udu oyi ogbokpa, kpeke rote elemhi ogbo etuava ena ze ²⁵ oni o ya rue ikanya aghiusomhi na keke ni iJudasi o ze obo je obini o khili oyoli.” ²⁶ Igho e bo shi o, obo o mu iMatayasi, Igho e li ya rue oli ma ighiusomhi na keke ogbaghuo ni iJesu o ze.

2

Ayemhe-no-pfuase o bhale ogbele iPetikositi

¹ Abi ogbele ukpe iPetikositi o ro ramhi, igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo nya e lona kugbe asheghuo.* ² Utoghuo-kpe, okeke o rote idane tiemhile abi akpekpeli ni o toto, oni okeke o vo elemhi oni owa ni e shito. ³ Igho e me

emini e li abi elemhi erali khi e rote ashakhasha a tiemhile shi we o. ⁴ Igho Ayemhe-no-pfuase o vo wewe nya egbe, ee ngme emue oyi eoli ododa abi oni Ayemhe o li khueghie we unu-a.

⁵ Egbo iJu ni e na ulishi Eshinegba ni e rote ushishi ododa na eke agbo jele, e la elemhi iJerusalemu. ⁶ Abi e ro suo oni okeke ona, ebubu egbo e kpeli bhale. O nya we alo-a abi e ro suo khi eni egbo ni e miesuo khi e ngme emue ododa eyi wewe. ⁷ Igho abo e sha we egbgo, e lie egbe.

“Eni egbo ena, ni ee ngme emue eyawa ena, oa khi egbo iGalili e she khi? ⁸ Se awa ke lie suo we khi ee ngme emue ododa eyawa? ⁹ Eoli ododa awa te lasela, eghuo e rote iPatia bhale, eghuo o, iMedisi ali Elamu, eghuo o, iMesopotemia, eghuo, eke iJudia ali iKapadosha, eghuo, iPotusi ali Esha, ¹⁰ eghuo, iFiria ali iPafia, eghuo, iJipiti ali ukiekie eke iLibiya ni o ti mama eke iSairin, eghuo e rote iRomu bhale, ¹¹ li shi egbo iJu ali egbo iJeta ni e mu pfi bhale irudunga oyi egbo iJu. Eghuo elemhi awa e rote iKireti ali Arebia bhale. Abi o rie khi igbo, awa kie ga suo khi e ngme emue eyawa, ee guele ikanya eniemhi ni Eshinegba o gbe.” ¹² Eni ingme ni a me e sha ogbokpa abo, ea lese udi we, e mhila egbe we. “Se onana o ngme?”

¹³ Egbo eghuo e rewe e li egia, e lie, “Onyo oo gbe we.”

IPita o nu eni ebubu egbo ngme

¹⁴ Igho iPita o vule migha, loli ali ogbaghuo ni e kpole, o khueghie unu-a leghe, o nu eni ebubu egbo ngme, oo, “Apfemhe iJu, ali ee egbo nya ni a la elemhi iJerusalemu, a ro esho shi mhe eke ni mhi gue ingme ni a me ena ye e. ¹⁵ Oa khi onyo oo gbe eni egbo ena abi a dabi. Irari khi ogbe oa dala ne, agogo itili ele

† 1:19 Li ze iMat 27.3-8 § 1:20 Li ze Iwolo 69.25; 109.8 * 2:1 Li ze iLev 23.15-21; iDeut 16.9-11

uzogbe awa la! ¹⁶ Iiye! Emini a me
ena o khi emini omekeguele iJoel o
guele eghẹghe ni o dọse ni o re:

¹⁷ “Eshinegba oọ,

Ogbẹle ni e kpukhokho,
mhi ya ri Ayemhe oyemhe
na egbokpa.

Imi e eni emose ali eni ikpotso
e ya ke gue usomhi ni mhi ghie
we le.

Izeo eye e, e ya ke mekeguele,
egbhali eye e, e ya ke la elena.

¹⁸ Shi eni e ga ogbọ
eni emose ali eni ikpotso
eyemhe,

Mhi ya ri Ayemhe oyemhe
na we ogbẹle ni a ngme ena,
e ya gue emini mhi rokhase we le.

¹⁹ Mhi ya ro onyaloa khase,

obini irarogbe,
ali khi mhi ya gbo ri
irokhase khase eke agbo.

Mhi ya pfi okholi shi elemhi agbo,
ni egbọ e me oia
ali erali ali ewoli

²⁰ Ovọ o ya bi obili a,
mhi ya ri uki yile-a rarara abi
olia,

neni ogbẹle ni o fune
oyi Onomhue o ya bhale
ni o ro ya gue ogbokpa ezọ.

²¹ Ogbokpa ni o da pfi lu
eva oyi Onomhue ne, a ya tsumhi
oli.†

²² “Ee egbọ ni a la eke iZireni, a
ro eso shi ungemhi onana. Ee a
lese khi iJesu ongi iNazareti, o khi
ogbo ni Eshinegba o ri egbe khase, o
gbo ghie oli, itobo khi Eshinegba o ri
ekpabo na li o ke gbe ikanya onyaloa
elemhi iteva o ye e. ²³ Abi o ro tseku
khia khi a lese ona, a kie ze ni egbọ
ebe e mu oli ghi e ni a gbe oli-a.
Ama Eshinegba o she kpe gba onana
o lese oli.‡ ²⁴ Ama Eshinegba o rote
eghuli guise oli le. Eghuli o dobe
ri ekpabo oyoli mu oli mama, abi

okpotso ni oku oọ to o a li dobe a mu
omọ o khi lasele. § ²⁵ Itobo khi oghie
iDefidi oọ ngme ingme oyi iKirisiti
ni o re,

“Mhi me khi Onomhue
o migha kpesẹ mhe eghẹghe
kpa,

o la ukiẹkiẹ obita oyemhe,
udu o a ya nighise mhe.

²⁶ Itobo ona udu oyemhe o ro o
ghẹle,
mhi ri uruli oyemhe e kuẹghie-
e,
mhi ri egbe deẹ.

²⁷ Itobo khi waa ya
ze mhe obọ shi elemhi uji,
wekhi eri u ya ze ni
Oni o pfuase oye o ke-a.

²⁸ U she kpe gueye mhe
khi mhi ya la agbo ini
u guise mhe te eghuli le.*

U ya ri oghẹle oniemi na mhe
odalalo oye.’

²⁹ “Inyoghuo, mhi mema ya ri
igbedu gueye e khi oghie iDefidi
ni o khi itita awa, o she kpe ghua
ni egbọ e ro to, oni uji ni a ro
oli to o kie la akaghọ ramhi ogbe
na amo. ³⁰ Awa lese khi iDefidi
o ngme aguele-shi-ekẹ shi iKirisiti
egbe, irari khi o lese khi Eshinegba
o she kpe shobo na lue ni o mema
ro ya tse, khi loli ya ri ogbọ oghuo
unuẹkpe oyelue shito ukpekhomhi
oghie oyelue.† ³¹ Eri Eshinegba o
roli khase iDefidi emini a ya me
ogbenako, loli o ro ngme oli khi
Eshinegba o ya rote eghuli guise
iKirisiti le. Oo khi Eshinegba o ya
ze oli ghua ni idiege oyoli o kea
shi elemhi uji. ³² Eshinegba guise
iJesu le bhale agbo. Awa nya awa
ri ukpeloe oyawa pfi otsele shi o khi
iJesu o she guale. ³³ Eshinegba o
she ri ekpe oniemi na iJesu, o shito
ukiẹkiẹ obita oyi Eshinegba. IJesu

† **2:21** Li ze iJoẹ 2.28-32 ‡ **2:23** Li ze iMat 27.35; iMak 15.24; iLuk 23.33; ijon 19.18 § **2:24**

Li ze iMat 28.5-6; iMak 16.6; iLuk 24.5 * **2:28** Li ze Iwolo 16.8-11 † **2:30** Li ze Iwolo 132.11;
2 iSam 7.12-13

o she rōte obọ oyi ita mie Ayemhẹ-nọ-pfuase, abi Eshinegba o kie kpẹ li shobọ na li. Oni iJesu o she rue oni Ayemhẹ-nọ-pfuase tutu vọ anye egbe, lọli o khi emini a me, ni a gbolo a suọ memena. ³⁴ Ama lẹse khi iDefidi ọa nga iloghie. Itobọ ighọ, àà khi ingme egbọli iDefidi ọọ ngme abi o rọ liẹ,

“ ‘Onomhūẹ ọ gueye Onomhūẹ oyemhẹ:

Shitọ ukiẹkiẹ obita oyemhẹ,

³⁵ ramhi ni mhi rọ ya ri ebe ẹ

mele akphawẹ-nga oye-a”†

³⁶ “Itobọ ona, mhia nono ni ẹẹ egbọ iZireni nya a lolo lẹse onana khi, Eshinegba o zẹ oni iJesu onana ni a gbe-a shi apfida o khi Onomhūẹ ali iKirisiti.”

³⁷ Abi eni egbọ e rọ suọ eni ingmemhi ena se, oo nase wẹ udu. Ighọ ẹ li mhila iPita ali ighiusomhi na keẹ eni e kpọle, ẹẹ wẹ, “Inyoghuo, Seẹ anye li ya kia ni Eshinegba o rọ o gbe olamhẹ kua na anye?”

³⁸ IPita ọọ, “Eẹ nya a mupfi ni anye ri eva oyi iJesu iKirisiti batazi ẹ, ishegho ni Eshinegba o gbe olamhẹ kua na ẹ, itobọ khi eni e mie iJesu suọ a ke khi, ni a mie isomhopfa Ayemhẹ-nọ-pfuase. ³⁹ Emini Eshinegba o shobọ ena, oye ẹ lọ ali oyi imi ẹ, ali oyi ọgbokpa ni Eshinegba o ya zẹ obiobini e la.”

⁴⁰ IPita o ngme ingmemhi ni e bu, o tse agua ye wẹ, ọọ wẹ, “A na pfue anasemhẹ ni egbọ ikpamhika ena e ya me.” ⁴¹ Ighọ a li batazi eni e mie oni ungmehi suọ. Egbọ agbẹlẹ esẹ e khi ni e kuma igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ o ẹlẹghọ.

Ilakugbe oyi ighiusomhi eyi iKirisiti

⁴² Eni egbọ e ri emini ighiusomhi na keẹ e sesẹ wẹ gbe akanya, e ga kugbe, e le eminale kugbe (e le eminale no pfuase kugbe), e sọ iromhi kugbe. ⁴³ Ọgbokpa o mu

ekpẹ ni o funẹ ẹ na Eshinegba irari ọlẹlẹ onyaloa ali oshabọ ebubu ni eni ighiusomhi na keẹ e gbe. ⁴⁴ Eni e mie iJesu suọ nya e kudugbe, e

kemhi emini e mhọli nya na egbe. ⁴⁵ Eni e mhọli ekẹ e ri ekẹ eyewe de, elese eni e mhọli itsua, e rẹ wẹ de, e wolo ikpaghọ kugbe kemhi ni eni ẹa mhọli. ⁴⁶ Ogbẹlẹ kpa e rọ o legba elemhi apfẹ ni i la Owa Oyi Eshinegba. E ri oghẹlẹ ali udu ni o pfuase nu egbe la apfẹ egbe e le eminale. E le eminale no pfuase. ⁴⁷ Ee kuẹghie Eshinegba, ighọ egbọ e li somhi elemhi wẹ. Ogbẹlẹ kpa Eshinegba o rọ ri egbọ ni a mie e pfuese ma wẹ o.

3

A ri ocheghẹlẹ-awẹ-a ni ọọ lema ze

¹ Ogbẹlẹghuo khi iPita ali iJoni ee je Owa Oyi Eshinegba eghẹghẹ agogo esẹ ọguota ni a la sọ iromhi.

² A tsua omose ni o rōte abi a te bia li guoghọ-a bhale ya shi ode unuẹkpẹ ni a lu Isomhotse oyi Owa Oyi Eshinegba. Akaghọ a tsua li bhale ya shitọ ni o te me asha mhila egbọ ni ẹ lo oni Owa Oyi Eshinegba le ikpaghọ. ³ Abi o rọ me iPita ali iJoni khi e lo oni Owa Oyi Eshinegba, o mhila wẹ ikpaghọ. ⁴ Ighọ iPita o bino ọli ato tatata, ighọ li khi iJoni. IPita ọọ li, “Bino anye!” ⁵ Ighọ o li bino wẹ, o ri udu sa khi lọli ya me wẹ emhi obọ mie.

⁶ Ama iPita ọọ li, “Mhi aa mhue ukpaghọ ya ne, ama mhi ri emini mhi mhọli ne. Irari eva oyi iJesu iKirisiti onge iNazarẹti, vule ni u ke kia!” ⁷ Ighọ iPita o mu ọli obọ-ita vule. Udemhija, awẹ ali ili awẹ eyọli e na ya to. ⁸ Ighọ o ti vule migha, ọọ kia gase. O nu wẹ lo elemhi oni Owa Oyi Eshinegba, o kia, o jino, o kuẹghie Eshinegba. ⁹ Abi egbọ ni e la akaghọ nya e rọ me ọli khi o kia gase, khi o kuẹghie Eshinegba, ¹⁰ e lẹse oni o khi, khi lọli

o kpe e shito ode unuekpe ni a lu Isomhotse e lema, oni ingme o sha ogbokpa abo, e a lese abi o li kia.

IPita o nu eni e migha a fe ngme

¹¹ Abi oni omose o li mu iPita ali iJoni mhue egho, oshabo o sha eni ebubu egbo, e kpikpi fie deba we ya lo arakpha ni a lu Arakpha oyi iSolomoni ni o la oni Owa Oyi Eshinegba. ¹² Abi iPita o ro me abi eni egbo ee li, oo we. "Ee egbo iZireni, elo o ze ni onana o ro ligho ri abo sha e ni a ro lina a bino anye abine khi ekpabo ali ipfuase eyi anye, anye ro roli ze?" ¹³ Eshinegba oyi Aburaamu, ali Aziki ali iGiekopu, ni o khi Eshinegba oyi itita awa, o she ri ufumhi oyoli na iJesu, Oni oo ga li. Ama eri a rue oli na ena omhese, a kie oli odalo oyi iPaleti abi o tseku mholi oli shi udu khi loli ya rue oli obo-a.* ¹⁴ A kie iJesu oni o pfuase ali oni o gue e ngeli, a ri ochogho lie iPaleti o rue ogbo ni o gbe ugbeli abo-a na e.† ¹⁵ Ama a gbe ogbo ni o ri ogbo a je agbo-a. Ama Eshinegba o gbo guise oli le abi o ro ghua. Anye aava anye me oli abi o ro guale, anye ro pfi otsese shi o. ¹⁶ Itobo ekpabo ni e la eva oyi iJesu anye ro dobe ri omose ona ni a lese ni a fele ena ze, oni irudunga oyi oni omose loli o ze khi o ga ze pfo nya ni a ga me memena.

¹⁷ "Inyoghwo-mhe, mhi lese khi emini ee ali eni e ralo na e a riefe iJesu, khi elemhi umhalese a te riefe we. ¹⁸ Ina Eshinegba o li ri ungmehi oyoli ya tse, oni o rote eke rote unu oyi emekeguele ngme khi iKirisiti o ya me osoli. ¹⁹ A zono khase Eshinegba khi a pfido, ni a mu pfi deba Eshinegba, ni o shishi olamhe eye e a, Ini a ligho, eghenge iyemhea o ya rote obo oyi Onomhue bhale deba e. ²⁰ Ini oo

ghie oni o shobo bhale agbo ghi awa kpa, ikhi iJesu, oni Omiepfuese. ²¹ IJesu o mema ya kie la obini iloghie ramhi eghenge ni Eshinegba o ro ya mu emhikpa pfi gbo mele enegbo-a, abi Eshinegba oli rote unu oyi emekeguele eni e pfuase eyoli shobo na awa eghenge ni o dose. ²² IMosisi o ngme oli, oo, "Onomhue Eshinegba oye e o ya rote iteva oye e mu Omekguele nabi mhemhe vule na e. A ya mema ri esu shi ingmemhi ni o ya gueye e.‡ ²³ Oni o da ri esu shi oli o, Eshinegba o ya khi oli egbo eyoli ku-a.§

²⁴ "Egbebo lo khi emekeguele nya rote iSamue ya je odalo, e kpe ngme emini a ya me eghenge oyawa shi eke. ²⁵ Emini eni emekeguele enana e ngme, ee o go lu, a li mholi okemhi shi ishobo ni Eshinegba o shi na itita e, ni o la lie Aburaamu, "Mhi ya rote obo oyi imimi e khi vose na egbo na agbo nya.*" ²⁶ Abi Eshinegba o ro mu Oni oo ga oyoli vule, O te odode ghie oli ghi e ni o khi vose na e abi o ro mu e nyene lase ingmobe eye e le."

4

IPita ali iJoni e migha odalo oyi Enighie shi ezo

¹ Abi iPita ali iJoni e kie nu eni egbo o ngme, eni ee khekhe oni Owa Oyi Eshinegba ali egbo iSadusisi eghuo e bhale deba iPita ali iJoni. ² Elemhi e bi we itobo khi eni ighiusomhi na kee eyi iJesu ee sese eni egbo khi iJesu o rote eghuli guale. Eri onana guele khi egbo eni e ghu-a khi e gbo ya rote eva oyi iJesu guale. ³ Igho eni egho e li mu iPita ali iJoni, irari obili o she bi elegeho, e mu we shi owa ighumha ramhi ogbeakolo. ⁴ Ama ebubu egbo ni e suo ingme ni iPita

* 3:13 Li ze Okiali 3.15 † 3:14 Li ze iMat 27.15-23; iMak 15.6-14; iLuk 23.13-23; iJon 19.12-15

‡ 3:22 Li ze iDeut 18.15,18 § 3:23 Li ze iDeut 18.19 * 3:25 Li ze iGbae 22.18

o ngme e mie iJesu suo. Emose ni e ke miesuo e ya khi egbo agbele ishe.

⁵ Ogbeakolo, eni ee mheshe eyi iju ali eni egbhali ali esese Ishi eyi iMosisi eyi egbo iju e legba iJerusalemu. ⁶ E ya me Oga oyi ekpodalo ugamhi ni a lu Anasi ali iKefasi, ali iJoni ali Alezada ali ena omhue-apfe oyi Oga oyi eni ee ralo ugamhi. ⁷ Igho e mu iPita ali iJoni bhale iteva oyewe migha. E mhila we, “Ekpabo nabise ali eva oyoghuo a ro gbe akanya ona?”

⁸ Igho iPita ni Ayemhe-no-pfuase o vo egbe o we: “Ee enighie eyi egbo ali egbhali, ⁹ A mhila anye amo akanya onete ni a gbe na oni o guogho-a ona, ali abi a li ro oli toto. ¹⁰ Emhi oghuo o la o ni anye ya gueye e ali egbo iZireni nya. Itobo eva oyi iJesu iKirisiti onge iNazareti, omose ona o ro migha iteva oyee ni o ro toto ngmala ena. Lori o khi oni iJesu ni a ta ma apfida, ni Eshinegba o rote eghuli guise le. ¹¹ IJesu khi ogbo ni Ebe-no-pfuase o ngme ni oo,*

“ Eche ni itsona e kie pfa,
o tigbe mele oni echeli ebe
ni o mu eloe ne nya-a.”

¹² Imiepfuese o la obo oyi ogbolese, irari khi eva olese o la ni Eshinegba o ro na ogbokhoghuo elemhi agbo onana ni awa ya te mholi imiepfuese.”

¹³ Abi eni ee mheshe na egbo iju e ro me igbedu ni iPita ali iJoni e mholi, ni e ro ya lese khi egbo tse ni ea ye owa ebe e khi, abo e sha we, e me-we-me khi e kpe nu iJesu u kia. ¹⁴ Ama, abi e ro me omose ni a ro ze khi o nu we migha agho, ea ke mhue abi e ya ngme. ¹⁵ E gueye we e vu wewe iteva lase ne, igho e li nu egbewe ye ochi. ¹⁶ Ee, “Se awa ya li eni emose ena?” Egbokpa ni e la iJerusalemu e she lese ikanya onyaloa ni e gbe, o a ze

awa ya tia. ¹⁷ Ini ingme ona o khi gbeke-a, awa mema tse agua ye we e khi gbo gbudu ri eva oyi iJesu nu ogbokhoghuo ngme.

¹⁸ Igho e lu iPita ali iJoni nyene egbe bhale elemhi oni owa ugamhi, e gueye we e khi me emini o re we gbo gbudu ri eva oyi iJesu nu ogbokhoghuo ngme wekhi iroli sese. ¹⁹ Ama iPita ali iJoni ee we, “Ee a so o ghue, ini o ya ti Eshinegba eloe, ini ee o fe ti ni anye suo eso na, ocho ni anye kha ro suo eso na Eshinegba. ²⁰ Irari khi aa tigbe ya me khi anye ea ya gueye egbo emini anye me ni anye suo.” ²¹ Abi e ro nyamhise we alo se, e zewe obo vu. E me khi ea ze we ya nase itobo khi egbo ni e la agho nya ee kueghie Eshinegba shi itobo omose ni o a kpe dobe e kia ni e ro ze. ²² Irari khi oni omose ni a ri akanya onyaloa ro ze o dose ikpe egbhueva.

Olema ni igbaa eni e mie iKirisiti suo e lema shi igbedu

²³ Abi a ro rue iPita ali iJoni abo-a, e le deba apfewe. E gueye we abi ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali egbhali e ngme ewe. ²⁴ Abi e ro suo ona, e ku unu a nyogho lema Eshinegba, ee, “Onomhue, yeye u ma eke ali ukhuli ali oke oniemi ali emini e la elemhi we nya.† ²⁵ Yeye u ri Ayemhe-no-pfuase rote unu oyi oghie iDefidi ita anye ni o khi oni oo ga oye lie,

“ Elo o ze ni ishishi egbo
e ro o nyaghu
ni egbo e ro o domhi mhe shi afue?”

²⁶ Ni ighie ni e la agbo
e ro mu egbe shi okholi,
egbo eni ee mheshe e tigbili
ni e ro mu okholi vule
shi Eshinegba Onomhue o,
ali iKirisiti ni o she ze.‡

²⁷ Esheshi gho Erodu ali iPotiasi iPaleti e ya nu egbo iJeta ali egbo iZireni lona kugbe elemhi oni eoli

* 4:11 Li ze Iwolo 118.22 † 4:24 Li ze Okiali 20.11; iNee 9.6; Iwolo 146.6 ‡ 4:26 Li ze Iwolo 2.1-2

ona. E gba kugbe, e gbe iJesu oni oṣo ga oye-a, oni u ze. § 28 E riye emini u ri ekpabo ali oghumhe oye gba shi eke khi a ya me. 29 Ama memena, Onomhue, bino abi e lie domhi, ni u ri ekpabo na anye eni e e ga eye, ni anye gbe udu ke ngme ungmehi oye. 30 Nise obo-a ri egbo ke ze, u gbolo e gbe oleye onyaloa ali oshabo rote eva oyi iJesu Oni oṣo ga ni o pfuase oye.”

31 Abi e ro lema se, elemhi owa ni e la oo jighise, Ayemhe-no-pfuase o tiemhie shi we o, o ri igbedu na we e ngme ungmehi oyi Eshinegba.

Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ee kemhi itsua na egbe

32 Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo e mholi udu ali usamhi oghuo. Ongewe o a ke lie khi eri loli mholi emhikhoghuo otsobo oyelue, ama eri e ku emhikpa gbe ke mholi.* 33 Eni ighiusomhi na kee e ri ekpabo o pfi otselje je odalo shi ungmehi irote-eghuli guale oyi iJesu Onomhue. Egbo nya e mu ekpe e na we. 34-35 Aa me ongewe ni emhikhoghuo o to. Irari khi eghenge kpa, eni e mholi eke ali apfe e ro rewe e de, e rue eni ikpagho ni e re we de bhale ufuenge oyi ighiusomhi na kee. E kemhi we na ogbogbo abi o li to oli.

36 Igho iJosefu ni o khi unuekpe oyi iLiva, ni a bia shi eke iSapurosi. IBanabasi, eni ighiusomhi na kee ee lu oli. Emini a ri eva ona ngme khi Orudushi-egbo o. 37 IBanabasi o ri eke ni o mholi de, o rue eni ikpagho ni o roli de bhale ya shi ufuenge oyi ighiusomhi na kee.

5

Ananayasi ali iSafira

1 Omose oghuo o la o ni a lu Ananayasi ali ughue oli iSafira, e ku abo gbe ri eke oyewe de. 2 O te eni ikpagho ni o ri oni eke de rue

sheli na egboli, ughue o lama shi oli o. O tsua ikhukhui eni ikpagho ghi ighiusomhi na kee.

3 Igho iPita oo, “Ananayasi, elo o ze ni u ro ze ni okphaghiye o lo e udu, ni u ro lo egboli khashe Ayemhe-no-pfuase, ni u ro rote eni ikpagho ni u ri oni eke de rue shi na egbe e? 4 Oa khi oye oni eke o khi neni u roli de? Abi u ro roli de se, eni ikpagho ea kie khili eye? Elo o ree sa usamhi onana? Oa khi ogbo u lo egboli khashe ama Eshinegba!”

5 Abi Ananayasi o ro suo ungmehi ona se, o de eke, o ghua. Ulishi oniemhi o ku rughu egbo kpa ni e suo emini a me. 6 Igho izeo e rote iteva oyewe fiye lasele ya ri ide khuli olimhi oyoli, e tsua li fiye je olase ya ro to.

7 Iwakati ese e lese na dose te, ughue oli o lole, o a lese emini a me. 8 IPita o mhila li, oo, “Gueye mhe ghue, ingme ni yeye ali Ananayasi odoe a ri oni eke de na?”

Oo li, “Ii.” “Igho anye ri oni eke de.”

9 IPita oo, “Se ee ava-ava a li yemhe shi oghuo ni a mheshe Ayemhe-no-pfuase bino? Emose ni e tsua odoe ya to lena e la ode kia bhale. Wewe e gbo li tsue ya to!”

10 Utoghuokpe o de eke, o ghua. Eni emose e bhale, e ya e khi o she ghua, igho e tsua li ya to mama odoli. 11 Ulishi oniemhi o mu igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo nya ni e suo emini a me.

Eni Ighiusomhi na ke e ri eni ee ghua ebubu ze

12 Eni ighiusomhi na kee e gbe ebubu oleye onyaloa ali oshabo ododa iteva oyi eni egbo. Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo e lona Arakpha oyi iSolomoni na elemhi Owa Oyi Eshinegba elemhi ikudugbe. 13 Ogbokhoghuo o a gbudu kugbe we o aboriekhia khi

ẹgbọ nya e ri ekpe na we. ¹⁴ Abi o riẹ khi igho, eri ebubu emose ali ikpotso elese e mie Onomhue suo, a ku we ma igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo. ¹⁵ Irari ikanya onyaloa ni ighiusomhi na kee e gbe, ẹgbọ e tsua ẹgbọ ni ẹa ze bhale ode ifu apfe rewe yeshi ukpho ali iya, ini akphakpha oyi iPita oo nga we egbe ini odo. ¹⁶ Olele ẹgbọ e rote ẹoli ni e la gasẹ iJerusalemu bhale. E tsua ẹgbọ ni ẹa ze ali eni e mholi ayemhe okphaghiẹ bhale, igho a ri wewe nya ze.

A mu okholi vule shi Ighiusomhi na ke o

¹⁷ Oga oyi ekpodalo ugamhi ali apfoli ni e ga ro la otu oghuo ni a lu otu iSadusisi, e kpe ofuma a deba ighiusomhi na kee. ¹⁸ E muno eni ighiusomhi na kee ku lo owa ighumha. ¹⁹ Ama eliyose, aḡeni o khueghie ode oyi oni owa ighumha-a na we, o rue we ya lase. ²⁰ Oo we, "A ke vu, a je elemhi ogba na Owa Oyi Eshinegba ya migha ni a gweye ẹgbọ usomhi onete oyi agbo onogbo ona."

²¹ Abi ogbe o ro gbe-a, eni ighiusomhi na kee e dose lo Owa oyi Eshinegba, ee sese. Abi Oga oyi ekpodalo ugamhi ali apfoli ni e ro ga la otu oghuo e ro bhale, e lu ilegba oyi eni egbhali eyi ẹgbọ iZireni (ni a lu iSaediri), igho e lu eni e ri ẹloe e khu owa ighumha e ka wolọ eni ighiusomhi na kee igha ghi ewe. ²² Ama abi e ro ramhi agho, e bhale ya e khi eni ighiusomhi na kee ẹa la oni owa ighumha, igho e nyene egbe je ya gweye eni e ghie we. ²³ E li, "Anye bhale ya e khi a so okpe owa ighumha gba-i! Khi ekhekhe e migha unu ode. Ama abi anye ro khueghie eni ode-a lo elemhi agho, anye ẹa me ogbokhoghuo elemhi agho." ²⁴ Abi e ro suo ona, abo e sha oghie oyi eni e khe ekhe Owa Oyi

Eshinegba, ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi, itobo khi ẹa dobe lese udi emini a me ena idiegbe oyi ighiusomhi na kee. Oni ingme ọa ze we sa.

²⁵ Igho omoşe oghuo o bhale we iteva, oo we, "A bino! Egbọ ni a mu shi owa ighumha e la Owa Oyi Eshinegba a sese ẹgbọ!" ²⁶ Igho eni e khe ekhe e vu ya mu eni ighiusomhi na kee. Ẹa ri itoto riẹle ọli itobo khi ulishi eni ẹgbọ o mu we ini e ya tonu we eche.

²⁷ E muno eni ighiusomhi na kee bhale ya migha agbala, oni oghie oyi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba o mhila we ogbo. ²⁸ "Anye tse agua gweye e aa khi ke ri eva ona sese ẹgbọ. Ama a kiele e sese ẹgbọ, osese oye e o gbhiaku eke iJerusalemu nya. A yese ni ẹgbọ e ya ke dabi khi anye gbe iJesu-a!"*

²⁹ IPita ali ighiusomhi na kee eni e kpole e we, "Anye mema ya ri oyi Eshinegba gbe dose oyi ẹgbọ." ³⁰ Eshinegba oyi itawa o rote eghuli guise iJesu le, oni a soli-a shi ọra gbe-a. ³¹ Eshinegba o she yase ọli nga obita ni o pfuase oyoli abi Omi Oghie ali Omiepfuese, ni oo ri eghẹghẹ na iZireni gbo mholi imupfi ali igbekua shi olamhe. ³² Anye khi otselẹ shi eni ingme ena nya, igho li khi Ayemhe-no-pfuase, ni o khi isomhopfa ni Eshinegba o rona eni e suo eso na li. ³³ Abi e ro suo ona, e pfaa, e nono abi e li ya gbolo we-a. ³⁴ Ama iGamaliẹ ni o khi otu iFarisi ni oo sese Ishi eyi iMosisi, ni o khi oni ẹgbọ e ri ekpe e na, o vule migha elemhi oni igbaa oyi eni egbhali, o a wolọ we fiẹ ne ukuku eghẹghẹ. ³⁵ Igho oo we, "Ee emose iZireni a kuegbe-a sa emini a nono khi a ya riẹle eni emose ena. ³⁶ Eghẹghẹ ni o dose, omoşe oghuo ni a lu iTeudasi o lasele, oo lu egboli emhi, ẹgbọ egbhuẹshe asha ene e kpikpi deba li. Abi a ro gbe ọli-a,

* 5:28 Li ze iMat 27.25

ẹgbọ eyọli e gbhiaku-a, oni okiali oyọli o mele afuẹ-a. ³⁷ IJudasi ọngi iGalili ọ gbo lasela ẹghẹghẹ ni a rọ leli ẹgbọ, lọli ali ẹgbọ eyọli e pfi onyaghu. Abi a rọ gbe ọli a ẹgbọ eyọli e gbhiaku-a. ³⁸ Irarigho, mhi ye ẹ ude shi idiegbe oyi ẹgbọ ena, a zẹ wẹ obọ! Zẹ wẹ obọ ni e vu! Ini emini e rọ bhale khi obọ oyi ọgbọ o te bhale, e ya de. ³⁹ Ama ini o khi obọ oyi Ẹshinẹgba o te bhale, aa ya tigbe dobe mu wẹ gba, ama khi Ẹshinẹgba a nu ẹ khọli.”

⁴⁰ Oni ungmehi ni ọ ngme o lo wẹ udu. E lu eni ighiusomhi na keẹ lasela, e gbe wẹ itali, e gueye wẹ e khi ke ngme ingme oyi iJesus, e zẹ wẹ obọ vu. ⁴¹ Eni ighiusomhi na keẹ e rọte agho vu, ee ghele khi wewẹ e li te ọ na ri omama a mu shi eva oyi iJesus. ⁴² Ẹa tigbe yemhe-a, ogbele kpa e rọ ọ sese, ni e gbo rọ ọ tse abọ usomhi onete khi iJesus ọ khi Omiepfuese, elemhi ọgba na Owa oyi Ẹshinẹgba ali rọte owa ya je owa.

6

Emose oshilua ni a zẹ

¹ Ẹghẹghẹ ni a ngme ena khi igbaa oyi eni e mie iJesus iKirisiti suo khi ee ke bu shi ọ, ẹgbọ iJu eni ee ngme elemhi iGiriki elemhi wẹ, ee wolọ khi ẹgbọ iJu eni ẹ ngme elemhi Iburu, e ri ukpeloe ẹ gbe esamhi-olimhi eyi wewẹ ini ẹ kemhi eminale ogbele kpa. ² Igho ighiusomhi ogbava e luno igbaa oyi eni e mie iJesus iKirisiti suo nya kugbe, ẹ wẹ, “Oa ti ni anye pfi akanya itsabo ungmehi oyi Ẹshinẹgba shi eke, ni anye so alo ghue eminale ikemhi. ³ A zẹ emose oshilua elemhi iteva oye ẹ, ni a lese khi e mhọli Ayemhe-ṅo-pfuase ali ileasingme. Ni awa ri akanya ireloekhu ingme eminale ali itsua ikemhi na wẹ. ⁴ Ishẹgho, ni anye me asha ri elo shi iromhi isoso ali itsabo usomhi onete.”

⁵ Oni akhokhomhe ona o ga ghole ẹgbọ kpa ni e le gba. E zẹ iSitivini ni ọ mhọli irudunga ali Ayemhe-ṅo-pfuase, ali iFilipu, ali iPikororusi, ali iNikano, ali iTimoni, ali iPamenasi, ali iNikolasi ni ọ khi ọngi Atioki ni a mu pfi je irudunga oyi ẹgbọ iJu. ⁶ E ri ẹgbọ ena kase eni ighiusomhi na kee, eni ighiusomhi na kee e ri abọ nga wẹ ukhomhi lema na.

⁷ Igho ungmehi oyi Ẹshinẹgba oo ge shi ọ. Igbaa oyi eni e mie iJesus iKirisiti suo e bu shi ọ elemhi iJerusalemu. Ebubu ekpodalougamhi eyi Ẹshinẹgba e lama shi oni irudunga.

A mu iSitivini

⁸ ISitivini, omose ni Ẹshinẹgba ọ khivose na, ọ mhọli ekpabo oyi Ẹshinẹgba rọ gbe ikanya onyaloa ali oshabo iteva oyi ẹgbọ. ⁹ Ama ẹgbọ eghuo ni e khi igbhogbho na owa ugamhi oyi eni e kpe khi ighumha, e nu iSitivini i khako. IJu eni ẹgbọ ena e khi ni e rọte eke iSairini, ali Alezadira bhale ali eni e rọte eke iSilisha ali Esha bhale, ni e ke ngeli iJerusalemu. ¹⁰ Ama ẹa dobe nu ileasingme ali Ayemhe ni ọ rọ ọ ngme kẹ abọ.

¹¹ Igho e bena tano shi ẹgbọ eghuo elemhi, e lie, “Anye suo abi iSitivini ọ rọ pfi unu-a deba iMosisi ali Ẹshinẹgba.”

¹² Igho e ngmiasẹ eni ẹgbọ ali eni egbhali ali eni ẹ sese lshi eyi iMosisi. E mu iSitivini bhale ilegba oyi eni ẹ mhesẹ ali esọ-ẹzo eyi ẹgbọ iJu ni a lu iSaediri. ¹³ E wolọ ẹgbọ lasela ni e pfi otsela egbhọli khi, “Omose ọna ọa tigbe yemhe-a ingme-ingmehi ipfiunu-a ni ọ ngme ẹ deba Owa Oyi Ẹshinẹgba no pfuase ali ushi. ¹⁴ Irari khi anye suo khi ọ ọ li khi iJesus onge iNazareti ọna, ọ ya guoghọ Owa oyi Ẹshinẹgba oyi ẹgbọ iJu-a, ọ ya gbo mu ighuighue ni iMosisi ọ rọ shi eke na anye pfi.”

¹⁵ Egbọ ni e la oni ilegba nya ee bino iSitivini, e mę khi alo eyọli e gę nyanyanya abi alo eyi aęeni.

7

Ungmemhi ni iSitivini o ngme

¹ Ighọ Oga oyi ekpodalo ugamhi o mhila li, oọ li, “Ięesikia ingme ni a gue shi ę egbe ena e khi?”

² ISitivini oọ li, “Inyoghuo ali ita ni e le gba, a ri esọ shi mę eke! Eshineęba ni o mhọli ufumhi, o ri egbe khasę ita awa Aburaamu abi o rọ kie la eke iMęsopotemia, neni o tige be ę ọli Arani ya la. ³ Eshineęba oọ li, ‘Lase eke ali iteva oyi egbọ eye le, ke je eke ni mhi ya rọkhasę ę.’* ”

⁴ “Ighọ o rọte oni eke iKadia vu ya la ọli Arani. Abi itali o rọ ghua se, Eshineęba o ghie ọli je eke ni a ngeli ogbe namo.† ⁵ Oa ri ugu okhọghuo akana na li, wękhi ukuku eke okhọghuo o khi na li. Ama khi Eshineęba o she kpę shobọ na li khi lọli ali imimi ọli, e ya le ugu oni eke, abi o rọ tseku khia khi eęheęhe aghọ Aburaamu ọa bia ọmọ okhọghuo ne.‡ ⁶ Ina Eshineęba o li nu ọli ngme. ‘Imimię e ya khi epfese shi eke ni ọa khi oyewę, e ya khi ighumha, a nasę wę elemhi ikpe egbhuęshe asha ene. ⁷ Eshineęba oọ, ama mhi ya nasę ushishi ni e ya muno wę ighumha. Ini mhi nasę wę na wę se, e ya rọte ushishi oghọ lasela bhale eke ona ya ngeli, e gbo la akana a ga mę.†§* ⁸ Ighọ Eshineęba o nu Aburaamu shobọ ishele-a ni o ya khi irokhase khi ogbọ o mhue obọ shi oni ishobọ. Ighọ Aburaamu o bia Aziki, o shele ọli-a abi o rọ gbe ogbele elele. Ighọ Aziki o gbo li khi

ita iGiekoępu, iGiekoępu o gbo li khi ita emose ogbava ni e khi ititawa.†

⁹ “Itobọ khi eni imi iGiekoępu ee do iJosefu okonyo, e roli de abi oghumha ya je eke ijipiti. Ama Eshineęba o nu ọli la.‡ ¹⁰ O tsumhi ọli obọ ikphakphamę nya. O ri ilęsingme na iJosefu, o gbo kpaghię ọli obọ ni ingme oyọli o rọ ghole iFero ni o khi oghie oyi eke ijipiti. Ighọ oni oghie o roli leghie ukhomhi ijipiti ali agbala oyọli nya.§

¹¹ “Ighọ okiamhi onięmhi o la eke ijipiti ali iKena a pfi ni o pfi osoli onięmhi na ititawa ni ęa ke rọ mę eminale e le.* ¹² Abi iGiekoępu o rọ suọ khi eminale e kpọku shi eke ijipiti, o ghie imiọli ni e khi ititawa je oobọ ya bino odode. ¹³ Utonuzeva ni e ke ye, oni iJosefu o gueye inyoghuo ọli oni lọli khi, aghọ iFero o la lese egbọ eyi iJosefu.† ¹⁴ Ighọ iJosefu o ghie ya rue itali iGiekoępu ali egbọ eyọli nya ni e kugbe khi oshe ęa la egbhuęne.‡ ¹⁵ Ighọ iGiekoępu o je eke ijipiti, ashini lọli ali ititawa e ghua shi.§ ¹⁶ A tsua ilimhi eyewę nyenę egbe je ishekemu ya rọ to uji ni Aburaamu o ri ikpaghọ nu unuekpę oyi Amọni de.* ”

¹⁷ “Abi oni eęheęhe o rọ ti ramhi ni Eshineęba o rọ ya ri ishobọ oyọli tse na Aburaamu, egbọ eyawa ni e la ijipiti e lolo bu shi o. ¹⁸ Ighọ oghie ọlese ni ọa lese emhikhoghuo ingme oyi iJosefu o ke la ukpekhomhi shi eke ijipiti.† ¹⁹ Oọ na egbọ eyawa osoli obe, o jili ititawa, o ri itoto lie wę, e pfino imiwę kua ni eni eniyę e ba ghuloo.‡

* 7:3 Li zę Igbae 12.1 † 7:4 Li zę Igbae 11.31; 12.4 ‡ 7:5 Li zę Igbae 12.7; 13.15; 15.18; 17.8

§ 7:7 Li zę Igbae 15.13; Okiali 3.12 * 7:7 Li zę Igbae 15.13-14 † 7:8 Li zę Igbae 17.10-14; 21.2-4; 25.26; 29.31-35.18 ‡ 7:9 Li zę Igbae 37.11,28; 39.2,21 § 7:10 Li zę Igbae 41.39-41

* 7:11 Li zę Igbae 42.1-2 † 7:13 Li zę Igbae 45.1,16 ‡ 7:14 Li zę Igbae 45.9-10,17-18; 46.27

§ 7:15 Li zę Igbae 46.1-7; 49.33 * 7:16 Li zę Igbae 23.3-16; 33.19; 50.7-13; ijosh 24.32 † 7:18

Li zę Okiali 1.7-8 ‡ 7:19 Li zę Okiali 1.10-11,22 § 7:20 Li zę Okiali 2.2

20 “Oni eghēghe a rō bia iMosisi, ni ọa khi ọmọ na tse. A la owa oyi itali kuele ọli iki ese. § 21 Abi eē ke rō doḅe rōli sheli, e rue ọli ya shi eḅe oke. Omi iFero ni ọkpotso ọ me ọli rue, ọ kuele ọli abi omi oli.* 22 IMosisi ọ wena owena ali ilēsingme oyi iJipiti, ekpabọ o la emue oyọli ali emini ọọ riēle.

23 “Abi iMosisi ọ rō gbe ikpe egbhueva, ọ mholi shi udu khi lōli lē ya bino eḅo eyōli ni e khili eḅo iZireni. 24 Igho ọ me khi ọngi iJipiti ọọ nase ọngi iZireni. Igho ọ li ye odoḅe, ọ gbe ọngi iJipiti-a. 25 Eri iMosisi ọ dabi khi eḅo eyelue e ya me ọli me khi eri Eshinegba ọ rē lue e tsumhi eḅo eyōli, ama ẹa ligho me ọli me. 26 Ogbeakolo khi iMosisi ọ bhale ya e khi eḅo iZireni aava e nu egbewe e khōli, ọ nono ni lōli rēwe riēle. Ọọ we, ‘Elo o zē ni eē ni a gbo li khi inyoghuo egbe a rō nu egbe e a khōli?’

27 “Ama ọni ọa gueli ni ọ la ọ ọ ghi iMosisi abo pfiā, ọọ li, ‘Oghuo ọ rē khi ọni ọọ mhesē na anye ali ọni ọọ sọ ezo na anye?’ 28 Eri u wa nono ni u li gbe mhe-a abi u li gbe ọngi iJipiti a oode?” 29 Abi iMosisi ọ rō suọ ona, ọ na pfiā je eke oyi iMidiani ya la abi ọḅfese, ọ bia eniye aava shi agho. ††

30 “Ikpe egbhueva e doḅe se, aḅeni ọ ri egbe khasē iMosisi elemhi eḅemhi erali ni oo to ukhomhi ebuli. 31 IMosisi ọ me ọli, o sha li abo. Ọọ lē ni ọ ya bino, uruli oyi Onomhue o lu oli, ọọ li, 32 ‘Mhemhe mhi khi Eshinegba oyi itita e, Eshinegba oyi Aburaamu ali oyi Aziki, ali oyi iGiekoḅu.’ IMosisi ọọ guo elemhi ulishi, ọa ke gbudu bino oobọ.

33 “Onomhue ọọ li, ‘Gueghie ekuē ni u sọ, eke ni o pfuase u migha.

34 Mhi she me ajilimhe ni eḅo

eyemhe ni e la iJipiti e me memena. Mhi she suọ ekperumhe oyewe, mhi she bhale ya mie we pfuese. Bhale memena khi mhi ya ghie e nyene egbe je eke iJipiti.’ §

35 “Oni iMosisi ọna eḅo eyōli e ke ekpe kie, ni eē ọ li, ‘Oghuo ọ rē khi ọni ọ mhesē e na anye ali ọni ọọ sọ ezo oyi anye?’ Eshinegba lōlighuo ọ ri aḅeni ni ọ ri egbe khasē ọli elemhi eḅemhi erali ni e to ghie iMosisi ọ ka khi ọni ọọ mhesē ali omiepfuese oyewe.* 36 Lōli ọ rēwe ya fiē lase eke iJipiti, ọ la eke iJipiti ali obini Okē Ifulo ali udu oyemhi elemhi ikpe egbhueva gbe akanya ọnyaloa ali irokhase. †

37 “IMosisi lōlighuo ọọ eḅo iZireni, ‘Eshinegba ọ ya rōte elemhi e ghie omekeguele ọnabi mhemhe ghi e.’ † 38 Ọ la iteva ebubu eḅo elemhi udu oyemhi, li shi aḅeni ni ọ ke nu ọli ngme ukhomhi ute iSinai, li she ititawa, ọ mie ungemmi ni o ri agbo ọ na ogbo, ọ rue ọli na awa. §

39 “Ama eni ititawa ẹa nono ni wewe e suọ esọ na li, eri e kie iMosisi, e ri udu oyewe nyene egbe ukhokho je eke iJipiti. 40 Ee Erōni, ‘Mama ikhumhi na anye ni e ya ri anye ke kia, irari khi anye ẹa lēse abi iMosisi ni ọ rue anye te iJipiti lasele ọ ke li kia.’* 41 Oni eghēghe eni eḅo e rō mama ikhumhi ni o li abi ozele ena, ee luase ọli, e ghele shi oni ikhumhi ni e ri abo eyewe mama. † 42 Igho Eshinegba ọ sọ ukhokho gbe we, ọ zē ni e ga ovo, ali uki, ali ikpetata abi a li keke ọli shi ebe emekeguele, ni ọọ:

“ ‘Ee eḅo iZireni,

abi a rō la udu oyemhi

ikpe egbhueva a luasobo,

mhemhe a ri iluasobo na?

43 A yase okula oyi

ikhumhi iMoleki

* 7:21 Li zē Okiali 2.3-10 † 7:29 Li zē Okiali 18.3-4 ‡ 7:29 Li zē Okiali 2.11-15 § 7:34 Li zē Okiali 3.1-10 * 7:35 Li zē Okiali 2.14 † 7:36 Li zē Okiali 7.5; 14.21; iNọba 14.33 ‡ 7:37 Li zē iDeut 18.15,18 § 7:38 Li zē Okiali 19.1-20.17; iDeut 5.1-33 * 7:40 Li zē Okiali 32.1 † 7:41 Li zē Okiali 32.2-6

ali ukpetata oyi iRefani,
ni e khi ikhumhi ni
a ri abo mama ni a ga.
Irarigho, mhi ya ri egbo bhale
ya mu e okholi vu,

e tsua e dose obini eke iBabilo.†

44 “Ititawa e mholi igholo oyi
otsela obini elemhi udu oyemhi.
Abi Eshinegba o li khokho li ye iMo-
sisi, igho o li riela oli.‡ 45 Abi e ro
le oni igholo ugu se, ijoshua o tsua
li ma egbe bhale eke oyi ishishi ni
Eshinegba o khu kua na we. O nu
we la ramhi eghenge oyi iDefidi.*
46 IDefidi ni Eshinegba o ri afu na o
mhila li ini loli to owa na Eshinegba
oyi iGiekopu† 47 Ama iSolomoni o to
owa na Eshinegba.‡

48 “Abibi o ririele li, a lese khi
Eshinegba no Yagha ne Nya o a ya la
owa ni egbo e ri abo to. Loli o ze khi
Azaya omekeguele o guele khi.

49 “Eshinegba oo, Iloghie o khi
ukpekhomhi ni mhia shito.
Eke agbo o khi

akphawe-nga oyemhe.

Owa nabise ee egbo

a ya tigbe to na mhe?

Asha no ghuo o ya gua mhe la?

50 Oa khi mhemhe-ghuo
mhi ma eni emhi ena nya?‡

51 “Ee egbo usueso-akhue ni e zese
udu oyewe-a khali igba zuse eso. A
li abi itita e, ni e kie Ayemhe-no-
pfuase.* 52 A famhi me omekeguele
okhoghuo ni itita e ea mu okholi
vule shi o? Eri e gbo gbolo eghuo-a,
ni e me eke guele khi, Oni oo suo eso
na Eshinegba o ya bhale. Memena
ee a she ro oni iKirisiti ona de, a gbe
oli-a. 53 Ee ni a rote obo oyi ageni ni
Eshinegba o ghie mie ishi, ee aa kie
gbo ri eni ishi gbe akanya.”

A tono iSitivini eche

54 Abi eni igbaa eyi iSahediri e
ro suo ingmemhi ena, e pfaa na li

ramhi ni e ro gbe ako ako. 55 Ama
iSitivini ni o mholi Ayemhe-no-
pfuase o yase alo idane, igho o me
ugemhi oyi ufumhi oyi Eshinegba,
ali iJesu khi o migha obita oyi
Eshinegba. 56 Igho iSitivini oo, “Mhi
me khi iloghie o khueghie-a, mhi
gbo me iJesu oni Omi Ogbo khi o
migha obita oyi Eshinegba.”

57 Abi eni igbaa eyi eni iSahediri
e ro suo ona, e ri abo khukhu eso.
E tsesa leghe, e ve rughu oli. 58 E
tialo oli fie ifuapfe je ukhokho oni
oli, ee tono oli eche. Eni ee tono
oli eche e gueghie itsua ni e so na
omose oghuo ni a lu iSolu mhue.
59 Abi e ro o tono iSitivini eche, o so
iromhi, oo, “Ijesu Onomhue, kpekpe
kpe abo mie ayemhe oyemhe.” 60 O
de wugha, o tsesa, oo li, “Onomhue,
kpekpe khi ri olamhe ona mu ota so
we.” Abi o ro ngme ona se, o ghua.

8

1-2 Igho iSolu o migha we
ukhokho shi igbe-a oyi iSitivini.
Abi iSitivini o ro ghu-a se, egbo
eghuo ni e mholi ulishi oyi
Eshinegba e ya roli to. E vie evie
oyoli egbegbo.

*Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti
suo e gbhiaku-a irari ajilimhe*

Elegho ukpokpomhi ajilimhe o
lasele shi igbaa oyi eni e mie iJesu
iKirisiti suo ni e la eke iJerusalemu
o. Eni ighiusomhi na kee egho e
miatse ku eke iJudia ali iSameria.
3 Ama iSolu o roshaka a yese igbaa
oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo-a. O
kia owa khi owa muno we shi owa
ighumha, ghe emose, ghe ikpotso.*

Abi iFilipu o ro la iSameria

4 Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti
suo egho ni e kia miatse ku, e kia
a gue ungmehi oyi iJesu le asha
ni e ramhi kpa. 5 IFilipu o je eke
iSameria. O la oobo o gueye egbo

† 7:43 Li ze Emq 5.25-27 § 7:44 Li ze Okiali 25.9,40 * 7:45 Li ze ijosh 3.14-17 † 7:46 Li ze 2 iSam 7.1-16; 1 Okhe 17.1-14 ‡ 7:47 Li ze 1 Ighie 6.1-38; 2 Okhe 3.1-17 § 7:50 Li ze Aza 66.1-2 * 7:51 Li ze Aza 63.10 * 8:3 Li ze Ika 22.4-5; 26.9-11

khi iJesu o khi iKirisiti ni a shobo. ⁶ Abi ebubu eḡbo e ro me ikanya oshabo ni iFilipu o gbe, e nyanya mie shi emini o ngme. ⁷ IFilipu o kha da lema na eni e mholi oḡbho ne, eni eḡbo e kpa oni oḡbho pfi. Ebubu eni e guoḡho-a ali eni e ghua e toto nya. ⁸ Ukpokpomhi oḡhele o la oni eoli oḡho.

ISamo ni oḡ li obo

⁹ Omose oḡhuo o laḡ ni a lu iSamo. Egbegbi obo o la iSameria e li. O kia ri obo ni o li tonon obo udu. ¹⁰ Eḡbo nya e ri ekpe e na li. Eḡbo oḡoda ee lie li, “Omose ona Eshineḡba o ri ekpabo nali a gbe ikanya.” E lu oli ekpabo ni o fu. ¹¹ Ingme ni o ngme kpa, e ro o shi itobo oshabo ni o ri oḡbho oyoli i gbe ni o she tese. ¹² Ama iFilipu o gueye we ingme oyi Eghiele oyi Eshineḡba ali iJesu iKirisiti, e mie shio. O batazi we, ghe ikpotso ghe emose. ¹³ ISamo o li miesuo, iFilipu o li batazi oli. O deba iFilipu u kiakia irari ikanya onyaloa ali oshabo nefune ni o me khi iFilipu o gbe.

¹⁴ Abi ighiusomhi na kee ni e la iJerusalemu e ro suo khi eḡbo iSameria e mie ungmehi oyi Eshineḡba suo, e ghie iPita ali iJoni ghi we. ¹⁵ Abi iPita ali iJoni e ro ramhi iSameria, e so iromhi na eni e miesuo ni e la oobo Ayemhe-no-pfuase o tiemhile shi we egbe. ¹⁶ Ayemhe-no-pfuase o kie kpe tiemhile shi onge we egbe ne, eri a kpe lese ri eva oyi iJesu Onomhue batazi we. ¹⁷ Abi iPita ali iJoni e ro ri abo nga we ukhomhi, Ayemhe-no-pfuase o tiemhile shi we egbe.

¹⁸ Abi iSamo o ro me khi eḡbo ni eni ighiusomhi na kee e ri abo nga ukhomhi kpa khi e mie Ayemhe-no-pfuase, o nise obo-a ni loli ri ikpagho na we. ¹⁹ Oo we. “A li ri oni itoto na mhe ni mhi ke ri Ayemhe-no-pfuase na oḡbo ini mhi da ri obo nga li ukhomhi ne.”

²⁰ Ama iPita oo li, “Yeye ali ikpagho eye a li opfu-a, itobo khi u sa khi u ya dobe ri ikpagho de isomhopfa oyi Eshineḡba. ²¹ Itobo khi u waa mholi obo shi akanya onana, irari khi udu oye o pfuase deba Eshineḡba. ²² Irarigho, mu udu pfi deba Eshineḡba. U lema li ni o gbe olamhe kua ne, otse o ya gbe isamhi ebe ni u mholi shi udu kua ne. ²³ Itobo khi mhi she me khi wa a kpe ofuma irari akanya ni anye a gbe ali khi olamhe o she de e ighumha.”

²⁴ ISamo oo we. “A kpekpe a so iromhi na mhe ini emini a ngme ena e khi tse shi mhe egbe ni mhi pfua.”

²⁵ Abi iPita ali iJoni e ro ngme ingmemhi eyi iJesu se, e mu egbe pfi je iJerusalemu, ee gue ungmehi eyi iJesu kiakia elemhi ebubu inuekpe ni e la iSameria.

IFilipu o gue ungmehi oyi iJesu ye ongi Etiopia

²⁶ Aḡeni oyi Eshineḡba o gueye iFilipu, oo li, “Ke tiemhi ukiekie ogobo ini a so alo ghue obini ovo o te e lo eko je ode odagbe ifufu ni o rote iJerusalemu je iGaza.” ²⁷ Igho iFilipu o mu egbe oo le. Abi o li le egho, loli ali omose oḡhuo ongi Etiopia ni o khi owali e ya lona. Omose ona okhemue o khi ni o ri eloe e khu epfue eyi iKadakhē ni o khi olele oyi oni eke. O rote iJerusalemu ni o je ya ga ugamhi i jele. ²⁸ Abi o li i je apfe egho, o nga oko ni ichi e ro o na. Oo ze ebe ni Azaya omekeguele o keke. ²⁹ Ayemhe-no-pfuase o gueye iFilipu, oo li. “Je oko ogho ni u timama li migha.”

³⁰ Abi iFilipu o ro ramhi agho, o suo khi oni omose oo ze ebe oyi Azaya omekeguele. IFilipu o mhila oni omose. “Ebe ni u wa ze egho o fe lo e es?”

³¹ Oo iFilipu, “Iye oo. Oa ya ligho lo mhe es? ini oḡbo o la gueye mhe

abi o ngme.” O iFilipu o nga oni oko le ni o nu lue shito.

³² Ashini oo ze oni elemhi Ebe-no-pfuase o khi, asha ni oo:

“Eri a mu oli abi omi osumha ni a ya fa uruli.

Ezeze abi omi osumha ni a ya va kemhi, ni o khueghie unu-a.

³³ E ri omama mu oli, e gbe oli azeba, e pfa ezo mu oli a gbe oli-a. Oghuo o ya mie shi o khi o ya dobe mholi akhemhe-ukhokho,

irari khi eri e mie oli agbo?”†

³⁴ Oni omose owali o o iFilipu, “Kpekpe gueye mhe oni omekeguele onana oo ngme, ingme oyi egboli oo ngme abi ingme oyi ogboese?”

³⁵ IFilipu o gueye oli emini oni Ebe-no-pfuase ni oo ze egbo o ngme. O gue ungmehi oyi okhale oyi iJesu ye oli.

³⁶ Abi e kie li kia lee egbo, e me oke. Oni omose owali ogho oo li, “Bino, ghe oke ana, bie batazi mhe.” ³⁷ IFilipu oo li, “Ini u mie iJesu suo mhi ya batazi e.” Oni omose oo li, “Mhi she miesuo khi iJesu iKirisiti o khi Omi Eshinegba.”

³⁸ Igho oni omose oo oni o gua oni oko ogho o mu oli migha. Loli ali iFilipu e kia tiemhi oni oke, iFilipu o batazi oli. ³⁹ E lese rote oni oke nga egele le, Ayemhe-no-pfuase o kele iFilipu-a je oboese. Oni omose o ke tigde me iFilipu, ama oghelo la li elemhi i je apfe. ⁴⁰ Ama iFilipu o me egboli eoli Azotusi. O rote oobori oni ungmehi i tse abo kia kia eoli khi eoli ya ramhi ni o ro ramhi eoli iSizeria.

9

Imupfi oyi iSolu
(Ika 22.6-16; 26.12-18)

¹ ISolu o kiele tse ekha abi loli li ya gbolo eni e mie iJesu suo-a. O le deba Okpeda na ekpodalougamhi eyi Eshinegba, ² O mhila li o ri ebe na lue ghi eni e la owa ugamhi na eke iDamasikosi. Ni loli ro mholi afu dobe muno ikpotso ali emose ni e mie iJesu suo ighumha je obini iJerusalemu. ³ Abi iSolu o li ri okiali ti i ramhi iDamasikosi, utoghuokpe, akpa o rote idane mi nga li egbe nyagha. ⁴ O de ta alo mu eke. O suo khi ogbo o nu lue ngme, oo li, “ISolu, iSolu, elo o ze ni u ro mu okholi vule e shi mhe?”

⁵ ISolu o mhila li, oo, “Onomhue, oghuo u khi?” Oni uruli oli, “iJesu mhi khi, ni u mu okholi vule shi o.”

⁶ “Memena, vule ni u lo elemhi eoli ona. U ya me omose ni o ya gueye emini u mema ya riele.”

⁷ Egbo ni e nu iSolu kia e gbe eru e unu-a, e ga suo oni ungmehi, ama ea me oni oo ngme. ⁸ Ipkukhokho o, iSolu o rote eke vule, abi o ro khueghie alo-a o ke dobe e me eke. Egbo ni e nu oli kia e ke mu oli obo kia lo elemhi iDamasikosi. ⁹ Ogbele ese iSolu o ga zalo shi agho. Oa le eminale wekhi ame o da.

¹⁰ Omose oghuo ni o miesuo ni a lu Ananayasi, o la elemhi iDamasikosi. O la imeke, o suo khi Onomhue o lu lue, “Ananayasi!”

Oo li, “Ee o.” ¹¹ Onomhue oo li, “Ke je owa oyi iJudasi, ni o la ode ifuapfe ni a lu Isheshe, ni u ya mhila ogbo oyi ongi iTasosi ni a lu iSolu, o la agho o so iromhi. ¹² Rote elena iSolu o li kpe me irokhase khi omose ni a lu Ananayasi o ri obo nga lue egbe so iromhi na, alo eyelue e khueghie-a.”

¹³ Ananayasi oo Onomhue, “Mhi she kpe suo eko ebubu eyi omose ona abi o li e nase egbo ni e miesuo, o la iJerusalemu gbolo eghuo-a. ¹⁴ Ighie eyi ekpodalougamhi eyi

† 8:33 Li ze Aza 53.7-8

Ɛshinẹgba e ri afu na li ọ ka muno ẹgbọ ni ẹẹ lu eva oye.”

¹⁵ Ama Ọnọmhuẹ ọọ Ananayasi, “Ke lẹ, irari khi mhi she zẹ iSọlu ni ọ tsua ungmemhi oyemhẹ ghi ẹgbọ iJeta ali ighie eyewẹ ali ẹgbọ iZireni nya.” ¹⁶ Mhi ya rokhasẹ ọli khi ọ mema ya mẹ osoli shi ungmemhi oyemhẹ.

¹⁷ Abi Ananayasi ọ rọ mẹ oni owa, ọ dọsẹ lo ya ri obọ nga iSọlu egbe, ọọ li, “iSọlu inyoghuo-mhẹ, iJesu Ọnọmhuẹ ni ọ lonẹ odẹ abi u rọ ọ bhale oola, lọli ọọ mhi ka nono ẹ mẹ, ni u gbolo ke mẹ ekẹ ali ni Ayemhẹ-nọ-pfuasẹ ọ bhale egbe oye.” ¹⁸ Utoghuokpe, emini e li abi ipfiapfia afẹlẹ o rọte ọli ikpamhi alo de pfi, ọ gbolo o mẹ ekẹ. Ọ vule migha, Ananayasi ọ batazi ọli. ¹⁹ Abi ọ rọ le eminale se, ọ tigbe mhọli ochi.

IṢolu ọ ri igbedu u ngme ungmemhi oyi Ɛshinẹgba

Ebubu ogbeḷe iSọlu ọ nu eni e miesuọ la elemhi iDamasikọsi. ²⁰ Eloawẹ iSọlu ọ la elemhi owa ugamhi gueye ẹgbọ khi iJesu Omi Ɛshinẹgba ọ khi. ²¹ Ɛgbokpa ni e suọ ungmemhi oyi iSọlu ee mhila, “Ọa khi ọmọse ọnana ọọ nasẹ eni e miesuọ ni e la iJerusalemu? Ọa khi eri ọ bhale ya muno we abi ighumha ghi ighie eyi ekpodalougamhi?” ²² Ɛshinẹgba ọ ri ekpabọ na iSọlu ni ọ rọ ya ke gue oni ungmemhi le. Ama ẹgbọ iJu ni e la iDamasikọsi ẹa doḅe mu iSọlu ekhakọ ọ le. O sha ẹgbọ iJu abọ abi e rọ mẹ ilẹsingme ni ọ rọ ọ guele khi iJesu ọ khi ọni iKirisiti ni a shobọ.

²³ Ebubu ogbeḷe iSọlu ọ ga la iDamasikọsi. Ɛgbọ iJu e gba abi e li ya gbe ọli-a. ²⁴ Ama iSọlu ọ suọ khi ẹgbọ ẹ gba abi e li ya gbeluẹ-a. Eri e shitọ unu odẹ unuẹkpẹ ni a te a lo oni ẹoli le ni e mẹ asha mu ọli. ²⁵ Ama ẹgbọ ni e miesuọ e pfi uli

rọte oni ugbe rọli shi ughughu bẹna ya tiemhi oni ugbe eliyosẹ.*

²⁶ Abi iSọlu ọ rọ ramhi iJerusalemu, ọọ dua ni lọli ya kuma ẹgbọ ni e miesuọ ọ, ama ulishi ọli o mu wẹ. E khọkhọ ini ọ she mie iJesu suọ. ²⁷ Ama iBanabasi ọ rue ọli bhale deba eni ighiusomhi na keẹ. Ọ gueye wẹ abi iSọlu ọ li mẹ Ọnọmhuẹ odẹ abi ọ rọ lẹ iDamasikọsi ali abi Ọnọmhuẹ ọ li nu ọli ngme. Ọ gbo gueye wẹ abi ọ li la ekẹ iDamasikọsi ri eva oyi iJesu tse abọ ni ulishi ọa li mu ọli. ²⁸ Ighọ iSọlu ọ nu wẹ la iJerusalemu kia kugbe. Ọ ri igbedu ri eva oyi Ọnọmhuẹ ẹ tse abọ gboo. ²⁹ Ighọ ọ nu ẹgbọ iJu ni ẹẹ ngme ẹlẹmhi iGiriki i khako, ama ee dua ni wewẹ e gbe ọli-a. ³⁰ Abi eni e miesuọ e rọ suọ ugbamhi ni eni ẹgbọ ẹẹ gba, e rue ọli je ekẹ iSizeria, e te aghọ rue ọli ya je iTasọsi.

³¹ Igbaa eyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ ni e la ekẹ iJudia ali iGalili ali iSameria nya e mhọli opfomhẹ, e toto-a, Ayemhẹ-nọ-pfuasẹ ọ ri udu shi wẹ ọ, ee bua shi ọ, ee ngeli angeli ni o pfuasẹ ri ekpe ẹ na Ɛshinẹgba.

IPita ọ ri Eniasi ze

³² Abi iPita ọ li i kia oni ekẹ gasẹ, ọ kọ ya fẹli eni e miesuọ ni e la ẹoli iLida. ³³ Ọ bhale ya ẹ ọmọse ni a lu Eniasi ni ọ guoghọ-a, o she gba ikpe elele abi ọ te yeshi a ghua. ³⁴ IPita ọọ, “Eniasi, iJesu iKirisiti ọ rẹ ze. Vule migha khili iya oye ni u ke kia.” Utoghuo kpe Eniasi ọ vule migha, ọ toto. ³⁵ Abi ẹgbọ ni e la ẹoli iLida ali iSharọ e rọ mẹ khi Eniasi ọ toto, e mu pfi deba Ọnọmhuẹ.

IPita ọ guise iDokasi le

³⁶ Okpotso oghuo ni ọ miesuọ ni a lu iTabita ọ la ẹoli iJopa, abi iTabita o ngme emuẹ iGiriki khi “Erue,” Ọ khi ọgbọ onete. Ọ gbolo mema ẹ kpaghiẹ eni ẹa mhue obọ.

* 9:25 Li zẹ 2 iKọri 11.32-33

³⁷ Eghẹghẹ ni a ngme ena, ọọ ghua, ighọ ọ ghua. Abi a rọ khuẹse olimhi oyọli-a se, a rọli yeshi elemhi owa atonga. ³⁸ Abi eni e miesuọ e rọ suọ khi iPita ọ la iLida, e ghie emose aava ghi ọli, ẹ ọli, “Kpekpe bhale pia.” Irari khi ẹoli iLida ali ẹoli iJopa e ti mama egbe.

³⁹ Ighọ iPita ọ deba wẹ. A ri ọli ya khasẹ asha ni a rọli yeshi. Esamhi-olimpi e la aghọ ọ viẹ. E ri itsua ni iDokasi ọ fia na wẹ khasẹ ọli abi ọ rọ la agbo.

⁴⁰ iPita ọ egbo ni e la aghọ nya e fiẹ je atukpapfe. Ọ de wugha sọ iromhi. Ọ sọ alo ghue oni olimhi, ọọ li, “Tabita, guale!” Oni olimhi ọ khueghie alo-a, abi ọ mẹ khi iPita ọ migha mama lue, ọ vule shito. ⁴¹ iPita ọ mu ọli obọ vule. Ọ luno eni e miesuọ ali eni esamhi-olimpi, ọ ri ọli khasẹ wẹ. ⁴² Iguisele oyi iDokasi o gbeke-a shi ẹoli iJopa. Itobo ighọ, ebubu egbo e mie iJesu suọ. ⁴³ iPita ọ la iJopa ogbele ni e bu. Ọ la owa oyi iSimoni ni ọ ri ekuẹ elamhako ọ gbe akanya.

10

IKonilusi ọ ghie ya lu iPita

¹ Omose ọghuo ọ la ẹoli iSizeria ni a lu iKonilusi. Ọ khi ọga oyi ekhọli-okhue eyi Itili. ² Lọli ali apfoli e khi egbo ni ẹ na ulishi Eshinegba. Ọ khi ogbo ni ọ pfo elemhi i somhi egbo ni ẹa mhue ofpa. Ọ gbo khi ogbo ni ọ sọ iromhi eghẹghẹ kpa. ³ Ełeghuo elemhi agogo ese ẹle ọguota, ọ mẹ ime-alo, ọ mẹ khi aḡeni ọyi Eshinegba ọ bhale ọ lu ọli, “IKonilusi!”

⁴ Ọ sọ alo ghue oni aḡeni, ulishi o mu ọli. Ọọ li, “Onomhue elọ o zẹ khi u bhale.”

Oni aḡeni ọọ li, “Iromhi eye ni u wa sọ ali isomhopfa ni u wa somhi e she bhale deba Eshinegba, Ọ she mu egbe ni ọ rọ ya ye le ẹ le. ⁵ Memena nyanya ghie egbo je ẹoli iJopa ni e ya lu iSamọ ni a gbolo ẹ

lu iPita, ni ọ bhale. ⁶ Ọ kushi ayi iSamọ ni ọ ri ekuẹ elamhi ẹ gbe akanya. Oni owa oyọli o la epfe oke.”

⁷ Abi oni aḡeni ọ rọ vu se, iKonilusi ọ lu eni ẹ ga li etuava ali okhọli-okhue ni ọ khi adogeli oyọli ni ọọ ga Eshinegba. ⁸ IKonilusi ọ gueye wẹ emini a mẹ nya. Ọ ghie wẹ je obini iJopa.

Ime-alo ni iPita ọ mẹ

⁹ Ogbeakọlo khi itsotso ọguota o mu eke, khi e lese ri okiali ramhi epfepefe iJopa, iPita ọ nga owa atonga ya sọ iromhi. ¹⁰ Okiamhi oo gbe ọli. Ọọ nono emini ọ ya le. Abi a rọ ọ nye eminale ni ọ ya le, ọ mẹ ime-alo. ¹¹ Ọ mẹ khi emini e li abi ode ni o zẹ igo ene o rọte idane e tiemhile. ¹² Ighọ ọ mẹ khi iwali elamhako e laọ, ghe eni e zẹ awe ene ali eni ẹe tialọ idi eke ali ipfeli. ¹³ Ighọ uruli o ngme, ọọ li, “Vule iPita, gbe ni u le.”

¹⁴ Ama iPita ọọ, “Iiye e, Onomhue! Mhia kpe tigbe le eminale ni ẹa pfuase ni a ghue ghue, a ti ẹ bia mhe.”

¹⁵ Oni uruli o gbo nu ọli ngme, ọọ li, “Emini Eshinegba ọ da rọ khi oni o pfuase se, khi ke lu ọli emini ọa pfuase.”

¹⁶ Itese o lighọ mhese abọ ri egbọli khasẹ neni a rue oni emhi nga idane.

¹⁷ Abi iPita ọ kie li i sa ingme ime-alo ni ọ mẹ, emose ni iKonilusi ọ ghie usomhi, e nono owa oyi iSamọ mẹ. E migha odalo ode unuekpe oyi oni apfe. ¹⁸ E lu mhila, “A mhọli ọpfese shi ana ni a lu iSamọ iPita?”

¹⁹ Abi iPita ọ kiele khokho emini oni ime-alo ona o ngme, Ayemhe ọ rọ gueye ọli, “Ri esọ kpe emose aase ẹẹ nono e. ²⁰ Nyanya mu egbe ni u deba wẹ vu, khi mhẹmhe mhi ghie wẹ.”

²¹ Ighọ iPita ọ tiemhi deba wẹ, ọọ wẹ, “Mhẹmhe a nono, elọ e re ẹ bhale?”

²² Eẹ ọli, “Ọga oyi ekhọli-okhue ni a lu iKọnilusi ọ ghie anye ghi ẹ. Ọgbọ ọniemhi ni ẹgbọ iJu e mu ekpe a na ọ khi. Ọ gbo khi ọgbọ ni ọ pfuase ni ọọ ga Eshinegba. Ageni ọ gueye ọli ọ ghie ghi ẹ, u bhale owa oyọli, ni ọ suọ ingme ni u ya gueye ọli.”
²³ Ighọ iPita ọ lu eni emose lo owa oyọli, e gbhe aghọ ni ogbe o gbe.

IPita ọ la apfe oyi iKọnilusi

Ogbeakọlo, lọli ali eni e miesuo eghuo e rọte iJopa deba we vu.
²⁴ Ogbeakọlo, e lo elemhi ẹoli iSize-ria le, ashini iKọnilusi ali apfoli ali egbegbi emole ọli, e legba migha ẹ khe we. ²⁵ Abi iPita ọ rọ ramhi agho, iKọnilusi ọ lo ọ li ode, ọ wugha, ọ nyese ukhomhi tse ọli.
²⁶ Ama iPita ọ mu ọli vule, ọọ li, “Vule khi ọgbọ ọnabi yeye mhi khi.”
²⁷ IPita ọ nu ọli ngme, ọ lo owa, ọ bhale ya ẹ ẹgbọ ni e bu shi agho. ²⁸ Ọọ we, “Eẹ a she lese khi eri Ishi eyi iMosisi ọọ ẹgbọ iJu e khi kugbe ẹgbọ iJeta ọ, wekhi eri e ko ya fele ọgbọ ni ọa khi iJu. Ama Eshinegba ọ roli khashe mhe mhi khi leli ọgbokhoghuo shi oni ọa pfuase ali oni a ghue. ²⁹ Irarigho, abi u rọ ghie lu mhe, mhia mhọli akhokhomhe shi ọ. Elo u mema lu mhe shi?”

³⁰ iKọnilusi ọọ li, “Amo o li ele ene, eghẹghẹ agogo ese ọguota, mhi rọ la owa oyemhe ẹ so iromhi. Udemhija mhi me khi omose oghuo ọ so itsua ni eẹ ge nyanyanya ọ migha mhe odalo. ³¹ Ọọ li, iKọnilusi, Eshinegba ọ she suọ iromhi eye, ọ she gbo me ikanya isomhelemhi ni u gbe ẹ deba ẹgbọ eni ẹa mhue. ³² Ghie ọgbọ ghi omose ni a lu iSamọ iPita ni ọ la iJopa. Opfese ọ khi shi owa oyi iSamọ ni ọ ri ekuẹ elamhi ẹ gbe akanya, ni ọ la epfe oke oku.”
³³ Lọli mhi rọ ghie ọgbọ ghi ẹ pia. Oo gue ti, abi u bhale. Memena awa nya awa la odalo oyi Eshinegba ni

anye suọ emini Ọnọmhue o gueye u gueye anye.”

Ungmemhi ni iPita ọ ngme

³⁴ iPita ọọ, “Mhi she me ọli me khi igesikia o khi, khi Eshinegba ọa mhọli khi ọna ọ kpe ọli ne,* ³⁵ ama ẹgbọ kpa ni e da a na ulishi oyi Eshinegba, ni e gbolo ẹ riẹle emini o rọte ode, Eshinegba ọ kpe obọ ọọ mie. ³⁶ Eẹ a lese usomhi ni ọ ghie ghi ẹgbọ iZireni, ni o khi usomhi onete oyi opfomhe ni o rọte obọ oyi iJesu iKirisiti ni ọ khi Ọnọmhue oyi agbo kpa bhale. ³⁷ Eẹ a lese ingme ni a me elemhi eke ijudia nya, ni o rọte iGalili gbaekele, abi iJoni ọ rọ ọ tse abọ usomhi gueye ẹgbọ, khi a mema batazi we, ³⁸ abi Eshinegba ọ li ri Ayemhe-no-pfuase ali ekpabọ kpha iJesu onge iNazareti so, ali abi ọ li i kiakia ashakpa riẹle onete, ni ọ mie ẹgbọ pfuese obọ oyi ekpabọ eyi okphaghiẹ, itobọ khi Eshinegba ọ nu ọli la.

³⁹ “Anye ri eloe me ikanya ni ọ gbe nya, elemhi ẹoli eyi ẹgbọ iJu ali iJerusalemu. Wewe e tali ma ọora apfida gbe ọli-a. ⁴⁰ Ama ele nuziese, Eshinegba ọ rọte eghuli guise ọli le ni a me ọli. ⁴¹ Ọa khi ọgbokpa ọ me ọli, seẹ ni anye ni Eshinegba ọ she kpe ze, anye khi otselẹ, anye ni anye nu ọli le eminale ni anye gbo nu ọli da abi ọ rọ rọte eghuli guale se. ⁴² Ọ mhese na anye, anye kia ke gueye ẹgbokpa ali anye gbo ke pfi otselẹ shi ọ khi lọli iJesu, Eshinegba ọ ze, lọli khi ọso-ezo oyi eni e laọ ali eni e ghu-a. ⁴³ Emekeguele nya e kpe ngme ungmehi oyọli khi eni e da mie ọli suọ khi a ya gbe olamhe kua na we, rọte ekpabọ ni o la eva oyọli.”

Ẹgbọ iJeta e mie ayemhe ni ọ pfuase

⁴⁴ Abi iPita ọ kie li i ngme, Ayemhe-no-pfuase ọ tiemhile na ẹgbọ ni e suọ oni ungmehi. ⁴⁵ Abọ

* 10:34 Li ze iDeut 10.17

e sha eni e miesuo ni e shele-a, ni e rote eoli iJopa kphase iPita bhale agho, khi Eshinegba o li ri Ayemhe-no-pfuase na egbọ iJeta. ⁴⁶ Irari khi e suo khi e ngme emue ododa eyi Ayemhe no pfuase, e kueghie Eshinegba.

Igho iPita o ri irarigho lie, ⁴⁷ "Ogbokhoghuo o dobe ya lie ogbo khi ri ame batazi egbọ ena mena? E she li mie Ayemhe-no-pfuase abi awa li mie oli." ⁴⁸ Igho iPita oo a ka ri eva oyi iJesu iKirisiti batazi we. Igho e gueye oli o nu wewe la agho ikukumi ogbele.

11

IPita o gueye eni e miesuo emini o riele

¹ Eni ighiusomhi na kee ali eni e miesuo ni e la eke iJudia nya e suo khi egbọ iJeta e li mie ungemhi oyi Eshinegba suo. ² Abi iPita o ro nga obini iJerusalemu, eni e miesuo ni e shele-a, ee shi iPita unu. ³ Ee oli, "Yeye u lo owa oyi egbọ iJeta ni ea shele-a, u gbo la agho le eminale!"

⁴ Igho iPita o rote eke roli lo we esọ abi a ga li me oni ingme nya. Oo we, ⁵ "Eoli iJopa mhi la a so iromhi, ni ukuku oleso o ro kia mhe alo-a, ni mhi ro me ime-alo, mhi me khi emini o li abi ode ni o ze igo ene, o te idane tiemhile ashini mhi la. ⁶ Mhi bino elemhi oli, mhi me elamhako ni e ze awe-ene, ali elamhako ebuli, ali elamhako ni e tialo idi eke, ipfeli na idane e li la elemhi oli. ⁷ Igho mhi suo khi uruli o nu mhe ngme, oo mhe, 'Vule, iPita gbe elamhi ena, ni u le.'

⁸ "Ama, mhi e oli, 'Iye e, Onomhue! Mhi aa le eminale ni ea pfuase ni a ghu e ghue abi a te bia mhe.'

⁹ "Oni uruli o gbo nu mhe ngme, oo mhe, 'Emini Eshinegba o she ro pfuase, khi ke roli shi emhi ni oa pfuase.' ¹⁰ Itese o li igho mheso abo

ri egboli kphase neni a rue oni ode nga idane.

¹¹ "Agho agho, eni emose aase ni e te iSizeria nono mhe bhale, e lo owa ni mhi la le. ¹² Ayemhe o gueye mhe mhi deba we vu, mhia aa khe ako. Egbọ osasa ena e te eoli iJopa kphase mhe je eoli iSizeria ni anye ro ga bhale owa oyi iKonilusi. ¹³ Loli o gueye anye abi o li me ageti elemhi owa oyoli, ni o oli, 'Ghie ogbo je iJopa ya lu omose ni a lu iSamọ ni a gbo lo a lu iPita. ¹⁴ Loli o ya gueye abi yeye ali apfe a li ya mholi imiepfuese.'

¹⁵ "Abi mhi li i ngme, Ayemhe-no-pfuase o tiemhile shi we o abi o li rote igbaekele li tiemhile shi awa o. ¹⁶ Igho mhi yelee emini Onomhue o ngme ni oo, 'Ame iJoni o ro batazi egbọ, ama Ayemhe-no-pfuase a ke ro ya batazi e.'* ¹⁷ Abi o ro khia khi Eshinegba o she ri isomhopfa enabi o ro na awa abi awa ro mie iJesu iKirisiti Onomhue suo li na egbọ ni e a khi iJu. Oghuo o khi mhemhe ni mhi ya nu Eshinegba khabo?"

¹⁸ Abi e ro suo ona se, e yemhe awolo-a, ee kueghie Eshinegba, ee lie, "Eshinegba o li ze ni egbọ iJeta e li mu pfi ni e li mhu e agbo na agbo agbo."

Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni o la Atioki

¹⁹ Eni e mie iJesu iKirisiti suo e kia gbhiaku eke iFonisha ali eke iSapurosi ali eoli Atioki itobo okholi ni a mu vule shi we o eghenge ni a ro gbe iSitivini-a. E kia gue oni usomhi ye egbọ iJu weweghuo tse.† ²⁰ Eghuo o e rote eke iSapurosi ali eke iSairini bhale, e vu je eoli Atioki, e lili gue usomhi onete oyi Onomhue ye egbọ iGiriki ²¹ Ekpabo oyi Onomhue o nu we la, Ebubu egbọ e miesuo, e mu udu pfi deba Onomhue.

* 11:16 Li ze Ika 1.5 † 11:19 Li ze Ika 8.1-4

22 Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni e la iJerusalemu e suo oni ingme, igho e ghie iBanabasi je ɛoli Atioki. 23 Abi o ro ramhi agho, ni o ro me abi Eshinegba o li somhi-elemhi eni egbo, egbe e mu oli. O ri udu shi we o e ri udu oyewe nya na Onomhue. 24 IBanabasi o khi egbegbi ogbo onete ni o mhue Ayemhe-n-pfuase ali irudunga oniemhi. Ebubu egbo e ri itobo emini o riele mie Onomhue suo.

25 Igho iBanabasi o je ɛoli iTasosi ya nono iSolu. 26 Abi o ro me oli, o rue oli je ɛoli Atioki, e la agho ukpe oghuo, ee sese ebubu egbo. Elemhi ɛoli Atioki a la te odode kpe lu eni e miesuo, iKirisiti enikeke.†

27 Oni egheghe, emekeguele eghuo e rote ɛoli iJerusalemu je Atioki. 28 Oghuo elemhi eni emekeguele ni a lu Agabusi o vule, o guele abi Ayemhe o ghie oli, khi ukhumi o ya pfi ushishi na eke iRomu nya. (Egheghe ni iKiladiusi o ro khi Oghie iRomu nya ona o ro bhale ya tse.)§ 29 Eniye odukhokho eyi iJesu ni e la Atioki e gba ugbamhi, abi e li ya ri ikpaghiobo ghie usomhi ghi eni e miesuo ni e la eke iJudia, abi ogbogbo o mhue ekpabo ramhi. 30 Igho e zela ikpagho kugbe, e rewe ghie iBanabasi ali iSolu usomhi ghi eni egbhali ni e la igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo na iJerusalemu.

12

Imhese-bino onofune

1 Oni egheghe agho, oghie Erodu o muno egbo eghuo ena igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo, oo nono ni loli nase we shi afue. 2 O ri unu bhale a ri uwere gbe ijemhisi ni o khi inyoghuo iJoni-a. 3 Abi o ro me khi o ti egbo iJu eloe, o gbo mu iPita shi owa. Oni egheghe e ro li ukpe

ibuledi ni aa ri ifuma ma nye. 4 O mu oli se, o roli shi owa ighumha, o ze ekholi-okhue ikuwe asha ene ni e ogghie egbe, e ri eloe shi oli egbe. Erodu o mholi oli shi udu khi a kha da li oni ukpe se, loli rue oli lasele gboo, ni a gue oli ezo.*

5 Igho a ri iPita shi owa ighumha, ama igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo e toto obo o so iromhi lu Eshinegba na li.

6 Eliyose ni Erodu o kha ro rue iPita lasele ogbeakolo, iPita o lese-a shi ifuabo eyi iku ekholi-okhue aava, a ri iweghe eva ge oli. Eni e khe ekhe aava elese e la ode unuekpe oni owa ighumha e khe ekhe. 7 Udemhija, ageni oyi Onomhue o lole, igho akpa o la elemhi oni owa ighumha a ge. Oni ageni o pfi iPita emhi epfe, guise oli le. Oo li, "Nyanya vule!" Utoghuokpe, iweghe ni a so li e ku oli abo kua.

8 Igho oni ageni oo li, "Ri ogbene oye mu oku, ri eku so." iPita o nyanya ligho. Oo li, "Ri itsua eye so, ke deba mhe." 9 Igho iPita o deba li je olase oni owa ighumha, ama oa lese khi emini oni ageni o riele khi egbegbi ingme lo, o dabi khi elena loli ii la. 10 E dose eni e khe ekhe eni odode ali enuzava. E bhale ode unuekpe akhuli ni a rote a laseli shi ifui apfe. Oni ode unuekpe akhuli lougho o khueghie-a. E rote o dose. Abi e ro kia ifui apfe le deno, oni ageni o kele-a.

11 Igho egbhali eyi iPita e na ya to. Oo, "Ena mhi lese, ni oa mhue akhokhomhe khi Onomhue o ghie ageni oyoli, o ka pfa mhe shi eke obo oyi Erodu ali emini egbo iJu ee sa khi mhi ya me nya."

12 Abi egbhali eyoli e ro na ya to se, o je owa oyi iMeli ni o khi inyogho iJoni ni a gbolo e lu iMaki. Agho eni e miesuo e legba la a so iromhi.

† 11:26 Egbo eni ee ngeli a bi iJesu iKirisiti a lu iKirstiani. § 11:28 Li ze Ika 21.10 * 12:4 Li ze Okiali 12.1-27

¹³ IPita o kpheli ode na olase. Igho omueshi ni o o ga ogo ni a lu iRoda o bhale ya mie oli unu. ¹⁴ Abi o ro so uruli oyi iPita, oghel o vo oli udu. Oa je okpe ode-a ne, o nyanya nyene egbe ukhokho ya tse se gueye we, "IPita o she jele!"

¹⁵ Ee oli, "Ujili o o kphe!" Ama o li khi egbegbi ingme loli e ngme. Igho e oli, "Ayemhe olimhi oyoli lo!"

¹⁶ Ama iPita o kiele kpheli obode. Abi e ke ro khueghie oni ode-a, e me khi loli lo. Abode sha we. ¹⁷ O ri obode gbe we akhiakhia. O tigbe gueye we abi Onomhue o li rue lue owa ighumha le. O o we, "A gueye ijemhisi ali eni e miesuo eni e kpole." Igho o vu je oboese.

¹⁸ Ogbeakolo, ozughu o lo iteva oyi eni ekholi-okhue le shi abi iPita o li kia. ¹⁹ Abi Erodu o ro o e lolo nono iPita kia gasa, ni ea ro me oli. O ri eni ee khe ekhe egho gue ez o. O o a gbolo we-a.

Eghuli oyi Erodu

Abi a ro me enana se, Erodu o rote eke iJudia je iSizeria ya la ukuku egheghe.

²⁰ Elemhi e lolo bi Erodu deba egbo iTai ali iSidoni. Igho eni egbo e to ukhomhi ma, ee dua abi e li ya me asha nu oni oghie shito ngme. Abi iBilasitosi ni o khi adogeli oyi oghie o ro lama shi we o, e tigbe lama khi we we e ya lema oghie ni we we e ro ri ele. Itobo khi eoli oyi oni Erodu eni egbo e rote me eminale e de.

²¹ Oni oghel o ramhi Erodu o gban o itsua oghie eyoli, o shito ukpekhomhi oghie oyoli. O nu eni egbo o ngme. ²² Eni egbo e ku unu-a nyoghoo, e li, "Uruli oyi Eshinegba na, oa ke khi oyi ogo." ²³ Utoghoo kpe a geni oyi Onomhue o pfi Erodu emhi, itobo khi oa ri ekpe na Eshinegba. Ekholi e ri oli le. O ghu eghuli osoli.

²⁴ Ungmemhi oyi Eshinegba o gbhiaku ashakpa, oo ge sho.

²⁵ IBanabasi ali iSolu e rote iJerusalemu, obini a ri ikpagho ghie we usomhi je jele. Abi e ro o jele, e rue ijoni ni a gbolo e lu iMaki mhue obode.

13

A ze iBanabasi ali iSolu ghie usomhi

¹ Emekeguele ali eni e se se e la igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni o la Atioki, ni e khi iBanabasi, ali iSam o ni o khi ogo obishi, ali iLushosi ongi iSairini, iMaini oni a ga ku ele oli ali oghie Erodu, ali iSolu. ² Abi e li i ku eghie Onomhue ni e li i pfi azumhi, Ayemhe-no-pfuase o o we, "A ze iBanabasi ali iSolu o lase na mhe ni e ya gbe akanya ni mhi lu we shi." ³ E pfi azumhi, e ri abode nga we ukhomhi so iromhi na, e ghie we vu.

Elemhi iSapurosi

⁴ Ayemhe-no-pfuase o ghie iBanabasi ali iSolu je iSelusha agho e te lo oko oke je eke ni oku o khi shi na lu iSapurosi. ⁵ Abi e ro ramhi eoli iSalamisi, e la owa ugamhi oyi egbo iJu gue ungmehi oyi Eshinegba le. Ijoni ni a gbolo e lu iMaki o la agho ri obode da we oni akanya.

⁶ E kia je uki eke iSapurosi ni o kpole nya, e bhale eoli iPafosi. Agho e ya e obo ni a lu iBajisosi ongi iJu ni o o li eboli, ni o khi emekeguele oyi egholi. ⁷ Loli o khi omole oni igovuno ni o la oni eke, eva oyi oni igovuno khi iSajosi iPolosi ni o khi otsagbhe. Oni igovuno o lu iBanabasi ali iSolu itobo khi o nono ni loli suo ungmehi oyi Eshinegba. ⁸ Ama oni iBajisosi ni o lie Elimasi ni o o li obo, o tsua ozughu lo agho le ini oni igovuno o khi me asha miesuo. ⁹ Igho iSolu ni a lie lu iPolu, ni Ayemhe-no-pfuase o vo egbe, o fele oni obo chii. ¹⁰ O o li, "Ye ye omi okphaghe! Ye ye obe eminete ni u wa li ikenege. Ele u ya rote imu-ungmemhi oyi Eshinegba pfi

ukhomhi kpokę lasele? ¹¹ Memena Eshinegba ọ ya nise obọ oyọli ti ẹ, u ya zẹ alo, waa ke gbo dobe ya me ugemhi oyi ovọ ukuku eghęghę ne.”

Aghoaghọ, Elimasi ọ mę khi alo eyelue e bi obili-a, Oọ bibi, oọ nono oni ọ ya mu ọli obọ ke kia. ¹² Abi oni igovunọ ọ rọ mę ingme ni a mę, ọ miesuo, irari khi osesę ingme oyi Onomhue ọ ri abọ sha li.

Atioki ni o la elemhi iPidisia

¹³ IPolu ali apfoli e rọte iPafosi lo okọ okę da okę oniemhi je iPeriga, ni o khi ẹoli ni o la iPafilia. Ana iJoni ni a gbolo ẹ lu iMaki ọ pfi wę shi nyenę egbe je iJerusalemu. ¹⁴ E rọte iPeriga je ẹoli Atioki ni o la eke iPidisia. Ogbelę iyemhęa oyi iJu, e lo owa ugamhi ya shito. ¹⁵ Abi e rọ rọte ebe ishi oyi iMosisi ali ebe eyi emekęguele zę se, eni ẹẹ mhesę shi oni owa ugamhi e ghie usomhi ya gueyę iPolu ali iBanabasi, ẹẹ wę, “Inyoghuo anye, ini a mhọli ungmemhi ni a mę ya guele ni o ya ri udu shi ęgbọ ọ, a ke ngme.”

¹⁶ IPolu ọ vule migha ọ ri obọ nu wę ngme. Oọ, “Eę ęgbọ iZireni ali ẹẹ ijeta ni a ga Eshinegba a ri esọ shi mhę eke! ¹⁷ Eshinegba oyi ęgbọ iZireni ọ zę eni e bia awa, loli ọ rẹwę khi ęgbọ eniemhi, oni eghęghę e khi epfese shi eke iJipiti. Eshinegba ọ ri ekpabọ eyọli wolọ wę eke iJipiti lasele.* ¹⁸ Elemhi ikpe egbhueva ọ ri abọ mu udu na ẹ elemhi odagbe ifufu.† ¹⁹ Edeli ishilua ọ pfusea eke iKena. Ọ ri eke oyewę na ęgbọ eyọli le ugu.‡ ²⁰ Elemhi ikpe egbhue-uye ali eva ali ikpe igbe (450) a mę ingme enana.§

“Abi a rọ mę ena se, ọ ri esọ-ẹzọ na wę ni ee mhesę, ya ramhi eghęghę oyi iSamuęni omekęguele.

²¹ Ighọ eni ęgbọ e mhila Eshinegba ọ ri oghie na wewę, Eshinegba ọ rue iSolu omi iKishi oyi unuekpę oyi iBejami na wę. Loli ọ khi oghie oyewę elemhi ikpe egbhueva.*

²² Abi Eshinegba ọ rọ rue iSolu oghie le, ọ ri iDefidi le oghie na wę. Ingme ni Eshinegba ọ ngme shi iDefidi egbe na, ‘Mhi she mę khi iDefidi omi ijese ọ khi omose onabi udu oyemhę oọ nono, ọ ya rielę oghuemhę oyemhę nya.†

²³ “Rọte unuekpę oyi oni iDefidi, iJesu ni ọ khi Omiepfuese oyi ęgbọ iZireni ọ te bhale, abi Eshinegba ọ li rọli shobọ. ²⁴ Neni iJesu ọ bhale, iJoni ọ she kpę gueyę ęgbọ iZireni e ti olamhę le, e mupfi deba Eshinegba, eghęghę aghọ ni a batazi wę.‡ ²⁵ Abi iJoni ọ rọ gbe akanya se, ọ mhila eni ęgbọ, oọ, ‘Oghuo a khokhọ mhę shi? Mhi aa khi oni a migha a khę. Oni ọ ya bhale ini mhi gbe akanya oyemhę se, mhi aa fu tẹ ni mhia taghię uli ekuę ni ọ sọ-a.’§

²⁶ “Inyoghuo-mhę imi Aburaamu, ali ẹẹ ijeta ni a na ulishi Eshinegba ni a la akana, oni ungmemhi imiepfuese ona, oyawa lo! ²⁷ Egbọ ni e la iJerusalemu ali eni ẹẹ mhesę na wę, ẹa lesę iJesu shi Omiepfuese. Ama igbe-a ni e gbe iJesu-a, o ri emini emekęguele ee ngme, ni ee zę khase wę ẹlę iyemhęa kpa bhale ya tsę. ²⁸ Abi o tseku khia khi ẹa mę ẹzọ gue shi ọli egbe, ẹẹ li ipaleti ọ zę ni a gbe ọli-a.* ²⁹ Abi e rọ rielę emini Ebe-no-pfuasę o ngme shi ọli egbe se, e rue ọli apfida tiemhile, e rọli tọ uji.† ³⁰ Ama Eshinegba ọ rọte eghuli guise ọli le. ³¹ Ogbelę ebubu ọ ri egbọli khase ęgbọ eni e nu ọli rọte iGalili je iJerusalemu. Wewę e ke pfi otselę shi ingme oyọli khase ęgbọ

* **13:17** Li zę Okiali 1.7; 12.51 † **13:18** Li zę iNoba 14.34; iDeut 1.31 ‡ **13:19** Li zę iDeut 7.1; iJosh 14.1 § **13:20** Li zę iDeut 7.1; iJosh 14.1 * **13:21** Li zę 1 iSam 8.5; 10.21 † **13:22** Li zę 1 iSam 13.14; 16.12; iwolo 89.20 ‡ **13:24** Li zę iMak 1.4; iLuk 3.3 § **13:25** Li zę iMat 3.11; iMak 1.7; iLuk 3.16; iJon 1.20,27 * **13:28** Li zę iMat 27.22-23; iMak 15.13-14; iLuk 23.21-23; iJon 19.15 † **13:29** Li zę iMat 27.57-61; iMak 15.42-47; iLuk 23.50-56; iJon 19.38-42 ‡ **13:31** Li zę Ika 1.3

eyawa.†

32 “Eri anye bhale akana ni anye ya ri oni usomhi onete na ẹ, ikhi ishobọ ni Ẹshinẹgba ọ shi na eni e bia awa. 33 Ọ she ri oni ishobọ ona tse na awa imi we, abi ọ li guise iJesu le. Abi a li keke ọli shi ebe Iwolo ni uzeva, khi,

“ ‘Omimhe u khi, ogbe namo, mhemhe mhi khi Ite.’

34 Abi Ẹshinẹgba ọ rote eghuli guise ọli le, ni ọa ze ọli ghu ke-a, o mu ma ungmemhi oyọli ni ọ la lie,§

“ ‘Mhi ya ri ikhivose no pfuase, ni a ri egbe ẹ nga egbegbo ni mhi shobo na iDefidi ne.’

35 Igho ọ kie gbo li ngme ọli shi ashese.*

“ ‘Waa ya ze ni oni ọ pfuase oye ọ ghu ke-a.’

36 “Irari khi eri iDefidi ọ ga Ẹshinẹgba abi ọ ro la agbo, igho ọ ghu-a, a ri ọli to mama eni e bia li. Ọ ke-a shi elemhi uji. 37 Ama idiegbe oyi iJesu ni Ẹshinẹgba ọ rote eghuli guise le, ọa ke-a.

38 “Irarigho, inyoghuo, anye tse abo ye ẹ khi obọ oyi iJesu a te ya mhọli igbe olamhe kua. 39 Onini ọ da mie ọli suo ne, a she pfa na li, ọa ke lue shi emini Ushi oyi iMosisi ọa dobe pfa na we shi. 40 A mhue egbhe, ini emini emekeguele e ngme o khi ya tse shi ẹ egbe, ni ẹẹ,

41 “ ‘A ghe i, ẹẹ ni a ri Ẹshinẹgba a li egia Ọshabọ ọ sha ẹ, a pfua. Irari khi mhi ya riẹle emhi eghẹghẹ oye ẹ

ni aa ya mie shi ghue,

ini ogbo ọ tseku gue ọli ye ẹ.’ ”†

42 Abi iPọlu ali iBanabasi e ro rote oni owa ugamhi vu, eni egbo e gbo lu we e nyene egbe bhale ogbele ugamhi olese ya nu wewe ngme oni ungmemhi. 43 Abi oni ilegba o ro gbhia khuse, egbo iJu ali egbo iJeta

eni e she mu pfi bhale ugamhi oyi egbo iJu, e kpikpi i deba iPọlu ali iBanabasi. IPọlu ali iBanabasi e ye we ude, e kie ke deba okhale ni ẹa fu te ni Ẹshinẹgba ọ riẹle na we.

44 Ẹle iyemhea ni o deba li, egbo ni e la oni ẹoli nya e legba ni e ri eso shi ungmemhi oyi Ẹshinẹgba. 45 Abi egbo iJu e ro me oni ilegba, ee kpe ofuma, ee kholo ingmemhi zu iPọlu unu, e tsue ọli.

46 Ama iPọlu ali iBanabasi e ngme ungmemhi igbedu, ẹ li, “Eẹ a khi eni anye kha mema kpe gue ungmemhi oyi Ẹshinẹgba ye neni o ramhi egboese egbe. Ama abi a ke ro kie oni ungmemhi ni aa ro sa khi o ti ni a mhọli agbo na agboagbo egho, mena, anye ya ze ẹ obọ, anye deba egbo iJeta. 47 Irari khi ona khi omhesẹ ni Onomhue o mhese na anye, ni ọ ree,†

“ ‘Mhi she re ẹ khi

akpa na egbo iJeta,

ni agbo nya e mhue imiepfuese.’ ”

48 Abi egbo iJeta e ro suo ona, ee ghele, ee kuẹghie Ẹshinẹgba shi oni ungmemhi, egbo eni a she ze shi agbo na agboagbo, e mie iJesu suo.

49 Oni ungmemhi oyi Onomhue o gbhiaku asha kpa oni eke. 50 Ama egbo iJu e tanọ shi ikpotso ni ẹẹ na ulishi Ẹshinẹgba ni a mu ekpe a na ali ekhemhue eyi oni ẹoli. E sese egbo ni e mu okhọli oniemi vule shi iPọlu ali iBanabasi ọ, e khu we fie lase oni ẹoli. 51 Ama eni eniye odukhokho eyi iJesu e kpishi itutu awe shi eke, ni e pfi otsele mu eni egbo. E rote agho dose je ẹoli iKoniomu.§ 52 Oghelẹ ali Ayemheno-pfuase ọ lo eni e miesuo egho egbe.

14

Emini a me iKoniomu

§ 13:34 Li ze Aza 55.3 * 13:35 Li ze Iwolo 16.10 † 13:41 Li ze Abak 1.5 † 13:47 Li ze Aza 42.6; 49.6 § 13:51 Li ze iMat 10.14; iMak 6.11; iLuk 9.5; 10.11

¹ IPòlu ali iBanabasi e lo owa ugamhi oyi egbo iJu obini iKoniomu, abi e kie kpe e li. E lolo gue e ngme ungmehi ni o lo egbo eso, ni o ri ebubu egbo iJu ali iJeta miesuo. ² Ama egbo iJu ni ea lama miesuo, e tano egbo iJeta abo ni elemhi o yese we-a deba eni e miesuo. ³ Igho iPolu ali iBanabasi e kushi agho tese, e ri igbedu u ngme ungmehi oyi Onomhue ni o pfi otsese shi ungmehi okhale oyoli, rote ekpabo ni o ro na we e gbe akanya onyaloa ali oshabo. ⁴ Okemhi o lo oni edeli le, egbo eghuo e kugbe egbo iJu o, eghuo o e la ukhokho oyi ighiusomhi na kee. ⁵ Igho egbo iJeta eghuo ali egbo iJu ali enighie eyewe, e gba abi e li ya gbe we ali abi e li ya tono we echere. ⁶ Abi eni ighiusomhi e ro suo ona, e na je eoli iLisitira ali iDebi ni o la eke iLikaonia ali eoli elese ni e mama we. ⁷ Agho e la a gue usomhi onete le.

Elemhi iLisitira ali iDebi

⁸ Omose oghuo oni a bia okhomhi ni oia kia ghue abi a te bia li, o li la oni iLisitira. ⁹ O shito agho ri eso shi ungmehi ni iPolu oo ngme. IPolu o me khi o mholi irudunga ni o dobe ya ro li ze, iPolu o bino oli chii. ¹⁰ O tsesere leghe, oo, "Vule migha!" Oni omose o ti vule, oo kia gase.

¹¹ Abi eni egbo e ro me akanya ni iPolu o gbe, e ngme elemhi iLikaonia, ee tsesere, ee lie, "Ilitsa e mele egbo-a bhale iteva oyawa o!" ¹² Eva ni e lu iBanabasi khi iZeusi,* itobo khi iPolu khi oni o mema e ngme, e lu oli Ameseri.† ¹³ Oni oo luase oni olitsa iZeusi, ni okula oyoli o la ukhokho apfe oni eoli, o muno ena enokpo ali idodo je oni ode unuekpe oyi oni eoli, itobo khi loli

ali eni egbo ee nono ni wewe ya luase iBanabasi ali iPolu abi ilitsa.

¹⁴ Abi iBanabasi ali iPolu e ro suo emini eni egbo e mu egbe khi e ya riege, e nyanon itsua shi egbewe uruli, e nana lo eni egbo ifuabo. Ee tsesere lie, ¹⁵ "Elo e ze khi a li na?" Egbo enabi ee anye khi! Ungmehi usomhi onete anye ro tse abo khasere e, ni a rote ugamhi afue mu pfi deba Eshinegba ni o la, ni o ma eke ali ukhuli ali oke oniemhi ali emini e la elemhi we nya.† ¹⁶ Egegege ni o dose, Eshinegba o ze ni ushishi ogho o ngeli abi o ghole oli. ¹⁷ Ama o kie rote akanya onete oyoli ri olele khasere khi loli la, loli o rote idane e ruere ame shi emhi ekomhi shi egegege, loli o ri eminale na e e le, o ri oghere e shi e udu. ¹⁸ Abi iPolu ali iBanabasi e rie lina nu we ngme ingmehi ena, ea kie dobe mu we gba e khi luase ewe abi ilitsa.

¹⁹ Egbo iJu eghuo e rote Atiki ali iKoniomu bhale, e ri eta-olelemhunu ti eni egbo mama egbe, e tono iPolu echere, e tialo oli eke fie je ukhokho oni eoli, e dabi khi o she ghua. ²⁰ Ama abi eni e miesuo e ro le gase oli, o vule, o nyere egbe je ifuapfe ni a la tono oli echere. Ogbekolo, loli ali iBanabasi e je eoli iDebi.

²¹ IPolu ali iBanabasi e gue usomhi onete le elemhi iDebi, ebubu egbo e miesuo. Igho e nyere egbe je iLisitira ali iKoniomu ali Atiki ni o la iPidia, ²² e ri udu shi eni e miesuo o e ri igesikia migha shi oni irudunga. Ee we, "Neni awa lo Eghie oyi Eshinegba, awa ya me anaseme." ²³ Elemhi igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ododa, ee ze egbhali shi, ee pfi usomhi so iromhi na we rewe nga Onomhue ni e regbenga obo. ²⁴ Abi e ro kia gase eke iPidia se, e je eke iPafia.

* **14:12** iZeusi: iZeusi o khi oga iyemhe ni egbo iGiriki e ga. Isheghuo a lu oli iJupita. Olitsa olese ni a lu Ameseri ee khi o khi aghiusomhi oyoli † **14:12** Ameseri: Ameseri o khi eva oyi olitsa ni egbo iGiriki e ga. Eri egbo iGiriki ena e lie khi aghiusomhi oyi iyemhe elese ‡ **14:15** Li ze Okiali 20.11; Iwolo 146.6

²⁵ Abi e rọ la ẹoli iPẹga gue usomhi onete le se, e te agho je ẹoli Atalia.

²⁶ Agho e te lo oko-okẹ oniẹmhi nyenẹ egbe jele obini Atioki; Ashini eni e miesuo e ke la so iromhi na we re we nga okhale oyi Eshinegba obọ shi akanya ni e ye ya gbe se.

²⁷ Abi e rọ jele Atioki, e lu eni e miesuo tigbili, e gueye we ikanya ni Eshinegba o re we gbe ali abi o li khueghie ode-a na egbo iJeta ni e miesuo. ²⁸ E nu eni e miesuo la akaghọ tẹse.

15

Ilegba ni a mhọli shi iJerusalemu

¹ Egbo eghuo e rote eke iJudia bhale Atioki, ee sese eni e miesuo khi, Ini aa li shele we-a abi Ushi oyi iMosisi o ngme ẹa ya khi eni a miepfuese.* ² Onana o pfi ingme ni o ze khi iPolu ali iBanabasi e nu eni egbo ni e rote iJudia bhale e khako. Irarigho, a ze iPolu ali iBanabasi ali eni e miesuo elese e nga iJerusalemu ya me ighiusomhi na keke ali eni egbhali shi oni ingme.

³ Igho e ghie we e ke le, abi e li rote eke iFonisha ali iSameria dose e le, ee gueye egbo abi egbo iJeta e li mu pfi deba Eshinegba. Onana o pfi oghelẹ oniẹmhi na eni e miesuo.

⁴ Abi e rọ ramhi iJerusalemu, eni e miesuo ali eni egbhali ali ighiusomhi na keke, e mu we epfese. Eni a ghie usomhi e gueye we ikanya ododa ni Eshinegba o rote obọ oyewe gbe. ⁵ Ama eni e miesuo eghuo ni e la otu iFarisi e vule, ee li, "Egbo iJeta e mema shele-a. A gueye we e ri Ushi oyi iMosisi ke gbe akanya."

⁶ Ighiusomhi na keke ali eni egbhali e ye ochi shi oni ingme ona. ⁷ Abi e rọ khako shi o tẹse se, iPita o vule, oo we, "Inyoghuo, a lese khi eghẹghẹ ni o dose, Eshinegba o rote iteva oye e ze mhe mhi ka gue oni usomhi onete ye egbo iJeta ni e me asha

suo, ni e miesuo.† ⁸ Eshinegba ni o lese isamhi ni e la ogbokpa udu, o ri Ayemhe-no-pfuase na egbo iJeta, ro roli khase khi loli li mie we, ezeze abi o li li mie awa.‡ ⁹ Oa ri ikhioda shi iteva oyawa ali wewe, irari khi o khuese udu oyewe-a pfuase itobo khi e imiesuo. ¹⁰ Memena, elo o ze khi a nono ni a mhesẹ Eshinegba bino, ni a ro o sheli iJeta ni e miesuo itsua ni awa ali eni e bia awa ẹa dobe tsua? ¹¹ Iiye e! Awa lama shi o khi okhale oyi iJesu iKirisiti Onomhue o mie awa pfuese, igho li khi wewe."

¹² Oni igbaa e tsaghie-a tsuke, abi e ro suo ogle eyi onyaloa ali oshabo nya ni Eshinegba o rote obọ oyi iPolu ali iBanabasi gbe iteva oyi egbo iJeta. ¹³ Abi e rọ ngme se, iJemhisi oo, "Inyoghuo, a ri eso shi mhe eke! ¹⁴ ISamo iPita o lese guele abi Eshinegba o li mhọli omuegbe shi ingme oyi egbo iJeta, ni o rote elemhi we sano egbo, ro mele egbo eyoli-a. ¹⁵ Onana o ri emini emekẹguele e keke shi Ebe-no-pfuase bhale ya tse, ni oo,

¹⁶ "Ini a me enana se,
mhi ya nyenẹ egbe bhale,
mhi rue eghiele oyi iDefidi
gbo nyenẹ egbe bhale,
mhi riẹle ikpukpu-igbe
ni e de kua oyoli ma,
mhi gbo zese oli-a.

¹⁷ Ishegho egbo ni e kpole nya
e nyenẹ egbe bhale deba
Onomhue,
egbo iJeta nya ni mhi lu,
e bhale ya khi eyemhe,

Onomhue o ngme ghọ,
ni o riẹle emhi ena.'

¹⁸ Loli o she kpe ze

ni a lese ona shi eke agboagbo.§

¹⁹ "Abi mhi so o shi khi, awa khi pfi egbo iJeta ni e nyenẹ egbe bhale deba Eshinegba lo omunu. ²⁰ Awa ri ochoghọ keke ebe ya gueye we,

* 15:1 Li ze iLev 12.3 † 15:7 Li ze Ika 10.1-43 ‡ 15:8 Li ze Ika 2.4; 10.44 § 15:18 Li ze Emọ 9.11-12

e khi ke le eminale ni a rọ luase ikhumhi. Awa gbo gueye we e khi ke ku itsebo, e khi ke le elamhi ni aa fa uruli, e khi ke da oia.* ²¹ Irari khi o she tese ni a te la owa ugamhi e ze ebe Ushi oyi iMosisi ele Iyemhea kpa, a ri ingme oyoli e tse abo ifui eoli kpa.”

²² Igho ighiusomhi na kee ali eni egbhali ali eni e miesuo nya e te eni egbo ze emose aava ni a mu ekpe e na ma iPolu ali iBanabasi egbe, je Atioki. IJudasi iBasabasi ali iSalasi e ze. ²³ Ebe ni e keke ro ghie we usomhi na:

Anye ighiusomhi na kee ali eni egbhali ni anye khi inyoghuo e, anye tse ee Inyoghuo anye ni a khi egbo ifeta ni a la Atioki ali iSiria ali iSilisha.

²⁴ Anye suo khi egbo eghuo e rote anye iteva vu ni o khia khi o a khi anye ghie we, ni e bhale ya nu e ngme ingmemhi ni oo yese e elemhi-a ali ni oo nase e udu. ²⁵ Irarigho, anye ro kugbe ghie emose eghuo ghi e, e deba iBanabasi ali iPolu emole anye bhale. ²⁶ Emose ena e she ri agbo oyewe shi okhena itobo eva oyi iJesu iKirisiti Onomhue. ²⁷ Irarigho, anye ro ghie iJudasi ali iSalasi ni e ri unu gue emini anye keke shi ebe ye e. ²⁸ O ti Ayemhe-no-pfuase ali anye eloe, ini anye khi ri itsua elese nase e tsua dose ishi enana. ²⁹ A ti egbe eminale ni a ro luase ikhumhi le, a khi ke da oia, a khi ke lamhi ni aa fa uruli. A khi ku itsebo. O ma a ti e egbe ini a lase emhi enana le.

Eshinegba o nu e la.

³⁰ Eni emose ni a ghie usomhi e vu ya tiemhi Atioki. E ti eni e miesuo nya gbili, e ri oni ebe na we. ³¹ Abi eni egbo e ro ze oni ebe se, oghel o vo we elemhi itobo khi usomhi onete ni o ri udu e shi ogbo o o tsua. ³² IJudasi ali iSalasi ni e khi emekeguele e nu we ngme

ebubu ingmemhi ri udu shi we o, e zese we-a. ³³ E nu we la agho ukuku eghel, eni e miesuo e tse we okhila. We we ni a ghie usomhi e nyene egbe je iJerusalemu deba eni e ghie we. ³⁴ [Ama iSalasi o lama nu we la agho.] ³⁵ IPolu ali iBanabasi e la Atioki, we we ali egbo elese e la agho o sese, ee tse abo ungmehi oyi Onomhue.

IPolu ali iBanabasi e vase egbe-a

³⁶ Abi ebubu ogbele e ro dose, iPolu o gueye iBanabasi, o o li, “Awa nyene egbe je eoli ni awa te dose ni awa ya bino egbo ni awa gue ungmehi oyi Onomhue ye, ni awa me abi e ke la o shi.” ³⁷ O ghole iBanabasi ni e tsua ifoni ni a gbolo e lu iMaki ma egbe vu. ³⁸ Ama o a ghole iPolu ni e tsua li. Itobo khi oni ifoni ni a gbolo e lu iMaki o a nu we gbe ikanya ramhi ukpese ni o ro tsua we kua eke iPafilia vu, o so ukhokho gbe we.† ³⁹ IPolu ali iBanabasi e mholi ekhako ni o toto shi ingme ona, e kemhi egbe. IBanabasi o rue ifoni iMaki ma egbe, e lo oko-oké oniemi da je iSapurosi. ⁴⁰ Ama iPolu o pfi obo rue iSalasi, e vu abi eni e miesuo e ro so iromhi na we, re we nga okhale ireloe-khu oyi Onomhue se. ⁴¹ E kia rote eke iSiria ali iSilisha, e ri udu u shi igbaa nya eyi eni e mie iKirisiti suo o.

16

ITimoti o deba iPolu ali iSalasi

¹ IPolu o bhale eoli iDebi ali iLisitira, ashini om odukhokho ni a lu iTimoti o la. Inyoli ni o li miesuo o khi ongi iJu, ama itali o khi ongi iGiriki. ² Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni e la iLisitira ali iKoniomu nya e ngme onete oyi iTimoti. ³ IPolu oo nono ni lolu ri iTimoti ma egbe vu, igho o shel o li-a. Itobo khi egbo iju ni

* 15:20 Li ze Okiali 34.15-17; iLev 17.10-16; 18.6-23 † 15:38 Li ze Ika 13.13

e la oobọ e ga leṣe khi ita iTimoti khi ọngi iGiriki lọ. ⁴ Abi e li kia ẹoli i gase, e seṣe eni e miesuo ilamashi ni ighiusomhi na keṣu ali eni egbhali ni e la iJerusalemu e keke shi ebe na we, e gueye we, e rewe gbe akanya. ⁵ Igho igbaa nya eyi eni e mie iKirisiti suo, e fu u shi irudunga, ee bua shi o elekpa.

Imeke ni iPolu o me obini iTiroasi

⁶ iPolu ali eni e ga kia, e rote eke iFirigia ali iGalesha, itobo khi Ayemhe-no-pfuase o a ze we gue usomhi onete le eke Esha. ⁷ Abi e ro ramhi eke iMisia, ee nono ni wewe e lo elemhi eke iBitinia, ama Ayemhe oyi iJesu o a ze we lo. ⁸ Igho e rote eke iMisia dose je iTiroasi. ⁹ Eliyose elegho iPolu o me ime-alo, o me khi ọngi iMasidonia o migha a lema, "Bhale iMasidonia ni u ya kpaghie anye obo!" ¹⁰ Abi iPolu o ro me oni imeke se, anye mu egbe e le iMasidonia, itobo khi anye lese khi Eshinegba o she lu anye, anye je agho ya gue usomhi onete le.

ILidia o mu pfi

¹¹ Anye rote iTiroasi lo oko-okẹ oniemi da oke oniemi je iSamotirasi, ogbeakolo, anye te agho je iNiapolisi.

¹² Agho anye te je ifuapfe oyi iFilipi ni o khi ẹoli ni o mu ẹloe shi eke iMasidonia ni ebubu egbo iRomu e ngeli. Anye ga la agho ebubu ogbele.

¹³ Ogbele iyemhea oyi egbo iJu, anye te oni ẹoli vu je oni oke, ashini anye khokho khi egbo iJu ee lona shi iromhi isoso. Anye shito nu ikpotso ni e legba agho ngme. ¹⁴ Okpotso oghuo elemhi we ni o ri eso shi eke khi iLidia ọngi iTiatira, oni o ri ide eyile e de. O khi okpotso ni oo na ulishi Eshinegba. Abi iPolu o li i ngme, Eshinegba o khueghie o li udu-a shi oni ungmehi. ¹⁵ Abi a ro batazi o li ali apfo li se, o lu anye je owa oyoli, oo anye, "A kha lese khi egbegbi oni o miesuo mhi khi, a

bhale ya ku shi na mhe." O ti anye shi o ramhi ni anye ro lama shi o li o.

A mu iPolu ali iSalasi shi igha

¹⁶ Eleghuo abi anye li i je ashini anye la a so iromhi, omueshi oghumha oghuo ni o mholi ayemhe obe ni o ro o meke guele emini a ya me, o ya to anye ukhomhi. Eri o ri oni ekpabo imeguele ona a gbe ikpagho na eni e mholi o li. ¹⁷ Oo deba iPolu ali anye, oo tseṣe, oo lie, "Eni e ga Eshinegba ni o fune eni egbo ena e khi! Eri e tse abo guele abi a li ya mholi imiepfuese!" ¹⁸ Ina o li i rieṣe o li ogbele kpa ya ramhi ni oni ingme o ro ri elemhi i bi iPolu, igho iPolu o nyene egbe gueye oni ayemhe, oo li, "Mhi ri eva oyi iJesu mhesa ne, fie o li idiegbe ya lase!" Agho agho oni ayemhe o fie o li idiegbe ya lase. ¹⁹ Abi eni e mholi o li e ro me khi ea ke me ikpagho afa ni e kpe te e o li obo o me, e mu iPolu ali iSalasi tialo ghi enighie obini agbala oyewe. ²⁰ E wolọ we bhale odalo oyi eso-ezo, ee we, "Emose ena, egbo iJu e khi ni e pfi ozughu e shi awa ifuapfe. ²¹ E kia a seṣe egbo imu ni e khi o da shi eyi awa. Awa ni awa khi iRomu, awa aa ya dobe ri osese oyewe gbe akanya." ²² Eni ebubu egbo e kuma we o gue ezo shi iPolu ali iSalasi egbe. Igho eni eso-ezo e gueye we e banọ we a, e gbe we itali. ²³ Abi e ro gbe we egbegbo se, e tigbe pfi we lo owa ighumha. E gueye oni oo khe-ekhe o pfi okpe ashini o rewe shi egbegbo. ²⁴ Abi a ro ri oni omhesa na li se, o mu we kulo owa aza elemhi oni owa ighumha, o so we awe igha. ²⁵ Abi itsotso ogbie o ro mu eke, iPolu ali iSalasi ee so iromhi, ee to uwolo kuēghie Eshinegba. Ighumha eni e kpo e ri eso shi we eke. ²⁶ Udemhija, eke o ri itoto nighise. Oni owa ighumha o rote eke jighise egbegbo. Eloawe eloawe, ode nya ni e lo oni owa le

e khueghie-a. Iwēghe ni e rō gē eni ighumha nya e ku wē awē-a. ²⁷ Abi ɔni ɔɔ khē ekhē agho ɔ rō mē khi oḍe ni e la oni owa ighumha nya khi e khueghie-a, ɔ dabi khi ighumha ni e la agho nya e she pfue. Igho ɔ ji itakobi emhi lasele ni luē rō gbe egbeluē-a. ²⁸ Ama iPolu ɔ tseṣe leghe, ɔɔ li, “Khi gbe egbe ē-a! Anye nya anye la ana.”

²⁹ Oni ɔɔ khē ekhē ogho ɔ lu ogbo ɔ nyanya rue ugbili bhale. ɔ ri ulishi-ulishi na buē buē, ɔ de ya wugha odalo oyi iPolu ali iSalasi. ³⁰ Igho ɔ rue wē lasele, ɔ mhila wē, “Elo mhi ya li ni mhi rō ya mholi imiepfuese?”

³¹ Eē ɔli, “Yēyē ali apfē nya a mie iJesu Onomhuē suō khi a ya mholi imiepfuese.” ³² Igho e gue ungmemhi oyi Onomhuē ye ɔli ali apfē ɔli. ³³ Igho ɔni ɔmose ɔ wolō wē, ɔ dua wē utse ni a kualī wē. IPolu ali iSalasi e rue ɔli ali apfōli ya batazi na aghoaghō. ³⁴ Igho ɔ rue iPolu ali iSalasi nga owa oyōli ya ri eminale na le. Oghelē ɔ vō ɔli ali apfōli nya udu irari khi e she mie Eshinegba suō.

³⁵ Elē uzogbe ogbeakolo, eni esō-ēzō e ri unu na ipolisi e ka gueyē ɔni ɔɔ khē-ekhē ogho, “Zobē emose egho obō ni e vu.” ³⁶ Igho ɔni ɔɔ khē ekhē ogho ɔɔ iPolu, “Esō-ēzō e she ri unu bhale a wolō ē abō-a ni a ke vu. Opfōmhē ɔ ka nu ē kia.” ³⁷ Ama iPolu ɔɔ li, “Anye a li ingme okhoghūo ni a rō mu anye gbe itali ukpēloē oyi egho nya, aboriēkhia khi egho iRomu anye khi! Ama e mu anye kulo owa ighumha. Memena, eē nono ni wewē e bēna rue anye abō-a, ɔa ya tse e! Eni esō-ēzō wewē-ghuo e bhale ya wolō anye lasele.”

³⁸ Eni ipolisi e lē ya gueyē eni enighie abi e ngme. Abi e rō suō khi egho iRomu iPolu ali iSalasi e khi, ulishi ɔ mu wē. ³⁹ Igho e vu ya kuegbe-a lema wē, e wolō wē owa

ighumha le, e lema wē e kpekpe e lase ēwē ifuapfē le. ⁴⁰ Igho iPolu ali iSalasi e lase oni owa ighumha le, e ya je apfē oyi iLidia. E bhale ya ē eni e miesuō agho. E ri udu shi wē ɔ, e rōte agho vu.

17

Obini iTesalonika

¹ IPolu ali iSalasi e rōte Afipolisi ali Apolonia doṣe e bhale iTesalonika ashini owa ugamhi oyi egho iJu o la.

² IPolu ɔ doṣe je owa ugamhi abi ɔ kie kpē ē li. Efo uka esē ɔ la agho nu wē rōte Ebe-no-pfuasē ku ochi. ³ ɔ rōte Ebe-no-pfuasē rōli khasē gboo, khi ɔni Omiepfuese, ɔ mema ya mē osoli, ɔ rōte eghuli guale. IPolu ɔ gueyē wē, “IJesu ni mhi rō ɔ tse abō yē ē ɔ khi ɔni Omiepfuese ni Eshinegba ɔ shobō khi lōli ya rō bhale.” ⁴ Egho iJu eghuo e mie shi emini iPolu ali iSalasi e ngme, e ku ma wē ɔ ɔ ga Eshinegba. Igho li khi egho iGiriki eni ē na ulishi Eshinegba ali ebubu ikpotso ni e fialo-a e li miesuō. ⁵ Ama egho iJu ee kpe ofuma, e kia ya luno egho usueso-akhūē tiggibili shi okhōli. E pfi ozughu shi oni eḍeli nya. E tsua okhōli lo owa oyi ɔmose ni a lu iJasi ya nono iPolu ali iSalasi ni wewē e muno wē lasele na eni egho. ⁶ Ama abi ēa rō mē wē, e tialō iJasi ali eni e miesuō elese ghō je odalo oyi enighie eyi oni ɔoli, e tseṣe leghe, e liē, “Emose ena e she pfi ozughu shi asha kpa! Memena e gbo bhale ifuapfē eyi awa, ⁷ IJasi ɔ mie wē shi owa oyōli. E da ishi eyi iSiza, eē khi oghie ɔlese ɔ laɔ ni a lu iJesu.” ⁸ Abi e rō suō eni ingmemhi ena, elemhi e te ododē yese eni ebubu egho ali enighie eyi oni ɔoli-a. ⁹ E ri iJasi ali eni a ga muno wē egho zē oko, neni a tigbe zewē vu.

Elemhi iBerea

¹⁰ Obili ɔ leṣe bi eḷegho, eni e miesuō e ghie iPolu ali iSalasi je

iBerea. Abi e rọ ramhi agho, e je owa ugamhi oyi egbo iJu. ¹¹ Egbo ni e la agho e mholi udu ni o khueghie-a dose eni e la iTesalonika. E ri esọ shi oni usomhi onete egbegbo. Ogbelẹ kpa e rọ wena Ebe-no-pfuase ni e me ini emini iPolu o gueye we ini igesikia lo. ¹² Egbo iJu ebubu e miesuo, ikpotso iGiriki ni e fia alo-a, ali emose iGiriki e li miesuo.

¹³ Ama abi egbo iJu ni e la iTesalonika e rọ suo khi iPolu o la iBerea a tse abo ungmehi oyi Eshinegba, e bhale agho ya ngmiasẹ egbo e ka pfi ozughu. ¹⁴ Eloawe eloawe, eni e miesuo ẹẹ iPolu vu ke je egele okẹ oniemi, ama iSalasi ali iTimoti e kie la iBerea. ¹⁵ Eni emose ni e kphase iPolu, e rọ li bhale Ateni, e gbo nyene egbe je iBerea. IPolu o ghie we ghi iSalasi ali iTimoti e kelẹ bhale ya ẹ luẹ shi agho.

Abi iPolu o rọ la obini Ateni

¹⁶ Abi iPolu o li migha Ateni i khe iSalasi ali iTimoti, o me ilitsa ododa ni e la oni eke, o nighise ọli ayemhe. ¹⁷ Igho o nu egbo iJu ali egbo ifeta ni ẹẹ na ulishi Eshinegba ku ochi elemhi owa ugamhi. Igho o li gbo nu egbo kpa ni e rọte olele e dose ẹ ngme ogbelẹ kpa. ¹⁸ Egbo eghuo ni ẹ sese, ni e khi Epikuria ali iSitoiki e nu ọli i khe ako.* Abi iPolu o rọ ngme ungmehi oyi iJesu ali irote eghuli guale, eghuo o e lie, “Elo oyeghe ona o me ẹ ngme?” Eghuo ẹẹ li, “Abi khi eri ọọ lie awa ke ga ilitsa eyi ẹoli oboese?” ¹⁹ Igho e rue iPolu bhale owa ni a lu Aropagosi. (Owa ona eguebe ni e la ẹoli Ateni ẹẹ legba.) “Anye ẹ nono ni u gueye anye abi osese onogbo ona o ngme. ²⁰ Ingmehi ni u wa ngme, enegbo e khi shi anye esọ,

gueye anye abi e ngme.” ²¹ Irari khi egbo Ateni nya, ali epfese ni e la o, e ma pfuse egheghe-a ke ngme ingmemhi ali ke ri esọ shi owena ali ilese enegbo ni e she lasele ẹ gbigbi eke. ²² IPolu o vule migha we iteva o we, “Emose Ateni, mhi me ẹ me khi egbo ni e mhue ulishi oyi Eshinegba a khi. ²³ Irari khi abi mhi rọọ kia ifuapfe eye ẹ gasẹ mhi bino ikhumhi ebubu ni aa ga. Mhi me okula oghuo ni a keke emhi shi, ni ọọ, ‘Oyi olitsa ni aa lese.’ Emini a ga ni ẹẹ khi aa lese, mhi ya gue ingme oyoli ye ẹ ena.

²⁴ “Eshinegba ni o ma agbo ali emhikpa ni e la elemhi we, ọli o khi Onomhue oyi eke ali ukhuli ni ọa ya la Owa ugamhi ni egbo e ri abo to. ²⁵ Wekhi eri o nono emhikhoghuo ali ikpaghiobo oyi egbo. Itobo khi ọli o ri agbo ali ayemhe ali emhikpa na egbo nya.† ²⁶ Ogbọ oghuo o te ma egbo ododa na ushishi ni e la agbo nya, Lolighuo o ri egheghe shi eke na ushishi ni e rọ ya la agbo ali khi o shi ughuli oyi ogbogbo nali. ²⁷ Ọli o ligho riẹle ona ini egbo e roshẹka ke nono ọli, ini e me asha ramhi ọli egbe. Ama Eshinegba ọa nuata shi onge-awa o. ²⁸ ‘Lọli o ri ekpabo na awa la agbo ni awa rọ o kia, ni awa rọ khi oni awa khi,’ ali khi, ‘imi ọli awa khi,’ abi ekekebe eye ẹ eghuo e li ngme ọli.

²⁹ “Irarigho, aborokhia khi imi Eshinegba awa khi, awa khi ke rọli khokho isheli ni egbo e ri eneli ri igolu ali elomho ali eche ma. ³⁰ Eghẹghe ni o dose, eri Eshinegba o mu alo kua shi umhalẹse oyi egbo. Memena o she ri omhese ni ogbokpa ni o la ashakpa o mu nyene. ³¹ Irari khi o she shi ogbelẹ shi eke ni o rọ ya ri omose oghuo gue agbo kpa

* **17:18** Egbo Epikuria ali iSitoiki ena, e deba osese ni ẹa te ode, eyi o ni a lu Epikurosi ali iZeno. Eri Epikurosi ọọ sese egbo e zobe ni oghele o khi emini e na khu agbo oyewe, a na ke na emini e ya pfi osoli ali ulishi na we. Egbo iSitoiki e deba osese ni ẹa te ode eyi iZeno, ni ọọ ogbokpa o ke li agbo oyoli abi usamhi oyoli o lama na li shi. Ogbọ khi zobe ni usamhi agbo aruele okekhi oyi osoli, ni o nase ọli. † **17:25** Li ze 1 Ighie 8.27; Aza 42.5; Ika 7.48

ezọ. Eshinegba o she rokhase agbo khi igesikia onana o khi ni o ro rote eghuli guise oni omose ona le.”

³² Abi e ro suo khi iPolu o ngme ramhi irote eghuli guale, e ri oli i li egia, ama elese ee oli, “Anye a nono ni anye gbo suo ungmemhi ona eleele.” ³³ Igho iPolu o rote oni ilegba vu. ³⁴ Emose eghuo e deba li, e mie oli suo. IDionisusi ni o khi oghuo oni igbaa Aropagosi o li deba li. Igho li khi okpotso oghuo ni a lu iDamarisi ali egbọ eghuo elese e li laọ.

18

Abi iPolu o ro la iKoriti

¹ Abi a ro me eni ingme ena se, iPolu o rote eoli Ateni vu je eoli iKoriti. ² Agho o bhale ya e ongi iJu oghuo ni a lu Akuila ni a bia shi eke iPotusi. Oni lolu ali ughue oli ni a lu iPisila e lese rote eke Itili bhale, irari khi oghie iRomu nya ni a lu iKiladiusi o shi ushi na egbọ iJu nya ni e la eoli iRomu nya e lase eoli iRomu le. IPolu o le ya bino we, ³ irari khi akanya oni o ri ide e ghi okholo oo gbe, o nu Akuila ali iPisilia a gbe oni akanya ni ee gbe. O nu we la agho.

⁴ Ogbele Iyemhea oyi egbọ iJu kpa o ro je owa ugamhi oyi egbọ iJu ya nu we ku ochi ini o dobe ri oni ungmemhi lo egbọ iJu ali egbọ iGiriki esọ. ⁵ Abi iSalasi ali iTimoti e ro rote eke iMasidonia bhale, iPolu o ri eghēghē ni o mholi nya gue oni ungmemhi ye egbọ iJu, khi iJesu o khi Omiepfuese ni Eshinegba o shobo khi o ya bhale. ⁶ Abi eni egbọ iJu e ro nu oli khe akọ ni e ro ze emue ebe na li, ọa lama shi we o, o kpe abo shi we o, Oo, “Mhi kpe abo shi e o. Ini a pfua, ee a ya mu ota so. Oa khi mhemhe a ya mu ota so shi oia eyeē. Rote memena vu, mhia je eke oyi egbọ iJeta.” ⁷ O pfi we shi agho vu, o je owa oyi ogbọ iJeta ni a lu

iTatosi iJositosi ni oo ga Eshinegba, ni owa oyoli o la mama owa ugamhi oyi egbọ iJu. ⁸ IKirisipusi ni o khi oga shi oni owa ugamhi ali apfoli e mie Onomhue suo; ebubu egbọ ni e la iKoriti ni e suo oni usomhi e miesuo, a batazi we.

⁹ Eliyose elegehuo, iPolu o me ime-alo ni Onomhue o la nu oli ngme, oo li, “Ulishi o khi mu e, ama kie ke gue ungmemhi le, khi tsaghiē-a. ¹⁰ Irari khi mhi nu e la. Ogbọ ọa la o ni o ya kuali e utse. Irari khi mhi mholi ebubu egbọ shi eoli ona ni e khi egbọ eyemhe.” ¹¹ Igho iPolu o la iKoriti ukpe oghuo ali ukhukhui, oo sese eni egbọ ungmemhi oyi Eshinegba.

¹² Abi iGalilio o ro khi igovuno ni iRomu e ze shi obini eke Akhaya, egbọ iJu eghuo e kugbe mu okholi vule shi iPolu o, e mu oli je ikotu. ¹³ Ee li, “Eri omose ona oo sese egbọ ode egbholi ni a te e ga Eshinegba abi ushi oyi awa ọa ngme.”

¹⁴ Abi iPolu o li i nono ni lolu ngme, igho iGalilio o nu egbọ iJu ngme, oo, “Ini ezọ ni a lu ena o khia khi oyi umhagueli lo okekhi oyi ingmobe okhoghuo lo, mhi kha kuegbe-a ri esọ shi e ee egbọ iJu o. ¹⁵ Ama abi o ro khi ungmemhi ekhako ni o la ingmemhi ali eva ali ushi oyeē egho, ee-ghuo a ya so oni ingme, mhi aa ya so o.” ¹⁶ Oo a khu we ikotu ya fie. ¹⁷ E gamhi iSositenisni ni o khi oga shi owa ugamhi mu. E la odalo oni ikotu gbe oli. Ama iGalilio ọa fe pfi esọ shi we o.

¹⁸ IPolu o nu eni e miesuo la iKoriti ogbele ni e bu, igho o li tse we okhila, lolu ali iPisilia ali Akuila e lo oko-oke oniemhi da oke oniemhi je iSiria. Neni iPolu o rote iKenkhiria da oke oniemhi, o yamhi itsu ukhomhi-a itobo ironga ni o ro nga.* ¹⁹ E ramhi Efesos, ashini iPolu o pfi iPisilia ali Akuila shi. O je owa ugamhi ni o nu egbọ

* 18:18 Li ze iNqba 6.18

iJu ku ochi. ²⁰ Eni ẹgbọ ẹ ọ nu wẹwẹ la aghọ tẹsẹ, ama ọa lama. ²¹ Ochoghọ, ọ gueyẹ wẹ abi ọ rọ ọ vu, ọọ, “Ini o da khi ọghuemhẹ ọyi Ẹshinẹgba, mhi ya nyenẹ egbe bhale deba ẹ.” Ighọ ọ rọte Efesọsi lo ọkọ-ọkẹ oniẹmhi vu da oke oniẹmhi. ²² Abi ọ rọ ramhi iSizeria, ọ te aghọ je iJerusalemu ya tse eni e miesuọ, ọ ke te aghọ je ẹoli Atiọki.

²³ Abi ọ rọ la aghọ ukuku ẹghẹghẹ, ọ te aghọ vu, ọ rọte eke iGalesha ali iFirigia ya ri udu shi eni e miesuọ ọ.

Abi Apolosi ọ rọ la Efesọsi ali iKoriti

²⁴ Oni ẹghẹghẹ, ọmọse ọnge iJu ni a lu Apolosi ni a bia shi Alẹzadira ni ọ khi ọni ọ mema guẹ ebe, o gbo lolo lesẹ ebe nọ pfuasẹ, ọ bhale Efesọsi. ²⁵ Ọ khi ọgbọ ni a rọte eke sẹsẹ ode oyi Ọnọmhuẹ. Ọ mhọli ọmuegbe ni o fu ni ọ rọ sẹsẹ ingme oyi iJesu. Emini ọọ sẹsẹ ọ rọte ode igesikia. Ama osẹsẹ oyi iJoni Ọni ọọ batazi ẹgbọ ọ lesẹ guẹ. ²⁶ Ighọ ọ li la owa ugamhi oyi ẹgbọ iJu ri igbedu u ngme. Abi iPisila ali Akuila e rọ suọ ẹmuẹ ni o la li unu, e rue ọli ma egbe je apfẹ, e kuegbe-a sẹsẹ ọli ode oyi Ẹshinẹgba shi ọ egbegbọ. ²⁷ Apolosi ọ rọli shi udu khi ọli ya je Akhaya, eni e miesuọ ni e la Efesọsi e kpaghiẹ ọli obọ, e keke ebe ghi eni e miesuọ ni e la Akhaya. E gueyẹ wẹ e kpe abọ mie ọli. Abi ọ rọ ramhi akaghọ, ọ khi ikpaghiobọ oniẹmhi na eni e rọte okhale oyi Ẹshinẹgba miesuọ. ²⁸ Irari khi ọ nu ẹgbọ iJu khe akọ egbegbọ, ọ rọ mu wẹ ọ le. Ọ rọte Ebe-no-pfuasẹ rọkhasẹ wẹ khi iJesu ọ khi Ọmiepfuase ni a shobọ.

19

Abi iPolu ọ rọ la Efesọsi

¹ Abi Apolosi ọ li la elemhi iKoriti, iPolu ọ rọte elemhi oni eke kia rọte ugbogbode ni o khi ute ute e dọsẹ,

ọ bhale Efesọsi. Aghọ ọ bhale ya ẹ eni e miesuọ eghuo, ² ọ mhila wẹ, ọọ wẹ, “Abi a rọ miesuọ, a li mie Ayemhẹ-nọ-pfuasẹ?”

Ẹẹ ọli, “Anye a fẹ suọ khi a mẹ emini a lu Ayemhẹ-nọ-pfuasẹ ghue.” ³ IPolu ọọ wẹ, “Ibatizi onabi onoghuo a kpẹ mie?”

Ẹẹ ọli, “Ibatizi oyi iJoni.” ⁴ IPolu ọọ wẹ, “Ibatizi oyi iJoni, ibatizi ona imupfi lo. Ama ọni iJoni ọ gueyẹ ẹgbọ iZireni e mie ọni ọ ya bhale ikpukhokho oyelewe suọ, ikhi iJesu.”* ⁵ Abi e rọ suọ ona se, a ri eva oyi iJesu Ọnọmhuẹ batazi wẹ. ⁶ IPolu ọ ri abọ nga wẹ ukhomhi, Ayemhẹ-nọ-pfuasẹ ọ tiemhile shi wẹ ọ, ee ngme ẹmuẹ onogbọ. E gbolo o ngme ungmehi ni Ẹshinẹgba ọ rọ shi wẹ unu. ⁷ Wẹwẹ nya e khi emọse ogbava.

⁸ IPolu ọ lo elemhi owa ugamhi, ọ la aghọ iki esẹ, ọ ri igbedu nu eni ẹgbọ ngme. Ọ nu wẹ ku ochi, ọọ sẹsẹ wẹ ni e mie shi ingme Eghiele oyi Ẹshinẹgba. ⁹ Ama eghuo ọ e khi isuesọ-akhuẹ ni ẹa lama miesuọ. E la ukpẹloe oni igbaa ngme ingmemhi ebe deba oni ode. Ighọ iPolu ọ pfi wẹ shi aghọ vu, ọ rue eni e deba li je owa oyi iTiranọsi. Ọ la aghọ nu wẹ ẹ ku ochi ingme iloghie ogbẹle kpa. ¹⁰ Ikpe eva ọ la aghọ sẹsẹ wẹ, ghe ẹgbọ iJu ali ẹgbọ iGiriki ni e la eke Esha, e suọ ungmehi oyi Ọnọmhuẹ.

Imi iSikiva

¹¹ Ẹshinẹgba ọ te obọ oyi iPolu u gbe ikanya oshabọ ọdọda. ¹² O ya ramhi khi ibede ali ogbenẹ ni a rọte iPolu egbe wolọ, e ri ẹgbọ ni ẹa ze e toto, ali e khu ẹgbọ ayemhẹ ọkphaghie idiegbe ya lase.

¹³ Ẹgbọ iJu eghuo ni ee kia ukhomhi ẹoli gasẹ ri imajiki i khu ayemhẹ obe kua, e li nono ni e ri eva oyi iJesu Ọnọmhuẹ riele abi imajiki khu ayemhẹ obe. E lie, “Anye ri

* 19:4 Li zẹ iMat 3.11; iMak 1.4,7-8; iLuk 3.4,16; iJon 1.26-27

eva oyi iJesu ni iPolu o ro tse abo mhese ne, fiye lase!”¹⁴ Imi oga oyi ekpodalo ugamhi onge iJu oghuo ni a lu iSikiva etuoshilua, ee li ona.¹⁵ Igho, oni ayemhe obe, oo we, “Mhi lese iJesu, mhi lese iPolu, eghuo a khi?”¹⁶ Oni omose ni o mholi oni ayemhe obe ogho, o kpha rughu we, o gbe we kualitse. E ri irumheba na kua.

¹⁷ Abi egho iJu ali iJeta ni e la eke Efesosi e ro suo emini a me, ulishi oo mu we. E ri ekpe na eva oyi iJesu Onomhue.¹⁸ Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo e fiye lasele gboo, e zono olamhe eyewe le nya.¹⁹ Ebubu we ni e kpe e li eboli, e woloo ebe ni e ro o li eboli nya lasele tose-a. Abi a ro ta ingme ni a ro de eni ebe ni e tose-a, e ya khi ekpa udududu.²⁰ Igho ungmehi oyi Onomhue oo ge shi o tse, oo toto-a.

²¹ Abi a ro me ingme ena se, iPolu o sa o khi loli ya rote eke iMasidonia ali Akhaya dose je iJerusalemu. Oo eni egho, “Mhi kha ramhi agho se, mhi ya rote oobo je eoli iRomu.”²² Igho o ghie iTimoti ali Erasitosi ni e nu oli a gbe akanya je iMasidonia. Loli o la eke Esha ukuku eghenge.

Onyaghu ni a me Efesosi

²³ Oni eghenge, ukpokpomhi onyaghu o ya de shi eoli Efesosi irari ose se ni iPolu oo sese.²⁴ Omose oghuo o la o, ni a lu iDemetiriusi ni oo lumhi igolu ro riyele irokhokho okula oyi olitsa Atemisi. O tsua oki oniemi ghi eni e gbe oni akanya.²⁵ Igho oni omose o luno wewe nya kugbe, oo we, “A lese khi egbegbi eleli awa rote oni oki ona me.”²⁶ Mena a she me, a gbolo suo ikanya ni iPolu oo gbe. Loli oo gueye egho khi ilitsa ni a ri abo mama khi afue e khi. Ebubu egho ni e la eoli Efesosi ali eke Esha nya e she mie oli suo.²⁷ Oki oyawa o she la okhena ni o ro o le eva obe. Ali khi ekpe oniemi ni a ro na olitsa Atemisi ali okula oyoli o ya mele

afue-a. Olitsa ona egho ni e la eke Esha ali agbo nya ege ga.”

²⁸ Abi eni egho e ro suo ona, elemhi ee bi we. E ri ofu tse se e gase eke gbii, ee lie, “Olitsa onofune, Atemisi o khi ni anye egho Efesosi anye ege ga.”²⁹ Oni okeke o gbhiaku oni eoli. Eni egho e mu iGayusi ali Arisitakusi ni e khi engi iMasidonia ni e nu iPolu kia a gase. E rue we bhale olele.³⁰ IPolu oo nono ni loli je odalo oyi oni igbaa, ama eni e miesuo ea ze oli obo.³¹ Ekhemhue eghuo ni ee mhese shi oni eke ni e khi emole iPolu e li ghie usomhi ya lema li o khi bie je elemhi olele ya ri egboli khase.³² Oni eghenge, okeke oniemi o de elemhi oni igba. Eghuo e kha ngme e je ola, elese e ngme e je oobo. Egho eghuo ni e la agho ea lese emini o pfi oni ozughu.³³ Eni ege ralo na egho iJu eghuo e tano Alezada abo je odalo o ka ngme na ewe. E gueye oli emini o ya ngme. Igho oni Alezada o ri abo gbe we akhiakhia. O guele emini a me.³⁴ Ama abi eni ebubu egho e ro lese khi ongi iJu o khi, e ri uruli oghuo tse se gbii, elemhi iwakati eva, ee lie, “Olitsa onofune Atemisi o khi ni anye egho Efesosi ege ga.”³⁵ Ikpukhokho o, okeke-ebe oyewe o fiye lasele, o ri abo gbe we akhiakhia. Oo we, “Inyoghuo-mhe egho Efesosi, oghokpa o lese khi awa khi eni e khekhe okula Atemisi, ali echeli oyoli ni o rote idane de tiemhile?”³⁶ Aa me oghokhoghuo ni o dobe ya tia onana. Itobo igho a die oili lalo ni udu oyee o pfomhe. A khi ri inyanya-dose riyele emhikhoghuo.³⁷ Eri a muno emose ena bhale abi o riyele khi ea rote oni owa ugamhi do ughiat, wekhi eri e ze emuebe na olitsa ni awa a ga.³⁸ Ini iDemetiriusi ali apfali e mhue oghokhoghuo ni o li we ingme, a lese khi awa mholi ikotu ali eso-ezo, o ka lu eni egho ezo.³⁹ Ama ini a me emhese ni a nono ni a ro lasele, a

zê ni a la igba ni a la gue ẹzọ sọ ọ. ⁴⁰ Irari khi ini a bino emini a me amo, awa la okhena ipfa ẹzọ mu khi awa, awa pfi ozughu. Awa aa ya me ẹzọ gue pfa egbe awa shi eke, irari khi awa aa mhọli emini o pfi oni ozughu onana.” ⁴¹ Abi ọ rọ ngme se, ọọ oni igba o ve-a.

20

IPọlu ọ rọte eke iMasidonia ali Akhaya dọse

¹ Abi oni okeke o rọ pfohmẹ, iPọlu ọ ghie ya lu eni e miesuọ. Ọ ye wẹ ude se, ọ tse wẹ okhila. Ọ je eke iMasidonia. ² Ọ rọte oni eke dọse. Ọ kia ri ingmemhi ni e bu ri udu shi eni e miesuọ ni e la oni eke ọ. Ikpukhokho, ọ ramhi eke iGirisi. ³ Ọ la aghọ iki ese. Irari khi egbo iju è gba ugbamhi obe khe ọli, abi ọ li nono ni lọli lo oko-okẹ oniēmhi je iSiria, ọ ri ochoghọ mu egbe pfi rọte ode iMasidonia vu. ⁴ ISopata omi iParosi ọngi iBerea ọ deba li, li shi Aristakusi ali iSekudosi ni e khi engi iTesalonika, ghe iGayusi ali iTimoti engi iDebi, gbo li shi iTakikosi ali iTirofimosi ni e khi engi eke Esha. ⁵ Etuava ni a ngme kpukhokho enana, e je odalo ya migha khe anye obini ẹoli iTiroasi. ⁶ Anye rọte iFilipi kia ukhomhi oke oniēmhi ogbele ishe, abi a rọ li ukpe ibuledi ni aa ri ifuma shi nye se. Anye bhale ya ẹ eni e migha ẹ khe anye ẹoli iTiroasi, anye la aghọ ogbele ishilua.

IPọlu ọ rọte eghuli guise Iyutikosi le

⁷ Ogbele nodode elemhi ẹfo uka, anye bhale kugbe ni anye ya le eminale ni o pfuase. IPọlu ọ nu eni egbo ngme tese irari khi ọ ya vu ogbeakolo. Ọ ngme ya ramhi itsotso ogbie. ⁸ A ri igbili ni e bu ru shi elemhi owa ukhomhi atonga ni anye legba. ⁹ Ozeo oghuo ni a lu Iyutikosi ọ shitọ okele ni o la oni atonga. Ukpokpomhi olese o do

li rue abi iPọlu ọ rọ ngme e tese dọse. Abi iPọlu ọ kie li i ngme, oni olese o lo ọli egbe ramhi ni ọ rọ rọte ukhomhi atonga nuzi-ese de ya tiemhi eke. Abi ẹ rọ mu ọli vule, ọ she ghua. ¹⁰ Ama iPọlu ọ tiemhi eke, ọ mu ọli ko elemhi, ọ to ọli etuli, ọọ, “A li tsuke, ayemhe oyọli ọ kie laọ.” ¹¹ Igho, ọ nyene egbe nga atonga, e le eminale ni o pfuase. Ọ nu wẹ ngme ramhi ni ovọ o rọ ngale. IPọlu ọ vu. ¹² Eni egbo e rue ọni ozeo je apfe, ọa mhọli ikuatse okhoghuo. Onana o ri udu pfohmẹ wẹ egbegbo.

IPọlu ọ tse eni egbhali Efisha okhila

¹³ Anye lo oko-okẹ oniēmhi je odalo ya migha khe iPọlu Asosi, asha ni iPọlu ọ te ya deba anye lo oko-okẹ oniēmhi. Lọli ọ mhese ona itobọ khi awe ọ rọ ya bhale. ¹⁴ Abi ọ rọ bhale ya ẹ anye shi Asosi, anye ga lo oko okẹ oniēmhi oghuo je iMitileni. ¹⁵ Ogbeakolo, anye lo oko okẹ oniēmhi te aghọ ya je iKhiosi, ogbele ni o de bali, anye rọte aghọ da je iSamosi, ogbeakolo anye ramhi iMiletusi. ¹⁶ IPọlu ọa nono ni lọli migha ẹoli Efesosi itobọ ini lọli khi pfuse eghẹghe a shi eke Esha, irari khi inyanya ọ la ini lọli kele ramhi iJerusalemu shi ogbele iPetikositi.

¹⁷ Ẹoli iMiletusi iPọlu ọ te ghie usomhi ghi egbhali ni e la igba oyi egbo eni e miesuọ ni e la ẹoli Efesosi e bhale ya ẹ lue. ¹⁸ Abi e rọ ramhi aghọ, ọọ wẹ, “A lese abi mhi li nu ẹ ngeli abi mhi rọ la iteva oyeẹ, rọ te ogbele onodode ni mhi te lo eke Esha le. ¹⁹ Rote iregbemhe-tiemhile ali amẹ evie mhi rọ gbe ikanya eyemhe abi ọni ọọ ga oyi Onomhue, eghẹghe ni o rọ ze mu mhe ni egbo iju e rọ gba khe mhe. ²⁰ Eẹ lese khi mhi aa ri emikhoghuo ni o ya kpaghie ẹ obọ sheli ẹ abi mhi rọ ọ tse abọ ali ni mhi rọ ọ sese ẹ elemhi igbaa ali ifuapfe. ²¹ Mhi

she kpē gueyē ēgbọ̄ ifu ali ēgbọ̄ ijeta khi e mema a te olamhē eyewē mu pfi deba Eshinēgba ni e mie iJesu Onomhuē oyawa suō.

²² “Memena, ni mhi rọ suo esọ na Ayemhē-nọ-pfuasē, mhia lẹ̄ iJerusalemu, ni o khia khi mhi aa lẹ̄sē emini mhi ya mē oobọ̄. ²³ Mhi lẹ̄sē khi asha kpa ni mhi je, Ayemhē-nọ-pfuasē ọ she kpē gueyē mhē khi owa ighumha ali anasemhē e migha a khē mhē. ²⁴ Ama eri mhi leli agbọ̄ oyemhē shi afuē, ini mhi lẹ̄sē mē asha gbe akanya ni iJesu Onomhuē ọ mhesē na mhē pfo. Ikhi itsabọ̄ usomhi onete isomhelemhi oyi Eshinēgba.*

²⁵ “Mhi she kia rotē asha je asha tse abọ̄ ungmehi Eghiele oyi Eshinēgba yē e. Memena mhi lẹ̄sē khi ongēe, ọa kē tigdē ya mē mhē ghue. ²⁶ Irarighọ̄, mhi gueyē e amo khi ini ongēe ọ pfua, ọa ke la obọ̄ oyemhē. ²⁷ Irari khi ulishi ogbokhoghuo ọa mu mhē ni mhi rọ̄ gue ungmehi oyi Eshinēgba yē e. ²⁸ Ighọ̄, a ri ēloe khu egbe e, ali ogbokpa ni Ayemhē-nọ-pfuasē ọ rọ̄ nga e obọ̄. Khi orisumha-kia oyi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suō oyi Eshinēgba ni ọ̄ ri ōlia eyọ̄li dē. ²⁹ Mhi lẹ̄sē khi ini mhi da vu se, ēgbọ̄ ni e khọ̄lọ̄ abi ekpē ali idumhi e ya lo ē iteva le, ēa ya zē eni isumha obọ̄ khi ēa kualo wē utse. ³⁰ Eghẹ̄ghē o ya ramhi ni ēgbọ̄ eghuo elemhi e e rọ̄ ya ri ingmemhi ēgbhuē di eni e miesuō, e rue iteva oyēē lasele. ³¹ Irarighọ̄, a ri ēloe shi ọ̄, a gbo sato khi elemhi ikpē esẹ̄ mhi aa tigdē yemhē-a itse agua yē e, shi ēlē ọ̄guota ghē ēliyōsē, elemhi eviē.

³² “Memena, mhi rē ē nga Eshinēgba obọ̄, ali ungmehi isomhelemhi oyọ̄li, ni o ya rē ē fu shi irudunga, ni o ya rē ē mhọ̄li ugu ni eni Eshinēgba ọ she khuesē pfuasē e ya mhọ̄li. ³³ Mhi aa dō ogbokhoghuo ọ̄konyọ̄ ēlomho ali

igolu wēkhi ode oyọ̄li. ³⁴ Ēē a lẹ̄sē khi abọ̄ eyemhē ena mhi rọ̄ gbe akanya rọ̄ dē emini mhemhē ali eni e nu mhē kia ēē nono kpa. ³⁵ Elemhi emini mhi riẹ̄lē kpa, mhi rokhasẹ̄ ē khi awa mema ya ri akanya igbegbe onana kpaghiē eni ēa mhọ̄li obọ̄. A sato ungmehi oyi iJesu Onomhuē, ni ọ̄, ‘Ikhivosē o la irona dōsē imiemie.’”

³⁶ Abi iPolu ọ̄ rọ̄ ngme se, lōli ali ewē e wugha, ọ̄ sọ̄ iromhi. ³⁷ Ee viẹ̄ abi e li i tsē ọ̄li okhila, e mu ọ̄li, ni e pfipfi ọ̄li egbe. ³⁸ Oni o lolo ri egbe pfọ̄ wē-a khi oni ọ̄ gueyē wē khi ēa kē tigdē ya mē luē ghue. Ighọ̄ e kphase ọ̄li ya lo ọ̄kọ-okē oniēmhi.

21

IPolu ọ̄ vu iJerusalemu

¹ Anye tsē wē okhila se, anye kia okẹ̄ oniēmhi talala a je ēoli iKọ̄si. Ogbeakọ̄lō anye je ekẹ̄ iRodisi, anye rotē aghọ̄ je ēoli iPatara. ² Anye lo ọ̄kọ-okē oniēmhi ni oo je ekẹ̄ iFonisha, ighọ̄ anye lo ọ̄ vu. ³ Anye nise alo mē iSapurōsi, anye rotē ukiēkiē ọ̄gobọ̄ ini a sọ̄ alo ghue obini ovọ̄ o te ē lo eko. Anye je ekẹ̄ iSiria. Anye migha ēoli iTai, aghọ̄ ọ̄kọ̄ oyi anye o la tiese itsua shi ekẹ̄.

⁴ Anye mē ēgbọ̄ eni e miesuō eghuo, anye nu wē la aghọ̄ ogbēlē ishilua. Ayemhē-nọ-pfuasē ọ̄ gueyē wē iPolu ọ̄ khi je ekẹ̄ iJerusalemu. ⁵ Anye nu wē la aghọ̄ ramhi eghẹ̄ghē ni anye nu wē ya la akaghọ̄ ramhi se, anye rue okiali ekẹ̄. Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suō nya ali ighuēwē ali imiwē e kphase anye fiẹ̄ lasele oni ēoli, anye ramhi esesọ̄ okẹ̄ oniēmhi, anye wugha sọ̄ iromhi. ⁶ Anye tsē egbe okhila se, anye ya lo ọ̄kọ-okē, wēwē e nyenẹ̄ egbe ukhokho, e je apfē.

⁷ Anye rotē iTai vu, anye bhale iTolemasi. Anye la aghọ̄ tsē eni e miesuō, anye nu wē la aghọ̄ ogbēlēghuo. ⁸ Anye vu ogbeakọ̄lō,

anye ramhi iSizeria. Anye kushi owa oyi iFilipu oni o kia gue ungmemhi oyi Eshinegba le, ni o khi oghuo egbo oshilua ni a la iJerusalemu ze.* 9 O mholi eniye imueshi aane ni ea ye ughue ne, ni e me eke e guele.

10 Abi anye ro la agho ogbele ni e bu, omekeguele ni a lu Agabusi o rote eke iJudia bhale.† 11 Igho o rue ugbhobho ni a ro o mu oku oyi iPolu. O roli geno egboli abo ali awe. Oo, "Ayemhe-no-pfuase oo khi, 'Ina egbo iJu ni e la iJerusalemu e li ya ge oni o mholi ugbhobho ona, e mu oli na egbo iJeta.' "

12 Abi anye ro suo ona, anye ali egbo elese ni e la agho, anye lema iPolu o khi je iJerusalemu. 13 Ama iPolu oo, "Elo o ze ni a ro o vie, ni a ro o yese mhe udu-a. Aa khi eri mhi lese mu egbe ni a ro ya ge mhe tse, ama mhi ga mu egbe ni mhi ro ya ghu-a shi iJerusalemu, irari eva oyi iJesu Onomhue." 14 Abi anye aa ro dobe zu oli ode, anye yemhe-a, anye e oli, "O ka tse abi o ghole Onomhue."

15 Onana o dose se, anye mu egbe, anye nga iJerusalemu. 16 Eniye odukhokho eghuo ni e la iSizeria, e kphase anye, e ri anye bhale owa oyi iMinao, ni o khi ongi iSapurosi ni o khi oghuo eni e kpe todode miesuo.

Abi iPolu o ro ramhi iJerusalemu

17 Abi anye ro ramhi iJerusalemu, eni e miesuo e kpe abo mie anye egbegbo. 18 Ogbeakolo iPolu ali anye enekpole anye ya me iJemhisi, eni egbhali eni e miesuo nya e li la agho. 19 IPolu o tse we, o kuegbe-a gueye we ikanya ni Eshinegba o gbe shi iteva oyi egbo iJeta rote akanya oyi Eshinegba ni oo gbe.

20 Abi e ro suo ingmemhi ni iPolu o ngme se, e kueghie Eshinegba. Igho e iPolu, "Inyoghuo, wa a me

egbo agbele-agbele eyi iJu ni e mie iJesu suo, weye nya e mholi omuegbe shi iri ushi gbe akanya.

21 E she kpe suo khi eri u wa sese egbo iJu nya e tsua Ishi eyi iMosisi kua, khi u we e khi shele imi we-a ali e khi ke deba ighuighue eyi egbo iJu. 22 Se awa ya li, irari khi e mema ya suo khi u she bhale. 23 Ina anye nono u li, emose aane e nu anye la ana ni e she ro nga. 24 Rue emose ena, ni a ga ya rielle ikhue-pfuase. U gbo fali ota na we ni a ro ya ta we itsu-a. Ishegho, ogbokpa o ya lese khi egbhali a kie me, khi u ri Ishi eyi iMosisi e gbe akanya.‡

25 Ama anye she ri ebe ghi egbo iJeta eni e miesuo ro gueye we abi anye ngme, khi e ti egbe eminale ni a ro luase obo le, ali e khi ke da oia ali e khi le elamhi ni aa fa uruli, ali e lase itsebo ikuku le."§

26 Ogbeakolo, iPolu o rue eni emose, e ga ya rielle ikhue-pfuase. Igho o je Owa Oyi Eshinegba ya gueye we ogbele ni oni ikhue-pfuase o ya pfo ali emini a ro ya rielle iluasobo na ogbogbo.

A mu iPolu

27 Abi eni ogbele ishilua e ro ya gba, egbo iJu eghuo ni e rote eke Esha bhale e me iPolu elemhi Owa Oyi Eshinegba. E tanoo shi eni ebu bu egbo elemhi, e mu iPolu. 28 E tse se leghe, ee li, "Egbo iZireni, a kpaghie anye obo. Eri oni omose ona o kia sese egbo ashakpa, mu okhali vule shi egbo eyawa o, ali ishi eyawa ali Owa Oyi Eshinegba onana. Oa khi ena tse, o she gbo rue egbo iGiriki lo Owa oyi Eshinegba oyawa ya ri ichimhi mu asha ni o pfuase onana."

29 (Eri e ngme ona itobo khi e me iTiromosi ongi Efesosi ali iPolu ifuapfe, e dabi khi o she roli lo Owa Oyi Eshinegba).*

* 21:8 Li ze Ika 6.5; 8.5 † 21:10 Li ze Ika 11.28 ‡ 21:24 Li ze iNoba 6.13-21 § 21:25 Li ze Ika 15.29 * 21:29 Li ze Ika 20.4

³⁰ Onyaghu o lo oni ifuapfe nya le, eni egbo e rote ashakhasha na a bhale. E mu iPolu, e rote oni Owa oyi Eshinegba ti oli lasele, aghoagho, e so okpe ode nya. ³¹ Abi eni egbo e li nono ni wewe gbe oli-a, oni ingme o ramhi eso oyi oni oo mhesa na ekhohi-okhue eyi iRomu khi edeli iJerusalemu nya o la onyaghu oniemhi. ³² Eloawe eloawe, o wolo ekhohi-okhue ma egbe e na tiemhi deba eni ebubu egbo. Abi eni nyaghu egbo e ro me oli ali eni ekhohi-okhue, e mu mhue, e a ke gbe iPolu.

³³ Oni o mhesa na ekhohi-okhue ogho o mu iPolu, o e ri iweghe eva ge oli. O mhila eni egbo oni o khi ali emini o li. ³⁴ Egbo eghuo ni e la oni igba ee tsesa, ogho o ngme oyoli. Abi oni oga okhohi-okhue ogho o ro lesa emini ee ngme, oo a mu iPolu ya shi apfe ekhohi-okhue. ³⁵ Abi e ro ramhi unu owa, eni ekhohi-okhue e mu iPolu tsua irari khi eni e domhi oli e bu dose. ³⁶ Igho e li kpikpi deba li, ee tsesa gbii, e lie, "A gbe oli-a, a gbe oli-a."

IPolu o pfa egboli shi eke

³⁷ Abi eni ekhohi-okhue e li mu iPolu lo apfe eyi ekhohi-okhue, oo oga oyewe, "Mhia nono ni mhi nu e ngme?"

Oni oga oo li, "U gue e ngme elemhi iGiriki?" ³⁸ "Oa khi yeye u khi ongi ijipiti ni o ke gba onyaghu eke le? Ni u wolo egbo agbele ene ni ee gbolo ekhohi-okhue eyi iRomu-a, ni u rue we je odagbe ifufu ya mu we egbe shi onyaghu?"

³⁹ IPolu o so li o, oo li, "Ongi iJu ni a bia shi eoli iTasosi ni o la eke iSilisha mhi khi. Omoo eke eoli ni o mu eloe. Kpekpe ze mhe nu eni egbo ena ngme."

⁴⁰ Abi oga oyi ekhohi-okhue o ro ri oni eghenge na li, iPolu o migha atete unu ode, o ri abo nu we ngme

e tsaghie-a. Abi e ro tsaghie-a, iPolu o ri elemhi Iburu nu we e ngme.

22

¹ "Inyoghuo-mhe ali itamhe ni a mu ekpe e na, a ri eso shi eke ni a suo ezon mhi ya gue pfa egbemhe shi eke ena." ² Abi e suo khi o nu we ngme elemhi Iburu, e ga lolo tsaghie-a.

Igho iPolu oo, ³ "Ongi iJu mhi khi, ni a bia shi eoli iTasosi ni o la eke iSilisha. Eoli iJerusalemu ona mhi la fu vule. Ayi iGamalie a la sesa mhe egbegbo abi a lie deba ishi eyi ititawa. Eri mhi mhohi omuegbe shi ingme oyi Eshinegba egbegbo ezese abi ee a ke li ogbe na amo.* ⁴ Eri mhi mu okhohi vule shi egbo ni e rote Ode oyi Onomhue o, ramhi ni mhi ro gbolo eghuo-a. Mhi mu emose ali ikpotso kulo owa ighumha. ⁵ Okpeda na ekpodalougamhi eyi Eshinegba ali enighie e ya pfi otsela shi o khi igesikia mhia ngme. Mhi mie we ebe ghi eni eralo na egbo iJu ni e la iDamasikosi, ni mhi ro ya ri iweghe shi eni e miesuo ni e la ooboo abo, ni mhi muno we je iJerusalemu ya nase.†

IPolu o guele abi loli li mupfi

(Ika 9.1-19; 26.12-18)

⁶ "Eleghuo khi mhi i le iDamasikosi, itsotso oguota khi mhi lesa ti ramhi oni eoli, akpa ni o lolo ge nyanyanya o rote irarogbe mi nga mhe egbe udemhija. ⁷ Igho mhi de ya gbe, mhi suo khi uruli oo mhe, 'ISolu! ISolu! Elo e ze ni u ro mu okhohi vule shi mhe o?'

⁸ "Mhi mhila li, 'Oghuo u khi, Onomhue?'

"Oo mhe, 'Mhemhe khi iJesu onge iNazareti ni u mu okhohi vule shi o.' ⁹ Emose ni e nu mhe kia, e me oni akpa, ama ea suo uruli ni o nu mhe ngme.

¹⁰ "Mhi mhila li, 'Elo mhi ya riela, Onomhue?'

* 22:3 Li ze Ika 5.34-39 † 22:5 Li ze Ika 8.3; 26.9-11

“Onomhūe ọọ mhe, ‘Vule ni u lo elemhi ẹoli iDamasikosi, a ya la agho gueye emini a mhesẹ ne nya ni u ya rieḷe.’¹¹ Mhi zẹ alo itobọ ugemhi ákpá ni o mi nga mhe alo. Eni anye ga kia e ke mu mhe obọ lo elemhi ẹoli iDamasikosi.

¹² “Omose oghuo ọ la agho ni a lu Ananayasi. Oni ọ ga ugamhi, ni ọ ri ushi ẹ gbe akanya ọ khi. Egbọ iJu nya e mu ekpe a na li.¹³ Lọli ọ bhale ya migha mama mhe, ni ọọ, ‘Inyoghuo-mhe iSolu, alo eye e khueghie-a,’ utoghuo kpe, alo eyemhe e khueghie-a, mhi me eke me ọli.

¹⁴ “Oọ mhe, ‘Eshinegba oyi ititawa ọ she zẹ kee, ni u lese oghuemhe oyoli, ni u me Oni ọ suọ esọ na Eshinegba, ni ọ ri unu oyoli nu ẹ ngme.¹⁵ Irari khi u ya khi ọtsele oyoli, ni u ke ngme emini u suọ ali ni u gbo ri alo me, gueye egbo nya.¹⁶ Memena, elọ u ke migha khe? Vule ni mhi batazi ẹ, ni a gbe olamhe eye kua ne, rote eva oyi Onomhūe.’

¹⁷ “Agho mhi te mu egbe pfi je ẹoli iJerusalemu. Abi mhi ro la Owa Oyi Eshinegba lema, mhi me ime-alo,¹⁸ igho mhi me Onomhūe, ọ gueye mhe, ‘Nyanya rote ẹoli iJerusalemu vu, itobọ khi eni egbo ena, ẹa ya mie shi ọtsele oye ni u ya pfi na mhe.’

¹⁹ “Mhiẹ ọli, ‘Onomhūe, eni egbo ena e ga lese khi mhemhe mhi kia kia owa ugamhi muno egbo ni e mie ẹ suọ kulo owa ighumha, mhi gbe we egbegbo.²⁰ Ali, ẹle ni e gbe iSitivini-a ni ọ li khi ọtsele, mhemhe mhi la agho, mhi mie obọ shi oni eghuli, mhi ri ẹloe khu itsua na eni e tono ọli eche gbe-a.’[†]

²¹ “Oni Onomhūe ọọ mhe, ‘Ke le, mhi ya ghie ẹ je odonue ghi egbo ijeta.’”

IPolu omọ-ekẹ iRomu

²² Eni ebuu egbo e ku esọ-a na iPolu kie ramhi ana ni ọ ro ngme

na, igho e li tseṣe leghe, ẹẹ li, “A mu ọli vu, A gbe ọli-a. Ona ọa ke khi oni ọọ la agbo!”

²³ E tseṣe, ee pfi ide idane iwili, e yalo ifufu ku nga idane.²⁴ Oni ọọ mhesẹ na ekhọli-okhue, ọọ a rue iPolu lo apfe oyi ekhọli-okhue. Oọ we, e gbe ọli ite ni e mhila li ini e lese emini o ze khi egbo iJu e lina a tseṣe ku ọli.²⁵ Ama abi e ro ge iPolu, ni wewe e gbe ọli, iPolu ọ mhila oni ọga oyi okhọli-okhue ni ọ migha agho, “Ushi o lama a shi ọ u gbe omọ ekẹ iRomu itali ini aa me umhaguḷi ọli obọ ne?”²⁶ Abi oni ọga oyi okhọli-okhue ọ ro suọ ona, ọ le ya gueye oni ọọ mhesẹ na we ni ọ kpeda na li. Oọ, “Gue kia e, seṣe u wa li ena? Omose ona omọ-ekẹ iRomu ọ khi e.”²⁷ Igho oni ọọ mhesẹ na we ọ le deba iPolu ọ mhila li, “Mhiẹ i, omọ-ekẹ iRomu u khi?”

IPolu ọọ, “Ii, omọ-ekẹ mhi khi.”

²⁸ Oni ọọ mhesẹ na ekhọli-okhue ọọ, “Omọ-ekẹ ni mhemhe mhi khi, ikpokpomhi ikpagho mhi falı ro mie ebe ro khi omọ ekẹ.”

IPolu ọọ, “Ama mhemhe oyemhe, ọngi iRomu a bia mhe.”

²⁹ Eloawe-eloawe, eni ekhọli-okhue ni e nono ni wewe e mhila iPolu ingme unu, e ti egbe je ukhokho, abi oni ọọ mhesẹ na ekhọli-okhue ọ ro lese khi ọngi iRomu iPolu ọ khi, ulishi oo mu ọli, irari khi ọ she gueye we e ri iweghe shi ọli abọ, e gbe ọli.

Abi a ro rue iPolu bhale odalo oyi iSađiri

³⁰ Ogbekolo, oni ọọ mhesẹ na ekhọli-okhue ọọ nono ni loli lese emini egbo iJu e nu iPolu ẹ gue, ọ taghie iPolu iweghe-a. Ọ gueye ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali iSađiri e legba. Ọ rue iPolu bhale ya migha odalo oyewe.

23

¹ IPolu ọ bino oni igbaa iSađiri tatata, ọọ we, “Inyoghuo-mhe, mhi

[†] 22:20 Li zẹ Ika 7.58

she rote udu onete oyemhe nya gbe akanya oyemhe pfo na Eshinegba ya ramhi amo.”² Abi o ro ngme ona, Oga oyi ekpodalo ugamhi ni a lu Ananayasi o o eni e ti mama iPolu e lase o li unu.³ IPolu o o li, “Eshinegba o ya ri emhi lie, yeye ugbe ni a ri etseli gboloa. Yeye u shito agho a gue mhe ezo egbe-a, ama yeye oye u gbe ushi-a abi u li ri unu bhale a ri emhi li mhe.”*

⁴ Eni e ti mama iPolu e o li, “U ga gbudu ri unu a ghi oga oyi ekpodalo ugamhi eyi Eshinegba?”⁵ IPolu o o we, “Inyoghuo-mhe, mhi aa lese khi lo li o khi oga oyi ekpodalo ugamhi eyi Eshinegba! A keke o li shi ebe-nopfuase, ‘Khi gbudu ngme onobe oyi oni o mheshe na egbo eye.’”†

⁶ Abi iPolu o ro lese khi eghuo eni egbo khi iSadusi e khi, eni e kpole e khi iFarisi, o la oni igbaa ngme laselle leghe, o o, “Inyoghuo-mhe, otu iFarisi mhi la, mhi gbo khi omi iFarisi. Eri a la ana a gue mhe ezo itobo khi mhi mholi irudusho khi eni e ghu-a e ya gbo guale.”‡
⁷ Abi o li ngme ona se, uwola o de ni otu iFarisi ali otu iSadusi, oni igbaa o kemhi.⁸ (Irari khi otu iSadusi ea lama shi o khi egbo e ya rote eghuli guale, ea gbo lama khi igeni ali iyemhe e la o, ama otu iFarisi e lama shi enana nya.)§

⁹ Ukpokpomhi okeke o de, esese Ishi eyi iMosisi eghuo ni e khi otu iFarisi e vule e khe ako ni o toto, ee li, “Anye aa me emhikhoghuo obo oyi omose ona,” e gbolo e, “Ini o fe khi-a khi ayemhe, o ke khi ageni o nu o li ngme?”¹⁰ Oni ekhako o pfuse toto-a sho, ulishi o mu oni oga oyi ekholi-okhue khi e tigbe khere iPolu-a. Igho o mheshe na eni ekholi-okhue e tiemhi ya ri itoto mie we iPolu obo ni e roli bhale apfe oyi eni ekholi-okhue.

¹¹ Ele iyose ni oo deba li, Onomhue o migha mama iPolu, o o li, “Mhue igbedu! Abi u li la iJerusalemu pfi otsele na mhe, igbo u li mema ya li pfi otsele na mhe eoli iRomu.”

Ugbamhi igbe-a ni a gba khe iPolu

¹² Ogbeakolo, egbo iJu eghuo e ya mheshe kugbe, e romhi isheli khi wewe ea ya le eminale wekhi eri wewe e ya da ame, ini ea li gbe iPolu-a.¹³ Egbo ni e gba ugbamhi onana, e dose egbo egbhueva.¹⁴ Ele deba oga oyi ekpodalo ugamhi eyi Eshinegba ali eni egbhali, e li, “Anye she romhi ukpokpomhi isheli khi anye aa ya le emhikhoghuo se khi anye gbe iPolu-a.¹⁵ Memena, yeye ali igbaa iSaediri a keke ebe ghi oga oyi ekholi-okhue, a lie khi a nono ni a lolo suo oni ingme bie. Anye mu egbe ni anye ro ya gbe o li-a neni a roli ya ramhi ana.”

¹⁶ Ama abi omoo omose ni o khi omi inyoghuo iPolu oni okpotso o ro suo oni ugbamhi, o je oni apfe ekholi-okhue ya gueye iPolu.

¹⁷ Igho iPolu o lu oga oyi ekholi-okhue oghuo, o o, “Rue ozeo ona ghi oni o o mheshe na e, o mholi emini o ya gueye o li.”¹⁸ Igho o rue o li ghi oni o o mheshe na we.

O li, “IPolu ni a mu shi igha o o mhi rue ozeo ona ghi e, itobo khi o mholi emini o ya gueye.”¹⁹ Oni o o mheshe ogho, o mu oni ozeo obo, e ti je olase, o mhila li, “Elow nono ni u gueye mhe?”

²⁰ O o li, “Egbo iJu e she gba li khi wewe e ya ghie ghi e ako, ni u rue iPolu bhale odalo oyi iSaediri khi ee nono ni e te unu oyoli suo oni ingme bie.²¹ Khi lama shi we o, itobo khi e bu dose egbo egbhueva ni e kpe ode khe o li. E she romhi ishe khi wewe ea ya le, wekhi eri wewe e ya da ini wewe ea li gbe

* 23:3 Li ze iMat 23.27-28 † 23:5 Li ze Okiali 22.28 ‡ 23:6 Li ze Ika 26.5; iFili 3.5 § 23:8 Li ze iMat 22.23; iMak 12.18; iLuk 20.27

iPòlu-a. E migha a khè ni e suò emini u ya sò shi emini e mhila è ena.”

²² Oni ọọ mhẹsẹ na eni ekhòli-okhuẹ ọ gueyẹ ọli, ọọ, “Khi gueyẹ ọgbọ ọkhoghuo khi u she gueyẹ mhẹ.” Ọọ li ọ ke lẹ.

A rue iPòlu te aghọ je ẹoli iSizeria

²³ Ighọ oni ọ mhẹsẹ ọghọ ọ lu ega ekhòli-okhuẹ aava eyọli, ọ mhẹsẹ na wẹ, ọọ wẹ, “A wolọ ekhòli-okhuẹ egbhuẹgbe, ali eni è nga ichi egbhuẹsẹ ali ogbe, ali epfi-ote egbhuẹgbe ni a ke lẹ iSizeria agogo itili amiọsẹ. ²⁴ A ri achi na iPòlu nga ni a rọli je oobọ ini emhikhoghuo e khi li ọli, ni a rue ọli ghi iFẹlisi ni ọ khi igovunọ.” ²⁵ Ọ lina kẹkẹ ebe na wẹ.

²⁶ Mhẹmhẹ iKiladiusi iLisiasi mhi kẹkẹ ebe onana ghiẹ:

Yeyẹ igovunọ iFẹlisi ni a mu ekpẹ ẹ na,

Mhia tse.

²⁷ Egbọ iJu e mu ọmọsẹ ọna, e nono ni wẹwẹ e gbe ọli-a. Ama eri mhi ri ekhòli-okhuẹ eyẹmhẹ bhale ya pfa li shi eke irari khi mhi suọ khi ọmọ-ekẹ iRomu ọ khi. ²⁸ Mhi i nono ni mhi lẹsẹ emini e zẹ ni e rọ gue ẹzọ ọ shi ọli egbe, mhi rue ọli je igbaa iSaẹdiri oyẹwẹ. ²⁹ Mhi bhale ya è khi ẹzọ ingme ishi eyẹwẹ e rọ nali i gue, ama ọa mhue emini ọ li ni abi a gbe ọli-a shi, wẹkhi imuọli shi ọgba igha. ³⁰ Abi a rọ gueyẹ mhẹ ugbanhi ni e gba khẹ oni ọmọsẹ, mhi rọ nyanya rue ọli ghi è, mhi gbo gueyẹ eni e gue ẹzọ a shi ọli egbe e bhale deba è ni e guele emini ọ li.

³¹ Oni ẹliyọsẹ ẹlẹghọ, eni ekhòli-okhuẹ e rue iPòlu mhọli obọ vu, abi a li mhẹsẹ ọli na wẹ, e ramhi Atipatirisi. ³² Ogbeakọlọ, eni ekhòli-okhuẹ e rọli na eni e nga ichi ni e rue ọli kie ke lẹ, wẹwẹ e nyenẹ egbe ukhokho je apfẹ ekhòli-okhuẹ oyẹwẹ. ³³ Abi eni e nga ichi eghọ e rọ ramhi ẹoli iSizeria, e rue oni ebe na oni igovunọ iFẹlisi, e rue iPòlu na li. ³⁴ Oni igovunọ ọ zẹ oni ebe, ọ mhila iPòlu ukiẹkiẹ obini ọ khi. Abi

ọ rọ bhale ya lẹsẹ khi eke iSilisha ọ te bhale, ³⁵ ọọ, “Mhi ya suọ ẹzọ oyẹ ini eni e gue ẹzọ shi è egbe e ramhi ana.” Ighọ ọ mhẹsẹ a ri iPòlu nga ekhe-khẹ obọ ni e la agbala oyi Erọdu.

24

Ẹzọ ni iPòlu ọ gue odalo oyi iFẹlisi

¹ Abi ogbẹlẹ ishe e rọ dọsẹ, Ọga oyi ekpodalo ugamhi ni a lu Ananayasi ọ je iSizeria, lọli ali egbhali eghuo ali ilọya ni a lu iTatulọsi. E bhale odalo oyi igovunọ ni a lu iFẹlisi ni e ya gue ẹzọ shi iPòlu egbe. ² Abi a rọ lu iPòlu bhale, iTatulọsi ọ gue ẹzọ oyọli shi eke khase iFẹlisi: Ọọ, “Irẹloe-khu oyẹ o she ri anye mhọli opfọmhẹ ali emhi enegbọ ukhomhi eke ona. ³ Ashakhasha ali odekhode anye te è kueghie è, anye è nono ni anye kpẹmhi nẹ shi ona, yeyẹ iFẹlisi oghie. ⁴ Ini anye khi pfuse è eghẹghẹ-a, mhi lema è u kpẹkpẹ u ku esọ-a shi anye eke ukuku eghẹghẹ.

⁵ “Eri anye mẹ ọmọsẹ ọna shi ọgbọ ingme, ni ọ tsua okhọli è lasele ke tanọ egbọ iJu ni e la eke agbọ nya, e ke pfi onyaghu ali umha-suesọ. Lọli ọ ralo na egbọ otu iNazarini ⁶ Ọ gbolo o nono ni lọli ri ichimhi mu Owa oyi Eshinegba, lọli anye rọ gba li mu. [Anye e nono ni anye gue ọli ẹzọ abi ushi oyanye o ngme. ⁷ Ama iLisiasi oni ọ mhẹsẹ na ekhòli-okhuẹ, ọ bhale ya ri itoto ti anye luẹ abọ mie rue vu. ⁸ Ọọ eni e mẹ umha-guẹli oyi ọmọsẹ ọna e bhale odalo oyẹ.] Ini u mhila ọmọsẹ onana ogbọ u ya mẹ igesikia ni o la ẹzọ ni anye gue shi ọli egbe ena.”

⁹ Eni egbọ iJu ni e la aghọ e kugbe lama shi ẹzọ ni a gue shi eke, khi igesikia lọ.

¹⁰ Abi oni igovunọ ọ ri obọ nu iPòlu ngme ọ gue shi ọli ọ.

Ipòlu ọọ, “Mhi lẹsẹ khi ikpe ni e bu u te la ukhomhi ẹoli ona a sọ ẹzọ, itobọ ona egbe è mu mhẹ ni

mhi rọ migha odalo oyẹ ya gue ẹzọ pfa egbemhẹ shi eke. ¹¹ Abi u kie kpẹ lẹsẹ, amo o gbe ẹlẹ igbẹva ni mhi rọ je iJerusalẹmu ni mhi ya ga ugamhi. ¹² Egbo iJu ni e gue ẹzọ shi mhẹ egbe ẹa bhale ya ẹ mhẹ shi el-emhi Owa Oyi Ẹshinẹgba khi mhi nu ọgbokhoghuo ẹ khe ako, wẹkhi eri mhi la owa ugamhi, wẹkhi ifuapfẹ ashikhoghhuo tanọ ebubu ẹgbọ abọ shi onyaghu. ¹³ Ẹa mhọli abi e li doḅe rọ ya migha pfi ọtsẹlẹ shi ẹzọ ni e gue shi mhẹ egbe khi igesikia lọ. ¹⁴ Mhi lama shi ọ khi, eri mhia ga Ẹshinẹgba oyi eni e bia awa, mhi khi oni ọ rọte oni Odẹ ona, ni ẹẹ khi ẹgbhọli o khi. Ama mhi mie shi Ushi oyi iMosisi ali emini a keke shi ebe eyi emekeguele. ¹⁵ Mhi miesuọ abi ẹgbọ enana e li miesuọ, khi Ẹshinẹgba ọ ya rọte eghuli guise ọgbọ nya le, ghe eni e gue ngeli ghe ena okhọlọ. ¹⁶ Irarighọ mhi rọ rọshẹka, emini mhia riẹlẹ nya, ini udu ni ọọ gue ọgbọ ẹzọ oyemhẹ o pfuasẹ shi odalo oyi Ẹshinẹgba ali ọgbọ.

¹⁷ “O she gba ikpe eni e bu abi mhi te lase ẹoli iJerusalẹmu le. Eri mhi jele aghọ ni mhi ya rue ikpaghọ ghi ẹgbọ ni ẹa mhue ali ni mhi ri isomhopfa ghi Ẹshinẹgba. ¹⁸ Emini mhii riẹlẹ na ni e rọ bhale ya ẹ mhẹ shi Owa oyi Ẹshinẹgba abi mhi la ipfuasẹ abi ushi o ngme. Ẹgbọ ekhoghuo ẹa le gasẹ mhẹ, wẹkhi eri a mẹ onyaghu.* ¹⁹ Ama ẹgbọ iJu eghuo ni ẹ rọte eke Esha bhale e ga li la akaghọ. E kha bhale odalo oyẹ ẹ ya gue ẹzọ oyewẹ, ini e mhọli emini e ya gue shi mhẹ egbe. ²⁰ Okekhi emọse ni e la akana ena, a mhila wẹ e guele umhaguẹli ni e gue shi mhẹ egbe abi a rọ rue mhẹ bhale odalo iSaediri. ²¹ Ama emhi oghuo mhi la akpewẹ tsesẹ ngme khi, ‘Eri a gue mhẹ ẹzọ itobọ khi mhi mie shọ khi eni e ghu-a e ya gbo guale bhale agbọ.’†

²² Ighọ iFẹlisi ni ọ ga lolo lẹsẹ emhi oni Odẹ ona, ọọ, “Ini iLisiasi oni ọ mhẹsẹ na ekhọli-okhue ọ da bhale mhi rọ ya sọ ẹ oni ingme.” ²³ O gueyẹ ọga ekhọli-okhue ọghọ ọ lolo ri ẹloe shi iPọlu egbe, ama e zẹ ọli pfi ẹfo-a ukukuọ. E zẹ ni emọle ọli e ke bhale ya tşẹ ọli ali ni e ke ri emini ọ nono bhale ghi ọli.

IPọlu ọ bhale odalo oyi iFẹlisi ali iDurusila

²⁴ Abi ikuku ogbele e rọ doşẹ se, iFẹlisi ọ tsua ughue ọli ni a lu iDurusila ni ọ khi ọngi iJu ma egbe bhale. Ọ ghie ya lu iPọlu, ọ ri esọ shi eke suọ abi iPọlu ọ li ngme ungmehi irudunga ni o la iJesu iKirisiti. ²⁵ Ama abi iPọlu ọ li ngme ungmehi igue-ngeli, ali ikuegbe-a ali iso-ẹzọ oyi Ẹshinẹgba ni ọ bhale, ulishi oo mu iFẹlisi, ọọ, “Osomhi ghọ ne! Ke vu. Mhi ya ghie lu ẹ ini mhi ke mẹ asha.” ²⁶ Oni eghẹghẹ ọ dabi khi iPọlu ọ ya vi ufa na luẹ, itobọ ighọ ọ rọ kele ẹ ghie lu ọli, ọ bhale ni wewẹ e ngme. ²⁷ Abi ikpe eva e rọ doşẹ, iPọshusi iFesitọsi ọ ke khi igovunọ ni iFẹlisi ọ kpẹ khi. Ama itobọ khi iFẹlisi ọ nono ni lọli gue riẹlẹ ti ẹgbọ iJu ẹloe, ọ zẹ iPọlu obọ shi owa ighumha.

25

IPọlu ọ bhale odalo oyi iFesitọsi

¹ A liẹ amo o li ẹlẹ esẹ abi iFesitọsi ọ te khi igovunọ, ọ rọte ẹoli iSizeria nga ẹoli iJerusalẹmu. ² Oobọ ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali enighie eyi ẹgbọ iJu e la gue ẹzọ shi iPọlu egbe. ³ E nyanya lema iFesitọsi ọ rue iPọlu je iJerusalẹmu ni ọ rọli kpaghie ewẹ obọ. Irari khi e she gba khi ewẹ e ya kpẹ odẹ gbe iPọlu-a ini ẹẹ lẹ. ⁴ iFesitọsi ọọ wẹ, “A she ri iPọlu shi owa ighumha obini ẹoli iSizeria, mhẹmhẹ mhi ya nyenẹ egbe kele je oobọ. ⁵ A zẹ ni eni ẹẹ ralo na ẹ e deba mhẹ je iSizeria ya

* 24:18 Li zẹ Ika 21.17-28 † 24:21 Li zẹ Ika 23.6

gue ẹzọ shi ọni ọmọse egbe, ini o khia khi eri ọ lue.”

⁶ Ogbele elele ya ramhi ogbele igbe iFesitosi ọ nu we la agho, ni ọ ro kia tiemhi ẹoli iSizeria. Ogbeakolo ọ khueghie ikotu-a, ọọ a rue iPolu bhale odalo oyelu. ⁷ Abi iPolu ọ ro bhale, egbo iJu ni e rote iJerusalemu bhale e migha gasẹ ọli, e gue ẹzọ ni o toto shi ọli egbe, ama ẹa dobe to eni ẹzọ migha.

⁸ Ama iPolu ọ gue ẹzọ pfa egboli shi eke, ọọ, “Mhi aa riefe emhikhoghuo ni o da ushi oyi egbo iJu, wekhi Owa Oyi Eshinegba, wekhi eri mhi lue na iSiza iRomu.”

⁹ Ama iFesitosi ọ nono ni ọli riefe ogghumhe oyi egbo iJu, igho ọ mhila iPolu, “O ghole ẹ ni a rue ẹ je iJerusalemu, ni a la agho gue ẹzọ oye ukpeloe mhe?”

¹⁰ IPolu ọọ, “Iiye. Ikotu oyi iSiza ni a kha mema la gue ẹzọ oyemhe mhi la ena. Mhi aa mholi onobe ni mhi li egbo iJu ni yeye u lese gboo. ¹¹ Ini o khia khi mhi lue nabi a gbe ogbo-a shi, mhi mu egbe ni mhi ro ya ghua. Ama o kha da khia khi ẹzọ ni egbo iJu ena e gue ẹ shi mhe egbe khi egbholi lo, ogbokhoghuo ọa dobe ya rue mhe na we. Irarigho, mhi lema a ze ni iSiza luoghuo ọ remhe gue oni ẹzọ ona.”

¹² IFesitosi ọ ri eni e nu ọli ẹ so ẹzọ ye ochi se, ọọ iPolu, “U she lema a rue ẹzọ ona je ayi iSiza ya gue, ayi iSiza u mema ya je.”

IPolu ọ migha odalo oyi Agiripa ali iBenisi

¹³ Ogbele ingme-na e dose, oghe Agiripa ali iBenisi e bhale eke iSizeria ni e ya tse iFesitosi. ¹⁴ Aborokhia khi e la akaghọ ogbele ebubu, iFesitosi ọ gue ingme oyi iPolu ye oni oghe, ọọ, “Omose ogghuo ọ la owa ighumha shi ana ni ifelisi ni ọ kpe khi igovunọ ọ ze obo shi agho. ¹⁵ Abi mhi ro ye iJerusalemu, ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eghali eyi egbo iJu e tsua ẹzọ bhale

ya gue shi ọli egbe, ẹẹ mhi pfa ẹzọ igbe-a mu ọli.

¹⁶ “Ama mhi gueye we khi awa egbo iRomu awa aa ya pfa ẹzọ mu ogbo ni a gue ẹzọ shi egbe, ini ogbo a ri eghẹghẹ nali gue shi ẹzọ ni a gue shi ọli egbe ne. ¹⁷ Abi e ro deba mhe bhale ana, mhi nyanya shi oni ẹzọ shi ogbeakolo, mhi shito elemhi ikotu, mhi e lu ọni ọmose bhale. ¹⁸ Abi eni ẹẹ gue ẹzọ shi ọli egbe e ro vule ngme, ẹa gue ẹzọ umhagueli ni mhi dabi khi e ya gue. ¹⁹ Ochoghọ ẹzọ ekhako tse e lese me gue shi ọli egbe, ni o khi ingme oyi ugamhi oyewe, ali ekhako ni o khi ingme oyi omose ni a lu ijesu, ni ọ ghua, ni iPolu ọ khi ọ kie la agbo. ²⁰ Mhi aa lese abi mhi li ya tonodi oni ingme onana. Mhi ri irarigho mhila li ini ọ nono ni a rue ọli je iJerusalemu ya gue eni ẹzọ ni a gue ẹ shi ọli egbe enana, oobo. ²¹ Ama iPolu ọ lema a kie mu lue shi igha ne, ni a ri oni ingme ghi iSiza ni ọ so ọ. Irarigho mhi ro lie a ro ọli shi owa ighumha ramhi ni mhi ro ya rue ọli ghi iSiza.”

²² Igho Agiripa ọ gueye iFesitosi, ọọ li, “Mhi kha nono ni mhemheghuo ni mhi li ri eso suo ungmehi oyi ọni ọmose.” IFesitosi ọọ li, “U ya suo ọli ako.”

²³ Ogbeakolo, a ri ebola kphase Agiripa ali iBenisi lo elemhi ikotu le. Ega ekhali-okhue ni e lolo fu, ali egbo eniemhi ni e la oni ẹoli e deba li lo. IFesitosi ọ ghie ya rue iPolu bhale. ²⁴ IFesitosi ọọ, “oghie Agiripa ali egbo ni e la ana nya, a bino omose ona. Egbo iJu ni e la ana ali iJerusalemu ali iSizeria e she bhale deba mhe, ẹẹ tsesẹ a khi ke ze ni ọ la agbo. ²⁵ Mhi me khi ọa li emhikhoghuo onabi a ya gbe ọli-a shi, ama abi ọ ro da lema a rue lue ghi Oghie iRomu nya egho, mhi ya rue ọli je iRomu. ²⁶ Ama mhi aa me ingme nabi mhi kha keke shi ọli egbe ghi Oghie iRomu nya.

Irarigho, mhi ro rue oli bhale ghi e ee nya, yeye oghie Agiripa kpaashi, ni a bhale ya e khi ini a bino oni ingme se, otse mhi ya me emini mhi ya keke shi oli egbe. ²⁷ Irari khi mhia sa khi o gbe akanya ni a ro rue oni a mu shi igha ke ghi Oghie iRomu nya, ini aa me ushi okhohuo keke shi oli egbe gboo.”

26

IPolu o pfa egboli shi eke odalo Agiripa

¹ Igho Agiripa oo iPolu, “A she lama ne u ngme na egbe e.” Igho iPolu o tsua obo eke, o bele e gue ezọ, oo, ² “Agiripa ni oghie, mhi me egbe mhe shi oni o me afa ni mhi ro migha odalo oye amo, ni mhi ro o gue ezọ pfa egbe mhe shi eke shi ingme nya ni egbo iJu e gue shi mhe egbe. ³ Oo gue ti gba irari khi u ga lese imu eyi egbo iJu nya ali emini e mie shi. Irarigho, mhi lolo leme u mholi irabomudu na mhe ni mhi ngme.

⁴ “Egbo iJu nya e lese abi mhi lao shi abi mhi te khi omọ, rote igbaekele agbo oyemhe obini ushishi egbo iJu eyemhe ali eoli iJerusalemu. ⁵ Ode o she nuẹ ni e te lese mhe, e ya dobe pfi otsele shi o ini o ghole we, khi abi ugamhi oyawa o ngme khi eri mhi mholi omuegbe egbegbo shi o abi ona otu iFarisi ni mhi khi.* ⁶ Ama mena, itobo khi mhi mholi iregbeda shi emini Eshinegba o shi na itita awa mhi ro migha shi imufe amo. ⁷ Ona o khi ishobo ni unuekpe igbeva eyawa e migha a khe, abi e li roshaka a ga Eshinegba ghe eleghuota ali ele iyose. Oghie, irari oni iregbeda onana egbo iJu e gue ezọ shi mhe egbe e shi. ⁸ Elo e ze ni a ro lama shio khi Eshinegba o dobe e guise oni o ghu-a le?”

⁹ “Mhemhe mhi kpe mholi oli shi udu khi eri o ye ni mhi mu okholi

vule shi oni eva oyi iJesu ongi iN-azareti o. ¹⁰ Igho mhi li i riele oli obini eoli iJerusalemu. Irari afu ni oga oyi ekpodalo ugamhi eyi Eshinegba o ro na mhe, mhi muno ebubu eni e miesuo shi owa ighumha, abi a ro o gbolo we-a, mhii mie obo shi o. ¹¹ Ebubu egheghe mhi te owa ugamhi je owa ugamhi ya nase we, mhi gbolo ri ajilimhe rewe ngme ungmehi ipfiunu-a deba Eshinegba. Irari elemhi we ni e bi mhe. Mhi gbolo je eoli oboese ya mu okholi vule shi we o.†

IPolu o guele abi loli li mupfi (Ika 9.1-19; 22.6-16)

¹² “Eleghuo mhi i le eoli iDamasikosi, rote afu ali omheşe ni oga oyi ekpodalo ugamhi eyi Eshinegba o ro na mhe. ¹³ Itsotso oguota o mu eke, oghie, abi mhi la ode, mhi me khi akpa ni o ge dose ovo o rote idane mi gashe mhe ali eni anye ga kia. ¹⁴ Anye nya, anye de eke, igho mhi suo khi uruli o nu mhe ngme elemhi Iburu, oo, ‘ISolu, iSolu, elo o ze ni u ro mu okholi vule e shi mhe o, ooyeghe wa li ini u nu mhe e kholi.’

¹⁵ “Igho mhi mhila, ‘Oghuo u khi Onomhue?’

“Oo mhe, ‘Mhemhe iJesu lo ni u mu okholi vule shi o.’ ¹⁶ ‘Memena, vule migha. Mhi she ri egbe mhe khashe irari khi mhi she ze shi oni oo ga mhe ali ni u ke pfi otsele oyemhe shi emini u ri ukpelo e oye mhe, ali emini mhi ya rokhashe okhese. ¹⁷ Mhi ya tsumhi e obo oyi egbo eye ali obo oyi egbo ifeta. Mhi ghie e ghi we, ¹⁸ ni u khueghie we alo-a, ni u mu we pfi lase alo ebili le bhale akpa, ali u rue we ekpabo eyi okphaghi e lasele bhale deba Eshinegba, ni a gbe olamhe kua na we, ali ni e kugbe egbo eyi Eshinegba eni e pfuase o, itobo irudunga ni e mholi na mhe.’

* 26:5 Li ze Ika 23.6; iFili 3.5 † 26:11 Li ze Ika 8.3; 22.4-5

19 “Irarigho, oghie Agiripa, mhia ro ri ukpeloe gbe eke ni mhi rote iloghie me. 20 Mhi kpe te odode gue oli ye egbo iDamasiqosi, mhi ke gbo gue oli ye egbo iJerusalemu ali egbo ni e la eke iJudia nya ali egbo iJeta. Mhi roli tse abo, e lase olamhe le ni e mupfi deba Eshinegba, e rokhase khi wewe e she mu nyene rote ikanya ebe eyewe lasele.† 21 Ona o ze ni egbo iJu e ro bamhe rue Owa Oyi Eshinegba ni e ro rshaka ini wewe e gbe mhe-a. 22 Ama mhi she mholi ikpaghiobo oyi Eshinegba ramhi ogbe na amo, ali mena mhi migha akana a pfi otsela ye ogbo onofune ali onikeke abeghuo. Mhi aa ngme dose emini emekeguele ali iMosisi e khi a ya me, 23 khi oni Omiepfuese ni a shobo khi oo bhale o ya me osue, ali khi loli ni o kpe te odode rote eghuli guale khi o ya ri akpa ru na egbo eyoli ali egbo iJeta.”§ 24 Abi iPolu o ro ngme ramhi ana, iFesitosi o mu oli migha, oo li, “Eri waa ke lese emini u wa li? Ebe ni u ze dose e she ri ujili e kphe.”

25 IPolu oo li, “Ujili oa kpha mhe, iFesitosi ogbegbedu, emini mhia ngme egbegbingme lo ni o tsua egbhali. 26 Oghie Agiripa o ga lese eni ingme enana nya, emhikhoghuo ena, ea lase oli egbhali-arari khi aa riela we osheli. Ona o ze khi mhi ga dobe nu oli a ngme oni ingme ona gboo. 27 Oghie Agiripa, u fe mieshi emini emekeguele e ngme? Mhi lese khi u mie sho o.”

28 Igho Agiripa oo iPolu, “Eri u dabi khi u dobe ya ri oni ukuku eghenge ona ti mhe ni u remhe mele oni o miesuo-a?” 29 IPolu oo li, “O kele, o tese oo, mhi lema Eshinegba o khi khi yeye-ghuo tse, ama li shi ogbokpa ni o ri eso shi mhe eke ogbenamo, ni e li abi mhi li, ini a

da ri obo rue iwenge ni e lamhe abo ena o le.”

30 Igho oni oghie o vule, li shi oni igovuno ali iBenisi ali eni e nu we shito. 31 E rote oni agbala vu, ee ngme, ee, “Omose ona oa li ingme ni a ya gbe oli-a shi wekhi oni a ro o mu oli shi owa ighumha.”

32 Agiripa oo iFesitosi, “Aa kha woloo omose ona abo-a ini oa she lema a ri oni ingme je ayi iSiza lo.”

27

A rue iPolu je iRomu

1 Abi e ro lama shi o, anye lo oko-oké oniemi je Itili, e rue iPolu ali ighumha ni e kpole mholi obo oyi oga ekholi-okhue ni a lu ijuliosi, ni o khi oghuo oyi ekholi-okhue eyi Oghie iRomu nya, ni a ze oda ke. 2 Anye lo oko-oké oniemi rote Adiramitiomu, ikhi oko-oké ni o ya kia migha ikpe eghuo ni oko-oké ee migha, ni e la epfefe oke ni e la eke Esha. Arisitakusi ni o khi ongi iMasidonia o nu anye kia.

3 Ogbeakolo anye migha iSidoni. Ijuliosi o mholi isomhelembi na iPolu, o ze oli obo ya me emole oli, ni e ri emini oo nono na li. 4 Anye ke gbo rote agho mu oni oko nga, anye rote odane ukiekie eke ni oke oniemi o khi shi ni a lu iSapurosi irari khi akpekpeli oo nase anye. 5 Abi anye ro gua oko o da je odada iSilisha ali iPafia, anye migha eoli iMara na eke iLisia. 6 Agho oni oga ekholi-okhue o te me oko-oké oniemi oyi eoli Alazardira ni oo je Itili, o ri anye lo o. 7 Anye e kia fe, ogbele ebubu, anye mholi omunu neni anye ramhi iKinidusi. Abi akpekpeli oa ro ze anye rote ashini anye kha rote, anye gua oko-oké je ukiekie eke ni oke oniemi o khi shi iKireti ni o so alo ghue eoli iSalimo. 8 Anye mholi omunu rote oni oke oniemi. Ipkukhokho, anye bhale

† 26:20 Li ze Ika 9.20,28-29 § 26:23 Li ze Aza 42.6; 49.6; 1 iKori 15.20

ashini oko-okę eę migha ni a lui opfomhęgbe ni o ti mama ęoli iAsia.

⁹ Eghęghę o she pfu anye-a. Oni okiali o de shi eghęghę ni a rọ lęse pfi azumhi se, ni o khi eghęghę ni okhęna o la la okiali na ukhomhi okę onięmhi. Igho iPọlu o tse agua ye wę, ọọ wę, ¹⁰ “Emoęse, mhi she me khi okiali oyawa o ya khi okhęna ali khi o ya ri ukpokpomhi opfughi oni oko ali itsua ni o tsua ali agbo oyawa.” ¹¹ Ama, ocho ni oni oga ekhọli-okhue o kha rọ ri esọ shi emini iPọlu o ngme, o deba abi oni o gua oni oko o ngme ali emini oni o mhọli oni oko o ngme. ¹² Aborokhia khi ashini anye migha o ya ti egbe eghęghę oruę; ebubu egbọ e yemhę anye gua ke lę, e dabi khi anye ya ramhi ęoli iFonisi, ni anye la agho eghęghę oruę. Agho oko okę onięmhi nya eę migha yemhę-a. Eke ni okę onięmhi o khishi ni a lu iKireti ni o sọ alo ghue obini ovọ o te ę lo eko o khi.

Akpekpeli onięmhi

¹³ Abi akpekpeli okę o rọ ri ofię rọte ukiękię ogbọ o pfiolo, eni emoęse e dabi khi okiali o ya zę wę kia ke je odalo, igho e leli uli ali akhuli ni a rọ gba oko ọọ zu. Ee kia eseso oni okę onięmhi na iKireti. ¹⁴ Ama o li denę, akpekpeli onięmhi, o li rọte ukiękię obita ini a sọ alo ghue obini ovọ o te ę tiemhi eko pfiolo rọte oni eke ni o la iteva okę onięmhi i dọse. ¹⁵ Oni akpekpeli o tsua rugu oko-okę oyanye, o a dobe ke kia je obini akpekpeli o te pfiolo o bhale. O loę anye. Anye bie zę ọli obọ na akpekpeli lolighuo oo tsua. ¹⁶ Anye kia rọte ukiękię ukuku eke ni o la iteva okę onięmhi ni a lu iKauda, ikhi ukiękię obini oni akpekpeli o ri egbe ramhi. Iroshęka anye rọ dobe tialọ oko onikeke ni a rọ o tsumhi egbọ lo elemhi oni oko-okę onięmhi. ¹⁷ Abi eni emoęse e rọ tialọ li lo se, e ri ili gę oni oko-okę onięmhi gase, ini eni

ili e dobe mu ọli mhue toto. Irari khi ee na ulishi ini oni oko o ya gbe aye shi ugbe eke, ni o la egele eke iLibiya, ni o sọ alo ghue wę. Igho e gbaghię ode na kpishi oyi oni oko-a, irari khi ęa bie ke mhue abi e ya li o. Ishegho ni oni akpekpeli o bie tsua wę ke le. ¹⁸ Oni akpekpeli o kie ri itoto tsua oni oko-okę ramhi ogbeakọlo, ramhi ni, eni emoęse e rọ tino itsua ni e tsua shi oni oko o pfino kulo oni okę. ¹⁹ Ogbeakọlo e pfino ikhuli ni oni oko o rọ o gbe akanya kulo oni okę. ²⁰ Aborokhia khi ogbele ebubu ni e dọse khi anye a ri eloe ti ovọ wekhi ukpetata, ni oni akpekpeli o kiele rọ ri itoto o pfiolo, anye a ke ri udu shi o khi anye me ode ni anye te ya pfue o.

²¹ Abi eni emoęse ęa rọ le eminale ogbele ebubu, iPọlu o vule, o wę, “Emoęse a kha suọ ude ni mhi ye ę lọ, a kha migha iKireti, Eghęghę agho, a kha tsumhi egbe ę oyese onana ali opfu. ²² Ama mena mhi gueye ę a mhọli udu, itobọ khi ongeę okhoghuo o ya pfua se ni oni oko. ²³ Ooyose aęeni oyi Eshinegba ni o mhọli mhe ali ni mhi a ga o migha mama mhe, ²⁴ ọọ mhe, ‘Khi zę ni ulishi o muę, iPọlu. U mema ya migha ezọ odalo oyi iSiza ali khi Eshinegba o she rọte ilelemhi ri agbo oyi eni a ga kia mhọli ę obọ.’ ²⁵ Irarigho, a mu igbedu oye mhọli, emoęse, irari khi mhi mhue irudunga khi Eshinegba o ya rięle ọli abi o gueye mhe. ²⁶ Ama oko oyawa o mema ya gbe aye shi ugbe eke okhoghuo ni o la iteva okę onięmhi, o tigbe migha.”

Oni oko o de ya kherę-a

²⁷ Eliyoęse ełenuzi-igbene, akpekpeli o kie tsua anye e kiakia okę onięmhi Adiriatiki. Itsotso ogbię, o li eni eę gbe akanya oni oko eloe abine khi e she ti e mama eke. ²⁸ E mhęse oni okę bino, e me khi ilimhi oyọli o khi ęte-awę egbhuęsesa. O gbo li

dēnē, e gbo mhēṣe ọli, o ke khi ẹtē-awē egbhūēne ali igbe. ²⁹ Ulishi o mu wē khi oni ọkọ o ya gbe aye shi eche, e rōte ukhokho pfi ikhuli ene ni a rọ a mu ọkọ ọ gbashi lo oni oke oniēmhi, ee sọ iromhi ogbe o gbe a.

³⁰ Eni e la oni ọkọ ọ gbe akanya e dua abi e li mē asha a na kua. Ee tiese ukuku ọkọ ni e tialọ lole eghọ nga oke oniēmhi, abinē khi eri e nono ni e rōte odalo ya pfi ikhuli lo oke oniēmhi. ³¹ Ama iPọlu ọọ ọni ọga ekhọli-okhuē ali eni ekhọli-okhuē, “Ini emōse enana ẹa li la elemhi oni ọkọ, ọngē, ọa ya pfue ọ.” ³² Ighọ eni ekhọli-okhuē e pfa uli ni o mu oni ọkọ onikeke mhūe-a. E zẹ ọli de tiemhi elemhi oke.

³³ Neni ogbe o maghiē-a, iPọlu ọ lema wē nya e le eminale. Ọọ wē, “O she ramhi ogbēlẹ igbēne ni udu ọa ke te sheshe ẹ, ni a le eminale kpe. ³⁴ Mena mhia lema ẹ, a le eminale. A lemhi ini a nono ni a kie doḅe la agbọ, A lemhi khi emhikhoghūo ọa ya li ọngē.” ³⁵ Abi ọ rọ ngme na se, ọ rue ibulēdi lasele, o kphēmhi na Ẹshinēgba ukpēloe wē nya, ọ khi ọli-a, ọọ le. ³⁶ Wēwē nya e mhọli udu, e le eminale. ³⁷ Anye nya ni anye la oni ọkọ, ẹgbọ egbhūēgbēṣe ali ogbasasa 276 anye khi. ³⁸ Abi e rọ ga le eminale se abi e nono, e tino ikpulu ikpamhi emhi ni e tsua kulo oke oniēmhi, ini oni ọkọ o kpe li fue.

Oni ọkọ oke oniēmhi ọ kulue

³⁹ Abi ogbe o rọ gbe-a se, eni ẹẹ gua oni ọkọ ẹa ke leṣe egele oke oniēmhi bie, ama e mē ashini ekhashe e kpi gbili shi. Aghọ e ke bie rọli shi udu khi wēwē e ya gua oni ọkọ ya migha ini o zẹ wē ẹ riēlẹ. ⁴⁰ Ighọ e pfanọ eni ili ni e mu ukpokpomhi akhuli ni o mu ọkọ-okē oniēmhi ẹ gbashi kulo udi oke oniēmhi. Eghēghē aghọ e taghiē uli ni a rọ mu emini a rọ mu oni ọkọ ukhomhi ẹ nyenē-a. E taghiē ugbakpi oyi oni ọkọ-a nga idane, ni

e doḅe ramhi ashini e nono. ⁴¹ Ama oni ọkọ-okē o ya tọ aye sọ ugbe eke ni o la elemhi oke oniēmhi, o migha, akpekpeli o kie ri itoto o li, o tṣeḅe udi oni ọkọ-a.

⁴² Eni ekhọli-okhuē ee gba abi e li ya gbolo eni ighumha nya a, ini e ya gua oke ramhi egele ni e na vu. ⁴³ Ama ọni ọga ekhọli-okhuē, ọọ nono abi lọli li ya tsumhi iPọlu, ọa zẹ wē riēlẹ emini e gba. Ochoghọ ọ gueyē eni e guē ẹ gua oke e kpē danọ kulo oke ni e ramhi egele. ⁴⁴ Eni e kpọle nya e mu ikiēkiē ẹẹra mhūe okekhi izaga oyi oni ọkọ-okē. Ighọ wēwē nya e ramhi ekekhe emhikhoghūo ọa li wē.

28

Eke ni a lui iMọta

¹ Abi anye rọ ri ẹpfua-ẹpfua ramhi egele se, anye bhale ya ẹ khi iMọta a lu oni eke ni o la iteva oke oniēmhi. ² Ẹgbọ ni e ngeli oni eke e somhelemhi anye oḅe ni anye aa sa shi. E pfi avuerē rọ mu anye ẹpfese irari khi eri amē oo rue, ogbe o pfo.

³ iPọlu ọ ya nu iguagha ẹera, ọ rēwē kpē eni erali, ighọ ẹnyē afue ọ te eni iguagha lasele ya tsako shi iPọlu obo, itobọ khi erali e she base ọli.

⁴ Abi ẹgbọ ni e la oni eke ee mē khi ọni ẹnyē ọ ngomhi iPọlu obo, e gueyē egbe, ẹẹ, “Omōse ọna, ọgbọ ugbeli ni ọ gbolo ẹgbọ-a ọ fẹ khi memena. Aa mē khi abi ọ ririē na pfue eghuli oke oniēmhi, odeba oyi iguēzọ ọa kie zẹ ọli obo ni ọ la agbọ.”

⁵ Ama iPọlu ọ kpishi ọni ẹnyē pfilo elemhi erali. Ingomhi ni ọni ẹnyē ọ ngomhi ọli, ọa li ọli abikhoghūo. ⁶ E migha ri ẹloe shi eke ẹ khē abi ọ li ya fumhi, okekhi abi ọ li ya fiagbe eke ghua. Ama abi e rọ khē ọli ramhi ni ẹa rọ mē khi emhikhoghūo e li ọli, e mu udu pfi, ẹẹ khi olitsa ọ khi.

⁷ Ẹpfe-aghọ iPọbilioṣi ni ọ khi ogbo igomēti oyi oni eke ni oke oniēmhi o khi shi, ọ mhọli apfẹ shi. Ọ rue anye je apfẹ oyọli, ọ fẹli anye ẹpfese

egbegbo ogbele ese. ⁸ Ita iPobiliosi o yeshi i ghua, iba ali ukpokpomhi elemhi ofu e to oli. IPolu o lo elemhi owa ya so iromhi na li, o ri abo nga li egbe, o roli ze. ⁹ Abi a ro me gho se, egbo elese ni e ghua ni e la oni eke ni oke oniemi o khishi e bhale, a rewe ze. ¹⁰ Eni egbo e lolo mu ekpe na anye, e somhi anye opfa. Abi anye ro ya lo oko-oké oniemi ke vu, e wolo itsua ododa ni e to anye na anye.

Rote eoli iMota je iRomu

¹¹ Abi o ro gbe iki ese dose, anye lo oko-oké oniemi ni o migha agho khe ni orue o dose. Eoli Alezadira oni oko o te e bhale, isheli itsema iKasito ali iPolukisi a lu oni oko. ¹² Anye ramhi eoli iSirakusi, anye la agho ele ese. ¹³ Anye rote agho kia oke-oniemi ramhi eoli iRegiumu. Ogbeakolo, akpekpeli o rote ukiekié ogobo ini a so alo ghue obini ovo o te e lo eko e pfiolo. Ogbele onuzi-eva, anye lo eoli iPuteoli. ¹⁴ Anye ya e eni e miesuo ni ee anye nu wewe la agho elemhi efo uka oghuo. Anye rote agho vu, anye ramhi iRomu.

¹⁵ Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni e la iRomu e she suo khi anye e bhale. Igho eni e miesuo eghuo e bhale ya lu anye ode, e kia ramhi Oki Apiosi ali Owa Ese ni a ku e shi. Abi iPolu o ro me we, o tse Eshinegba uwegbe, o ri udu shi oli o.

IPolu o la elemhi iRomu tse abo

¹⁶ Abi anye ro ramhi iRomu, a ze ni iPolu lolighuo o la owa ni o ghole o, a ze okholi-okhue oghuo o ri ukpeloe ke khu oli.

¹⁷ Abi o ro gba ele ese dose, iPolu o lu eni e ralo na egbo iJu shi ilona. Abi e ro bhale shi oni ilona, oo we, "Inyoghuo-mhe, mhi aa li egbo eyawa emhikhoghuo wekhi eri mhi gbe ushi ni eni e bia awa, e ro nga awa obo-a, ni e ro la iJusalamu mu mhe, rue mhe na

igometi iRomu. ¹⁸ Abi e ro gue mhe ezogbe-a se, e nono abi wewe e lie rue mhe obo-a, itobo khi mhia lue, ni a ya gbe mhe-a shi. ¹⁹ Ama abi egbo iJu ea ro lama shi o, lolu mhi ro lema a tsua oni ezogbale odalo oyi iSiza. Oa khi eri mhi mhue emini mhi bhale ya gue shi egbo eyemhe egbe.* ²⁰ Onana o ze khi mhi e a bhale ni awa ngme. Itobo irudushi ni egbo iZireni e mholi a ro ri iweghe shi mhe awe ena."

²¹ E oli, "Anye a me ebe okhoghuo ni a keke ingme oye shi, rote eke iJudia bhale, ghi anye, wekhi inyoghuo awa ni e rote oobo bhale e gue ingme oye okhoghuo ni o ti ye anye. ²² Ama anye e nono ni anye suo unu oye, itobo khi ashakpa egbo e la ngme onobe shi oni otu onogbo ona."

²³ Igho e shi ogbele na iPolu. Ebubu egbo e bhale asha ni iPolu o la oni ogbele. Rote ele uzogbe ya ramhi eliyose iPolu o te gue ungemhi oyi Eghiele oyi Eshinegba ye we. O rote ebe Ushi oyi iMosisi ali eyi Emekeguele roli lo we eso ini e lama mie iJesu suo. ²⁴ Ingmemhi ni o ngme e lo egbo eghuo eso, ama egbo eghuo ea mie shi oli o. ²⁵ Igho e li nu egbe e khako, e vu, abi iPolu o ro ngme ungemhi ona ni o kpoli ukhokho unu se ni oo, "Ayemhe-no-pfuase o she kpe rote unu oyi Azaya omekeguele gueye eni e bia awa:

²⁶ "Le deba egbo ena
ni u gueye we,

"A ya ri eso shi eke khue,
ama o ya tigbe lo e eso,

a fele ofele khue,
ama aa me emhikhoghuo."

²⁷ Udu oyewe o bi obili-a,
eso eyewe e zuse,
e gbo guese alo.

Ini o a khi igbo lo,
e kha ri alo eyewe ke me eke,
e ri eso eyewe e suo,

* 28:19 Li ze Ika 25.11

udu oyewẹ o kha mhọli
 ilẹsingme,
 e kha mu pfi bhale deba mhe,
 mhi rẹwẹ ze.†

²⁸ “Irarigho, mhia nono ni a leṣe
 khi imiepfuese oyi Eshinẹgba khi a
 she roli ghi egbọ iJeta. E ya ri esọ
 shi o!” ²⁹ [Abi o ro ngme oni ung-
 memhi ona se, eni egbọ iJu e vu, e
 nu egbewẹ khakọ ni o toto.]

³⁰ Ikpe eva gbada iPolu o la owa
 ni lolighuo o ngmomhi shi. Agho
 o la a mu egbọ ni e bhale ya fele
 oli epefe. ³¹ Igbe-udu ni o mhuẹ
 ya, o ro o gue ungmehi Eghiele
 oyi Eshinẹgba le, o gbolo seṣe egbọ
 ingme eyi iJesu iKirisiti Onomhuẹ,
 emhikhoghuo o a zu oli ode.

† 28:27 Li zẹ Aza 6.9-10

Ebe ni iPọlu o keke ghi egbo iRoma Eni e miesuo

Otse oyi iPọlu

¹ Mhemhe iPọlu, oni oọ ga oyi iJesu iKirisiti ni a lu mhi khi aghiusomhi na kee, ni a ze o le mhi ke tsabo usomhi onete oyi Eshinegba. Mhemhe mhi keke ebe ona. ² Oni usomhi onete ona khi, oni Eshinegba o shobo shi eke, rote unu oyi emekeguele eyoli ni a keke shi Ebe-no-pfuase. ³ Oni usomhi onete o ya khi, ingme oyi omi oli ni o rote unuekpe oyi iDefidi lasele elemhi idiegebe. ⁴ A rote ekpabo oyi Ayemhe-no-pfuase roli khashe, ikhi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa, khi, Omi Eshinegba o khi, abi o ro rote eghuli guise oli le. ⁵ Rote obọ oyi iKirisiti ali eva oyoli anye te mie afu ro khi ighiusomhi na kee eyoli, ni anye ro ri egbo iJeta nya bhale ya suso na Eshinegba. Isueso ni o rote irudunga bhale. ⁶ Ee egbo iRomu a li la eni Eshinegba o lu, ni a li khi enayi iJesu iKirisiti.

⁷ Ee ni a la iRomu nya a keke ebe ona ghi. Ee ni Eshinegba o nono ingme oyewe ni o ze, ni a khi egbo eyoli.

Okhale ali opfomhe e ka khi eye e, rote obọ oyi Eshinegba ita awa ali rote obọ oyi iJesu iKirisiti Onomhue.

⁸ Onodode, mhi ri eva oyi iJesu iKirisiti tse Eshinegba oyemhe uwegbe shi agbo oye e nya, irari khi a she la ashakpa elemhi eke agbo suo eko irudunga ni a mholi. ⁹ Eshinegba ni mhi ri udu oyemhe nya a ga, ni mhi a tse abo usomhi onete oyi omi oli, o khi otsele oyemhe, khi igesikia mhia ngme, khi egheghe kpa mhi ro o sa to e

egbe ini mhia so iromhi. ¹⁰ Mhia lema Eshinegba o khueghie ode-a na mhe ni mhi me asha bhale ya me e ikpukhokho abi o ghole oli shi.

¹¹ O ma ghole mhe gba ni mhi ro me e, ni mhi ri osese eyi ayemhe na e, ni o re e ya toto irudunga.

¹² Emini mhi ri ona ngme khi ni a ro bhale ya e khi awa mhue ikpaghiobọ na egbe. Mhi kha zese e-a, ee a zese mhe-a. ¹³ Emole mhe, mhia nono ni a lese khi, ebubu egheghe mhi she gba li khi mhi bhale ya fele e, ni mhi gbo ri egbo bhale irudunga abi mhi kpe lie riele oli ifuabo egboese ni e khi iJeta, ama, ozuode o zu mhe ode.* ¹⁴ Egboli oyemhe o khi ni mhi ro tse abo ona ye egbo kpa, ghe egbo iGiriki ali eni ea khi iGiriki, ene fialo-a ali eni ea fialo-a, shi eni mholi egbhali ali eni ea mholi egbhali. ¹⁵ Igho, o gbo lie kphakpha mhe egbe ni mhi ro li gue oni usomhi onete ye e ni a la iRomu.

Ekpabo ni o la oni usomhi onete

¹⁶ Omama oni usomhi onete o ya ya mu mhe, irari khi loli o khi ekpabo oyi Eshinegba ni a ro o tsumhi ogbokpa ni o miesuo, egbo iju o kpe ramhi egbe, neni o tigbe ramhi egbo iJeta egbe.† ¹⁷ Oni usomhi onete ona o guele abi Eshinegba o lie mie ogbokpa ni o mholi irudunga. Ezeze abi Ebe-no-pfuase o ngme khi, "Oni Eshinegba o ri irari irudunga oyoli pfa na, o ya la agbo."‡

Elemhi ibibi oyi Eshinegba

¹⁸ Idane elemhi ibibi oyi Eshinegba o te e tiemhile shi egbo ni ea miesuo ali ena okholo nya o, ni e ri okholo oyewe e khukhu egbo alo ini e khi lese igesikia oyi Eshinegba. ¹⁹ Aborokhia khi e lese emini a dobe a lese ingme oyi Eshinegba, itobo khi o khueghie oli-a khashe we gboo. ²⁰ Irari khi rote igbaekele agbo a

* 1:13 Li ze Ika 19.21 † 1:16 Li ze iMak 8.38

‡ 1:17 Li ze Abak 2.4

te me ekpabọ ali ufumhi ali abi Eshinegba o li gboo. Emini o ma nya o ri awa mholi ilese abi o li. Onana o ze khi egbo ea mhue emini e ya lie khi o ze ni wewe ea ro miesuo.

²¹ E lese Eshinegba, ama ea kueghie oli abi Eshinegba, wekhi eri e kphemhi oli. Ochoghọ, isamhi afue ee sa, igho udu ooyeghe oyewe o bishi-a. ²² E khi, eni e fialo-a wewe e khi, ama e mele eyeghe-a. ²³ E ya oghe ufumhi ni a ro na Eshinegba ni o la agboagbo na ikhumhi ni a mama ro khokho ogbo ni o o ghu ali ipfeli ali elamhako ali emini ee ti akpidi eke.*

²⁴ Irarigho, Eshinegba o ro rue we obo-a na oguemehe olamhe oyi udu eyewe ali itsebo ni e nu egbewe e li. ²⁵ E ri egbhọli oghe igesikia oyi Eshinegba. Ee ga emini a ma, ocho ni e kha ro ke ga Ima, oni o khi oni a kueghie ya ramhi ele ni agboagbo. Atse.

²⁶ Itobo ona, Eshinegba o ro rue we obo-a na oguemehe omama. Egbegbi ikpotso eyewe, e nu egbe we e gbhe. ²⁷ Igho li khi eni emose, ocho ni e kha ro le ke deba ikpotso, emose na abi wewe ee ghole we inugbhe. Emose e gbe ikanya omama ke deba emose, irarigho, e she mie ifata ikanya ebe eyewe.

²⁸ Irari khi ea lama ri egbegbi ilese oyi Eshinegba ni e mhue shi udu, Eshinegba o ro ze we obo na isamhi ebe udu oyewe ni e ke riele emini ea kha riele. ²⁹ Okholo khi okholo nya o keshe we-a, ghe ingmobe, ghe emhi ito-egbe, ghe ubogbo. Ofuma ikpekpe o vo we egbe, ghe ugbeli, ghe okholi, ghe ikpamhika, ghe obe-imumu. Eni e tsue egbo kiakia e khi. ³⁰ E ri unu e yese ogbo-a, ee biselemhi Eshinegba, ezunu-obe, ni ea mhue ekpe, ni ee tono obọ udu. Ode ebe ni a ro li okholo enegbo, ee sa ro lasele

egheghe kpa. Ea ya suo eso na itawe. ³¹ Ea mhue ilisingme, ea ri ishobo oyewe a gbe akanya, ea ya ti elemhi ogbo wekhi eri e mhue ilelemhi na ogbo. ³² E lese khi ushi oyi Eshinegba, o o khi, egbo ni e li na ngeli, eni e ya pfua e khi, oa khi eri e lese e riele emhi eghoghọ tse, ama ee mie obọ shi eni e gbe ikanya eghoghọ o.

2

Iguezọ oyi Eshinegba

¹ Yeye ni u wa gue egboese ezọ, waa mholi obini u pfue o ya je, irari khi egheghe kpa ni u ro gue ogboese ezọ ne, egbe e wa gue ezọ, itobo khi yeye oye u lili e riele eni emhi.*

² Awa lese khi ezọ ni Eshinegba o gue egbo ni ee riele emhi eghoghọ, khi igesikia o deba gue oli. ³ Eri u dabi khi ini yeye ogbo afuaafuae u gue egboese ezọ, khi yeye u li riele oni emhi oghoghọ, khi u ya pfue ezọ oyi Eshinegba? ⁴ Abi khi eri u ri eloe e gbe isomhelemhi ali iregbemie ali irabomudu eniemhi eyoli, nu waa lese khi isomhelemhi oyi Eshinegba o re ramhi imupfi?

⁵ Ama irari igbiti ali udu ni oa mhue imupfi ni a mhue, a ro khi ma ofu oyi Eshinegba, ni o ro ya na e osoli, egheghe ni iguezọ oyoli ni oa mhue azeba o ro ya feli lasele.

⁶ Eshinegba, "O ya fali ogbogbo ota abi o li gbe."† ⁷ O ya ri agbo na agboagbo na egbo ni e mhue irabomudu e riele onete, ni ee nono ufumhi ali agbo ni oa mhue ukpese.

⁸ Ama egbo ni ee na shi oyewe tse, ni ea ri eso shi igesikia ni o la ungmehi oyi Eshinegba, ni e deba onobe vu, Eshinegba o ya tiese ofu ali elemhi ibibi oyoli le shi we o. ⁹ Egbo eni ee riele onobe nya e ya me osoli ali oya. Okekhi egbo ifu, okekhi egbo ifeta. ¹⁰ Ama Eshinegba o ya ri ufumhi ali itinga

§ 1:21 Li ze Efi 4.17-18 * 1:23 Li ze iDeut 4.16-18 * 2:1 Li ze iMat 7.1; iLuk 6.37 † 2:6 Li ze iwole 62.12; Ekpi 24.12

ali opfomhẹ na ẹgbọ nya ni ẹ riẹlẹ onete. Okekhi ẹgbọ iJu, okekhi ẹgbọ iJeta ¹¹ Irari khi Eshinẹgba ọa ya zọlọ ọgbọkọghuo. †

¹² Ẹgbọkpa ni e lamhẹ olamhẹ ni ẹa mẹ ebe ushi deba, ọgbọ ọa rọte ebe ushi ya gue wẹ ẹzọ, ama ẹgbọkpa ni e mhue ushi deba ni e lamhẹ olamhẹ, a ya rọte ushi gue wẹ ẹzọ. ¹³ Irari khi ọa khi ẹgbọ ni e suọ abi ushi ọ ngme tse Eshinẹgba ọ ya liẹ khi e pfuase, ama eni e suọ abi ushi ọ ngme ni e rọli ẹ gbe akanya, Eshinẹgba ọ ya pfa na khi e pfuase. ¹⁴ Eghẹghẹ kpa ni ẹgbọ iJeta, ni ẹa mhọli ushi, e rọ rọte angeli oyewẹ ri ushi gbe akanya ne, eri e rọkhasẹ khi e lẹsẹ emini ọa ti ali emini o ti ni a riẹlẹ, ini ẹa ririẹ mhue ushi. ¹⁵ Eri angeli oyewẹ o rọkhasẹ khi emini ushi ọọ a ke riẹlẹ, khi e keke ọli shi udu, udu oyewẹ ọ pfi ọtsẹlẹ shi ọ, isamhi eyewẹ ni ẹ gue wẹ ẹzọ isheghuo, e gbo khẹ wẹ shi eke. ¹⁶ Ighọ o ya li ọgbele ni Eshinẹgba ọ ya rọte obọ oyi iJesu iKirisiti gue wẹ ẹzọ ri osheli oyewẹ lasela abi mhi li ri usomhi onete tse abọ.

Ẹgbọ iJu ali ushi

¹⁷ Ini a lu egbe ẹ ẹgbọ iJu, a ri egbe da ushi ri Eshinẹgba a tono obọ udu, ¹⁸ Ini a zẹ Ebe-no-pfuase lẹsẹ ọghuẹmhẹ oyi Eshinẹgba, ni a gbo lẹsẹ emini o gbe akanya, ¹⁹ ini a lẹsẹ khi ẹẹ a khi eni ẹẹ sẹsẹ ezalo ode, ni a rọ gbo khi ákpa na ẹgbọ ni e la alo ebili, ²⁰ a ye ẹgbọ ni e khi eyeghe ude, a sẹsẹ eni ẹa lẹsẹ. A mhọli ọli shi udu khi ilẹsẹ ali igesikia o gba pfo shi elemhi ushi. ²¹ Ẹẹ ni a sẹsẹ ẹgbọese, elọ o zẹ khi aa ya sẹsẹ egbe ẹ? Ẹẹ ni a liẹ ọgbọ ọ khi do ughiatọ, ǎǎ liẹ do? ²² Ẹẹ ni a liẹ ọgbọ ọ khi kia okia, aa liẹ kia okia? Ẹẹ ni ikhumhi igaga ọọ kpase, aa liẹ do ughiatọ elemhi Owa oyi Eshinẹgba? ²³ Ẹẹ ni a tono obọ udu khi a mhue

ishii eyi Eshinẹgba, aa ri omama mu Eshinẹgba abi a liẹ gbe eni ishi-a? ²⁴ Ebe-no-pfuase ọọ khi: “Irari ẹẹ ni a khi ẹgbọ iJu ẹgbọ iJeta e rọ ọ zẹ ẹmuebe na eva oyi Eshinẹgba.” § ²⁵ Ini a ri ishi a gbe ikanya, oshẹlẹ oye ẹ o rọ mu eloe, ama ini a gbe ushi-a, eri a li abinẹ khi aa shẹlẹ-a. ²⁶ Ini ọgbọ ni ọa khi iJu ni ọgbọ aa shẹlẹ-a ọ ri ushi oyi Eshinẹgba gbe akanya, Eshinẹgba ọa ya leli ọli shi ọni aa shẹlẹ-a? ²⁷ Itobọ ighọ, ẹgbọ iJeta e ya pfa ẹzọ mu ẹ iJu itobọ khi a gbe ushi-a, aboriẹkhia khi a keke oni ushi shi ebe na ẹ ni a gbo shẹlẹ-a, ama wẹwẹ e ri ushi ẹ gbe akanya ini aa ririẹ shẹlẹ wẹ-a. ²⁸ Ọa khi itobọ khi ọgbọ ọọ ngeli abi ọgbọ iJu ali itobọ khi a da shẹlẹ ọli-a ọ rọ khi egbegbi iJu. ²⁹ Ama ọni ọ khi egbegbi iJu ọ khi ọni ọ ri ushi ẹ gbe akanya, Oshẹlẹ na ekelemhi udu o khi igesikia oyi oshẹlẹ, ọa khi ona ẹkuẹ idiegbe oye. Ọgbọ ọghọghọ Eshinẹgba ọọ kuẹghię ọli, aa khi ẹgbọ ẹẹ kuẹghię ọli.*

3

¹ Ighe eleli ni ẹgbọ iJu, ikhi eni a lu eni a shẹlẹ-a, e mhọli dọsẹ ẹgbọ iJeta? Ighe eleli ni o la ọ na ẹgbọ ni ẹ lu egbewẹ eni a shẹlẹ-a? ² Ẹleli o la ọ na ọgbọgbọ ode khi ode. Odode, ẹgbọ iJu Eshinẹgba ọ kpẹ ri oni ungemhi nga obọ.

³ Ini o fẹ khia khi eghuo ọ ẹa mhue irudunga? Eri umha mhue irudunga oyewẹ o ya liẹ khi Eshinẹgba ọa ke zẹ ri egbe ẹ nga? ⁴ Iiye e! Ini ọgbọkpa o tseku khi ọloẹgbhue, igesikia Eshinẹgba ọ khi. Abi Ebe-no-pfuase o ngme, ni ọọ.*

“A mema mẹ khi
yeyẹ u te ode ini u ngme,
ali khi u ya mu ọ le
ini a gue ẹ ẹzọ.”

⁵ Ama ini umha gue ẹ ngeli oyawa o ri ipfuase oyi Eshinẹgba

† 2:11 Li zẹ iDẹut 10.17 § 2:24 Li zẹ Aza 52.5
51.4

* 2:29 Li zẹ iDẹut 30.6 * 3:4 Li zẹ Iwolo

khase gboo, see awa ke fe ya ngme? Eri awa ya lie khi Eshinegba o gbe awa azeba ini o na awa osoli to onobe ni awa li? Eri mhi la ana ngme abi ogbo o lie ngme. ⁶ Emini a so shi ona khi, Iiye o, ini o khia khi Eshinegba oo gbe azeba lo, se o kha li dobe gue agbo ezoo? ⁷ Egbogbo eghuo e ya ke khako, ee li, "Ini o khia khi egholi ni mhi lo o ri ize-ri-egbenga oyi Eshinegba khase, ni o khi ma ufumhi oyoli, se a ke gbo lie pfa ezoo mu mhe abi ogbo ona olamhe?" ⁸ Elo o ke ze ni awa a ro lie khi o tine ni awa ke li ingmobe ni onete o rote o lasela? A ya gue ogbogbo eni e ngme na ezoo. Ezeze abi egbo eghuo e she kpe li kienoo egholi ma mhe khi emini mhia sese egbo gho.

Aa me oni o gue e ngeli

⁹ Ini a fe bino o bie, eri awa iju awa fe ti dose ifeta? Iiye o! Mhi she kpe roli khase khi egbo iju ali egbo ifeta nya elemhi olamhe awa la a kia. ¹⁰ Abi Ebe-no-pfuase o ngme ni oo:

"Ogbokhoghuo o la o ni o gue e ngeli, ogbo aa me,

¹¹ Aa me oni o mhue ilese, wekhi eri ogbokhoghuo oo ga Eshinegba.

¹² Egbogbo nya e she so ukhokho gbe Eshinegba.

Wewe nya e she rote ode oboese ni o ti.

Ogbokhoghuo o la ni oo rielee onete,

ogbo aa me oghuo kpe!"†

¹³ "Eri ukokoluoluoye we o li abi uji ni o khueghie-a shi eke.

Eri elemhi oyewe

O ri udimhi e pfi itsee."‡

"Osue enyef afue o la we unu."

¹⁴ "Inu eyewe o vo

itse ebe ikuku ali oyala."§

¹⁵ "Oa ya mu we unu

ni e ro gbe ugbeli,
¹⁶ epfua ali oyese ee pfi shi obini e je kpa,

¹⁷ Ee lese abi a lie la opfomhe."*

¹⁸ "Wekhi eri e mholi ekpe na Eshinegba."†

¹⁹ Mena, awa lese khi emini a keke shi ushi nya, khi eni e deba ushi e ngeli a keke oli na. Ni a ro bhale ya e khi ogbo okhoghuo o ya lie khi emini o ze ni lue ro gbe ushi-a na, ini Eshinegba o gue agbo nya ezoo. ²⁰ Ogbogbo o la o ni a ya pfa na khi o pfuase irari khi o ri ushi e gbe akanya. Ochogho eri ushi o ze awa lese khi olamhe o la o.‡

Igue-ngeli ni o rote irudunga bhale

²¹ Ama Eshinegba o she ri ode onogbo ni o te pfa na awa khase awa ni o khi abi ushi o sese awa. Ni ebe Ushi ali emekeguele e pfi otsele shi. ²² Oni ode onogbo ona ni Eshinegba o ro bhale, irudunga iJesu iKirisiti o te e bhale deba eni e mie oli suo nya. Ikhioda o la o na eni e khi iju ali iGiriki. § ²³ Irari khi ogbokpa o she lamhe, egbo e she nuata shi Eshinegba ni oo tsumhi o. ²⁴ Ama afue afue o ri okhale oyoli pfa na awa khi awa pfuase, rote ipfasheke ni o te oboo oyi iJesu iKirisiti bhale. ²⁵⁻²⁶ Eri Eshinegba o ri iKirisiti khase agbo nya, khi loli o khi oni o dobe ya ri olamhe topfa agbo, abi o li ku oia eyoli kua ukhomhi apfida. Awa kha regbenga emini iKirisiti o rielee, awa mholi ipfasheke ni o ro rokhase khi Eshinegba o ya gbe azeba. Itobo khi Eshinegba o mholi irabomudu ali khi o ya gbe azeba, o roo gbe olamhe kua na egbo, o guele khi ogbokpa ni o ri udu nga iJesu, khi oni a pfa na o khi.

²⁷ Elo awa ke tono oboo udu e shi? Afue! Elo o ze ona? Itobo khi awa

† 3:12 Li ze Iwolo 14.1-3; 53.1-3 ‡ 3:13 Li ze Iwolo 5.9; 140.3 § 3:14 Li ze Iwolo 10.7 * 3:17 Li ze Aza 59.7-8 † 3:18 Li ze Iwolo 36.1 ‡ 3:20 Li ze Iwolo 143.2; iGal 2.16 § 3:22 Li ze iGal 2.16

ma rọ ri ushi a gbe lọ? Iiye o, ama itobọ khi awa miesuọ. ²⁸ Irari khi awa zọli ukhomhi khi eri Eshinegba ọọ pfa na egbo ni e mhue irudunga ni ọa khi irari iri-ushi-gbe akanya. ²⁹ Eshinegba oyi egbo iJu tse ọ lese khi, ọa ke li khi Eshinegba oyi egbo ijeta? Oyewe ọ khi gueguegue. ³⁰ Eshinegba oghuo ọ khi, oni ọọ pfa na egbo eni e shele-a rọte irudunga oyewe ali eni aa shele-a rọte oni irudunga oghuo.* ³¹ Eri ona o ke lie khi itobọ irudunga oyawa, khi awa a ke mhue emini awa ri ushi e li? Iiye e. Ochoghọ awa kie mu ushi mhue.

4

Irudunga o ri Aburaamu migha shi ipfuase

¹ Se awa ke ya ngme shi ingme oyi Aburaamu ni ọ khi ititawa? Elo ọ fe me eni ingme ipfana rọte irudunga onana? ² Ini o khia khi ikanya ni Aburaamu ọ gbe a rọ pfa na li lọ, ọ kha me emhi rọ ke tonon obọ udu, ama ọa khi odalo oyi Eshinegba. ³ Eri Ebe-no-pfuase ọọ, “Eri Aburaamu ọ mie Eshinegba suọ, lọli a rọ leli ọli na li shi ipfuase.”* ⁴ Ini ogbo gbe akanya, ogbo ọa ya lie khi ifata ni ọ mie khi isomhopfa lọ, ama eri ọ gbe akanya shi ọ. ⁵ Ama ogbo ni ọa ri egbe da ikanya obọ oyọli ni ọ gbe, ni ọ regbenga Eshinegba ni ọọ pfa na ona okhọlọ, oni irudunga ni ọ mhọli egbo a deba guele khi ọ pfuase. ⁶ Abi iDefidi ọ rọ ngme nga ikhivose oyi oni Eshinegba ọ pfa na, ni ọa khi itobọ ikanya obọ oyi lolighuo, ọ mu ma ingme ena, abi ọ reẹ,

⁷ “Oghẹlẹ o khi na ogbo
ni Onomhue ọ gbe
umha gueli oyewe kua,
ni a ri olamhe oyewe
topfa we.

⁸ Oghẹlẹ o khi na ogbo
ni Onomhue ọa keke
olamhe eyọli shi na li.”†

⁹ Oni ikhivose ona, egbo ni a shele-a e lese mhọli ọli? Abi khi egbo ni aa shele-a e li mhọli ọli? Awa kie kpe e ngme ọli khi irudunga ni Aburaamu ọ mhue, lọli a rọ guele khi ọ pfuase. ¹⁰ Egheghe onoghuo a rọ leli ọli na li? Abi a rọ shele ọli-a se lọ, abi khi neni a shele ọli-a? Ọa khi abi a rọ shele ọli-a se, ama abi aa rọ shele ọli-a ne lọ. ¹¹ Itobọ khi ọ mhọli irudunga, Eshinegba ọ rọ pfa na li khi ọ mhọli ipfuase neni ọ shele-a. Irarigho, ọ rọ khi ita oyi egbo nya ni e miesuọ, ini aa tseku shele we-a. Egheghe agho ni e khi eni a pfa na khi e pfuase.† ¹² Ita oyi egbo eni e shele-a ọ li khi. Aa khi itobọ khi a shele we-a tse, ama irari khi e deba ete-awe agbo irudunga nabi itawa Aburaamu, neni a shele ọli-a.

Irudunga a te a mie ishobo eyi Eshinegba

¹³ Ọa khi iri ushi gbe akanya Aburaamu ali imimi ọli e te mie oni ishobo khi lọli ọ ya le ugu agbo nya, ama rọte angeli ipfuase ni o rọte irudunga bhale oyọli lọ. ¹⁴ Irari khi ini eni e ri ushi gbe akanya e le oni ugu lọ, irudunga ọa kha ke mu eloe, oni ishobo o mele afue-a.* ¹⁵ Eri ushi o ri ofu oyi Eshinegba bhale, irari khi ini ushi ọa la ọ, igbushi-a ọa kha la ọ.

¹⁶ Irarigho, oni ishobo, irudunga o te e bhale, ishegbo ni o khi oyi okhale, ali ni o migha na imimi Aburaamu. Ọa khi oyi egbo ni e ri ushi e gbe akanya tse, ama li shi oyi eni e miesuọ abi Aburaamu. Irari khi Aburaamu ọ khi ita awa nya elemhi ayemhe.†

¹⁷ Abi Ebe-no-pfuase o ngme ni ọọ, “Mhi she re mele ita oyi ushishi ebubu-a.” Irudunga ni Aburaamu

* **3:30** Li ze iDeut 6.4; iGal 3.20 * **4:3** Li ze Igbae 15.6; iGal 3.6 † **4:8** Li ze Iwolo 32.2 † **4:11** Li ze Igbae 17.10 § **4:13** Li ze Igbae 17.4-6; 22.17-18; iGal 3.29 * **4:14** Li ze iGal 3.18 † **4:16** Li ze iGal 3.7

o mhuẹ Ɛshinegba o ro shobo na li. Ɛshinegba ni o o ri eni e ghu-a guale bhale agbo, ni o ma emhi enegbo. †¹⁸ Eri Aburaamu o miesuo, o mhuẹ irudushi, abi o a ro tseku me emini o ri udu shi ne, itobo igho o ro khi, "Ita ishishi ebubu." Abi a kie kpe li gue o li ye o li khi, "Imimie e ya bu abi ikpetata." §¹⁹ O a tigbe lose Aburaamu shi irudunga oyoli, aboriekhia khi o she gbe ikpe egbhueshe, ni o gbo lese khi loli she womhe ramhi eghuli ali khi iSera ughuoli o she li womhe dose ni o ke dobe ya bia eniye.*²⁰ Irudunga oyoli o a mhuẹ olosemhe wekhi eri o khokho udu shi emini Ɛshinegba o ngme. Oni irudunga oyoli o ri itoto na li, o kuẹghie Ɛshinegba. †²¹ Eri o lama shi o egbegbo khi Ɛshinegba o ya dobe riẹle emini o shobo na lue. †²² Loli o ze khi, "A pfa na li khi o pfuase." †²³ Ungmemhi khi, "A leli o li na li shi angeli ipfuase," o a khi lolighuo tse a keke o li na. †²⁴ Ama a li keke o li na awa, eni Ɛshinegba o lie leli angeli ipfuase na, ni awa mie o li suo ikhi loli ni o rote eghuli guise iJesu Onomhuẹ oyawa le. †²⁵ Eri Ɛshinegba o rue o li obo-a ni o ghu-a shi ingmobe eyawa. O guise o li le bhale agbo ni o khuese awa pfuase. †

5

Opfomhe ali Oghẹle

¹ Irarigho, aborokhia khi a she pfa na awa egho khi awa pfuase rote irudunga oyawa, awa she mhuẹ opfomhe odalo oyi Ɛshinegba rote obo oyi iJesu iKirisiti Onomhuẹ oyawa. †² Loli awa rote obo oyoli mholi ode lo isomhemhi oyi Ɛshinegba, te irudunga ni awa migha nga memena. Awa ke ghele shi irudushi oyi ufumhi oyi Ɛshinegba. †³ O a khi igho tse, ama

awa lie ghele shi osoli oyawa, irari khi awa lese khi eri osoli oo sese ogbo iregbemie. †⁴ Iregbemie o ri ogbo o mhuẹ egbegbi angeli, egbegbi angeli o ri ogbo o mhuẹ irudushi. †⁵ Oni irudushi ona, o a ya ze awa me omama. Irari khi Ɛshinegba o she tutu inono oyoli ku awa udu rote Ayemhe-no-pfuase, ni o ro na awa. †⁶ Irari khi eghẹghẹ ni awa aa ro mholi ekpabo ni awa ro khi ena olamhe, iKirisiti o bhale ya ghu-a na awa. †⁷ O ma munu ni ogbo o ro ghu-a na ogbo ni o gue e ngeli, otse ogbo o ya roshẹka ni lue ghu-a na ogbo onete. †⁸ Ama eri Ɛshinegba o ri inono ni o mholi na awa khase. Loli o ze khi eghẹghẹ ni awa ro kie khi ena olamhe, iKirisiti o ro bhale ya ghu-a na awa.

⁹ Aborokhia khi a she rote o lia eyoli pfa na awa mena, se o a lie tsumhi awa ofu oyi Ɛshinegba! †¹⁰ Irari khi ini eghẹghẹ ni awa ro khi ebe Ɛshinegba khi a rote eghuli ni omioli o ghu ri awa nu o li mhuẹ iro-riẹle, se awa ni a she ro nu Ɛshinegba somhi awa aa li gbo ya rote agbo oyoli mhuẹ imiepfuese! †¹¹ O a khi igho tse, ama awa li mholi oghẹle ayi Ɛshinegba rote iJesu iKirisiti Onomhuẹ oyawa, oni awa rote obo oyoli mhuẹ irosomhi.

Adamu o ri eghuli bhale, iKirisiti o ri agbo bhale

¹² Olamhe ni Adamu o lamhe o ri eghuli lo agbo le. Olamhe oyoli o ze khi ogbokpa o khi ona olamhe, irarigho ogbokpa o ro ya ghua.* †¹³ Irari khi neni a ri ushi bhale olamhe, o she kpe lo agbo le, ama ashini ushi o a la, aa ya leli olamhe na ogbokhoghuo. †¹⁴ Aboriekhi igho, eri eghuli o kie rote eghẹghẹ oyi Adamu gbe egbo ya ramhi eghẹghẹ oyi iMosisi, li shi egbo ni e a gbe ushi-a abi Adamu o

† 4:17 Li ze Igbae 17.5 § 4:18 Li ze Igbae 15.5

53.4-5 * 5:12 Li ze Igbae 3.6

* 4:19 Li ze Igbae 17.17 † 4:25 Li ze Aza

li da omhēse oyi Eshineḡba. Adamu o khi irokhokho oyi oni o ya bhale.

¹⁵ Ama wewe aava ea li abeghuo irari khi isomhopfa onayi Eshineḡba o li abi olamhe oyi Adamu. Igesikia o khi, khi ebubu eḡbo e ghu-a irari olamhe oyi oḡboḡghuo oḡho. Ama okhale oyi Eshineḡba o fune. Igho khi isomhopfa ni o ro na ebubu eḡbo rote isomhelemhi oyi oḡbo oḡghuo, ikhi iJesu iKirisiti. ¹⁶ Ikhioda o la isomhopfa oyi Eshineḡba ali olamhe oyi Adamu. Oni olamhe oghuo oḡho o ri ina-osoli bhale. Ama isomhopfa oyi Eshineḡba o ri ipfana bhale ghi awa aboriekhia khi eni e lamhe awa khi. ¹⁷ Igesikia o khi, khi rote olamhe oyi oḡbo oḡghuo, eghuli o te bhale agbo. Ama emini oḡbo oḡghuo o riēle, ikhi iJesu iKirisiti, o fune. Eḡbo nya ni e mie okhale oniemhi ali isomhopfa afue afue oyi ipfuase oyi Eshineḡba, e ya mu olamhe o le, rote obo oyi iKirisiti. ¹⁸ Abi olamhe oyi Adamu o li ri ina-osoli ghi eḡboḡkpa, igho ipfuase oghuo oyi iKirisiti o li ri ipfana ali isomhopfa agbo oyi Eshineḡba na oḡboḡkpa. ¹⁹ Irari khi, abi umhasueso oyi oḡbo oghuo o ri eḡbo nya khi ena olamhe, igho a li ya pfa na ebubu eḡbo shi ode oyi Eshineḡba irari isueso oyi oḡbo oghuo.

²⁰ Eri ushi o bhale ni eḡbo lese ashini e khi ena olamhe ramhi, ama abibi olamhe e tseku li bu, ilelemhi oyi Eshineḡba o bu dose we. ²¹ Eghēḡhe agho ni a bhale ya e khi ezeze abi olamhe o ri eghuli bhale, okhale oyi Eshineḡba o ri ipfuase leghie, o ri agbo na agboagbo bhale, rote obo oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa.

6

Ghu pfa Olamhe, u nu iKirisiti la agbo

* 6:4 Li ze iKolo 2.12

¹ Se awa ya ngme mena, eri awa ya ke li ingmobe le tse ni okhale oyi Eshineḡba o ke bua shi o dose agho? ² Iiye o! Awa ni idiegbe oyawa o ghu pfa olamhe, se awa ke gbo lie ke lamhe? ³ Abi khi aa lese khi awa nya ni a batazi shi iJesu iKirisiti, khi eri awa batazi shi eghuli oyoli? ⁴ Irarigho, eri a ri awa nu oli to abi a ro so awa oke batazi awa shi eghuli oyoli, ni a bhale ya e khi abi a li rote eghuli guise iKirisiti le rote ufumhi oyi Ita, ni awa li mholi agbo onogbo.*

⁵ Abi a ro ku awa ali loli gbe she eghuli oyoli egho, igho a gbo lie ku awa ali loli gbe shi iguisele oyoli. ⁶ Awa lese ona khi idiegbe oyawa onodiho khi eri o nu iJesu ghu-a shi apfida, ni a ro bhale ya e khi idiegbe olamhe oyawa o mele afue-a. Ini awa khi ke gbo khi ighumha olamhe. ⁷ Itobo khi ini oḡbo o ghu-a, o she pfue ekpabo olamhe. ⁸ Mena, ini awa she nu iKirisiti ghua, awa miesuo khi awa ya li nu oli la agbo. ⁹ Irari khi awa lese khi abi a she rote eghuli guise iKirisiti le egho, o ke gbo ya ghu ghue, eghuli o ke gbo mholi ekpabo shi oli egbe. ¹⁰ Eghuli ni o ghu, utoghuokpe o ghu oli ro mu ekpabo eyi olamhe o le. Agbo ni o la, o la o na Eshineḡba. ¹¹ A li ligho leli egbe e shi eni e ghu pfa olamhe, ama a la agbo na Eshineḡba elemhi iJesu iKirisiti. ¹² Irarigho, a khi ze ni olamhe o le eghie shi e egbe ni a ri oghuemhe ebe eyoli ke gbe akanya. ¹³ A khi ri ukiekie idiegbe okhoghuo oyeḡ na olamhe, wekhi eri u re we shi eke shi akanya okhoho, ochoghoh, a ri egbe e na Eshineḡba abi eni a she rote eghuli nyene bhale agbo, ama a ri idiegbe oyeḡ na li abi itsua ipfuase. ¹⁴ Irari khi olamhe o ke ya khi oga oyeḡ, itobo khi ushi o ke e ke mhesa na e, ama elemhi okhale oyi Eshineḡba a ke la.

Ighumha eyi angeli ipfuase a ke khi

¹⁵ Se o ke li mena? Awa ke lamhe itobo khi ushi o ke mheshe e na awa, se ni okhale oyi Eshinegba? Iiye o! ¹⁶ Aa lese khi oghumha oyi emini a suo eso o na a khi? U dobe ya khi oghumha oyi olamhe ni o ri eghuli e bhale, u gbo dobe e ze isueso na Eshinegba ni o ri ogbo o bhale angeli ipfuase. ¹⁷ Ama awa tse Eshinegba uwegbe, irari khi egheshe ni o dose, a kpe khi ighumha eyi olamhe, egheshe agho a ga ri udu oye e nya a suo eso na osese ni a sese e. ¹⁸ A she pfuese e olamhe, ama ighumha eyi Eshinegba a ke khi, ni a ke rieles emini o ghole Eshinegba.

¹⁹ Eri mhi ngme ona abi ogbo lie ngme, itobo khi aa lolo toto. Abi a kpe li ri idiegbe eye e shi ighumha na ikanya ichimhi ali okholo, a li ligo ri egbe e shi ighumha angeli ni o ghole Eshinegba, ni o ri ipfuase e bhale. ²⁰ Abi a ro khi ighumha olamhe, aa mhue emini a ri angeli ni o ghole Eshinegba rieles. ²¹ Ighe eleli ni a mhue oni egheshe shi ikanya ni e ke tigbe ri omama a mu e ena? Emhi eghogho eghuli ee pfi. ²² Ama mena ni a she rote olamhe pfuese e, ni a ke ro khi ighumha eyi Eshinegba egho, eleli ni a khieshe, ipfuase o re e ya khue pfuase, o ri agbo na agboagbo o na e. ²³ Irari khi ifata oyi olamhe khi eghuli lo, ama isomhopfa oyi Eshinegba agbo na agboagbo lo rote obo oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa.

7

Abi a lie ngeli elemhi ughue

¹ A lese inyoghuo, khi eri mhi nu e ngme abi egbo ni e lese ushi, khi ushi o mholi ekpabo shi ogbo egbe ini oni ogbo o kie da la agbo ne. ² Ezeze abi ushi o ngme khi okpotso ni o la ughue o a gbudu vu odo li obo

ini oni omose o kie da la agbo ne, ama khi ini o ghu-a oni ushi o ke mu oli. ³ Irarigo, ini o vu ya ngeli na omose olese, abi odoli o li kie la agbo egho, a ya lu oli okiokia. Ama ini odo li o ghua, oni ushi ogho o ke mu oli, o ke khi okiokia, ini o tseku ngeli na omose olese. ⁴ Igho o li khi shi e o inyoghuo-mhe. Idiegbe oyi iKirisiti a ke khi, ee a she li ghu-a pfa ekpabo oyi ushi. A she ga li mholi egheshe ni a ro mele oyi ogboese-a, ikhi oni a rote eghuli guise le, ni a me asha ke gbe akanya enete na Eshinegba. ⁵ Irari khi abi idiegbe olamhe o ro o mheshe na awa, igbo oghuemhe oyi olamhe ni ushi o zese-a o la awa idiegbe gbe akanya, ena e ri awa ngeli angeli ni oo pfi eghuli. ⁶ Ama mena, abi awa ro she ghu pfa emini e ke kpe ghen awa egho, a she pfuese awa obo oyi ushi, ni awa me asha rote ode onogbo oyi Ayemhe ke ga, ni o ke khi ode oyi ushi ni a keke.

Inu-olamhe khe abo

⁷ Se awa ke ya ngme mena? Olamhe oni ushi o ke khi sho? Iiye o. Egbegbo lo khi, mhi aa kha lese emini olamhe o khi, ini o ke khi ushi lo. Irari khi mhi aa kha lese emini ivie shi emhi ogbo o khi ini ushi o lie, "Khi vie shi emhi ogbo."* ⁸ Rote oni ushi ogho, olamhe o te me asha guise iwali oghuemhe ukphe nya ni e la me egbe le. Ini a rue ushi ode-a eri olamhe o ghua. ⁹ Eri mhi kpe la agbo tse abi mhi aa ro lese ushi ne, ama abi ushi o ke ro bhale, olamhe o gbo bhale agbo, loli mhi ro ghua. ¹⁰ Mhi me khi ushi ni o kha ri agbo bhale, khi eghuli o ro bhe.

¹¹ Olamhe o me asha migha rote ushi di mhe. Rote oni ushi, eghuli o gbe mhe.† ¹² Abokieli khi, oni ushi o pfuase, omheshe o pfuase, e migha, e ti.

* 7:7 Li ze Okiali 20.17; iDeut 5.21 † 7:11 Li ze Igbae 3.13

¹³ Eri emini o ti ogho o ke ri eghuli ghi mhe egho? Iye o! Ama ni a ro lese olamhe shi olamhe o ro pfi eghuli na mhe, rote emini o ti, ni a bhale ya e khi rote oni ushi, olamhe o mema khi olamhe egbegbo. ¹⁴ Irari khi awa lese khi ushi emhi Ayemhe o khi, ama mhemhe ogbo tse, mhi khi oni a ro na olamhe de. ¹⁵ Mhi aa lese emini e li mhe, irari khi emini mhia nono ni mhi ke riele, mhi aa dobe riele oli. Ama emini oa ghole mhe, mhia riele. † ¹⁶ Ini mhi riele emini mhi aa nono ni mhi riele, mhi lama shi o khi ushi o ti. ¹⁷ Abi oli khi, oa ke khi mhemhe mhia riele oli ama olamhe ni o la mhe egbe lo. ¹⁸ Mhi lese khi emhikhoghwo ni o ti oa lamhe egbe, ikhi idiegbe olamhe oyemhe. Irari khi ini o tseku ghole mhe ni mhi riele emini o ti, mhia dobe e riele oli. ¹⁹ Irari khi emini mhia riele oa khi emini o ti ni mhia nono ni mhi riele, ochoghwo onobe ni mhi aa nono ni mhi riele, mhi kiele e riele. ²⁰ Mena, ini mhia riele emini mhi aa nono ni mhi riele, ona o rokhashe khi oa khi mhemhe mhi riele oli, olamhe ni o la agbo oyemhe oo riele oli. ²¹ Ina o ga limhe egbe eghogheka. Ini mhia nono ni mhi riele onete, onobe o nu mhe la agho. ²² Irari khi ekelemhi udu oyemhe, ushi oyi Eshinegba o te e ghole mhe. ²³ Ama mhi me khi ushi olese o la mhe egbe e gbe akanya, ni o mu okholi vule shi ushi ni o la mhe udu o, o remhe mele oghumha ushi oyi olamhe-a, ni o la mhe egbe a gbe akanya. ²⁴ Ogbo umobinuje nabise mhi fe khi ena. Oghwo o ya tsumhi mhe idiegbe eghuli ona lasele? ²⁵ Mhi kphemhi na Eshinegba rote obo oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa.

Irarigho, mhemhe oyemhe, oghumha oyi ushi oyi Eshinegba mhi khi udu oyemhe, elemhi idiegbe olamhe, mhi khi oghumha

oyi ushi olamhe.

8

Angeli na Ayemhe

¹ Irarigho, ipfezo-mu oa ke la o na egbo ne mie iJesu iKirisiti suo, ni ea ke ngeli rote ode olamhe, ama eni ee ngeli rote ode Ayemhe-no-pfuase. ² Ayemhe ni o ri agbo a na awa itobo khi awa mie iJesu iKirisiti suo, o she taghie mhe obo oyi ushi olamhe ali eghuli-a. ³ Emini Ushi oyi iMosisi oa dobe riele irari khi idiegbe olamhe o mie oli ekspabo, Eshinegba lolighuo o ke ya pfuese awa abi o ghie Omi oli, ni o li abi awa egbo olamhe ali ni o ya khi iluasobo shi olamhe eyawa. Oni idiegbe ogbo ni oni iKirisiti o ze o ro pfueche olamhe-a shi idiegbe ogbo olamhe. ⁴ Eri Eshinegba o riele ona ni ipfuase ni ushi oo nono ni awa mholi o tse shi awa egbe, ini awa khi ke ngeli te ode olamhe, ama ni awa ke ngeli rote ode Ayemhe.

⁵ Egbo ni e ngeli rote ode olamhe, eri e ri udu shi emini idiegbe oyewe oo nono. Eri egbo ni ee ngeli rote ode Ayemhe, e ri udu shi emini Ayemhe oo nono. ⁶ Irari khi udu oyi ogbo eghuli o tsua. Ama udu o riele emini Ayemhe o gueye oli, eri o ya la agbo o mhue opfomhe. ⁷ Obe Eshinegba ogbo oo khi, ini udu olamhe oyoli oo mhese na li, irari khi oa ya suo eso na Eshinegba. Irari khi oa ze ni ushi oyi Eshinegba o mhese ke na li, wekhi eri o tigbe ya lama ghue ni o mhese na li. ⁸ Egbo ni idiegbe olamhe oyewe o mhese e na, ea dobe riele emini o ghole Eshinegba.

⁹ Yeye oye idiegbe olamhe oa ke mhese e ne ama Ayemhe o ke mhese e ne, ini Ayemhe oyi Eshinegba o da la agbo oye ne. Ogbo ni oa da mhue Ayemhe oyi iKirisiti ne, oa khi onayoli. ¹⁰ Eri-tse khi ini iKirisiti o da la agbo oye ne, idiegbe oye o

† 7:15 Li ze iGal 5.17

fu pfa olamhẹ, ayemhẹ oye o kie la agbo irari ipfuase ni awa rote obo oyi iKirisiti mhue. ¹¹ Ini Ayemhẹ oyi oni o rote eghuli guise iJesu le o da la agbo oye ne, loli ni o rote eghuli guise iJesu le o rote Ayemhẹ oyoli ni o la agbo oye ri agbo na idiegbe ni o o ghu oye.*

¹² Irarigho, inyoghuo-mhe, awa mema ya ke ngeli abi ayemhẹ Eshinegba o gueye awa. Awa khi ke ngeli abi o ghole idiegbe olamhẹ. ¹³ Irari khi, ini u wa ngeli abi idiegbe olamhẹ o gueye, eri u ya ghu-a, ama ini u wa ngeli abi Ayemhẹ o gueye, eri u wa gbe ekpabo olamhẹ a shi idiegbe oye, u la agbo. ¹⁴ Egbo ni Ayemhẹ oyi Eshinegba o mhese e na imi Eshinegba e khi. ¹⁵ Irari khi Ayemhẹ ni Eshinegba o ro ne, o a khi oni o gbolo re khi oghumha ulishi, ama Ayemhẹ ni o ro re khi Omọ oyoli u mie. Oni Ayemhẹ o ri awa mhue itoto e vie lu Eshinegba, awa lu oli Itamhẹ, Itamhẹ.† ¹⁶ Oni Ayemhẹ lolighuo o pfi otsela shi ayemhẹ oyawa khi eniye eyi Eshinegba awa khi. ¹⁷ Ayemhẹ oyoli o ze ni awa lese khi awa ya nu iKirisiti mholi okemhi shi emini Eshinegba o ro shobo khi loli ya riela. Eghẹghẹ agho awa nu iJesu mholi okemhi ufumhi oyoli ini awa li me osoli.‡

Ufumhi na ogbenako

¹⁸ Mhi me oli me khi osoli ni awa a me memena khi o a khi oni a ro khokho emini a ro ya khasa elemhi agbo oyawa ikpukhokho. ¹⁹ Irari khi eri emini Eshinegba o ma nya e ri ikphakpha-egbe migha khe eghẹghẹ ni Eshinegba o ro ya ri eni e khi egbegbi imioli khasa. ²⁰ Irari khi emini a ma nya, a ro mele afue-a, ni o a khi oghuemhẹ oyewe, ama abi o li ghole oni Eshinegba lo, ni o rewe mele afue-a, elemhi

irudushi,§ ²¹ khi o ya tsumhi emini o ma nya ini e khi ke ke-a ali khi e ya nu imi Eshinegba kemhi epfua ni o mholi ufumhi.

²² Awa lese khi emini a ma nya e kiele e lomhẹ memena e la otomhẹ, abi okpotso ni oku o o to. ²³ O a khi emini a ma weweghuo tse, ama li shi awa ni awa mie Ayemhẹ-no-pfuase ni o khi igbaekele agbo onogbo oyi Eshinegba. Awa lie lomhẹ abi awa li ri eloe shi eke e khe ogbele ni Eshinegba o ya la ukpeloe ogbokpa guele khi imi Eshinegba awa khi ali ni a ro ya pfa awa ike-a shi eke.* ²⁴ Irari khi rote irudushi ona a te mie awa pfuese. Eri-tse khi irudushi ni aa me gboo o a fe khi irudushi. Oghuo o gbo ri eloe shi eke e khe emini o she me eloe ne? ²⁵ Eri-tse khi ini awa ri udu shi emini awa aa me ne, irabomudu awa ro ke e khe oli.

²⁶ Igho Ayemhẹ o lie kpaghie awa obo umhagbapfo oyawa, Irari khi awa aa lese abi a lie so iromhi, oni Ayemhẹ lolighuo o ri ilomhẹ e so iromhi na awa shi emini unu o a dobe e ngme. ²⁷ Oni Eshinegba ni o o me elemhi udu oyi egbo, o lese usamhi eyi Ayemhẹ. Irari khi eri oni Ayemhẹ o so iromhi na egbo eyi Eshinegba abi o li de shi oghuemhẹ oyi Eshinegba. ²⁸ Awa lese khi eri Eshinegba o o riela emhi nya te ode onete na egbo ni e nono ingme oyoli. Egbo ni o khia khi o lu shi omhese oyoli. ²⁹ Eni Eshinegba o she kpe lese, wewe o ze o da ke ni e ya li abi Omi oli, ni oni Omi oli o khi onodode elemhi inyoghuo ebubu. ³⁰ Igho eni Eshinegba o ze o da ke, wewe o li lu. Eni o lu, wewe o li pfa na, eni o pfa na wewe o li ro khi eni e mhue ufumhi on-abi oyoli. ³¹ Abi awa ke ro mhue ena shi udu oyawa, se awa ke ya so shi ena mena? Ini Eshinegba o

* 8:11 Li ze 1 iKori 3.16 † 8:15 Li ze iMak 14.36; iGal 4.6 ‡ 8:17 Li ze iGal 4.5-7 § 8:20

Li ze Igbae 3.17-19 * 8:23 Li ze 2 iKori 5.2-4

nu awa la, oghuo o ya doḅe mu okhue vule shi awa o? ³² Loli ni o ɔa to ukphe Omi oli na awa, ni o roli luasobo na awa nya, seḅe o ya pfo udu gbo ri emhi nya ma oni Omi oli na awa? ³³ Oghuo o ya gue ingme shi eḅo ni Eshineḅa o she ze egbe? Eshineḅa luēghuo o pfa na oḅo. ³⁴ Oghuo o doḅe pfa ezo o mu oḅo? Ijesu iKirisiti luēghuo lo, oni o ghua. O gbo doḅe agho, Oni a guise le bhale agbo, mena o shito obo ita oyi Eshineḅa, o so iromhi e na awa. ³⁵ Oghuo o ke doḅe ya vase awa roḅe inono ni iKirisiti o nono awa lasele? Osoli abi khi omunu abi okholi ni a mu vule shi awa o o ya doḅe? Abi khi okiamhi abi khi umha me so lo, abi khi ini i igbe-a tsekha deba lo? ³⁶ Abi a li keke oli shi ebe-no-pfuase, khi,

“Itobo oyee anye ro la okhena eghuli elekpa, a ri anye khokho

isumha ni a ya gbolo a.†”

³⁷ Iiye, abi a riye me eni emhi enana nya, anye fu doḅe oni o kholi mu o le, roḅe obo oyi oni o nono ingme oyanye. ³⁸ Irari khi mhi me oli me khi emhikhoghuo o la agbo ona, eghuli wekhi agbo ilala, wekhi igeni wekhi iyemhe okphaghiye ali emini e la irarogbe e mheshe shi agbo ni awa la memena okekhi agbo ni o ke e bhale wekhi ekpabo, ³⁹ wekhi iyagha ali ilimhi, wekhi emhikhoghuo ni a ma, o doḅe ya vase awa roḅe inono ni Eshineḅa o nono awa roḅe ijesu oyawa lasele.

9

Uzemhi ni Eshineḅa o ze eḅo iZireni

¹ Egbegbi ingme mhia ngme itobo khi onayi iKirisiti mhi khi. Oa khi eḅholi mhia lo. Udu oyemhe o pfi otselē shi o elemhi Ayemhe-no-pfuase, ² ini mhiye khi mhi mholi

oya ali udu ialamhe ni o mhue ukpese, ³ na eḅo eyemhe ni anye khi eḅo eghuo ali oḷia eghuo. Itobo oyewe, eri mhia lie khi Eshineḅa o kha pfi unu na mhe ali khi a kha rue mhe ikugbe ni mhi kugbe iKirisiti o le, ini loli rewe mholi imiepfuese. ⁴ Wewe e khi imimi iZireni ni Eshineḅa o ze, ni o ro khi imi oli, o ri ufumhi oyoli khashe we, o nu we rieḅe ilama kugbe, o ri ushi oyoli na we. Wewe e mholi egbegbi ugamhi, e she mie ishobo oyi Eshineḅa.* ⁵ Wewe e mholi eni eḅhali ena elele ni a suo eko, ni e gba ushishi Iburu eke le. Wewe e li khi itita iKirisiti. Eshineḅa ni oḅ mheshe na emhikpa, o khi oni aa kueghie agboagbo.

⁶ Mhi aa lie khi ishobo ni Eshineḅa o shi, khi, o fia kua. Irari khi o a khi eḅo ni e roḅe iZireni lasele nya, e khi eḅo eyi Eshineḅa. ⁷ Wekhi imimi Aburaamu nya e khi egbegbi imi Aburaamu. Eshineḅa o gueye Aburaamu khi, “Imimi Aziki a ya leli shi eni u bia.”† ⁸ Onana o guele khi eniye ni o bia elemhi oghuemhe idiegbe nya ea khi imi Eshineḅa. Ama eniye ni a bia roḅe ishobo onayi Eshineḅa wewe a leli shi egbegbi imimi Aburaamu. ⁹ Irari khi ishobo onayi Eshineḅa khi, “Egheḅe ni o roshi eke o kha da ramhi ne, mhi ya ri ishobo oyemhe tse, iSera o bia omo omose.”‡

¹⁰ Oa pfo gho. Irari khi itsema emose eyi iRebeka, ita oghuo o bia we ikhi Aziki itita awa. ¹¹⁻¹² Oḅo a bia itsema ena ne wekhi eri e lese ingme e rieḅe onete ali onobe ne, ni Eshineḅa o ro she gueye inyewe iRebeka khi, “Onoḅhali o ya ke ga onikeke.” Eri Eshineḅa o rieḅe ona rokhashe khi, uzemhi ni loli e ze oḅo ni o khi emini o ya khi elemhi agbo, khi o a khi itobo akanya ni o gbe

† 8:36 Li ze Iwolo 44.22 * 9:4 Li ze Okiali 4.22 † 9:7 Li ze Igbae 21.12 ‡ 9:9 Li ze Igbae 18.10 § 9:11-12 Li ze Igbae 25.23

ama abi o ghòle Ëshinëgba o li lu òli. §
 13 Abi Ebe-no-pfuasẹ o ngme ni ọọ,
 “IGiekọpu mhi nono dọsẹ iSọ.”*

14 Sẹ awa kẹ ngme mena? Khi
 Ëshinëgba ọọ zọlọ? Iiye o, ọa khi
 ighọ kpa! 15 Irari khi ọ gueyẹ iMo-
 sisi ọọ li,

“Mhi ya mhọli ilelemhi na
 ọni mhi ya mhọli ilelemhi na,
 mhi viẹ osue na

oni mhi ya viẹ osue na.”†

16 Itobọ ighọ, ọa khi abi o ghòle ọgbọ
 wẹkhi emini ọgbọ ọ riẹlẹ ama rọte
 ilelemhi oyi Ëshinëgba. 17 Irari khi
 Ebe-no-pfuasẹ o ngme na shi iFero
 egbe, ọọ li, “Itobọ ona mhi rọ rẹ khi
 oghie ni mhi rọte emini mhi ya li
 ẹ ri ekpabọ eyẹmhe khasẹ, ni mhi
 rọ zẹ agbọ nya lẹsẹ eva oyẹmhe.”‡
 18 Irarighọ, eri Ëshinëgba ọọ mhọli
 ilelemhi na ọni ọ ghòle òli, ọ zese ọni
 ọ ghòle òli udu-a.

19 U dọbẹ ya mhila mhe ọgbọ ona,
 “Elo o zẹ ni Ëshinëgba ọ rọ kiele ẹ mẹ
 umhọguẹli oyawa shọ, aborokhia
 khi lọli ọ ri awa ngeli abi o ghòle
 òli? Irari khi ọgbọkhoghuo ọ dọbẹ
 ya nu Ëshinëgba khe abọ?” 20 Ama
 ọghuo u khi, yeyẹ ọgbọ ni gbudu ya
 mie Ëshinëgba unu? Emini a ma o
 dọbẹ ya liẹ ọni ọ ma li, “Elo o zẹ ni
 u rọ lina ma mhe?”§ 21 Omekhe ọa
 fẹ mhue afu ni ọ rọ ri ekẹ emẹ ẹ ma
 emini o ghòle òli? Ọ kha ma eghuo
 shi eni a rọ riẹlẹ emini e mu eloe, ọ
 maṅ elese shi ni a rọ riẹlẹ emini a
 mẹ kpa.

22 Ighọ li khi emini Ëshinëgba ọ
 riẹlẹ. Aboriẹkhia khi ọ mhọli afu
 ni ọ kha rọ ri ofu ali ekpabọ oyọli
 khasẹ ẹgbọ ni e kha pfua, ni ọ mẹ
 ofu oyẹwẹ eghọ, ama eri ọ kie mhue
 irabomudu na wẹ. 23 Ilemhi ni ọ
 mhọli na ẹgbọ ni ọ zẹ, ikhi ẹgbọ ni
 e ya mhọli okemhi ufumhi oyọli, ọ
 rọ ri abi ufumhi oniẹmhi oyọli o li
 khasẹ. 24 Li shi awa, eni ọ li lu. Ọa

khi ẹgbọ iju tşẹ ama shi ẹgbọ iJẹta.

25 Abi ọ ngme shi ebe Osia ni ọ,

“Ẹgbọ ni ẹa khi eyẹmhe,
 mhi ya lu wẹ ẹgbọ eyẹmhe.

Ushishi ni mhi aa
 nono ingme oyẹwẹ,

mhi ya lu,

‘Ẹgbọ ni mhi nono.’ ”*

26 Ali khi,

“A ya mẹ khi,

ashini a ga la liẹ wẹ,

‘Aa khi ẹgbọ eyẹmhe,’

aghọ a gbo la lu wẹ,

‘Imi Ëshinëgba ni ọ la ọ.’ ”†

27 Azaya o ngme ingme

oyi iZirẹni lasele gboo, khi,

“Ini o tseku khia khi
 ẹgbọ iZirẹni e bu abi ekhashe

ne la okẹ oniẹmhi,

ikuku ẹgbọ ọ a ya tsumhi.

28 Irari khi Ëshinëgba ọ ya

ri inyanya sọ ẹzọ oyọli

ekẹ agbọ-a zeghele.”‡

29 Ẹzẹzẹ abi Azaya ọ kpẹ li ngme
 ọli khi:

“Ini Ëshinëgba ni ọ

mhesẹ shi emhi nya

ọa kesẹ imi-imi le na awa lọ,

a kha li na awa osoli

abi ẹgbọ iSodomu,

a pfuse awa abi ẹgbọ iGomora.”§

Umha-miesuo oyi ẹgbọ iZirẹni

30 Sẹ awa ke ya ngme? Khi ẹgbọ
 iJẹta ni ẹa na khu ipfuasẹ, khi a

pfu na rọte irudunga, 31 ama ẹgbọ
 iZirẹni ni e na khu ushi iguẹ-ngeli,

ẹa kie tẹ ọ? 32 Sẹ ọ li khi ighọ?

Itobọ khi ẹa rọte irudunga na khu
 ọli, ama e rọte odẹ ikanya khu

ọli. E kholo awẹ shi, “ẹchẹ ọzuodẹ.”

33 Abi Ebe-no-pfuasẹ o ngme, ni ọọ,

“Bino, mhi tsua ẹchẹ shi iZayọ ni o

ya ri ẹgbọ kholo awẹ. Ẹcheli ni o ya

rẹ wẹ de. Ama ọni ọ da mie ọli suọ
 ne, ọa ya mẹ omama.”*

* 9:13 Li zẹ iMala 1.2-3 † 9:15 Li zẹ Okiali 33.19 ‡ 9:17 Li zẹ Okiali 9.16 § 9:20 Li zẹ

Aza 29.16; 45.9 * 9:25 Li zẹ Osia 2.23 † 9:26 Li zẹ Osia 1.10 ‡ 9:28 Li zẹ Aza 10.22-23

§ 9:29 Li zẹ Aza 1.9 * 9:33 Li zẹ Aza 28.16

10

¹ Inyoghuo-mhẹ, emini ẹ ghole udu oyemhẹ ali olema ni mhia lema Eshinegba khi, ni a bhale ya ẹ khi ẹgbọ iZireni eyemhẹ e khi eni a mie pfuese. ² Mhi pfi ọtsele shi ọ khi e mhue ọmuegbe shi ugamhi oyi Eshinegba. Ama egbegbi ileasingme ọa la ọmuegbe oyewẹ. ³ Aborokhia khi ẹa leşe ipfuase ni o rote obọ oyi Eshinegba bhale, ni e rọ nono abi e li ya ri oyewẹ kọ egbo, eri ẹa ri egbe wẹ na ipfuase oyi Eshinegba. ⁴ Irari khi iKirisiti ọ ri emini ushi o ngme nya gba pfo, ni o zẹ khi Eshinegba ọ pfa na ọgbokpa ni ọ miesuo.

Imiepfuese, oyi ọgbokpa lo

⁵ IMosisi ọ lina gue ọli le emini ipfuase ushi o khi, ni ọ rẹ, “Oni ọ da ri ushi nya gbe ne, ọ ya la agbo.”* ⁶ Ama eri ipfuase ni o rote irudunga bhale ọọ, “Khi la ekelemhi udu oyẹ liẹ, ‘Oghuo ọ ya nga iloghie?’ ” (Ni ọ ya rue iKirisiti tiemhile.) ⁷ “Okekhi eri u wẹ, ‘Oghuo ọ ya tiemhi ilimhi na ningolo?’ ” (Ni ọ ya rue iKirisiti rote eghuli ngale.) ⁸ Abi o ngme na: “Ungmemhi oyi Eshinegba o la mama ẹ. O lẹ unu, o lẹ udu,” ikhi ungmemhi irudunga ni anye rọ ọ tse abọ.† ⁹ Ini u ri unu oyẹ ẹ khi, “Ijesu ọ khi Onomhue,” ni u rọ miesuo shi udu oyẹ khi Eshinegba ọ rote eghuli guise ọli le, a ya mie ẹ pfuese. ¹⁰ Irari khi udu ọgbọ ọ rọ miesuo ni a rọ pfa na li, ali khi unu ọgbọ ọ rọ ngme lasele ni ọ rọ mhue imiepfuese. ¹¹ Abi Ebe-no-pfuase o ngme, ni ọọ, “Onini ọ da regbenga li ne, ọa tigbe ya mẹ omama.”‡ ¹² Ọgbokpa ona o nu ngme, irari khi ikhioda ọa la shi ẹgbọ iju ali ẹgbọ ijeta ọ. Eshinegba ọ ga khi Onomhue oyi ẹgbọ nya, ọọ khivose egbegbo na oni ọ da lu ọli. ¹³ Irari khi, “Onini

ọ da lu eva oyi Onomhue ọ ya khi oni a mie pfuese.”§

¹⁴ Ama se e li ya lu ọli ini ẹa mie ọli suo? Se e li ya mie ọli suo ini ẹa suo oni ungmemhi? Se e li ya suo ini a ri oni ungmemhi tsabo. ¹⁵ Se a li ya ri oni ungmemhi tsabo ini ọgbọ a ghie eni ẹẹ tsabo fiẹ lase? Abi Ebe-no-pfuase o ngme ọ khi, “Eri ibhale oyi ẹgbọ ni e tsua usomhi onete bhale o ri oghẹle bhale!”*

¹⁶ Ama ẹgbọ iZireni nya ẹa mie oni usomhi onete ona suo. Azaya ọ liẹ, “Eshinegba, ọghuo ọ mie usomhi oyi anye suo?† ¹⁷ Igho irudunga o li rote ini ọgbọ ọ suo oni usomhi ẹ bhale, ali khi usomhi oyi ingme iKirisiti iro-tse abọ a te ẹ suo oni usomhi. ¹⁸ Ama mhi mhila, eri aa suo oni usomhi? Eeli, e suo.

“Uruli oyewẹ o she ramhi ashakpa eke agbo,

ungmemhi oyewẹ

o ramhi ukpese agbo.”‡

¹⁹ Mhi gbo mhila, Eri ọa lo ẹgbọ iZireni eso? Odode IMosisi ọ liẹ,

“Mhi ya ri ẹgbọ eyemhẹ

ke kpe ofuma oyi ẹgbọ

ni ẹa khi eyemhẹ ne,

Mhi ya rẹ ẹ mhue iyese elemhi-

deba ushishi ni ẹa leşe mhe ne.”§

²⁰ Eri Azaya ọ ri igbeudu ngme ọli khi,

“Egbọ ni ẹa rosheka

nono mhe e mẹ mhe.

Mhi ri egbe mhe khase

eni ẹa mhila ọgbọ mhe.”*

²¹ Ama abi ọ ngme shi

ẹgbọ iZireni egbe khi,

“Ogbele nya mhi nise obọ oyemhẹ-a na ẹgbọ ni ẹa ya suo eso,

ni ẹa lama mu pfi.”†

11

Ikhẹremhi ẹgbọ iZireni ni e kpole

* 10:5 Li zẹ iLev 18.5 † 10:8 Li zẹ iDeut 30.12-14 ‡ 10:11 Li zẹ Aza 28.16 § 10:13 Li zẹ iJoẹ 2.32 * 10:15 Li zẹ Aza 52.7 † 10:16 Li zẹ Aza 53.1 ‡ 10:18 Li zẹ Iwolo 19.4 § 10:19 Li zẹ iDeut 32.21 * 10:20 Li zẹ Aza 65.1 † 10:21 Li zẹ Aza 65.2

1 Mhię i. Eri Eshineęba o kie ęgbō eyi lōlighuo? Iiye e! Mhēmhę oyēmhę oņgi iZireņi mhi khi. Omi-omi Aburaamu, Mhi rōte ęđeli oyi iBejami lasele.* 2 Eshineęba o kie ęgbō eyōli ni o rōte igbaekęle zę. Waa lęšę abi Ebe-no-pfuasę o ngme shi ashini Elaja o rō sō iromhi ri awōlō gueyę Eshineęba emini ęgbō iZireņi ę rięlę? 3 Ni o ręę, “Eshineęba, e she gbolo emekęguele eyę-a, e guoęhō itęte eyę-a. Mhēmhę-ghuo kpele mhi ke kpōle, e gbolo ę nono ni e gbe mhę-a.”† 4 Šę Eshineęba o sō li? Eri ođ Elaja, “Mhi kęšę emōšę agbęlę ishilua le ni ęa lama nyęšę ukhomhi na olitsa iBali.”‡ 5 Ighō o kie li khi memena. Itobō khi ęgbō iZireņi e la o ni e kiele ę suō esō na Eshineęba irari okhale oyōli ni o rō zę wę. 6 Ini oni uzęmhi o khi itobō okhale, o kę khi itobō ikanya. Ini o khi irari ikanya lō, okhale o kę khi egbegbi okhale. 7 Elo a ke mę, Egbō iZireņi ęa mę emini e nono. Ikuku ęgbō ni Eshineęba o zę, węwę e mę emini e nono. Eni e kpōle e le esō shi ulumhi ni Eshineęba o lu wę, 8 Abi Ebe-no-pfuasę o ngme khi, “Eshineęba o rę wę lese-a ningōlō. Alo eyęwę e zuse ni ęa zę wę mę eķę, ali esō eyęwę e zuse ni ęa zęwę ke rō o suō esō, ramhi ogbe-namo.”§ 9 IDefidi ođ lię, “Eshineęba o ka zę ni akhe ni e nye, e mu okhōli wule shi wę o. Ni o ręwę kholo awę, ni o nasę wę. 10 Alo eyęwę e ka zuse ini e khi mę eķę. Ugugu oyęwę o nyęšę abi ighumha, agbōagbō.”*

Iguabō ni a toma oara

11 Mhi gbo mhila, eri e kholo awę ini e de, ni ęa ke dobę ya wule? Iiye e! Ama itobō olamhę ni e lamhę lō. Imiepfuese o she bhale deba ęgbō iĴeta, ini ęgbō iJu e ba ke kpe ofuma. 12 Mena, ini o khia khi a khivōšę na ęgbō iĴeta itobō khi ęgbō iJu ęa lama mie imiepfuese ni Eshineęba o rō ghi wę. Sa o ghue, abi ikhivōšę ni agbō nya e ya mhōli o ke bęshi ya fu ramhi, ini eni ęgbō iJu e lama mie oni imiepfuese ikpukhokho.

13 Mena, ęę ęgbō iĴeta mhi nu ę ngme. Aborokhia khi eri Eshineęba o zę mhę mhi khi aghiusomhi na kęę na ghie ghi ęgbō iĴeta eghō, eri akanya oyēmhę o mu mhę egbe. 14 Eri mhia rięlę ona ini mhi ri ęgbō iJu eyēmhę ke kpe ofuma, isheghō ni mhi dobę tsumhi eghuo elemhi wę. 15 Ini ukięmhi ni a kie ęgbō iZireņi o ri ęgbō na agbō enekpōle nu Eshineęba rō rięlę, sęę o ke bęshi ya li ti ramhi, ini eni iZireņi e ke mie oni Eshineęba suō? Eri o ya li abinę khi a rōte eghuli guise oębō le. 16 Ini a ri ukiękię ibulędi onododę mele oni o pfuasę-a irari khi a rōli ga Eshineęba, oni ibulędi nya oni o pfuasę o ke khi. Ini imhili oōra o pfuasę oni oōra nya o ya khi oni o pfuasę.†

17 Ama eri ęę ęgbō iĴeta a li abi uguabō oōra olivu onokpo ni a khi gbōšę shi idieębe oyi egbegbi oōra olivu ni a rōte eķę kuelę wule. Eri ęę a ke ya migha ashini iguabō eni a rōte oni egbegbi oōra olivu kanō kua. Itobō ona, ikhivōšę ni e rōte imhili oni oōra olivu ę lasele ęę a ke rō li agbō. 18 Itobō ighō, a khi ri ęloe gbe eni iguabō ni a kanō-a eghō. Elo o rę ę ya ke vuse ike? Iguabō tšę a lęšę khi. Aa mu imhili mhue, imhili e mu ę mhue. 19 A dobę ya mę khi a sa khi eri a kanō eni

* 11:1 Li zę iFili 3.5 † 11:3 Li zę 1 Ighie 19.10,14 ‡ 11:4 Li zę 1 Ighie 19.18 § 11:8 Li zę iĐut 29.4; Aza 29.10 * 11:10 Li zę Iwolo 69.22-23 † 11:16 Emini a ri onana ngme khi: Ini Aburaamu ali Aziki ali iGiekoęu ni e khi itititawa e da khi eni e pfuasę, eni e pfuasę awa imini wę e li khi.

iguabo egho kua ni a ba me asha to-oli we. ²⁰ Igēsikia onana o khi. Eri a kanō we-a irari khi ēa mholi irudunga. Eē la ashini a la irari khi a mholi irudunga. Ama a khi zē ni a ke vuse ike shi ona, ochoghō a zē ni ulishi o ke mu ē. ²¹ Irari khi ini Eshinegba o kholo egho iju ni e khi egbegbi iguabo kua, o mema ya li dobe kholo e kua.

²² Ama a sa abi isomhelemhi alizese-inmge-a oyi Eshinegba o li. Oo zese ingme-a deba eni e de o le, ama o somhi elemhi ē, a kha da la angeli isomhelemhi ne, o ti elemhi ē ini a da suo esō na li. Ini o a khi igho eri o ya khi ē kua. ²³ Ini eni egho iju e lase umha miesuo oyewe le, a ya gbo gbosē we shi egbegbi oni oora olivu. Eshinegba o dobe ya gbo gbosē we shi ashini e kpe la. ²⁴ Eri eē egho ijeta a li abi uguabo oora olivu onokpo na ifuegua. Ini Eshinegba o lina riēle emini aa ya riēle, ni o ro gbosē ē shi egbegbi oora olivu. Ona o li abi egho iju. A lēsē khi oni Eshinegba o ya gbo dobe gbosē oni uguabo oyi egbegbi olivu ni a kanō kwa, shi oni olivu ni a kpe te kanō we kwa.

A ya mie egho iZireni pfuese ikpukhokho agbo

²⁵ Mhia nono ni a lēsē igēsikia oyi osheli ni o la akaghō inyoghuo. Ini a khi dabi khi a lēsē ingme. Oni osheli khi, umha suo esō oyi egho iju o a khi ona agboagbo. Ama oni umha-sueso oyewe o ya laō ramhi ni egho ijeta otuongmē ni Eshinegba o nono ni e bhale deba li, e ro gba pfo. ²⁶ Ona o khi abi a li ya tsumhi egho iZireni nya. Abi Ebe-no-pfuasē o ngme, khi, “Omiepfuese o ya rōte iZayō bhale,

o ya khu ireloegbe Eshinegba idiegbe imimi iGiekōpu-a.†

²⁷ Onana khi ilama-kugbe

ni mhi mholi na we,
oni eghēghē ni mhi rō ya rue
olamhe oyewe ode-a.”§

²⁸ Itobo khi egho iju e kie usomhi onete ona, e ro khi ebe Eshinegba, itobo onete oyēē ni aa khi iju. Ama itobo ititita we, e khi omole Eshinegba itobo khi o zē we. ²⁹ Irari khi Eshinegba o a ya mu udu pfi shi isomhopfa ni o rō na ogbo ali uzemhi ni o zē ogbo. ³⁰ Ezeze abi eē egho ijeta a kpe riēle umhasueso deba Eshinegba eghēghē ni o dōsē, a li mie ilēlemhi oyi Eshinegba irari umha-sueso ni egho iju e riēle. ³¹ Ezeze abi eē ni aa khi iju a li mie ilēlemhi itobo khi egho iju e khi ena umha-sueso memena, igho wewe e ke ya li mie ilēlemhi. ³² Irari khi eri Eshinegba o ri egho nya khili ighumha umha-sueso ni o ba mholi ilēlemhi na we nya.

A kuēghie Eshinegba

³³ Oghuo o dobe ya mhēsē
abi epfue, ali egbhali ali ilēsē
oyi Eshinegba o limhi ramhi?
Oghuo o dobe ya lēsē
emini o la li udu ni o ya riēle,
ali ni o dobe ya guano ode eyoli?*

³⁴ “Oghuo o she lēsē
udu oyi Onomhue?
Oghuo o dobe ya ye oli ude?”†

³⁵ “Oghuo o ri ongmomhi
na Eshinegba ghue,
ni o ya nyenē egbe fali oli
luē?”‡

³⁶ Irari khi lōli o ma emhi nya,
obo oyoli e te la agbo.
E la o gbo na li.

Lōli a ri ufumhi a na agboagbo.
Atsē§

12

Iluasobo ni o la agbo

¹ Itobo igho, inyoghuo-mhe, mhi ri itobo ilēlemhi oniēmhi ni Eshinegba o mhue na awa lema ē, a ri idiegbe

† 11:26 Li zē Aza 59.20 § 11:27 Li zē iJere 31.33-34 * 11:33 Li zē Aza 55.8 † 11:34 Li zē Aza 40.13 ‡ 11:35 Li zē iJobu 41.11 § 11:36 Li zē 1 iKōri 8.6

eye ẹ na Ẹshinẹgba, abi iluasobo ni o kie la agbọ, ni o pfuase, ni o ti Ẹshinẹgba ẹlo. Onana o khi egbegbi ugamhi na elemhi ayemhẹ ni a dobe ya ga. ² A khi zẹ ni ingeli eye ẹ ali eyi egbọ na agbọ e li abeghuo. Ama a zẹ ni Ẹshinẹgba o mu udu eyeẹ pfi mele udu enegbọ-a. Ẹghẹghẹ agho a ya dobe leşe abi oghuẹmhẹ oyi Ẹshinẹgba o li, a leşe emini o ti, ni o gba pfo ni o ri egbe ẹ mu Ẹshinẹgba.

³ Itobọ okhale ni Ẹshinẹgba o ro na mhe, mhi ro gue ọli ẹ ye ẹ nya, a khi ke ti egbe ẹ nga doşe ashini á fu ramhi. Ochoghọ, a ke ri ukpẹloẹ itiegbe-tiemhi ekẹ bino egbe ẹ, ni o de shi abi irudunga ni Ẹshinẹgba o ro ne o fu ramhi. ⁴ Ezeze abi awa li zẹ idiegbe oghuo ni o mhue iguabọ ododa ni e bu, ni ẹa ya gbe akanya oghuo, ⁵ igho o li khi elemhi iKirisiti ni awa rote idiegbe oghuo lasese, ni uguabọ ogbogbọ ali enekpọle nya e li kugbe iguabọ enekpọle.* ⁶ Isomhopfa ododa Ẹshinẹgba o ro na awa abi o ri ekpabọ na awa ramhi. O kha khi isomhopfa imekeguele ogbọ o mholi, o roli ke gbe akanya ni o de shi irudunga ni awa nya awa mholi. ⁷ Ini o khi oyi oni a ro o ga egboşese, o ke ga. O kha ke khi oyi oni a ro o seşe, o ke seşe. ⁸ O kha khi oyi irudushi egbọ o o khi ni o mie, o ke ri udu shi egbọ o. Ini oni a ro o kpaghie egboşese obọ, ini e mholi emini o to we lo, o ke rue obọ-a na egbọ, abi o li pfo ọli udu. Ini oni a la ralo ke mhese na egbọ lo, o ri ẹlo shi omhese ke mhese, o kha khi oyi ilelemhi, o ri egbe mu ọli ke riele.†

Inono

⁹ Rote ekelemhi udu oye ke riele inono. A kie emhi onobe, a mu eminete mhue egbegbọ. ¹⁰ A nono ingme oyi egbe ẹ egbegbọ, abi ogbọ

ali inyoghuo. A mhue ekpe na egbọ elese ke doşe abi u li mu ekpe na egbe ẹ. ¹¹ Khi li owaza akanya igbegbe, ama ri omuegbe elemhi ayemhẹ ke ga Onomhue. ¹² Ze ni irudushi ni u mhue o ri egbe ke mu. Mhue irabomudu ini u mhue osoli, ke lema eghẹghẹ kpa. ¹³ Ke kpaghie inyoghue ni e mhue otomhẹ obọ. Ke mu egbọ epfese.

¹⁴ Ke so iromhi ikhivose na egbọ ni e mu okholi ẹ vule shi ẹ o. Ke khivose na egbọ, khi ku itse na ogbọ.‡ ¹⁵ Nu egbọ ni e mhue oghẹle ke ghele, u nu eni ẹẹ vie, ẹẹ vie. ¹⁶ A ri opfomhẹ nu egbe ẹ ke la. Khi khi ogbọ ni o o ti ike ẹ nga, ama ke timama egbe ni ẹa pfue. Khi riele khi u ma leşe doşe.§

¹⁷ Khi ri onobe fali ota onobe. Kuegbe-a ke riele emini o ti egbọ nya ẹlo. ¹⁸ Ini o zẹ ya riele, roshẹka odekhode, ni u ro nu egbọ nya la kugbe elemhi opfomhẹ, ini o khi obọ oye o kpọle shi. ¹⁹ Emolemhe, a khi mie abọ okholi, ochoghọ a zẹ Ẹshinẹgba o mie abọ okholi na ẹ. Irari khi Ebe-no-pfuase o lie, “Mhemhẹ mhi mholi imieabọ okholi, mhi ya fali we ota.” Igho Ẹshinẹgba o ngme.* ²⁰ Ochoghọ a ke riele abi Ebe-no-pfuase o ngme khi, “Ini okiamhi o o gbe obe ẹ, ri eminale na li le. Ini okiamẹ o o gbe ọli ri amẹ nali da. Irari khi ini u li na, eri u we ingamhi ere a nga li ukhomhi.”†

²¹ Khi zẹ ni onobe o mu ẹ le, ama ri onete mu onobe o le.

13

Iregbe-tiemhie na eni ẹ la ukpekhomhi omhese

¹ Ogbokpa o ke suo eso na eni e la ukpekhomhi omhese. Irari khi Ẹshinẹgba lolighuo tse o dobe zẹ ẹ ogbọ shi ukpekhomhi omhese. Ẹshinẹgba o ri eni e la ukpekhomhi

* 12:5 Li zẹ 1 iKori 12.12 † 12:8 Li zẹ 1 iKori 12.4-11 ‡ 12:14 Li zẹ iMat 5.44; iLuk 6.28

§ 12:16 Li zẹ Ekpi 3.7 * 12:19 Li zẹ iDeut 32.35 † 12:20 Li zẹ Ekpi 25.21-22

omhese nya leghie. ² Irarigho, ogbo ni o da mu okholi vule e shi eni ee mhese o ne, eri e mu okholi e vule shi emini Eshinegba o ro migha. Eni e da ligho ne, ipfezomu e nono e ghi egbewe. ³ Irari khi eni ea gue ngeli a ze enighie e ke nase, oa khi eni e gue ngeli. Irarigho oni oo ri ele okholo o na ulishi ena omhese. Waa nono ni u pfue ulishi oyi egbo ni e la ukpekhomhi? Ke ri ele emini o gbe akanya. Ini u li gho, e ya kueghie. ⁴ Irari khi eni e la ukpekhomhi omhese, Eshinegba o ze we ni e ke kpaghie e obo. Ama u kha ri ele emini oa gbe akanya, ke na ulishi oyewe, irari khi e mhue itoto ni e ro ya nase. Eni ee ga eyi Eshinegba e khi, ni ee nase eni ea ya suo eso, ni o ro khasa khi elemhi ee bi Eshinegba shi o. ⁵ Irarigho, ze ni u ke nyese ukhomhi na eni e la ukpekhomhi omhese, itobo khi emini o ti lo ni u ke ri ele, aa khi itobo elemhi ibibi oyi Eshinegba tse.

⁶ Onana o li ze khi u mema ya ze oga, irari khi eni e la ukpekhomhi omhese eni ee ga eyi Eshinegba e khi, ni e ri eghenge oyewe nya na akanya omhese. ⁷ Fali ogbokpa ota ni u lo oli. Ini u lo ota oga, ze oli, okekhi ozela, ze oli, ri ekpe ke na egbo, u nyese ukhomhi na we.*

A ke ri ele inono irari oni ogbele o she ti ramhi ana

⁸ Khi lo ogbo ota emhikhoghuo, se ni ota inono ingme oyi onuzava oye tse! Irari khi ogbo ni o da nono ingme oyi onuzava oyoli ne, o she ri ushi gbe akanya. ⁹ Ishi ni ee, “Khi kia okia,” “Khi gbe ugbeli,” “Khi do ughiatu,” “Khi ze ni emhi ogbo o to e egbe,” Ali elese ni e kpole nya, ushi oghuo o ze wewe nya ukhomhi, ni oo, “Nono ingme oyi onuzava oye abi u li nono ingme oyi egbe e.”† ¹⁰ Oni o da nono ingme oyi onuzava oyoli ne, oa tige ya li o li

onobe. Irarigho, inono o khi irushi gbe akanya.

¹¹ Ke ri ele ona, lese eghenge ni a la memena. Eghenge o she ramhi ni u ro ya rote olese guale. Irari khi eghenge imiepfuese oyawa ni o kpe ukhokho o she ti bhale dose eghenge ni awa rote odode miesuo. ¹² Ele iyose o she e dose, ogbe o she e gbe-a. Awa khi ke ngeli abi egbo ni e la alo ebili, awa mema mu egbe ni awa ro ya la elemhi akpa. ¹³ Awa gue ke ngeli abi egbo ni e la akpa. Awa khi nu we ye ukue ebe ni e la ri ele efiala, ali idonyo guogho-a. Awa khi kia okia ke mu ighue ebe. Awa khi la agbo okholi wekhi agbo ivie shi emhi ogbo. ¹⁴ Ochogho awa ri ijesu iKirisiti Onomhue so abi awulu. Khi ke sa abi u li ya ri ele oghuemhe eyi idiegbe olamhe.

14

A khi ke ri unu ze egboese ifue

¹ A mie ogbo ni irudunga oyoli oa lolo toto. Khi nu oli ke khako shi emini o mieshi ni o khi oda shi oye. ² Irari khi egbo eghuo e miesuo khi o ti ni a ke le emhikpa. Ama ogboese ni irudunga oyoli oa lolo toto, o lese le ebe tse. ³ Ogbo ni o le emhikpa, o khi ri eloe gbe oni oa ya le, ogbo ni oa ya le emhikpa, o khi gue oni o le emhikpa ezo. Irari khi Eshinegba o ga mie we. ⁴ Oghuo u khi ni wa ke gue aghiusomhi oyi ogboese ezo? Oga oyoli tse o dobe e lie khi o gueli, ali khi oa gueli. O ya migha, irari khi Onomhue o dobe ya roli migha.

⁵ Eri egbo eghuo e dabi khi ogbele oghuo o mu eloe dose olese. Ogbo olese oo khi abeghuo ogbele nya e li. Ogbo o ro ri udu oyoli shi asha ni o migha shi. ⁶ Oni o bino khi ogbele okhoghuo o la o ni o mu eloe ne, eri o roli ri ufumhi na Onomhue. Ogbo ni o le eminale, o le oli ri ufumhi na Onomhue, irari khi Eshinegba o

* **13:7** Li ze iMat 22.21; iMak 12.17; iLuk 20.25 iLev 19.18

† **13:9** Li ze Okiali 20.13-15,17; iDeut 5.17-19,21;

kphemhi na, oni ọa le, Onomhue ọ roli mu ekpe na, ọ kphemhi na Eshinegba.* ⁷ Aa me onge-awa ni ọ la agbo na egboli tse, we khi eri a me onge-awa ni ọo ghu-a na egboli tse. ⁸ Ini awa la agbo, Onomhue awa la ọ agbo na. Ini awa ghu-a, Onomhue awa ghu-a na. Awa la agbo o, awa ghu-a o, oyi Onomhue awa khi.

⁹ Onana o ze khi iKirisiti ọ ghu-a, ọ guale ni ọ ro khi Onomhue oyi egbo ni e ghu-a ali egbo ne la agbo. ¹⁰ Yeye o ye, elo o ze ni u ro a gue inyoghuo e ezọ mena? Yeye o ye, elo o ze ni u ro ri eloe e gbe inyoghue. Awa nya awa ya migha odalo oyi Eshinegba ni ọ gue awa ezọ.† ¹¹ Irari Eshinegba ọ lina ngme ọli shi Ebe-no-pfuase khi,

“Aborokhia khi mhi la ọ egbo,”

Onomhue ọ lina ngme,
‘Ogbokpa ọ ya wugha mhe odalo,
Ogbokpa ọ ya guele khi
mhemhe mhi khi Eshinegba.’”‡

¹² Itobo igho, ogbokpa ọ ya gue khashe Eshinegba abi ọ li gbe.

A khi yese egbe e de

¹³ Itobo igho, lase iguegbe-ezo le. Ochogho, mholi ọli shi udu oye khi u waa ya kpe emhi wekhi ozuode shi eke ni inyoghuo e ọ kholo awe shi. ¹⁴ Ikugbe ni mhemhe ali iJesu anye kugbe, o rokhase mhe khi emhi khoghuo ọa la ọ ni ọa pfuase. Ama ini ogbo ọ mholi ọli shi udu khi emhi ọa pfuase, ọli oni emhi ogho ọa pfuase shi ọ. ¹⁵ Ini u yese inyoghuo udu-a, irari eminale ni u le, inono ọa ke la oni angeli. Khi ze ni eminale nu le, o ri inyoghuo e ni iJesu ọ ghu-a na de. ¹⁶ Khi ze afa ni u mholi ro ọ le emhikpa, ni u roli ri omama ghi iKirisiti. ¹⁷ Irari khi Eghiele oyi Eshinegba ọa khi ingme eminale ali onyo idada, ama oyi ipfuase, ali opfomhe ali oghelē na

Ayemhe-no-pfuase. ¹⁸ Ogbo ni ọ da lina ga iKirisiti, ọ ma ti Eshinegba eloe, egbo e mu ekpe na li.

¹⁹ Itobo igho, ke ri ele emini e ri opfomhe e bhale, ni e gbo ya kpaghie ogbokpa ro mholi imiesuo ni o toto. ²⁰ Khi ri itobo eminale pfueche emini Eshinegba ọ ri ele-a. A dobe ya le emhikpa, ama ọa ti ni a ro bhale ya e khi emini u wa le, o ze ni ogbo olese ọ de pfilo olamhe. ²¹ O tine ini u waa bie le emhikhoghuo wekhi eri u da onyo, wekhi eri u ri ele emhikhoghuo ni o ya ze inyoghue de.

²² Irarigho, emini u mieshi ingme enana nya roli shi iteva oye ali Eshinegba. Oghelē o khi ni ogbo ni ọa pfa ezọ mu egboli shi emini ọ ri ele ni ọ mie shi khi o gbe akanya. ²³ Ama ini ogbo ni ọ mhue akhokhomhe ọ da kie le, a she pfa ezọ mu ọli. Irari khi ulemhi ni ọ le ọa khi rote irudunga. Emini ọa da rote irudunga bhale ne, olamhe o khi.

15

¹ Awa ni awa toto shi irudunga, awa kha ke ri egbe mie na eni ọa toto irudunga. Awa khi ke lese ri ele egbe awa ti tsee. ² Ochogho, ogbogbo o ke ri ele inyoghuo ọli emini o ti ọli egbe, ni o ro kpaghie irudunga oyoli, ni o vule. ³ Irari khi iKirisiti ọa ri ele egboli tsee ti. Ochogho, abi Ebe-no-pfuase o ngme ni ọo, “Eshinegba, itsuemhi ni egbo e tsue e, o de nga mhe egbe.”* ⁴ Emini a keke shi Ebe-no-pfuase nya, eri a keke ọli ni a ro sese awa ingme, ni a bhale ya e khi iregbemie ali irudusho ni Ebe-no-pfuase o ro na awa, o ri awa mholi irudushi.

⁵ Eshinegba ni ọ khi oni ọ ri iregbemie, ali irudusho ọ na ogbo, ọ ka re e mhue usamhi oghuo abi a lie deba ete-awe eyi iJesu iKirisiti. ⁶ Ni

* **14:6** Li ze iKolo 2.16 † **14:10** Li ze 2 iKori 5.10 ‡ **14:11** Li ze Aza 45.23 * **15:3** Li ze Iwolo 69.9

ẹẹ nya a ri udu oghuo ali uruli oghuo kuẹghię Ẹshinęba ni o khi ita ijesu iKirisiti Ọnọmhuẹ oyawa.

⁷ Awa ke lama ingme egbe abi iKirisiti o li lama ingme oyawa, ni o ri ikuẹghię bhale ghi Ẹshinęba. ⁸ Itobọ khi mhi gueyẹ ẹ khi iKirisiti o she bhale abi oni oọ ga ogbọ na ẹgbọ iJu, ni o rokhasẹ khi Ẹshinęba igesikia o khi, ni o rọ mu ma ishobo ni o shi na itita awa, ⁹ ni ijẹta e kuẹghię Ẹshinęba shi ilelemhi oyọli. Abi a li keke ọli khi, “Irarigho, mhi ya kuẹghię ẹ iteva ẹgbọ ijẹta.

Mhi ya to uwolo

kuẹghię eva oyẹ.”†

¹⁰ O gbolo ẹ,

“Eẹ ijẹta, ni a kuma

ẹgbọ eyọli ke ghele.”‡

¹¹ O gbolo ẹ,

“A kuẹghię Ẹshinęba

ẹẹ ẹgbọ ijẹta,

a to uwolo kuẹghię ọli

ẹgbọ nya.”§

¹² Azaya o gbolo lie,

“Omiomi ijese o ya fu vule,

oni o ya vule mhesẹ na ẹ ijẹta,

ẹgbọ ijẹta e ya ri udu nga li.”*

¹³ Ẹshinęba ni a rọte obọ oyọli ẹ mhuẹ irudushi, o ri oghẹle ali opfomhẹ nẹ rọte iregbenga ni a mhuẹ nali, ni a rọ bhale ya ẹ khi irudushi oyẹẹ o fu shọ rọte ekpabọ oyi Ayemhẹ-no-pfuasẹ.

IPolu oni a zẹ o khi oni o gbe akanya na ẹgbọ ijẹta

¹⁴ Inyoghuo-mhẹ, mhemhẹ oyemhẹ mhi mhuẹ imieshiọ khi onete o vọ ẹ egbe, khi ilẹsẹ o gba na ẹ ni a rọ dobe ya ke sesẹ egbe ẹ. ¹⁵ Mhi she kpe gue ingme eghuo yẹ ẹ gboo elemhi ebe ona ni mhi gbolo ẹ yele ẹ le ena. Itobọ afu ni Ẹshinęba o rọ na mhẹ, ¹⁶ ni mhi rọ khi aghiusomhi na keẹ oyi ijesu iKirisiti na ẹgbọ ijẹta. Eri

mhia gbe akanya okpodalo-ugamhi oyi Ẹshinęba, ni a rọ tsabọ usomhi onete oyi Ẹshinęba, ni a rọ bhale ya ẹ khi ẹgbọ ijẹta e li khi iluasobo, ni Ẹshinęba o mie, eni Ayemhẹ-no-pfuasẹ o khuẹsẹ-a pfuasẹ. ¹⁷ Rọte ijesu iKirisiti mhi te ẹ mhọli egbe-imumhẹ shi ugamhi ni mhia ga Ẹshinęba. ¹⁸ Mhi aa ya gbudu ngme emhikhoghuo, seẹ ni emini iKirisiti o rọte obọ oyemhẹ riẹle rọ ri ẹgbọ ijẹta suọ esọ na Ẹshinęba, rọte ungmehi ali ikanya oyemhẹ, ¹⁹ rọte ekpabọ eyi ọlele ali onyaloa, ali rọte ekpabọ oyi Ayemhẹ-no-pfuasẹ. Igho mhi rọte iJerusalemu ngme ungmehi usomhi onete oyi iKirisiti ya ramhi iLirikumu. ²⁰ O ma kie kpe khi emini o la mhẹ udu ni mhi rọ ngme ungmehi usomhi onete ye ẹgbọ ni ẹa kie suọ ungmehi oyi iKirisiti ne, ini mhi khi ya tọ nga irọgbekẹ ni ogbọese o rọ gbe. ²¹ Abi Ebe-no-pfuasẹ o ngme o khi,

“Egbọ ni aa kpe

gue ingme oyọli yẹ ne,

e ya me, ali khi eni ẹa kpe suọ,

o ya ye wẹ.”†

Ugbamhi ni iPolu o gba, khi lolu ya ye iRoma

²² Akanya oyemhẹ ona o zu mhẹ ode, ni mhi aa rọ me asha bhale deba ẹ.‡ ²³ Aborokhia khi mhi aa ke mhuẹ ikanya ni e kpo mhẹ le shi ikpe ena, ali ni o rọ gbo khia khi ikpe ebubu na ni mhi te ẹ nono ni mhi bhale ya me egho, ²⁴ o la mhẹ udu khi mhi ya rọte olieyẹ ẹ ini mhia le iSipeni. Mhi sa khi a dobe ya ri ikpaghiobọ na mhẹ ni mhi rọ ti okiali oyemhẹ je odalo, ini awa ri egbe mu egbe ukuku eghẹghẹ se. ²⁵ Mena, mhia je iJerusalemu ni mhi ya kpaghiẹ ẹgbọ eyi Ẹshinęba obọ. ²⁶ Irari khi o ghọle eni miesuọ ni e la eke

† 15:9 Li zẹ 2 iSam 22.50; Iwolo 18.49 ‡ 15:10 Li zẹ iDeut 32.43 § 15:11 Li zẹ Iwolo 117.1

* 15:12 Li zẹ Aza 11.10 † 15:21 Li zẹ Aza 52.15 ‡ 15:22 Li zẹ iRom 1.13

iMasidonia ali Akhaya ni e ri ikpaghiobọ na ẹgbọ eyi Ẹshinẹgba ni e la iJerusalẹmu. ²⁷ Egbe ẹ mu wẹ khi wẹwẹ e lighọ riele ọli, e rue ọli shi khi ota wẹwẹ e lo wẹ. Irari khi ini ẹgbọ iJeta e kemhi ikhivose ayemhe oyi ẹgbọ iJu, eri o li abi ota ni ẹgbọ iJeta e lo ẹgbọ iJu.* ²⁸ Ini mhi gbe akanya ona se ni mhi rọ mẹ ọli mẹ khi e she mie ikpagho ena se, mhi ya je iSipeni, mhi ya kọ feli ẹ ini mhia le. ²⁹ Mhi leşe ọli gboo khi ini mhi bhale, ikhivose oyi iKirisiti ni o vọ tsululu mhi rọ ya bhale. ³⁰ Mhi ri iJesu iKirisiti Onomhue oyawa ali inono ni Ayemhe o rọ na awa lema ẹ inyoghuo, a nu mhe sọ iromhi ali a gbo sọ iromhi na mhe. ³¹ Sọ iromhi Ẹshinẹgba ọ tsumhi mhe obọ oyi ẹgbọ ni ẹa miesuo na eke ifudia ali ni ẹgbọ Ẹshinẹgba ni e la ẹoli iJerusalẹmu ni e mie eni ikpagho ni mhi rọo ghi wẹ. ³² Ni a rọ bhale ya ẹ khi rọte oghuemhe oyi Ẹshinẹgba, mhi dobe ri udu oghelẹ bhale deba ẹ ali ni awa ri udu shi egbe ọ. ³³ Ẹshinẹgba oyi opfomhe ọ ka nu ẹẹ nya la, Atse.

16

Otse ni iPolu lolighuo ọ tse ẹgbọ ke

¹ Mhi gue ingme onete oyi iFobi ye ẹ, ikhi inyoghuo awa ni okpotso, ni ọ khi oni ọ ralo shi eni e miesuo ni e la ẹoli iKenkhiria. ² A ri eva oyi Onomhue kpe abo mie ọli, abi ẹgbọ eyi Ẹshinẹgba e ye ni e li. A ri ikpaghiẹ obọ onini ọ da ya nono obọ oyẹ ẹ na li. Irari khi anamelo oyemhe ali ebubu ẹgbọese ọ khi.

³ Mhia tse iPisilia ali Akuila ni e kpaghiẹ mhe obọ shi akanya oyi iJesu iKirisiti.* ⁴ E ri agbo oyewe shi okhena irari oyemhe. Oa khi weweghuo tse mhia tse uwegbe, ama li shi igbaa nya eyi eni e mie iKirisiti suo enayi ẹgbọ iJeta. ⁵ Mhi

gbo li tse igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni o la owa oyewe.

Mhia tse egbegbi omolemhe Epanetus ni ọ khi ogbo onode ni ọ mie iKirisiti suo ukiekie eke Esha.

⁶ Mhi tse iMeli ni ọ toto obọ a gbe akanya na ẹ.

⁷ Mhi tse Adironikusi ali iJunayasi, ẹgbọ iJu nabi mhemhe ni anye ga la owa ighumha. Eni a mu ekpe na e khi elemhi idiegbe oyi ighiusomhi na kepe. Ama e kpe miesuo kpe mhe.

⁸ Mhia tse Amipiliatusi, egbegbi omolemhe, ni mhi mhue inono na elemhi Onomhue.

⁹ Mhia tse Urubane, ni ọ kpaghiẹ anye obọ akanya oyi iKirisiti.

Mhi gbo tse iSitachisi, egbegbi omolemhe.

¹⁰ Mhia tse Apelesi, ni a mhe gboo khi igesikia ọ rọ deba iKirisiti.

Mhi tse ena omhue-apfe oyi Arisitolulusi.

¹¹ Mhi tse Erodiōni ni ọ khi inyoghuo-mhe.

Tse eni e miesuo na omhue-apfe oyi iNakisusi.

¹² Mhia tse iTirifana ali iTirifosa eni ikpotso egho ni e gbe akanya oyi Onomhue egbegbo.

Mhi li tse egbegbi omolemhe iPesisi oni okpotso ni ọ gbe ukpokpomhi akanya na Onomhue.

¹³ Mhia tse iRufosi, ogbakanya ni a ze oyi Onomhue, ali inyoli ni ọ li abi inyo shi mhe ọ.†

¹⁴ Mhi tse Asikiritusi, ali iFilegōni, ali Amesī ali iPatirobasi ali Amasi ali eni e miesuo ni e ga la.

¹⁵ Mhia tse iFilologusi ali iJulia ali iNirusi ali inyoghuo ọli ni okpotso ali Olimpasi ali ẹgbọ Ẹshinẹgba nya ni e nu wẹ la.

¹⁶ A tse egbe ẹ otse onete, a ghele mu egbe abi inyoghuo.

Igbaa nya eyi eni e mie iKirisiti suo, ẹ tse ẹ.

¹⁷ Mhi lema ẹ, inyoghuo, a ke to ọkpe ẹgbọ ni ẹ pfi okemhi ali ni e ri ẹgbọ de irudunga ni e mhue-a, eni osese oyewe ọa de shi osese ni a sese awa. A nuata shi we o. ¹⁸ Irari khi ẹgbọ ni ẹ riele emhi eghoghọ ẹa ya ga iKirisiti Onomhue oyawa, ama elemhi oyewe ẹ ga. Rote eta-olelemhunu ni ẹ ngme, e ro o di usamhi udu oyi ẹgbọ eghuo ni ẹa mhue ilese. ¹⁹ Ogbokpa o she suọ abi a li ri ungmemhi oyi Eshinegba a gbe akanya. Itobo ona mhi ro ghele shi ingme oye. Ama mhia nono ni a fialo-a shi emini o khi onete, ama a khi fialo-a shi emhi onobe.

²⁰ Eshinegba oyi opfomhe o ya kele guoghọ okphaghe-a shi ẹ ekowe. Okhale oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa o ke deba ẹ nya.

²¹ ITimoti ni anye ga a gbe akanya, ọọ tse ẹ. Igho khi iLushosi ali iJasi ali iSosipata, ni anye ga khi iJu.† ²² Mhemhe iTetiusi ni mhi ri ugba ma a keke ebe ona na iPolu, mhi tse ẹ, abi oni o miesuo. ²³ IGayusi ni o ri owa oyoli na mhe kushi, ni o gbo ri ukpeloe ẹ khu mhe, ni o lama eni e miesuo e ke legba owa oyoli, ọọ tse ẹ.

Erasitosi, ni o ri ikpagho o shi na eoli oyewe ali inyoghuo anye ikhi iKaritusi, ẹẹ tse ẹ. § ²⁴ [Okhale oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa o ka nu ẹ la, Atse.]

²⁵ Ufumhi khi oyi Eshinegba! Loli o dobe re migha shi irudunga oye ẹ abi o li de shi oni usomhi onete oyi iJesu iKirisiti ni mhi ro o tse abo, ali ni o de shi irokhase oyi osheli ni a ro sheli agboagbo elemhi ikpe ebubu ni e dose. ²⁶ Ama mena, a she ri oni igesikia khase, rote akeke shi eke enayi emekeguele, abi Eshinegba ni o la o agboagbo o mheso o li a li roli khase ishishi nya, ini e ba miesuo ni e suọ esọ na lue. ²⁷ Eshinegba ona ilese, a ri ufumhi na agboagbo, rote obọ oyi iJesu iKirisiti! Atse.

† 16:21 Li ze Ika 16.1 § 16:23 Li ze Ika 19.29; 1 iKori 1.14; 2 iTimo 4.20

Ebe onodode ni iPoļu o keķe ghi eģbo IKoritia Eni e miesuo

Otse oyi iPoļu

¹ Mhēmhe iPoļu, aghiusomhi na keķe oyi iJesu iKirisiti ni Eshineģba o zē abi o ghoļe oļi shi mhi khi, li shi inyoghūo awa iSositēnisi.

² Mhēmhe mhi keķe ebe ona a ghi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo onayi Eshineģba ni e la iKoriti, ikhi eni Eshineģba o lu e khi eģbo eyoļi. Eri o rē ķe khi eģbo ni e pfuašē rōte obō oyi iJesu iKirisiti, abi o li eģbo ni e miesuo ashakhasha.*

³ Eshineģba ita awa ali iJesu iKirisiti Onomhūe oyawa e ka li okhale na ē, e ri opfōmhē na ē.

IPoļu o ri ikphēmhi na Eshineģba

⁴ Eghēģhē kpa mhi rō kphēmhi ē na Eshineģba oyemhē irari okhale ni o riēļe na ē rōte obō oyi iJesu iKirisiti. ⁵ O she rē mhōļi epfue ođekhōde elemhi iguēngme ungmēmhi ali ilēšē nya. ⁶ Oni usomhi oyi iKirisiti o she lo ē egbe shitō eģbegbo. ⁷ Irarigho, isomhopfa ayēmhe okhōghuo oā ke to ē abi a li migha ķhē ibhale oyi iJesu iKirisiti Onomhūe oyawa ni a la rōļi ya khase. ⁸ O ya mu ē mhue gbaa ya ramhi ukpēšē, ni a khi eni ēa mhue umhagūekia, a khi ogbeļē ni iJesu iKirisiti Onomhūe oyawa o ya bhale. ⁹ Eshineģba ni o lu ē ni a nu omi oļi iJesu iKirisiti Onomhūe oyawa mhue ugamhi kugbe, oni a ri egbe ē nga o khi.

Okemhi ni o la eni e miesuo iteva

¹⁰ Inyoghūo-mhē mhi ri eva oyi iJesu iKirisiti Onomhūe oyawa lema ē, eē nya a ke yemhē na egbe

ini okemhi o khi lo ē le, ali ni a mhōļi udu oghuo ali usamhi oghuo.

¹¹ Eģbo eghuo na omhūe-apfē oyi iKiloe e gueyē mhē khi iwola e la ē iteva. ¹² Emini mhi ri onana ngme khi, oģbōģbō oģ ngme unu ođōda, oghuo o ķhē, “iPoļu mhia deba,” oļese oģ, “Apolosi mhia deba,” oļese oģ, “iPita mhia deba,” oļese oģ, “iKirisiti mhia deba.”† ¹³ Eri a kemhi iKirisiti? iPoļu a gbe-a shi oģra apfida na ē? Abi khi eva oyi iPoļu a rō batazi ē? Eniyē odukhokho eyi iPoļu a khi? ¹⁴ Mhi kphēmhi na Eshineģba khi mhi aa batazi onģē ē, šē ni iKirisipusi ali iGayusi.‡ ¹⁵ Irarigho, onģē ē oā ya liē khi mhi ri eva oyēmhe batazi luē. ¹⁶ Mhi lešē khi mhi batazi apfē iSitefanasi, mhi aa ke sato ini mhi li batazi oģboēse.§ ¹⁷ Irari khi iKirisiti oā ghie mhē mhi ke batazi eģbo, ama mhi ke kia gue ungmēmhi oyōļi le ni oā rōte ilēšē oyi oģbo bhale. Ini eghuli ni iKirisiti o ghu shi apfida o khi mele afue-a.

IKirisiti ni o khi ilēšē ali ekpabō

¹⁸ Irari khi eri ungmēmhi oyi apfida o khi afue shi esō oyi eģbo ni eē pfua o, ama awa ni a mie ē pfuese, ekpabō oyi Eshineģba o khi na awa. ¹⁹ Irari khi Ebe-no-pfuašē oģ o li,

“Mhi ya pfueķē eģbhali
oyi eni e mhōļi eģbhali-a,
mhi bi ilēšingme oyi
eni ē riēļe khi wēwē e guē ebe
ma.”*

²⁰ Mena, ashī oā ilēšingme o migha? Ashī oģuebe o la? Ashī eni e guē khako ena aģbo namo e migha? Oā khi eri Eshineģba o ri eģbhali ni e la aģbo ona mele oģyēģhē-a?† ²¹ Eri Eshineģba o ri ilēšingme oyi loļighuo zē khi eģbo ēa rōte ilēšē oyewē lešē oļi. Ochoghō, eri o ghoļe Eshineģba ni o rōte itsabō oyi usomhi ni eģbo eē khi oyēģhē

* 1:2 Li zē Ika 18.11 † 1:12 Li zē Ika 18.24 ‡ 1:14 Li zē Ika 18.8; 19.29; iRom 16.23 § 1:16 Li zē 1 iKori 16.15 * 1:19 Li zē Aza 29.14 † 1:20 Li zē iJobu 12.17; Aza 19.12; 33.18; 44.25

lọ, tsumhi eni e mie oni usomhi suọ. ²² Egbọ iJu, irọkhasẹ eyi ọnyalọ e migha kẹ, egbo iGiriki ẹẹ nono ilẹsingme, ²³ ama eri anye ri iKirisiti ni a gbe-a tama apfida tse abọ usomhi ona, o ri elemhi a bi egbo iJu, o khi oyeghe shi esọ oyi egbo ijeta, ²⁴ ama egbo ni Eshinegba o lu, ghe iJu ali iGiriki e me oni usomhi oyi iKirisiti shi khi ekpabo ali ilẹse oyi Eshinegba o khi. ²⁵ Irari khi emini o li abi umhalese oyi Eshinegba, o mhue ilẹse dose egbhali oyi ogbo, emini o li abi olosemhe oyi Eshinegba o mhue itoto dose ekpabo oyi ogbo.

²⁶ Inyoghuo, a sato emini a kpe khi neni Eshinegba o lu e. Egbọ ena agbo ona ẹa bino shi eni e mholi ugbhe, ali khi ọa khi ebubu e e fialo-a, ọa khi ebubu e e khi ekhemhue. ²⁷ Eri Eshinegba o ze emini egbo e bino shi emhi eyeghe elemhi agbo ona ke, o rewe ri omama mu elẹsingme. O ze emini ẹẹ mhue ochi elemhi agbo ona ro khi eni e mhue ekpabo unu-a.

²⁸ Eshinegba o ze emini ẹa mu eloe na agbo ona ali emini egbo e ri eloe gbe, ni e ro shi afue. O rewe ri emini egbo ẹa bino khi e mu eloe mele afue-a, ²⁹ ini ogbokhoghuo o khi dobe la odalo oyi Eshinegba tono obọ udu. ³⁰ Irari khi lolu o ku awa ali iJesu iKirisiti gbe. iKirisiti ni o khi ilẹse ni o rote obọ oyi Eshinegba bhale. Emini a ri ona ngme khi, lolu o khi ipfuase ali irọpfuase ali ipfasheke oyawa. ³¹ Irari ona, Ebe-no-pfuase o ro lie, "Onini o da nono ni lolu tono obọ udu, o ke ri emini Onomhue o riẹle tono obọ udu." †

2

¹ Inyoghuo, abi mhi ro bhale olieye e ya tsabo osheli igesikia ni o la ungmehi oyi Eshinegba, mhi aa lii ngme ingmemhi ena ghogighogi, wekhi eri mhi rokhasẹ

khi mhii wena gba. ² Irari khi abi mhi ro la iteva oye, eri mhi rue udu emhikpa-a, mhi ri udu lese shi ingme oyi iJesu iKirisiti ali eghuli ni o ghu shi apfida. ³ Onana o ze khi abi mhi ro te eke bhale, eri mhi li abi oni ọa mhue ochi, ulishi o remhe kpheli.* ⁴ Abi mhi ro sese e, ni mhi ro tse abọ ungmehi gueye e, mhi aa ri ilẹsedose ali eta-olelemhunu nu e ngme. Ama eri mhi ri ekpabo oyi Ayemhe oyi Eshinegba khase. ⁵ Ini irudunga ni a mhue, o khi ya migha nga egbhali oyi ogbo, ama ekpabo oyi Eshinegba.

Ilẹsingme oyi Eshinegba

⁶ Usomhi ni o khi oyi ilẹsingme anye gueye egbo ni e womhe eloe shi emhi irudunga. Ama ọa khi ilẹse oyi agbo namo wekhi oyi eni ẹẹ mhese shi agbo namo, eni e ya mele afue-a. ⁷ Ingme osheli ilẹsingme oyi Eshinegba mhia ngme. Ilẹsingme ni o ro sheli na egbo agboagbo ni o she kpe gba shi eke khi awa ya mholi okemhi shi ufumhi oyoli. ⁸ Aa me oghie okhoghuo ighie ena agbo namo ni o lese oni ilẹsingme ona. Ini o khia khi e lese lo, ẹa kha ta Onomhue ni o mhue ufumhi ma afida gbe-a. ⁹ Ama abi Ebe-no-pfuase o ngme ni ọo,

"Ukpeloe okhoghuo ọa me ne,
esọ okhoghuo ọa suọ ne,
wekhi eri ogbokhoghuo
o sa udu oyoli ramhi o ghue,
emini Eshinegba o riẹle
shi eke e kẹ eni
e nono ingme oyoli." †

¹⁰ Ama Eshinegba o she roli khase awa rote Ayemhe oyoli. Irari khi eri Ayemhe ọọ guanọ emhikpa, ya ramhi osheli ni Eshinegba o gba.

¹¹ Itobo khi Ayemhe ni o la ogbo egbe lueghuo o lese isamhi eyi oni ogbo. Igho ogbokhoghuo ọa lese isamhi eyi Eshinegba, se e ni

† 1:31 Li ze ijere 9.24 * 2:3 Li ze Ika 18.9 † 2:9 Li ze Aza 64.4

Ayemhẹ oyi Eshinegba. ¹² Awa aa mie ayemhẹ oyi agbo ona, ochogho ayemhẹ ni o rote obọ Eshinegba bhale ni awa rọ lẹsẹ emhi nya ni Eshinegba o rọ na awa afue-afue, awa mie.

¹³ Anye ẹa ya ngme ingmemhi ni a rote egbhali oyi ogbo sẹsẹ, ama ingmemhi Ayemhẹ oyi Eshinegba o sẹsẹ anye, anye liẹ sẹsẹ egbo ni e la elemhi ayemhẹ, emini e khi emhi ayemhẹ, ni e khi egbegbo. ¹⁴ Ogbo ni ọa da mhue oni ayemhẹ ne, ọa ya lẹsẹ emini a ri emhi na Ayemhẹ oyi Eshinegba ngme. Ogbo ogghogho, afue emhi ayemhẹ e khi shi ọli ẹloe, irari khi emini e khi ode ayemhẹ, ayemhẹ a te ẹ lẹsẹ wẹ. ¹⁵ Ogbo ni ọ da mhue oni ayemhẹ ne, ọ dobe ya lẹsẹ udi emhikpa, ama egboese ẹa dobe ya lẹsẹ abi oni ogbo ona ọ la ọ shi. ¹⁶ Abi Ebe-no-pfuase o ngme, ni ọọ,

“Oghuo ọ lẹsẹ udu oyi Onomhue?”

Ni ọ dobe ya ye ọli ude?”

Ama khi, awa mhọli udu oyi iKirisiti.†

3

Okemhi ni o la iteva igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo na iKoriti

¹ Inyoghuo, mhi aa nu ẹ ya ngme abi eni e mhue Ayemhẹ oyi Eshinegba, ama abi egbo ni ẹ ngeli abi egbo na agbo, ali emofẹ elemhi irudunga oyi iKirisiti. ² Lọli mhi rọ ri amẹ inyeli na ẹ da ni ọa khi eminale ni e toto, irari khi aa mu egbe shi eminale ni e toto ne. Ramhi memena aa kie mu egbe ne.* ³ Egbo na agbo a kie khi. Emini o da zẹ khi a kiele ẹ kpe ofuma deba egbe ali khi a nu egbe ẹ ẹ wola, ogbo o rokhase khi egbo agbo a kie khi? Ọa khi eri a kiele ẹ ngeli abi egbo na agbo? ⁴ Ini ọtuoghuo elemhi ẹ ọọ li, “iPọlu mhia deba”, ni ọlese

ọ rọ ọ li, Apolosi mhia deba, ọa khi eri a ngeli abi egbo na agbo egbo?†

⁵ Ini ẹẹ a bino ọli bie, oghuo Apolosi ọ fẹ khi? Oghuo iPọlu ọ khi. Eni ẹẹ ga eyi Eshinegba anye ga khi ni ẹẹ a rote obọ oyanye miesuo. Eri ogbogbo ọọ gbe akanya oyọli ni Onomhue ọ rona li ọ gbe. ⁶ Mhemhẹ mhi ri ukpamhi kọ, Apolosi ọ ku amẹ shi ọ, ama Eshinegba ọ zẹ ni oni ukpamhi o rọ fu.‡ ⁷ Oni ọ rọ kọ ali oni o ku amẹ shi ọ, ẹa mu ẹloe. Sẹ khi Eshinegba ni ọ ri emhi ẹ fu. ⁸ Ikhioda ọa laọ na oni ọ rọ kọ ali oni ọ ku amẹ shi ọ, Eshinegba ọ ya ri elele na ogbogbo abi ọ li gbe. ⁹ Irari khi eri anye kugbe ẹ gbe ikanya na Eshinegba, ẹẹ a khi ishemhi oyọli.

Owa oyi Eshinegba a gbo khi. ¹⁰ Rote afu ni Eshinegba ọ rọ na mhe, mhi rọ ri irogbeke gbe, abi ọga oyi itsona. Onana egboese ẹẹ ma a nga. Eri-tse ogbogbo ọ lẹsẹ abi ọ li ma a nga ọ. ¹¹ Irari khi ogbokhoghuo ọa ke gbo dobe ya ri irogbeke olese gbe dose oni Eshinegba ọ she rọ gbe ni ọ khili iJesu iKirisiti. ¹² Ini ogbokhoghuo ọ tọ nga oni irogbeke ona, ni ọ rọ ri igolu tọ nga ọ, okekhi ẹlomho, okekhi ẹche ni ẹ ghale, okekhi ẹra, okekhi ẹfọlọ, okekhi ifulọ ọ rọ tọ nga ọ. ¹³ A ya ri emini e la elemhi emini ogbogbo ọ rọ tọ nga ọ khase gboo, ogbele iguezọ. Erali a rọ ya mhese emini ọ rọ tọ nga bino ni a lẹsẹ emini e la elemhi wẹ. ¹⁴ Ini emini ọ rọ tọ nga ọ, o pfue oni erali, a ya ri elele na li. ¹⁵ Ini e toa, opfu o gbe ọli, ama a ya tsumhi ọli. Eri-tse khi eri o ya li abi ogbo ni ọ na pfue ẹlemhi erali. ¹⁶ Ẹẹ a lẹsẹ khi owa ugamhi oyi Eshinegba a khi, ali khi Ayemhẹ oyi Eshinegba o la ẹ egbe?§ ¹⁷ Ini ogbokhoghuo ọ yese Owa ugamhi Oniemhi oyi Eshinegba-a, Eshinegba ọ ya yese oni ogbo-a. Irari khi eri Owa ugamhi

† 2:16 Li zẹ Aza 40.13 * 3:2 Li zẹ Iburu 5.12-13 † 3:4 Li zẹ 1 iKori 1.12 ‡ 3:6 Li zẹ Ika 18.4-11,24-28 § 3:16 Li zẹ 1 iKori 6.19; 2 iKori 6.16

oyi Eshinegba, o pfuase, ali khi Owa Ugamhi oniemi oyoli e e a khi.

¹⁸ A khi ke di egbe e. Ini onge e o nono ni loli khi oni o mholi ileasingme shi eghenge ni a la ena, o ka khi oyeghe ni o me asha khi oni o khi olesingme egbegbo. ¹⁹ Irari khi emini egbo na agbo ee bino shi ileasingme, afue Eshinegba o bino oli shi. Abi ebe o ngme, ni oo, "Eri Eshinegba o ri ileseose eyi eni e lie khi wewe e lesingme rielle we gbo mu."* ²⁰ Asha olese o gbo ngme oli shi ebe khi, "Eshinegba o lese khi isamhi ni oni o lie khi loli lese dose oo sa khi ea mu ame."† ²¹ Itobo igho, a khi ke ri ogbokhoghuo tonoo udu, irari khi emhikpa, eyi ee lo, ²² o khi iPolu o, okekhi Apolosi o, okekhi iSefasi ni a gbolo a lu iPita o, okekhi agbo ali eghuli o, okekhi agbo onana ali ogbenako o, ee a ga mhuwe we nya. ²³ Ee oye ee eyi iKirisiti a khi, oni iKirisiti o khi oyi Eshinegba.

4

Ighiusomhi na ke eyi iKirisiti

¹ A ke sato anye egbe abi eni ee gbe akanya na iKirisiti ni a ri osheli oyi Eshinegba nga obo. ² A ze ni a bhale ya e khi oni a ri emhi nga obo, o ri igesikia deba li. ³ Egboli oyemhe o la o ini u gue mhe ezoo, o ke khi ikotu na agbo e gue mhe ezoo. Mhemhe mhi aa fe gue egbemhe ezoo. ⁴ Emhikhoghhuo o a nase mhe udu ni o gue mhe ezoo, ama ogho o a lie khi abo eyemhe e ma pfuase gba. Onomhuwe oo gue mhe ezoo. ⁵ Irarigho, a khi gue ogbokhoghuo ezoo ne neni eghenge iguezo o ramhi. Migha ni Onomhuwe o bhale ne. O ya rue emini a ro sheli alo ebili lasela ali emini e la ogbogbo udu, eghenge agho Eshinegba o ya kuenghe ogbogbo abi o ti shi.

⁶ Emole, mhi she ri Apolosi ali egbemhe rielle irokhokho khasa e ni a ro lese abi ungmehi onana o ngme ni oo li, "A deba oni omhesa ni o gbe akanya." Aa khi ke lie khi oghuo e, o ti dose olese. ⁷ Elo o la e egbe ni o gho re e mu eloe? Elo a mholi ni o a khi eri a roli na e? Ini o khia khi eri a roli na e, elo o ze ni a ro tonoo udu?

⁸ Ee a she ga mhuwe emini a nono nya! Ee a she ga pfue se! Eri a ke a mhesa abi ighie, anye tse anye ke khi eni ea mhuwe! Aa kpa lie khi egbegbo a khili ighie, ishegho ni anye li nu e ke mhesa! ⁹ O li mhe eloe khi anye ighiusomhi na ke, Eshinegba o ro shi asha ni o ga kholo ne nya. Eri anye li abi ighumha ni a rue e je obini olele ni a te ya gbolo we-a. Ni anye khi emhi ofeli ni egbo na agbo ee gia, ali ni igeni ee gia. ¹⁰ Irari oyi iKirisiti a ro bino anye shi eyeghe, ama ee a khi eni e lolo mholi ileasingme elemhi iKirisiti. Anye aa mholi ekpabo, ama ee a mholi ekpabo, ali khi egbo ea mu ekpe e na anye, a mu ekpe e na e. ¹¹ Ya ramhi amo, okiamhi ali okiamhe o gbe anye ramhi, anye aa mholi emini a so, se ni ijeje ide. A ri ukpeloe a gbe anye, anye aa mholi ashini a la. ¹² Anye roshaka ri abo eyi anye e gbe ikanya. Ini egbo e ku itse e na anye, anye e ku isemhe na we, ini a mu okholi vule shi anye o, anye ri egbe mie.* ¹³ Ini ogbo o yese anye eva-a, anye ri unu ni o pfomhe soli o. Ramhi memena, eri a bino anye shi egbo afue ali iku ni e la agbo. ¹⁴ Aa khi eri mhi keke ebe ona ghi e ni mhi ro ri omama mu e. Eri mhia nono ni mhi kpaghie e obo, abi eni e bia eniye e lie nono ni wewe e kpaghie imi we obo. ¹⁵ U dobe ya mholi egbo agbele igbe (10,000) ododa ni e sese e ungmehi oyi iKirisiti, ama ita oghuo u lese mholi. Mhemhe khi

* 3:19 Li ze iJobu 5.13 † 3:20 Li ze Iwolo 94.11 * 4:12 Li ze Ika 18.3

ita ẹ, ẹẹ a khi imimhẹ rọte usomhi onete oyi iJesu iKirisiti ni mhi sẹsẹ ẹ. ¹⁶ Irarigho mhia nono ni a ke khonya mhe.† ¹⁷ Ona o zẹ ni mhi rọ ghi iTimoti ghi ẹ. Eri mhi nono ingme oyoli abi omọ ni mhi bia, ali khi oni ọọ ga oyi Eshinegba ni ọ ri igesikia a gbe akanya na Onomhue ọ khi. ITimoti ọ ya gueye ẹ angeli oyemhẹ abi mhi liẹ deba iKirisiti ali abi oni angeli oyemhẹ o li de shi osesẹ ni mhia sẹsẹ ingme oyi iKirisiti elemhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ kpa.

¹⁸ Eghuo elemhi ẹ, e tsua ipfua eke abine khi mhi aa ke ẹ bhale ya feli ẹ. ¹⁹ O kha ghọle Onomhue, mhi ya kele bhale oobọ. Eghẹghẹ agho, mhemhẹghuo mhi ya mẹ abi eni ẹgbọ ni ẹ tsua ipfua eke egho e liẹ ngme, ni mhi gbo mẹ ekpabọ nabi ẹ khi wewẹ e mhọli. ²⁰ Irari eghiele ni Eshinegba ọ le shi awa udu, ọa khi oyi ungmehi unu tse, ama oyi ekpabọ lo. ²¹ Elo a nono ni mhi li ini mhi bhale? Mhi rue utali mhọli obo bhale, abi mhi ri ayemhẹ inono ali o pfohmẹ bhale?

5

A khu inyoghuo na itsebo iteva ya fe

¹ Mhi suọ khi angeli itsebo e la iteva oye ẹ. Onabi aa ya mẹ iteva oyi eni ẹa miesuo kpa, a ga mẹ iteva oye. Ni o ramhi khi ọgbọ ọ nu inyoli onuzava a gbhe.* ² A gbo ti ipfuabọ a nga, ocho ni egbe e kha rọ pfo ẹ-a, ramhi ni a rọ khu ọgbọ ọgho ghọ iteva oye lasele. ³ Abi o rọ tseku khia khi mhi nuata shi ẹ egbe alo-gbugbugbu, ayemhẹ oyemhẹ o nu ẹ la. Mhi she pfa ẹzo mu ọgbọ ni ọ riẹle emhi onana, abine khi mhi la agho. ⁴ Irarigho, ini a ri eva oyi Onomhue iJesu lona kugbe, ali ni ayemhẹ oyemhẹ o rọ nu ẹ la, ali ni ekpabọ eyi Onomhue ọ rọ la ẹ

iteva, ⁵ a rue ọgbọ ọgho ghọ abo-a na okphaghie, ni ọ pfueche idiegbe eyoli-a, ini a pfuese ayemhẹ oyoli ini iJesu Onomhue ọ bhale.

⁶ O ma khọlo gba khi a tsua ipfuabo eke. Ni a rọ ọ zẹ ni ẹgbọ enana e la iteva oye. Aa lese khi eri e li abi umiesobo oghuo ni o ri oili gbolo enekpọle-a?† ⁷ A rue ọgbọ okhọlo onana iteva oye lasele, ni a mẹ asha la ipfuase. iKirisiti khi omi osumha oyi iPasova ni a she rọ luase obo na awa.‡ ⁸ A khi zẹ ni awa ke riẹle imu elemhi okhọlo ilili ni o li abine khi a kemhi ibuledi ni a ri ifuma nye. Awa khi eni e pfuase ali ena igesikia, ni awa ke ri ibuledi ni aa ri ifuma nye li imu.§ ⁹ Abi mhi rọ kpẹ te odode keke ebe ghi ẹ, mhi gueye ẹ a khi nu ọgbọ na itsebo ke kia kugbe. ¹⁰ Ama ọa khi ingme oyi ẹgbọ ena agbo mhi ngme. Irari khi u mema ya lase elemhi agbo le neni u wa kie ẹgbọ ni ẹ ku itsebo, ali ena emhi itoegbe ali ighiatọ ali eni ẹẹ ga ikhumhi. ¹¹ Emini mhi ri onana ngme khi, a khi nu oni ọ miesuo ọlo-egbhọli, ni ọọ ku itsebo kia kugbe, okekhi ọgbọ emhi itoegbe o, okekhi oni ọ ga ikhumhi, okekhi oni ọ yese ọgbọ eva-a, okekhi ọdonyo pfueche egbe-a, okekhi oni ọ riẹle alile. Khi ga nu ẹgbọ egho ghọ le eminale kugbe.

¹² Ọa khi akanya oyawa ni awa ke gue ena odato ni ẹa miesuo ẹzo. Ena elemhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ tse ni e lina ngeli awa kha lese ke gue ẹzo ¹³ Eshinegba ọ ya gue eni ẹa miesuo ẹzo, ama abi Ebe-no-pfuase o ngme ọli khi, “A khu ọgbọ okhọlo ọgho ghọ ẹ iteva le.”*

6

Eni e mie suọ e khi ke lu egbe ẹzo ikotu

† 4:16 Li zẹ 1 iKori 11.1; iFili 3.17 * 5:1 Li zẹ iDeut 22.30 † 5:6 Li zẹ iGal 5.9 ‡ 5:7 Li zẹ Okiali 12.5 § 5:8 Li zẹ Okiali 13.7; iDeut 16.3 * 5:13 Li zẹ iDeut 13.5; 17.7

¹ Ini abi a li ga miesuo abi inyoghuo a me ingme, elo o ze khi a lu egbe ezọ shi ikotu oyi esọ-ezo ni ẹa miesuo, ocho ni a kha ro ze ni eni e miesuo e so ẹẹ oni ingme? ² Aa lẹse khi awa ni awa miesuo, khi awa ya gue egbo na agbo ezọ? Ẹẹ ni a khi eni e ya gue agbo ezọ, aa dobe a so shi ukuku ingme ifuabo eyẹẹ? ³ Aa lẹse khi awa ni awa miesuo, khi awa ya gue igeni ezọ? Seẹ awa aa li ke dobe ẹ so egbe awa ikuku ingme na agbo ona. ⁴ Elo o ze ni a ro ọ tsua ingme ni a me ogbele kpa ke ghi esọ-ezo ni ẹa mhuẹ unu shi ingme igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo? ⁵ Eri mhia ngme ona ni omama o mu ẹ. Eri aa me ongẹẹ ni ọ lẹse ingme iteva oyeẹ, ni ọ dobe ya ri inyoghuo aava ni e miesuo riele? ⁶ Elo o ze ni ongẹẹ ọ ro ọ rue inyoghuo ọli le deba eni ẹa miesuo ni e roli gue ezọ?

⁷ Emini o da ze khi a me iluegbe-ezo ikotu iteva oyeẹ ne, eri o rokhasẹ khi eni e de a khi. Oni u kha ro ri egbe mie ini a lue na ẹ, ni u kha ro lama ni a li ẹ le, ⁸ u ri ochoghọ vu ya lue na egbo, u li we ẹ le, gbo li shi eni e miesuo elese.

⁹ A lẹse gboo khi ọna okholo ọa ya lo Eghiele oyi Ẹshinegba. Aa khi di egbe ẹ. Egbo ni ẹ ku itsebo, okekhi eni ẹ ga ikhumhi, okekhi eni ẹ kia okia, okekhi emose idegbe, ali emose ni e nu emose enabi wewe ẹ gbhe, ¹⁰ li shi ighiato, okekhi ena emhi ituegbe, okekhi edonyo yese egbe-a, okekhi eni ẹ yese egbo eva, we khi eni e li egbo a le, e ya lo Eghiele oyi Ẹshinegba. ¹¹ Egheghe o la ọ ni ẹẹ a ro kpẹ la agbo oghoghọ, ama a she khuẹse ẹ olamhe-a, a khuẹse-a pfa na ẹ, rote eva oyi iJesu iKirisiti Onomhue ali Ayemhe oyi Ẹshinegba oyawa.

Khi ke gbe ikanya itsebo

* **6:12** Li ze 1 iKori 10.23 † **6:16** Li ze Igbae 2.24 ‡ **6:19** Li ze 1 iKori 3.16; 2 iKori 6.16

¹² Ogbo ọ dobe ya lie, “Emini o ghole mhe mhi dobe ya riele.” Ama mhiẹ ọli, “Aa khi emhikpa e ti ni u riele.” Ali khi ini mhi tseku dobe ya riele emhikpa, mhi aa gbudu mele oghumha oyi emhikhoghuo-a.* ¹³ Wa lie khi, “Eminale khi oyi akpidi lo, ali khi akpidi o khi oyi eminale.” Igesikia onana o khi, ama ẹleghuo, Ẹshinegba ọ ya yese we-a. Ama aa riele idiegbe eyawa shi itsebo ilili. Eri a riele idiegbe, ni awa rewe ke ga Onomhue. Ali khi idiegbe oyawa oo mu Onomhue egbe gba. ¹⁴ Ali khi Ẹshinegba ọ ya ri ekpabo eyoli guise awa eghuli le, abi ọ guise Onomhue oyawa eghuli le. ¹⁵ Aa lẹse khi idiegbe oyawa khi uguabo idiegbe oyi iKirisiti lo. Eri ogbo ọ ke ya rue uguobo idiegbe oyi iKirisiti, ọ ke ku ọli gbe uguobo oyi adegbe? Ọa ze ya li! ¹⁶ Abi aa lẹse khi ogbo ni ọ da le deba adegbe ne, khi ọ she to egbo li ma oni adegbe ọ? Idiegbe oghuo e ke khi, irari khi ebe ọọ li, “Wewe avavava, idiegbe oghuo e ke khi.”† ¹⁷ Ama ogbo ni ọ da to ma Onomhue ọ ne, ayemhe oghuo e ke khi.

¹⁸ Me itsebo ikuku na, olamhe okhoghuo ọa la ọ ni o ri ichimhi a mu ogbo abi olamhe itsebo ikuku. Irari khi olamhe itsebo ikuku oo re ẹ lamhe shi idiegbe oyi yeye ghuo ọ. ¹⁹ Aa lẹse khi idiegbe oye ẹ khi owa ugamhi oyi Ayemhe-no-pfuase lo, ni o la idiegbe oye, ni Ẹshinegba ọ ro na ẹ? Ọa ke khi yeye u mholi egbe ẹ,‡ ²⁰ irari khi eri Ẹshinegba ọ de ghalẹ. Irarigho, u mema ya ri idiegbe eye ri ufumhi na Ẹshinegba.

7

Ingme ingeli oyi omose ali okpotso

¹ Ni mhi ro so shi ogbo ni a keke shi ebe ya mhila mhe.

O ti ini omose ali okpotso ẹa ya le deba egbe. ² Ama irari itsebo,

omose ogbogbo ali ughue oli e ke le deba egbe, okpotso ali odoli e ke le deba egbe. ³ Omose o khi ri okiamhi ughue gbe ughue oli, okpotso o khi li ri okiamhi ughue gbe odoli. ⁴ Okpotso lolighuo o mholi idiegbe oyoli, ama odoli o mholi we. Igho o li khi egbe oyi omose, o khi omose lolighuo o mholi idiegbe eyoli, ama ughue oli o li mholi we. ⁵ A khi kie egbe, see khi omose ali okpotso e lama shi egbe o khi wewe e ya nuata shi ilodeba-egbe ne, ni e me asha mholi ukuku eghenge ro so iromhi. Oni eghenge o kha dose se, e gbo bhale ya lona, ini okphaghe o khi me asha mu we fe, irari khi egbe ea ze e mu shi ingme ughue. ⁶ Eri mhi khokho ona na e, o khi ushi ni mhi shi e shi eke na e. ⁷ O ma kha ti gba ini ogbokpa o dobe ya la o ni o rue okpotso shi abi mhemhe lo. Ama awa nya awa aa li abeghuo. Eshinegba o somhi ogbogbo isomhopfa ododa. Ona o kha mholi ona, o lese o mholi ogho.

⁸ Ee ni aa la ughue ghue ali esamhi-olimhi, o ti ne ini ea bie ye ughue abi mhemhe. ⁹ Ama ini ea dobe ya mu egbe we, e ke le ughue. O tine ni a ye ughue dose ocho ni a ro ya shito, egbe ee lala e shi ingme ughue.

¹⁰ Ee ni a la ughue, mhi mheso ona na e, ni o rote obo oyemhe bhale, ama obo oyi Onomhue. Okpotso o khi rote obo oyi odoli vu. ¹¹ Ama ini o li gho, o khi gbo ye ughue olese ghue, ochogho o ka nu odoli ro riehe. Omose o khi gbudu khu ughue oli. *

¹² Ee oye enekpole, mhi gue ona ye e, mhemhe mhi ngme ona, o khi Onomhue. Ini omose ni o miesuo o rue okpotso ni o miesuo ughue, o kha ghole oni okpotso ni o ro nu oni omose shito, oni omose o khi khu oli. ¹³ Ini okpotso ni o miesuo o ngeli na omose ni o miesuo, ni oni

omose o ro mholi ogghemhe khi loli ya kie ri oni okpotso shi, oni okpotso o khi pfa oni ughue-a. ¹⁴ Irari khi okpotso ni o miesuo o rue ipfuase e bhale ughue oyoli, ali khi omose ni o miesuo o ri ipfuase e bhale ughue oyoli. Ini o khi igho lo, imi e, eni ea pfuase e kha khi, ama abi o ke li ena khi, a she khuese we-a pfuase.

¹⁵ Ama ini oni o miesuo elemhi wewe aava, oo nono ni loli lase oni ughue le, o ke vu. Emhikhoghue o ke la akana ya mu omose okekhi okpotso ni o miesuo mhue ini a me na. Eri Eshinegba o lu awa ni awa ro la agbo opfomhe. ¹⁶ Yeye okpotso, u fe lese ini itobo oye ode o kha ro mhue imiepfuese? Abi khi, yeye omose u lese ini itobo oye ughue o kha ro mhue imiepfuese?

¹⁷ Abibi o tseku li, ogbogbo o migha ashini o la ni Eshinegba o ro lu oli, ali emini o lu oli shi. Ona o khi omheso ni mhi ro na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo nya. ¹⁸ Ini omose o she shele-a neni Eshinegba o lu oli, o khi mu oli pfi riehe. Ini omose o shele-a ne neni a lu oli, o khi ya shele-a. ¹⁹ Oa mhue abi o ngme, ini ogbo o shele-a okekha khi o shele-a, emini o mema mu egbe khi, ni a ro ri ishi eyi Eshinegba gbe akanya. ²⁰ Ogbogbo o kie li abi o la o shi ni Eshinegba o ro lu oli. ²¹ Oghumha u khi ni Eshinegba o ro lue? Khi ze ni ogho o nase udu. Ama ini u me asha ya pfa egbe e o le, li gho. ²² Irari khi oni o khi oghumha ni Onomhue o ro lu oli, oni a rue abo-a o ke khi, igho li khi oni a rue abo-a ni Onomhue o ro lu oli, oghumha oyi Onomhue o ke khi. ²³ Eri a de e ghale, irarigho a khi gbo khi oghumha oyi ogboese. ²⁴ Inyoghue, ogbogbo o nu Eshinegba la abi o li ni a ro lu e.

²⁵ Shi ingme oyi ozele ni ea mu ughue ghue. Mhi aa rote obo oyi Onomhue mie ushi ni mhi ya shi na

* 7:11 Li ze iMat 5.32; 19.9; iMak 10.11-12; iLuk 16.18

wę, ama mhi ri ushi oyemhę bhale abi ęni a ri itobo ilelemhi khi ęni a ri egbe e nga. ²⁶ Ini a bino ingme ni a mę agbọ memena, mhi sa khi o ti ini ęgbọ ọ bie shi ęni o li. ²⁷ U kha la ughue se, khi dua ni u pfa li-a. Ini waa la ughue ne, khi dua abi u li ya lo ọ. ²⁸ Ama ini o khia khi u lo ughue, waa pfido, ini o rię khia khi u waa mu ughue ghue. Ama eni e rue ikpotso, e ya mhọli anasemhę elemhi agbọ ona, mhi aa nono ni a mę onana.

²⁹ Inyoghuo emini mhi ri ona ngme khi eghęghę o ke she. Rọ te memena vu, emose ni e rue ikpotso, ughue wę e khi mu wę egbe doęe. ³⁰ Eni e vie, e khi zę ni o lo wę egbe doęe ode. Eni e ghele, e khi zę ni oghelę rue wę vu, eni e de emhi, e khi zę ni emini e de e lo wę alo, ³¹ eni e mhọli emini e ri emhi na agbọ ọ rięle, e khi zę ni e rue wę udu vu. Irari khi abi agbọ ona o laọ shi memena, o she e doęe.

³² Mhia nono ni a rue udu ayele le. Omose ni ọa rue ọkpotso, ikanya eyi Onomhue ęa ku ọli eļe-a, irari khi eri ọ nono abi lọli lię rięle ọghuemhę oyi Onomhue. ³³ Ama omose ni ọ rue ọkpotso shi, eri isamhi agbọ eę nase ọli udu, irari khi eri ọ dua ni lọli ri egbe ke mu ughue ọli. ³⁴ Irarighọ, eri isamhi eyọli e kemhi eva. Eri omueshi ni ọa ye ughue, okekhi, omueshi ni omose ọa ta owe lase ghue, ingme eyi Onomhue e mu ọli egbe. Eri ọ dua ni lọli ri idiegbe ali ayemhę oyọli na akanya oyi Onomhue pfo nya. Ama ọkpotso ni ọ ye ughue, emhi agbọ ọ sa, irari khi eri ọọ dua abi lọli li ri egbe e ke mu ọdo.

³⁵ Eri mhi a ngme onana ni mhi kpaghię e obọ, ọa khi eri mhia nono ni mhi zu e ode, ini a khi la ughue. Ochoghọ eri mhia nono ni a ke rięle emini o te ode, ini udu oye o khi kemhi eva shi iregbena Onomhue pfo oyeę.

³⁶ Ini omose ọ mę khi egbe ęa ke zę lọli e mu deba omueshi oyọli ni omose ọa ta owe lase ghue, ni e ga lama na egbe khi wewę e ya ri egbe shi. Ni ọ rọ she te ni ọ ye ughue abi o ye ni o, ọ rue ęni omueshi ughue abi o ghọle ọli shi. Ọa lamhę. ³⁷ Ama omose ni ọ mę khi lọli mhọli udu no toto ni ọ dobe ya mu egbọli mhue. Ini ọ lama shi udu oyọli khi lọli ęa ya rue ęni omueshi oyelue ne, ęni omose ọna ọ guę kia. ³⁸ Ọgbọ ni ọ rue omueshi oyọli ughue ọ guę kia. Ọni ọa rue ọli, lọli ọ guę kia ne.

³⁹ Ọkpotso ni ọ la ughue, ọa gbudu rọte obọ oyi ọdọli vu ini ọ da kie la agbọ. Ama ini ọdọli ọ ghua, ọ dobe ya ngeli na omose ni ọ nono, ama omose ęni ọ miesuo ọ mema ya khi. ⁴⁰ Abi mhemhę sọ oni ingme shi khi, ọ ya mhọli oghelę ne ini ọ shi ęni khi ọa bie ke ngeli. Mhi sa khi mhi mhọli Ayemhę oyi Eshinegba ni mhi rọ ọ ngme ona.

8

Eminale ni a rọ luase ikhumhi

¹ Mena ni mhi rọ ngme nga ogbọ ni a mhila mhę ingme eminale ni a rọ luase ikhumhi.

Awa leęe khi, "Awa nya awa ga mhọli ileęe," ingme ona. Eri ileęe o ri ọgbọ a ti-pfuabọ nga ke titi egbe, ama eri inono o ri awa a kpaghię egbe obọ. ² Ọni ọ dabi khi lọli leęe gba, ọa kie lolo leęe abi ọ kha li leęe ne. ³ Ama ogbọ ni ọ nono ingme oyi Eshinegba, Eshinegba ọ leęe ọli.

⁴ Ama memena, ingme oyi eminale ni a rọ luase ikhumhi, awa leęe khi ikhumhi ọa khi emhikhoghuo elemhi agbọ, ali khi Eshinegba oghuo ọ khi. ⁵ Ini a tseku mę emini a lu ilitsa ali ekhemue, o khi eni e la idane o, okekhi ena ekeke, ęngewę ọa khi Eshinegba wękhi Onomhue. ⁶ Ama oyawa khi, Eshinegba oghuo kpe awa mhọli, ikhi ita ni emhikpa e rọte obọ oyọli bhale, ali ęni awa la agbọ na, ali khi

Ọnọmhuẹ ọghuo ọ la ọ, ni ọ khi iJesu iKirisiti ni emhikpa e rọte obọ oyọli bhale ali ni awa rọte obọ oyọli la agbọ.

⁷ Ama ọa khi eni e miesuọ nya e lẹsẹ igesikia onana khi afuẹ ilita e khi. Ama ingme oyi eni ilita ena, o she lo ẹgbọ eghoḡho ẹgbe ramhi khi ini e le eminale ni a rọ luasobo eghoḡho, eri ọ li wẹ ẹgbe khi eni ilita e liẹ ga egho. Eri ona ọọ yese udu oyewẹ ni ọ gue wẹ ẹzọ ọ-a, irari khi ọa lolo toto imiesuọ ne. ⁸ Ama eminale ẹa ti ọgbọ ọ mama Ẹshinegba. Ẹa ri awa ya khi eni ẹa ti ini awa aa le, wẹkhi eri e ke ri awa ya ti ne ini awa le.

⁹ Ama a kuegbe-a ini afa ni awa mhuẹ rọ ọ riẹlẹ emini o ghọle awa o khi ya khi ọzuodẹ na ọgbọese ni ọa toto imiesuọ, ni o rọli ya de pfilo olamhẹ. ¹⁰ Ini ọgbọ ni ọ mhuẹ udu ni ọa toto imiesuọ ne ọ fẹ mẹ khi yeyẹ ni u mhọli ilẹsẹ, khi u la udi olitsa ẹ le eminale, u sa khi ogho ọa ya ri udu nali rọ ke le eminale ni a rọ luasẹ olitsa? ¹¹ Igho ọni ọgbọ ni udu oyọli ọa toto egho ni ọ khi inyoghue ni iKirisiti ọ ghu-a na ọ li ya opfu-a itobọ ilẹsẹ oye. ¹² Ini a da mẹ na ne, iKirisiti u lue a na, ini u da lue na inyoghue ni a ga miesuọ, eri u wa kuale udu oyewẹ ni ọ gue wẹ ẹzọ ni ọa toto egho utse. ¹³ Irarigho, ini o da khia khi eminale ni mhi le o ri inyoghuo-mhẹ ya de pfilo olamhẹ ne, mhi aa ke gbo tigbe ya le eminale, ini mhi khi ya zẹ ni inyoghuo-mhẹ ọ de pfilo olamhẹ.

9

Afu ni aghiusomhi na keẹ ọ mhọli

¹ Elo e kpomhẹ ọ le? Mhi áá khi aghiusomhi na keẹ? Mhi áá she mẹ ijesu Ọnọmhuẹ ọyawa, mhi rẹ ẹ mie ọli suọ? ² Ini o tseku khia khi mhia khi aghiusomhi na keẹ shi ẹgbọese ọ, mhi aa li khi aghiusomhi na keẹ

shi ẹ ọ? Akanya ni mhi gbe iteva oyeẹ o rọkhasẹ khi aghiusomhi mhi khi shi ẹ ọ.

³ Ina mhi li a so ẹgbọ ni e ri unu a yese afu ni mhi mhọli-a, ⁴ eri mhi aa fu tẹ ọ ni a ri eminale ali onyo a na shi akanya ni mhia gbe? ⁵ Mhi aa li fu tẹ ọ ni mhi li ẹ rue ọkpotoso ni ọ miesuọ shi, abi ighiusomhi na keẹ enekpọle, ali inyoghuo Ọnọmhuẹ ali iPita e li rọshi. Eghẹghẹ agho ni mhi li ke rue ọli mhuẹ obo ini mhia lẹ asha? ⁶ Abi khi mhemhẹ ali iBanabasi tse anye lẹsẹ khi eni e ri obọ oyewẹ ẹ gbe akanya ke ri eminale na ege anye le? ⁷ A mẹ ọkhọli-okhuẹ ni lolighuo ọ fali egbọli ota? Oghiale ọnoghuo ọa ya le emhi ẹkọmhi eyọli? Ọni ọ ri ena kia ọnoghuo ọa ya rọte ena eyọli da amẹ inyeli?

⁸ Abi usamhi oyi ẹgbọ o li mhi liẹ ngme ọli, abi khi eri ushi ọa li mu ma ọ? ⁹ Irari khi a keke ọli shi ebe Ushi oyi iMosisi, “Khi mu ẹna ọnokpo unu zu ini u rọli ẹ mhẹli ikpamhi emhi.” Ingme oyi ẹna wẹẹ khi Ẹshinegba ọ li ghọ lẹsẹ sa? ¹⁰ Itobọ oyawa ọ rọ ngme onana? Ii, irari oyanye a rọ ligho keke ọli. Itobọ khi ọgbọ ni ọ gua ọ kha gua ni ọni ọ khiẹsẹ ọ rọ khiẹsẹ, eri e ga rọli shi udu khi wewẹ e ya mhuẹ okemhi shi eni emhi ẹkọmhi. ¹¹ Aborokhia khi anye she ri emhi ayemhẹ kọ iteva oye ẹ egho, anye khi eni e kha rọte obọ oye ẹ li khiẹsẹ emhi ikpaghiobọ ni a mẹ ẹloe.† ¹² Ini o khia khi ẹgbọese e tẹ ni a ri ikpaghiobọ ẹ na, ọa khi anye kha ga mema tẹ ọ ne? Ama anye ẹa rue ẹte-awẹ oni afu ona.

Ochoghọ, eri anye ri ege mie emini anye mẹ kpa ini anye khi zu usomhi onete oyi iKirisiti ode. ¹³ Aa lẹsẹ khi eni e la Owa Oyi Ẹshinegba a gbe akanya, khi oni owa e te ẹ le eminale, ali khi eni e la atẹtẹ ẹ ga, eri e rọte emini a rọ luasobo ẹ

* 9:9 Li zẹ iDeut 25.4; 1 iTimo 5.18 † 9:11 Li zẹ iRom 15.27

kemhi? ¹⁴Igho, Onomhue o li mhesẹ ọli eni e ri usomhi onete a tse abo, e rote o ke le emhi.†

¹⁵ Ama mhia kie ri eni afu ena gbe akanya deba e, wexhi eri mhi kekẹ ebe ona ni a ba rieḷe emhi eghoghọ na mhe. O tinẹ ni mhi bie ghua ni oḡbo o ro liẹ mhi khi tono obọ udu. ¹⁶ Mhia mhue afu ni mhi ro tono obọ udu shi usomhi onete ni mhi ro tse abo. Eri a mhesẹ ọli na mhe. O ma kholo mhe egbe ini mhia ri oni usomhi onete tse abo! ¹⁷ Ini o khia khi eri mhia tsabo ungmehi oyi Eshinegba itobọ khi o ghole me. A ya fali mhe ota. Ama ini o rie khia khi ọa ghole mhe, emini Eshinegba o ro nga mhe obọ lo ni mhia rieḷe ¹⁸ Ighe ifata ni mhi ke ya mie mena? Afa o khi na mhe ni mhi ke tsabo oni usomhi onete, ni mhia khi oki shi o, ni mhia mie emini e khi eyemhe shi akanya oyi tsabo usomhi onete.

¹⁹ Mhemhe ghua mhi mhesẹ ona na egbemhe, mhia khi oghumha oyi oḡbokhoghuo, ama mhi ri egbe mhe mele oghumha oyi oḡbokpa-a, ni mhi ro lu ebubu eḡbo na iKirisiti abi mhi li dobe. ²⁰ Abi mhi ro nu eḡbo iJu u gbe akanya, mhii ngeli abi ongi iJu ni mhi ro dobe lu we. Abi o rie khia khi ushi iMosisi ọa mu me, mhi kiele e ngeli abi oni ushi o mu ini mhi nu eḡbo ni e la oni ushi gbe akanya, ni mhi dobe lu we. ²¹ Igho o li khi, abi mhi ro nu eḡbo iJeta e gbe akanya, mhi ngeli abi oḡbo ni ọa khi iJu ni ushi iJu ọa mu ni mhi ro dobe lu we. Ona o liẹ khi mhi aa ke ri ushi oyi Eshinegba a gbe akanya, ama ushi oyi iKirisiti mhi ro gbe akanya. ²² Ini mhi la ifuabo oyi eni irudunga oyewe ọa toto, irudunga oyemhe o li abi oyewe, ni mhi ro dobe lu we. Emhikpa mhia melana na eḡbo nya, ni mhi ro tsumhi

eghuo, ode ni mhi ya te dobe rieḷe ọli kpa.

²³ Enana nya, irari oyi usomhi onete mhi ro ligho ni mhi mhue okemhi shi ikhivose eyoli.

²⁴ A lese khi ebubu eḡbo e migha shi unamhi ni a na, ama oghuo el-emhi we o kpe na a pfo, ni o mie eleli unamhi. Irarigho, a na ode ni a te ya mie eleli oyi unamhi. ²⁵ Eri oḡbokpa ni o la unamhi ya na o kpe e wena ushi unamhi egbegbo. Eri e e na ni e mie arula oghie ni o o ke-a. Ama arula ni o la oḡbo agbo awa na unamhi e shi. ²⁶ Onana o ze ni mhi ro na unamhi oyemhe sheshe ya ramhi ukpese. Loli o ze ni mhia ro li abi opfiekpa ni o o pfi ekpa kua irarogbe. ²⁷ Eri mhia nase egbe eyemhe ni mhi dobe mhesẹ ke na we. Mhi aa nono, ini mhi tsabo oni usomhi onete ona se, ni mhi khi oni a khu pfia.

10

A rote okhe oyi eḡbo iZireni tse agua ye eḡbo

¹ Inyoghua, mhia nono ni a sato emini itita awa ni e deba iMosisi e me. Oguese oyi otughunu o khukhu we, wewe nya e gbo rote okhe ifulo ya dose tselele.*

² Elemhi otughunu ali okhe oniemhi e la batazi abi eni e deba iMosisi.

³ Wewe nya e le eminale ayemhe.†

⁴ E gbo da amẹ oyi ayemhe oghuo ni o rote eche ayemhe ni oo deba we tu. Oni eche khi iKirisiti.‡ ⁵ Abi o tseku li ghọ, egbe ẹa mu Eshinegba deba ebubu we, itobọ igho, eri a mitse ilimhi eyewe ku odagbe ifufu.§

⁶ Mena, ena nya irokhasẹ e khi na awa, ni o tse agua ye awa, awa khi mhue oghuemhe na emhi ebe abi wewe e li,* ⁷ we khi ilita awa ya ga abi eghuo o e li. Ebe-nopfuase o ngme ọli khi, “Eni eḡbo e

† **9:14** Li ze iMat 10.10; iLuk 10.7 * **10:1** Li ze Okiali 13.21-22; 14.22-29 † **10:3** Li ze Okiali 16.35 † **10:4** Li ze Okiali 17.6; iNqba 20.11 § **10:5** Li ze iNqba 14.29-30 * **10:6** Li ze iNqba 11.4 † **10:7** Li ze Okiali 32.6

shito le, e da, e gbe ishimhi ido-
bię, e ku itsebo.”† 8 Awa khi khili
ena itsebo abi eghuo o e li, ni o
ze khi agbele uye ali ese, 23,000, e
ghuloa ogbeleghuo.‡ 9 Awa khi mu
Onomhue fe bino abi eghuo o e li, ni
enye e ro gbolo we-a. § 10 Awa khi
wolo abi eghuo o e li ni Ageni eghuli
o ro gbolo we-a.*

11 Eri emhi ena nya e li we, ni a ro
sesę awa ingme ele-lese, a keke we
shi eke tse agua ye awa ni awa la
egheghe ikpukhokho agbo ona.

12 Ini u dabi khi u migha, guę kia
ini u khi de ode-a. 13 Aa me imufe
okhoghuo ni a me egbe, ni oa khi
onabi egboese ea me ghue. Ama
Eshinegba oni a ri egbe e nga lo. Oa
ya ze ni a mu e fe ni o fu dose e, ni
aa ya dobe ri egbe mie. Ama ini a
mu e fe, Eshinegba o ya ri ode ni a te
ya pfue o bhale, ni a ro dobe ya ri
egbe mie.

14 Irarigho, inyoghuo, a nuata shi
ikhumhi o. 15 Eri mhi nu e ngme
abi egbo elesingme. Eę ghua sa em-
ini mhi ngme. 16 Ini awa rote uko
ni awa lema Eshinegba o khivose shi
da, oa khi oia eyi iKirisiti awa da?
Ini awa le ibuledi ni awa kemhi,
oa khi idiegbe oyi iKirisiti ni awa
le?† 17 Irari khi ibuledi oghuo o khi,
awa nya ini awa tseku bu, idiegbe
oghuo awa khi, irari khi eminale
oghuo awa kemhi.

18 A sa ingme oyi egbo iZireni
ghue. Oa khi eri wewe nya ni e le
eminale ukhomhi atete ugamhi e
ga mholi obo shi oni ugamhi oyi
Eshinegba egho?‡ 19 Eri mhi ri ona
lie khi olitsa ali eminale ni a ro
luase oli khi egbegi emhi e khi?
20 Iye o! Emini mhi a ngme khi,
emini eni e ga ikhumhi e ro luase
obo atete, okphaghię e rewe e luase,
oa khi Eshinegba. Mhi aa nono ni a

mhue kugbe iyemhe okphaghię o. §
21 Wa ya rote uko oyi Onomhue da,
u gbo rote uko oyi okphaghię da.
Wa ya rote ukpeko oyi Onomhue le,
u gbo te ukpeko oyi okphaghię le.
22 Abi khi eri awa nono ni Onomhue
o ke kpe ofuma? Eri awa dabi khi
awa toto dose oli?*

Epfua ni eni e miesuo e mholi

23 “Emini o ghole awa, awa dobe
ya riele.” Abi a li ngme oli. Ama aa
khi emhikpa o mholi eleli. “Emini
o ghole awa awa dobe ya riele.”
Ama aa khi emhikpa o mholi ik-
paghiobo.† 24 Ogbokhoghuo o khi
lese ke na shi onote oyi egboli tse
ama onete oyi egboese.

25 Elamhi kpa ni a ro o de oki,
ke de oli le, khi ri irari udu oye ni
oo gue e ezọ mhila ogbo okhoghuo
shi o. 26 Irari khi Ebe-no-pfuase o
ngme oli khi, “Eke ali emini e la o
nya, khi Onomhue o ga mholi we.”‡

27 Ini ogbo ni oa miesuo o lue
ukue, ni u ro sa li shi udu khi u
ya ye, le emiemi ni o ro shi e eke.
Khi mhila ogbo okhoghuo oyi udu
ni oo gue ogbo ezọ. 28 Ama ini
ogbokhoghuo oo ye, “Eminale ona,
ikhumhi a roli luase.” Khi le oni
eminale ogho, irari usamhi udu oyi
oni o gueye ogho, ali irari udu oye.
29 Aa khi irari usamhi udu oye, ama
irari usamhi udu oyi oni ogbo ogho.
“Elọ o ze khi ogboese o ke ya khi
ozuode shi epfua oyemhe, irari udu
oni o gue ogbo ezọ oyi oli? 30 Ini mhi
kphemhi na Eshinegba shi eminale
ni mhia le, elọ o ze khi ogboese o
ke tsue mhe shi eminale ni mhi
kphemhi shi?”

31 Abi o lao shi khi, emiemi ni
u wa riele kpa, ni u wa le, ni
u wa da, riele oli shi ufumhi oyi
Eshinegba. 32 Khi ngeli angeli ni o
ya ri ogbokhoghuo de, o khi egbo

† 10:8 Li ze iNoba 25.1-18 § 10:9 Li ze iNoba 21.5-6 * 10:10 Li ze iNoba 16.41-49 † 10:16
Li ze iMat 26.26-28; iMak 14.22-24; iLuk 22.19-20 † 10:18 Li ze iLev 7.6 § 10:20 Li ze iDeut
32.17 * 10:22 Li ze iDeut 32.21 † 10:23 Li ze 1 iKori 6.12 † 10:26 Li ze Iwolo 24.1

ifu okekhi eḡbo iḡeta okekhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo eyi Eshineḡba. ³³ Eri mhi dua ni mhi rieḡe emini o ti oḡbokpa eḡoe odekhole. Irari khi mhia leḡe na khu oyi mhemḡe ghuo, ama oyi oḡbokpa ini a mie we pfuese.

11

¹ A ke khonya mḡe abi mhi lie khonya iKirisiti Onomhue.*

Ukhomhi iguese elemhi ugamhi

² Mhi kuḡghie e shi abi a lie sato mḡe egbe ni a ro a deba oseḡe ni mhi seḡe e.

³ Ama mhi a nono ni a leḡe khi iKirisiti o khi ukhomhi oyi omose nya, ali khi omose o khi ukhomhi oyi Okpotso. Ama Eshineḡba o khi ukhomhi oyi iKirisiti. ⁴ Irarigho, omose ni oo so iromhi okekhi eri o ngme ungmehi imeḡuele, ni o ro da ri emhi guese ukhomhi ne, oyeghe o ro ghi iKirisiti ni o khi ukhomhi oyoli. ⁵ Igho okpotso okhoghuo ni oo so iromhi okekhi eri o ngme ungmehi imeḡuele, ni oa ro da ri emhi khukhu ukhomhi ne, eri o yeghe-a, eri o ri odoli ni o khi ukhomhi oyoli she-a, eri o bie li abine khi o kpogholo itsu ukhomhia. ⁶ Ini okpotso oa da khukhu ukhomhi ne, o ka ta itsu ukhomhi-a nyaa. Ini o da khia khi emhi omama oo khi ini okpotso o kpogholo itsu-a egho, o ke khukhu ukhomhi oyoli. ⁷ Oa ye ni omose o khukhu ukhomhi oyoli, irari khi irokhokho ali ufumhi oyi Eshineḡba o khi. Ama okpotso ufumhi oyi omose o khi.† ⁸ Irari khi aa rote egbe oyi okpotso ma omose, ama idiegbe oyi omose a te ma okpotso. ⁹ Aa ma omose na okpotso, ama omose a ma okpotso na.‡ ¹⁰ Itobo onana, ali irari oyi igeni, okpotso o ke khukhu ukhomhi oyoli ni o ro rokhashe khi o kie la omheshe oyi odoli.

¹¹ Elemhi Onomhue ni awa ga la, okpotso oa khi onḡeli, we khi omose o khi onḡeli ni wewe aava ea mhue abi e lie rieḡe ugamhi kugbe. ¹² Irari khi abi a rote omose ma okpotso, igho okpotso o li bia omose. Ama emhikpa obo oyi Eshineḡba e te bhale. ¹³ Eḡ ghuo a so o bino ini o ti ni okpotso o ke so iromhi lema Eshineḡba oa ri emhi khukhu ukhomhi elemhi owa ugamhi? ¹⁴ Abi a ma emhi nya shi rote eke vu, oa seḡe e khi, omama o khi ni omose o ro mhue itsu ni e nue doḡo shi ukhomhi? ¹⁵ Ama khi ini okpotso o mhue itsu ni e nue shi ukhomhi khi ufumhi ali isomhotse o khi na li? Eri a ri itsu ni e nuata na li ni o ro khukhu ukhomhi. ¹⁶ Ini oḡbo o nono ni loli khako shi ingme onana, emini mhi mhue ya ngme khi, anye-a mholi ode olese ni anye te e rieḡe, igho li khi igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo eyi Eshineḡba.

Ushi oyi Eminale no pfuase oyi Onomhue

(iMat 26.26-29; iMak 14.22-25; iLuk 22.14-20)

¹⁷ Rote omheshe ni mhi ro bhale, mhi aa kuḡghie e, irari khi ilona kugbe shi ugamhi oye e, oo li oyese dose onete. ¹⁸ Irari onodode, a she gueye mḡe khi okemhi oo la iteva oyeḡe ini a lona ilegba abi eni e mie iJesu iKirisiti suo. Mhi mie shi o khi igho o khi. ¹⁹ Aa me emini o ze khi aa ya khako. Ama oni ekhako ona o ya ri eni Eshineḡba o mie iteva oyi e khashe. ²⁰ Ini a lona kugbe shi oghuo, oa khi eminale oyi Onomhue o khi ni a le, ²¹ Irari khi ini a le, aa ya migha khe egbe. Oḡboghbo o rue eminale oyoli e le. Irarigho, eri eghuo e da pfueche egbe-a, eghuo ea ga me le kpa. ²² Aa mhue apfe oye e ni a la le ni a la da? Abi khi eri a ri eḡoe a gbe igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo oyi Eshineḡba? Eri

* 11:1 Li ze 1 iKori 4.16; iFili 3.17 † 11:7 Li ze Igbae 1.26-27 ‡ 11:9 Li ze Igbae 2.18-23

a nono ni a ri omama mu eḡbo ni ɛa mhuɛ emhikhoghuo? Sɛ a nono ni mhi ngme shi onana? Eri mhi ya kueḡhiɛ ɛ mena? Iiye o!

²³ Irari khi obo oyi Onomhuɛ mhi te mie osɛɛ ni mhi sɛsɛ ɛ. Khi iJesu Onomhuɛ, ɛliyosɛ ni a roli dɛ, ɔ rue ibulɛdi, ²⁴ ɔ kphɛmhi na Eshineḡba ɔ khi ɔli-a, ɔɔ li, “Idieḡbe oyemhɛ na ni a ro na e, a ke li ona ro sato mhe egbe.” ²⁵ Igho ɔ gbo li, abi e ro le se. ɔ rue uko onyo, ɔɔ li, “Onana o khi uko oyi ilama kugbe onogbo, ni a ri ɔlia eyemhɛ riɛlɛ. Ini a da lina da ne, eri a da li ro sato mhe egbe.”²⁶ Irari khi eḡheḡhe kpa ni a ro da le ibulɛdi onana ni a ro da oni uko onana ne, eghuli oyi Onomhuɛ u ro tse abo eḡho neni ɔ ya bhale.

²⁷ Onini ɔ da le ibulɛdi oyi Onomhuɛ ni ɔ gbo rote uko oyoli da, ode ni ɔa gbe akanya ne, ɔ she lue, ɔ lamhɛ shi idieḡbe ali ɔlia oyi Onomhuɛ ɔ. ²⁸ Irarigho, ɔgbogbo ɔ bino egboli bie ne neni ɔ tigbe le, neni ɔ rote oni uko da. ²⁹ Ini u waa da lesɛ emini oni idieḡbe oyi Onomhuɛ ona o migha shi ne, ni u ro da le oni ibulɛdi ni u ro gbo te oni uko da, u she le u gbo da ro ri iguezo bhale ghi egbe ɛ. ³⁰ Ona o zɛ ni ebubu ɛ e ro ɔ ghua, eghuo ɛa mhuɛ ochi, ebubu e she ghulo-a. ³¹ Ini awa kpɛ gue egbe awa ɛzo awa aa ya de pfilo ɛzo oyi Eshineḡba. ³² Ini Onomhuɛ ɔ gue awa ɛzo, eri ɔ sɛsɛ awa ingme ini awa khi nu agbo pfua.

³³ Irarigho, ɛɛ inyoghuo-mhɛ, ini awa lona ni awa ro ya le eminale oyi Onomhuɛ, awa ke migha khe egbe. ³⁴ Ini a mɛ oni okiamhi ɔɔ gbe, ɔ la pfe le emhi ini a khi lo ɛzo oyi Eshineḡba, ini a lona kugbe. Mhi ya pfuse ingme enekpɔle ngme ini mhi bhale.

12

Isomhopfa Ayemhɛ

¹ Mena ni mhi ro so shi ogbo ni a mhila mhe ingme isomhopfa Ayemhɛ-nɔ-pfuase.

Mhia nono ni a lesɛ eḡbeg-bingme ni o la ɔ. ² A lesɛ khi eḡheḡhe ni a ro khili eni ɛa miesuo, a di ɛ lo ode ni a la luasɛ ilita ni ɛa mhuɛ ayemhɛ. ³ Mhia nono ni mhi gueye ɛ khi aa mɛ ogbo ni Ayemhɛ oyi Eshineḡba o ro gbe akanya ni ɔ ya lie, “A pfi unu na iJesu!” Aa mɛ oni ɔ gbolo ya lie, “iJesu ɔ khi Onomhuɛ!” Ini ɔa li khi Ayemhɛ-nɔ-pfuase ɔ sɛsɛ ɔli.

⁴ Isomhopfa ɔdoda e la ɔ, ama Ayemhɛ oghuo ɔ kemhi we. ⁵ Ode ebubu e la ɔ ni a te ɛ ga Onomhuɛ, ama Onomhuɛ oghuo awa ga. ⁶ Ode ɔdoda Eshineḡba ɔ te ɛ gbe ikanya elemhi agbo eyi awa, ama oni Eshineḡba ɔ ligho gbe oni akanya ona rote idieḡbe oyi awa nya. ⁷ Ogbogbo a ri isomhopfa Ayemhɛ na, ni ɔ ro ke gbe akanya ni o kpaghiɛ ogbokpa obo. ⁸ Oni Ayemhɛ loli ɔ ri isomhopfa oyi ungmehi eḡbhali na ogbo oghuo. Oni Ayemhɛ ɔ kie gbolo ri isomhopfa ileasingme a na ogboese. ⁹ Oni Ayemhɛ ɔ gbo ri irudunga oniɛmhi a na ogbo. Oni Ayemhɛ oghuo ɔ kie gbo ri ekpabo na ogboese ni ɔ ro ri ogbo toto. ¹⁰ Oni Ayemhɛ ɔ ri ekpabo na ogbo ni ɔ ro gbe ikanya onyaloa, ɔ ri ekpabo na ogboese ni ɔ ro mɛ eke guele. ɔ gbo ro-na ogboese ni ɔ lesɛ ikhioda ni o la iyemhɛ ɔdoda ɔ. ɔ ro-na ogbo ni ɔ ro dobe ɛ ngme emue ɔda, ɔ ro-na ɔlese ni ɔ dobe guele abi oni emue ogho o ngme. ¹¹ Ama Ayemhɛ oghuo ɔ kie khi ni ɔ ga gbe eni ikanya egho abi o ghole ɔli shi. ɔ ri isomhopfa ɔdoda na ogbogbo.*

Idieḡbe oghuo ni o mhuɛ iguabo ɔdoda

¹² Eri iKirisiti ɔ li abi idieḡbe oghuo ni o mhuɛ iguabo ɔdoda,

§ 11:25 Li zɛ Okiali 24.6-8; ijere 31.31-34

* 12:11 Li zɛ iRom 12.6-8 † 12:12 Li zɛ iRom 12.4-5

idiegbe oghuo o kie khi, ini o tseku mhọli iguabọ ebubu ọdọda.† 13 Ighọ awa nya awa gbo li, o khi ọngi iju u khi, okekhi ọnge iJeta, o ke khi oghumha oo, o ke khi ọni ọọ khi oghumha, a she batazi awa shi idiegbe oghuo rọte ọni Ayemhẹ oghuo ọghọ, a kie gbo ri oni ayemhẹ oghuo ọghọ na awa.

14 Irari khi idiegbe ọa khi uguabo oghuo tse ọli nya o khi, ama iguabọ ni e bu o mhọli. 15 Ini owe o gueye obo, “Irari khi mhia da khi obo, mhi aa ke kugbe idiegbe o,” Oni owe ọa kie khi oyi idiegbe? 16 Ini esọ ọọ khi, “Irari khi mhi aa khili ẹloe, mhi aa ke khili oyi oni idiegbe.” Oghọ o ya lie khi ọa ke la oni idiegbe? 17 Ini idiegbe nya o khili ẹloe lo, se o kha li ke suọ. Abi ini idiegbe nya o ke khili esọ lo, se o kha li ke suọ issue? 18 Abi o li khi, eri Eshinegba ọ tono iguabọ egbe ọdọda ma shi idiegbe abi ọ li nono ọli shi. 19 Idiegbe o ya gbpafọ, ini o khia uguabọ oghuo tse ọli nya o khi? 20 Abi o li khi, iguabọ ọdọda e la o, ama idiegbe oghuo kpe o khi. 21 Irarighọ, ẹloe ọa ya lie obo, “Mhi aa mhue emini mhi re ya li!” We khi ukhomhi o ya lie awe mhia mhue emini mhi re ya li. 22 Ini awa te ukiẹkiẹ ọ obini ọ kpole oyi ingme ona bino ọli, iguabọ oyi idiegbe ni ọa lolo toto, ọa ze idiegbe ya tsua pfia, 23 ama idiegbe ni awa bino khi ẹa lolo mu ẹloe, wewe awa ga sonọ itsua guese. Awa a kuegbea guese iguabọ idiegbe ni ọa ti ni a ke khueghie-a shi eke ni aa me ẹloe, 24 Ama awa aa ya so itsua guese ikpe ni e ze ro ọ shi eke ni egboese e me ẹloe. Eri Eshinegba ọ lighọ riefe idiegbe, ni awa mu ekpe na iguabọ ni e li abine khi ẹa lolo mu ẹloe. 25 Itobo ighọ, okemhi ọa la idiegbe, eri ikpe ọdọda eghọ e ri ẹloe a khu egbe. 26 Ini asha eghuo ọọ me osoli, ikpe enekpole nya e li nu ọli a me

oni osoli. Ini a ri ekpe na uguabo idiegbe oghuo eri enekpole nya ẹẹ ghele.

27 Eẹ nya idiegbe oyi iKirisiti a khi, ọgbogbo ọ khi uguabo oyọli. 28 Elemhi igbaa oyi eni e mie ifesu iKirisiti suọ, onodode, Eshinegba ọ ze ighiusomhi na kee, onuzi-eva ọ ze emekeguele, onuzi-ese, esese, ọ tigbe ri eni ẹ gbe onyaloa shi asha eghuo, gbo li shi eni mhọli isomhopfa ni a ro ri ogbo ze. Ọ gbo ze eni e guẹ ẹ kpaghie egboese obo, elese ọ zewe eni e guẹ ri omhese kia, ali eni ẹ ngme emue ọdọda.† 29 Wewe nya e khi ighiusomhi na kee? Wewe nya e khi emekeguele? Wewe nya e khi esese? Ogbokpa ọ dobe a gbe akanya onyaloa? 30 Wewe nya e mhọli isomhopfa oyi iri-ogbo ze? Egbo nya e guẹ ngme emue ọdọda? Abi khi wewe nya e guẹ ẹ guele abi oni emue ọdọda o ngme? 31 Irarighọ, awa ke nono isomhopfa ni o tine nya.

Mhi ya ri ode ni o tine nya khasẹ e.

13

Inono

1 Ini mhi ga guẹ ẹ ngme emue oyi egbo ali oyi igeni, ni mhi aa ro mhue inono, okeke ulo ali okeke ipepe itasa mhi khi. 2 Ini mhi mhue isomhopfa imekeguele ali ni mhi ro lese udi osheli ali ilese nya a guele. Mhi kha mhọli irudunga ni a ro dobe ọoghie ite, ni mhi aa ro mhue inono, afue mhi khi.* 3 Mhi kha ga ri emini mhi mhue nya somhopfa, ni mhi ro ga ri egbe mhe bhale ni a tose-a ni mhi ba tono obo udu, ni mhi aa ro mhue inono, mhi aa mhue elele okhoghuo ni mhi ya me.

4 Eri inono o mhọli irabomudu, o mhọli isomhelemhi. Ọa ya kpe ofuma, ọa ya tono obo udu, ọa ya vuse ike. 5 Inono ọa ya ngeli angeli obe, ọa ya khu oyọli tse, elemhi ẹa

† 12:28 Li ze Efi 4.11 * 13:2 Li ze iMat 17.20; 21.21; iMak 11.23

kele bi inono, ɔa ya keke ingme ni a li ɔli ya shi na ogbɔ. ⁶ ɔa ya me emhi obe ni ɔɔ ke ghele shi ɔ, ama emhi egbegbingme o ghele ɛ shi. ⁷ ɔa ya mhɔli ukhimhi-elemhi. Irudunga ali irudushi, ali irabɔmudu oyɔli ɔa ya ba li ku.

⁸ Inono ɔa mhue ukpese. Imekeguele e la ɔ, eri-tse khi e ya dose, isomhopfa oyi ingme-emue ododa e la ɔ, ama e ya dose, ilisingme e la ɔ, ama e ya dose. ⁹ Irarikhi isomhopfa ilisingme ali imekeguele oyawa ɛa ya gba pfo. ¹⁰ Ama ini oni o gba pfo o ramhi, oni ɔa gba pfo o kele-a. ¹¹ Abi mhi ro khi omɔ, emue ali isamhi ali akhokhomhe eyemhe, e khi eyi omɔ. Mena abi mhi ro ke khi ogbhali, mhi aa ke mhue emini mhi ri angeli omɔ a li. ¹² Emini awa me memena, eri o li abi aroro ni awa rote ughegbe ɛ me lishi-lishi. Egheghe agho o kha ramhi, awa ya me ɔli ghemhe, ghe ɛ. Emini mhi lese, ɔa gba pfo, ama egheghe agho, o ya gbapfo, abi Eshinegba ɔ li sese me pfo.

¹³ Ama eni emhi ese enana e kie migha: Irudunga, irudushi, ali inono. Oni o ga fune nya shi we ɔ khi inono.

14

Isomhopfa imekeguele ali emue

¹ Zobe ni inono o khi emini u na a khu.

Ke dua ni u mhɔli isomhopfa eyi Ayemhe no pfuase, tete isomhopfa imekeguele. ² Ogbɔ ni ɔɔ ngme emue ni ogbɔ ɔa lese emini ɔɔ ngme, Eshinegba ɔ nu ɛ ngme, irari ogbokhoghuo ɔa ya lese emini ɔ ri eni ingmemhi ngme. Egbegbi ingme osheli ɔ rote Ayemhe no pfuase ee ngme. ³ Ama ogbokpa ni ɔ meke ngme guele, eri ɔɔ nu egbo ɔ ngme, o kpaghie we obo, ɔ ri udu shi we ɔ, ɔ ri udu pfomhi we. ⁴ Ogbɔ ni ɔɔ ngme emue oda ni egbo ɛa lese emini o ngme, egbɔli ɔɔ kpaghie obo,

ama ogbɔ ni ɔ mekeguele, igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo nya ɔɔ kpaghie obo. ⁵ O ga ghole mehe ni ee nya a ke ngme emue ododa, ama oni o ghole mehe ne khi ni a ga mhɔli isomhopfa imekeguele. Irari khi oni ɔ mekeguele ɔ mu eloe dose oni ɔ ngme emue oda. See ni eri ogbɔ ɔ la agho ni ɔ guele abi ɔ ngme ni ogbokpa ni ɔ la igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ɔ mhue ikpaghiobo.

⁶ Igho inyoghuo, ini mhi bhale deba ɛ ni mhi ro ɔ ngme emue oda, onete onoghuo o ya riele na ɛ? ɔa khi ini, mhi gue irokhasa ni mhi rote obo oyi Eshinegba me ye ɛ, okekhi emini mhi lese mhi gueye ɛ, okekhi imeguele mhi gueye ɛ, okekhi ungememhi osese mhi ro bhale ghi ɛ, o ya ri eleli na ɛ? ⁷ Bino itsua ni ɛa mhue ayemhe, ni ee ngme, enabi ofele ali ɛfa. See ogbokhoghuo ɔ li ya lese emini a kpheli, ini ɔa suo obini a mu abo we je? ⁸ Ali oni ɔɔ pfi akala, ini ɔa li pfi ɔli gboo ni o de uruli ni a suo, oghuo ɔ ya mu egbe okhɔli? ⁹ Igho khi, ini u ri emue ni egbo ɛa ya suo ɔ ngme ingmemhi ni e mhɔli ilisingme, ogbokhoghuo ɔa ya lese emini wa ngme. Eri u lese ke ngme kua idane! ¹⁰ Emue ebube e la agbo ona, we we nya e khi eni e ti shi eni ɛ ngme we ɔ. ¹¹ Ama ini mhi aa lese emue ni a ngme, oni ɔ nu mhe ngme, ofese ɔ khi shi me ɔ, mhemhe khi ofese shi ɔli ɔ. ¹² Aborokhia khi isomhopfa eyi ayemhe e mema kiele ɛ ghole ɛ egho, a ke nono isomhopfa eni e ya ri ikpaghiobo ghi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo.

¹³ Itobo igho, oni ɔɔ ngme emue oda ɔ mema ya lema a ri ekpabo ni ɔ ro ɔ ke guele abi ɔ ngme na li. ¹⁴ Irari ini mhi ri emue oda a so iromhi, ayemhe oyemhe ɔɔ so iromhi, ama udu oyemhe ɔa ya mhe mhue emini ɔ mu ɔ. ¹⁵ Se mhi ke ya li sho? Mhi ga ya riele

wewę eve-eva ena. Eri mhi ya ri ayemhę oyemhę sọ iromhi, mhi gbo li ri udu oyemhę sọ. Mhi ya ri ayemhę oyemhę to uwolo, mhi gbo li ri udu oyemhę to. ¹⁶ Ini u ri ikphęmhi na Eshinęgba elemhi ayemhę tse, se ęgbọ enekpọle ni ęa ya suọ ikphęmhi ni u rọ na Eshinęgba e lię suọ, ni e mie Atse shi ę oni iromhi ali ikphęmhi? Ęa mhue abi e li ya lese emini u wa ngme. ¹⁷ Ini o tseku khia khi iromhi ikphęmhi eyę khi enete lọ, ęa ga kpaghię ęgbọ enekpọle obo. ¹⁸ Mhi kphęmhi na Eshinęgba khi mhi ga ngme ęmuę ododa dose ęę nyaa. ¹⁹ Ini a la ugamhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ, o ti mhę egbe ni mhi lese ngme ikpamhi ingmemhi ishe tse ni ęgbọ ya suọ abi mhi rẹwe ngme, rọ sese we, ocho ni mhi rọ ri ęmuę oda ya ngme ingmemhi agbele ni ęgbọkhoghuo ọa ya suọ abi mhi rẹwe ngme.

²⁰ Inyoghuo-mhę, a khi ke sa abi eniyę. A mhọli isamhi abi egbhali ama a li abi emofę ni ęa lese emhikhoghuo obode onobe irięle.

²¹ A keķę ọli shi Ebe-no-pfuase khi, “Emue oda mhi rọ ya

nu ęgbọ eyemhę ngme.

Mhi ya ri uruli epfese ngme,

ama ini o tseku khi ighọ,

ęgbọ eyemhę ęa ya

ri esọ shi mhę eķę,

ighọ Onomhüę ọ ngme.”*

²² Itobo ighọ, ęmuę oda, ọa khi emhi ọnyaloa shi eni e miesuọ ọ seę ni eni ęa miesuọ. Ama imeķęguele, eni miesuọ o mema go lu, ọa khi oyi eni ęa miesuọ. ²³ Irarighọ, ini igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ kpa e legba ni ęgbọkpa ọ rọ ọ ngme ęmuę ododa, eshebhe ali eni ęa miesuọ, ęa ya lię khi ujili ọọ kpha ę nya?

²⁴ Ama ini ęgbọkpa ọọ meķęguele, ni ęgbọ ni ęa miesuọ okekhi ęgbọ ni ọa lese emini a rięle ọ rọ lo le. Rote ingmemhi ni ọọ suọ, ọ rọ ya lese khi

ona olamhę lọli khi, ni ọ khi ọni ọ mu pfi. ²⁵ Osheli isamhi udu eyọli e ya khueghie-a gboo. O de yeshi, ọọ ga Eshinęgba, ọọ lię, “Eshinęgba ọ la ę iteva egbegbo.”

Ugamhi ni ọa mhue ozughu

²⁶ Inyoghuo, abi mhi ri ona ngme khi, ini a lona kugbe shi ugamhi, ni oghuo ọ rọ mhọli uwolo, okekhi khi oghuo ọ mhọli emini ọ sese, okekhi irọkhasę ọlese ọ mhọli, okekhi ęmuę oda ọlese ọọ ngme, okekhi aguele emini a ri oni ęmuę olese ngme mhọli. A rięle enana nya rọ kpaghię igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ obo. ²⁷ Ini ęgbọ ọ ya ngme ęmuę oda, ęgbọ aava tse e lese ngme, ini ę khi e bu dose, e khi aase. Ama ọtuoghuo oghuo ọ kpe ke ngme, ęgbọese ọọ guele abi ọọ ngme. ²⁸ Ini o khia khi ęgbọ ọa la oni igba oyi eni e miesuọ ni ọ ya ke mie ọli emini ọọ ngme guele, ọni ọọ ngme ungmemhi ęmuę oda oghọ ọ khukhu unu, ọ lese nu egbọli ali Eshinęgba ke ngme.

²⁹ Emeķęguele aava okekhi aase e dobe ya ke ngme, ęgbọ enekpọle e ku esọ-a ni e lese abi ęę ngme.

³⁰ O kha ke khia khi a ri irokhase khasę ęgbọese ni ọ shito oni ilegba, ọni ọ kpe ngme eghọ, o mu migha.

³¹ Ęę nya a dobe ya meķęguele, ama o khi ọtuoghuo oghuo, ni enekpọle e wena ali ni a ri udu shi we ọ.

³² Eni e mhue ayemhę imeķęguele e ke ri ęghęghę na egbe rọ ngme ini ayemhę imeķęguele o la we egbe ę gbe akanya. ³³ Irari khi Eshinęgba ọa khi ọna ozughu, ama oyi opfomhę. Abi o li shi elemhi igba oyi eni miesuọ nya.

³⁴ Ikpotso e ke khukhu unu ini igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ e legba, abi o li shi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ elese nya. A khi ze we ngme, e ri ochoghọ ke deba omhesę, abi ushi o ngme.†

* 14:21 Li ze Aza 28.11-12 † 14:34 Li ze Igbae 3.16

³⁵ Ini ẹ nono ni wẹwẹ e lẹsẹ udi-
ingme okhoghuo, e la apfẹ mhila
edọwẹ. Emhi omama o khi ni
ọkpotoso ọ rọ la ilegba igbaa oyi eni
e mie iJesu iKirisiti suọ ngme.

³⁶ Abi khi obọ oye ẹ ungmehi
oyi Eshinegba o te gba ekele, abi khi
ẹẹ ghuo o lẹsẹ ramhi egbe? ³⁷ Ini
ogbokhoghuo o sa khi omekẹguele
loli khi, okekha khi eri ọ liẹ khi
loli mholi ayemhẹ ni ọ pfuase, ọ
mema ya lẹsẹ khi emini mhi keke ẹ
ghi ẹ ena khi ushi oyi Onomhue lo.
³⁸ Ama ini ogbokhoghuo ọ ri ẹloe gbe
ungmemhi ona, a li ri ẹloe gbe ọli.

³⁹ Irarigho, inyoghuo-mhẹ, a ke
nono ni a meguele, ama emue oda
ingmengme, o khi khi ighuighue.
⁴⁰ A ke riẹle emhikpa te ode ni ọa
mhue ozughu.

15

Irote eghuli guale oyi iKirisiti

¹ Mena mhia nono ni mhi yele ẹ
le inyoghuo, ingme usomhi onete ni
mhi rọ tse abọ ye ẹ ni a miesuo,
ni irudunga oye ẹ o migha nga eg-
begbo. ² Oni usomhi onete ona a rọ
tsumhi ẹ, ini a da mu emini mhi rọ
tse abọ ye ẹ mhue toto. Ini ọa khi
igho, eri a miesuo shi afue.

³ Abi mhi li te ekẹ mie oni usomhi
ni o lolo mu ẹloe, igho mhi li gue ọli
ye ẹ. Usomhi khi,
iKirisiti ọ ghu-a

to olamhẹ eyawa

abi a li keke ọli

shi Ebe-no-pfuase.* ⁴ Khi a rọli
to,

a rọte eghuli guise ọli le
ẹle nuzi-ese,

abi Ebe-no-pfuase o ngme.†

⁵ Ọ ri egbọli khasẹ iPita,
ọ tigbe ri egbọli khasẹ eni og-
bava.‡

⁶ Ọ tigbe ri egbọli khasẹ,
egbọ ni e miesuo ni e bu dọse
egbọ egbhue uye ali ishe (500),

ni e la asheghuo utoghuo,
ni o khia khi ebubu wẹ
e kie la agbo,
eghuo ọ e she ghua.

⁷ Ọ tigbe ri egbọli khasẹ iJemhisi,
neni ọ tigbe gbo
ri egbọli khasẹ ighiusomhi na
keke nya.

⁸ Ikpukhokho ọ, ọ li ri egbọli
khasẹ mhẹ abi omọ ni a bia shi
egheghe ni aa kha bia li shi. § ⁹ Irari
khi mhẹmhẹ mhi ga kpọke na ighiu-
somhi na keke enekpọle nya a. Mhi
aa fe fu te ni a lu aghiusomhi na
keke, itobọ khi mhi mu okholi vule
shi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti
suọ oyi Eshinegba ọ.* ¹⁰ Ama okhale
ni mhia fute ni Eshinegba ọ li na
mhẹ o remhẹ khi emini mhi khi. Ali
khi okhale ni ọ li na mhẹ ọa li opfu-
a. Ini a ke gbo riẹle ọli bino, mhi she
ga rọsheka gbe akanya dọse wẹ nya.
Ama ọa khi mhẹmhẹ mhi dobe gbe
ọli, ama okhale oyi Eshinegba ni o la
mhẹ egbe a gbe akanya lo. ¹¹ Itobọ
igho, ini o khia khi wẹwẹ e tsabọ
oni usomhi, okekhi obọ oyemhẹ o te
bhale o, ungmehi oghuo anye kie
ga rọ ọ tse abọ, ni o khi emini a mie
shi.

Irote eghuli guale oyi eni eghua

¹² Usomhi oyanye na. A she rọte
eghuli guise iKirisiti le. Elo o ke
ze khi eghuo ẹ e rọ liẹ khi iteghuli
guale oyi eni e ghu-a ọa la ọ shọ?

¹³ Ini irote eghuli guise eni e ghu-a
le ọa la ọ, ogho khi aa guise iKirisiti
le. ¹⁴ Ini o khia khi aa rọte eghuli
guise iKirisiti le lo, itsabọ oyawa,
afue o kha khi, igho li khi irudunga
oyawa. ¹⁵ Ọa khi igho tse, eni e
pfi ọtsele kie egbhọli ma Eshinegba
anye kha khi. Irari khi anye she
kpẹ pfi ọtsele guele na Eshinegba khi
ọ rọte eghuli guise iKirisiti le. Ini
o khia khi igesikia o kha khi lo khi
aa ya guise eni e ghu-a le lo, eri

* **15:3** Li ze Aza 53.5-12 † **15:4** Li ze Iwolo 16.8-10; iMat 12.40; Ika 2.24-32 ‡ **15:5** Li ze iMat 28.16-17; iMak 16.14; iLuk 24.34,36; iJon 20.19 § **15:8** Li ze Ika 9.3-6 * **15:9** Li ze Ika 8.3

o kha røkhasẹ khi ọa guise iKirisiti le. ¹⁶ Irari khi ini aa ya guise eni e ghua le, aa li guise iKirisiti le o li khi egho. ¹⁷ Ini o khia khi aa guise iKirisiti le, irudunga oyẹẹ ọa kha mhue emini o kha li na ẹ. Eẹ a kha kiẹ la okhena ipfezomu shi olamhe eyẹẹ. ¹⁸ Ogho li khia khi, eni e ghuloo ni e mie iKirisiti suo khi eri e li li opfu-a. ¹⁹ Ini o khia khi agbo ana tse, irudushi ni awa mhue na iKirisiti o pfo shi lo, awa a opfu o kha bie gbẹ ne nya.

²⁰ Egbegbi ingme ni o la o khi, a she rote eghuli guise iKirisiti le, ni o ri awa mie shi o khi a ya gbo guise eni e ghua le. ²¹ Irari khi abi eghuli o rote obọ oyi ogbo otuoghuo bhale ikhi Adamu, igho irote eghuli guise le o li rote obọ oyi ogbo otuoghuo bhale ikhi iKirisiti. ²² Irari khi abi egbo kpa e li rote obọ oyi Adamu ghua, igho a li ya rote eghuli guise ogbo kpa le, rote obọ oyi iKirisiti. ²³ Ama a ya guise ogbo gbo le abi o li te ọli, iKirisiti o khi oni odode, o kha nyene egbe bhale, a tigbe li guise eni e mie oli suo le. ²⁴ Ishegho ozukhomhi agbo o bhale, ini iKirisiti o mu ekpabo ayemhe nya o le, ali eni e mhue afu ali itoto nya, o tigbe rue oni omhesẹ nya na Eshinegba ita. ²⁵ Irari khi iKirisiti o ya ke mhese ramhi ni Eshinegba o ro ya ri ebe ọli nya kpoke ekoawe eyoli.† ²⁶ Obe ni o ya kpukhokho mu o le khi, eghuli. ²⁷ Irari khi Ebe-no-pfuase o ngme ọli khi “Eshinegba o ri emhikpa kpoke ekoawe eyoli.” Onana o roli khase gbo khi aa li ri Eshinegba ma o ro kpoke na iKirisiti, ikhi loli ni o ri emhikpa kpoke ekoawe eyi iKirisiti.‡ ²⁸ Itobo khi ini a da ri emhikpa shi omhesẹ oyi iKirisiti se, eghẹghẹ agho loli oyoli ni o khi omioli, o ri egboli kpoke na Eshinegba, oni o ri emhikpa kpoke na li. Eshinegba o mhese e shi emhi

nya.

²⁹ Elo ze ni egbo e ro o batazi na egbo ni e she ghua-a? Ini aa ya guise eni e ghua le, elo o ze ni a ro batazi shi na we? ³⁰ Elo o ze ni anye ro ri agbo oyanye e shi okhena eghẹghẹ kpa? ³¹ Anye e la okhena eghuli ogbele kpa! Ititiegbe ni mhi ri itobo oyẹ e titi, irari emini iJesu iKirisiti oyawa o riele na e, o remhe ngme ona. ³² Elo a dabi khi o khi eleli oyemhe ni mhi ro nu inyagbemhi ebe, ikhi emose egho na eoli Efesosi kholi? Ini aa ya guise eni e ghua le bhale agbo,

Awa bie ke le awa a da,

irari khi awa ya ghua-ako. §

³³ Khi ze ni a sese wase-a. “Ikugbe egbo ebe o, o ma yese egbegbi angeli-a.” ³⁴ Nyene egbe bhale eghali eyẹ, a tiegbe olamhe le. Eghuo e e la o ni ea lese Eshinegba. Ni o ri omama mu e, mhi ro ngme ona.

Idiegbe ni a rote eghuli guise le

³⁵ Ama ogbo o dobe ya mhila ogbo, “Se e li guise eni e ghua le bhale agbo? Idiegbe onabi onoghuo e ke ya mholi?” ³⁶ Yeye oyeghe! Waa lese khi emini a ro ko ọa ya ze ini ọa li kpe ghua? ³⁷ Ini a ri ukpamhi o kpa ko, ọa ke e ze ukpamhi nge, ama ugheghẹ ọli o ke ze ngale. ³⁸ Eshinegba o ri idiegbe e na ikpamhi abi o ghole ọli shi, ikpamhi emhi nya e mholi idiegbe oyewe. ³⁹ Idiegbe oyi emhi nya e li abeghuo. Egbo e mholi idiegbe oghuo, elamhako e mholi idiegbe olese, ipfeli ali ifele e mholi idiegbe eyewe. ⁴⁰ Emhi ododa e la idane, emhi ododa e li la ekekhe. Otse oyi emhi na idane, o khi oghuo, otse ni o la emini e la ekekhe o khi oda. ⁴¹ Ovo o mholi otse oyoli oda ke, uki o mholi otse olese, ikpetata e mholi otse olese oda. Eni ikpetata e gbo somhotse dose egbe. ⁴² Igho o ya li

ini a guise eni e ghu-a le. Idiegbe ni a rọ tọ, eni ẹ ke a khi ni a rọ tọ. Ama eri a guise ọli le ni ọa ke ya ke a ghue. ⁴³ Ini a rọli tọ, o yemhi osue, ọa mhue itoto, ama ini a guise ọli le o somhotse-a, o mhue itoto. ⁴⁴ Ini a rọli tọ, o khi idiegbe ni a me alo gbugbugbu. Ini a guise ọli le, o khi idiegbe ayemhe.

Ini idiegbe ni a me alo gbugbugbu o la o, idiegbe elemhi ayemhe o li la o. ⁴⁵ Abi a li keke ọli khi, “Omose onodode Adamu, eri a ma li ogbo ni o mhọli ayemhe.” Ama khi Adamu ni o kpe ukhokho, ayemhe ni o ri agbo a na ogbo o khi.* ⁴⁶ Oa khi idiegbe ayemhe o kpe bhale, ama oni a me alo gbugbugbu, neni a me oyi ayemhe. ⁴⁷ Adamu, omose onodode, itutu ena eke a rọ ma li, Adamu onuzava iloghie o te tiemhile. ⁴⁸ Eni e khi eyi eke, eri e li abi eni a ri itutu eyi eke ma, eni e khi eyi iloghie eri e li abi eni e rọte iloghie bhale. ⁴⁹ Ezeze abi awa li ri irọkhokho oyi omose ni a ri eke ma so, igho awa gbo li ya ri irọkhokho oyi omose ni o rọte idane bhale so.

⁵⁰ Mhi gue ona ye ẹ inyoghuo khi, emhi idiegbe ali emhi ọlia ẹa ya lo Eghiele oyi Eshinegba. U ke-liẹ khi eri idiegbe ni ọọ ke-a, o ke ya mhọli okemhi shi oni iloghie ni ọa ya kea. ⁵¹ A ri eso shi egbegbingme osheli ona. Awa nya awa aa ya ghua, ama ini akala ni o kpukhokho o de, a ya mu awa mela-a, bia, ⁵² elemhi ikoko alo khueghie-a, ini oni akala ni o kpukhokho o de. Irari khi akala o ya de, eni e ghu-a e ya ri idiegbe ni ọa ya kea guale, a ya mu we mela-a.† ⁵³ Irari khi idiegbe ni ọọ ke-a o mema ya ri idiegbe ni ọa ya ke so, oni ọọ ghu o ri idiegbe ni ọa ya ghu so. ⁵⁴ Ishegho, ini idiegbe ni ọọ ke-a o ri idiegbe ni ọa ya ke so se, ni idiegbe ni ọọ ghu

o rọ ri idiegbe ni ọa ya ghu so se, ungmemhi ni ebe o ngme o bhale ya tse ni o li khi,

“A she to eghuli lue

elemhi imuole.”‡

⁵⁵ “Eghuli o, ighe imuole

ni u ke dobe ya mu o le mena?

Eghuli o! Ighe ekpabo eye mena?”§

⁵⁶ Olamhe o ri ekpabo na utamhi oyi eghuli ẹ ta, ni o rọ kualu utse, olamhe o rọte ushi mhọli ekpabo.

⁵⁷ Ama awa kphemhi na Eshinegba ni o ri imuole na awa rọte obo oyi iJesu iKirisiti Onomhue Oyawa.

⁵⁸ Irarigho, inyoghuo a migha gbaa. A gbe akanya oyi Onomhue oyi ẹ ke je odalo, abi a rọ lese khi akanya ni u da gbe na Onomhue khi ọa khi afue.

16

Ukpaghọ ni a mie ghi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo na iJerusalemu

¹ Ni mhi rọ ngme nga ingme ikpaghọ ni a mie ni a rọ ya kpaghie igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni e la eke iJudia obo, ni a keke shi ebe ghi mhe. A ke li abi mhi gueye igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni e la eke iGalesha e li ke rieje.* ² Uka khi uka kpa, a ke rọte ikpaghọ ni a gbe, rue shi asheghuo abi ogbogbo o mhue, ini a khi gbo ke zela ikpaghọ elese ini mhi bhale. ³ Ini mhi bhale, mhi ya keke ebe na egbo ni a ze, mhi keke shi o khi wewe a ghie, e tsua isomhopfa eyeje iJerusalemu. ⁴ Ini o ke khia khi o ti ni mhi li ye, anye ga kia.

Omhesẹ ni iPolu o mhese

⁵ Mhi ya bhale ya me ẹ ini mhi rọte iMasidonia dose se.† ⁶ Mhi nu ẹ ya la denẹ. Otse, mhi ga la agho okase nya. Eghẹghẹ agho a ke ri ukpaghọ kpaghie mhe obo je obiobini

* 15:45 Li ze Igbae 2.7 † 15:52 Li ze 1 iTesa 4.15-17 ‡ 15:54 Li ze Aza 25.8 § 15:55 Li ze Osi 13.14 * 16:1 Li ze iRom 15.25-26 † 16:5 Li ze Ika 19.21

mhi ke ya je. ⁷ Mhi aa nono ni mhi me ẹ ẹloe memena, mhi aa nono ni mhi leşe te agho doşe tşe. Mhia nono ni mhi nu ẹ shito tşe ukukuo ini Eshinegba o lama. ⁸ Mhi ya la Efesosi ramhi ẹle ukpe iPetikositi,† ⁹ irari khi asha oniemi o khueghie-a na mhe shi ana ni mhi ro me asha gbe akanya Eshinegba. Ama khi eni e mu okhue vule shi mhe o e bu. §

¹⁰ Ini iTimoti o bhale, a lolo mu o li epfese, irari oni o gbe akanya na Eshinegba nabi mhemhe o li khi.*

¹¹ Ogbokhoghuo o khi ri ẹloe gbe o li, ama a kpaghie o li obo ni o ro dobe ti okiali eyoli je odalo shi opfomhe, ni o dobe bhale deba mhe. Mhia khe o li, ali inyoghuo enekpole.

¹² Ingme oyi Apolosi. Eri mhi ga lolo ye o li ude o ko ya feli e, loli ali inyoghuo enekpole. Ama o a ghole o li ni o ro ye memena, ama ini o mhue oni eghẹghẹ, o ya bhale.

¹³ A ke to ẹloe eke, a migha gbaa shi irudunga, a khi egbo ni e mholi aye, a khi eni e toto. ¹⁴ A ri inono ke gbe ikanya eyẹ nya.

¹⁵ A leşe khi iSitefanasi ali omhue-apfe oyoli nya, e kpe todode khi eni e miesuo shi obini eke Akhaya. E she ri egbewe na ugamhi oyi egbo ni a pfa na. Mhi lema e,† ¹⁶ a ke nyese ukhomhi na omhesẹ oyi egbo eghoghọ ali oghoese ni e nu we e gbe ikanya eghoghọ.

¹⁷ Egbe e ma mu mhe shi ibhale oyi iSitefanasi ali iFotunatusi ali Akhaikusi irari wewe e ke to-eli e abi aa ro la akaghọ. ¹⁸ Eri e ri egbe mu mhe e ti ayemhe oyemhe nga, abi e ri egbe mu e. Egbo enana, e ti ni a tşe, e mu akanya.

¹⁹ Igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo eni e la eke Esha e e tşe e. Akuila ali iPisilia ali igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni e lona apfe oyewe, e li e tşe e

otşe irudunga.† ²⁰ Inyoghuo nya ni e la ana e e tşe e. A ke tşe egbe egbegbi otşe a ghele mu egbe.

²¹ Mhemhe iPolu mhi ga ri obo ma ebe ona. ²² Oni o a da nono ingme oyi Onomhue ne, Eshinegba o ya pfa ezọ mu o li. Mhi lema, Onomhue o kele bhale. ²³ Okhale oyi iJesu Onomhue o ke deba e.

²⁴ Inono oyemhe o ka nu e la nya ni a khi eyi iJesu iKirisiti. Atşe.

† 16:8 Li ze iLev 23.15-21; iDeut 16.9-11 § 16:9 Li ze Ika 19.8-10 * 16:10 Li ze 1 iKori 4.17

† 16:15 Li ze 1 iKori 1.16 † 16:19 Li ze Ika 18.2

Ebe onuzi-eva ni iPolu o keke ghi egbo iKoritia Eni e miesuo

¹ Mhemhe iPolu, aghiusomhi na keke oyi iJesu iKirisiti ni Eshinegba o ze abi o ghole oli shi mhi khi, li shi inyoghuo awa iTimoti. Mhemhe mhi keke ebe ona ghi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo onayi Eshinegba ni e la eoli iKoriti ali eni a pfa na nya ni e la eke Akhaya.*

² Mhi lema Eshinegba ita awa ali iJesu iKirisiti Onomhue e ka li okhale na e, e ri opfomhe na e.

Eshinegba ona irudushi nya

³ Awa kuoghi Eshinegba, ni o khi ita iJesu iKirisiti Onomhue oyawa, loli o khi ita ona ilelemhi, ni o khi Eshinegba na irudusho nya. ⁴ Loli o ri udu e shi awa o ini awa la osoli khi osoli, ni awa li dobe ri udu shi eni e la osoli o, ikhi irudusho onabi Eshinegba o ro shi awa o. ⁵ Itobo khi awa li nu iKirisiti me osoli ebubu eyoli, awa li ya rote obo oyi iKirisiti kemhi irudusho oyi Eshinegba ni o gbeku o. ⁶ Anye kha me osoli, ni a ro mholi irudusho ali imiepfuese lo. Okekha khi eri a ri udu shi anye o, ee a ri udu shi o, ni o re e mholi irabomudu ri egbe mie osoli onabi anye li ri egbe mie. ⁷ Iregbenga ni anye regbenga e, o kie migha, itobo khi anye lese khi abi a li nu anye me osoli eyi anye, igho a li nu anye mholi okemhi shi irudusho oyanye.

⁸ Inyoghuo, anye e nono ni a lese osoli ni anye me obini Esha. Eri anye me ukpokpomhi omunu ni o ne anye abo. Ni o khia khi eri anye ke khena egbe anye eghuli ukhomhi.† ⁹ Eri anye she ri oli shi udu khi eni eghuli o mema ke ya

gbe anye ke khi. Eri a me ona ini anye khi regbenga egbe anye, se ni Eshinegba tse ni oo guise oni o ghu-a le. ¹⁰ Loli o rue anye okhena eghuli ukhomhi le, o ya rue awa o le. Loli awa ri udu nga khi o ya gbo rue awa o le. ¹¹ Ali ri iromhi ke kpaghie anye obo, ini ebubu egbo e me asha ri itobo oyanye kphemhi na Eshinegba, oni o pfo udu ri iromhi ni ebubu egbo e so a tse.

iPolu o mu ugbamhi eyoli pfi

¹² Anye ma tono obo udu shi o, udu oyi anye ni oo gue anye ezoo o gbo pfi otsel e shi o, khi, angeli oyanye elemhi agbo ona ali angeli ni anye nu e ngeli, khi ikhueghie elemhi-a ali igesikia oyi Eshinegba o ri anye e gbe akanya. Oa khi ileasingme agbo anye te riele ona, ama okhale oyi Eshinegba a ro riele oli. ¹³⁻¹⁴ Emini a dobe ya ze, ni o ya gbo lo e eso anye keke ghi e. O kha rie khia khi emini anye e ngme oa lo e eso pfo ne, anye mholi o shi udu khi o ya lo e eso pfo nya eleele, ni a ri anye ke tono obo udu, abi anye li re e ya ke tono obo udu, ogbele oyi iJesu Onomhue oyawa.

¹⁵ Itobo khi mhi aa mholi akhokhomhe shi ona, mhi ro nono ni mhi kpe bhale ya bino e, ni a mholi ikhivose asha eva. ¹⁶ Mhi she gba li khi mhi bhale ya bino e ini mhia le iMasidonia ali ini mhia jele, ni mhi me asha mie e ikpagho ro ye eke iJudia.‡ ¹⁷ Eri a dabi khi mhia dobe ya lie khi emini mhi ya riele na, ni mhi riele oli? Abi khi eri mhi li abi ogbo ni o khe, "Ii." O gbolo e, "Iiye." Ini mhi ba riele oghuemhe oyi ogbo? ¹⁸ Abi ungmehi oyi Eshinegba o migha shi igesikia, igho emini mhi gueye e oa li khi unu eva ni o ri utoghuo lie "Ii." Ali "Iiye." ¹⁹ Itobo khi iJesu iKirisiti Omi Eshinegba ni mhemhe ali iSivanosi ali iTimoti

* 1:1 Li ze Ika 18.1 † 1:8 Li ze 1 iKori 15.32

‡ 1:16 Li ze Ika 19.21

anye rọ tse abọ ye ẹ, ọa khi, “Ii.” Ali “Iiye,” eghẹghẹ oghuo. Ama Eshinẹgba “Ii,” ọ khi. § 20 Irari khi emiemi Eshinẹgba ọ rọ nga nya, iJesu iKirisiti ọ rewe nya khi, “Ii.” Irarighọ, rọte iJesu iKirisiti awa te ẹ mie “Atse.” Ni anye rọ ri ufumhi na Eshinẹgba. 21 Ama Eshinẹgba ọ ri anye ali ẹẹ migha elemhi iKirisiti. Lọli ọ zẹ awa. 22 Ọ she shi ọlele oyọli shi awa egbe. Ọ ri Ayemhe-nọ-pfuase shi awa udu abi ọlele ni ọ khi iyọbọ shi emini Eshinẹgba ọ ya ri ele na awa. 23 Ama mhi zẹ Eshinẹgba ọtsẹle, lọli ọ lẹse udu oyemhe. Itobọ khi mhi aa nono ni mhi ri elemhi ibibi nu ẹ ngme, lọli mhi aa rọ ke ye iKoriti. 24 Ọa khi eri anye ri ekpabọ gueye ẹ emini a ya miesuo. Anye lẹse khi a migha gbagbagba shi irudunga. Itobọ ni a mhọli oghẹle anye rọ nu ẹ gbe akanya.

2

1 Lọli o zẹ ni mhi rọọ khi, mhi aa ke gbo ya bhale deba ẹ, ini mhi khi yese ẹ udu-a. 2 Ini mhi yese ẹ udu-a, oghuo ọ la akaghọ ni ọ ya ri egbe mu ẹ. Sẹ ni ọni oghọ ni mhi yese udu-a. 3 Lọli o zẹ ni mhi rọ keke ebe oghọ ghi ẹ, itobọ khi mhi aa nono ni mhi bhale ya me iyese-udu-a obọ eyi eni e kha remhe ghele. Irari khi mhi lẹse khi ini mhia ghele eghẹghẹ aghọ, ẹẹ a lie ke ghele. 4 Elemhi ukpokpomhi osoli ali amẹ eviẹ mhi te ẹ keke ebe ona ghi ẹ, ọa khi eri mhiẹ ni udu o ba yese ẹ-a, ama ni a rọ lẹse abi mhi nono ingme oyẹ nya ramhi. 5 Ama ini oghokhoghuo ọ pfi iyese udu-a, ọa khi mhẹmhe ọ mema lolo yese udu-a, ama ẹẹ nya ọ rọte opfoghuo yese udu-a. Ama khi, mhia nono ni mhi ngme ọli ze dọse ana. 6 Osoli ni ebubu ẹ e lama shi a na oghọ onana, e bu. 7 Ama a rọ topfa li a gbo ri udu shi ọli ọ, ini ọ khi yese udu-a dọse ode, ni o te ya pfanọ ku ọli

alo. 8 Mhi lema ẹ, a zẹ ni ọ lẹse khi egbegbo a nono ingme oyọli. 9 Eri mhi mu ẹ fe bino ni me ini a ri ungmehi oyemhe ya gbe akanya. 10 Ini a rọ topfa oghokhoghuo shi emini ọ ri ele, mhẹmhe mhi li rọ topfa li. Ini o khia khi mhi mhue emini mhi kha rọ topfa, mhi she rọ topfa. iKirisiti ọ khi ọtsẹle oyemhe khi mhi she rọ topfa. 11 Eghẹghẹ aghọ, okphaghie ọa me ashikhoghuo regbenga dobe mu awa ọ ya le, itobọ khi awa aa khi eni ẹa lẹse igbamhi eyi okphaghie.

Egbe akanya ena ishobo onogbo

12 Abi mhi rọ bhale iTiroasi ya gue usomhi onete oyi iKirisiti le, mhi me ọli khi Eshinẹgba ọ khueghie ode-a na me shi akanya oyọli, shi oobọ. 13 Udu oyemhe ọa sheshe, itobọ khi mhi aa me iTatosi oobọ. Ighọ mhi tse egbo ena obọ okhila, mhi ya je iMasidonia.*

14 Ama, awa kueghie Eshinẹgba. Lọli ọ zẹ ni iKirisiti ọ rọ ri awa la orọlo ni a la mie obọ abi eni e mu ọ le. Ọ ri awa ri ilẹse oyi iKirisiti ẹ gbhiaku asha kpa abi ikphela. 15 Eshinẹgba ọ she ri awa mele ighiusomhi eyọli-a, ni awa ba ri usomhi onete oyọli gbhiaku asha kpa, abi ikphela oyi ituale ni ọ pfi o lie gbhiaku, ni o lo iteva egbo eni a mie ẹ pfuese ali eni ẹ nono ni wewe e pfua. 16 Uwemhi ọgbọ oyi eghuli, usomhi oyawa ona o khi shi eni e ya pfua, ama upfiemhi oyi agbo o khi shi eni a mie ẹ pfuese ọ. Oghuo ọ dobe gbe onana? 17 Anye aa khi eni e ri ungmehi oyi Eshinẹgba nono epfue abi egbo eghuo ẹ li. Ama ighiusomhi eyi Eshinẹgba ni e ri igesikia ngme ungmehi oyọli anye khi. Ekpabọ oyi iKirisiti anye rọ gue usomhi oyanye le. Eshinẹgba ọ khi ọtsẹle oyanye.

3

Eni ẹẹ ga ena ishobo onogbo

¹ Oa ya li abine khi eri anye ke e titi egbe anye mena? Anye ɛa li abi eni e mie ebe ni a titi we shi neni e tsabo ungmehi ye e, ali ni e kha gbolo te agho vu e gbo mie e ebe oghogho olese? Anye ɛa mholi emini anye ri ebe eghogho o ri ele. ² Ee oye e a khi ebe oyanye ni a keke shi ekelemhi udu oyi anye ni egho nya e me ee ze. ³ Eri o rohasa khi ebe ni iKirisiti lolighuo o keke, a khi. Itobo khi a mie itsabo ungmehi oyanye suo. Oa khi ogho o ri atsu keke e shi ebe, ama Ayemhe oyi Eshinegba o keke e. Oa khi ukiekiemhi eche o keke e shi ama elemhi udu oyi egho.*

⁴ Onana o khi iregbenga ni anye mholi na Eshinegba rote obo oyi iKirisiti. ⁵ Oa khia khi eri anye ghogwe e gbe oni akanya ona, ama Eshinegba o ri iguegbe-akanya ona na anye. ⁶ Loli o ri anye khi eguegbe oyi akanya igue ungmehi oyoli le, na ishobo onogbo, ni oa khi oni a keke shi ebe, ama ena elemhi Ayemhe. Irari khi emini a keke shi ebe, eri o ri eghuli e bhale, ama Ayemhe o ri agbo a na ogho.†

⁷ Ushi oyi iMosisi ni o ri eghuli bhale, ni a keke shi ikiekiemhi eche, ufumhi ni o ge nyanyanya, ni oo kala, o deba bhale. Ini oni ufumhi ona ni o ze khi egho izireni ɛa ke dobe e bino iMosisi alo ukhomhi tatata, o kala,‡ ⁸ See ufumhi oyi ikanya eyi Ayemhe ni o ri agbo a na ogho o ke beshi ya li? ⁹ Ini ufumhi o la ugamhi ni o ri eghuli e bhale, see ugamhi ni o ri ipfuase e bhale oa li ya mholi ufumhi oni o fune? ¹⁰ Itobo ona, awa dobe ya lie khi emini o kpe ligho mholi ufumhi ni o ge nyanyanya elele, oa ke mholi ufumhi, itobo ufumhi oyi emini o ke to-eoli oli. ¹¹ Ini emini oo kala, o mholi ufumhi, see ufumhi ni o la

oni o migha agboagbo oo lie fu ne.

¹² Itobo khi anye mholi oni irudushi ona anye ro li ghogho mholi igbeudu. ¹³ Anye ɛa li abi iMosisi o li, ni o ri ijejeti ku alo ini egho izireni e khi me abi oni ufumhi ni oo ge nyanyanya ogho, o li i kala li alo-a.§ ¹⁴ Ama eri a guese we udu, irari khi ramhi amo, eri a kie ri oni ijejeti ogho ku we alo, ini ee ze ebe ishobo ona elele. Ini ogho o ro ghi iKirisiti ko tse, o ro o rue ogho oni ijejeti alo-a. ¹⁵ Igho o kie li ogbe na amo, eri ijejeti o kie guese we udu ini ee ze oni Ushi oyi iMosisi. ¹⁶ Ama ini ogho da mupfi bhale deba Onomhue ne, o rue oli oni ijejeti ode-a.* ¹⁷ Onomhue ni a ngme shi akana ena, loli khi iKirisiti, Ayemhe oyoli o te e gbe akanya, ali khi ashini Ayemhe oyi Onomhue o da la ne, epfua o la akagho. ¹⁸ Alo eyawa nya ni aa ri ijejeti ku, o ri ufumhi oyi Onomhue e ge nyanyanya abi ughegbe. Oni ufumhi ogho, obo oyi Onomhue o te bhale, ni o khi oni Ayemhe. Loli o mu awa pfi ya li abi loli, rote ufumhi ni o rue e nga o.

4

Osoli ali osuemhe ni e la akanya oyi iKirisiti

¹ Irarigho, aborokhia khi ilelemhi oyi Eshinegba anye ro mie akanya igue ungmehi le ona egho, loli egbe ɛa ro pfo anye-a. ² Eri anye ri ochogho she kie angeli osheli ali omama. Anye ɛa ya ngeli angeli ikpamhika wekhi eri anye e mu ungmehi oyi Eshinegba ukhomhi pfi kpoke. Ochogho eri anye ri emini e khi igesikia khasa gboo, abi o khi shi ukpelo oyi Eshinegba. Onana o ri egho mie shi o khi eni a ri egbe e nga anye khi rote udu oyewe ni oo gue we ezo. ³ A kha usomhi onete ni anye gue e le sheli,

* 3:3 Li ze Okiali 24.12; ijere 31.33; Ezik 11.19; 36.26 † 3:6 Li ze ijere 31.31 ‡ 3:7 Li ze

Okiali 34.29 § 3:13 Li ze Okiali 34.33 * 3:16 Li ze Okiali 34.34

eri a rōli sheli na eni e ya pfua. ⁴ Okphaghię ni ọọ mhęsę ę shi agbọ ona, ọ she zuse ęgbọ ni ęa miesuọ udu ini e khi mę ąkpá ali ufumhi ni o la usomhi onete oyi iKirisiti, ọni lōli ali ęshinęba e li abeghuo tee. ⁵ Irari khi anye aa ri egbe anye tse abọ, ama iJesu iKirisiti anye rọ ọ tse abọ, khi lōli ọ khi Ọnọmhuę, ali khi eni ęę ga enayę ę anye khi, irari oyi iJesu. ⁶ Ebe-no-pfuasę ọọ, “ęshinęba ọ gueyę ąkpá o rọte alo ebili gę lasele.” Mena ọni ęshinęba ọ ri ąkpá oyọli ę gę shi elemhi udu oyanye, ni ęę a rọ lęsę khi ufumhi oyęluę khi, alo eyi iJesu iKirisiti a te ę mę ọli.*

⁷ Eri anye li abi akhe afuę ni a ri oni ępfue onana shi. Ona o rọkhasę khi ekpabọ eniēmhi, obọ oyi ęshinęba e te ę bhale, ọa khi obọ oyanye. ⁸ Isheghuo a na anye osoli, ama ọa pfuse anye-a. Isheghuo anye mhọli akhọkhọmhę, ama anye ęa la okhęna. ⁹ A mę anye omi olimhi ama ęshinęba ọa tsua anye pfi-a. A gbe anye de eke, ama anye ę ghua. ¹⁰⁻¹¹ Ogbęlę kpa anye rọ la okhęna eghuli itobọ oyi iJesu. Eri onana ni anye ę mę egbe o li abi irokhọkhọ eghuli ni iJesu ọ ghu, ęghęghę aghọ ni ọ ri egbọli khasę elemhi agbọ oyanye. ¹² Onana o guele khi akanya ni anye gbe ę na iJesu, eri o ri anye la okhęna eghuli ogbęlękpa, ama agbọ onogbọ o rọ ọ na ę. ¹³ Ebe-no-pfuasę ọọ, “Irari khi mhi mhọli irudunga mhi rọ ngme.” Oni ayemhę irudunga onana, anye li rọ ngme.† ¹⁴ Anye lęsę khi ęshinęba ni ọ rọte eghuli guise iJesu Ọnọmhuę le bhale agbọ ọ ya li rọte eghuli guise anye le, o rue anye ali ęę bhale odalo oyọli. ¹⁵ Itobọ oyęę a rọ rięlę enana nya, ni ebubu ęgbọ e lęsę okhale ni ęshinęba o li, isheghọ ni e ke sọ iromhi ikphęmhi ri ufumhi na ęshinęba.

Agbọ irudunga

¹⁶ Itobọ onana, egbe ęa tigbe ya pfo anye-a, ini anye ririę kuanọ-a pfo, ama ogbęlę kpa ekelemhi udu oyanye o rọ ọ khi onogbọ-a shi ọ. ¹⁷ Eri ikuku osoli ni ęa ya tęsę eyi anye, e muno anye egbe ę khę ufumhi na agbọagbọ. Lōli o zę khi osoli eyi anye e li abi emhi afuę shi anye ọ. ¹⁸ Emini áá mę ęloe ęa ya la ọ agbọagbọ, ama emini aa ya mę ęloe ęę la ọ agbọagbọ. Lōli o zę khi anye ri udu oyanye shi emini aa ya mę ęloe.

5

Apfę oyawa na iloghie

¹ Anye lęsę khi ini idiegbe oyanye ona, na elemhi agbọ, ni o li abi okhola, o ghua, anye mhọli idiegbe olese ni o rọte obọ oyi ęshinęba bhale. Ikhi idiegbe no ọa ya ghu ni o la iloghie, owa ni ọa khi abọ a rọ mama li. ² Memena eri anye la oni elemhi idiegbe na agbọ ona a to ekperumhę-a, irari khi eri ọọ ghọle anye ni a kpha oni owa na iloghie sọ anye. ³ Itobọ khi ini a rọli sọ anye, anye ęa ke ya la irumheba. ⁴ Irari khi abi anye kie li la idiegbe ona agbọ ena, eri anye ę to ekperumhę-a abi eni egbe ę to. Ọa khi eri anye ęa ke nono ni anye ké la oni idiegbe oyanye ona, ama eri ọ ghọle anye ni a ri idiegbe na iloghie ni ọa ya ghu ghue eghọ sọ anye. ęghęghę aghọ ni agbọ o to idiegbe ni ọọ ghu luę elemhi imuọle. ⁵ ęshinęba ọ ma anye shi agbọ na agbọagbọ ona, lōli ọ gbo ri ọni Ayemhę shi anye egbe ni ọ khi iyobọ khi lōli ya rięlę emini ọ rọ nga na awa. ⁶ Irarighọ, anye rọ ọ mhọli igbedu ęghęghę kpa.

Anye gbo lęsę khi ini anye kha da la apfę elemhi idiegbe oyanye ne, anye ęa ke nu Ọnọmhuę la. ⁷ Ama irudunga o ri anye la agbọ, ọa khi emini anye ri ukpęloe mę,

* 4:6 Li zę Igbae 1.3 † 4:13 Li zę Iwolo 116.10

o ri anye la agbọ. ⁸ Udu oyanye o migha gbaa shi ọ, khi, oo kha ti anye ẹloe ni anye lase idiegbe oyanye ona le, ni anye nu Ọnọmhue la apfe. ⁹ Irarigho, eri anye rọ li shi udu oyanye khi anye mema ya rieḷe emini o ghọle ọli, okekha khi anye ke la apfe elemhi idiegbe oyanye o, okekhi anye ẹa la apfe elemhi idiegbe oyanye. ¹⁰ Irari khi awa nya, awa mema bhale ya migha odalo ukpekhomhi iguezọ oyi iKirisiti, ni ọgbogbo ọ rọ mie ifata ni o khi oyọli, shi emini ọ rieḷe abi ọ rọ la idiegbe oyọli, shi oni o ti o, shi oni ọa ti.*

Akanya iri-egbo ali Eshinegba rieḷe

¹¹ Irarigho, aborokhia khi anye leṣe emini inulishi oyi Ọnọmhue o khi egbo, loli anye rọ roṣhẹka roli ẹ lo egbo esọ. Emini anye khi o ga khueghie-a shi Eshinegba ọ, anye gbo sa khi o gbo ligho khueghie-a shi udu oyeḗ, ni ọọ gue ẹ ezọ. ¹² Ọa khi eri anye titi egbe anye ẹ khase ẹ, ama eri anye ri egheghe ẹ na ẹ ni a me asha ri anye ke gha. Egheghe agho ni a me emini a ya so egbo eni e ri emini ri ukpeloe ẹ me ẹ gha, ocho ni e kha rọ ri emini e la udu, ke gha. ¹³ Ini anye ẹa ke leṣe emini anye ẹ rieḷe, irari oyi Eshinegba lo, anye kha ke leṣe emini ẹẹ rieḷe o, irari oye ẹ lo. ¹⁴ Inono oyi iKirisiti o mhesẹ ẹ na anye, itobo khi anye me ọli me khi ogbo otuoghuo o ghu-a na agbo nya, irarigho eri awa li ghu pfa olamhe. ¹⁵ Eri iKirisiti ọ ghu-a na ogbokpa ini eni e la agbo e khi ke la agbo na egbe we, ama ni e ke la agbo na oni ọ ghu-a ni a gbo guise le na we.

¹⁶ Itobo igho, rote ana je odalo, anye ẹa ke ri ukpeloe ni egbo na agbo e rọ bino egbo ke bino ogbo khoghuo. Ini o ririe khia khi anye kpe lina ri ukpeloe agbo bino iKirisiti egheghe ni o doṣe, anye ẹa

ke ligho. ¹⁷ Irarigho, ini ogbo ọ da she ku ma iKirisiti ọ ne, ogbo onogbo ni a leṣe ma ọ ke khi, agbo onodiọ o she doṣe, agbo onogbo ọ ke la. ¹⁸ Eshinegba ọ ga rieḷe eni emhi enana nya. Loli ọ ri awa ni awa kpe khi ebe ọli nu egbeoli rieḷe, rote obọ oyi iKirisiti. Ọ ri akanya na awa, awa rọ ke ri egboese nu lue rieḷe. ¹⁹ Eri Eshinegba ọ ri egbo na agbo nya nu egboli i rieḷe rote obọ oyi iKirisiti, ni o khia khi Eshinegba ọa ri olamhe mu ota so we. Igho ọ she ri usomhi ni a rọ ri egbo ali Eshinegba a rieḷe nga awa obọ. ²⁰ Irarigho eni e to ẹloli iKirisiti awa ke ri irarigho khi, ni o rọ li abine khi eri Eshinegba ọ rote unu oyawa a lema egbo. Anye lema ẹ na iKirisiti, a ka nu Eshinegba rọ rieḷe. ²¹ Eri Eshinegba ọ ri iKirisiti ni ọa mholi olamhe mele ona olamhe itobo oyawa, egheghe agho, ni awa me asha rote iKirisiti mholi ipfuase oyi Eshinegba.

6

¹ Abi eni wewe ali Eshinegba e ga a gbe akanya oghuo, anye lema ẹ, a khi ze ni a mie okhale oyi Eshinegba shi afue. ² Irari khi Eshinegba ọọ lie, “Abi egheghe ni mhi rọ ya rieḷe isomhelemhi na e,
o rọ ramhi,
mhi ri esọ shi ẹ eke,
abi ogbele imiepfuese
oyeḗ o rọ ramhi,
mhi kpaghie ẹ obọ.”
Mhi gueye ẹ khi memena o khi egheghe isomhelemhi, amo khi ogbele imiepfuese.*

³ Anye ẹa ya pfi ozuode shi ogbokhoghuo ode, ini egbo e khi me emini ọa ti okhoghuo gue shi akanya oyi Eshinegba ni anye ẹ gbe. ⁴ Ama abi ighumha eyi Eshinegba ni anye khi, eri anye ri emini anye khi khase odekhode, abi anye li ri egbe mie osoli ali umhamẹ ali

* 5:10 Li ze iRom 14.10 * 6:2 Li ze Aza 49.8

iyese-udu-a. ⁵ A gbe anye itali, a gbo mu anye shi oḡba-ighumha, a la onyaghu kuale anye utse, anye gbe akanya agbeḡhua, anye mhue umha-ke-leṣe ali okiamhi.† ⁶ Ama anye kie la elemhi ipfuase ali ileṣe, ali irabomudu ali isomhelemhi, rote Ayemhe-no-pfuase ali inono ni o rote udu igesikia lasele. ⁷ Anye e ngme ingmemhi igesikia, ali ekpabo oyi Eshineḡba o la anye egbe e gbe akanya. Akhegbe oyanye khi igue-ngeli odalo oyi Eshineḡba, abi okholi-okhue o lie mu itsua okholi mhue obita ali ogobo. ⁸ A ri ekpe na anye a gbo yeghe anye-a, a ngme onete oyanye, a gbo ngme onobe oyanye. Anye egbo igesikia, a lu anye elo-egbhue, ⁹ E li anye abi eni aa lese, ama a kie lese anye, a li anye abine khi eni e ghuloa anye khi, ama, a me oli me khi anye kie la agbo. A na anye osoli ama aa gbolo anye-a, ¹⁰ Anye mholi iyese-elemhi-a, ama anye kiele e ghele, anye li abi eni ea mhue, ama eri anye ri ebubu egbo khi eni e pfue. Anye li abi eni ea mholi emhi khoghuo, ama emhikpa anye mhue.

¹¹ Egbo iKoriti, anye she ri igesikia nu e ngme, anye khueghie udu oyi anye-a gbodogio deba e. ¹² Anye ea ti egbe je ukhokho inono ni anye mholi na ee, ee tse aa ke nono anye. ¹³ Irarigho, mhi nu e ngme abi eniye eyemhe, a li mholi us-amhi nabi anye sa deba e na anye. A khueghie udu oye e-a na anye gbodogio.

¹⁴ Khi ze ni u nu oni oa miesuo ke riele emhi kugbe. Se, igesikia ali egbholi e li gue la asheghuo kugbe? Elo o ku akpa ali obili gbe? ¹⁵ Elo e ku iKirisiti ali Okphaghi? Abi elo oni o miesuo ali oni oa miesuo e mholi kugbe? ¹⁶ Ilama-kugbe onoghuo o la Owa Oyi Eshineḡba ali ikhumhi o? Irari khi Owa Oyi

Eshineḡba ni o la o, awa khi, ezeze abi Eshineḡba o ngme oli khi, “Mhi ya la we elemhi,

mhi la we iteva a kia, mhi khi Eshineḡba oyewe, wewe e khi egbo eyemhe.”‡

¹⁷ “Irarigho, a rote we iteva lasele, ni a khi oda shi we o, ali a khi ri obo ti emini oa pfuase, egheghe agho ni mhi ti e mama egbe.”

Eshineḡba Onomhue no fune nya, o ngme na.S

¹⁸ “Mhi ya khi ita e, ee a khi imimhe emose ali ikpotso.”

Eshineḡba Onomhue no fune nya o ngme na.*

7

¹ Aborokhia khi awa mholi ishobo ena, emole mhe, awa kpe idiegbe ali ayemhe oyawa-a, rote emini e ri ichimhi e shi oḡbo egbe ali ayemhe nya. Awa ke roshaka ini awa dobe ramhi iropfuafe pfo nya, itobo khi awa a na ulishi Eshineḡba.

Igbaa oyi eni e mie ifesu iKirisiti suo e ri egbe mu iPolu

² A khueghie udu oye e-a na anye. Anye ea li oḡbokhoghuo onobe, wekhi eri anye yese oḡbokhoghuo udu-a, uke-lie khi eri anye li oḡbokhoghuo le. ³ Oa khi eri mhi ngme ona ro pfueche e-a, irari khi mhi kpe ngme oli khi ingme oye e o la anye elemhi udu ramhi ni anye ro ya lama nu e ghua, okekhi ni anye ro nu e la agbo. ⁴ Mhi lolo regbenga e, mhi ma re e gha gba. Elemhi osoli ni anye me nya, eri iridushio ali oghel e oyanye o vo o tsuakua.

⁵ Irari khi abi mhi ro lo iMasidonia le, idiegbe oyanye ona oa mholi iyemhea okhoghuo. Ode-khode a na anye osoli, eghuo e nu anye

† 6:5 Li ze Ika 16.23 ‡ 6:16 Li ze iLev 26.12; Ezik 37.27; 1 iKori 3.16; 6.19 § 6:17 Li ze Aza 52.11 * 6:18 Li ze 2 iSam 7.14; 1 Okhe 17.13; Aza 43.6; ijere 31.9 * 7:5 Li ze 2 iKori 2.13

wola, ulishi o la anye udu.* ⁶ Ama Eshinegba na irudusho, ni o ri udu e shi oni egbe e pfo-a o, o ri iTatosi ni o bhale ri udu ke shi anye o. ⁷ Oa khi ibhale oyoli tse o ri udu shi anye o, ama abi a li ri udu shi oli o. O gbo gueye anye abi o lie ghole e ni a me mhe, ali abi a li vie oya, ali abi ingme oyemhe o li mu e egbe. Irarigho, oghelē oyemhe o ro fu dose abi o kpe li ghue.

⁸ Ini ebe ni mhi keke ghi e, o ri iyese-udu-a na e, oa limhe egbe abine khi emini oa ti ni mhi riēle. O kie remhe chima, mhi me khi ebe oyemhe o re e yese udu-a ukuku eghēghē. ⁹ Ama egbe e kiele mu mhe, oa khi itobo khi mhi ri udu oyee yese-a, ama itobo khi iyese-udu-a oyee o re e mu pfi. Eri a mholi iyese-udu-a abi Eshinegba o nono oli shi. Irarigho, oa li e onobe. ¹⁰ Irari khi ivie-osoli ni o ghole Eshinegba, eri o ri ogbo o mudu pfi, o roli e nono ni a mie oli pfue. Onana oa ri ogbo ngomhi obo-a. Ama ini ogbo vie osoli abi egbo na agbo, eghuli o ro o bhale. ¹¹ A lese bino emini ivie-osoli ni o ghole Eshinegba o ro na e. Abi a li roshaka ni a rokhase khi aa mhue umhagueli. Elemhi e bi e. Abo e sha e, ni o re e yila. A gbolo nono ni a so ingme shi ode igesikia! A rokhase khi aa mholi ashini a te riēle oni ingme do-a, eghēghē kpa.

¹² Irarigho, ini mhi ririe keke ebe ogho ghi e, oa khi irari eni e li ingme wekhi irari eni ea li ingme. Ama eri mhi keke ebe ona ghi e, ni a ba me abi ingme oyanye o li mu e egbe odalo oyi Eshinegba. ¹³ Enana nya e ri udu shi anye o.

Abi o li ri irudusho na anye, igho egbe ma mu anye abi anye ro me abi iTatosi o li ghele, itobo ayemhe oyoli o ti nge abi ee nya a ri egbe mu oli. ¹⁴ Mhi kpe re e tono obo udu khase iTatosi, ama aa ri omama mu mhe. Abi emini anye gueye e nya

e li khi igesikia, igho abi anye ree gha khase iTatosi o li ya khi igesikia. ¹⁵ Igho inono ni o mholi na e o li nga shi o, ini o sato abi a li suo eso na li, ali abi a ri ulishi ali iguomhise-egbe mie loli. ¹⁶ O ma remhe ghele gba khi eni e ze ri egbe e nga a khi.

8

Abi eni e miesuo e lie somhopfa

¹ Inyoghuo, anye e nono ni a lese afu ni Eshinegba o ro na igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni e la eke iMasidonia. ² Eri a rote osoli ni e me mu we fe bino, ama eri e kie ri ukpokpomhi oghelē e somhopfa, abi o rie khia khi ea mhue. ³ Mhi gue oli e ye e egbegbo khi eri e pfue elemhi somhopfa dose ashini e mhue ramhi. ⁴ E lema anye, anye kpekpe anye ze ni wewe e mholi okemhi shi oghelē ni o la irikpaghiobo na egbo eyi Eshinegba ni e la eke iJudia.* ⁵ Eri e ga riēle dose abi anye sa khi e li ya riēle. E kpe te odode ri egbe we na Onomhue, neni e ke ri egbe we na anye abi Eshinegba o nono ni e li riēle. ⁶ Irarigho, anye ro lema iTatosi, oni o re e bele oni egbegbi akanya ona, o kpaghie e ni a ri eminete ni a gba eke le ramhi ukpese. ⁷ Eri a gue e riēle emhikpa dose egboese nya. A toto irudunga ne, a gue e ngme emue ne, a gbo lese ne. A ma nono ni a rue obo-a, a gbo nono ingme oyanye ne. Zobe ni u dose ogbokpa okpokhe ilili.

⁸ Oa khi itoto mhi ro mheso oli na e ama eri mhia mheso igesikia ni o la inono ni a mholi bino, abi mhi li roli e khokho omuegbe ni egboese e mholi na anye. ⁹ A lese abi okhale oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa o li, khi aboriekhia khi oni o pfue o khi, eri o ri egbe oli mele ona umhame-a shi itobo oye e, ni o me asha ri umhame oyoli re e pfue.

* 8:4 Li ze iRom 15:26

¹⁰Ude ni mhi ya ye ɛ ena, ni o rɔ ti ɛ egbe lɔ: O ma ti ini isomhopfa ni a te ekɛ beɛ aolukpe ni a rɔli ramhi ukpeɛ, abi a li kpɛ te ododɛ khi eni e mhɔli oghuɛmhɛ somhopfa, ni e gbo somhopfa. ¹¹A zobɛ ni a pfuse oni akanya gbe pfo, ni abi o li te ekɛ mu ɛ egbe ni a rɔ somhopfa, ni a lighɔ somhi oni opfa abi abɔ e tɛ ɛ. ¹²Emini a mhɔli ɔa mu Eshinegba ɛloe. Emini o mu ɛloe khi abi a li mhɔli oghuɛmhɛ ni a rɔte emini a mhuɛ somhopfa, ɔa khi oni aa mhuɛ, ɔ́ ɔ́ bino.

¹³ɔa khi eri mhia mie ɛgbɔ eghuo itsua shi ekɛ ni mhi rɔ ri itsua na ɛgbɔɛ tsua. Ama ni a ga li abeghuo. ¹⁴Aborɔkhia khi a mhɔli gbeku ɔ memena eghɔ, o ti ni a kpaghiɛ eni ɛa mhuɛ obɔ. Ini wɛwɛ e ke li mhuɛ gbeku ɔ ɛɛɛɛ, ni ɛɛ aa ke rɔ mhɔli, wɛwɛ e li kpaghiɛ ɛ obɔ, isheghɔ o guɛ ti ɛ egbe abeghuo. ¹⁵Abi a li kekɛ ɔli shi Ebe-no-pfuasɛ khi,

“Oni ɔ ti ɛ gbili

ɔa ya tigbe mhɔli gbeku ɔ,

ama ɔni ɔ ti ikukuwɛ gbili,

emhi khɔghuo

ɔa tigbe ɛ baliku.”†

A ghie iTatɔsi je iKoritia

¹⁶Mhi kphɛmhi na Eshinegba ni ɔ li ri ɔmuegbe onabi mhi mhɔli na ɛ, shi iTatɔsi udu. ¹⁷Irari khi ɔa khi eri ɔ lɛɛɛ lama shi emini anye lema li ɔ riɛɛ tɛɛ, ama eri o she kpɛ la li udu khi lɔli ɛ bhale deba ɛ. ¹⁸Anye li ghie inyɔghuo ɔghuo deba li ɛ bhale. ɔgbɔ ni a ga lolo mu ekpɛ ɛ na elemhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suɔ nya shi akanya itsabɔ usomhi onete oyi Eshinegba ɔ khi. ¹⁹ɔa khi oghɔ tɛɛ, eri eni igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suɔ, e zɛ ɔli ɔ deba anye kia abi anye li tsua eni isomhopfa ikpaghɔ ni anye rɔ ya na ɛ kia. Ikhi ikpaghiobɔ ni e ya ri ikuɛghie ghi eva oyi ɔni

ɔnɔmhuɛ, ni o rɔkhasɛ khi anye mhɔli ɔmuegbe rɔɔ kpaghiobɔ.

²⁰Anye ɛa nono ni ɔgbɔkhɔghuo ɔ mɛ emhi akhɔkhɔmhɛ okhɔghuo gue shi abi anye li ri isomhopfa ikpaghɔ okpokhɛ ena kia. ²¹Emini o zɛ khi anye lina riɛɛ ɔli khi, eri anye rɔshɛka ni anye rɔkhasɛ khi anye guɛ ri eni isomhopfa ikpaghɔ ena kia. ɔa khi odalo oyi Eshinegba tɛɛ ama li shi odalo oyi ɛgbɔ nya.‡

²²Anye gbo li ghie inyɔghuo ɔlese ma aava ena egbe ɛ ghi ɛ. Anye she mu ɔli fɛ itingmingmɛ, anye mɛ ɔli mɛ khi ɔ ma nono ni lɔli kpaghiɛ obɔ. Eena o mema ghɔle ɔli ɔ rɔ kpaghiɛ obɔ, eena ni ɔ she mɛ khi eni a ri egbe ɛ nga a khi. ²³ITatɔsi ɔnuzava oyɛmhɛ ali oni anye ga a gbe akanya kugbe ɔ khi, ama inyɔghuo awa enekpɔle, etoɛloli igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suɔ, ni e ri ufumhi na iKirisiti. ²⁴Irarighɔ, a ri inono oyɛɛ khasɛ eni ɛgbɔ ena, ali emini o zɛ ni anye rɔ rɛɛ a gha, ni igbaa eyi eni e mie iJesu iKirisiti suɔ e mɛ ɔli.

9

Ikpaghiobɔ ni a rɔ na ɛgbɔ eyi Eshinegba

¹Mhi aa kha ke gbo kekɛ ingme ikpaghiobɔ ni a nono ni a rɔ na ɛgbɔ eyi Eshinegba ni e la ekɛ ijudia shi ebe ghi ɛ. ²Mhi lɛɛɛ khi ɔɔ ghɔle ɛ ni a rɔ kpaghiɛ obɔ, mhi gbo rɔli rɛɛ ɛ neta ɔmɔɛɛ khasɛ ɛgbɔ na obini iMasidonia, khi aolukpe, ɛɛ ni a la Akhaya a te muegbe ni a rɔ ya kpaghiɛ obɔ, ali khi ɔmuegbe oyɛɛ o she li guise ɛgbɔ eghuo le, ni e rɔ li riɛɛ ikpaghiobɔ. ³Ama eri mhi ghi inyɔghuo awa ena ghi ɛ ni a rɔ mu egbe shi ekɛ, ini eta ɔmɔɛɛ ni anye rɛ ɛ na shi isomhopfa ni a somhi, o khi li abi afuɛ ni anye rɛ ɛ na eta ɔmɔɛɛ, ama ni o kie khi abi anye ɛ khi a li. ⁴Irari khi ini ɔnge iMasidonia ɔkhɔghuo ɔ deba

† 8:15 Li zɛ Okiali 16.18 ‡ 8:21 Li zɛ Ekpi 3.4

mhẹ bhale, ni aa rọ mu egbe shi eke, omama o ya mu anye shi abi anye li ligho beşi regbenga e ree neta omose. Ee omama o ya mu ne. ⁵ Lọli o ze ni mhi rọ ghie eni inyoghuo awa ena ralo na mhẹ, ni e ya muegbe isomhopfa okpokhe oyi ukpaghọ, ni e khi a ya rọ bhale shi eke neni mhi bhale. Eghẹghẹ aghọ ni a rokhasẹ khi eri o pfo e udu li oni okpokhe ni ọa khi oyi ichiobo.

⁶ A sato khi oni o chi-obọ ri emhi kọ khi ukukuọ o ya me khiẹse. Oni o ri emhi kọ tuọ, emini e bu o ya me khiẹse. ⁷ Ogbogbo o ri irarigho ke rona abi o pfo ọli udu, ama o khi ri iwọlo rona, ali o khi li abine khi oni a ri ekpabọ re e riẹle, irari khi Eshinegba o ma nono oni o ri oghẹle e rue obọ-a. ⁸ Eshinegba o dobe ya ri ikhivose ni o dose oni a nono na e, ni a rọ bhale ya e khi a mhọli emhikpa gbeku o dose abi a nono ọli shi, ni a rọ dobe ke riẹle eminete khi eminete na egbese eghẹghẹ kpa. ⁹ Ezeze abi a li keke ọli shi Ebe-no-pfuase, ni ọọ, “O li okpokhe tuotuo,

o somhi eni ẹa mhue opfa,
ogbo ọa ya yele
igue-ngeli oyọli-a ghue
agboagbo.”*

¹⁰ Eshinegba ni o ri ukpamhi e na ogbo rọ kọ, o gbo ri eminale na ogbokpa a le. O ya gbo ri ikpamhi ni a rọ o kọ ghi e, o gbo rewe ze, o rewe fu ni a me khiẹse. Ishẹgho ni onete ni u riẹle na egbọ o mo umomhi ne, ni u pfa le.† ¹¹ O ya re e pfue odekhode ni a ke li okpokhe eghẹghẹ kpa, ni ebubu egbọ e ke kphemhi na Eshinegba ini anye tsua isomhopfa eye ghi we. ¹² Oni ugamhi ni a lina ri okpokhe oye onaga ena, ọa khi egbọ eyi Eshinegba na pfa na tse o kpaghie obo, egbọ ebubu e ri itobo ona a kphemhi na Eshinegba. ¹³ Eri akanya ni a gbe na egbọ eyi

Eshinegba o ri ufumhi na Eshinegba, o rewe kueghie Eshinegba. Ona o rokhasẹ khi eni e mie usomhi onete oyi iKirisiti suo a khi, ni a ri oni usomhi gbe akanya, abi a li li okpokhe na we ali egbọ elese. ¹⁴ Inono ni e rote ekelemhi udu mhọli na e, e te e so iromhi na e, itobo ikhivose ni Eshinegba o re e khivose na we. ¹⁵ Awa ke kphemhi na Eshinegba shi isomhopfa oyọli ni unu ọa dobe ngme pfo.

10

IPolu o ri akanya aghiusomhi oyọli lo egbọ eso

¹ Eri a rọli shi khi eri mhia pfo ini mhi la odalo oye e nu e ngme, ama ini mhi aa nu e migha, mhi nu e e ngme ingmemhi ni e ze. Mena, mhi lema e a ri eso shi mhẹ eke, irari khi egbegbi iKirisiti lue o, ọna ipfomhe ali ikuegbe-a o khi. ² Egbọ eghuo e lie khi eri mhia ngeli abi egbọ na agbo ee li. Irarigho mhi ya ri uruli ni o ze nu we ngme emini mhi nu we ya ngme ini mhi bhale. A kpekpe a khi yesẹ mhẹ ligho ngeli deba e. ³ Irari khi ini o ri riẹ khia khi elemhi agbo anye la, anye ẹa ya khọli abi egbọ na agbo e lie khọli. ⁴ Irari khi it-sua okhọli eyanye, ẹa khi eni aa me alo gbugbugbu, ama obọ oyi Eshinegba e te bhale. E mhọli itoto ni e rọ dobe e guoghọ ekpabọ itoto oyi okphaghie-a. Anye e guoghọ ekhako-a, ⁵ ali isamhi ighagha nya-a, ni e khi ozuode, ni e ti egbewe nga a dose ilẹse eyi Eshinegba. Anye e mu isamhi ebe nya iko, anye rewe e nyese ukhomhi na iKirisiti. ⁶ Anye mu egbe ni anye rọ ya na umha-sueso nya osoli ini isueso-negbe oye e o gba se.

⁷ Oa khi abi emhi o li odagbe a lie bino ọli? Onge e okhoghuo o la o ni ọọ lu egbọ onayi iKirisiti, o gbo sa ingme egbọli bino, irari khi

* 9:9 Li ze Iwolo 112.9 † 9:10 Li ze Aza 55.10

oyi iKirisiti anye li khi abi loli oli khi oyi iKirisiti. ⁸ Omama ọa ya mu mhe shi o, ini mhi rie tonu obọ udu dọse ode shi afu ni Onomhue o ro na mhe, mhi ro kpaghie e obọ, ni ọa khi oni a ro yese e. ⁹ Mhi aa nono ni mhi li abine khi eri mhi ri ebe ni mhi keke e nyamhise e alo. ¹⁰ Irari khi eri egbo eghuo e lie khi, ebe eyi iPolu e ma kọ dọse, ama ini o nu awa la ana o pfo-a, ingmemhi eyoli e ke mu amẹ. ¹¹ A ze egbo eghoghọ lese khi emini anye keke shi ebe ini anye e la agho, khi wewe anye gbolọ e riele, ini anye bhale migha.

¹² Anye e a gbudu ya ri egbe anye khokho eni e titi egbe we. Irari khi eni eri e ri egbewe mhesẹ egbewe, ni e ri egbewe khokho egbewe, eyeghe e khi. ¹³ Ama anye e a ya tonu obọ udu da ode, ama ashini Eshinegba o ri afu na anye ramhi anye ya tonu obọ udu ramhi, ikhi akanya ni anye gbe ni o ramhi e egbe. ¹⁴ Anye e a ya titi egbe anye dọse ashini anye kha titi egbe anye ramhi, irari khi anye e mema rue usomhi onete oyi iKirisiti bhale ghi e, ni a ga lese gboo. ¹⁵ Anye e a ya ri ikanya ni egboese e gbe ke tonu obọ udu abine khi anye gbe we. Ochoghọ eri anye ri udu shi khi irudunga oye e o ya ke nga shi o, ni anye gbo dọbe gbe akanya ni e fune iteva oye e, abi Eshinegba o mhesẹ oli ni anye. ¹⁶ Ishegho ni anye dọbe tsabo usomhi onete obini eke oboese ni o kpẹ obọ na e, ini anye khi tigbe ri ikanya ni a gbe oboese tonu obọ udu.

¹⁷ Oni o tonu obọ udu, o ke ri emini Onomhue o riele tonu obọ udu.* ¹⁸ Irari khi ọa khi oni o ti egbe oli nga egbo ee mie khi o ti, ama oni Onomhue o mie, o khi oni a mie.

11

IPolu ali ighiusomhi na kee eyi egbhọli

¹ Mhi lema e a kpepe a roshẹka ri egbe mie oyege oyemhe ukuku o tse! ² Ingme oye e o ma mu mhe egbe gba abi o li mu Eshinegba egbe, itobo khi eri a li abi omueshi ni ọa me omose ghue, ni mhi she ro nga na omose oghuo, ikhi iKirisiti. ³ Ulishi oo mu mhe ini a ya yese e udu-a ali khi a ya tsua inono na tselele ni a mhọli na iKirisiti pfa, ezeze abi enye o li ri ikpamhika eyoli di Iivu.* ⁴ Irari khi ini ogboese o bhale deba e ya ri iJesu olese tse abo ye e, ni mhia ro tsabo ye e ghue, okekha khi ayemhe olese ni o khi ọda shi oni a kpẹ mie, a ke mie, okekha usomhi onete olese ni o khi ọda shi oni a kpẹ mie a ke mie, eri a mema nyanya mie oli.

⁵ Mhi aa sa khi mhi kpọ dọse ighiusomhi na kee ena aakemeghwe eye e ni e ghọ mu e eloe egho. ⁶ Ini o ri rie khia khi ungmehi ọa lolo bie shi mhe unu, mhia khi oni ọa lese ebe. Anye she ri ona lo e esọ gboo, odekhode.

⁷ Eri mhi ri ona lamhe ni mhi aa roo khi oki nga e ike abi mhi ro gue usomhi onete oyi Eshinegba ye e? Ni mhi ro ri egbe mhe tiemhie eke ni mhi ro re e fu? ⁸ Igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo elese ee fali mhe ota abi mhi ro la iteva oye e gbe akanya. Mhi mie we ro zuse na e. ⁹ Abi mhi ro la aye e, mhi aa ri ingme ukpaghọ nase e, inyoghwo awa ni e rote iMasidonia bhale e tsua emhikpa ni mhi i nono ghi mhe. Abi o kpẹ li ookokho, ni mhi aa kpẹ ri itsua na e tsua igho o kie ya li odalo.† ¹⁰ Ini igesikia oyi iKirisiti o da kie la mhe egbe ne, ogbokhoghwo ọa la o ni o dọbe ya khu mhe mhi khi ke lina tonu obọ udu elemhi eke Akhaya. ¹¹ Ọa khi eri mhi aa nono ingme oye, ini mhi ke da lie khi mhi aa nono ni mhi ri itsua na e tsua. Eshinegba o lese khi mhi nono ingme oye.

* 10:17 Li ze ijere 9.24 * 11:3 Li ze Igbae 3.1-5,13 † 11:9 Li ze iFili 4.15-18

¹² Mhi ya kie ke rieḷe emini mhi kie kpẹ rieḷe. Eghẹghẹ agho, eni eḷe nono ni wẹwe e liẹ khi ikanya eyẹwe ali eyanye khi abeghuo e li, ni mhi roḷi khi wẹ unu-a. ¹³ Emose eghoḡho, ighiusomhi na keḷe eyi eḡbhọli e khi, ni e ri ikanya ni e gbe e lono eḡbhọli, ni eḷe li eḡbo ikokoalo, ni e ri egbe wẹ shi khi ighiusomhi na keḷe eyi iKirisiti wẹwe e khi. ¹⁴ Oa ke khi emini áá khokho, irari khi eri okphaghie o ri eḡbọli mele aḡeni oyi ákpá a li eḡbo ikokoalo. ¹⁵ Irarigho, oa khi emhi oshabo ini ighiusomhi eyoli, eḷe li ikokoalo ri egbewe mele ighiusomhi ni e migha shi ipfuase. Ipkukhokho, e ya me isọ-ẹzọ oyẹwe mie.

Osoli ni iPolu o me na iKirisiti

¹⁶ Mhi gbo ngme oḷi, ogbokhoghuo o khi sa khi oyẹghẹ mhi khi, ama ini u ke ligho sa, kie ligho mie mhe abi oyẹghẹ, ni mhi me emhi ro ke neta omose. ¹⁷ Ama oa khi emini Onomhue o kha liẹ mhi ngme mhia ngme memena. Eri mhi ga ngme abi oyẹghẹ elemhi ingme ineta omose ona. ¹⁸ Aborokhia khi eḡboese e ri emini e rieḷe eḷe neta omose egho, mhi ya li lana ligho. ¹⁹ Ilesingme doḷe oyẹ o ze ni a ro ri oghele mie eyeghe shi iteva oyẹ ena! ²⁰ Eḡbo ni eḷe mu e ighumha, ni e ri ikpamhika do e ighiatọ, ni e reḷe le emhi, ni e ri ukpeloe e gbe e e gbo pfi ima shi e alo, wẹwe áá mie. ²¹ Omama o khi, ni mhi ro liẹ khi eri anye pfo alo-a, ni anye a ro lina ngeli deba e.

O kha khia khi onete o khi ni eni ighiusomhi eyi eḡbhọli egho e ro ke neta omose shi emhi afue ni eḷe rieḷe deba e, mhi ya li nu wẹ la ana neta omose. Ama a roḷi shi udu khi eḡbo ni oḷe neta omose shi angeli oghoḡho, khi ooyeghe o khi.

²² Ghe khe, e khe khi Iburu wẹwe e khi, Iburu mhi li khi, eḷe khi iZireni wẹwe e khi, iZireni mhi li

khi. Imimi Aburaamu ni e khi, loḷi mhi li khi. ²³ Ighiusomhi eyi iKirisiti eḷe khi wẹwe e khi? Mhi la ana ya li oyẹghẹ! Mhi ga ti doḷe wẹ e! Mhi ga gbe akanya doḷe wẹ. Mhi la owa ighumha itingme ni e bu ne, iti-ingme ni a gbe mhe itali e bu doḷe eyẹwe. Iti-ingme ni eghuli o kha gbe mhe e bu ne.† ²⁴ Agbhaghbamhi ishe eḡbo iJu e gbe mhe itali oghuo oa la eḡbhueva.‡ ²⁵ Itese eḡbo iRomu e gbe mhe ikpokpo, a tono mhe eche utoghuo. Itese oko oke oniemi ni mhi lo e kulue, ogbeleghuo ali eliyose nya mhi la ukhomhi oke oniemi, ni o tsua mhe gase, ni mhia me abi mhi li kia.* ²⁶ Iti ingmi-ingme mhi ye asha, ni mhi kha ri egbe na oke oniemi ali ighiatọ gbe-a, mhi gbo la okhena oyi eḡbo iJu eyemhe, ali iJeta. Mhi li la eḡbegbi okhena elemhi ifui apfe, mhi la okhena odagbe ifufu, mhi la okhena ukhomhi oke oniemi, mhi gbo la okhena oyi eḡbo eghuo, ni e li abi eni e mie Onomhue suo.† ²⁷ Eghẹghẹ kpa mhi ro la iroshẹka ali akanya agbeghua, mhia me olesẹ lese eliyose eni e bu, okiamhi ali okiamẹ o gbe mhe. Eminale eyemhe e pfo mhe isheghuo, isheghuo ulili o gbe mhe, mhi aa me itsua so. ²⁸ Ini a ri obo ri egho shi eke, ogbelekpa usamhi ni mhi sa shi ingme oyi igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo o ro nase mhe. ²⁹ Oghuo o famhi loḷe ni oa li pfi olosemhe na mhe? Abi khi ogbokhoghuo o lamhe olamhe ni oa ri egbe lala mhe?

³⁰ Ini mhi rie neta omose, emini e ri olosemhe oyemhe ya khasẹ mhi ro ya neta omose. ³¹ Eshinegba ita Onomhue iJesu o lese khi oa khi eḡbhọli mhia lo. Ikhivose khi eva oyoli agboagbo ³² Abi mhi ro la eḷi iDamasikosi, eri igovunọ ni o gbe akanya deba oghie Arẹtasi o ri

† 11:23 Li ze Ika 16.23 § 11:24 Li ze iDeut 25.3

* 11:25 Li ze Ika 16.22; 14.19 † 11:26 Li ze Ika 9.23; 14.15

idogeli kpe khe mhe ode unuekpe ni a te lo oni eoli, ni e ba gba mhe mu. ³³ Ama eri ogbo rue mhe pfilo ugi rote okele ni o la ugbe ni a khi gashe oni eoli bena tiemhi, ni mhi ro me asha na vu.†

12

Irokhashe ni iPolu o me

¹ Mhi ya kie ke neta omose, ama, mhi lese khi oa mholi eleli ni o ro o bhale. Irarigho ingme imeke ali irokhashe ni Onomhue o ro na mhe mhi ke ya ke ngme nga memena. ² Mhi lese omose oghuo ni o la elemhi iKirisiti ni a rue je idane agbhagbhamhi onuzi-ese, oonokpe-igbene. Ini elemhi idiegbe o la o, ini oa khi elemhi idiegbe o, mhia lese. Ama Eshinegba o lese. ³ Abi mhi ngme, mhi khi Eshinegba tse o lese ini elemhi idiegbe o la, ini oa la elemhi idiegbe. ⁴ Eri a rue oli eke-a zai, ya nga Apfe oyi Eshinegba na iloghie. O suo emini ea ze ya guele, ni aa ya lama shi a gbudu ngme unu le. ⁵ Oni omose ogho mhi ro ya neta omose. Ama mhia ya ri egbemhe neta omose, see ni umha mhue ekpabo oyemhe. ⁶ Ini mhi ririye neta omose, mhia ya riye ingme oyeghe, itobo khi igesikia mhia ngme tse. Mhi ya rosheka ini mhi khi ngme da ode. Egheghe agho onge oikhoghuo oa ya timhe nga dose abi a kha timhe nga ramhi, rote emini a me khi mhi riye ali emini a suo khi mhi ngme.

⁷ Eri a ri emini o li abi ugba ni o ya ke nase mhe shi mhe egbe ni o khi aghiusomhi oyi okphaghiye, ini mhi khi vuse ike dose shi irokhashe ebubu ni mhi me. ⁸ Itese mhi lema Eshinegba o mie mhe oni emhi anasemhe ona pfi-a. ⁹ Ama emini o ro so mhe o khi, "Ekpabo eyemhe o she bu e, irari khi ini o lose, loli ekpabo eyemhe e ro me asha ri egbe

e khashe." Irarigho mhi ro ri oghel ri olosemhe oyemhe ya neta omose, ni ekpabo eyi iKirisiti e me asha remhe gbe akanya. ¹⁰ Ini mhi mhue olosemhe, ali ni a ro tsue mhe, ali ni mhi ro la umham e ali ni a ro mu okholi vule shi mhe o, ali ni mhi ro mholi iyese-udu-a, o kha da khi itobo oyi iKirisiti, eri o ri egbe e mu mhe. Irari khi ini o lose mhe, loli mhi ro mholi itoto.

Ingme oyi egbo iKoriti o mu iPolu egbe

¹¹ Eri mhi chi ooyeghe-a, ama ee a yese mhe e chi oli-a. Ee a kha ke titi mhe. Ini mhi aa ririye khi emhi khoghuo, mhia mhue emhikhoghuo ni mhi te kpo dose eni a lui, "Ighiusomhi na kee ena aakemeghue." ¹² Elemhi iregbemie osoli, mhi ro la iteva oye e gbe riye olele onyalo ali oshabo ni o rokhashe khi aghiusomhi na kee oyi iKirisiti mhi khi. ¹³ Eri ikhivose ni igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo elese e me mie o de e unu-a? Abi mhi aa li ri ingme ikpaghiobo ukpago nase e lo? A kpekpe, a ro topfa mhe shi o.

¹⁴ Utonuzese na ni mhi ro mu egbe ni mhi ro bhale ya bino e. Mhi aa ya mhila e emhi khoghuo. Ee oye e mhia nono, oa khi ukpago oye e. Oa kpe khi eniye e ri emhi na eni e bia we e le, ama eni e bia eniye e ri emhi na we e le. ¹⁵ Irarigho, mhi ro ya ri oghel ri ukpago ni mhi mholi nya ali mhemhe nya na e, ro kpaghiye e obo. Inono onikeke a ya mholi deba mhe ini mhi mholi inono oniemi na e?

¹⁶ A lama shi o khi mhi aa khi itsua na e ni aa tsua. Ama egbo eghuo e ya liye khi ikpamhika mhi ro ri egholi di e mu. ¹⁷ Eri mhi ri egbo ni mhi ghie ghi e mu e ma eke? ¹⁸ Eri mhi lema iTatosi o ke le, mhiye inyoghuo awa onokpole o kphase oli. Eri a ya liye khi eri iTatosi o mu e ma eke? Oa fe ligho. Abi khi aa lese khi

usamhi oghuo mhemhe ali lolu anye mholi shi udu ni anye ro rielle emini mhemhe ali lolu anye ga rielle?

¹⁹ Otse eri a dabi khi eri anye kie kpe rosheka ke khe egbe anye shi eke odalo oye e. Oa khi igho. Ama abi iKirisiti o nono ni anye li ngme, anye li odalo oyi Eshinegba. Emole, eri anye rielle emini anye rielle nya ro kpaghie e obo. ²⁰ Egbe limhe khi ini mhi ramhi agho khi mhia ya bhale ya me e shi abi mhia nono ni a li, ali khi aa ya me mhe abi a nono ni mhi li. Ulishi oo mu mhe khi mhi ya bhale ya e shi uwola ali ubogo, ali udu ni oo to, ali ukphe, ali ikemhi ikui-iku, ali iyese egbe eva-a, ali ineta, ali itipfuabo-nga, ali ozughu iteva oye e. ²¹ Egbe limhe khi ini mhi ke bhale, khi Eshinegba o ya ri omama mu mhe odalo oye e. Mhi ya vie na ebubu e ni ea kie rote agbo olamhe oye we mupfi lasele. Ni a kie la angeli efiala, ikhi usamhi irumheba, ali olamhe ighue imumu.

13

Itse-agua ali otse enekpukhokho

¹ Utonuzese na ni mhia bhale ya bino e. Abi Ebe-no-pfuase o ngme ni oo, "Otsel e va, okekhi ese, a ro o mu ma ingme, ni a ro so ez o."* ² Mhi kpe tse agua ye e, ee ni a kpe lamhe olamhe, ali egboese eni e kpole nya. Mhi kpe ngme oli ibhale onuzi-eva oyemhe. Memena, mhi gbo ngme oli abi mhi la oboese, mhi tse agua khi ini mhi gbo bhale khi mhi aa ya ze we obo khi mhi aa na we osoli. ³ Onana o ya rokhas e khi iKirisiti mhi ngme e na. Ini o sese e ingme se, a ro ya lese khi o mholi ekpabo iteva oye e. ⁴ Ini o ri rie khia khi oa mhue itoto abi a ro tali ma apfida gbe-a, ekpabo oyi Eshinegba o ro a la agbo. Eri awa aa li mhue itoto abi iKirisiti. Ama a ya me oli khi anye ya ri ekpabo oyi

Eshinegba la agbo, ezeze abi iJesu o li, ni anye ro ga e.

⁵ A mhes ege e bie bino ni a me ini a kie la elemhi irudunga oye e. Ini a mhes ege e bino ni a ro me khi iJesu iKirisiti oa la agbo oye e, a lese khi a she de oni imhes ebino. ⁶ Mhi lese khi a ya me oli me khi anye ea de oni imhes ebino. ⁷ Anye lema Eshinegba, a khi rielle do-a. Ona oa khi ni anye ro rokhas e khi anye she me emini anye e nono mu mhue, ama ni o re e ke rielle emini e gbe akanya ini anye rie li abi eni de. ⁸ Irari khi anye ea ya rielle emini o mu okholi vule shi igesikia o, ama emini o ya mu igesikia mhue anye ya rielle. ⁹ Egbe ma mu anye, ini o lose anye ni ee a ro mholi itoto. Igho anye gbo lie so iromhi Eshinegba o re e ke ngeli shi egheghe, abi o nono ni a li ke ngeli. ¹⁰ Lolli o ze khi mhia keke ebe ona abi mhia ro nu e la oobo ena. Igho lo, ini mhi khi roli ze mu e, ini mhi bhale deba e. Irari khi eri mhia nono ni mhi ri afu ni Onomhue o ro na mhe gbe akanya, ni mhi ro kpaghie e obo, ni oa khi ni mhi ro bighi e de.

¹¹ Ni mhi ro gbe oli ukhomhi inyoghuo-mhe, Okhila! A mu udu oye e pfi, a su o olema oyemhe, a lama shi egbe e o, a ri opfomhe nu egbe ke la. Egheghe agho ni Eshinegba na inono ali opfomhe o nu e la.

¹² A ke tse egbe egbegbi otse, a ghele mu egbe. ¹³ Egbo eyi Eshinegba nya ee tse e.

¹⁴ Okhale oyi iJesu iKirisiti Onomhue, ali inono oyi Eshinegba, ali iregbemu onayi Ayemhe-no-pfuase, e ka nu ee nya la.

* 13:1 Li ze iDeut 17.6; 19.15

Ebe ni iPolu o keke ghi egbo IGalesha Eni e miesuo

¹ Mhemhe iPolu aghiusomhi na kee ni o a khi obo oyi egbo mhi te bhale, wekhi obo oyi ogbo a te ghie mhe, ama obo oyi iJesu iKirisiti ali Eshinegba Ita ni o rote eghuli guise oli le mhi te bhale, mhemhe mhi keke ebe ona. ² Mhemhe ali inyoghuo ni e miesuo nya ni e nu mhe la, anye ga tse igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni e la eoli iGalesha nya.

³ Eshinegba itawa ali iJesu iKirisiti Onomhue oyawa e ka li okhale na e, e ri opfomhe na e. ⁴ Loli o ri egboli bhale shi iluasobo shi olamhe eyawa ni o ro pfa awa shi eke agbo okholo ali agbo ingmobe ni awa la ena abi o ghole Eshinegba oyawa ni o gbo khi ita awa. ⁵ Loli a ri ufumhi ya na ya ramhi ele na agboagbo. Atse.

Usomhi onete olese o a ke la o

⁶ Abo e sha mhe khi a she gbē kie oni o rote isomhelemhi oyi iKirisiti lu e, a mu egbe nyene e deba usomhi onete olese ni o khili o da, ⁷ ni o khia khi ea fe ga khi usomhi onete. O rokhase khi egbo eghuo e she pfi e lo omunu ali khi ee dua ni e mu usomhi onete oyi iKirisiti ukhomhi pfi kpoke ⁸ Ama ini otseku khi aanye, okekhi ageni ni o rote iloghie tiemhile, o ya gue usomhi olese ye e ni o khi o da shi oni anye kpe gue ye e, a ze ni a rue oli shi ogbo ni a she pfa ezō mu je ilimhi iriere.

⁹ Abi anye kpe ngme loli mhi gbo ri ele ngme memena, khi ini ogbo o bhale ya gue usomhi onete olese ye

e ni o khi o da shi oni a miesuo, oni a pfa ezō mu o pfa agboagbo o khi!

¹⁰ Eri mhia nono ni egbo e ba mie shi mhe o abi khi Eshinegba mhia nono ni o mie shi mhe o? Abi khi egbo mhia nono ni mhi ri egbe mu? Ini o khia khi egbo mhi kiele a nono ni mhi ri egbe mu lo, mhi aa kha khi aghiusomhi oyi iKirisiti.

Eshinegba o lu iPolu

¹¹ Mhia nono ni mhi gueye e inyoghuo-mhe khi usomhi onete ni mhi ro o tse abo o a khi obo oyi ogbo o te bhale. ¹² Mhi aa rote obo oyi ogbokhoghuo mie oli, wekhi eri a sese mhe lue. Ime-alo mhi te mie oli rote obo oyi iJesu iKirisiti.

¹³ Irari khi a she kpe suo mhe eko abi mhi ro la ugamhi oyi egbo iJu, abi mhi li lolo roshēka e mu okholi vule shi ena igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo oyi Eshinegba o. Mhi roshēka ini mhi yese imiesuo oyewe-a.* ¹⁴ Mhi fu shi oni ugamhi egbo iJu dose ebubu egbo ni anye la otu oghuo, ali mhi mhōli omuegbe shi ishi eyi eni e bia mhe.† ¹⁵ Ama abi Eshinegba ni o rote eke ze mhe kee neni inyemhe o bia mhe, ni o lu mhe rote okhale oyoli. Egbe mu oli khi ¹⁶ o ri omioli khase mhe ni a bhale ya e khi mhi ri oli tsabo ifuabo egbo iJeta. Mhi aa vu ya mhila ogbokhoghuo,‡ ¹⁷ wekhi eri mhi je eoli iJerusalemu ya me eni e khi ighiusomhi na kee, neni o ze mhe, ama eri mhi je eke Arebia ali mhi tigbe nyene egbe jele eoli iDamasikosi.

¹⁸ Abi ikpe ese e ro dose se, mhi ro tigbe nga iJerusalemu ni mhemhe ali iPita anye lese egbe, mhi nu oli la ogbele igbeshe.§ ¹⁹ Mhi aa me aghiusomhi na kee olese se khi iJemhisi ni o khi inyoghuo Onomhue.

* 1:13 Li ze Ika 8.3; 22.4-5; 26.9-11 † 1:14 Li ze Ika 22.3 ‡ 1:16 Li ze Ika 9.3-6; 22.6-10; 26.13-18 § 1:18 Li ze Ika 9.26-30

20 Mhia gueye e ukpelo e Eshinegba khi emini mhi keke e ghi e ea khi egbholi. ²¹ Elelese, mhi je eke iSiria ali eke iSilisha. ²² Ogbohoghuo o la elemhi igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo na eke iJudia ni o me mhe ukpelo e ghue. ²³ Eko ni e lese suo khi: "Oni omose ni o kpe mu okholi vule shi awa o, eri o ke tsabo oni ungmehi irudunga oni o kpe dua ni lue yese-a." ²⁴ E kuęhię Eshinegba itobo oyemhe.

2

Ighiusomhi na ke e mie IPolu

¹ Ikpe igbene e dose, mhi nga iJerusalemu. Utona, iBanabasi o deba mhe. Mhi li gbo rue iTatosi.* ² Eri mhi nga obo ni mhi ro ri imealo ni mhi me gbe akanya, ali ni mhi ro khasę we usomhi onete ni mhi ro o tse abo ifuabo ebo iJeta. Ama eri mhi bęna rięle ona khasę ebo ni e khi eni eę ralo, irari khi ulishi oo mu mhe ini ikanya ni mhi kpe gbe ghue ali ena ikpukhokho eyemhe e ya khi afue. ³ ITatosi ni o nu mhe kia, aa lie khi o mema shele-a, abi o tseku khi ongi iGiriki. ⁴ Eri ingme oshęle onana o lasela irari khi inyoghuo eghuo ena egbholi e bęna lo anye ifuabo, ni e ba me asha guan o udi epfua ni iJesu iKirisiti o ro na anye, mu anye ighumha. ⁵ Ama anye ea tige lama na we ukuku eghęhe ni a ro bhale ya e khi igesikia oyi oni usomhi onete o nu e kie la.

⁶ Ebo eni e bino egbewę khi wewe e mu elo, ea mu mhe elo, irari khi Eshinegba o mhuę oni o kpe mhe ne, ali khi abi obo li edato o roli e gue obo ezo. Eni ebo eghogh o ea mhuę emini e ro ma mhe usomhi onete.† ⁷ Ama eri e me khi a she ri akanya itsabo usomhi onete ghi ebo iJeta nga

mhe obo, ezeze abi a li li ghie iPita ghi ebo iJu. ⁸ Irari khi abi Eshinegba o li nu iPita e gbe akanya abi aghiusomhi na ke ni a ghie ghi ebo iJu, igho o li nu mhe gbe abi aghiusomhi ni a ghie ghi ebo iJeta. ⁹ IJemhisi ali iPita ali iJoni ni a lese khi wewe e mu oni igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo mhuę, e me khi Eshinegba o ri isomhopfa na ke na mhemhe ali iBanabasi, e ro lama na anye, anye ke tsabo oni usomhi onete oghuo ye ebo iJeta. Wewe e tsabo ye ebo iJu. ¹⁰ Emini e ngme khi anye ke kpaghię ebo ni ea mholi obo, igho mhi li roshęka rięle oli.

IPolu o gueye iPita khi o a gue rięle

¹¹ Abi iPita o ro bhale Atioki, mhi gueye oli gboo ghemhe ghe e khi o a gue kia, irari khi o lue. ¹² Neni ebo ni iJemhisi o ghie usomhi, e bhale, iPita o kpe nu ebo iJeta a le eminale kugbe, ama abi eni ebo e ro bhale, o ti je ukhokho na iJeta egho, irari khi ulishi oyi ebo ni e lie khi obo o mema shele-a oo mu oli. ¹³ Ebo iJu eni e miesuo enekpole e li kuma oli o rięle ikokoalo, ya ramhi khi oni ikokoalo o li ri iBanabasi kuma we o.

¹⁴ Abi mhi ro me khi, ea rote ode igesikia abi oni usomhi onete o ngme, mhi la ukpelo e eni ebo lie iPita, "Obo iJu u khi, ama wa ngeli abi obo iJeta. Elo o ze ni u ke ro nono ni i ri itoto mu ebo iJeta ke rięle ighuighue eyi ebo iJu?"

¹⁵ "Ebo iJu a bia awa, awa aa khi ebo iJeta ena olamhe," abi a lu we. ¹⁶ Lese khi aa ya pfa na obo irari khi o ri ushi a gbe akanya, ama itobo irudunga iJesu iKirisiti. Igho awa li li ri udu nga iJesu iKirisiti ni a ro pfa na awa. Oa khi itobo irushigbe akanya, irari khi ogbohoghuo o la o ni a ya pfa na irari khi o dobe

* 2:1 Li ze Ika 11.30; 15.2 † 2:6 Li ze iDeut 10.17 ‡ 2:16 Li ze Iwolo 143.2; iRom 3.20,22

ri ushi a gbe akanya.† 17 “Abi awa lie dua ni awa khi eni a pfa na elemhi iKirisiti, eri o rokhase khi ena olamhe awa khi. Ogho khi eri iJesu o mu e ma olamhe? Iiye o, o a khi igho! 18 Mhi kha riele emini mhi guogho-a roko, eri mhi rokhase khi ogbushia mhi khi. 19 Irari khi rote ushi mhi te ghu pfa ushi, ni mhi dobe la o na Eshinegba. 20 A she li ta mhe ma apfida abi a li ta iJesu ma apfida, ali khi aa ke khi mhemhe mhi ke la agbo, ama iKirisiti o ke la agbo oyemhe. Agbo ni mhi la elemhi idiegbe oyemhe memena, irudunga Omi Eshinegba mhi te la o, ni o nono ingme oyemhe, ni o ghua, ni o ri agbo oyoli na mhe. 21 Mhi aa ri obo gbe isomhelemhi oyi Eshinegba nye, irari khi ini o khia khi itobo iri-ushi-gbe akanya ogo ro pfaase lo, eghuli afue iKirisiti o ghu!”

3

Irudunga tse o khi ode imiepfuese

1 Ee eyeghe egbo iGalesha! Oghuo o ri ogbho na e le? Ukpeloe oye e a la ri iJesu iKirisiti khasa gboo khi eri a ta li ma apfida. 2 Mhia nono ni mhi rote obo oye e lese emhi oghuo. Eri a mie Ayemhe oyi Eshinegba irari khi a ri ushi gbe akanya, abi khi irari khi a mie emini a suo suo? 3 Eeyeghe a gho khi? A kha ri Ayemhe oyi Eshinegba gba ekele se, a tigbe e dua ni a ri ekpabo ogbo gbe oni akanya pfo? 4 Eri a na lina me osoli shi afue? Ini afue a me osoli, 5 Ayemhe oyi Eshinegba ni o ro na e, ali ikanya oshabo ni o gbe iteva oye e, itobo khi a ri Ishi eyi iMosisi gbe akanya lo abi khi irari emini a mie ingme oyi iKirisiti suo, o ze ni o ro rieles ena?

6 A sa ingme oyi Aburaamu ghue, “Eri o mie Eshinegba suo ni a ro pfa na li khi o pfaase.”* 7 A lese oli sho, khi egbo ni e miesuo, e khi imi Aburaamu.† 8 Ebe-no-pfaase o kpe ngme oli shi eke khi Eshinegba o ya rote irudunga oyi egbo iJeta pfa na we, o gue oni ungmehi ye Aburaamu o o li, “A ya rote obo oye khivose na ishishi ena ekagbo nya.”† 9 Irarigho, eni e mholi irudunga a ya khivose na abi a li khivose na Aburaamu, ikhi omose irudunga.

10 Egbo nya ni e ri egbe da iri-ushi gbe akanya, a pfi unu na, irari khi a keke oli khi, “Unu a pfi na ogbo ni o a da ri emini a keke shi ebe ushi nya gbe akanya.”§ 11 Mena, aa me ogbokhoghuo ni a pfa na odalo Eshinegba irari khi o ri ushi gbe akanya, itobo khi, “Eni e pfaase, irudunga o re we ya la agbo.”* 12 Ode irudunga o kioda shi ode ushi, ni oo, “Oni o da ri ushi gbe akanya, ushi o ro ya la agbo.”† 13 Eri iKirisiti o pfa awa shi eke elemhi ipfiunu-a oyi ushi abi o li khi oni a pfi unu na irari oyawa, irari khi a keke oli khi, “Unu a pfi na ogbokpa ni a soli-a shi ora.”† 14 Eri o pfa awa shi eke ni ikhivose eyi Aburaamu e ramhi egbo iJeta egbe, rote iJesu iKirisiti, ni awa me ikhivose oyi ishobo Ayemhe-no-pfaase rote irudunga.

Oni Ushi ali oni ishobo

15 Inyoghuo a ze mhe ri angeli ekekpa rue irokhokho. Ezeze abi ogbokhoghuo o a li dobe ya shishi o-a, wekhi eri o dobe ya ro ma ilamasho, ni Eshinegba o nu ogbo lama sho, ni o she gbola migha. Igho oni ingme onana o li. 16 Oni ishobo, Aburaamu ali omioli a shi oli na. Ebe-no-pfaase o a lie, “Ali

* 3:6 Li ze Igbae 15.6; iRom 4.3 † 3:7 Li ze iRom 4.16 † 3:8 Li ze Igbae 12.3 § 3:10 Li ze iDeut 27.26 * 3:11 Li ze Abak 2.4 † 3:12 Li ze iLev 18.5 † 3:13 Li ze iDeut 21.23 § 3:16 Li ze Igbae 12.7

imiqli," ni e khi ebubu egbo, ama, "Ali omie," ni o khi ogbo oghuo, ni o khi iKirisiti. ¹⁷ Emini mhi ri ona ngme khi, ushi ni a tigbe ro lasela abi ikpe egbhue uye ali uye ali igbe (430) e ro dose se, o guogho oni ishobo ni Eshinegba o shi-a, ni a yele oni ekha-a.* ¹⁸ Ini oni ugu o migha shi ushi lo, o kha ke migha nga ishobo, Ama rote isomhelemhi oyi Eshinegba o ro shi oni ishobo na Aburaamu.†

¹⁹ Elo o ze ni a ro ri ushi bhale? Eri a ri ushi bhale ni a ro rokhase khi awa lamhe. Eri a roli shi eke ramhi egheghe ni omiomi Aburaamu ni a riela ishobo khe o ro ya bhale. Eshinegba o ri oni ushi na igeni tiemhile na iMosisi ni o la iteva ogbo ali Eshinegba. ²⁰ Awa kha da ngme ingme omighana ogbo ne, o rokhase khi egbo aava e mema lasela shi agho, Ama Eshinegba lolighuo o shi oni ishobo ona, Eshinegba oghuo, o khi.

Emini ushi o migha shi

²¹ Eri ushi o ke a zu ishobo oyi Eshinegba ode? Iiye o! Irari ini eri a ri ushi bhale ni o ri agbo ke na ogbo lo, a kha ri irarigho pfa na ogbokpa ini o ri ushi gbe akanya. ²² Ama Ebe-no-pfuase o ngme gho khi ekpabo olamhe o mhesa a na agbo nya, ni a ba bhale ya e khi emini a shobo, ni a ro o na ogbo rote obo oyi iJesu iKirisiti ni a roli na egbo ni e miesuo.

²³ Neni oni irudunga o bhale, eri ushi o mu awa ighumha, o pfi awa okpe ramhi ni irudunga o ro bhale. ²⁴ Eri a ri ushi na awa ni o sese awa ode ramhi ni iKirisiti o ro bhale, ni a rote irudunga pfa na awa. ²⁵ Memena abi egheghe irudunga o ro bhale, ushi o ke e sese awa ode.

Imi Eshinegba

²⁶ Ee nya, imi Eshinegba a khi rote irudunga oyi iJesu iKirisiti. ²⁷ Irari khi ee nya ni a batazi elemhi iKirisiti, a she ri iKirisiti so. ²⁸ Ikhioda o la o na ogbo iJu ali ogbo iJeta, wekhi ikhioda o la oghumha, ali oni o kha oghumha, wekhi omose ali okpotso, irari khi ee nya, oghuo a khi shi iJesu iKirisiti o. ²⁹ Ini a khi onayi iKirisiti, egheghe agho imi Aburaamu a khi, a khi eni e mholi okemhi shi oni ishobo.‡

4

¹ Emini mhia ngme khi, ini oni oni ugu o go lu o da kie khi ukuku omo ne, o kioda shi oghumha o, ama loli o kie ya mholi eni apfe nya. ² Eri o kiele ya la obo oyi eni e ri eloe e khu oli, ali eni a ri eni ugu nga obo ne, ya ramhi egheghe ni itali o shi shi eke, ni o ro ya womhe eloe. ³ Igho o li khi shi awa egbe. Ighumha eyi iyemhe ni e mhesa na agbo nya, e mhesa e na awa neni awa mholi iwomheloe elemhi ayemhe. ⁴ Ama abi oni egheghe o ro ramhi, Eshinegba o ghie omiqli ni okpotso o bia, ni a bia shi egheghe ushi, ⁵ ni o ro tsumhi egbo ni ushi o mhesa e na, ni awa te eni a lu Imi Eshinegba. ⁶ Itobo khi a khi imiqli, Eshinegba o ro ghie Ayemhe oyi Omiqli bhale udu oyawa, Ayemhe ni o tsesa lie, "Itamhe, Itamhe." ⁷ Itobo ona, wa a ke khi oghumha ama omiqli, abi u ke ro khi omiqli egbo, Eshinegba o she re mie oni ishobo.*

Omuegbe ni iPolu o mholi na egbo iGalesha

⁸ Egheghe ni o dose ni aa ro kpe lese Eshinegba, a khi ighumha eyi emini e khi ilitsa ni ea khi Eshinegba. ⁹ Ama memena ni a ke ro lese Eshinegba, ali abi Eshinegba o ke ro lese e ena, elo o ze khi a nono ni a nyene egbe gbo deba iyemhe

* 3:17 Li ze Okiali 12.40 † 3:18 Li ze iRom 4.14 ‡ 3:29 Li ze iRom 4.13 * 4:7 Li ze iRom 8.15-17

afue ni e a mhuē ekpabọ? Elo o ze ni a ro o nono ni e gbo mu e ighumha utonuzi-eva? ¹⁰ A ri eloe e shi ogbele na ke ali iki ali eghēghe ali ikpe. ¹¹ Ulishi o o mu mhe irari khi o li mhe eloe abine khi eri mhi pfuse eghēghe-a shi e egbe shi afue.

¹² Mhia lema e, inyoghuo a li abi mhi li, irari khi eri mhi li abi a li. Aa li mhe ingmobe. ¹³ A yelee, khi elemhi umha ze mhi la ni mhi ro tse abo usomhi onete ye e odo-ode. ¹⁴ Abi o tseku khia khi ughuamhi oyemhe khi eri o li abi anasemhe na e, aa ri eloe gbe mhe, aa kie mhe. Ochoghō, eri a kpe abo mie mhe abine khi a geni Eshinegba mhi khi, abi a kha li mie iJesu iKirisiti. ¹⁵ Elo o li oghele oye e? Mhi do be ya pfi otsele khi ini o ze ya li lo khi a kha ga vuonyo ikpamhi alo eye e na mhe. ¹⁶ Mhi she mele o be e-a irari khi mhi gue igesikia ye e?

¹⁷ Egbō e nono ni e ti e ma egbe, ama o a khia ode ni o ti o khi. Emini e nono khi ni e re e mele epfese-a shi anye o, ni a khi eni e mhōli omuegbe na we. ¹⁸ O ti ni ogbo o mhōli omuegbe ini o da khi eminete o mhōli o shi, ali ni o ke mhōli o eghēghe kpa, o a khi ini mhi da lese la agho tse. ¹⁹ Imimhe, egbe e to mhe shi ingme oye e, abi okpotso ni oku o to, ni a ro bhale ya e khi a me iKirisiti agbo oye e. ²⁰ Abi a khe khi mhi nu e la, ni mhi mu uruli oyemhe pfi, irari khi egbe e pfo mhe-a shi ingme oye e!

Ega ali iSera

²¹ A gueye mhe ghue, ikhi ee ni a nono ni a khi eni ushi o mhesa a na, a lese abi ushi o ngme? ²² Irari khi a keke o li khi Aburaamu, o bia eniye emose aava, oghuo o o khi omi okpotso oghumha, onokpole o khi omi ogbo.† ²³ Omō ni oghumha o bia na li, eri a bia li rote ode na tse,

ama oni egbegbi okpotso o bia, a bia li rote ode ishobo.

²⁴ Eni ingme ena nya e mhōli emini e migha shi, irari khi ikpotso aava ena, ilama na egbe eva e khi. Ilama-negbe oghuo o khi ona ukhomhi ute iSinai, o bia eniye ni e ya khili ighumha. Loli khi Ega. ²⁵ Mena, Ega o migha shi ute iSinai na eke Arebia ni o khili eoli iJerusalemu, irari khi eri o nu imioli khili ighumha. ²⁶ Ama inyō awa o khi eoli iJerusalemu ni o la odane, omi ogbo o khi. ²⁷ Irari khi a keke o li, e li:

“Ke ghele, yeye aga
ni o a bia eniye,
ri oghele tsesa leghe,
yeye ni oku o a to ghue,
irari khi okpotso ni a kie,
o mhōli eniye ni e bu
dosa okpotso ni o mhōli odo.”‡

²⁸ Memena, inyoghuo-mhe, eniye ishobo a li khi ezeze abi Aziki o li khi omō ishobo. ²⁹ Abi o kpe li oni eghēghe, ni omō ni a bia elemhi idiegbe, o o li mu okhōli vule shi omō ni a ri ekpabọ Ayemhe oyi Eshinegba bia o, igho o kie li memena.§ ³⁰ Ama se Ebe-nopfuase o ngme? Oo, “Khu okpotso oghumha ali omioli va, irari khi omi okpotso oghumha o a tige ya nu omi egbegbi okpotso kemhi ugu.”* ³¹ Irarigho, inyoghuo, awa aa khi eniye eyi okpotso oghumha ama eniye eyi okpotso ni o khi omi ogbo.

5

Iruoale ni o la obo oyi iKirisiti

¹ IKirisiti o she rue awa o le. Irarigho, a migha gbaa shi oni irueoale, a khi ke gbo ze ni a gbo ya nyene ri egbe e khi ighumha oyi ushi.

² A ghe i! Mhemhe iPolu, mhi gue e ye e khi, akanya ni iKirisiti o gbe

† 4:22 Li ze Igbae 16.15; 21.2 ‡ 4:27 Li ze Aza 54.1 § 4:29 Li ze Igbae 21.9 * 4:30 Li ze Igbae 21.10

ọa ke ya mhọli elele okhọghuo na ẹ, ini a ya shẹlẹ-a. ³ Mhi gbo gue ẹ ye ọgbọ ni ọ da zẹ ni a shẹlẹ ọli-a ne, ọ mema ya ri ushi nya gbe akanya. ⁴ Ẹẹ ni a dua ni a khi eni a pfa na rọte iri-ushi gbe akanya, aa ke mhọli obọ shi ikanya ni iKirisiti ọ gbe, a she de okhale oyọli-a. ⁵ Ama rọte irudunga awa te lolo migha a khẹ ipfuasẹ ni awa ri udu nga rọte elemhi Ayẹmhe-no-pfuasẹ. ⁶ Irari khi elemhi iJesu iKirisiti, oshẹlẹ ali umha-shẹlẹ-a ẹa mhue eleli. Emini o mema mu egbe khi irudunga ni o mhọli inono.

⁷ A kpẹ guẹ ẹ kia. Oghuo ọ mu alo nyenẹ ni aa ke rọ ọ deba igesikia? ⁸ Oni ọ lina mu ẹ alo nyenẹ, ọa rọte obọ oyi iKirisiti oni ọ lu ẹ bhale. ⁹ “Ogbọ obe ọtuoghuo ọ dobe ya yese ẹgbọ eni e bu-a. Eri ọ li abi umiesobọ oghuo, ni o ri oili ẹ gbolo enekpọle-a.”* ¹⁰ Ama mhi regbenga ẹ khi eyi Onomhue a khi. Onana o rẹ mhẹ lẹsẹ gboo khi emini mhi gueye ẹ a ya riẹlẹ, khi aa ya riẹlẹ emini ọgbọsẹ ọ gueye ẹ. Ogbọ ni ọọ nasẹ ẹ, ọ ya ri ukhomhi kpẹ ọ, ọnini ọ riẹ khi.

¹¹ Inyoghuo, ini ishẹlẹ-a mhi kiele rọ tse abọ lọ, abi ẹgbọ eghuo ẹẹ ngme, elọ a mu okhọli vule shi mhẹ ọ kẹ shi? Ini o khi ighọ lọ, ungmemhi apfida ọa kha ke ri elemhi ke bi. ¹² Ẹgbọ ni e na ri ingme oshẹlẹ a nasẹ ẹ ena, mhi kha ga liẹ e bie wali egbewẹ-a.

Agbọ na elemhi Ayẹmhe

¹³ Ẹẹ oyẹẹ, inyoghuo-mhẹ, eri a lu ẹ ni a la elemhi ẹpfua. Ama a khi zẹ ni a ri oni ẹpfua ona ke riẹlẹ emini idiegbe olamhẹ oyẹ ọọ nono. Ochoghọ a ri inono ke ga egbe ẹ. ¹⁴ Irari khi emini a rọ zẹ ushi nya ukhomhi khi, “Nono ọnuzava oyẹ abi u li nono egbie.”† ¹⁵ Ini a mu okhọli vule ẹ shi egbe ẹ ọ, ni a rọ ọ

khu egbe ẹ, a mhue ẹgbhẹ ini a khi a ya pfuse egbe ẹ-a.

¹⁶ Emini mhia ngme khi, a ke kia okiali elemhi Ayẹmhe, ẹghẹghẹ aghọ aa ya riẹlẹ oghuemhẹ oyi idiegbe olamhẹ. ¹⁷ Irari khi idiegbe, ọbe Ayẹmhe o khi, ali khi emini Ayẹmhe ọ nono, eri ẹ zu oghuemhẹ idiegbe olamhẹ ode. Wewẹ awa-awa ọbe e khi shi egbe ọ, lọli o zẹ khi u waa dobe a riẹlẹ emini u wa nono ni u riẹlẹ.‡ ¹⁸ Ama ini Ayẹmhe ọ rẹ ẹ kia, waa tigbe ya riẹlẹ oghumha oyi ushi.

¹⁹ Emini ikanya idiegbe olamhẹ ẹẹ gbe na; Itsebọ, ikanya ichimhi na itsebọ ali angeli efiala, ²⁰ ikhumhi igaga, ali ogbhọ ipfipfi, ibiselemhi, umha lama a na egbe, ofuma ikpekpe, ofu imhọli, ikanya ukphẹ, elemhi ibibi, ikemhi egbe, ²¹ Idegbe-okonyo, idonyo dosẹ, iye-ukue ni a la li itsebọ, ali emhi elese eghoghọ. Mhi tse agua ye ẹ, abi mhi kpẹ li tse ọli ye ẹ, khi ẹgbọ ni e da a ngeli angeli eghoghọ ne khi ẹa ya mhọli okemhi shi Eghiele oyi Eshinegba.

²² Emini Ayẹmhe ọ rọ ọ laselẹ khi; Inono, oghẹlẹ, opfomhẹ, irabomudu, isomhelemhi, onete, ize-ri-egbeda, ²³ Ipfomhẹ, iguẹ-regbekia. Ushi ọa ya mu ọgbọ shi ọ ini ọ riẹlẹ enana nya. ²⁴ Eni e khi eyi iJesu iKirisiti e she rọte idiegbe olamhẹ oyẹwẹ ali oghuemhẹ eyẹwẹ nya ma apfida. ²⁵ Aborokhia khi Ayẹmhe ọ ri awa a kia eghọ, awa ke deba ẹtẹ-awẹ eyọli. ²⁶ Awa khi ke mu egbawa ẹloe dosẹ ode, yẹsẹ elemhi ke bi egbe, ni o ri awa a ke kpe ofuma deba egbe.

6

A ke riẹlẹ onete na ẹgbọ nya

¹ Inyoghuo-mhẹ, a kha bhale ya ẹ khi a mu ọgbọkhoghuo shi olamhẹ,

* 5:9 Li zẹ 1 iKori 5.6 † 5:14 Li zẹ iLev 19.18

‡ 5:17 Li zẹ iRom 7.15-23

ẹẹ ni a la elemhi ayemhẹ, a kuegbe-a sheshe ọli shi ode fie. Ama a ke to egbe ẹ okpe, ini a khi li de pfilo imufe. ² A kpaghie egbe ẹ itsua, ini a li igho, a ya riẹle oghuemhẹ oyi iKirisiti. ³ Ini ogbo o dabi khi loli mu eloe, ni a ro bhale ya ẹ khi ọa khi emhikhoghuo, egboli ọọ di. ⁴ Ogbogbo o ke mu angeli eyoli fe ni o bino ini e ti. Oni egheghe, o tigbe me asha a titi egboli. O khi ri egboli khokho ogboese. ⁵ Ogbogbo o tsua itsua eyoli.

⁶ A ke ri eminete nya somhi ogbo ni ọọ sese ẹ emini Eshinegba o ngme.

⁷ Khi di egbe ẹ. Ogbokhoghuo ọa dobe ya ghagha Eshinegba. Emini ogbo o ro ko, loli o ya khiese. ⁸ Ini ogbo o deba oghuemhẹ oyi idiegbe olamhẹ oyoli ro ko o khiese epfua. Oni o ro ko ro ri egbe mu Ayemhẹ, o ya khiese agbo na agboagbo. ⁹ A khi ze ni onete iriele o khuese awa, irari khi o kha ramhi oni egheghe, awa ya khiese, ini ọa da lose awa. ¹⁰ Irarigho, abi awa da mholi oni egheghe kpa, awa ke riẹle onete deba ogbokpa, tee-tee, ena omhue-apfe irudunga.

Itse-agua ni o kpukhokho

¹¹ A bino ikpamhi alo ebe eniemhi ni mhi ri obọ oyemhẹ keke ghi ẹ. ¹² Egbo ni ẹẹ riẹle abamemhẹ, ẹ dua ni e ri itoto ti ẹ shi ishele-a, emini o ze ni e ro o li igho khi, ẹa nono ni a mu okholi vule shi we o shi osese oyi apfida oyi iKirisiti. ¹³ Egbegbi eni e shele-a, ẹa ri ushi ẹ gbe akanya, ama ẹ nono ni a shele ẹ-a, ni e ba me asha ke neta omose khi e re ẹ she shele-a. ¹⁴ Ama mhi aa tigbe ri emhikhoghuo ya neta omose, ini ọa li khi ingme oyi apfida oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa. Itobo oni apfida ona, mhi ro ghu pfa oghuemhẹ agbo, oghuemhẹ agbo o ghu pfa agbo oyemhẹ. ¹⁵ Ishelẹ-a ali umha shele-a ọa mholi abi o ngme, emini o mu egbe khi, ni a ro riẹle ogbo bia elemhi iKirisiti.

¹⁶ Opfomhẹ ali ilelemhi e ka nu eni e deba osese onana la elemhi agbo oyewe, li shi egbo iZireni eyi Eshinegba.

¹⁷ Ozukhomhi emhikpa khi, ogbokhoghuo o khi ke nase mhẹ, irari khi mhi mholi emeli oyi iJesu shi egbe oyemhẹ.

¹⁸ Inyoghuo-mhẹ, okhale oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa, o ka nu ayemhẹ oye ẹ nya la. Atse.

Ebe ni iPoLu o keke ghi egbo Efisha Eni e miesuo

IPoLu o tse eni e mie iJesu suo ne la Efesosi

¹ Mhemhe iPoLu, aghiusomhi na keke oyi iJesu iKirisiti ni Eshinegba o ze mhi khi.*

Egbo eyi Eshinegba ni e la eke Efesosi, eni e regbenga iJesu iKirisiti mhi keke ebe ona a ghi. ² Mhi lema Eshinegba ita awa ali iJesu iKirisiti Onomhue, e ka mhue isomhemhi na e, e gbo ri opfomhe na e.

Eshinegba o she te obo oyi iKirisiti riele eminete na awa

³ Awa kueghie Eshinegba. Loli o khi Eshinegba ali ita iJesu iKirisiti Onomhue oyi awa. Loli o ri ikhivose ni o te iloghie bhale na awa, ikhivose oni o kpaghie ayemhe oyi awa obo. Ikugbe ni o ku awa ali iKirisiti gbe o ro riele ona. ⁴ Neni Eshinegba o ma agbo, o she kpe ze awa eni e khi egbo eyoli, rote obo oyi iJesu iKirisiti, ini awa khi eni e pfuase ni e mhue umha-guekia shi odalo oyi Eshinegba. Itobo khi o nono ingme oyawa o ro ligo riele oli. ⁵ Neni Eshinegba o ma agbo, o she te eke gba li khi loli ya ri awa mele imi oli-a, itobo emini iJesu iKirisiti o riele, ni o de shi o abi o ghole Eshinegba. ⁶ Eri o lina riele oli ini awa kueghie oli shi okhale oniemhi ni o mhue na awa, itobo emini omi oli otuoghuo kpe ni o nono ingme oyoli, o riele.

⁷ Obo oyi iKirisiti awa te mholi ipfasheke, itobo oia eyoli ni o ku shi eke abi o ro ghu-a na awa. Ona a te ri olamhe topfa awa. Itobo epfue oyi okhale oyi Eshinegba ni o gbeku

o, o ro riele ona.† ⁸ Oni okhale ona o tutu ku awa, rote ileasingme ali egbhe o te riele oli. ⁹ Eshinegba o khueghie osheli emini o gba shi eke-a khasa awa, ikhi emini o rote obo oyi iJesu iKirisiti ro tse, abi o ghole oli. ¹⁰ Emini Eshinegba o gba khi loli ya pfuse riele khi, ini o ramhi oni egheghe te, o ya ku emhi na agbo ali ena iloghie gbe khi oghuo, o ya ri iKirisiti le oghe wewe nya. ¹¹ Itobo khi Eshinegba o ku anye ali iKirisiti gbe, anye she mie ugu obo oyi Eshinegba. Irari khi o she kpe te eke gba li khi loli ligo ya riele oli, o ro ligo riele oli. O ri emhikpa tse shi abi o ghole oli shi. ¹² Ishegho ni anye iJu ni e khi egbo eni odode ni e kpe regbenga iKirisiti, e kueghie Eshinegba shi ufumhi oyoli. ¹³ Eri a li ku e ma iKirisiti abi a ro suo oni ungmehi igesikia, oni o khi usomhi onete oyi Eshinegba, abi o mie e pfuese. Abi a ro mie iKirisiti suo, Eshinegba o ro shi olele shi e egbe. Ayemhe-n-pfuase ni o kie kpe ro nga na awa o khi oni olele. ¹⁴ Itobo Ayemhe-n-pfuase ni Eshinegba o kpe ro na awa, awa ro mholi o shi udu khi Eshinegba o ya ri emini o ro nga na egbo eyoli gbo na awa. Egheghe ni Eshinegba o ro pfa awa egbo eyoli shi eke nya, awa ro mholi eni emhi ena. Ona o ya ri egbo eyoli kueghie oli shi ufumhi oyoli.

IPoLu o lema na eni e mie iJesu suo ni e la Efesosi

¹⁵ Itobo emhi ena nya ni Eshinegba o riele, ali abi mhi te suo abi a mie iJesu iKirisiti Onomhue suo ni a gbo mholi inono shi egbo eyi Eshinegba nya o, ¹⁶ mhia tigbe yemhe ikphemhi-a, ni mhi ri itobo oye e kphemhi na Eshinegba, ini mhi da lema na e. ¹⁷ Eri mhia lema Eshinegba oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa, oni o khi ita awa ni o mholi ufumhi oniemhi, o re e

* 1:1 Li ze Ika 18.19-21; 19.1 † 1:7 Li ze iKolo 1.14

mhōli ayemhē ilēsingme. O gbo ri egbe ọl khase ẹ ni a lolo lēṣe ọl egbegbo. ¹⁸ Mhi gbo lema Eshinegba o khueghie ẹ udu-a ini a lēṣe oni igesikia oyoli, ini a gbo lēṣe irudushi ni a regbenga, ni Eshinegba o lu ẹ shi. Ni a gbo mē ẹpfue oyi ugu oniēmhi oyoli ni eni e mie ọl suo e mhōli. ¹⁹ Mhi gbo lema li o zẹ ni a lēṣe ekpabọ ni e fune eyoli, ni ẹa mhue ịrọkhọkhọ, ni a rọ na awa eni e miesuo. ²⁰ Eni ekpabọ ena o rọ gbe akanya abi o rọ guise iKirisiti eghuli le abi o rọ ghua. Wewe o rọ ri iKirisiti shito obọ ita oyoli obini iloghie.† ²¹ Oobọ iJesu iKirisiti o la mhesẹ na ekpabọ, ali itoto ali igeni, ghe enete ghe eni ẹa ti, ghe eni a mē agbọ ona ne, ghe ena agbọ ni aa mē ne. ²² Emhi nya Eshinegba o rọ shi ufuẹge oyoli ni o mhesẹ shi. Lọli o zẹ iJesu ozukhomhi emhi nya ni o pfohmẹ igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo eyoli egbe. ²³ Egbọ ni e mie iJesu suo e khi idiegbe oyi iJesu, iJesu o khi ukhomhi. Ekpabọ ali agbọ oyi iJesu iKirisiti o vose agbọ eyi eni e mie ọl suo. Ufumhi oyoli o gase agbọ ali emhikpa odekhode nya. §

2

Okhale oyi Eshinegba o rọ mie awa pfuese

¹ Eghẹghẹ ni o dose ni a rọ kpẹ la agbọ olamhẹ, a la agbọ umhasuoseso, a khi egbo eni e ghu shi olamhẹ ni ẹa mhōli Ayemhẹ oyi Eshinegba. ² Eghẹghẹ agho ingeli agbọ a ngeli, a ri ungmemhi oyi okphaghie oni o khi oghie ayemhẹ alo ebili i gbe akanya. Oni ayemhẹ ona o kiele la agbọ oyi egbo ni ẹa ya suo eso na Eshinegba a gbe akanya. ³ Igho awa nya awa kpẹ li ngeli. Awa ri oghuemhẹ egbe, ali usamhi ebe ni udu oyi awa o gueye awa a riẹle emhikpa. Abi egboese na agbọ

ni ẹa ya suo eso na Eshinegba e li ya pfua, awa kha li pfua. ⁴ Ama Eshinegba o nono ingme oyi awa gba, igho ilelemhi oyoli o o gbēdi. ⁵ Lọli o zẹ ni o rọ rote obọ oyi iJesu iKirisiti ni o guise le ri agbọ ayemhẹ onogbo na awa, aboriekhia khi eni umha-guekia o kesẹ-a awa khi. Okhale oyi Eshinegba a rọ mie ẹ pfuese.* ⁶ Eri o ri agbọ onogbo oyi iKirisiti na awa, o ri awa nu iKirisiti shito obini iloghie, nu o li ẹ mhesẹ, itobọ emini iKirisiti o riẹle na awa. ⁷ Rote iJesu iKirisiti Eshinegba o te ri okhale ni o mhōli na awa khase, ogbenako ni egbo e mē ashini okhale oyoli o fu ramhi, ni ọa mhōli ịrọkhọkhọ. ⁸ Okhale oyi Eshinegba a rọ mie ẹ pfuese abi u rọ miesuo, ọa khi ingeli enete ni u ngeli e mie ẹ pfuese. Afue-afue o mie ẹ pfuese. ⁹ Eshinegba ọa ri itobọ ingeli enete ni u ngeli mie ẹ pfuese, ini ogbokhoghuo o khi vuse ike. ¹⁰ Eshinegba o ma awa. Ikanya enete o ma awa awa ke gbe abi awa ali iJesu iKirisiti awa rọ da ke khi oghuo egho.

Eshinegba o she te iKirisiti ku egbo iju ali egbo ifeta gbe

¹¹ A yelele egbo enabi a khi elele, khi aa khi iju. Egbọ iju e ma kpẹ ri ukpeloe gbe ẹ, itobọ khi aa shele a, ali itobọ khi aa khi egbo iju. Ama ee lu egbe we eni e khi egbegbi egbo, itobọ khi a shele we-a. Oshelẹ ni o khi akanya ni egbo e ri abo gbe idiegbe. ¹² Yelele khi eghẹghẹ agho khi aa kpẹ ku ma iJesu iKirisiti o, a khi ofese shi ishiobo ni Eshinegba o rọ nga na egbo iZireni. A khi eni ẹa mhōli iregbenga ni ẹa mhōli Eshinegba shi elemhi agbọ. ¹³ Ama, memena, ẹẹ ni a kpẹ nuata shi Eshinegba o, o ri ọlia eyi iKirisiti ti ẹ mama egbe.

¹⁴ IJesu iKirisiti o ri egbo ifeta ali egbo iju riẹle. O rue ugbe ibise-

lemhi ni o kpẹ la wẹ iteva ode-a, o rẹwẹ mele egbo eghuo-a. ¹⁵ Eghuli ni o ghu o ro shishi ishi ni e la wẹ iteva-a, Ini o me asha ri egbo iJu ali egbo iJeta khi egbo enegbo eghuo. Ona o ro rẹwẹ riẹle ini e khi ke biselemhi egbe.† ¹⁶ Eghuli ni o ghu-a shi oora apfida o ro ku egbo ena gbe, o gbo rẹwẹ ali Eshinegba riẹle. Agho ibiselemhi egbewe o pfo shi.‡ ¹⁷ Usomhi onete oyi Eshinegba oyi opfomhe, iJesu o bhale ya tse abo gueye egbo iJeta ni e nuata shi Eshinegba o, ali egbo iJu ni e timama Eshinegba.§ ¹⁸ Obọ oyi iJesu iKirisiti awa te mholi Ayemhe oghuo ni o ze khi awa ga ro dobe a le deba Eshinegba.

¹⁹ Itobọ igho ee egbo iJeta, aa ke khi epfese, ama a she ku ma egbo eyi Eshinegba. Ena omhue-apfe oghuo a ke ga khi. ²⁰ Oni idiegbe owa a li khi. Ighiusomhi na ke ni iKirisiti o ze ali emekeguele eyi Eshinegba e khi igbaekele oyi oni owa. IJesu iKirisiti o mu oni owa mhue. ²¹ IKirisiti o ze ni eche ni a ro ma oni owa nya e ro toma, ni oni owa o ro mele owa oniemi a. O ro li khi oni o pfuase na Onomhue. ²² Itobọ khi a ku ma iJesu o, o ro re e ma eni e mie oli suo. U ya mele owa ni Ayemhe oyi Eshinegba o ya ke la-a.

3

Eshinegba o ghi iPolu ghi egbo iJeta

¹ Itobọ ona, mhemhe iPolu mhi ro lema na e. Mhemhe ni a ri itobọ khi mhia gbe akanya na iJesu iKirisiti mu shi owa ighumha. Akanya abi mhi lie tse abo usomhi onete oyi Eshinegba ye e egbo iJeta. ² O limhe eloe khi ee egbo iJeta, khi a she kpẹ suo khi Eshinegba o ghie mhe ghi e mhi bhale ya tse abo ye e. Itobọ okhale oyoli o ro ghie mhe usomhi ona, ni mhi kpaghie e

obọ. ³ Oni usomhi khi, ugbamhi ni Eshinegba o gba ni o khi oyi osheli, ni o khueghie-a khasẹ mhe. Mhi kpẹ khueghie ukuku li-a khasẹ e elemhi ebe ni mhi kpẹ keke ghi e. ⁴ Ini a ze ebe onana, a ya me emini mhi lese osheli oniemi ni o khi osheli na iJesu iKirisiti, ni Eshinegba o gba. ⁵ Eshinegba o kpẹ khueghie osheli emini o ya riẹle ni o gba shi eke khasẹ egbo na agbo ena elele. Ama o she rote elemhi Ayemhe-nopfuase khueghie oli-a khasẹ ighiusomhi na ke ali emekeguele eyi Eshinegba. ⁶ Emini Eshinegba o gba khi, a ya rote itsabo usomhi onete oyi iJesu iKirisiti ri egbo iJeta ni e miesuo nu egbo iZireni ni e miesuo le ugu oghuo, abi egbo ni e khi idiegbe oghuo. Eghẹghẹ agho ni a bhale ya e khi ee ni aa khi egbo iJu, a nu egbo iJu mhue obọ shi emini Eshinegba o rote iJesu iKirisiti ro ga na iJu.*

⁷ Eshinegba o ri akanya ni mhi ro o tse abo usomhi onete oyoli na mhe. Itobọ okhale oyoli o ro ri oni akanya na mhe. O ri ekpabo eyoli re mhe e gbe oni akanya. ⁸ Ini Eshinegba o pfi ukpeloe bino uwali ogbo ni mhi kpẹ khi elele lo, o kha ze mhe, mhi ke tse abo usomhi onete oyoli. Ama itobọ okhale oyoli o ro ri akanya ona na mhe mhi ka tse abo usomhi onete oyi upfuemhi ni o la iKirisiti ye e egbo iJeta. Upfuemhi ni ogbo o dobe lese udi oli e pfo. ⁹ O gbo ze mhe mhi ka khueghie-a khasẹ agbo kpa abi o li ri oni osheli ni o gba nya ya tse. Eshinegba ni o ma emhi nya o kpẹ ro te igbaekele ri osheli ona sheli agbo nya. ¹⁰ Eri Eshinegba o nono ni loli rote igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ri ilasingme ode ebubu eyelu khasẹ igeni ali ekpabo na idane. ¹¹ Ina Eshinegba o te eke gba li neni o ma agbo. Ro

† 2:15 Li ze iKolo 2.14 ‡ 2:16 Li ze iKolo 1.20

§ 2:17 Li ze Aza 57.19 * 3:6 Li ze iKolo

te iJesu iKirisiti Onomhuẹ oyi awa o te roli tse. ¹² Itobọ khi awa mie iJesu suo, ali khi awa gbo ku gbe ọli o, awa ro a mhuẹ igbedu ro a lo deba Eshinegba. ¹³ Itobọ igbo, a khi ze ni egbe pfo e-a ini a suo abi mhi lie me osue shi itobọ khi mhia tse abo usomhi onete oyi Eshinegba ye e. Ochoghọ, a ze ni osue ni mhia me o ri ufumhi oyi Eshinegba ghi e.

¹⁴ Lọli o ze ni mhi ro wugha odalo oyi Eshinegba ni o khi ita awa a so iromhi na e. ¹⁵ Ro te ayi ọli unuekpe nya ni e la agbo ali iloghie e te le eva. ¹⁶ Eshinegba o mholi ikhivose eniemhi ni o ro o na egbo eyoli, itobọ igbo mhi ro lema li, o ri Ayemhe oyoli ri udu oye e toto a, ¹⁷ ini iKirisiti o lo e udu shitọ kpe abi a mie ọli suo. Mhi gbo lema Eshinegba o re e migha abi oora ni o pfi imhili lo eke egbegbo, ni a nono ingme oyi Eshinegba ali ingme egbe e, ini a khi de. ¹⁸ Mhi gbo lema Eshinegba o ze ni ee ali egbo eyi Eshinegba nya a dobe lese abi inono oyi Eshinegba o gba ramhi. ¹⁹ Eshinegba o ze ni a lese inono ni iKirisiti o nono awa, inono ni o gho fu dose ode ni o a mholi ukpese, eghẹghẹ agho ni ingeli eyi ee, e li abi eyi Eshinegba.

²⁰ A kphemhi na Eshinegba ni o mholi ekpabo ro ri ele emhi eniemhi, eni e fu dose emini awa mhila li, ali emini awa da dobe sa. Ekpabo eyoli eni e la awa ayemhe e gbe akanya, o deba a ri ele eni emhi na awa. ²¹ A ze ni awa egbo eyoli ni awa ali iJesu iKirisiti e khi oghuo, e kuẹghie Eshinegba, ogbe na ako ali agboagbo, ya ramhi ukpese. Atse.

4

Ikugbe onayi eni e miesuo

¹ Mhemhe ni mhi ri itobọ khi mhia ga Onomhuẹ la owa ighumha, mhi lema e, a ke ngeli ingeli enete, enabi Eshinegba o o a ke ngeli eghẹghẹ ni o ro lu e. ² Emini a

ri ele nya, a ke ti egbe e tiemhi eke, a ri ofie ali ikuegbe-a nu egbe ke ngeli. A ri inono ni a nono egbe ri ipfomhe-udu ke ngeli.* ³ A roshẹka mu ikugbe ni Ayemhe-no-pfuase o ku awa gbe mhuẹ ali elemhi opfomhe ni o genọ awa kugbe. ⁴ Idiegbe oghuo awa khi, Ayemhe-no-pfuase oghuo o la awa egbe, Igho awa gbo li ri eloe shi eke e khe iregbenga oghuo oyi imiepfuese ni Eshinegba o ro nga na awa abi o ro lu awa. ⁵ Onomhuẹ oghuo ni o khi iKirisiti, ali irudunga oghuo, ali ibatizi oghuo, awa mholi. ⁶ Eshinegba ni o khi itawa nya, awa a ga, loli o mhesẹ a na awa nya, loli o ri awa a gbe akanya oyoli, loli o gbo la agbo oyawa nya.

⁷ Ama iKirisiti o kemhi afu ododa ke a na ogbogbo ni o ro ke gbe akanya oyoli. Lolighuo o mhesẹ abi o li kemhi we. ⁸ Ona o ze ni ungemmi oyi Eshinegba o ro o. "Abi o ro kholi ebe ọli pfuse-a nya, o nga obini o yagha ne nya, o ri ebe ọli ni o mu o le la orolo, ee deba li ukhu-khokho abi eni a mu okholi. O tige kemhi isomhopfa enete na egbo."† ⁹ Emini a ri ungemmi oyi Eshinegba ona ngme, ni oo, "O nga obini o yagha," loli khi, eri iKirisiti o kpe tiemie agbo ona, neni o nga idane obini o yagha. ¹⁰ IJesu iKirisiti oni o tiemie agbo ona, o gbo nga obini idane iloghie ni o yagha ne nya, ini o ze emhikpa ukhomhi ni e guẹ ga ti. ¹¹ iKirisiti o kemhi afu na ke na ogbogbo. O ze eghuo ighiusomhi na ke eyoli, o ze eghuo emekẹguele eyi Eshinegba, O ze eghuo eni e kia tse abo ungemmi oyi Eshinegba, o ze eghuo eni eri ukpeloe e khu egbo eyi Eshinegba ali eni e sese we. ¹² Eri o lina kemhi afu na we ni e rewe ke gbe ikanya eyoli, ini eni e khi idiegbe oyoli e ke fu sho, ishegho ni idiegbe oyi iKirisiti o

* 4:2 Li ze iKolo 3.12-13 † 4:8 Li ze Iwolo 68.18

totoa elemhi ugamhi oyoli. ¹³ Ina a li ya ke me ọli, ramhi eghẹghẹ ni awa nya awa rọ kugbe ẹ khi ọghuo (abi awa mie Eshinegba suọ, ni awa gbo lẹsẹ omi ọli), ya ramhi ni awa rọ fu shi imiesuọ mele eni e womhẹloẹ shi imiesuọ, ramhi ni awa rọ ya womhẹloẹ nya abi iKirisiti. ¹⁴ Eghẹghẹ aghọ awa aa ke ẹa li abi eniye, ini ẹgbọ eni ẹ di ẹgbọ e khi dobe di awa ya mie emini ẹa khi egbegbingme suọ. Awa aa ke ya li abi okọ-okẹ oniẹmhi ni akpepeli oniẹmhi o tsua gasẹ ukhomhi okẹ oniẹmhi, ¹⁵ ni awa ri ochoghọ ke ngme igesikia elemhi inono, ni awa womhẹloẹ shi emhikpa, ni awa li abi iKirisiti Onomhue, oni o li abi ukhomhi, awa li abi idiegbe oyoli. ¹⁶ iKirisiti o ku ẹgbọ eyoli nya gbe abi idiegbe ọgbọ o tono elamhi manọ khi oghuo, ni uguabọ ọgbọgbọ o liẹ gbe akanya oyoli. Eghẹghẹ aghọ oni idiegbe nya o fu, o totoa, o womhẹloẹ shi o, ẹgbọ e mhọli inono na egbẹ. †

Awa mu ingeli eyi awa pfi

¹⁷ Itobọ ona, mhi lo ye ẹ ude, itobọ eva oyi Onomhue, a khi gbo ngeli abi ẹgbọ ni ẹa lẹsẹ Eshinegba, ni usamhi ni ẹẹ sa ọa mu amẹ. ¹⁸ Ẹgbọ eghọghọ ẹa ya dobe lẹsẹ udi emhi eyi Eshinegba gboo. Ẹa mhue obọ shi agbọ onogbọ oyi Eshinegba, itobọ umha lẹsẹ Eshinegba oyewe, igbe udu oyewe o tsua ghi we. ¹⁹ Egbe ẹa ke lili we ini ẹ riele ingme ebe. E she ri egbe we na ikanya ebe eni ẹ ghọle we de. Ingeli khi ingeli eyi itsebọ ẹẹ ngeli. Ingeli eghọghọ ẹ ghọle we eghẹghẹ kpa e ke ngeli.

²⁰ Ama, ọa khi ina a sesẹ ẹ a li ke ngeli abi a rọ lẹsẹ mie iKirisiti suọ. ²¹ Mhi lẹsẹ khi a she suọ ingme oyoli, a gbo sesẹ ẹ igesikia ni o la ingme oyoli. ²² Emini a sesẹ ẹ khi, a khi ke ngeli eni ingeli ni a kpẹ ngeli,

ni ọghuemhẹ egbe ni ẹa ti eghọ e rẹ ẹ ngeli, ni e yese ẹ agbọ-a. § ²³ A zẹ ni Eshinegba o mu isamhi ali ingeli eyi ẹ pfi ya khi enegbọ. ²⁴ Eshinegba o she ri ingeli enegbọ enabi eyoli na ẹ. Itobọ igbọ a ke ngeli abi Eshinegba, elemhi ingeli enete ali ipfuase.*

²⁵ Irarighọ, a khi ke gbo lo ẹgbhọli, ama a ke gue igesikia ye egbe, itobọ khi eri awa li abi iguabọ ọdọda eyi idiegbe oghuo. † ²⁶ Ini u me elemhi ibibi, khi lamhẹ, khi zẹ obili o bi ya ẹ elemhi-ibibi oye shi ẹ elemhi, † ²⁷ Khi ri eghẹghẹ na okphaghie ni o mu ẹ fe. ²⁸ Oni o kpẹ ẹ do ughiatọ o khi ke gbo do, ama o ri abọ eyoli ke gbe akanya ni o te me ẹ ke le, ni o gbo te me ẹ ke kemhi na eni ẹa mhọli.

²⁹ A khi ke ngme ingmemhi ichimhi unu, ama a ke ngme ungmemhi onete ni e ri egbe ẹ mu ọgbọ ni e ri ọgbọ ẹ fu shi imiesuọ. Zobe ni ungmemhi oyi ẹ o guẹ ke de shi eghẹghẹ ni a kha rọ ngme ọli, ni o mhọli ikpaghiobọ na eni e suọ li. ³⁰ A khi ri egbe pfo Ayemhẹno-pfuase oyi Eshinegba-a. Itobọ khi Ayemhẹno-pfuase khi ọlele ni Eshinegba o shi shi ẹ egbe, ni o rẹ lẹsẹ ọli shi udu gboo khi ogbele ọọ bhale ni o ya pfa ẹ olamhẹ eye ẹ shi eke. ³¹ Zobe ni, iyese-a, ofu, elemhi ibibi, okhọli, ali iyese egbe eva, ghe imuegbe obe kpa, ali ikanya ebe nya, e lase ẹ udu le. ³² A ke mhọli ilelemhi na egbe ẹ. A rọ ke topfa egbe abi Eshinegba o ri itobọ iKirisiti rọ topfa e. §

5

Angeli oyi oni o miesuo

¹ Irarighọ, a rọsheka ke khonya Eshinegba abi a rọ da khi imi ọli ni o nono egbegbọ eghọ. ² A la agbọ inono, ezẹzẹ abi iKirisiti o nono awa

† 4:16 Li zẹ iKolo 2.19 § 4:22 Li zẹ iKolo 3.9 * 4:24 Li zẹ Igbae 1.26; iKolo 3.10 † 4:25 Li zẹ iZaka 8.16 † 4:26 Li zẹ Iwolo 4.4 § 4:32 Li zẹ iKolo 3.13 * 5:2 Li zẹ Okialia 29.18; Iwolo 40.6

ni o ro ghu-a na awa abi iluasobo ni e kphela ni e ghole Eshinegba.*

³ Abi a ro khi egbo eni e pfuase egho, a khi rielle emini o a gbe akanya nabi itsebo, ukeliye emini o pfi omama. A khi khi ena-emhi-ituegbe. Emhi enana e a khi emini a suo khi a me iteva oye e egbo eyi Eshinegba ni e khi eni e pfuase. ⁴ A khi gbo ngme ingmemhi omama ali ungmehi oyeghe unu, we khi eri a gbudu li iweghie ali iba izeze ni e we-a. Ochoghoh, a ke kueghie Eshinegba. ⁵ A lese khi, ghe egbo ena itsebo, ali ona ingeli omama, ali ona emhi ituegbe, khi e a ya mholi okemhi shi iloghie oyi iKirisiti ali oyi Eshinegba. Eri ona emhi-ituegbe o li abi oni o o ga ikhumhi.

⁶ A khi ze ni ogboghoghuo o ri ingmemhi afue di e, itobo khi egbo eni e ngeli ingeli olamhe eghoghoh, Eshinegba o ya na we ali egbo ni e a ya suo eso na li osue. ⁷ Irarigho, khi ku ma egbo eni e ngeli ingeli olamhe eghoghoh o. ⁸ Elele a kpe la alo ebili, ama memena elemhi akpa a ke la, itobo khi, a ku ma Onomhue o. Irarigho, a ke ngeli abi eni e la elemhi akpa. ⁹ Itobo khi onete ali ipfuase, ghe igesikia e khi umomhi ni akpa o ro lasele. ¹⁰ Rosheka ni u wena emini e ti Onomhue eloe, ni u ke rielle we. ¹¹ Khi ke nu egbo na alo ebili gbe ikanya afue na alo ebili, ni e a mhue eleli. Ri ochoghoh ke khueghie osheli oyewe-a. ¹² Emhi omama o o khi, ini a ta unu emini egbo ena alo ebili e rielle elemhi osheli. ¹³ Ama, ini akpa o khueghie ikanya eghoghoh-a gbo o, egbo e ya lese emini e khi, ¹⁴ itobo khi akpa o o khueghie emhi nya-a, ni a ke me gbo o. Loli Ebe-no-pfuase o ro, "A guale eni e lese a, a khi li abi oni o ghua, ni akpa oyi iKirisiti o la e egbe ke ge."

¹⁵ Itobo igho lese abi u ke li ya

ke ngeli. Khi ke ngeli abi oyeghe, ama ke ngeli abi olesingme. ¹⁶ Ini u da mholi egheghe ro ya rielle onete ne, nyanya rielle oli, itobo khi agbo ingme-obe awa ke la.† ¹⁷ Itobo igho a khi khi eyeghe, ama a ze ni a lese emini e ghole Onomhue ni a ke rielle. ¹⁸ Khi da onyo pfuעה egbe-a, ochoghoh ze ni Ayemhe-no-pfuase o ke vo agbo oye. ¹⁹ A ke to iwolo ena irudunga khasa egbe, ke to uwolo eni e te e udu lase ke kueghie Onomhue. ²⁰ Egheghe kpa, ke kueghie Eshinegba ita awa shi emhikpa, itobo iJesu iKirisiti Onomhue oyi awa.‡

Ingeli oyi emose ali ikpotso ni e la ughue

²¹ A ri egbe tiemhie na egbe e pfo nya itobo khi u mu ekpe na iKirisiti. ²² Ee ikpotso ni a la ughue, a ri egbe e tiemhie na odo e, abi u li ri egbe e tiemhie na Onomhue. ²³ Itobo khi omose o khi ukhomhi oyi okpotso oni o ro shi ughue, ezeze abi iKirisiti o khi ukhomhi oyi igba oyi egbo eni e mie oli suo. Eni e mie oli suo e khi idiegbe oyoli ni o mie pfuese. ²⁴ Itobo igho okpotso ogboghoh ni o mhue odo, o nyese ukhomhi na odo li pfo, elemhi emhi nya, abi igba oyi eni e mie iKirisiti suo e li ri egbe we na li.

²⁵ Ee emose eni e ri ikpotso shi, a mholi inono ni o te eke elemhi udu lasele shi ighue e o, ezeze abi iKirisiti o nono igba oyi eni e mie oli suo, ni o ze khi o ghu-a na we.* ²⁶ O ri itoto oyi ungmehi oyi Eshinegba ri eni e miesuo khi eni e pfuase, o ri ameh khuese we-a ni e dala. ²⁷ Eri o rielle ona na igba oyi eni e mie oli suo, ni o ro ri ewe somhi otse, ni e ze oli ro migha odalo oyoli, ni e khi egbo ni uchimhi o a ta ma egbe, wekhi eni e mholi ichinya, u ke lie khi emhi olese ni o a ti, ama

† 5:16 Li ze iKolo 4.5 ‡ 5:20 Li ze iKolo 3.16-17 § 5:22 Li ze iKolo 3.18; 1 iPit 3.1 * 5:25 Li ze iKolo 3.19; 1 iPit 3.7

ni e khi eni e pfluase ni ɛa mholi umha-guekia. ²⁸ Ina, ɛɛ emose e li nono ingme oyi ughue we abi e nono ingme oyi idiegbe oyewe. Oni o nono ingme oyi ughue oli ingme egbe oli o nono. ²⁹ Ini a mema bino o bie, a ya me khi ogbokhoghuo ɔa ya biselemhi egbe oli, ama eri o ri emhi na egbe oli e le, o ri ukpeloe e khu egbe oli, ezeze abi iKirisiti o li ri ukpeloe e khu igba oyi eni e mie oli suo oyoli. ³⁰ Uguabod idiegbe oyi iKirisiti awa khi. ³¹ "Onana o ze ni omose o ro ri ita li ali inyoli e shi eke, o ya toma ughue oli o, egheghe agho wewe aava e mele ogbo oghuo a."† ³² Ukpokpomhi osheli na ni mhi gue e le, ni o la iteva iKirisiti ali igba oyi eni e mie oli suo. ³³ Ama, ni mhi ro gbe oli ukhomhi, omose ogbogbo o lolo nono ingme oyi ughue oli abi o li nono ingme egbe oli, yeye okpotso ni u la ughue, lolo mu ekpe ke na odo e.

6

IPolu o ye eniye ali eni e bia we ude

¹ Eniye, a ri ungmehi oyi eni e bia e ke gbe akanya, itobo khi loli o ti ni eni e mie Onomhue suo e ke rieje.* ² "Mu ekpe na ita e ali inyeye." Ona o khi ushi oni odode ni Eshinegba o shi ni o ri ishioboma. ³ "Ini u mu ekpe na eni e bia e, agbo oyeye o ya ke je odalo egbegbo, u ya gbo li agbo tese agbo ona."† ⁴ Eje ita eniye, a khi rieje emini o ri elemhi e ke bi imie, a ri ochogho ke ri ukpeloe khu we, a ke sese we ode oni o ghole Onomhue.‡

IPolu o ye ighumha ali eni e mholi we ude

⁵ Eje ighumha, a ri ungmehi oyi oni o mholi e ni o la agbo ona ke gbe akanya. A rote ekelemhi udu ke mu

ekpe na we. A ri ukpeloe oni o fu ke bino we abi a kha li ri ungmehi oyi iKirisiti gbe akanya. ⁶ A ke ri ingme oyi ewe gbe akanya egheghe kpa, ɔa khi ini e bino e tse a ro ri ingme oyewe ke gbe akanya ini e ba ke kueghie e. Ama a ke li abi ighumha eyi iKirisiti e li mu ekpe e na li, ikhi eni e rote ekelemhi-udu oyewe e rieje emini Eshinegba ɔo a ke rieje. ⁷ Rote elemhi udu oyeye ke gbe akanya abine khi Onomhue wa ga, itobo o a khi egbo tse awa ga. ⁸ Roli shi udu khi Onomhue o ya somhi ogbogbo opfa shi ikanya enete ni o gbe, shi oghumha o, shi oni o a khi oghumha.§ ⁹ Eje eni e mholi ighumha, a li gue ke ngeli deba ighumha eyi ee, A khi so we ulishi khi a ya nase we. A lese khi oni o mholi e, mholi ighumha eyi ee, o la iloghie. Loli o khi oni ɔa mhue khi ɔna o kpe mhe dose ogho.*

Abi eni e miesuo e li nu okphaghie e kholi

¹⁰ Ni mhi ro gbe oni ungmehi oyemhe ukhomhi, a rote oboye Onomhue mie itoto eniemhi. Rote ekpabo eniemhi eyoli mie itoto. ¹¹ Rue itsua okholi nya ni Eshinegba o ro ne so, ni u dobe nu (ekpabo ali ode ebubu ni okphaghie o rote e lasese shi ogbo o) khe abo pfuse a. ¹² Itobo khi ɔa khi egbo nabi awa, awa nu e kholi, ama itoto ali ekpabo ali ighie eyewe ni e mheso agbo ona alo ebili, ali ayemhe ebe eyi okphaghie ena irarogbe ni awa a ya me. ¹³ Itobo igho ri itsua okholi eni Eshinegba o ro ne nya so, ini u dobe kholi ele ni ekpabo ebe e mu okholi e vule shi e o. Ini u kholi se nya, gbe lighi.

¹⁴ Mu egbe ni u ro kholi okholi elemhi ayemhe. Egheghe kpa, mie emini e khi igesikia suo. Eri ona o li abi ogbene ni okholi-okhue o ro mu

† 5:31 Li ze Igbae 2.24 * 6:1 Li ze iKolo 3.20
ze iKolo 3.21 § 6:8 Li ze iKolo 3.22-25 * 6:9

† 6:3 Li ze Okiali 20.12; iDeut 5.16 ‡ 6:4 Li
ze iDeut 10.17; iKolo 3.25; 4.1

oku. Ke ngeli ingeli eni e migha shi ipfuase odalo oyi Eshinegba. Ona o migha shi awulu akhuli ni a ro mu aye ini a ya kholi.† 15 Ke mu egbe egheghe kpa ni u ro gue usomhi onete oyi Eshinegba oyi opfomhe le, onana o li abi ekuē ni okhōli-okhue o o s o shi awe.‡ 16 Ke regbenga Eshinegba, ona o ya khukhu e ob o oyi ikuatse ni okphaghiē o o nono ni lo li kual i e, eri ona o li abi ofiasē ni okhōli-okhue o ro m h o li ob o ro ke fiase ote-osue erali kua. 17 Yelele khi Eshinegba o mie e pfuese. Onana o li abi arula akhuli ni okhōli-okhue o ro rughu e ye okhōli. Rue ungmemhi oyi Eshinegba ni Ayemhe-n o pfuase o ro n e m hue ob o ke kh o li, eri o li abi ogbhoro ni a ro kh o li okh o li.§ 18 Ro te elemhi Ayemhe no pfuase ke lema egheghe kpa. U kha lema, ke so iromhi ododa. Ke lie Eshinegba o kpaghiē e ob o. Abi u lie lema, ke tokpe. Ke lema na egbo eyi Eshinegba egheghe kpa. 19 A gbo li ke lema na mhe ni Eshinegba o ri ungmemhi shi mhe unu egheghe kpa ini mhi ya khueghie unu a ngme, ni mhi do be khueghie osheli ni o la usomhi onete oyi Eshinegba-a khasē egbo, ini mhi khaa ngme, ni ulishi o khi mu mhe. 20 Oni o to eoli iKirisiti e tse ab o usomhi onete oyi Eshinegba ona mhi khi. Ona o ze ni mhi ro la owa ighumha. Itobo igho, a ke lema na mhe ni Eshinegba o ri udu na mhe ke tse ab o usomhi onete oyoli abi mhi kha li tse oli.

IPolu o lema Eshinegba o khivose na eni e miesuo

21 Inyoghuo awa ni awa nono ingme oyoli, ni o gbe akanya oyi Onomhue te ode igesikia, iTakikosi o khi. O ya gue ingme eyemhe nya ye e, ni a ro gbo lese abi o li mhe egbe ali emini mhia riele.* 22 Itobo igho mhi ro ghie oli ghi e, ni a ro lese abi anye li la o shi, ni o gbo

ri udu shi e o.† 23 Eshinegba ita awa ali iJesu iKirisiti Onomhue, e ri opfomhe na e ni a miesuo. E ka re e nono ingme egbe e, ali ni a kie ke mie iJesu suo 24 Eshinegba o ka li okhale na egbo nya ni e nono ingme oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyi awa, ikhi inono ni o a ya pfo ghue.

† 6:14 Li ze Aza 11.5; 59.17 ‡ 6:15 Li ze Aza 52.7 § 6:17 Li ze Aza 59.17 * 6:21 Li ze Ika 20.4; 2 iTimo 4.12 † 6:22 Li ze iKolo 4.7-8

Ebe ni iPolu o keke ghi egbo iFilipia Eni e miesuo

¹ Mhemhe iPolu ali iTimoti eni ee ga eyi iJesu iKirisiti anye ga khi.*

Mhemhe mhi keke ebe ona a ghi egbo ni e mie iJesu iKirisiti suo nya ni e la eke iFilipi shi eni e ri ukpeloe e khu eyi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ali eni e la agho o kpaghie obo.

² Eshinegba Ita awa ali iJesu iKirisiti Onomhue e ka li okhale na e, e gbo ri opfomhe ghi e.

³ Egheghe kpa ni mhi ro da sato e egbe ne, eri mhia kphemhi na Eshinegba. ⁴ Egheghe kpa ni mhi ro da a so iromhi na e nya ne, eri oghelē o o la mhe udu ke so iromhi. ⁵ Irari ode ni a te nu mhe ri oni usomhi onete kia, rote ele nodode ya ramhi amo. ⁶ Mhi ro sho khi, Eshinegba ni o gba ikanya enete eke le shi agbo oyeē, loli o ya nu e tsua li ramhi ele ni iJesu iKirisiti o ro ya nyene egbe bhale.

⁷ O ti ni mhi lina ke saa ingme oyeē egheghe kpa irari khi ingme oyeē o la mhe udu. O kha ririe khi ighumha mhi la, okekhi ini mhia khe oni usomhi onete shi eke, ali ini mhia pfi otsele ro lama shi emini oni usomhi onete o riele. Irari khi eri Eshinegba o ri oni afu ona ga na awa, ni awa ro gue oni usomhi onete le. ⁸ Eshinegba o khi otsele oyemhe khi igesikia mhia ngme ini mhiē khi inono ekelemhi udu ona iJesu iKirisiti mhi mhuē na e.

⁹ Iromhi ni mhia so na e khi, inono ni a mhuē ena, o ke nga sho, rote ileasingme ali ilese udi ingme, ¹⁰ ni a ro dobe ke ze emini o ti ne. Ini a pfuase, ni a

khi eni ea mhuē umha-guekia ya ramhi ele ni iKirisiti o ya nyene egbe bhale. ¹¹ Ni agbo oyeē o vo ingeli ipfuase ni e rote obo oyi iJesu iKirisiti bhale. Ni a ro me asha ri ufumhi ali ikueghie na Eshinegba.

IKirisiti a la agbo o na

¹² Mena, mhia nono ni a lese khi emini mhi me khi eri o kpaghie obo ti usomhi onete je odalo. ¹³ Irarigho, ekhe-khe na agbala nya e she lese khi itobo khi mhi khi aghiusomhi oyi iKirisiti a ro mu mhe shi owa ighumha.† ¹⁴ Ogba ighumha ni a mu mhe shi o she ri inyoghwo awa ebubu regbenga Onomhue, ni a ro bhale ya e khi e zese udu-a egheghe kpa ro gue usomhi onete oyi Eshinegba le, ni o kha khi ulishi o mu we.

¹⁵ Egbegbo lo, khi, rote ayemhe ubogbo ali ofuma, egbo eghuo e ro ri iKirisiti e tse abo, ama eghuo e rote udu igesikia roli e tse abo. ¹⁶ Eni e rote udu igesikia a tse abo, ayemhe inono e ro o riele oli, irari khi e lese khi itobo igho Eshinegba o ro remhe shi akana ni mhi migha ke khe oni usomhi onete shi eke. ¹⁷ Elese e rote udu aro-timhenga ri iKirisiti e tsabo. Oa khi ode igesikia e te roli e tse abo. Eri o li we egbe abine khi e kha me asha to ingme shi eke na mhe abi mhi la owa ighumha ena. ¹⁸ Abiabi e li ri iKirisiti tsabo kpa, o mhuē abi o ngme. O ke khi ode egholi o, o khi egbegbi ode oo, mhi mema ya ke ghele shi o.

Igho lo e, mhi mema ya ke ghele shi o. ¹⁹ Itobo khi mhi lese khi rote iromhi ni a so, ali ikpaghiobo ni o rote Ayemhe oyi iJesu iKirisiti bhale, a ya rue mhe elemhi owa ighumha ona lasele. ²⁰ Mhi ma to eloe eke, mhi gbo mhuē irudushi o khi, mhi aa ya tige ze ni akanya oyemhe o ba mhe ku. Ama egheghe kpa ali memena mhi ya ri igbedu ke ngme ni mhi ke ri ufumhi ghi

* 1:1 Li ze Ika 16.12 † 1:13 Li ze Ika 28.30

iKirisiti rote angeli oyemhe, mhi la agbo oo, okekhi ini mhi ghua. ²¹ Irari ini e oyemhe, agbo ni mhi la, iKirisiti mhi la o na. Mhi kha ghua, eleli o khi na mhe. ²² Ama ini mhi kie la agbo a le, mhi kha kie mholi ikanya enete ni mhi kha gbe na iKirisiti. Ama onoghwo o, mhi kha ze mena? Mhi aa lese e! ²³ Udu o ze mhe eva, mhi aa lese oni mhi ya ze o. Mhi ga nono ni mhi deba iKirisiti ni mhi lase agbo le. Ona o ga ti mhe egbe ne. ²⁴ Ama itobo oye e, o ti ni mhi la agbo. ²⁵ Mhi lama shi ona, mhi lese khi mhi ya la agbo. Mhi ya nu ee nya la agbo ni a ke je odalo, ali ni a mholi oghela ni o la irudunga. ²⁶ Ni a ro bhale ya e khi ini mhi nyene egbe bhale gbo nu e la, a ya me asha ke titi egbe irari oyemhe, rote elemhi agbo oye ni o kuma iJesu iKirisiti o.

²⁷ Abibi o rie li, ke ngeli abi ungmemhi oyi iKirisiti o ngme. Ni a ro bhale ya e khi, mhi bhale ya me e o, okekhi eri mhi suo eko e o, mhi ke lese khi a kie migha egbegbo elemhi ayemhe oghuo. A kholi okhue usomhi onete elemhi ikudugbe abi ogbo oghuo. ²⁸ A khi ze ni ulishi ebe e o mu e, ona o ya re we lese khi a ya mhu e leli, ama we we e ya pfua, irari khi Eshinegba loli o ri imuole na e. ²⁹ Irari khi a she ri eghenge na e ni a ro ga iKirisiti, ni o a khi irari khi a lese ya miesuo tse, ama ni a ro li ya me osue na li. ³⁰ Memena, a li kuma mhe o shi oni okholi. Oni a me khi mhii kholi eghenge ni o dose, ni mhi kiele e kholi memena. †

2

A ke khonya iregbe-tiemhie onabi oyi iJesu

¹ Agbo oye ni o kugbe iKirisiti o, o ze ni a ro toto. Inono ni o mhu e na e o ri udu shi e o. E e ali Ayemhe oyoli a mhu e ikugbe. A gbo mhu e isomhelemhi ali ilelemhi na egbe e.

² Irarigho, mhia nono ni a remhe ke ghele shi abi a mhu e isamhi eghuo, ni a riele inono na egbe, a gbo khili oghuo elemhi ayemhe ali udu. ³ A khi ri ayemhe a ba timhe nga ali ni a ba me asha ke tono obo udu, riele emhikhoghwo. Ama a nyese ukhomhi na egbe. A bino khi ogboese o somhi dose e. ⁴ A nono onete oyi egbe e, o a khi onete oyi yeyeghwo tse.

⁵ Mhu e angeli nabi iJesu iKirisiti o mhu e.

⁶ Abi o rie khia khi eri iKirisiti o li abi Eshinegba.

O a tigbe sa li khi

otu loli ali Eshinegba e khi.

⁷ Ochogh, eri o rote udu oyoli rue emini o mhu e nya obo-a, o mele oni oo ga ogbo-a.

O mele ogbo-a,

o ri eku e ogbo ku egbe bhale.

⁸ O ri egboli tiemhile,

o kia okiali isueso

ya ramhi ni o ro ghua, ikhi eghuli oyoli na apfida.

⁹ Itobo ona, Eshinegba o yase oli nga obini o yagha ne nya.

O ri eva ni o fu dose eva nya nali,

¹⁰ ni a ro bhale ya e khi

ashiashini a da la

lu eva oyi iJesu ne,

ikhomhegbhe nya e nyese

ghe emhi nya ni e la idane

ali eni e la eke, ali eni e la elemhi eke,

¹¹ emhi nya e ya pfi otsela

khi iJesu iKirisiti o khi

Onomhu e,

ni a ro ri ufumhi

na Eshinegba Ita.*

¹² Itobo igho, emole mhe, abi a lie sueso ukpeloe oyemhe a gbo ligo ke sueso odukhoko oyemhe. A ri ulishi ali ikpheli ke gbe ikanya, ni irudunga oye o gba pfo. ¹³ Itobo khi eghenge kpa Eshinegba o ro la e egbe e gbe akanya ni o re e mhu e

oghuemhe, ni a gbo dobe ke rielle emini o de shi omhesse onete oyoli.

¹⁴ A khi ri awoli we ekhako rielle emhikhoghuo. ¹⁵ Ni a khi egbo ni e a mhue umhaguekia, ni e pfuase abi imi Eshinegba ni e gba pfo, elemhi agbo ni egbo ali ena ikanya ichimhi e la. A mema la we iteva ke ge abi ikpetata ni e la idane,† ¹⁶ abi a lie gue ungmehi agbo ke ye we. Ini a li gho, mhi ya me asha ke re e titi egbe ele ni iKirisiti o ya nyene egbe bhale. Irari khi eri ona o ya rokhasse khi irosheka ni mhi roshi ali ikanya ni mhi gbe, e a khi afue.

¹⁷ Ini a tseku ku oia eyemhe abi onyo shi iluasobo ali ikanya enete ni o rote irudunga oyege lasele, eri egbe e mu mhe shi o, mhi nu e ghele. ¹⁸ Irarigho, egbe e li ke mu e, a li nu mhe ke ghele.

ITimoti ali Epafuroditusi

¹⁹ Ini o ghole Eshinegba, mhi khokho khi mhi ya dobe kele ghie iTimoti ghi e. Ni mhi ro suo eko e, ni mhi mhue oghelle ini o jele. ²⁰ Lolighuo kpe o lese abi o li mhe egbe, ni ingme oyege o gbo mu egbe. ²¹ Egbo eni e kpole nya, eleli oyewe e na khu, ama o a khi eleli oyi iJesu iKirisiti. ²² Ama, ee, a lese abi iTimoti o li ri egboli khase e abi o la o shi. Abi mhemhe ali lue anye li kugbe gbe akanya oyi usomhi onete oyi Eshinegba abi ita ali om o ee li. ²³ Mhi ya kele ghie oli ghi e ini mhi da lese abi o ya li mhe egbe. ²⁴ Mhi ri egbe da Onomhue khi mhi ya kele bhale.

²⁵ Mhi kie gbo li khokho khi o ti ni mhi ghie inyoghuo awa ghi e, ikhi Epafuroditusi ni o she gbe akanya deba mhe, ni o she gbo nu mhe gbe akanya ode-khode. Ni o gbo khi aghiusomhi oyege ni oo kpaghie mhe obo. ²⁶ Egbe ee kphakpha li ni o ro me e. Egbe e a ke sheshe oli itobo khi a suo khi oo ghua.

²⁷ Egbegbo lo, oo ghua gba, ukuku o kpoli eghuli le. Ama Eshinegba o mhue ilelemhi na li. Oa khi lolighuo Eshinegba o mhue ilelemhi na tse, o li mhue na mhe, o tsumhi mhe elemhi osue ni o to-nga osoli. ²⁸ Mhemhe egbe ee kphakpha ne ni mhi ro ghie oli ghi e. Ni a gbo mhue oghelle ini a me oli, ni osoli oyemhe o kelea. ²⁹ A ri oghelle kpe abo mie oli abi inyoghuo na elemhi oni irudunga. A mu ekpe nofuno na egbo nya nabi loli. ³⁰ Itobo khi o ri agbo oyoli shi okhena, ukuku o kpole suii ni o kha ro ghu-a shi akanya oyi iKirisiti, ini o me asha ri ikpaghiobo na mhe ni ee aa dobe rona mhe.

3

Angeli ni o migha shi ipfuase

¹ Ni mhi ro gbe oli ukhomhi, inyoghuo, a ke ghele shi abi a li kuma Onomhue o. Oa mhue abi o ngme mhe ini mhi rielle emini mhi kpe keke ghi e gbo keke, loli o ya ti e egbe ne.

² A mu egbe e shi egbo egho ni e li abi ewa, ni ee gbe ikanya ebe. Ikhi eni e lie khi ogbo mema shele-a neni imiepfuese oyoli o gba pfo. ³ Anye ena, a shele egbegbi ishele-a, irari khi anye te ode ayemhe e ga Eshinegba. Anye mholi oghelle shi elemhi agbo oyi anye khi anye kuma iJesu iKirisiti o, ni anye e a ri egbe da ikanya idiegbe. ⁴ Ama mhemhe mhii kha ri egbe da ikanya idiegbe eghogho ne.

Ini aa nono ogbo ni o kha regbeda ikanya idiegbe eghogho lo, mhemhe o kha khi. ⁵ Irari khi ele-nuzi-elele ni a ro bia mhe, a ro shele mhe-a. Ongi iZireni a bia mhe, mhi rote unuekpe oyi iBejami lasele, egbegbi ongi Iburu. Ini ee, iri ushi oyi egbo iJu gbe akanya, iFarisi mhi khi.* ⁶ Mhi mhue omuegbe ramhi ni mhi ro mu okholi vule shi igbaa oyi

† 2:15 Li ze iDeut 32.5 * 3:5 Li ze Ika 23.6; 26.5; iRom 11.1

eni e mie iJesu iKirisiti suo ọ. Ini ẹẹ abi ọgbọ ọ liẹ pfuase, ode irushi-gbe akanya, mhi aa mhuẹ ashini o kpo mhe shi.†

⁷ Ama emhi eghoghọ ni mhi kha leli shi eleli, mhi rewe shi afue, itobọ oyi iKirisiti. ⁸ Oa khi egho tse, mhi lama emhikpa o limhe opfu-a, itobọ ufumhi ni o la ilese ni mhi lese iJesu iKirisiti Onomhue oyemhe. Itobọ oyoli mhi ro tsua emhi nya kua. Eri mhi ga bino we shi iku, ni mhi me asha mhuẹ iKirisiti, ⁹ ali ni mhi ga toma li o pfo. Mhi aa ke mhuẹ angeli no migha shi ipfuase oyemhe, angeli ipfuase onabi mhi ri itobọ khi mhi ri ushi e gbe akanya mholi. Ama angeli ni o migha shi ipfuase ni a rote irudunga oyi iKirisiti ro na mhe mhi ke mholi memena, angeli ipfuase ni o rote obọ oyi Eshinegba bhale, ni o rote irudunga bhale. ¹⁰ Emini mhia nono ni mhi lolo lese khi iKirisiti ali ekpabọ ni o rote eghuli guise oli le. Ni mhi ro nu oli me osoli ni o me, ni mhi nu oli ghu eghuli onabi o ghu. ¹¹ Itobọ khi mhi mholi oli shi udu khi a ya li rote eghuli guise mhe le.

Roshaka na ya ramhi ukpese el-emhi irudunga

¹² Mhi a lie khi mhi she ramhi ashini mhia nono ni mhi ramhi ne, wekhi eri mhi she gba pfo. Ama eri mhi roshaka ni mhi li abi iKirisiti. Onana o ze khi iKirisiti o pfi obọ rue mhe. ¹³ Igesikia, inyoghuo, mhi aa bino egbemhe shi oni o she lo owa ne. Emhi oghuo ni mhia li, khi, ni mhi ro rue eloe emini e je ikhokho a, ni mhi roshaka ri obọ ramhi emini e la odalo. ¹⁴ Irarigho, eri mhi na le talala, ni mhi ro mhuẹ ifata, ni o khi ulunhi ni Eshinegba o lu mhe, rote iJesu iKirisiti je agbọ ni o la iloghie.

¹⁵ Awa nya ni awa mholi iwomhelo shi elemhi ayemhe, awa

li mhuẹ udu onana. Ama ini eghuo elemhi e, e mhuẹ udu oda shi ingme onana, Eshinegba o ya roli khasa e. ¹⁶ Abibi o ya li, awa ke je odalo shi ushi oghuo ni awa deba ramhi ana.

¹⁷ A ke khonya mhe inyoghuo. A ri esọ shi ẹgbọ ni e deba oni ode onete ni anye ro shi eke na e.† ¹⁸ Mhi she kpe gueye e ne, mhi gbolo ri evie shi alo a gueye e memena, khi ẹgbọ eghuo e la no khia khi uwali agbọ ni e la, o she re we khi obo oyi eghuli ni iKirisiti o ghu shi apfida. ¹⁹ Owa ere ẹẹ je, irari khi oghuemhe idiegbe oyewe o khi olitsa oyewe. Eri ẹẹ titi egbe shi emini e kha ro shi omama. Usamhi emhi agbọ ona e lese e sa. ²⁰ Ama awa, udiokute oyawa o la iloghie, awa lolo ri alo shi eke ke khe Omiepfuese ikhi iJesu iKirisiti ni o rote iloghie jele. ²¹ O ya ooghie idiegbe oyawa ona ni o o ghu, o ri idiegbe oyi ufumhi onabi oyoli to-eloli oli. Itoto ogho ni o ro dobe ri emhikpa bhale omhese oyoli o ro ya riele we.

4

Ungmemhi irudusho

¹ Itobọ igho, inyoghuo, ingme oye e oo mu mhe egbe gba. Eloli e, o she nga mhe. A ma ri egbe a mu mhe, mhi gbo re e titi egbe, igho o ti ni a kha li migha agbọ oye e na Onomhue.

² Mhi lema Euodia ali iSitaiki, a kpekpe a lama na egbe abi inyoghuo ni e mie Onomhue suo. ³ Ali yeye onuzava oyemhe, iSizigusi, kpaghie eni ikpotso ena obọ irari khi e she nu mhe me osue shi itsabọ usomhi onete ona kia kia. Ghe iKilemeti ali eni anye ga gbe akanya kugbe ali elese nekpole, eni eva oyewe o la ebe ni a keke eva oyi eni e ya mholi agbọ na agbọagbọ.

⁴ Eshinegba o ze ni a ke mholi oghelẹ eghẹghẹ kpa irari khi a kugbe Onomhue o. Mhi gbolo e i,

† 3:6 Li ze Ika 8.3; 22.4; 26.9-11 ‡ 3:17 Li ze 1 iKori 4.16; 11.1

a ke ghele! ⁵ Ze ni ogbokpa o ke me igue ri ele emhi shi egheghe oye gboo. Irari khi Onomhue o kele ya bhale.

⁶ A khi ze ni emhikhoghuo o mu e egbe dose. Ama, emhikpa, a ri udu ikphemhi ke so iromhi mhila Eshinegba emini u wa nono. ⁷ Ni opfomhe oyi Eshinegba ni o dose ilese oyi ogbo nya, o ri igbe udu ali ayemhe ni o migha na e, irari ikugbe ni a kugbe iJesu iKirisiti o.

⁸ Ni mhi ro gbe oli ukhomhi i, inyoghuo-mhe, a ze ni isamhi eminete ni a kueghie ogbo o shi e vo e udu, li shi emini e khi egbegbo, ni e mu eloe, ni e rote ode ipfuase bhale, ni e khi eyi inono, ni a mu ekpe shi. ⁹ A ri emini a wena obo oyemhe ali eni a mie obo oyemhe, okekhi eni a me agbo oyemhe ke gbe akanya. Shi eni mhi ri unu ngme ali eni mhi ri ele. Eshinegba ni o ri opfomhe e na ogbo o ya nu e la.

IPolu o tse obode shi isomhopfa

¹⁰ Abi ogbo ni o mie Onomhue suo, egbe ma mu mhe shi o gba, khi, abi o tseku tese, khi a kie gbo me asha ri inono ni a mhue na mhe khashe mhe. Oa ke khia khi eri mhi ri ona lie khi aa ke kpe ri eloe e khu mhe, ama eri aa ke kpe me asha kpaghie mhe obo. ¹¹ Oa khi eri mhia ngme ona irari khi o limhe egbe abine khi a pfi mhe es-a, itobo khi abi oni mhi mhue o lie khuese mhe o she ma mhe-a. ¹² Mhi lese abi oo li egbe ini ogbo o la umham e ali abi oo li ini ogbo o la osuemhe. Mhi she wena osheli ona ni a ro bhale ya e khi oni mhi mhue o bu mhe. Obiobini o khi oo, ashiashini o khi oo, mhi le khue oo, o ke khia khi okiamhi oo gbe mhe. ¹³ Mhi do be ri ele emhikpa rote itoto ni iKirisiti o ro na mhe.

¹⁴ A ma khale, abi a li kpaghie mhe obo abi mhi ro la omunu. ¹⁵ E e ogbo iFilipi, a lese khi abi mhi ro rote eke iMasidonia vu,

ni mhi ro lese gba akanya itsabo usomhi onete le, eghuo kpe a khi eni e miesuo ni e kpaghie mhe obo elemhi irona ali imemie. ¹⁶ Oa khi utoghuo tse, a kpaghie mhe obini eke iTesalonika abi mhi ro nono ikpaghiobo.*† ¹⁷ Oa khia khi isomhopfa mhi lese nono, ama emini a ya keke shi eku e oye na iloghie mhia nono. ¹⁸ A she fali mhe ota gba pfo, e gbo gba nga o. A she ri itsua ghi mhe ni e vo mhe eke, abi mhi ro mie Epafuroditusi emini a rona li ghi mhe ena, eri e li abi irona ni e e kphela, ikhi iluasobo ni a mie, ni e ti Eshinegba eloe.‡ ¹⁹ Eshinegba oyemhe o ya ri emini e ghole e nya na e. Epfue ni o fune ni o la iJesu iKirisiti onayi oli o te ya ri ele oli.

²⁰ Ufumhi o khi oyi Eshinegba Ita awa ya ramhi ele ni agbo agbo, Atse!

Otse ni o kpukhokho

²¹ Mhia tse ogbokpa ni o khi Omi Eshinegba ni o khi oyi iJesu iKirisiti. Inyoghuo nya ni e nu mhe la ana e tse e. ²² Ego eyi Eshinegba ni e la ana nya e tse e, ghe eni e la agbala oyi iSiza.

²³ Okhale oyi iJesu iKirisiti Onomhue o ka nu ayemhe oye e la. Atse.

* 4:16 Li ze Ika 17.1 † 4:16 Li ze 2 iKori 11.9 ‡ 4:18 Li ze Okiali 29.18

Ebe ni iPòlu o kẹkẹ ghi ẹgbọ IKolosha Eni e miesuọ

¹ Mhẹmhẹ iPòlu, aghiusomhi na kẹkẹ oyi iJesu iKirisiti ni Ẹshinẹgba o zẹ abi o ghọle ọli shi mhi khi, li shi inyoghuo awa iTimoti.

² Mhẹmhẹ mhi kẹkẹ ebe ona ghi ẹgbọ eyi Ẹshinẹgba ni e la ẹoli iKolose, ikhi inyoghuo awa ni e pfuase ni a ri egbe ẹ nga elemhi iKirisiti.

Ẹshinẹgba Ita awa o ka li okhale na ẹ, o ri opfomhẹ na ẹ.

Iromhi ali ikphẹmhi

³ Ẹghẹghẹ kpa anye rọ kphẹmhi na Ẹshinẹgba, Ita iJesu iKirisiti Onomhẹ oyawa, ini anye ẹ sọ iromhi na ẹ. ⁴ Itobọ khi anye she suọ abi a migha shi irudunga oyi iJesu, ali abi a li nono ingme oyi ẹgbọ eyi Ẹshinẹgba nya. ⁵ Emini Ẹshinẹgba o rọ shi eke ẹ khẹ ẹ obini iloghie, o rẹ ẹ mhọli irudunga ali inono ona, ikhi emini a she suọ elemhi ungmehi igesikia, ikhi usomhi onete oyi iJesu iKirisiti ni a she gueye ẹ. ⁶ Oni usomhi onete ona o she ri umomhi ẹ lasele, o gbolo fu ẹ shi o elemhi agbọ nya, abi o kie kpẹ ẹ li iteva oyeẹ rọte ogbele ni a te lese igesikia ni o la ukpokpomhi okhale ni Ẹshinẹgba o li. ⁷ Obọ oyi Epafurasi a te suọ oni okhale oyi Ẹshinẹgba, oni o khi ọtuoghuo elemhi anye, ni ọọ gbe akanya oyi iKirisiti te ode igesikia ni o to ẹloli anye.* ⁸ Lọli o gbo gueye anye abi oni Ayemhẹ o li rẹ ẹ mhọli inono na ẹgbọ eyi Ẹshinẹgba.

⁹ Abi anye te lina suọ esọ onete oyi angeli oyeẹ, anye ẹ tigbe yemhẹ iromhi isosọ-a, ni anye sọ o na ẹ. Anye ẹ sọ iromhi, Ẹshinẹgba o rọte

ileşingme ali ileşẹ elemhi Ayemhẹ-nọ-pfuase kpaghie ẹ obọ, ni a lese oghuemhẹ oyọli, ni a riẹle ọli. ¹⁰ Eri anye lina sọ iromhi na ẹ, ni a guẹ ke ngeli abi ẹgbọ eyi Onomhẹ ẹẹ li, ni a ri egbe ke mu ọli, a ri imomhi eyi onete iriẹle lasele, a gbolo ẹ lese Ẹshinẹgba gbo shi o. ¹¹ Anye gbolo ẹ lema li, o ri itoto na ẹ, ni a ke ri ekpabọ eyọli nya gbe akanya, ni a mhọli ukpokpomhi iregbemie ali irabomudu ali oghẹle. ¹² Ni a ke kphẹmhi na Ẹshinẹgba Ita, ni o li rẹ ẹ fu tẹ eni e li mhọli okemhi shi ugu oyi ẹgbọ eyi Ẹshinẹgba, eni e la akpá, ni o rọọ khẹ ẹ. ¹³ Ẹshinẹgba o she rue awa obọ oyi ekpabọ alo ebili eyi okphaghie lasele, o rue awa bhale iloghie oyi omi ọli ni o nono. ¹⁴ Obọ oyọli awa te mhọli ipfasheke, ni o ri olamhẹ topfa awa.†

IKirisiti o fu ne nya

¹⁵ IKirisiti khi irọkhokhọ oyi Ẹshinẹgba ni ọgbọ aa ya me ẹloe. Lọli o khi oni odode emini Ẹshinẹgba o ma nya. ¹⁶ Irari khi obọ oyọli a te ma emhikpa, ikhi emini e la ukhuli ali eke, ghe eni a me ali eni aa ya me, okekhi ikpekhomhi eghiele o, o khi ekpabọ o, o khi ighie o, okekhi ena omhese o, loli o ma emhikpa, o ma we na egboli. ¹⁷ O kpẹ la o neni a ma emhi nya, loli o zẹ ni emhi nya e rọ kugbe khi oghuo. ¹⁸ Lọli o khi ukhomhi oyi idiegbe, ikhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ. Lọli o khi igbaekele, itobọ khi loli Ẹshinẹgba o kpẹ guise le, ni ọa ke gbo ya ghu ghue, ẹghẹghẹ aghọ ni lolighuo o ri obọ nga emini e la agbọ nya ke mhese shi.‡ ¹⁹ Irari khi eri o ghọle Ẹshinẹgba ni emini o khi nya o la agbọ oyi Omi ọli. ²⁰ Isheghọ ni o me asha rọte obọ oyi oni Omi ọli nu emhikpa mhue irọ-riẹle, o khi emhi na agbọ ona okekhi ena idane. Ọlia eyọli ni o ku abi o rọ

* 1:7 Li zẹ iKolo 4.12; iFile 23 † 1:14 Li zẹ Ẹfi 1.7 ‡ 1:18 Li zẹ Ẹfi 1.22-23 § 1:20 Li zẹ Ẹfi 2.16

ghu-a shi ukhomhi apfida o ro riele ona. §

²¹ Eghēghe ni o doṣe ni aa ro kpe leṣe Eshineḡba, eri a nuata shi oḷi o. A khi ebe oḷi elemhi udu oyē, itobō angeli obe ni a ngeli. ²² Ama Eshineḡba o she re e nu egbōli ro riele. Eghuli oyi iKirisiti o ro re e khi eni e pfuase shi odalo oyōli, ni aa ke mhōli ichimhi, ni a pfue umhaguēkia. ²³ Ini a da kie la elemhi irudunga oyē, ni a ro migha gbagbagba shi o, ni aa ro zē ni irudushi ni a mhōli o nighise, ikhi oni a mhōli shi emini Eshineḡba o ro shobō na e elemhi usomhi onete oyōli. Oni usomhi onete ona ni a she ro tse abō khase ḡgbōkpa elemhi agbō ona, lōli a zē mhē iPolu shi abi aghiusomhi, mhi rōli ke tse abō.

Ikanya ni iPolu o gbe na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suō

²⁴ Memena, egbe ga a mu mhē shi osoli ni mhi me e na e elemhi idiegbe oyemhē. Eri mhi ri oni osoli ona pfuse ikanya eni e kpōle gbe, abi iKirisiti oḡ me osoli na idiegbe oyōli, ikhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suō. ²⁵ Eshineḡba o she remhē khi oni oḡ ga oyi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suō oyōli, ni mhi ya tse-abō oni usomhi oyōli nya ye e. ²⁶ Ona o khi osheli ni o kpe ro sheli na egbō rōte igbaekēle ramhi eghēghe ana. Ama, lōli o tigbe khueghie a khase egbō eyōli ena. ²⁷ Eri Eshineḡba o riele ona ni eni egbō eyōli e leṣe epfue oniemi ni o la oni osheli ona. Oni osheli khi, iKirisiti ni o la agbō oyē e, ni o re e mhōli irudushō khi, a ya nu oḷi mhōli okemhi shi ufumhi oyi Eshineḡba.

²⁸ Lōli o zē ni anye ro ri iKirisiti e tse abō khase ḡgbōkpa. Rōte egbhali ni anye mhōli nya anye te e tse agua ye ḡgbō, anye gbolo e seṣe wē ni anye ro rue wē bhale odalo oyi Eshineḡba abi egbō ni e mhue

iwomhēloe, ni e toma iKirisiti o. ²⁹ Ni a bhale ya e khi ona o zē ukhomhi, eri mhi ri ekpabō eyi iKirisiti nya ni e la mhē egbe roshēka gbe akanya.

2

¹ Mhia nono ni mhi gueye e abi mhi li roshēka a kpaghiē e ali eni e miesuō ni e la eḷi iLaodisha ali egboṣe ni e me mhē ukpēloe ghue obō. ² Emini o zē ni mhi ro o riele ona khi ni a ro ri udu shi wē o, ali ni e kugbe elemhi inono, ini e mhōli epfue ni o gba pfo ni ileṣe o ro o na ḡgbō. Eghēghe aghō ni e leṣe osheli ni Eshineḡba o gba, ni o khi iKirisiti. ³ Lōlighuo kpe o khi okpē ni oḡ khueghie epfue-a ni o la ileṣingme ali ileṣe eyi Eshineḡba.

⁴ Eri mhi gue ona a ye ini ḡgbōkhoghūo o khi ri oseṣe egbhōli bhale ya di e, abibi eni oseṣe e ririē dala eṣo ramhi. ⁵ Irari khi, ini mhi aa ririē nu e la aghō, ayemhē oyemhē o nu e la aghō. Mhi nono ni mhi bhale ya me e abi a guē la kuete, ni irudunga ni a mhōli shi iKirisiti o oḷi nighise.

⁶ Aborōkhia khi a she rue iJesu iKirisiti abi Onomhūe, a nu oḷi ke ngeli kugbe, ⁷ à gbelighi mighà, a gbo ro ma imiesuō ni a mie iKirisiti suō, a kie mhōli oḷi shi udu khi emini a seṣe e ikhi ingme eyi iKirisiti khi igesikia e khi. A kphemhi e na Eshineḡba eghēghe kpa.

⁸ Khi zē ḡgbōkhoghūo di e mu lama shi oseṣe afuē ali eyi ikpamhika. Ikhi oseṣe ni e migha nga angeli ali egbhali oyi agbō, ni e rōte obō oyi iKirisiti bhale.

⁹ Irari khi emini Eshineḡba o khi nya e la idiegbe oyi iKirisiti. ¹⁰ Irari khi a kugbe iKirisiti o, a ro mhōli agbō ni o gba pfo elemhi ayemhē. Lōli oḡ kpēda nya elemhi ekpabō ali omhēṣe ali afu nya na elemhi ayemhē. ¹¹ Itobō khi a kugbe iKirisiti o, o ro rue e ḡghueghē idiegbe udu lasele, ezeze abi a liē

shelẹ ogbo ephi-a. ¹² Ezeze abi a li ri iKirisiti to abi o ro ghua, ni a gbo guise oli le, igho a li pfi e lo elemhi okẹ gbo mu e vule, elemhi ibatizi. A guise e le bhale agbo irari khi a mholi irudunga shi ekpabo oyi Eshinegba ni o rote eghuli guise iKirisiti le.*

¹³ Eri a kpe ghu-a shi elemhi ayemhe eghẹghẹ no dose, irari khi a la agbo olamhe. Ama memena, Eshinegba o she ri iKirisiti re e gbo mholi agbo. O ri olamhe eyawa nya topfa awa.† ¹⁴ Abi Eshinegba o ro shishi ishi ni a ze shi awa egbe-a se, ikhi eni e migha zu awa ode, o rue we awa ode-a, o ta we ma apfida abi iJesu o ro ghua.‡ ¹⁵ Abi o ro mie iyemhe okphaghie ekpabo se, o re we lasela gboo yeghe-a abi o ro ghu-a shi apfida.

¹⁶ Irarigho, khi ze ni ogbokhoghuo o gue e ezọ shi emini u wa le ali oni u wa da, ukeneta ushi imu Uki Onogbo ali ogbele ne pfuase ali Ogbela iyemhe oyi iJu.§ ¹⁷ Enana nya, irokhokho oyi emini e ya bhale ikpukhokho agbo e khi, iKirisiti o khi ozukhomhi we nya. ¹⁸ Khi ze ni ogbokhoghuo ni o riela iregbe-tiemhie eyi ikpamhika, ni oo ga igeni, o di e dobe eleli oye-a. Emi ni egbo eghogho e me e la tono ali udu oyewe ni imiesuo o roli e vuse ike shi isamhi afue. ¹⁹ Ogbo oghogho o ke kugbe iKirisiti o, ni o khi Ozukhomhi oyi oni idiegbe, ikhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo miesuo. Ezeze abi ukhomhi oyi ogbo o lie gueye idiegbe abi o lie kia, igho omhese oyi iKirisiti o lie mhese na egbo eyoli nya, rewe gbe akanya kugbe abi idiegbe ogbo o tono elamhi ali ikpese egbe manọ, khi oghuo. Eghẹghẹ agho oni idiegbe nya o fu abi Eshinegba o nono oli shi.*

²⁰ Aborokhia khi u she nu iKirisiti ghua, ni ushi agbo o ke ro mhese ne egho, elo o ze khi u kie ri egbe e na we, ni u ro ri ushi eyewe gbe akanya, ni ee lie, ²¹ “Khi mu ona mholi obo,” “Khi to elemhi ogho bino,” “Khi ri obo ti onana?” ²² Enana nya, emini e ya mele afue-a e khi, ini a rewe riela emini a rewe ya riela se. Irari khi ishi ali omhese ni egbo e mhese lo. ²³ Eri omhese eghogho e li abine khi ileasingme e la o, ikhi eni e ri itoto ri egbo ga ugamhi ikpamhika ali iregbe-tiemhie oyi ikpamhika, ali ina-idiegbe-osoli, ama eni e riela ena ea rewe lase olamhe le.

3

Angeli ni o ghole Eshinegba

¹ Aborokhia khi a she rote eghuli guise e ali iKirisiti le bhale agbo egho, ri udu oye shi emini e la obini iloghie obini iKirisiti o shito obita Eghiele oyi Eshinegba.* ² Ri udu oye shi emini e la obini iloghie, khi roli shi emini e la agbo ana, ³ irari khi u she ghua, elemhi iKirisiti u ke la, ni o la elemhi Eshinegba. ⁴ Egbegbi agbo oye, elemhi iKirisiti o la. O kha da feli lasela, ye ye, u li ya nu oli la akaghọ, u li nu oli mholi okemhi shi ufumhi oyoli.

⁵ Irarigho, ze ni oghuemhe oyi emhi agbo ni o kpe la agbo oye o ghua. Enabi itsebo, ali angeli ichimhi, ali isamhi ebe, ali oghuemhe ni ea ti, ali emhi-itoegbe ni o li khi ikhumhi igaga. ⁶ Itobo enana, elemhi e ro bi Eshinegba deba egbo ni ea ya suo eso na li. ⁷ Ee, a kpe li lina ngeli elele, abi a ro la ifuabo eyi egbo eghogho. ⁸ Ama, memena a ze ni emhi eghogho nya e lase e egbe le. Emhi nabi elemhi-ibibi, ali ofu imholi, ali imuegbe obe, ali iyesege-eva-a, ali ingmemhi iditse, ali itono obo

* 2:12 Li ze iRom 6.4 † 2:13 Li ze Efi 2.1-5

* 2:19 Li ze Efi 4.16 * 3:1 Li ze Iwolo 110.1

‡ 2:14 Li ze Efi 2.15 § 2:16 Li ze iRom 14.1-6

udu. ⁹ A khi ke lono eḡbhōli khase egbe aborokhia khi a she gueghie ingeli ali idiegbe onodiō shi eke egho,† ¹⁰ ni a shi ri idiegbe enegbo ku egbe, ni Eshinegba Ima o ro ya mele onogbo-a, ni o li abi oyoli. Ini o me asha re e mhōli ilese oyoli.† ¹¹ Itobo ona, azoḡomhe o a ke la iteva eni e khi iju ali eḡbo ijeta, weḡ eni a shele-a ali eni aa shele-a, weḡ eḡbo eni ea fialo-a ali eḡbo eni e rote ifui ishemhi lasela, weḡ oghumha ali omi oḡbo. Ama iKirisiti o khi oni o mu egbe ne.

¹² Irarigho, abi a ro da khi eni Eshinegba o ze, ni e pfuase ni o nono ingme oyewe egho, a ri ilelemhi, isomhelemhi, itiegbe-tiemhi, ali ipfomhe ali irobomudu so abi awulu. ¹³ A ke ti eni e miesuo nabi ee ma egbe. Ini a lue na egbe, a ro ke topfa egbe e. A ro topfa abi Onomhue o li ro topfa e.† ¹⁴ Emini u gbo ro ya ma eni ingeli enete ena nya khi, inono ni o geno eni ingeli ena nya kugbe, elemhi ikugbe ni o gba pfo.

¹⁵ Zobe ni opfomhe oyi iKirisiti o mhōli omhesē shi udu oye, aborokhia khi eḡbo ni e kugbe elemhi idiegbe oghuo a khi egho, aa kphemhi. ¹⁶ A ze ni ungmehi oyi Onomhue o la agbo oye e, abi a lie sese egbe, ni a ri ileasingme e ye egbe ude. A gbo ligho ke to iwolo ena irudunga, ni a rote elemhi ayemhe e to ke lasela. A ri ayemhe ikphemhi e to uwolo kueghie Eshinegba.† ¹⁷ Emhikpa ni u wa riele ni u wa ngme, ri eva oyi iJesu Onomhue riele we. U gbolo ri eva oyoli e kphemhi na Eshinegba Ita.

Abi eni e miesuo e li ya ke ngeli

† **3:9** Li ze Efi 4.22 † **3:10** Li ze Igbae 1.26; Efi 4.24 § **3:13** Li ze Efi 4.32 * **3:13** Li ze Efi 4.2 † **3:16** Li ze Efi 5.19-20 † **3:18** Li ze Efi 5.22; 1 iPit 3.1 § **3:19** Li ze Efi 5.25; 1 iPit 3.7 * **3:20** Li ze Efi 6.1 † **3:21** Li ze Efi 6.4 † **3:25** Li ze iDeut 10.17; Efi 6.9 § **3:25** Li ze Efi 6.5-8 * **4:1** Li ze Efi 6.9 † **4:5** Li ze Efi 5.16

¹⁸ Ee ikpotso ni a la ughue, a ri egbe e na odo e pfo, irari khi ina ee eni e miesuo e ke li.†

¹⁹ Ee edo, a nono ingme oyi ughue e, a khi ri obo ni o toto dose mu we.§

²⁰ Eniye, a ke suo eso na eni e bia e odekhode, irari khi onana o ti Eshinegba eloe.*

²¹ Ita eniye, a khi riele emini e ya ri elemhi bi imi e, irari khi o ya ri egbe pfo we a.†

²² Ee ighumha, a ri ungmehi oyi oni o mhōli e ni o la agbo ona ke gbe akanya. Oa khi ini e nu e la agho tse a ro ri ungmehi oyewe ya ke gbe akanya ini e ba somhi- elemhi e. Ama ri udu oghuo ke gbe akanya irari khi u mu ekpe a na Onomhue. ²³ Emiemini u wa riele nya ri omuegbe ni o rote udu oye nya lasela ke riele oli, abine khi Onomhue u gbe akanya a na, ni oa khi oḡbo. ²⁴ Lina ke ngeli abi u ro da lese khi u ya rote obo oyi Onomhue me eleli egho. ²⁵ Eshinegba o ya fali oni o li onobe ota, oa ya gbe oḡbokhoghuo azeba.†§

4

¹ Ee ega, a gue ke riele deba ighumha eye e abi o ti shi, a ri igesikia deba we. Sato khi yeye u li mhōli Oga shi iloghie.*

Emini o gbo mhesē na we

² A lolo ke so iromhi, a to eloe eke, a tse Eshinegba uwegbe. ³ A gbo li ke so iromhi na anye, ni Eshinegba o khueghie ode-a na anye ini anye me asha gue ungmehi oyoli le. Ikhi ungmehi onayi os- heli oyi iKirisiti, ni o ze khi mhi la oḡba ighumha memena. ⁴ A lema na mhe, ni mhi gue oni usomhi le gboo ni eḡbo e suo li. ⁵ Ri

ilęsingme nu ęgbọ eni ęa miesuọ ke ngeli. ęghęghę ni u mhọli nya, rọli rięle onete.† ⁶ Zę ni ilęsingme o la ungmemhi ni u wa ngme, u gbolo ę ngme ingmemhi eni ęę ti esọ, ęghęghę aghọ ni u lęşę emini u ya ke sọ shi ọgbọkpa ingme.

Otşę ni o kpukhokho

⁷ ITakikọsi ọ ya gue ingme eyemhę nya ye ę. Egbegbi inyoghuo ni ọọ gbe akanya oyi ęshinęgba te ode igęsikia, ni mhi nono ingme oyọli ọ khi. Ọni anye ga kugbe ęę ga Onọmhue ọ li khi. ⁸ Ni a rọ lęşę abi anye li la ọ shi memena mhi rọ ghie ọli ę ghi ę, ali ni ọ gbo ri udu shi ę ọ.‡ ⁹ Lọli ali Onęsimusi mhi ga ghie ę ghi ę. Inyoghuo anye ọni ọọ gbe akanya oyi ęshinęgba te ode igęsikia ni anye nono ingme oyọli ọ li khi. Onge ęoli oyę ę ọ khi. E ya gueye ę emini áá mę oola nya.§

¹⁰ Arisitakusi ni anye ga la owa ighumha, ọọ tşę ę. IMaki ni lọli ali iBanabasi e khi inyoghuo, ęę tşę ę. Ini iMaki ọ bhale a kpe abọ mie ọli abi a li mhęşę ọli na ę.* ¹¹ IJesu ni akiseva oyọli o khi iJọsitọsi, ọ lię tşę ę. Eni ęgbọ aasę ena e khi ęgbọ iJu tşę eni e nu mhę ę gbe akanya iri-ungmemhi oyi Eghiele oyi ęshinęgba ke kia gasę. Eri e ga ri egbe ę mu mhę. ¹² Epafurasi ni ọ khi onge ęoli oyę ę, ni ọ khi ọni ọọ ga iJesu iKirisiti, ọ li tşę ę. ęghęghę kpa ọ rọ ọ dọ ọgbọ elemhi iromhi isọsọ itobọ oyę ę, ni a migha gbagbagba, ni a womhęloe shi elemhi ọghuęmhę oyi ęshinęgba. Ali ni a gbo mhọli ọli shi udu khi ęshinęgba ọ ya rięle emini ọọ khi lọli ya rięle.† ¹³ Mhi pfi ọtşęle na li khi ọ ma a gbe akanya egbegbọ itobọ oyę ę, ali ęgbọ ni e miesuọ ni e la iLaodisha ali ęrapolisi. ¹⁴ ILuku ọmọle anye ni ọ khi idọkita, ali iDęmasi ęę tşę ę.‡

¹⁵ A li nu mhę tşę eni e miesuọ ni e la iLaodisha, ali iNifa ali igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ ni e la owa oyọli.

¹⁶ Ini a zę ebe ona se, a zę ni a li zę ọli ye igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ ni o la ęoli iLaodisha. Zobę ni a li mie ęgbọ iLaodisha ebe ni mhi kękę ghi wę li zę.

¹⁷ Gueye Achipọsi khi mhię ọli ọ rọshęka pfuse akanya ni Onọmhue ọ rọ nga li obọ gbe pfo.§

¹⁸ Mhęmhę iPolu mhi ri ugba ma ebe ga kękę otşę ona ghi ę. A khi yele-a khi eri a sọ mhę igha. Okhale oyi ęshinęgba o nu ę la.

‡ **4:8** Li zę Ika 20:4; 2 iTimo 4:12; ęfi 6.21-22 § **4:9** Li zę iFilę 10-12 * **4:10** Li zę Ika 19:29; 27:2; iFilę 24; Ika 12.12,25; 13.13; 15.37-39 † **4:12** Li zę iKolo 1.7; iFilę 23 ‡ **4:14** Li zę 2 iTimo 4.10,11; iFilę 24 § **4:17** Li zę iFilę 2

Ebe onodode ni iPolu o keke ghi egbo ITeſalonía Eni e miesuo

¹ Mhemhe iPolu ali iSalasi ali iTi-moti anye ri ebe ona ghi e igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni o la eke iTeſalonika, ni e khi egbo eyi Eshinegba Ita awa ali iJesu iKirisiti Onomhue.

Okhale ali opfomhe oyi Eshinegba e ka nu e la.

Angeli ali irudunga oyi egbo iTeſalonika

² Anye maa tse Eshinegba uwegbe eghenge kpa shi itobo oyi ee nya, igho anye gbo lie teva e elemhi iromhi isoso oyi anye. ³ Anye ma la odalo oyi Eshinegba oyawa ali Ita awa sato ikanya eye e ni iregbenga oye e, o re e gbe. Abi inono ni a mhuē na egbe e o li re e toto obo akanya, ali abi irudunga ni a mhuē na iKirisiti Onomhue o li migha.

⁴ Inyoghwo anye, anye lese khi Eshinegba o nono ingme oye e, o she gbo ze e ni a khi egbo eyoli. ⁵ Irari khi eri anye ri usomhi onete bhale ghi e. Oa khi ungmehi unu tse anye ro roli bhale, ama li rote elemhi ekpabo ali Ayemhe-nopfuase. Anye li ri igesikia oyoli lo e eso egbegbo. A lese abi anye li ngeli abi awa ro ga la kugbe, irari ni o ro ti na e anye ro ligho ngeli.

⁶ Aa khonya anye ali Onomhue abi o tseku khia khi a me osoli egbegbo, a ri oghete mie oni usomhi ni o rote Ayemhe-nopfuase bhale.* ⁷ Itobo igho, eni khonya a ngeli a ke khi shi egbo ni e miesuo na eke iMasidonia ali Akhaya o. ⁸ Irari khi aa khi eri usomhi oyi Onomhue o lese rote e unu fiē lase ya je eke iMasidonia ali Akhaya tse, ama, iregbenga ni

a mhuē na Eshinegba o she ramhi asha kpa. Itobo ona, anye a ke mhuē ingme olese ni anye ke ya ngme. ⁹ Egbo egho nya e ngme oli abi a li ri eloe e khu anye abi anye ro ku shi na e. Ali abi a li tsua ikhumhi kua bhale deba Eshinegba, ni aa ga egbegbi oni Eshinegba ni o la o. ¹⁰ A gbo gueye anye abi a li migha a khe Omioli ni o rote iloghie ya bhale, ikhi iJesu ni o rote eghuli guise le, ni o mie awa pfuese ofu oyi Eshinegba ni o o bhale.

2

Ikanya eyi iPolu elemhi eoli iTeſalonika

¹ Inyoghwo anye eni emose ali eni ikpotso, ee a lese khi ifeli ni anye bhale ya feli e, oa khi afue. ² A lese abi anye li me osoli ni a li tsue anye obini eke iFilipi neni anye bhale deba e eke iTeſalonika. Abi o tseku khia khi anye me ukpokpomhi ozuode, Eshinegba oyawa o ri igbedu na anye ni anye kiele rue usomhi onete ni o rote obo oyoli bhale ghi e.* ³ Olema ni anye lema e oa khi ode ni oa gbe akanya, wekhi rote usamhi ni oa ti, wekhi eri anye e nono ni anye di e. ⁴ Ochogho, eri anye a ngme abi Eshinegba oo anye li ngme. Irari khi o she bino anye shi egbo ni e nga obo ni o ri oni usomhi onete ona a te obo. Oa khi eri anye roshaka ni anye ba ri egbe ke mu egbo, ama Eshinegba anye roshaka ri egbe a mu. Loli o she bino isamhi udu eyi anye bie. ⁵ Ee a lese khi oa khi ingmemhi udimhi anye ro bhale deba e, wekhi eri anye ri ingmemhi ikokoalo e guese ukpoko. Eshinegba o khi otsele oyi anye. ⁶ Oa khi eri anye e dua ni ee ukeli egbese o kueghie anye, ukeli khi eri anye nono oli obo oye e wekhi obo oyi egbese.

Abi ighiusomhi na kee eyi iKirisiti, anye te o ni anye kha

* 1:6 Li ze Ika 17.5-9 * 2:2 Li ze Ika 16.19-24; 17.1-9

mhila ẹ emhi obọ. ⁷ Ama abi anye rọ nu ẹ la, eri anye ku egbe a abi inyo ọ li ri ẹlọe ẹ khu eniyẹ eyọli. ⁸ Itobọ inono ni anye mhue na ẹ, ọa khi usomhi onete oyi Eshinegba ona tse anye lese nono ni anye rọ ghi ẹ. Ama li shi agbọ oyi anye. Irari khi ingme oye ẹ o mu anye egbe gba. ⁹ Inyoghuo, a ga sato abi anye toto obọ gbe ikanya ali omunu ni anye me. Eri anye e gbe ikanya ogbele kpa, ini anye khi nase ongee abi anye li i gue usomhi onete oyi Eshinegba ye ẹ.

¹⁰ Eẹ ali Eshinegba a khi otsese eyi anye, khi angeli oyi anye khi eri o pfaase, o ti, ọa mhue umhagueli abi anye rọ la eẹ eni e miesuo iteva. ¹¹ Anye riele deba ogbogbo abi ita ọ li riele a deba omọ. ¹² Anye ye ẹ ude, anye yese ẹ, anye ri udu u shi ẹ ọ, ni a ke ngeli angeli ni o ri egbe a mu Eshinegba ni ọ lu ẹ, ni a mhue okemhi shi eghiele ali ufumhi onayi ọli.

¹³ Emhi olese ni o gbo ri anye a kueghie Eshinegba khi, abi anye rọ ri usomhi oyi Eshinegba bhale ghie ẹ, a suọ a kpe abọ mie ọli. Aa mie ọli abi usomhi ogbo ama eri a mie ọli abi usomhi oyi Eshinegba ni o khia khi igho o khi. Irari khi ungmehi oyi Eshinegba o la ẹ ni a miesuo egbe ẹ akanya. ¹⁴ Inyoghuo, eri a ga li abi igbaa nya eyi eni e mie ifesu iKirisiti suọ eyi Eshinegba ni e la eke iJudia, ni e khi egbo eyi ifesu iKirisiti. Abi e li me ajilmhe obọ oyi egbo ifu eyewe, igho a li li me ajilmhe obọ oyi egbo eye ẹ.† ¹⁵ Eni egbo ena, e gbe ifesu Onomhue ali emekeguele-a. E tigbe khu anye ya fiẹ. E ma ri elemhi a bi Eshinegba. E khi obe ogbokpa.‡ ¹⁶ Eri e ga roshaka ni wewe e zu anye ode ini anye khi me asha gue usomhi oyi Eshinegba ye egbo ifeta, ikhi ungmehi ni o ri imiesuo ọ ghi we. Ode ona e te

buse olamhe ni eẹ lamhe-a. Mena, elemhi ibibi oyi Eshinegba o she tiemhile shi we ọ.

IPolu o nono ni o gbo ya bino egbo iTesalonika

¹⁷ Inyoghuo, abi a rọ vase anye ali eẹ-a ukuku eghenge, (elemhi idiegbe ọa khi usamhi), eri eloli ẹ o nga anye. Anye dua ini anye gbo me ẹ. ¹⁸ Anye nono ni anye gbo deba ẹ. Mhemhe oyemhe mhi dua ni mhi bhale iti-ingmi-ingme, ama okphaghe ọ zu anye ode. ¹⁹ Ini a bino ọ, eẹ a ze ni anye rọ mholi irudushi ali oghelẹ, ni a gbo ze khi anye rọ tono obọ udu shi imuole ni anye ya mhue odalo oyi ifesu, ini ọ bhale. ²⁰ Igesikia, eẹ a khi ititiegbe ali oghelẹ ni anye mholi.

3

¹ Abi anye ẹa ke rọ dobe ri egbe mie, anye ke bie rọ shitọ obini eoli Ateni.* ² Lọli o ze ni anye rọ ghie iTimoti inyoghuo anye ni ọ nu anye ẹ gbe akanya na Eshinegba, ikhi akanya itse-abọ usomhi onete oyi iKirisiti. Anye ghie ọli ghi ẹ ni ọ zese e-a, ni ọ gbo kpaghie irudunga oye obọ, ³ ini ongee ọ khi nyene egbe ukhokho irari ajilmhe enana. Eẹ oye a lese khi ajilmhe eghogho e li la emini e ghole Eshinegba khi awa ya me. ⁴ Irari khi abi anye rọ nu ẹ la, anye kpe gue ọli ye ẹ shi eke khi a ya mu okholi vule shi anye ọ, a lese khi igho o kie tse. ⁵ Lọli o ze ni mhi rọ ghie iTimoti. Itobọ khi mhi a ke dobe ri egbe mie, mhi rọ ghie ọli ọ bhale ya bino abi irudunga oye o ke laọ shi. Eri udu o nase mhe khi okphaghe ọ dobe ya mu ẹ fe, o li abine khi akanya ni anye gbe nya e ya mele afue-a.

Emini o ri egbe ẹ mu ni iTimoti o guele

† 2:14 Li ze Ika 17.5 ‡ 2:15 Li ze Ika 9.23,29; 13.45,50; 14.2,5,19; 17.5,13; 18.12 * 3:1 Li ze Ika 17.15

⁶ Mena, iTimoti o she jele ya gue usomhi onete oyi irudunga ali inono oyeē ye anye. O she gueye anye abi a liē sa usamhi onete oyi anye ali abi o li e ghole e ni a me anye, abi anye liē nono ni anye li me e.† ⁷ Itobō ona inyoghūo, irudunga oyeē o she ri udu shi anye o, abi a riē mu okhōli vule shi anye o ni anye la osoli. ⁸ Eri ayemhē oyanye o mhōli itije-odalo abi anye rō suō abi a li kie migha shi ikugbe ni eē ali Onomhūe a kugbe. ⁹ Mena sēē anye liē doḅē kphēmhi na Eshinēgba shi oghelē ni a rō ghi anye? ¹⁰ Ni o gbe no bi anye rō ri udu oyanye nya mhila li, o zē ni anye me e ēloe ni anye ri emini e kpō e irudunga le na e.

¹¹ Eshinēgba oyawa ali Ita awa lōlighūo ali iJesu Onomhūe e ka bē odē na anye ni anye rō bhale deba e. ¹² Onomhūe o ka zē ni inono ni a mhūe na egbe e ali ēgbō kpa e ke fu shi o, ni o fu abi inono ni anye mhūe na e. ¹³ Odē ona o te ya zese e udu-a, ni a khi eni e gba pfo, ni e pfuasē shi odalo oyi Eshinēgba oyawa ali Ita awa, ini iJesu Onomhūe ali eni e khi eyōli e bhale.

4

Angeli ni o ghole Eshinēgba

¹ Ni mhi rō gbe ōli ukhomhi inyoghūo, anye e sēsē e abi a li ya ke ngeli ni o ya ghole Eshinēgba. A she lighō o ngeli. Mena anye ri eva oyi iJesu Onomhūe gbo lema e, a kie lina ke ngeli. A gbo khi ma o. ² Irari khi a lēsē osēsē ni anye sēsē e rōte afu ni iJesu Onomhūe o rō na anye.

³ Eri Eshinēgba oō nono ni a rē e khi eni a khuēsē pfuasē ni a pfi angeli itsebō shi ekē, ⁴ khi omōse ogbōgbō o guē ri egbōli ke kia o gbo guē ngeli deba ughūe-ōli, odē ipfuasē ali ekpē. ⁵ A khi mhōli oghūemhē oyi efiala ona itsebō deba egbe, abi eni ēa lēsē

Eshinēgba eē li. ⁶ Emini a ngme ena khi, ogbōkhoghūo o khi kia onuzava oyōli ni e ga mie iKirisiti suō okiengme. O khi li ōli le irari khi oō da ne ōli. Anye she kpē gue ona ye e anye rōli tse agua ye e khi Onomhūe o ya na ēgbō eghōghō osue. ⁷ Eshinēgba o lu awa shi ikanya itsebō, ama eri o lu awa ni awa khi eni e pfuasē. ⁸ Itobō ona, ogbō ni o da kie osēsē ona ne, o a khi osēsē oyi ogbō o kie ama oyi Eshinēgba o kie ni o ri Ayemhē-nō-pfuasē na awa.

⁹ Oa khi oni anye ya gbo kēkē ebe ghi e, a nono ingme oyi eni e miesuō enabi eē. Irari khi Eshinēgba lōlighūo o she sēsē e abi a li ya nono ingme egbe e. ¹⁰ Igesikia, ighō a kie li e ngeli deba inyoghūo e ni e la ekē iMasidonia. Irarighō, inyoghūo, anye lema e a gbo khi ma oni angeli.

¹¹ Rōshēka la agbō ni o pfōmhē. Ke mu alo shi akanya oye, u ri abō eyē e gbe akanya, abi anye kie kpē gueye e. ¹² Ini a da lina ne, o ya ri ekpē shi e egbe odalo oyi ēgbō ni ēa miesuō. Eghēghē aghō wa ya ri egbe da ogbō shi emini e to e.

Inyeneḅe bhale oyi Onomhūe

¹³ A ghe i inyoghūo, anye e nono ni a lēsē igēsikia ni o la ingme oyi ēgbō ni e ghua, ini egbe e khi pfo e-a abi ēgbō ni ēa mhūe irudushi ¹⁴ Irari khi ini awa miesuō khi iJesu oō ghua o gbo guale. Awa li miesuō khi ini Eshinēgba o rue iJesu nyenē e bhale, o ya li rue eni e mhōli irudunga shi iJesu o ramhi ni e rō ghua, ma li egbe bhale. ¹⁵ Osēsē ni anye e sēsē e ena, osēsē oyi Onomhūe lō. Awa ni awa la agbō awa aa ya ralo na eni e ghua, elē ni Onomhūe o ya bhale. ¹⁶ A ya mhēsē leghe, uruli oyi aḅeni ni o kpēda nya o pfiē leghe, a pfi akala oyi Eshinēgba. Onomhūe o ya rōte iloghie tiemhile irarogbe. Egbō ni

e ri udu nga iKirisiti ramhi ni e ro ghua, e kpẹ ya guale bhale agbọ. ¹⁷ Awa ni awa la agbọ oni eghẹghẹ, a tigbe rue awa nga idane vui, ya ma wẹ egbe deba Onomhue irarogbe el-emhi otughunu. Ighọ awa ke liẹ nu Onomhue la agbọagbọ.* ¹⁸ Irarighọ, a ri ingmemhi ena ke ri udu shi egbe ẹ ọ.

5

A mu egbe khe ibhale oyi Onomhue

¹ Inyoghuo, ọa khi oni a ke gbolo ẹ keke ebe ghi ẹ shi ingme eghẹghẹ ali oni ogbele ni a ya me ingme enana nya. ² Irari khi ẹ ọye ẹ a ga lese egbegbọ khi ogbele iguezọ oyi Onomhue eri o ya li abi oghiatọ ọ liẹ bhale eliyose.* ³ Ini egbo e da liẹ. “Emhikpa o she pfomhe, ingme okhoghuo ọa ke la ọ ne.” Eghẹghẹ aghọ opfuse o ro ya de rughu wẹ. Eri o ya bhale udemhija abi oku o liẹ to ọkpotoso. Egbo ẹa ya pfue oni iguezọ.

⁴ Ama ẹ inyoghuo aa la alo ebili nabi oni ogbele o ya bhale guo shi ọ abi oghiatọ. ⁵ Irari khi ẹ ọnye egbo ni e khi eyi akpa a khi. Eyi ele ọguota a khi. Awa a khi egbo na eliyose wẹkhi egbo alo ebili. ⁶ Itobọ ighọ awa khi ke lese abi egboese, a bino angeli bie ke ngeli, àà ke tokpe. ⁷ Eliyose egbo e ro lese, eliyose onyo o roọ gbe egbo. ⁸ Aborokhia khi egbo ena ele ọguota awa khi eghọ, awa bino angeli bie ke ngeli. Awa mema ya ri irudunga ali inono so abi awulu akhuli ni okholi-okhue ọ roọ mu aye, awa ri irudushi oyi imiepfuese rughu abi arula akhuli ni okholi-okhue ọ ro rughu.† ⁹ Irari khi Eshinegba ọa ze awa shi eni a ya pfuse-a, ama eni iJesu iKirisiti Onomhue ọ ya mie pfuese. ¹⁰ Eri ọ ghu-a na awa, ni awa nu ọli la, awa la agbọ o, okekhi ini awa ghua.

¹¹ Itobọ ona, awa ri udu shi egbe awa ọ, awa a kpaghie egbe awa obọ, abi a kiele ẹ li ena.

Ungmemhi ali otse ni e kpukhokho

¹² A ghe ii, anye lema ẹ inyoghuo, a ze ni a ke mu ekpe na eni e to-tobọ ọ gbe akanya egbegbọ ifuabọ oye, ni ẹ ẹ se se ẹ ode ni a te ya khi eni e miesuo. ¹³ A ga ri ekpe ali inono onofune ke na wẹ, itobọ akanya ni ẹ ẹ gbe. A nu egbe ẹ ẹ ngeli angeli opfomhe. ¹⁴ Anye gbo lema ẹ inyoghuo, a ke tse agua ye egbo olemhe. Àá ye eni ulishi ọọ mu ude. Àá kpaghie eni ẹa mhue ekpabọ obọ. Á mhue irabomudu ke deba ogbokpa. ¹⁵ A khi ze ni ogbo ọ ri onobe fata onobe, ama eghẹghẹ kpa a ze ni a roshẹka ke riẹle onete na egbe ẹ ali ogbokpa.

¹⁶ Egbe e ke mu ẹ eghẹghẹ kpa. ¹⁷ Aa so iromhi eghẹghẹ kpa. ¹⁸ A ke tse uwegbe shi emiemini a me kpa. Ona o khi emini Eshinegba ọọ nono obọ oye, abi ye ye ali iJesu iKirisiti a ro ga kugbe eghọ.

¹⁹ Khi ke pfuse erali Ayemhe-nopfuase a. ²⁰ A khi ri eloe gbe ungememhi imekeguele. ²¹ A ke mu emhikpa fe bino, à rue onete ni o laọ. ²² Ti egbe emhi obe nya le.

²³ Eshinegba lolighuo ni ọ khi Eshinegba ọna opfomhe, ọ ka re khi oni ọ pfuase ode khi ode. Ọ ri ye ye nya, ghe ayemhe ali agbọ ali idiegbe eye khi eni e gba pfo ni ẹa mhọli umha-guekia, ya ramhi eghẹghẹ ni iJesu iKirisiti oyawa ọ ro ya bhale. ²⁴ Lolì ni ọ lu ẹ, ọ ya riẹle ọli, irari khi oni ọ ze ri egbe ẹ nga ọ khi.

²⁵ A ke so iromhi na anye inyoghuo. ²⁶ A ke tse egbo ni e miesuo egbegbi otse, a ghele ẹ mu wẹ. ²⁷ Mhi ri afu ni mhi mhue obọ oyi Onomhue lema ẹ, a ze oni ebe ona khasẹ egbo ni e miesuo nya.

* 4:17 Li ze 1 iKori 15.51-52 * 5:2 Li ze iMat 24.43; iLuk 12.39; 2 iPit 3.10 † 5:8 Li ze Aza 59.17; Efi 6.13-17

28 Okhale oyi iJesu iKirisiti
Qnqmhuę qyawa o ka nu ę la.

Ebe onuzi-eva ni iPoļu o keķe ghi eķbo ITeşalonia Eni e miesuo

¹ Mhēmhe iPoļu ali iSalasi ali iTi-
moti anye ri ebe ona ghi igbaa oyi
eni e mie iJesu iKirisiti suo ni o
la eķe iTeşalonia, ni e khi eķbo eyi
Eşhineġba Ita awa ali iJesu iKirisiti
Ūnōmhue.*

² Mhi lema Eşhineġba Ita awa
ali iJesu iKirisiti Ūnōmhue e mhue
isomhelemhi na e, e ri opfōmhē na
e.

Ikphēmhi ali Iromhi isoşo

³ Inyoġhuo, anye mema ya ke
tşe Eşhineġba uwegbe na e eġheġhe
kpa. O ti ni anye ke ligho, irari khi
irudunga oyeē oō fu şo eġheġhe
kpa. Inono ni a mhue na egbe
oō fu şo. ⁴ Lōli o zē ni anye ro
re e la iteva igbaa nya eyi eni e
mie iJesu iKirisiti suo eyi Eşhineġba
a neta omoşe. Eri anye re e neta
omoşe itobō abi a li dobe ri obō mu
udu migha irudunga oyeē elemhi
okhōli ali imufe nya ni a mu vule
shi e o.

⁵ Enana nya e roķhaşe khi ezo
oyi Eşhineġba o migha shi ipfuase.
Itobō igho Eşhineġba o ya leli e shi
eni e te o, ni e ya lo iloghie oyōli
ni a me osoli e shi. ⁶ Eşhineġba o
ya gbe azeba, o ya ri osoli fali eni
e na e osue ota. ⁷ O ya ri iyēmhea
na eē ni a me osue, o gbo li ri oni
iyēmhea na anye. O ya riēle ona ini
iJesu Ūnōmhue o da feli lasele shi
idane elemhi avuere, lōli ali iġeni
eniēmhi eyōli. ⁸ O ya na eķbo ni
eā leşe Eşhineġba osue, ali eni eā
ri usomhi onete oyi iJesu Ūnōmhue
gbe akanya. ⁹ E ya me osue. E
ghu tiemhi ilimhi iriēriē. A rue
we odalo oyi Ūnōmhue ali ufumhi

oniēmhi oyōli le.† ¹⁰ Eļe ni a ya me
ona khi, ogbele ni Ūnōmhue o ya
bhale, ni eni e ri udu nga li e ri
ikuēġhiē ali ekpe na li. Li shi eē lo,
itobō khi a she mie unġmemhi ni
anye gueye e suo.

¹¹ Lōli o zē ni anye roō so iromhi
na e, Eşhineġba o zē ni a li khi eni
e ya la agbo ni oō ghole oli. Ali o
ri ekpabō eyōli ri uġbamhi onete
ni a mhōli bhale ya tse na e, li
shi onete ni irudunga oyeē o re e
riēle. ¹² Itobō okhale oyi Eşhineġba
oyawa ali oyi iJesu iKirisiti Ūnōmhue
oyawa, a ya rue ufumhi ghi eva oyi
iJesu Ūnōmhue oyawa, o li ri ufumhi
ghi e.

2

Ūna oķhōlo

¹ Inyoġhuo, ingme ibhale oyi
iJesu iKirisiti Ūnōmhue oyawa, ali
abi awa li ya kuma li egbe,* ² a khi
zē ni usamhi oyeē o nyanya ghagha
ku ni a yila. Ini oġbōkħoġhuo o ririē
khi imeķe lōli me, okekhi usomhi
ona ke o guele, okekhi eri oō khi
ebe ni anye keķe ghi lōli luē rote zē
ōli khi ogbele oyi Ūnōmhue o she
bhale, ³ a khi zē ni oġbōkħoġhuo
o te ode okħoġhuo di e. Irari khi
oni ogbele o ya bhale ini aa li me
ukpokpomhi imuokhue-vule shi
Eşhineġba o ali ini Ūna umhaşo-eso
ni o khi oġbo obe o li feli lase gboo,
ikhi ūni a mhēşe owa ere na. ⁴ O ya
mu okhōli vule shi emhikpa ni eķbo
e lu Eşhineġba, ilitsa ali emhikpa ni
eķbo eē ga o, o ri egbōli fu doşe we
nya. O gbo ga vu ya şito Owa oyi
Eşhineġba oyi Eşhineġba oō liē khi
lōli ke khi Eşhineġba.†

⁵ Aa ke sato khi mhi gue ingme
ena nya ye e abi mhi ro nu e la?
⁶ Eē a leşe emini o zē khi aa rōli
lasele khaşe ne, ini eġheġhe oyi ūna
oķhōlo ūna o da ramhi, a ya rōli

* 1:1 Li ze İka 17.1 † 1:9 Li ze Aza 2.10 * 2:1 Li ze 1 iTeşa 4.15-17 † 2:4 Li ze iDan 11.36; Ezik 28.2

lasele khase. ⁷ Ama eni ikhiakhi-amhi ekpabọ ọkhọlọ ena e she beḗ ẹ gbe ikanya eyewẹ, ama oni ọ mu ọli gbaga. Ama oni ọna ọkhọlọ ọa ya feli lasele ini oni ọ mu ọli gbaga ọa li lase ode-a. ⁸ Eghẹghẹ aghọ a ya ri ọna ọkhọlọ khase, oni iJesu Onomhwe ọ ya ri ungmehi ni o rọte ọli unu lasele pfuse-a. Ugemhi oyọli ini ọ nyene egbe bhale o ya ga pfuse ọli-a nya.† ⁹ Ona ọkhọlọ ọna, ọ ya ri ekpabọ oyi Okphaghie bhale, ọọ gbe ọnyalọa egbhue ali ọshabọ ọdoda.§ ¹⁰ O ri udimhi ọdoda ni e khọlọ di egbo ni ẹẹ pfua. E ya pfua irari khi ẹa lama mie wekhi eri e nono igesikia, ni o kha mie we pfuese. ¹¹ Itobọ ighọ, Eshinegba ọ rọ ghie ayemhe egbhọli ghi we, ni ee rọ mie emini e khi egbhọli suọ. ¹² A ya pfa ẹzọ mu ogbo ni ọa da mie igesikia suọ ne, ni ọ da mhue oguemehe shi olamhe.

A migha gbagbagba

¹³ Anye mema ya ke tse Eshinegba uwegbe eghẹghẹ kpa na ẹ, inyoghwo ni Onomhwe ọ nono. Irari khi ẹẹ Eshinegba ọ kpe ze ni a ya mie pfuese. Ayemhe oyọli o ree khi eni e pfuase, ali eni e mie igesikia suọ. ¹⁴ Rote usomhi onete oyanye, Eshinegba ọ te lu ẹ shi ona. Eri ọ lu ẹ ni a rọ mhue okemhi shi ufumhi oyi iJesu iKirisiti Onomhwe oyawa. ¹⁵ Irarighọ, inyoghwo, a migha gbagbagba, a mu eni igesikia ni anye sese ẹ mhue abi anye rọte itsabọ ali elemhi ebe ni anye keke gue ọli ye ẹ.

¹⁶ IJesu iKirisiti Onomhwe oyawa lueghuo ali Eshinegba Itawa ni ọ nono ingme oyawa, ni ọ rọte okhale oyọli ri udu shi awa ọ, ni ọ gbo ri irudushi ni ọa ya nighise na awa, ¹⁷ e ka ri udu shi ẹ ọ, e gbo zese ẹ a shi ikanya ali ingmemhi enete.

3

IPolu ọọ, a sọ iromhi na wewe

¹ Ni mhi rọ gbe ọli ukhomhi inyoghwo, a ke sọ iromhi na anye. A sọ iromhi ni ungmehi oyi Onomhwe o nyanya ke ga asha kpa, ni egbo e gbo mie ọli, ni e ri ufumhi ke ghi Eshinegba, abi a li mie ọli abi o rọ la ẹ iteva. ² A gbo ke sọ iromhi Eshinegba ọ rue anye obọ oyi egbo ebe ali ena ọkhọlọ lasele, irari khi ọa khi ogbokpa ọ miesuo.

³ Ama oni a ri egbe ẹ nga Onomhwe ọ khi. O ya ri itoto na ẹ ọ khukhu ẹ obọ oyi ọna ọkhọlọ. ⁴ Anye regbenga Onomhwe khi a riyele ali khi a kiele ẹ ke riyele emini anye sese ẹ. ⁵ Mhi lema, Onomhwe ọ ka udu oyele lese inono ni o fune ni Eshinegba ọ mhue ali ni iKirisiti ọ ree migha egbegbo.

Ogbo ọ ke gbe akanya

⁶ Inyoghwo, anye ri eva oyi iJesu iKirisiti Onomhwe oyawa mhese na ẹ, a ti kia na inyoghwo ọkhoghwo ni ọ la agbo ọwaza ni ọa ya deba osele ni anye ẹ sese ẹ. ⁷ Ee oyele a lesele khi o ti ni a ke li abi anye ẹ li. Anye ẹa li ọwaza abi anye rọ nu ẹ la, ⁸ wekhi eri anye mie ogbokhoghwo emhi le ni anye a fali ota shi. Eri anye ri ochoghọ gbe akanya, ọpfo o ta anye ghe ele ọguota ali ele iyose, ini anye khi ya khi itsua na ọngee tsua. ⁹ Ọa khi itobọ khi anye ẹa te eni ẹ mhila e ikpaghiobo, anye rọ ligho ngeli. Eri anye ligho, ni anye khi irokhokho ni áá ke deba. ¹⁰ Abi anye rọ nu ẹ la, anye gueye ẹ khi, "Ogbo ni ọa lama gbe akanya ọ khi le eminale."

¹¹ Eri anye ngme ona itobọ khi anye suọ khi egbo eghuo e la ẹ iteva ni ẹa lama gbe akanya, ni ẹa ya li emhikhoghwo ama ikanya eyi egbo elese ẹe sonu unu ke pfueche-a. ¹² Anye ri eva oyi iJesu iKirisiti Onomhwe mhese na egbo eghoghọ, anye gbo tse agua yewe e ke ngeli

† 2:8 Li ze Aza 11.4 § 2:9 Li ze iMat 24.24

angeli ni o te ode. E ke gbe akanya ni e te me emhi ya ke le. ¹³ Ama ee inyoghuo a khi ze ni onete iriele o susu e.

¹⁴ Ini ogbokhoghuo o la o ni o ya ya ri omheſe ni a keke shi ebe ona gbe akanya, a lolo to ogbo oghogh oke. A khi kugbe ogbo oghogh o, ni omama o mu oli. ¹⁵ Ama a khi ngeli deba li abi obe e, ama a ri ochogh o tse agua ye oli abi inyoghuo.

Ingmemhi ni e kpe ukhokho

¹⁶ Onomhue lueghuo ni o khi ode opfome oyawa o ka ri opfome na e eghenge kpa ali ode khi ode. Onomhue o ka nu e la.

¹⁷ Mhemhe iPolu mhi ri obo oyemhe keke ebe ona ghi e. Mhi tse e. Ina mhi lie keke eva oyemhe shi ebe ni mhi keke kpa. Ina mhi lie keke ebe.

¹⁸ Okhale oyi iJesu iKirisiti oyawa o ka nu e la nya.

Ebe onodode ni iPolu o keke ghi ITimoti

¹ Mhemhe iPolu aghiusomhi na kee oyi iJesu iKirisiti, rote omheshe oyi Eshinegba ni o mie awa pfuese ali iJesu iKirisiti ni o khi irudushi Oyawa.

² Mhemhe mhi keke ebe ona ghi iTimoti, ni o khi egbegbi omimhe elemhi imiesuo, okhale ali ilelemhi ali opfomhe enayi Eshinegba e ka khi eye.*

Mhue egbhe shi ena osese egbholi egbe

³ Mhia nono ni u la eoli Efesosi abi mhi kie kpe gueye abi mhi ro le e iMasidonia, ni u me asha gueye egbo eghuo ni e la oob o sese osese egbholi e mu migha. ⁴ Gueye we, e tsua okhe igbaekele oyi egbo enede ali ida-echu ku-a ni o khia khi ekhako o lese roo bhale, ea ya kpaghie akanya oyi Eshinegba ni o rote irudunga bhale obo. ⁵ Emini o ze ni a ro mheshe omheshe ona khi, ni a ro guise inono, ni o rote udu no pfuase bhale le, ali oni o rote udu-onete ni o gue ogbo ez o ali egbegbi irudunga bhale. ⁶ Egbo eghuo e she rote enana lasela, nyene egbe je ingmemhi afue. ⁷ Ee nono ni wewe e khi esese Ishi eyi iMosisi eyi Eshinegba, ama ea lese emini e ngme wekhi eri e lese emini e ri itoto ge ma gue gagaga.

⁸ Awa lese khi ushi o ti ini awa gue deba li abi awa kha li. ⁹ Awa lese khi o a khi itobo egbo enete a ro shi ushi, ama itobo egbo ni ee gbe ushi-a ali ighiatu ali eni ea mhue ulishi Eshinegba ali ena olamhe, ali egbo ni ea lese ugamhi, ni ea mu ekpe e na emhi eyi Eshinegba, ali egbo ni ee gbe itawe ali inyewe-a, ali egbo ni ee gbe ugbeli. ¹⁰ A shi

ushi na egbo okia ali eni nu emose nabi wewe ali ikpotso nabi wewe ee gbhe, ali egbo ni e muno egbo o de, ali egbo ni e lo egbhue ali eni ee pfi otsele egbhue, ali emhi elese ni ea de shi egbegbi osese, ¹¹ ni o khi osese ni o de shi usomhi onete oni o mholi ufumhi oyi Eshinegba, ni o mholi ikhivose ni a ro nga mhe obo.

Ikphemhi shi ilelemhi oyi Eshinegba

¹² Mhi kphemhi na iJesu iKirisiti Onomhue oyawa ni o ri itoto na mhe, ni o me khi mhi te o ni o ro ze mhe shi akanya oyoli. ¹³ Abi o tseku khia khi eghege ni o dose khi mhi pfi unu-a deba Eshinegba, ali ni mhi i jili egbo ni e miesuo, ni mhi nu we kholi, oo mholi ilelemhi na mhe irari khi umhalese ali umha miesuo o remhe li gho.† ¹⁴ Onomhue oyawa o ya tutu okhale ku mhe. O ri irudunga ali inono na mhe ni e khi eyawa irari ikugbe ni awa ali iJesu iKirisiti awa kugbe.

¹⁵ Egbegbi ungmehi na, ni awa kha mie shi nya, khi eri iJesu iKirisiti o bhale agbo ya tsumhi ena olamhe, ni o khia khi mhemhe mhi ga kholo ne nya. ¹⁶ Ama eri Eshinegba o mhue ilelemhi na mhemhe ni o kholo ne ena olamhe nya, ni a ro bhale ya e khi irabomudu oniemhi ni iJesu o mhue na mhe o khi irokhokho shi egbo ni e ke ya mie oli suo o, ali eni e ya mhue agbo na agboagbo. ¹⁷ Ekpe ali ufumhi o khi oyi Oghie na agboagbo, ni o a ya ghu, ni a a ya me, Eshinegba ni o khi oghuo kpe, rote agboagbo ya je agboagbo! Atse.

¹⁸ Yeye iTimoti omimhe, ena e khi omheshe ni mhi ro ne, ni e de shi abi a li me ekpe shi e egbe eghege ni o dose. Ke ri omheshe ena gbe akanya, irari khi itsua-okhue e khi ne, ni u ro dobe ya kholi okholi onete, ¹⁹ kie mu irudunga oye ali udu onete ni o gue ogbo ez o oye mhue. Egbo eghuo ni ea

* 1:2 Li ze Ika 16.1 † 1:13 Li ze Ika 8.3; 9.4-5

ke rięę emini udu onete ni o gue ęgbọ ęzọ oyewę o gueye wę e rięę, eri irudunga oyewę o de guoghọ-a abi okọ-oke onięmhi. ²⁰ Ęgbọ enabi eghoghọ iManiusi ali Alezada e khi, ni mhi wolọ abọ na okphaghie ni o sesę wę ingme, ini e khi ke ngme ungmęmhi ipfiunu-a deba Eshinęba.

2

Ugamhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo

¹ Mhi gueye ę, a kpe te odode sọ iromhi na ęgbọ kpa. Abi u lię gue emini e to ę le, lema Eshinęba shi ilelemhi na wę, u kphęmhi na Eshinęba na wę. ² U li sọ iromhi na enighie ali eni ęę mhęsę ni awa, ni e rọ dobę ke la agbọ na tsukę ali opfomhę, elemhi ekpe oyi Eshinęba rọte iguę-ngeli. ³ Ona oo ti, o ma ri egbe a mu Eshinęba otsumhi oyawa. ⁴ Ni oọ nono ni ogbokpa o mhọli imiepfuese, ni o gbo lesę igesikia. ⁵ Irari khi Eshinęba oghuo o laọ, ali omigha iteva ogbọ ali Eshinęba oghuo, omose ni a lu iJesu iKirisiti. ⁶ Ni o ri egbọli bhale shi otoeloli, ni o rọ mie ęgbọ nya pfuese. Ona o khi usomhi ni Eshinęba oọ nono ni lọli gueye ogbokpa ni o guę de shi ęghęghę oyọli. ⁷ Ona o zę ni a rọ ghie mhę abi aghiusomhi na kęę ni iKirisiti o zę ali osesę oyi ijeta ni mhi rọ gue usomhi irudunga ali igesikia le. A khi ęgbhuę mhia lo, igesikia mhia guele.*

⁸ Ini a ye ugamhi, mhia nono ni emose e tsua abọ ekę shi iromhi isosọ ni ọa mhue elemhi ibibi wękhi ekhakọ. ⁹ Mhi lili ę nono ni eni ikpotso e guę ke sọ itsua ni e gbe akanya, a khi khue akhue abamemhę, wękhi ie-itsu dolodolo shi ukhomhi, wękhi iri-igolu khue akhue ali ifeę isosọ wękhi itsua ni e lolo ghalę isosọ.† ¹⁰ Ama e ke gbe

ikanya enete, ni o ye ni ikpotso ni ęę khi wewę a ga Eshinęba ę gbe.

¹¹ Ikpotso e ke ri iregbe-tiemhile ke ku esọ-a wena. ¹² Mhi aa zę okpotso ni o sesę, wę khi eri o ya mhue omhęsę shi emose ukhomhi. O ke tsaghie-a. ¹³ Itobọ khi Adamu a kpe ma neni a ma Ivu.‡ ¹⁴ Oa khi Adamu okphaghie o di, ama okpotso a di ni o gbe ushi oyi Eshinęba-a.§ ¹⁵ Ama a ya tsumhi okpotso rọte eniyę ibiabia, ini o kiele ę deba irudunga ali inono ali ipfuasę, ni o rọ mu ekpe shi egbọli egbe.

3

Eni ę mhęsę elemhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo.

¹ Oni ungmęmhi ona oo gbe akanya gba. Ini ogbọ oọ nono ni lọli khi oni o ri ęloe ę khu ęgbọ eyi Eshinęba, eminete lọ ni o ghole ọli. ² Oni o ri ęloe a khu eni e miesuo o mema ya khi ogbọ ni o fu dọsę umhaguęli, o khi odo okpotso oghuo, o mhue ikuegbe-a, o mu ekpe shi egbọli egbe, o khi oni a mu ekpe a na, o mema ya ke kpe abọ mie epfese lo apfe oyọli le, o mema ya dobę ke sesę osesę. ³ O khi khi odonyo, wę ogbọ okhọli, ama o pfomhę, o khi khi ogbọ uwola, o khi nono ingme ukpaghọ dọsę. ⁴ O mema khi oni o guę ri ęloe ę khu omhue-apfe oyọli. O khi oni imiọli e mu ekpe ę na, ęę suo esọ na li egbegbọ. ⁵ Itobọ khi ini ogbọ ọa guę ri ęloe ę khu omhue-apfe oyọli, se ọli ya dobę ri ęloe khu igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo? ⁶ O khi khi oni o lesę miesuo ni ode ọa nuę ne ini ititiegbe e khi vọ li egbe ni o tigbe ya de pfilo epfua nabi okphaghie o de pfilo. ⁷ O mema khi ogbọ ni o mhọli eva onete iteva oyi ena edato, ini o khi yęghę-a ni o de ya pfilo igha okphaghie.*

* 2:7 Li zę 2 iTimo 1.11 † 2:9 Li zę 1 iPit 3.3
Igbae 3.1-6 * 3:7 Li zę iTato 1.6-9

‡ 2:13 Li zę Igbae 2.7,21-22 § 2:14 Li zę

8 Eni ẹẹ kpaghie elemhi owa ugamhi, e khi ẹgbọ ni a mu ekpe ẹ na, e khi ẹgbọ ni a ri egbe ẹ nga. E khi khi eni e da onyo ọ dose wekhi eni ẹẹ li oyamhi ukpago. 9 E ri udu-onete ni ọọ gue ọgbọ ẹzo mu igesikia ni a rokhasẹ ni e la irudunga mhue. 10 A kpe mu we fe bino, ini o khia khi e gue gbe, a tigbe ze we obọ ọ gbe akanya oni ọọ ga. 11 Ighuewe e mema ya mhue ingeli enete. E khi khi eni ẹẹ le ẹgbọ itsa uruli kiakia, e mhọli ayemhe ni o pfomhe, e khi eni a ri egbe ẹ nga shi emhikpa. 12 Omose okpaghiobo ọ mema ya khi oni ọ rue okpotso oghuo shi, ọ khi oni ọ gue ẹ se ẹ eniye eyoli ode, ọ gue ri ukpeloe a khu omhue-apfe oyoli. 13 Ekpaghie-obọ eni e gue ga, e she roli mie ashini o mu eloe, ali e dobe ri igbedu ẹ ngme ingme oyi irudunga oyi iJesu iKirisiti ni e mhue.

Osheli ni o la irudunga oyawa

14 Aboriekhia khi mhi riri mhọli ọli shi udu khi mhi ya kele bhale ya bine, mhi ro kie keke eni omhesẹ ena ghi ẹ. Eghẹghẹ agho ni a bhale ya ẹ khi, 15 ini o khia khi mhi tese de ẹ, ebe ona o ya sese ẹ abi o ti ni ẹgbọ e li ke ngeli elemhi omhue-apfe oyi Eshinegba, ni o khi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo oyi Eshinegba ni ọ la agbo. Ikhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni o khi oche ali irogbeke ni a ma igesikia nga. 16 Iggesikia ni o la osheli oniemi ni o la irudunga oyawa o fu dose oni ogbokhoghuo ọ mhue ekhako ẹ shi.

Ijesu ọ bhale agbo abi ogbo,

Ayemhe ọ roli khase
khi ọ ghole Eshinegba,

igeni e me ọli

A roli tse abo gasẹ
ushishi nya,

ẹgbọ e mie ọli suo

elemhi agbo nya
a rue ọli nga iloghie.

4

Ena Osese ẹgbhọli

1 Ayemhe ọ guele gboo khi, ikpukhokho agbo, ẹgbọ eghuo e ya tsua irudunga pfi-a. E deba iyemhe ni ẹẹ di agbo, ẹẹ deba osese ni ayemhe okpaghie e tsua lasele. 2 Osese eghogho, obọ oyi elo-ẹgbhue ena ikokoalo e te ẹ bhale, eni udu-onete ni ọ gue ọgbọ ẹzo oyewe o she ghua dishi. 3 Egbọ eghogho ẹ sese ẹgbọ e khi rue okpotso, eni ikpotso e khi ye ughue, e gueye we e khi ke le eminale eghuo. Ama eri Eshinegba ọ ma eminale eghogho, eni e miesuo ni e lese igesikia e ke ri ikphemhi mie we le. 4 Emhikpa ni Eshinegba ọ ma o ti, a khi me emini a kie, ama a ke ri ikphemhi mie emhikpa. 5 Irari khi ungmehi oyi Eshinegba ali iromhi isoso a ro rewe ẹ shi eni e pfuase.

6 Ini u ri oni omhesẹ ona na eni e miesuo, u ya khi oni ọ gue gbe akanya ugamhi oyi iJesu iKirisiti, ni a kuele vule rote igesikia na irudunga ali osese enete ni u wa deba. 7 Khi mhọli emini u ri okhe oyi ẹgbọ nede, ali okhe ikpotso egbhali ẹ riele. Ke ngeli riele ogueme oyi Eshinegba. 8 Inisegbe-a o mhọli ukuku eminete ni o riele a na ogbo, ama ni a ro suo eso na Eshinegba, eri o ti odekhode, itobo khi o mhọli ishob na awa memena ali agbo ni o ke ẹ bhale.

9 Ungmemhi igesikia na ni o ti ni a mieshi, ni a gbo lama shi ọ. 10 Onana o ri anye rosheka a gbe akanya egbegbo, irari khi awa she ri irudushi oyawa shi Eshinegba obọ, oni ọ la ọ ni ọ khi Omiepfuese oyi ogbokpa, eni e miesuo kpaashi.

11 Mhesẹ, u gbo sese ena nya. 12 Khi ze ni ogbokhoghuo ọ ri eloe gbe ẹ irari khi ozele u khi, ama rote ungmehi oye, ali agbo oye, ali inono oye, elemhi irudunga ali ipfuase oye khili irokhasẹ na eni e miesuo. 13 Ya ramhi eghẹghẹ ni mhi

rọ ya bhale, ri ẹloe shi ọ kie ke zẹ Ebe-no-pfuase khase igbaa, u kie le ẹ tse-abo oni ungmehi, wa sese we. ¹⁴ Khi ri obọ gbe isomhopfa ni Eshinegba ọ rọ nẹ nye. Oni a rọ nẹ abi a rọ mekeguele shi ẹ egbe ali abi eni egbhali e rọ ri abọ nge egbe.

¹⁵ Ke ri ẹloe shi eni emhi ena egbegbo, u ri egbe ẹ na we pfo ni egbo nya e ke me ije-odalo oyẹ. ¹⁶ Ri ẹloe shi egbe ẹ egbe ali osese oyẹ. Kie ke rieḷe emhi ena, irari khi ini u wa ligho u ya tsumhi egbe ẹ ali eni ẹ suọ ẹ.

5

Abi ẹẹ a ke li esamhi-olimhi, ali egbhali ali ighumha

¹ Khi dese ogbhali, ri ipfomhe uruli nu ọli ngme abine khi ite ọ khi. Ke rieḷe deba ozele abine khi inyoghuo ẹ u ngeli ẹ deba. ² U rieḷe deba ikpotso eni egbhali abine khi inye e khi. Ke ngeli deba ozele ikpotso abi inyoghue ni ikpotso.

³ Khi ri ẹloe gbe esamhi-olimhi ni e khi esamhi-olimhi egbegbo, ni e mholi otomhe. ⁴ Ini oni osamhi-olimhi ọ bia eniye, o ke khia khi ọ mhue imimi, eni eniye e kpe ke ri emini e wena imiesuọ gbe akanya, abi e li ri ẹloe ẹ khu omhue-apfe oyewe. Ini e lina, eri ẹ feḷi eni e bia we ali itita we egho, irari khi onana o ma ri egbe a mu Eshinegba. ⁵ Oni ọ khi osamhi-olimhi igesikia ni ọa ke ye ughue, ni lolighuo ọ la, ọ she regbenga Eshinegba, ọ so iromhi ẹ mhila li ikpaghiobọ obọ, eleoguota ali ele iyose. ⁶ Ama osamhi-olimhi ni ọ ri egboli shi aruele agbo, ọ she ghu-a ini ayemhe oyoli o kie tseku lao. ⁷ Mhesẹ enana na we ini a khi me gue shi we egbe. ⁸ Irari khi ini ogbo ọa ri ukpeloe khu ena omhue-apfe oyoli, tete imi ọli ali ughue ọli, ọ she kie oni irudunga. Ọ kholo dose oni ọa miesuọ.

⁹ Khi keke eva oyi osamhi olimhi kuma eva eyi esamhi-olimhi se ni ọ she dose ikpe egbhue, oni o khia khi utoghuo-kpe ọ kpe lese ye ughue. ¹⁰ Ọ khi oni a suọ eko shi ikanya enete, okpotso ni ọ gue kuele imioli. Ni ọ mie epfese ẹ shi owa. Ọ gue a gbe ikanya deba eni e miesuọ, ni ọ kpaghie egbo ni e la omunu obọ ni o ri egboli shi onete ododa iriele.

¹¹ Ama khi ri eva oyi ozele esamhi-olimhi shi ebe. Irari khi ini oguemhe idiege oyewe o nga we ukhomhi le dose ugamhi ni ẹ ga iKirisiti, e vu ya ngeli. ¹² Eri e rote agho lue, irari khi e she gbe ironga ni e kpe te eke rọ nga ni iKirisiti-a. ¹³ Egbo owaza e khi ni ẹẹ kia ifui owa. Oni o kholo nẹ nya khi ẹẹ le egbo ita uruli kia kia, ẹẹ sono unu ingme ni aa fe lu we shi, ẹẹ ngme ungmehi ni ẹa kha ngme. ¹⁴ Itobo igho, ọ ghole mhe ni ozele isamhi olimhi e ye ughue, e bia eniye, e ri ẹloe ẹ khu omhue-apfe oyewe. Ini awa khi ri eghẹghẹ na ebe awa me asha yese awa eva-a. ¹⁵ Eni esamhi-olimhi eghuo e she lase ode oyi iKirisiti le deba okphaghie. ¹⁶ Ama ini okpotso okhoghuo ni ọ miesuọ ọ mhue osamhi-olimhi she unuekpe oyoli, ọ mema ya ke ri ẹloe khu ọli, ọ khi rue ọli ghi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ ke tsua, ni e dobe ri ẹloe ke khu eni e khi egbegbi esamhi-olimhi ni e mholi otomhe.

¹⁷ A ke fali eni egbhali ni e ri igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ ẹ kia ni e gue gbe akanya egbegbo ifata agbhagbhamhi eva, tete eni e mema lolo toto obọ itse-abọ ali osese ungmehi oyi Eshinegba. ¹⁸ Irari khi ebe ọ ngme ọli, u khi ge ena unu ini u roli ẹ kpishi ikpamhi emhi. A ke fali egbakanya ifata eyewe.* ¹⁹ Khi roli shi egbegbi ingme ini ogboghuo a bhale ya ngme ingme shi ogbhali

* 5:18 Li zẹ iDeut 25.4; iMat 10.10; iLuk 10.7

† 5:19 Li zẹ iDeut 17.6; 19.15

egbe, se ini e gbe aava okekhi aase.† ²⁰ La odalo egbo kpa ke dese eni e lamhe ni o tse agua ye enekpole.

²¹ Mhi la ukpeloe onayi Eshinegba ali iJesu iKirisiti ali oyi igeni ni e pfuase mhese ne, u ri omhese ena gbe akanya, khi rote ode oshili wefe azeba rieler emhikhoghuo.

²² Khi tigbe kele ri obo nga ogbo egbe roli nga akanya ugamhi oyi Onomhue, u khi ya nu oli mhue okemhi shi olamhe oyi oli. Ri egbe e shi ipfuase.

²³ Khi ke da amefese, ama ke da ukuku onyo ni eminale e kele ke daghie-a shi e elemhi, abi o ro khia khi u ma kele e ghua egho.

²⁴ Eri a ga egbo eghuo zu olamhe eyewe, neni a re ramhi iguezo, ama olamhe oye egboese elelese e ya lasele. ²⁵ Igho a lie me ikanya enete gboo. Shi eghuo ni aa ya me memena, ea ya sheli okhese.

6

¹ Eni e khi ighumha e ke ri ekpe na ega eyewe egheghekpa ini ogbokhoghuo o khi ze emuebe na eva oyi Eshinegba ali osese oyawa. ² Ighumha e khi ri eloe gbe ega eyewe ni e miesuo, ni e mholi we, irari khi inyoghuo egbe e ga khi ni e deba iKirisiti, oni iKirisiti o nono ingme oyewe. Ochoghoe e ke ga we dose abi e kpe li a ga we, Eni ingme ena e khi eni u ya ke sese we, u gbo rewe e ye we ude.

³ Ogbo ni o da sese osese olese ne, oa lama shi egbegbi osese oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa ali ugamhi oyawa, ⁴ eri itipfuabogha o she vo li egbe ni oa ke lese emhikhoghuo. O mhue oghuemhe obe na ekhako ali uwola shi ingmemhi ni e pfi ofuma ali uwola ali itsue ali ireloevioaba. ⁵ E gbolo e pfi ekhako shi iteva egbo ni isamhi udu oyewe oa ya gbe akanya te ode,

ni igesikia o she wa we-a. Eri e dabi khi ugamhi khi epfue a roli e nono.

⁶ Egbegbo lo khi ugamhi o ri ogbo o mhue epfue egbegbo, o ri emini u mhue khuese e. ⁷ Irari khi awa a kpe tsua emhikhoghuo bhale agbo ona. Igho awa a li rote agbo ya tsua emhikhoghuo vu. ⁸ Irari onana, ini awa da mhue eminale ali itsua na so ne, o khuese awa. ⁹ Ama eni e nono ni wewe e pfue eri e de pfilo imufe ali igha ali oghuemhe eyi oyeghe ni e kuale ogbo utse, ni o pfi egbo pfilo epfua ali oyese. ¹⁰ Irari khi rote oyamhi ukpagho iwali onobe nya e te e ze lasele. Egbogho e she kphakpha egbe ini e mhue ikpagho, ni o she rewe kia lase ode irudunga le. E she ri ebubu oya yese egbe we udu-a.

Agbo ni o ti ni oni o miesuo o la

¹¹ Ama yeye Omose oyi Eshinegba, ti egbe emhi enana nya le, na ke khu ipfuase, ali iriele emini o ti Eshinegba eloe, ali irudunga, ali inono, iregbemie ali angeli ipfomhe. ¹² Ga ri itoto eye nya na unamhi oni irudunga oye, ni u mie eleli agbo na agbogbo. Itobo khi oni agbo onana Eshinegba o lu e shi abi u ro pfi otsele shi irudunga oye odalo ebubu egbo. ¹³ Odalo oyi Eshinegba ni o ri agbo na emhi nya ali odalo oyi iJesu iKirisiti, ni o pfi otsele odalo iPotiusi iPaleti, mhi la mhese ne ena,* ¹⁴ u ri omhese enana gbe akanya, ri igesikia mu we mhue gbaa ya ramhi ele ni iJesu iKirisiti Onomhue oyawa o ro ya bhale. ¹⁵ Oni ibhale oyoli o ya tse shi egheghe ni Eshinegba o mhese oli shi te, loli o khi Oghie oghuo kpele ni a khivosse na, Oghie oyi ighie nya, ali Onomhue oyi ekhemhue nya. ¹⁶ Lolighuo kpele o lese la o le agbogbo. Eri o la akpa ni ogbokhoghuo oa gbudu a ti mama. Oni ogbokhoghuo oa me ghue wekhi eri ogbo tigbe dobe ya me oli ghue.

* 6:13 Li ze iJqn 18:37

A ri ufumhi ali ekpabọ oniēmhi nali. Atse.

¹⁷ Mhese na egbo ni e pfue shi elemhi agbo ona, e khi ke ti-ipfuabo nga, a e khi ri udu shi epfue ni ea ze ri egbe e da, ama e mhue irudushi na Eshinegba ni o ri emhikpa somhi awa opfa tuo, awa ro ke li agbo.

¹⁸ Mhese na we e ke riele onete, e khili eni e pfue shi elemhi onete iriele, e ke somhi egbo opfa, e ke rote emini e mhue rue obo-a. ¹⁹ Ini e da li na ne, e ya ti epfue ma na egbewe abi irogbekẹ ni o migha, elemhi agbo ni oo bhale, ni e la agbo ni Eshinegba o nono ni e la.

²⁰ ITimoti, ri eloe khu emini a ro shi e obo. Khi kuma ingmemhi ni ea khi eyi Eshinegba ali ekhako eyeghe ni egbo eghuo e ri egbholi e lu ilese, ²¹ ni egbo eghuo e deba ni o rewe lase ode irudunga oyewe le.

Okhale oyi Eshinegba o ka nu ewe nya la.

Ebe onuzi-eva ni iPolu o keke ghi ITimoti

¹ Mhemhe iPolu ni mhi khi aghi-usomhi na kee oyi iJesu iKirisiti abi o ghole Eshinegba shi. Mhemhe mhi keke ebe ona. Mhemhe ni o ghie mhi ka ri agbo ni o la iJesu iKirisiti ni Eshinegba o ro shobo na awa tse abo guele.

² ITimoti mhi keke ebe ona ghi. Okhale ali ilelemhi ali opfomhe eyi Eshinegba ali eyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa e ka khi eye.* ³ Mhi tse Eshinegba ni mhi ri udu no pfuase e ga abi eni e bia mhe e li ga. Eri mhi a tse Eshinegba uwegbe ini mhi la iromhi isoso sato e egbe, ele-iyose ali ele oguota. ⁴ Mhi aa sato evie oye, mhi aa nono ni mhi me e, egheghe agho ni oghela oyemhe o vo. ⁵ Mhi aa sato egbegbi irudunga ni u mhue. Irudunga onabi inyinye o mhue ikhi iLoisi ali ni inye iYunisi o li mhue. Mhi mie shi o khi oni irudunga o li le egbe.† ⁶ Irari ona, mhia ye e ude u guise isomhopfa ni Eshinegba o ro ne le ke gbe akanya egbegbo, eni u mie abi mhi ro ri abo nge ukhomhi. ⁷ Irari khi Eshinegba o ri ayemhe ulishi na awa, ama ayemhe ekpabo ali inono ali igue ri egbe kia.

⁸ Itobo ona, khi ze ni omama o muo ni u ro pfi otsele na Onomhue oyawa, wekhi omama mhe ni mhi khi oghumha itobo iKirisiti. Ama kuma mhe o shi osoli imeme shi iri usomhi onete tsabo, rote ekpabo oyi Eshinegba, ⁹ ni o tsumhi awa, o lu awa ni awa nu oli la agbo ipfuase ni o khia khi o a khi irari emhikhoghua ni awa rieje, ama abi o li gba li ali irari okhale oyoli. Eri a li oni okhale ona na

awa rote obo oyi iJesu iKirisiti neni egheghe o gba eke le. ¹⁰ Ama mena, a she roli khasa awa rote ibhale oyi Omiepfuese, iJesu iKirisiti ni o pfueche eghuli-a, ali ni o ri agbo bhale, ni o rote usomhi onete ri agbo ni o a ya ghu khasa gboo. ¹¹ Oni usomhi onete ona Eshinegba o ze mhe shi mhi ke guele abi aghiusomhi na kee oyi iJesu, ali oni oo sese.‡ ¹² Itobo ona o ze ni mhi ro me osue abi mhi li ena. Abi o tseku li, omama o a mu mhe irari khi mhi lese oni mhi miesuo ali khi mhi mie shi o khi o dobe ya ri eloe khu emini mhi rongali obo shi ogbe ni elegho.

¹³ Emini u rote unu oyemhe suo, mu we mholi ni e khi ete-awe ni u ro ya ke sese osese ni o dala. Gbo sato ke la elemhi irudunga ali inono ni u mhue elemhi iJesu iKirisiti. ¹⁴ Ri eloe khu osese onete ni a ro nga e obo, rote ikpaghiobo oyi Ayemhe-no-pfuase ni o nu awa la ini ogbo khi dobe pfi oli ukhomhi kpoke.

¹⁵ U lese khi egbokpa ni e la eke Esha e she me mhe na, li shi iFigelusi ali Emogenesi.

¹⁶ Eshinegba o ka mhue ilelemhi na unuekpe oyi Onesiforosi, irari khi eri o ri egbe e mu mhe egheghe kpa, o a na omama iweghe ni a so mhe. ¹⁷ Ni mhi ro ma o, abi o ro bhale iRomu, o nono mhe ya ramhi ni o ro me mhe. ¹⁸ Eshinegba o ka ze ni o me ilelemhi oyi Eshinegba ogbele elegho. U ga lese gboo abi o li kpaghie mhe obo abi mhi ro la Efesosi.

2

Abi a lie khi Okhali-okhue oyi iJesu iKirisiti

¹ ITimoti omimhe, ze ni u toto shi okhale ni o rote obo oyi iJesu iKirisiti bhale. ² Emini u suo khi mhi ngme ukpeloe otsele ebubu, rewe nga egbo ni a dobe ri egbe e nga obo, ni e ya dobe sese egboese.

* 1:2 Li ze Ika 16.1 † 1:5 Li ze Ika 16.1 ‡ 1:11 Li ze 1 iTimo 2.7

3 Nu mhe ri egbe mie osoli abi okholi-okhue onete oyi iJesu iKirisiti. 4 Ogbo ni o o gbe akanya okholi-okhue, o ya ku abo lo emhi agbo, irari khi oga oyoli o o ke dua ni loli ri egbe ke mu. 5 Igho o li khi, ini ogbo o kuma eni e ya na, aa ya rughu oli arula oghie khi o lo owa, ini o a li deba ushi ni o la unamhi. 6 O ti ni ogiale ni o toto obo gbe akanya, o kpe khi onodode ni o le emhi ekomhi ni o gua. 7 Sa shi emini mhi ngme ena irari khi Onomhue o ya re lese udi emhi ena nya.

8 Sato iJesu egbe ni a rote eghuli guise le, ni o khi unuekpe oyi iDefidi, Onana o khi usomhi onete ni mhi ro a tse abo, 9 ni o re mhe a me osoli ramhi ni a ro ri igha shi mhe abo abi ogbo usueso-akhue. Ama, ungmehi oyi Eshinegba o a ze e so igha. 10 Irarigho, mhi ro ri egbe mie emhikpa irari egbo ni Eshinegba o ze ni wewe e li mie imiepfuese ni o te obo oyi iJesu iKirisiti bhale, li shi ufumhi na agbo agbo.

11 Egbegbi ungmehi ni a ri egbe a da na.

Ini awa nu oli ghua,
awa gbo li ya nu oli la agbo.

12 Ini awa ri egbe mie,
awa ya nu oli ke mhese.

Ini awa kie oli,
O ya kie awa.*

13 Ini awa a ya gbe akanya
te ode igesikia,
Ona igesikia o kiele khi.
Irari khi o a ya kie egboli.

Ogbakanya ni o ghole Eshinegba

14 Ke yele egbo eye enana le. U gbo tse agua ye we ukpeloe Eshinegba, e khi wola shi ingmemhi, ni o a mholi eleli, eri o lese e yese eni e suo oli-a. 15 Roshaka ni u ri egbee na Eshinegba abi, ogbakanya ni o mie ni omama o a ya mu, ni o gue e sese ungmehi igesikia. 16 Nuata shi ingme afue ni e a mholi eleli, irari khi egbo ni e so egbe

ingme eghogho, eri e ri egbo nuata shi Eshinegba o. 17 Oseso oyewe, o ya ke ge abi ugboko. Egbo eghogho khi Ameneusi ali iFiletusi. 18 E she zobe ode igesikia obo. E khi irote eghuli guale o she bhale ya dose, e yese irudunga oyi egbo eghuo-a. 19 Abi bi o tseku li, irogebeke ni Eshinegba o ro gbe eri o migha gbaa, ni a keke ena ro shi oli olele khi: "Onomhue o lese egbo ni e khi eyoli." Ali, "Onini o da guele khi oyi Onomhue loli khi ne, o mema ya ti egbe okholo iriele le."†

20 Ukpokpomhi owa o a lese mhue itasa igolu ali eyi elomho tse, ama o li mholi eyi era ali eme, eghuo, e khi eni e mu eloe, eghuo, e khi eni e a mu eloe. 21 Ini ogbo khueso egboli-a pfuase lase emhi ebe le, a ya roli riele egbegbi emhi. A roli pfuase, oga oyoli o roli li emhi, ali khi o ya riele oli shi oni a ro ke gbe ikanya enete.

22 Me oguemhe ebe oyi ozele na, ke na khu igue-ngeli ali irudunga, ali inono ali opfome. Kuma egbo ni e ri udu ni o pfuase e lu eva oyi Onomhue o. 23 Khi mholi emini u ri ekhako oyeghe ali umhaleso li, irari khi u lese khi uwola e pfi. 24 Oni o o ga Eshinegba o a gbudu wola. O mema khi oni o riele isomhelemhi deba ogbokpa, o khi osese onete ni o ri abo o mudu. 25 O ri ofe sese eni e nu oli khako. O mholi oli shi udu khi Eshinegba o ya khueghie ode-a na we ro mu pfi ni o ya rewe bhale ya lese igesikia, 26 ali khi eghali oyewe o ya tiemhile, e na pfue igha ni okphaghie o kpe khe we. Oni o she mu we ighumha e ke riele oguemhe oyoli.

3

Angeli oyi egbo ikpukhokho agbo

1 Ke bino oli khi eghoghe omunu o ya la o ogbele ni e kpe ukhokho. 2 Egbo e ya ke nono ingme oyi egbe

* 2:12 Li ze iMat 10.33; iLuk 12.9 † 2:19 Li ze iNoba 16.5

wewẹ-ghuo tşę, e mhọli oghuẹmhẹ ebe na ukpaghọ, ẹẹ tonu obọ udu, ẹẹ titiegbẹ, ẹẹ wẹghię ẹgbọ, ẹẹ riẹlẹ umha-suesọ deba eni e bia wẹ, ẹa mhọli itsuwegbe wẹkhi itsobodẹ, e khi ẹgbọ ni ẹa mu ekpẹ na emhi Ẹshinęba. ³ Ẹa mhue isomhelemhi, ẹa mhue igbekua na ogbọ, e ri unu ẹ pfuẹchẹ ẹgbọ-a, ẹa mhọli iguẹ-regbekia, wẹkhi ilẹlemhi, ẹa nono eminete. ⁴ E ri egbewẹ ẹ de, ẹẹ li umumẹ, ẹẹ ti ipfuabọ nga, e mhọli oghuẹmhẹ na agbọ ilili, ocho ni e kha rọ mhọli inono na Ẹshinęba. ⁵ E riẹlẹ abinẹ khi eri e miesuo, ama e kie ekpabọ ni o la imiesuo. Khi mhọli emini u ri ẹgbọ eghoğhọ li.

⁶ Ẹgbọ eghoğhọ e bẹna lo owa deba ikpotso ni ẹa mhue ẹgbhali, eni usamhi oyi olamhẹ eyewẹ enediọ ẹ nase, ali ni oghuẹmhẹ khi oghuẹmhẹ oọ gua. ⁷ Eri ikpotso eghoğhọ ẹẹ nono ni e wẹna, ama ẹa dobe ẹ leşẹ igesikia. ⁸ Ezeze abi iJanesi ali iJabiresi e mu okhue vule shi iMosisi o, ighọ eni ẹgbọ ena e li mu okhue vule shi igesikia o. Ẹgbọ ni o khia khi usamhi oyewẹ ọa ke a gbe akanya ni e she de odẹ irudungaa.* ⁹ Ama ẹa ya kia nuata, itobo khi oyeghẹ oyewẹ o ya ri egbe khase oğbọkpa, abi o ke li eni emose aava eghọ egbe.

Omhesẹ ni iPolu o rọ na iTimoti

¹⁰ Ama u she leşẹ osesẹ oyemhẹ nya ali abi mhi liẹ ngeli, U leşẹ emini mhi la agbọ shi, u leşẹ irudunga, ali irabomudu ali inono ali iregbemie eyemhẹ. ¹¹ U leşẹ okhọli ni a mu vule shi mhẹ o, ali osoli ali emini mhi me egbe obini ẹoli Atioki, ali ẹoli iKoniomu ali ẹoli iLisitira. Okhọli oniẹmhi a mu vule shi mhẹ o ni mhi ri egbe mie. Ama Onomhue o rue mhẹ o le nya.† ¹² Egbegbọ lọ khi, oğbọkpa ni o da nono ni lue la agbọ ipfuase oyi iJesu iKirisiti ne, a ya mu okhọli vule shi ọli o. ¹³ Ẹgbọ

okhọli ni ẹ ri egbe wẹ khi emini ẹa futẹ e ya ke riẹlẹ onobe ke khi ma o, ẹẹ di ẹgbọ, a lili ẹ di wẹ. ¹⁴ Ama yeyẹ oye, toto obọ emini u wẹna ni u she mie shi, irari khi u leşẹ obọ oyi eni u te wẹna wẹ, ¹⁵ Ali abi u te rote omofẹ leşẹ Ebe-no-pfuase ni e dobe ya rẹ khili olesingme shi irudunga ni u mhọli na iJesu iKirisiti ni u khi ọni a mie pfuese. ¹⁶ Emini a keke shi Ebe-no-pfuase nya, ungmehi oyi Ẹshinęba lọ. E ti ni a rọ o sesẹ emini e khi igesikia, ali ni a rọ o tse agua ye ogbọ shi iriẹlẹ do-a, ali ni a rọ o sheshe ogbọ shi odẹ rote umhaguẹli, ali ni a rọ o sesẹ ogbọ iguẹ-ngeli. ¹⁷ Ni rọ a bhale ya ẹ khi a sesẹ Omose oyi Ẹshinęba egbegbọ ni o guẹ ke gbe ikanya enete ododa.

4

¹ Ukpeloe oyi Ẹshinęba ali iJesu iKirisiti, ni o ya gue ẹgbọ ni e laọ ali eni e ghu-a ezọ, ali ọni o bhale ya mhese abi Oghie, mhi la ri oni omhesẹ onana ne. ² Ke tse abọ oni ungmehi, ke mu egbe eghẹghẹ kpa ni u rọ ke tse ọli, o khi eghẹghẹ ni o ti, o ke khi eghẹghẹ ni ọa ti, ke sheshe ẹgbọ, wa dese we ali u ri udu ẹ shi wẹ o. U ri iregbemie ri ofiẹ sesẹ wẹ. ³ Irari khi eghẹghẹ oọ bhale ni ẹgbọ ẹa ke rọ ya ri esọ shi egbegbi osesẹ. Ama ni e ba ke suo emini ẹ ti wẹ esọ, e ya ri ochoghọ ti esesẹ gbili gasẹ egbe ni e ya ke ngme emini esọ ni ẹ riẹlẹ wẹ ẹ nono ni wewẹ e ke suo. ⁴ E ya rue esọ egbegbi ungmehi le, e ri esọ shi okhẹ nedẹ. ⁵ Ama yeyẹ oye, u mema ya ku egbe-a abibi o riẹ li. U ri egbe mie osoli, ri abọ mu udu ini u wa a me osoli. Ke gbe akanya oyi ọni o ri usomhi onete a tşę abọ, u ri ẹloe shi ikanya eyẹ e gbe abi ọni oọ ga oyi Ẹshinęba.

⁶ Irari khi a she ku mhẹ abi onyo ni a ku shi iluasobo, ali oni eghẹghẹ o she bhale ni mhi rọ ya ghua. ⁷ Mhi

* 3:8 Li zẹ Okiali 7.11 † 3:11 Li zẹ Ika 13.14-52; 14.1-7,8-20

she khōli oni okhōli onete, mhi she na oni unamhi pfo, mhi mu oni irudungu mhuẹ ya to. ⁸ Mena, a shi ri arula iguẹ-ngeli shi na mhe, ni Ọnọmhuẹ ni ọ pfuase ni ọ khi ọsọ-ẹzọ ọ rọ ya na mhe ogbe na ełeghọ. Ọa khi mhemheghuo tse a ya rọli na, ama li shi egbo ni e nono inyene egbe bhale oyọli.

IPọlu ọọ ghie iTimoti usomhi

⁹ Rọshẹka ni u kełe ramhi mhe egbe. ¹⁰ Irari khi iDẹmasi ọ mhōli inono na oni agbo ona. Ọ she tsua mhe pfia je ẹli iTealonika. IKiresenisi ọ she je eke iGalesha, iTatọsi ọ je ẹli iDalimatia.* ¹¹ ILuku luẹghuo kpe ọ ke lese nu mhe la akana. Rue iMaki mhōli obọ bhale, irari khi ọ mhōli ikpaghiobọ na mhe oni akanya.† ¹² Mhi ghie iTakikọsi je ẹli Efesọsi.‡ ¹³ Ini u wa bhale rue awulu ugbakpi ni mhi rọ shi obọ oyi iKaripusi obini ẹli iTiroasi ali ebe eyemhe mhuẹ obọ bhale. Tete ẹkuẹ ẹlamhi ni a keke emhi shi.§

¹⁴ Alẹzada oni ọọ lumhi ikhuli, ọọ li mhe onobe gba. Ọnọmhuẹ ọ ya fali ọli ota shi emini ọ riełe.* ¹⁵ Yeẹ li mu egbe ẹ shi ọli egbe, irari khi eri ọ lolo mu okhuẹ vule shi usomhi ni awa rọ ọ tse abọ ọ.

¹⁶ Abi mhi rọ kpe tode pfa egbe mhe shi eke, ọgbọkhọghuo ọa nu mhe migha, eri wewe nya e na tsua mhe pfia. Eshinegba ọ khi rọli mu ota sọ we. ¹⁷ Ama eri Eshinegba ọ migha kpese mhe, ọ ri ekpabọ na mhe ni a bhale ya ẹ khi, rọte obọ oyemhe, oni ungmemhi o lolo ze guele ni egbo iJeta e sọ li. Ali ni a rọ tsumhi mhe obọ oyi eghuli abine khi a mie ọgbọ unu oyi idumhi. ¹⁸ Ọnọmhuẹ ọ ya pfuese mhe okhōli obe ni o vule shi mhe ọ, ali khi ọ ya rue mhe bhale iloghie oyọli

tselele. Lọli ọ mhōli ufumhi ẹle na agboagbo ya je agboagbo. Atse.

Otse ni o kpe ukhoko

¹⁹ Tse iPisilia ali Akuila ali omhuẹ-apfe oyi Onesiforosi na mhe.† ²⁰ Erasitọsi ọ la ẹli iKoriti, ali mhi ze iTirofimosi obọ shi ẹli iMiletusi irari khi ọọ ghua.‡ ²¹ Rọshẹka ni u kełe ramhi ananeni orue ọọ pfi. Eubulusi ọọ tse ali iPudenisi ali iLanusu ali iKilaudia, ali eni e miesuọ nya e ga tse. ²² Ọnọmhuẹ ọ nu ayemhe oye la. Okhale oyi Eshinegba o nu ẹ la.

* **4:10** Li ze iKolo 4.14; iFile 24; 2 iKori 8.23; iGal 2.3; iTato 1.4 † **4:11** Li ze iKolo 4.14; iFile 24; Ika 12.12,25; 13.13; 15.37-39; iKolo 4.10 ‡ **4:12** Li ze Ika 20.4; Efi 6.21-22; iKolo 4.7-8 § **4:13** Li ze Ika 20.6 * **4:14** Li ze 1 iTimo 1.20; Iwolo 62.12; iRom 2.6 † **4:19** Li ze Ika 18.2; 2 iTimo 1.16-17 ‡ **4:20** Li ze Ika 19.22; iRom 16.23; Ika 20.4; 21.29

Ebe ni iPoḷu o keke ghi ITaṭosi

Otse

¹ Mhemhe iPoḷu ni a ze abi oni oo ga oyi Eshinegba ali aghiusomhi na kee oyi iJesu iKirisiti, mhi keke ebe ona. Eri a ghie mhe ni mhi ya zese irudunga oyi eni Eshinegba o ze-a, ali ni mhi rewe khashe igesikia ni o ya sese we abi e li ya la agbo ni o ri egbe e mu Eshinegba. ² Oni irudunga ali ilese ona o migha nga irudushi oyi agbo na agboagbo, ni Eshinegba ni o ya lo egbholi o ri nga na awa neni a me igbaekele oyi agbo. ³ Eghenge ni o ghole Eshinegba, o la rote ungmehi oyoli ni o ro nga mhe obo ri usomhi oyoli khashe gboo. Eshinegba oni o mie awa pfuese o ligho mheshe oli.

⁴ Mhi keke ebe ona ghi iTaṭosi omimhe esheshi elemhi irudunga, ni mhemhe ali loli anye ga la elemhi imiesuo oghuo.

Eshinegba Ita iJesu iKirisiti oni o mie awa pfuese o ka li okhale ne, o ri opfomhe ne.*

Akanya ni iTaṭosi o ya gbe eoli iKireti

⁵ Emini o ze ni mhi ro ze obo shi iKireti khi, ni u me asha pfuse ikanya ni e kpole nya gbe, ali ni u ze egbhali shi igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo na ukhomhi eoli ni e la iKireti nya. Sato abi mhi gueye khi: ⁶ Oni o khi ogbhali shi elemhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo o mema ya khi ogbo ni o gue e ngeli, ini a khi me asha gue ez o shi oli egbe. O mema ya khi oni o rue okpotso oghuo shi. Imi oli e khi eni e miesuo ni ea khi eniye ni e gbakaa ni ea ya suo eso. ⁷ Aborokhia khi eri a ri akanya oyi Eshinegba nga oni o ralo na igbaa oyi eni e mie

iJesu iKirisiti suo nya obo egbo, oo mema khi ogbo ni o gue e ngeli ini a khi gue ez o shi oli egbe. O khi khi ogbo ni o ri imebie e ngeli deba egbo. O khi khi oni elemhi e kele e bi. O khi khi ogbo ni o da onyo pfuече egbe-a. O khi khi ogbo ni o kele e pfi obo, wekhi ogbo ni ingme ukpagho o gho mu egbe dose ode. ⁸ Ochogho o khi oni o ghele e mu egbo, ni oo nono eminete. O khi ogbo ni o gue ri egboli e kia. O khi ogbo igesikia, ali ogbo ni o pfuase. O khi ogbo ni o mu ekpe shi egboli egbe. ⁹ O mema mu oni usomhi onete ni o mholi iregbenga mhue jijiji, abi a li sese oli. Loli o ro dobe ya ri osese igesikia ni oo sese egboese ke ri udu shi we o, ali ni o gbo ri ida-ode oyi eni e nu we e khako khashe, khi egbholi ee lo.†

¹⁰ Irari khi egbo iJu ebubu eghuo ni e miesuo ni e pfi ozughu, e la o, ni ee ngme ingmemhi afue ni ee di egbo. Wewe e sese ode egbhali khi a mema shele ogboa neni o khi oni o miesuo. ¹¹ O ti ni a pfi we okpe unu, itobo khi eri e ri emini e sese yese udu oyi omhue-apfe ebubu-a. Itobo ini e ba me asha ke ti ukpagho ma, e ro ligho sese. ¹² Egbegbi omekeguele oyewe, o ke ngme oli ghue, oo, "Egbo iKireti, egbo egbhali, ali egbo ebe ali egbo iwaza elemhi-gbidi-a, a khi." ¹³ Igesikia oni ungmehi ona o khi. Irarigho, ga lolo gbe omama ku we, ni irudunga oyewe o me asha migha. ¹⁴ Eghenge agho, ea ke ke ri eso shi okhe afue oyi egbo iJu ali ishi eyi egbo eni e kie igesikia. ¹⁵ Eri emhi nya e pfuase shi odalo oyi egbo ni e pfuase. Ama emhikhoghuo o ya pfuase shi loe oyi egbo ni ea pfuase ni ea miesuo, irari khi a she keshe we udu ali isamhi-a. ¹⁶ E ma lie khi wewe e lese Eshinegba, ama eri angeli oyewe o rokhashe gboo, khi ea lese oli. Egbo ni aa ti e mama ali egbo umha-sueso e

* 1:4 Li ze 2 iKori 8.23; iGal 2.3; 2 iTimo 4.10

† 1:9 Li ze 1 iTimo 3.2-7

khi, ni ẹa ti okiẹ wẹẹ itoto.

2

Oseṣe ni a ya ke seṣe iku egbo ododa

¹ Ghe i! Yeye oye, u mema ya ke seṣe emini o lama shi egbegbi oseṣe o. ² Seṣe emose ni e she khi egbhali, e ke ri abo mu udu. E khi eni a mu ekpe na, e khi egbo ni e guẹ ri egbewẹ kia. E ze ni irudunga ali inono ali iregbemie oyewe o lolo mu eke.

³ Gbo ligho seṣe ikpotso eni egbhali e ke ngeli abi ikpotso egbhali ni e la agbo ipfuase. E khi khi eni e ri unu e yese egbo a, e khi ditse onyo idada a, ama e ke seṣe egbo ingeli enete. ⁴ Ishegho ni e ke seṣe izele ikpotso e nono ingme oyi odo we ali imi we. ⁵ E khi egbo ni e guẹ ri egbewẹ e kia, e khi eni e pfuase. E khi shitọ ni ẹa mholi oni ẹẹ gbe owa. E khi eni e mholi isomhelemhi. E ke nyese ukhomhi na odo we pfo. Ini ogbokhoghuo o khi me asha ngme ungmehi imebie deba usomhi onete oyi Eshinegba.

⁶ Gbo li ligho gueye eni izeo e khi egbo ni e guẹ ri egbewẹ e kia. ⁷ Ze ni emini u wa riẹle nya e khi eminete ni egbo nya e ya ke khonya. Ri igesikia ali omuegbe ke khasẹ elemhi oseṣe ni u wa seṣe. ⁸ Ke ri ingmemhi ni e gba pfo ni ogbokhoghuo ọa me te ya ke ze ifue ngme ungmehi oye. Ini ebe awa e khi me emini ọa ti okhoghuo ngme shi awa egbe, ni omama o mu we.

⁹ Seṣe ighumha e ri egbewẹ na ega eyewe pfo nya, e ga ke riẹle emini o ri egbe e ke mu we odekhode. E khi ke soḷo shi we o ini e nu we e ke wola. ¹⁰ E khi bena ke do we ughiatọ. E ri ochoghọ ke rokhasẹ khi egbo enete ni e gbe akanya te ode igesikia wewe e khi. Eghẹghe agho ni e ri oseṣe ungmehi oyi

Eshinegba ni o mie awa pfuese ke ghole.

¹¹ Irari khi okhale oyi Eshinegba ni o ri imiepfuese bhale o she ri egboḷi khasẹ ogbokpa. ¹² Loḷi o seṣe awa, awa ke kie ingeli ni ẹa ghole Eshinegba ali oguẹmhe oyi emhi agbo, ni ogbogbo o ke nu egboḷi ngme. Awa a ngeli angeli ni o migha shi ipfuase eghẹghe ni awa la memena. ¹³ Abi awa li ri ukpeloe shi eke e khe ogbeḷe ni Eshinegba ni o fune Omiepfuese iJesu iKirisiti oyawa o ro ya nyene egbe bhale. ¹⁴ IJesu iKirisiti ni o ri egboḷi bhale ro pfa awa shi eke rote obo oyi okholo nya lasela, ali ni o ro khuṣe egbo eyoli-a, ikhi egbo ni ikanya enete igbegbe e ghole.*

¹⁵ Enana e khi emini u wa ke seṣe. Ri afu ni mhi ro ne ke ri udu shi we o, u gbo tse agua ye we. Khi ze ni ogbokhoghuo o ri ukpeloe gbe e.

3

Abi eni e miesuo e lie ke ngeli

¹ Ke yeke eni egbo le, e ke nyese ukhomhi na enighie ali eni e mhesẹ, ali e ri ungmehi oyewe ke gbe akanya. E mu egbe ni e ro ke gbe ikanya enete. ² E khi lo egbhoḷi yese ogbokhoghuo eva-a, e khi egbo opfomhe, e khi nu egbewẹ ke wola, ama e khi eni e ri ikuegbe-a a ngeli deba ogbokpa.

³ Irari khi awa kpe li riẹle ingme oyeghe ali umha-sueso. Awa khi eni a di, ni a ri oguẹmhe egbe, ali aruele mu shi igha. Awa la angeli ubogbo ali ofuma ikpekpe. Áa biselemhi awa, awa gbolo biselemhi egbe. ⁴ Ama abi isomhelemhi ali inono oyi Eshinegba Omiepfuese oyawa o ro feli lasela. ⁵ O mie awa pfuese, ni ọa khi itobo ingeli ni e migha shi ipfuase ni awa ngeli, ama itobo ilelemhi oyoli. O rote iriẹle bia

* 2:14 Li ze Iwolo 130.8; Okiali 19.5; iDeut 4.20; 7.6; 14.2; 1 iPit 2.9

ali ikhuẹse-pfuase oyi Ayemhe-nọ-pfuase tsumhi awa. Ọ ri agbọ onogbọ na awa. ⁶ Eri Eshinegba ọ tutu Ayemhe-nọ-pfuase ku awa tuọ itobọ emini iJesu iKirisiti ọ riẹle na awa. ⁷ Egheghe aghọ, awa kha khi eni ọ rọte okhale oyọli rọ pfuase se, awa mele imi ọli a ni e mhọli ọli shi udu khi e mhue obọ shi ugu agbọ na agbọagbọ. ⁸ Egbegbi ungmemhi ni a ri egbe ẹ nga ona o khi.

Mhia nono ni u lolo gue ọli ye we jijiji, ini eni e she kpe regbenga Eshinegba, ni e kuegbe-a ke gbe ikanya enete. Eni emhi ena e ma ti gba irari khi e ma ri eleli ẹ na ọgbọkpa.

⁹ Khi nu egbọ khe akọ shi ingme afue, ali itonọ utetọ oyi echeli idada. Khi wola ali khi khọli shi ingme Ishi eyi iMosisi, itobọ khi afue ali emini ẹa ri eleli a bhale e khi. ¹⁰ Kpe tse agua ye ọgbọ ozughu iteva, ini ọa kie suọ, u ti gbe me ọli na, ini emhikhoghuo e khi ku ẹ gbe. ¹¹ Lọli u rọ ya lese khi egbọ enana e she de ode khi ode, olamhe e ke la. Angeli oyewe o she pfa ezọ mu we.

Omhesẹ ni o kpukhokho

¹² Mhi kha da lese ghie Atẹmasi ghi ẹ ne o ke khi iTakikosi, roshẹka ni u bhale ya ẹ mhe iNikapolisi irari khi mhi she ri ọli shi udu khi oobọ mhi ya la egheghe oruame.*

¹³ Abibi o riẹ li, roshẹka kpaghie iZenasi oni ọ khi ilọya ali Apolosi obọ, ini ẹẹ vu. Ri emini ẹ nono nya na we.† ¹⁴ Egbọ eyawa e khi eni e wena abi a lie gbe akanya enete, ni e dobe ke riẹle emini ẹẹ nono elemhi ogbele na egbewe, ini e khi la agbọ ighalaba.

¹⁵ Egbọ ni e nu mhe la ana nya e ga tse ẹ. A tse eni e li miesuọ ali eni e nono ingme oyi anye.

Okhale oyi Eshinegba o ka nu ẹ la.

* **3:12** Li ze Ika 20.4; Efi 6.21-22; iKolo 4.7-8; 2 iTimo 4.12 † **3:13** Li ze Ika 18.24; 1 iKori 16.12

Ebe ni iPolu o keke ghi iFilemọ

¹ Mhemhe iPolu ni a ri itobo khi mhi a gbe akanya na iJesu iKirisiti mu shi ogba ighumha, mhi keke ebe ona, ali iTimoti. iFilemọ omole anye ni anye ga a gbe akanya, a keke oli ghi, ² li shi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni o la owa oye ali inyoghwo awa ni okpotso na lui Apfia ali Achiposi ni anye ga khi ekholi-okhue eyi Eshinegba.* ³ Eshinegba Ita awa ali iJesu iKirisiti Onomhue e ka li okhale na e, e ri ofomhe na e.

Inono ali iregbenga ni iFilemọ o mholi

⁴ iFilemọ, eghenge kpa mhi ro kphemhi na Eshinegba ini mhia so iromhi ne. ⁵ Irari khi mhi suo inono ni u mholi na egbo eyi Eshinegba nya ali irudunga ni u mhuē shi iJesu Onomhue. ⁶ Iromhi ni mhia so khi, o ze ni ilakugbe oyawa abi eni e mholi irudunga oghuo, o ri awa lese ikhivose nya, ni awa mholi irari khi awa kugbe iKirisiti o. ⁷ Inono oye i, inyoghwo-mhe, o she ri ukpokpomhi oghelē ghi mhe, o gbo ri udu shi mhe o! U gbo guise udu oyi eni e miesuo le.

IPolu o so iromhi na Onesimusi

⁸ Itobo igho, ini o rie khia khi mhi kha dobe mhesē ne emini o ti ni u riele abi inyoghwoe elemhi iKirisiti, ⁹ mhi ya ri itobo inono lema e, abi mhemhe iPolu ni o she khi oghbali ni mhi gbo khi oni o ga oyi iJesu iKirisiti memena. ¹⁰ Mhi lema e shi itobo oyi Onesimusi ni o la elemhi ogba ighumha ana mele omimhe-a.† ¹¹ Ni o khia khi waa ke kpe mhuē emini a roli e riele, ama

memena, o she mhuē emini awa roli ya riele.

¹² Mhi ghie oli nyene egbe e ghi e, rote ekelemhi udu inono oyemhe. ¹³ Mhii kha ze oli obo ni o nu mhe la akana ni o to eloli e ke ri eloe khu mhe abi mhi li la ogba oghumha ena shi usomhi onete oyi Eshinegba. ¹⁴ Ama mhi aa nono ni mhi riele emhi okhoghuo ni u waa lama shi, ni a ro bhale ya e khi ikanya enete ni u gbe, eri u rote elemhi udu gbe we. Ni o a khi eri a tanō e abo shi o. ¹⁵ A dobe e me khi eri Onesimusi o rote e obo vu ukuku eghenge, ni o kha ke jele deba e, o nu e la agboagbo. ¹⁶ Oa ke khi oghumha tse, ama o fu dose oghumha, inyoghwo awa elemhi iKirisiti o ke khi. Oni awa nono ingme oyoli egbegbo o khi, abi ogbo ali inyoghwo, elemhi Onomhue.

¹⁷ Ini o khia khi u lese mhe shi onuzava oye, gbo mie oli abi u kha li mie mhe. ¹⁸ Ama ini o khia khi o lue ne, okekha khi eri o lo e ota, ku ota eyoli lo ekuē oyemhe. ¹⁹ Mhemhe iPolu mhi ri obo oyemhe e keke ebe ona. Mhie ye khi mhi ya fali e ewe. Mhia ke khi oni o ke gbolo e yele e le khi mhemhe mhi mholi agbo oye nya. ²⁰ Irarigho, inyoghwo, ri ikpaghiobo ona na mhe itobo Onomhue, abi inyoghwo ni awa ga mie iKirisiti suo ri oghelē shi mhe udu. ²¹ Mhi lese gboo khi abi mhi lie keke ebe ona ghi e, khi u ya riele emini mhie u riele, mhi ga lese khi u ya riele dose abi mhie u li riele.

²² Gbo li riele elemhi owa oghuo shi eke khe mhe. Irari khi mhi lese khi a ya rue mhe obo a na e, ni o ri iromhi ni a so bhale ya tse.

²³ Epafurasi ni anye ga khi eni ee ga eyi iJesu iKirisiti, oo tse e.† ²⁴ Igho li khi iMaki ali Arisitakusi ali iDemasi ali iLuku ni anye ga gbe akanya, ee tse e.§

* 1:2 Li ze iKolo 4.17 † 1:10 Li ze iKolo 4.9
12.12,25; 13.13; 15.37-39; 19.29; 27.2; iKolo 4.10,14; 2 iTimo 4.10,11

† 1:23 Li ze iKolo 1.7; 4.12 § 1:24 Li ze Ika

25 Okhale oyi iJesu iKirisiti
Ọnọmhuẹ o ka la ayẹmhe oyi eẹ nya.

Ebe ni a keke ghi egbo Iburu Eni e miesuo

Ungmemhi oyi Eshinegba ni o rōte obọ oyi Omiḡli bhale

¹ Agbọ-nēde, ebubu eghēghē ali ode ḡḡda Eshinegba ḡ te ri emekeḡuele nu ititawa ngme. ² Ama omiḡli ni ḡ zē ni ḡ le ugu emhikpa ḡ ke rō nu awa ngme ogbēlē ikpukhokho ni awa la memena. Obọ oyḡli ḡ gbo rōte ma agbọ ³Lḡli ḡ ri ufumhi oyi Eshinegba khase. Eri ḡ gbo li abi Eshinegba ḡ li tee. Lḡli ḡ ri ungmehi ni o tsua ekpabọ oyḡli mu agbọ nya mhḡli. Abi ḡ rō khuḡḡḡ awa olamhē-a sē, ḡ shitḡ ukiēkiē obita na Eghiele oyi Eshinegba ni ḡ mhḡli ekpabọ ni o funē nya.

Ufumhi oyi Omi Eshinegba

⁴ A ri ḡni omiḡli fu dḡḡḡ iḡeni abi eva ni Eshinegba ḡ rō na li o li fu dḡḡḡ oyēwē.

⁵ Aḡeni ḡnḡḡhuo Eshinegba ḡ tigbe liē ḡli,
“Omimhē u khi
amo mhi te khi Itē?”
Ali ḡnḡḡhuo o gbolo ḡli;
“Mhi ya khi Ita ē,
yēyē u khi Omimhē?”*

⁶ Ama abi Eshinegba ḡ rō ya ghie Omiḡli ḡḡhuo kpe je elemhi agbọ, ḡḡ,

“Iḡeni eyi Eshinegba nya
e mema nyēḡḡ ukhomhi ga li.”†

⁷ Abi ḡ rō ḡ ngme ingme oyi iḡeni, ḡḡ,

“Ḳ ma iḡeni eyḡli
abi akpekpeli,
ḡ ma eni ēḡ ga eyḡli
abi ēlemhi ere.”‡

⁸ Ama abi Eshinegba ḡ rō ḡ ngme ingme oyi Omiḡli, ḡḡ,

“Eshinegba u khi!
Omḡḡḡ oyē,
agbḡagbḡ o ya la ḡ.
Ipfuase ali iḡḡḡḡḡ
u rō ya ke mḡḡḡ
na egbḡ eyē.

⁹ Ipfuase u nono,
ingmobe ḡa ghḡle ē,
irarighḡ Eshinegba u khi!
Eshinegba oyē, ḡ she rē
fu dḡḡḡ etu-ē,
itobḡ khi ḡ ri
oili ogḡḡḡ to ē ukhomhi.”§

¹⁰ Ḳ gbolo liē,
“Yēyē Ḳnḡḡḡ,
rōte igbaekele,
u te ma agbḡ.

Abḡ eyē u rō ma ukhuli.
¹¹ Wēwē nya e ya pfua,
ama yēyē u kiele ē la ḡ.

E ya taa abi itsua ni a sḡ.

¹² U khili wē abi ide,
e ya ḡḡḡḡ abi a liē
ḡḡḡḡ itsua ni a sḡ.
Ama abi u li u kiele ē li,
agbḡ oyē ḡa tigbe
ya mhḡli ukpḡḡḡ.”*

¹³ Aḡeni ḡnḡḡhuo Eshinegba ḡ tigbe liē ḡli,
“Shitḡ mḡḡ ukiēkiē obita omḡḡḡ,
ramhi ni mhi rō ya ri ebe ē
mele ukpḡḡḡḡ akphawē-nga
oyē-a?”†

¹⁴ Ḳa khi iyemḡḡ eni ēḡ ga Eshinegba iḡeni nya e khi, ni Eshinegba ḡḡ ghie e ke ga eni e ya le ugu imiepfuese?

2

Ukpokpomhi imiepfuese

¹ Irarighḡ a zē ni awa lolo mu iḡḡḡḡḡ ni awa suḡ mḡḡḡ, ini a khi tsua awa ibe vu. ² Irari khi ini usomhi ni iḡeni e bhale ya guele, o khi egbegbḡ, ni a ya na egbḡ ni ēa rḡli gbe akanya osoli to shi; ³ sēḡ awa li ya pfue oni osoli ona, ini

* 1:5 Li zē Iwolo 2:7; 2 iSam 7:14; 1 Okḡḡ 17:13 † 1:6 Li zē iDḡḡḡ 32:43 ‡ 1:7 Li zē Iwolo 104:4 § 1:9 Li zē Iwolo 45:6,7 * 1:12 Li zē Iwolo 102:25-27 † 1:13 Li zē Iwolo 110:1

awa ri ẹloe gbe ukpokpomhi imiep-
fuese oghoghọ ni Onomhue loughuo
ọ te odode gue le, ni eni e suọ li,
e gueye anye khi igesikia lo? ⁴ Oni
usomhi ona ni Eshinegba ọ gbo ri
ọlele, ali ikanya oshabọ ali onyaloa
ododa ze otsele shi, li shi isomhopfa
eyi Ayemhe-no-pfuase ni ọ kemhi
abi o li ghole ọli shi.

Ijesu ọ bhale agbo abi ogbo

⁵ Eshinegba ọa ri omhese oyi agbo
ni ọọ bhale nga igeni obo, ikhi agbo
ni awa ngme ena. ⁶ Ama, a mhọli
ashini a ngme ọli shi elemhi Ebe-
no-pfuase, ni ọọ.

“Elo ogbo fe khi,
ni ingme oyoli o ro na mu
yeye Eshinegba egbe,
elo ọ khi ni u ro
lina ri ẹloe ẹ khu ọli?”

⁷ U ma li kpoke
na igeni denẹ,
u ri ufumhi
ali ekpe rughu ọli,
u roli loghie nga
emini u ma nya.

⁸ U roli loghie
emhi nya.”*

Eshinegba ọ she ri emini ọ ma nya
na li ọ ro ke mheshe shi. Ọa keshe
emhikhoghuo le ni ọa ro shi ọli
omhese. Ama memena, awa aa
kie me eni emhi nya pfo ne ni ọ
ro nali ọ ke mheshe shi. ⁹ Ama
ijesu awa a me, ni a kpe ma kpoke
na igeni ukuku ọ denẹ. Oni a ri
ufumhi ali ekpe rughu memena
itobọ eghuli ni ọ ghu. Igho lo,
okhale oyi Eshinegba o roli ghu-a na
egbokpa.

¹⁰ Ni Eshinegba, ni ọ ma emhi nya
ni ọ mu we mhọli, ọ me asha ri oni
ufumhi ona na ebubu egbo, ọ ro ri
ijesu khi oni ọ gba pfo rote osoli ni
ọ me. Irari khi ijesu ọ re egbo nya
bhale imiepfuese.

¹¹ Ghe oni ọ ri egbo pfuase ali eni
a ro pfuase nya, unuekpẹ oghuo e

ke ga khi. Lọli o ze khi omama ọa
mu ijesu ni ọ ro lu we inyoghuo.

¹² Oo Eshinegba,
“Mhi ya gueye
inyoghuo-mhe
emini u she ri ele,
Mhi ya la ilegba oyewe
to uwolo ikueghie oye.”†

¹³ O gbolo ẹ,
“Mhi ya regbenga
Eshinegba.”

O gbolo ẹ,
“Ghe mhemhe ali eniye
ni Eshinegba ọ ro na mhe.”‡

¹⁴ Aborokhia khi imi Eshinegba,
egbo ni e ze idiegbe ogbo ali ọlia e
khi, loli ijesu Omioli ọ ro li mele
ogbo ni ọ mhọli idiegbe ali ọlia-
a. Eri ọ lina ini ọ me asha rote
eghuli ni ọ ghu pfuse Okphaghie-
a ni ọ kpe mu ekpabo oyi eghuli
mhue, ¹⁵ ni ọ me asha pfuese egbo
ni ulishi eghuli ọọ mu ẹlekhẹle.
¹⁶ Egbegbo lo khi ọa khi igeni ọ
bhale ya kpaghie obo, ama imimi
Aburaamu. § ¹⁷ Itobọ ona a ro roli
li abi inyoghuo ọli nya odekhode.
Ni ọ me asha khi Okpodalo-ugamhi
oyi Eshinegba ni ọ kpada nya, ni ọ
mhọli igesikia ali ilelemhi shi elemhi
ugamhi oyi Eshinegba, ni ọ me asha
shishi olamhe eyi egbo-a. ¹⁸ Irari
khi ọ li me osoli abi a ro mu ọli fe,
ọ li dobe ẹ kpaghie eni a lili ẹ mufe
obo.

3

Ijesu ọ fu dose iMosisi

¹ Irarigho, inyoghuo-mhe ni
Eshinegba ọ ze ni e khi egbo ni e
pfuase eyoli, a sa ingme oyi ijesu
ni awa lui aghiusomhi na kepe, ali
Oga oyi ekpodalo ugamhi nya. ² Eri
ọ ri igesikia deba Eshinegba, ni ọ ze
ọli ọ ke gbe akanya eyoli, ezeze abi
iMosisi oni ọọ ga ọ li ri igesikia gbe
akanya elemhi Owa oyi Eshinegba.*

³ A she me khi ijesu ọ mhue imułoe

* 2:8 Li ze Iwolo 8.4-6 † 2:12 Li ze Iwolo 22.22 ‡ 2:13 Li ze Aza 8.17,18 § 2:16 Li ze Aza

41.8-9 * 3:2 Li ze iNoba 12.7

ni o fu dọṣe oyi iMosisi, eṣeṣe abi atsona o liẹ mhọli imuṣe ni o fu dọṣe owa ni o tọ. ⁴ A kie kpẹ lẹṣe khi oḡbọ oṣo tọ owa kpa, Eshinẹgba o ma emhikpa. ⁵ iMosisi o khi oḡbọ igesikia elemhi Owa oyi Eshinẹgba abi oni oṣo ga. Akanya ni o gbe o khi oṣeṣe oyi igesikia oyi emini a ya ngme ogbe na akọ. ⁶ Ama iKirisiti o khi Omi Eshinẹgba ni o mhese e shi Owa ugamhi oyọli. Owa oyọli awa khi ini awa da kie mu igbedu ali irudushi oyawa ni awa regbenga mhue ne.

Iyemhea ni a ro na Egbọ eyi Eshinẹgba

⁷ Irarigho, abi Ayemhe-no-pfuase o ngme, ni oṣo,
“A kha suọ uruli

oyi Eshinẹgba amo,

⁸ a khi zese udu-a,

abi eni e bia e e li

egheghe ni e ro o riẹṣe

umha-sueso deba Eshinẹgba.

Egheghe ni a ro la

odagbe ifufu mu we fe,

⁹ ikhi obini ita e e la

mu mhe fe, mhese mhe bino,

e me emini mhi riẹṣe

elemhi ikpe egbhueva

¹⁰ Lọli o ze ni elemhi e ro bi mhe

deba oni agbhotu oḡho,

ni mhi ro lie, ‘Egheghe kpa

udu oyewe o ro rewe lo ebuli,

ea lese ode eyemhe.’

¹¹ Irarigho, mhi ro ri

elemhi-ibibi shi-emue lie,

‘Ea ya tigbe lo

iyemhea oyemhe.’”†

¹² Inyoghuo, a mu egbe e ini onge e o khi mhọli udu umha-miesuo, ni o ya lase ode oyi Eshinẹgba ni o la o le. ¹³ Ochoghọ a ke ye egbe e ude, itobọ khi, “Amo.” Oni egheghe o kie la o, ni a ro o mu pfi, ini udimhi ni olamhe oṣo di oḡbọ o khi ri onge e zese udu-a. ¹⁴ Eni e kuma iKirisiti o awa khi ini awa lolo mu

igbedu ni awa rote eke mhọli mhue ya ramhi ukpese. ¹⁵ Abi Ebe-nopfuase o ngme.

“Ini u suọ uruli

oyi Eshinẹgba amo,

a khi zese udu-a,

abi eni e bia e e li

egheghe ni e ro o riẹṣe

umha-sueso deba Eshinẹgba.”†

¹⁶ Eghuo e khi eni egbo ni e suọ uruli oyi Eshinẹgba ni e riẹṣe umha suọ eso deba li? Oa khi eni iMosisi o rote eke ijipiti rue lasele? ¹⁷ Eghuo o biselemhi deba ikpe egbhueva? Oa khi eni e lamhe, ni e ghulooa shi odagbe ifufu? ¹⁸ Eghuo Eshinẹgba o shi emue deba khi ea ya tigbe lo iyemhea, oa khi eni ea suọ eso na li?§ ¹⁹ Irarigho, awa me khi itobọ umha-miesuo oyewe ea ro dobe lo.

4

Iyemhea ni a shobo na egbo eyi Eshinẹgba

¹ Aborokhia khi ishobo ni awa ro ya lo iyemhea khi o kie la o, awa mu egbe awa ini o khi de onge e obọ-a. ² Awa she li suọ oni usomhi onete abi wewe e ke li suọ oli. Ama oni usomhi oa mu we eloe irari khi ea ri irudunga mie oli. ³ Awa ni awa mhue irudunga, awa ya lo oni iyemhea. Ama eni ea miesuo, Eshinẹgba oṣo lie

“Elemhi ibibi

mhi ro shi-emue,

khi ‘Ea ya tigbe lo

asha iyemhea oyemhe.’”

Aboriekhia rote abi o te ma agbo o te riẹṣe oni iyemhea ona shi eke.*

⁴ A ngme na shi Ebe-nopfuase abi o ro ngme ingme ogbele onuzi-ishilua khi, “Eshinẹgba o yemhe ikanya-a nya-a elenizu-ishilua.”† ⁵ A gbo ngme oni ingme onana khi. “Ea tigbe ya lo iyemhea oyemhe.”†

⁶ Elese e lao ni a ya ri egheghe na ni e ro lo oni iyemhea. Irari khi

† 3:11 Li ze Iwolo 95.7-11 † 3:15 Li ze Iwolo 95.7-8 § 3:18 Li ze iNoba 14.1-35 * 4:3 Li ze Iwolo 95.11 † 4:4 Li ze Igbae 2.2 † 4:5 Li ze Iwolo 95.11

eni e kpẹ suọ oni Usomhi Onete ẹa lo oni iyemhẹa ogho, itobọ khi ẹa miesuọ. ⁷ Irarigho, Eshinegba o ro gbo ri ẹlelese shi eke ni a ro ya lo iyemhẹa oyoli, ni o lu Amo. Ezeze abi o rote unu oyi iDefidi ngme oli ẹlelese abi a kpẹ li ngme oli, ni oọ: “A kha suọ uruli oyoli Amo,

a khi zese udu-a.”[§]

⁸ Ini iJoshua oọ ri iyemhẹa na we lo, Eshinegba o a kha gbo te ikpukhokho ri ogbele olese shi eke na we.* ⁹ Abi o li ena, Ogbele iyemhẹa o kie la o, ni egbọ eyi Eshinegba e la yemhẹ-a ¹⁰ Itobọ khi oni o da lo iyemhẹa oyi Eshinegba ne, eri o li yemhẹ ikanya eyoli-a, abi Eshinegba o li yemhẹ eyoli-a.† ¹¹ Irarigho, awa rosheka ini awa dobe lo oni iyemhẹa ogho, ini awa khi de itobọ khi awa khonya we riyele umha-sueso.

¹² Irari khi eri ungmehi oyi Eshinegba o mhọli agbo, oọ gbe akanya. O mu dose itakobi ozalo eva kpa, ni oọ gbese lo ogbo udu, o khueghie oli-a, ni oọ guano emini e la usamhi ali ayemhẹ, o gbo li gbese lo ikpese ali ikhorọ na elemhi igua. O dobe e khueghie ingeli ali isamhi na ekelemhi udu-a. ¹³ Emhikhoghuo o a la emini a ma nya ni o sheli shi oli o. Eri emhikpa e na khueghie-a shi ukpeloe oyi Eshinegba, ikhi oni awa ya ri abo khasẹ abi awa li gbe.

Ijesu o khi Oga Okpodalo-ugamhi Oniemhi Oyawa

¹⁴ Irarigho, a ze ni awa lolo mu irudunga ni awa mhọli mhue, abi o ro da khia khi awa mhọli Oga oyi ekpodalo ugamhi ni o Funẹ ni o she je odalo oyi Eshinegba. Loli o khi iJesu Omi Eshinegba. ¹⁵ Oa khi Oga oyi ekpodalo ugamhi ni o a ya lelemhi awa shi emini awa

do-a riyele. Ama oni a she mu fe abi awa, odekhode o khi, ama o a tigbe lamhe. ¹⁶ A ze ni awa ri igbedu ti deba Eshinegba ni o mhọli isomhelemhi. Agho awa te ya mie ilelemhi ali isomhelemhi ni o ya kpaghie awa obo eghẹghẹ ni awa ro o nono ikpaghiobo.

5

¹ Oga oyi ekpodalo ugamhi, ni a da rote elemhi egbọ ze kpa, eri a ze oli ni o ke migha na we ingme ugamhi eyi Eshinegba. Ni o ke riyele irona ali iluasobo na we shi olamhe eyewe. ² Ofie o roo deba eni ẹa lese emini aa li, ni ẹẹ da ode, itobọ khi loli o li mhọli ode ni o a te li gba pfo. ³ Onana o ze khi egboli o kpẹ luasobo a na shi olamhe eyoli, neni o luase na egbọ nya shi olamhe oyewe.* ⁴ Ogbokhoghuo, o a rue oni okhale ona ni a ro lu ogbo shi Oga oyi ekpodalo ugamhi. Eshinegba lolighuo tse oọ lu ogbo, o roli khi Oga oyi ekpodalo ugamhi, ezeze abi a li lu Eroni.†

⁵ Igho iKirisiti o a li mie oni okhale ro lu egboli Oga oyi ekpodalo ugamhi. Ama Eshinegba o o li, “Omimhe u khi,

Amo mhi te khi Ite.”‡

⁶ O gbo ngme oli shi ashese,

“Okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba

u khi agboagbo,

ezeze onabi iMekizedeki.”[§]

⁷ Abi iJesu o ro la agbo, atsesẹ ali iku-amẹ-ewie alo iJesu o roo so iromhi lema Eshinegba, oni o kha tsumhi oli obo eghuli. Itobọ khi eri o ri egboli tiemhile, ri egboli na Eshinegba pfo, loli o ro suọ iromhi eyoli.* ⁸ Abi o riyele khia khi Omi Eshinegba o khi, osoli ni o me, o roli wena isueso na Eshinegba. ⁹ Abi a ro roli gba pfo se, obo oyoli eni e

§ 4:7 Li ze iwolo 95.7-8 * 4:8 Li ze iDeut 31.7; iJosh 22.4 † 4:10 Li ze Igbae 2.2 * 5:3 Li ze iLev 9.7 † 5:4 Li ze Okiali 28.1 ‡ 5:5 Li ze iwolo 2.7 § 5:6 Li ze iwolo 110.4 * 5:7 Li ze iMat 26.36-46; iMak 14.32-42; iLuk 22.39-46

suo esò nali e ke ròte mhòli imiep-fuese na agboagbo. ¹⁰ Eshinegba o zè òli Oga oyi ekpodalo ugamhi, onabi iMekizèdeki.

Ogbo khi pfi irudunga ona shi eke

¹¹ Emhi ebubu e la o ni awa ya ngme shi eni ingme enana, ama o ma a munu ni a rò zoło wè-a lo ẹ esò, itobò khi aa mhòli oghuemhè ni a rò suo. ¹² Abi o riè khia khi a she ramhi eni ẹẹ esèş ẹgboese, ni a rò kie khi eni a sèş owèna eni ododè eyi ingme Eshinegba eghò, ẹnveli o ti ẹ egbe a tẹ eminale ni o toto ne. ¹³ Onini o da kiele ẹ nye ẹnveli ne, eri o li abi omò ni oà lolo mhòli ilèş shi osèş iguè-ngeli.† ¹⁴ Ama eminale ni e toto, eni e womhè ẹloe ẹẹ le. Ikhi eni e ri itobò eni eminale ni e toto ni ẹẹ le eghèghè kpa lèş ikhiòda shi emini o migha shi onete ali onobe.

6

¹ Irarighò, a zè ni awa je odalo shi osèş ni e womhèloe ni awa pfi osèş ni a rò gba ingme eyi iKirisiti eke le. Awa khi ke gbo tiemhi eke je osèş ena imupfi ròte ikanya ebe lasele, ali osèş ena irudunga Eshinegba, ² ali osèş ibatizi, ali irobò-nga ogbo egbe, ali irote eghuli guale oyi eni e ghua, ali osèş oyi iguèzo ni ogbo la je obini o ya la agboagbo. ³ O kha ghòle Eshinegba awa ya je odalo elemhi owèna.

⁴⁻⁶ Egbò ni e she kpe mè ákpá, ni e she kpè mie isomhopfa oyi iloghie ghue, ni e kpè mie Ayemhè-nò-pfuasè, ni e she lèş onete ni o la ungmemhi oyi Eshinegba ali ekpabò oyi agbo ni oò bhale, ni e tigbe tsua irudunga oyèwè pfiá, oà ke zè ẹ rièlè ni a dobè nyenè wè gbolo bhale imiesuo, aboròkhia khi eri e she gbolo ta Omi Eshinegba ma apfida utonuzi-eva, ri omama mu òli gboo.

⁷ Eri awa ẹgbò awa li abi eke. Ini amè o ruè shi eke ni emhi ẹkòmhi e rò zè na oghiale, ikhivòş oyi Eshinegba o khi. ⁸ Ama ini o zè igba ali ebuli-a, ogbo oà mhòli emini a ròli ya rièlè, o ya la okhèna ipfiununa oyi Eshinegba ali khi a ya ri erali toşè òli-a.*

⁹ Emòle mhè, ini anye riè lina a ngme i, anye lèşè khi oà khi ẹ ẹ o nu ngme, anye lèşè gboo khi emini e ti egbegbo a rièlè, enabi ẹgbò ẹẹ rièlè ini a mie wè ẹ pfuese. ¹⁰ Eshinegba oà ya gbe ogbo azèba. Oà ya yele ikanya ni u gbe-a ali inono ni u ròkhasè khi u nono òli abi u li ri ikpaghiobò na ẹgbò eyòli ni u kiele ẹkpaghie wè. ¹¹ Anye ẹ nono ni ogboğbo o mu omuegbe ni o mhòli mhue ya ramhi ukpèşè, ni o ròkhasè abi irudushi oyòli o toto ramhi. ¹² Anye ẹa nono ni a mele ewaza-a, ama ni a ke khònya eni e ròte irudunga ali irobòmudu mie ishobò oyi Eshinegba.

Ekha oyi Eshinegba oà ya fiakua

¹³ Abi Eshinegba o rò tse ekha na Aburaamu, Eshinegba o romhi egbòli aboròkhia khi ogboese oà ke gbo fu doşè òli ni o ke ya romhi. ¹⁴ Oò li, “Mhi mema ya khi voşè nè, mhi ya rè mhòli eniyè ali imi-imi ni e bu.”† ¹⁵ Aburaamu o ri abò mu udu, irarighò o mè emini Eshinegba o rò tsekha nali mie. ¹⁶ Ini ogbo o tse ekha, ogboese ni o fu doşè òli oò romhi ni o mu oni ekha migha, eghèghè akhòkhòmhè oà kè la o, oni ekha o migha. ¹⁷ Eri Eshinegba o romhi isheli rò ròli khase eni o tşè ekha na gboo, khi emini lòli rò tşè ekha khi lòli ya rièlè òli, khi oà ya fiakua. ¹⁸ Irarighò, Eshinegba o rò ri emhi eva ena shi eke; ekha ali isheli ni o romhi. Eni emhi eva ena ẹa zè mupfi irari khi Eshinegba oà tigbe ya lo eghòli ghue. Irarighò awa ni awa she na deba li shi

akhukhu, awa ya mhōli iregbada abi awa li mu irudushi oyōli ni o la odalo mhue. ¹⁹ Eri oni irudushi ona o li abi azu ni o toto ni o migha gbaa, ni ayemhe oyawa o mhue. Onana o ri awa doḅe doḅe ode ug-bakpi ni a ro pfa ode ni o lo ashini o pfuase ne nya-a.† ²⁰ Ijesu o she ralo itobo oyawa, o mele Oga oyi ekpodalo ugamhi na agboagbo-a, onabi iMekizedeki. §

7

IMekizedeki okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba

¹ Oni iMekizedeki ona, oghie oyi eoli iSalemu o khi, o gbo khi okpodalo-ugamhi onayi Eshinegba ni o Yagha ne nya. Abi Aburaamu o ro rote okhōli ni o la gbe ighie okhōli jele, iMekizedeki o ya ee oli ode, o so iromhi khivose na Aburaamu. ² Igho Aburaamu o rote itsua ni o rote okhōli ti nya ze aze-oghuo-igbe na li. Emini a ri iMekizedeki ngme khi, "Oghie Igue-ngeli," emini a ri oghie iSalemu ngme khi, "Oghie opfomhe."* ³ Oa mhue ita wekhi inyo, wekhi eri o mhōli unuekpe ni o te lasese, wekhi eri a mhue ashini a keke abi a li bia li ali abi o li ghu-a shi. Abi Omi Eshinegba, Okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba na agboagbo o khi.

⁴ Waa me ashini o fu ramhi. Egbebi Aburaamu oni o gba ushishi egbo iZireni eke le, o ze aze-oghuo-igbe epfue ni o tsua rote okhōli ni o ye na li. ⁵ Eri ushi o Imi iLiva ni e khi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba e ke mieno egbo iZireni ni e khi inyoghwo we, aze-oghuo-igbe, aboriekhia khi imi-imi Aburaamu e ga khi.† ⁶ IMekizedeki oa khi omi iLiva, ama o mie Aburaamu aze-oghuo-igbe, so iromhi khivose na li, ikhi omose ni o mie ekha ni Eshinegba o shi na li. ⁷ Akhokhomhe

oa la o khi ogbo oni kpeda, oo so iromhi ikhivose na oni o kpoke. ⁸ Eralo-ugamhi eyi Eshinegba ni ee mie aze-oghuo-igbe, egbo ni ee ghua e khi. Ama iMekizedeki ona o fu doḅe we nya itobo khi a gueye awa khi agboagbo o la o le. ⁹ Ogbo doḅe e lie khi imi imi iLiva ni ee mie aze-oghuo-igbe, e she li ze oni aze-oghuo-igbe ona rote obo oyi iti-iti itawe Aburaamu. ¹⁰ Itobo khi eghenge ni iMekizedeki o ro me Aburaamu, iLiva o kie la elemhi oyi Aburaamu. Ogbo a bia li ne.

Abi iJesu ali iMekizedeki e li kho egbe

¹¹ Irari khi ini akanya eghiele ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba, ni Ushi oyi iMosisi o ro migha, ni imi imi iLiva ee gbe, o doḅe ri ogbokhoghuo gba pfo lo, aa kha ke gbo ri okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba olese lasese, oni o li abi iMekizedeki, ni oa khi unuekpe oyi iLiva wekhi oyi Erōni. ¹² Irari khi ini a mu eghiele ona ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba pfi, a mema li ya mu ushi pfi. ¹³ Onomhue oyawa ni a ngme ingme oyoli ena, edeli olese o te lasese. Ogbokhoghuo oa rote oni edeli oyoli gbe akanya okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba ukhomhi atete ghue. ¹⁴ Awa ga lese gboo khi Onomhue, edeli iJuda o te lasese. IMosisi oa teva oni edeli abi o ro o ngme ungememhi oyi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba.

¹⁵ Ibhale ni okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba olese ni o li abi iMekizedeki o bhale, o rokhase gboo khi ushi oyi Eshinegba o she mu pfi. ¹⁶ Oa khi itobo khi o rote edeli oyi iLiva lasese abi ushi oo a ke li, loli a ro ze oli okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba, ama itobo khi loli o mhōli ekpabo ni o ro o la agbo agboagbo. ¹⁷ Itobo khi Ebe-nopfuase o ngme oli khi,

† 6:19 Li ze iLev 16.2 § 6:20 Li ze iwolo 110.4

* 7:2 Li ze Igbae 14.17-20 † 7:5 Li ze

iNba 18.21

“Ọkpodalo-ugamhi
oyi Ẹshinẹgba
ẹlẹ na agbọagbọ u khi,
onabi iMẹkizẹdeki.”†

¹⁸ Eri a ri obọ gbe ushi oni ẹlẹlẹ nye, itobọ khi ọa mhọli ekpabọ wẹkhi eri o gbe akanya. ¹⁹ Irari khi Ushi oyi iMosisi ọa doḅe ri emhikhoghūo gba pfo. Memena irudushi oni o ti ne a ke rọ na awa, ni o ri awa doḅe ti bhale mama Ẹshinẹgba.

²⁰ Ẹshinẹgba ọ gbo romhi ishe ma ọ khi iKirisiti khi ọkpodalo-ugamhi oyi Ẹshinẹgba ọ ya khi agbọagbọ. Ọa romhi isheli abi a rọ ri ẹgbọḅese ya le oghie ekpodalo-ugamhi eyi Ẹshinẹgba. ²¹ Ijesu tṣe a romhi isheli rọ le eghie abi Ẹshinẹgba ọ rẹ.

“Mhẹmḅe Onomḅue
mhi she shi-ḅmḅe, khi
‘Ọkpodalo-ugamhi oyi Ẹshinẹgba
u ya khi agbọagbọ.

Mhi aa ya da ọ ghue.’”§

²² Itobọ oni ḅmḅe ni Ẹshinẹgba ọ shi, ijesu ọ rọ khili oni iregbenga ni ọ ri awa mhọli ishobọ onogbọ ni o tinẹ.

²³ Ikhiọda olese ni o gbo la akaghọ khi, ekpodalo-ugamhi eyi Ẹshinẹgba ebubu elese e la ọ ẹghẹghẹ ishobọ onodip. Ẹghẹghẹ aghọ ini ọkpodalo-ugamhi oyi Ẹshinẹgba ọ ghua, ọlese ọ to ẹlolo ọli. ²⁴ Ama eri ijesu ọ la ọ agbọ lẹ agbọagbọ, akanya ọkpodalo-ugamhi oyi Ẹshinẹgba oyọli, eri o migha agbọagbọ ni ọa zẹ ẹ kpe na ọgbọḅese. ²⁵ Irarighọ, ọ doḅe ya tsumhi eni e ri eva oyọli bhale deba Ẹshinẹgba zeghele. Itobọ khi eri ọ la ọ agbọagbọ, ọọ lema na wẹ.

²⁶ Ijesu ọ khi ọni Ọkpodalo-ugamhi oyi Ẹshinẹgba ni ọ kpeda, ni ọ ri emini awa nono na awa. Ọni ọ pfuasẹ ọ khi, ọa mhọli umhaguẹkia wẹkhi olamḅe shi egbe. A she zọlọ li iteva ena olamḅe lasele, a yasẹ ọli nga yagha doṣe idane. ²⁷ Ọa li abi Ega eyi ekpodalo-ugamhi eyi Ẹshinẹgba

elese ni e kpẹ luasẹ obọ oyi igbe-olamḅe kua na egbewẹ ẹlẹkḅelẹ, neni e tigbe ẹ luasẹ na ẹgbọḅese. Iluasobo oghuo iKirisiti ọ leṣe luasẹ utoghūo kpele shi olamḅe oyi ẹgbọḅese abi ọ rọ ri egbọli luasobo.*

²⁸ Egbo eni mhue ashini o kie kpọ wẹ le shi, Ushi oyi iMosisi oo zẹ shi Ọga oyi ekpodalo ugamhi, ama ishobọ ni Ẹshinẹgba ọ ri isheli shi, ni o kpe ukhokho bhale khẹ Ushi oyi iMosisi, ọ rọ zẹ Omi Ẹshinẹgba, ni a she rọ khi ọni ọ gba pfo agbọagbọ.

8

*Ọga oyi ekpodalo ugamhi ọna
Ishobọ onogbọ*

¹ Ọzukhomhi emini anye ẹ ngme na. Awa mhọli Ọga oyi ekpodalo ugamhi, ni ọ shitọ ukiẹkiẹ obita omḅesẹ oyi Ẹshinẹgba ni ọ mhọli ekpabọ nya na obini iloghie agbọagbọ,* ² ni ọọ ga abi Ọga oyi ekpodalo-ugamhi eyi Ẹshinẹgba elemhi Okholo ni a ri ode ghi ni o khi egbegbi igholo ni o la iloghie, oni Onomḅue lẹlighuo ọ tọ, ni ọa khi abọ eyi ẹgbọ a rọ tọ li.

³ Eri a zẹ eni e kpeda na ekpodalo-ugamhi eyi Ẹshinẹgba kpa ni e ri isomhopfa ali iluasobo ke luasẹ. Lọli o zẹ khi Ọni ọ kpeda na ekpodalo-ugamhi eyi Ẹshinẹgba oyawa, ọ mema mhọli emini ọ li rọ ya luasẹ. ⁴ Agbọ ọ kha la lọ, ọa kha fẹ khi ọkpodalo-ugamhi oyi Ẹshinẹgba, aborokhia khi ekpodalo-ugamhi eyi Ẹshinẹgba ni ẹ deba ushi oyi ẹgbọ iju e la aghọ eghọ. ⁵ Okholo ni a ri ide tọ ni e la ga, irọkhokho ali aroro oyi emini e la iloghie e khi. Lọli o zẹ khi abi iMosisi ọ rọ ya tọ oni igholo, khi Ẹshinẹgba ọọ li, “Zobẹ ni a bhale ya ẹ khi abi a li rẹ wẹ khasẹ ukhomhi ute, u li ya riẹlẹ wẹ tee.”† ⁶ Ama, memena, akanya ọkpodalo-ugamhi ni a rọ na ijesu, o

† 7:17 Li zẹ Iwolo 110.4 § 7:21 Li zẹ Iwolo 110.4 * 7:27 Li zẹ iLẹv 9.7 * 8:1 Li zẹ Iwolo 110.1 † 8:5 Li zẹ Okiali 25.40

mu ẹloe dọsẹ oni a rọ na ekpodalo-ugamhi enedio, ẹzẹzẹ abi ishobọ ni ọ migha shi rọ gbe akanya o li mu ẹloe dọsẹ onodio, itobọ khi o migha nga ironga eni e ti ne.

⁷ Ini ishobọ oni ododẹ ọa mhọli ashini o kpọli le shi lọ, ọgbọ ọa kha ke mhọli emini a ri ishobọ olese ẹ riẹle. ⁸ Ama Ẹshinẹgba ọ mẹ ashini ẹgbọ eyọli ẹa kie te gba pfo, lọli ọ rẹ. “Oni ogbẹlẹ ọọ bhale,

ni mhi rọ ya shobọ onogbọ na ẹgbọ iZireni
ali ẹgbọ iJuda.

⁹ Ọa ya li abi ishobọ
ni mhi nu iti-itita wẹ shi,
ogbẹlẹ ni mhi mu wẹ oobọ
rote eke ijipiti ya fiẹ.

Ẹa ri igesikia deba
oni ishobọ ni mhi nu wẹ shi,
itobọ ighọ mhi rọ
rue wẹ ẹloe egbe-a.

¹⁰ Onomhūẹ ọọ,
ogbẹlẹ ni ọọ bhale,
Ishobọ ni mhi ya shi
na ẹgbọ eyi iZireni na,
Mhi ya ri ishi eyemhẹ
shi wẹ isamhi,
mhi kẹkẹ ọli shi wẹ udu.
Mhi ya khi Ẹshinẹgba oyewẹ,
wewẹ e khi ẹgbọ eyemhẹ.

¹¹ Onḡewẹ ọa kẹ ke sẹsẹ
onuzava oyọli, wẹkhi eri
ọ ya liẹ inyoghuo ọli,
‘Lẹsẹ Ẹshinẹgba.’

Itobọ khi wewẹ nya
e ya lẹsẹ mhẹ,
rote oni ọ kpokẹ nya
ya je oni ọ funẹ nya.

¹² Mhi ya ri olamhẹ topfa wẹ,
mhi aa ke gbo ya sato
ipfidọ oyewẹ.”†

¹³ Abi ọ rọ da lu ishobọ onana,
“Onogbọ” egho, o she ri oni ododẹ
mele onodio-a. Emini o da mele

onodio-a ni o she ẹ womhẹ, o keḡe
ya kele-a.

9

Ugamhi na iloghie ali eke agbo

¹ Ishobọ onododẹ o mhọli ishi ni a rọ ọ ga ugamhi, o gbo mhọli igholo ni a ri ide ghi shi eke agbo. ² A tọ okhoro ni a ri ide ghi gasẹ shi elemhi oni igholo. Elemhi owa eva e la ọ oni okhoro. Elemhi owa ni a kpe ramhi aa lui, Asha no Pfuase. Akaghọ a ri emini a ri ákpá ru ẹ nga shi, ali itebu ni a ri ibuledi ni o pfuase ẹ nga.* ³ Elemhi owa onuzi-eva ni o kpe oobọ na ode ugbakpi ni a rọ pfa ode-a, a lui Ashini o Pfuase ne nya.† ⁴ Aghọ adido igolu ni a la tose ituale afu ẹera ni ẹẹ pfie o la. Akpati ishobọ ni a ri igolu ku o li la Ashini o Pfuase ne nya. Oni akpati ona, omi utasa igolu o la ọ ni a ri ibuledi imana a shi.† Aghọ a li ri orokpọ oyi Erọni ni o zẹ ukhuli shi, ali ipepemhi eche eva ni a keke ishi shi.S* ⁵ Ikpeda na oni akpati ona, a ma emhi eva ni e li abi igeni ni e zẹ ipfua shi, ni e sọ alo ghue ufumhi oyi Ẹshinẹgba. E naghie ipfua eyewẹ-a guese ashini a la ri olamhẹ ẹ topfa. Ama ọa khi memena awa ya mẹ eghẹghẹ rọ ke toḡo eni emhi ena nya ramhi udi wẹ pfo.†

⁶ A kha da she lina ri emhi ogbogbọ nya shi ashini a rọli ẹ shi se, lọli eni ẹẹ ralo ugamhi e rọ ọ lo elemhi owa onododẹ ya gbe akanya ododa eyewẹ ogbẹlẹ kpa.†

⁷ Ama Ọga oyi ekpodalo ugamhi lolighuo tse ọ doḡe ẹ lo elemhi Owa Ni o pfuase ne nya ni o la ọ. Utoghuo elemhi ukpe ọ lẹsẹ ẹ lo akaghọ. Ọlia eni ọ rọ luasobo

† **8:12** Li zẹ ijere 31.31-34 * **9:2** Li zẹ Okiali 26.1-30; 25.31-40,23-30 † **9:3** Li zẹ Okiali 26.31-33 † **9:4** Imana khi eminale ni Ẹshinẹgba ọ rote idane ruẹsẹ kule abi amẹ na eniyẹ iZireni abi e rọ rote ijipiti vu je eke ishobọ, ni a lu iKena § **9:4** Eri orokpọ onayi Erọni ni a ngme ena ni o she khakha o kie zẹ ukhui onogbọ. * **9:4** Li zẹ Okiali 30.1-6; 25.10-16; 16.33; iNọba 17.8-10; Okiali 25.16; iDeut 10.3-5 † **9:5** Li zẹ Okiali 25.18-22 † **9:6** Li zẹ iNọba 18.2-6 § **9:7** Li zẹ iLev 16.2-34

na egbọli ali egboese shi olamhe ni e lamhe elemhi umhalese, oo rue e mhọli obọ lo akaghọ. § 8 Eri Ayemhe-no-pfuase o ri onana guele khi, ogbo ọa khueghie ode ni o lo elemhi Owa ni o Pfuase ne nya-a, na ogbokhoghuo ne, ini okholo onodode o kie migha. 9 Eri emhi enana e khi irokhokho na awa egheghe ana. Emini onana o ngme khi irona ali iluasobo eyi elamhako ni a luase ukpe khi ukpe khi, ẹa dobe khuese eni e bhale ya ga Eshinegba udu-a pfuase, rewe gba pfo. 10 Ingme eminale, ali onyo ali ikpegbe-a enana e migha shi, ni e khi ushi na elele. Eri ushi onana o gbe akanya ramhi egheghe ni Eshinegba o ro ri ushi onogbo shi eke.

Olia eyi ifesu

11 Ama iKirisiti o she bhale abi Oga oyi ekpodalo ugamhi, ni o khi oyi eminete ni e she bhale. O she lo elemhi Okholo ni a ri ode ghi ni o fune ogho ni o gba pfo, ni o la iloghie, ni ogbo ọa ri abo to wekhi eri o la eke agbo. 12 Abi iKirisiti o rote elemhi oni okholo lo oni elemhi Owa ni o Pfuase ne nya, ọa rue ọlia eyi elamhi ali ena ya luase obo, ama ọlia eyi lolighuo o rue utoghuo kpele ro mie ipfasheke na agboagbo na awa. 13 Eri ọlia eyi elamhi ali ena, ali emue eyi ozele ẹna ni a tose-a, ni aa miatse ku egbo ni ẹa pfuase, o rewe khi eni e pfuase idiegbe.* 14 See ọlia eyi iKirisiti ẹa ke lie li dobe khuese udu oyawa-a pfuase, rote ikanya ni ẹe pfi eghuli. Ikhi oni o rote ekpabo Ayemhe oyi Eshinegba ri egbọli na Eshinegba abi iluasobo ni o gba pfo itobọ olamhe eyawawa, ni awa dobe ke ga Eshinegba ni o la o agboagbo. 15 Itobọ ona iKirisiti o ro migha iteva Eshinegba ali egbo ri ishobọ onogbo ona gbe

eke, egheghe agho ni eni Eshinegba o lu, e li mie ugu na agboagbo ni Eshinegba o ro nga. Onana o ya ze li, itobọ khi o ghu eghuli ni o ro gbe olamhe ni egbo e lamhe egheghe ishobọ onodode kua. 16 Ini ogbo o keke shi eke abi a li ya kemhi ugu oyoli se, ni o ro ghua, a mema ya me ọli me gbo khi o she ghu-a neni ogbokhoghuo o ya me emhikhoghuo le ugu. 17 Irari khi emhi afue oni ebe ni a keke abi a li ri ugu ya kia o ya khi, ini oni o keke ọli o da kie la agbo ne. Ama ini o ghu-a se, a ro tigbe ri ọli e gbe akanya. 18 Ona o ze khi ishobọ onodode ọa kha ze ro gbe akanya ini ọlia ọa ma o lo. 19 Abi iMosisi o ro ze ishi eyi Eshinegba ye eni egbo se, o rue ọlia eyi ena ali elamhi, o ku ame shi o. O rue uguabo ọora ni a khili oolu opfopfo shi, o roli miatse eni ọlia shi oni emini a keke ishi nya shi, o gbo li miatse ku egbo nya. 20 Oo we, "Olia eyi oni ishobọ na, ni Eshinegba oo awa ro ghu."† 21 Igho o gbo li miatse eni ọlia shi oni owa ugamhi ali emhi nya ni a ro la o riele ugamhi.‡ 22 Abi o li, khi, eri ushi oo a ri ọlia ri emhi nya khi eni e pfuase, ali khi ini aa li ri ọlia luase, irolamhe-topfa ọa la o. §

23 Owa Oyi Eshinegba na eke agbo ni a lina ri ọlia ro khi oni o pfuase, irokhokho oyi owa ugamhi na obini iloghie o khi. Ama emini e la obini iloghie, iluasobo oni o tine a mema ro ya rewe shi ipfuase. 24 IKirisiti ọa lo elemhi okholo ni a ri ode ghi ni egbo e ri abo ma ni o khi irokhokho eyi egbebewe. Ama iloghie o ri ochogho ya lo, ni o la migha odalo oyi Eshinegba na awa memena. 25 Wekhi eri iKirisiti o lo iloghie ya ri egbọli luasobo itingmingme, abi Oga oyi ekpodalo ugamhi o lie tsua ọlia eni ẹa khi eyoli e lo elemhi Owa ni o Pfuase

* 9:13 Li ze iLev 16.15-16; iNoba 19.9,17-19 † 9:20 Li ze Okiali 24.6-8 ‡ 9:21 Li ze iLev 8.15

§ 9:22 Li ze iLev 17.11

ne nya, ukpe-khi-ukpe ya luase.
²⁶ Igho ó kha khi ló, eri iKirisiti o kha me osue iti-ingmingme abi a te ma agbo. Ama óa khi igho. Eri o bhale utoghwo tse abi oni eghoghe o ro gba, ni o ro ri egbo luasobo ro rue olamhe ode-a. ²⁷ Ezeze abi ogbo o lie ghu-a utoghwo tse, o kha da ghu-a se, o bhale shi iguezo.
²⁸ Igho a li ri iKirisiti luasobo utoghwo kpele ni a ro shishi olamhe oyi ebubu egbo-a. O ya gbo bhale utonuzi-eva. Oa khi ni o ro gbo tsua olamhe, ama ni o ro tsumhi eni e migha a khe oli.*

10

Iluasobo utoghwo kpele oyi iKirisiti

¹ Ugamhi onodi o ni a ga eghoghe Ushi oyi iMosisi, aroro oyi eminete ni e bhale e khi. Ea khi wewe e khi egbegbewe we. Eni iluasobo ni a kpe luase eghoghe agho ukpe kpa, ea tigbe dobe ri ipfuase ni o gba pfo na eni bhale odalo oyi Eshinegba ya ga ugamhi. ² Ini eni iluasobo ee dobe ri eni egbo pfuase lo, a kha yemhe eni iluasobo a? Irari khi e kha ri eni e bhale ya ga pfuase utoghwo kpele, ni udu oyewe oa ke mholi umhaguekia. ³ Ama eri eni iluasobo e yeke egbo olamhe eyewe le ukpe khi ukpe. ⁴ Irari khi oia eyi ena ali elamhi ea dobe rue olamhe ode-a.

⁵ Irarigho, abi iKirisiti o ro ya bhale agbo, oo Eshinegba,

“Iluasobo ali isomhopfa

ea ghole e.

Ama u she ri idiegbe na mhe,
 ni mhi ri ungmehi oye
 gbe akanya.

⁶ Iluasobo eni a tose
 ali iluasobo igbe-olamhe kua
 ea tigbe ti e eloe.

⁷ Igho mhi re,
 ‘Ghe mhe ana,

Eri mhi bhale ya riele

oghuemhe oye, Eshinegba.’”*

⁸ O te eke ya ngme, oo, “Iluasobo ali isomhopfa ea ghole e, wekhi iluasobo eni a tose ali iluasobo igbe-olamhe kua e ghole e, wekhi eri e ti e eloe.” Ama khi a lese khi eri ushi oo a mema ligo ke riele we. ⁹ Igho o ke re, “Ghe mhe ana Eshinegba, eri mhi bhale ya riele oghuemhe oye.” Eri o ri obo ri iluasobo eni elele shi eke, o ri iluasobo oyi iKirisiti to eloli we. ¹⁰ Itobo khi iJesu iKirisiti o riele oghuemhe oyi Eshinegba, loli o ze ni a ro ri iluasobo ni o ri idiegbe oyoli luase utoghwo kpele khuese awa nya olamhe-a pfuase.

¹¹ Ekehete, ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba nya e ro gbe ikanya ugamhi eyewe, eri e riele eni iluasobo gbo riele iti ingmi-ingme, ama ea tigbe dobe rue olamhe ode-a.† ¹² Ama abi iKirisiti, oni okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba ona, o ro luasobo utoghwo kpele oyi igbe-olamhe-kua ni o khi oyi ona agboagbokpa, ni o ro shito obita oyi Eghiele oyi Eshinegba. ¹³ Agho o ke shito migha a khe eghoghe ni Eshinegba o ro ya ri ebe oli mele akphawe-nga eyoli-a.‡ ¹⁴ Irari iluasobo utoghwo kpele ni o luase o ro ri egbo eni o rote olamhe pfuase khi eni e pfuase agboagbo.

¹⁵ Ayemhe-no-pfuase o gbo pfi otsele shi ona ye awa. Oni odode, oo,

¹⁶ “Ishobo ona mhi ya nu we shi.

Onomhue o ngme gho khi,
 oni eghoghe ogho o kha ramhi,
 mhi ya ri ishi eyemhe shi we udu,
 mhi keke oli shi we ayemhe.”§

¹⁷ O ke gbo ro ma o khi, “Mhi aa ke ya sato olamhe ali ikanya ebe eyewe.”* ¹⁸ Irarigho, a kha she da ri ena topfa se, ogbo oa ke gbo mholi

* 9:28 Li ze Aza 53.12 * 10:7 Li ze Iwolo 40.6-8 † 10:11 Li ze Okiali 29.38 ‡ 10:13 Li ze Iwolo 110.1 § 10:16 Li ze Ijere 31.33 * 10:17 Li ze Ijere 31.34

emini a ri iluasobo irue-olamhẹ ode-a ya riẹlẹ.

A zẹ ni awa ti bhale deba Eshinegba

¹⁹ Irarigho, inyoghuo-mhẹ, aborokhia oḷia eyi ifesu e ri igbedu na awa ro lo Ashini o Pfuase ne nya egho, ²⁰ ikhi ode onogbo ni o mholi agbo, ni o ri awa te ode ugbakpi ni a ro pfa ode-a a doṣe. ²¹ Abi o ro gbo li khia khi awa mholi okpodalougamhi oyi Eshinegba oniemi ni oṣo mhesẹ shi Owa ugamhi oyi Eshinegba na iloghie egho, ²² awa ri udu igesikia ali irudunga ni o migha gboo ti bhale deba Eshinegba. Awa gbo mholi udu ni a ri imiatse oḷia eyi iKirisiti ro khi ipfuase ni ea ke mholi umhaguẹkia, ali awa mholi idiegbe ni a ri amẹ khuṣeṣe-a pfuase.† ²³ Awa mu irudushi ni awa guele khi awa mholi mhue gagaga, irari khi Eshinegba ni o shobo na awa, oni a ri egbe e nga o khi. ²⁴ Awa ke sa abi awa li ya ke ri udu shi egbe o, ni awa ke riẹlẹ inono ali awa gbe ikanya enete. ²⁵ Awa khi ti egbe ilona oyi egbawa je ukhokho, abi eḡbo eghuo eḡ li, ama, awa totobo ke ri udu shi egbe o, aborokhia khi u me khi Ogbelẹ oyi Onomhue o shi ti e bhale.

²⁶ Irari khi iluasobo olese oḷa ke gbo laṣo ni o ya rue olamhẹ ode-a, ini awa mema famhi e lamhẹ, ikpukhokho khi a she kpẹ gue oni igesikia ye awa ne. ²⁷ Emini eḡbo eghogho e ke ya shitọ ke khẹ khi iguezo ni o ri ulishi e mu ali erali na biobiobio, ni o ya pfuse eni ea ya suṣo esọ na Eshinegba-a.‡ ²⁸ Onini o da gbe Ushi oyi iMosisi-a, ni a ro da ri oḷi gue ezo, ni o ro da lue ne, ni a ro me otseḷe eḡbo aava okekhi aase, eri a gbe oḷi-a, ni oḷa mholi ilelemhi.§ ²⁹ Se u sa khi a kha li nase eni e ri awe wu Omi Eshinegba

eke-a, ni e ri ukpeloe gbe oḷia ni Eshinegba o ro riẹlẹ ishobo, ikhi oḷia ni o khuṣeṣe we olamhẹ-a pfuase, ali eni o khia khi eri e zẹ emuṣe na Ayemhẹ Okhale?*

³⁰ Irari khi awa lese oni oṣo, “Mhemhẹ mhi ya nase eni e lina ngeli, Mhi ya fali oru,” ali oni o gbolo e, “Onomhue o ya ri eḡbo eyoli gue ezo.”† ³¹ Irari khi emhi okhena o khi ni oḡbo o ro ya pfi obo lo ingme oyi Eshinegba ni o la o.

³² A ke sato eḡheḡhe ni a ro lese mie oni akpa, ni a ro migha mu imiesuo oye e mhue, aboriekhia khi aa na e ukpokpomhi osoli shi o. ³³ Isheghuo, eri eḡbo e ga la igbaa a pfi itsue manya e, a mu okholi vule shi e o. Isheghuo, a kugbe eḡbo elese ni a ligho ma okholi vule shi o. ³⁴ Elemhi eni e la oḡba ighumha ee ala e. Abi a ro ri itoto mie e itsua, aa khako, a ri oghelẹ rue we obo-a na we, itobo khi a lese khi a mholi itsua eni e tine ni e ya la o ḡboagbo.

³⁵ A khi tsua igbedu oyeḡ pfa, irari khi o ma mholi eleli oniemi. ³⁶ A mholi iregbemie, ni a bhale ya e khi ini a doḡe riẹlẹ oghuemhẹ oyi Eshinegba se, ni a mie emini o ro nga na e. ³⁷ Irari khi Ebe-no-pfuase o ngme oḷi khi, “Ini o ri teṣe ukukuṣo, Oni o ya bhale o ya bhale, oḷa ya teṣe.

³⁸ Ama eni Eshinegba o pfa na, irudunga e ro ya ke la agbo, ama ini onḡewe o nyene egbe ukhokho, elemhi ea ya timhẹ deba li.”‡

³⁹ Awa aa li abi eni eḡ nyene egbe ukhokho ni e ya pfua, ama eni e miesuo ni a mie pfuese awa khi.

11

Irudunga

¹ Mena, irudunga khi, ini oḡbo oḷa mholi akhokhomhẹ shi udu shi emini o ri udu shi eke e khẹ, ali ni

† 10:22 Li zẹ iLev 8.30; Ezik 36.25 ‡ 10:27 Li zẹ Aza 26.11 § 10:28 Li zẹ iDeut 17.6; 19.15

* 10:29 Li zẹ Okiali 24.8 † 10:30 Li zẹ iDeut 32.35,36 ‡ 10:38 Li zẹ Abak 2.3-4

ogbo rọ mhọli ọli shi udu guęguęguę khi emini aa mę ne khi e la aghọ. ² Irudunga ona, o ri egbo enęde le eva onete odalo oyi Eshinęba.

³ Awa lęse khi irudunga ona, Eshinęba ọ rọ ri ungmehi oyọli ma emini awa mę ęloe nya. Ni a rọ bhale ya ę khi, a rọte emini aa ya mę ęloe rięle emini a mę ęloe.*

⁴ Irudunga, o ri Ebeli ri iluasobo ni e ti dọse eyi iKeni na Eshinęba. Rọte irudunga oyọli, Eshinęba ọ rọ mie obọ shi ọ khi ogbo ni ọ mhọli angeli onete ọ khi, abi Eshinęba ọ rọ ngme onete irọna eyọli. Irudunga ona o ri Ebeli kiele ngme, abi ọ rọ ririę ghua.†

⁵ Irudunga a rọ rue Enọki agbo vu, ini ọ khi mę eghuli. Ogbo ọa ke mę ọli, irari khi eri Eshinęba ọ rue ọli nga idane. Neni a rue ọli vu, ọ mhọli ọtsele khi ogbo ni ọ ri egbe mu Eshinęba ọ khi.‡ ⁶ Ogbo khoghuo ọa dobe ya rięle emini e ri egbe ę mu Eshinęba, ini ọa mhọli irudunga. Irari khi neni ogbo ọ ya bhale deba Eshinęba, ọ mema mhọli irudunga khi ọ la aghọ, khi lọli ọ somhi eni e kuegbe-a nono ọli opfa.

⁷ Irudunga o ri iNoa, abi ọ rọ suo agua ni Eshinęba ọ tse ye ọli shi emini aa mę ne, rọli ri ikuegbe-a ali ulishi oyi Eshinęba, khali ọko-oke onięmhi ni o pfunse apfe ọli. Irudunga oyọli o ri umha miesuo oyi eni egbo na agbo khasę gboo, ni ọ rọ mie ikhivose itobọ khi irudunga oyọli o ti Eshinęba ęloe.§ ⁸ Irudunga o ri Aburaamu vule abi Eshinęba ọ rọ lu ọli ọ vule ke je ashini lọli shobọ khi lọli rọ ya na li le ugu. Ọ rọte eke oyọli vu, abi otseku khia khi ọa lęse obini ọọ je.* ⁹ Irudunga o rọli ngeli eke ishobọ

abi ọpfe. Ọọ la ifui okhọlo, ighọ li khi Aziki ali iGiekọpu, ni e ga le ugu oni ekha oghuo.† ¹⁰ Irari khi eri ọ ri ęloe shi eke khe ęoli oni o mhọli irogbekę, ni Eshinęba ọ vi ali ni ọ gbo khi atsona oyọli. ¹¹ Irari irudunga a rọ ri Aburaamu dobe khi ita eniyę abi ọ rọ ririę rọ she dọse oni eghęghę ni ọ kha la dobe bia ọmọ ali ni iSera ọ rọ khi aga. Irari khi ọ lęse khi Eshinęba ni ọ shobọ nali khi ọna igesikia ọ khi lọ.‡ ¹² Rọte obọ oyi Aburaamu, ni ọ li abi ọni oyọli o she pfo se, a te mę imimi ni ęa zę leli abi ikpetata na idane ali ekhasę na ese oke onięmhi.§

¹³ Agbo irudunga egbo ena e kie la ramhi ni e rọ ghua. E kie miesuo khi wewę e ya mie emini a rọ shobọ na wę. Eri e lęse li rọte odonue pfi alo o mę wę odalo, o ri egbe mu wę. E lama shi ọ khi ena ęoli oboese ali epfe wewę e khi shi elemhi eke agbo.* ¹⁴ Ini egbo e da lina ngme ne, eri o rọkhasę khi ęoli oni e ya ke lu oyewę ęę nono. ¹⁵ Ini eri ęoli ni e rọte vu kha o la wę udu lọ, e kha mhọli eghęghę rọ mu egbe pfi je obini e te vu. ¹⁶ Eri ęoli ni o tine ọ ri okiamhi i gbe wę, oni o khi ona iloghie. Irarighọ, ọa ri omama mu Eshinęba khi ee lu lue Eshinęba oyewę, irari khi ọ she mu egbe ęoli shi eke khe wę. ¹⁷ Irudunga o ri Aburaamu ri Aziki luasobo, abi Eshinęba ọ rọ mu ọli fe bino. Lọli ni ọ she mie oni ekha, ọọ nono ni lọli ri omi ọli ọtuoghuo kpe luasobo,† ¹⁸ aboriękhia khi Eshinęba ọ gueye ọli khi, “Rọte Aziki u te ya mhọli imi imi ę.”‡ ¹⁹ Eri Aburaamu ọ sa li shi udu khi Eshinęba ọ dobe ya rọte eghuli guise ogbo le. Eri o li abine khi eri ọni Aziki ọ ghua-a eghọ, ni o

* 11:3 Li zę Igbae 1.1; Iwolo 33.6,9; ijọn 1.3 † 11:4 Li zę Igbae 4.3-10 ‡ 11:5 Li zę Igbae 5.21-24 § 11:7 Li zę Igbae 6.13-22 * 11:8 Li zę Igbae 12.1-5 † 11:9 Li zę Igbae 35.27 ‡ 11:11 Li zę Igbae 18.11-14; 21.2 § 11:12 Li zę Igbae 15.5; 22.17; 32.12 * 11:13 Li zę Igbae 23.4; 1 Okhe 29.15; Iwolo 39.12 † 11:17 Li zę Igbae 22.1-14 ‡ 11:18 Li zę Igbae 21.12

rọ li abine khi eri Aburaamu ọ rọte eghuli gbo mie Aziki.

²⁰ Irudunga o ri Aziki ku isemhe na iGieko pu ali iso shi emini a ya me odalo. §

²¹ Irudunga o ri iGieko pu abi o ro ya ghu-a so iromhi na imi iJosefu ava-ava, o da abo na Eshinegba abi o li kie ri egbe da orokpo oyoli.*

²² Irudunga o ri iJosefu, abi o ro ya ghu-a ngme ingme abi eniye iZireni e li rọte eke ijipiti ya vu shi eke. O guele shi eke abi a ya li igua eyelue. †

²³ Irudunga o ri eni e bia iMosisi roli sheli ramhi iki ese abi a ro bia li se, irari khi o a khi omọ na tse, ulishi o a mu we ni e ro ri ukpeloe gbe omheso oyi oghie. †

²⁴ Irudunga o ze khi abi iMosisi o ro fu vule se, khi o a lama a ke lu lue omi omi iFero onokpotso. §

²⁵ O lama khi lolu ya nu egbo eyi Eshinegba me osoli, ocho ni lue ro ya li agbo olamhe ukuku eghenge.

²⁶ O bino oli khi, omama ni ogbo o ri itobo iKirisiti ee me o mu eloe dose pfue na ijipiti nya. Itobo khi eleli ni o la odalo o ri ukpeloe shi.

²⁷ Irudunga o roli rọte ijipiti vu, ni o khia khi ulishi elemhi ibibi oyi oghie o a mu oli. Itobo khi o li abine khi eri o o me Eshinegba ni aa ya me eloe, lolu o a ro mu egbe pfi.

²⁸ Irudunga o roli ri Ukpe iPasova na iri-olia to ogbhele ko, ni o re, eniye iZireni e miatse oia ku shi ogbhele, ini ageni eghuli o khi gbe emodiọ eyewe-a.*

²⁹ Irudunga o ri egbo iZireni dobe da oke oniemi ni a lu Oke Ifulo, abine khi eni e rọte eke ifufu dose.

Abi egbo ijipiti e ro li mu oli fe, khonya we, oni oke o to we lue. †

³⁰ Irudunga o ri ugbe ni a khi gase iJeriko de ya gbe abi egbo iZireni e ro kia gase oli se ogbele ishilua. † ³¹ Irudunga a ro tsumhi iRe-abu ni o khi adegbe ni o a ro nu eni ea suo eso na Eshinegba pfua. Irari khi egbo iZireni ni a ghie e ka bena tokpe oni eke bino, o mie we shi owa. §

³² See mhi ke gbo ya ngme ma o? Mhi kie ke zono we? Eghenge o a la o na mhe ni mhi ro ya ngme ingme oyi iGidioni, iBaraki, iSamusi, iJefita, iDefidi, iSamuani ali emekeguele eyi Eshinegba.*

³³ Irudunga e ro mu omheso eyi ighie le, e mheso na egbo abi Eshinegba o o li nono oli shi. E mie emini Eshinegba o tse ekha na we. E guese inu eyi idu, † ³⁴ e pfuse erali ebe-a, e na pfue eghuli ogbhorọ. O lose we, ama e toto-a, e khi idenomo elemhi okhọli, e pfuse ekhọli-okhue eyi eoli oboese-a. † ³⁵ Irudunga, ikpotso e ro gbo mie egbo eyewe ni a rọte eghuli guise le bhale agbo. §

Egbo elese e ri egbe mie ugbe mhi obe, ea lama a wolọ wewe abo-a, ama e ghu-a shi ugbe mhi obe, itobo khi e ri udu shi irote-eghuli-guale bhale agbo ni o tine. ³⁶ Eghuo o, a rewe li egia, a gbe we itali, a so eghuo igha ro shi ogba ighumha.* ³⁷ A tono we eche, a ri iso kie we shi asha eva, a ri ogbhorọ gbolo we-a. E ri eku e lamhi ali isumha ku egbe, e khi ena umha me, a nase we, a li we umumume. † ³⁸ Egbo ni agbo ea lu emhi eni egbo ena e khi. E du du kia kia ifui odagbe ifufu ali ikhomhi

§ **11:20** Li ze Igbae 27.27-29,39-40 * **11:21** Li ze Igbae 47.31; 48.1-20 † **11:22** Li ze Igbae 50.24-25; Okiali 13.19 † **11:23** Li ze Okiali 2.2; 1.22 § **11:24** Li ze Okiali 2.10-12 * **11:28** Li ze Okiali 12.21-30 † **11:29** Li ze Okiali 14.21-31 † **11:30** Li ze iJosh 6.12-21 § **11:31** Li ze iJosh 2.1-21; 6.22-25 * **11:32** Li ze Eguzo 6.11-8.32; 4.6-5.31; 13.2-16.31; 11.1-12.7; 1 iSam 16.1-1 Ighie 2.11; 1 iSam 1.1-25.1 † **11:33** Li ze iDan 6.1-27 † **11:34** Li ze iDan 3.1-30 § **11:35** Li ze 1 Ighie 17.17-24; 2 Ighie 4.25-37 * **11:36** Li ze 1 Ighie 22.26-27; 2 Okhe 18.25-26; ijere 20.2; 37.15; 38.6 † **11:37** Li ze 2 Okhe 24.21

ite abi eni ẹa mhọli apfe, ee la elemhi irui ali ifui ese na elemhi eke.

³⁹ Itobọ irudunga oyi enana a rọ kueghie we, ama ọngewe ọa kie mie emini Eshinegba o shobo. ⁴⁰ Itobọ khi Eshinegba o she mhese emini o tine shi eke e khe awa, eghегhe agho e kha kugbe awa o, o ri awa ali wewe gba pfo.

12

¹ Aborokhia khi ebubu otsela eyi ingme agbo irudunga e she lina le gasa awa ena, awa tsua emini ee zu awa ode ku-a ali olamhe ni e kele ti awa je ukhokho. Awa ze ni awa ri iregbemie ke na oni unamhi ni a roshi awa odalo. ² Awa ri eloe shi ifesu egbe ke bino oli, oni o khi igbaekele ali oni o ri irudunga oyawa gba pfo. Oni o ri itobo oghela oni a ro shi eke e khe oli, ri egbe mie eghuli na apfida, o ri ukpeloe gbe omama ni o la apfida ya me. Mena, o she shito obita ukpekhomhi Eghiele oyi Eshinegba. ³ Pfi ukpeloe ke bino loli ni o ri egbe mie ibiselemhi ni me obo oyi egbo olamhe, ini o khi losa e ni o pfanu ku e alo.

⁴ Inu-olamhe khe abo oye, ọa kie re ramhi oyi eghuli ne. ⁵ Eri a she yele ungmehi iyude ni Eshinegba o nu e ngme-a, abi imi oli eni emose ali eni ikpotso? Ni o le.

“Omi mhe, khi ri
eloe gbe isheshe shi ode
oyi Onomhue,
ali a khi ze ni
egbe pfo e-a
ini o sheshe e shi ode,

⁶ Irari khi eni Onomhue
o nono ingme oyewe
oo sheshe shi ode,
ogbokpa ni o lama
khi omioli lue khi
oo na osoli.”*

⁷ Ri egbe mie ini a sheshe shi ode, eri Eshinegba oo riele e abi imi oli.

Mhie ii, omọ onoghuo itali ọa ya sheshe shi ode? ⁸ Ini aa sheshe e shi ode abi a lie sheshe omọ kpa shi ode, eri o rokhase khi waa khi egbegbi omioli ama omọ ni aa lesa oni o bia li u khi. ⁹ Itawa ena agbo ẹa ya sheshe awa shi ode, ni awa ro kiele e mu ekpe na we? Elo o ze ni awa aa ke ro lili e ze ni oni o khi Itawa elemhi ayemhe o li sheshe awa ni awa mhọli egbegbi agbo? ¹⁰ Ukuku eghегhe itawa ena agbo ee sheshe awa shi ode abi o ti we eloe shi, ama itobo onete oyawa Eshinegba o ro sheshe awa shi ode, ini awa nu oli mhọli okemhi shi ipfuase oyoli. ¹¹ Isheshe shi ode okhoghuo ọa ya violo egbe, ama eri oo to. O kha ke dena, o ri oni a ligho sasa ingme e ngeli angeli enete, ali o gbo mhọli opfome. ¹² Irarigho, abo eye e ni o losa ali ikhomhegbhe eye e ni ee kpheli rerere, a zese we-a.† ¹³ A ke kia ode ni o sheshe talala, ni a ri eni e cheghela awe-a ze, ocho ni e ro ya de.‡ ¹⁴ A roshaka odakhode ni a nu ogbokpa la agbo opfome, ni a gbo la agbo ipfuase, irari khi ogbokhoghuo ni ọa mhọli ipfuase ọa ya me Onomhue. ¹⁵ A roshaka ini onge e khi khi oni okhale oyi Eshinegba ọa ramhi obo ali a khi ze ni iyese-elemhi-a o ze shi e iteva ni oo pfi ingme obe ro pfueche egboese-a.§ ¹⁶ Ogbokhoghuo o khi khi oni oo ku iteso, we e onge e okhoghuo o li abi iso ni ọa mhọli ayemhe oyi Eshinegba, ni o ri itobo eminale utoghuo kpele ri ugu odio oyoli de.* ¹⁷ A lesa khi elese, abi o ke ro o nono ni loli mie oni ikhivosa, a kie oli. Itobo khi ọa ke me asha mu udu pfi, abi o tseku ke ri ameyevie nono oli.†

¹⁸ Irari khi aa bhale ute ni a dobe ri obo o ti, onabi ute iSinai ni egbo iZireni e ke bhale, ni elemhi erali o

* 12:6 Li ze iJobu 5.17; Ekpi 3.11-12 † 12:12 Li ze Aza 35.3 ‡ 12:13 Li ze Ekpi 4.26 § 12:15

Li ze iDeut 29.18 * 12:16 Li ze Igbae 25.29-34 † 12:17 Li ze Igbae 27.30-40

la a de biobiobio, ni obili ulishi o la, ali ni okiki olitsa o la khili eke,¹⁹ ali ni akala o la de limhilimhi, ni uruli oniemi o la a ngme, ni egbō ni e suō oni uruli e rō lema oni ungmēmi o kpēsē aghō.[†] ²⁰ Itobō khi ẹa doḅe ri egbe mie ushi ni a shi na wē ni ọọ, “Ini o riē khia khi ẹlamhako ọ ri egbe ti oni ute, a mema ya tonon ọli eche gbe-a.”[§] ²¹ Eri emini a mē aghō o lolo ri ulishi mu ramhi ni iMosisi ọ rē, “Ulishi oniemi o ga mu mhe!”*

²² Ama, mena, a she bhale ute iZayo, ali ẹoli oyi Eshinēgba oni ọ la ọ, iJerusalemu ona iloghie ali obini ilegba oghēle oyi igeni upfoleli. ²³ A she bhale igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suō oyi emodiọ eyi Eshinēgba, eni a keke eva oyewē shi iloghie. A she bhale deba Eshinēgba ni ọ khi ọsọ-ẹzọ oyi egbō kpa, ali a gbo bhale deba ayemhe oyi egbō enete ni a rō khi eni e gba pfo. ²⁴ A she bhale deba iJesu oni ọ ri ishobō onogbō kọ, a gbo bhale deba ọlia ni a miatse ku, ni ẹẹ ngme emini e ti doḅe emini ọlia eyi Eḅeli e ngme.[†]

²⁵ A mu egbe ẹ ini a khi kie ungmēmi oyi oni ọ nu ẹẹ ngme. Ini eni egbō ẹa doḅe pfue ọ, abi ẹa rō ri ungmēmi oyi oni ọ la agbō tse agua ye wē gbe akanya, se u sa khi awa li ya pfue ọ, ini awa aa ri ungmēmi oyi oni ọ rōte idane tse agua ye awa gbe akanya.[‡] ²⁶ Eri uruli oyi Eshinēgba o nighise eke agbō eghēghē aghō, ama mena, ọ she shobō, ọọ, “Oa khi eke agbō tse mhi gbo ya nighise utoghūo shi ọ, ama li shi ukhui.”[§] ²⁷ Eri ungmēmi ni ọọ, “Utoghūo shi ọ,” o rōkhasē gboo khi emini a ma nya, khi a ya nighise wē, a rue wē ode-a, ni a bhale ya ẹ khi emini ẹa zē nighise e ke kpole.

²⁸ Irarigho, aborokhia khi awa a

mie omhese ni ọa zē nighise egho, a zē ni awa ke kphēmi, awa ri ekpe ali ulishi ga Eshinēgba abi o ti shi,²⁹ irari khi Eshinēgba oyawa erali opfuse ọ khi.*

13

Ugamhi ni o ghole Eshinēgba

¹ A kie ligho ke nono ingme oyi egbe ẹ abi inyoghūo. ² A ke sato mie epfese shi owa, a mu wē epfese. Irari khi egbō eghuo ee ke ligho, ni e rō mu egbō eghuo epfese, ni ẹa lēsē khi igeni e khi ni wewē e mu epfese.* ³ A ke sato eni a mu shi owa ighumha egbe abinē khi eri a nu wē la aghō. A ke sato egbō eni a na osoli egbe abinē khi eri a li nu wē mē oni osoli.

⁴ Omose ali ughue ọli e mu ekpe shi angeli oyewē. Omose ali ughue ọli e khi li egbe le. Irari khi Eshinēgba ọ ya gue eni ẹ ku itsēbo ali eni ẹ kia okia ezọ.

⁵ Zobe ni agbō oye o nuata shi oghuemhe ukpagho, zē ni emini u mhōli o ke khuese ẹ. Irari khi Eshinēgba ọọ liē,

“Mhi aa tigbe ya zē obo,

mhia ya tsue pfia ghue.”[†]

⁶ Loli o zē ni awa rō ya ri igbedu liē, “Onomhue ọ khi

okpaghiobō oyemhe,

mhia ya tigbe na ulishi.

Elo ogbō doḅe ya li mhe?”[‡]

⁷ A pfi eloe bino eni e ralo na ẹ ena ẹlele. Eni e ri irudunga gue ungmēmi oyi Eshinēgba ye ẹ. A sa je abi e li ngeli ramhi ni e rō ghua, ni a ke khonya irudunga oyewē. ⁸ IJesu iKirisiti, abeghūo ọ khi, ode, amo, ali agbō agbō.

⁹ Khi zē ni osesē egholi ododa e tsua ẹ udu vu. Irari khi okhale o ri udu oyawa ze-a, ọa khi ni a ri ushi eminale gbe akanya, ni

[†] **12:19** Li zē Okiali 19.16-22; 20.18-21; iDēt 4.11-12; 5.22-27 **§ 12:20** Li zē Okiali 19.12-13

* **12:21** Li zē iDēt 9.19 [†] **12:24** Li zē Igbae 4.10 [‡] **12:25** Li zē Okiali 20.22 **§ 12:26** Li

zē Agai 2.6 * **12:29** Li zē iDēt 4.24 * **13:2** Li zē Igbae 18.1-8; 19.1-3 [†] **13:5** Li zē iDēt

31.6,8; iJosh 1.5 [‡] **13:6** Li zē Iwolo 118.6

o a kpaghie eni e rewe gbe akanya obo. ¹⁰ Ama awa mholi atete ni ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba na elemhi owa ugamhi oyi egbo iJu ea mholi afu ya rote le emhi iluasobo. S

¹¹ Eri Oni o kpeda na ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba oyi egbo iJu o o tsua o lia eyi elamhako lo elemhi Asha-no-Pfuase ne nya ya ro luase obo shi olamhe irotopfa, ama eri a rue eni idiegbe eyi eni elamhako fie ifui apfe je odagbe ya tose-a.*

¹² Onana o ze ni iJesu o ro li ghu-a shi ikhokho apfe, ni o ro ri o lia eyoli ri egbo khi eni e pfuase. ¹³ Irarigho, a ze ni awa le deba li ikhokho apfe ni awa nu oli me omama ni o me.

¹⁴ Irari khi agbo oola, awa aa mholi eoli ni o la o agbo agbo, ama eoli ni o ya bhale awa ri ukpeloe shi eke e khe. ¹⁵ Awa ri irarigho rote iJesu ke ri iluasobo ikueghie na Eshinegba. Ini awa ligho, eri awa pfi otsele shi o khi loli o khi Onomhue. ¹⁶ A khi ye le onete iriele-a, ali ni a gbo ke kpaghie egbe obo, irari khi enana khi iluasobo ni e lie ti Eshinegba eloe.

¹⁷ A ke suo eso na eni e ralo na e, a ri egbe e tiemhie na omhese oyewe. Eri e ri ukpeloe shi e egbe abi eni e ya rokhase abi e li gbe. A ke suo eso na we ni akanya ni ee gbe o ri oghela na we, ini o khi khi itsua na we, irari khi u wa mholi eleli ni u ya me o. ¹⁸ A ke lema na anye. Anye lese khi udu oyanye o pfuase, anye gbolo e ngeli ke mu ekpe shi egbe anye egbe odexhode.

¹⁹ Mhi gbo ga lolo lema e, a lolo lema Eshinegba o gbo remhe kele nyene egbe bhale deba e. ²⁰ Mhi lema Eshinegba ona opfomhe, oni o ri o lia oyi ishobo na agbo agbo rote eghuli guise iJesu Onomhue le, ikhi Orisumha-kia oniemhi oyi isumha ogho. ²¹ O ri eminete nya

shi e egbe ni a ro ke ri ele oghuemhe oyoli. O gbo gbe ikanya eni e ti oli eloe shi awa egbe, rote obo oyi iJesu iKirisiti, ni o mholi ufumhi na agbo agbo. Atse.

²² Inyoghwo-mhe, mhi lema e, a kuegbe-a ri eso shi oni usomhi irudusho ona, irari khi ebe ni mhi keke ghi e ena o lolo nu-ata. ²³ Mhia nono ni a lese khi a she rue iTimoti inyoghwo awa o gba ighumha lasele. Ini o kele bhale, mhi ya roli bhale ya me e.

²⁴ A tse eni ee ralo na e nya, ali egbo eyi Eshinegba nya. Inyoghwo awa eni e la Itili ee tse e.

²⁵ Okhale oyi Eshinegba o ka nu e nya la. Atse.

S 13:10 Emimi onana o ngme khi, 'Awa mholi atete ni o khi apfida ni iJesu o la ri idiegbe oyoli luasobo. Ama egbo ni ee sa khi iluasobo ni a luase elemhi owa ugamhi oyi egbo iJu, e te ya mholi imiepfuese, ea mholi okemhi shi oni atete ona.'

* 13:11 Li ze iLev 16.27

Ebe ni Ijemhisi O keke

¹ Mhẹmhe ijemhisi ni mhi khi ọni ọọ ga oyi Ẹshinẹgba ali oyi iJesu iKirisiti Ọnọmhuẹ mhia keke ebe ona ghi ẹgbọ eni e miesuọ, ni ẹ la ẹdẹli igbeva eyi ẹgbọ iZireni, ni e gbhiaku elemhi eke agbọ nya.*

Mhi tse ẹ.

Ke ghele elemhi imufe

² Inyoghuo-mhe, leli ọli shi emhi oghẹle ini imufe ọdọda e bhale debe. ³ Irari khi u lese khi ini a da mu irudunga oye fe bino ne, iregbemie oye o ya me asha fu-a shi o. ⁴ Zobe ni iregbemie oye o gbe akanya oyoli pfo, ni a mhọli iwomhelo, ni o gba pfo, ni a khi eni ingeli enete ẹa baku. ⁵ Ama ini onge ọọ nono ẹgbhali, o mhila Ẹshinẹgba ni o pfo elemhi ro o na ọgbokpa, ni ọa ya me umha-guekia oyi ọgbọ. O ya roli na li. ⁶ Ama ini ọọ mhila, o mhọli irudunga ni ọa mhuẹ akhokhomhe, irari khi ọni mhọli akhokhomhe, eri o li abi izughuse oyi oke oniemi ni akpekpeli o pfi ẹ kia. ⁷ Ọgbọ oghogho o khi sa khi lolu me emhikhoghuo ya mie obọ oyi Ọnọmhuẹ. ⁸ Ọgbọ ọzidu eva o khi, ọa ya riẹle emini o mu ame.

Epfun ali umhamẹ

⁹ Eni e mie iJesu iKirisiti suo ena umhamẹ e ke ghele irari khi e ma ghalẹ ukpeloe oyi Ẹshinẹgba. ¹⁰ Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni e pfue, e ke ghele ini agbọ o ke ti we tiemhile. Irari khi eri epfun e ta a kua abi udodo. ¹¹ Irari khi ini ovọ o ngale khi ọọ to, eri ọọ tose ebuli a, e khakha-a, idodo eyewe e de kua, isomhotse eyewe o yese a. Igho, ọni o pfue o li ya ta kua, abi o

li na ya nga na ya tiemhi shi akanya oyoli.†

Imhese-bino ali imufe

¹² Ikhivose o khi na ọgbọ ni o kie migha ini o mhọli imufe, irari khi ini o dobe ri egbe mie, o ya mie arula oghie oyi agbọ na agbọagbọ, ni Ẹshinẹgba o she shobo khi lolu ya ro na eni e nono ingme oyelue.

¹³ Ini a mu ọgbọ ligho fe bino, o khi lie khi, “Ẹshinẹgba o mu mhe ẹ fe.” Irari khi ọgbọ ọa ri onobe ya dobe mu Ẹshinẹgba fe, wekhi eri lolu o mu ọgbokhoghuo ẹ fe bino. ¹⁴ Ama oghuẹmhe eyawa ni e di awa mu, e ri awa mhọli imufe. ¹⁵ Eghẹghe agho oni oghuẹmhe o kha me, o bia olamhe, ini olamhe o fu, khi o te, o bia eghuli.

¹⁶ Inyoghuo-mhe a khi ze ni a di e. ¹⁷ Isomhi-opfa onete kpa ni o gba pfo, idane o te bhale, obini oyi Ita ni o ma ikpa na idane, o rote ẹ tiemhile. Ọni ọa ya mu pfi abi aroro ni ọọ je oola je oobo. ¹⁸ Oghuẹmhe oyoli o ro ri ungmehi igesikia oyoli ri awa bhale agbọ, ini o me asha ri awa khi imomhi eni odode elemhi emini o ma nya.

Isuo-ungmemhi oyi Ẹshinẹgba ali irọli-gbe akanya

¹⁹ A sato ona inyoghuo-mhe, ọgbokpa o kele ke suo ungmehi, ama o khi kele ke ngme unu, o khi gbo kele ke mhuẹ elemhi ibibi. ²⁰ Irari khi elemhi ibibi oyi ọgbọ ọa ri ọgbọ o mhọli iguengeli oyi Ẹshinẹgba ²¹ Irarigho, a ti egbe ingeli ichimhi-a ali ingeli ingmobe ni e sha ẹ ma-a. A ri egbe ẹ tiemhile na Ẹshinẹgba, a ri eloe shi ungmehi oyoli, ikhi oni a ro ko ẹ udu, ni o dobe ya mie ẹ pfuese. ²² A khi khi eni e lese ri eso suo tse ni ẹ di egbe we, a ri ochogho ke ri emini a suo gbe akanya. ²³ Ọni o ri eso suo oni ungmehi ni ọa riẹle emini o ngme, eri o li abi ọni o le ya

* 1:1 Li ze iMat 13.55; iMak 6.3; Ika 15.13; iGal 1.19 † 1:11 Li ze Aza 40.6-7

bino egboli ughegbe abi loli li. ²⁴ O kha bino egboli se, o vu agho le, aghoagho o yeke abi o li-a. ²⁵ Ama ogbo ni o bino elemhi ushi ni o gba pfo ni o rue ogbo o le, ni o kiele e riyele emini o ngme, ni o yeke-a abi oni ushi o ngme, a ya khivose na li emiemini o riyele kpa.

²⁶ Ini onge e o rue egboli khi ona ugamhi loli khi, ni o ro lolo mu elemhi oyoli mhu e kpe, egboli o di. Ugamhi afue o ga. ²⁷ Ugamhi ni o pfuase ni o mholi ifue ni Eshinegba Ita awa o mie loli o khi, ni u ro ri ukpelo e khu imi-olimhi ali esamhi-olimhi ini e e me osoli. Ali ni ogbo o mu egboli ini agbo o khi ri ichimhi mu oli.

2

A khi zolo egbe e

¹ Inyoghwo-mhe, ini u mie iJesu iKirisiti Onomhu e oyawa ni o mholi ufumhi oniemhi suo, a khi riyele khi onana o kpe mhe ne. ² Ini a fe bhale ya e khi ogbo ni o pfue ni o so ukpekhu li oyi igolu ali ide eni e somhotse, o lo ilegba oye e le, ali ni a ro gbo me khi ona umhame o so ijeje ide li lole. ³ Ini u ri ekpe na oni o so itsua ni e somhotse ne, ni u ro li e oli, "Bhale ya shito ashini o ti ne," ni u ro li e ona umhame, "Migha oobo," okekha khi eri u we oli, "Shito ekekhe epe aw e eyemhe." O fe ti gho? ⁴ Aa she riyele azolomhe deba egbe e egho? Aa gbolo ri isamhi ebe e gue egbe e ezo egho?

⁵ A ri eso shi mhe eke inyoghwo-mhe, o a khi eri Eshinegba o she ze ena umhame ukpelo e agbo, ni e mholi epfue oyi irudunga, ali ni e mholi okemhi shi ugu eghiele ni o ro shobo na eni e nono ingme oyoli? ⁶ Ama u she me ena umhame bie. O a khi eri eni epfue e li e le? O a khi we we e re e ye ikotu? ⁷ O a khi

we we e ri unu e yese eva onete oyi iJesu iKirisiti-a oni a kugbe o?

⁸ Onete wa riyele ini u ri ushi ni o mu egbe ne nya, ni o la Ebe-nopfua e gbe akanya, ni o o, "Nono ingme oyi onuzava oye abi u li nono ingme egbe e."* ⁹ Ama ini u riyele azolomhe, u she lamhe, ushi o gbo pfa ezo mu e khi oni o gbe ushi-a u khi. ¹⁰ Irari khi onini o da ri ishi nya ghue ni o pfi do elemhi ushi oghuo tse, ishi enekpole nya o gbe-a. ¹¹ Irari khi oni o o, "Khi kia okia." Loli o gbolo e, "Khi gbe ugbeli." Ini u wa rirye kia okia, ni u ro da gbe ugbeli ne, ogbushia u khi.†

¹² A ke ngme ungmehi, aa ngeli abi ogbo eni a ri ushi inono ya gue we ezo, ikhi ushi oni o ri epfua a na ogbo. ¹³ Irari khi Eshinegba o a ya mholi ilelemhi, e le ni Eshinegba o roli ya gue ezo. Irari khi ini u mholi ilelemhi, eri u ya ke ghele ini a re e gue ezo.

Irudunga ali iro-gbe akanya

¹⁴ Inyoghwo-mhe ini ogbo guele khi loli mholi irudunga, ni o ro mholi iro-gbe akanya, onete onoghwo o ya li nali? Imiesuo oghogho o a ya dobe tsumhi oli? ¹⁵ Ini a fe bhale ya e khi inyoghwo awa oni omose okekhi okpotso o a mholi itsua ni a so ali eminale ni o ya le ogbele. ¹⁶ Ni onge o ro gueye oli, "Ke vu, o ya ti ne, Eshinegba o khi ze ni ulili ali okiamhi o ne osoli", ni o ro mholi emhi khoghwo ni o riyele na, ighe onete ni o riyele? ¹⁷ Eri o li abine khi ogbo mholi irudunga ni o a roli gbe akanya. Irudunga lueghuo tse ni a ri akanya ma, irudunga oni o ghu-a o khi.

¹⁸ Ama a dobe ya me khi ogbo o o li, "U mholi irudunga, mhemhe mhi gueye oli khi iro-gbe-akanya mhi mholi." Ri irudunga oye khase mhe ni o a mholi akanya igbegbe,

* 2:8 Li ze iLev 19.18 † 2:11 Li ze Okiali 20.13,14; iDeut 5.17,18

mhemhẹ mhi ya ri emini mhi riẹlẹ rọ ri irudunga oyemhẹ khase ẹ. ¹⁹ U miesuo khi Eshinegba oghuo o khi, oo ti gba. Egbegbi ayemhẹ eyi okphaghie e mie ona suo, ẹẹ na ulishi, ẹẹ guo. ²⁰ Yeye omose ooyeghe, eri u wa nono ni a gbo gue o li ke ye, khi irudunga ni ọa mhọli akanya igbegbe, khi afue o khi? ²¹ Ọa khi emini ititawa Aburaamu o riẹlẹ a rọ rọli liẹ khi oni o pfuase o khi, abi o rọ ri omi o li Aziki luase obo ukhomhi atete?† ²² U me o li khi irudunga ali irogbe-akanya oyoli e ga gbe akanya kugbe, emini o riẹlẹ o ri irudunga oyoli gba pfo. ²³ Lọli o ze khi emini Ebe-no-pfuase o ngme o rọ bhale ya tse ni ọọ, “Aburaamu o mie Eshinegba suo, a leli o li nali shi ipfuase”, A lu o li omole Eshinegba. §

²⁴ U me o li egho khi emhi ni ogbo o riẹlẹ a rọ liẹ khi ogbo ọna ipfuase o khi, ọa khi irudunga tse ogbo o rọ khue pfuase. ²⁵ Igho o gbo li egbe oyi iRé-àbu ni o khi adegbe. Emini o riẹlẹ o rọli khue pfuase odalo oyi Eshinegba. Abi o li mu egbo iZireni ni e bhale ya tokpe eke bino epfese. Ni o gbo kpaghie we obo ni e rọ me asha na rọte ode oboese vu.*

²⁶ Irarigho, abi idiegbe ni ọa mhọli ayemhẹ o li khi oni ghua, igho irudunga ni ọa mhọli akanya o li khi oni ghua.

3

Ekpabo oyi elemhi

¹ Emole mhe, ẹẹ nya a khi ya khi eni ẹẹ sese, irari khi a lese khi anye ni anye khi eni ẹẹ sese egbo, a ri ezọ oni o ze ne nya na ya gue. ² Awa nya awa mhọli ashini awa te pfi do. Ama ini ogbo ọa pfi do elemhi ungmehi oyoli ghue, ogbo oni o gba pfo o khi, ni o dobe e mhesẹ ni idiegbe oyoli nya.

³ Eri a so achi aghẹkpẹ unu ni o ke suo eso na awa, loli o ze khi awa

dobe nga li e je obini o ghole awa. ⁴ Gbo li sa ingme oko oke oniemi bino, ashini o gbẹdi ramhi egho, ni o khia khi akpekpele oniemi o kha rie e li, ukuku akhuli, oni ọọ gua li o rọ mu o li ukhomhi e pfi je obiobini o ghole o li. ⁵ Igho elemhi o li li. Ashini o she ramhi elemhi idiegbe oyi ogbo, o ma pfi okhorobo.

Sa o ghue, abi ukuku akhuere o li ma ere osha. ⁶ Eri elemhi o li abi erali. Emhi obe o khi ni o la elemhi idiegbe ogbo. Eri ọọ yese ogbo-a nya ode khi ode. Ilimhi iriere oni erali ogho o te bhale elemhi.

⁷ Elamhako nya e ze e mu abo, ghe ipfeli o, ghe eni e tialo akpidi eke o, ghe elamhako ena oke o, ogbo o dobe e mu we abo. ⁸ Ama ogbo khoghuo ọa dobe ya mu elemhi abo. Eri o li abi osue enye obe ni ọọ gbe.

⁹ Oni elemhi awa rọ o kuẹghie Ita awa Onomhue. Loli awa gbo rọ o ku itse na egbo ni a rọ khokho Eshinegba ma.* ¹⁰ Ikuẹghie ali itse ikuku e rọte unu oghuo e lasele. Ọa kha khi igho inyoghuo-mhe. ¹¹ Amẹ eni e ti unu ali amẹ ni ẹa ti unu ẹa dobe ya rọte unupfi oyi oke oghuo ke chọchọ lasele. ¹² Inyoghuo-mhe, okhua-eni o fe dobe ya mo udumhi olivu? Wexhi eri olomu iba o dobe ya mo udumhi okhua-eni? Igho oke oni ọọ chọchọ amẹ ugbheli, ọa dobe ri amẹ eni e ti unu ya lasele.

Iku ilẹsingme eva

¹³ Oghuo o elemhi e o khi otsegbhe ni o mhọli ilẹse? Oni ogbo o ri angeli onete oyoli rọli khase, ikhi onete ni o ri iregbe-tiemhile ni o rọte ilẹsingme bhale riẹlẹ. ¹⁴ Ama ini u mhọli ayemhẹ ubogbo ali emhi-itoegbe shi udu oye, khi vuse ipfua shi o, ni u rọli kie oni igesikia. ¹⁵ Ilẹsingme oghoghọ ọa khi iloghie o te bhale, ama onayi agbo ona o khi, ni ọa rọte Ayemhẹ-no-pfuase

† 2:21 Li ze Igbae 22.1-14 § 2:23 Li ze Igbae 15.6; 2 Okhe 20.7; Aza 41.8 * 2:25 Li ze iJosh 2.1-21 * 3:9 Li ze Igbae 1.26

bhale, elemhi ayemhẹ oyi okphaghie o te lasede. ¹⁶ Ashini ubogbo ali emhi ituegbe o da la ne, ozughu ali emhi ebe ododa, e ma la akaghọ. ¹⁷ Ama egbhe ali ilese ni o te idane bhale, eri o kpe te ekẹ pfuase, o nono opfomhe. Eri o kuegbe-a, o ri egbe oli e tiemhile na ogbokpa pfo, o mhọli elemhi-iamhe, o ri umomhi angeli onete e khasẹ. Oa ya gbe azẹba, o mhọli igesikia. ¹⁸ Eni e nono opfomhe ni e ri ayemhẹ opfomhe ri onete ko, ikhiesẹ oyi ipfuase epe me.

4

A ri egbe e na Eshinegba pfo

¹ Elo o o pfi okhọli ali uwola a na e? Oa khi itobo oguemhẹ, ni e la e udu nu e a khọli o ze ni a ro nu egbe e khọli? ² Emhi o o ghole e, ama aa mhọli oli. A gbe ugbeli, a mhọli eloe-iamhe ama a dobe mhọli emini epe ghole e. A kha wola, a khọli. Aa ya mhọli emini a nono, irari khi aa mhila Eshinegba. ³ A kha mhila, aa ya me mie, irari khi usamhi obe a ro shi udu ke mhila, ini a ba me asha ri emini a mhila ro li agbo shi egbe.

⁴ Epe ni a khi egbo ni e li abi okpotso ni o o kia okia, eri aa lese khi ini emhi agbo o ghole e dose, khi obe Eshinegba a khi? Onini o da ze agbo ona omole ne, obe Eshinegba o khi. ⁵ Eri u dabi khi afue Ebe-nopfuase o ngme oli khi, eri ayemhẹ ni Eshinegba o ro shi awa egbe o o kpe ofuma egbegbo, ni o khia khi eri o o nono ni awa khi oyi Eshinegba pfo nya. ⁶ Ama eri Eshinegba o khi ma okhale na awa. Onana o ze ni Ebe-nopfuase o ro lie,

“Eri Eshinegba
o mu okhọli e vule shi
oni o ti egbe oli e nga o.
Oo somhi elemhi

oni o ti egbọli e tiemhile.”*

⁷ Ri egbe e tiemhile na Eshinegba pfo nya. Tsese ku okphaghie o ti kia

ne, khi o ya na ne. ⁸ Ti bhale deba Eshinegba, khi o ya ti bhale debe. A kpe abo eye e-a, ee ena olamhe, a ri udu oye e shi eni e pfuase, ee ezidueva. ⁹ Vie osoli, vie oya, mu egia oye mele evie-a, u gbo mu oghole oye pfi bhale iyese udu-a. ¹⁰ Ti egbe e tiemhile odalo oyi Onomhue, khi o ya ti e nga.

¹¹ A khi ke yese egbe eva inyoghuo-mhe. Ini u da yese onuzava oye ni a ga mie iKirisiti suo eva-a ne, ni u ro da gue oli ezọ, ushi wa ze ifue, ni u wa gue ezọ. Ini u gue ushi ezọ, wa ke khi oni o ri ushi e gbe akanya! Ama oni o gue oli ezọ u ke khi. ¹² Eshinegba lolighuo tse o khi oni o rue ushi na agbo ni o o gue ogbo ezọ egbe-a. Lolighuo tse o dobe a tsumhi, ni o dobe a gbe-a. Oghuo u sa khi u khi ni u wa gue ogboese ezọ?

Awa khi ke tono obọ udu

¹³ A suo mhe, yeye ni u we, “Amo okekhi ako awa ya ye eoli ona okekhi ogho, awa ya la oobo elemhi ukpe oghuo, awa la oobo gbe akanya ona ali ogho, awa gbe ukpagho tima.” ¹⁴ Waa lese emini ogbe na ako o ngme ne, wekhi emini a ya me ako. Se u lese abi agbo oye o ya li? Eri u li abi otughunu ele uzogbe ni o o lasele ukuku eghẹghẹ, o gbo kala-a.† ¹⁵ Eri u kha ri ochoghọ lie, “Ini o ghole Onomhue, awa ya la agbo, awa li ona ali ogho.” ¹⁶ Mena eri u wa tono obọ udu, waa ti ipfuabo nga. Itonobo-udu eghoghọ nya ea gbe akanya.

¹⁷ Irarigho, onini o da lese onete ni o kha riele ni o ro da riele oli ne, olamhe o khi na li.

5

A tse agua ye eni e pfue, ni epe nase eni ea pfue.

* 4:6 Li ze Ekpi 3.34 † 4:14 Li ze Ekpi 27.1

1 Ghe ii, eḗ eni a pfue, a viẹ, a viẹ oya irari osoli ni ọọ bhale na ẹ. 2 Ẹpfue eyẹ ẹ, e she kẹ a, ali khi esele e she rẹ ẹ ide le. 3 Igolū ali ẹlomho eyẹ ẹ, e she mu ọghuọghuọ-a. Ọghuọghuọ ni e mu, e ya pfi otsẹlẹ mu ẹ, a ya na ẹ osoli to ọ irari khi u ti ikpaghọ ma leghe na egbe ẹ ya ramhi memena.* 4 Waa fali ẹgbọ eni e gbe ikanya ishemhi oyẹ nẹ ifata ne. Ẹḗ viẹ, ẹḗ wọlọ. Eviẹ oyi eni e nu ẹ khiẹsẹ itsua ishemhi, o she ramhi esọ eyi Ẹshinẹgba ni ọ funẹ nya ni ọ mhue ekhọli-okhue na iloghie.† 5 Eri u la agbọ ẹ li agbọ nyafunyawu, u li agbọ ọ tsua kua. Wa le ọkpọ, ali ọfọlọ, u gbẹdi-a lọghọ abi ẹlamhi ni a mu ya gbe-a. 6 U she pfa ẹzọ ugbeli mu ẹgbọ eni ẹa mhue abi e li, u gbolo wẹ-a. Wẹwẹ na, ẹa doḅẹ liẹ khi wẹwẹ a lama shi ẹ ọ.

Irabomudu elemhi osoli

7 Irarighọ, inyoghuo, ri abọ mudu ramhi ibhale oyi Ọnọmhue. Bino ghue abi ọghiale ọ liẹ migha khe ẹghẹghẹ ni ishemhi e la bie. Abi ọ li ri abọ mudu ni otsukpe o de, ni oruame ọ rọ le. 8 Yẹyẹ li lighọ ri abọ mu udu abi ọghiale. Lolo ri ukpẹloe shi eke, u migha gbagbagba irari khi ibhale oyi Ọnọmhue o ti bhale.

9 A khi ke mẹ umha-guẹli oyegbe inyoghuo-mhẹ, ini a khi gue ẹ ẹzọ. Ọsọzọ ọ ga ti mama awa memena.

10 Inyoghuo-mhẹ, a ke khọnya emekẹguele ni eḗ ngme na Ọnọmhue. Eri e ri abọ mudu ini o riẹ khi e ya mẹ osoli. 11 A she kpẹ lẹsẹ khi eni a khivọsẹ na, anye ẹ lu ẹgbọ eni e ri egbe ẹ mie. A she kpe suọ eko iJobu abi ọọ ri egbe mie tẹsẹ. A mẹ emini Ẹshinẹgba ọ riẹlẹ na li ikpukhokho. Ọnọmhue, ona ilẹlemhi ọ khi.‡

12 Inyoghuo-mhẹ, oni o mu egbe nẹ nya khi, khi ramhi iloghie ali eke agbọ ali emhese. Zẹ ni, “Ti oyẹ o khi ii, u zẹ ni iye oyẹ, o khi iye.” Ini a khi mẹ asha pfa ẹzọ mu ẹ.§

Iromhi ni a ri irudunga so

13 Ini ọngeḗ ọ la elemhi ọmunu, ọ lema Ẹshinẹgba. Ini ọngeḗ ọọ gheḗ, ọ to uwolo ikueghie. 14 Ini ọngeḗ ọọ ghua, ọ ka lu egbhali ni e la igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ, ni e sọ iromhi na li, e ri eva oyi Ọnọmhue ri oili to ọli egbe.* 15 Eghẹghẹ aghọ, ni iromhi ni e ri irudunga so, ni o ri ọli zẹ. Ni Ọnọmhue ọ rọte ughuamhi mu ọli vule. Ini ọ lamhẹ olamhẹ, Ọnọmhue ọ ya rọ topfa li. 16 Irarighọ, a zọnọ olamhẹ eyẹḗ ye egbe ẹ, a lema na egbe, ni a rẹ ẹ ze. Eri iromhi oyi ọgbọ ni ọ la ipfuase o migha a gbe akanya egbegbọ.

17 Ọgbọ onabi awa, Elaja ọ khi. Eri ọ te ekelemhi udu lema egbegbọ. Ọọ amẹ o khi rue, amẹ o mu oni eke elemhi ikpe esẹ ali ukhukhui.† 18 Ọ gbo lema, ọọ amẹ o rue, amẹ o rue, eke o ri emhi ẹkọmhi zẹ lasele.‡

19 Ini ọnge ẹ ọ pfi egbegbi ode oyi Ẹshinẹgba shi eke, no ọgboḗsẹ ọ rọ mu ọli nyenẹ bhale ukhokho, 20 sato ọ khi, ọnini ọ mu ọna olamhẹ rọte ode ẹgbhọli oyọli pfi, ọ ya tsumhi ayemhẹ oyọli obọ eghuli, ọ guese olamhẹ ebubu na li.§

* 5:3 Li zẹ iMat 6.19 † 5:4 Li zẹ iDeut 24.14-15 ‡ 5:11 Li zẹ iJobu 1.21-22; 2.10; Iwolo 103.8 § 5:12 Li zẹ iMat 5.34-37 * 5:14 Li zẹ iMak 6.13 † 5:17 Li zẹ 1 Ighie 17.1; 18.1 ‡ 5:18 Li zẹ 1 Ighie 18.42-45 § 5:20 Li zẹ Ekpi 10.12; 1 iPit 4.8

Ebe onodode ni iPita O keke

¹ Mhemhe iPita aghiusomhi na keke oyi iJesu iKirisiti mhi keke ebe ona ghi e egbo ni Eshinegba o ze, ni a khi epfese shi elemhi eke agbo, ni a miatse ku asha khi asha eke iPontusi, ali iGalesha ali iKapa-dosha ali Esha, ali iBitinia. ² Eri Eshinegba ita o ze e abi o li ghole oli shi, o rote ikanya eyi Ayemhe-no-pfuase khuese-a pfuase ni a ke suo eso na iJesu iKirisiti ali ni o ri oia eyi iKirisiti re e khi egbo oda shi ugamhi oyoli.

Opfomhe ali okhale ni e gbeku o, e ka nu e la.

A kueghie Eshinegba shi Irudushi ni o mhue agbo

³ Awa kueghie Eshinegba, ita iJesu iKirisiti Onomhue. Itobo ilemhi oniemi ni o mholi na awa o ro rote eghuli guise iJesu iKirisiti le. Onana o ri agbo onogbo ali irudushi ni o mhue agbo na awa. ⁴ Loli o li ri awa ri eloe shi eke e khe ugu ni Eshinegba o ro shi agho o khe egbo eyoli. Iloghie o re we shi ne, ni o khi asha ni ea la ke-a, ni ea la pfueche, wekhi eri e ya taa. ⁵ Eye e eni ugu ena e khi, ikhi ee ni a mholi iregbenga, ni Eshinegba o ri ekpabo eyoli khukhu shi e khe imiepfuese, ikhi imiepfuese ni a ya rokhasa ikpukhokho agbo. ⁶ A ze ni onana o ri egbe ke mu e ini o tseku khia khi a ya mholi iyeseudu-a ukuku eghenge irari imhesa bino ebubu ni a ya me. ⁷ Eri a ri ena mu e fe bino ni a me ini egbegbo irudunga oye e o khi. Igho ni o li opfu-a, erali a ro o mhese oli bino ni a me ini egbegbo o khi. Igho a ya li mhese irudunga oye e ni o mu eloe dose igolu bino, ni a me asha

mie ekpe ali ikueghie ali ufumhi ele ni iJesu o ya nyene egbe bhale. ⁸ A nono ingme oyoli, a gbo mie oli suo, aboriekhia khi aa me oli eloe ghue. A mholi oghela oniemi ni unu o dobe e ngme. ⁹ Itobo khi u mholi imiepfuese elemhi ayemhe oye, o ze khi a miesuo, a regbenga li.

¹⁰ Eri emekeguele ngme ingme okhale ni oo bhale deba e, e kuebge-a guano bie abi Eshinegba o li ya mie egbo eyoli pfuese, onana o ze ni e ro ngme angme-shi-ekpe oyi oni imiepfuese ona. ¹¹ Ayemhe oyi iKirisiti ni o la emekeguele udu o gueye we abi iJesu o li ya me osoli, neni o ya me ufumhi oniemi, eghenge ni e ro ngme ungemhi ameguele. E roshaka guano ni e lese oghuo o ya khi oni iKirisiti ali abi eni ingme e ga li ya de nyaa. ¹² Eshinegba o rokhasa eni emekeguele khi o a khi itobo eleli oye we a ro ri emhi ena kasa we ama irari oye e. Memena, eni emekeguele e she gue eni ingme ena nya ye e, abi ekpabo Ayemhe-no-pfuase ni o rote iloghie bhale o li gue we ye we. Eri igeni e lili nono ni we we e li me eni ingme ena.

A ke la angeli ipfuase

¹³ Irarigho, a bino angeli bie ke ngeli ni a mu egbe shi ugamhi oyi Eshinegba, a ke te eloe eke, a ri udu oye e shi isomhelemhi ni a ya me ogbele ni a ya ri iKirisiti kasa. ¹⁴ Abi eniye ni ee suo eso na Eshinegba ni o la iloghie, a khi nyene egbe ukhokho je angeli ni u kpe ngeli neni a lese ungemhi oyi Eshinegba. ¹⁵ Lese khi Eshinegba ni o lu e, o ma pfuase ni a li ghoo mholi ingeli ni e pfuase shi emiemi ni a riele nya. ¹⁶ Ebe-no-pfuase oo, "Ze ni u khi oni o pfuase, itobo khi mhemhe mhi pfuase."*

¹⁷ Ini o khia khi Ita wa lu Eshinegba ini u wa so iromhi, ikhi

* 1:16 Li ze iLev 11.44,45; iLev 19.2; iLev 20.7

ita ni ọa ya gbe azẹba ini ọọ gue ẹzọ, ri ekpẹ ali ulishi ke ga li aborokhia khi ọpfe se ekẹ agbọ u khi egbo. ¹⁸ Irari khi a lẹse khi ọa khi emhi nabi igolu ali elomho ni ẹẹ li opfu-a a rọ pfa ẹ shi ekẹ, lase elemhi imu ali angeli afue le, ni eni e bia ẹ e rọshi ekẹ na ẹ. ¹⁹ Ọlia ni e ghalẹ eyi iJesu iKirisiti, ni ọ khi omi osumha ni ọa mhuẹ ichimhi, a rọ luase obọ na awa. ²⁰ Eshinegba ọ zẹ ọli neni a ma agbọ, ọ gbo ri ọli lasele khasẹ egbo ikpukhokho agbọ ni awa la ena, irari oye ẹ. ²¹ Obọ oyi iJesu a te mie Eshinegba suọ ni ọ te egbuli guise oni iJesu le, ni ọ gbo ri ufumhi oniemi na li, irarigho a mholi irudunga ali irudushi na Eshinegba.

²² Aborokhia khi a she ri udu eye ẹ khi eni e pfuase egbo, abi a ri ungmemhi igesikia a gbe akanya, ni a rọ mholi inono na egbe ẹ abi a ga miesuọ, a kie ligho ke nono ingme egbe ẹ. ²³ Irari khi ungmemhi oyi Eshinegba ni o mhuẹ agbọ na agboagbo a rọ riẹle ẹ bia, ọa khi emini ẹẹ pfua a rọ riẹle bia. ²⁴ Ebe-no-pfuase o ngme ghọ khi,

“Eri egbo nya
e li abi ebuli.
Eri isomotse oyewe
o li abi udodo.
Ini ebuli o khakha-a,
udodo e de ọ kua.
²⁵ Ama eri ungmemhi
oyi Eshinegba o laọ agboagbo.”†
Ona o khi usomhi onete ni a tse abo ye ẹ.

2

Eche ni o mholi agbo ali ushishi no pfuase

¹ A she riẹle ẹ bia, irarigho, khi kono onobe shi elemhi deba ogbo, khi ke lo egbholi, khi ke ngeli ingeli abamemhe, khi ke do ogbokhoghuo okonyo ali khi ke ngme ungmemhi

yese ogbo-a. ² Ochoghọ, zẹ ni angeli oye ẹ e li abi oyi emofe. Okiamhi egbegbi amẹ inyeli eyi ayemhe ni o khi ungmemhi oyi Eshinegba, o ke gbe ẹ. Eni a kha da, o rẹf fu shi imiepfuese, ³ mena ni a she mu Onomhuẹ fe bino ni a me ọli me khi ọọ ti.*

⁴ Abi a li bhale deba Onomhuẹ ni ọ khi eche no mhuẹ agbo, ni egbo e kie, ama Eshinegba ọ zẹ ọli, ọ mu ọli eloe. ⁵ Igho, ẹẹ abi eche ni e mhuẹ agbo, a rọ to owa ayemhe, ni a khi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba ni e pfuase, ni a ke luasobo ena ayemhe eni e ghole Eshinegba, rote obọ oyi iJesu iKirisiti. ⁶ Irari khi Ebe-no-pfuase ọọ,

“A bino khi mhi ri
eche gbe ekẹ shi iZayo,
echele ebe ni o mu owa mhuẹ,
ni mhi zẹ ni o mu eloe.

Oni ọ da ri egbe da li ne,
ọa ya me omama.”†

⁷ Irari khi eche ona oni o mu eloe o khi na ẹẹ ni a mie ọli suọ. Ama eni ẹa mie ọli suọ, o khi,

“Eche ni itsona e kie,
ni o tigbe mele oni
o mu eloe ne nya-a.”‡

⁸ “Onana o kie gbo khi
eche ni ebubu egbo

e ya kholo awe shi
ukpokpomhi eche
ni o ya pfi we gbe.”

Itobo khi ẹa ri ungmemhi oyi Eshinegba gbe akanya e rọ de. Abi o kha li we o li egbo. §

⁹ Ama eni Eshinegba ọ zẹ a khi, ni a khi ekhemhuẹ ni ẹẹ ga Eshinegba, ushishi na ipfuase, egbo enayi Eshinegba, ni a rọ me asha ri ikueghie na oni ọ rote alo ebili lu ẹ lasele bhale akpa ni o somhotse oyoli.* ¹⁰ Egheghe ni o dose aa kpẹ khi egbo eyi Eshinegba, ama memena, egbo eyi Eshinegba a ke

† 1:25 Li zẹ Aza 40.6-9 * 2:3 Li zẹ Iwolo 34.8 † 2:6 Li zẹ Aza 28.16 ‡ 2:7 Li zẹ Iwolo 118.22 § 2:8 Li zẹ Aza 8.14-15 * 2:9 Li zẹ Okiali 19.5-6; Aza 43.20,21; iDeut 4.20; 7.6; 14.2; iTato 2.14; Aza 9.2

khi, aa kpɛ mhɔli ilɛlemhi na ɛ, ama memena Eshinɛgba ɔ she mhɔli ilɛlemhi na ɛ.†

Ighumha eyi Eshinɛgba

11 Emɔle mhɛ, mhi lema ɛ, ɛɛ abi epfɛse ni a la elemhi agbɔ ona, a lase oghuɛmhɛ ni e khi eyi olamhɛ le, ni e mu okhɔli ɛ vule shi isamhi eyɛ ɛ ɔ. 12 A kie ke ngeli ingeli enete elemhi ifuabɔ oyi ɛgbɔ ni ɛa miesuɔ. Ini e tseku ɛ zɛ ɛ unu, e kie ke mɛ ingeli enete ni a ngeli, ni e ke kuɛghɛ Eshinɛgba, ogbɛlɛ ni ɔ ya bhale deba awa.

Iregbe-tiemhie na Enighie ali Ega eyawa

13 A ri itobɔ Onomhuɛ ke ri egbe ɛ tiemhie na eni ɛɛ mhɛsɛ nya ni a mu vule shi iteva ɛgbɔ. Okekhi oghie ni ɔ funɛ, 14 okekhi igovunɔ ni ɔni oghie ɔɔ ghie ɔ ke nasɛ eni e pfidɔ, ali e ke kuɛghɛ eni e riɛɛ onete. 15 Irari khi eri Eshinɛgba ɔɔ nono ni a pfi ɛgbɔ okhɔlɔ okpɛ unu, rɔte angeli enete ni a ya ke ngeli. 16 A ke ngeli abi ɛgbɔ ni ɛa mhɔli ɔzuodɛ, ama a khi zudigba umha mhɔli ɔzuodɛ oyeɛ ke ngeli ingeli ebe. A ke ngeli abi eni ɛɛ ga Eshinɛgba. 17 A ke ri ekpɛ na ɔgbɔkpa. A nono ingme oyi ɛgbɔ ni a ga rɔ khi ena irudunga. A ke na ulishi oyi Eshinɛgba. A gbo mu ekpɛ ɛ na oghie.

18 Eɛ ni a khi eni ɛɛ ga, a ri egbe ɛ tiemhi ekɛ na eni e khi ega eyɛ ɛ. ɔa khi ega ni eri opfɔmhɛ ngeli deba ɛ tɛɛ ama li shi eni ɛ ngeli angeli ni o ze deba ɛ. 19 Eshinɛgba ɔ ya khivɔsɛ nɛ ini u ri egbe mie osoli anasɛmhɛ ni u wa kha mɛ, itobɔ khi u lesɛ oghuɛmhɛ oyi Eshinɛgba. 20 Eleli onoghuo o la ɔ ini ɔgbɔ ɔ mɛ osoli shi umha-suesɔ ni ɔ riɛɛ? Ama ini u wa mɛ osoli shi onete ni u riɛɛ, ni u rɔ ri egbe mie ɔli, Eshinɛgba ɔ ya khi vɔsɛ nɛ shi ɔ.

21 Irari onana Eshinɛgba ɔ rɔ lu ɛ, abi iJesu ɔ rɔ mɛ osoli na ɛ rɔ ri angeli irokhokhɔ shi ekɛ na ɛ ni a ke deba. A rɔshɛka ke deba oni angeli. 22 ɔa lamhɛ olamhɛ okhɔghuo, wɛkhi eri a mɛ khi ɔ ngme ungmehi ɛgbhɔli.† 23 Abi ɛgbɔ e rɔ tseku u tsue ɔli, ɔa tsue wɛ shi ɔ. Abi ɔ rɔ tseku mɛ osoli ɔa tsekha wɛ. Ama eri ɔ ri egbɔli mhɔli Eshinɛgba obɔ, ɔni ɔ guɛ sɔ ɛzɔ shi odɛ igɛsikia.§ 24 IKirisiti lolighuo ɔ tsua olamhɛ eyawa shi egbe je apfida, ini awa khi ghu eghuli olamhɛ, ama ni awa la agbɔ iguɛ-ngeli elemhi ipfuasɛ. Utse ni a kuale ɔli o ri awa ze.* 25 Eri a kpɛ la agbɔ abi osumha ni ɔ waa, ama a she mu pfi deba ɔni ɔrisumha-kia ni ɔ khi ɔni ɔ khekhe ayɛmhɛ o ye.†

3

Angeli oyi ikpotso ni e la ughue ali ɔdɔ we

1 Eɛ ni a khi ikpotso, a nyɛsɛ ukhomhi na edɔ ɛ, isheghɔ a khi mɛ ɔngɛwɛ ni ɔa mie ungmehi oyi Eshinɛgba suɔ, ni eni edɔ ɛ ri itobɔ ekpɛ ni a mhɔli a na wɛ ali angeli eyi ɛ mu udu pfi, ini aa ke tseku ngme ungmehi unu lasele,* 2 ini ɛɛ mɛ angeli ipfuasɛ ali angeli ekpɛ ni a ngeli. 3 Khi zɛ ni isomhotse oye o rɔte akhuɛ idiegbe ri egbe khase, ni a la do itsu shi ukhomhi dolɔdolɔ, ali ena igolu isɔsɔ ali igbanɔ itsua ni e somhotse.† 4 Ochoghɔ, zɛ ni isomhotse oye o khi ona ekelemhi udu. Isomhotse ni ɔa ya taa, ni o khi ona ikuegbea ali ayɛmhɛ no pfɔmhɛ, ni o ghɔle Eshinɛgba nɛ nya. 5 Ina ikpotso eni ɛɛlɛ ni e ri egbe da Eshinɛgba, e li ri egbe wɛ shi isomhotse, irari khi e nyɛsɛ ukhomhi na edɔ wɛ. 6 Abi iSera ɔ li mu ekpɛ na ɔdɔli Aburaamu ramhi ni ɔ rɔ

† 2:10 Li zɛ Osia 2.23 † 2:22 Li zɛ Aza 53.9

† 2:25 Li zɛ Aza 53.6

* 3:1 Li zɛ ɛfi 5.22; iKolo 3.18

§ 2:23 Li zɛ Aza 53.7 * 2:24 Li zɛ Aza 53.5

† 3:3 Li zɛ 1 iTimo 2.9

lu ọli, ọnọmhuemhẹ. Imi ọni iSera a khi, ini a da ngeli ingeli enete ne, ni aa rọ da zẹ ni ulishi o mu ẹ.†

7 Igho, ẹẹ edo, a guẹ ke ngeli deba ighuẹ e. A ri iwomhẹloe nu wẹ ke ngeli. A lẹsẹ khi ẹa mhuẹ ekpabọ abi ẹẹ. A gbo lẹsẹ khi eni e nu ẹ mhọli okemhi shi isomhopfa oyi isomhelemhi oyi Ẹshinẹgba ni o mhọli agbọ onogbọ e li khi. A guẹ ri ẹloe ke khu wẹ, ini emhikhoghuo o khi zu iromhi oyeẹ ode. §

Imẹ-osoli shi onete iriẹle

8 Qzukhomhi ungmehi oyemhẹ khi, ẹẹ nya a mhọli udu oghuo, a mhọli ilelemhi na egbe, a nono ingme egbe abi inyoghuo, a viẹ osoli ke na egbe, a ke ri egbe ẹ tiemhile.

9 Khi ri onobe fata onobe. Ini ogbọ ọ tsue ẹ, khi tsue ọli shi ọ, ochoghọ sọ iromhi onete na li. Itobọ khi eri Ẹshinẹgba ọ luẹ ni u khi ogbọ oyọli, ni u le ikhivọsẹ ugu. 10 Irari khi,

oni ọ da a nono
ni lọli mẹ agbọ li
ali ni lọli mhọli
ebubu ogbẹle enete,
ọ khi ke ri ẹlemhi oyọli
ngme ingmemhi ebe,
ali ingmemhi ẹgbhọli.

11 Ọ mema ya mẹ
ingmobe na,
ọọ riẹle onete.

Ọọ mema ya ke
nono opfomhẹ,
ọ na khu ọli.

12 Irari khi eri ukpẹloe
oyi Ọnọmhuẹ o la
ẹgbọ eni e guẹ ngeli egbe,
esọ eyọli e khueghie-a
shi iromhi ni ẹ sọ,
ama elemhi e ma bi

Ọnọmhuẹ deba ẹgbọ ọkhọlo.*

13 Oghuo ọ ya ri emhi obe li ẹ,
ini onete iriẹle o mema ghọle ẹ?

14 Ama ini u tseku mẹ osoli shi onete iriẹle, ikhivọsẹ o khi ne. “Khi na ulishi ogbọkhoghuo.” 15 Ama a

rọte eke elemhi udu oyeẹ rue iJesu abi Ọnọmhuẹ oye ẹ. A ke mu egbe shi eke ẹghẹghẹkpa, ini ogbọkhoghuo ọ ya mhila ẹ emini irudushi oyeẹ o migha nga, ni a gue ọli yẹ wẹ. Ama a ri ipfomhẹ-udu ali ekpẹ ke sọ wẹ ọ.† 16 Zobe ni udu oye o pfuase isheghọ ni eni ẹ ngme onobe shi angeli onete oye abi ọni ọ deba iKirisiti, e mẹ omama ingmemhi ipfuẹchẹ ogbọ-a eyewẹ. 17 Ini o ghọle Ẹshinẹgba ni u rọ mẹ osoli shi itobọ khi u riẹle onete, o ti dọsẹ khi u mẹ osoli shi ọkhọlo ni u riẹle. 18 Irari khi iKirisiti ọ ghu-a shi olamhẹ oyi ogbọkpa utoghuo kpe, ikhi lọli ni ọ pfuase, ọ mẹ osoli na ena umhapfuase, ni ọ rọ rue awa bhale ghi Ẹshinẹgba. A gbe ọli-a alo gbugbugbu, ama ọ la agbọ elemhi ayemhẹ, a ri Ayemhẹ guise ọli le bhale agbọ. 19 Elemhi ayemhẹ ni ọ la, ọ rọ vu ya tse abọ usomhi onete oyi Eshinẹgba yẹ iyemhẹ ni e la owa ighumha. 20 Iyemhẹ ena e khi eni ẹa suọ esọ, abi Ẹshinẹgba ọ rọ ri abọ mu udu, ni iNoa ọ rọ khali ọko-oke oniemhi se. Ẹgbọ etu-olale kpele a pfuese elemhi oni amẹ.† 21 Oni amẹ o migha shi ibatizi, ona o mie ẹ pfuese memena. Ọa khi ilẹsẹ khue ichimhi idiegbe-a, ama, imhọli udu ni o pfuase deba Ẹshinẹgba ni ọ tsumhi ẹ rọte irọte eghuli guale oyi iJesu iKirisiti. 22 IJesu iKirisiti ọ she je iloghie, ọ shitọ epfẹ obọ obita oyi Ẹshinẹgba, ọ mhẹsẹ ẹ na igeni ali afu ali ekpabọ ni e la idane.

4

Angeli ni o mu pfi

1 Abi o rọ khia khi iKirisiti ọ she mẹ osoli idiegbe, a li mu egbe ni a li ya mhọli angeli oghoghọ, irari khi ọni ọ da ligho mẹ osoli idiegbe ne, ọa ke gbo mhọli emini ọ ri olamhẹ ẹ riẹle. 2 Rọte memena je odalo elemhi agbọ oye, khi gbo zẹ

† 3:6 Li zẹ Igbae 18.12 § 3:7 Li zẹ Ẹfi 5.25; iKolo 3.19 * 3:12 Li zẹ Iwolo 34.12-16 † 3:15

Li zẹ iMat 5.10; Aza 8.12-13 † 3:20 Li zẹ Igbae 6.1-7.24

ni oghuëmhe idiegbe oye o mhesë ne, ochoghò, zë ni u ke ngeli abi Eshinëgba o li nono òli shi. ³ A she kpe pface ukpokpomhi eghëghë-a je ukhokho rò ò riële emini eni ға miesuo e riële. A la agbò itsebò ilili, idokonyò, idonyò yesegbe-a, ali idobie, ali ikia-ye-ukue ke da onyo, ali ilitsa igaga. ⁴ Ama memena, abò e sha wë khi aa ke nu wë a riële ikhiakhiamhi emini eë riële, e ri itobò ighò ò tsue e. ⁵ Ama khi e mema ya gueye Eshinëgba abi e li gbe, òni ò ya gue egbò ezo, shi eni e laò ali eni e ghua. ⁶ Onana o zë ni a rò tse abò usomhi onete ye egbò ni e ghua, ni a rò gue wë ezo abi a li ya gue egbò na agbò ezo, ama eri e la elemhi ayemhe abi Eshinëgba o la o.

Guë ri ukpeloë ke khu isomhopfa eyi Eshinëgba

⁷ Eghëghë ni agbò o rò ya pfo o she ti ramhi ana. Irarighò, a bino angeli bie ke ngeli ni a dobe toto obò iromhi isoso. ⁸ Oni o mema mu egbe ne nya khi, a nono ingme egbe e egbegbò, itobò khi eri inono oò khukhu olamhe ebubu.* ⁹ A ke mu egbe e epfese, ni awòlo o la. ¹⁰ Ogbògbò o ri isomhopfa ni o mhue ke kpaghië onuzava oyòli obò, o ri igesikia ke ri eloe khu okhale oyi Eshinëgba odekhode. ¹¹ Ini ogbòkhoghò o mhòli ungmehi ya ngme, o ke ngme ungmehi oyi Eshinëgba. Onini o ya kpaghië ogbò obò, o ri itoto ni Eshinëgba o rò na li riële òli. Ni a rò bhale ya e khi a ròte obò oyi iJesu iKirisiti ri ikueghie na Eshinëgba odekhode. Lòli o mhòli ufumhi ali ekpabò ròte agbòagbò ya je agbòagbò. Atse.

Ime-osoli irari khi u miesuo

¹² Emòle mhe abò e khi sha e shi omufe ni o toto ni a me, abine khi emini aa kpe me ghue a me. ¹³ A ri ochoghò ke ghele khi a li nu iKirisiti me osoli ni o me. Eghëghë

aghò ni a mhòli oghële oniëmhi, ini a ri ufumhi oyòli khase. ¹⁴ Ini a ri itobò eva oyi iKirisiti eë tsue e, ikhivose o khi ne, irari khi Ayemhe oyi ufumhi ali oyi Eshinëgba o nu e la. ¹⁵ Ini u me osoli, khi zë ni a bhale ya e khi itobò khi u gbe ugbeli ali itobò khi u do ighiatò, wëkhi angeli ikpamhika ali itash-ingme u rò me osoli. ¹⁶ Ama ini u wa me osoli abi òni o miesuo, khi zë ni omama o mu e, ama ke kueghie Eshinëgba irari khi u wa yemhe eva oyòli. ¹⁷ Irari khi eghëghë o she ramhi ni iguezo o rò ya ròte Owa oyi Eshinëgba ya gbaekele. Ini o te awa egbe gbaekele, se o ke beshi ya li eni ға mie usomhi onete oyi Eshinëgba suo egbe? ¹⁸ Abi Ebe-nopfuase o ngme o li khi,

“Ini o ya munu ni a rò tsumhi

ogbò ni o guë e ngeli,

se o ke bie ya li

egbò okhòlo ni ға mhòli

Eshinëgba egbe?”†

¹⁹ Irarighò, eni eë me osoli, abi o li ghòle Eshinëgba shi, e ri egbe wë mhòli Eshinëgba ni o ma wë ni o zë ri egbe e nga obò. E kie ke gbe ikanya enete.

5

Ude ni a ye Egbhali ali ozele

¹ Mhi lolo ye e ude, eë ni a khi egbhali abi mhemhe mhi li khi ogbhali, ni mhi ri eloe me osoli ni iJesu o me, ni mhi gbo li ya mhòli okemhi shi ufumhi oyòli ini o nyene egbe bhale. ² A ri eloe ke khu isumha eyi Eshinëgba ni a rò nga e obò. O ga pfo e udu ke ri eloe khu wë. Oa khi irari eleli ni u ya me o tse, ama abi ogbò ni o mhòli oghuëmhe ugamhi oyi Eshinëgba.* ³ Khi ri itoto mhesë na egbò ni Eshinëgba o rò nge obò, ochoghò angeli o ye o khi irokhokho ni egbò ke deba. ⁴ Ini iJesu iKirisiti ni o khi Oreloe-khu isumha onofune

* 4:8 Li zë Ekpi 10.12 † 4:18 Li zë Ekpi 11.31

* 5:2 Li zë iJon 21.15-17

o bhale, o ya ri arula oghie ni o a
tigbe ya taa ne.

⁵ Ee ezele, a li ligho nyese
ukhomhi ke na egbhali. Ogbokpa o
ke ti egbe oli tiemhi eke, aa ga egbe
e. Irari khi Ebe-no-pfuase o ngme
gho khi.

“Eshinegba o ma biselemhi
ogbo ni o ti egboli a nga,
ama o khi e vose na eni
e ti egbewe e tiemhile.”†

⁶ Irarigho, a ri egbe e tiemhile na
ekpabo oyi Eshinegba ni e fune, ni
o ti e nga idane ini o ramhi oni
egheghe.† ⁷ A ze o toemhe eye e obo
na Eshinegba, itobo khi o ya rue e o
le.

⁸ A bino angeli bie ke ngeli, aa
tokpe, itobo khi obe e ni o khi
okphaghie, o kia gasa abi odumhi ni
oo khose, eri o nono oni o ya mu
nyano le. ⁹ Khi ze oli lo e le! Gbe
lighi irudunga oye, itobo khi u lese
khi eni e miesuo nabi yeye ni e
la elemhi agbo ashakhasha e lili e
me osoli enabi enana. ¹⁰ Ini u me
osoli ukuku egheghe se, Eshinegba
na okhale nya, ni o rote iKirisiti
lu e shi ufumhi oyoli na agboagbo,
o ya riele e ti dose abi o kpe li
e egbe. O re toto, o mu e mholi
re gbelighi. ¹¹ Ekpabo o khi oyoli
agboagbo. Atse.

Otse ni o kpukhokho

¹² ISalasi ni mhi ro shi inyoghuo
ni o mholi igesikia o nu mhe keke
ebe ona. Eri mhi keke ebe ona ni
o nu e ghi e, ro ri udu shi e o ali ni
a ro lese khi emiemini a rie me khi
egbegbi okhale oyi Eshinegba na. A
mu oli mhue gagaga. §

¹³ Ego eni e miesuo ni a ze abi ee
na eke iBabilo, ee tse e, li shi iMaki
ni o limhe egbe abi omimhe.* ¹⁴ A
ke tse egbe e a ri inono ghele mu
egbe. Opfome o ka nu ee nya ni a
la elemhi iKirisiti la.

† 5:5 Li ze Ekpi 3.34 † 5:6 Li ze iMat 23.12; iLuk 14.11; 18.14

* 5:13 Li ze Ika 12.12,25; 13.13; 15.37-39; iKolo 4.10; iFile 24

§ 5:12 Li ze Ika 15.22,40

Ebe onuzi-eva ni iPita O keke

¹ Mhemhe iSamo iPita ni mhi khi oghumha ali aghiusomhi na kepe oyi iJesu iKirisiti, mhi keke ebe ona ghi eni e mholi irudunga nabi oyi anye ni o mu eloe, ni a rote angeli onete oyi Eshinegba ali iJesu iKirisiti Omiepfuese ro na we.

² Okhale ali opfomhe o ka khi oyepe rote ilese ni a lese Eshinegba ali iJesu Onomhue oyawa.

Ulumhi ali uzemhi oyi Eshinegba

³ Itoto oyi Eshinegba o she ri emhikpa ni o ri awa ya ke la agbo irudunga na awa, irari khi awa lese oni o ri ufumhi ali onete oyoli ti awa mama egbe. ⁴ Eni ekpabo eniemhi ena o ro rue isomhopfa ni e mu eloe ni o shobo na awa. Ini a bhale ya e khi irari eni isomhopfa ena awa me asha na pfue epfua ni o la oghuemhe emhi agbo, ni awa mholi okemhi shi agbo oyi Eshinegba.

⁵ Irarigho, roshaka ri ingeli enete ma irudunga oye, gbo ri ilese ma ingeli enete. ⁶ Ri igue-regbekia she egbe ma ilese, ri iregbemie ma igue-regbekia shi egbe, ri angeli irudunga ma iregbemie, ⁷ ri isomhelemhi-inyoghwo ma angeli irudunga, ri inono ma isomhelemhi inyoghwo. ⁸ Irari khi ini u mholi eni ingeli enana egbegbo, e ya re ke zaza, wa gbe akanya elemhi ilese ni u lese Onomhue iJesu iKirisiti. ⁹ Ama oni qa da mholi eni ingeli ena ne, qa ya me eke nuata, eri o ze alo, o she yele-a khi Eshinegba o she kpe khusesse lue olamhe enedio-a pfuase.

¹⁰ Irarigho, inyoghwo-mhe, roshaka ni uzemhi ali ulumhi oye o migha egbegbo. Ini u wa ligho,

waa ya tigbe do owe eke-a wekhi eri u ya de. ¹¹ Egheghe agho Eshinegba o ya khueghie ode Omhesse oyi Onomhue-a ne lo. Ikhi Onomhue na agboagbo Omiepfuese iJesu iKirisiti oyawa.

A ri esho shi emini Ebe-no-pfuase o ngme

¹² Mhi ya ke yeke e le eni ingme ena nya egheghe kpa. Ini a ririe kpe lese we, ni a migha gba elemhi igesikia ni a mholi ena. ¹³ Mhi lese khi o ti ni mhi yeke e eni ingme ena nya le, ini mhi da kie la agbo. ¹⁴ IJesu iKirisiti Onomhue oyawa o she ro li khasse mhe khi ogbele eyemhe ea ke bu, khi mhi kele ya ghua. ¹⁵ Mhi ya roshaka ri ingme ena nya shi e odalo ni a ke sato o, ini mhi so ukhokho gbe.

Eni e ri ukpele me ufumhi oyi iKirisiti

¹⁶ Qa khi okhe egbholi anye regbenga gue ingme inyenegbe bhale oniemhi oyi iJesu Onomhue ye e. Alo eyanye anye ro me ufumhi oyoli. ¹⁷ Anye la agho ni Eshinegba ita o ro ri ufumhi ali ekpe na li, ni uruli oyi Eshinegba o ro rote otughunu ni o ge nyanyanya ngme, ni oo, "Omimhe ni mhi nono ingme oyoli na, o ma ghole mhe." ¹⁸ Eri anye suo khi oni ungmehi o rote idane ngme tiemhile, abi anye ro nu oli la ukhomhi ute no pfuase.*

¹⁹ Igho anye li mholi iregbenga shi usomhi ni emekeguele e guele, khi egbegbo lo. O ma a ti e egbe ini a ri esho shi oni ungmehi, itobo khi eri o li abi akpa ni o la alo ebili e ge nyagha, ramhi ni ogbe o ro maghie alo-a, ni imeke oyi ukpetata na obili-atso o ro ge shi udu o ye. ²⁰ Ozukhomhi oni ungmehi khi, a lese khi ongmehi ameguele okhoghwo qa rote ilese oyi omekeguele okhoghwo bhale. ²¹ Irari khi ungmehi ameguele okhoghwo

* 1:18 Li ze iMat 17.1-5; iMak 9.2-7; iLuk 9.28-35

ɔa ri imelemhi oyi oḡbɔ bhale ghue, ama Ayemhe-nɔ-pfuase o la eḡbɔ egbe gbe akanya rewe gue usomhi oyi Eshinegba le.

2

Ena Osese eḡbhɔli ali epfua oyewe

¹ Abi emekeguele eyi eḡbhɔli e ke li la iteva eyi eḡbɔ iZireni, iḡhɔ esese eḡbhɔli e ya li la e iteva. E ya tsua osese eḡbhɔli ni oḡ yese eḡbɔ-a lasele ke sese eḡbɔ, e ga kie Onomhue ni o de we, e ya ri epfua ni o kele ghi egbewe. ² Iḡhɔ ebubu e e li ya deba ode omama eyi itsebo eyewe, e ri omama shishi oni ode igesikia oyi iKirisiti-a. ³ E ya ri emhi ituegbe rue okhe eḡbhɔli lasele gueye e, ni e ro me asha di e mie ikpagho. Eshinegba o she so we ezo se agboagbo, epfua oyewe o migha khe we ode.

⁴ Irari khi ini Eshinegba oa keshe igeni le abi e ro lamhe deba Eshinegba, ama o ku we lo ilimhi iriere, o ri iweghe ge we abo pfino kulo alo ebili migha khe ogbele iso-ezo. ⁵ Ini Eshinegba oa pfuese agbo onodio, ama o ri ochikpho oniemhi pfuse oni agbo olamhe-a, se ni iNoa ni oḡ tse abo igue ngeli ali apfoli oshilua.* ⁶ Ini Eshinegba o pfa ezo mu iSodomu ali iGomora, khi o ri erali tose we ni e de emue-a, ni o rewe rielle irokhokho abi o ya li eḡbɔ ni ea mhɔli Eshinegba egbe,† ⁷ ni o ro pfuese iLoti, omose ni o gue ngeli, ni eḡbɔ ena umhasu-eso e ri ingeli ebe nase ayemhe.‡ ⁸ Eri oni omose ona ipfuase onana o vie oya elemhi ayemhe oyoli eghenge kpa shi ingeli okholo ni oḡ me ali ni oḡ gbolo su. ⁹ Ini o khi iḡhɔ, Onomhue o lese abi o lie tsumhi eḡbɔ eyoli elemhi imhesebino, ali o gbo li lese abi o li ya pfi eḡbɔ okholo lo anasemhe ramhi ogbele iso ezo. ¹⁰ Tete eḡbɔ ni e deba oghumhe

idiegbe oyewe ni e ri ukpelo e gbe omhese oyi Eshinegba.

E mhɔli igbedu obe ali ittiegbe. Ulishi o ya mu we ni e ro ri unu ghi igeni ro yese we-a. ¹¹ Ama abotseku khia khi eni igeni ena e mhɔli ekpabo dose eni esese eḡbhɔli ena, ea ya yese we-a khashe Onomhue. ¹² Eri eni eḡbɔ ena ee pfi unu-a shi emini ea lese udi oli. Eri e li abi elamhako ni ea mhɔli eḡbhali ni a bia, ni a mu e gbolo le tse. Iḡhɔ e li ya pfua abi elamhako. ¹³ Opfuse a ro ya falu we ota shi ode opfuse ni weweghuo e be na egbewe. Idobie ele oḡuota gboo, ee bino khi o khi agbo ilili, ni o ya khuese idiegbe oyewe. Eḡbɔ ebe e khi itobo khi ini e nu e le eminale inono kugbe eḡhɔ, eri e kiele e ngeli angeli efiala. ¹⁴ Alo efiala eyi okia, e ze shi ukhomhi, ikpotso ni e ya yemhe shi we o, e kia bino alo. Okiamhi olamhe ni oḡ gbe we o a tigbe e mhɔli ukpese. Eḡbɔ ni udu oyewe o a sheshe ee di kulo igha olamhe. E she wena emhi ituegbe shi udu. Elemhi itse eyi Eshinegba e la kia. ¹⁵ E she da egbegbo ode lase, e wase ode oyewe-a. E she deba ode oyi iBelamu omi iBeo vu ni o mhɔli ukpokho shi ukpagho ni o ya mie shi onobe ilili. ¹⁶ Ni akphere o dese shi angeli olamhe. Akphere ni o khia khi o a kpe mhɔli ungmemhi oḡbɔ shi unu, ni o ri uruli oḡbɔ nu iBelamu ngme shi angeli ujili.§

¹⁷ Eri eḡbɔ ena e li abi oke ni o khakha-a, ali uza ni o bi abi ame ni akpekpele o pfiolo irarogbe kua. Eshinegba o she rielle ilimhi iriere shi eke e khe we ni e la me osoli. ¹⁸ Eri ee ngme ingmemhi itono obo udu, ali ingmemhi ni e vio, ro re eḡbɔ sato oghumhe idiegbe oyewe, ni e ba di we nyene egbe je olamhe. Ikhi eḡbɔ ni e lese rote ifuabo eyi eḡbɔ ni e la agbo eḡbhɔli pfue. ¹⁹ E shobo epfua na we, ama wewe ni e

* 2:5 Li ze Igbae 6.1-7.24 † 2:6 Li ze Igbae 19.24 ‡ 2:7 Li ze Igbae 19.1-16 § 2:16 Li ze iNba 22.4-35

shi oni obọ onana, e khi ighumha angeli epfua. Irari khi oghumha ọgbọ ọ khi shi emini o da mhẹsẹ na ayemhẹ oyọli. ²⁰ Irari khi, ini ẹgbọ e she da rọte oyese ni o la agbọ pfue ne itobọ khi e lẹsẹ iJesu iKirisiti Onomhụe, ni e rọ gbo ri egbewẹ na emhi agbọ gẹnọ ne, ikpukhokho oyẹwẹ o kẹ khọlọ dọsẹ igbaekele oyẹwẹ. ²¹ O kha tinẹ ini ẹa bie kpẹ lẹsẹ odẹ ipfuasẹ oyi Ẹshinẹgba lọ, khi e lẹsẹ ọli se, e tigbe sọ ukhokho gbe ode ipfuasẹ oyi Ẹshinẹgba ni a rọ na wẹ. ²² Emini ọ li wẹ o rọkhasẹ khi ekpita ona khi igẹsikia lọ, ni ọọ, “Áwá ọ mu egbe nyene

gbo ya le ekpa
ni ọ kpa shi eke.

Agulu ni a kpe khuẹsẹ-a se,
ọ gbo mu egbe nyene
je igbọlọ ya pfue.”*

3

Onomhụe ọ nyene egbe ẹ bhale

¹ Emọlemhẹ, ebe onuzi-eva ni mhi kekẹ ẹ ghi ẹ na, eri mhi ri ebe eva ena ya guise ẹ le ali ni a rọ mhọli isamhi eni e te ode. ² A sato ingmemhi ni emekeguele ni e pfuasẹ e ngme ni o she tẹsẹ, ali omhẹsẹ ni Onomhụe Omiepfuese ọyawa ọ mhẹsẹ rọte obọ ighiusomhi na kekẹ eyawa.

³ Onodode, a lẹsẹ khi ogbele ni e kpukhokho, ẹgbọ ni e ri ungmehi oyi Ẹshinẹgba a li egia e ya lasele. Ẹẹ li egia ẹẹ riẹlẹ ọghumhẹ idiegbe oyẹwẹ.* ⁴ E ya ke liẹ, “Ighẹ ibhale ni ọ shobọ khi lọli ya bhale mena? Abi ititawa e te ghuloo, emhikpa e kiele ẹ je odalo abi e li rọte igbaekele agbọ la ọ.” ⁵ Eri e famhi rọli shi iẹ-esọ-a, khi rọte ungmehi oyi Ẹshinẹgba a te ma idane, ni a rọ gbo rọte amẹ ri amẹ ma eke agbọ.† ⁶ Ama, eni amẹ ena a gbo

rọ ri ochikpho pfuse ẹgbọ na agbọ onodiọ-a.‡ ⁷ Ama agbọ ali idane ni e kie laọ ogbe-namo, Eghiele oyi Ẹshinẹgba a rọ rẹwẹ migha rẹwẹ ẹ khẹ opfuse oyi erali. Eri a zẹ wẹ obọ ọ khẹ ogbele iguezọ ni a rọ ya pfuse ẹgbọ ọkhọlọ-a.

⁸ Emọlemhẹ, a khi yele emhi oghuo-a khi, eri ogbeleghuo o li abi ogbele agbele, ogbele agbele o li abi ogbeleghuo ukpeloe oyi Ẹshinẹgba.§* ⁹ Oa khi eri Ẹshinẹgba ọ ti egbe ẹ je ukhokho shi emini ọ rọ shobọ, abi ẹgbọ eghuo e liẹ sa khi ini emhi ọọ ti eke eri o wu eke-a eghọ. Eri ọ mema mhọli irabomudu na ẹ, itobọ khi ọa nono ni ọgbokhoghuo ọ pfua, ama ni ọgbokpa ọ te agbọ olamhẹ mu nyene.

¹⁰ Ama eri ogbele oyi Onomhụe o ya bhale abi ibhale oyi oghiatọ. Oni ogbele, eri idane o ya ri okeke oniemi kele-a udemhija. Erali oniemi o daghiẹ emini e la idane nya kua. Eke ali emhikpa ni e laọ e kala-a.†

¹¹ Aborokhia khi a ya lina pfuse emhi nya ena, uwali ẹgbọ enabise a kha ke fẹ khi? A kha ke la agbọ ipfuasẹ ali agbọ Ẹshinẹgba, ¹² abi a li ri ẹloe shi eke ẹ khẹ ogbele oyi Ẹshinẹgba, ni awa ke riẹlẹ emini o ya rọli bhale pia, ali ogbele ni a ya ri erali pfuse idane-a erali oniemi o daghiẹ emini e la idane-a nyaa. ¹³ Ama emini Ẹshinẹgba ọ rọ shobọ, awa migha a khẹ, ikhi iloghie ali eke agbọ onogbọ, ni o khi apfẹ igue-ngeli.‡

¹⁴ Irarigho, ẹẹ emọle mhẹ, abi a li ri ẹloe shi eke ẹ khẹ oni ogbele ena, a zẹ ni a bhale ya ẹ ẹ shi ingeli ni ẹa mhọli ichimhi ali umhaguekia, ali a la opfomhẹ. ¹⁵ Ri ọli shi udu khi irabomudu ni Onomhụe ọ mhọli na awa, khi, ni ọ ba ri eghẹghẹ na

* 2:22 Li zẹ Ekpi 26.11 * 3:3 Li zẹ iJu 18 † 3:5 Li zẹ Igbae 1.6-9 ‡ 3:6 Li zẹ Igbae 7.11

§ 3:8 Emini a ri onana ngme khi Ẹshinẹgba ọa deba eghẹghẹ gbe akanya. * 3:8 Li zẹ Iwolo 90.4

† 3:10 Li zẹ iMat 24.43; iLuk 12.39; 1 iTesa 5.2; Irọ 16.15 ‡ 3:13 Li zẹ Aza 65.17; 66.22; Irọ 21.1

awa mh̄li imiepfuese l̄o, ẹzẹzẹ abi inyogh̄uo awa iP̄olu ọ kpe li kẹkẹ ọli shi ebe ghi ẹ abi Ẹshinẹgba ọ li ri oni ilẹsingme na li. ¹⁶ Ina ọ kie liẹ kẹkẹ ọli shi ebe, ini ọ da a ngme eni ingmemhi ena ne. Ebe ni ọ kẹkẹ e tsua ingme eghuo ni e lolo ẹ munu ir̄olo-ogb̄o-es̄o, ni ẹgb̄o ni ẹa mh̄li ilẹsẹ ali iges̄ikia e kholo ẹ man̄o, abi e liẹ khi ma ingmemhi elese ni e la Ebe-no-pfuasẹ ni o ya ri epfua ghi wẹ.

¹⁷ Irarigh̄o, em̄olem̄hẹ, abi a ke r̄o lẹsẹ onana egh̄o, a mu egbe ẹ ini a khi ya deba odẹ ẹgb̄h̄oli oyi ẹgb̄o ena umhasūo-es̄o, ini a khi r̄ote iguem̄igha oye ẹ de. ¹⁸ Ama mena awa ke fu shi okhale ali ilẹsẹ ni awa lẹsẹ Ọn̄om̄huẹ Ọmiepfuese Ọyawa ikhi ijesu iKirisiti. L̄oli a ri Ufumhi a na agb̄oagb̄o. Atsẹ!

2

Ebe onodode ni Ijoni O keke

Ungmemhi ni o mhọli agbo

¹ Anye keke ungmehi oyi ọni ọ ri agbo ọ na ogbo ghi e, ọni ọ rọte igbaekele la ọ. Anye she suọ ọli, anye ri alo eyi anye me ọli, anye bino ọli, anye gbo ri abo eyi anye ti ọli.* ² Abi ọni ọ ri agbo ọ na ogbo ọna ọ rọ feli lasese, anye me ọli, anye gbo li pfi ọtsele shi ọni agbo na agboagbo ọna. Lọli ọ nu Ita la, ni a rokhasẹ anye.† ³ Emini anye me ni anye suọ, anye gbo lie gueye e, ishegho ni awa kugbe nu Ita ali Omi ọli iJesu iKirisiti la. ⁴ Eri anye keke ona ni oghẹle oyawa o gba pfo.

Okiali elemhi akpa

⁵ Onana khi usomhi ni anye rọte obọ oyi Omi ọli suọ, ni anye gue e ye e khi, Eshinegba khi akpa, obili okhoghuo ọa fe la li egbe kpa. ⁶ Awa kha guele khi awa nu ọli la kugbe ni awa rọ kie la elemhi alo ebili e kia, egbholi awa lo, awa aa la agbo igesikia. ⁷ Ama ini awa la elemhi akpa a kia, abi loli ọli la elemhi akpa, ona o rokhasẹ khi awa nu ọli la kugbe, ishegho ọlia eyi iJesu Omi ọli, e khuşe awa olamhe-a pfuase. ⁸ Ini awa guele khi awa aa mhọli olamhe, egbawa awa a di, awa aa mhọli igesikia. ⁹ Ama ini awa zono olamhe eyawa ye Eshinegba ni ọ ri igesikia riẹle emhikpa; ọni ọọ riẹle emini o te ode ọ khi, ọ ya ri olamhe eyawa topfa awa, ọ khuşe awa umha-pfuase egbe-a nya. ¹⁰ Ini awa e khi awa aa lamhe, eri awa ri Eshinegba mele ọlo-egbholi-a. Ungmemhi oyoli ọa la agbo oyawa.

IKirisiti, okpaghiobo oyawa

¹ Eniye eyemhe, ee mhi keke ebe ona ghi, ini a khi lamhe. Ama, ini a bhale ya e khi ogbokhoghuo ọ lamhe, awa mhọli ọni ọ nu Ita a ngme khe awa shi eke. Loli khi iJesu iKirisiti ọni ọ pfuase. ² Loli ọ khi iluasobo ni a rọ shishi olamhe eyawa-a, ọa khi eyawa tse ama olamhe eyi egbo kpa.

³ Ini awa ri omheşe eyoli e gbe akanya, loli awa rọ ya lese gboo khi awa lese ọli. ⁴ Eni lie khi wewe e lese ọli ni ẹa ri omheşe eyoli e gbe akanya, elo-egbhuẹ e khi, ẹa mhọli igesikia. ⁵ Ama ọnini ọ da ri ungmehi oyoli da gbe akanya ne, inono oyi Eshinegba o gba shi ọli egbe. Ina awa li ya lese khi awa ali Eshinegba khi oghuo awa khi. ⁶ Eni e da lie khi wewe e kugbe Eshinegba ọ ne, e mema ya ke ngeli abi iJesu iKirisiti ọ lie ngeli.

Ushi onogbo

⁷ Emole mhe, ọa khi omheşe olese mhi keke e ghi e, ama onodiọ lo, ikhi oni a rọte igbaekele rọ na e. Oni omheşe onodiọ ona o khi oni usomhi ni a she kpẹ suọ.* ⁸ Aboriekhi igho, omheşe onogbo mhi keke e ghi e, irari khi a me igesikia oyi oni omheşe ona iJesu egbe, a gbo me ọli agbo oye. Itobo khi obili o she e kalaa, oni akpa oyi igesikia o she e ge. ⁹ Ọnini ọ da lie khi loli la elemhi akpa ni ọọ biselemhi inyoghuo ọli ne, elemhi alo obili ọ kie la. ¹⁰ Ọnini ọ da nono ingme oyi inyoghuo ọli ne, elemhi akpa ọ la, emhikhoghuo ọa la li egbe ni o rọli ya khi owe. ¹¹ Ama ọnini ọ da biselemhi inyoghuo ọli ne, alo obili ọ la, alo obili ọ la kia gase. Ọa lese obini ọọ je, irari khi obili o she zuse ọli alo.

¹² Mhi keke ebe ona ghi e eniye,

* 1:1 Li ze ijon 1.1 † 1:2 Li ze ijon 1.14 * 2:7 Li ze ijon 13.34

itobò khi a she ri olamhẹ topfa
 ẽ
 itobò eva oyi iKirisiti.

13 Mhi kekẹ ebe ona ghi ẹ, ẹẹ ita,
 itobò khi a she lẹsẹ ọli,
 oni ọ rọte igbaekẹle la ọ.

Mhi kekẹ ebe ona ghi ẹ ozele,
 itobò khi a she mu
 Oni ọ khi Ọgbọ-ọbe ọ le.

Mhi kekẹ ebe ghi ẹ eniye,
 itobò khi a she lẹsẹ oni Ita.

14 Mhi kekẹ ebe ghi ẹ, ẹẹ ita,
 itobò khi a she lẹsẹ ọli,
 oni ọ rọte igbaekẹle la ọ.

Mhi kekẹ ebe ona ghi ẹ ezele,
 itobò khi a mhọli ekpabọ,
 ali khi ungmehi

oyi Eshinẹgba o la
 elemhi oyẹ ẹ,

ali khi a she mu
 Oni ọ khi Ọgbọ-ọbe ọ le.

Agbọ ona o khi ghọle ẹ dọsẹ

15 Agbọ ona o khi ghọle ẹ dọsẹ,
 wẹkhi emhikhoghūo ni e la ọ. Ini
 ọgbọkhoghūo ọ mhọli ọghuẹmhẹ na
 agbọ, inono oyi Ita ọa la agbọ oyọli.

16 Irari emhikpa ni e la elemhi
 agbọ, ni e khi, ọghuẹmhẹ olamhẹ
 idiegbe, emini ukpẹloẹ o viẹ shi, ali
 itipfuabọ-nga shi emini ọ mhọli ali
 ni ọ dobẹ ẹ riẹlẹ. Okhoghūo ena nya
 ẹa rọte obọ oyi Ita bhale, ama agbọ
 ona e te bhale. 17 Oni agbọ ona ali
 emini e la ọ ni ẹẹ ghọle ẹgbọ e she ẹ
 dọsẹ, ama eni ẹ riẹlẹ ọghuẹmhẹ oyi
 Eshinẹgba e ya la ọ agbọagbọ.

Eni ẹẹ khọli iKirisiti

18 Eniye, ukpẹsẹ agbọ o she ti
 bhale! A she gueyẹ ẹ khi oni ọ khọli
 Ọmiepfuese ọ ya bhale, memena eni
 ẹẹ khọli Ọmiepfuese ebubu e she
 bhale agbọ. Onana awa rọ ya lẹsẹ
 khi ukpẹsẹ agbọ o she ti bhale.

19 Eni ẹgbọ ena ẹa mema kie kpẹ khi
 eyawa, lọli o zẹ khi e rọte awa iteva
 vu. Ini e kie kpẹ khi eyawa lọ, e kha
 migha. Ama eri uvumhi oyewẹ o
 rọkhasẹ khi ẹa ku ma awa ọ.

20 Ama Ọmiepfuese, Ọni ọ pfuasẹ ọ
 she zẹ ẹ, irarighọ a she lẹsẹ igesikia.
 21 Ọa khi itobò khi aa lẹsẹ igesikia
 mhi rọ kekẹ ebe ona ghi ẹ, ama
 itobò khi a lẹsẹ igesikia, a gbo lẹsẹ
 khi ẹgbhọli ọa rọte igesikia a lasẹle.

22 Mena, ọghuo ọ khi ọlo-
 ẹgbhue? Ọni ọọ khi iJesu ọa khi oni
 Ọmiepfuese, lọli ọ khi Ọbe vule shi
 Ọmiepfuese ọ, lọli ọ kie Ita ali Ọmọ.

23 Aa mẹ ọgbọkhoghūo ni ọ kie Ọmọ
 ni ọ mhọli Ita. Ọni ọ da mie-obọ shi
 Ọmọ ọ, ọ li mhọli Ita.

24 Zobe ni emini u rọte ekẹ suọ o
 kie lẹ egbe. Ini o lighọ kie lẹ egbe, u
 ya li kie nu oni Ọmọ ali Ita la kugbe.

25 Emini ọ shobọ na wa na, ikhi
 agbọ na agbọagbọ.

26 Ingme eyi ẹgbọ eni ẹ nono ni
 wẹwẹ e yẹsẹ ẹ da odẹ mhi kekẹ ẹ ghi
 ẹ. 27 Ama ẹẹ oyẹ ẹ, ekpabọ Ayẹmhẹ

nọ pfuasẹ ni a mie, o kie la ẹ egbe,
 irarighọ, aa ke khi eni a sẹsẹ. Ama
 eri Ayẹmhẹ oyọli ọọ sẹsẹ ẹ emhikpa,
 ikhi emini e khi igesikia ni ẹa khi
 ẹgbhọli. A ri osesẹ oyi Ayẹmhẹ ke
 gbe akanya, a kie nu ọli la kugbe.

Imi Eshinẹgba

28 Mena, eniye, a kie kugbe ọli ọ.
 Isheghọ ini ọ feli lasẹle, awa mhọli
 igbedu ni omama ọa mu awa odalo
 oyọli, ini ọ nyenẹ egbe bhale.

29 Ini u lẹsẹ khi iKirisiti khi oni ọ
 migha shi ipfuasẹ ọ khi, lẹsẹ khi oni
 ọ riẹlẹ emini e te odẹ Omi Eshinẹgba
 ọ khi.

3

1 A bino abi inono ni Ita awa
 ọ nono awa o li fu ramhi, ni a
 rọ bhale ya ẹ khi áá lu awa imi
 Eshinẹgba! Ni o khia khi ighọ awa
 khi! Emini o zẹ khi ẹgbọ na agbọ
 ẹa lẹsẹ awa khi, ẹa lẹsẹ Eshinẹgba.*

2 Emọle mhẹ, imi Eshinẹgba awa khi,
 ama, awa aa lẹsẹ ne, abi awa ya
 li, ama awa lẹsẹ khi ini iKirisiti ọ
 lasẹle, awa ya li abi lọli, irari khi
 awa ya mẹ ọli abi ọ li tee. 3 Ọgbọkpa

* 3:1 Li zẹ iJón 1.12

ni o da mhōli irudushi ona ne, o o mhōli oni oghuēmhe ni o rō khi oni o pfuase abi iKirisiti o li pfuase.

⁴ Onini o da lamhe ne, eri o gbe ushi oyi Eshinegba-a, irari khi olamhe, igbushi oyi Eshinegba-a o khi. ⁵ Ama u lese khi eri iKirisiti o bhale ni o ya rue olamhe eyawa vu, ali khi olamhe o la li egbe.† ⁶ Irarigho, ogbokpa ni o nu oli la kugbe, o ya lamhe ke le. Onini o kie da la olamhe ne, o a fe me oli ghue wekhi eri o lese oli.

⁷ Eniye, a khi ze ni ogbokhoghuo o di e ya de ode-a. Oni o da ri ele emini o te ode ne, o pfuase, ezeze abi iKirisiti o li pfuase. ⁸ Onini o da ri ele emhi olamhe ne, oyi Okphaghie o khi. Irari khi te-ekhe vu, okphaghie o te e lamhe. Em- ini o ze ni Omi Eshinegba o ro feli bhale khi, ni o ro me asha pfueche ikanya eyi okphaghie-a. ⁹ Ogbokpa ni o da khi Omi Eshinegba o ya lamhe, irari khi ukpamhi oyi Eshinegba o la li egbe, ea ya lamhe irari khi Eshinegba o khi Ita we. ¹⁰ Onana o ri ikhioda shi iteva imi Eshinegba ali imi Okphaghie. Enieni ea da ri ele emini o te ode ne ali ni ea mhōli inono na egboese ne, ea khi imi Eshinegba.

A nono ingme oyi egbe e

¹¹ Onana o khi usomhi ni a rote eke suo. Ikhi, awa nono ingme oyi egbe awa.† ¹² Khi li abi iKeni ni o khi oyi Ona Okholo, ni o gbe Ebeli inyo ghuo oli-a. Elo o ze ni iKeni o ro gbe oli-a? Irari khi emini oni iKeni o o ri ele, ea gbe akanya, ama emini inyo ghuo oli o o ri ele e khi eni e pfuase.§ ¹³ Irarigho, o khi sha e abo, inyo ghuo-mhe eni emose ali eni ikpotso, ini egbo na agbo ea ti elemhi e. ¹⁴ Awa lese khi awa she te eghuli lasela je agbo, itobo khi awa nono ingme oyi inyo ghuo awa. Onini o da mhōli inono ne,

elemhi eghuli o kie la.* ¹⁵ Onini o da biselemhi inyo ghuo oli ne, o gbo- ugbeli o khi. U lese khi o gbo- ugbeli o mhōli agbo oyi Eshinegba shi agbo oyoli.

¹⁶ Ina awa lie lese emini inono o khi. Eri iJesu iKirisiti o ri agbo oyoli bhale, ni e pfuse-a, shi itobo oyawa. Awa kha li rue agbo oyawa li shi eke na inyo ghuo awa. ¹⁷ Ini o gbo o mhōli epfue, ni o ro me khi inyo ghuo oli o mhōli emini o to oli, ni o ro mhōli ilelemhi na li, se o li do be ya lie khi loli mhōli inono oyi Eshinegba? ¹⁸ Eniye, a khi ze ni awa ri ungemmi ali elemhi ke ri ele inono, ama awa ri iri ele ali igesia ke ri inono khase. ¹⁹ Ini awa nono ingme oyi egboese, awa lese khi igesia awa la kia, awa mhōli udu opfome odalo oyi Eshinegba. ²⁰ Abi eni e miesuo, ini udu oyawa o pfa ezo mu awa, awa lese khi Eshinegba o fu dose udu oyawa, ali khi o lese emhikpa. ²¹ Irarigho, emole mhe, ini udu oyawa o da pfa ezo mu awa ne, loli awa ro mhōli igbedu odalo oyi Eshinegba. ²² Emiemini awa da mhila kpa, awa te obo oyoli ya mie oli, itobo khi awa ri ishi eyoli e gbe akanya ali khi awa a ri ele emini e ghole oli. ²³ Emini o mhesa na awa khi, awa mie Omi oli iJesu iKirisiti suo, ali awa nono ingme oyi egbe, ezeze abi iKirisiti o li mhesa na awa.† ²⁴ Eni e ri omhesa oyi Eshinegba a gbe akanya, eri we we ali Eshinegba e ga kugbe, Eshinegba o li kugbe we o. Itobo Ayemhe ni Eshinegba o ro na awa, awa ro lese khi awa kugbe Eshinegba o.

4

Ke mu Iyemhe fe bino

¹ Emole mhe, a khi mie shi iyemhe nya o, ama mu we fe bino ni a me ini obo oyi Eshinegba e te

† 3:5 Li ze iJon 1.29 ‡ 3:11 Li ze iJon 13.34

† 3:23 Li ze iJon 13.34; 15.12,17

§ 3:12 Li ze Igbae 4.8 * 3:14 Li ze iJon 5.24

bhale. Irari khi emeķeguele eyi eķbhōli ebubu e she fiē lašele shi agbō ona. ² Ina a li ya leše ini Ayemhe oyi Eshinegba lo: Ayemhe nya ni o da lama khi iJesu iKirisiti o she bhale abi ogbō ne, oyi Eshinegba lo. ³ Ama ayemhe nya ni o da mie-obō shi iJesu o ne, o rōte obō oyi Eshinegba bhale. Onana o khi ayemhe oyi ōni o khōli Ōmiepfuese, ni a suō khi oō bhale, o she ga la elemhi agbō memena. ⁴ Ama enayi Eshinegba a khi, imi mhe, a she gbo mu emeķeguele eyi eķbhōli o le, irari khi Ayemhe ni o la e egbe o fu doše oyi ōni o la elemhi agbō. ⁵ Elemhi agbō eni emeķeguele eyi eķbhōli egbō e rōte lašele, ingmemhi agbō eē ngme, irarighō egbō agbō e rō mie shi emini eē ngme. ⁶ Ama enayi Eshinegba awa khi. Ōnini o da leše Eshinegba, lo li o ri esō o shi emini anye e ngme. Ōni o da khi oyi Eshinegba ne, o ya ri esō shi emini anye e ngme. Ina awa liē leše ikhiōda ni o la Ayemhe igesikia ali ayemhe eķbhōli.

Eshinegba inono o khi

⁷ Emōle mhe, a zē ni awa nono ingme egbe, irari khi obō oyi Eshinegba inono o te bhale. Ōni o da mhōli inono, Eshinegba o khi itali ali khi o leše Eshinegba. ⁸ Ogbō ni o da mhōli inono ne, o leše Eshinegba, irari khi Eshinegba khi inono. ⁹ Eri Eshinegba o ri Ōmi ōli otuoghūo kpe ni o ghie bhale agbō rō ri inono ni o mhōli na awa khase, ini awa a rōte obō oyōli mhōli agbō. ¹⁰ Onana o khi eķbegbi inono, o khia khi eri awa nono ingme oyi Eshinegba, ama eri o nono ingme oyawa, lo li o zē ni o rō ghie Ōmi ōli bhale ni o rō luase obo rō shishi olamhe eyawa. ¹¹ Emōle mhe, ini o khia khi ina Eshinegba o li nono awa, awa li nono ingme egbe awa. ¹² Ogbōkhoghūo o me Eshinegba ghue, ama ini awa nono

ingme egbe awa, Eshinegba o la agbō oyawa, ali khi, inono oyōli oō gbe akanya ni o nono ni lo li gbe agbō oyawa.*

¹³ Awa ga leše khi Eshinegba o la agbō oyawa, irari khi o she ri Ayemhe oyōli na awa. ¹⁴ Ali khi awa me, awa gbo pfi otselē khi Ita o ghie Ōmi ōli ni o rō khi Ōmiepfuese oyi agbō. ¹⁵ Ini ogbōkhoghūo o mie shi o khi Ōmi Eshinegba iJesu o khi, Eshinegba o la agbō oyōli, lo li o li la elemhi Eshinegba ¹⁶ Ishegho, awa leše, awa gbo mie shi inono ni Eshinegba o mhōli na awa.

Inono Eshinegba o khi, eni e la agbō inono e nu Eshinegba la kugbe, Eshinegba o li nu wē la kugbe. ¹⁷ Ina inono oyōli o liē gbe akanya ni o nono ni lo li gbe agbō oyawa, ni awa rō mhōli igbedu ogbelē iguezo, irari khi eri awa li abi lo li ekagbō ona. ¹⁸ Ulishi o la inono. Ama eri inono ni o gba pfo, oō khu ulishi fiē, irari khi eri egbō eē na ulishi Eshinegba itobō khi o ya na wē osoli. Ōni oō na ulishi o gba pfo elemhi inono.

¹⁹ Eri awa mhōli inono, itobō khi lo li o kpe nono ingme oyawa. ²⁰ Ini ogbōkhoghūo oō liē, “Mhi nono ingme oyi Eshinegba,” ama o kiele e biselemhi inyoghūo ōli, oloegbhue o khi. Irari khi ogbō ni o da da nono ingme oyi inyoghūo ōli ni oō me ēloe, o da dobe ya nono ingme oyi Eshinegba ni o me ēloe ghue. ²¹ Omhese ni iKirisiti o rō na awa na: Eni e nono ingme oyi Eshinegba nya, e mema li nono ingme oyi inyoghūo wē.

5

Imuole ni awa mu agbō o le

¹ Ōnini o da mie shi o ne khi iJesu o khi ōni iKirisiti Ōmiepfuese, Ōmi Eshinegba o khi, Ōnini o da nono ingme oyi Ita ne, o li nono ingme oyi omi ōli. ² Abi awa liē leše khi awa nono ingme oyi imi Eshinegba khi,

* 4:12 Li zē iJoni 1.18

ini awa nono ingme oyi Eshinegba, ni awa gbo rọ ri omhese oyọli gbe akanya. ³ Ini awa nono ingme oyi Eshinegba egbegbo, awa mema ya ri omhese oyọli gbe akanya. Ama omhese eyọli ẹa ya mu unu irọgbe-akanya.* ⁴ Itobọ khi ogbokpa ni Eshinegba o bia, lolọ o dobe ya mu agbo o le, irudunga oyawa o khi oni imuole. ⁵ Oghuo o dobe mu agbo o o le? Se ni o ogbọ ni o miesuo khi, iJesu khi Omi Eshinegba.

⁶ Ona khi iJesu iKirisiti ni o bhale, rote iri-ame-batazi, ali rote oia ikushieke abi o rọ ghua. Oa khi rote ame tse, ama li shi oia ni o ku shi eke abi o rọ ghua. Ayemhe o pfi otselẹ shi o, irari khi oni Ayemhe oyi igesikia lo. ⁷ Irari khi otselẹ ese e la o. ⁸ Ayemhe, ame, ali oia. Eni otselẹ ese ena unu oghuo ee ngme. ⁹ Otselẹ oyi agbo awa mie e suo, ama otselẹ oyi Eshinegba o toto ne. O she pfi otselẹ shi ingme oyi Omi oli ¹⁰ Irarigho, ogbokpa ni o mie Omi Eshinegba suo nya, o mhọli otselẹ onana shi udu oyọli. Ama oni oa mie Eshinegba suo, eri o rọli shi olo-egbhọli, itobọ khi oa mie shi emini Eshinegba o ngme shi ingme oyi Omi oli. ¹¹ Oni otselẹ o khi Eshinegba o she ri agbo na agboagbo na awa. Oni agbo ona o la obọ oyi Omi oli.† ¹² Irarigho, oni o da kugbe Omi Eshinegba o ne, lolọ o mhọli oni agbo oyi Eshinegba ona. Oni oa da kugbe Omi Eshinegba o ne, oa mhọli agbo oyi Eshinegba.

¹³ Mhi she keke emhikpa shi el-emhi ebe ona ghi e, ni a mie iJesu Omi Eshinegba suo, ni a rọ mhọli oli shi udu khi a mhọli agbo oyi Eshinegba. ¹⁴ Igbe-udu ni awa a mhọli ini awa la odalo oyi Eshinegba a so iromhi khi, awa lese khi egheghe kpa ni awa rọ mhila li emhikhoghuo abi o ghole oli shi, eri o o suo awa o. ¹⁵ Irarigho, abi awa rọ da lese khi o o suo awa ini awa

da mhila emhi ne, awa lese khi awa she mhọli emini awa mhila li.

¹⁶ Ini ogbokhoghuo o me khi inyoghuo oli o o lamhe olamhe ni oa ri eghuli gbe ogbọ, o lema na li, khi Eshinegba ya ri agbo nali. Eni olamhe oyewe e khi olamhe ni ẹa ri eghuli gbe ogbọ mhia ngme. Olamhe o la o ni o ri eghuli e gbe ogbọ. Oa khi olamhe eghogho mhiẹ a lema shi. ¹⁷ Umha-gueli kpa, olamhe o khi. Ama olamhe o la o ni oa ya ri eghuli gbe ogbọ. ¹⁸ Awa lese khi oni Eshinegba o bia, oa ya lamhe olamhe, irari khi eri Omi Eshinegba o khukhu oli, ini Okphaghie o khi dobe li oli onobe. ¹⁹ Awa lese khi imi Eshinegba awa khi, ali khi Okphaghie o mhesẹ e na egbo nya ni ẹa lese Eshinegba. ²⁰ Awa gbo lese khi Omi Eshinegba o she bhale elemhi agbo, ali khi o she ri ilese ni awa rọ lese oni egbegbi Eshinegba. Ali khi awa kugbe oni Eshinegba ni o khi igesikia o, igho awa gbo li kugbe iJesu iKirisiti ni o khi Omi oli o. Lolighuo kpe o khi egbegbi Eshinegba, ali oni agbo na agboagbo. ²¹ Eniyẹ eyemhe, a mu egbe e. A khi mhọli emini e ku e ali ilita gbe.

* 5:3 Li ze iJoni 14.15 † 5:11 Li ze iJoni 3.36

Ebe onuzi-eva ni iJoni O keke

¹ Mhemhe ogbhali na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo mhia keke ebe ona ghi e.

Yeye okpotso ni Eshinegba o ze ali imi e, ni mhi nono ingme oyewe mhi keke oli ghi. Oa khi mhemheghuo tse mhi nono ingme oye, li shi eni e lese igesikia. ² Eri anye nono ingme oye, itobo igesikia ni o la anye egbe, ni o kie ya la anye egbe agboagbo. ³ Mhi lema Eshinegba Ita ali iJesu iKirisiti Omioli e ri okhale ali ilelemhi ali opfomhe na awa elemhi igesikia ali inono.

⁴ Egbe ma mu mhe gba abi mhi ro suo ingme oyi imi e eghuo, ni e la angeli ode oyi Eshinegba, ni ee ri ele emini e ghole Ita. ⁵ Irarigho, nokpotso, onana oa khi omhese onogbo ni mhia yele e le, ama oni awa rote eke lese lo. Eri mhi awa nono ingme egbe awa.* ⁶ Inono ni mhia ngme khi awa mema ya ke ri omhese oyi Eshinegba gbe akanya. Oni omhese abi ee nya a she li suo li rote eke vu khi, ee nya a mema la angeli inono.

⁷ Ebubu egbo ni e di egbo e she lasese shi asha kpa elemhi agbo, ni ee lie khi iJesu iKirisiti oa li abi ogbo li bhale agbo. Egbo enana nya, egbo elo-egbhue e khi, e gbo khi eni ee kholi Omiepfuese. ⁸ Irarigho, a mu egbe e ini emini awa gbe akanya a shi o khi de awa obo-a, ama ni awa khi eni a somhopfa gba pfo.

⁹ Mhi gueye e khi onini oa da mu emini iKirisiti o sese mhue, ni o da o, oa mholi Eshinegba. Ama onini o da mu emini iKirisiti o sese mhue ne, o mholi Eshinegba Ita ali Omioli. ¹⁰ Irarigho, ini ogbokhoghuo o bhale

debe ni o ro tsua ose se olese ni oa khi onana bhale, khi ze oli lo owa oye le, khi ga fe mholi ikpaghiobo shi oli oni ose se. ¹¹ Onini o da mholi ikpaghiobo shi oni ogbo oghogh o ose se ne, eri o kugbe oli o, ni e ga ri ele oni okholo.

Ungmemhi ni o kpukhoko

¹² Mhi ga mholi emhi ebubu ni mhi kha keke ghi e, ama mhi aa nono ni mhi keke we shi ebe. Eri mhi ya ri ochogh o bhale ya bino e, ishegho ni awa me egbe imi-alo nu egbe ngme. Ni oghel o oyawa o vo. ¹³ Imi inyoghue ni okpotso ni Eshinegba o ze, ee tse.

* 1:5 Li ze iJon 13.34; 15.12,17

Ebe onuzi-eṣe ni Iḵoni O keḵe

¹ Mhēmḵe ni mhi khi oḡbhali.*

Mhia keḵe ebe ona ghi omole mhē iGayusi ni mhi nono ingme oyoli eḡbegbo.

² Omole mhē, mhi so iromhi nē, Ḙshinēḡba o ka rē ze, ali emhikpa e ke je odalo nē onete abi ayēmḵe oyē o liē je odalo shi o. ³ Egbe ma mu mhē gba abi eni anye ga miesuḡ eghuo e rḡ bhale ya bino anye, ni e rḡ guele khi u ma mu iḡṣikia mhue ali khi u kiele ḡ ngeli angeli iḡṣikia. ⁴ Emhese ẹa la o ni o rēmḵe ḡ ḡhēḷe, abinē khi ini mhi suḡ khi imi mhē e la angeli iḡṣikia.

⁵ Omole mhē, u ga ri iḡṣikia riēḷe emhi ebubu rḡ kpaghie inyḡghuo awa ni awa ga miesuḡ obḡ, abi e ririē khi epfese. ⁶ Eni ẹḡbo e she gue ingme inono oyē ye igbaa oyi eni e mie iḴesu iḴirisiti suḡ ni o la akana. Kpẹkpẹ kpaghie wē obḡ ni e doḡe ri oni okiali ke je odalo abi o li ḡhḡle Ḙshinēḡba. ⁷ Itobḡ oni Eva ona, e rḡ vu oni okiali ona, ni o khia khi ẹa lama mie eni ẹa mie Ḙshinēḡba suḡ ikpaghioḡ. ⁸ Irarighḡ, awa ẹḡbo eyi iḴirisiti, awa khi eni e mema ya kpaghie eni ẹḡbo eḡḡḡ obḡ, ni awa kugbe wē o gbe oni akanya, shi iḡṣikia.

⁹ Mhi kpẹ keḵe ebe ghi igbaa oyi eni e mie iḴesu iḴirisiti suḡ ni o la ẹoli oyē, ama iDiotefisi ni o kie kpẹ lighḡ nono ni lḡli ralo na eni igbaa oyi eni e mie iḴesu iḴirisiti suḡ, ḡa lama ri emini mhi gueyē ḡli gbe akanya. ¹⁰ Irarighḡ, mhi kha bhale, mhi ya guele emini o riēḷe le ḡboo. Abi o liē gue anye ẹzḡ, ni o liē kienḡ ẹḡbhḡli ma anye. Oḡḡ ḡa ga bu ḡli, ama ḡa ḡbo lama mie apfowa ni awa ga miesuḡ. Eri o ga khu ẹḡbo ni

ẹ nono ni wēwē e mie wē shi owa ya fiē igbaa oyi eni e mie iḴesu iḴirisiti suḡ.

¹¹ Omole mhē khi ke khḡnya angeli obe, ama khḡnya eminete. Oni o da riēḷe eminete ne, Omi Ḙshinēḡba o khi. Onini o da riēḷe onobe, ḡa lēṣe Ḙshinēḡba.

¹² Oḡbḡkpa ḡḡ ngme onete oyi iḴemētirusi. Eḡbegbi angeli iḡṣikia oyoli o ḡbo pfi ḡṣeḷe na li. Anye ḡbo ri ḡṣeḷe oyanye ma o. A lēṣe khi ḡṣeḷe oyanye khi iḡṣikia o khi.

Otṣe ni o kpukhokho

¹³ Emhi ebubu e la o ni mhi kha keḵe ghi ẹ, ama mhi aa nono ni mhi keḵe wē shi ebe. ¹⁴ Mhi sa khi mhi ya keḷe bhale ya mē, ni awa mē egbe imialo nu egbe ngme. ¹⁵ Opfḡmhē o ka nu ẹ la. Emole ẹ ni e la oola, ẹḡ tṣe ẹ. Kpẹkpẹ tṣe emole anye nya ni e la oobḡ, ḡtuḡḡḡḡḡḡ.

* 1:1 Li zē Ika 19.29; iRom 16.23; 1 iḴḡri 1.14

Ebe ni iJudu Ọ keke

¹ Mhemhe iJudu ni mhia ga iJesu iKirisiti, ni mhi gbo khi inyo ghuo ijemhisi mhi keke ebe ona.*

Eni Eshinegba Ita o ze, ni o nono ingme oyewe, ni a ri akhukhu oyi iJesu iKirisiti khukhu, mhi keke oghi.

² Ilemhi ali opfomhe ali inono ni e gbeku o, e ka khi oyefe.

Epfua oyi egbo esese egbholi

³ Emole mhe ni awa ga a ga Eshinegba, o mema ghole mhe ni mhi keke ingme imiepfuese ni awa mholi shi ebe ghi e, ni mhi ro me khi o mu egbe ne ni mhi ri ebe ya ri udu shi e o, ni a dobe gbelighi shi oni irudunga ni Eshinegba o ro nga egbo eyoli obo agboagbo kpa. ⁴ Oni irudunga o she la okhena, irari khi egbo ni ea ya na ulishi Eshinegba e she kuma awa o ni awa aa lese. Eni e mu ilelemhi oyi Eshinegba nyene, khi eri o ri eghenge na we e ro ke li itsebo. E kie iJesu iKirisiti ni o khi Oga ali Onomhue oyawa. O she tese ni Ebe-no-pfuase o ro kpe te eke ngme oli khi eni e ya pfua ele iguezọ e khi.

⁵ Irari khi ini a ririe kpe kie lese ena nya, mhi kie gbolo e yele e le khi Onomhue o rue egbo eyoli rote eke ijipiti lasele, ama, elelese, o pfuse eni ea lama miesuo ni e la we iteva-a.† ⁶ A sato khi igeni ni ea mu omhese ni a ro na we mhue, ni e lase ashini a re we shi-a. Eri o rewe shi obili, o ri iweghe na agboagbo ge we, o rewe e khe iguezọ ona ogbele ni o fune ni a la ya pfuse we a. ⁷ A sato khi igho egbo iSodomu ali iGomora ali eni e la eoli ni e mama

we e li i ngeli, ni e ro ku abo lo itsebo ali ighue ebe imumu. Eri a na we osoli na agboagbo, ro re we riele irokhokho, ro tse aqua ye egbo kpa.‡

⁸ Igho eni egbo ena, e li la elena ni o rewe lamhe ri ichimhi mu egbe we, e ri ukpeloe gbe omhese oyi Eshinegba, e tige gbo me igeni na idane bie. ⁹ Egbegi ageni ni o fune nya ni a lu iMaki eni o fa fe gbudu ri ungemhi imebie pfueche Okphaghe-a, abi e ro khe olimhi oyi iMosisi, ama eri o lese lie, “Onomhue o kie e.”§ ¹⁰ Ama eri eni egbo ena e kie pfi itsue e manya egbo shi emini ea ririe lese udi oli. Eri e li abi elamhako ni ea ya sa. Angeli obe oyewe o ze ni e ro pfua. ¹¹ Epfua e ya pfua! Ode oyi iKeni e rote, eri itobo ukpagho ri egbewe ni ode ni o gbe akanya de abi oni iBelamu o riele. E nga engo, abi iKora o li nga engo, ni o ro li pfua.* ¹² Egbo ukhimhi elemhi e khi ini e nu e la ukue ni a la le eminale inono. E ri umha a na omama ali ulishi, e ro nu e a le eminale. Egbewe tse, e so eminale e shi idi. Eri e li abi uza ni akpekpeli o tsua kia. Eri e li abi era okase ni ea ya mo idumhi, ni a vu a pfa, e khakha. ¹³ Eri angeli oyewe o ri egbe a khashe abi ofulu oke oniemi ni akpekpeli oo tsughue. Eri e li abi ikpetata ni e kele-a, ni Eshinegba o ri obili ni o limhi shi eke e khe agboagbo.

¹⁴ Agbhotu ishilua, Enoki o khi ini a rote Adamu leli oli, ayemhe o ro ngme ingme angme-shi-eke oyi egbo ena, ni o la lie, “Ghe khi Onomhue oo bhale, lolu ali igeni agbele agbele eni e pfuase eyoli, ¹⁵ ni o ro bhale ya gue ogbokpa ezọ, ni o ro pfa ezọ mu egbo ebe nya shi ingeli ebe ni e ri ode obe

* 1:1 Li ze iMat 13.55; iMak 6.3 † 1:5 Li ze Okiali 12.51; iNoba 14.29-30 ‡ 1:7 Li ze Igbae 19.1-24 § 1:9 Li ze iDan 10.13,21; 12.1; iRo 12.7; iDeut 34.6; iZaka 3.2 * 1:11 Li ze Igbae 4.3-8; iNoba 22.1-35; 16.1-35

ngeli, ali ingmemhi ebe ni e toto ni egbo ebe e ngme deba li.”¹⁶ Egbo awolo ali eni ee me umha-gueli oyi ogbo e khi, oghuemhe obe oyi egbewe e deba, e ri unu e nyanon ifele shi osomhi ro ti egbewe nga. E ri ikhomhi ako e titi egbo, ini o ba me asha ti we egbe.

Itse-agua ali Ude

¹⁷ Ama emole mhe, a sato emini ighiusomhi na kee eyi iKirisiti Onomhue e ngme shi eke. ¹⁸ Ee gueye e khi, “Ogbele ikpukhokho, egbo ni e ri egbo e li egia, ni e ya ke deba oghuemhe ebe eyewe e ya la o.”† ¹⁹ Eni egbo ena ee pfi okemhi shi e iteva. Isamhi agbo, ni udu oyewe o gueye we, ee deba. Eamholi Ayemhe oyi Eshinegba.

²⁰ Ama ee emole mhe, a ke sese egbe e ode irudunga ni o pfuase. A ke lema elemhi Ayemhe-no-pfuase ²¹ A la elemhi inono oyi Eshinegba abi a li migha a khe ilelemhi oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa ni o re e bhale agbo na agboagbo.

²² Le elemhi eni e mhue akhokhomhe shi irudunga oyewe. ²³ Tsumhi egbo ni ee nono ni wewe e mie iwali osese egbholi suo abine khi u wa ti ogbo erali lasele, lelemhi egboese ni e nono ikpaghiobo. Ama mu egbe e ini e khi yese li de pfilo olamhe eyewe.‡

Iromhi ikueghie

²⁴⁻²⁵ Awa ri ikueghie na Eshinegba Otsumhi oyawa itobo iJesu iKirisiti Onomhue oyi awa! Loli o dobe ya mu e mholi ini u khi de, ni o re pfuase, re e ghele odalo oyoli ni o mholi ufumhi. Eshinegba, lolighuo o fute ni a ri ufumhi, ekpe, ekpabo ali omhese e na, neni a me igbaekele agbo, ghe memena, ali agboagbo. Atse.

† 1:18 Li ze 2 iPit 3.3 ‡ 1:23 Abi a li keke ona shi elemhi iGiriki khi. ‘Khi mholi emini u ri itsua ni idiegbe olamhe e ri ichimhi a mu li.’

Irokhase Ni iJoni o keke

Ikhueghie ungmehi-a

¹ Ebe ona a keke imekeguele oyi iJesu iKirisiti shi ni Eshinegba o ronalali ni e khi emini a ya me ni ode oke ke nue, ni o rote obo oyi ageni rokhasa iJoni oni oga oyoli. ² IJoni o pfi otsela shi emhi nya ni o me ni o khi ungmehi oyi Eshinegba ali otsela oyi iJesu iKirisiti. ³ Ikhivose o khi na ogbo ni o ya ze ingmemhi eyi imeguele ena, ikhivose o li ya khi na ogbo ni o suo we, ali oni o ri emini a keke shi o gbe akanya, irari khi oni eghenge ni a ro ya me eni emhi enana nya o she ti bhale. ⁴ IJoni o ri otse ghi igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ishilua ni e la eke Esha.

Okhale ali opfome o ka khi oye orote obo oyoli, Oni o khi loli, ni o kie kpe khi loli, ni o kie gbo ya bhale. Iyemhe ishilua ni e migha odalo ukpekhomhi oyoli e li e tse e. ⁵ Li shi iJesu iKirisiti ni o khi otsela ona igesikia, oni o te odode mu eghuli o le, ni o mhesa na ighie na agbo, o li ri otse ghi e.†

Loli ni o nono ingme oyawa, ni o ri oia eyoli rue awa olamhe eyawa le, ⁶ o she ri awa khi ighie ali ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba ni e ke ga Eshinegba oyoli ali itali. Ufumi ali ekpabo e khi eyoli agboagbo ya je agboagbo! Atse.‡

⁷ A ghe i, o ya la
elemhi otughunu
ke bhale,
ukpeloe nya e ya me oli,
ghe egbo ni e sono li iwere.
Egbo nya na eke agbo
e ya vie oya irari oyoli.

Igho o ya li! Atse.§

⁸ “Mhemhe mhi khi Aafa ali Omega.” Eshinegba Onomhue Nofune nya o ngme gho, Oni o khi loli, ni o kie kpe khi loli, ali ni o ya bhale.*

Oni o li abi Omi ogbo

⁹ Mhemhe iJoni ni mhi khi inyoghua e ni awa ga me osoli, ni awa ga mholi obo shi omhesa ali ni awa kuegbe-a regbemie itobo iJesu. Abi mhi ro la eke ni i la iteva oke onemhi ni a lu iPatimosi irari ungmehi oyi Eshinegba ali otsela oyi iJesu. ¹⁰ Ayemhe o tiemhile shi mhe o ogbele oyi Onomhue, mhi suo uruli na leghe nabi akala ukhoko oyemhe. ¹¹ Oni uruli oo, “Keke emini u me shi ebe, ni u rue oli ghi igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ishilua eni e la eke Efesosi, ali iSimirina ali iPagamu ali iTiatira ali iSadisi ali iFiladefia ali iLaodisha.” ¹² Mhi mu egbe nyene ni mhi me uruli ni o nu mhe e ngme. Abi mhi ro nyene egbe, mhi me ikhuli igolu ishilua ni a ri ikpa ru e nga. ¹³ Ifui eni ikhuli ni a ri akpa ru e nga, mhi me ogbo, “Ni o li abi Omi Ogbo.”† O so itsua na dogo ni e ramhi oli imekene awe, ni o ri ugbhogbho igolu mu aye. ¹⁴ Ukhomhi ali itsu eyoli ee pfuase abi afuolu, ee pfuase pepere abi otughunu opfopfo, ikpamhi alo eyoli e li abi elemhi erali. ¹⁵ Awe eyoli e ge nyagha abi akhuli ide. Uruli oyoli oo de limhilimhi abi ikhoshe oyi utumhi oke nofuneni o rote ikhomhi eche tu e tiemhile.‡§ ¹⁶ Obita oyoli o mu ikpetata ishilua mhu, itakobi ozalo eva o rote unu oyoli lasele. Alo eyoli e ga nyanyanya abi ovo o khueghie unu-a. ¹⁷ Abi mhi ro me oli, mhi de yeshi oli awe abi oni o she ghu-a.

* 1:4 Li ze Okiali 3.14; Iro 4.5 † 1:5 Li ze Aza 55.4; Iwolo 89.27 ‡ 1:6 Li ze Okiali 19.6; Iro 5.10 § 1:7 Li ze iDan 7.13; iMat 24.30; iMak 13.26; iLuk 21.27; 1 iTesa 4.17; iZaka 12.10; iJon 19.34,37 * 1:8 Li ze iRom 1.17; Iro 22.13; Okiali 3.14 † 1:13 Li ze iDan 7.13 ‡ 1:15 Li ze Ezik 1.24; 43.2 § 1:15 Li ze iDan 7.9; 10.6

Ama o ri obita oyoli nga mhe egbe, oo mhe, “Khi na ulishi, mhemhe mhi khi Onodode ni mhi khi oni o kpe ukhokho.* 18 Mhemhe mhi khi Oni o la agbo, Mhi kpe ghua, ghe khe khi mhi la agbo agboagbo. Mhi mu okpe eghuli ali ilimhi mhue obo.

19 “Irarigho, keke emini u me, emini aa me mena, ali emini a ya me ini oo denene. 20 Osheli oyi ikpetata ishilua ni u me mhe obita ali ikhuli igolu ishilua ni a ri ikpa ru e nga na. Eni ikpetata ishilua wewe e khi eni igeni ena igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ishilua, eni ikhuli ikpa ishilua e khi igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ishilua.

2

Ebe ni a keke ghi igba eni e miesuo ena eoli Efesosi

1 “Keke enana ghi ageni na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni o la eoli Efesosi: Enana e khi ingmemhi eyi oni o mu ikpetata ishilua mhue obita, ni oo kia ifuabo eyi ikhuli igolu ni a ri ikpa ru e nga. 2 Mhi lese onete ni aa ri ele ali itotobo gbe akanya oye e ali iregbemie oye e. Mhi lese khi aa ya so egbo okholo shi iteva oye e, ali khi a she mu egbo ni e lu egbewe ighiusomhi na keke fe bino, a me khi egbholi ee lo. 3 A she mhue iregbemie, a ri egbe mie omunu irari eva oyemhe, aa ti egbe je ukhokho. 4 Ama mhi mholi ona ya gue shi e egbe, khi a she kie inono ni a te eke mhue. 5 A sato ashini a ti nga ramhi elemhi ayemhe ni a te de. A mu pfi, ni a ri ele emini a kpe te eke e ri ele gbo ke ri ele. Ini aa mu pfi, mhi ya bhale deba e ya wolokhuli ni a ri ikpa ru e nga eye e ashini e la le. 6 Ama a mhue onete ona ni a ri ele. Eri angeli eyi egbo iNikolaita e kpashe e,

ni o khia khi e lili e kpashe mhe. 7 Oni o ze eso, o ro suo abi Ayemhe o gue e ye igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo nya.* Oni o da mu o le ne, mhi ya lama na li ni o le ukpamhi oora oyi agbo ni o la Apfe oyi Eshinegba ni o la iloghie.

Ebe ni a keke ghi igba eni e miesuo ena eoli iSimirina

8 “Keke enana ghi ageni na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo na eoli iSimirina.†

“Enana e khi ingmemhi eyi oni o ralo ni o gbo kpe ukhokho, ni o ghu-a ni o gbo bhale agbo. 9 Mhi lese osoli ali umhame oye e, ama a mholi epfue. Mhi lese ungmehi opfueche ni egbo ni e lu egbewe iJu ni ea khi, e ro o pfueche e-a, no khia khi egbo owa ugamhi oyi okphaghi e khi. 10 A khi na ulishi osoli ni oo bhale na e. A ghe i, okphaghi o ya pfi eghuo lo oga ighumha ni a mu e fe bino, a ya nase e ogbele igbe. A mu irudunga oye mhue ramhi eghuli, eghenge agho, mhi ya ri arula oghie agbo na e. 11 Oni o ze eso, o ro suo abi Ayemhe o gue e ye igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo nya. Oni o da mu o le ne, eghuli ni uzeva o ya ramhi oli egbe.‡

Ebe ni a keke ghi igba eni e miesuo ena eoli iPagamu

12 “Keke ona ghi ageni na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo na iPagamu.

“Enana e khi ingmemhi eyi oni o mholi itakobi ozalo-eva ni o lolo e mu. 13 Mhi lese ashini a la, ikhi ashini okphaghi o ri ukpekhomhi oyoli shi. Ama a kie mu eva oyemhe mhue. Aa kie irudunga ni a mholi na mhe. Gbo li shi eghenge oyi Atipasi, ni o khi otsele oyemhe ni o migha shi igesikia, ni a gbe-a shi ifu apfe oye e ashini okphaghi o ngeli. 14 Ama mhi mhue ikuku ingme shi

* 1:17 Li ze Aza 44.6; 48.12; Iro 2.8; 22.13 * 2:7 Li ze Igbae 2.9; Iro 22.2; Ezik 28.13; 31.8 † 2:8

Li ze Aza 44.6; 48.12; Iro 1.17; 22.13 ‡ 2:11 Li ze Iro 20.14; 21.8

ę egbe. A mhõli ęgbõ eghuo iteva oyęę ni e mu osęę oyi iBelamu mhue. Lõli ọ seęę nghie iBalaki ọ di ęgbõ iZireni lo olamhe. Eri ọ gueye we e le eminale ni a rọ luase obo na ikhumhi ali e ke ku itsebo. § 15 Igho a gbo mhue ęgbõ ni e mu osęę oyi iNikolaita mhue. 16 Irarigho, a mupfi. Ini ọa khi igho, mhi ya kele bhale ya ri itakobi ni o la mhe unu nu we khõli. 17 Oni ọ ze esõ ọ rọ suõ abi Ayemhe ọ gueye igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suõ nya. Onini ọ da mu ọ le, mhi ya ri ibuledi eghuo ni a rọ sheli na li le. Mhi gbo li ya ri eche opfopfo na li ni a keke eva onogbo shi, ni ęgbõ okhoghuo ọa lese, se ni ęgbõ ni ọ mie oni echei.*

Ebe ni a keke ghi igba eni e miesuo ena ęoli iTiatira

18 “Keke ona ghi aęeni na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suõ na ęoli iTiatira: Enana e khi ingmemhi eyi Omi Eshinegba ni ọ mhue ikpamhi alo ni ę ge abi elemhi erali, ni awe eyõli e li abi ide. 19 Mhi lese ikanya eye ę, abi a li mhõli inono ali irudunga ali abi a li ga egbe ę ali iregbemie ni a mhõli. A gbolo ę rięle memena doęę abi a te eke li. 20 Ama mhi mhue ingme onana ni mhi ya gue shi ę egbe. A mie õni ọkpotoso iJezebe ọgho lama, õni ọ lu egbõli ọmekeguele. Rote osęę oyõli ọ te di eni ę ga eyemhe ya lo itsebo, ni e gbolo a le eminale ni a rọ luase ikhumhi. † 21 Mhi she ri eghęghę na li ni ọ rọ mupfi lase itsebo eyõli le, ama ọa ghõle õli. 22 A ghe i, mhi ya ri ughuamhi pfi õli gbe she ukpho osoli, mhi ya pfi ęgbõ ni e nu õli kia okia lo osoli, seę ni e mupfi lase ode ọkhõlo oyõli le. 23 Mhi ya ri eghuli gbe imiõli, eghęghę agho eni igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suõ e ya lese khi mhemhe khi õni ọ bino

udu ali isamhi eyi ęgbõ. Mhi ya falı ę ota abi ęgbõgbõ ọ li gbe. ‡

24 “Ama ęę ni e kpõle shi ęoli iTiatira ni ęa lama mu osęę eyi iJezebe mhue, ni aa lama wena owena eyi ọkphaghie ni ęę lu osheli ni e limhi, mhi aa ya khi omheę olese nga ę ike. 25 A lese mu emini a mhõli mhue obo egbegbo ya ramhi ni mhi rọ ya bhale. 26 Oni ọ mu ọ le, ni ọ ri ọghuemhe oyemhe gbe ya ramhi ukpeęę, mhi ya ri ishishi nali ke mheęę shi. 27 “Ọ ya ri akhuli mhue obo ke mheęę na we, ọ ya guoghõ we-a abi a lię ma ekhe.” § 28 Ọ ya mhõli afu onabi mhi rote obo oyi Itamhe mie. Mhi gbo ri ukpetata anukpesumegie na eluzogbe na li.

29 “Oni ọ ze esõ, ọ rọ suõ abi Ayemhe ọ gueye eni igbaa nya oyi eni e mie iJesu iKirisiti suõ.

3

Ebe ni a keke ghi igba eni e miesuo ena ęoli iSadisi

1 “Keke ona ghi aęeni na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suõ na ęoli iSadisi.

“Enana e khi ingmemhi eyi õni ọ mu iyemhe ishilua eyi Eshinegba ali ikpetata ishilua mhue. Mhi lese ikanya eyeę. A mhõli eva onete abi ezeze khi a la agbo, ama eri a ghua. 2 A guale ni a zese emini o kpõ ę le-a ni ę nono ni e ghua. Irari khi mhi me ikanya eyeę khi ęa gba pfo odalo oyi Eshinegba oyemhe. 3 A ri itobõ igho sato emini a she mie ni a suõ, a ri õli gbe akanya, a mupfi. Ama ini aa da guale, mhi ya bhale abi oghiatõ, aa ya lese eghęghę ni mhi rọ ya bhale na ę.* 4 Abi o kie li ena, a kie mhue ęgbõ eghuo ęoli iSadisi ni ęa ri ichimhi mu itsua eyewe. E ya sõ itsua epfopfo nu

§ 2:14 Li ze iNõba 22.5,7; 31.16; iDeut 23.4; iNõba 25.1-3 * 2:17 Li ze Okiali 16.14-15; 16.33-34; iJõn 6.48-50; Aza 62.2; 65.15 † 2:20 Li ze 1 Ighie 16.31; 2 Ighie 9.22,30 ‡ 2:23 Li ze Iwolo 7.9; iJere 17.10; Iwolo 62.12 § 2:27 Li ze Iwolo 2.8-9 * 3:3 Li ze iMat 24.43-44; iLuk 12.39-40; Iro 16.15

mhe kia, irari khi e te o. ⁵ Oni o mu o le, igho o li ya so itsua epfopfo. Mhi aa ya shishi eva oyoli ebe ni a keke eva oyi eni e ya mholi agbo na agboagbo shi-a. Ama mhi ya ngme ingme oyoli le khashe itamhe ali igeni eyoli.† ⁶ Oni o ze eso, o ro suo emini Ayemhe o gueye eni igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo nya.

Ebe ni a keke ghi igba eni e miesuo ena eoli iFiladefia

⁷ “Keke ona ghi ageni na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo na eoli iFiladefia. Ena e khi ingmemhi eyi oni o pfuase, ni o khi igesikia, ni o mholi okpe oyi iDefidi. Oni o kha khueghie-a, ogbo o la o ni o dobe ya khukhu, oni o kha khukhu, ogbo o dobe khueghie-a.‡ ⁸ Mhi lese ikanya eye e. A ghe i, mhi she khueghie ode-a shi eke na e, ni ogbo o dobe ya khukhu. Mhi lese khi ukuku itoto a mholi, abotseku khi igho, a kie ri ungmemhi oyemhe e gbe akanya, aa tigbe kie eva oyemhe. ⁹ A ghe i, mhi ya ri eni e la owa ugamhi oyi okphaghiye ni e lu egbewe iju ni o khia khi egholi e lo, bhale ya nyese ukhomhi shi e ufuege ni e lese khi mhi nono ingme oye. § ¹⁰ Irari khi a ri omhese oyemhe gbe akanya ni o gueye e a ri irabomudu ri egbe mie, mhi ya rue e imufe le, ni oo bhale eke agbo nya. Imufe ni o ya mu egbo na agbo nya fe bino. ¹¹ Mhi ya kele bhale. Mu emini u mholi mhue toto, ini ogbokhoghuo o khi mie e arula oghie oye. ¹² Oni o da mu o le ne, mhi ya roli khi oche elemhi Owa ugamhi oyi Eshinegba oyemhe. Oa ya tigbe rote agho vu. Mhi ya keke eva oyi Eshinegba oyemhe shi oli egbe, li shi eva oyi eoli oyi Eshinegba oyemhe ni o khi iJerusalemu onogbo, ni o

rote Eghiele oyi Eshinegba oyemhe e tiemhile ali eva onogbo oyemhe.* ¹³ Oni o ze eso, o suo emini Ayemhe o gue e ye eni igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo nya.

Ebe ni a keke ghi igba eni e miesuo ena eoli iLaodisha

¹⁴ “Keke ona li ghi ageni na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo na eoli iLaodisha. Enana e khi ingmemhi eyi Atse, ni o khi otsese oni o ze ri egbe e nga, ni o khi igesikia, oni o mhese e na emini Eshinegba o ma nya.† ¹⁵ Mhi lese ikanya eye e khi, aa mhue utomhi wekhi eri a pfo. O kha ti ini a khi oghuo o lo. ¹⁶ Irarigho, itobo khi a rimhe, ni aa ro to wekhi eri a pfo, mhi ya rote unu oyemhe to e pfi. ¹⁷ Irari khi a lie, ‘Mhi pfue, mhi she ti epfue ma, mhi aa ke mhue emini o to mhe.’ Ama aa lese khi egbo eyemhe a khi, eni a vie osoli e na, ena umhame, ni e khi ezalo ali ebanoa. ¹⁸ Irarigho, mhia ye e ude ni a nu mhe de elomho ni a ri erali nye-a ini a mele eni e pfue-a, ni a mholi itsua epfopfo ni aa so, ni a ro khukhu irumheba omama eye e. Ni mhi ri ogugu na e vi shi alo ni a ke me eke. ¹⁹ Egbo ni mhi nono ingme oye, mhi ya dese, mhi gbo sheshe we shi ode, irarigho a mhue omuegbe ni a mu nyene.‡ ²⁰ A ghe i! Mhi migha ode mhia kpheli obo o, ini ogbokhoghuo o suo uruli oyemhe ni o ro khueghie-a na mhe, mhi ya lo le, mhi nu oli le, o nu mhe le. ²¹ Oni o mu o le, mhi ya lama na li ni o nu mhe shito ukpekhomhi oghie oyemhe, ezeze abi mheme mhi li mu o le ni mhi nu Itamhe shito ukpekhomhi oghie oyoli. ²² Oni o ze eso, o ro suo emini Ayemhe o gueye eni igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo.”

† 3:5 Li ze Okiali 32.32-33; Iwolo 69.28; Iro 20.12; iMat 10.32; iLuk 12.8 ‡ 3:7 Li ze Aza 22.22; iJobu 12.14 § 3:9 Li ze Aza 49.23; 60.14; 43.4 * 3:12 Li ze Iro 21.2; Aza 62.2; 65.15 † 3:14 Li ze Ekpi 8.22 ‡ 3:19 Li ze Ekpi 3.12; Iburu 12.6

4

Ugamhi na iloghie

¹ Abi mhi ro me ena dose se, mhi ke gbo me imeke olese. Mhi me khi ode o khueghie-a shi iloghie, mhi suo khi uruli ni o kpe nu me mhe ngme abi akala. Oo mhe, "Bhale odane ana, khi mhi ya re khasa emini a ya me ini ena e dose se." ² Utoghua kpe mhi la elemhi Ayemhe, mhi me odalo oyemhe khi ukpekhomhi o migha iloghie, khi ogbo o shito nga o. ³ Oni o shito o, o li abi echu ni oo ge ni a lu ijasipa ali ikaneliani. Ogaji ni o li abi echu ughegbe ni a lu emeradi o vi gasa oni ukpekhomhi.* ⁴ Ikpekhomhi uye ali ene elese e la gasa oni ukpekhomhi. Egbhali uye ogbo ali aane e shito oni ikpekhomhi. E so itsua epfopfo, e rughu irula oghie igolu shi ukhomhi. ⁵ Rote oni ukpekhomhi oghie, inyamhisalo ameh ali ingmolo oyi akphala e te o o lasela. Rote oni ukpekhomhi oghie ikpa ishilua e lala ni e khi Ayemhe ishilua eyi Eshinegba.† ⁶ Ali khi oni ukpekhomhi khi emini o li abi oke ighegbe oniemhi o la odalo oli ni o pfuase ni a te e me eke gboo.

Elamhako aane ni e mhue ayemhe ni e ze alo gasa egbe odalo ali ukhokho, e le gasa oni ukpekhomhi oghie roli shi iteva. ⁷ Emini o mhue ayemhe onodode o li abi idu, onuzava o li abi ena, onuzasa o ze alo abi ogbo, onuzi-aane o li abi akpa odegbe ni oo fiala.‡ ⁸ Eni elamhako aane ena e mholi ipfua esesa esesa, e mholi ikpamhi alo gasa idiegbe, li ghe elemhi ipfua eyewe, Ele oquota ali ele iyosa ea tigbe e yemhe-a, eri e lesa lie, "Ipfuase, ipfuase, ipfuase

khi Eshinegba Onomhue

Nofune nya,

Oni o khi loli,

ni o kie kpe khi loli,
ali ni o ya bhale."§

⁹ Ini eni elamhako aane egho e da ri ufumhi ali ekpe ali ikphemhi na oni o shito oni ukpekhomhi oghie ne, ni o laa a le ele na agboagbo, ¹⁰ eni egbhali uye ogbo ali aane egho, e de ya yeshi na oni o shito oni ukpekhomhi, e ri kphemhi na oni laa a le ele na agboagbo. E gueghie irula eghie eyewe shi eke odalo oni ukpekhomhi oghie, ee lie.

¹¹ "U teo Onomhue ali

Eshinegba oyanye,

Ni o mie ufumhi

ali ekpe ali ekpabo,

Irari khi yeye u ma emhikpa.

Oghumhe oye u ro ma we,

loli e gbo ro laa abi a li ma we."

5

Ebe ali Omi Osumha

¹ Mhi ke gbo me oni o shito oni ukpekhomhi oghie khi o mu ebe ni a keke emhi shi odalo oli ali ukhokho oli mhue obita. A ri erueli rote asha ishilua to oli ma.* ² Mhi me ageni ni o fune ni o tsesa ngme leghe oo lie, "Oghua o ya dobe maghie eni erueli oni ebe-a?" ³ Ama ogbokhoghuo oa la iloghie, wekhi eke agbo, wekhi ikpoke na agbo, ni o dobe khueghie oni ebe-a, ukneta khi eri o dobe ya bino elemhi oni ebe. ⁴ Mhi vie egbegbo irari khi aa me ogbo ni o teo ni o ya khueghie oni ebe-a wekhi ni o bino elemhi oli. ⁵ Otuoghua eni egbhali egho oo mhe, "Khi ke vie! Ghe khe, Odumhi na unekpe oyi iJuda, Omiomi iDefidi o she mu o le. O dobe ya khueghie oni ebe-a ali erueli ishilua eyoli."†

⁶ Igho mhi me khi Omi Osumha khi o migha odalo oyi oni ukpekhomhi oghie ni elamhako aane egho, ali eni egbhali e gasa. O li abine khi a she kpe gbe oli-a.

* 4:3 Li ze Ezik 1.26-28; 10.1 † 4:5 Li ze Okiali 19.16; Iro 8.5; 11.19; 16.18; Ezik 1.13; Iro 1.4; iZaka 4.2 ‡ 4:7 Li ze Ezik 1.22,5-10; 10.14 § 4:8 Li ze Ezik 1.18; 10.12; Aza 6.2-3 * 5:1 Li ze Ezik 2.9-10; Aza 29.11 † 5:5 Li ze Igbae 49.9; Aza 11.1,10

Ɔ ze ekphali ishilua ali ikpamhi alo ishilua ni e khi Ayemhe ishilua eyi Eshinegba ni o she ghie je eke agbo nya.† 7 Oni omi osumha o le ya rue oni ebe obita oyi oni o shito oni ukpekhomhi oghie. 8 Abi o ro rue oni ebe se, eni elamhako aane egho ali egbhali uye ogho ali aane, e de yeshi odalo oyi oni Omi osumha. Wewe nya ogho o mu efa mholi obo ali itasa igolu ni ituale afu eera ni a tose e vo, ni e khi iromhi ni eni Eshinegba o she pfa na e so. § 9 E to uwolo onogbo, e lie,

“U te oni o rue oni ebe,
u gbo te oni o ya maghie
erueli ni a ro ma o-a,

Irari khi a gbe-a,
U ri o lia eye de egbo
na Eshinegba,
egbo ni e rote agbo nya bhale
rote unuekpe nya ali

emue ododa ali egbo ododa nya.*
10 U rewe mele ighie
ali ekpodalo-ugamhi ni e ga
Eshinegba oyawa-a.

E ya la agbo ke mhese.”†

11 Mhi bino mhi suo iruli eyi igeni ebubu ni e ramhi igbele ali idududu. E le gashe oni ukpekhomhi oghie ali elamhako egho ali eni egbhali.† 12 E ri ukpokpomhi uruli i to uwolo, e lie,

“Oni o teo Omi osumha
ni a gbe-a o khi,
ni o mie ekpabo ali epfue
ali ileasingme ali itoto,
ali ekpe ali ufumhi
ali ikuoghi!”

13 Mhi tigbe suo khi emhikpa ni a ma na iloghie ali eke agbo ali ikpoke na agbo ali ena oke oniemhi ali emini e lao elemhi oli nya khi e to uwolo, e lie,

“Oni o shito oni ukpekhomhi
ali Omi osumha,
Ikuoghi ali ekpe

ali ufumhi ali ekpabo,
e khi eye, rote
agbo agbo ya je agbo agbo!”
14 Eni elamhako aane egho e li,
“Atse,” eni egbhali egho, e de yeshi,
e ga li.

6

Eni erueli

1 Mhi tokpe bino abi oni Omi Osumha o ro maghie erueli onodode elemhi eni erueli ishilua-a. Mhi suo khi oghuo eni elamhako egho o ngme abi uruli akphala, oo li, “Bhale!” 2 Mhi bino, ghe achi opopfo odalo oyemhe khe! Omose ni o nga li o mu usheli mhue, a ri arula oghie na li, o nga oni achi ya fie abi okholi-okhue ni o kholi mu o le ni o gbo vu ya kholi mu o le.*

3 Abi oni Omi Osumha o ro maghie erueli onuzi-eva-a, mhi suo khi elamhako onuzava o ngme, oo li, “Bhale!” 4 Mhi me khi achi olese ni oo yile nyogho o fie lasele. A ri afu na oni o nga li ni o ro rue opfomhe eke agbo-a, ni o ro ri egbo ke gbolo egbe we-a. A ri oghoro oniemhi na li.†

5 Abi oni Omi Osumha o ro maghie erueli onuzi-ese-a, mhi suo khi elamhako onuzi-aase o ngme, oo li, “Bhale!” Mhi bino, ghe achi obishi odalo oyemhe khe! Oni o nga li o mu emini a ro o mhese ukhomhi oyi emhi.† 6 Mhi suo khi emini o li abi uruli o la elemhi ifuaboyi eni elamhako aane egho ngme, oo lie, “Ifata ogbeleghuo a ri ago oghuo oyi ado e de, idiakpala ese oyi okpa, o li migha shi ifata ogbeleghuo. Khi yese oili olivu-a ali onyo!”

7 Abi oni Omi Osumha o ro maghie erueli onuzi-ene-a, mhi suo khi uruli oyi elamhako onuzi-aane oo li, “Bhale!” 8 Igho mhi me achi ni o li abi oni o ya ghu-a. Oni o nga

† 5:6 Li ze Aza 53.7; iZaka 4.10 § 5:8 Li ze Iwolo 141.2 * 5:9 Li ze Iwolo 33.3; 98.1; Aza 42.10 † 5:10 Li ze Okiali 19.6; Iro 1.6 † 5:11 Li ze iDan 7.10 * 6:2 Li ze iZaka 1.8; 6.3,6 † 6:4 Li ze iZaka 1.8; 6.2 † 6:5 Li ze iZaka 6.2,6

li a lui Eghuli, ali eghiele ilimhi oo deba li udidi, a ri afu na we ni e ro ri ogbhoro ali okiamhi ali ighuamhi ali elamhako okhena gbolo egbo iku akemhishi asha ene egbo na eke agbo-a. §

⁹ Abi oni Omi Osumha o ro maghie erueli onuzi-ishe-a, mhi me iyemhe eyi egbo na gbolo-a irari ungmemhi oyi Eshinegba ali otsele ni e mu mhue ufui oni atete. ¹⁰ Ee vie leghe, e lie, "Onomhue ni o khi ona ipfuase ali igesikia, egheghe onoghuo u ro ya gue egbo na agbo ez, ni u ro ya ye okhue oia eyi anye obo oyewe na anye?" ¹¹ Egheghe agho, a ri itsua epopfo na we. A gueye we e migha ne ukuku o, ramhi egheghe ni eni ee ga nabi wewe etuangme ni a nono ni a li gbolo-a e ro ya gba. Ezeze abi a li gbolo wewe-a.

¹² Mhi bino abi o li khueghie erueli onuzi-esesa-a. Ukpokpomhi eke o kule. Ovo o bishi-a abi ode abuma ni a ri iriria lamhi do. Uki nya o yile-a abi oia.* ¹³ Ikpetata na idane e deno kule eke abi ikpamhi okhua-eni ni ea yile ne e lie de kule ini akpekpeli ni o ze o jighise we. ¹⁴ Irarogbe o khili ode-a abi a lie khili ighela eke-a. Ite nya ali eke ni e la iteva oke, a rue we ashini e la le. †

¹⁵ Egheghe agho, ighie na eke agbo ali ekhemhue ali idenomokhohi ali eni e mhohi epfue ali eni e mhohi ekpabo ali ogbokpa ali ighumha ali eni ea khi ighumha, e na ya sheli ifui irui ali eche na ite. § ¹⁶ Ee vie lu ite ali eche eniemhi, e lie we, "A de mu anye ni a ri anye sheli eloe oyi oni o shito oni ukpekhomhi oghie ali ofu oyi oni Omi Osumha!"* ¹⁷ Irari khi ogbele ofu oniemhi oyi Eshinegba o she ramhi ni o ro ya

tiemhile shi we o, oghuo o dobe ya migha?"†

7

Egbo agbele egbhueshilua ali ene (144,000) ni a shi olele

¹ Ona o dose se, mhi ke gbo me khi igeni aane e migha iguabo enenene na eke agbo. E mu akpekpeli enenene na iguabo eke agbo gba ini akpekpeli o khi ke li eke agbo, we ukhomhi oke oniemhi we eera.* ² Igho mhi ke me ageni olese khi o rote obini ovo o te e ngale lasese, o tsua akhuli ni a ro o shi emhi olele oyi Eshinegba ni o la agbo. O ri uruli na leghe lu eni igeni aane egho ni a ri ekpabo na ni e ro yese eke ali oke oniemhi-a. ³ Oo we, "A khi yese eke-a we oke oniemhi we eera, se khi awa shi olele shi eni ee ga eyi Eshinegba alukpo se."† ⁴ Igho mhi suo khi eni a rote elemhi edeli eyi izireni nya shi olele, e ya khi egbo agbele egbhueshilua ali ene (144,000).

⁵ A rote unuekpe oyi iJuda, shi olele shi egbo agbele igbeva egbe (12,000). A rote unuekpe oyi iRubeni, shi olele shi egbo agbele igbeva egbe (12,000). A rote unuekpe oyi iGadi, shi olele shi egbo agbele igbeva egbe (12,000).

⁶ A rote unuekpe oyi Asha, shi olele shi egbo agbele igbeva egbe (12,000). A rote unuekpe oyi iNafutali, shi olele shi egbo agbele igbeva egbe (12,000). A rote unuekpe oyi iManase, shi olele shi egbo agbele igbeva egbe (12,000).

⁷ A rote unuekpe oyi iSamoa, shi olele shi egbo

§ 6:8 Li ze Ezik 14.21 * 6:12 Li ze Iro 11.13; 16.18; Aza 13.10; iJoa 2.10,31; 3.15; iMat 24.29; iMak 13.24-25; iLuk 21.25 † 6:14 Li ze Iro 16.20 † 6:14 Li ze Aza 34.4 § 6:15 Li ze Aza 2.19,21 * 6:16 Li ze Osia 10.8; iLuk 23.30 † 6:17 Li ze iJoa 2.11; iMala 3.2 * 7:1 Li ze iJere 49.36; iDan 7.2; iZaka 6.5 † 7:3 Li ze Ezik 9.4,6

agbele igbeva egbe (12,000).

A rote unuekpe oyi iLiva,
shi otele shi egbo

agbele igbeva egbe (12,000).

A rote unuekpe oyi iSaka,
shi otele shi egbo

agbele igbeva egbe (12,000).

⁸ A rote unuekpe oyi iZebulo,
shi otele shi egbo

agbele igbeva egbe (12,000).

A rote unuekpe oyi iJosefu,
shi otele shi egbo

agbele igbeva egbe (12,000).

A rote unuekpe oyi iBejami,
shi otele shi egbo

agbele igbeva egbe (12,000.)

⁹ Ona o dose se, mhi bino, ghe
ebubu egbo ni ogbokhoghuo o dobe
ya leli khe! Ishishi khi ishishi
ali unuekpe nya ali egbo ali emue
ododa e te bhale. Igho e migha
odalo oyi oni ukpekhomhi oghie, e
migha odalo oyi oni Omi Osumha, e
sono itsua epfopfo, e muno eyamhi
mholi abo. ¹⁰ E tseshe leghe, e lie.

“Eshinegba oni o shito
oni ukpekhomhi oghie,

O mholi ekpabo

ni o ro mie egbo eyoli pfuluse,
igho li khi oni Omi Osumha.”

¹¹ Igeni nya e migha gashe oni
ukpekhomhi oghie, ali eni egbhali
ali elamhako aane e de ta alo mu
eke odalo oni ukpekhomhi oghie e
ga Eshinegba. ¹² E lie,

“Atse!

Ikuoghi ali ufumhi,
ali egbhe ali

ikphemhi ali ekpe,

ali ekpabo ali itoto,

e khi eyi Eshinegba oyawa,
ele na agboagbo.

Atse!”

¹³ Igho ogbhali oghuo elemhi we o
nu mhe ngme o mhe, “Eghuo egho
e khi ni e sono itsua epfopfo? U lese
obini e te bhale?”

¹⁴ Mhie oli, “Oga, ye ye u ya lese.” †

† 7:14 Li ze iDan 12.1; iMat 24.21; iMak 13.19
23.1; Ezik 34.23; Iwolo 23.2; Aza 49.10; 25.8

Oo mhe, “Ena e khi eni e pfuluse oni
ukpokpomhi ajilimhe, e she pfuluse
itsua eyewe-a, e ri o lia eyi oni Omi
Osumha rewe pfuluse. ¹⁵ Irarigho,
“E ro migha odalo
ukpekhomhi oghie
oyi Eshinegba.

Ni e la
elemhi Owa oyi Eshinegba oyoli
ke ga li ele oghota ali eliyose.

Oni o shito oni
ukpekhomhi oghie oyoli,
o ya ri okhola oyoli
khukhu we.

¹⁶ Okiamhi o ke
gbo ya gbe we ghue,
wekhi okiam o ke ya gbe we
ghue.

A ya khukhu we ovo erere,
o ke tose we ghue. §

¹⁷ Irari khi oni Omi Osumha
ni o migha odalo oni
ukpekhomhi oghie,
o ya ri eloe ke khu we.

O rewe je oke ame
ni o ri agbo a na ogbo.

Eshinegba o ya shishi we amevie
alo-a.”*

8

Erueli onuzi-ishilua

¹ Abi oni Omi Osumha o ro
maghie eru e onuzi-ishilua-a,
iloghie o kekake elemhi iminiti uye
ali igbe.

² Igho mhi me igeni oshilua ni e e
migha odalo oyi Eshinegba, khi a ri
ikala ishilua na we.

³ Ageni olese o bhale ya migha
atete. O tsua ilolo oyi elomho. A ri
afu ituale ne e bu na li ni o ya tose,
gbo li shi iromhi ni eni Eshinegba
o she pfa na e so. O la oni atete
elomho ni o la oni eghiele tose we.*

⁴ Ewoli eyi oni ituale afu era ni aa
tose ali iromhi eyi eni Eshinegba o
she pfa na, e rote obo oyi oni agen
nga idane deba Eshinegba. ⁵ Igho

§ 7:16 Li ze Aza 49.10 * 7:17 Li ze Iwolo

8:3 Li ze Emo 9.1; Okiali 30.1,3

oni ageni o rue oni ilolo, o we erali ni e la ukhomhi oni atete vo o. O pfi oli tiemhi eke agbo, igho ikphala e de, ali ingmolo, ali inyamhise alo amẹ, ali eke ikuluẹ.†

Eni ikala

⁶ Mena, igeni oshilua ni e mhọli ikala ishilua e mu egbe ni e ro pfi we.

⁷ Ageni onodode o pfi akala oyoli, echẹ amẹ ali erali e kuma oia wushe kugbe, e de ku shi ekekhe. Ukiekie opfoghwo akemhishi esẹ oyi eke agbo, o to-a. Asheghuo akhemhi shi esẹ oyi ẹra nya e toa, ebuli nya e toa.‡

⁸ Ageni onuzi ava o pfi akala oyoli, emini o li abi ute o lala, a pfi oli lo oke oniemi. Ukiekie oghuo ini a kemhi oni oke oniemi shi asha esẹ o mele oia-a⁹ asheghuo akemhi shi esẹ elamhako ni e lao e ghuloa, asheghuo akemhishi esẹ oko-oke eniemhi ni e la oni oke e tseke-a.

¹⁰ Ageni onuzase o pfi akala oyoli, ukpokpomhi ukpetata ni o lala abi ugbili, o rote idane pfa, o de ya shi asheghuo akemhi oke nya shi asha esẹ ali inu we ni oke e te e chochọ. §
¹¹ Eva oyi oni ukpetata a lu Oyala. Asheghuo akemhi-shi esẹ amẹ eyi oke nya ni o de pfilo egho e yala, ebubu egbọ e ghulua irari khi eni amẹ oke e yala.*

¹² Ageni onuzi-aane o pfi akala oyoli, a gbe emhi shi asheghuo akhi ovọ-a shi asha esẹ, ali akhi uki-a shi asha esẹ, ali akhi ikpetata-a shi asha esẹ. Eni asha esesesẹ ena e bishi-a. A khi ogbe-a shi asha esẹ, o bi obilia, igho a li li khi eliyose-a shi asha esẹ, akpa oa ge.†

¹³ Abi mhi li bino egho, mhi suo khi akpa odegbe ni o la irarogbe fiala, o vie, o lie, "Epfua, Epfua!

Epfua o khi na eni e la eke agbo itobo ikala ni igeni aase enekpole e ya pfi."

9

¹ Ageni onuzi-oshe o pfi akala oyoli. Mhi me ukpetata ni o rote idane de tiemhile ekekhe. A ri okpe oyi ode oyi ilimhi na ningolo na li. ² Abi o ro khueghie ode oyi oni ilimhi na ningolo-a, ewoli e rote o lasese abi ewoli ni e rote avuere lasese. Ovọ ali irarogbe e bishi-a irari eni ewoli ni e rote oni ilimhi na ningolo lasese.* ³ Initso e rote eni ewoli ve e kule eke agbo, a ri afu na we ni e ro mhue ekpabo nabi eyi izage.† ⁴ A gueye we e khi ri unu ti ebuli ali emhi ekomhi okhoghwo wekhi oora na eke agbo, ama e ke nase egbọ ni ẹa mhọli olee oyi Eshinegba shi alukpo oyewe.‡ ⁵ Aa lie we e gbolo eni egbọ ena-a, ama ni e ro nase we iki ishe. Utomhi ni e to we, eri e li abi utomhi oyi okpi ini o ta ogbo. ⁶ Egeghẹ ni a ngme ena, egbọ e ya ke nono eghuli ama ẹa ya me, o ya ghole we ni e ghua ama eghuli o ya me we na. §

⁷ Eni initsọ e li abi ichi ni a mu egbe shi okhọli. E rughu emini o li abi arula oghie igolu shi ukhomhi, alo eyewe e li abi alo egbọ.* ⁸ Itsu eyewe e li abi itsu eyi ikpotso, ako eyewe e li abi akọ idumhi.† ⁹ E ze ipfiapia shi egbe abi awulu akhuli ni okhọli-okhue o ro a mu aye. Okeke ni ipfua eyewe e kpe, e li abi okeke oyi ichi ikhuli ni e lo bu ni e na le okhue.‡ ¹⁰ E ze ighia ali ẹka, ee ta abi ikpi, e mhọli ekpabo shi eni ighia ni e ro na egbọ osoli iki ishe. ¹¹ E mhọli oghie oyewe ni o khi ageni oyi ilimhi na ningolo. Abi a lu eva oyoli o khi Abadoni a lu oli

† 8:5 Li ze iLev 16.12; Ezik 10.2; Okiali 19.16; Iro 11.19; 16.18 ‡ 8:7 Li ze Okiali 9.23-25; Ezik 38.22 § 8:10 Li ze Aza 14.12 * 8:11 Li ze iJere 9.15 † 8:12 Li ze Aza 13.10; Ezik 32.7; iJoẹ 2.10,31; 3.15 * 9:2 Li ze Igbae 19.28 † 9:3 Li ze Okiali 10.12-15 ‡ 9:4 Li ze Ezik 9.4 § 9:6 Li ze iJobu 3.21; iJere 8.3 * 9:7 Li ze iJoẹ 2.4 † 9:8 Li ze iJoẹ 1.6 ‡ 9:9 Li ze iJoẹ 2.5

elēmhi Iburu. Ama Apoliḡni a lu ḡli elēmhi iGiriki. (Oni ḡ Yese-a a ri ona ngme.)

¹² Epfua onodode ḡ she doṣe, ama epfua eva elese ęa bhale ne.

Akala onuzi-esesa

¹³ Aḡeni ḡnuzi-osasa ḡ pfi akala oyḡli, mhi suḡ khi uruli ḡ roṣe igo ene oyi atetę igolu ni o kḡo ekę le ni o la odalo oyi Eshineḡba ngme lasele. ¹⁴ Ḡ gueye ḡni aḡeni ḡnuzi-osasa oḡho ḡḡ li, “Taghię iḡeni aane ni a ḡe shi epfe okę onięmhi na lu iYufireṣi-a.” ¹⁵ Iḡho a li rue eni iḡeni aane eḡho obḡ-a, ni a she ḡe shi aḡho, roḡ khę oni eḡheḡhe ona, ali ogbeḡe ali uki ona, ali ukpe ona, ni e ya gbolo eḡbo igbekhi ese na ekę agbo ona-a. ¹⁶ Ekhoḡi-okhuę etuangme ni a roḡ shi ekę ę khę okhoḡi e bu ramhi udududu asha eḡbhuębe, 200,000,000. Mhi suḡ etuangme ni a lu we.

¹⁷ Abi eni ichi ali eni e nga we e li na, abi mhi me we elemhi imealo oyemhe. Iwulu ikhuli ni ekhoḡi-okhuę e roḡ ḡ mu aye eyewe, ee yile nyoḡho abi erali, e li abi eḡholi ibulu na koli, o mhoḡi oyile abi ofu. Ikhomhi eyi eni ichi e li abi ikhomhi idumhi, erali, ewoḡi ali ofulu e roṣe we unu lasele. ¹⁸ Igbekhi asha ese eḡbo nya, eni erali ali ewoḡi ali ofulu ni e roṣe we unu lasele e gbolo-a. ¹⁹ Ekpaḡo eyi eni ichi e la we unu ali ighia. Irari khi eri ighia eyewe e li abi enye, e ze ikhomhi ni e roḡ kuale eḡbo utse.

²⁰ Eḡbo ni e kḡole shi agbo ni oni opfuse ęa gbolo-a, ęa kie mu pfi lase ikanya abḡ eyewe le. ęa lase ekphaghie igaga le, li shi ugamhi eyi ikhumhi ni a ri igolu ali elomho ali ide ali ęera khali. Ikhumhi ni ęa ya me ekę wekhi eri ęę suḡ esḡ, wekhi eri e doḡe ę kia.* ²¹ Wekhi eri e lama mu pfi lase ugbeli le,

ali imheṣe imumu ali itseḡo ilili ali ighiatḡ idodo.

10

Oni aḡeni ali ebe nikeke

¹ Iḡho mhi me aḡeni noḡfunę ḡlese, khi ḡ roṣe idane e tiemhile, ḡ ri otuḡhunu khukhu egbe, ogaji ḡ vi gaṣe ḡli ukhomhi, alo eyḡli e li abi ovo, awe eyḡli e li abi oḡhe erali. ² Ḡ mhoḡi ukuku ebe mhoḡi obḡo ni o khueghie-a shi ekę. Ḡ gboṣe owe obita oyḡli shi elemhi okę onięmhi, ḡ ri owe oḡobo nga ekę. ³ Ḡ ri ukpokpomhi uruli pfi lasele leghe abi ḡdumhi ḡḡ khoshe. Abi ḡ roḡ pfi, uruli ikphala ishilua e ngme. ⁴ Abi eni ikphala ishilua e roḡ ngme se, mhi nono ni mhi keḡe shi ebe, ama mhi suḡ khi uruli ḡ roṣe idane lie, “Ri emini eni ikphala ishilua eḡho e ngme sheli, khi keḡe we shi ekę.”

⁵ Iḡho ḡni aḡeni ni mhi me ni ḡ migha okę onięmhi ali ekękhę eḡho, ḡ yase obita oyḡli nga ukhui. ⁶ Ḡ ri eva oyi Eshineḡba ni ḡ laḡ le ele na agboagbo romhi ishe. Ḡni ḡ ma ukhui ali emhikpa ni e laḡ, ali ekę ali emhikpa ni e la ḡ ali okę onięmhi ali emhikpa ni e laḡ. Oḡ, “Emhi enana ęa ke ya teṣe ni e roḡ bhale ya tse. ⁷ Ama khi ogbeḡe ni aḡeni ḡnuzi-oshilua ḡ da ya pfi akala oyḡli, Eshineḡba ḡ ya khueghie osheli oyḡli-a ni ḡ gba abi ḡ li gue ḡli ye eni ęę ga ni e khi emekeḡuele eyḡli.”*

⁸ Iḡho uruli ni mhi roṣe iloghie suḡ eḡho ḡ gbo nu mhe ngme, ḡḡ mhe, “Le ya mie aḡeni ni ḡ migha okę onięmhi ali ekękhę ighelę ebe ni o khueghie-a, ni o la li obḡo.”

⁹ Iḡho mhi le deba ḡni aḡeni mhię ḡ ri oni ebe nikeke oḡho na mhe. Oḡ mhe, “Moḡ ḡli le. O ya yese e elemhi-a, ama ḡ ya viḡḡe ę unu abi iwḡ.” ¹⁰ Mhi mie ḡni aḡeni oni ebe nikeke obḡo, mhi roḡli le. O viḡḡo

Ṣ 9:13 Li ze Okiali 30.1-3 * 9:20 Li ze Iwolo 115.4-7; 135.15-17; iDan 5.23 * 10:7 Li ze Okiali 20.11; iDeut 32.40; iDan 12.7; Emḡ 3.7 † 10:10 Li ze Ezik 2.8-3.3

mhe unu abi iwọ, ama abi mhi rọ rọli le se, oo yala mhe elemhi.†
 11 Igho a gueye mhe, “U mema ya mekeguele shi ebubu unuekpe, ali egbọ ali emue ododa ali ighie egbe.”

11

Eni otselẹ aava

1 Igho a ri ufulo ni o li abi ukpokpo ni a rọ o mhesẹ emhi na mhe, a gueye mhe, “Le ya mhesẹ Owa Ugamhi oyi Eshinegba ali atete ali eni e ga ugamhi akaghọ.* 2 Khi mhesẹ atukpapfe oniemi oyoli, khi mhesẹ ọli irari khi a she rọli na ijeta. Wewe e ya lighi oni ẹli no pfuase eke-a elemhi iki egbhueva ali eva (42.)† 3 Mhi ya ri afu na otselẹ aava eyemhe. E ya meke guele elemhi ogbele agbele ali egbhuegbese (1,260.) E so ide ibuma.” 4 Otselẹ aava ena e khi eera olivu eva ali emhi eva ni a ri akpa ru e nga ni e migha odalo oyi Onomhue ni o mhue eke agbo.‡ 5 Ini ogbokhoghuo o o dua ni loli kwale we utse, erali e rọte we unu fiya ya tose eni ebe we-a. Ina ebe we ni e nono ni e kwale we utse e mema li ya ghua. 6 E mholi afu ni e rọ pfi okpe ukhui ini amẹ o khi rue eghẹghẹ ni e rọ da me guele ne. E gbo mholi afu ni e rọ mu amẹ oke mele oia-a. E gbo ku ighuamhi khi ighuamhi she eke abi o li ghole we shi.§

7 Ini e da pfi o otselẹ se ne, inyagbemhi ni o ya rọte ilimhi na ningolo lasele o ya tsua mu we, o mu we o le, o gbolo we-a.* 8 Ilimhi eyewe e ya de yeshi ifui ẹli ni o fune ashini a la gbe Onomhue oyewe-a shi apfida. Irokhokho iSodomu ali ijipiti ẹli ona o khi.† 9 Ogbele ese ali ukhukui, egbọ

na agbo nya ali edeli ali emue ali ushishi e ya ke nise uruli bino ilimhi eyewe, ẹa lama rewe to. 10 Egbọ na eke agbo e ya ke ghele shi eghuli ni e ghu, ẹẹ bọla, e de isomhopfa a ghi egbewe, irari khi emekguele aava egho, e she nase egbọ ni e la eke agbo khue.

11 Ama abi ele ese ali ukhukhui e rọ dose, Ayemhe oyi Eshinegba ni mholi agbo o lo we egbe, e vule migha. Ulishi oniemi o lo egbọ ni e me we egbe.‡ 12 Igho e suo uruli na leghe o rọte idane ngme. O o we, “Ngale odane oola.” Igho e li nga idane elemhi otughunu. Ebe we e lese fe kpee.§

13 Oni eghẹghẹ a me ukpokpomhi inighise eke ni o ku eke asheghuo akemhishi igbe oyi oni ẹli lue. Egbọ agbele oshilua, 7,000, e ghulua, ulishi o mu egbọ ni e kpole, e kueghie Eshinegba ni o la iloghie.

14 Opfuse onuzi-eva o she dose, opfuse onuzi-ese o kele ya bhale.

Akala onuzi-ishilua

15 Igho agheni onuzi-oshilua o pfi akala oyoli, igho ikpokpo iruli e la idane ngme. Ee lie,

“Eghiele agbo o she mele

eghiele oyi Onomhue oyawa-a,
 ali onayi iKirisiti oyoli-a.

O ya mhesẹ ke le agbo agbo.”*

16 Egbhali uye ali aane ni e shito ukpekhomhi oyewe odalo Eshinegba, e de ya ta alo mu eke ga Eshinegba.

17 Ee lie,

“Anye ri ikphemhi ne,

Eshinegba Onomhue Nofuneya,

Oni o khi loli, oni o kpe khi loli,
 irari khi u she rue
 ekpabo oniemi eye,
 u she e mhesẹ.

18 Abi elemhi e rọ bi ishishi,
 ye ye u li mholi ofu.†

* 11:1 Li ze Ezik 40.3; iZaka 2.1-2 † 11:2 Li ze iLuk 21.24 ‡ 11:4 Li ze iZaka 4.3,11-14

§ 11:6 Li ze 1 Ighie 17.1; Okiali 7.17-19; 1 iSam 4.8 * 11:7 Li ze iDan 7.7,21; Iro 13.5-7; 17.8

† 11:8 Li ze Aza 1.9-10 ‡ 11:11 Li ze Ezik 37.10 § 11:12 Li ze 2 Ighie 2.11 * 11:15 Li ze

Okiali 15.18; iDan 2.44; 7.14,27 † 11:18 Li ze Iwolo 2.5; 110.5; 115.13

Egheghe o she ramhi
 ni u ro ya gue eni eghua ezọ,
 ni u ro ya ri eleli na eni eę ga eye
 ni e khi emekeguele,
 ali eni Eshinegba o she pfa na
 ni e ri ekpe na eva oye,
 ghe egbọ ni ęa mu ęloe
 ali ekhemhue,
 abi u li pfuse eni e pfuse eke agbo-
 a.”

¹⁹ Igho a li khueghie Owa ugamhi
 oyi Eshinegba na iloghie-a, a me
 Akpati Ishobo agho. Igho in-
 yamhisalo ali ukpimhi ali ingmolo
 ali ikphala, eke e de kulue, eche
 rote idane deno kule.†

12

Oni Okpotso ali Oligio oniemhi

¹ Ukpokpomhi irokhase onyaloa o
 feli shi idane: Okpotso o ya lao ni
 itsua ni o so e khi ovo, uki o kpoke
 awe eyoli, arula oghie oyi ikpetata
 igbeva o rughu oli ukhomhi. ² Oo
 me. O tseşe leghe elemhi otomhe
 abi o ro ya bia. ³ Igho emhi olese
 o gbo feli shi idane, ukpokpomhi
 Oligio oniemhi oyile ni o ze ikhomhi
 ishilua ali ekphali igbe, ali o rughu
 irula oghie ishilua shi ukhomhi.*
⁴ O ri ughia oyoli fuomhi asheghuo
 akemhishi ese ikpetata ni e la
 ukhuli pfino kule eke agbo. Oni
 Oligio oniemhi o migha oni okpotso
 ni oku o to egho odalo, ni o ba me
 asha gbe oli oni omọ ogho le, ini a
 lese bia li lasese.† ⁵ Oni okpotso o
 bia omose ni o ya ri otsuodu akhuli
 mhesę na egbọ ni e la eke agbo nya.
 Ama a ba oni omọ eke rue ya nga
 idane ghi Eshinegba ali ukpekhomhi
 eghiele oyoli.† ⁶ Oni okpotso, o na
 je odagbe ifufu asha ni Eshinegba o
 riele shi eke khe oli ni a la ya dua li
 egbe ogbele agbele ali egbhuegbese
 (1,260.)

⁷ Igho okholi o lasese shi obini
 iloghie, iMakieni ali igeni eyoli, e
 nu oni inyagbemhi i kholi. Oni Oli-
 gio oniemhi ali igeni eyoli e mie we
 abo oni okholi.§ ⁸ Ama o a mhuę
 ekpabo te iMakeni ali igeni eyoli
 oni okholi. Ashini a kpe ro na
 we obini iloghie o de we obo-a.
⁹ A pfi oni ukpokpomhi oni Oligio
 oniemhi ogho tiemhile eke agbo, oni
 enye onede ogho ni a lu Etse ali
 Okphaghie, oni o di agbo nya ya da
 ode, a pfi oli tiemhile eke agbo, a li
 pfi igeni eyoli li tiemhile.* ¹⁰ Igho
 mhi suo ukpokpomhi uruli obini
 iloghie khi o o li,

“Mena, imiepfuese
 ali ekpabo ali

Eghiele oyi Eshinegba oyawa
 e she bhale!

IKirisiti oyoli ni o ze
 o she ri afu oyoli khase.

Irari khi Okphaghie,
 ni o gue ezọ o shi
 inyoghua awa egbe,

odalo oyi Eshinegba
 ghe ele oghua ghe ele-iyose,
 a she pfi oli tiemhile.†

¹¹ E gbe oli mu oli le,
 itobo oia eyi oni Omi Osumha
 ali ingmemhi otsese oyewe.

Ęa ligho nono ingme agbo oyewe,
 ni o rewe ya ke
 ti je ukhokho na eghuli.

¹² Irarigho, a ke ghele,
 eę iloghie ali egbọ
 ni e la elemhi oli.

Ama epfua o khi na
 e eke ali oke oniemhi,
 irari khi Okphaghie
 o she ri ofu tiemhie deba e!
 Ofu o she vo li elemhi,
 irari khi o lese khi
 ukuku egheghe o ke mholi.”

¹³ Abi oni Oligio oniemhi o ro me
 khi a she pfi lue tiemhile eke, o
 khu oni okpotso ni o bia oni omọ

† 11:19 Li ze Iro 8.5; 16.18,21 * 12:3 Li ze iDan 7.7 † 12:4 Li ze iDan 8.10 † 12:5 Li ze
 Aza 66.7; Iwolo 2.9 § 12:7 Li ze iDan 10.13,21; 12.1; iJu 9 * 12:9 Li ze Igbae 3.1; iLuk 10.18
 † 12:10 Li ze iJobu 1.9-11; iZaka 3.1

omose. ¹⁴ Ama a ri ipfua eva eyi akpā odegbe oniemi na li, ni o ro fiala je odagbe ifufu. Ikhi obini a ri ele shi eke khe oli ni a la ya ri eloe khu oli, egheghe ali igheghe ali ukhukhui egheghe ni o khi ikpe ese ali ukhukhui, ini oni inyagbemhi o khi ri emhi li o.† ¹⁵ Oni Oligio oniemi o rote unu ku amē lasele abi oke ni oo tu, ro khu oni okpotso ni o ba ri ochikpho fuomhi oli ya gbe. ¹⁶ Ama eke o kpaghie oni okpotso obo irari khi eke o nya unu-a ri oni oke da ni oni Oligio oniemi o rote unu kpa ku le. ¹⁷ Igho oni inyagbemhi o pfaa deba oni okpotso, o ya mu okhōli vule shi imi oli enekpole o, ikhi eni e ri Omhese eyi Eshinegba gbe akanya, ni e ri igesikia mu otsese oyi iJesu. ¹⁸ Igho oni Oligio oniemi o migha egele oke oniemi.

13

Oni Inyagbemhi ni o rote oke oniemi lasele

¹ Mhi me inyagbemhi khi o rote elemhi oke oniemi ngale. O ze ekphe igbe ali ikhomhi ishilua, o rughu irula oghie igbe shi eni ekphali. Ukhomhi ogbogbo a keke eva ni o khi ungmehi ipfiunu-a shi.* ² Oni inyagbemhi ni mhi me, o li abi ekpe, awe eyoli e li abi eyi akpogene, unu oyoli o li abi unu odumhi. Oni oligio oniemi o ri afu na oni inyagbemhi ni o ro mhōli ekpabo ro ke mhese abi oghie.† ³ A kuale oni inyagbemhi ukpokpomhi utse ni o ge ugboko oniemi. Ama oni ugboko ogho o bie. O ri abo sha agbo nya, e ve deba li. ⁴ Egbō ee ga oni Oligio oniemi irari khi o she ri afu na oni elamhako, egbo e li ga oni elamhako, e lie, “Oghuo o li abi oni inyagbemhi!” “Oghuo o dobe ya nu oni inyagbemhi khōli?”

⁵ A ri unu na oni elamhako ni o ro ngme ingmemhi emuebe ali ipfiunu-a. A ri egheghe na li ni o ro ri afu oyoli gbe akanya iki egbhueva ali eva. ⁶ O khueghie unu-a, o ngme ipfiunu-a deba Eshinegba, ro pfueche eva oyi Eshinegba ali ashini o o la ali egbo ni e nu oli la iloghie-a.† ⁷ A ri afu na li ni o nu eni Eshinegba o she pfa na khōli, ali ni o mu we o le. A ri afu na li ni o mhese shi edeli nya, egbo ali emue ododa ali ishishi.§ ⁸ Egbō ni e la eke agbo nya e ya ke ga oni inyagbemhi. Eni ea ga oni inyagbemhi ona, e khi eni a keke eva oyewe shi ebe ni a keke eva oyi eni e ya mhōli agbo na agboagbo shi, neni a ma agbo. Oni ebe agbo ona o khi ebe agbo oyi Omi Osumha ni a ro luase obo.*

⁹ Oni o mhōli eso, o ro suo!

¹⁰ Eni okhōli o ya mu,
o mema ya mu we.

Eni a ya gbolo-a,
a mema ri itakobi
ya gbolo we-a.

Eri a ri ona lie eni Eshinegba o pfa na e ri irabomudu ri egbe mie, e ri igesikia ke khase.†

Oni Inyagbemhi ni o rote agbo lasele

¹¹ Igho mhi gbo me inyagbemhi olese ni o rote eke e lasele. O ze ekphali eva abi omi osumha, o ngme abi oligio oniemi. ¹² O ri afu oyi inyagbemhi oni odode e gbe akanya na li. O ri itoto ri egbo na eke agbo o ga inyagbemhi onodode, ikhi oni ukpokpomhi ugboko oyoli o she bie. ¹³ O ri ele irokhase onyaloa enefune, o ga ri erali rote idane e tiemhile, ni egbo ee me. ¹⁴ Itobo irokhase ni a ri afu oyi inyagbemhi onodode lina a ri ele, o di egbo ni e la eke agbo. O gueye we e khali ikhumhi, ro khi ufumhi na oni inyagbemhi ni oni itakobi o

† 12:14 Li ze iDan 7.25; 12.7 * 13:1 Li ze iDan 7.3; Iro 17.3,7-12 † 13:2 Li ze iDan 7.4-6

† 13:6 Li ze iDan 7.8,25; 11.36 § 13:7 Li ze iDan 7.21 * 13:8 Li ze Iwolo 69.28 † 13:10 Li ze ijere 15.2; 43.11

kuali utse, ni o kie la agbo. ¹⁵ A ri afu na li ni o ri ayemhe na oni ikhumhi irokhokho oyi oni inyangbemhi onodode, ni o dobe ke ngme, ali ni a ke gbolo egbo ni ea lama ga li-a. ¹⁶ O gbo ri itoto mu ogbokpa shi ojele shi obita okekhi alukpo, ghe egbo eniemhi ali enikeke, ghe eni e mholi epfue ali eni ea mholi, ghe eni ea khi ighumha ali eni e khi ighumha. ¹⁷ Ogbokhoghuo oa dobe ke e de emhikhoghhuo wekhi eri o ro o de, se ni oni o mholi ojele ogho, ni o khi eva oyi oni inyangbemhi ali inoba oyi eva oyoli.

¹⁸ Eri onana gueye awa, awa mholi ileasingme. Oni o lolo lese ingme o sa abi a ri oni inoba ona ngme. Oni inoba khi (666), egbhue uye ali igbe ali egbhueshe ikpamhi esesa. Inoba ni o migha shi ogbo na.

14

Oni Omi Osumha ali eni egbo agbele egbhueshilua ali ene (144,000)

¹ Igho mhi bino. Ghe Omi Osumha odalo oyemhe khi o migha Ute iZayo. Egbo 144,000 (agbele egbhueshilua ali ene) ni a keke eva oyoli ali eva oyi itali shi we alukpo e nu oli migha.* ² Mhi ya rote idane suo uruli abi ikhoshe oyi utumhi oyi oke nofunu ni o rote ikhomhi eche tu e tiemhile. Oo ngmolo abi akphala. Oni uruli ni mhi suo, o li abi ini eni e kpheli efa, ee kpheli efa. ³ E to uwolo onogbo odalo ukpekhomhi oghie ali ukpeloe oyi eni elamhako aane ni Eshinegba o ma ali ukpeloe oyi eni egbhali. Ogbokhoghuo oa dobe wena oni uwolo ogho, se ni egbo agbele egbhueshilua ali ene egbo (144,000), ni a she rote eke agbo pfasheke. ⁴ Enana e khi egbo ni ea ri ikpotso ri ichimhi mu egbewe, irari khi eri e ri egbewe shi ipfuase. E deba oni Omi Osumha a je obiobini

o je kpa. Eni a rote ifuabo egbo pfasheke e khi ni a rote odode ro na Eshinegba ali oni Omi Osumha pfo. ⁵ Ogb o ma me egbholi okhoghuo unu oyewe, irari khi ea mholi umhagueli okhoghuo.†

Eni Igeni Aase

⁶ Igho mhi me ageni olese khi o la iteva irarogbe e fiala, o mhuu usomhi onete na agboagbo ni o ro ya tsabo gueye egbo na agbo, ikhi eni e la ishishi nya, ali edeli nya, ali emue-khi-emue ali egbo kpa. ⁷ O ri ukpokpomhi uruli lie, "Na ulishi Eshinegba, ri ufumhi nali, irari khi egheghe iguezo oyoli o she ramhi, a ke ga oni o ma idane ali eke ni o ma oke oniemhi ali ashini ame o te e chocho."

⁸ Ageni olese onuzava o deba li, oo, "IBabilo okekhi o de, oni o ri onyo ni oa pfuase oyoli ona okia na ishishi nya da."‡

⁹ Ageni onuzi-aase o deba we, o ri ukpokpomhi uruli lie, "Ini ogbokhoghuo o ga oni inyangbemhi ali ikhumhi oyoli, ni o ro mie ojele oyoli shi alukpo, okekhi obo, ¹⁰ oni ogbo ogho, o ya rote onyo elemhi ibibi oyi Eshinegba li da, ikhi onyo ni aa pfose-a ni a she ku vo uko elemhi ibibi oyoli. A ya ri ofulu ni oo lala biobiobio tose oli-a ukpeloe oyi igeni eni e pfuase ali ukpeloe oyi oni Omi Osumha.§ ¹¹ Ewoli oyi anasemhe eyewe ee nga idane agboagbo. Eni e ga oni inyangbemhi ali inyangbemhi ni a khali, ali onini o da mie ojele oyi eva eyoli ne, ea mhuu iyemhea shi eleoguota, shi eliyose."* ¹² Eri onana o gueye eni Eshinegba o pfa na e ri irabomudu ri egbe mie, ikhi eni e ri omhese eyi Eshinegba a gbe akanya, ni e ri igesikia a deba ijesu.

¹³ Igho mhi suo khi uruli o rote idane lie, "Keke onana: Ikhivose

* 14:1 Li ze Ezik 9.4; Iro 7.3 † 14:5 Li ze iZef 3.13 ‡ 14:8 Li ze Aza 21.9; ijere 51.8; Iro 18.2

§ 14:10 Li ze Aza 51.17; Igbae 19.24; Ezik 38.22 * 14:11 Li ze Aza 34.10

o khi na eni e ghu-a shi elemhi Onomhue rote memena vu.”

“Ikhivose o khi na we egbegbo!”
“Igho Ayemhe o ngme, khi e ya yemhe inyama-egbe agbo-a, irari khi eminete ni e rieje, e ya deba we!”

Ikhieshe oyi eke agbo

¹⁴ Igho mhi bino, mhi me otughunu opfopfo odalo oyemhe. Oni o shito o, “O li abi Omi Ogbo.” O rughu arula igolu oyi oghie shi ukhomhi, o ri agaga ni oo mu mholi obo.† ¹⁵ Agheni olese o rote Owa oyi Eshinegba lasele ri ukpokpomhi uruli lu oni o shito nga ukhomhi otughunu egho leghe, oo li, “Rue agaga oye ni u ke khieshe, irari khi egheghe ikhieshe o she ramhi, irari khi agbo o she bie ni a khieshe.”‡
¹⁶ Igho oni o shito otughunu egho, o ri agaga oyoli khieshe agbo.

¹⁷ Agheni olese o rote Owa oyi Eshinegba na iloghie fie lasele, loli o li mholi agaga ni oo mu. ¹⁸ Igho agheni olese o rote atete fie lasele, ikhi agheni ni o mholi omhese shi erali. O ri uruli oniemhi lu oni o mholi agaga ni oo mu egho leghe, oo li, “Rue agaga oni oo mu oye, ni u ro khieshe ipfonu eke agbo-a, irari khi ipfonu e she yile!” ¹⁹ Igho oni agheni o pfi agaga oyoli gashe eke agbo, o khieshe ipfonu nya, o ku we lo ashini a te e mino onyo. Amino onyo ona, elemhi ibibi oyi Eshinegba o migha shi. ²⁰ Igho a la ashini a la amino onyo ni o la olase oni eoli ri awe gue we. Olia e rote oni amino onyo tu lasele. Utumhi oyi oni oia o ga nuata ramhi imali egbhuegbe, e limhi abi ete-awe ishe.§

15

Igheni oshilua ni e tsua anasemhe oshilua

† 14:14 Li ze iDan 7.13 ‡ 14:15 Li ze iJope 3.13 § 14:20 Li ze Aza 63.3; iLame 1.15; Iro 19.15
* 15:3 Li ze Okiali 15.1 † 15:4 Li ze ijere 10.7; iwolo 86.9 ‡ 15:5 Li ze Okiali 38.21 § 15:8 Li ze Okiali 40.34; 1 Ighie 8.10-11; 2 Okhe 5.13-14; Aza 6.4

¹ Igho, mhi me irokhase oniemhi ni o mu eloe olese ukhomhi idane, ikhi igeni oshilua ni e mholi anasemhe ishilua ni e khi eni e kpukhokho, irari khi wewe Eshinegba o ro ya gbe ofu oyoli ukhomhi. ² Mhi me emini o li abi oke ighegbe oniemhi ni erali e solo shi, o migha epfe oke oniemhi. Egb o ni e mu oni inyagbemhi ali oni ikhumhi oyoli ali inoba oyi eva oyoli o le, e mu efa ni Eshinegba o ro na we mhue abo. ³ E to uwolo oyi iMosisi oni oo ga oyi Eshinegba ali uwolo oyi oni Omi Osumha, e lie,

“Ufumhi ali oshabo
e khi ikanya eye,
Eshinegba Onomhue Nofune
nya.

Ipfuase ali igesikia
ode eye e khi,
oghie ni o mholi ishishi nya!*

⁴ Oghuo o ya na
ulishi oye Onomhue,
ni o ya ri ufumhi
bhale ghi eva oye?
Irari khi yeyeghuo kpele
u khi oni o pfuase.
Ishishi nya e ya bhale
ya kueghie e, irari khi
ikanya ipfuase eye
e she ri egbe khase.”†

⁵ Onana o dose se, mhi bino, mhi me Owa oyi Eshinegba na iloghie, ni o khi Igholo oyi otsele khi o khueghie-a.‡ ⁶ Rote oni owa ugamhi, eni igeni oshilua ni e mholi anasemhe ishilua e te lasele. E sono itsua ni e pfuase ni ee ge nyanyanya, e ri ogbene igolu mu aye. ⁷ Igho otuoghuo eni elamhako aane ni e mholi ayemhe egho, e ri italabi igolu ishilua ni ofu oyi Eshinegba e la, na eni igeni oshilua. Ikhi Eshinegba, ni o la o le agboagbo. ⁸ Oni owa ugamhi o vo ewoli oyi ufumhi ali ekpabo oyi Eshinegba.

Ogbo okhoghwo o a la o ni o dobe lo oni owa ugamhi ya ramhi ni eni anasemhe ishilua e ro gba pfo. §

16

Italabi ishilua ofu eyi Eshinegba

¹ Igho mhi suo khi uruli na leghe o rote oni Owa ugamhi oyi Eshinegba gueye eni igeni oshilua, "A ka ku eni italabi ishilua eyi ofu oyi Eshinegba shi eke agbo." ² Ageni onodode o vu ya ku atalabi oyoli shi eke agbo. Iwali igboko ebe ni e lolo e to, e ge egbo ni e mholi olole oyi oni inyagbemhi, ni e ga oni inyagbemhi ni a khali.*

³ Ageni onuzava o ya ku atalabi oyoli lo oke oniemhi, oni oke oniemhi o mele oia eyi egbo ni e ghua-a. Emhikpa ni e mholi ayemhe ni e la elemhi oni oke oniemhi e ghuloo.

⁴ Ageni onuzi-aase, o ku atalabi oyoli lo oke ali ichochi ame, e mele oia-a.† ⁵ Mhi suo khi ageni ni a ri ame nga obo khi o o li, "Ogueso-ezo ni o pfuase u khi, irari khi

u gue so ingme ena,
Yeye u khi Eshinegba No pfuase,
Yeye u la o memena,
ni u kpe la o, ni u gbo ya la o,
itobo khi igesikia u ro o so ezo eye.

⁶ Irari khi egbo e she gbolo
eni a pfa na-a
ali emekeguele,
u she ri oia na we da,
abi o ti shi!"

⁷ Mhi suo khi atete o tsese, oo,
"Gueguegue,
Eshinegba Onomhue Nofune
nya,

igueso eye, eyi igesikia
ali eni e te ode e khi!"

⁸ Ageni onuzi-aane o ku atalabi oyoli ku ovo, a ri ekpabo na ovo o ri

erali ke tose egbo-a. ⁹ Egbo e daghie-a irari utomhi oyi erali, e ze emuebe na eva oyi Eshinegba ni o mholi ekpabo ro mhesa na anasemhe enana, ama ea lama mupfi ni e ri ufumhi na eva oyoli.

¹⁰ Ageni onuzi-oshe o ku atalabi oyoli kushi ukpekhomhi oghie oyi oni inyagbemhi, eghiele oyoli o la obili. Egbo e ngomhi elemhi unu, shi oya.‡ ¹¹ E ku itse na Eshinegba na iloghie irari utomhi ali igboko eyewe, ama ea lama mupfi lase ode okhoro oyewe le.

¹² Ageni onuzi-osasa o ku atalabi oyoli lo oke iYufiretisi ni o fu, o khakha ame-a ni ighie na obini ovo o te e ngale e me asha rote dose. § ¹³ Igho mhi me khi ikhiakhi-amhi iyemhe aase ni e li abi ikele e rote unu oyi oni oligio oniemhi ali unu oyi inyagbemhi ali unu oyi emekeguele oyi egbholi, lasele. ¹⁴ Wewe e khi iyemhe okphaghie ni e gbe ikanya oshabo, ni e fie deba ighie ni e la eke agbo nya, ni e ya ti we gbili shi okholi ogbele oyi Eshinegba No fune nya.

¹⁵ "A ghe i, mhi ya bhale abi oghi-ato! Ikhivose o khi na ogbo ni o ya guale, ni o ya ri eloe khu ide eyoli ini o khi bano-a ni a me oli irumheba!"*

¹⁶ Igho eni iyemhe okphaghie e ti we gbili ashini a ri elemhi Iburu e lui Amagedo.†

¹⁷ Ageni onuzi-oshilua o ku atalabi oyoli nga idane, igho uruli na leghe o rote Owa ugamhi oyi Eshinegba rote ukpekhomhi eghiele ngme lasele, oo li, "A she riele oli!" ¹⁸ Igho, inyamhisalo ame, ali ukpimhi ali ingmolo oyi ikphala ali inighise eke ee bhale. Inighise nabi ogbo-a kpe me ghue abi a te ma ogbo shi eke agbo. Oni inighise o ga

* 16:2 Li ze Okiali 9.10 † 16:4 Li ze Okiali 7.17-21; Iwolo 78.44 ‡ 16:10 Li ze Okiali 10.21

§ 16:12 Li ze Aza 11.15 * 16:15 Li ze iMat 24.43-44; iLuk 12.39-40; Iro 3.3 † 16:16 Li ze 2

Ighie 23.29; iZaka 12.11 ‡ 16:18 Li ze Iro 8.5; 11.13,19

khi oniēmhi!† 19 Oni ẹoli oniēmhi o kemhi asha eṣe, ẹoli oyi eni ishishi nya e de kua. Eshinẹgba o sato ẹoli iBabilo no fu egbe. O mhẹṣe uko ni onyo ofu oyoli o vo nali. § 20 Eke ni e la iteva elemhi oke nya e kelea, aa ke me ite ekhoghuo.* 21 Eche amẹ na idane eniēmhi e rote idane de mu egbo. Ee ngmano ku Eshinẹgba irari eni opfuse oyi eni eche amẹ, irari khi oni opfuse o kholo gba.†

17

Adegbe nofunẹ

1 Igho aḡeni oghuo ni o mholi ital-abi ishilua o bhale, o o mhe, “Bhale khi mhi ya ri abi a li ya nase oni adegbe onofunẹ khase, ikhi ẹoli oniēmhi ni o la epfe oke ni e bu.*

2 Lolli ighie na eke agbo e nu kia okia, onyo okia eyoli e gbe egbo ni e la eke agbo.”†

3 Igho oni aḡeni o rue mhe je odagbe ifufu elemhi Ayemhe. Igho mhi me okpotso ni o shito nga inyagbemhi oyile, ni o le iwali eva ipfiunu-a, o ze ikhomhi ishilua ali ekphali igbe.† 4 Oni okpotso o sono itsua eyile, a ga mema ri igolu ali ifefe ali ema ro khuṣe oli-a. O mu uko igolu mholi obo ni o vo emhi ighuighue ali ikanya ichimhi eyi itsebo eyoli. § 5 Emhi osheli na keke shi oli alukpo khi.

Osheli.

IBabilo Oniēmhi.

Inyo idegbe nya.

Ali inyo itsebo nya. 6 Mhi me khi oni okpotso, o da o lia eyi egbo ni a pfa na, o lia eyi eni a gbe-a irari khi e mie ijesu suo.

Abi mhi ro me oli, mhi yila.

7 Igho oni aḡeni o o mhe, “Elo o ze ni u ro yila? Mhi ya gueye osheli oyi oni okpotso ali oyi oni inyagbemhi ni o o nga, ni o ze ikhomhi

ishilua ali ekphali igbe. 8 Oni inyagbemhi ni u me ni o kpe khi, mena ni o a ke khi loli, o ya rote ilimhi na ningolo ngale ya je epfua oyoli. Abo e ya sha egbo ni e la agbo ni aa keke eva oyewe shi ebe ni a keke eva oyi eni e ya mholi agbo na agboagbo shi, rote igbaekele agbo, ini e me oni inyagbemhi irari khi, o kpe khi, mena o a ke khi, ni o a ya bhale.*

9 “Onana o khi emini ogbo te e sa usamhi ileṣingme. Eni ikhomhi ishilua egbo, e khi ikhomhi ite ishilua ni oni okpotso o o shito. 10 Ighie oshilua e li gbo khi. Etuoshe o, e she ghua, oghuo o o kiele e mheṣe, oni o kpole o a bhale ne. Ini o da bhale, o mema ya la o ukuku eghẹghe. 11 Oni inyagbemhi ni o kpe la o ni o a ke la o egbo, o khi oghie onuzi-olale, abeghuo lolli ali oshilua enekpole e li, o ya li je epfua oyoli.

12 “Eni ekphali igbe ni u me egbo, e khi ighie ogbe ni aa ri eghiele na ne, ama a ya ri afu na we elemhi iwakati oghuo tse ni e ro mheṣe abi ighie, li shi oni inyagbemhi.† 13 Enana emhi oghuo e khi, e ya ri ekpabo ali afu oyewe na oni inyagbemhi. 14 E ya nu oni Omi Osumha kholi. Oni Omi Osumha o ya gbe we oni okholi, irari khi Onomhue oyi enemhue o khi, ali Oghie ni o mholi ighie o khi. Irari khi e nu o li la, we we o lu ni o ze, ali ni e khi eni e ri igesikia deba li.”

15 Igho oni aḡeni o o mhe, “Eni oke eniēmhi ni u me, ni oni adegbe o shito, egbo ali ebubu egbo ali ishishi ali emue ododa e la agho. 16 Oni inyagbemhi ali ekphali igbe ni u me egbo e ya biselemhi oni adegbe. E pfuse o li-a, e ban o li-a, e nyan o li elamhi egbe ro le, e ri erali tose o li-a. 17 Irari khi Eshinẹgba o roli

§ 16:19 Li ze Aza 51.17 * 16:20 Li ze Iro 6.14 † 16:21 Li ze Okiali 9.23; Iro 11.19 * 17:1 Li ze ijere 51.13 † 17:2 Li ze Aza 23.17; ijere 51.7 † 17:3 Li ze Iro 13.1 § 17:4 Li ze ijere 51.7 * 17:8 Li ze iDan 7.7; Iro 11.7; Iwolo 69.28 † 17:12 Li ze iDan 7.24

shi wẹ udu e rieḷe emini ọ gba, lẹli e rọ lama kugbe ri ekpabọ eyewe na ọni inyagbemhi ni ọ mhesẹ, ya ramhi ni ungemhi oyi Eshinegba o rọ bhale ya tse. ¹⁸ Oni ọkpotoso ni u mẹ lẹli ọ khi oni ẹoli oniēmhi ni ọọ mhesẹ na ighie na agbọ.”

18

Udemhi oyi iBabilo

¹ Onana ọ dọse se, mhi mẹ aḡeni olese khi ọ rọte iloghie ẹ tiemhile. Ọ mholi afu nofunẹ, uḡemhi oyoli o ri ekẹ agbọ ọ ḡe nyanyanya. ² Ọ ri uruli oniēmhi tseḡe leghe, ọ li.

“Ẹoli iBabilo Oniēmhi,
o she de.
O she mele ugbebo
oyi iyemhẹ eyi
okphaghie-a,
ali ashini iyemhẹ
okphaghie e la lese,
ashini ipfeli ali elamhako
ni aa pfuase ni aa ghue,
ẹẹ la.*

³ Irari khi ishishi nya,
e she kpokpo onyo,
ni o ri ujili ẹ kpha,
ikhi onyo okia oyoli.
Ighie na ekẹ agbọ
e she kia okia deba li.
Eduoki na ekẹ agbọ,
e she rọte
iliagbọ-tsuakua oyoli
mhuẹ ẹpfue.”†

⁴ Ighọ mhi suọ uruli olese ni o rọte idane liẹ,
“Ẹgbọ eyemhẹ, a na li egbe kua,
ini a khi mhuẹ okemhi
shi olamhẹ eyoli,
ini a khi mhuẹ okemhi
shi osoli anasemhẹ oyoli.‡

⁵ Irari khi olamhẹ eyoli
e she tiggibili yagha ramhi
idane,
Eshinegba ọ she sato
umha-guẹli eyoli.§

⁶ Ā li ọli, abi ọ li ẹ,
ā fali ọli ota asha eva
shi ikanya ni ọ gbe.
Onyo ni o toto ni ọ rọ na ẹ da,
a sọ oghoḡho nali da asha eva.*

⁷ A ri osoli ali oyala nali
ni o ḡuẹ to ufumhi ali ẹpfue
ni ọ rọna egbọli.
Irari khi eri Oni Ọkpotoso
ọ la ekelemhi tono obọ udu liẹ,
‘Mhemhẹ mhi khi ọni ọlele!
Mhi aa tigbe ya khi
osamhi-olimhi,
mhi aa tigbe ya
mẹ oya egbe ghue.’

⁸ Irarighọ, ogbeḷeghuo
anasemhẹ oyoli
o rọ ya sha rughu ọli,
shi eghuli ali evie
ali okiamhi.
A ya ri erali tose ọli-a.
Irari khi Eshinegba Onomhue
ni ọ ya ḡue ọli ẹzọ,
onofunẹ nya ọ khi.”†

⁹ “Ini ighie na agbọ ni e kia okia
deba li, ni e nu ọli li agbọ tsua kua,
e ya viẹ, e viẹ evie oya na li, ini e mẹ
ewoli erali ni ẹẹ tose ọli-a. ¹⁰ E ya
tapfia migha ke viẹ irari ulishi osoli
ni a na li, ẹẹ liẹ,
“‘Eekhue o Eekhue o
yeye ẹoli nofunẹ,
iBabilo ẹoli no mhuẹ ekpabọ!
Elemhi iwakati oghuo tse
epfua oye o she bhale!’‡

¹¹ “Eduoki na agbọ e ya viẹ ọli e
viẹ oya irari khi oḡbokhọghuo ọa ke
nu wẹ ya de itsua.§ ¹² Itsua igolu ali
elomho, imieche ni e somhotse ni e
ghale, ifefe ali ema, ide efpopfo na
kpishi, ali eni ẹ yile, ghe ena wono,
ali ilọlo eni eyile ali itsua ọdọda ni a
ri ọra ni ẹ pfi khali, ali itsua ọdọda
ni a ri ekphali eni khali, ali ẹra ni e
ghale, ide ali ikhuli ali eche imabo.
¹³ Ali alagho na lu ikinamoni ali
oqshamhi ali ituale afu ẹra ali ituale

* **18:2** Li zẹ Aza 13.21; 21.9; iJere 50.39; 51.8; Iro 14.8 † **18:3** Li zẹ Aza 23.17; iJere 51.7 ‡ **18:4** Li zẹ Aza 48.20; iJere 50.8; 51.6,45 § **18:5** Li zẹ Igbae 18.20-21; iJere 51.9 * **18:6** Li zẹ Iwolo 137.8; iJere 50.29 † **18:8** Li zẹ Aza 47.7-9 ‡ **18:10** Li zẹ Ezik 26.16-17 § **18:11** Li zẹ Ezik 27.31,36

ni a ku e shi olimhi egbe, ali atike ni o pfi ni o ghalẹ ali onyo ali oili ali ifulawa ali ikpamhi emhi ni a lu ado, ena ali isumha ali ichi ali amoku ni ichi e tsua, li shi egbo ni e khi ighumha.*

14 “Eni eduoki e ya liẹ ọli, ‘Imomhi ni u ri ukpelo e shi eke e kẹ, o she me na. Epfue ali osuemhe eyẹ nya e she kele-a, ni a ke dobe gbolo me ya mie.’ 15 Eduoki ni e ri emhi enana de ni e me elele epfue rote obọ oyi oni okpotso, e ya migha tapfia, ulishi osoli ni o me ọọ mu we. E ya viẹ e viẹ oya,† 16 e viẹ nyogho, ee liẹ,

“ ‘Eekhue-o! Eekhue-o,
 ẹli Onofune,
 ni a ri iwulu ichẹ eneyile,
 ni a ri igolu ali echẹ
 ni e ghalẹ ali ifẹfe
 khuẹ akhue!

17 Aboriẹkhi igho,
 elemhi iwakati oghuo tse,
 eni epfue eniemhi egbo
 e li opfu-a.’‡

“Eni e khi ega oko-okẹ oniemi nya ali eni e lo oko-okẹ oniemi ya asha ali eni e gua li ali eni e rote okẹ oniemi e mie ifata, e ya tapfia migha. 18 Ini e me ewoli eyi utomhi oyoli, e ya liẹ, ‘Eoli okhoghuo o la o ni o li abi oni ẹli oniemi?’§ 19 E yalo ifufu ku ukhomhi, e ri eviẹ ali oya viẹ leghe, ee liẹ,*

“ ‘Eekhue-o! Eekhue-o,
 yeyẹ ẹli oniemi,
 ni eni e mholi
 oko-okẹ oniemi nya,
 e te mholi epfue eyewẹ
 rote osuemhe oyi oni ẹli!
 Elemhi iwakati oghuo tse

a ro pfuse ọli-a.†

20 A ri itobo li
 ke ghele, iloghie,
 A ke ghele,
 ee eni a pfa na

ali ighiusomhi na kee ali emekeguele!

Irari khi Eshinegba
 o she gue ọli ezọ
 shi abi o li nase e.’ ‡

21 Igho ageti nofunẹ o rue udumhi echẹ ni o li abi echẹ iko pfilo oni okẹ oniemi, ọọ li,

“Ekpabo na guo
 a ro ya guogho
 ẹli iBabilo oniemi-a,
 aa ke gbo ya
 me e ẹlo ghue.§

22 Ogbọ ọa ke gbo ya suọ
 uruli efa
 wekhi oyi emini áá kpheli
 wekhi oyi ofele,
 wekhi oyi akala
 elemhi yeyẹ oni ẹli ona ghue.

Ogbọ ọa ke ya me
 ogbakanya okhoghuo
 elemhi e ghue.

Ogbọ ọa ke ya suọ
 okeke emini a mhele iko,
 elemhi e ghue.*

23 Erali akpa ọa ke gbo ya ge
 elemhi e ghue,
 wekhi eri a ya gbo suọ
 uruli eni e zu ode
 elemhi e ghue.

Eduoki eyẹ e khi
 egbo eni e funẹ na eke agbo,
 u ri ogbho oye
 di ishishi nya wase-a.†

24 Elemhi oni ẹli a me
 ọlia eyi emekeguele
 ali eyi eni a pfa na,
 ali eni a gboloa shi eke agbo
 nya.”‡

19

Okuekhoogo!

1 Onana o dose se, mhi suọ uruli ni o li abi okeke oniemi oyi ebubu

* 18:13 Li ze Ezik 27.12,13,22 † 18:15 Li ze Ezik 27.31,36 ‡ 18:17 Li ze Aza 23.14; Ezik 27.26-30 § 18:18 Li ze Ezik 27.32 * 18:19 Li ze Ezik 27.30-34 † 18:19 Li ze Ezik 27.30-34 ‡ 18:20 Li ze iDeut 32.43; iJere 51.48 § 18:21 Li ze iJere 51.63-64; Ezik 26.21 * 18:22 Li ze Ezik 26.13; Aza 24.8 † 18:23 Li ze iJere 7.34; 25.10 ‡ 18:24 Li ze iJere 51.49

egbo obini iloghie khi oo tsesẹ, oo lie,

“Okuekhoogo,
Imiepfuese ali ufumhi
ali ekpabo khi
eyi Eshinegba oyawa.

² Irari khi iguezọ oyọli
eyi igesikia ali
eni e sheshe e khi.

Ọ she pfa ẹzọ mu
adegbe onofune,
oni ọ she ri okia eyọli
yese eke agbo-a.

Eshinegba ọ she ye okhọli
to ọlia eyi eni ẹẹ ga eyọli.”*

³ Igho e gbo tsesẹ, e lie,
“Okuekhoogo!

Ewoyi eyọli e she ẹ nga
idane agboagbo.”†

⁴ Igho egbhali uye ali aane ali
elamhako aane, e de yeshi, e ga
Eshinegba ni ọ shito oni ukpekhomhi
oghie, e lie,

“Atse! Okuekhoogo!”

⁵ Uruli o rote oni ukpekhomhi
oghie ngme ọọ lie,

“A kuẹghie

Eshinegba oyawa,
ẹẹ ni ẹẹ ga eyọli nya,
ẹẹ ni a na ulishi oyọli,
ghe egbo ni e fu
ali eni e she!”‡

⁶ Igho mhi suo uruli ni o li abi
uruli oniemihi oyi ebubu egbo ni o
li abi ingmolo oyi okẹ ni ọọ tu, ni o
gbo li abi ingmolo oyi akphala. Ee
lie,

“Okuekhoogo!

Irari khi Eshinegba
Onomhue oyawa Nofune nya,

lọli ọ le oghie!§

⁷ Awa ke ghele,

egbe ke mu awa,
awa ri ufumhi nali!

Irari khi izu-ode oyi
oni Omi Osumha
o she ramhi,

omueshi ọ she mu egbe shi eke.

⁸ Ode opfopfo
ni o dala ni o pfuase,
a ro nali so.”

(Oni Ode opfopfo, igue ngeli oyi eni
a pfa na o migha shi.)

⁹ Oni aḡeni ọọ mhe, “Keke khi.
‘Tkhivose o khi na egbo ni a lu shi
oni ukue aruele oyi izu-ode oyi
oni Omi Osumha.’ ” Ọ gbolo ẹ
mhe, “Ingmemhi enana, egbegbi
ingmemhi eyi Eshinegba e khi.”*

¹⁰ Igho mhi de ya wugha li awe
ni mhi ga li. Ama ọọ mhe, “Khi
li ghọ! Oni ọọ ga nabi yeye ali
onabi inyoghuo ẹ enekpole mhi khi
ni e mu otsese oyi ijesu mhuẹ. Ga
Eshinegba! Irari khi otsese oyi ijesu
o khi ayemhe imekeguele.”

Oni ọ nga achi opfopfo

¹¹ Igho mhi me khi iloghie o
khueghie-a mhi me achi opfopfo.
Oni ọ nga li a lu oze-regbenga ali
oni ọ khi igesikia. Ode ni ọa mhuẹ
azeba ọ te ẹ so ẹzọ, ni ọ te ẹ khọli.†

¹² Ikpamhi alo eyọli e li abi ẹlemhi
ere. Ọ rughu irula oghie ni e bu.
Ọ mhọli eva ni a keke shi ọli egbe
ni ogbo ọlese ọa lese, se ni lọli ghuo
kpele.‡ ¹³ Ọ so awulu ni a so ọlia.
Eva ni a lu ọli khi, “Ungmemhi oyi
Eshinegba.” ¹⁴ Ekhọli-okhue ni e la
iloghie e deba li kia, e sonọ itsua
epfopfo ni e dala ni e pfuase, e nga
ichi epfopfo. ¹⁵ Itakobi ni ọọ mu
o rote unu oyọli lasele, ni ọ ro ya
khọli eni ishishi. Otsuodu akhuli
ọ ro ya ke mhese na eni ishishi.

Ọ ya rote ashini a te ẹ mino-onyo
mino onyo lasele, Ikhi onyo no khi
ofu oniemihi oyi Eshinegba Nofune
nya.§ ¹⁶ A keke eva, “Oghie Ni ọ
Mhọli Ighie, Ali Onomhue Ni ọ Mhọli
Ekhemhue,” shi awulu na dogo
oyọli ali ukhiowe oyọli. ¹⁷ Igho
mhi me aḡeni khi ọ migha ovo, ni

* 19:2 Li ze iDeut 32.43; 2 Ighie 9.7 † 19:3 Li ze Aza 34.10 ‡ 19:5 Li ze Iwolo 115.13 § 19:6

Li ze Ezik 1.24; Iwolo 93.1; 97.1; 99.1 * 19:9 Li ze iMat 22.2-3 † 19:11 Li ze Ezik 1.1; Iwolo

96.13; Aza 11.4 ‡ 19:12 Li ze iDan 10.6 § 19:15 Li ze Iwolo 2.9; Aza 63.3; ijoe 3.13; Iro 14.20

o vię lasele leghe lui ipfeli ni e la irarogbe e fiala, "A bhale a ka legba shi aruele ogbomhi oniemi oyi Eshinegba. ¹⁸ Egheghe agho ni a le elamhi idiegbe oyi ighie ali ega ekholi-okhue ni e ri ekholi-okhue e ye okhue, ali elamhi idiegbe eyi egbo nefune, shi elamhi ichi ali eni e nga we, ali elamhi idiegbe egbo nya, shi ighumha ali eni ea khi ighumha ghe egbo enikeke ali egbo eniemhi."*

¹⁹ Igho mhi me oni inyagbemhi ali ighie na eke agbo ali ekholi-okhue eyoli khi e lona kugbe, ni e ro nu oni o nga oni achi ali ekholi-okhue eyoli kholi. ²⁰ Ama a mu oni inyagbemhi ma omekeguele oyi egbholi oyoli, oni o ri eva oyoli gbe irokhase onyaloa. Eni irokhase ena o ro di egbo ni e mie eni olele eyi oni inyagbemhi shi egbe, ni e ga irokhokho oyoli ni a khali. Oni inyagbemhi ali oni omekeguele oyi egbholi, a mu we pfilo uyele erali ni ofulu o la to kua yala.† ²¹ Eni e kpole, a ri itakobi oni o rote unu oyi oni o nga oni achi gbolo we-a. Eni ipfeli nya e ri elamhi idiegbe eyewe le.

20

Ikpe Agbele

¹ Igho mhi me khi ageni o rote idane e tiemhile o mu okpe ilimhi na ningolo mholi obo, o tsua ukpokpomhi uweghe. ² O gamhi oni oligio oniemhi rue, ikhi enye onede ogho ni o khi etse ali Okphaghe, o ge oli ikpe agbele oghuo.* ³ O pfi oli lo oni ilimhi na ningolo, o pfi okpe o. O pfi oni ilimhi na ningolo unu ma, ini o khi ke gbo me asha di ishishi egbo, ya ramhi ni eni ikpe agbele e ro ya gba. Ini ona o dose se, a mama ya rue oli obo-a ukuku egheghe.

⁴ Igho mhi me ikpekhomhi ighie. Eni e shito o, e khi eni a ri afu na ni e ri egbo gue ezo. Igho mhi gboli me iyemhe eyi egbo ni a kholo ikhomhi o, irari otsele ni e pfi na iJesu ali ungmemhi oyi Eshinegba. Eni egbo ena ea ga oni inyagbemhi wekhi irokhokho eyoli, wekhi eri e mie olele oyoli shi atete ukhomhi, wekhi obo. E ya te eghuli guale, e ya nu iKirisiti mheshe ikpe agbele.† ⁵ Egbo ni e kpole ni e ghuloo ea ke rote eghuli guale, ramhi ni ikpe agbele egho e ro gba. Onana o khi irote eghuli guale onodode. ⁶ Ikhivose ali ipfuase e khi eyi eni e mholi obo shi iguale onodode onana. Eghuli onuzi-eva ga mholi ekpaba shi egbo eghogho egbe, ama e ya khi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba ali eyi iKirisiti. E ya nu oli mheshe ikpe agbele.

⁷ Ini eni ikpe agbele e gba se, a ya taghie Okphaghe owa ighumha oyoli-a. ⁸ O ya fie lasele ya di egbo ni e la ishishi nya na eke agbo, ikhi egbo ni a lu iGogi ali iMaggi, ni o ro ti we gbili shi okholi. Eri e bu abi ekhashe ni e la egele oke oniemhi.† ⁹ Igho e to ogholi ya gbe eke agbo khia, e pfi gashe apfe eyi egbo eyi Eshinegba, eoli ni o nono egbegbo. Ama erali e rote idane tiemhile ya tose we-a. ¹⁰ Oni etse ni o di we, a mu oli pfilo erali ilimhi irierie ni ofulu o la to kua yala. Ikhi ashini a pfi oni inyagbemhi ali omekeguele oyi egbholi lo. A ya la agho na we osoli agbo agbo, no gbe no bi.

A ri eni e ghu-a gue ezo

¹¹ Igho mhi me ukpokpomhi ukpekhomhi oghie opfopfo ali oni o shito o. Abi o shito egho, eke ali ukhui e kele-a, ea ke me ashikhoghuo la. ¹² Igho mhi me egbo ni e ghuloo, ghe eniemhi, ali enikeke, e migha odalo oni

* 19:18 Li ze Ezik 39.17-20 † 19:20 Li ze Iro 13.1-18 * 20:2 Li ze Igbae 3.1 † 20:4 Li ze iDan 7.9,22 † 20:8 Li ze Ezik 7.2; 38.2,9,15

ukpekhomhi oghie. Igho a khueghie ebe ni e bu-a. A gbo khueghie ebe olese-a ni o khi ebe ni a keke eva oyi eni e ya mholi agbo na agboagbo shi. A gue eni e ghu-a ezọ abi ikanya ni e gbe e li, abi a li keke we shi eni ebe. § 13 Okẹ o kpa egbo ni e ghuloa shi o ku lasele. Eghuli, ali ilimhi, e khueghie unu-a kpa egbo ni e la elemhi we ku lasele. A gue ogbogbo nya ezọ abi o li gbe. 14 Igho a pfi Eghuli, ali ilimhi lo uyele erali. Erali ilimhi irierie onana o khi eghuli onuzi-eva. 15 Onini eva oyoli ọa da la oni ebe ni a keke eva oyi eni e ya mholi agbo na agboagbo shi ne, eri a ya pfi ọli pfilo oni erali ilimhi irierie.

21

IJerusalemu Onogbo

1 Igho mhi li me iloghie onogbo ali eke agbo onogbo. Iloghie onodode ali eke agbo onodode e she kala-a, igho li khi okẹ oniemi.* 2 Mhi me oni ẹoli ni o pfuase ikhi oni iJerusalemu onogbo khi o rote idane e tiemhile rote obọ oyi Eshinegba, abi omueshi ni a khusese somhotse e ghi odo li. † 3 Igho mhi suọ ukpokpomhi uruli khi o rote oni eghiele e lie, “A ghe khe! Eshinegba o ri apfe oyoli tiemhile deba egbo, eri o ke ya nu egbo ngeli kugbe, eni egbo e ya khi egbo eyoli, Eshinegba o ya nu we la kugbe. ‡ 4 O ya shishi we amevie alo-a, eghuli ọa ke ya laọ, wekhi eri a ke ke vie wekhi asha o ke ya ke to ogbo, irari khi emini edio e she dose.” § 5 Oni o shito oni ukpekhomhi oghie ọọ li, “Ghe khe, Mhi ri emhikpa a mele enegbo-al” Igho ọọ, “Keke emhi enana shi eke irari khi ingmemhi ni a ri egbe e da ni e khi igesikia e khi.”

6 Oo mhe, “A she li ọli. Mhemhe mhi Aafa ali Omega, mhemhe mhi khi igbaekele ni mhi khi ozukhomhi. Oni okiamẹ ọọ gbe, mhi ya rote okẹ ni ọọ chọchọ amẹ, ni o ri agbo a na ogbo na li da afue.* 7 Oni o da mu o le ne, o ya mholi ikhivose ona, ni, Mhemhe mhi ya khi Eshinegba oyoli, lo li o khi omimhe. † 8 Ama egbo ni e khi enulishi ali eni ẹa ya lama miesuo, ena angeli ichimhi ali egbugbeli, ali ena itsebo eni e mu imhesẹ ogbho ali eni ega ikhumhi, ali e lo egbho nya, okiemhi oyewe o ya khi erali ilimhi irierie ni ofulu la to kua yala. Onana khi eghuli onuzi-eva.”

9 Ageni oghuo eni oshilua ni o mholi italabi ishilua ni e vo anasemhe ishilua ni e kpe ukhokho, o bhale ya lie mhe, “Bhale, mhi ya ri oni omueshi onogbo khasẹ, ni o khi ughue oni Omi Osumha.” 10 Elemhi oni ayemhe, oni ageni o tsua mhe nga ukhomhi ute oniemi ni o yagha, o remhe khasẹ oni Eoli-No-pfuase ikhi iJerusalemu, khi o rote idane te obọ oyi Eshinegba a tiemhile. ‡ 11 O ri ufumhi oyi Eshinegba ge nyanyanya. Ugemhi oyoli o li abi echeli ni o somhi otse ni a lu iJasipa ni o li abi ughegbe. 12 O mholi ukpokpomhi ugbe ni o yagha ni o mholi ode inuekpe igbeva. Eni ode inuekpe, igeni ogbava e la o. Eni ode inuekpe igbeva ena a keke eva eyi edeli igbeva eyi iZireni shi o. 13 Ode inuekpe esese e la obogbe enenene oyi oni ugbe. Ese e la ukiekie obini ovo o te e ngale oyoli, ese e la ukiekie obita, ese e la ukiekie ogobo, ese e li la ukiekie obini ovo o te e lo eko. § 14 Oni ugbe ni o gasẹ oni ẹoli o mholi echẹ irogbeke igbeva. Eni echẹ irogbeke ena, a keke eva eyi ighiusomhi na

§ 20:12 Li ze iDan 7.9-10 * 21:1 Li ze Aza 65.17; 66.22; 2 iPit 3.13 † 21:2 Li ze Aza 52.1; 61.10; Iro 3.12 ‡ 21:3 Li ze Ezik 37.27; iLev 26.11,12 § 21:4 Li ze Aza 25.8; 35.10; 65.19 * 21:6 Li ze Aza 55.1 † 21:7 Li ze 2 iSam 7.14; Iwolo 89.26-27 ‡ 21:10 Li ze Ezik 40.2 § 21:13 Li ze Ezik 48.30-35

keş ogbava eyi ɔni Omi Osumha shi ɔ.

¹⁵ ɔni ɔ nu mhe ɛ ngme, o mhɔli ukpokpo ni a roş mheş emhi ni o khi igolu ni ɔ roş ya mheş oni ɛoli ali eni ode inuekpe ali igbe eyoli.* ¹⁶ Oni ɛoli o ze abo igbe ene, ni iyagha ali inuata ali uemhi eyoli e li abizize. ɔ mheş oni ɛoli, o ya khi ikuku emhi ɛa la imali agbele ali egbhueshe ashi ishe (1,500), unuemhi ali uemhi eyi eni abo igbe ali iyagha eyoli e khi abizize. ¹⁷ Oni ageni ɔ li mheş ugbe oyoli, e ya khi ete-aweg egbhuegbe. Abi awa lie mheş eke. ¹⁸ Ugbe oyoli, eche ijasipa a roş ma li, oni ɛoli o khi egbegbi igolu ni a te ɛ me eke abi ughegbe. ¹⁹ Irogbekpe oyi igbe ni a ma gasen oni ɛoli e ya khi eche ni e ghalen ododa. Onodode o khi ijasipa, onuzi-eva o khi isafaya, onuzi-ese o khi ikalisedoni, onuzi-ene o khi emeradi, ²⁰ onuzi-ishe o khi isadonizi, onuzi-esesa o khi ikaneliani, onuzi-ishilua o khi ikirisolati, onuzi-elele o khi iberili, onuzi-itili o khi itopazi, onuzi-igbe o khi ikirisopirazi, onuzi-igbaghuo o khi ijasiti, onuzi-igbeva o khi ametisiti. ²¹ Eni ode inuekpe igbeva e ya khi ifefe. Ode unuekpe ogbogbo a ri ufefe oyoli rieleş ɔli. Ode agbala ni o la oni ɛoli, egbegbi igolu ni a te ɛ me eke abi ughegbe a roş ku ɔli.†

²² Mhi aa me Owa ugamhi okhoghuo oni ɛoli, irari khi Eshinegba Onomhue Nofunen ya ali Oni Omi Osumha wewe e khi Owa Ugamhi ni e la agho. ²³ Oni ɛoli ɔa ke mhɔli emini o ri ugemhi oyi ovo wekhi oyi uki ya li. Irari khi ugemhi oyi Eshinegba lolu o khi akpa ni o la agho, ɔni Omi Osumha ɔ khi akpa ni o la agho.‡ ²⁴ Egbon na agbonye e ya ri oni akpa ke kia, ighie ni e la agbo e ya tsua epfue eyewe

bhale agho.§ ²⁵ Ogbon ɔa ya tigbe khukhu ode inuekpe ni e lo oni ɛoli le ghue, itobon khi ogbon ɔa ya me eliyosen agho. ²⁶ A ya tsua epfue ali ufumhi eyi ishishi lo oni ɛoli le.* ²⁷ Ama, emini e ri ichimhi ɛ mu ɔa ya tigbe lo agho le, wekhi ogbon ni ɔon gbe ikanya omama ali ni ɔ rieleş emhi egbhue, se khi egbon ni eva oyewe o la ebe ni a keke eva oyi eni e ya mhɔli agbon na agboagbon shi oyi ɔni Omi Osumha.†

22

Oke Ameg Agbo

¹ Ighon ɔ ri okem ni o ri agbon ɔ na ogbon khase mhe, okem ni o pfuase abi ughegbe, ni o rote ukpekhomhi Eghiele oyi Eshinegba ali oyi Omi Osumha tu u lasele.* ² Oni okem ɔ rote iteva oyi oni ode agbala ni o la oni ɛoli. Ukiekie eve-eva oyi oni okem, ɔron ni o ri agbon ɔ na ogbon e migha, ni o mon idumhi igbeva ododa, ni ɔon mon idumhi uki kpa. Ebe oyi oni ɔron a roş ri ishishi ee ze.† ³ Emhikhoghuo ni Eshinegba ɔ pfi unu na ɔa ke ya la agho. Ama ukpekhomhi oghie oyi Eshinegba ali oyi Omi Osumha oyoli e ya la agho, eni ee ga eyoli e ya ke ga.‡ ⁴ E ya me alo eyoli, ali eva oyoli o la we alukpo. ⁵ Eliyosen ɔa ke ya laon. Eamhɔli emini e ri ugemhi oyi akpa ali ugemhi oyi ovo ya li, irari khi Eshinegba Onomhue lolighuo ɔ ya khi akpa oyewe, e ya ke mheş abi ighie agboagbo.§ ⁶ Oni ageni ɔon mhe, “Eni ingmemhi enana, eni a ri egbe ɛ da e khi, e gbo khi igesikia. Eshinegba Onomhue ni ɔ ri ayemhe oyoli na emekeguele, lolu ɔ ghie ageni oyoli ɔ ka rokhase eni ee ga eyoli, emini a ya me ni ɔa ke ya tese.”

Ijesu ɔ ya bhale

* 21:15 Li ze Ezik 40.3 † 21:21 Li ze Aza 54.11-12 ‡ 21:23 Li ze Aza 60.19-20 § 21:24 Li ze Aza 60.3 * 21:26 Li ze Aza 60.11 † 21:27 Li ze Aza 52.1; Ezik 44.9 * 22:1 Li ze Ezik 47.1; iZaka 14.8 † 22:2 Li ze Igbae 2.9; Ezik 47.12 ‡ 22:3 Li ze iZaka 14.11 § 22:5 Li ze Aza 60.19; iDan 7.18

⁷ “A ghe ii, mhi keḷe ya bhale! Ikhivose o khi na ogbo ni o ri ingmemhi imeguele ni e la ebe onana gbe akanya.”

⁸ Mhemhe iJoni mhi suo, ni mhi gbo me emhi enana. Abi mhi ro suo, ni mhi ro gbo me na, mhi de ya wugha oni aḡeni ni o ri eni emhi enana khashe mhe awe ni mhi ga li. ⁹ Ama o gueye mhe, “Khi li igho, oni oḡ ga nabi yeye ali onabi inyoghwo e emekeguele, ali eni e ri ingme ni a keke shi ebe onana gbe akanya mhi li khi. Ga Eshinegba!”

¹⁰ Oo mhe, “Khi khukhu ingmemhi imeguele ni e la ebe ona, irari khi oni eḡheḡhe o she ti ramhi.

¹¹ Oni oo rieḷe onobe, o ke rieḷe tsee, oni oo gbe ikanya ichimhi, o ke gbe tsee, oni o guḷe a ngeli, o guḷe ke ngeli tsee, oni o pfuase, o pfuase ke le tsee.”* ¹² “A ghe ii, mhi keḷe ya bhale, mhi tsua ifata eyemhe, mhi ya fali ogbogbo ota abi o li gbe.† ¹³ Mhemhe mhi khi Aafa ali Omega, Mhemhe mhi khi oni Odode ali Okpukhokho, ni mhi khi Igbaekele ali Ukpese.‡

¹⁴ “Ikhivose o khi na egbo ni e pfuḷe iwulu eyewe-a pfuase, ni e mhue obḡ shi oḡra ni o ri agbo a na ogbo, ali ini e ba me asha roḷe ode unuekpe ni o lo oni eoli, le lole.§ ¹⁵ Ewa e la oolase oni eoli, ali eni e

mu imhese ogbho ali eni e li itsebo ali egbo ugbeli ali eni e ga ikhumhi ali eni e da nono ingme egbho, ni e di egbo.

¹⁶ “Mhemhe iJesu mhi she ghie aḡeni oyemhe o ri otsese ona ghi e eni igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo. Mhemhe mhi khi Umhili ali Omiomi iDefidi, Mhemhe mhi khi Ukpeta ni o ge eluzogbe.”*

¹⁷ Oni Ayemhe ali omueshi onogbo oo li, “Bhale!” Oni o suo ona o li lie, “Bhale!” Oni okiamḷe oo gbe o bhale, ali onini o ghole o bhale ka da amḷe ni o ri agbo a na ogbo, afue afue.†

¹⁸ Mhi tse agua ye ogbo ni o suo imeguele ni e la ebe ona. Ini ogbokhoghwo o khi ma o, Eshinegba o ya khi anasemhe ni a keke shi ebe ona ma li agbo. ¹⁹ Ini ogbokhoghwo o roḷe ingmemhi imeguele ni a keke shi ebe onana rue pfi-a, Eshinegba o ya mie oli okemhi ni o mholi shi oḡra ni o ri agbo a na ogbo, ali ashini a khi na li shi eoli ni o pfuase, ni a ngme ingme oyoli shi oni ebe onana.‡

²⁰ Oni o pfi otsese shi ebe onana, oo, “Igesikia lo, mhi keḷe ya bhale.”

Atse. IJesu Onomhue bhale.

²¹ Okhale oyi iJesu Onomhue o ka nu eni miesuo nya la, Atse.

* 22:11 Li ze iDan 12.10 † 22:12 Li ze Aza 40.10; 62.11; Iwolo 28.4; iJere 17.10 ‡ 22:13 Li ze Iro 1.8,17; 2.8; Aza 44.6; 48.12 § 22:14 Li ze Igbae 2.9; 3.22 * 22:16 Li ze Aza 11.1,10 † 22:17 Li ze Aza 55.1 ‡ 22:19 Li ze iDeut 4.2; 12.32